

Didza' cub rucá'n
tsahui'

New Testament in Zapotec, Southern Rincon (MX:zsr:Zapotec,
Southern Rincon)

DidzaꞤ cub rucáꞤn tsahuiꞤ
New Testament in Zapotec, Southern Rincon
(MX:zsr:Zapotec, Southern Rincon)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Southern Rincon

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Rincón Sur [zsr], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Southern Rincon

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 29 Jan 2022
7feac3cb-fa00-54f1-b2be-b4d6aa29755b

Contents

San Mateo	1
San Marcos	63
San Lucas	101
San Juan	166
Hechos	214
Romanos	274
1 Corintios	300
2 Corintios	324
Gálatas	340
Efesios	350
Filipenses	359
Colosenses	365
1 Tesalonicenses	371
2 Tesalonicenses	376
1 Timoteo	379
2 Timoteo	386
Tito	391
Filemón	394
Hebreos	396
Santiago	414
1 Pedro	421
2 Pedro	428
1 Juan	432
2 Juan	438
3 Juan	439
Judas	440
Apocalipsis	442

DIDZAꞤ DXIꞤA BUZUJËꞤ LU GUICH SAN MATEO

Yugu' xuz xna' gul gdöd queë' Jesús

¹ Ni uzuja' laquë' xuz xna' gul gdöd queë' Jesucristo, naquë' zxi'n xsoë' David, lenca' zxi'n xsoë' Abraham.

² Abraham guquë' xuzë' Isaac.

Isaac guquë' xuzë' Jacob.

Jacob guquë' xuzquë' Judá len yugu' bönni' böchë'ë.

³ Judá guquë' xuzquë' Fares len Zara, ati' Tamar gucnu xna'quë'.

Fares guquë' xuzë' Esrom.

Esrom guquë' xuzë' Aram.

⁴ Aram guquë' xuzë' Aminadab.

Aminadab guquë' xuzë' Naasón.

Naasón guquë' xuzë' Salmón.

⁵ Salmón guquë' xuzë' Booz, ati' Rahab gucnu xnë'ë.

Booz guquë' xuzë' Obed.

Rut gucnu xnë'ë Obed na'.

Obed guquë' xuzë' Isaí.

⁶ Isaí guquë' xuzë' David.

David na' gna bé'inë' bunách Israel, ati' butság ná'lenë'-nu ngul na' gucnu zi'al ngul queë' Urías, ati' David len ngul ni glaquë' xuz xnë'ë Salomón.

⁷ Salomón guquë' xuzë' Roboam.

Roboam guquë' xuzë' Abías.

Abías guquë' xuzë' Asa.

⁸ Asa guquë' xuzë' Josafat.

Josafat guquë' xuzë' Joram.

Joram guquë' xuzë' Uzías.

⁹ Uzías guquë' xuzë' Jotam.

Jotam guquë' xuzë' Acaz.

Acaz guquë' xuzë' Ezequías.

¹⁰ Ezequías guquë' xuzë' Manasés.

Manasés guquë' xuzë' Amón.

Amón guquë' xuzë' Josías.

¹¹ Josías guquë' xuzquë' Jeconías len yugu' bönni' böchë'ë.

Yugu' bönni' ni gulacu'ë dza ni' cati' yugu' bönni' Babilonia gulachë'ë bunách Israel nadzungac lu xyuquë'.

¹² Jeconías guquë' xuzë' Salatiel.

Salatiel guquë' xuzë' Zorobabel.

¹³ Zorobabel guquë' xuzë' Abiud.

Abiud guquë' xuzë' Eliaquim.

Eliaquim guquë' xuzë' Azor.

¹⁴ Azor guquë' xuzë' Sadoc.

Sadoc guquë' xuzë' Aquim.

Aquim guquë' xuzë' Eliud.

¹⁵ Eliud guquë' xuzë' Eleazar.

Eleazar guquë' xuzë' Matán.

Matán guquë' xuzë' Jacob.

¹⁶ Jacob guquë' xuzë' José.

José ni guquë' bönni' queënu María, ati' María na' gucnu xnë'ë Jesús, lë' ca' Cristo, Nu na' tun löz bunách judío guidë' duná bé'inë' lequë'.

¹⁷ Cni nac, glac chidá' cö' di'a dza ga gzu lau zoë' Abraham ga bdxintë zoë' David, ati' glac ca' yechidá' cö' di'a dza ga gzu lau zoë' David ga bdxintë dza yugu' bönni' Babilonia gulachë'ë bunách Israel nadzungac, ati' glac ca' yechidá' cö' di'a dza ga gzu lau dza ni' gulachë'ë lequë' ga bdxintë dza guljë' Cristo.

Yugu' le guc cati' guljë' Jesucristo

¹⁸ Cni guc cati' guljë' Jesucristo. Cati' ni' chnazí' lu na'bi' María, xnë'ë Jesucristo utság ná'lenbi' José, len zí'atël cati' zí'a utság ná'lenë'-bi', gyu'ubi' lë'bi' María na' tubi' bi'idau'. Guc cni ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y.

¹⁹ Naquë' bönni' tsahui' José na', bönni' queëbi' María, san cutu gu'nnë' uquië'-bi' laugac bunách. Gu'nnë' ulá'alenë'-bi' bagachí'z.

²⁰ Tsal ni' rza' ladxë'ë José ca na' gunë', buluí' lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' lahuë' José lu yël bëchcál, len rë' lë':

—José, zxi'n xsoë' David. Cutu gádxinu' si'u-bi' María, gacbi' ngul quiu', le yu'ubi' lë'bi' bi'i bönni'dau' na' ral-la' galjbi' ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y.

²¹ Galjbi' queëbi' tubi' bi'i bönni'dau', ati' gu'u labi' Jesús, le uslabi' bunách queëbi' lu dul-la' nabága'gac.

²² Cni guc yúgu'të lë ni quië butság lë na' gnë' Xanru' lu ru'ë bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

²³ Gul-yutsca', tu ngul ra'bandau', tsu'ubi' lë'bi' bi'idau', ati' galjbi' tubi' bi'i bönni'dau',

Ati' lu'ë labi' Emanuel.

Emanuel nac tu didza' hebreo le rna: “Len rë'u Dios.”

²⁴ Cati' bubanë' José lu yël bëchcál, benë' ca na' gudxë' lë' gbaz la'y queë' Xanru', ati' gzxí'ë-bi' María na', guchi' ngul queë'.

²⁵ Cutu gzóalenë'-bi' cati' bdxinr dza chguljbi' queëbi' bi'i bönni'dau', bi'i zi'al queëbi', ati' glu'ë labi' Jesús.

2

Duyuquë'-bi' bi'idau' Jesús bönni' ta'yejni'

¹ Cati' guljbi' Jesús yöd Belén, luyú Judea, rna bë'ë luyú ni' Herodes, ati' guladxinë' Jerusalén bönni' ta'yejni'i, narujquë' tu yöd dë zaca' ga rlen gbidz.

² Gulanabë' bönni' ni, ta'në':

—¿Gazx zoabi' bi'idau' na' ral-la' gna bé'ibi' bunách judío, bi'idau' na' zi'a guljbi'? Cati' ni' zoatu' ga rlen gbidz blé'itu'-ba' bölj yení' nac bë' chguljbi', ati' za'tu' ni quië tsej lácxi'tu'-bi'.

³ Cati' gúquibe'inë' lë ni Herodes, bönni' rna bë'ë, grö'tsquë' baguí'i, len lëzca' cni gulabó' baguí'i yúgu'të bunách nacua' Jerusalén.

⁴ Ni'r bulidzë' yúgu'të bxuz uná bë', len bönni' gdau' tu'sëdi, Herodes na', ati' gnabnë' lequë' gazx ral-la' galjë' Cristo, bönni' na' tunë' löz bönni' judío glë'ë gna bé'inë' lequë'.

⁵ Të' lë':

—Lu yödZ Belén luyú Judea. Cni nac le buzujë' lu guich bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios le rna cni:

⁶ Cutu nacr cuidi' lahuë' Dios yödZ Belén luyú Judá,

Ca yödZ gap nacuá' nup ta'ná bë' luyú ni,

Le grujë' yödZ Belén bönni' gaquë' blau,

Bönni' na' gun chi'ë bunách Israel quia'.

⁷ Ni'r bulidzë' bagachi'Z bönni' ta'yejni'i na' Herodes, len gnabnë' lequë' quië gnöznë' dxi'a gáca'xtë chguc bulu' lahui lauquë' bölj na' gualalé'inë'.

⁸ Ni'r bsölë'ë lequë' tsjaquë' Belén. Rë' lequë':

—Gul-tséaj ni', len gul-tsajnáB dxi'a nax nac queëbi' bi'idau' na'. Cati' chbdzólili'-bi', dudixjöi'li' neda', quië tsija' ca' neda', tsej ladxa'a-bi'.

⁹ Gdöd gulayönnë' didza' bë'ë Herodes na', zjaquë' bönni' ta'yejni'i na', ati' nanörba' lauquë' bölj na' gualalé'inë' cati' ni' nacu'ë ladzquë' ga bdxintë yajsóa ga na' dëbi' bi'idau' na'.

¹⁰ Cati' gualalé'inë' bölj na', guludzjtsquinë'.

¹¹ Cati' gulayazië' yu'u, gualalé'inë'-bi' bi'i bönni'dau' na', zóalenbi'-nu María, xna'bi'. Ni'r guluzechu zxibquë' laubi', len gulayj ládxi'quë'-bi'. Gdöd na' gulasaljë' yugu' gui'ndau' quequë' len gulunödZjë' queëbi' oro, len yal, len nördau' rla' zxiq qui yag mirra.

¹² Le chbuzéjni'në' lequë' Dios lu yël bëhcál cui tshuöjquë' ga zoë' Herodes na', qui lë ni na' yhuöjquë' ladzquë' nöZ yubl.

Ta'zxundjë José len María, ta'ché'ë-bi' Jesús luyú Egipto

¹³ Gdöd guluzé'ë ni' bönni' ta'yejni'i na', ni'r bulu' lahuë' tuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga na' dë' José lu yël bëhcál, len rë' lë':

—Gyas. Bchë'-bi' bi'idau' ni lenca' xna'bi', ati' bzxundj ni. Gyeaj luyú Egipto, ati' uga'nu' ni' cati' gyëpra' li' neda' yetú. Cni gunu' le uguiljë'-bi' bi'idau' ni Herodes quië gdöddë'-bi'.

¹⁴ Ni'r gyasë' José, len ni' nac chdzö'l, bchë'-ë-bi' bi'idau' na' lenca' xna'bi', ati' yjaquë' luyú Egipto.

¹⁵ Guluga'në' ni' cati' gutrë' Herodes. Cni guc quië butság lë na' gnë' Xanru' Dios lu ru'ë bönni' bë'ë didza' uláz queë', gnë': "Ga nac luyú Egipto bulidza' Zxi'na'."

Rsolë'ë Herodes bönni' ludödcde'-bi' bi'idau' huë'n nacua'bi' Belén

¹⁶ Cati' gúquibe'inë' Herodes cutu glunë' ca rnë' bönni' ta'yejni'i, gleyne' Herodes na', ati' gna bé'inë' bönni' tsjaquë' ludödcde'-bi' yúgu'tëbi' bi'i bönni'dau' nacua'bi' Belén len gdu zbi'il ga dë Belén na', bi'idau' chyu'ucbi' chop iz len bi'idau' nahuë'nrcbi'. Cni benë' ca busaquë' queë' Herodes na', tsca chguc dza bulu' lahui bölj, dza na' guluzéjni'në' lë' bönni' ta'yejni'i na'.

¹⁷ Cni guc, butság lë na' gnë' Jeremías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁸ Lu yödZ Ramá ryön chi'igac

Nup ta'bódx len nup ta'bödxya'a.

Raquel rbödxnu ni'a quegac zxi'nnu,

Cutu gac nu hui' zxón lënu, le chnatchi'.

¹⁹ Gdöd gutië' Herodes na', ni'r bulu' lahuë' gbaz la'y na' queë' Xanru' lahuë' José lu yël bëhcál ga ni' zoë' luyú Egipto, len rë' lë':

²⁰ —Gyas. Bchë'-bi' bi'i bönni'dau' ni lenca' xna'bi', ati' böaj luyú Israel, le chglatië' bönni' ni' glë'nnë' ludöddë'-bi' bi'i bönni'dau' ni.

²¹ Ni'r gyasë' José, ati' bchë'ë-bi' bi'i bönni'dau' na' lenca' xna'bi', ati' yhuöjquë' luyú Israel.

²² Cati' gúquibe'inë' José rna bë'ë Arquelao luyú Judea le chgutië' Herodes, xuzë' Arquelao, qui lé ni na' gúdxinë' José huöjë' ni'. Cati' buzëjni'në' lë' Dios lu yël bëchcál, gyijë' luyú Galilea.

²³ Cati' bdxinë' ni', yajsóë' yödZ Nazaret. Cni' guc quië butság lë' na' gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gac queë' Jesús, si' Lë', Bönni' Nazaret.

3

Runë' lban lu latj ca'z Juan, bönni' ruquilë' bunách nis

¹ Yugu' lu dza ni' buluí' lahuë' Juan, bönni' na' buquilë' bunách nis, runë' lban lu latj ca'z luyú Judea.

² Juan na' rnë':

—Gul-bí'i ládxi'li', le chzoa gdxin dza duná bë' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá.

³ Ca nac queë' Juan na', buzujë' lu guich Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le rna cni':

Ryön chi'ë bönni' rulidzë' lu latj ca'z, rnë':

Gul-pá' nöz gdxin queëli' Xanru',

Gul-bíj li yugu' nöz las tödë'.

⁴ Nacuë' zxë' Juan lari' náquini lítsa'ba' böa', ati' núguë'ë lë'ë pan guid. Rahuë'-ba' böchi'zú len ri'jë' bdxindau' qui bözdau'.

⁵ Guladxinë' ga zoë' Juan yugu' bönni' Jerusalén len bunách narujgac gdu luyú Judea, len gdu zbi'il ga dë yegu Jordán.

⁶ Cati' gulaxóalëpë' dul-la' nabága'quë', Juan na' buquilë' lequë' nis lu yegu Jordán na'.

⁷ Cati' blé'inë' Juan ta'dxinë' ga zoë' zian bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' saduceo quië la'dilé' nis, rë' lequë':

—Lbi'ili', di'a dza quecha' bël snia'. ¿Nuzxa buzejni'i lbi'ili' gzxundjli' yöl-la' rusyüdx na' zi'a gac quegac bunách?

⁸ Gul-gún le gac bë' chbubí'i ládxi'li'.

⁹ Cutu cuequi icjli', cugnali' nacli' tsahui' le nacli' zxi'n xsoë' Abraham, le rëpa' lbi'ili', huac gunë' Dios ga luhuóac zxi'n xsoë' Abraham guiöj nacua' ni.

¹⁰ Chzoa rböz guía huag gchugu yag le ruluí' ca gac queëli'. Yúgu'të yag cuta'bía le nac dxi'a, grúgugac ati' la'gu'quë' leygac lu gui'.

¹¹ Le nactë neda' ruquila' lbi'ili' nis lu nis, nul-li' chbubí'i ládxi'li', san bönni' na' ral-la' guidë' cati' töd quia' neda', lë' gunë' le rulu'z yöl-la' rdil nis ni, uchizië' lbi'ili' Dios Bö' La'y len gui' queë'. Bönni' ni náctërë' blau ca neda', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölä' nudé'ë.

¹² Zönë' lu në'ë bcö' queë', le ulubnë' ga rdxia' xzoa' xtil queë'. Uzi'ë xzoa' xtil queë' lu yu'u ga ni' gun chi'ë lei, san uzégu'i'ë bëb qui lu gui', ati' gui' na' cutu ca' ul.

Rdilë' nis Jesús

¹³ Ni'r buzë'ë Jesús luyú Galilea, len bdxinë' ra' yegu Jordán ga na' zoë' Juan, quië gdilë' nis lu në'ë Juan na'.

¹⁴ Juan buzaguë'ë xnözë', rë' Jesús:

—Neda' ral-la' gdila' nis lu na'u Li'. ¿Ati' Li' za'tsu' quia'?

¹⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Benn latj na'a, le cni ral-la' gunru' gdu'të le nac tsahui'.

Ni'r bë'ë Lë' latj Juan.

¹⁶ Cati' chnadilë' Jesús nis, la' burujtë' lu nis. Ni'r gyal luzxbá lahuë' Jesús, ati' blé'inë' ruhuötjë' Dios Bö' La'y, bdxinë' ga na' zoë' Jesús, rnë'ë ca rna'ba' budöda'u'.

¹⁷ Ni'r byön chi'i nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Bönni' ni naquë' Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë' len rdzag ladxa'a Lë'.

4

Rë'ni Satanás tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'

¹ Ni'r la' bchë'të' Jesús lu latj ca'z Dios Bö' La'y quië gata' latj si' bë' Lë' Satanás tu' xöhui'.

² Gdu choa' dza choa' yël cutu bi gdahuë' Jesús, ati' gdödr ni' rdunë'.

³ Ni'r bdxin ga zoë' Jesús tu' xöhui', nu na' rugáp bunách dul-la', len rë Jesús:

—Chqui' nacu' gdu Zxi'në' Dios, gna na'a luhuóac yöt xtil guiöj nacuá' ni.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich la'y, rna: “Clëgz yöt xtil nabánigac bunách, san lëzca' yúgu'të didza' ru'ë Dios nabánigac bunách.”

⁵ Ni'r bchë' Jesús tu' xöhui' yödZ la'y Jerusalén, ati' ni' budxía Lë' ga nac xtsa' cju'u gdau'.

⁶ Ni'r rë Lë' tu' xöhui', rna:

—Chqui' nacu' Li' gdu Zxi'në' Dios, busladzu' cuinu' ni, le nayúj lu guich la'y, rna:

Dios gsölë'ë gbaz la'y queë' lun chi'ë Li',

Ati' luchisë' Li' lu na'quë',

Cui tsajchegu'u guiöj, cui gunu' zi' ni'u.

⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Yetú ca' nayúj lu guich la'y, le rë bunách, rna: “Cutu si' bë'u Xanu' Dios.”

⁸ Ni'r bchë' Jesús tu' xöhui' ga nac tu lu gu'a sib, ati' ni' buluf'i Lë' yúgu'të yödZ nacuá' yödZlyú ni len yúgu'të yöl-la' tsahui' quegac.

⁹ Ni'r rë Lë':

—Yúgu'të lë ni udöda' lu na'u chqui' uzechu zxibu' lahua' gunu' neda' zxön.

¹⁰ Jesús rë' lei:

—Böaj quiu' li', Satanás tu' xöhui', le nayúj lu guich la'y le rë netu', rna: “Xanu' Dios tsej ladxu'u, len tuzë' Lë' gunu' xchinë'.”

¹¹ Ni'r buzá' ga na' zoë' Jesús Satanás tu' xöhui', ati' guladxinë' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios len glácenë' Lë', gulagu'ë le gdahuë'.

Rzu lahuë' Jesús runë' lban luyú Galilea

¹² Cati' byönnë' Jesús nadzunë' Juan lidx guía, gyijë' luyú Galilea.

¹³ Buzë'ë yödZ Nazaret, ati' yajsóë' yödZ Capernaum ga nac ra' nis zxön, lu bza' quegac bunách Zabulón len bunách Neftalí.

¹⁴ Cni' guc, butság lë na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁵ Luyú Zabulón len luyú Neftalí,

La' nöZ ra' nis zxön yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz.

Luyú Galilea, ga nacuá' bunách cunacgac judío.

¹⁶ Bunách chul nit ni' gulale'i yení,

Ati' bönni' ni' nacquë' ca nup chnatgac, blen quequë' yení.

¹⁷ Cati' ni'r gzu lahuë' Jesús runë' lban, rë' bunách ni':

—Gul-bí'i ládxi'li', le chzoa gdxin dza duná bē' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá.

Jesús rulidzē' tapē' bōnni' uzōn bōl tsajta'quē' Lē'

¹⁸ Cati' gdē' Jesús ra' nis xzōn qui Galilea, ni' blé'inē' chopē' bōnni'. Tuē' lē' Simón, len zoa yetú lē' Pedro, ati' dzaguē' lē' Andrés, bōnni' bōchē'ē. Chopē' ni ta'chiljē' yōxj bōl quequē' lu nis xzōn na' le nacquē' uzōn bōl.

¹⁹ Jesús rē' lequē':

—Gul-dutá' neda', ati' guna' ga gchē'li' quia' bunách, gunli' ca runli' rzōnli'-ba' bōl.

²⁰ La' guluca'ntē' yugu' yōxj bōl quequē' chopē' ni, zjáclenē' Jesús.

²¹ Cati' gdōdē' yelati' ni'l Jesús, blé'inē' yechopē' bōnni'. Tuē' lē' Jacobo, ati' dzaguē' lē' Juan, bōnni' bōchē'ē. Nacquē' xzi'nē' Zebedeo. Nacu'ē lē'i bārcodau' dzagquē' Zebedeo, xuzquē', len tu'únē' yōxj bōl quequē'. Ni'r Jesús bulidzē' chopē' ni tsajta'quē' Lē'.

²² La' guluca'ntē' bārcodau' na' lenca' xuzquē', zjáclenē' Jesús.

Jesús rusēdnē' bunách zian

²³ Gdē' Jesús gdu luyú Galilea, rusēdnē' bunách gap nac lu yu'u ga tu'dubē' tu'sedē' queē' Dios bōnni' judío. Ni' benē' lban qui didza' dxi'a ca zi'a duná bē'ē luyú ni Dios, len bunē' yúgu'tē nup te'i tsa nac guidzhuē' quequē'.

²⁴ Gzē didza' qui yōl-la' huac queē' Jesús, ati' gulayōni bunách gdu luyú Siria, ati' djua'gac ga zoē' Jesús yúgu'tē bōnni' té'inē' zian guidzhuē' quequē', len ta'zaca' ta'gui'ē. Djua'quē' ca' ni' bōnni' yu'ugac lequē' bō' xōhui', len bōnni' té'inē' huē' xjuti', len bōnni' nacu'nquē' bin ni'a na'quē', ati' Jesús bunē' yúgu'tē bōnni' na'.

²⁵ Rjaclen Jesús bunách zian narujgac luyú Galilea, len yugu' yōdz Decápolis, len yōdz Jerusalén, lenca' luyú Judea, len yugu' yōdz nacua' yetslál' yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz.

5

Lban benē' Jesús ga nac lu gu'adau'

¹ Cati' blé'inē' Jesús za'clen Lē' bunách zian, ni'r grenē' tu lu gu'adau' ga nac xtsa', ati' lu gui'a ni' grō'ē. Ni'r guludubē' ga zoē' Jesús bōnni' uséd queē'.

² Gzu lahuē' rusēdnē' lequē', rnē':

³ —Bica' ba bōnni' táquibe'inē' ta'yadzjnē' le naqui queē' Dios, le nadél-li'quē' latj ga rna bē' Nu na' zoa yehua' yubá.

⁴ 'Bica' ba bōnni' tu'hui'ni ládxi'quē' le nabága'quē' dul-la', le hui' xzōnē' lequē' Dioscz.

⁵ 'Bica' ba bōnni' nacquē' nōxj ladxí' lahuē' Dios, le gata' quequē' luyú ni.

⁶ 'Bica' ba bōnni' ta'zē ládxi'quē' le nac tsahui' lahuē' Dios, rac quequē' ca rac quegac nup ta'dún len ta'bídx nis, le gunē' Dios ga luzi'ē xbey lē na' ta'zē ládxi'quē'.

⁷ 'Bica' ba bōnni' tu'huechi' ládxi'quē' lza'quē', le huechi' ladxē'ē lequē' Dios.

⁸ 'Bica' ba bōnni' nac dxi'a icj ládxi'dau'quē', cutu bi nabága'quē', le la'lé'inē' Dios.

⁹ 'Bica' ba bōnni' ta'bequi dxiē' didza' bizxj, le la'z'í laquē' xzi'nē' Dios.

¹⁰ 'Bica' ba bōnni' ta'zaca' ta'gui'ē yugu' le ta'bía ládxi'gac lequē' bunách cati' tunē' le nac tsahui', le dē quequē' latj ga rna bē' Nu na' zoa yehua' yubá.

11 'Bica' ba lbi'ili' cati' tu lídz lbi'ili' zi' bunách, len ta'bía ládxi'gac lbi'ili', ati' lu yöl-la' rzi' yë' ta'né queëli' le xöhui' le da'li' neda'.

12 Gul-dziji len gul-dzág ládxi'li', le uzí'tscali' xbey ni' yehua' yubá. Ca rac queëli', guc quequë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios len gulacu'ë zí'atël ca lbi'ili', le gulabía ládxi'gac ca' lequë' bunách.

Bunách queë' Cristo lac ca zödi' len ca yení'

13 Gnë' ca' Jesús:

—Lbi'ili' nacli' ca zödi' luyú ni, san chqui' nit yöl-la' sna' qui zödi' na', cutu gac gunru' ga huöac sna'. Cutur bi nac lsa'ca', san chnac tú le chu'nru', ati' lulíb lei bunách.

14 'Lbi'ili' nacli' ca yení' yödzyú ni quië ului'li' lahui le nac queë' Dios. Gacli' ca tu yödz dë tu lu gui'a, cutu gac ggachi' yödz na'.

15 Cati' ruquél-la'ru' gui', cutu rgu'ru' lei zxan gui'n, san ga lna' ruzoaru' lei quië uzení' yúgu'të nup nacua' lu yu'u.

16 Ca na' run yení', ral-la' gunli' ca' lbi'ili', güi'li' latj gac bë' le nacli' laugac yúgu'të bunách, quië cati' la'le'i le nac dxi'a runli', la'gú'u-në' yöl-la' ba Xuzli' Dios zoë' yehua' yubá.

Rusëdnë' Jesús qui le gna bë'ë Dios lu në'ë Moisés

17 Gnë' ca' Jesús:

—Cutu gáquili' bida' dusnitia' yugu' le gna bë'ë Moisés o zxba na' gulusëdnë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Bida', clëg quië usnitia' yugu' lë ni, san quië ulu'a lahui gdu le rusëdi lë na'.

18 Le nactë rëpa' lbi'ili'. Tsal ni nacua' luzxbá len yödzyú ni, cutu töd ca'z nitú dídza'dau', len nitú le rna bë' zxba na', cati' gacr yúgu'të le ral-la' gac.

19 Qui lë ni na', núti'tëz bönni' quitsjë' tu zxba cuíd'dau'z zoa lu zxba na', len usëdnë' bunách lun cni, bönni' ni gáctërë' cuíd'dau'z ca yúgu'të nup la'cuá' ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá, san núti'tëz bönni' gunë' ca rna bë' zxba na' len usëdnë' bunách lun ca' cni, bönni' ni gáctërë' blau ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá.

20 Rëpa' ca' lbi'ili': "Chqui' cugunli' le nactër dxi'a ca le tunë' bönni' gdau' usëdi, lenca' ca tunë' bönni' gdau' fariseo, cutu ca' tsazli' ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá."

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rley lzë'i

21 Gnë' ca' Jesús:

—Chbyónili' ca glë' xuz xtau'li' bönni' guta' lu na'quë', gulanë': "Cutu gdödili' bunách. Nu bönni' gdödë' bunách, nabaguë'ë zxguia' huadxinë' ga cuequi xbeynë' lë' Dios."

22 Na'a, neda' rëpa' lbi'ili': Nu bönni' rleyne' böchi' lzë'ë, nabaguë'ë zxguia' huadxinë' ga cuequi xbeynë' lë' Dios. Lëzca' cni, nu bönni' gnë' zi'ë queë' böchi' lzë'ë nabaguë'ë zxguia' la'bequi xbeynë' lë' bönni' blau ta'bequi xbey, ati' nu bönni' guië' lzë'ë: "Böa' cunözi", nabaguë'ë zxguia' bönni' na' tsijë' lu gui' gabíl.

23 'Cni nac, chqui' chzoa cu'u lu bcugu la'y tu le unödzu', ati' ni' tsajneynu' zoa bizx quië rleyne' li' böchi' lza'u,

24 bca'n lu bcugu ni' lë na' unödzu', len böaj lidxu'. Zi'al yajcán tshahi' le benu' queë' böchi' lza'u, ati' ni'r gda unödzu' lë na' nu'u.

25 'Chqui' zoa nu bönni' rnabnë' li' bi quizxju' len gchë'ë li' ga cuequi xbeynë' li' bönni', budzagtë dxi'a bönni' na' tsal ni' yu'ulenu' lë' nöz, cui udödë'

li' lahuë' bönni' rbequi xbey, ati' bönni' ni udödë' li' lu në'ë bönni' ruseyjë' lidx guia, ati' lë' cu'ë li' lidx guia na'.

²⁶ Le nactë rëpa' li', cutu ca' uruju' ni' cati' gdxinr dza quizzju' ga buitë le ral-lu'u.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'

²⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Chbyónili' ca na' gulané': "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'."

²⁸ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili': Núti'tëz bönni' ruyüé' ngul len yöl-la' rzë ladxi' le cunác, chbenë' dul-la' len lënu lu icj ládxi'dau'huë'.

²⁹ 'Qui lë ni na', chqui' gun ga gunu' dul-la' yöj lau' yubél, gleaj lei len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' unitiu' tu yöj lau', len clëg gduteo' tsiju' lu gui' gabíl.

³⁰ Chqui' gun ga gunu' dul-la' na'u yubél, bchugu lei, len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' unitiu' tu na'u, len clëg gduteo' tsiju' lu gui' gabíl.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu bönni' rulá'alenë' ngul queë'

³¹ Gnë' ca' Jesús:

—Lëzca' gulané': "Núti'tëz bönni' rusanë'-nu ngul queë', ral-la' unödzejë' queënu guich le rna rulá'alenë'-nu."

³² Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', chqui' zoë' bönni' rusanë'-nu ngul queë', len cutu zoa le cunác runnu, gunë' bönni' na' ga gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na' chqui' utság ná'lennu bönni' yubl, ati' bönni' na' si'ë-nu ngul na', lëzca' gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu rney Dios

³³ Gnë' ca' Jesús:

—Lëzca' byónili' ca glë' xuz xtau'li' bönni' guta' lu na'quë', gulané': "Cutu si' yë'u cati' rneynu' Dios, ati' ral-la' gunu' lahuë' Xanru' Dios gdutë lë na' rneynu' Lë'."

³⁴ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', cutu ca' gun tsutsu xtídza'li'. Cutu gun tsutsu xtídza'li' gneyli' yehua' yubá, le nac ga rō'ë rna bē'ë Dios.

³⁵ Cutu gun tsutsu xtídza'li' gneyli' luyú ni, le nac luyú ni ca xlibi ni'ë Dios, len cutu gneyli' Jerusalén, le nac ladzë' Bönni' náctërë' blau rna bē'ë.

³⁶ Cutu gun tsutsu xtídzu'u gneynu' icju', le cutu gac gunu' ga huöac chguich o gasj nitú guitsa' icju'.

³⁷ Ral-la' gnazli': "ja", o gnazli': "cutu", le nac qui tu' xöhui' le nadód bē' ca nac didza' ni.

Rusëdnë' Jesús ca nac qui nu ruzi' la lzë'i

³⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Chbyónili' ca nac le gna bē'ë Moisés, gnë': "Nu bi run qui yöj lau lzë'i, ubí'i ca' qui, lenca' nu bi run qui layi' lzë'i, ubí'i ca' qui."

³⁹ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili': Cutu tá'baga'li' nu gua' dō' queëli', ati' chqui' nu capa' xagu' yubél, bē' latj capa' ca' yetú xagu' yögl.

⁴⁰ Chqui' zoa nu gun ga cuequi xbeynë' li' bönni' len cua zxau', bē' ca' qui lari' rxoa cudzu'u.

⁴¹ Chqui' zoa nu gun bayúdx gu'u yua' qui gatsj hora, gyeajlen nu na' gdu tu hora.

⁴² Nu bi gnabi li', bnödzej qui, len nu bi guë'ni gunnu' qui tu chi'i, cutu tá'bagu'u lë na' gnabi li'.

Rusëdnë' Jesús ca ral-la' gdx'i'iru' nup cuta'le'i rë'u dxi'a

⁴³ Gnë' ca' Jesús:

—Lëzca' cni byónili' lë na' gulané': "Ral-la' gdx'i'inu' nu nadxí'i li', len udi'inu' nu curle'i li' dxi'a."

⁴⁴ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', gul-dx'i' nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a. Gul-náb-në' Dios gáclenë' nup tu'lídz lbi'ili' zi'. Gul-gún le nac dxi'a quegac nup tu'dí'i lbi'ili', len gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gunë' ga gac dxi'a quegac nup ta'né queëli' len tua' dö' queëli'.

⁴⁵ Chqui' gunli' cni, gacli' gdu zxi'në' Xuzru' Dios, zoë' yehua' yubá, le runë' Lë' ga ruzení' gbidz queë' ga nacué' bunách tua'dö', lenca' ga nacué' bunách tsahui'. Rsölë'ë tu nis guiöj quegac bunách tsahui', lenca' quegac bunách cunacgac tsahui'.

⁴⁶ Chqui' nadxi'izli' bönni' nadxi'icnë' lbi'ili', ¿nuzxa caz cu'u lbi'ili' yöl-la' ba? Lëzca' cni tunë' bönni' cunacgac tsahui' na', bönni' tu'quizzjë' uláz qui yödZ zi'tu', nadxi'icnë' lza'quë'.

⁴⁷ Chqui' rugapli' Dios tuzë' böchi' lza'li', ¿bizxa caz runli' le nactër dxi'a? Lëzca' cni tunë' bönni' cunúnbë'gac Dios.

⁴⁸ San lbi'ili', gul-gác gdu dxi'a, ca na' naquë' Xuzru' Dios, zoë' yehua' yubá, naquë' gdu dxi'a.

6*Rusëdnë' Jesús ca ral-la' gáclenru' bunách*

¹ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-gúi' ládx'i'li' gac gdu ca rej ládx'i'li'-në' Dios, cugunzli' lë ni laugac bunách quië la'le'i ca na' runli'. Chqui' runli' cni, cutu bi gunnë' queëli' Xuzru' Dios zoë' yehua' yubá.

² Cati' bi unödZju' qui nu bi ryadzj, cutu gunu' ga gla' lahui lë na' runu' ca tunë' bönni' tu'lu'iz tsahui' cuinquë' ga nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, lenca' ga nac lu yë'y. Cni tunë' quië la'gú'u lequë' yöl-la' ba bunách. Le nactë rëpa' lbi'ili', ca'z nac yöl-la' ba gata' quequë'.

³ San li', cati' bi unödZju' qui nu bi ryadzj, cutu ca' gu'u latj gnözi nitú bunách.

⁴ Na'a, lë na' unödZju', bagachi'z ral-la' unödZju', ati' Xuzru' Dios, Nu rle'i ca na' runu' bagachi'z, Lë' ubi'ë quiu'.

Rusëdnë' Jesús ca ral-la' ulidzru'-në' Dios

⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' ulidzli'-në' Dios, cutu gunli' ca tunë' bönni' tu'lu'iz tsahui' cuinquë', le ta'dzág ládx'i'quë' ta'zuinë' tu'lidzë' Dios gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, len gap nac lu yë'y quië la'le'i lequë' bunách. Le nactë rëpa' lbi'ili', ca'z nac yöl-la' ba gata' quequë'.

⁶ San lbi'ili', cati' ulidzli'-në' Dios gul-tsáz lidxli' len gul-séyj yu'u. Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' Xuzru' Dios, zóalenë' lbi'ili' ga na' zoali' queëzli', ati' Xuzru' Dios, Nu rle'i ca runli' bagachi'z, Lë' ubi'ë queëli'.

⁷ 'Cati' ulidzli'-në' Dios cutu gunli' la' yë'y la' leyz ca na' tunë' bönni' cunúnbë'quë' Dios, le táquinë' huayönnë' lequë' Dios le tu'lidzë' la' yë'y la' leyz.

⁸ Cutu gunli' ca na' tunë' lequë'. Xuzru' Dios, zí'atël cati' zi'a gnabli', chnözcznë' yugu' le ryadzj queëli'.

⁹ Qui lë ni na', ral-la' ulidzli'-në' Dios gnali' cni:

Xuz netu', zu' yehua' yubá,
Gac zxön lau'.

¹⁰ Gda gna bè'u luyú ni.

Ben ga gac luyú ni ca rdzag ladxu'u Li' ca rac ni' yehua' yubá.

¹¹ Benn le gágutu' na'a dza.

¹² Bnit lau netu' le cunác bentu' lau' Li'

Ca runtu' netu', runít lautu' ca' nup bi tun queëtu'.

¹³ Cutu gu'u latj si' bë' netu' tu' xöhui',

San buslá netu' lu na' nu rua' dö',

Le naqui quiu' ga rna bè'u, len yöl-la' uná bë', len yöl-la' ba.

Cni ré'nitu' gactecz. Ca' gac.

¹⁴ 'Chqui' unít lauli' lza'li', nup tua' dö' queëli', unít lahuë' ca' lbi'ili' Xuzru' Dios, zoë' yehua' yubá.

¹⁵ 'Chqui' cutu unít lauli' lza'li', cutu unít lahuë' lbi'ili' Xuzru' Dios ca nac dul-la' runli'.

Rusëdnë' Jesús ca ral-la' gunru' gubás

¹⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' gunli' gubás, cutu gunli' bayechi' lauli' ca tunë' bönni' tu'luí'z tsahui' cuinquë', le tunë' bayechi' lauquë' quië láquibe'i bunách tunë' gubás. Le nactë rëpa' lbi'ili', ca'z nac yöl-la' ba gata' quequë'.

¹⁷ San lbi'ili', cati' gunli' gubás, gul-pá' icjli' len gul-quib lauli',

¹⁸ cui láquibe'i bunách runli' gubás. Bagachi'z ral-la' gunli' gubás, ati' Xuzru' Dios, zóalenë' lbi'ili' ga na' zoali' queëzli', Lë' ubi'ë queëli'.

Yehua' yubá ral-la' utubru' yöl-la' tsahui' queëru'

¹⁹ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu utubli' yöl-la' tsahui' luyú ni, ga ni tu'töba' lei bëldau' qui, ati' rac ditj, len ga ni ta'yáz gban, ta'banë'.

²⁰ San gul-túb yöl-la' tsahui' ni' yehua' yubá, ga ni' cutu lutöba' lei bëldau' qui, len cutu gac ditj, len ga ni' cutu la'yáz gban cutu la'banë'.

²¹ Ga ni' dë yöl-la' tsahui' queëli', ni' güi' ládxi'li' gdxinli'.

Le rgu'u yení' icj ládxi'dau'ru'

²² Gnë' ca' Jesús:

—Yöj lauru' nac ca tu le rgu'u yení' icj ládxi'dau'ru'. Qui lë ni na', chqui' yöj lauli' nac dxi'a, gdútëli' tsëpli' yös yení'.

²³ Chqui' yöj lauli' cutu nac dxi'a, gdútëli' nachul-li'. Qui lë ni na', chqui' yení' zoalen lbi'ili' nuhuóac le nac chul, sxzónitër nachul-li'.

Dios len dumí

²⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Nutu nu gac gun xchinquë' chop xanë', le uzóë' tsla'l tuë' ati' yetué' na' gdxí'inë', o ugá'nlenë' tuë', ati' yetué' na' ubíj ladxë'ë. Cutu gac gunli' zxön Dios lenca' dumí.

Dios run chi'ë nup náquigac queë'

²⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Yetú ca' rëpa' lbi'ili': Cutu cö'li' baguí' ni'a qui le gáguli' o ni'a qui le gui'jli', yugu' le nabánili', o ni'a qui lari' gáculi'. Záquitsquir yöl-la' na'bán queëli' ca le gáguli', ati' nactër lsaca' gdu ca nayá' nabinli' ca lari' gáculi'.

²⁶ Gul-yú ca rac quecba' bguindau' ta'zuba' luzxbá. Cutu ca' taz tu'zoaba', len cutu ta'lappa', len cutu tu'tubba' ga bi la'gu'ba' quecba', san Xuzru' Dios zoè' yehua' yubá, rugáguczè' lecba'. Záqui'tsquirlri' lbi'ili' ca yugu' bguindau' na'.

²⁷ ¿Nuzxa caz bönni' nutsè'è ladjli' gac gunè' ga soè' gbanè' yetú dzaz le rbö'è baguí' quiè gac cni queè'?

²⁸ ¿Bizx quiè rbö'li' baguí' ni'a qui le gáculi'? Gul-yutsca' ca rac quegac yöjdau' rögac ladj guixi' ca ta'zxón. Cutu tun dxin len cutu tun du lari'.

²⁹ Neda' répa' lbi'ili', Salomón, bönni' ni' gna bè'è, zal-la' szxöni' guta' queè' yöl-la' tsahui', lari' gucué' cutu gna'tèr lach ca rna'gac yöjdau' na'.

³⁰ Dioscz runè' lach yöj guixi'dau' rögac ladj guixi', le nacua' na'a dza, ati' cxö huidzj la'yegui lu gui'. Chqui' cni rui' ladxè'è yöj guixi'dau', runè' leygac lach, szxönitèr gunè' ca' queè'li', curéjlè'li'-nè' gdu ládxi'li'.

³¹ Qui lè ni na', cutu cö'li' baguí'i, cugnali': "¿Bizxa gágutsatu'?" o "¿Bizxa guí'jtsatu'?" o "¿Bizxa lari' gácutsatu'?"

³² Bunách yödzlyú ni ta'bó' baguí' ni'a qui yúgu'tè lè ni, san zoè' Xuzru' yehua' yubá, ati' Lè' nözcznè' naquínil' yúgu'tè lè ni.

³³ Na'a, gul-gü'ir ládxi'li' gna bé'inè' lbi'ili' Dios, len gunli' le nac dxi'a lahuè' Lè', ati' Lè' cu'è xnöz queè'li' yúgu'tè lè ni.

³⁴ Qui lè ni na', cutu cö'li' baguí' ni'a qui le ral-la' gac cxö huidzj, le huac güi' ládxi'li' cxö huidzj le gac queè'li' dza na'. Tu tu dza lac le ral-la' güi' ládxi'li' dza na'.

7

Cutu ral-la' glag yudxru' böchi' lza'ru'

¹ Gnè' ca' Jesús:

—Cutu glag yudxli' böchi' lza'li', cui gchugu bè'è ca' queè'li' Dios,

² le gchugu bè'è queè'li' Lè' la' leyz ca na' rlag yudxli' böchi' lza'li', ati' ca na' rurix rudödl' qui lza'li', la' ca'z urix udödè' queè'li' Dios.

³ ¿Bizx quiè ruyú' bëbdau' yu'u yöj lahuè' böchi' lza'u, len cutu ráquibe'inu' yu'u le zxöntèr yöj lau' li'?

⁴ ¿Guiètsu'-nè' böchi' lza'u: "Glöz, cuija' bëbdau' yu'u yöj lau'", ati' li', le zxöntèr ca' yu'u yöj lau' li'?

⁵ Li', bönni', rulu'z tsahui' cuinu'. Gleaj zi'al le zxon yu'u yöj lau' li', ati' ni'r glé'inu' dxi'adau' quiè gac cuiju' bëbdau' yu'u yöj lahuè' böchi' lza'u.

⁶ 'Cutu güi'li' quecba' bö'cu' le nac la'y, qui nadxi luhueycjba' luzxuzxjba' lbi'ili', len cutu chu'ni' le nac lsaca' queè'li' laucba' cuch, qui nadxi luzadi' ní'aba' lei.

Gul-náb, gul-guílj, len gul-lídz ra' yu'u

⁷ Gnè' ca' Jesús:

—Gul-náb, ati' Dios gunnè' queè'li'. Gul-guílj, ati' gunnè' latj gdzöl queè'li'. Gul-lídz ra' yu'u, ati' Lè' gsaljè' queè'li'.

⁸ Núti'tèz bönni' rnabè', rdél-li'nè', ati' bönni' rguiljè', rdzöl queè', ati' bönni' ruldizè' ra' yu'u, ryalj queè'.

⁹ 'Chqui' zoè' bönni' nutsè'è ladjli', ati' zoabi' bi'i queè', chqui' gnábibi' lè' yöt xtil, ¿naru' unödzejè' queè'bi' guiój?

¹⁰ Chqui' gnábibi' lè' tuba' böl, ¿naru' unödzejè' queè'bi' bèl?

¹¹ Lbi'ili' nacli' huia'dö', san nözili' unödžji' quecbi' zxi'nili' le nac dxi'a. Nactër löz, Xuzli' zoë' yehua' yubá unödžjé' quegac nup ta'nabi Lë' le nacgac dxi'a.

¹² Qui lë ni na', ca na' ré'nili' lun queëli' bunách, lëzca' cni gul-gún quequë'. Lë ni le rna bè' zxba queë' Moisés, lenca' le gulané' bönni' glu'e didza' uláz queë' Dios.

Tu ga ral-la' tsazru' le nac guidau'

¹³ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-tsáz ga nu ryaz le nac guidau'. Laga' nac ga nu ryaz len yalj ca' nac nöz le rjaclenë' bönni' ga ni' la'nitië', ati' ta'yazië' ni' bönni' zian.

¹⁴ Guidau' nac ga nu ryaz len lasdau'z nac nöz le rjaclen bunách ga ni' la'dél-li'në' yöl-la' na'bán gdu, ati' nababzë' bönni' ta'dzölnë' lei.

Le runru' nac bë' le nacru'

¹⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-gún chi'i cuinli' qui nadxi la'zi' yé'inë' lbi'ili' bönni' ta'zi' yë'ë, ta'né' tu'ë didza' uláz queë' Dios. La'dxinë' ga zoali' bönni' ni, len lului' cuinquë' nöxj ládxi'dau' ca naccba' bö'cu' zxíla'dau', san lu icj ládxi'dau'quë' nacquë' ca bö'cu' zuga' snia'.

¹⁶ Yugu' le tunë' lac bë' le nacquë'. Cutu ruchibru' le rbia lba uva lu yag yötsi', len cutu ruchibru' le rbia yag higo lu guixi' legui lasdau'.

¹⁷ Cni nac, ta'bía le nac dxi'a yúgu'të yag dxi'a, ati' rbia le nac xöhui' yag xöhui'.

¹⁸ Cutu gac cuia le nac xöhui' yag dxi'a na', len cutu gac cuia le nac dxi'a yag xöhui' na'.

¹⁹ Yúgu'të yag cuta'bía le nac dxi'a la'rugu ati' la'gu'e leygac lu gui'.

²⁰ Cni nac, lac bë' le nacquë' le tunë' bönni' na'.

Nup cula'yáz ga rna bë'ë Dios

²¹ Gnë' ca' Jesús:

—Zian nup të neda': "Xan, Xan", san clëg yúgu'të' la'yazië' ga rna bë'ë Dios yehua' yubá. La'yazzë' ni' bönni' tunë' ca ré'nnë' Xuza' Dios, zoë' yehua' yubá.

²² Cati' gdxin dza udx qui yödžlyú ni, lë' neda' bönni' zian, la'né': "Xan, Xan, bentu' lban qui xtidzë'ë Dios, buguntu' dxin Lau' Li', len buguntu' ca' dxin Lau' bubijtu' yugu' bö' xöhui', len buguntu' ca' dxin Lau' bentu' zian yöl-la' huac zxön."

²³ Ni'r neda' gyëpa' lequë': "Cutu ca' núnbë'a lbi'ili'. Gul-cuít ga zoa', lbi'ili' rua'li' dö'."

Chop ca gac udxiaru' xlibi zö'ö

²⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Yetú ca', nu ryöni xtidza'a ni len gun ca rna, nu ni nac ca tu bönni' rejni'i, buzóë' lidxë' ga nac lu guiój.

²⁵ Cati' gul guiöjsiu' len gzxön gba'u, len gyeycj bö', ati' gdib nis cuít yu'u na', cutu gbix, le dxia xlibi lu guiój.

²⁶ Na'a, nu bönni' ryönnë' xtidza'a ni, len cutu runë' ca rna, bönni' ni naquë' ca tu bönni' curejni'i, buzóë' lidxë' lu yuzx.

²⁷ Cati' gul guiöjsiu', len gzxön gba'u, len gyeycj bö', ni'r gda' nis cuít yu'u na', ati' gbixté, len tsaz bguindj.

²⁸ Cati' budx bé'lenë' lequë' didza' ni Jesús, gulubani bunách zian ni' ca nac le rusëdnë',

²⁹ le rusëdnë' lequë' ca bönni' dë lu në'ë, len clëg ca tunë' bönni' gdau' usëdi quequë'.

8

Ruhuöaquë' bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzóð

¹ Cati' böjtë' Jesús lu gui'a na', zjaclen Lë' bunách zian.

² Bdxinë' ga zoë' Jesús bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzóð, ati' buzechu zxbibë' lahuë' Jesús, len rë' Lë':

—Xan, chqui' rë'nnu', huac unu' neda'.

³ Ni'r bulitë në'ë Jesús len gdanë' lë'. Rë' lë':

—Rë'nda'. Huöacu' dxi'a.

La' bunittë xhuë'ë bönni' huë' na'.

⁴ Ni'r gudxë' lë' Jesús:

—Byu, nutu nu gui'u cni, san gyeaj, yajluí' cuinu' lahuë' bxuz, ati' yajnödzj le gna bë'ë Moisés le uluí'i bunách chböacu'.

Jesús ruúnë' bi'i huen dxin queë' bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l

⁵ Cati' gyazië' Jesús yödz Capernaum, bdxinë' ga zoë' Jesús tu bönni' nacu'ë lu në'ë tu gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l, ati' gúta'yuë' lahuë' Jesús,

⁶ rë' Lë':

—Xan, bi'i huen dxin quia' dëbi' yu'u, ré'ibi' huë' nacu'nbi' bin, len szxöni rzaca' rguí'bi'.

⁷ Jesús rë' lë':

—Neda' guida' una'-bi'.

⁸ Bubi'ë didza' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, rë' Jesús:

—Xan, cutu naca' Isaca' tsaziu' lidxa', san tsa gnazu' quia', ati' huöacbi' bi'i huen dxin quia'.

⁹ Lëzca' neda', zoa nu rna be'i neda', len nacu'ë ca' bönni' rjaquë' gdil-l rna bé'igacda'-në'. Cati' rëpa'-në' tuë': “Gyeaj ni”, rijë'. Cati' rëpa'-në' yetüë': “Gda ni”, ridë'. Cati' rëpa'-në' bönni' huen dxin quia': “Ben dxin ni”, la' runtë' dxin na'.

¹⁰ Cati' byönnë' didza' ni Jesús, bubannë', ati' gudxë' bönni' zjáclenë' Lë', rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', ga nacuá' bunách Israel, nutu nu bönni' rajáqui'da'-në' rejlé'ë neda' ca runë' bönni' ni.

¹¹ Yetú ca' rëpa' lbi'ili': La'rúj bunách zian zaca' ga rlen gbidz, len zaca' ga rbia gbidz, ati' la'bö'len tsaxón Abraham, len Isaac, len Jacob, ni' yehua' yubá ga rna bë'ë Dios,

¹² san yugu' bönni' na' gröczë' Dios quië la'yazië' ga na' rna bë'ë Lë', chu'në' lequë' ni'l ga na' nac chul, ati' ni' la'bödxë', len lutíl-l láya'quë' lu yöl-la' ruhui'ni quequë'.

¹³ Ni'r Jesús gudxë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, rnë':

—Böaj lidxu'. Ca na' réjlë'u, ca' gac quiu'.

La' na'z böáctëbi' bi'i huen dxin queë' na'.

Jesús ruúnë' xna'nu ngul queë' Pedro

¹⁴ Bdxinë' Jesús lidxë' Pedro, ati' ni' blé'inë'-nu xna'nu ngul queë' Pedro, dënu lu da'a, len yu'nu tu xla.

¹⁵ Gdanë' na'nu Jesús, ati' la' burujtë tu xla na' yu'nu. Ni'r böasnu len bennnu le glahuë'.

Jesús ruúnë' zian nup te'i

¹⁶ Cati' chrdzö' dza na', djua'quë' ga zoë' Jesús zian bönni' yu'ugac lequë' bö' xöhui', ati' len yöl-la' rnéz queë' bubijë' yugu' bö' xöhui' na', len bunë' ca' yúgu'të nup te'i.

¹⁷ Cni guc quië butság ca na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Lë' bu'ë yugu' le rzáca'ru', len bu'ë ca' yugu' guidzhuë' queëru'."

Nup glë'ni tsjaclen Jesús

¹⁸ Cati' blë'inë' Jesús nacua' gdu cuitië' bunách zian, gna bé'inë' yugu' bönni' uséd queë' la'dödë' yetslá'a nis zxön ni'.

¹⁹ Bdxinë' ga na' zoë' Jesús tu bönni' gdau' usëdi, len rë' Lë':

—Bönni' Usëdi, sá'lëna' Li' gáti'tëz ga tsiju'.

²⁰ Jesús rë' lë':

—Yugu' böza' nacua' zcan guiöj quecba', ati' yugu' bguindau', nudxia lidxcha', san neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cutu dë ga quixj icja'.

²¹ Yetüë' bönni', naquë' bönni' uséd queë' Jesús, gudxë' Lë':

—Xan, benn neda' latj huöja' ga gdxinr dza chbucacha'a-në' xuza'.

²² Jesús gudxë' lë':

—Gda' neda'. Bë' latj bönni' tatzë' lucachë'ë nup lat quequë'.

Jesús rbequi dxië' bö' bdunu'

²³ Grenë' Jesús lë'i bárcodau', dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

²⁴ Ni'r gyeycj bö' bdunu' lu nis zxön na', ati' szxöni ryas rdxia nis zxön na' ga bdxintë ryas nis lë'i bárcodau' na'. Dë' rasië' Jesús lë'i barco na'.

²⁵ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', ati' guluspanë' Lë', len të' Lë':

—Xan, buslá netu'. Chrgáchi'ru' lu nis.

²⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Bizx quië rádxili'? Latiz réjlë'li'-në' Dios.

Ni'r gyasë' Jesús len bulidzë' bö' na' reycj len nis zxön na', ati' la' grötë dxi.

²⁷ Gulubannë' bönni' na', ta'në':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Rui'zë' didza' ati' tun ca rnë' bö' reycj len nis zxön.

Bönni' Gadara yu'ugac lequë' bö' xöhui'

²⁸ Cati' bdxinë' Jesús yetslá'a nis zxön ga na' nac lu xyu yödz Gadara, gularujë' chopë' bönni' ga nacua' ba quegac nup natgac, dutsagquë' Jesús. Snia' nacquë', ati' nutu nu rac töd la' nöz ni'.

²⁹ La' glui'të' zidzj didza' chopë' ni, ta'në':

—¿Bizxa rá-lä'tu' quiu', Jesús, Zxi'në' Dios? ¿Naru' bdxintsu' ni dusaca' zi'u netu' zi'al ca gdxin dza queëtu'?

³⁰ Ga ni' nacua'ba' cuch zian ta'daba' táguba', naga'nba' láti'dau' ga nac zi'tu'.

³¹ Gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na', të Lë':

—Chqui' ubiju' netu', benn latj tsajtsú'ugactu'-ba' cuch zian ni'.

³² Ni'r Jesús gudxë' leygac:

—Gul-tséaj.

La' gularujtë bö' xöhui', yajtsazgac cuch zian ni'.

Ni'r jarélu'cba' yjacha' yúgu'tëba' cuch zian na', yajbixtëcba' ga nac lë'i guiöj, yajtsazcba' lu nis zxön, ga ni' gulayëpiba' nis, glatba'.

³³ Gládxinè' bönni' tu'yúè'-ba' cuch na', ati' guluzxundjè'. Cati' guládxinè' lu yödZ, gulaguáixj'ö'è yúgu'tè lè na' guc quequè' bönni' ni' gulayú'u lequè' bö' xóhui'.

³⁴ Ni'r gularúj bunách lu yödZ ni', yajtsagquè' Jesús. Cati' gularalé'inè' Lè', gláta'yue' lahuè' uzé'è lu xyuquè' na'.

9

Jesús ruúnè' tu bönni' nacu'nè' bin

¹ Ni'r bubenè' Jesús lè'i bárcodau' len gdödè' yetslá'a nis zxön ni', ati' budxinè' ga nac ladzè'.

² Ni' djua'què' ga zoè' Jesús tu bönni' nacu'nè' bin, zxoè' lu da'a yag. Cati' blé'inè' Jesús ca na' ta'yejlè'è Lè' bönni' ni, gudxè' bönni' na' nacu'nè' bin, rnè':
—Btip ladxu'u, zxi'na'dau'. Chbunít lahua' dul-la' nabagu'u.

³ Nacu'è ca' ni' bönni' gdau' tu'sèdi, ati' ta'né' lu icj ládxi'dau'què', ta'né':

—Didza' ru'è bönni' ni ruzóa Dios tsla'l.

⁴ Cati' ráquibe'inè' Jesús le ta'zá' ládxi'què', rè' lequè':

—¿Bizx quiè rza' ládxi'li' cni le cunác?

⁵ Cutu nac baníg nu guièZ bönni' ni: “Yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'”, san nac baníg nu gun ga huöasè' len uzé'inè'.

⁶ Na'a, ului'ida' lbi'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, dè lu na'a yöl-la' uná bè' luyú ni unít lahua' dul-la'.

Ni'r Jesús gudxè' bönni' na' nacu'nè' bin, rnè':

—Gyas. Bchis da'a yag quiu' len böaj lidxu'.

⁷ Ni'r la' gyastè' bönni' na' nacu'nè' bin len böjè' lidxè'.

⁸ Cati' gularalé'inè' lè ni bönni' nacu'è ni', gulubannè', ati' gulagu'è Dios yöl-la' ba le bunödZjè' quegac bunách yöl-la' huac cni.

Jesús rulidzè' Mateo

⁹ Cati' buzé'è ni' Jesús, blé'inè' bönni' lè' Mateo, rö'è ga na' ruquixjè' uláz qui yödZ zi'tu', ati' Jesús gudxè' lè':

—Gda' neda'.

Ni'r la' gyastè' Mateo na', zéajlenè' Jesús.

¹⁰ Yetú le guc, cati' ni' rö'è Jesús rahuè' ga nac lu yu'u, guládxinè' ga zoè' zian bönni' tu'quízj len yugu' bönni' ca'z, ati' gulabó'lenè' Jesús tsazxön len yugu' bönni' uséd queè'.

¹¹ Cati' gularalé'inè' lè ni bönni' gdau' fariseo, gulanabnè' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, ta'né':

—¿Bizx quiè na' rágulenè' tsazxön bönni' tu'quízj len yela'què' bönni' dul-la' bönni' rusèdnè' lbi'ili'?

¹² Cati' byönnè' lè ni Jesús, rè' lequè':

—Cutu naquincnè' nu un bunách bönni' nacque' dxi'a, san bönni' té'inè' naquincnè' nu un bunách.

¹³ Gul-tséaj len gul-séd le rna lè na' nayúj lu guich la'y, rna cni: “Rè'nda' luhuechi' ládxi'què' lza'què' bönni', len clég ludödcdè'-ba' böa' bèdx lu bcugu la'y quia'.” Bida' ni, clég dulídzgaca'-nè' bönni' tsahui', san bida' dulídzgaca'-nè' bönni' dul-la' quiè lubí'i ládxi'què'.

Rusèdnè' Jesús ca nac qui nu run gubás

14 Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' da'quë' Juan, bönni' na' buquilë' bunách nis, len gulanabnë' Lë', ta'né':

—¿Bizx quië na' netu' lenca' yugu' bönni' gdau' fariseo, zian lzu runtu' gubás, san yugu' bönni' uséd quiu' Li' cutu tunë' gubás?

15 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' huactsa la'sëbi ládxi'gac nup nacuá' lni qui yöl-la' rutság na' tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' rutság në'ë? Zi'a za' dza cati' gduë' ga nacu'ë bönni' na' rutság në'ë. Dza ni'r lunë' gubás.

16 Benë' lsaqui' Jesús, rnë':

—Nutu nu un lari' tëb len lari' cub, le uxú'n lari' cub na' nugu'ë lari' tëb na', ati' gchöza'r lari' tëb na'.

17 Lëzca' cni, nutu nu bönni' rguë'ë xisi uva cub lu rë'ö gul náquini guid, le gal xisi uva cub na', len uzxúzjxj rë'ö gul na' náquini guid, ati' gac ditj xisi uva na', ati' nit ca' rë'ö na' náquini guid. Rga'aru' xisi uva cub lu rë'ö cub náquini guid, ati' groptë tac chi'.

Rubanbi' bi'i ngul queë' Jairo len ruhuöacnu ngul gdannu lari' nacuë' Jesús

18 Tsal ni' rui'lenë' lequë' didza' ni Jesús, bdxinë' ga zoë' tu bönni' rna bé'inë' bunách judío, ati' buzechu zxibë' lahuë' Jesús, len rë' Lë':

—Bi'i nguldau' quia' la' budxtë gutbi'. Gda gxoa na'u lébi', ati' ubanbi'.

19 La' gyastë' Jesús zéajlenë' lë'. Dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

20 Ni'r bdxinnu zaca' cúdzu'lë' Jesús ngul chguc chinnu iz ré'inu, cutu ruhu'í rön queënu qui huë' quegaccznu ngul, ati' gdannu lari' nacuë' Jesús.

21 Cni bennu le rza' ládxi'nu, rnanu: "Chqui' canza' zxë', huöaca'."

22 Ni'r bueycjë' Jesús, ruyúë' lënu, ati' rë'-nu:

—Btip ladxu'u, zxí'na'dau'. Chböacteu' le réjlë'u neda'.

La' na'z böáctënu.

23 Cati' bdxinë' Jesús lidxë' bönni' uná bë' na', blé'inë' ni' bönni' tu'cödxë' gui, len nup ta'bódx yechi'.

24 Jesús rë' lequë':

—Gul-cuí ni, le cutu natbi' bi'i nguldau' ni. Raszbi' na'.

Ni'r gulutítj Lë' nup nacuá' ni'.

25 Cati' chnubijë' ni'l bunách na', gyazië' Jesús len gdel-lë'ë na'bi' bi'i ngul na', ati' la' gyástëbi'.

26 Gzë didza' ca guc lë ni, ati' gulayöni bunách nacuá' gdutë luyú na'.

Jesús ruinë' bönni' nachúl lauquë'

27 Cati' brujë' ni' Jesús, zjáclenë' Lë' chopë' bönni' nachúl lauquë'. Tu'ë zidzj didza', ta'né':

—Buechi' ladx'i netu', Li', zxi'n xsoë' David.

28 Cati' bdxinë' Jesús ga nac lu yu'u, guladxinë' ga zoë' chopë' bönni' na' nachúl lauquë'. Jesús gnabnë' lequë', rnë':

—¿I réjlë'li' neda', huac una' lbi'ili'?

Lequë' ta'né':

—Ja, Xan.

29 Ni'r gdanë' yöj lauquë' Jesús, rnë':

—Ca réjlë'li', ca' gac queë'li'.

30 La' böaljté yöj lauquë'. Ni'r buzeynë' bach lequë' Jesús, rnë':

—Gul-güi'tecz ládxi'li' nutu nu gnözi lë ni.

³¹ Cati' gulurujè' ni', la' guluzètè' didza' gdu'tè luyú ni' ca nac lè na' benè' Jesús.

Jesús ruúnè' tu bönni' curné'

³² Cati' gulurujè' lu yu'u na' Jesús len yugu' bönni' uséd queë', guladxinè' ga zoë' Jesús bönni' nachè'que' lahuè' tu bönni' curné', yu'u lè' bö' xòhui'.

³³ Cati' bubijè' bö' xòhui' na' Jesús, la' gnètè' bönni' na' cugné'. Gulubannè' bönni' nacu'è ni', ta'né':

—Gatga rlé'initu' le cni ladj bunách Israel.

³⁴ Ni'r gulané' queë' bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Bönni' ni rubijè' yugu' bö' xòhui', rugunè' dxin yöl-la' huac qui xangac bö' xòhui' na'.

Jesús ruhuechi' ladxè'è bunách zian

³⁵ Gdè' Jesús gdu zhi'il gap nacua' yödZ len gap nacua' yödZdau', ati' gap nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queë' Dios bönni' judío, rusèdnè' bunách nacua' ni', len runè' lban qui didza' dxi'a ca rna bè'è Dios. Bunè' yúgu'tè nup bi ta'zaca' ta'guí'i yugu' lu yödZ na'.

³⁶ Cati' blé'inè' bunách zian ni' Jesús, buechi' ladxè'è lequè', le ta'zaca' ta'guí'è, len nudú ládi'què' ca rac quecha' bö'cu' zxila' cuzóa nu uyú lecha'.

³⁷ Ni'r rè' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnè':

—Le nactè szxöni dè yöl, san nabábZ nup ta'láp.

³⁸ Qui lè ni na', gul-gáta'yu lahuè' Dios, naquè' Xan yöl na', gnábili'-nè' gsölè'è bönni' huen dxin la'lapè' yöl queë'.

10

Jesús rböè' bönni' lacquè' gbaz queë'

¹ Ni'r bulidzè' Jesús idxínnutè' bönni' uséd queë', len budödè' lu na'què' yöl-la' uná bè' lubijè' bö' xòhui' yu'ugac bunách, len luúnè' yúgu'tè nup te'i len yúgu'tè nup bi ta'zaca' ta'guí'i.

² Cni nac laquè' idxínnutè' gbaz na' nasölè'è Jesús:

Simón, (lè' ca' Pedro),

Andrés, (böchè'è Simón na'),

Jacobo, (zxi'nè' Zebedeo),

Juan, (böchè'è Jacobo na'),

³ Felipe,

Bartolomé,

Tomás,

Mateo, (bönni' uquízXj),

Jacobo, (zxi'nè' Alfeo),

Lebeo, (lè' ca' Tadeo),

⁴ Simón, (bönni' rui' ladxè'è yödZ queë'),

Judas Iscariote, (bönni' udödè' Jesús lu na'què' bönni' ludöddè' Lè').

Jesús rsölè'è gbaz queë' tsjenquè' lban

⁵ Ni'r Jesús bsölè'è idxínnutè' bönni' ni tsjenquè' lban, ati' gna bé'inè' lequè', rnè':

—Cutu tseajli' ga nacua' bunách cunacgac judío, len cutu tsazli' ladZgac bunách nacua' luyú Samaria.

⁶ Gul-tséaj ga nacua' bunách Israel, nacquè' ca bö'cu' zxíla'dau' nanitcba'.

7 Gul-tsjén lban, gnali': "Chbdxin gal-la' dza gna bè' luyú ni Nu na' zoa yehua' yubá."

8 Gul-ún nup te'i. Gul-gún dxi'a nup te'i huè' nudzu' ruzód. Gul-spán nup chnatgac. Gul-bíj bö' xóhu' yu'ugac bunách. Bennza' queéli' yöl-la' uná bè' ni. Gul-gún dxin lei, cutu bi uquixzjli'.

9 'Cutu bi gua'li' lu bzud queéli', ni dumí oro, ni dumí plata, ni dumí lasdau'.

10 Cutu gua'li' yöxj yöt queéli' le gáguli' la' nöz. Tuz lari' gxoá yenli' len cutu gua'li' löl-li' o xuyág queéli', le udzölczné' bönni' huen dxin le gahué'.

11 'Gátitéz yödz zxon o yödzdau' ga gdxinli', gul-náb nuzxa nac gdu ladxi' lu yödz ni', ati' uga'nli' lidx nu na' cati' gal-la'r dza urujli' yödz na'.

12 Cati' tsazli' tu lu yu'u, gul-gáp Dios bunách nacua' lu yu'u na', gnábili'-né' Dios unödzejé' quequé' le cuequi dxi icj ládxi'dau'qué'.

13 Chqui' nacgac lsaca' bunách nacua' lu yu'u ni', uga'nlen lequé' le rbequi dxi ladxi' na', san chqui' cunacgac lsaca' bunách na', gnabli' cutu uga'nlen lequé' lé na' rbequi dxi ladxi'.

14 Gátitéz ga gdxinli' ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách ni', len cutu luzé' nagqué' xtídza'li', gul-rúj lu yu'u ni' o yödz ni', ati' gul-cuíb bëchtó da' lalabli', le ulu'í lequé' nabága'qué' zxguia'.

15 Le nacté rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchugué' Dios quegac bunách, la'zaca' la'gu'ír bunách yödz na' ca la'zaca' la'gu'í bunách gulacua' yödz Sodoma len yödz Gomorra, nup ni' busnitié' Dios.

Nup cuta'yejlé' lusaca' zi' nup da'gac Cristo

16 Gnë' ca' Jesús:

—Gul-yutsca', neda' rsöla' lbi'ili', gacli' ca bö'cu' zxíla'dau' ta'daba' ga dzö'ba' bö'cu' zuga' snia'. Gul-gác sina' ca nacba' sina' bël snia', san gul-gác ca' nöxj ladxi' ca nacba' budódau'.

17 Gul-gún chi'i cuinli' quegac bunách, le ludödé' lbi'ili' lu na'qué' bönni' yúlahu'i', len la'guiné' lbi'ili' gap nac lu yu'u ga tu'dubé' tu'sédé' queé' Dios bönni' judío.

18 Lëzca' cni, la'ché'ë lbi'ili' lauqué' bönni' blau len lauqué' bönni' ta'ná bë'ë, le da'li' neda'. Cni gac quié' gac gunli' lna' lau quia' lauqué' bönni' ni' len lauqué' bönni' cunacqué' judío.

19 Ni'r cati' ludödé' lbi'ili' lu na'qué' bönni' uná bë' na', cutu cö'li' baguí' nacx gnali', le uchizié' Dios icj ládxi'dau'li' la' dza na'z didza' gü'li' o ca gnali'.

20 Clég lbi'izli' na' gnali', san Dios Bö' La'y, Nu na' rsölë'ë queéli' Xuzru' Dios, Lëczé' sóalené' lbi'ili' len gu'ë didza'.

21 'La'cuá' bunách ludód bóchi'gac lu na'qué' bönni' ludödcde' lequé', len lëzca' cni, bönni' nacqué' xuz ludödé' zxi'nqué', ati' la'cu'ë bönni' la'dá'baguë'ë xuzqué' len luné' ga latié' xuzqué' na'.

22 Luzóa lbi'ili' tsla'l yúgu'té' bunách le da'li' neda', san nu ugá'n tsutsu ga gdxintër dza udx, nu ni ulá.

23 Cati' lusaca' zi' lbi'ili' bunách tu lu yödz, gul-zxúndj ni', tseajli' yetú yödz, le rëpa' lbi'ili', huóda' neda', Bönni' Nuhuöaqué' Gdu Bunách, zi'al cati' udx gunli' lban gap nacua' yödz quegac bunách Israel.

24 'Nútitéz nu nac bönni' uséd cutu nacré' blau ca nu rusédi lé', len lëzca' cni, nu bönni' naqué' huen dxin cutu nacré' blau ca xané'.

25 Nu na' nac bönni' uséd ral-la' udzijné' chqui' huadé'li'né' gaqué' ca nac nu rusédi lé', ati' bönni' huen dxin na' ral-la' udzijné' chqui' gaqué' ca nac

xanë'. Chqui' neda' naca' ca bönni' xan yu'u, ati' ta'né' quia', ta'né' naca' Beelzebú tu' xöhui', szxónitër ca' la'né' quegac bunách la'dá' neda'.

Nu ral-la' gádxiru'

²⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Qui læ ni na', cutu gádxili' bunách. Hualá' lahui yúgu'të le rac ba lanz, ati' huac bë' yúgu'të le nagachi'.

²⁷ Yugu' didza' ruí'lëna' lbi'ili' ga nac chul, gul-quixjö' ga nac lu yení', ati' le rëpa' lbi'ili' ga nagachi', gul-né zidzj ga nac yalj lulu.

²⁸ Cutu gádxili' nup tu'dödi gdu ca nayá' nabingac bunách, san cutu gac lusní't bö' nacczru'. Gul-gadxi Dios, Nu na' gac gdödi gdu ca nayá' nabinli' len chu'n bö' nacczli' lu gui' gabíl.

²⁹ 'Ta'dá'uba' chopba' bguindau' len tu dumí lasdau', san cugbixba' lyu nituba' chqui' cutu ru'ë latj Xuzru' Dios gac cni.

³⁰ Lëzca' cni, nababgac lahuë' Dios yúgu'të guitsa' icjli'.

³¹ Qui læ ni na', cutu gádxili'. Rui'tër ladxë'ë lbi'ili' Dios ca rui' ladxë'ë-ba' zianba' bguindau'.

Bönni' ta'z'i' lu na'quë' Cristo laugac bunách

³² Gnë' ca' Jesús:

—Nu bönni' si' lu në'ë neda' laugac bunách, neda' si' lu na'a bönni' na' lahuë' Xuza' zoë' yehua' yubá.

³³ Bönni' ta'dá'baguë'ë laugac bunách, ta'né' cutu ta'dé'ë neda', lëzca' cni neda' tá'baga'a lequë' lahuë' Xuza' zoë' yehua' yubá.

Jesús naquë' le run ga la'rúj chopl bunách

³⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu gáquili' za'a dgu'a yödzylyú ni le rbequi dxi bunách. Cutu za'a dgu'a le rbequi dxi, san za'a dgu'a le gun ga la'rúj chopl bunách.

³⁵ Za'a ni, guna' ga la'dá'baga' xuzquë' bunách, len la'dá'baga'nu ca' xna'cnu ngul. Lëzca' cni, la'dá'baga'nu yugu' xtau' xzi'nnu ngul xzoa' lidxcnu.

³⁶ Cni gac, la' di'a dzaz quegac bunách lusaca' zi'ë lza'quë'.

³⁷ 'Nu nadxí'ir xuz xnë'i ca nadxí'i neda', cutu nac lsaca' nu na' ta' neda', ati' nu nadxí'ir bi'i bönni' qui o bi'i ngul qui ca nadxí'i neda', cutu nac lsaca' nu na' ta' neda'.

³⁸ Nu cusí' lu në'i gac ca tu bönni' zajté'ë lë'i yag cruz, len ta' neda', cutu nac lsaca' nu na' gaquí quia' neda'.

³⁹ Nu rui' ladxí' gun chi'i yöl-la' na'bán qui, unít lei, san nu unít yöl-la' na'bán qui le da' neda', ulá nu na'.

Yugu' le ubi'ë queëru' Dios

⁴⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Nu gun lbi'ili' ba la'n, neda' ca' gun ba la'n, ati' nu na' gun neda' ba la'n, gun ba la'n ca' Dios Xuz nasölë'ë neda'.

⁴¹ Nu gun ba la'n bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios le ru'ë didza' uláz queë' Dios, huadel-li' nu na' lu në'ë Dios la' leyz na' gdél-li'në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios. Lëzca' cni, nu gun ba la'n bönni' tsahui' le naquë' bönni' tsahui', huadel-li' nu na' lu në'ë Dios la' leyz na' gdél-li'në' bönni' tsahui'.

⁴² Núti'tëz nu unódzj queë' tu bönni'dau' ni tu zxbindau'z nis le naquë' bönni' uséd quia' neda', le nactë rëpa' lbi'ili', cutu unít le ral-la' si' nu na' lu në'ë Dios.

11

Ta'dxinë' ga zoë' Jesús bönni' nasölë'ë Juan

1 Cati' Jesús budx buzëjni'në' yugu' bönni' uséd queë', buzë'ë ni', zijë' rajsëdnë' bunách len rjenë' lban yugu' ladzgak bunách na'.

2 Ni' yu'ë lidx guia Juan, bönni' buquilé' bunách nis, byönnë' ca nacgak le runë' Jesús. Ni'r Juan na' bsölë'ë chopë' bönni' da'quë' lë', ati' guladxinë' ga na' zoë' Jesús.

3 Chopë' ni' gulanabnë' Jesús, të' Lë':

—¿I' nacu' Li' Cristo, Bönni' na' ral-la' gdxinë' yödzylyú ni, o huaböztu' dza gdxinë' yetúë' bönni'?

4 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tséaj tsajtjxjö'i'li'-në' Juan lë ni ryónili' len rlé'ili'.

5 Gul-tsjödxë' ca rac, tu'lé'inë' bönni' bchul lauquë', ati' tu'zë'ë bönni' cuguladé'. Nuhuöacquë' bönni' güi'cnë' huë' nudzu' ruzöd, ati' tu'yönnë' bönni' gulacödzue'. Tu'banquë' bönni' glatië', ati' rac lban qui didza' dxi'a laugac bunách yechi'.

6 Bica' ba bönni' cugác chop ladxë'ë, cu ubíj ladxë'ë neda'.

7 Cati' guluzë'ë zhuöjquë' bönni' na' da'quë' Juan, ni'r gzu lahuë' Jesús ru'lenë' bunách nacué' ni' didza' ca nac queë' Juan na'. Rë' lequë':

—¿Bizxa gú'nili' glé'ili' cati' ni' gyeajli' lu latj ca'z? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' naquë' ca tu' gui ruzéycj lei bö' reycj?

8 Chqui' clëg, ¿bizxa gú'nili' glé'ili'? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' nacué' lari' dxi'adau'? Nóziczli' nacué' lidxquë' bönni' ta'ná bë'ë bönni' nácquë' lari' dxi'adau'.

9 Yetú ca', ¿bizxa gú'nili' glé'ili'? ¿Naru' gú'nili' glé'ili'-në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios? Ca' nac, ráquida'. Répa' lbi'ili', blé'ili'-në' bönni' náctërë' blau ca yezica'rë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

10 Cni' nac, le naquë' Juan bönni' na' rui' didza' ca nac queë' le nayúy lu guich la'y, rna:

Byu, rsöla'a bönni' gbaz quia', nörë' ca Li'.

Lë' upë'ë nöz ga tödu'.

11 Le nactë répa' lbi'ili'. Gduté yödzylyú ni, nutu nu zoa nacr blau ca Juan, bönni' ni' buquilé' bunách nis, san nu nac cuíd'dau'z ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá nactër blau ca Juan na'.

12 'Cati' ni' gzu lahuë' buquilé' bunách nis Juan, ga rdxintë na'a dza, bayúdx ta'yáz bunách ga rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá, ati' nup tunz bayúdx ta'del-li' lei.

13 Ga bdxintë dza na' blë'ë Juan, le rna bë' zxba queë' Moisés len le guluzjë' lu guich yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios glui' didza' ca rna bë' Nu na' zoa yehua' yubá.

14 Chqui' ré'nili' si' lu na'li' lë ni, ral-la' gnözili' Juan na' naquë' Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' na' Dios gnë' ral-la' gla' lahuë' leyúbl dza ni zoaru' na'a.

15 Nu zoa nag len ryöni' ral-la' uzë' nag.

16 '¿Bizxa usáqui'da' bunách nacué' dza ni zoaru' na'a? Nacquë' ca bi'idau' ta'bö'bi' lu yë'y. Zidzj tu'lídz lza'cbi',

17 ta'nabi': "Rucödxtu' queëli' gui. ¿Bizx quië cutu rya'li'? Rul-l yéchi'tu' queëli'. ¿Bizx quië cutu rbödx yéchi'li'?"

¹⁸ Cni nacli', le bidë' Juan ati' le cutu güi' gduhuë' ca ráguli' lbi'ili', gnëli' queë': "Tu' xöhuí' dzag lé'."

¹⁹ Ni'r bdxina' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, len ri'j rahua', ati' rnëli' quia': "Naquë' bönni' huágulë'ë len bönni' ri'jë'. Naquë' lza'quë' bönni' uquízjx len yezica' huen dul-la'." Yöl-la' rejni'i queë' Dios nac bë' ni'a qui le tun nup ta'zi' lu na'gac lei.

Le gac qui nu curún ca rna xtidzë'ë Dios

²⁰ Ni'r gzu lahuë' Jesús ruzeynë' bach bunách nacuá' yödز gap ni' benë' zian yöl-la' huac, le cutu'bi'ini ládxi'gac.

²¹ Gudxë' lequë':

—Bica' bayechi' lbi'ili', bunách Corazín. Bica' bayechi' lbi'ili', bunách Betsaida. La'naru' glac lu yödز Tiro len lu yödز Sidón yugu' yöl-la' huac bena' ga zoali', dza ni'tëi' lubi'i ládxi'gac bunách Tiro len Sidón na', lacuë' lari' tëb len ludxië' dö icjqüë', le luluí' tu'bí'i ládxi'gac bunách na'.

²² Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' lbi'ili' ca la'zaca' la'gu'i' bunách Tiro len Sidón, nup na' busnitië' Dios.

²³ Lbi'ili', bunách Capernaum, guc queëli' ca bdxintëli' ga nu ryaz yehua' yubá. Huötji' lu gui' gabil. La'naru' glac lu yödز Sodoma yöl-la' huac bena' ga zoali', lugá'n bunách yödز ni' ga rdxintë na'a dza.

²⁴ Na'a, neda' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' lbi'ili' ca la'zaca' la'gu'i' bunách Sodoma na'.

Rnë' Jesús: "Gul-dá ga zoa', uzí' ládxi'li'"

²⁵ Dza na' bë'ë didza' Jesús, rnë':

—Rgu'a Li' yöl-la' ba, Xuza', nacu' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, le bucachu'u lé ni, cui la'lé'inë' lei bönni' ta'yëjni'në', san bului'inu' lei nup nacgac ca bi'idau'.

²⁶ Ca' gac, Xuza', le cni bdzag ladxu'u Li'.

²⁷ Yúgu'të nudödë' lu na'a Xuza'. Nutu nu nunbë' neda', Zxi'në' Dios, san tuzë' Dios Xuz, len nutu nu nunbë' Lë' Dios Xuz, san tuza' neda', Zxi'në' Dios, lenca' nup na' rë'nda' ului'ida' leygac Dios Xuz.

²⁸ Gul-dá ga zoa' yúgu'tëli' rajxáqui'li' le rúnteczli' dxin qui gdau', len nua'li' yua' zi'i quegac zxba qui gdau', ati' neda' guna' ga uzí' ládxi'li'.

²⁹ Lu yöl-la' nöjx ladxí' queëli' gul-gún xchina', gacli' ca bëdx ta'zi'ba' yugu' quecba'. Gul-séd lu na'a neda', le naca' nöjx ladxí' len cuidi' ladxí', ati' gdzöl queëli' yöl-la' ruzi' ladxí', le cuequi dxi ládxi'li'.

³⁰ Yugu' na' ugu'a lbi'ili', le nac le gna bé'ida' lbi'ili', cutu nac baníg, ati' yua' ugu'a lbi'ili' le nac le rusëdda', dza'dau'z nac.

12

Bönni' uséd queë' Jesús ta'leycjë' deu dza la'y

¹ Dza ni', le nac dza la'y quequë' bönni' judío, gdödë' Jesús gap dë yöl zxoá' xtil, ati' ta'dunë' bönni' uséd queë' len gulazú lauquë' ta'leycjë' deu ga dxia zxoá' xtil len tahuë' zxoá' xtil na'.

² Cati' gualé'inë' lé ni bönni' gdau' fariseo, të' Jesús:

—Byutsca', tunë' bönni' uséd quiu' le cural-la' gunru' dza la'y.

³ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu nulábinili' lu guich la'y bi benë' David cati' gdunë' ati' guladún ca' nup gulacua'len lë'?

⁴ Gyazië' lu yu'u queë' Dios len gdahuë' yugu' yöt xtil nagu'uquë' lu bcugu la'y, le cural-la' gahuë' lë' len cutu ral-la' lahuë' bönni' gulacua'lenë' lë', san légaczé' bxuz dë latj lahuë' lei.

⁵ ¿Naru' cu nulábinili' le rna bë' zxba queë' Moisés ca tunë' bxuz yugu' dza la'y? Tunë' dxin lö'a gdau' yugu' dza la'y, len cutu ta'baguë'ë zxguia'.

⁶ Na'a, neda' répa' lbi'ili', ni zoa' neda', naca' bönni' nacrë' blau ca gdau'.

⁷ Cutu réjni'li' lë na' nayúj lu guich la'y, rna: “Rë'nda' huechi' lácxi'li' lza'li', len clëg gdódigacli'-ba' böa' bëdxda' ruzégu'gacli'-ba' lu bcugu la'y quia'." La'naru' réjni'li' lë ni, cutu gchúguli' quegac nup cuta'baga' zxguia'.

⁸ Ca' nac, le naca' Xani dza la'y neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

Jesús ruínë' bönni' narequi' në'ë

⁹ Ni'r buzë'ë ni' Jesús, ati' gyazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sedë' queë' Dios bönni' judío.

¹⁰ Lu yu'u na' zoë' tu bönni' narequi' në'ë, ati' le të'nnë' la'dzölnë' bi luquíë' Jesús, qui lë ni na' gulanabnë' Lë' bönni' judío uná bë' na', ta'në':

—¿I dë latj unru' nu re'i cati' nac dza la'y?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Nu bönni' nutsë'ë ladjli', chqui' zoaba' tuba' bö'cu' zxila' queë', len chqui' gbixba' lu yeru cati' nac dza la'y, ¿naru' cu tsajxónë'-ba' len tsajlijë'-ba'?

¹² Záqui'tsquirnë' tu bönni' ca tuba' bö'cu' zxila'. Qui lë ni na', dë latj gunru' quegac bunách le nac dxi'a cati' nac dza la'y.

¹³ Ni'r Jesús gudxë' bönni' huë' na':

—Bli na'u.

Cati' bulí në'ë, la' böactë dxi'a ca nac yetslá'a në'ë.

¹⁴ Ni'r gularujë' bönni' gdau' fariseo na' ati' glun xtídza'quë' ludöddë' Jesús.

Le gnë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gac queë' Jesús

¹⁵ Cati' ráquibe'inë' lë ni Jesús, buzë'ë ni', ati' zjaclen Lë' bunách zian. Jesús bunë' yúgu'të nup te'i ladj bunách na'

¹⁶ len gna bé'inë' lequë' cutu la'guíxjöi'në' bunách nu naquë'.

¹⁷ Cni gnë', quië butság lë na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁸ Gul-yutsca', bönni' ni naquë' huen dxin quia',

Nu na' gröcza' neda'.

Nadxi'ida' Lë' len rdzag ladxa'a Lë'.

Uchizia' Lë' Bö' La'y.

Lë' quíxjöi'në' yúgu'të bunách ca guna',

Cuequi xbeyda' lequë'.

¹⁹ Nutu nu tíl-lenë' didza' len cutu ulidzë' zidzj,

Len nutu nu yöni chí'ë ga nac zítu'.

²⁰ Tu guidau' zoa bö cutu quitsjë' lei,

Ati' gui' chzoa ul, cutu usulé' lei,

Cati' uzoarë' le nac tsahui' queë'.

²¹ Lun löz Lë' yúgu'të bunách.

Bönni' judío uná bë' ta'në': “Dzag Jesús tu' xöhui”

²² Ni'r djua'quë' ga zoë' Jesús tu bönni' nachúl lahuë' len curné', le yu'u lë' bö' xöhui', ati' Jesús bunë' bönni' na'. Cni guc, rlé'inë' len ru'ë didza' bönni' na' bchul lahuë' len cugnë'.

²³ Qui lë ni na' gulubani yúgu'të bunách nacuá' ni', ta'ná:

—¿Naru' nactsë' Zxi'n Xsoë' David bönni' ni, Bönni' na' ral-la' guidë'?

²⁴ Cati' gulayönnë' lë ni bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Bönni' ni rubijë' yugu' bö' xöhui' le dzag Lë' Beelzebú tu' xöhui', xangac bö' xöhui' na'.

²⁵ Ráquibe'inë' Jesús lë na' ta'zá' ládxi'quë' ati' rë' lequë':

—Gátitëz ga ta'ná bë' bunách, chqui' la'rúj chopl len la'dil-len lza'gac bunách ni', nit yöl-la' uná bë' quequë'. Lëzca' cni, chqui' la'rúj chopl bunách nacuá' tu yöd z o tu yu'u, len la'díl-l, cutu gac la'día' bunách nacuá' yöd z na' o yu'u na'.

²⁶ Lëzca' cni, chqui' ubíj la' lzë'iz Satanás tu' xöhui', len la'dil-len la' leygac z bö' xöhui' na', ¿nacxcz gac gdia' yöl-la' uná bë' qui tu' xöhui'?

²⁷ Rnali' quia' rubija' yugu' bö' xöhui' le dzag neda' Beelzebú tu' xöhui'. Chqui' runa' cni, ¿nuzxa dzag nup da'gac lbi'ili' cati' tu'bíj bö' xöhui'? Qui lë ni na' le tunczë' nac bë' nachíxili'.

²⁸ Na'a, chqui' neda' rubija' yugu' bö' xöhui' le zoalen neda' yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y, le nactë chbdxin ga zoali' le rna bë'ë Dios.

²⁹ ¿Naru' huactsa nu bönni' tsazië' lidxë' bönni' nal len cuijë' yugu' yöl-la' tsahui' dzö' lidxë' chqui' zi'al cutu gúguë'ë bönni' nal na'? Ni'r gac tsazië' ulatjë' lidxë' bönni' nal na'.

³⁰ 'Nu curún neda' tsazxón, rdá'baga' neda', len nu curutúb tsazxón len neda', ruslás nu na'.

³¹ 'Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili', ca nac yúgu'të dul-la' tun bunách len yugu' didza' xöhui' ta'ná, unít lahuë' lequë' Dios, san nu bönni' gnë' zi'ë queë' Dios Bö' La'y, cutu ca' unít lahuë' lë' Dios.

³² Lëzca' cni, nu bönni' gnë' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, Dios unít lahuë' lë', san nu bönni' gnë' queë' Dios Bö' La'y, cutu ca' unít lahuë' lë' Dios. Cutu unít lahuë' lë' dza ni zoaru' na'a, len cutu unít lahuë' lë' dza zi'a za'.

Le runru' nac bë' le nacru'

³³ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' nac dxi'a yag, cuia le nac dxi'a yag na', san chqui' nac xöhui' yag, cuia ca' le nac xöhui'. Cni nac, le rbia yag nac bë' yag na'.

³⁴ Lbi'ili', di'a dza quecba' bël snia' nacli'. ¿Nacx gac gü'li' dxi'a didza', chqui' nacli' xöhui'? Ca nac le ta'zá' ládxi'gac bunách, lëzca' cni tui' didza'.

³⁵ Didza' dxi'a ru'ë bönni' dxi'a le yu'u icj ládxi'dau'huë' le nac dxi'a, san didza' cunác dxi'a ru'ë bönni' huia'dö' le yu'u icj ládxi'dau'huë' le cunác dxi'a.

³⁶ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, cuequi xbeynë' bunách ca nac yúgu'të didza' gulanazë' ca'.

³⁷ Ca nac didza' ru'u, cuequi xbeynë' li', ati' uruju' dxi'a o gbagu'u zxguia' ni'a qui didza' na' bë'u.

Ta'nabnë' Jesús gunë' le gac bë' nu naquë'

³⁸ Ni'r gulubi'ë didza' yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' tu'sëdi, të' Jesús:

—Bönni' Usëdi, ré'nitu' glé'itu' tu le gunu' le gac bë' dë lu na'u yöl-la' uná bë'.

39 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Ta'nabnë' neda' guna' tu le gac bë' nu naca' bönni' tua'dö' ni, cuzóa gdu ládxi'quë'. Cutu bi le gac bë' la'lé'inë', san tuz le nac bë' na' ca guc queë' Jonás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

40 Ca na' guc queë' Jonás na', buga'në' lë'ba' böi zxon gdu tsonn dza tsonn yël, lëzca' cni gac quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, tsonn dza tsonn yël uga'na' zxan yu.

41 Bönni' gulacu'ë yödz Nínive la'yasë' dza gchuguë' Dios quegac bunách cati' cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le glunë' uspaga' bunách ni zxguia' le gulubí'i ládxi'quë' bönni' Nínive na' cati' ni' gdíxjöi'në' lequë' Jonás xtídzë'ë Dios, ati' na'a zoa' ni neda', len náctëra' blau ca Jonás na'.

42 Lëzca' cni, ngul ni' gna bé'ínu yödz dë zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq tsasnu dza gchuguë' Dios quegac bunách cati' cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le bennu uspaga' lequë' zxguia', le brujnu ngul na' ga nactër zi'tu' quie' yóninu didza' rejni'i bë'ë Salomón, ati' na'a zoa' ni neda', len náctëra' blau ca Salomón na'.

Cati' ruxín xlatj bö' xöhui'

43 Gnë' ca' Jesús:

—Cati' r-ruj bö' xöhui' yu'u bönni', rda gap nabídx, rguilj ga uzí' ladxí'. Chqui' cutu gdzöli ga na' uzí' ladxí',

44 ni'r gna: "Huöja' xlatja' ga ni' bruja'." Cati' udxín ga ni' bruj, tsajxaca' bönni' na', naquë' ca tu yu'u nadách, len nalúa, len chnabá'a quie' nu tsajsóa ni'.

45 Ni'r tseaj, tsajxi' yegádx bö' xöhui' nácgactër xöhui' ca lei, ati' la'yáz yúgu'të, len la'cuá' lu bönni' na', ati' ga udx huayá'l'tër ca gac queë' bönni' na' ca guc queë' zi'al. Lëzca' cni gac quegac bunách tua'dö' ni.

Xnë'ë Jesús len yugu' bönni' böchë'ë

46 Cati' ni' ruí'lenë' bunách didza' ni Jesús, guladxinë' ni' xnë'ë Jesús len yugu' bönni' böchë'ë. Gulacu'ë lö'al len glë'nnë' luí'lenë' Jesús didza'.

47 Ni'r gdíxjöi'në' Jesús tu bönni', rë' Lë':

—Byutsca', nacu'ë lö'al xna'u len yugu' bönni' böchu'u, të'nnë' luí'lenë' Li' didza'.

48 Bubi'ë didza' Jesús, rë' bönni' na' gdíxjöi'në' Lë' cni, rnë':

—¿Nuzxa caz xna'a len nupxcz bönni' böcha'a?

49 Ni'r bulí' në'ë, bulu'ë yugu' bönni' uséd queë', len rnë':

—Byutsca', bönni' ni nacquë' ca xna'cza' len bóchi'cza'.

50 Nú'títëz nu run ca rë'ncznë' Xuza' zoë' yehua' yubá, nu ni nac bi'i bóchi'cza', len bi'i zancaza', len xna'cza'.

13

Runë' Isaquí' Jesús ca nac qui bönni' guz

1 La' dza ni'z brujë' Jesús lu yu'u, ati' yajchö'ë ra' nis zxon.

2 Le guladxín ga zoë' Jesús bunách zian, grenë' tu lë'i bárcodau', len grö'ë ni', ati' bunách zian na' gulacuá' luyú bidx ra' nis zxon na'.

3 Ni'r bé'lenë' lequë' didza' Jesús, zian le busëdnë' lequë', yugu' le benë' Isaquí', rnë':

—Gul-yutsca', brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'.

⁴ Tsal ni' zjèsiè', glas ra' nöz la'gac xseydau' na', ati' guladxinba' bguindau', glè'jba' xseydau' na'.

⁵ Glas luyú ga rø' guiøj yela'gac xseydau' na', ga na' curó' szxöni yu, ati' la' gulalentè, le curó' ni' szxöni yu.

⁶ Ni'r cati' budzá'a, la' gulacuatè len gulabídx lè na' bësiè', le cunác ga lun lui.

⁷ Gulalén ga gululén lba yötsi' yela'gac xseydau' na' glas, ati' gulaxzón lba yötsi' na' len gularöli lè na' bësiè', glun ditj lei.

⁸ Glas ga nac luyú dxi'a yela'gac xseydau' na', ati' gulunódzj. Gulunódzj yetú gayua'tèr ca' la'gac lè na' bësiè'. Gulunódzj yetsonnlalj ca' yela'gac na', ati' gulunódzj yechí uruá' ca' yela'gac na'.

⁹ Nu zoa nag len ryöni, ral-la' uzé nag.

Le të'ni lun le benè' lsaqui' Jesús

¹⁰ Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús bönni' uséd queè' len gulanabnè' Lè', ta'né':
—¿Bizx quiè ruí'lenu' bunách didza' yugu' le runu' lsaqui'?

¹¹ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Ru'è lbi'ili' latj Dios tséjni'li' le nagachi' ca rna bë'è Lè' yehua' yubá, san cutu të'ni la'yejni'i bunách ni.

¹² Nu dè qui, Dios unódzjè' qui yelati', ati' szxónitèr gata' qui, san nu cudé qui, la'z duí le dè qui gdua.

¹³ Qui lè ni na' ruí'lenu' lequè' didza' yugu' le runa' lsaqui', le tu'yúé' san cutu ta'lé'inè'. Ta'yönnè' san cutu tu'zé nagquè' len cutu ta'yéjni'nè'.

¹⁴ Cni rac quequè' quiè utság lè na' gnè' Isaías, bönni' bë'è didza' uláz queè' Dios, gnè':

Le nactè yónili' san cutu tséjni'li'.

Uyuli' gna'li' san cutu glé'ili',

¹⁵ Le nazíd ládxi'dau'gac bunách ni,

Len cutu ryaz icj nagquè'.

Nadzudi' yøj lauquè',

Cui la'lé'inè' len yøj lauquè' na'.

Cutu luzé nagquè'

Len cutu luzejni'i ládxi'què',

Len cutu luhuöaquè' quia' neda'

Quiè gac una' lequè'.

¹⁶ Na'a, bica' ba lbi'ili', le rle'i yøj lauli' len ryöni nagli'.

¹⁷ Le nactè rëpa' lbi'ili', glè'nnè' la'lé'inè' le rlé'ili' lbi'ili' zian bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios len yugu' bönni' tsahui' san cutu gulalé'inè' lei. Glè'nnè' la'yönnè' le ryónili' lbi'ili' san cutu gulayönnè' lei.

Rusálj la'nè' Jesús le benè' lsaqui'

¹⁸ Gnè' ca' Jesús:

—Gul-zé nagli' ca nac le bena' lsaqui' qui bönni' guz.

¹⁹ Núti'tèz nu ryöni didza' ca rna bë'è Dios yehua' yubá len cutu rejni'i lei, rac qui didza' ryöni nu na' ca guc qui xseydau' na' glas ra' nöz. La' za'tè tu' xöhu' len rugúa didza' na' gyu'u icj ládxi'dau'huè' bönni' na'.

²⁰ Xseydau' na' glas luyú ga rø' guiøj ruluí' ca rac queè' bönni' ryönnè' didza' na' len la' ruzètè naguè' lu yöl-la' rudziji queè',

²¹ san ca na' cutu rdia' xseydau' na' le cudé ga gun luí, lészca' cni rac queë' bönni' ni. Cati' gdxin tu le usaca' zi' lè', ati' la'bía ládxi'gac lè' bunách le nazí' lu nè'è didza' na', la' gactè chop ladxè'è.

²² Xseydau' na' glas ga na' gululén lba yötsi' ruluí' ca rac queë' bönni' na' ryönnè' didza' na', san rui' ladxè'è yugu' le dè yödzyú ni, ati' nazí' yè'è bönni' na', le rui' ladxè'è yugu' yöl-la' tsahui' qui. Yugu' lè ni ta'röli didza' na' len tun ga cutu gun dxin lu icj ládxi'dau'hué'.

²³ Xseydau' na' glas luyú dxi'a ruluí' ca rac queë' bönni' ryönnè' didza' na' len réjni'nè' lei, ati' run dxin didza' na' lu icj ládxi'dau'hué'. Nacgac la'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzy yetú gayua'tèr ca'. Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzy yetsonnlaj ca', ati' nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzy yechí uruá' ca'.

Guíxi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl zxoá' xtil

²⁴ Yetú le benè' lsaqui' Jesús, rè' lequè':

—Ca gac ga gdxin le rna bē'è Dios yehua' yubá nac ca guc qui xseydau' dxi'a guzè' tu bönni' ga nac la' yél queé'.

²⁵ Tsal na' tasiè' bönni' nacu'è lidxè', bdxin ni' tu nu curle'i lè' dxi'a, ati' yjöz la' yél queë' xsey guíxi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl zxoá' xtil, ati' böjë' xlatjè'.

²⁶ Cati' blen zxoá' xtil na' len grö' deu qui, ga na' dxia xui'i, ni'r glac bē' guíxi'dau' xöhui' na'.

²⁷ Ni'r guladxinè' bönni' huen dxin ga zoè' bönni' xan la' yél na', len tè' lè': "Xan, chqui' guzu' xseydau' dxi'a la' yél quiu', ¿nacx guc gulalén guíxi'dau' xöhui' na'?"

²⁸ Gudxè' lequè' xan la' yél na', rnè': "Benè' cni bönni' curlé'inè' neda' dxi'a." Ni'r gulanabnè' lè' huen dxin na', ta'nè': "¿i rē'nnu' tseajtu' tsjöljtu' guíxi'dau' xöhui' na'?"

²⁹ Xanquè' rē' lequè': "Cutu. Nazx ca' cati' gládzu'li' guíxi'dau' xöhui' na', gládzu'lentéli' ca' yöl zxoá' xtil.

³⁰ Dxi'ar gac güi'li' latj la'zxöngar tsazxón cati' gdxinr dza tsajtubru' lei, ati' ni'r gyèpa' nup lutúb lei: Gul-túb zi'al guíxi'dau' xöhui' na' len gul-guga' tsajxúndj hueaj quiè uzégui'ru' lei, ati' ni'r utubli' zxoá' xtil lu yu'u quia'."

Runè' lsaqui' Jesús ca nac qui xsey mostaza

³¹ Yetú le benè' lsaqui' Jesús, rè' lequè':

—Ca gac ga gdxin le rna bē'è Dios yehua' yubá, gac ca rac qui tu xsey mostaza, le guzè' tu bönni' ga nac la' yél queé'.

³² Le nactè nactèr cuidi' xsey mostaza na' ca yúgu'tè xseydau' yezica', san cati' chnadúz, rxxöntèr ca yúgu'tè guixi' cuan len rac zxön ca nac tu yag, ati' ta'dxinba' bguindau' tun lidxcha' lu xzuza' nè'i.

Runè' lsaqui' Jesús qui xnè'i yöt xtil

³³ Yetú le benè' lsaqui' Jesús, rè' lequè':

—Ca gac ga gdxin le rna bē'è Dios yehua' yubá gac ca le run xnè'i yöt xtil, le buchixinu ngul len tsonn lbix yöjz zxoá' xtil, ati' gyazx gdu'tè cua na'.

Le rè'ni gun le runè' lsaqui' Jesús

³⁴ Yúgu'tè lè ni benè' lsaqui' Jesús, bé'lenè' bunách nacuá' ni' didza', len cutu bi didza' bé'lenè' lequè' le cubenè' lsaqui'.

³⁵ Cni benè' quiè butság lè na' buzujè' lu guich bönni' bē'è didza' uláz queë' Dios, gnè':

Gu'a didza' yugu' le guna' lsaqui'.
Gnia' yugu' le nagachi' cati' ni' gzu lau zi'a guta' yödzylyu'.

Runë' lsaqui' Jesús le benë' lsaqui' qui guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoa' xtil

³⁶ Ni'r buzeyne' bunách nacuá' ni' didza' Jesús, busölë'ë lequë', ati' gyazië' yu'u. Ni'r guladxinë' ga zoë' bönni' uséd queë' len të' Lë':

—Gdixjõ'i netu' le rë'ni gna lë na' benu' lsaqui' qui guixi'dau' xöhui' nalá' ca nac yöl xzoa' xtil.

³⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Bönni' razë' xseydau' dxi'a naca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

³⁸ La' yël na' nac yödzylyú ni, ati' xseydau' dxi'a na' rulu' ca nacgac nup nababgac ga rna bë'ë Dios. Guixi'dau' xöhui' na' nalá' ca nac yöl xzoa' xtil rulu' ca nacgac nup nacgac qui tu' xöhui'.

³⁹ Nu na' curle'i dxi'a xan la' yël na' len yjöz guixi'dau' xöhui' na', tu' xöhui'cz nac. Dza lutubë' na' rulu' ca gac dza udx qui yödzylyú ni, ati' nup na' tu'túb nacgac gbaz la'y queë' Dios.

⁴⁰ Ca na' guc, gulutubë' guixi'dau' xöhui' na', len guluzégu'i'ë lei lu gui', lëzca' cni gac cati' udx qui yödzylyú ni.

⁴¹ Neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gsóla'gaca'-në' gbaz la'y quia', ati' lubijë' ga rna bë'ë Dios yúgu'të nup tun ga tun dul-la' lza'gac lenca' nup tua' dö'.

⁴² Yugu' gbaz la'y na' la'gu'ë lu gui' gabíl yugu' bönni' tua'dö' na'. Ni' la'bödxe' len lutíl-l láya'quë'.

⁴³ Ni'r la'yép yös yení' bunách tsahui', lacquë' ca gbidz ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá. Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu yöl-la' tsahui' nagachi'

⁴⁴ Lëzca' cni benë' lsaqui' Jesús, rnë':

—Le rna bë'ë Dios yehua' yubá nac ca tu yöl-la' tsahui' nagachi' tu la' yël. Cati' budzölnë' lei tu bönni', bucachë'ë lei leyúbl ga na' bgachi', ati' lu yöl-la' rudziji queë' gyijë', yjéti'ë yúgu'të le dë queë' ati' gu'uë' la' yël na' quië gata' queë' yöl-la' tsahui' na'.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu bga záqui'tsqui

⁴⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Ca ral-la' së ládxi'li' le rna bë'ë Dios yehua' yubá nac ca benë' tu bönni' ra'uë' len ruúti'ë, rguiljë' yugu' bga dxi'a.

⁴⁶ Cati' bdzölnë' tu bga záqui'tsqui, gyijë', yjéti'ë yúgu'të le dë queë', ati' gu'uë' bga na'.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu yöxj böi

⁴⁷ Lëzca' cni gnë' Jesús:

—Ca gac ga gdxin le rna bë'ë Dios yehua' yubá, gac ca run tu yöxj böi le ta'chiljë' bönni' lu nis zxön, le rajxi' zian böi gza'a.

⁴⁸ Cati' chbdza' yöxj na', gulubijë' lei luyú bidx ra' nis zxön na', ati' ni' gulabö'ë len gulagu'ë-ba' lu bdö'a yugu' böi dxi'a, san yugu' böi ca'z, gularu'në'-ba'.

⁴⁹ Lëzca' cni gac cati' udx qui yödzylyú ni. La'rujë' gbaz la'y queë' Dios ati' lubijë' quizi bunách tsahui', lucuitië' lequë' ladj bunách tua'dö'.

50 'Ni'r la'gu'ë lu gui' gabíl bunách tua'dö' na'. Ni' la'bödxë' len lutíl-láya'quë'.

Yöl-la' tsahui' le nac gul len le nac cub

51 Ni'r Jesús gnabnë' yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—¿I réjni'li' yúgu'të lë ni?

Gulubi'ë didza', të' Lë':

—Ja, Xan.

52 Jesús gudxë' lequë':

—Cati' chnazí' lu në'ë bönni' gdau' usédi le rna bë'ë Dios yehua' yubá, naquë' ca bönni' xan yu'u, rbijë' ladj yöl-la' tsahui' queë' le nac cub len le nac gul, le nacgac dxi'a, ruzi'ë xbey.

Le benë' Jesús yödZ Nazaret

53 Cati' budx benë' yugu' lsaqui' ni Jesús, buzë'ë ni'.

54 Cati' budxinë' ladjë', busëdnë' bunách nacua' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' gulubannë', ta'në':

—¿Gazxcz bzëdnë' yöl-la' rejni'i ni bönni' ni? ¿Nacxcz nac, runë' yugu' yöl-la' huac ni?

55 Naquë' bönni' ni xzi'në' bönni' bëdx yag, ati' lënu María xnë'ë. Naquë' bóchi'quë' Jacobo len José len Simón len Judas.

56 Lëzca' nacua'lennu rë'u ni ngul zanë'. ¿Gazxcz bzëdnë' yúgu'të lë ni?

57 Qui lë ni na' glac chop lãdxi'quë', guluca'në' Lë'. Ni'r Jesús gudxë' lequë': —Tun ba la'n bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios yúgu'të bunách, san cutu tun lë' ba la'n bunách uládz queë' len bunách nacua' lidxë'.

58 Qui lë ni na' cutu benë' Jesús ni' zian yöl-la' huac, le cutu ta'yejlë'ë Lë'.

14

Ca guludöddë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis

1 Lu dza ni', byönnë' Herodes, bönni' rna bë'ë luyú Galilea, ca nacgac yöl-la' huac runë' Jesús.

2 Herodes na' gudxë' yugu' ni'a në'ë, rnë':

—Bönni' ni Juan, bönni' buquilë' bunách nis. Chbubanë' lu yöl-la' gut. Qui lë ni na' dë lu në'ë yöl-la' huac zxön na'.

3 Cni gnë' Herodes le bsölë'ë lëczë' bönni' gulazönë' Juan len glúguë'ë lë' du guia, ati' gulagu'ë lë' lidx guia le gúninu cni Herodías, ngul na' gucnu ngul queë' Felipe, böchë'ë Herodes na'.

4 Cni benë' Herodes, le gudxë' lë' Juan na': "Cutu ral-la' sóalenu'-nu."

5 Qui lë ni na' gu'nnë' Herodes gdöddë' Juan, san gúdxinë' la'dá'baga' lë' bunách lu yödZ ni', le taqui bunách naquë' Juan na' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

6 Ni'r cati' guc lni qui dza gyë'inë' iz Herodes, brujbi' bi'i ngul queënu Herodías na' len bya'abi' laugac nup nacua' lni na', ati' bdzag lãdxë'ë-bi' Herodes.

7 Gzxi' lu në'ë Herodes len benë' tsutsu xtídzë'ë unödZjë' queëbi' bíti'tëz bi gnabbi' lahuë'.

8 Le chnusédinu-bi' zi'al xna'bi', gudxbi' lë':

—Benn quia' na'a tu lu zxiga' zxön icjë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis.

9 Ni'r bui'nnë' Herodes, san le chbenë' tsutsu xtídzë'ë, len le gulayöni lë' nup ti'j tágulen lë', qui lë ni na' gna bé'inë' nu tsajnödzj queëbi' icjë' Juan na'.

¹⁰ Cni guc, bsölë'ë nu tsajrix yenë' Juan ga ni' yu'ë lidx guia.

¹¹ Bönni' na' nasölë'ë bu'ë icjë' Juan na', yu'u lu zxiga' xzön, ati' bunödzejë' lei queëbi' bi'i ngul na', ati' lëbi' bua'bi' lei queënu xna'bi'.

¹² Ni'r guladxinë' ni' bönni' guladé'ë Juan na', ati' guluu'ë lë' len gulucachë'ë lë'. Gdöd ni', yajtixjöi'cnë' Jesús ca glac lë ni.

Jesús rugahuë' zianr ca chiün gayuá' bunách

¹³ Cati' ráquibe'inë' lë ni Jesús, buzé'ë ni', ati' grenë' tu lë'i bárcodau', zijë' la' queëzë' tu latj ca'z. Cati' gulayöni bunách tsijë' ni', gularujë' yugu' yöd z ni', yjaquë' ga ni' gdxinë', ta'zë'i ní'acquë'.

¹⁴ Cati' burujë' lë'i barco Jesús, blé'inë' nacua' ni' bunách zian, ati' buechi' ladxë'ë lequë' len bunë' nup te'i, nútsa'gac ladjquë'.

¹⁵ Cati' chrdzö' dza na', guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', len tē' Lë':

—Chrdzö' na'a, ati' ca'z nac latj ni. Busöla' bunách ni tsjaquë' gap dë yöd z dau' quië la'uë' bi lahuë'.

¹⁶ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Cutu run bayúdx tsjaquë'. Gul-nódzj lbi'ili' le lahuë'.

¹⁷ Ni'r tē' Lë':

—Gayu'z yöt xtil dë len chopzba' böi dëba' queëtu' ni.

¹⁸ Jesús rë' lequë':

—Gul-dguá' quia' ni.

¹⁹ Ni'r gna bé'inë' bunách na' Jesús la'bó' ga yu'u daca'. Gdöd na' gdel-lë'ë gayu' yöt xtil na' len chopba' böi na', ati' bchis lahuë', ruyüë' zaca' yehua' yubá. Gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzuzxjé' yöt xtil na' len budödë' lei lu na'quë' bönni' uséd queë', ati' lequë' gulaguisië' lei laugac bunách zian na'.

²⁰ Glahuë' yúgu'të' len guluhuöijñë'. Ni'r gulutubë' bizxj naga'ngac len guludzë'ë chinnu bdö'a.

²¹ Bönni' ni' glahuë' glaquë' gdu chiün gayu'ë, san nutu nu blab yugu' ngul len bi'idau'.

Jesús rzë'i ni'ë lu nis xzön

²² Ni'r la' bentë' Jesús ga gulabenë' lë'i bárcodau' bönni' uséd queë', tsjaquë', la'nörë' lahuë', la'dödë' yetslá'a nis xzön ni', tsal na' uzeyne' Lë' bunách nacua' ni' didza'.

²³ Cati' chnusölë'ë bunách na' Jesús, grenë' ga nac tu lu guí'adau' ga ni' yajsóë' tuzë'. Ni' bulidzë' Dios. Cati' chgul, tuzë' zoë' ni'.

²⁴ Bárcodau' ga na' nacu'ë bönni' uséd queë' rdöd gatsj lahui'l nis xzön na', ati' ryas bárcodau' na' le ryas rdxia nis xzön na', le ruzaga' barco na' bö' reyçj.

²⁵ Gdöd ladx'i yël, gbiguë'ë Jesús gal-la' ga na' nacu'ë, rzë'i ni'ë lu nis xzön.

²⁶ Cati' gualé'inë' Lë' bönni' uséd queë', rzë'i ni'ë lu nis xzön, szxöni' gulabö'ë baguü'i le tádxinë'. Gulabödxyë'ë, ta'né':

—Tu bxin na'.

²⁷ Ni'r Jesús la' bulidztë' lequë', rnë':

—Gul-xzöni ládxi'li'. Neda' ni. Cutu gádxili'.

²⁸ Ni'r bubí'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Xan, chqui' nacu' Li', gna be'i neda' guida' ga na' zu' lu nis.

²⁹ Jesús gudxë' lë':

—Gda.

Ni'r bötjè' Pedro lè'i bárcodau' na' len gzè'i ni'è lu nis zxön, zijè' ga na' zoè' Jesús.

³⁰ Ni'r cati' blé'inè' Pedro ca rutá nis bö' na' reycj, gúdxinè'. Ni'r gzu lahuè' rötjè' lu nis, ati' grödxyé'è. Bulidzè' Jesús, rnè':

—Xan, buslá neda'.

³¹ Jesús la' bulitè nè'è. Buguel-lè'è lè', len rè' lè':

—Lati'z réjlè'u neda'. ¿Bizx quiè guc chop ladxu'u'?

³² Cati' gulubenè' lè'i bárcodau' na', grö' dxi bö' na' reycj.

³³ Ni'r gulayíj ládxi'què' Jesús bönni' nacu'è lè'i bárcodau' na', ta'né':

—Le nactè, Zxi'nè' Díos nacu'.

Jesús ruúnè' bönni' huè' nacu'è Genesaret

³⁴ Cati' chguladödè' yetslá'a nis zxön na', la' guladxintè' lu xyu yödZ Genesaret.

³⁵ Cati' guluúnbè'è Jesús bönni' yödZ ni', gulasölè'è didza' gdutè luyú ni', ati' djua'què' ga zoè' Jesús yúgu'tè nup te'i.

³⁶ Gláta'yué' lahuè' Jesús gu'è lequè' latj la'ganzè' rui'i lari' nacuè', ati' la' guluhuöactè yúgu'tè nup na' gulagán lari' na'.

15

Le tun ga cunacru' dxi'a lahuè' Díos

¹ Ni'r guladxinè' ga zoè' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sèdi, narujquè' Jerusalén, ati' tè' Jesús:

² —¿Bizx quiè tunè' bönni' uséd quiu' le rdöd bè'i ca nac le nalébiru' runru' ca glunè' xuz xtau'ru'? Cutu ta'guíb na'què' ca nac qui gdau' cati' zì'a lahuè'.

³ Bubi'è didza' Jesús, gnabnè' lequè', rnè':

—¿Bizx quiè lbi'ili' ca' ruca'nli' ca'z xzba queè' Díos quiè gunli' le nalébili' runli'?

⁴ Cni nac, le gna bé'inè' lbi'ili' Díos, gnè': "Ben ba la'n xuz xna'u", len gnè' ca': "Nu gnè' zì' qui xuz xnè'i, tsaz gat nu na'."

⁵ San lbi'ili' rnalì': "Chqui' nu guiè xuz xnè'i: Cutu bi gac gunna' quiu' le chgzxi' lu na'a gunna' queè' Díos yúgu'tè,

⁶ cutur bi ral-la' gun qui xuz xnè'i nu na'." Cni runli', ruca'nli' ca'z le gna bè'è Díos, quiè gunli' le nalébili' runli'.

⁷ Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahuì' cuinli', gdu gdíxjö'è ca nacli' Isaías, bönni' bè'è didza' uláz queè' Díos, gnè':

⁸ Bönni' ni, lu rú'agaczè' tunè' neda' ba la'n, Len clèg gdu ládxi'què'.

⁹ Daduz nac le ta'yíj ládxi'què' neda'

Le tu'sèdnè' yugu' le gulaná bè' bunách.

¹⁰ Ni'r bulidzè' bunách nacuá' ni' Jesús, rè' lequè':

—Gul-zé nagli' le gyèpa' lbi'ili' len gul-tsejni'i.

¹¹ Clèg le ryaz ru'è bönni' run ga cunaquè' dxi'a lahuè' Díos, san le r-ruj ru'è, lè ni run ga cunaquè' dxi'a lahuè' Díos.

¹² Ni'r gulabiguè'è ga zoè' Jesús bönni' uséd queè', len tè' Lè':

—¿I nöznu' gulaleynè' bönni' gdau' fariseo cati' gulayönnè' didza' ni bè'u'?

¹³ Ni'r bubì'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Yúgu'tè le nadúz, le cuguzè' Xuza' zoè' yehua' yubá, huaduljgac gdu luí.

14 Gul-cá'n lequë'. Chnachúl lauquë' len ta'ché'ë nup nachúl laugac. Chqui' tu bönni' lau chul gchë'ë yetüë' bönni' lau chul, gropë' la'bixë' lu yeru.

15 Ni'r bubi'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Bzejni'i netu' lë ni runu' lsaqui'.

16 Jesús rë' lequë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' ca' lbi'ili'?

17 ¿Naru' cu réjni'tsali' ryaz lé'ru' yúgu'të le ryaz rú'aru', ati' rurúj lë'ru'?

18 Na'a, le r-ruj rú'ali', lu icj ládxi'dau'li' za', ati' lë ni run ga cunacli' dxi'a lahuë' Díos.

19 Cni rac, le ta'lén lu icj ládxi'dau'li' yugu' le rza' ládxi'li' le cunác, le lun ga gdódili' bunách, len le lun ga quitsjli' zxba qui yöl-la' nutság na', len le cunác runli', len yugu' le rzë ládxi'li' cuanli', len yugu' le rnëli' qui lza'li' le cunác, len yugu' le rnë xóhui'li'.

20 Yugu' le cni tun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Díos tu bönni', san chqui' cunayár në'ë ca nac qui gdau' cati' bi gahuë', cutu gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Díos.

Réjlë'nu Jesús ngul gza'a

21 Ni'r buzë'ë ni' Jesús, gyijë' lu xyu yödZ Tiro len yödZ Sidón.

22 Brujnu yödZ ni' tu ngul nababnu Canaán, ati' bë'nu zidZ didza', rënu Jesús:

—Xan, zxi'n xsoë' David, buechi' ladxi' neda'. Bi'i ngul quia' szxöni rzaca' rgu'i'bi' le yu'u lëbi' bö' xóhui'.

23 Cutu bi didza' bubi'ë Jesús. Ni'r gulabiguë'ë ga zoë' bönni' uséd queë', ati' glë' Lë', ta'në':

—Busöla'-nu, le za'nu cúdzu'ru' rbódxya'anu.

24 Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Dios nasölë'ë neda' gáclena' bunách Israel, nacgac ca bö'cu' zxíla'dau' nanitcha'.

25 Ni'r gbíga'nu ga zoë' Jesús ngul na' len gyij ládxi'nu Lë', rënu Lë':

—Xan, guclen neda'.

26 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Cutu nac dxi'a uguaru' yöt quecbi' bi'idau' len chu'nru' lei laucba' bö'cu'dau'.

27 Ni'r rënu Jesús ngul na', rnanu:

—Ja, Xan, san táguba' bö'cu'dau' na' le bizxj tu'huóxj ga tagu xancha'.

28 Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Nguldau'. Gdu nac ca réjlë'u neda'. Gac quiu' ca rë'nnu'.

La' ni'z böáctëbi' bi'i nguldau' queënu.

Jesús ruínë' zian nup te'i

29 Ni'r buzë'ë ni' Jesús len gdödë' ga nac ra' nis zxön qui Galilea. Grenë' ga nac tu lu guí'adau', ati' ni' grö'ë.

30 Guladxín ga zoë' Jesús bunách zian dju'a'quë' nup cuta'zá' len nup nachúl laugac, len nup cuta'në', len nup narugu ni'a na'gac, len zianr nup te'i, ati' gulaguixjë' lequë' xni'ë Jesús, ati' Lë' bunë' lequë'.

31 Gulubani bunách ni' ca nac le benë' Jesús, le gualé'inë' tu'në' nup cugulanë', ati' nuhuóacgac nup grugu ni'a na'gac, ati' tu'zá' nup cugulazá', ati' tu'le'i nup bchul laugac. Qui lë ni na' gulagu'ë yöl-la' ba Díos quegac bunách Israel.

Jesús rugahuë' zianr ca choa' gayuá' bunách

³² Ni'r Jesús bulidzë' yugu' bönni' uséd queë', len rë' lequë':

—Ruhuechi' ladxa'a bunách zian ni, le chguc tsonn dza zá'clenë' neda' len cutu bi dë le lahuë'. Cutu rë'nda' usóla'gaca'-në' tshuöjqüë' lidxquë' ta'dunzë' ca', nazx ca' ludú ládxi'quë' la' nöz.

³³ Ni'r të' Lë' bönni' uséd queë', ta'né':

—¿Gazxcz gdzólitu' yöt xtil zian lu latj ca'z ni, le ugágotu' bunách zian ni?

³⁴ Gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—¿Balx yöt xtil dë queëli'?

Gulubi'ë didza', ta'né':

—Gadx, ati' nababzba' böi cuidi' dëba' queëtu' ni.

³⁵ Ni'r Jesús gna bé'inë' bunách zian na' la'bó' lu yu.

³⁶ Gdel-lë'ë gadx yöt xtil na' len yugu' böi na' ati' gudxë' Dios: "Xclenu!". Ni'r buzuxzjë' groptë na' len bunödzejë' quequë' bönni' uséd queë', ati' lequë' gulaguisië' laugac bunách zian na'.

³⁷ Glahuë' yúgu'të' len guluhuóljnë'. Gdöd ni' gulutubë' le bizxj naga'ngac, ati' guludzë'ë gadx bdö'a.

³⁸ Nacquë' choa' gayu'ë bönni' na' glahuë', san nutu nu blab yugu' ngul len bi'idau'.

³⁹ Ni'r Jesús busölë'ë bunách na' tshuöjqüë' lidxquë', ati' grenë' lë'i bárcodau' ni', zijë' lu xyu yöd Magdala.

16*Ta'nabnë' Jesús gunë' tu le gac bë' nuzxa naquë'*

¹ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len yugu' bönni' gdau' saduceo quië la'zi' bë'ë Jesús, ati' gulanabnë' Lë' gunë' tu le gac bë' ga za' yöl-la' uná bë' queë'.

² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cati' rdzö', rnali' cni: "Gun dxi'a cxö, le rö' böaj xna luzxbá."

³ Cati' nac zildau', rnali' cni: "Cutu gun dxi'a na'a dza le rö' böaj xna len ruchú' luzxbá." Lbi'ili', bönni' ruluí'z tshui' cuinli'. Rac gnë ya'ali' nac gun luzxbá, san cutu gac tséjni'li' le rusëdi le tac dza ni zoaru' na'a.

⁴ Bunách tua'dö' cuzóa gdu ládxi'gac ta'nabi neda' guna' tu le gac bë' nu naca', san cutu bi le gac bë' la'lé'inë'. Tuz lë na' guc bë' ca guc queë' Jonás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios la'lé'inë'.

Ni'r buca'në' lequë' Jesús, zhuöjë'.

Le tu'sëdnë' bönni' gdau' nac ca xnë'i yöt xtil

⁵ Cati' guladxinë' yetslá'a nis zxön ni', gláquibe'inë' bönni' uséd queë' Jesús glal ládxi'quë' lu'ë le lahuë'.

⁶ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Gul-yutsca'. Gul-gún chi'i cuinli' qui le nac ca xnë'i yöt xtil quequë' bönni' gdau' fariseo len quequë' bönni' gdau' saduceo.

⁷ Ni'r la' légaczë' glun xtídza'quë' bönni' uséd queë', ta'né':

—Rnë' cni le cunua'ru' yöt xtil.

⁸ Ráquibe'inë' lë ni Jesús, ati' rë' lequë':

—¿Bizx quië run xtídza'li' la' lbi'izli' le cunua'li' yöt xtil? Lati'z réjé'li' neda'.

⁹ ¿Naru' cu réjni'tsali' len cu rajnéysali' ca guc quegac gayu' yöt xtil ni', lè na' glahuè' chién gayu'è bönni', ati' tsca zian bdö'a butubli'?

¹⁰ ¿Naru' cu rajnéysali' ca' ca guc quegac gadx yöt xtil ni', lè na' glahuè' choa' gayu'è bönni' ati' tsca zian bdö'a butubli'?

¹¹ ¿Naru' cu réjni'li'? Cutu bè'a didza' qui yöt xtil cati' gudxa' lbi'ili' gun chi'i cuinli' qui le nac ca xnè'i yöt xtil quequè' bönni' gdau' fariseo len quequè' bönni' gdau' saduceo.

¹² Ni'r gulayéjni'nè' cutu gudxè' lequè' Jesús lun chi'i cuinquè' qui xnè'i yöt xtil, san ral-la' lun chi'i cuinquè' qui le tu'sèdnè' yugu' bönni' gdau' fariseo len yugu' bönni' gdau' saduceo.

Pedro rnè' Jesús naquè' Cristo

¹³ Cati' bdxinë' Jesús lu xyu yödZ Cesarea, ga na' rna bè'è Filipo, gnabnè' yugu' bönni' uséd queè', rnè':

—¿Nacx ta'ná bunách nu naca' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách?

¹⁴ Gulubi'è didza', ta'nè':

—La'què' ta'nè': "Juan nacu', bönni' ni' buquilé' bunách nis." Yela'què' ta'nè': "Elías nacu', bönni' ni' bè'è didza' uláz queè' Dios dza ni'tè." Yela'què' ta'nè': "Jeremías nacu', o yetué' bönni' bè'è didza' uláz queè' Dios."

¹⁵ Ni'r Jesús gudxè' lequè':

—Nazxga lbi'ili', ¿nuzxa rnali' naca' neda'?

¹⁶ Bubi'è didza' Simón Pedro, rè' Lè':

—Li' nacu' Cristo, Zxi'nè' Dios ban.

¹⁷ Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Bica' bau' li', Simón, zxi'nè' Jonás, le cutu bului'inè' li' lè ni nu bönni', san Xuza' zoè' yehua' yubá bului'inè' li' lè ni.

¹⁸ Neda' répa' li', li' nacu' Pedro, ati' lu guiöj ni ucu'a nup ludúb quia', ati' yöl-la' uná bè' qui tu' xöhui' cutu saqui' uzaga' xnözquè'.

¹⁹ Gunna' quiu' yugu' zxi'n guía qui latj ga rna bè' Nu zoa yehua' yubá. Le gna bè'u luyú ni, chgna bè' ca' Nu na' zoa yehua' yubá, ati' le gu'u latj gac luyú ni, chbè' latj gac lè na' Nu na' zoa ni' yehua' yubá.

²⁰ Ni'r Jesús gna bé'inè' yugu' bönni' uséd queè' nutu nu lè'è naquè' Lè' Cristo.

Jesús rguíxjö'è ca zi'a ludöddè' Lè'

²¹ La' dza ni'z gzu lahuè' Jesús rguíxjö'inè' yugu' bönni' uséd queè' run bayúdx tsijè' Jerusalén, ati' ni' lusaca' zi'è Lè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zejni'i, len bönni' gdau' tu'sèdi, ati' ni'r ludöddè' Lè', san cati' gac tsonn dza ubanè' lu yöl-la' gut.

²² Ni'r quizi bchè'è Jesús Pedro len gzu lahuè' rdil-lè' Lè' didza', rnè':

—Xan, cutu gu'è latj Dios. Cutu ca' gac quiu' ca rnau'.

²³ Ni'r bueycjè' Jesús, len rè' Pedro:

—Bcuit ga zoa'. Runu' ca run Satanás, tu' xöhui'. Runu' ga gac chop ladxa'a le cutu nac ca rza' ladxè'è Dios le rza' ladxu'u li', san ca ta'záz ládi'gac bunách.

²⁴ Ni'r Jesús gudxè' yugu' bönni' uséd queè', rnè':

—Chqui' zoè' bönni' rè'nnè' tè'è neda', ral-la' uzöè' tsla'l yugu' le rzè ladxè'è, len gaquè' ca tu bönni' zijè' zajtè'è lè'i yag cruz, ati' ni'r gac tè'è neda'.

²⁵ Nu bönni' guè'nnè' gun chi'è yöl-la' na'bán queè', unitiè' lei, san bönni' unitiè' yöl-la' na'bán queè' le dè'è neda', gata' queè' yöl-la' na'bán gdu.

26 ¿Bizxa uzi'tsè' xbey bönni' chqui' utubè' yúgu'tè le dè yödzyú ni san unitiè' yöl-la' na'bán gdu queè'? ¿Bizxa caz gac unödzejè' bönni' quiè gata' queè' yöl-la' na'bán gdu?

27 Cni rnia', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, dzag neda' yöl-la' yení' queè' Xuza' Dios, len dzagquè' neda' gbaz la'y quia'. Ni'r ubi'a qui queè bunách tsa nac le nungac.

28 Le nactè rëpa' lbi'ili': "Cutu ca' lat la'gac nup nacua' ni cati' la'le'ir duná bè'a neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách."

17

Rdza' ca nalá' lahuè' Jesús

1 Gdöd xop dza, Jesús gdel-lè'è Pedro len Jacobo len Juan, böchë'è Jacobo na', ati' bché'è lequè', yjaquè' quizi ga nac tu lu gui'a sib.

2 Ni' bdza' ca nalá' lahuè' Jesús laquè'. Gyëp yös yení' lahuè' Jesús ca ruzení' gbidz, ati' böac chguichdau'z lari' nacuè' ca yení'.

3 Ni'r gulalé'inè' bönni' uséd queè' na' buluí' laquè' Moisés len Elías, tu'lenè' Jesús didza'.

4 Ni'r Pedro rë' Jesús:

—Xan, nac dxi'a zoaru' ni. Chqui' rë'nnu', guna' ni tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queè' Moisés, len yetú queè' Elías.

5 Tsal ni' ru'è didza' ni Pedro, la' grötè' ni' tu böaj yení' le gzxoa lequè', ati' lu böaj na' byön chi'i nu rna:

—Bönni' ni Zxi'ncza'. Nadxi'ida'-nè' len rdzag ladxa'a Lè'. Gul-zé nagli' didza' gu'è.

6 Cati' gulayönnè' chi'i na' bönni' uséd queè', guladzö'è guzru'al len gladxi guladzöbnè'.

7 Ni'r gbiguè'è Jesús ga na' nacu'è, ati' gdanè' lequè', rnè':

—Gul-tsás. Cutu gádxili'.

8 Cati' gulachís laquè', guluyúè', nutur nu gulalé'inè', san tuzè' Jesús.

9 Cati' ni' tu'dinnie' lu gui'a na', gna bé'inè' lequè' Jesús, rnè':

—Nutu nu guièli' ca guc lè ni blé'ili' cati' ubanra' lu yöl-la' gut neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách.

10 Ni'r gulanabnè' Lè' bönni' uséd queè', ta'né':

—¿Bizx quiè ta'né' bönni' gdau' usèdi run bayúdx uluí' lahuè' Elías zi'al ca uluí' lahuè' Cristo?

11 Bubi'è didza' Jesús, rë' lequè':

—Le nactè uluí' lauczè' zi'al Elías, len uca'nè' tsahui' yúgu'tè.

12 Neda' rëpa' lbi'ili': "Chbuluí' lahuè' Elías na', san cutu guluúnb'è'è lè', ati' yúgu'tè ca rnaz quequè' glunè' queè'." Lézca' cni lunè' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, lusaca' zi'è neda'.

13 Ni'r gulayéjni'nè' bönni' uséd queè', bé'lenè' lequè' didza' Jesús ca guc queè' Juan, bönni' na' buquilé' bunách nis.

Ruúnè'-bi' Jesús tubi' bi'i bönni' ré'ibi' xjuti'

14 Cati' guladxinè' ga na' nacua' bunách zian, gbiguè'è ga zoè' Jesús tu bönni', ati' buzechu xzibè' lahuè' Jesús

15 len rë' Lè':

—Xan, buechi' ladxi'-bi' bi'i bönni'dau' quia', le ré'ibi' xjuti', len szxöni rzaca' rgui'bi', ati' zian lzu rdzö'bi' lu gui' o lu nis.

16 Chdgu'a-bi' lauquë' bönni' uséd quiu' san cutu guc luúnë'-bi'.

17 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', bunách curéjlë'li' len cunacli' tsahui'. ¿Gáca'xtéc ral-la' sóalena' lbi'ili' quië tséjlë'li' neda'? ¿Gáca'xtéc ral-la' gua' glena' queëli'? Gul-dguá'-bi' quiá' ni'.

18 Ni'r Jesús buzeynë' ba nadx bö' xöhui' na' yu'u lébi', ati' la' burujtë lébi', ati' la' na'z böáctëbi' bi'i bönni'dau' na'.

19 Ni'r, quizi gulabiguë'ë ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', ati' gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿Bizx quië na' netu' cutu guc ubijtu' bö' xöhui' na'?

20 Jesús rë' lequë':

—Cutu gzxáqui'li' le curéjlë'li' Dios gdu ládxli'li'. Le nactë rëpa' lbi'ili', zal-la' cuidiz nac yöl-la' rejle' queëli' Dios, nacz ca tu xseydau' mostaza, huac guiëli' gu'adau' ni: "Bcuit ni len yajsóa ni'l", ati' la' gcuittë gu'adau' na'. Cutu bi zoa le cugác gunli' chqui' réjlë'li' Dios gdu ládxli'li'.

21 Tu bö' xöhui' cni gac ubijli' tuz chqui' ulidzli'-në' Dios, len gunli' gubás.

Rguíxjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludóddë' Lë'

22 Tsal ni' ta'dé' luyú Galilea, Jesús gudxë' yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—Zoa nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'gac bunách.

23 Ludóddë' neda', san cati' gac tsonn dza Dios uspanë' neda'.

Ni'r guluhui'nnë' bönni' uséd queë'.

Jesús rguíxj lazë' qui gdau'

24 Cati' guludxinë' Capernaum Jesús len yugu' bönni' uséd queë', guladxinë' ga zoë' Pedro bönni' tu'quíxjé' bunách lazgac qui gdau', ati' té' Pedro:

—¿Naru' cu quíxj lazë' qui gdau' bönni' rusëdnë' lbi'ili'?

25 Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Ja, huaguíxjé'.

Cati' buazië' Pedro lu yu'u, Jesús la' bulidztë' lë' len rë' lë':

—¿Nacx rusaca' quiu', Simón? Bönni' ta'ná bë'ë luyú ni, ¿nupx tu'quíxjé' le rguíxj laz len lazxj qui yu? ¿Naru' tu'quíxjé' bunách uládz quequë' o bunách gza'a?

26 Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':

—Bunách gza'a tu'quíxjé'.

Ni'r Jesús rë' lë':

—Qui lë' ni na', cutu run bayúdx quíxj laza' qui gdau' le naca' Zxi'në' Dios ca na' cutu bi ta'guíxj nup nacgac bunách uládz qui nu na' ruquíxj.

27 Na'a, quië nutu nu gun leyrui', gyeaj ra' nis zxön, yajzál lu nis le rzönnu'-ba' böi, ati' böi cuiju'-ba' zi'al, gzxí'-ba'. Cati' gsalju' rú'aba', ni' gdzólinu' tu dumí lasdau'. Gzxí' lei, ati' gdíxj laza' len lazu'.

18

¿Nuzxal gac blau?

1 La' dza ni'z guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' uséd queë', ati' gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿Núxzalë' bönni' ni gaquë' blau ga rna bë'ë Dios yehua' yubá?

2 Bulidzë'-bi' Jesús tubi' bi'i bönni'dau', ati' buzóë'-bi' gatsj lahui'l ga na' nacué'.

3 Ni'r rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', chqui' cuhuöacl'i' ca nacchi' bi'idau', cutu ca' tsazli' ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá.

⁴ Qui lë ni na', nútí'tëz nu gac nõxj ladxi' len huöac ca nach'i' bi'idau' ni, nu ni gac blau ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá.

⁵ Nútí'tëz nu gun ba la'n tubi' bi'idau' cni le náquibi' quia', néda'cza' gun ba la'n.

Le tun ga nu gun dul-la'

⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Nu gun ga gunbi' dul-la' tubi' bi'idau' cni réjlë'bi' neda', dxi'ar gac queë' bönni' na' la'naru' ugal-lë' guiöj ryétuni yag yenë', ati' tsajsladzu' cuinë' lu nis xzön.

⁷ Bica' bayechi' bunách yödzyú ni tun ga tunë' dul-la' lza'gac. Nacua'tecz le tun ga nu gun dul-la', san bica' bayechi' nu run ga nu gun dul-la'.

⁸ Qui lë ni na', chqui' gun ga gunu' dul-la' na'u o ni'u, bchugu lei, len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' curza'u o narugu ni'a na'u, len clëg nacua' chop na'u len chop ni'u ati' tsajtsaziu' lu gui' gabil le gatga ul.

⁹ Chqui' gun ga gunu' dul-la' yöj lau', gleaj lei len gru'n lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu', zoa tuz yöj lau', len clëg nacua' chop yöj lau', ati' tsajtsaziu' lu gui' gabil.

Le run lsaqui' bö'cu' xzila' nanitba'

¹⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Gul-gún chi' cuinli' cui uzoali'-bi' tsla'l nitubi' bi'idau' cni. Neda' rëpa' lbi'ili', nacua'teczë' gbaz la'y tun chi'ë lecbi' lahuë' Xuza' zoë' yehua' yubá.

¹¹ Bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, quië uslá' nu ni nanit.

¹² '¿Nacx runi lbi'ili'? Nu bönni', nacua'ba' queë' tu gayuá' bö'cu' xzila', chqui' nitba' tuba', çnaru' cu uca'në'-ba' taplalj yu chënnaba' na' len tsijë' gap nac lu gui'a, tsajtiljé'-ba' bö'cu' xzila'dau' na' nanitba'?

¹³ Chqui' udzölnë'-ba', le nactë rëpa' lbi'ili', udzjirnë' queëba' bö'cu' xzila'dau' na' ca gunë' quecba' yetaplalj yu chënnaba' ni' cutu gulanitba'.

¹⁴ Lëzca' cni, Xuzru' Dios, zoë' yehua' yubá, cutu rë'nnë' nitbi' nitubi' bi'idau' cni.

Ca ral-la' unít lauru' böchi' lza'ru'

¹⁵ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' gua' dö' quiu' böchi' lza'u, gyeajtsca', yajcá'nlenë' tsahui' la' lbi'izli'. Chqui' uzë' naguë' li', chbuguel-lu'u böchi' lza'u.

¹⁶ Chqui' cutu uzë' naguë' xtídz'u, bchë'ë yetué' o yechopë' bönni' quië urúj li xtídz'u lauquë' chop tsonné' bönni', nup gac lun lna' lau qui xtídzali'.

¹⁷ Chqui' cutu uzë' naguë' xtídz'a'quë', gudx ca' bunách tu'dúb tu'séd queë' Dios, len chqui' cutu uzë' naguë' xtídz'a'gac bunách na', ni'r gaquë' quiu' bönni' na' ca bönni' curejlë'ë Dios len ca bönni' ruquizzjé' uláz qui yödzyú zitu'.

¹⁸ 'Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të le gna bë'li' luyú ni, nac le chgna bë'ë Dios yehua' yubá, ati' yúgu'të le gü'li' latj luyú ni, nac le chbë'ë latj Dios yehua' yubá.

¹⁹ 'Lëzca' cni rëpa' lbi'ili', chqui' chopzli' gun tuz xtídzali' luyú ni ca nac tu le gnábili'-në' Dios, gunné' queëli' lë na' Xuzcza' Dios, zoë' yehua' yubá.

²⁰ Ga nacua' chop tsonn nup ni nudubgac quia' neda', zoacza' neda' gatsj lahu'il ga na' nacué'.

²¹ Ni'r gbiguë'ë Pedro ga zoë' Jesús len gnabné' Lë', rnë':

—Xan, ¿bálastë lzu ral-la' unít lahua' böchi' lza'a, nu na' rua' dö' quia'?'
¿Naru' gadx lzu?

²² Jesús rë' lë':

—Neda' rëpa' li', clëg gadx luzuz, san gdu tsonnlalj yu chi cö' nac gadx lzu.

Le run lsaqui' bönni' huen dxin cutu bunít lahuë' lzë'ë

²³ Gnë' ca' Jesús:

—Yetú ca', ca gun Nu na' rna bë' yehua' yubá nac ca benë' bönni' rna bë'ë. Gu'nnë' ucá'nlenë' tsahui' yugu' bönni' huen dxin queë'.

²⁴ Cati' gzu lahuë' rucá'nlenë' lequë' tsahui', djua'quë' ga zoë' tu bönni' ral-lë'ë queë' zian gayuá' dumí.

²⁵ Le cutu guc quizzjë', gna bë'ë xanë' la'da'u lë' len ngul queë', len yugu' bi'i queë', len yúgu'të le dë queë', ati' ni'r gazxj le ral-lë'ë queë' xanë' na'.

²⁶ Ni'r buzechu zxibë' lahuë' xanë' huen dxin na' len gnabnë' lë', rnë': "Xan, ben zxön ladxu'u neda'. Huaguizxcza' li' yúgu'të."

²⁷ Ni'r xanë' na' buechi' ladxë'ë bönni' huen dxin queë' na', len bunít lahuë' lë' lë na' ral-lë'ë queë', ati' busanë' lë'.

²⁸ Cati' burujë' ni' bönni' huen dxin na', la' yajtsagtë' tu bönni' rúnlenë' lë' tsaxön dxin, ati' bönni' na' ral-lë'ë queë' láti'dau'z dumí. Ni'r gzxönë' lë' len gzxöndjë' yenë', rë' lë': "Gdizxjtë lë na' ral-lu'u quia'."

²⁹ Ni'r buzechu zxibë' lahuë' lzë'ë na' len gnab yechë'ë lahuë', rnë': "Ben zxön ladxu'u neda'. Huaguizxcza' li' yúgu'të."

³⁰ Cutu gu'nnë' bönni' huen dxin na', ati' yajlu'ë lë' lidx guia dza quizzjrë' lë na' ral-lë'ë queë'.

³¹ Cati' gualé'inë' lë ni yezíca'rë' huen dxin, guluhu'ntsquinë' ni'a queë', ati' yajtíxjoi'cnë' xanquë' yúgu'të lë na' guc.

³² Ni'r bulidzë' bönni' huen dxin na' xanquë', ati' rë' lë': "Li', huen dxin cunác tsahui'. Yúgu'të dumí na' gul-lu'u quia' bunít lahua' li'. Busula' lë na' gul-lu'u quia' le gnab yechu'u lahua'.

³³ ¿Naru' cu ral-la' huechi' ladxu'u ca' lza'u ca na' bena' quiu' neda', buechi' ladxá'a li'?"

³⁴ Ni'r gléytsquinë' xanë' len budödë' lë' lu na'gac nup lusaca' zi' lë' dza quizzjrë' gdutë le ral-lë'ë queë'.

³⁵ Ni'r rnë' Jesús:

—Lëzca' cni gunë' queë'li' Xuza' zoë' yehua' yubá chqui' cutu unít lauli' gdu ládx'i'li' yugu' böchi' lza'li'.

19

Nup tu'lá'a yöl-la' nutság na'

¹ Cati' budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, buzë'ë luyú Galilea, ati' bdxinë' luyú Judea le dë yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbídz.

² Zjaclen Jesús bunách zian, ati' bunë' lequë' ni'.

³ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús la'quë' bönni' gdau' fariseo quië la'zi' bë'ë Lë', ati' gulanabnë' Lë', ta'né':

—¿Naru' dë latj bönni' nutság në'ë usanë' ngul queë' ni'a qui bíti'tëz bi rac?

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' cu nulábnii' le nayúj lu guich la'y ca benë' bunách Dios cati' zi'a benë' yödzlyú, bönni' len ngul benë' lequë'?"

⁵ Cni gnë' Dios: "Qui lë ni na', ral-la' usanë' xuz xnë'ë bönni', ati' tsaz tsajsóalenë'-nu ngul queë', ati' gropë' na' luhuöaquë' tuz bunách."

⁶ Cni nac, cutur nacquë' chopë' san tuz bunách chnuhuöacquë'. Qui lë ni na', cutu ral-la' lulë'ë bönni' nup na' benë' tuz Dios.

⁷ Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' gda' na', ta'në':

—¿Bizx quië na' gna bé'inë' lequë' Moisés le rui' latj bönni' unödzjë' queënu ngul queë' tu guich le rulá'a yöl-la' nutság na', ati' usanë'-nu ngul queë' na'?

⁸ Jesús rë' lequë':

—Cni benë' Moisés le nazíd icj ládxi'dau'li, bennë' lbi'ili' latj usanli'-nu ngul queë'li, san cati' gzu lau guta' grö' yödzlyú, cutu guc cni.

⁹ Neda' rëpa' lbi'ili', chqui' usanë'-nu ngul queë' bönni' len cutu gdálennu bönni' yubl, ati' utság ná'lenë'-nu ngul yubl, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'. Lëzca' cni, chqui' utság ná'lenë'-nu ngul na' nu bönni', nusanë'-nu bönni' queënu, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

¹⁰ Ni'r të' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—Chqui' cni nac queë' bönni' zóalenë'-nu ngul queë', dxi'ar gac queë' la'naru' cu gtsagcz në'ë, uga'në' tuzë'.

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu gac la'zi' lu na'gac didza' ni yúgu'të bunách, san nupz na' Dios ruzéjní'në' lequë'.

¹² Nacu'ë bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul le cunacquë' gdu bönni' byu', le glaljë' ca', ati' yela'quë' bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul le guluzaga' xnözquë' bunách, ati' yela'quë' bönni' cutu tu'tság ná'lenquë' ngul quië gac lunë' xchinë' Dios Nu rna bë' yehua' yubá. Nu saqui' si' lu në'i didza' ni ral-la' si' lu në'i lei.

Rulídz tsahuë'ë-bi' Jesús yugu' bi'idau'

¹³ Ni'r djua'cquë'-bi' ga zoë' Jesús bi'idau' xuz xna'cbi' quië gxoa në'ë lecbi' len ulidzë' Dios ni'a quecbi', ati' guluzaguë'ë xnözquë' bönni' uséd queë'.

¹⁴ Ni'r rë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-güi'-bi' latj bi'idau' la'dxinbi' ga zoa', len cutu uzága'li' xnözcbi', le la'zi' latj nup nacgac ca yugu' bi'idau' cni ga ni' rna bë'ë Dios yehua' yubá.

¹⁵ Bxoa në'ë lecbi' Jesús, ati' ni'r buzé'ë ni'.

Bönni' cuidi' dë yöl-la' tsahui' queë'

¹⁶ Duyúë' Jesús bönni' ni zoë' iz cuidi' queë', len rë' Lë':

—Bönni' Usëdi gdu dxi'a. ¿Bizxa le nac dxi'a ral-la' guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿I nöznu' bizxa na' rnau' quia', rnau' naca' gdu dxi'a? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a. Chqui' rë'nnu' gdél-li'nu' yöl-la' na'bán gdu, ben ca rna bë' zxba queë' Dios.

¹⁸ Ni'r rë' Jesús bönni' na', rnë':

—¿Bizxal zxba na'?

Jesús rë' lë':

—Zxba na' gna bë'ë Moisés:

Cutu gdödnu' bunách.

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu cuanu'.

Cutu gnëu' qui lza'u le cunác.

¹⁹ Ben ba la'n xuz xna'u.

Bdxi'i böchi' lza'u ca nadxi'i cuinu'.

²⁰ Gudxë' Jesús bönni' na' ni zoë' iz cuidi' queë', rnë':

—Yúgu'të lë ni runa' ga gdel-la' naca' bi'ïdau'. ¿Naru' zoa yetú le ral-la' guna'?

²¹ Jesús rë' lë':

—Chqui' rë'nnu' gacu' gdu tsahui', gyeaj, yjëti' le dë quiu', ati' dumí na' si'u, bunódzj quegac bunách yechi'. Cni gata' quiu' yöl-la' tsahui' ni' yehua' yubá. Ni'r gda, gda' neda'.

²² Cati' byönnë' didza' ni bönni' na' ni zoë' iz cuidi' queë', zhuöjë' ruhui'nne' le dëtsca yöl-la' tsahui' queë'.

²³ Ni'r Jesús gudxë' yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', baníg nac tsazië' ga rna bë'ë Dios yehua' yubá bönni' dë yöl-la' tsahui' queë'.

²⁴ Yetú ca' rëpa' lbi'ili', nacr baníg tsazië' ga ni' rna bë'ë Dios bönni' dë yöl-la' tsahui' queë' ca tödba' böa' lu nag yötsi'.

²⁵ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' uséd queë', gulubannë', ta'né':

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁶ Buyüë' lequë' Jesús len rë' lequë':

—Cutu gac lun lë ni bunách, san Dios huac gunë' yúgu'të.

²⁷ Ni'r bubi'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Byutsca', netu' chbuca'ntu' yúgu'të len zá'lentü' Li'. ¿Bizxar gata' queëtu'?

²⁸ Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', dza ni' cati' ucúb yödzyly' ati' cö'a gna bë'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ga ni' gáctëra' blau, lëzca' lbi'ili' zá'lenli' neda', cö'li' chinnu latj ga gna bë'li', cuequi xbeyli' idxinnu cö'të yödz quegac xxi'n xsoë' Israel.

²⁹ Nu bönni' ruca'në' lidxë', o yugu' böchë'ë, o yugu' zanë', o xuzë', o xnë'ë, o ngul queë', o yugu' zxi'në', o yugu' la' yël queë', quië gunë' xchina', bönni' ni si' queë' yetú gayua'tër ca', len gata' ca' queë' yöl-la' na'bán gdu.

³⁰ Zian nup na'a nacgac blau, ca'z lugá'n, ati' nup na'a naga'ngac ca'z, hualác blau.

20

Runë' lsaqui' Jesús ca tunë' bönni' huen dxin

¹ Gnë' ca' Jesús:

—Ca gun Nu na' rna bë' yehua' yubá nac ca benë' tu bönni' xan yu'u. Brujë' zildau', yajtiljë' bönni' lunë' dxin ga nac la' yël queë' ga na' naduzgac lba uva.

² Cati' chbugánlenë' tsahui' yugu' bönni' huen dxin na', quizzjë' lequë' tu dumí lazzj qui tu dza, bsölë'ë lequë' lunë' dxin ga nac la' yël queë'.

³ Cati' burujë' gdu xsil, blé'inë' yela'quë' bönni' nacula'zë' ca' ga nac lu yë'y.

⁴ Rë' lequë': "Gul-tséaj ca' lbi'ili' ga nac la' yël quia', ati' quizzja' lbi'ili' le nac tsahui'." La' yjactë' ca' lequë'.

⁵ Burujë' leyúbl bönni' xan yu'u na' gdu huagbídz, lenca' gdu xhuö udzó' len la' tuz ca benë', bsölë'ë la' yël queë' yugu' bönni' yajxaquë'ë ni'.

⁶ Burujë' ca' cati' ni' zoa yeláti'dau'z gbidz len yajxaquë'ë yela'quë' bönni' nacula'zë' ca' ni', ati' rë' lequë': "¿Bizx quië zóatsali' ni ca'z gdu dza, cutu bi dxin runli'?"

⁷ Të' lë' bönni' na', ta'né': "Nutu nu benn xchintu'." Ni'r rë' lequë': "Gul-tséaj ca' lbi'ili' ga nac la' yël quia', ati' quizzja' lbi'ili' le nac tsahui'."

⁸ Cati' chzoa gal, bönni' xan la' yël na' rë' bönni' yu'u lu në'ë dxin na', rnë': "Blidz-quë' bönni' huen dxin na', ati' gu'u lazqxjquë', quixzju' zi'al bönni' na' guladxinë' yajseytë. Udx na' quixzju' bönni' na' guladxinë' z'atël."

⁹ Ni'r guladxinë' bönni' yjenquë' dxin cati' ni' zoa yeláti'dau'z gbidz, len gulazi'ë tu tuhueajquë' dumí lazqx qui tu dza.

¹⁰ Cati' guladxinë' bönni' yjenquë' dxin z'atël, gláquinë' huazi'quë' yelati', san lëzca' gulazi'ë tu tuhueajquë' dumí lazqx qui tu dza.

¹¹ Cati' gulazi'ë lei, gulanëtsquë' queë' bönni' xan yu'u na',

¹² ta'në': "Bönni' ni guladxinë' ga yajseytë, tu chi'z glunë' dxin, len tuz ca gdizxjtsu' lequë' ca netu', ati' netu' ni bentu' dxin gdu dza, gúguitscatu' gbidz."

¹³ Bubi'ë didza' xan la' yël na', rë' tuë': "Böcha'a, cutu bi runa' quiu' le cunác tsahui'. ¿Naru' cu bugán tsáhuiru' si'u tu dumí lazqx qui tu dza?"

¹⁴ Gzxi' lazxju', len böaj lidxu'. Neda' rë'nda' quixzja' bönni' ni yjenë' dxin ga yajseytë la' leyz ca na' rguixzja' li'.

¹⁵ ¿Naru' cu dë lu na'a guna' ca rë'nda' len yugu' le naqui quia'? ¿Naru' ruzxé'itsanu'-në' lza'u le runna' queë' szxöni'?"

¹⁶ Cni nac, la'quë' bönni', tu'cá'n lequë' ca'z bunách, lacquë' blau, ati' la'quë' bönni', nacquë' blau, luga'në' ca'z. Zian nup nulidza', san nabábz nup la'rógac.

Rguixjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

¹⁷ Cati' ni' yu'ë nöz Jesús, zijë' Jerusalén, bchë'ë quizi idxinnutë' bönni' uséd queë', len rë' lequë':

¹⁸ —Gul-yutsca', rbenru' zijru' Jerusalén, ati' ni' soa nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bxuz uná bë' len lu na'quë' bönni' gdau' tu'sédi, ati' la'chuguë' quia' gatia'.

¹⁹ Ludödë' neda' lu na'quë' bönni' gza'a quië lutitjë' neda'. La'guinë' neda' len ludë'ë neda' lë'i yag cruz, san cati' gac tsonn dza, Dios uspanë' neda' lu yöl-la' gut.

Le gnábinu Jesús xna'quë' Jacobo len Juan

²⁰ Ni'r bdxinnu ga zoë' Jesús xna'quë' Jacobo len Juan, yugu' zxi'në' Zebedeo, dzagquë'-nu chopë' ni, ati' buzechu zxibnu lahuë' Jesús, len gnábinu Lë' tu le uzá' ladxë'ë queënu.

²¹ Jesús gnabnë'-nu, rnë':

—¿Bizxa rë'nnu'?

Rënu Lë':

—Gna bë' cö'bi' tubi' zxi'na' ni cuit lë'u yubél len yetubi' cö'bi' cuit lë'u yögl ga ni' gna bë'u.

²² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu nózili' le rnabli'. ¿Naru' huac gua' glenli' le saca' qui'a neda', len gdil-li' nis ca gdila' neda' nis, gatia'?

Të' Lë':

—Huactu'.

²³ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Le nactë le ral-la' saca' qui'a neda', gac ca' queëli', len le ral-la' gdila' neda' nis, gatia', gdil-li' ca' nis lbi'ili', san quië cö'li' cuit lë'a yubél o cuit lë'a yögl, cutu dë lu na'a nu gu'a qui, san gata' quegac nup ni' chnupë'ë quegac Xuza'.

²⁴ Cati' gulayönnë' lë ni yechié' bönni' uséd queë' Jesús, gulaleyne'.

²⁵ Ni'r bulidzë' lequë' Jesús, rnë':

—Nózcizli' ca tunë' bönni' ta'ná bé'inë' bunách gza'a, rdödtë bë'i ta'ná bé'inë' lequë', ati' nup ni' nacgacr blau ta'ná bë'i la' lza'gac.

²⁶ Cutu gac cni' queëli'. Núti'tëzl-li' lbi'ili' nu rë'ni gac zxön ga zoali', nu ni ral-la' gun dxin qui yezíca'rli'.

²⁷ Lëzca' cni, núti'tëzl-li' lbi'ili' nu guë'ni gac blau, ral-la' gac ca bönni' nada'u qui yezíca'rli'.

²⁸ Lëzca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, bida' ni, clëg quië nu gun xchina', san quië guna' xchingac bunách, len udöda' yöl-la' na'bán quia', le quizxjda' quegac bunách zian quië lulá.

Ruúnë' Jesús chopë' bönni' nachúl lauquë'

²⁹ Cati' ni' tu'rujë' yödz Jericó, zjaclen Jesús bunách zian.

³⁰ Nacu'ë ni' chopë' bönni' nachúl lauquë', rō'quë' ra' nöz. Cati' gulayönnë' rdödë' ni' Jesús, glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Xan, zxi'n xsoë' David, buechi' ladxi' netu'.

³¹ Gulaná bë'i lequë' bunách zian nacua' ni' quië la'cu'ë dxiz, san zidzjr glu'ë didza', ta'në':

—Xan, zxi'n xsoë' David, buechi' ladxi' netu'.

³² Ni'r gzë' rbözë' Jesús, len bulidzë' lequë', ati' gnabnë' lequë', rnë':

—¿Bizxa ré'nili' guna' queëli'?

³³ Të' Jesús:

—Xan, ré'nitu' gunu' ga huöalj yöj lautu'.

³⁴ Ni'r buechi' ladxë'ë lequë' Jesús len gdanë' yöj lauquë'. La' guluhuöaljté yöj lauquë', ati' yjáclenë' Jesús.

21

Ba zxön ryazië' Jesús yödz Jerusalén

¹ Cati' guladxíngalë' yödz Jerusalén, len ni' nacu'ë ga dë yödz Betfagé ga na' zoa Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, ni'r bsölë'ë Jesús chopë' bönni' uséd queë',

² len rë' lequë':

—Gul-tseajtsca' yödzdau' ni' ca dödl ga ni zoaru', ati' la' tsajxáca'tëli'-ba' tuba' burro gna' nága'ba', len dzag lëba' tuba' burro byu'dau'. Gul-tsajsédx-ba' len gchë'li'-ba' quia' ni.

³ Chqui' nu bi guië lbi'ili', gul-guië nu na': "Xanru' rquinnë'-ba'." Ni'r gsölë'ë quia' lecba'.

⁴ Cni' guc quië butság ca na' buzujë' lu guich bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

⁵ Gul-guië nup nacua' yödz Sión,

Gul-yutsca', zë'ë queëli' Bönni' gna bé'inë' lbi'ili'.

Lu yöl-la' nöxj ladxi' queë' dxië'-ba' tuba' burro.

Dxië' cúdzu'ba' búrröda' nacba' zxi'nba' böa' rua'ba' yua'.

⁶ Ni'r yjaquë' ni' bönni' uséd queë', ati' glunë' ca na' gna bé'inë' lequë' Jesús.

⁷ Gulachë'ë-ba' burro gna' na' len burro byu'dau' na', ati' guludxië' cúdzu'cba' yugu' lari' guitsa' quequë', ati' lahui lari' na' gdxie' Jesús.

⁸ Nacuá' ca' ni' bunách zian, ati' gulachílj la' nöz yugu' lari' ta'xóa cúdzu'quë'. Yela'quë' guluchibë' zin le guluzxóë' ga nac la' nöz.

⁹ Zidzj glui' didza' bunách na' nanörgac len nup na' zjaclen Jesús, ta'në':

—Yöl-la' ba Lë', zxi'n xsoë' David. Bica' ba nú ni za' ni'a qui lë' Xanru'. Yöl-la' ba Dios.

¹⁰ Cati' gyazië' Jesús Jerusalén, glun rushó yúgu'të bunách lu yöd z na', ati' zian nup glë lza'gac, ta'ná:

—¿Nuzxa caz bönni' ni?

¹¹ Yëla'gac bunách ni' ta'ná:

—Nu ni Jesús, bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, nac ladzë' Nazaret luyú Galilea.

Jesús rulatjë' lö'a gdau'

¹² Cati' gyazië' Jesús lö'a gdau' queë' Dios, bulágu'ë ni' luyú'të nup tuti' len ta'u ga nac lö'a gdau' na'. Burixë' ca' yugu' blag quequë' bönni' tu'tsé'ë dumí yöd z i'tu', len yugu' le ta'bö'i nup tuti' budóda'.

¹³ Rë' lequë':

—Nayú lu guich la'y, rna: "Lidxa' si' lei, yu'u ga nu ulíd z Dios", san lbi'ili' chnunli' ni ca nac bloj quegac gban.

¹⁴ Cati' ni' zoë' Jesús nchil gdau', guladxinë' ga na' zoë' la'quë' bönni' nachúl laquë' len bönni' cuta'zë'ë, ati' Lë' bunë' lequë'.

¹⁵ Gulaleynë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi cati' gulalé'inë' yugu' yöl-la' huac ni runë' Jesús, len gulayönnë' tui'bi' zidz didza' bi'idau' ga nac nchil gdau', ta'nabi':

—Bica' ba Lë', zxi'n xsoë' David.

¹⁶ Ni'r të' Jesús:

—¿Naru' cu ryönnu' ca ta'nabi' bi'i ni?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ja, ryönda'. ¿Naru' gatga nulábinili' le nayú lu guich la'y cnicz ral-la' gac? Cni rna: "Li' benu' ga glul-lbi' yöl-la' ba le nac gdu yugu' bi'i cuidi' len yugu' bi'idau' ni' tádx'i'bi'."

¹⁷ Ni'r buca'në' lequë' Jesús len burujë' Jerusalén, ati' gyijë' Betania ga ni' buga'në' gdu yël.

Jesús rulíd z i'ë yag higo

¹⁸ Cati' za' rení, ati' ni' zhuöjë' Jesús Jerusalén, rdunë'.

¹⁹ Blé'inë' tu yag higo zoa gal-la' cuiti nöz, ati' gbiguë'ë ga na' zoa, san cutu bi bdzölinë' lu yag na'. Xlagui'z dxia. Ni'r Jesús gudxë' lei:

—Cutur cuia le rbia quiu'.

La' gbidxtë yag higo na'.

²⁰ Cati' gulalé'inë' lë ni bönni' uséd queë', gulubannë', ati' gulanabnë' Jesús, ta'në':

—¿Nacxcz guc, gbidxtë yag ni?

²¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', chqui' tséjlë'li' Dios len cugác chop ládxi'li', clëgz huac gunli' ca na' bena' qui yag ni, san chqui' guiëli' gui'a ni: "Bcuit len yajsóa lu nis zxön", gac ca na' gnali'.

²² Lëzca' cni, yúgu'të le gnabli' cati' ulidzli'-në' Dios, chqui' huayéjlë'li' gunnë' queëli' Dios, huazi'li' lë na' gnabli'.

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Jesús

²³ Ni'r gyazië' Jesús nchil gdau', len tsal ni' rusëdnë' bunách nacua' ni', guladxinë' ga zoë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i, ati' gulanabnë' Jesús, ta'në':

—¿Bizxa yöl-la' uná bë' dë lu na'u, runtsu' yugu' lë ni? ¿Nuzxa budód lu na'u yöl-la' uná bë' ni?

24 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Lëzca' neda' gnábtscu'ida' lbi'ili' tu didza'. Chqui' quíxjõ'i'li' neda' ca nac, neda' ca' gyëpa' lbi'ili' bizxa yõl-la' uná bë' dë lu na'a runa' cni.

25 ¿Nuzxa caz bsõla' Juan, buquilé' bunách nis? ¿Naru' Dios bsölë'ë lë', o gulasölë'ë lë' bõnni'?

Ni'r gulazú laquë' bõnni' gdau' na' ta'në' la' légaczë':

—Chqui' gnaru': Dios bsölë'ë lë', la' guiëtë' rë'u: “¿Bizx quië cutu gyéjlë'li' lë'?”

26 Na'a, chqui' gnaru': Gulasölë'ë lë' bõnni', rádxiru' bunách lu yöd le ta'yéjlë'ë yúgu'të' Juan na' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

27 Qui lë ni na' gulubi'ë didza', të' Jesús:

—Cutu nõzitu'.

Jesús rë' lequë':

—Neda' ca', cutu gyëpa' lbi'ili' bizxa yõl-la' uná bë' dë lu na'a runa' lë ni.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac quecbi' chopbi' bi'i bõnni' queë' tu bõnni'

28 Ni'r Jesús gudxë' yugu' bõnni' gdau' na':

—¿Nacx runi lbi'ili'? Zoë' bõnni' nacua'bi' chopbi' bi'i bõnni' queë', ati' yjõdxë'-bi' tubi' bi'i queë' na', gnë': “Zxi'na', gyeaj na'a tsjenu' dxin ga nac la' yël quia' ga rögac lba uva.”

29 Bubi'bi' didza' bi' na', gudxbi'-në': “Cutu rë'nda' tsija'.” Gdöd ni' bubí'i ládxi'bi' ati' yjenbi' dxin.

30 Ni'r bõnni' na' yjõdxë'-bi' yetubi' bi'i queë' na', len la' leyz ca gnë', ati' bubí'bi' didza' bi' ni, gudxbi'-në': “Huac, Dad. Huayija'.” Cutu gyeajbi' bi' ni.

31 ¿Núxalbi' bi'i chop ni benbi' le bdzag ladxë'ë xuzbi'?

Gulubi'ë didza', të' Jesús:

—Bi'i zi'al na'.

Ni'r Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', la'nörë' ca lbi'ili' yugu' bõnni' uquízjx tua'dõ' len yugu' ngul udá dzag, la'yazië' ga ni' rna bë'ë Dios.

32 Cni gac, le bidë' ga zoli' Juan, bõnni' buquilé' bunách nis, len busëdnë' lbi'ili' le nac tsahui' ca ral-la' gunli', ati' lbi'ili' cutu gyéjlë'li' lë', san gulayéjlë'ë lë' yugu' bõnni' uquízjx len yugu' ngul udá dzag. Zal-la' blë'ili' lë ni, cutu bubí'i ládxi'li' quië tséjlë'li' lë'.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac quequë' bõnni' huen dxin cunacquë' tsahui'

33 Gnë' ca' Jesús:

—Gul-zë nagli' yetú le guna' lsaqui'. Zoë' bõnni' xan yu'u, ati' bõnni' ni guzë' la' yël queë' yugu' lba uva. Glëquë' li'aj qui len bchõ'në' lerui guiõj ga gsië' xisi uva na'. Benë' ca' tu yu'u xtsa' ga nu uyú gdutë' la' yël queë'. Ni'r budödë' la' yël na' lu na'quë' bõnni' huen dxin, la'zi'ë quequë' lati' hueaj, ati' gyijë' yöd zítu'.

34 Cati' chbdxin dza luchibë' la' yël na', bsölë'ë bõnni' xan la' yël la'quë' ni'a në'ë ga na' nacu'ë bõnni' huen dxin ni' quië luzi'ë lu na'quë' uláz queë'.

35 Ni'r yugu' bõnni' huen dxin na' gulazõnë' yugu' ni'a në'ë na'. Glunë' huë' tuë' len yetüë' ca' guludöddë' lë', len yetüë' gululadxë' lë' guiõj.

36 Leyúbí bsölë'ë ca' yela'quë' ni'a në'ë bõnni' xan la' yël na', glaquë' zióntërë' ca nup na' bsölë'ë zí'al, ati' la' tuz ca glunë' quequë' bõnni' huen dxin ni'.

37 'Ga yajseytë, bsölë'ë ca' zxi'në' ga na' nacu'ë. Gza' ladxë'ë, rnë': “Hualunë' ba la'n bi'i quia'.”

38 Cati' gualé'inè'-bi' zxi'nè' bönni' huen dxin na', la' gulanatè' la' légaczè': "Bi'i ni gaqui queèbi' la' yèl ni. Gul-dá, gdódiru'-bi', ati' gaqui queèru' le ral-la' gaqui queèbi'."

39 Ni'r gulazönè'-bi', ati' gulubijè'-bi' ni'l la' yèl ga na' rögac lba uva, ati' ni' guludóddè'-bi'.

40 Ni'r Jesús gnabnè' lequè', gnè':

—Cati' udxinè' bönni' xan la' yèl na', ¿nacx gunè' quequè' bönni' huen dxin ni'?

41 Gulubi'è' didza' bönni' gda' na', tè' Jesús:

—Usnitiè' bönni' tua'dö' na', ati' la' yèl queè' na' udödè' lu na'què' yela'què' bönni' huen dxin, bönni' lu'è' lé' uláz queè' cati' gdxin dza luchibè' lei.

42 Ni'r gudxè' lequè' Jesús:

—¿Naru' gatga nulábnili' lé na' nayúj lu guich la'y ca nac lé ni? Cni rna:

Guiøj na' gularu'nè' bönni' tu'cu'è zö'ö,

La' guiøj na'z chnac guiøj len zö'ö.

Lëczè' Xanru' benè' ga nac cni

Ati' nac tu le run ga rubániru'.

43 Qui lé ni na' répa' lbi'ili', xlatjli' ga na' rna bè'è Dios gdua queèli' len gata' quegac bunách lun ca ral-la' gun nu nadel-li' latj ni'.

44 Nu gtup lu guiøj ni, la' cuinzi quitsj, ati' chqui' guiøj ni tsajbaga' bönni', uzzúxj lé'.

45 Cati' gulayönnè' lé na' benè' Isaqui' Jesús yugu' bxuz uná bè' len yugu' bönni' gda' fariseo, táquibe'inè' bè'è didza' Jesús ca nac quequè'.

46 Gulazú gulabö'è la'zönè' Jesús, san gládxinè' bunách zian nacua' ni' le ta'yejlè' naquè' Jesús bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios.

22

Runè' Isaqui' Jesús ca nac qui lni qui yöl-la' rutság na'

1 Leyúbl bé'lenè' lequè' didza' Jesús, benè' Isaqui', rnè':

2 —Ca gac quegac nup la'yáz ga rna bè'è Dios yehua' yubá nac ca gac quegac nup bulidzè' bönni' rna bè'è cati' benè' lni qui dza utság na'bi' bi'i bönni' queè'.

3 Bsölè'è ni'a nè'è tsajxi'què' nup na' chnulidzè' lid lni queèbi', san cutu glè'nnè' lidè'.

4 Ni'r bsölè'è yela'què' ni'a nè'è len gudxè' lequè': "Gul-tsjödxtsca' nup na' chnulidza', guièli' lequè': Gul-yutsca', chnupá'a la' huagu. Chbudódcda'-ba' yugu' xpédxa' len yugu' bôa' bédx renni' quia'. Yúgu'tè chnupá'a. Gul-dá, soaru' lni queèbi' bi'i quia' utság na'bi'."

5 Cutu glunè' lequè' ba la'n bönni' na' yajlidzquè', ati' yjaquè' qui queèquè'. Tuè' yjenè' dxin, len yetúè' gyijè' tsjö'u tsjéti'è.

6 Yela'què' gulazönè' yugu' ni'a nè'è na', ati' glu'è dö' quequè' len guludódcde' lequè'.

7 Cati' byönnè' lé ni bönni' na' rna bè'è, gleyne' len bsölè'è bönni' queè' rjaquè' gdíl-l, guludódcde' bönni' gdódi bunách na', ati' guluquel-lè'è gui' ladzquè'.

8 Ni'r gudxè' yugu' ni'a nè'è bönni' na' rna bè'è, gnè': "Le nactè chnupá'a qui lni na', san bönni' ni' bulidza' lequè', cutu glaquè' lsaca' djaquè' lni quia'."

9 Gul-tseajtsca' gap nac la' nöz len gul-lídz yúgu'tè nup tsajxáca'li' ni' lid lni queèbi' bi'i quia' utság na'bi'."

10 Ni'r gularujë' ni'a në'ë na', zjaquë' gap nac la' nöz, ati' gulutubë' yúgu'të nup ni' yajxáca'quë', yugu' bönni' dxi'a len bönni' tua'dö', ati' ga na' rac lni gdza'r bunách.

11 'Cati' gyazië' bönni' na' rna bë'ë quië uyúë' nup ni' nudubgac, ni' blé'inë' tu bönni' cutu nacuë' lari' dxi'a le buñödzjé' quequë' bönni' nacu'ë lni na'.

12 Ni'r gudxë' bönni' na': "Böcha'a, ¿zoatsu' ni len cutu nacu' lari' dxi'a bunödzja' quegac nup nacuá' lni?" Bönni' na' buséj ru'ë.

13 Ni'r gudxë' nup na' tun xchinë' bönni' na' rna bë'ë, gnë': "Gul-guga' ni'a në'ë bönni' ni. Gul-tsjachú'n-në' ni'l ga na' rö' chul. Ni' cödxë' len útil-l layë'ë, lu yöl-la' ruhui'ni queë'."

14 Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Zian nup nulidza', san nabábz nup la'rögac.

Didza' bë'ë Jesús ca nac le rguizxj lazru'

15 Ni'r guluzë'ë ni' bönni' gdau' fariseo na', ati' glun xtídza'quë' lunë' ga bi gnë' Jesús quië gac luquíë' Lë'.

16 Quië lunë' cni, gulasölë'ë ga zoë' Jesús la'quë' bönni' da'quë' lequë' len bönni' da'quë' Herodes, nup na' glë Jesús:

—Bönni' Usëdi, nózitu' ru'u didza' Li' catëz nac len nac gdtë li ca rusëdnu' le naqui queë' Dios, len cutu rui' ladxu'u le ta'ná quiu' bunách, le cutu rbequi xbeynu' bunách ca nac le ta'náz bunách na'.

17 Gdixjöi' netu'. ¿Nacx runi li'? ¿I run bayúdx o cutu run bayúdx quizxj laztu' queë' César, bönni' yödz zi'tu' na' rna bé'inë' rë'u?

18 Ráquibe'inë' Jesús të'nnë' lubijë' Lë' didza', ati' gudxë' lequë':

—Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahui' cuinli', ¿bizx quië rui'li' didza' le ruzóa neda' ra' guí'a?

19 Gul-luí'i neda' dumí le rguizxj lazli'.

Ni'r gulului'inë' Lë' tu dumí yödz Roma.

20 Jesús gnabnë' lequë', rnë':

—¿Nuzxa lahui' zoa ni, len nuzxa lei zoa lë'i dumí ni?

21 Të' Lë':

—Queë' César na'.

Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Gul-quizxjë' César le naqui queë' César, ati' Dios le naqui queë' Dios.

22 Cati' gulayönnë' lë ni, gulubannë' ca nac didza' dxi'a bubí'ë Jesús, ati' guluca'në' Lë', zhuöjctë'.

Ta'nabi yudxnë' Jesús ca ral-la' lubán nup chnatgac

23 La' dza ni'z guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gdau' saduceo, nup na' ta'ná cutu lubán nup chnatgac, ati' gulanabnë' Jesús,

24 ta'në':

—Bönni' Usëdi, Moisés gnë': "Chqui' gatië' bönni' zoanu ngul queë', len nutu nu bi'i queë' zoabi', ni'r bi'i böchë'ë bönni' na' ral-la' utság ná'lenbi'-nu ngul queë', cui nit di'a dza queë' bönni' böchi'bi' na'."

25 Gulacua'bi' ga zoatu' gadx bi'i bönni' nac böchi'cbi'. Bi'i zi'al na' butság ná'lenbi'-nu ngul, ati' gúttëbi'. Le nutu nu bi'i queëbi' zoabi', bi'i buróp na' butság ná'lenbi'-nu ngul uzéß queëbi' bi'i böchi'bi' na'.

26 Lëzca' cni guc queëbi' bi'i buróp na', lenca' queëbi' bi'i bunn, len la' tuz ca guc quecbi' igádxtebi', glatbi' yúgu'tëbi'.

27 Ga budxtë gutnu ca' ngul na'.

28 Cati' gdxin dza lubán nup chnatgac, ¿núxalbi' bi'i gadx ni' gáquinu queëbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu ngul na' yúgu'tëbi'?

29 Ni'r bubì'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Nachíxitsquili' lbi'ili' le curéjni'li' le nayúj lu guich la'y, len le cunúnbë'li' yöl-la' huac queë' Dios.

30 Cati' gdxin dza lubán nup chnatgac, cutur gac yöl-la' rzoalen ngul, len cutu lutság na'quë', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios nacué' yehua' yubá.

31 Ca na' ral-la' lubán nup chnatgac, ¿naru' cu nulábinili' lë na' gudxczë' lbi'ili' Dios?

32 Cni gnë': "Neda' naca' Dios queë' Abraham len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Dios na' cutu naquë' Dios quegac nup natgac tsaz, san naquë' Dios quequë' bönni' ni nabanquë' zal-la' glatië'.

33 Cati' gulayöni didza' ni bunách nacué' ni', gulubannë' ca nac lë na' rusëdnë' lequë' Jesús.

Zxba queë' Dios le nac blau

34 Cati' gláquibe'inë' bönni' gda' fariseo ca benë' Jesús, buseyjë' rú'aquë' bönni' gda' saduceo, ni'r guludubë' yúgu'të'.

35 Tuë' bönni' nutsë'ë ladjquë' len nazëdë' zxba queë' Moisés, gu'nnë' si' bë'ë Jesús.

36 Qui lë ni na' gnabnë' Jesús, rnë':

—Bönni' Usëdi, ¿bizxal zxba queë' Dios nac blau?

37 Jesús rë' lë':

—Gdxi'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len gdu icj ládxi'da'u, lenca' len gdu yöl-la' rejni' quiu'.

38 Zxba ni nac blau len nactër zxön.

39 Zxba na' nac buróp, la' tuz ca nac, len cni rna: "Gdxi'inu' böchi' lza'u ca nadxi'i cuinu'."

40 Chop zxba ni nac ga zön yúgu'të le rna bë' zxba queë' Dios, len yúgu'të le gulusëdnë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

¿Nuzxa zxi'n naquë' Cristo?

41 Tsal ni' nacué' tsaxxón bönni' gda' fariseo na', Jesús gnabnë' lequë',

42 rnë':

—¿Nacx runi lbi'ili' queë' Bönni' na' lë' Cristo? ¿Nuzxa zxi'n naquë'?

Gulubi'ë didza', ta'në':

—Zxi'n xsoë' David naquë'.

43 Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Bizx quië na' lëczë' David bulidzë' Lë', gnë': "Xana"? Cni gnë' cati' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios Bö' La'y, gnë':

44 Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuit lë'a yubél,

Cati' gunra' ga luzechu zxi'bgac lau' nup cuta'le'i Li' dxi'a."

45 Chqui' David na' rnë' queë' naquë' Xanë', ¿nacxcz nac, rnali' naquë' zxi'n xsoë' David?

46 Nutu nu guc ubí'i didza', atí' ga gzu lau dza na', nutur nu burugui bi gnabi Lë'.

1 Ni'r Jesús bé'lenë' bunách nacuá' ni' len yugu' bönni' uséd queë' didza'.

2 Rë' lequë':

—Nuhazquë' xlatjë' Moisés, tu'sëdnë' bunách yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi.

3 Qui læ ni na', gul-gún yúgu'të le læ' lbi'ili', san cutu gunli' lbi'ili' ca na' tunë' lequë', le tu le ta'në' len yetú le tunë'.

4 Le ta'ná bé'inë' bunách nac ca tu yua' zi'i le cusaqui' nu gua', ati' tu'gu'ë lei yen zxichjgac bunách, san lequë' cutu të'nnë' lustsá'lenquë' lei, clëg len tuz xbönni' na'quë'.

5 Yúgu'të le tunë', tunë' quië la'le'i lequë' bunách, le tunë' zxön le túguë'ë yen na'quë' len ra' xgaquë' ga na' nuzujquë' tu le nayúj lu guich la'y, len tu'tunnë' luzx lari' nácuquë'.

6 Të'nnë' la'bö'ë ga nac latj blau ga na' tu'dubë' tahuë', lenca' ga na' nac latj blau lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios.

7 Lëzca' cni, të'nnë' lugáp lequë' didza' ba zxön bunách gap nac laugac bunách, len të'nnë' læ lequë': "Padiux, bönni' usëdi."

8 'San lbi'ili', cutu ral-la' gunli' ga nu guië lbi'ili': "Bönni' usëdi", le zoa tuz Nu nac Bönni' Usëdi queëli', neda', Cristo, ati' yúgu'tëli' nachl' bóchi'li' tuli' yetuli'.

9 Nutu nu guiëli' luyú ni, cu gnali': "Xuz", le zoa tuz Nu nac Xuzli', zoë' yehua' yubá.

10 Cutu gunli' ga nu guië lbi'ili': "Xan", le zoa tuz Nu nac Xanli', neda', Cristo.

11 Nu nutsa' ladjli' nu run xchinli' yezíca'rli', nu ni gactër blau ga zoali'.

12 Chqui' nu uzóa cuini latj blau, ca'z ugá'n nu na', san nu nac nöxj ladxí', gac blau.

13 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' ruluí'z tsahui' cuinli'. Ruzága'li' nöz zjaclen bunách la'dxín ga ni' rna bé'ë Dios yehua' yubá. La' lbi'izli' cutu saqui' tsazli', len cutu ruí'li' latj la'yáz nup të'ni la'yáz.

14 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' ruluí'z tsahui' cuinli'. Rguali' lidxcnu ngul uzëbdau', len quië uluí'z tsahui' cuinli', xtsey rulidzli'-në' Dios. Qui læ ni na', zxöntër le grugu queëli' saca' qui'li'.

15 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' ruluí'z tsahui' cuinli'. Rdödlí' gdu lu nis zxön len gdu yödzlyú ni quië gunli' ga tsej ladxë'ë Dios tsaxzón len lbi'ili' tu bönni', len cati' ni' chgzáqui'li'-në', runli' ga nabága'rë' zxguia' ca lbi'ili', tsajtsu'ë lu gui' gabíl.

16 'Bica' bayechi' lbi'ili'. Nachúl lauli' ati' ré'nili' ului'ili' nöz bunách. Cni nac queëli' le rnali': "Chqui' bi rzi' lu në'ë bönni', rneynë' gdau', cutu run bayúdx, san chqui' gneynë' oro dzö' gdau', bayúdx gun."

17 Lbi'ili', bönni' lau chul len cuta'yejni'i. ¿Bizxal nacr blau? ¿Naru' oro na' o gdau' le run la'y oro na'?

18 Lëzca' cni rnali': "Chqui' gneynë' bcugu la'y bönni', cutu gun bayúdx, san chqui' gneynë' gun zxoa lahuí, bayúdx gun."

19 Lbi'ili', nazidli' len nachúl lauli'. ¿Bizxal nacr blau? ¿Naru' gun zxoa lahuiz o bcugu la'y na' run la'y gun na'?

20 Qui læ ni na', chqui' rneynë' bcugu la'y bönni', rneynë' lei lenca' yúgu'të le dë lahuiz.

21 Lëzca' cni, chqui' rneynë' gdau' bönni', rneynë' lei lenca' Dios, nunczë' xlatjë' ni'.

²² Lëzca' cni, chqui' rneynë' yehua' yubá bönni', rneynë' latj ga rö'ë rna bë'ë Dios, lenca' Lëczë' Dios rö'ë ni'.

²³ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gda' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gda' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Cni nac queëli' le rguixzjli' qui gda' tu cuia tsa tu chi cuia le rzi'li' qui xhueaj len qui guixi' anis len qui comino la' huagu, san ruca'nli' le nacr blåu le rna bë' zxba queë' Dios, cutu runli' le nac tsahui', len cutu ruhuechi' lãdxi'li' lza'li', len cutu réjle'li'-në' Dios. Yugu' lë ni run bayúdx gunli' len lëz cutu uca'nli' yezica' lë na' runli', rguixzjli' qui gda'.

²⁴ Lbi'ili', nachúl lauli' len ré'nili' ului'ili' nöz bunách. Ca na' runli' nac ca rudödi' bdzadzda' le ri'jli', rubíjgacli'-ba' bó'yudau', san ri'jli'-ba' böa' ta'bíë'-ba' bönni'.

²⁵ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gda' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gda' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Nacli' ca xzíga'dau' rí'ijili' len yö'ön ráhuili'. Rguibli' le nua' cuit lë'i, san icj lãdxi'dau'li' nadzë'ir yugu' le rbanli' len yugu' le cunác tsahui' runli'.

²⁶ Lbi'ili', bönni' gda' fariseo lau chul. Zi'al gul-quíb le nua' lu xzíga'dau' len lu yö'ön, gacli' dxi'a lu icj lãdxi'dau'li', quië gacli' ca' dxi'a cuit lë'li'.

²⁷ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gda' usëdi, lenca' lbi'ili', bönni' gda' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Cni nac queëli' le nacli' ca yeru ba quegac nup chnatgac, le nacgac chguichdau'z cuit lë'i, len le nactë lach nala'gac, san nadzë'ígac dxit quegac nup chnatgac lenca' yúgu'të le zgut.

²⁸ Lëzca' cni nacli' lbi'ili'. Le nactë lahuiz rulu' cuinli' tsahui' laugac bunách, san icj lãdxi'dau'li' nadzë'iz yugu' le rulu'z tsahui' cuini, len le cunác runli'.

²⁹ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gda' usëdi lenca' lbi'ili', bönni' gda' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Ruchisli' lguítj qui ba gap nagáchi'quë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, len rui'li' lguítj gap nagáchi'gac bunách tsahui'.

³⁰ Lëzca' cni rnali': "La'naru' zoatu' dza ni'të cati' gulacu'ë xuz xtau'tu', cutu guntu' lequë' tsaxzón cati' guludödcde' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios."

³¹ Le rnali' cni, la' lbi'izli' runli' lna' lau nacli' zxi'n xsoagac nup ni' guludödi bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

³² Cni nac, gdu ruspaga' cuinli' xzguia' na' gulabaguë'ë xuz xtau'li'.

³³ 'Lbi'ili', nacli' ca yugu' bël snia' len di'a dza quegac bël snia'. ¿Nacxcz ulali' lu le usaca' zi' lbi'ili' lu gui' gabíl?

³⁴ Qui lë ni na', neda' gsöla'a queëli' bönni' lu'ë didza' uláz queë' Dios, lenca' bönni' ta'yejni'i, len yugu' bönni' usëdi. Yugu' bönni' ni, la'quë' gdödili', len yela'quë' uda'li' lë'i yag cruz, len yela'quë' quinli' gap nac lu yu'u ga rudubli' rusëdli' queë' Dios, len ulagli' lequë' tu yetú yöd.

³⁵ Cni gac, gbága'li' lbi'ili' xzguia' qui yúgu'të rön quequë' bönni' tsahui' le glalj luyú, ga gdel-la' nu budödi Abel, bönni' tsahui', ga rdxintë nup guludödi Zacarías, zxi'në' Berequías, bönni' na' budödili'-në' gatsj lahui' ga dë gda' len ga dë bcugu la'y ga na' tu'zëgu'quë'-ba' lahuë' Dios böa' bëdxda'.

³⁶ Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni la'bag'a' bunách nacua' dza ni zoaru' na'a.

Jesús rbödxë' ni'a qui yödZ Jerusalén

³⁷ Lëzca' cni gnë' Jesús:

—Jerusalén, Jerusalén, lbi'ili' na' rudödigacli'-në' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len rulãdxi'gacli' guiöj nup nasólë'ë queëli' Dios. Zian lzu gu'nda'

utuba' lbi'ili' quia', ca runba' yjed, rutubba' zxan xilba' xzi'nba'dau', san cutu gú'nili'.

³⁸ Gul-yutsca', ca'z ugá'n yu'u lidxli'.

³⁹ Cni gac, le rëpa' lbi'ili', na'a su lau cutur glé'ili' neda' cati' gnarli': "La'y naquë' bönni' na' zë'ë uláz queë' Xanru'."

24

Rguixjô'ë Jesús ca zi'a luquindjé' gdau'

¹ Brujë' nchil gdau' Jesús, len tsal ni' ruzë'ë ni', gulabiguë'ë ga zoë' bönni' uséd queë', ati' gulului'inë' Lë' ca nacgac zö'ö nagu'ugac li'aj gdau'.

² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Rlé'itsali' yúgu'të lë ni? Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu ca' ugá'n ni guiöj nabaga' lzë'i, le cugguindj.

Le lac bë' chzoa gdxin dza udx qui yödzyú

³ Cati' ni' rö'ë Jesús ga nac lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, guladxinë' bönni' uséd queë' ga na' zoë' queëzë', len tè' Lë':

—Gdixjô'i' netu', ¿batx lac lë ni, len bizxa gac bë' dza huödu' len dza udx qui yödzyú ni?

⁴ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-yú qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili'

⁵ le djaquë' zian bönni', si' laquë' ca lea' neda'. La'né' nacquë' Cristo, len la'zi' yé'inë' bunách zian.

⁶ Huayónili' rac gdil-l len le rui' didza' qui gdil-l, san cutu guni lbi'ili' baníg, le ral-la' lac yúgu'të lë ni, le cutu rdxini dza udx cati' lacr lë ni.

⁷ Til-l tu yödz len yetú yödz, ati' tu ga nu rna bë' len yetú ga nu rna bë'. Latsj guidzhuë' zxön len gac gbin, ati' zian latj sa' rtit.

⁸ Yúgu'të lë ni nacgac le la'zú lau yugu' le la'zaca' la'gu'i' bunách.

⁹ Ni'r ludód lbi'ili' bunách lu na' nu usaca' zi' lbi'ili'. Luzóa lbi'ili' tsla' l yúgu'të bunách le da'li' neda', len ludöddë' la'li' lbi'ili'.

¹⁰ Cati' gac cni, gac chop ládxi'gac zian bunách, lucá'n neda', len udód tu yetú lzë'i, len tu yetú uzóa lzë'i tsla'.

¹¹ Ni'r lulu' lauquë' zian bönni' ta'zi' yë'ë, lulu' cuinquë' ca bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios, len la'zi' yé'inë' zian bunách.

¹² Szxöni lua' dö' bunách, ati' qui lë ni na' cutur la'dxi'i böchi' lza'gac.

¹³ Nu gaqui tsaz queë' Dios ga gdxintë dza udx, nu ni ulá.

¹⁴ Gdu yödzyú gac lban qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios quië gac lna' lau qui laugac yúgu'të bunách gza'a, ati' ni'r gdxin dza udx.

¹⁵⁻¹⁶ Nu uláb lë ni ral-la' uzejni'i ladxí'. Gnë' Daniel, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Tsaz latj la'y queë' Dios le curlé'inë' Dios dxi'a, lë na' rusnít." Cati' glé'ili' gac cni, ni'r nup nacua' luyú Judea ral-la' tsajzxundjgac zaca' guí'adau'.

¹⁷ Nu dxia cju'ul cutu gal-la' huötj tsajxi' bi dë qui lu yu'u, san ral-la' gzxundjtë.

¹⁸ Nu zoa ladj guixi', cutu gal-la' huöj tsajxi' lari' qui.

¹⁹ Bica' bayechi' ngul zi'a luzoanu bi'idau' quecnu, lenca' ngul ni' tu'gádxí'nu-bi' bi'idau' quecnu cati' gdxin dza ni'.

20 Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cui gdxin dza ni' gzxundjli' cati' rac beo' ziang o cati' nac dza la'y,

21 le la'zaca' la'gui'titër bunách dza ni' ca gulazaca' gulagu'í bunách dza ni'të cati' zi'a guta' grö' yödzylyú, ga rdxintë na'a dza, len clëg dza zi'a za' cutu la'zaca' la'gui'í cni.

22 Cati' gdxin dza ni', chqui' Dios cutu cuequi lahuë' quequë', nutu nu ulá, san cuequi lahuë' quequë' dza ni', gáclenë' nup gröczë' Lë'.

23 'Ni'r cutu tséjlë'li' chqui' nu gdxin queëli', len guië lbi'ili': "Gul-yutsca', ni zoë' Cristo", o gna: "Ni' zoë'."

24 Lulu' lauquë' zian bönni' ta'zi' yë'ë, la'né' nacquë' Cristo, o la'né' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lunë' le lac bë' len le lun ga lubani bunách, ati' la'zi' yé'inë' nup gröczë' Dios chqui' huala'záqui'në'.

25 Gul-yutsca', chgudxcza' lbi'ili' yúgu'të lë ni zí'atël ca zi'a lac.

26 Qui lë ni na', cutu grujli' chqui' la'dxin queëli' nup lë lbi'ili': "Gul-yutsca', ni' zoë' Cristo lu latj ca'z." Lëzca' cni, cutu tséjlë'li' chqui' la'ná: "Gul-yutsca', lu yu'u zoë'."

27 Ca na' rac cati' ryëp yös ga rlen gbidz, len ruzení' ga rbia gbidz, lëzca' cni gac cati' huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

28 Lactë cni, ca na' ta'ná bunách: "Gáti'tëz ga dë tu le nat, ni' ludubczba' bëchláb."

Ca gac cati' huödë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách

29 Gnë' ca' Jesús:

—Töd yugu' dza ni' cati' la'zaca' la'gui'í cni bunách, gchul gbidz, ati' beo' cutu gunn yení' qui. La'guindjba' bölj luzxbá, ati' la'zxíz le nala'gac luzxbá dë yöl-la' huac quegac.

30 Ni'r gla' lahui luzxbá le gac bë' huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ati' la'bódx yechi' yúgu'të bunách yödzylyú ni, cati' la'le'i neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, zuzá'a lu böaj luzxbá, dë lu na'a yöl-la' uná bë' zxön len yöl-la' yení'.

31 Ni'r gsóla'gaca'-në' gbaz la'y quia'. Lucödxë' zidzj trompeta, ati' lutübë' nup nabó'a' quia', nacuá' gdap la'të yödzylyú len yúgu'të latj zxan luzxbá.

32 'Gul-zejni'í ládxi'li' le rusëdi lbi'ili' le rac qui yag higo. Cati' ta'lén zxuza' në'i huë'ndau' len chrubía xlagui' yuldau', nózili' chzoa gdxin dza gba.

33 Lëzca' cni, cati' glé'ili' tac yúgu'të lë ni, gnözili' chzoa gdxin dza udx na' len chrdzag lahui.

34 Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni lac zí'atël ca lat bunách nacuá' dza ni'.

35 Huadód quegac luzxbá len luyú ni, san yugu' xtidza'a cutu la'dód ca'z.

36 'Cati' gdxin dza ni' nutu nu nözi. Cutu nözcnë' gbaz la'y queë' Dios nacu'e' yehua' yubá len cutu nözda' neda', Zxi'në' Dios, san tuzë' Dios Xuz nöznë'.

37 'Ca na' guc dza ni' cati' ni' zoë' Noé, lëzca' cni gac cati' huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

38 Yugu' dza ni' zí'atël ca zi'a gdxin nis guiöj le busnít yödzylyú, gli'j glahuë', gulutság na'quë' len guludödë' zxi'nquë' lu yöl-la' rutság na' ga bdxintë dza gyazië' Noé lë'i barco zxön ni' benë',

39 len cutu gláquibe'inë' cati' bdxintë nis guiöj le busnít yödzylyú ati' gulanitië' yúgu'të'. Lëzca' cni gac cati' zi'a huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, nutu nu gáquibe'í.

40 Dza huöda' la'cu'ë chopë' bönni' ladj guixi'. Tuë' uchë'a-në' quia' ati' yetúë' uca'na'-në'.

41 La'cua'nu chopnu ngul nacua'nu huëtu. Tunu uchë'a-nu quia', ati' yetunu uca'na'-nu.

42 'Gul-spán ládxi'li' le cutu nózili' bizxa dza huöda' neda', Xanli'.

43 Na'a, gul-tsejni'i lë ni. La'naru' nöznë' xan yu'u bizxa dza guidë' gban, huanë'ë yël len cutu gu'ë latj nu quidj zô'ö quië cuan le dzô' lidxë'.

44 Qui lë ni na', gul-spán ládxi'li' ca' lbi'ili', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, tu dza cutu nuzóa icjli'.

Bönni' huen dxin gdu len bönni' huen dxin cunaquë' gdu

45 Gnë' ca' Jesús:

—¿Nuzxa caz bönni' huen dxin naquë' gdu len réjni'në', bönni' huen dxin na', xanë' cu'ë lu në'ë bunách nacua' lidxë' quië gu'ë le lágugac cati' gdxin dza?

46 Bica' ba bönni' huen dxin na' naquë' gdu, bönni' na', cati' udxinë' xanë', duxaquë' lë' cni runë' le nudödë' xanë' lu në'ë.

47 Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të le dë queë' xanë', udödë' lu në'ë bönni' huen dxin na' runë' cni.

48 Chqui' huöaquë' huia'dö' bönni' huen dxin queë' len sa' ladxë'ë, gnë': "Huadzëynë' xana', cutu huödtë",

49 len chqui' su lahuë' gundë' zi' bönni' túnlenë' lë' tsaxxón dxin, len su lahuë' ca' gui'j gágulenë' nup ta'zudxi,

50 ni'r huödë' xanë' bönni' huen dxin na' tu dza cati' cuzóë' rbözë' o tu yël cutu ráquinë'.

51 Ni'r xanë' na' usaca' zi'tsquë' bönni' huen dxin na' len gunë' ga gac queë' ca na' ral-la' gac quegac nup tu'lu'z tsahui' cuingac. Ni'r cödx yechë'ë len utíl-l layë'ë.

25

Runë' lsaqui' Jesús ca nac quecbi' chibi' bi'i ngul ra'bandau'

1 Gnë' ca' Jesús:

—Ca gac quegac nup ral-la' la'yáz ga rna bë'ë Dios yehua' yubá nac ca gac quecbi' chibi' bi'i ngul ra'bandau'. Gulazi'bi' le nua'gac gui' quecbi', ati' gularujbi' tsajtsagcbi' bönni' utság në'ë.

2 Gáyubi' nacbi' bi'i cuta'yejni'i san yegáyubi' nasína'cbi'.

3 Gulazi'bi' le nua'gac gui' quecbi' bi'i ngul cuta'yejni'i na' san cutu glua'bi' yelati' za regui.

4 Glua'bi' za regui lu bóga'dau' quecbi' bi'i sina' na' len le nua'gac gui' quecbi'.

5 Le gdzëynë' bönni' utság në'ë, gdöd yël lauchbi' len glástëbi'.

6 Cati' bdxin gdu ladx'i yël, byön chi'i nu rnë zidzj, rna: "Chzë'ë bönni' utság në'ë. Gul-rúj tsajtsagli'-në'."

7 Ni'r gulayashi' yúgu'tëbi' bi'i ngul na', ati' gulupa'bi' le nua'gac gui' quecbi'.

8 Glui'bi' didza' bi'i cuta'yejni'i na', glëbi' yugu' bi'i sina' na': "Gul-gúnn queëtu' láti'dau' za regui queëli' le tu'úl le nua'gac gui' queëtu' ni."

9 Gulubi'ibi' didza' bi'i sina' na', gulanabi': "Cutu gac, le cutu bi ugán queëtu' len queëli'. Gul-tsejtsca' ga rda'u za regui, tsjó'uli' queëli'."

¹⁰ Tsal ni' zjachi' zajxi'cbi' lei, bdxinë' bönni' utság në'ë. Gulayázlentëbi' lë' ga na' rac lni qui utság na' bi'i na' nacua'bi' sina' ta'bözbi' lë', ati' la' gyejytë yu'u.

¹¹ Gdöd ni' guladxinbi' ni' yezica'rbi' bi'i ngul ra'bandau' na', ati' gul-
ulidzbi'-në', gulanabi': "Xan, Xan, bsalj queëtu'."

¹² Lë' bubí'ë didza', rnë': "Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu núnbë'a lbi'ili'."

¹³ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Gul-spán ládxi'li', le cutu nózili' bizxa dza o bizxa yël huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac qui dumí zaca'

¹⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Ca gun Nu na' rna bë' yehua' yubá nac ca benë' tu bönni', chzoa tsijë' zi'tu'. Bulidzë' yugu' bönni' huen dxin queë' len glu'ë lu na'quë' yugu' le dë queë'.

¹⁵ Tuë' bönni' huen dxin na', glu'ë lu në'ë gayu' dumí zaca', len yetúë' glu'ë lu në'ë chop dumí zaca'. Yetúë' glu'ë ca' lu në'ë tu dumí zaca'. Tu tuë' glu'ë lu na'quë' tsca hueaj le la'záqui'në'. Ni'r la' gza'atë' ga nac zi'tu'.

¹⁶ Gyijë' bönni' huen dxin na' gzxi'ë gayu' dumí zaca' na', len yajtíjlenë' lei yegayu' dumí zaca'.

¹⁷ Lëzca' cni, bönni' na' gzxi'ë chop dumí na', yajtíjlenë' lei yechóp ca'.

¹⁸ Bönni' na' gzxi'ë tu dumí gyijë' len yajchö'në' lu yu, ati' lu yu ni' bucachë'ë dumí queë' xanë'.

¹⁹ 'Cati' chgdzey, budxinë' xanquë' bönni' huen dxin na', ati' bugá'nlenë' lequë' tsahui'.

²⁰ Ga gzu lau bdxintë' bönni' na' gzxi'ë gayu' dumí zaca' na', len zunu'ë yegayu' dumí ca', ati' rë' xanë': "Xan, gayu' dumí glu'u lu na'a. Ni dë yegayu' dumí ca' yajtíjlena' lei."

²¹ Xanë' na' rë' lë': "Nac dxi'a. Nacu' huen dxin gdu. Tsáhui'dau' benu' cati' ni dë lu na'u látí'dau'z. Na'a szxónitër cu'a lu na'u. Gyaz ga zoa', udzjíjlennu' neda'."

²² Gdöd ni' bdxinë' ca' bönni' huen dxin na' gzxi'ë chop dumí zaca', rnë': "Xan, chop dumí glu'u lu na'a. Ni dë yechóp dumí ca' yajtíjlena' lei."

²³ Ni'r xanë' na' rë' lë': "Nac dxi'a. Nacu' huen dxin gdu. Tsáhui'dau' benu' cati' ni dë lu na'u látí'dau'z. Na'a, szxónitër cu'a lu na'u. Gyaz ga zoa', udzjíjlennu' neda'."

²⁴ Ni'r cati' bdxinë' bönni' huen dxin na' gzxi'ë tu dumí zaca' na', rnë': "Xan, nözda' nacu' bönni' bizxj, le rlapu' ga cutu guzu', len rutubu' ga cutu bchilju'.

²⁵ Qui lë ni na' gúdxida' lí', ati' gyija', yajcacha'a dumí quiu' lu yu. Ni dë na'a lë naqui quiu'."

²⁶ Ni'r bubí'ë didza' xanë', rë' lë': "Nacu' huen dxin cunác tsahui' len zxhuëd. Nözcnu' rlapa' ga cutu guza' len rutuba' ga cutu bchilja'.

²⁷ Qui lë ni na', dxi'ar gac quiu' la'naru' bunödzu' dumí quia' lu na'quë' bönni' lugunë' lei dxin, la'gulíjlenë' lei yelati', quië cati' huöda' neda', uzi'a le naqui quia' len icji ca'."

²⁸ Ni'r xanë' na' gudxë' nup nacua' ni': "Gul-cúa dumí na' dë lu në'ë bönni' ni, len gul-cú'u lu në'ë bönni' na' dë queë' chi dumí."

²⁹ Nútí'tëz nu rugún dxi'a dxin le dë qui, zoa nu unódzj queë' yelati', ati' gata' queë' szxöni, san nu na' cutu rugún dxi'a dxin le dë qui, la'z dui le dë qui gdua.

³⁰ Na'a, bönni' huen dxin cunác tsahui' ni, gul-tсахjú'n-nè' ni'l ga nac chul. Ni' cödх yeche'è len utí-l layè'è.

Cristo cuequi xbeynè' bunách

³¹ Gnè' ca' Jesús:

—Cati' ni' huòda' neda', Bönni' Nuhuòaquè' Gdu Bunách, duná bè'a, ati' dzagquè' neda' yúgu'tè gbaz la'y quia', ni'r cò'a latj tsahui' quia', ga na' cuequi xbeyda' bunách.

³² Ludúb dèra lahua' neda' bunách yòdzlyú ni, ati' ucu'a lequè' tsla'a hueaj ca runè' bönni' uyú bò'cu' zxila', rucu'è-ba' tsla'a hueajba' yugu' chivo len yugu' bò'cu' zxila'.

³³ Yugu' bò'cu' zxila' na' ucu'è-ba' cuit lè'è yubél, ati' yugu' chivo na' ucu'è-ba' cuit lè'è yògl.

³⁴ Ni'r, neda', bönni' uná bè', gyèpa' nup nacuá' cuit lè'a yubél, gnia': "Gul-dá ga zoa', lbi'ili' bubijè' lbi'ili' quizi queè' Xuza'. Naqui queèli' latj ga na' rna bè'è, lè na' bup'éè queèli' dza ni'tè cati' ni' benè' yòdzlyú.

³⁵ Cni naqui queèli' le gduna', ati' bennli' le gdahua'. Gbidxa' nis, ati' bennli' le gu'a. Guca' ca bönni' rda zi'tu', ati' glu'li' neda' lidxli'.

³⁶ Byadzj le gacua', ati' bugáculi' neda' le ráculi'. Güi'ida', ati' duyuli' neda'. Gyu'a lidx guia, ati' duyuli' neda'."

³⁷ Ni'r lubi'è didza' bönni' tsahui' na', lè' neda': "Xan, ¿batx blé'itu' Li' gdunu' ati' bugágutu' Li'? ¿Batx gbidxu' ati' benntu' le gu'u?"

³⁸ ¿Batx blé'itu' Li' gdau' zi'tu' ati' glu'tu' Li' lidxtu'? ¿Batx byadzj le gacu' ati' bugácutu' Li' le rácutu'?"

³⁹ ¿Batx blé'itu' Li' güi'inu' o gyu'u lidx guia ati' duyutu' Li'?"

⁴⁰ Ubi'a didza' neda', bönni' uná bè', gyèpa' lequè': "Le nactè rëpa' lbi'ili', le benli' cni queè' nu bönni' bócha'adau' ni, zal-la' naquè' bönni' ca'z, quia' néda'cza' benli' ca'."

⁴¹ Ni'r gyèpa' nup nacuá' cuit lè'a yògl, gnia': "Gul-cuít ga zoa', lbi'ili' na' nabága'li' zxguia', tsajtsazli' lu gui' cutu ul, lè na' bup'éè Dios qui tu' xòhui' len quegac gbaz da'gac lei.

⁴² Cni gac queèli' le gduna', ati' cutu bennli' le gahua'. Gbidxa' nis, ati' cutu bennli' le gu'ja'.

⁴³ Guca' ca bönni' rda zi'tu', ati' cutu glu'li' neda' lidxli'. Byadzj le gacua', ati' cutu bugáculi' neda' le ráculi'. Güi'ida' lenca' gyu'a lidx guia, ati' cutu duyuli' neda'."

⁴⁴ Ni'r la'ná ca' nup na', lè neda': "Xan, ¿batx blé'itu' Li' gdunu', o gbidxu', o gucu' ca bönni' rda zi'tu', o byadzj le gacu', o güi'inu', o gyu'u lidx guia, ati' cutu gúclentu' Li'?"

⁴⁵ Ni'r ubi'a didza' neda', bönni' uná bè', gyèpa' lequè': "Le nactè rëpa' lbi'ili', le cutu bi benli' qui tu nu nutsa' ladj nup nacuá' ni, zal-la' nac ca'z nu na', cutu bi benli' quia' neda'."

⁴⁶ Ni'r bunách tua'dò' na' la' tsajtsázgactè ga ni' la'zaca' la'gui'itecz, san bunách tsahui' ni' gata' yòl-la' na'bán gdu quegac.

26

Tun xtídza'què' bönni' gdau' la'zönè' Jesús

1 Cati' budx bè'è yugu' didza' ni Jesús, gudxè' yugu' bönni' uséd queè',

2 rnè':

—Nózcizli' yechóp dza gdxin Lni Pascua, ati' dza na' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ludödë' neda' lu na'gac nup ludá' neda' lë'i yag cruz.

³ Ni'r guladxinë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zéjninë' bunách judío, guludubë' ga nac lö'a lidx bxuz blau, lë' Caifás.

⁴ Ni' glun xtídza'quë' la'zönë' Jesús, lu yöl-la' rzi' yë' quequë', quië ludöddë' Lë'.

⁵ Ta'në':

—Cutu gunru' lë ni dza lni, qui nadxi lun rusbó bunách.

Ngul rgu'nu le rla' zxix icjë' Jesús

⁶ Cati' ni' zoë' Jesús lu yödZ Betania lu yu'u lidxë' Simón, bönni' na' güi'inë' huë' nudzu' ruzöd,

⁷ bdxinnu cúdzulë' Jesús tu ngul, nua'nu tu bóga'dau' náquini guiöj zaca', len yudz tu le rla' zxix le zaca' szxöni, ati' glu'nu lei icjë' Jesús cati' ni' rö'ë rahuë'.

⁸ Cati' gulalë'inë' lë ni bönni' uséd queë' Jesús, gulaleynë', ta'në':

—¿Bizx quië raqui ditj lë ni?

⁹ Guc nu guti' lë ni len si' dumí zian quië gácIenru' bunách yechi'.

¹⁰ Cati' byönnë' lë ni Jesús, rë' lequë':

—¿Bizx quië rnëli' queënu ngul ni? Dxi'a nac le bennu quia'.

¹¹ La'cuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', san neda' cutu ugá'nIentecza' libi'li'.

¹² Le bennu ngul ni, glu'nu neda' le rla' zxix ni, nac le rupa'nu neda' quië dza ggacha'a yeru ba.

¹³ Le nactë répa' lbi'ili', gáti'tëz yödZlyú ga gac lban qui didza' dxi'a ni, lëzca' la'guixjò' bunách le bennu quia' ngul ni quië nu tsajnéy lënu.

Rzi' lu në'ë Judas udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ta'ná bë'ë

¹⁴ Ni'r gyijë' ga na' nacu'ë bxuz uná bë' Judas Iscariote, bönni' dzaguë' chinuë' na' da'quë' Jesús,

¹⁵ len gudxë' lequë':

—¿Bizxa gunnli' quia' chqui' neda' udöda'-në' Jesús lu na'li'?

Gulugá'nIenë' lë' tsahui' lu'ë lë' chi uruá' dumí plata.

¹⁶ Ni'r gzu lahuë' Judas na' rzu rbö'ë udödë' Jesús lu na'quë'.

Le ráguru' rusá' ládxi'ru' ca gutië' Xanru'

¹⁷ Cati' nac dza rzu lau lni quequë' bönni' judío cati' tahuë' yöt xtil cunazí xnë'i, gulabiguë'ë ga zoë' Jesús bönni' uséd queë' len të' Lë':

—¿Gazx rë'nnu' tsajpa'tu' queëru' gáguru'-ba' bö'cu' zxíla'dau' dzö' Lni Pascua?

¹⁸ Jesús rë' lequë':

—Gul-tseajtsca' yödZ ni' ga na' zoë' tu bönni' len gul-guië'ë: "Bönni' rusëdnë' netu' rnë': Chza' gal-la' dza quia'. Lu yu'u lidxu' gágulengaca'-në' bönni' uséd quia' bö'cu' zxíla'dau' dzö' Lni Pascua."

¹⁹ Ni'r glunë' bönni' uséd queë' ca na' gna bé'inë' lequë' Jesús, ati' gulupé'ë ni' le lahuë' dzö' Lni Pascua.

²⁰ Cati' chgdzö' dza na', Jesús gró'lenë' idxínnutë' bönni' uséd queë' tahuë'.

²¹ Tsal ni' tahuë', Jesús rë' lequë':

—Le nactë répa' lbi'ili', tu nu nutsa' ladjli' ni udöd neda'.

²² Ni'r guluhui'ni ládxi'quë', len gulanabnë' Jesús tu tuzë', ta'në':

—Xan, ¿naru' neda'?

23 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Bönni' ni rnë' në'ë tsaxón len na'a lu yö'ön, bönni' ni udödë' neda'.

24 Le nactë neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, huayija' ga gatia' ca na' nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac quia', san bica' bayechi' nu na' udód neda' gatia'. Dxi'ar gac queë' bönni' na' la' cuguljë'.

25 Ni'r bubi'ë didza' Judas, bönni' na' udödë' Jesús, rnë':

—Bönni' Usëdi, ¿naru' neda'?

Jesús rë' lë':

—Ja, li' na'.

26 Tsal ni' tahuë', gdel-lë'ë yöt xtil Jesús len gudxë' Dios: "Xclenu." Ni'r buzxuzxjë' lei len bunödziejë' quequë' bönni' uséd queë', rnë':

—Gul-sí', gul-gagu. Lë ni le nayá' nabana'. Ca bena' qui yöt xtil ni ruluí' ca gac qui gdu ca nayá' nabana'.

27 Gdel-lë'ë ca' tu xzíga'dau' len gudxë' Dios: "Xclenu." Ni'r bunödziejë' ca' quequë', rnë':

—Gul-guí'aj yúgu'tëli'.

28 Lë ni ruluí' ca nac xchöna' le run tsutsu didza' cub rucá'n tsahui'. Xchöna' na' glalj ni'a quegac bunách zian quië gac unít lahuë' Dios yugu' dul-la' nabága'quë'.

29 Rëpa' ca' lbi'ili', cutur gui'ja' xisi le rbia lba uva ni cati' gdxinr dza ni' guí'jlana' lbi'ili' tu le cub ga ni' rna bë'ë Xuza'.

Jesús rnë' gnë' Pedro cutu nunbë'ë Jesús

30 Cati' budx glul-lë' yöl-la' ba queë' Dios, yjaquë' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo.

31 Ni'r Jesús rë' lequë':

—Yúgu'tëli' gac chop ládxi'li', uca'nli' neda' na'a dzö' ni, le nayúj lu guich la'y ca gac quia', rna: "Guna' ga gatië' Bönni' Uyú Bö'cu' Zxila', ati' láslasba' bö'cu' zxila' na'."

32 Cati' ubana' lu yöl-la' gut, ni'r tsija' tsajnöra' lauli' zaca' luyú Galilea.

33 Ni'r bubi'ë didza' Pedro, rë' Jesús:

—Zal-la' lac chop ládxi'quë', luca'në' Li' yúgu'të', neda' cutu gac chop ladxa'a, cutu uca'ná' Li'.

34 Jesús gudxë' lë':

—Le nactë rëpa' li', na'a dzö' ni, cati' zi'a cödxlba' zxi'n druz, li' chgnau' tsonn lzu cutu núnbë'u neda'.

35 Ni'r Pedro gudxë' Jesús:

—Zal-la' gátlentea' Li', cutu ca' gnia' cutu núnbë'a Li'.

Lëzca' cni gulané' yúgu'të bönni' uséd queë'.

Jesús rulidzë' Dios la' yël Getsemani'

36 Ni'r Jesús bdxínlenë' lequë' la' yël Getsemani', ati' gudxë' yugu' bönni' uséd queë' na', rnë':

—Gul-cö'tsca' ni tsal tsija' yelati' ni'l, tsajlidza'-në' Dios.

37 Jesús bchë'ë Pedro len gropë' zxi'në' Zebedeo, ati' gzu lahuë' ruhui'nnë' len rsëbi ladxë'ë.

38 Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Ruhui'ni ladxa'a len huatzca' lu yöl-la' rsëbi ladxí'. Gul-gá'n ni len gul-ná' yël tsaxón len neda'.

39 Gdödë' Jesús yeláti'dau' ni'l, ati' ni' byechuë'. Butság lahuë' lyu len bulidzë' Dios, gnë':

—Xuz'a, chqui' huac, ben ga cugún bayúdx saca' qui'a lè ni, san clèg ca rē'nda' neda', san ca rē'nnu' Lì' gunu'.

⁴⁰ Cati' budxinē' Jesús ga na' nacu'è bōnni' uséd queè', yajxaquē'è lequē' tasiē', ati' rē' Pedro:

—¿Naru' cu guctsa gná'lenu' neda' tsaxón yèl tu ch'itèz?

⁴¹ Gul-ná' yèl len gul-lidzē' Dios gnábili'-nē' gáclenē' lbi'ili', cui güi'li' latj si' bē' lbi'ili' le xōhui' Satanás tu' xōhui'. Bō' nacczli' nasína'tecz, san lu yól-la' bunáchz queēli' nacu'ídi'li'.

⁴² Ni'r gyijē' Jesús le buróp lzu len bulidzē' Dios, rnē':

—Xuz, chqui' cugác gunu' ga cutu saca' qui'a lè ni, ben ca rdzag ladxu'u Li'.

⁴³ Cati' bōjē', leyúbl duxaquē'è lequē' tasiē' le nadódr yèl yōj lauquē'.

⁴⁴ Ni'r buca'nē' lequē' Jesús, ati' gyijē' leyúbl len bulidzē' Dios le bunn lzu, len tuz ca gnē' zi'al rnē'.

⁴⁵ Leyúbl bōjē' ga na' nacu'è bōnni' uséd queè' len rē' lequē':

—¿Rástsali' na'a, len ruzi'tsa lách'i'li'? Gul-yutsca', chbudzág lau. Neda', Bōnni' Nuhuōaquē' Gdu Bunách, chnadōda' lu na'quē' bōnni' dul-la'.

⁴⁶ Gul-tsás, huayejru'. Gul-yutsca', chbdxinē' ni bōnni' na' rudōdē' neda'.

Ta'ché'è Jesús nadzunē'

⁴⁷ Tsal ni' ru'è didza' ni Jesús, la' bdxintē' ni' Judas, bōnni' nabáblenē' idxinnutē' na', ati' dzagquē' lē' bōnni' zian, nua'quē' guía tuchi' len yugu' yagdau'. Nasóla'quē' lequē' yugu' bxuz uná bē' len bōnni' gul tu'zéjní'nē' bunách judío.

⁴⁸ Judas, bōnni' na' rudōdē' Jesús, chbului'inē' lequē' tu le gunē' le gac bē' nu nac Jesús, gnē':

—Bōnni' na' utság lahua'-nē', Lē' na' Jesús. Gul-sōnē'.

⁴⁹ Ni'r gbiguē'è Judas ga na' zoē' Jesús, rnē':

—Padiux, Bōnni' Usēdi.

Ni'r la' butság lautē' Lē'.

⁵⁰ Jesús rē' lē':

—Bōcha'a, ¿bizxa huen za'u ní?

Ni'r gulabiguē'è bōnni' na', gulazōnē' Jesús.

⁵¹ Gleycjē' guía tuchi' queē' tuē' bōnni' dzaguē' Jesús len benē' huē', bhuguē' guid naguē' huen dxin queē' bxuz blau.

⁵² Jesús gudxē' lē':

—Bugú' lidx, guía tuchi' quiu' na'. Yúgu'tē nup tu'di'ini guía tuchi', lu guía tuchi' lat.

⁵³ ¿Naru' cu nōznu' huac ulidza' Xuz'a, ati' Lē' la' gsóla'tē' quia' ziantēr ca chinnu cō' gbaz la'y le nac zian gayu'è tu cō' hueaj?

⁵⁴ Chqui' guna' cni, ¿nacx gac utság le nayúj lu guich la'y, rna cni ral-la' gac quia'?

⁵⁵ Ni'r Jesús gudxē' yugu' bōnni' ni':

—¿Brújtsali' nua'li' guía tuchi' len yagdau' quiē sōnli' neda' ca runli' rzōnli'-nē' gban? Yugu' dza grō'a lauli' ga nac nchil gdau' busédgacda' bunách, san cutu gzxōnli' neda'.

⁵⁶ Rac cni yúgu'tē lē ni quiē utság le nayúj lu guich la'y, ca na' gulanē' bōnni' glu'è didza' uláz queē' Dios.

Ni'r guluca'nē' Jesús yúgu'tē bōnni' uséd queè', len guluzxundjē' ni'.

Rdxinë' Jesús lauquë' bönni' gdau'

⁵⁷ Ni'r gulachë'ë Jesús bönni' na' zönquë' Lë', guladxinë' lahuë' Caifás, bxuz blau, ga ni' nudubquë' ca' bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zejni'i.

⁵⁸ Pedro nauzë' Jesús zi'tu' zi'tu'z, len bdxinë' ga nac lö'a lidx bxuz blau na', quië glé'inë' nacx utsaguë' Jesús.

⁵⁹ Guluguiljë' nu uquí Jesús yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' ta'bequi xbey, zal-la' si' yë'ë bönni' na', quië gac la'chuguë' queë' gatië'.

⁶⁰ Cutu bi guludzölnë' zal-la' guladxinë' bönni' zian len gulanë' queë' le cunác. Ga budxtë guladxinë' chopë' bönni', ati' lu yöl-la' rzi' yë' quequë' gulanë' queë',

⁶¹ ta'në':

—Bönni' ni gnë': "Huac uquindja' gdau' queë' Dios, ati' tsonn dzaz uchisa' lei."

⁶² Ni'r gyasë' gzuinë' bxuz blau na', len rë' Jesús:

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? ¿Bizxa caz lë ni ta'në' quiu' bönni' ni?

⁶³ Jesús cutu bi gnë'. Ni'r bxuz blau gudxë' Lë':

—Ni'a queë' Xanru' Dios ban rna bé'ida' Li' quíxjö'u le nacx. Gdixjö'i netu' chqui' nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios.

⁶⁴ Jesús rë' lë':

—Ca na' rna'u' naca'. Le nactë rëpa' lbi'ili', glé'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, rë'a cuit lë'yë yubél Dios, ga ni' dë lu na'a yöl-la' uná bë', len guida' lu böaj luzxbá, gdxina' ga zoali'.

⁶⁵ Ni'r lu yöl-la' rley queë' bchözë' lari' nacuë' bxuz blau, rnë':

—Gnë' zi'ë queë' Dios bönni' ni. ¿Nuzxar naquíniru' nu gnë' queë' bönni' ni? Chbyóniczli' didza' xöhui' bë'ë.

⁶⁶ ¿Nacx runi lbi'ili'?

Gulubi'ë didza', gulanë':

—Nabaguë'ë xzguia' gatië'.

⁶⁷ Ni'r guluchijë' zxöna' lahuë' Jesús len glu'ë dö' queë'. Gulagapë'ë ru'ë Jesús yela'quë',

⁶⁸ të' Lë':

—¿Nactsu' Li' Cristo? Gnëya'atsca' na'a, ¿nuzxa na' gdap Li'?

Pedro rnë': "Cutu núnbë'a-në' Jesús"

⁶⁹ Tsal ni' glac lë na', lö'al rë'ë Pedro, ati' bdxinnu ga na' zoë' tunu ngul huen dxin, rnanu:

—Lëzca' li' gdálenu' Jesús, bönni' Galilea na'.

⁷⁰ Gdá'baguë'ë Pedro laugac bunách nacuá' ni', rnë':

—Cutu nözda' nuzxa qui na' ru'u didza'.

⁷¹ Cati' brujë' Pedro ga nu ryaz lö'a, blé'inu-në' yetunu ngul, ati' gudxnu nup nacuá' ni':

—Bönni' ni gdálenë' ca' Jesús, bönni' Nazaret na'.

⁷² Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro len gneynë' Dios, rnë':

—Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' ni.

⁷³ Yeláti'dau'z gdzey, gulabiga' ga na' zoë' Pedro nup nacuá' ni', len të' lë':

—Le nactë li' nunu' ca' tsaxxón lequë' le nac bé'u yöl-la' rui'z quiu' didza'.

⁷⁴ Ni'r gzu lahuë' Pedro rudxía dö' cuinë' len rneynë' Dios, rnë':

—Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' ni.

La' na'z grödxteba' zxi'n druz.

⁷⁵ Ni'r yajneynë Pedro didza' gudxë' lë' Jesús, gnë': "Cati' zi'a cödxlba' zxi'n druz, tsonn lzu chgnau' cutu núnbë'u neda", ati' burujë' ni' Pedro len grödx yéchi'tsquë'.

27

Tu'dödë' Jesús lu në'ë Pilato

¹ Cati' za' reni' dza na', glun xtídza'quë' yúgu'të bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zéjni'në' bönni' judío quië ludöddë' Jesús.

² Gulachë'ë Jesús náguë'ë ati' guludödë' Lë' lu në'ë Poncio Pilato, bönni' rna bë'ë.

Ratië' Judas

³ Cati' chnózinë' Judas, bönni' na' budödë' Jesús lu na'quë' bönni' gdau', narugu queë' Jesús gatië', bui'nnë', ati' yju'ë chi uruá' dumí plata na' lu na'quë' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gul na'.

⁴ Rë' lequë' Judas:

—Bena' dul-la' le budöda'-në' bönni' tshui' gatië'.

Ni'r të' lë':

—Cutu gun ga cö'tu' baguí'i lë ni. Le benczu' li' na'.

⁵ Ni'r gru'në' Judas yugu' dumí plata na' ga nac nchil gdau' ati' buzë'ë ni', yajsí yenë'.

⁶ Guluzi'ë yugu' dumí plata na' bxuz uná bë', ta'në':

—Cutu gunn cu'ru' dumí ni ga rgu'ru' dumí gun, le nac lazxjë' bönni' gdödi bunách.

⁷ Ni'r glun xtídza'quë', ati' glá'uinë' dumí na' tu la' yël queë' bönni' huen rö'ö quië gac ga la'gachë'ë bönni' gza'a.

⁸ Qui lë ni na', ga rdxintë na'a dza nazi' lei latj na', La' Yël Rön.

⁹ Cni guc, butság lë na' gnë' Jeremías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë': "Gulaguel-lë'ë chi uruá' dumí plata na', tsca le gulasáqui'në' Lë' bönni' Israel,

¹⁰ ati' dumí na' glá'uinë' la' yël queë' bönni' huen rö'ö. Lë ni bului'inë' neda' Xana'."

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

¹¹ Cati' guluschinë' Jesús lahuë' Pilato, bönni' rna bë'ë na', bönni' ni gnabnë' Jesús, rë' Lë':

—¿I nacu' Li' Bönni' gna bé'inë' bönni' judío?

Jesús rë' lë':

—Le nacz rnau'.

¹² Cati' guluquië' Jesús yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i, cutu bi didza' bubí'ë Jesús.

¹³ Ni'r Pilato rë' Jesús:

—¿Naru' cu ryóntsanu' cáti'ga zian le ta'në' quiu'?

¹⁴ Jesús cutu bi didza' bubí'ë. Cni guc, bubannë' bönni' na' rna bë'ë.

R-rugu queë' Jesús gatië'

¹⁵ Cati' nac dza Lni Pascua na', dëcz tu le runë' Pilato, bönni' na' rna bë'ë, ca ta'náb bunách rusanë' tuë' bönni' yu'ë lidx guia, núti'tëz nu të'ni usanë'.

¹⁶ Dza na' yu'ë lidx guia ni' bönni' nabaguë'ë zxguia', lë' Barrabás.

¹⁷ Cati' guludúb ni' bunách zian na', gnabnë' lequë' Pilato, rnë':

—¿Núxalè' ré'nili' usana' queëli'? ¿Naru' Barrabás o Jesús, Bönni' na' lè' Cristo?

¹⁸ Cni gnè' Pilato le ráquibe'inè' guludödè' Jesús lu në'è bönni' gdau' le tu'zxe'inè' Lè'.

¹⁹ Tsal ni' rö'è Pilato ga na' rbequi xbeynè', bsóla'nu nu tsjödix lè' ngul queë', rna:

—Cutu bi gunu' queë' bönni' tsahui' ni, le szxöni gúdxida' gdyël lu yël bëchcál le nac queë' Lè'.

²⁰ Gulagú'u yöl-lè'è bunách zian ni' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gul tu'zejni', quiè la'nabi Pilato usanè' Barrabás na' ati' gdöddè' Jesús.

²¹ Leyúbl bè'è didza' bönni' na' rna bè'è, rè' lequè':

—¿Núxalè' chopè' ni ré'nili' usana'-nè' queëli'?

Gulané':

—Barrabás.

²² Ni'r Pilato gnabnè' lequè', rnè':

—¿Nacx guna' queë' Jesús, bönni' na' lè' Cristo?

Yúgu'tè' ta'né':

—Bdè'è lè'i yag cruz.

²³ Ni'r bönni' na' rna bè'è rè' lequè':

—¿Bizxa le cunác benè'?

Zidzjr glu'è didza', ta'né':

—Bdè'è lè'i yag cruz.

²⁴ Cati' ráquibe'inè' Pilato cutu bruj xtídzè'è, san glunr rusbó bunách, ni'r gdel-lè'è nis len gdib në'è lauquè', rnè':

—Cutu bi zxguia' nabaga'a neda' ni'a qui yöl-la' gut queë' bönni' tsahui' ni. Le gunczli' lbi'ili' lè' ni.

²⁵ Gulubí'i didza' yúgu'tè' bunách ni', ta'ná:

—Yöl-la' gut queë' bönni' ni gbága'tu' netu' len la'baga' ca' zxi'ntu'.

²⁶ Ca' guc, Pilato busanè' quequè' Barrabás na'. Ni'r gna bé'inè' bönni' rjaquè' gdil-l la'guinë' Jesús, ati' gdöd ni' budödè' Lè' lu na'què' quiè ludé'è Lè' lè'i yag cruz.

²⁷ Gulaché'è Jesús lu yu'u yúlahui' nazi' lei pretorio bönni' rjaquè' gdil-l nacu'è lu në'è bönni' na' rna bè'è, ati' ni' gulutubè' ga na' zoè' Jesús yúgu'tè' bönni' rjaquè' gdil-l nacu'è ni'.

²⁸ Ni'r gulagú'è lari' nacu'è Jesús len gulugacu'è Lè' tu lari' xna, ca rácugac nup ta'ná bè'.

²⁹ Guludxié' icjè' tu bregui' zxuza' në'i yag yötsi' len guluzóè' tu guidau' lu në'è yubél le rulu' ca tu xuyág qui bönni' yúlahui'. Ni'r guluzechu zxibquè' lahu'è len gulutitjè' Lè', ta'né':

—Bica' zxön Li', rna bé'inu' bönni' judío.

³⁰ Ni'r guluchijè' Lè' zxóna', ati' guluguel-lè'è gui na' len gulaguinë' icjè'.

³¹ Gdöd gulutitjè' Jesús, gulugú'è lari' na' nacu'è, ati' gulugacu'è Lè' lari' queëczè'. Ni'r gulaché'è Lè' quiè tsajda'què' Lè' lè'i yag cruz.

Tu'dé'è Jesús lè'i yag cruz

³² Cati' ni' gularujè', yajxáca'què' Simón, bönni' Cirene, ati' glunè' ga bi'è yag cruz queë' Jesús.

³³ Cati' guladxiné' latj nazi' lei Gólgota, le rna lu didza' xidza', Latj Qui Böga' Icjrú',

34 ni' guluguijè' Jesús nup zi nutsi'i xzágala'aba' böa' guixi'. Cati' buxí' ru'è lei Jesús, cutu gu'nnè' gui'jè'.

35 Cati' chnuda'què' Lè' lè'i yag cruz, gulaguisiè' lari' nacuè', len guluquitjè' lahui le gac bè' núxalè' gaqui queè'. Cni' guc, butság lè na' gnè' bönni' bè'è didza' uláz queè' Dios, gnè': "Gulaguisiè' lari' nacua' len guluquitjè' lahui le gac bè'."

36 Ni'r gulabö'è ni', tu'yúè' Jesús.

37 Lèzca' guluzóè' lè'i yag cruz icjlè' Jesús tu didza' rguixjö' le nabaguè'è, rna cni: "Bönni' ni Jesús, Bönni' rna bé'inè' bunách judío."

38 Ga ni' dè'è Jesús, ni' guludé'è ca' lé'igac yag cruz chopè' gban. Tuè' guludé'è cuit lè'è yubél, len yetúè' na' cuit lè'è yögl.

39 Guladödè' ni' bönni' gululídz zi'è Jesús len golutá icjqüè', tu'titjè' Lè', 40 ta'né':

—Ja, Li' na' uquindju' gdau' ati' tsonn dzaz ca' uchistsu' lei. Buslá cuinu' na'a chqui' nacu' Li' Zxi'nè' Dios. Böttsca' lè'i yag cruz na'.

41 Lèzca' cni gulutitjè' Lè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, len bönni' gul tu'zejni'i, ta'né':

42 —Yugu' nu yubl buslé' bönni' ni, san cutu gac uslá cuinè'. Chqui' naquè' bönni' gna bé'inè' bunách Israel, huötjtsquè' na'a lè'i yag cruz, ati' tséjlè'tu' Lè'.

43 Lè' buzzöni ladxè'è Dios. Dios uslaczè' Lè' na'a chqui' rè'nnè' Lè', le gnè': "Zxi'nè' Dios naca'."

44 Lèzca' cni gululídz zi'è Lè' gban na' da'què' lé'igac yag cruz ga ni' dè'è Jesús.

Ratiè' Jesús

45 Cati' bdxin huagbídz, bchul gdutè yödzyú ga bdxintè gdu rdöd xhuö.

46 Gdu rdöd xhuö na', bè'è zidzj didza' Jesús, rnè':

—Elí, Elí, ¿lama sabactani?

Didza' ni rna lu didza' xidza': "Dios quia', Dios quia', ¿bizx quiè nubíj ladxu'u neda'?"

47 Cati' gulayöni didza' ni nup nacua' ni', ta'ná:

—Bönni' ni rulidzè' Elías, bönni' ni' bè'è didza' uláz queè' Dios.

48 La' gxítitè' tuè' bönni' nutsè'è ladjquè' len gdel-lè'è tu le blul rrxup nis, ati' buxúpinè' lei nup zi len buzóè' lei lu gui, ati' butsaguè' lei ru'è Jesús quiè xupè'.

49 Ni'r yela'què' bönni' ni' ta'né':

—Glözgar. Uyútsca'ru' chqui' huidè' Elías uslé' Lè'.

50 Leyúbl grödxyé'è zidzj Jesús ati' burujtè bô' nacczè', guttè'.

51 La' na'z bróza'tè lari' nal-la' lu gdau', bruj chopl le gdel-la' icjl ga bdxintè xni'i. Ni'r gtit luyú len gualalá'a guiöj.

52 Gulayálj yeru ba quegac nup chnatgac, bönni' ni' gulayejlè'è Dios, ati' gulubanè' bönni' na'.

53 Gdödhubané' Jesús, gularujè' yeru ba quequè' bönni' na' len gulayaziè' yödz la'y Jerusalén, ga ni' gulalè'i lequè' bunách zian.

54 Ni'r cati' gulalé'inè' gtit luyú len lè na' glac, gládxiné' bönni' ni' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l lenca' bönni' rjaquè' gdil-l nacua'lenè' lè' tu'yúè' Jesús, ta'né':

—Le nactè bönni' ni guquè' Zxi'nè' Dios.

⁵⁵ Zi'tu'z gulacua'nu ni' ngul zian tu'yunu Jesús, ngul na' guladálennu Jesús cati' ni' buzé'ë luyú Galilea, ati' glunnu xchiné', gulagu'nu le glahué'.

⁵⁶ Nútsa'cnu ca' ladjcnu María Magdalena len María, xna'quë' Jacobo len José, ati' zoanu ca' ni' xna'quë' zxi'në' Zebedeo.

Ta'gu'ë Jesús yeru ba nadj lë'i gu'a guiöj

⁵⁷ Cati' chrdzö' dza na', bdxinë' ni' José, bönni' Arimatea, bönni' dë yöl-la' tsahui' queë', len dë'ë ca' Jesús.

⁵⁸ Yajyüé' Pilato bönni' ni len gnabë' latj u'ë Jesús. Ni'r Pilato gna bë'ë lunödzejë' queë' Jesús.

⁵⁹ Gzxi'ë Lë' José len buchölinë' Lë' tu lari' dxi'a.

⁶⁰ Ni'r glu'ë Lë' yeru ba cub queë' le naguidjé' lë'i gu'a guiöj. Budé'ë tu guiöj blag zxön ga nu ryaz yeru ba na' ati' zhuöjé'.

⁶¹ Gulacua'nu ni' María Magdalena len yetunu María ca', rö'cnu ra' yeru ba na'.

Tun chi'ë ba queë' Jesús bönni' rjaquë' gdil-l

⁶² Cati' za' reni' yetú dza, gdöd gupulé'ë qui dza la'y quequë' bönni' judío, guludubé' ga zoë' Pilato yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau' fariseo.

⁶³ Të' Pilato:

—Bönni', rajneytu' bi gnë' bönni' rzi' yë' na', cati' ni' zoë' nabanë', gnë': "Cati' gac tsonn dza ubana' lu yöl-la' gut."

⁶⁴ Qui lë ni na' gna be'i nup lun chi'i ba ni' ga gdxintë dza bunn, cui djaquë' chdzö'l bönni' uséd queë' lubijé' Lë'. Ni'r lë' bunách: "Bubanë' Jesús lu yöl-la' gut." Chqui' cni gac, didza' cunác z lu'ë guntër huia'dó' ca ben didza' cunác na' glu'ë zi'al.

⁶⁵ Pilato gudxë' lequë':

—Ni nacu'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Gul-ché'ë queëli'. Gul-tséaj, gul-gún chi'i yeru ba na' tsa sáqui'li' gunli'.

⁶⁶ Ni'r yjaquë' ni' len guluseyjé' dxi'a yeru ba na', len guludé'ë lë'i guiöj na' tu le gac bë' chqui' gsalj, ati' guluca'në' ni' bönni' rjaquë' gdil-l lun chi'ë lei.

28

Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut

¹ Cati' chgdöd dza la'y quequë' bönni' judío, len chza' reni' dza domingo, yajyucnu yeru ba queë' Jesús María Magdalena len yetunu María na'.

² Tsalz gtit luyú. Cni gac, le bötjé' tuë' gbaz la'y queë' Xanru' narujé' yehua' yubá. Bdxinë' ra' yeru ba na' ati' gduë' guiöj blag zxön na' len grö'ë lu guiöj na'.

³ Nalá' lahui gbaz la'y na' ca yös yení, ati' zxi'a'dau'z nac lari' nacué'.

⁴ Cati' gualé'inë' lë' bönni' na' rjaquë' gdil-l tun chi'ë yeru ba na', gládxinë' lë' len gulazzizié'. Guladzö'ë lu yu, glaquë' ca bönni' nat.

⁵ Ni'r gbaz la'y na' gudxë' yugu' ngul na', rnë':

—Cutu gádxili'. Nözda' ruguiljli'-në' Jesús, bönni' na' guludé'ë Lë' lë'i yag cruz.

⁶ Cutu zoë' ni le chbubanë' ca na' chgnaczë' Lë'. Gul-dá, uyuli' ga ni' gutë' Xanru'.

⁷ Gul-tséaj na'a, gul-tsjódx-quë' bönni' uséd queë' chbubanë' Jesús lu yöl-la' gut, ati' na'a Léczë' nö're' lauli' zaca' luyú Galilea. Ni' ulé'ili'-në'. Chgudxa' lbi'ili' le glu'ë Dios lu na'a.

⁸ Ni'r la' guluzá'tènu ra' yeru ba na', tádxinu len tu'dzjínu, ati' jarélu'cnu zjacnu zajtíxjöi'cnu yugu' bönni' uséd queë'.

⁹ Tsal ni' zjacnu, yajtsaguë' lecnu Jesús, len rë' lecnu:

—Padiux.

Ni'r gulabíga'nu ga zoë' Jesús len gulunída'nu ní'ë. Gulayíj ládxi'cnu Lë'.

¹⁰ Ni'r Jesús rë' lecnu:

—Cutu gádxili'. Gul-tséaj, gul-tsajtixjöi'-cnë' böcha'a tsjaquë' zaca' luyú Galilea, ati' ni' lulé'inë' neda'.

Le gulaguíxjö'ë bönni' rjaquë' gdil-l

¹¹ Tsal ni' zjacnu ngul na', guludxinë' lu yödzt ni' bönni' na' rjaquë' gdil-l glun chí'ë yeru ba na', ati' gulaguíxjöi'në' yugu' bxuz uná bë' yúgu'të lë na' glac.

¹² Cati' chgulutubë' bönni' gul tu'zejni'i, glun xtídza'quë'. Ni'r dumí zian gulunódzjë' quequë' bönni' na' rjaquë' gdil-l.

¹³ Të' lequë':

—Cni gnali': "Guladxinë' chdzö'l bönni' uséd queë' len gulubijë' Lë' tsal ni' rastu'."

¹⁴ Chqui' huayönnë' lë ni bönni' rna bë'ë, netu' uzéjni'tu' lë' len guntu' ga cutu bi gunë' queëli'.

¹⁵ Ni'r gulazi'ë dumí na' bönni' na' rjaquë' gdil-l ati' yjenquë' ca na' chnazëdquë'. Cni guc, tu'zë' didza' ni bönni' judío ga rdxintë na'a dza.

Jesús rsöl'ë yugu' bönni' gbaz queë'

¹⁶ Ni'r yjaquë' luyú Galilea idxineajtë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' guladxinë' lu gu'adau' na' chbului'inë' lequë' Jesús.

¹⁷ Cati' gululé'inë' Jesús, gulayíj ládxi'quë' Lë', san la'quë' glac chop ládxi'quë'.

¹⁸ Ni'r gbiguë'ë Jesús ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—Dios chnudödë' lu na'a yúgu'të yöl-la' uná bë' yehua' yubá len luyú ni.

¹⁹ Qui lë ni na', gul-tséaj, gul-tsajsëdi yúgu'të bunách gza'a gdu'të yödztlyú. Gul-quíl lequë' nis, ugunlí' dxin lë' Dios Xuz, len lë' Dios Xzi'n, len lë' Dios Bö' La'y.

²⁰ Gul-sëdi lequë' lunë' yúgu'të lë na' gna bé'ida' lbi'ili'. Gul-yutsca', néda'cza' zóalena' lbi'ili' yúgu'të dza ga gdxinr dza udx qui yödztlyú. Ca' gac.

DIDZA □ DXI □ A BUZUJË □ LU GUICH SAN MARCOS

Lban benë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis

¹ Cni gzu lau didza' dxi'a ca guc queë' Jesucristo, Zxi'në' Dios.

² Butság lë na' buzujë' lu guich Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, le gnë' Dios:

Byutsca'. Rsöla'a bönni' gbaz quia', nörë' Lau'.

Lë' upë'ë nöz ga tödu'.

³ Yön chi'ë bönni' ulidzë' zidzj lu latj ca'z, gnë':

"Gul-pá' nöz gdxin queë'li' Xanru'.

Gul-bíj li yugu' nöz las tödë'."

⁴ Lë ni butság, le ruquilë' bunách nis Juan lu latj ca'z, len runë' lban quië la'díl bunách nis, bönni' na' gulubí'i ládxi'quë' quië unít lahuë' Dios ca nac dul-la' nabága'quë'.

⁵ Gularúj bunách zian yúgu'të yödz luyú Judea lenca' Jerusalén, yjaquë' ga na' zoë' Juan, ati' Juan na' buquilë' lequë' nis lu yegu Jordán, bönni' na' gulaxóalëpë' dul-la' nabága'quë'.

⁶ Nacuë' Juan lari' náquini lítsa'ba' böa' len tu pan guid núguë'ë lë'ë. Rahuë'-ba' böchi'zú len ri'jë' le zxiq qui bözdau'.

⁷ Runë' lban Juan, rnë':

—Zi'a zë'ë bönni' töd na'a, naprë' yöl-la' uná bë' ca neda'. Cutu naca' neda' lsaca' yechua', gleycja' lölë' nudë'ë.

⁸ Neda' ruquila' lbi'ili' nis, san Lë' gunë' le rulu'z yöl-la' rdil nis ni, uchizië' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

Rdilë' Jesús nis

⁹ Tu dza ni' brujë' Jesús yödz Nazaret luyú Galilea, ati' buquilë' Lë' nis Juan na' lu yegu Jordán.

¹⁰ Cati' burujë' lu nis Jesús, la' na'z blé'inë' gyalj luzxbá len ruhuötjë' Dios Bö' La'y, rulu' cuinë' ca budödau', dusóalenë' Lë'.

¹¹ Byön chi'i nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Li' nacu' Zxi'na'. Nadxi'ida' Li' len rdzag ladxa'a Li'.

Rë'ni tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'

¹² Ni'r bayúdx bchë'ë Jesús lu latj ca'z Dios Bö' La'y.

¹³ Choa' dza gzoë' Jesús latj ca'z na', ati' gu'ni Satanás tu' xöhui' ugáp Jesús dul-la'. Gzoë' Jesús ga ni' ta'daba' böa' guixi' dzö'ba' gu'adau'. Gláclenë' Jesús gbaz la'y queë' Dios, gulagu'ë le gdahuë'.

Rusëdnë' bunách Jesús luyú Galilea

¹⁴ Gdöd gulagu'ë Juan na' lidx guia, zijë' Jesús luyú Galilea. Runë' lban ni' qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios.

¹⁵ Cni rnë':

—Chbdxin dza. Chzoa duná bë'ë ni Dios. Gul-bí'i ládxi'li' len gul-tsejlë' didza' dxi'a ni.

Rulidzë' Jesús tapë' bönni' uzón böi

¹⁶ Tsal ni' rdë' Jesús ra' nis zxön qui Galilea, blé'inë' Simón len Andrés, bönni' böchë'ë Simón na'. Nacquë' uzön böi len ta'chiljé' yöxj böi quequë' lu nis na'.

¹⁷ Gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-dutá' neda', ati' guna' ga gchë'li' quia' bunách, gunli' ca runli' rzönli'-ba' böi.

¹⁸ La' guluca'ntë' yöxj quequë', zjáclenë' Jesús.

¹⁹ Gdödë' Jesús yeláti'dau' ni'l ati' ni' blé'inë' Jacobo len Juan, yugu' zxi'në' Zebedeo, nacu'ë lë'i bárcodau' quequë', tu'únë' yöxj böi quequë'.

²⁰ La' bulidztë' lequë' Jesús, ati' guluca'në' xuzquë' Zebedeo, dzaguë' yugu' huen dxin queë' lë'i bárcodau' na', ati' zjáclenë' Jesús.

Tu bönni' yu'u lë' bö' xöhui'

²¹ Guladxinë' yödZ Capernaum Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gyazië' Jesús yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' ni' gzu lahuë' rusëdnë' nup nudubgac ni'.

²² Gulubannë' ca na' rusëdnë' Jesús, le rusëdnë' ca runë' bönni' dë lu në'ë len clëg ca tunë' bönni' gdau' usëdi.

²³ Zoatë' ca' ni' lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios tu bönni' yu'u lë' bö' xöhui', ati' grödxyë'ë bönni' na',

²⁴ rnë':

—¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús, bönni' Nazaret? ¿Za'tsu' usnituu' netu'? Núnbë'a Li', nacu' Bönni' La'y queë' Dios.

²⁵ Buzeynë' lei ba nadx Jesús, rnë':

—Bseyj ru'u len burúj lu bönni' ni.

²⁶ Ni'r buxiztsca bönni' na' yu'u lë' bö' xöhui' na', ati' grödxya'a zidzj, len la' burujtë.

²⁷ Gulubannë' yúgu'të bönni' nacu'ë ni', ati' gulanabi lza'quë', ta'në':

—¿Bizxa caz lë ni? ¿Naru' nactsa zxba cub? Len yöl-la' uná bë' rna bé'inë' yugu' bö' xöhui', ati' tun ca rnë'.

²⁸ La' gzëtë didza' qui yöl-la' huac queë' Jesús, gulayöni bunách gdu'të luyú Galilea na'.

Ruúnë' Jesús xna'nu ngul queë' Pedro

²⁹ Ni'r burujë' Jesús lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, len la' gyéajlentë' Jacobo len Juan, guladxinë' lidxquë' Simón len Andrés.

³⁰ Ni' dënu xna'nu ngul queë' Pedro, yu'unu tu xla. La' galagúxjö'tenë' Jesús ca rac queënu.

³¹ Ni'r gbiguë'ë Jesús, ati' gdel-lë'ë na'nu, bchisë'-nu. La' burujtë tu xla na' yu'unu, ati' bupa'nu le glahuë'.

Ruúnë' Jesús zian nup te'i

³² Cati' chrdzö', ca gdxia gbidz, la' djuá'gactë' ga zoë' Jesús yúgu'të nup te'i len bönni' yu'u lequë' bö' xöhui'.

³³ Galaguír ga nu ryaz yu'u ga na' zoë' Jesús yúgu'të bunách lu yödZ.

³⁴ Jesús bunë' zian nup te'i, nac zian guidzhuë' té'inë'. Bubijë' ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách na'. Cutu bë'ë latj la'në' bö' xöhui' na' le núnbë'gac Lë' Nu naquë'.

Runë' lban Jesús luyú Galilea

³⁵ Zí'adau' gyasë' Jesús, ni' nac chul. Brujë' yödZ na', zijë' tu latj ca'z, ati' ni' bulidzë' Dios.

³⁶ Zajtiljquë' Jesús Simón len nup nacua'len lë'.

³⁷ Cati' yajxáca'quë' Lë', të' Lë':

—Tu'guílj Li' yúgu'të bunách.

³⁸ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Huayejru' yugu' dzag yödz, quië guna' ca' lban ni'. Qui lë ni na' bruja'.

³⁹ Cni guc, gdödë' Jesús gdu luyú Galilea, runë' lban lu yu'u gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío len rubijë' bö' xõhui' yu'ugac bunách.

Bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzód

⁴⁰ Bdxinë' ga zoë' Jesús bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzód. Buzechu zxibë' len gúta'yüë' lahuë', rnë':

—Chqui' rë'nnu', huac unu' neda'.

⁴¹ Buechi' ladxë'ë lë' Jesús. Bulí në'ë, gdanë' lë' len gudxë' lë':

—Rë'nda'. Chnuhuöacu'.

⁴² Ca gnë' ca', la' bunittë huë' ré'inë', böaquë' dxí'adau'.

⁴³ Ni'r buzeynë' bach bönni' na' Jesús len la' busóla'të' lë'.

⁴⁴ Cni gudxë' lë':

—Nutu nu gui'ca ca bena' quiu', san gyeaj, yajlu' cuinu' lahuë' bxuz, len yajnódzj quië le böacnu' li' qui gdau' ca na' gna bë'ë Moisés, lë na' ulu'í bunách chnuhuöacu'.

⁴⁵ Burujë' bönni' ni len gzu lahuë' rguíjõ'i'në' bunách zian ca guc queë'. Le buzë' didza' ni, cutur guc tsazië' yalj lulu nitú lu yödz Jesús, san gzoazë' ni'l gap nac lu latj ca'z. Ga ni' zoë' Jesús guladxín lahuë' bunách yúgu'të yödz.

2

Bönni' ré'inë' huë' nacu'në' bin

¹ Cati' chgdöd chop tsonn dza, buazië' Jesús yödz Capernaum, ati' gzë didza' zoë' yu'u.

² La' guludubtë bunách zian ga na' zoë' Jesús, ga bdxintë cutur gzxaqui' la'cu'ë ni', ni ra' yu'u, ati' Jesús benë' lban qui xtidzë'ë lauquë'.

³ Ni'r guladxinë' ga na' zoë' Jesús tapë' bönni', nua'quë' tu bönni' huë' nacu'në' bin.

⁴ Cutu guc la'dxinë' lahuë' Jesús le nacua' ni' bunách zian. Qui lë ni na' gulasaljë' cju'ca ca dödl ga zoë' Jesús. Cati' budx guludxië' yeru na', ni' guluzõtjë' le deynë' bönni' huë' na'.

⁵ Cati' gúquibe'inë' Jesús ca na' ta'yejlë'ë Lë', gudxë' bönni' huë' na':

—Zxi'na', chbunít lahua' li' ca nac dul-la' nabagu'u.

⁶ Rö'quë' ni' la'quë' bönni' gdau' usëdi, ta'zá ládxi'quë', ta'në':

⁷ “¿Bizx quië ru'ë cni didza' bönni' ni? Ruca'në' ca'z Dios. Nutu nu bönni' gac unít lahuë' dul-la'. Tuzë' Dios gac gunë' lë ni.”

⁸ La' gúquibe'itenë' Jesús le ta'zá ládxi'quë', ati' gudxë' lequë':

—¿Bizx quië rza' ládxi'li' cni?

⁹ Cutu nac baníg nu guiëz bönni' huë' ni chbunít lau dul-la' nabaguë'ë, san nac baníg nu gun ga huöasë' len u'ë le deynë' len uzë'i ni'ë.

¹⁰ Guna' le gac bë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dë lu na'a luyú ni unít lahua' dul-la' nabága'gac bunách.

Ni'r Jesús gudxë' bönni' huë' na':

¹¹ —Li' rëpa': “Gyas. Bua' le deynu' len böaj lidxu'.”

¹² La' gyastë' bönni' huë' na', bu'ë le gúti'në' len burujë' laugac yúgu'të nup nacua' ni'. Gulubannë' yúgu'të' len gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ta'né':
—Gatga rlé'initu' le cni.

Jesús rulidzë' Leví

¹³ Burujë' yödZ Capernaum na' Jesús, gdödë' leyúbl ra' nis zxön. Guludúb ga zoë' Jesús bunách zian, ati' Lë' busëdnë' lequë'.

¹⁴ Cati' rdödë' ni' Jesús, blé'inë' Leví, zxi'në' Alfeo, rö'ë ga ruquizxjë' uláz qui yödZ zi'tu'. Jesús gudxë' lë':

—Gda' neda'.

La' gyastë' Leví na', zéajlenë' Jesús.

¹⁵ Gdöd guc lë ni, rö'ë Jesús rahuë' lu yu'u lidxë' Leví na', ati' ról'enquë' tsazxón Jesús len yugu' bönni' uséd queë' zian bönni' uquízXj len yela'quë' bönni' ca'z. Cni guc, le rjaclen Jesús bunách zian.

¹⁶ Cati' gulalé'inë' Lë' bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, rö'ë rágulenë' tsazxón yugu' bönni' uquízXj len yela'quë' bönni' ca'z, glë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, ta'né':

—¿Bizxa caz runtsë'? Ri'j rágulenë' yugu' bönni' uquízXj len yela'quë' bönni' dul-la'.

¹⁷ Byönnë' Jesús didza' ni tu'ë len gudxë' lequë':

—Cutu naquínigac nu un bunách nup nacua' dxi'a, san nup te'i naquínigac nu un bunách. Za'a neda', clëg dulídzgaca' bunách tsahui', san rulídzgaca' bunách dul-la' quië lub'i ládxi'gac.

Ru'ë Jesús didza' qui yöl-la' run gubás

¹⁸ Tu dza ni' tunë' gubás bönni' da'quë' Juan len bönni' da'quë' yugu' bönni' gdau' fariseo, ati' guladxín ga zoë' Jesús nup gulanabi Lë', ta'ná:

—¿Bizx quië tunë' gubás bönni' da'quë' Juan len bönni' da'quë' yugu' bönni' gdau' fariseo, san bönni' da'quë' Li' cutu tunë' gubás?

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' ráquitsali' lun gubás nup nacua' lni queë' bönni' utság në'ë tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' na' utság në'ë? Tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' na' utság në'ë, cutu gac lunë' gubás.

²⁰ Gdxín dza cati' gduë' bönni' na' utság në'ë, cutur sóalenë' lequë', ati' dza ni'r lunë' gubás.

²¹ Nutu nu bönni' udë'ë tu lari' cubdau' lu lari' chnatëb, le uxún lari' cub na' len huachóza' lari' tëb na', ati' huaróza'r lari' tëb na'.

²² Lëzca' cni nutu nu bönni' quë'ë xisi uva cub lu rö'ö bidx náquini guid, le gal xisi uva cub na' len ulá'a rö'ö bidx na' náquini guid, ati' glalj xisi uva na' len gac ditj rö'ö náquini guid. Xisi uva cub lu rö'ö náquini guid cub ral-la' ca'aru'.

Ta'leycjë' deu dza la'y bönni' da'quë' Jesús

²³ Tu dza la'y quequë' bönni' judío, gdödë' Jesús gap dë yöl zxoá' xtil, ati' bönni' uséd queë' gulazú lauquë' ta'leycjë' deu ga dxia zxoá' xtil.

²⁴ Ni'r glë' Jesús bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Byutsca'. ¿Bizx quië tunë' bönni' da'quë' Li' le cutu ral-la' gunru' dza la'y?

²⁵ Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu nulábnili' ca benë' David cati' gdunë'? Byadzj le lahuë', lë' len nup nacua'len lë'

²⁶ ati' gyazië' lu yu'u queë' Dios cati' ni' naquë' bxuz blau Abiatar, len gdahuë' yôt xtil tu'cu'ë lahuë' Dios, lë na' cutu dë latj nu gagu, san tuz bxuz dë latj lahuë' lei. Bë'ë ca' le lahuë' bönni' nacuá'lenë' lë'.

²⁷ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Dios benë' dza la'y quië luzi' xbey bunách, clëg benë' bunách quië lun chi'i dza la'y.

²⁸ Qui lë ni na', neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, naca' Xani dza la'y.

3

Ruúnë' Jesús bönni' narequi' në'ë

¹ Leyübl gyazië' Jesús tu lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' zoë' ca' ni' bönni' narequi' në'ë.

² Tu'yüë' Jesús bönni' gdau' ni' chqui' unë' bönni' na' dza la'y, le t'ënnë' luquíë' Lë'.

³ Ni'r gudxë' bönni' na' narequi' në'ë Jesús, rnë':

—Gyas len gzui laugac bunách ni.

⁴ Gnabnë' bunách ni' Jesús, rnë':

—¿Naru' dë latj gunru' le nac dxi'a cati' nac dza la'y o gunru' le cunác? ¿Naru' dë latj gunru' ga la'del-li' yöl-la' na'bán bunách o usnitru' lei?

Gulacuá' dxiz bunách ni'.

⁵ Ni'r len yöl-la' rley queë', buyüë' Jesús bunách na' nacuá' gdu cuitië', ruhü'nnë' le nacquë' zid ladxí'. Gudxë' bönni' na' narequi' në'ë, rnë':

—Bli na'u.

Ni'r bulí në'ë bönni' na' ati' böactë dxí'adau' në'ë.

⁶ Ni'r gularujë' bönni' gdau' fariseo ati' la' gluntë' tsaxxón didza' len bönni' da'quë' Herodes bi lunë' queë' Jesús, quië ludöddë' Lë'.

Tu'dúb ra' nis zxön bunách zian

⁷ Buzë'ë ni' Jesús tsaxxón len bönni' da'quë' Lë', bdxinë' ra' nis zxön, ati' zjaclen Lë' bunách zian narujgac luyú Galilea len luyú Judea.

⁸ Guladxín ca' ga zoë' Jesús bunách zian narujgac Jerusalén len luyú Idumea len yetslá'a yegu Jordán len yöd z nacuá' gdu zbi'il ga nacuá' yöd z Tiro len yöd z Sidón. Cni glunë', le gulayönnë' ca nac yugu' le zxön runë' Jesús.

⁹ Qui lë ni na' Jesús gna bé'inë' bönni' da'quë' Lë' lucözteczë' tu bárcodau' ga gac cuenë', cui luquí lutsútsj Lë' bunách zian na'.

¹⁰ Cni guc, le chbunë' zian nup te'i, ati' gulaguír ga zoë' bunách zian na' quië la'gán Lë'.

¹¹ Cati' gulale'i Jesús bö' xöhui' yu'ugac bunách, guludxiga' xni'ë Jesús bunách na' yu'ugac, len gulabödyxa'a, ta'ná:

—Nacu' Li' Zxi'në' Dios.

¹² Buzeynë' ba nadx bö' xöhui' na' Jesús, cui la'guixjò' nu naquë' Lë'.

Rböë' Jesús chinnu bönni' lacquë' gbaz queë'

¹³ Ni'r grenë' Jesús tu lu guí'adau', ati' ni' bulidzë' nup rë'nnë'. Gulabiguë'ë gdu cuitië' bönni' ni.

¹⁴ Bucu'ë chinnuë' bönni' ni Jesús, quië la'cuá'lenë' Lë' len quië gsölë'ë lequë' tsjenquë' lban.

¹⁵ Budödë' lu na'quë' yöl-la' huac luúnë' nup te'i len lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách.

¹⁶ Cni nacgac laquë':

Simón, (nuzóë' Jesús yetú læ', Pedro),

¹⁷ Jacobo,

Juan, (bönni' böchë'ë Jacobo, ati' nacquë' zxi'në' Zebedeo. Chopë' ni, Jesús buzóë' yetú laquë', Boanerges, le rna lu didza' xidza': "Bönni' snia' ca gziu"),

¹⁸ Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo,

Tomás,

Jacobo, (zxi'në' Alfeo),

Tadeo,

Simón, (bönni' rui' ladxë'ë yödز queë'),

¹⁹ Judas Iscariote, (bönni' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë').

Ta'né': dzag Jesús tu' xöhui'

Gdöd ni' guludxinë' tu lu yu'u Jesús len bönni' da'quë' Lë'.

²⁰ Leyúbl gulaguír ga zoë' Jesús bunách zian, ati' cutur guta' latj lahuë' yöt Jesús len bönni' na' da'quë' Lë'.

²¹ Cati' gulayönnë' ca rac queë' Jesús di'a dza queë', guladxinë' ni' quië luchë'ë Lë', ta'né': "Rchixi icjë'."

²² Lëzca' cni gulané' queë' bönni' gdau' usëdi, narujquë' Jerusalén, ta'né': —Dzag Lë' Beelzebú, xangac bö' xöhui', ati' len yöl-la' uná bë' qui rubijë' yugu' bö' xöhui'.

²³ Ni'r bulidzë' bönni' gdau' tu'sëdi na' Jesús, len benë' lsaqui', rnë':

—¿Naru' ubijtsa la' cuinzi Satanás tu' xöhui'?

²⁴ Chqui' la'rúj chopl bunách tu yödز, len la'dil-len lza'gac, cutu gac gdia' yödز na'.

²⁵ Lëzca' cni chqui' la'rúj chopl bunách nacua' tu yu'u, len la'dil-len lza'gac, cutu gac la'día' bunách nacua' yu'u na'.

²⁶ Qui læ ni na', chqui' tá'baga' lzë'i Satanás tu' xöhui', narujgac chopl bö' xöhui' ati' cutu gac gdia' yöl-la' uná bë' qui, san chzoa udx qui.

²⁷ 'Nutu nu gac tsaz lidxë' tu bönni' nal len cuiaj yöl-la' tsahui' queë' chqui' cutu gáguë'ë zi'al bönni' nal na', ati' ni'r sáqui'në' cuijë' le dzö' lidxë'.

²⁸ 'Le nactë rëpa' lbi'ili': Dios gac unít lahuë' bunách ca nac yúgu'të dul-la' nabága'gac len ca nac yúgu'të didza' xöhui' ta'ná,

²⁹ san nút'tëz nu gnë xöhui' queë' Dios Bö' La'y, gatga unít lahuë' nu na' Dios. Tsaz nabaga' zxguia' nu ná'.

³⁰ Cni gnë' Jesús le ta'né' queë' bönni' gdau' usëdi na', ta'né': "Dzag Lë' tu' xöhui'."

Nu nac xnë'ë Jesús len bönni' böchë'ë

³¹ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús yugu' bönni' böchë'ë lenca' xnë'ë. Gulacu'ë lö'al len gulasölë'ë nu tsajlídз Jesús.

³² Glë Jesús bunách zian na' rö'gac cuitië', ta'né':

—Nacu'ë lö'al yugu' bönni' böchu'u lenca' xna'u, tu'lidzë' Li'.

³³ Bubi'ë didza' Jesús, gudxë' lequë':

—¿Nuzza caz na' xna'a, len nupxcz bönni' böcha'a?

³⁴ Ni'r buyúë' nup na' rö'gac gdu cuitië', rnë':

—Gul-yutsca'. Nup ni nacgac ca xna'a len yugu' bönni' böcha'a.

³⁵ Nu run ca rë'nnë' Dios, nu ni nac ca bi'i böcha'a len bi'i zana' lenca' xna'a.

4

Runë' lsaqui' Jesús ca nac queë' bönni' guz

¹ Leyúbl gzu lahuë' Jesús rusëdnë' bunách ga nac ra' nis zxön. Guludúb ga zoë' bunách zian ati' grenë' Jesús tu lë'i bárcodau' xzoa lu nis na', len grö'ë ni', ati' yúgu'të bunách na' gulacué' luyú ra' nis na'.

² Zian le busëdnë' lequë' Jesús, benë' lsaqui'. Tsal ni' rusëdnë' lequë', rnë':

³ —Gul-zë nagli' didza' ni. Brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'.

⁴ Tsal ni' rusië', glas ra' nöz la'gac xseydau' na', ati' guladxinba' bguindau', glë'jba' lei.

⁵ Glas ga rö' guiøj ga cutu rö' sxzöni yu yela'gac xseydau' na'. Bayón gulalén xseydau' na' le cutu rö' sxzöni yu.

⁶ Ni'r cati' blen gbidz, buquexu' lei, ati' gbidx, le cutu nun luí ga rë'.

⁷ Glas ga tu'lén lba yötsi' yela'gac xseydau' na'. Cati' gulalén xseydau' na', gululén ca' lba yötsi' na' len gularöli lei, ati' cutu bi bunödzy lë na' bësië'.

⁸ Glas ga nac luyú dxí'a yela'gac xseydau' na', ati' gulaxzón len xtsa' ra' gulabó'. Gulunödzy lë na' bësië'. Tu dxigu' xseydau' na' bësië' bunödzy yechí uruá' xseydau' ca'. Yetú bunödzy yetsonnlalj ca' ati' yetú na' bunödzy yetú gayuá' ca'.

⁹ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

Rguíxjö'ë Jesús bizx quië runë' lsaqui'

¹⁰ Cati' chbuga'në' tuzë' Jesús, gulaxín ga zoë' nup da'gac Lë', nungac tsaxzón idxínnutë' bönni' uséd queë' ati' gulanabné' Lë' bi rë'ni gna lë na' benë' lsaqui'.

¹¹ Gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Lbi'ili' nadél-li'li' tséjni'li' le nagachi' ca rna bë'ë Dios, san nup na' cunacgac tuz len rë'u, yúgu'të ru'lëna' lequë' didza' yugu' le runa' lsaqui'.

¹² Cni runa' quië utság lë na' nayú lu guich la'y, rna: "Luyúë' len cutu la'lé'inë'. Luzé nagquë' len cutu la'yéjni'në' len cutu lubí'i ládxi'quë' quië gac unít lahua' lequë' ca nac dul-la' nabága'quë'."

Rusálj la'në' Jesús le benë' lsaqui'

¹³ Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' lë na' bena' lsaqui'? ¿Nacxcz gac tséjni'li' yezica' le guna' lsaqui'?

¹⁴ Naquë' nu ruzé didza' bönni' guz na'.

¹⁵ Nacgac la'gac bunách ca xseydau' na' glas ra' nöz. Ta'yönnë' xtidzë'ë Dios, len ca ta'yöznë' ca', la' za'të Satanás tu' xöhui', rgua didza' na' bdxin lu icj ládxi'dau'quë'.

¹⁶ Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga rö' guiøj. Ta'yönnë' didza' na' ati' lu yöl-la' rudziji quequë' ta'zi'ë lei.

¹⁷ Cutu ryaz icj ládxi'dau'quë' ati' tu chíz ta'dé'ë lei. Cati' bi rac quequë' o zoa nu rbia ladxí lequë' le ta'dé'ë didza' na', la' tu'huoatë ládxi'quë'.

¹⁸ Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga na' tu'lén lba yötsi'. Ta'yönnë' didza' na'

19 san tui' ládxi'quë' le nacgac qui yödzyly ni. Nazi' yé'icnë' le nadxi'icnë' yugu' yöl-la' tsahui' len ta'zé ládxi'quë' yugu' le dë. Ta'yáz icj ládxi'dau'quë' yúgu'të lë ni len tu'snít didza' na', cui gun dxin lu icj ládxi'dau'quë'.

20 Nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' glas ga nac luyú dxi'a. Ta'yönnë' didza' na' len ta'zi' lu na'quë' lei, ati' run dxin lu icj ládxi'dau'quë'. Nacgac la'gac bunách cni ca xseydau' na' gulunódzj yechí uruá' hueaj. Nacgac yela'gac ca xseydau' na' gulunódzj yetsonnlalj ca', ati' nacgac yela'gac bunách ca xseydau' na' gulunódzj yetú gayuá' ca'.

Runë' lsaqui' Jesús qui tu le runn yeni'

21 Gudxë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Naru' rgál-la'ru' gui' ati' rudúsi'ru' lei tu gui'n o rgu'ru' lei zxani le ráti'ru'? Cutu ca' runru' cni san ruzoaru' gui' ga nac xtsa' ga gunn yeni'.

22 Yúgu'të le nagachi' gla' lahui ati' yúgu'të le rac balánz la'rúj ga lna'.

23 Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

24 Gudxë' ca' lequë':

—Gul-güi' ládxi'li' le ryónili'. Ca nac le rurixli', la' leyz urixë' queëli' Dios ati' gunnë' queëli' yelati'.

25 Nu dë qui, gu'ë qui yelati', san nu cudé qui, la'z dui le dë qui, gdua.

Runë' lsaqui' Jesús ca rzxön xzoa' xtil

26 Gnë' ca' Jesús:

—Ca rac ni le rna bë'ë Dios nac ca rac cati' ruchijë' xzoa' xtil lu yu bönni'.

27 Chdzöl rasië' len ryasë' cati' za' rení'. Ta'lén xzoa' xtil na' len ta'zxón san cutu nöznë' lë' nacx rac ta'zxón.

28 La' cuinzi luyú na' ruxón le naduzgac luyú na', zi'al xyazi, ni'r za' deu qui, len tód na' cuia xui'i nal lu deu qui.

29 Cati' chnal xui'i, la' tseajtë' tsajchuguë' deu na' le chbdxin dza uzi'ë xui'i.

Runë' lsaqui' Jesús ca rac qui xsey mostaza

30 Gnë' ca' Jesús:

—¿Bizxa caz gnaru' ca rac ni le rna bë'ë Dios? ¿Bizxa gunru' lsaqui' ca rac?

31 Rac ca rac qui tu xseydau' mostaza. Cati' ryaz luyú nac xseydau' nactër cuídi' ca yúgu'të xseydau' dzö' luyú,

32 san cati' chnadúz, rlen len rzxöntër ca yúgu'të guixi' cuan rögac luyú. Tsa run yana' xzuza' në'i, gac la'dxinba' bguindau' ludxia lidxcba' lu xzul qui.

Ca rugunë' dxin Jesús le runë' lsaqui'

33 Cni gac, busëdnë' lequë' Jesús, len zianr ca' le benë' lsaqui' tsa gac la'yéjní'në'.

34 Yúgu'të didza' bë'lenë' bunách benë' lsaqui' ati' yúgu'të didza' ni busálj la'në', buzéjní'në' légaczë' bönni' uséd queë'.

Jesús rbequi dxië' bö' bdunu'

35 La' dza na'z, cati' gdzö', Jesús gudxë' bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Tódtscaru' yetslá'a nis zxón ni.

36 Ni'r bulá'alenë' bunách zian nacua' ni', ati' gulusë'ë bárcodau' ga na' chzoazë' Jesús. Gulacua' ca' ni' yela'gac bárcodau' zjaclen lequë'.

37 Gzu lau reycj bö' bdunu' lu nis na', ati' gda'a nis lë'i bárcodau' na'. Ca' gac, zeaj rdza' nis lë'i bárcodau' na'.

³⁸ Dë' rasië' Jesús lu xcugüë' ga nac xtsa'l lë'i bárcodau' na', ati' guluspanë' Lë', të' Lë':

—Bönni' Usëdi. ¿Naru' cu rui' lãdxi'tsu' netu'? Huatcztu' lu nis ni.

³⁹ Ni'r gyasë' Jesús, len gna bé'inë' bö' na' reycj, gnë':

—Cu'u bö.

Gudxë' ca' nis na', gnë':

—Dxiz gzoa.

Grö' dxi bö' na' gyeycj len gzoa dxi lu nis zxön na'.

⁴⁰ Ni'r gudxë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—¿Bizx quië radxi rdzóbili' cni? ¿Naru' cu réjilé'li' Dios?

⁴¹ Ni' tádxinë' glë' lza'quë' tuë' yetüë':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Tun ca rna xtidzë'ë bö' reycj len nis zxön.

5

Bönni' Gadara yu'u lë' bö' xöhui'

¹ Ni'r gulaxinë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' yetslá'a nis zxön ga nac lu xyugac bunách Gadara.

² Cati' burujë' Jesús lë'i bárcodau' na', la' dutsagtë' Lë' tu bönni' r-rujë' bloj ga nacua' yeru ba. Bönni' ni yu'u lë' bö' xöhui',

³ len nun xlatjë' ga na' nacua' yeru ba. Nutu nu guc guga' bönni' na', len clëg len du guía.

⁴ Zian lzu guluzóë' bregui' guía yen në'ë len ni'ë len glúguë'ë lë' du guía. Yugu' du guía na' bulé'ë ati' bregui' guía na' buzzuxjë'. Cutu rzáqui'në' nu bönni' gna bé'inë' lë'.

⁵ Rdáteczë' rbödyë'ë rël len të dza ga na' nacua' yeru ba len gap nac lu guí'adau', run huë' cuinë' yugu' lu guiöj dzö' ni'.

⁶ Cati' blé'inë' zë'ë zi'tu' Jesús, jarëlu'ë gyijë' ga na' zë'ë Jesús, ati' buzechu xzibë' lahuë' Lë'.

⁷ Bë'ë zidzj didza', rë' Jesús:

—¿Bizxa ral-la'a quiu' Jesús, Zxi'në' Dios náctërë' blau? Ni'a queë' Xanru' Dios ráta'yua' lau', cutu usaca' zi'u neda'.

⁸ Cni gnë' le chgudxë' bö' xöhui' na' Jesús:

—Li', bö' xöhui', burúj lu bönni' ni.

⁹ Jesús gnabnë' lei, rnë':

—¿Bi leu'?

Bubí'i didza' lei, gudx Lë':

—Le Zian lea' le nac ziantu'.

¹⁰ Gnab yechi' Jesús cui gsölë'ë yugu' bö' xöhui' na' zi'tu' luyú ni'.

¹¹ Nacua'ba' lu guí'adau' ni'z cuch zian, ta'daba' táguba' ni'.

¹² Gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na', ta'ná:

—Bsöla' netu' ga ni' dzö'ba' cuch zian. Bë' netu' latj tsajtsú'ugactu'-ba'.

¹³ La' bë'të' leygac latj Jesús ati' gularúj bö' xöhui' na', yajtsu'ugac cuch zian na', ati' gulaxití'ba' cuch zian na', yajbixcba' ga nac ra' guí'a, yajtsu'ucba' nis zxön. Lu nis zxön na' gulayépiba' nis, glatba', len naccba' ca galj gayua'ba'.

¹⁴ Ni'r gulaxúndj nup ni' glun chi'i cuch zian na', yajtíxjöi'cnë' bunách lu yödž ni' lenca' bunách nacua' ladj guixi' ni'. Gularúj bunách lu yödž, zajyquë' bizxa na' guc ni'.

¹⁵ Cati' gulaxinë' ga ni' zoë' Jesús, gulalé'inë' bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui'. Bönni' ni rö'ë ni', nacue' lari' len zoë' dxi'adau', ati' gladxi bunách na'.

¹⁶ Nup na' gulale'i le benë' Jesús gulaguixjöi' bunách na' gularúj lu yödz ca na' guc queë' bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui', lenca' ca guc quecha' cuch na'.

¹⁷ Ni'r gulazú laugac bunách zian na' tá'ta'yuë' lahuë' Jesús urujë' lu xyuquë'.

¹⁸ Cati' bubenë' Jesús lë'i bárcodau', bönni' na' zi'al yu'ugac lë' bö' xöhui' zian, gúta'yuë' lahuë' Jesús gu'ë lë' latj tséajlenë' Lë'.

¹⁹ Jesús cutu bë'ë lë' latj, san gudxë' lë':

—Böaj lidxu'. Yajtixjöi' yugu' di'a dza quiu' yugu' le zxön bena' quiu' neda', naca' Xanu', len ca bena' buechi' ladxa'a li'.

²⁰ Zhuöjë' bönni' na', ruzë' didza' yugu' yödz Decápolis ca nacgac le zxön benë' queë' Jesús, ati' gulubani yúgu'të bunách nacua' yugu' yödz ni'.

Bi'i ngul queë' Jairo len ngul gdannu lari' nacué' Jesús

²¹ Cati' budxinë' Jesús yetslá'a nis zxön na', ni'r guludúb bunách zian ga na' zoë' ra' nis zxön.

²² Bidë' ca' ga zoë' Jesús bönni' lë' Jairo, bönni' rna bë'ë lu yu'u ga tu'dubë' tu'sedë' queë' Dios bönni' judío. Cati' blé'inë' Jesús, buzechu zxibë' lahuë'

²³ len szxöni gúta'yuë' lahuë', rnë':

—Chraqui gatbi' bi'i nguldau' quia'. Gda gxoa na'u lëbi' quië huöacbi' len cui gatbi'.

²⁴ Zéajlenë' lë' Jesús, ati' zjaclen Jesús bunách zian, tu'quí' Lë'.

²⁵ Zoanu ca' ni' ngul, chnac chinnu iz ré'inu, cutu ruhu'i rön queënu qui huë' quégaccznu ngul.

²⁶ Szxöni chgzxaca' gdi'nu lu na'quë' zian bönni' tu'un bunách. Daduz chbutönu dëra le dë queënu, cutu bi guclen lënu, san ryali' queënu.

²⁷ Cati' byöninu tui' didza' bunách ca nac queë' Jesús, gdöndu ladjl bunách zian na', bdxinnu zaca' cúdzulë' Jesús len gdannu lari' nacué'.

²⁸ Cni bennu le rnanu: "Chqui canza' le nacué', huöaca'."

²⁹ La' bui'të rön queënu ati' ráquibe'inu chböacnu qui le guc queënu.

³⁰ La' gúquibe'itenë' Jesús ben dxin yöl-la' huac queë', ati' bueycjë', ruyüë' bunách zian na', rnë':

—¿Nuzxa na' gdan neda'?

³¹ Ni'r të' Lë' bönni' da'quë' Lë', ta'në':

—Rlé'icznü' bunách zian ni tu'quí' Li', len rnatsu': "¿Nuzxa na' gdan neda'?"

³² Ruyüë' Jesús gdu cuitië' quië glé'inë' nuzxa na' gdan Lë'.

³³ Ni'r gbíga'nu lahuë' ngul na', rádxinu len rzxiznu le chnözinu bi na' guc queënu, ati' buzechu zxibnu lahuë' Jesús, len gudxnu Lë' gdutë le nacz.

³⁴ Jesús rë'-nu:

—Nguldau'. Chböacu' le réjlë'u neda'. Böaj lidxu' gdu ladxu'u. Tsaz nuhuöacu' qui le guc quiu'.

³⁵ Tsal ni' ru'ë cni didza' Jesús, guladxín ni' nup narujgac lidxë' bönni' na' rna bë'ë lu yu'u ga tu'dubë' tu'sedë' queë' Dios, len të' bönni' na':

—Chgutbi' bi'i nguldau' quiu'. Cutur upizxjnu' Bönni' Usëdi.

³⁶ Cutu bë' ladxë'ë Jesús lë na' ta'në', ati' gudxë' bönni' uná bë' na', rnë':

—Cutu gádxinu'. Gyéjlë'zë' Dios.

³⁷ Cutu bë'ë latj Jesús tsjaclen Lë' yezica'r bunách, san légaczë' Pedro len Jacobo, len Juan, böchë'ë Jacobo na'.

³⁸ Cati' bdxinè' lidxè' bönni' na' rna bē'ē ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios, blé'inè' rac rusbó lenca' nup ni' ta'bódx len nup ta'bódx yechi'.

³⁹ Gyaziè' Jesús len gudxè' lequè':

—¿Bizx quiè runli' rusbó len rbódxli' cni? Cutu natbi' bi'i nguldau' ni. Raszbi' na'.

⁴⁰ Ni'r gulutitjè' Jesús san Lè' bubijè' ni'l yúgu'tè bunách na' ati' bchē'ē xuz xna'bi' bi'i nguldau' na' lenca' nup nacua'len Lè', gyaziè' ga na' dēbi'.

⁴¹ Gdel-lè'ē na'bi' bi'i nguldau' na' len gudxè'-bi':

—Talita, cumi.

Didza' ni rna lu didza' xidza': "Bi'i nguldau'. Gyas."

⁴² La' gyástēbi' bi'i nguldau' na' len buzé'ibi'. Chyu'ubi' chinnu iz. Gulubani nup nacua' ni'.

⁴³ Ni'r Jesús gna bé'inè' lequè' nutu nu la'guíxjöi'nè' lè na' guc. Gudxè' lequè':

—Gul-güi' le gágubi' bi'i nguldau' ni.

6

Rudxinè' Jesús Nazaret, le nac ladzè'

¹ Buzé'ē ni' Jesús, budxinè' ladzè', ati' yjáclenè' Lè' bönni' da'què' Lè'.

² Cati' bdxin dza la'y quequè' bönni' judío, gzu lahuè' rusēdnè' bunách Jesús ga na' tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios. Gulacua' ni' bunách zian ta'yöni Lè'. Gulubannè', ta'né':

—¿Gazxcz bzēdnè' yugu' lè ni bönni' ni? ¿Bizxa caz yöl-la' rejni'i ni nadél-li'nè'? ¿Nacxcz runè' le nacgac bē' na' za'c yehua' yubá?

³ Naquè' bönni' ni bēdx yag na', xzi'nnu María. Naquè' bōchi'què' Jacobo len José len Judas len Simón. Nacuá'lennu ca' rē'u ngul zanè'.

Qui lè ni na' guluca'nè' Lè' ca'z.

⁴ Ni'r gudxè' lequè' Jesús, rnè':

—Gáti'tēz tunè' ba la'n nu bönni' ru'ē didza' uláz queè' Dios, san cutu tun Lè' ba la'n bunách uládz queè' len bunách di'a dza queè' len bunách nacua' lidxè'.

⁵ Qui lè ni na' cutu guc gunè' ni' Jesús nitú yöl-la' huac zxön. Tuz bunè' nabábz bunách te'i, bxoá nē'ē lequè'.

⁶ Bubannè' Jesús le cuta'yējlē'ē Lè'. Gdöd na' gdödè' yugu' yödzdau' nacua' zhi'il, rusēdnè' bunách ni'.

Rsolè'ē Jesús bönni' da'què' Lè' tsjenquè' lban

⁷ Ni'r bulidzè' Jesús idxinnutè' bönni' da'què' Lè' len gzu lahuè' rsölè'ē lequè' chop hueajquè'. Budödè' lu na'què' yöl-la' uná bē' lubijè' bō' xōhui' yu'ugac bunách.

⁸ Gna bé'inè' lequè' cutu bi lu'ē la' nöz, ni yōxj, ni yöt, ni dumí cutu la'gu'ē bzud quequè', san tuz xuyagdau' lu'ē.

⁹ Ral-la' ludé'ē lölquè', san clēg chop lari' luxóa yenquè'.

¹⁰ Gudxè' ca' lequè':

—Gáti'tēz ga tsazli' tu yu'u, gul-zóa yu'u na' cati' uza'rli' yödz na'.

¹¹ Chqui' tsazli' tu yödZ ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách lu yödZ na', len cutu luzé' nagquè' xtídZali', gul-rúj ni' len gul-quinj bēchtö da' lalabli'. Lè ni gac bē' nabága'què' zxguia'. Le nactè' rēpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguè' Dios quegac bunách, la'zaca' la'guí'ir bunách lu yödZ na' ca la'zaca' la'guí'ir bunách Sodoma len Gomorra, yugu' yödZ na' busnitiè' Dios.

12 Ni'r gularujë' bönni' da'quë' Lë', yjenquë' lban ca ral-la' lub'i' lãdxi'gac bunách.

13 Gulubijë' ca' zian bö' xöhu' yu'ugac bunách. Gulagu'ë le za zian nup te'i, guluúnë' lequë'.

Ca guludöddë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis

14 Byönnë' Herodes, bönni' rna bë'ë, ca nac le runë' Jesús, le rzë didza' gáti'tëz qui yöl-la' huac queë' Jesús. La'gac bunách ta'ná:

—Chbubanë' lu yöl-la' gut Juan, bönni' ni' buquilë' bunách nis. Qui lë ni na' napë' yöl-la' huac runë' yugu' lë ni.

15 Yela'gac bunách ta'ná:

—Naquë' Elías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

Yela'gac bunách ta'ná:

—Naquë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios ca glaquë' bönni' dza ni'të glu'ë didza' uláz queë'.

16 Cati' byönnë' Herodes yugu' lë ni, gnë':

—Naquë' Juan, bönni' na' brixá' yenë'. Chbubanë' lu yöl-la' gut.

17 Cni gnë' Herodes le bsölë'ë lëczë' nup yajxöngac Juan na', glúguë'ë lë' du guia lu yu'u lidx guia. Cni benë' Herodes le rleynu-në' Juan na' Herodías, ngul na' gucnu ngul queë' Felipe, böchë'ë Herodes na'. Herodes gduë'-nu Herodías na', len butság ná'lenë'-nu.

18 Juan na' gudxë' Herodes:

—Cutu ral-la' sóalenu'-nu ngul queë' böchu'u.

19 Qui lë ni na' gzu grö'nu Herodías, gú'ninu bi gunnu queë' Juan, le gú'ninu gdódinu lë', san cutu bi gzxáqui'nu

20 le rádxinë' Juan Herodes, le nözcznë' naquë' Juan na' tsahui' len la'y. Qui lë ni na' ben chí'ë lë' len buzé' naguë' lë' gdu lãdxë'ë zal-la' lë na' rnë' Juan ben ga grö'ë bagu'i Herodes na'.

21 Ni'r bdxin tu dza gzxáqui'nu Herodías na', nac dza runë' lni Herodes qui dza gyé'inë' iz. Bupë'ë le li'j lahuë' bönni' dë lu na'quë' uláz queë' len bönni' nacu'ë lu na'quë' bönni' rjaquë' gdil-l lenca' bönni' nacquë' blau luyú Galilea.

22 Gyazbi' bi'i ngul queënu Herodías ga na' ti'j tahuë' len bya'abi' lauquë'. Bdzag lãdxë'ë Herodes ca runbi', len guladzág lãdxi'gac ca' nup tã'j tã'gulen lë'. Ni'r gudxë'-bi' bi'i ngul na' Herodes, gnë':

—Gnab bi rë'nnu' gunna' quiu', ati' guna' ca'.

23 Benë' tsutsu xtídzë'ë, gudxë'-bi':

—Ni'a queë' Xanru' Dios gunna' quiu' bíti'tëz bi gnabu' ga gdxintë gatsj ga rna bë'a.

24 Burujbi' lëbi', gudxbi' xna'bi':

—¿Bizxa gnabtsa'?

Lënu gudxnu-bi':

—Icjë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis, gnabu'.

25 La' buáztëbi' ga na' zoë' Herodes, rëbi'-në':

—Rë'nda' gxu' quia' na'a lu zxiga' zxön icjë' Juan, bönni' na' buquilë' bunách nis.

26 Ni'r bui'nnë' Herodes, san le gneynë' Dios, len le gulayöni ca' nup tã'gulen lë', cutu gu'nnë' nit xtídzë'ë na' gzxí' lu në'ë queëbi'.

27 Herodes la' bsóla'të' bönni' rijë' gdil-l zoë' run chí'ë, gna bé'inë' lë' tsajxi'ë icjë' Juan.

²⁸ Gyijë' lidx guia bönni' na' rijë' gdil-l, yajrixë' yen Juan na', ati' bu'ë icjë', nuxóë' lei lu zxiga' zxön. Budödë' lei lu na'bi' bi'i ngul na', ati' lëbi' bunödzbji' queënu xna'bi' lei.

²⁹ Cati' gulayönnë' didza' chguc lë na' bönni' da'quë' Juan na', guladxinë' ni' len guluú'ë lë', yajcáchi'quë' lë' yeru ba.

Rugahuë' Jesús zianr ca chién gayuá' bunách

³⁰ Gdöd ni' guludubë' ga zoë' Jesús bönni' gbaz queë', len gulaguíxjöi'në' Lë' yúgu'të le glunë' len yugu' le gulusëdnë' bunách.

³¹ Nacuá' ni' bunách zian, nup za'c len nup zjac, ga bdxintë cutur dë latj lahuë' yöt Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Qui lë ni na' gudxë' lequë' Jesús, rnë': —Gul-dá. Huayejczru' ga nac latj ca'z, uzí' ládxi'ru' tu chi'i.

³² La' légaczë' yjaquë' tu lë'i bárcodau', guladxinë' tu latj ca'z.

³³ Gulalë'i lequë' zjaquë' ni' bunách zian len núnbë'gac Jesús. Qui lë ni na' jarélu'quë' yjaquë' ni' bönni' yúgu'të yöd z ni', gulazë'i ní'aque', ati' guladxinë' ni' z'atël ca Jesús len yugu' bönni' da'quë' Lë'.

³⁴ Cati' burujë' Jesús lë'i bárcodau' na', blé'inë' bunách zian na' ati' buechi' ladxë'ë lequë' le nacquë' ca bö'cu' zxíla'dau' cuzóa nu uyú lecba'. Gzu lahuë' zian le rusëdnë' lequë'.

³⁵ Cati' chrdzö' dza na', guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' da'quë' Lë', të' Lë': —Chrdzö' ati' latj ca'z nac ni.

³⁶ Bsöla' bunách zian ni tsjac yugu' yu'udau' len yugu' yöd zdau' nacúa' zbi'il, tsjó'ugac yöt, le cutu bi dë ni le lahuë'.

³⁷ Bubi'ë didza' Jesús, gudxë' lequë':

—Gul-güi' le lahuë' lbi'icзли.

Glë' Lë':

—¿Naru' tsjó'utsatu' yöt xtil lazxjru' qui gdu xunu' beo', ati' güi'tu' lahuë'?

³⁸ Jesús gudxë' lequë':

—¿Bax yöt xtil dë queëli'? Gul-tsajyutsca'.

Cati' chnözcnë', të' Lë':

—Gayu'z yöt xtil dë, len chopzba' böi dëba'.

³⁹ Ni'r gna bë'ë Jesús lunë' ga la'bó' bunách zian na', la'cu'ë tu cuia hueajquë' ga nac lachi' lu daca'.

⁴⁰ Gulacu'ë tu cuia hueajquë', tu gayuá' hueajquë' len chién hueajquë'.

⁴¹ Ni'r gdel-lë'ë Jesús igáyu'të yöt xtil na' len gropba' böi na'. Buyúë' zaca' luzxbá len gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzuxzjé' yöt xtil na' len bë'ë quequë' bönni' uséd queë' quië la'guisië' quegac bunách zian na'. Gdisië' ca' gróptëba' böi na' quequë' yúgu'të bönni' na'.

⁴² Glahuë' yúgu'të' len guluhuöljnë'.

⁴³ Ni'r gulutubë' le bizxj qui yöt xtil na' len quecha' böi, chinnu bdö'a guludzé'ë.

⁴⁴ Glaquë' ca chién gayu'ë bönni' na' glahuë'.

Rzë'i ni'ë Jesús lu nis zxön

⁴⁵ La' bentë' Jesús ga gulabenë' lë'i bárcodau' bönni' da'quë' Lë', la'nörë' lahuë', la'dödë' lu nis zxön na', la'dxinë' lu yöd Betsaida, tsal ni' Lë' ruzeynë' bunách zian na' didza'.

⁴⁶ Cati' chbudx buzeynë' lequë' didza', gyijë' tu lu guí'adau', ati' ni' bulidzë' Dios.

⁴⁷ Cati' chgul, zeaj bárcodau' na' gatsj lahui' nis zxön, ati' zoë' Jesús tuzë' luyú bidx na'.

48 Blé'inë' lequë' Jesús, baníg tu'sé'ë bárcodau' na' le reycj bö' za' ga na' ta'dödë'. Gdöd ladxi' yël bdxinë' Jesús ga na' nacué, rzë'i ni'ë lu nis zxön na', ati' gu'nnë' tódzë' ga na' nacué.

49 Cati' gualalë'inë' Lë' rzë'i ni'ë lu nis zxön, gláquinë' bxin na', len gulabödxyé'ë

50 le gualalë'inë' Lë' yúgu'të' len gládxi guladzöbnë'. Ni'r la' bulidztë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-típ ládxi'li'. Néda'cza'. Cutu gádxili'.

51 Grenë' Jesús lë'i bárcodau' ga na' nacué, ati' grö' dxi bö' na' reycj, ati' lequë' gulaníttsquinë' gulubannë'.

52 Cutu ta'yéjini'ninë' le rulu' lë' na' benë' Jesús qui yöt xtil na'. Ni' nac zid icj ládxi'dau'quë'.

Ruñë' Jesús nup te'i yödz Genesaret

53 Guladödë' yetslá'a nis zxön Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladxinë' ga nac lu xyugac bunách Genesaret. Guludxiguë'ë bárcodau' luyú bidx ni'.

54 Cati' gulusurujë' lë'i bárcodau' na', la' guluúnbë'të Jesús bunách ni'.

55 Gulaxiti' bunách na', yjac yúgu'të yödzdau' gdu zbi'il len gulazú lauquë' djua'quë' ga zoë' Jesús yúgu'të nup te'i, zxoagac yugu' le deycni, ati' guladxinë' gáti'tëz ta'yönnë' zoë' Jesús.

56 Gáti'tëz ga rdödë' Jesús, yugu' lu yözdzau' len yugu' yödz zxön len yugu' yu'udau', tu'cu'ë gap nac la' nöz len gap nac lu yë'y nup te'i quequë', len tá'ta'yué' lahuë' Jesús gu'ë lequë' latj la'ganzë' tui'i lari' nacué'. Guluhuöactë dxí'adau' yúgu'të nup na' gulagán lari' na' nacué'.

7

Le tun ga cunacgac dxi'a bunách lahuë' Dios

1 Ni'r guludubë' ga zoë' Jesús la'quë' bönni' gdau' fariseo len la'quë' bönni' gdau' usëdi, narujquë' Jerusalén.

2 Bönni' gdau' ni' gualalë'inë' bönni' uséd queë' Jesús tahuë' yöt, cunadxí'agac na'quë', lë' na' rna: cutu nayargac ca nalëbcnë' tunë'. Qui lë' ni na' gulanë' quequë'.

3 Tunë' bönni' gdau' fariseo na' len yezica' bunách judío ca glëbcnë' glunë' xuz xtau'quë', len chqui' cutu ta'guíb na'quë' zian lzu ca na' nalëbcnë' tunë', cutu ca' tahuë'.

4 Cati' tu'dxinë' rjó'uquë' lu yë'y, chqui' cutu ta'guibë' lë' na' ca nalëbcnë' tunë', cutu ca' tahuë'. Zianr ca' tunë', yúgu' le nalëbcnë' tunë', ta'guibë' xziga' yö'ön, len yugu' xziga' guía, len yugu' le táti'në'.

5 Qui lë' ni na' gulanabnë' Jesús yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi, ta'né':

—¿Naru' cutu tunë' bönni' uséd quiu' ca glëbcnë' glunë' xuz xtau'ru', san tahuë' yöt cunadxí'agac na'quë'?

6 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Nactë le gdíxjö'ë queë'li' Isaías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. Buzujë' lu guich, gnë':

Bunách ni, len rú'agacz tun neda' ba la'n,
Clëg gdu ládxi'gac.

7 Daduz nac yöi-la' ba ta'gu'ë neda'

Le tu'sëdnë' le ta'ná bë' bunách,

Clëg zxba quia'.

⁸ Cni nac, le ruca'nli' le gna bë'ë Dios, ati' runli' yugu' le nazí' láhuili' lu na'gac bunách.

⁹ Gudxë' ca' lequë':

—Gdu ruca'nli' ca'z le gna bë'ë Dios quië gunli' ca nac le nalébili' runli'.

¹⁰ Moisés gnë' cni: “Ben ba la'n xuz xna'u.” Gnë' ca': “Nu ulíd'z zì' xuz o xnë'i, gul-dóditë nu na'.”

¹¹ Lbi'ili' rnali' cni: “Chqui' nu bönni' guië' xuzë' o xnë'ë: ‘Cutu gac bi gunna' queëli', le nac Corbán', le rna lu didza' xidza': ‘Le nuzóa' quizi queë' Dios’,”

¹² ni'r rnali': “Cutu run bayúdx bi gunë' quegac xuz xnë'ë bönni' na'.”

¹³ Cni nac, ruca'nli' ca'z xtídzë'ë Dios quië gunli' le nalébili' runli', yugu' le rudódi' lu na'gac zxi'n xsoali'. Zianr ca' le cni runli'.

¹⁴ Ni'r Jesús bulídzë' bunách zian na' nacua' ni', rë' lequë':

—Gul-zé nagli' didza' gu'a, yúgu'tëli', len gul-tsejni'.

¹⁵ Cutu bi dë le ryaz bönni' le gac gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios, san le r-ruj lë', lë ni gac gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

¹⁶ Chqui' zoa nagli' quië yónili', gul-zé nagli'.

¹⁷ Catí' bulá'alenë' bunách zian na' Jesús len gyazië' tu yu'u, gulanabnë' Lë' bönni' uséd queë' ca nac lë na' benë' lsaqui'.

¹⁸ Jesús gudxë' lequë':

—¿Ryadzjtsa ca' queëli' yöl-la' rejni'i? ¿Naru' cu réjni'ili', yúgu'të le ryaz bönni', cutu gac gun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios?

¹⁹ Nac cni le cutu ryaz icj ládxi'dau'huë', san lë'ëzë' ryaz, len rurúj lë'ë.

Le gnë' cni Jesús, bului'inë' rë'u nac dxi'a yúgu'të le ri'j ráguru'.

²⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Le r-ruj bönni' run ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

²¹ Cni nac, le ta'rúj icj ládxi'dau'quë' bönni' yugu' le ta'zá' ládxi'quë' le nac xöhui', yugu' le tun ga tunë' dul-la' ta'guitsjë' zxba qui yöl-la' nutság na' len yugu' le cunác. Tun ga tu'dóddë' bunách

²² len ta'banë', len ta'zé ládxi'quë' le dë qui lza'quë', len tu'ë dö', len ta'zi' yë'ë, len tu'zxë'ë, len ta'në' qui lza'quë', len tun ba zxon cuinquë', len tunë' le cunózi.

²³ Yúgu'të le xöhui' cni ta'rúj icj ládxi'dau'huë' bönni' len tun ga cunaquë' dxi'a lahuë' Dios.

Réjlë'nu Jesús ngul gza'a

²⁴ Buzé'ë ni' Jesús, bdxinë' gal-la' ga nacua' yöd'z Tiro len yöd'z Sidón. Ni gyazië' tu yu'u len gu'nnë' nutu nu gnózi, san cutu ca' guc ucachi' cuinë'.

²⁵ Byóninu didza' rzë ca nac queë' Jesús ngul, zoabi' bi'i nguldau' queënu, yu'u lëbi' bö' xöhui', ati' la' bídtënu ga zoë' Jesús, len buzechu zxibnu xni'ë.

²⁶ Ngul ni cutu nacnu judío, san nababnu bunách Sirofenicia. Gúta'yunu lahuë' Jesús ubijë' bö' xöhui' na' yu'u-bi' bi'i nguldau' queënu.

²⁷ Ni'r gudxë'-nu Jesús, rnë':

—Bë' latj luhuólj zì'al nup nacgac ca zxi'n xan yu'u, le cutu nac dxi'a uguaru' yöt quechi' bi'i na' len chu'nru' lei laucha' bö'cu'dau'.

²⁸ Bubi'inu didza' ngul na', gudxnu Jesús:

—Ja, Xan, san yugu' bö'cu'dau' nacua'ba' zxani ga tágubi', táguba' le bizxj tu'huó'xj ga na' tágubi'.

²⁹ Ni'r gudxë'-nu Jesús, rnë':

—Le gnau' cni, huac huöju'. Chburúj bö' xöhuí' na' gyu'u-bi' bi'i nguldau' quiu'.

³⁰ Cati' budxinnu lidxnu, blé'ínu-bi' bi'i nguldau' queënu na', dëbi' lu da'a len chnurúj bö' xöhuí' na' gyu'u lëbi'.

Jesús ruínë' bönni' nacödzuë' len curnë'

³¹ Burujë' Jesús latj na' nabáb yödZ Tiro ati' gdödë' gap dë yödZ Sidón len yugu' yödZ Decápolis, bdxinë' ra' nis zxön qui Galilea.

³² Bunách ni' djua'gac ga zoë' Jesús tuë' bönni' nacödzuë' len curnë', tá'ta'yuë' lahuë' Jesús gxoá në'ë lë'.

³³ Bubijë' lë' tsal' Jesús ladj bunách na', ati' bnë'ë xbönni' në'ë yeru naguë' bönni' na'. Gru'në' zxóna'dau' len gdanë' ludxë'ë.

³⁴ Ni'r buyúë' luzxbál len gnë ladxë'ë, rnë':

—Efata.

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza': "Gyalj".

³⁵ La' böaljtë naguë' len la' buguitjtë ludxë'ë, gnëtë' dxí'adau'.

³⁶ Gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu lë' ca', san tsca gna bé'inë' lequë', guluzëtërë' ca' didza' qui lë na' benë'.

³⁷ Gulubannë', ta'në':

—Dxi'adau' runë' yúgu'të. Runë' ga tu'yöni nup glac cödzu len ga tu'huí' didza' nup cugúc la'në'.

8

Rugahuë' Jesús zianr ca choa' gayuá' bunách

¹ Yugu' dza ni'z guludúb ga zoë' Jesús bunách zian. Le cudé le lahuë', Jesús bulidzë' bönni' uséd queë' len bé'lenë' lequë' didza'.

² Gudxë' lequë':

—Ruhuechi' ladxa'a bunách zian ni le chnac tsonn dza nacua'lenë' neda' ni len cutu dë le lahuë'.

³ Chqui' usöla'a lequë' lidxquë' ta'dunzë' ca', huala'cuídi'në' la' nöz, le za'quë' zi'tu' la'quë'.

⁴ Gulubi'ë didza' bönni' uséd queë', të' Lë':

—¿Bizxa ugágutsaru' bunách guixz yu ni, ga ni nac latj ca'z?

⁵ Gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—¿Balx yöt xtil dë queëli'?

Të' Lë':

—Gadxz.

⁶ Ni'r gna bé'inë' bunách zian na' Jesús la'bó' lyu. Gdel-lë'ë gadx yöt xtil na' ati' gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzxuzxjë' leygac len bë'ë quequë' bönni' uséd queë' quië' la'guisië' laugac bunách zian na'.

⁷ Guta' ca' quequë' tu chopba' böi cuidi'. Jesús gudxë' Dios: "Xclenu'", ati' gna bé'inë' lequë' la'guisië' lecha' ca' laugac bunách.

⁸ Glahuë' yúgu'të bönni' na' len guluhuöljnë'. Ni'r golutubë' le bizxj naga'ngac, ati' guladzá' gdu gadx bdó'a.

⁹ Bönni' na' glahuë' glaquë' gdu ca choa' gayu'ë. Jesús busölë'ë lequë' lidxquë'

¹⁰ ati' grenë' lë'i bárcodau' tsaxzón len yugu' bönni' uséd queë', guladxinë' lu xyugac bunách Dalmanuta.

Ta'nabnë' Jesús gunë' tu le gac bë' nuzxa naquë'

11 Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gda'u' fariseo len gulazú laquë' ta'díl-lenë' Lë' didza'. Glë'nnë' la'zi' bë'ë Jesús. Qui lë ni na' gulanabnë' Lë' gunë' tu le nac bë' za' yehua' yubá.

12 Gnëtsca ladxë'ë Jesús, rnë':

—¿Bizx quië ta'nábitsa neda' bunách ni guna' tu le nac bë' za' yehua' yubá? Le nactë répa' lbi'ili', cutu ca' glë'ili' nitú le nac bë' za' yehua' yubá.

13 Ni'r bulá'alënë' lequë', bubenë' lë'i bárcodau' len zijë' yetslá'a nis zxon.

Le tu'sëdnë' bönni' gda'u' nac ca xnë'i yöt xtil

14 Glal ládxiquë' bönni' uséd queë' Jesús lu'ë bi lahuë' ati' tuz yöt xtil dë lë'i bárcodau' na'.

15 Ni'r buzéjni'në' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-sáca'tsca' queëli'. Gul-gún chi'i cuinli' cui si'li' le nac ca xnë'i yöt xtil quequë' bönni' gda'u' fariseo len queë' Herodes.

16 Gulazú laquë' tu'ë didza' bönni' uséd queë' la' légaczë', ta'né':

—Gnë' cni le cudé yöt xtil gáguru'.

17 Ráquibe'inë' Jesús le ta'né', ati' rë' lequë':

—¿Bizx quië rui'li' cni didza' le cudé yöt xtil gáguru'? ¿Naru' cu réjni'tsali' len cu ráquibe'itsali'? ¿Ni nactsa zid icj ládxi'dau'li'?

18 ¿Zoatsa yöj lauli' len cutu rlé'ili', len zoatsa guid nagli' len cutu ryónili'? ¿Naru' cu rajnéysali'?

19 Cati' ni' buzzuxzja' gayu' yöt xtil ati' glahuë' chiún gayu'ë bönni', ¿balx bdö'a budza'li' le bizxj butubli'?

Gulanë':

—Chinnu.

20 Gnë' ca' Jesús:

—Cati' ni' buzzuxzja' gadx yöt xtil ati' glagu choa' gayuá' bunách, ¿balx bdö'a budza'li' le bizxj butubli'?

Gulanë':

—Gadx.

21 Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—¿Naru' cu réjni'tsali' na'a, bë'a didza' qui le tu'sëdnë' bönni' na'?

Jesús ruúnë' bönni' Betsaida nachúl lahuë'

22 Cati' guladxinë' yödZ Betsaida Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladxín ga zoë' Jesús nup djua'gac queë' tu bönni' nachúl lahuë', tá'ta'yuë' lahuë' canë' bönni' na'.

23 Jesús gdél-lë'ë në'ë bönni' na' nachúl lahuë', ati' bchë'ë lë' ni'l ra' yödZ. Ni' bdxie' zxon'a' yöj lahuë' len bxoá në'ë lë'. Ni'r gnabné' lë', rnë':

—¿Ba rlé'inu' lati'?

24 Buyúë' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Rlé'igacda' bunách, nala'gac ca yugu' yag, san ta'dá bunách na'.

25 Leyúbl bxoá në'ë yöj lahuë' Jesús, ati' buyutsquë' bönni' na' nachúl lahuë' ati' böactë dxí'adau' yöj lahuë'. Na'a rlé'inë' dxí'adau' yúgu'të.

26 Ni'r Jesús busölë'ë lë' lidxë', rnë':

—Cutu tsajdödu' lahu' yödZ, len nutu nu gui'u ca' lu yödZ ni.

Rnë' Pedro Jesús naquë' Cristo

²⁷ Gdöd na', guluzé'ë ni' Jesús len yugu' bönni' uséd queë', guladödë' yödzdau' nababgac Cesarea, ga na' rna bë'ë Filipo. Tsal ni' yu'uquë' nöz, Jesús gnabi yudxë' bönni' uséd queë', rnë':

—¿Bizxa ta'ná quia' bunách nu naca'?

²⁸ Gulubi'ë didza', ta'né':

—Ta'ná la'gac bunách nacu' Juan, bönni' buquilë' bunách nis. Ta'ná yela'gac nacu' Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. Ta'ná yela'gac nacu' yetué' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios dza ni'të.

²⁹ Ni'r gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—Nazx lbi'ili', ¿bizxa rnali' quia' nu naca'?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Li' nacu' Cristo.

³⁰ Ni'r gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu la'guíxjöi'në' nu naquë'.

Rguíxjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³¹ Ni'r gzu lahuë' Jesús rusëdnë' bönni' da'quë' Lë', rnë':

—Run bayúdx saca' qui'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách. Luzóë' neda' tsla'l bönni' gul tu'zejni'i len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gda'u tu'sëdi. Ludöddë' neda', san cati' gac tsonn dza ubana'.

³² Yalj lulu bë'lenë' lequë' didza' ni. Ni'r bchë'ë Jesús tsla'l Pedro len gzu lahuë' rdil-lë' Lë' didza'.

³³ Bueycjë' Jesús, buyüë' yezíca'rë' bönni' uséd queë', ati' buzeynë' bach Pedro, rnë':

—Bcuit ga zoa'. Nacu' ca Satanás, tu' xöhui'. Le rza' ladxu'u cutu nac queë' Dios, san ca ta'zá' ládx'i'gac bunách nac.

³⁴ Ni'r Jesús bulidzë' yugu' bönni' uséd queë' lenca' bunách nacuá' ni', len gudxë' lequë':

—Chqui' rë'nnë' të'ë neda' bönni', ral-la' uzóë' tsla'l le rë'ncznë' bönni' na', len gaquë' ca bönni' zijë' zajté'ë lë'i yag cruz, ati' ni'r huac të'ë neda'.

³⁵ Nu bönni' rui'tsca ladxë'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san nu bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda' o le dë'ë didza' dxi'a quia', uguel-lë'ë bönni' ni yöl-la' na'bán queë'.

³⁶ ¿Naru' uzi'tsé' xbey bönni' chqui' utubë' yúgu'të le dë yödzlyú ni, san unít cuinë'?

³⁷ Cutu bi gac unödzejë' bönni' le huöa'ui cuinë'.

³⁸ Chqui' zoë' bönni' rutui'në' neda' len xtidza'a laugac bunách ni nuca'ngac Dios len tun dul-la', lëzca' cni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, utui'da' bönni' na' cati' guídlena' yöl-la' yení' queë' Xuza', dzagquë' neda' gbaz la'y.

9

¹ Gudxë' ca' lequë' Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', nacuá' ni nup cutu lat cati' la'le'ir duná bë'ë luyú ni Dios, gla' lahui yöl-la' uná bë' zxön queë'.

Rdza' ca rna' lahuë' Jesús

² Cati' chguc xop dza, Jesús bchë'ë Pedro len Jacobo len Juan, ati' légaczë' yjaquë' tu lu gui'a sib. Ni' bdza' ca rna' lahuë' Jesús lauquë' yonnë' na'.

³ Gyëp yös yení' lari' nacuë' Jesús, guc chguichdau'z. Xzila'dau'z guc, nutu nu ra' lari' yödzlyú ni gac gun chguichdau'z ca guc lari' na'.

⁴ Gululuf' lauquë' Elías len Moisés, tu'lenë' Jesús didza'.

⁵ Ni'r Pedro gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, bica' ba rë'u zoaru' ni. Gúntsca'tu' tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queë' Moisés, len yetú queë' Elías.

⁶ Cni gnë' Pedro le cutu nöznë' Pedro bi na' rnë', le tádxinë' bönni' uséd queë' Jesús na'.

⁷ Ni'r grö' böaj glu'u zxul lequë', len byön chi'i nu rui' didza' lu böaj na', rna:

—Bönni' ni Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë'. Gul-zé nagli' Lë'.

⁸ La' guluyutë' san cutur nu ta'lé'inë'. Tuzë' Jesús zóalenë' lequë'.

⁹ Tsal ni' yu'uquë' nöz, tu'dinnié' gui'a sib na', gna bé'inë' lequë' Jesús nutu nu lë' ca', lë na' gualé'inë', cati' ubanrë' lu yöl-la' gut Lë', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

¹⁰ Qui lë ni na' gulagú'z icjqüë' didza' ni bë'ë, ati' la' légaczë' ta'nabi yudxi lza'quë' bizxa rë'ni gna didza' na' bë'ë: ubanë' lu yöl-la' gut.

¹¹ Gulanabnë' Jesús, ta'në':

—¿Bizx quië ta'në' bönni' gdau' usëdi run bayúdx guidë' Elías zi'al ca guidë' Cristo?

¹² Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë guidë' zi'al Elías len ucu'ë yúgu'të ca ral-la' gac. Na'a, ¿bizx quië nayúj lu guich lë na' rna run bayúdx saca' qui'ë szxöni Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ati' lucán Lë' ca'z bunách?

¹³ Rëpa' lbi'ili': Chbidë' Elías, ati' glunë' queë' tsca glë'nnë', tsca nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queë'.

Ruúnë'-bi' Jesús bi'i bönni' yu'u lëbi' bö' xöhui'

¹⁴ Cati' ni' guludxinë' Jesús len bönni' dzagquë' Lë' ga na' nacu'ë yezíca'rë' bönni' uséd queë' Jesús, gualé'inë' nacuá' ni' bunách zian, ati' ta'díl-lenë' yugu' bönni' uséd queë' na' didza' bönni' gdau' tu'sëdi.

¹⁵ Cati' gulale'i Jesús bunách zian na', gulubannë' len jarélu'quë' za'quë' ga na' zë'ë, djödxquë' Lë':

—Padiux.

¹⁶ Ni'r gnabnë' bönni' uséd queë' na' Jesús, rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdíl-lenli' lequë'?

¹⁷ Bubi'ë didza' bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na', rnë':

—Bönni' Usëdi, nachë'a-bi' quiu' ni bi'i bönni'dau' quia', yu'u lëbi' bö' xöhui' run ga curnëbi'.

¹⁸ Cati' ryu'u lëbi' bö' xöhui' na', ruríx rutúl lëbi' lyu, ati' rbia bdxina' zidi' rú'abi' len rutúl-l láya'bi'. Qui lë ni na' zeaj rdxitbi'. Gnabcda'-në' bönni' uséd quiu' lubijë' bö' xöhui' na', san cutu gulazáqui'në'.

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', curéjlë'li'. ¿Gáca'xtëcz ral-la' sóalena' lbi'ili'? ¿Gáca'xtëcz ral-la' gua' glena' queëli'?

—Gul-dguá'-bi' quia' ni.

²⁰ Djua'quë'-bi' ga na' zoë'. Cati' ble'i Jesús bö' xöhui' na', la' buxiztë lëbi'.

Gdzö'bi' lyu, ati' brix butúl lëbi', len gdxia bdxina' zidi' rú'abi'.

²¹ Ni'r gnabnë' xuzbi' bi'i na' Jesús, rnë':

—¿Gaca'x chguc rac cni queëbi'?

Rnë' xuzbi' na':

—Ni' náctëbi' bi'idau' ré'ibi' cni.

²² Zian lzu r-ru'n lëbi' lu gui' len lu nis quië gdödi lëbi'. Qui lë ni na', chqui' racu' lati', buechi' ladxí' netu', gáclenu' netu'.

23 Jesús gudxë' lë':

—Chqui' huac tséjlë'u, yúgu'të huac chqui' tséjlë'u Dios.

24 La' bë'të' zidzj didza' xuzbi' bi'i na', rnë':

—Réjlë'a. Guclen neda' quië tséjlë'ra' Lë'.

25 Cati' blé'inë' Jesús za'c bunách zian, tu'qui tu'tsútsj Lë', buzeynë' ba nadx bö' xöhui', rë' lei:

—Li', bö' xöhui' runu' ga curné len curyöni bunách, rna bé'ida' li' uruju' lu bi'i ni, len cutur tsu'u lëbi'.

26 Grödxya'a bö' xöhui' na', ati' brix butultsca lëbi' len burujtë, bucá'n bi'i na' ca bi'i natzc. Ca' nac, glui' didza' zian bunách ni', ta'ná:

—Chnatbi'.

27 Ni'r gdel-lë'ë na'bi' Jesús, buchisë'-bi' ati' gzuibi' bi'i na'.

28 Ni'r gyazië' Jesús tu yu'u, ati' la' légaczë' gulanabnë' Lë' bönni' uséd queë', ta'né':

—¿Bizx quië cutu guc ubijtu' bö' xöhui' na' netu'?

29 Jesús gudxë' lequë':

—Cutu gac ubijli' ca'z bö' xöhui' cni, san tuz chqui' ulidzli'-në' Dios len gunli' gubás.

Rguíxjö'ë leyúbl Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

30 Cati' guluzë'ë ni' Jesús len bönni' da'quë' Lë', guladödë' luyú Galilea. Cutu rë'nnë' Jesús nu gnözi ga na' zoë'

31 le rusëdnë' yugu' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Ludödë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bönni' ludöddë' neda', san töd gatia', cati' gac tsonn dza ubana'.

32 Cutu gulayéjni'në' didza' ni rë' lequë', ati' le tádxinë', cutu bi gulanabnë' Lë'.

Nu nac blau

33 Ni'r guladxinë' yödz Capernaum Jesús len bönni' da'quë' Lë', len tsal ni' nacu'ë lu yu'u, Jesús gbnabnë' lequë', rnë':

—¿Bizxa didza' na' rdil-len lza'li' cati' ni' yu'uli' nöz?

34 Lequë' guluséyj rú'acquë', le ta'dil-len lza'quë' didza' la' nöz ni' núzxaquë' gaquë' bönni' blau.

35 Ni'r grö'ë Jesús len bulidzë' idxínnutë' bönni' uséd queë', rë' lequë':

—Nu rë'ni gac blau ral-la' gac ca tu bönni' cuidi'z lenca' ca ni'a na'li' yúgu'tëli'.

36 Ni'r gdel-lë'ë-bi' tubi' bi'idau' Jesús len buzóë'-bi' gatsj lahui'l ga na' nacu'ë. Ni' runidë'-bi', rë' lequë':

37 —Nu bönni' si' lu në'ë tu bi'idau' cni le náquibi' quia', si' lu në'ë ca' neda', ati' nu bönni' si' lu në'ë neda', clëg neda'z si' lu në'ë, san si' lu në'ë ca' Xuza', nasölë'ë neda'.

Nu curdá'baga' rë'u, raclen rë'u

38 Ni'r Juan gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, blé'itu'-në' bönni' rubijë' yugu' bö' xöhui', rugunë' dxin lau'. Gna bé'itu' lë' cutur gunë' ca', le cutu dë'ë rë'u.

39 Ni'r Jesús gudxë' lë':

—Cutu gna bé'ili' lë', le chqui' zoë' bönni' runë' tu yöl-la' huac za' yehua' yubá, rugunë' dxin la' neda', cutu ca' gac gnë' zi'ë quia' bönni' na'.

40 Cni nac, nu curdá'baga' rë'u, raclen rë'u nu na'.

⁴¹ Núti'tèz nu gunn queëli' tu zxíga'dau' nis gui'jli' le da'li' neda', Cristo, si'cz le ral-la' si' nu na'.

Zoa banádx queëru' gunru' ga nu gun dul-la'

⁴² Gnë' ca' Jesús:

—Núti'tèz nu gun ga gunbi' dul-la' tubi' bi'idau' cni réjlë'bi' neda', dxi'ar gac nu ugal-la' guich ryëtu yag yeni nu na', len tsajchú'n lë' lu nis zxon.

⁴³ Chqui' tu na'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz na'u, clëg zoa chop na'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu lu gui' qui.

⁴⁴ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul.

⁴⁵ Lëzca' cni, chqui' tu ni'u gun ga gunu' dul-la', bchugu lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga su' gbanu' zoa tuz ni'u, clëg zoa chop ni'u, ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl, ga ni' cutu lu gui' qui.

⁴⁶ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul.

⁴⁷ Lëzca' cni, chqui' tu yöj lau' gun ga gunu' dul-la', gleaj lei. Dxi'ar gac quiu' tsajtsaziu' ga rna bé'ë Dios zoa tuz yöj lau', clëg zoa chop yöj lau', ati' tsajtsaziu' lu gui' gabíl.

⁴⁸ Latj ni' cutu latba' bzuga' yu'ucba' nup tsajcuá' ni', ati' gui' na' cutu ca' ul.

⁴⁹ Ruxi'iru' bëla' zödi', rugál-la'ru' lei ra' gui', cui gac ditj. Lë ni rusëdi rë'u ca luhuóac dxi'a yúgu'të bunách. Lëzca' cni, rë'nnë' Dios gzxi'i zödi' yúgu'të böa' bëdxdau' tu'zégui'queë-ba' lu bcugu la'y queë'.

⁵⁰ Dxi'a nac zödi', san chqui' nit yöl-la' sna' qui, ¿nacx úniru' lei sna'? Gul-gác la' lbi'izli' ca zödi' dxi'a, soali' dxi'adau' tuli' len yetuli'.

10

Rusëdnë' Jesús qui nu rulá' yöl-la' nutság na'

¹ Buzé'ë Jesús yödz Capernaum, gyijë' luyú Judea len gdödë' yetslá'a yegu Jordán zaca' ga rlen gbidz. Ni' guludúb leyúbl ga zoë' bunách zian, ati' leyúbl busëdnë' lequë' ca runczë'.

² Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gdau' fariseo, tè'nnë' lunë' ga bi gnë' Jesús quië gac luquíë' Lë'. Gulanabnë' Lë', ta'në':

—¿I dë latj bönni' nutság në'ë usanë'-nu ngul queë'?

³ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—¿Bizxa gna bé'inë' lbi'ili' Moisés?

⁴ Gulanë':

—Moisés bë'ë latj bönni' uzujë' lu guich le rna rulá'alenë'-nu, ati' ni'r usanë'-nu ngul queë' na'.

⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Gna bé'inë' lbi'ili' cni Moisés le nac zid icj ládxi'dau'li',

⁶ san cati' gzu lau guta' yödzlyú, bönni' len ngul Dios benë' lequë'.

⁷ Gnë': "Qui lë ni na' uca'në' xuz xnë'ë bönni', tsajsoáalenë'-nu ngul queë'

⁸ ati' chopë' ni luhuóaquë' ca tuz bunách." Qui lë ni na' cutur nacquë' chopë' san tuz chnacquë'.

⁹ Qui lë ni na' ca', nu nac bunách cutu ral-la' ulá'a nup na' chnutsaguë' Dios.

¹⁰ Cati' guluyazië' yu'u, gulanabi yudxë' Jesús bönni' uséd queë' ca nac didza' na' bē'ë.

¹¹ Jesús gudxë' lequë':

—Núti'téz bönni' ulá'alenë'-nu ngul queë' len utság ná'lenë'-nu ngul yubl, runë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na' le ruspaguë'-nu dul-la' ngul na' gzóalenë'-nu zi'al.

¹² Lëzca' cni chqui' usannu-në' bönni' queënu ngul nutság ná'lennu lë', len si'nu-në' bönni' yubl, runnu ca' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Rulídz tsahuë'-ë-bi' Jesús yugu' bi'idau'

¹³ Nì'r guladxín ga zoë' Jesús bunách djua'gac bi'idau' quegac, tē'ni gxoá nē'ë lechi', ati' gulazú lauquë' bönni' uséd queë' Jesús ta'dí-l dídza'quë' nup na' djua'gac lechi'.

¹⁴ Cati' blé'inë' lë' ni Jesús, gleynë' len gudxë' lequë':

—Gul-güi'-cbi' latj bi'idau' la'dxinbi' quia'. Cutu uzága'gacli'-bi', le gata' quegac nup nacgac ca bi'idau' ni, latj ga rna bē'ë Dios.

¹⁵ Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu cusí' lu nē'i le rna bē'ë Dios ca runbi' bi'idau', cutu ca' tsaz ga nì' rna bē'ë.

¹⁶ Nì'r bunidë'-bi' yugu' bi'idau' na' Jesús, bxoá nē'ë lechi' len bulídz tsahuë'-ë-bi'.

Bönni' cuidi' rlé'inë' yöl-la' tsahui'

¹⁷ Cati' bu'ë nöz Jesús, jarélu'ë bidë' bönni', buzechu zxibë' lahuë' Jesús len gnabné' Lë', rnë':

—Bönni' Usëdi gdu dxi'a, ¿nacx guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁸ Jesús gudxë' lë':

—¿Bixz quië ru'u quia' didza', rnau': "Gdu dxi'a"? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a.

¹⁹ Chnözcznu' yugu' le gna bē'ë Dios, gnë':

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdöddu' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Cutu ucachi' lanu'.

Ben ba la'n xuz xna'u.

²⁰ Bubi'ë didza' bönni' na', rë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, yúgu'të lë' ni runcza' cati' ni' nactea' bi'idau'.

²¹ Len yöl-la' dxi'i ladxí' queë', buyúë' lë' Jesús, rnë':

—Tu le ryadzj quiu'. Gyeaj, yjëti' yúgu'të le dë' quiu' len bnödzej quegac bunách yechi' lë' na' si'u, ati' gata' quiu' yöl-la' tsahui' yehua' yubá. Nì'r huödu' quia', gacu' ca bönni' zijë' zajté'ë lë'i yag cruz, ati' ta'u neda'.

²² Cati' byönnë' didza' ni, bui'nnë' ati' zhuöjë' rsëbi ladxë'ë le dëtsca queë' yöl-la' tsahui'.

²³ Nì'r buyúë' Jesús gdu cuitië' len gudxë' yugu' bönni' uséd queë':

—Baníg nac la'yáz ga rna bē'ë Dios nup ta'le'i yöl-la' tsahui'.

²⁴ Gulubannë' bönni' uséd queë' ca nac xtídzë'ë ati' leyúbl Jesús gudxë' lequë':

—Lbi'ili', xzí'na'dau', baníg nac la'yazië' ga rna bē'ë Dios bönni' tu'zxöni ládxí'quë' yöl-la' tsahui' quequë'.

²⁵ Nacr baníg tsazië' ga rna bē'ë Dios nu bönni' rlé'inë' yöl-la' tsahui', ca tödba' böa' lu nag yötsi'.

26 Cati' gulayönnë' didza' ni, gulubántërnë' ca', ta'né' la' légaczé':

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

27 Buyúë' lequë' Jesús, rnë':

—Cutu gac gun lë ni bunách, san huaquë' Dios, le rzáqui'në' Dios yúgu'të.

28 Ni'r Pedro gudxë' Lë':

—Xan, netu' nuca'ntu' yúgu'të len da'tu' Li'.

29 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë répa' lbi'ili', nu bönni' uca'në' lidxë', o böchë'ë, o zanë', o xuzë', o xnë'ë, o ngul queë', o yugu' zxi'në', o xyuë', le runë' xchina' o le runë' lban qui didza' dxi'a quia',

30 bönni' ni huazi' queë' yetú gayua'tër ca' dza ni zoaru' na'a, yugu' lidxë', len yugu' böchë'ë, len yugu' zanë', len yugu' xnë'ë, len yugu' zxi'në', len yugu' xyuë', lenca' yugu' le la'bía ládi'gac lë' bunách, ati' yödzyú zi'a za', gata' yól-la' na'bán gdu queë'.

31 Zian nup nacgac blau na'a, lac cuidi'z ni', ati' nup nacgac cuidi'z na'a, lac blau ni'.

Leyúbl rguíxjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

32 Cati' ni' yu'uquë' nöz, ta'benë' zjaquë' Jerusalén, nanörë' Jesús lauquë' bönni' uséd queë'. Nanitcnë' len lu yól-la' radxiz zjáclenë' Lë'. Leyúbl bchë'ë quizi idxínnutë' na' Jesús. Gzu lahuë' ruí'lenë' lequë' didza' ca nac le ral-la' gac queë',

33 rnë':

—Rlé'iczli' rbenru' zijru' Jerusalén ga ni' soa nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'gac bxuz uná bë' len lu na'quë' bönni' gdau' tu'sëdi. La'chuguë' quia' gatia', len ludödë' neda' lu na'quë' bönni' gza'a.

34 Lutitjé' neda' bönni' na' len lundë' neda' zi'. Luchijé' neda' zxöna'. Ni'r ludödë' neda', san cati' gac tsonn dza ubana' lu yól-la' gut.

Ta'nabnë' Jesús Jacobo len Juan bi gunë' quequë'

35 Ni'r gulabiguë'ë lahuë' Jesús Jacobo len Juan, zxi'në' Zebedeo, len të' Lë':

—Bönni' Usëdi, ré'nitu' gunu' queëtu' le gnabtu'.

36 Jesús gudxë' lequë':

—¿Bizxa ré'nili' guna' queëli'?

37 Glë' Lë':

—Cati' gdxin dza cö'u ga gna bë'u, ben ga cö'tu' tutu' cuitiu' yubél len yetutu' cuitiu' yögl.

38 Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Cutu nözili' bi rnabli'. ¿Naru' huac si'li' le ral-la' si'a neda', le nac le saca' qui'a? ¿Naru' huac gdil-li' nis ca gdila' neda' nis, gatia'?

39 Gulubi'ë didza', ta'né':

—Huactu'.

Jesús gudxë' lequë':

—Le nactë, le saca' qui'a neda', si'li' ca' lbi'ili', len ca gdila' neda' nis, gdil-li' ca' nis,

40 san cutu dë lu na'a cóa' nu cö' cuitia' yubél len nu cö' cuitia' yögl. Dios unödzyë' quequë' bönni' chnupë'ë quequë' yugu' latj na'.

41 Cati' gulayönnë' didza' ni yechië' bönni' uséd queë' Jesús, lequë' ta'leynë' Jacobo len Juan na'.

42 Ni'r bulidzë' lequë' Jesús, rnë':

—Nózcizli' ca tun nup ta'ná be'i yugu' yödZ, tu'zeynë' bach bunách, ati' nup nacgac blau ladjuquë' ta'ná be'i lza'gac.

⁴³ Cutu gac cni queëli', san nu guë'ni gac zxon ga zoali', ral-la' gun xchinli' yezíca'rli',

⁴⁴ ati' núti'tézl-li' nu guë'ni gac blau ral-la' gac ca bönni' nada'u queëli' yúgu'téli'.

⁴⁵ Cni ral-la' gunli' le bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, clëg quië nu gun xchina', san quië guna' xchingac bunách len udöda' yöl-la' na'bán quia' le huöá'uida' bunách zian.

Jesús ruünë' Bartimeo, bönni' nachúl lahuë'

⁴⁶ Ni'r guladxinë' yödZ Jericó Jesús len bönni' da'quë' Lë'. Cati' ni' rurujë' yödZ ni Jesús, dzagquë' Lë' bönni' uséd queë' lenca' bunách zian. Ra' nöZ ni' rö'ë bönni' nachúl lahuë', lë' Bartimeo, zxi'në' Timeo. Rnabë' nu bi gunnz queë'.

⁴⁷ Cati' byönnë' Bartimeo rdödë' ni' Jesús, bönni' Nazaret, gzu lahuë' ru'ë zidZ didza', rnë':

—Jesús, zxi'n xsoë' David. Buechi' ladxi' neda'.

⁴⁸ Guladil-l lë' didza' nup ta'dód ni', të lë':

—Bseyj ru'u.

Ni'r zidZjr bulidZë', rnë':

—Zxi'n xsoë' David. Buechi' ladxi' neda'.

⁴⁹ Ni'r gZë' dxiz Jesús, rbözë', ati' rë' lequë':

—Gul-lidZë'.

GululidZë' bönni' na' nachúl lahuë', të lë':

—Btip ladxu'u. Gyasch. RulidZë' Li'.

⁵⁰ Ni'r gru'në' tsla'l lari' naxóa yenë'. La' gyastë' len bidë' ga na' zoë' Jesús.

⁵¹ Gnabnë' lë' Jesús, rnë':

—¿Bizxa rë'nnu' guna' quiu'?

Bubi'ë didza' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Bönni' Usédi, rë'nda' gunu' ga huöalj yöj lahua'.

⁵² Jesús gudxë' lë':

—Böaj lidxu'. Chnuhuöacu' le réjllë'u neda'.

La' böalj të yöj lahuë' ati' zéajlenë' Jesús.

11

Ryazië' Jesús yödZ Jerusalén

¹ Guladxinë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' gal-la' ga dë Jerusalén, ga na' nacua' yödZ Betfagë len yödZ Betania, len ga na' dë ca' Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo. Ni'r Jesús bsólë'ë chopë' bönni' uséd queë',

² rë' lequë':

—Gul-tséaj lu yödZdau' dë lauru' ni', len cati' tsazli' ni', tsajxáca'li'-ba' ni' tuba' búrrodau' nága'ba', nutu nu rbiani lëba'. Gul-sédx-ba' len gul-ché'-ba' quia' ni'.

³ Chqui' nu bi guië lbi'ili' le runli' lë ni, gul-guië nu na: "Xanru' rquinnë'-ba', ati' la' usóla'të'-ba' quiu'."

⁴ Ni'r yjaquë' yajxáca'quë'-ba' búrrodau' na', nága'ba' ga nu ryaz lö'a ga nac ra' nöZ, ati' gulasedxë'-ba'.

⁵ Nup nacua' ni' të lequë':

—¿Bizxa ni runli'? ¿Bizx quië rsedxli'-ba' búrrodau' na'?

6 Gulubi'ë didza' bönni' uséd queë' Jesús, glë' lequë' ca na' chgudxczë' lequë' Jesús, ati' glui' lequë' latj bunách ni'.

7 Ni'r gulachë'é-ba' búrrodau' na' ga na' zoë' Jesús. Gulaxóë' cúdzu'ba' lari' quequë' ati' Jesús gdxie'-ba'.

8 Zian bönni' nacu'ë ni' gulachiljë' lari' quequë' gap nac la' nöz. Yela'gac bunách ni' gulaguútsj zin le gululzxóa la' nöz.

9 Gulazú lau tui' zidzj didza' nup nanörgac lahuë' Jesús len nup na' za'c cúdzu'lë', ta'né':

—Yöl-la' ba. Dios gun la'yë Bönni' zë'ë ni, nasölë'ë Lë' Xanru' Dios.

10 Dios gun la'yë Bönni' ni zi'a gna bë'é, ca na' gna bë'é xuz xtau'ru' David. Yöl-la' ba Dios.

11 Cni'guc, bdxinë' Jesús Jerusalén, ati' gyazië' lö'a gdau'. Cati' budx buyúë' yúgu'të le nacua' gdu zbi'il ni', burujë' zaca' yödZ Betania le chrdzö', dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

Jesús rulídz zi'ë yag higo

12 Cati' za' reni' yetú dza, ati' tu'rujë' yödZ Betania Jesús len bönni' da'quë' Lë', rdunë' Jesús.

13 Zi'tu' blé'inë' tu yag higo dxia xlagui'. Gbiguë'é ga na' zoa yag na' chqui' utsajxaquë'é lati' le rbia. Cati' bdxinë' ni' cutu bi yajxaquë'é le rbia. Xlaguiz' dxia le cutu rdxini dza cuia.

14 Ni'r bulidzë' yag na' Jesús, rnë':

—Cutur nu gagu le rbia quiu'.

Gulayönnë' didza' ni bönni' uséd queë'.

Jesús rulatjë' lö'a gdau'

15 Cati' guladxinë' Jerusalén Jesús len bönni' da'quë' Lë', gyazië' Jesús lö'a gdau' len gzu lahuë' rubijë' ni'l nup tuti' len nup ta'u lö'a gdau'. Brixë' yugu' blag quegac nup tu'tsá' dumí gza'a, lenca' yugu' ga ta'bó' nup tuti' budödau'.

16 Cutu ca' bë'é latj nu bi gua', uzóa nöz ga nac lö'a gdau'.

17 Busëdnë' nup nacua' ni', rnë':

—Nayúj lu guich la'y, rna: "Lidxa' si' lei, yu'u ga lulídz Dios bunách gdu'të yödZlyú." Lbi'ili' chnunli' lei ca nac bloj quegac gban.

18 Cati' gulayönnë' didza' ni yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, gulazú laquë' ta'zú ta'bö'ë ludöddë' Jesús, san le tádxinë' bunách, cutu bi glunë' queë', le tu'bani yúgu'të bunách ca nac le rusëdnë' Jesús.

19 Cati' chrdzö' burujë' Jesús lu yödZ na'.

Rbidx yag higo bulídz zi'ë Jesús

20 Cati' za' reni' yetú dza, guladödë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' ga zoa yag higo na' bulídz zi'ë Jesús, len gualé'inë' lei, chnabídx gdu luí.

21 Ni'r yajneynë' Pedro bi guc ati' gudxë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, byutsca'. Yag higo ni bulídz zi'u nij, chnabídx.

22 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tsejlë' Dios.

23 Le nactë rëpa' lbi'ili', chqui' nu bönni' guië' gu'adau' ni: "Bcuit ni, yajsóa lu nis zxon", len cugác chop ladxë'ë bönni' na' san gdu ladxë'ë tsejlë'ë gunë' Dios ca na' rnë', ca' gac.

24 Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Yúgu'të le gnabli' cati' ulidzli'-në' Dios, gul-tsejlë' chbennë' queëli' Dios lë na' rnabli', ati' gunnë' queëli'.

²⁵ Cati' ni' rulidzli'-në' Dios, chqui' zoa nu rleyli' nu bi ben queëli', gul-nít lau nu na' quië unít lahuë' ca' lbi'ili' ca' nac dul-la' nabága'li', Xuzli' na' zoë' yehua' yubá.

²⁶ Chqui' cu unít lauli' bunách, cutu unít lahuë' lbi'ili' dul-la' nabága'li' Xuzli' zoë' yehua' yubá.

Yöl-la' uná bē' dē lu nē'ē Jesús

²⁷ Ni'r yhuöjqüë' Jerusalén Jesús len bönni' da'quë' Lē'. Cati' ni' rdë' Jesús ga nac nchil gdau', guladxinë' ga zoë' yugu' bxuz uná bē' len bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zejni'.

²⁸ Gulanabnë' Jesús, ta'né':

—¿Bizxa yöl-la' uná bē' dē lu na'u runu' yugu' lē ni? ¿Nuzxa caz budód lu na'u yöl-la' uná bē' gunu' cni?

²⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Neda' ca' gnabda' lbi'ili' tu didza'. Chqui' ubi'ili' quia' didza', ni'r gyëpa' lbi'ili' bi yöl-la' uná bē' runda' yugu' lē ni.

³⁰ ¿Nuzxa budód lu nē'ē Juan uquilë' bunách nis? ¿Naru' Dios o bunách? Gul-natsca'.

³¹ Gulazú lauquë' tun xtídza'quë' la' légaczë', ta'né':

—Chqui' gnaru' Dios bsölë'ë lē', guië' rë'u: “¿Bizx quië cutu gyéjli' lē'?”

³² ¿Naru' guiëtsaru'-në': “Gulasölë'ë lē' bönni'?”

Cni ta'zá' lãdxi'quë' le tãdxi'në' bunách zian nacuá' ni' le taqui yúgu'të bunách na' bē'ë didza' uláz queë' Dios Juan na'.

³³ Qui lē ni na' glë' Jesús:

—Cutu nõzitu'.

Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Neda' ca' cutu quíxjör'da' lbi'ili' bi yöl-la' uná bē' dē lu na'a runda' yugu' lē ni.

12

Runë' lsaqui' Jesús quegac huen dxin cunacgac tshui'

¹ Ni'r gzu lahuë' Jesús ruí'lenë' bönni' da'quë' Lē' didza' yugu' le runë' lsaqui', rnë':

—Gzoë' bönni', szxöni bdë'ë lba uva ga nac la' yël queë'. Glequë' li'aj qui, len gchö'në' röga' guiöj ga gsië' xisi uva na'. Budxië' tu yu'u gup ga nac xtsa' ga nu uyú la' yël na'.

Ni'r budödë' lu na'quë' huen dxin la' yël queë' na', la'zi'ë gatsj hueaj le unódzj, ati' gyijë' yödz zi'tu'.

² Cati' bdxin dza luchibë' le rbia, bsölë'ë-bi' bi'i huen dxin queë' tsajxi'bi' lu na'quë' huen dxin na' le ral-la' si'ë xanbi' qui le gulabía lba uva na'.

³ Ni'r gulaguel-lë'ë-bi' bi'i na' yugu' huen dxin na' len glundë'-bi' zi', ati' gulusölë'ë-bi' ca'zbi'.

⁴ Ni'r bsölë'ë-bi' yetubi' bi'i huen dxin queë' bönni' xan la' yël na', ati' bi'i ni gululadxë'-bi' guiöj, gululé'ë icjbi'. Glu'ë dö' queëbi'.

⁵ Ni'r bsölë'ë-bi' ca' yetubi' bi'i huen dxin queë' bönni' xan la' yël na', ati' bi'i ni guludöddë'-bi'. Bsölë'ë-bi' ca' zianrbi' ati' la'cbi' gluncdë'-bi' zi' len yela'cbi' guludöddë'-bi'.

⁶ Nutur nu nagá'n queë' xan la' yël na'. Naga'nzbi' bi'i bönni' queë' ati' nadxfí'tsquinë'-bi'. Ga yajseytë, bsölë'ë-bi' zxi'në', rnë': “Lunë' ba la'n zxi'na'.”

7 Ni'r gulané' la' légaczé' bönni' huen dxin na', ta'né': "Bi'i ni ral-la' gaqui queëbi' la' yël ni. Gul-dá, gdódiru'-bi' ati' gaqui queëru' la' yël ni."

8 Qui lè ni na' gulazöné'-bi' len guludöddé'-bi'. Gularu'né'-bi' ni'l la' yël qui lba uva na'.

9 Ni'r gnabné' bönni' nacu'è ni' Jesús, rnè':

—¿Nacx guné' chqui'nu', bönni' xan la' yël na'? Huidé' len huadöddé' bönni' huen dxin na', ati' udödé' lu na'gac bunách yubl la' yël na'.

10 ¿Naru' cu nulábnili' lè na' nayúj lu guich la'y? Cni rna:

Guiöj na' gularu'né' bönni' tu'cu'è zö'ö,
Na'a nac guiöj len, squin zö'ö.

11 Xanru' Dios bené' ga nac cni

Ati' rubániru' ca nac lè ni rlé'iru'.

12 Ni'r gulazú gulabö'è la'zöné' Jesús le táquibe'iné' bené' lsaqui' ni ca nac quequé', san tádxiné' bunách zian nacuá' ni' len qui lè ni na' guluca'né' Lè', zhuójqé'.

Ca nac le ta'guíxj lazgac bunách

13 Gdöd lè ni yugu' bönni' gdau' uná bè' na' gulasölè'è ga zoè' Jesús la'qué' bönni' gdau' fariseo len bönni' da'qué' Herodes quié luné' ga bi gné' Jesús quié gac luquíé' Lè'.

14 Guladxiné' ga na' zoè' Jesús bönni' ni, len tè' Lè':

—Bönni' Usédi, nózitu' ru'u didza' gdu'tè li. Cutu rui' ladxu'u bi ta'náz bunách, le curuyuzu' le tu'lu'iz cuingac bunách, san rusèdnu' ca nacx le rë'nné' Dios lun bunách. ¿I runn netu' latj zxba queé' Moisés quíxj lastu' le tu'quíxjé' uláz queé' César? ¿Naru' uguíxjtu' o cutu quíxjtu'?

15 Ráquibe'iné' Jesús tu'è didza' lu yöl-la' rguilj ladxi' quequé' ati' rë' lequé':

—¿Bizx quié rubijli' neda' didza'? Gul-djua'tsca' quia' tu dumí rda quié glé'ida' lei.

16 Djua'qué' lei ati' gnabné' lequé' Jesús, rnè':

—¿Nuzxa lahui da' lè'i ni len nuzxa lei ni?

Gulubi'è didza', ta'né':

—Queé' César na'.

17 Ni'r Jesús gudxé' lequé', rnè':

—Gul-nódzj queé' César le naqui queé' César, ati' queé' Dios le naqui queé' Dios.

Gulubanné' ca nac didza' bubi'è Jesús.

Ca nac qui yöl-la' rubán lu yöl-la' gut

18 Ni'r guladxiné' ga zoè' Jesús la'qué' bönni' gdau' saduceo. Bönni' ni ta'né' cutu cubán nup chnatgac. Qui lè ni na' glé' Jesús,

19 ta'né':

—Bönni' Usédi, Moisés nuzujé' queëtu' lu guich chqui' gatié' bönni' cuzóa bi'i queé', ati' uga'nnu ngul queé', ral-la' utság ná'lenbi'-nu bi'i böchë'è bönni' na' len uzoabi' bi'idau' gachi' bi'i queëbi' böchi'bi'.

20 Gulacua'bi' gadxbi' bi'i nac böchi'chi'. Bi'i z'ial na' butság ná'lenbi'-nu ngul, ati' gutbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'.

21 Bi'i buróp na' butság ná'lenbi'-nu ngul uzéb na', ati' gutbi' ca', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'. Lézca' cni guc queëbi' bi'i bunn.

22 Cni guc, gulutság ná'lenbi'-nu yúgu'tëbi', nutu nu gul-la' bi'idau' queëbi'. Ga yajseytè, gutnu ca' ngul na'.

²³ Na'a, cati' lubán nup chnatgac, ¿núxalbi' gáquinu queëbi' ngul na', le gulutság ná'lenbi'-nu igádxtebi'?

²⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Rchíxili' le cunúnbë'li' le nayúj lu guich la'y len cutu nózili' ca nac yöl-la' huac queë' Dios.

²⁵ Cati' lubán nup chnatgac, cutu ca' lutság na'quë', len cutu la'cuá'lenë'-nu ngul bönni', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios, nacu'ë yehua' yubá.

²⁶ Na'a, ca nac quegac nup chnatgac chqui' lubán, ¿naru' cu nulábinili' le buzujë' lu guich Moisés? Rui' didza' ca na' bulidzë' lë' Dios lu yag yótsi'dau' regui, rë' lë': "Neda' naca' Dios queë' Abraham len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Le gnë' cni quequë', nac bë' nabanquë' zal-la' glatië' zi'al.

²⁷ Dios naquë' Dios quegac nup nabangac, clëg quegac nup natgac tsaz. Szxónitër rchíxili'.

Le nac blau gna bë'ë Dios

²⁸ Bidë' ca' ga zoë' Jesús bönni' gdau' usëdi. Byönnë' ca na' glui'lenë' Jesús didza' len nöznë' dxí'adau' bubí'ë didza' Jesús. Qui lë ni na' gnabné' Jesús, rnë':

—¿Bizxal le gna bë'ë Dios nactër blau ca yúgu'të le gna bë'ë?

²⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le gna bë'ë nactër blau ca yúgu'të nac lë na' rna: "Gul-yöni bunách Israel. Xanru' Dios, tuzë' Lë' naquë' Xanru'.

³⁰ Ral-la' gdxí'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len lu gdu icj ládxi'da'u len lu gdu yöl-la' rejni'i quiu' len lu gdu yöl-la' huac quiu'." Lë ni nac le gna bë'ë nactër blau.

³¹ Le gna bë'ë nac buróp, tuz ca nac. Cni rna: "Ral-la' gdxí'inu' lza'u ca nadxí'i cuinu'." Cutu ca' zoa yetú le gna bë'ë nacr blau ca chop ni gna bë'ë.

³² Ni'r gudxë' Jesús bönni' gdau' usëdi na', rnë':

—Dxi'adau' gnau', Bönni' Usëdi. Le nacz rnau'. Tuzë' naquë' Dios, len nutur nu zoa nac Dios.

³³ Quië gdxí'iru'-në' Dios gdu ládxi'ru', len lu gdu yöl-la' rejni'i queëru' len lu gdu icj ládxi'dau'ru' len lu gdu yöl-la' huac queëru', len quië gdxí'iru' lza'ru' ca nadxí'i cuinru', nacr lsaca' ca yúgu'të böa' bëdxdau' rudódicru'-ba' lu bcugu la'y queë' Dios, lenca' ca yúgu'të böa' bëdxdau' ruzégui'cru'-ba' lu bcugu na'.

³⁴ Cati' byönnë' Jesús dxí'adau' rubí'ë didza' bönni' ni, ni'r gudxë' lë', rnë':

—Yelati'z ryadzj quiu' gúnbë'u le rna bë'ë Dios.

Nutur nu buruguí bi gnabi Jesús.

¿Nuzxa zxi'n naquë' Cristo?

³⁵ Cati' ni' rusëdnë' Jesús bunách ga nac nchil gdau', rnë':

—¿Bizx quië ta'në' bönni' gdau' usëdi naquë' Cristo zxi'n xsoë' David?

³⁶ Lëczë' David na' bë'ë didza', zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, gnë':

Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuít lë'a yubél

Cati' gunra' ga luzechu zxibgac Lau'

Nup cuta'le'i Li' dxi'a."

³⁷ ¿Naru' nactsë' Cristo zxi'n xsoë' David chqui' lëczë' David na' rnë' queë' naquë' Xanë'?

Guladzág ládxi'gac didza' ni bunách zian nacuá' ni' tu'zé naggac Lë'.

Jesús ruquíë' bönni' gdau' tu'sëdi

³⁸ Ni' rusëdnë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rë' lequë':

—Gul-gún chi'i cuinli' quequë' bönni' gdau' tu'sëdi. Ta'dzág ládxi'quë' ta'dë' ni'l na'l, nácuquë' lari' tunn. Ta'dzág ládxi'quë' ca' tu'líd tsahui' lequë' bunách gap nac lu yë'y.

³⁹ Ta'bö'ë yugu' latj blau lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bunách lenca' gap tu'dubë' ti'j tahuë'.

⁴⁰ Tu'gúë' lidxcnu ngul uzëb len quië lulu'z tsahui' cuinquë', xtsey tu'lidzë' Dios. Yugu' bönni' ni, gúntscarë' lequë' zxguia' Dios.

Le bunödzejnu queë' Dios tu ngul uzëbdau'

⁴¹ Tsal ni' rö'ë Jesús nchil gdau' ga zoa gui'n ga ta'gú'u bunách dumí gun, ruyúë' ca tun bunách ta'gú'u dumí lu gui'n. Dumí zian ta'gu'ë bönni' dë yöl-la' tsahui' quequë'.

⁴² Ni'r bdxinnu ni' ngul yechi' uzëbdau', glu'nu chop dumí lasdau', le záca'gac láti'dau'z.

⁴³ Ni'r bulidzë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë répa' lbi'ili', ngul yechi' uzëbdau' ni glu'rnu ca yúgu'të nup bi ta'gú'u lu gui'n qui gdau'.

⁴⁴ Ta'gu'ë qui le nagá'nz quequë' yúgu'të bönni' ni, san ngul ni, lu yöl-la' yéchi'dau' queënu glu'nu gdu'të la'z dui tsca le dëz queënu, le ral-la' gáhuinu.

13

Rguíxjö'ë Jesús ca zi'a luquindjë' gdau'

¹ Cati' burujë' Jesús nchil gdau', gudxë' Lë' tuë' bönni' uséd queë', rnë':

—Bönni' Usëdi, byutsca' nactga yugu' yu'u zxön ni, len nactga yugu' guiöj lë'i zö'ö quegac.

² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Rlé'inu' yugu' yu'u zxön ni, san cutu ca' ugá'n ni guiöj lahui lzë'i, le luquíndj leygac bunách.

Le lac bë' cati' zi'a udx qui yödzylyú

³ Ni'r yjaquë' Jesús len bönni' da'quë' Lë' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, gui'a na' dë ca död'l ra' gdau'. Cati' chrö'ë ni' Jesús, glë' Lë' la' légaczë' Pedro len Jacobo len Juan len Andrés,

⁴ ta'né':

—Gdixjöi' netu' batx lac lë ni. ¿Bizxa gac bë' chzoa lac yúgu'të lë ni?

⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rusëdnë' lequë', rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli' qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili'.

⁶ La'lá' lauquë' zian bönni' si' laquë' ca lea' neda', la'né' nacquë' Cristo. Cni la'zi' yé'iné' bunách zian.

⁷ Ni'r cati' yónili' rac gdil-l ni'l na'l, cutu gádxili'. Yúgu'të lë ni ral-la' gac, san cutu rdxini dza udx.

⁸ Tu yödzy til-len yetú yödzy len tu ga nu rna bë' tsajtil-len yetú ga nu rna bë'. Zian latj sa' rtit len gac gbin. Lun rusbó bunách. Yugu' lë ni lac le su lau la'zaca' la'gui'i bunách dza ni'.

⁹ Ni'r gul-gún chi'i cuinli', le ludödë' lbi'ili' lu na'quë' bönni' yúlahui'. La'guinë' lbi'ili' gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Gdxinli' lauquë' bönni' ta'ná bë'ë len lauquë' bönni' ta'ná bé'iné' yödzy zi'tu'. Lunë' cni queëli' le da'li' neda', san ni' gunli' lna' lau quia' neda'.

10 Zi'al ca gdxin dza udx, run bayúdx gac lban qui didza' dxi'a quia' laugac bunách gdté yödzyú.

11 Cati' ni' la'ché'ë lbi'ili', len ludödë' lbi'ili' lu na'quë' bönni' yúlahui', cutu güi' ládxi'li' bizxa gnali'. La' dza ni'z Dios gunnë' queëli' didza' güi'li', ati' lë ni gnali'. Cati' ni' güi'li' didza', clëg lbi'izli' na' gnali', san Dios Bô' La'y gnë'.

12 Ludöd la' bóchi'gac bunách lu na'quë' bönni' ludödcde' lequë'. Bönni' nacua'bi' bi'i quequë' ludödë' la' zxi'ngacczë' ca', ati' zxi'nquë' na' ludödbi' la' xuz xná'gacczbi' lu na'quë' bönni' ludödcde' lequë'.

13 Luzóa lbi'ili' tsala' yúgu'të bunách le da'li' neda', san nul-li' gua' glenli' lë na' gac ga gdxinr dza udx, ulali'.

14 Nup tu'láb didza' ni ral-la' la'yejni'i. Buzujë' lu guich Daniel, bönni' ni' bëë didza' uláz queë' Dios, le rna cni: "Tsaz ga cutu ral-la' tsaz tu le xöhui' le rusnít." Dza ni'r ral-la' la'zXundj nup nacua' luyú Judea, tsjac gap nac gu'adai'.

15 Nu zoa cju'u dza ni' ral-la' gzxundjtë, len cutu huötj zxan yu'u tsajxi' bi dë qui lu yu'u.

16 Nu zoa ladj guixi' ral-la' gzxundjtë, len cutu huöaj tsajxi' lari' rxoa yeni.

17 Bica' bayechi' ngul dza ni' nua'cnu-bi' bi'idau', lenca' ngul tu'gádxinu-bi' bi'idau'.

18 Gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cugún bayúdx gzxundjli' cati' nac beo' ziang.

19 Yugu' dza ni' la'zaca' la'gu'ir bunách ca le gac zí'atël cati' zi'a guta' yödzyú le benë' Dios ga rdxintë na'a dza, ni dza zí'a za'c cutu gac cni.

20 La'naru' cu nunë' Dios ga luhuöác nabábz yugu' dza ni', nutu nu ulá, san le naxxi'inë' nup chgröczë', chnunë' queë' gunë' ga luhuöác nabábz yugu' dza ni'.

21 'Na'a, chqui' nu guië lbi'ili': "Gul-yutsca', ni zoë' Cristo", o gna: "Gul-yutsca', ni zoë'", cutu ca' tséjli'li' nu na'.

22 La'lá' lahui zian nup la'zi' ye'i bunách, la'në' nacquë' Cristo len la'në' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lului'në' le lac bë' len lunë' yugu' yöl-la' huac zXön. Huala'zi' yé'inë' ca' nup gröczë' Dios la'naru' la'záqui'në'.

23 Ni'r lbi'ili', gul-zóa ban ládxi'li'. Yúgu'të chgudxa' lbi'ili' zí'atël ca gac.

Ca huödë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách

24 Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' dza ni', töd gac dza na' la'zaca' la'gu'i cni bunách, gchul gbidz len cutu gun yeni' beo'.

25 La'guindj bölj luzxbá len la'zXiz le nala'gac, nacgac blau luzxbá na'.

26 Ni'r la'le'i neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, za'a lu böaj luzxbá, napa' yöl-la' huac zXön len yöl-la' yeni' quia'.

27 Gsóla'gaca'-në' gbaz la'y quia', lutubë' bunách rö quia' nacua' idáp la'a yödzyú, ga naguél-la'të luyú bidx, ga rdxintë ga naguel-la' luzxbá.

28 'Gul-tsejni'i le rusëdi lbi'ili' yag higo. Cati' ta'lën zxuza' në'i huë'ndau' len rubía xlagui' yulu, nözili' chzoa gdxin dza gba.

29 Lëzca' cni, cati' glé'ili' tac lë ni, gnözili' chzoa gdxin dza udx na', len chrdzag lau.

30 Le nactë rëpa' lbi'ili', yúgu'të lë ni lac zí'atël ca lat nup nacua' dza na'.

31 Huadöd qui luzxbá len qui luyú ni, san xtida'za' gatga töd qui.

32 'Cati' gdxin dza ni' o dzö' ni', nutu nu nözi. Cutu nözcnë' gbaz la'y nacua' yehua' yubá, len cutu nözda' neda', Zxi'në' Dios. Tuzë' Dios Xuz nöznë'.

³³ Qui lè ni na', gul-spán ládxi'li'. Gul-zóa sina' len gul-lidzè' Dios le cutu nózili' bizxa dza gac lè ni.

³⁴ Gac ca rac cati' zijè' zi'tu' tu bönni'. Cati' chzoa uzé'è lidxè', udödè' lu na'què' huen dxin queè' yugu' le dè queè'. Qui queèquè' gu'è xchinquè' len ga bè'è soa ban ladxi' nu zoa huen chi' ga nu ryaz.

³⁵ Gul-zóa lbi'ili' ban ladxi' le cutu nózili' batx huödè' xan yu'u, cati' chrdzò', o gatsj lahui' yèl, o cati' rbödxba' zxi'n druz, o zildau'.

³⁶ Gul-gún cni, cui duxaquè'è lbi'ili' rasli' chqui' huödè' tu tsalz.

³⁷ Lè ni rëpa' lbi'ili', rëpa' ca' yúgu'tè bunách: Gul-zóa ban ladxi'.

14

Tun xtidza'què' bönni' gdau' la'zönè' Jesús

¹ Yechóp dza ca' gac Lni Pascua cati' tu'spanè' bönni' judío ca benè' Dios, buslé' xuz xtau'què' luyú Egipto, nac lni cati' tahuè' yöt xtil cunazi' xnè'i. Ta'zú ta'bò'è bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi la'zönè' Jesús bagachi'z quiè ludöddè' Lè'.

² Ta'né':

—Cutu gac sönru'-nè' dza lni le lun rusbó' bunách.

Ngul rgu'nu icjè' Jesús le rla' zxix

³ Zoè' Jesús yödZ Betania, lu yu'u lidxè' Simón, bönni' güi'inè' huè' nudzu' ruzód. Tsal ni' rø'è rahuè' Jesús, gyaznu ngul, nua'nu bóga'dau' náquini guiöj zaca', yudz le rla' zxix qui yöj susén las gdu, le zaca' szxöni. Bla'anu bóga'dau' na' len glu'nu le rla' zxix icjè' Jesús.

⁴ Gulaléylanè' la'què' bönni' nacu'è ni', ta'né' la' légaczè':

—¿Bizx quiè guc ditj le zxix na'?

⁵ La'naru' nu guti' lè na', huazi' qui yelati' ca lazxjru' qui tu iz quiè nu quisi quegac bunách yechi'.

Szxöni gulané' queènu.

⁶ Ni'r Jesús bè'è didza', rnè':

—Gul-güi'-nu latj. ¿Bizx quiè rnè' zi'li' queènu? Nac dxi'a le bennu quia'.

⁷ Nacuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', len bátti'tèz gué'nili', huac gunli' dxi'a quequè', san neda' cutu sóatecza' ga zoali'.

⁸ Tscá le gzxáqui'nu bennu ngul ni. Glu'nu neda' le rla' zxix ni, bupa'nu neda' zí'atèl ca ggacha'a yeru ba.

⁹ Le nactè rëpa' lbi'ili', gáti'tèz ga gac lban qui didza' dxi'a quia' gdu yödZlyú, soa nu quixjò' ca' lè ni bennu quia' ngul ni. Cni gac quiè nu tsajnéy lènu.

Rzi' lu nē'è Judas udödè' Jesús

¹⁰ Ni'r brujè' Judas Iscariote, bönni' nabáblenè' chinnuè' na' da'què' Jesús, gyijè' ga nacu'è bxuz uná bè' quiè udödè' Jesús lu na'què'.

¹¹ Cati' gulayönnè' xtidzè'è Judas na', guludzijnè' ati' gulazí' lu na'què' lu'è lè' dumí. Ni'r gzu lahuè' Judas rzu rbö'è udödè' Jesús lu na'què'.

Le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutiè' Xanru'

¹² Nac dza rzu lau lni tahuè' yöt xtil cunazi' xnè'i, dza na' tu'döddè'-ba' bö'cu' zxíla'dau' tahuè' Lni Pascua na', cati' tu'spanè' ca benè' Dios buslé' bönni' judío luyú Egipto. Ni'r gulanabnè' Jesús bönni' uséd queè', ta'né':

—¿Gazx rē'nnu' tseajtu' tsajpa'tu' le gáguru' xtsò' qui Lni Pascua?

¹³ Ni'r bsöië' chopë' bönni' uséd queë' Jesús, rē' lequë':

—Gul-tséaj lu yödZ. Ni' huadzagli' tu bönni' nu'è rō'ò nis. Gul-tséajlenë'.

¹⁴ Ga na' tsazië', gul-guië' xan yu'u na': "Rnë' Bönni' Usëdi: ¿Gazx zoa yu'u ga na' gágulengaca'-në' bönni' uséd quia' xtsò' qui Lni Pascua?"

¹⁵ Ni'r ului'inë' lbi'ili' tu yu'u zxön ga nac buróp cuia ga chnabá'a. Gul-pá' ni' le gáguru'.

¹⁶ Gularujë' bönni' uséd queë' na', guladxinë' lu yödZ, ati' yajxáca'quë' yúgu'të ca na' chgudxë' lequë' Jesús. Gulupë'ë ni' le lahuë' qui Lni Pascua.

¹⁷ Cati' chgul, bdxinë' ni' Jesús, dzagquë' Lë' idxínntë' bönni' uséd queë'.

¹⁸ Tsal ni' rō'quë' tahuë', bë'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', zoa nu dzag lbi'ili', nu rágulen neda' tsaxxón, udód neda' lu na'gac bunách.

¹⁹ Ni'r guluhui'nnë' len gulazú laquë' të' Lë' tu tuë':

—¿Naru' neda'?

Yetúë' ca' gnë':

—¿Naru' neda'?

²⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rē' lequë':

—Nac nu nutsa' ladj chínnuli' ni, bönni' na' nunë'ë në'ë tsaxxón len na'a lu zxíga'.

²¹ Tsija' ga gatia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ca na' nayú lu guich la'y ca gac quia', san bica' bayechi' bönni' na' udödë' neda' lu na'quë' bönni' ludödë' neda'. Dxi'ar gac queë' bönni' na' la'naru' cu guljë'.

²² Tsal ni' tahuë', gdel-lë'ë yöt xtil Jesús. Gudxë' Dios: "Xclenu'." Buzxuzxjë' lei len bë'ë quequë', rnë':

—Gul-gagu. Lë ni nac gdu ca nayá' nabana'.

²³ Gdel-lë'ë ca' tu zxíga'dau' len gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r bë'ë quequë', ati' glë'jcdë' lei yúgu'të'.

²⁴ Rë' lequë' Jesús:

—Lë ni xchóna' le run tsutsu didza' cub rucá'n tsahui', le núnlenë' bunách Dios. Rön ni glalj ni'a quegac bunách zian.

²⁵ Le nactë rëpa' lbi'ili', cutur gui'ja' xisi uva ga gdxinr dza gui'ja' le cub ga ni' rna bë'ë Dios.

Rnë' Jesús gnë' Pedro cutu nurbë'ë Jesús

²⁶ Gdöd glul-lë' yöl-la' ba, gularujë' zjaquë' Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo.

²⁷ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Yúgu'tëli' gac chop ládx'i'li', uca'nli' neda' na'a dzò', le nayú lu guich la'y, rna: "Gdödda'-në' uyú bö'cu' zxila', ati' lásasba' bö'cu' zxila' na'."

²⁸ Töd ubana' lu yöl-la' gut, zi'al ca lbi'ili' tsija' luyú Galilea.

²⁹ Ni'r Pedro gudxë' Jesús, rnë':

—Zal-la' lac chop ládx'i'quë', luca'në' Li' yúgu'të', cutu ca' gac chop ladxa'a neda'.

³⁰ Jesús gudxë' lë', rnë':

—Le nactë rëpa' li', la' dzò' niz, zi'a cöd'xba' xxi'n druz le buróp lzu, tsonn lzu gnau' cutu nurbë'u neda'.

³¹ Ni'r gneynë' Dios Pedro, rnë':

—Zal-la' gátlentea' Li' tsaxxón, cutu ca' gnia' cutu nurbë'a Li'.

Lëzca' cni gulanë' yúgu'të'.

Jesús rulidzë' Dios la' yël Getsemaní

³² Ni'r guladxinë' la' yël Getsemaní Jesús len bönni' da'quë' Lë', ati' gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-có' ni, tsal tsija' neda', tsajlidza'-në' Dios.

³³ Bchë'ë Pedro len Jacobo len Juan, ati' gzu lahuë' rdzöbnë' Jesús len rsëbi ladxë'ë.

³⁴ Gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Huacza' lu yöl-la' rsëbi ladxì'. Gul-cóz ni len gul-ná' yël.

³⁵ Ni'r gzë'ë Jesús yelátì'dau' len butság lahuë' lyu, bulidzë' Dios. Gnabnë' Lë', chqui' huac, ucuitë' queë' le ral-la' saca' qui'ë dza na'.

³⁶ Ni' rulidzë' Dios, rnë':

—Xúza'dau', yúgu'të huac gunu' Li'. Bcuit lë na' ral-la' saca' qui'a, san clëg ca rë'nda' neda', san ca rë'nnu' Li', gunu'.

³⁷ Ni'r böjë' Jesús ga na' nacu'ë bönni' uséd queë', yajxaquë'ë lequë' tasië'. Gudxë' Pedro:

—Simón, ¿rastu'? ¿Naru' cu rubijtsu' yen lau' tu chi'itëz?

³⁸ Gul-ná' yël len gul-lidzë' Dios, gnábilí'-në' cui gata' latj dulú'u yöl-la' lbi'ili' tu' xöhuí'. Le nactë bö' nacczli' zoacz sina', san lu yöl-la' bunách queëli' rcuidí'li'.

³⁹ Ni'r zijë' leyúbl Jesús, rulidzë' Dios, len la' tuz ca gnë'.

⁴⁰ Cati' böjë' leyúbl ga na' nacu'ë, yajxaquë'ë lequë' tasië' le dxia bëchcál lauquë'. Cutu nözcnë' bizxa didza' lubi'ë, lë' Lë'.

⁴¹ Cati' böjë' le bunn lzu ga na' nacu'ë, rë' lequë':

—¿Rástsalí'? ¿Ruzí'tsa ladxí'li'? Tscati' gaz. Chbdxin dza. Gul-yutsca', Neda', Bönni' Nuhuoäquë' Gdu Bunách, chnadöda' lu na'gac bunách dul-la'.

⁴² Gul-tsás, huajejru'. Gul-yutsca', chzë'ë bönni' na' udödë' neda' lu na'gac bunách.

Ta'zönë' Jesús

⁴³ Ni' ru'ë didza' ni Jesús, bdxinë' Judas, bönni' nabáblenë' chinnuë' na' da'quë' Jesús, ati' zá'clenë' lë' bönni' zian, nua'quë' guia tuchi' len yag. Nasóla'quë' lequë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi len bönni' gul tu'zejní'.

⁴⁴ Judas, bönni' na' rudödë' Jesús lu na'quë' chnului'inë' lequë' tu le gac bë' nu nac Jesús, gnë':

—Bönni' na' utság lahua'-në', Lë' na' Jesús. Gul-sönë' len gul-chë'ë. Gul-yutsquë'.

⁴⁵ Cati' bdxinë' ni' Judas, la' gbíga'të' ga na' zoë' Jesús len gudxë' Lë':

—Bönni' Usëdi, Bönni' Usëdi.

Ni'r butszág lahuë' Jesús.

⁴⁶ Ni'r gulazönë' Jesús len gulachë'ë Lë' nadzunë'.

⁴⁷ Ni'r tuë' bönni' ni' dë'ë Jesús glijë' guia tuchi' len benë'-bi' huë' bi'i huen dxin queë' bxuz blau, bchuguë' guid nagbi'.

⁴⁸ Jesús gudxë' bunách na', rnë':

—¿Narújtsali' nua'li' guia tuchi' len yag quië sönlí' neda', runli' ca runli' rzönlí'-në' gban?

⁴⁹ Yugu' dza gzóalena' lbi'ili' rusédgacda' bunách ga nac nchil gdau' ati' cutu gzxönlí' neda', san rac cni' quië utság le nayúj lu guich la'y.

⁵⁰ Ni'r guluca'në' Jesús yúgu'të bönni' uséd queë', ta'zxundjë'.

Rzxundjbi' tubi' bi'i ra'bán

51 Zoabi' ca' ni' bi'i ra'bán zajnaubi' Jesús, nuxóaz cuinbi' lari' blaga'. Yugu' bönni' na' nachë'quë' Jesús gulazönë'-bi'

52 san busanbi' lari' na', xguidzbi' buzzundjbi'.

Rdxinë' Jesús laquë' bönni' yúlahui' blau

53 Gulachë'ë Jesús lahuë' bxuz blau, ati' ni' guludubë' yúgu'të bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i len bönni' gdau' tu'sëdi.

54 Pedro yajnáuë' Jesús zi'tu' zi'tu'z, gyazië' lö'a lidx bxuz blau na' len grö'lenë' tsaxón ni'a në'ë bxuz blau na', rutsë'i cuinë' ra' gui'.

55 Yugu' bxuz uná bë' len yúgu'të bönni' yúlahui' blau guluguiljë' tu le luspaguë'ë Jesús quië gac la'chuguë' queë' gatië' san cutu bi guludzölnë'.

56 Gulanë' queë' Jesús le cunác z bönni' zian, san cutu yajlözgac le gulanë' queë'.

57 Ni'r gulazuinë' bönni' gulanë' queë' Jesús le cunác, ta'në':

58 —Netu' byónitu' didza' bë'ë bönni' ni, gnë': "Uquindja' gdau' ni, lë ni naqui lu ni'a lu na' bunách, ati' tsonn dzaz uchisa' yetú le cunaqui lu ni'a lu na' bunách."

59 Ni lë ni, cutu yajlözgac xtídza'quë'.

60 Ni'r gyasë' bxuz blau na' gatsj lahui'l bunách nacuá' ni', len gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? ¿Bizxa na' ta'në' quiu' bönni' ni?

61 Jesús, dxiz zoë', cutu bi didza' rubi'ë. Gnabnë' Lë' leyúbl bxuz blau na', rnë':

—¿Naru' nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios La'y?

62 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Naca'. Glé'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, soa' cö'a cuitië' yubél Dios napczë' yöl-la' huac cati' ni' huöda' lu böaj luzzbá.

63 Ni'r lu yöl-la' rley queë' bchözë' lari' nacuë' bxuz blau na', rnë':

—¿Nuzxar naquíniru' nu quixjö'?

64 Ryóniczli' ruca'në' Dios ca'z len didza' ru'ë. ¿Nacx runi lbi'ili'?

Yúgu'të' gulachuguë' queë' gatië'.

65 Ni'r gulazú laquë' la'quë' tu'chijë' Jesús zxöna'. Guluseyjë' lahuë' len glundë' Lë' zi', ta'në':

—Gnë ya'atsca' nuzxa na' bë' Li'.

Gulagapë' ru'ë Jesús bönni' ni'a në'ë bxuz blau.

Rnë' Pedro cutu nunbë'ë Jesús

66 Cati' ni' zoë' Pedro lö'a zxan yu'u, bdxinbi' ga zoë' bi'i ngul huen dxin queë' bxuz blau na'.

67 Cati' blé'ibi' Pedro, rö'ë rutsë'i cuinë' ra' gui', buyubi' lë', rnabi':

—Da'u ca' li' Jesús, bönni' Nazaret na'.

68 Gdá'baguë'ë Pedro, rnë':

—Cutu nunbë'a-në', len cutu nözda' bizxa na' rnau'.

Burujë' Pedro yajsóë' ga nu ryaz lö'a. Ni'r grödxba' zxi'n druz.

69 Buyubi' lë' leyúbl bi'i ngul huen dxin na', len gzu laubi' rëbi' nup nacuá' ni':

—Bönni' ni dzaguë' lequë'.

70 Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro. Yelati' gdzey të Pedro nup nacuá' ni', ta'ná:

—Le nactë dzagu' lequë', le nacu' bönni' Galilea. Yöl-la' rui'z quiu' didza' nac bë'u, le tuz ca rnë'li'.

⁷¹ Gzu lahuë' Pedro rudxía dö' cuinë', len rneynë' Dios, rnë':

—Cutu ca' núnbë'a-në' bönni' na' rui'li' didza' ca nac queë'.

⁷² La' gródxhtëba' zxi'n druz le buróp lzu. Ni'r jajneynë' Pedro didza' na' bë'ë Jesús, gudxë' lë': "Zi'a cödxb'a' zxi'n druz le buróp lzu, tsonn lzu gnau' cutu núnbë'u neda'." Cati' jajneynë' didza' ni, gzu lahuë' rbódxtsquë'.

15

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato, bönni' rna bë'ë

¹ Ni' nac zildau', glun xtídza'quë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni' len bönni' gdau' tu'sëdi, len yúgu'të bönni' yúlahui' blau. Ni'r gulachë'ë Jesús náguë'ë len guludödë' Lë' lu në'ë Pilato, bönni' rna bë'ë.

² Pilato gnabné' Jesús, rnë':

—¿Naru' nacu' Li' Bönni' gna bé'inë' bunách judío?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ca nacz rnau'.

³ Zian le guluquíë' Jesús bxuz uná bë'.

⁴ Ni'r gnabné' Lë' leyúbl Pilato, rnë':

—¿Naru' cu rubi'tsu' didza'? Bzëtsca' nagu' cati'ga zian le ta'né' quiu'.

⁵ Cutu bi didza' bubi'ë Jesús. Ca' guc, bubannë' Pilato.

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

⁶ Dë tu le runë' Pilato cati' rac lni na', rusanë' quegac bunách tu bönni' nadzunë' lidx guia, nütitëz nu ta'náb.

⁷ Nadzunë' lidx guia bönni' lë' Barrabás, ati' dzagquë' lë' yela'quë' lzë'ë, bönni' guludödcde' bunách cati' guladá'baguë'ë yúlahui'.

⁸ Cati' guladxín ni' bunách zian, gulazú lauquë' ta'nabë' lahuë' Pilato gunë' quequë' ca runczë'.

⁹ Bubi'ë didza' Pilato, rnë':

—¿I ré'nili' usana'-në' queë'li' Bönni' Gna Bé'inë' Bunách Judío?

¹⁰ Cni gnë' Pilato le ráquibe'inë' guludödë' Jesús lu në'ë bxuz uná bë' le tu'zxë'inë' Lë'.

¹¹ Gulagu'ë xla ládxi'gac bunách zian na' bxuz uná bë' na', quië la'nabë' lahuë' Pilato usanë' lu na'quë' Barrabás.

¹² Ni'r gnabné' lequë' leyúbl Pilato, rnë':

—¿Bizxa ré'nili' guna' queë' bönni' na' rui'li' lë', Bönni' Gna Bé'inë' Bunách Judío?

¹³ Glu'ë zidzj didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

¹⁴ Gnabné' lequë' Pilato, rnë':

—¿Bizxa caz dö' nu'ë?

Leyúbl tu'ë zidzj didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz.

¹⁵ Le gu'nnë' Pilato gunë' ga la'dzág ládxi'gac bunách zian na', busanë' lu na'quë' Barrabás. Ni'r gna bé'inë' nu quin Jesús, ati' budödë' Lë' lu na'quë' bönni' ludë'ë Lë' lë'i yag cruz.

¹⁶ Ni'r gulachë'ë Jesús lö'a yúlahui' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' ni' gulutubë' lza'quë'.

¹⁷ Gulugacuë' Jesús lari' xna, len glunë' tu bregui' zxuza' në'i yötsi', guludxíë' icjë'.

18 Ni'r gulazú lauquè' tu'lidzè' Jesús, ta'né':

—Yöl-la' ba li', rna bé'inu' bunách judío.

19 Gulaguinè' gui icjè' len guluchijè' Lè' zxóna'. Guluzechu zxibquè' lahuè', len lu yöl-la' rutitj glunè' Lè' ba la'n.

20 Cati' budx gulutitjè' Lè', gulugúè' lari' xna na' nacuè' ati' gulugacuè' Lè' lari' queeczè'. Ni'r gulaché'è Lè' ni'l yúlahui' na' quiè tsajda'què' Lè' lè'i yag cruz.

Tu'dé'è Jesús lè'i yag cruz

21 Glunè' ga gu'è yag cruz queè' Jesús bönni' Cirene, rdödze' ni' zuzé'è ladj guixi'. Lè' Simón, len naquè' xuzcbi' Alejandro len Rufo.

22 Gulaché'è Jesús latj nazí' lei Gólgota, tu didza' hebreo le rna lu didza' xidza', Latj Qui Böga' Icjru'.

23 Glu'è le gui'jè' Jesús xisi uva nutsi'i nör sla' qui mirra, san Lè' cutu gu'è.

24 Ni'r guludé'è Lè' lè'i yag cruz, ati' gulaguisiè' lari' nacuè' Jesús, gulazí' qui queèquè' bönni' na' rjaquè' gdil-l. Gulubijè' le gac bè' quiè la'nöznè' bizxal gdel-la' qui queèquè'.

25 Nac gdu xsil cati' guludé'è Lè' lè'i yag cruz.

26 Didza' na' guluzóè' lè'i yag cruz icjlè' Jesús ca nac le tu'quiè' Lè' rna cni: "Bönni' Rna Bé'inè' Bunách Judío."

27 Tsazxón guludá'lenè' Jesús lé'igac yag cruz chopè' gban, tuè' cuit lè'è yubél len yetuè' cuit lè'è yögl.

28 Cni guc, butság lè na' nayúj lu guich la'y, rna: "Gbáblenè' bönni' tua'dö'."

29 Bönni' ta'dödè' ni' tu'lídz zi'è Jesús, tu'tá icjquè', ta'né':

—jJa! ¿Naru' uquindjtsu' gdau' queè' Dios ati' tsonn dzaz uchistsu' lei?

30 Buslá cuinu' na'a len bötj lè'i yag cruz na'.

31 Lèzca' cni tu'titjè' Lè' yugu' bxuz uná bè' len bönni' gdau' tu'sèdi, tè lza'què' tuè' yetuè':

—Bunách yubl buslé', san cutu gac uslá cuinè'.

32 Ta'né' ca':

—jJa! ¿Nactsu' Cristo, Bönni' Gna Bé'inè' Bunách Israel? Bötjtsca' na'a lè'i yag cruz quiè glé'itu' ati' tséjlè'tu' Li'.

Gululídz zi'è ca' Lè' bönni' na' da'què' tsazxón len Lè' lé'igac yag cruz.

Le guc cati' gutiè' Jesús

33 Cati' bdxin gdu huagbíd, bchul gdu'tè yödzlyú, guc cni ga bdxintè gdu rdöd xhuö.

34 Gdu rdöd xhuö na' bè'è zidzj didza' Jesús, rnè':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Didza' hebreo ni rna lu didza' xidza': "Dios quia', Dios quia', ¿bizx quiè nubíj ladxu'u neda'?"

35 Gulayönnè' didza' ni bönni' nacu'è ni', ati' ta'né':

—Gul-zètsca' nagli'. Elías rulidzè'.

36 Ni'r gxít'è bönni' nutsè'è ladjquè', buxúpinè' nup zi tu le blul ri'j nis. Budé'è lei lahui gui len bè'è le xupè' Jesús, rnè':

—Cóztzca'ru', uyuru' chqui' huidè' Elías uzötjè' Lè'.

37 Grödxyé'è zidzj Jesús, guttè'.

38 Bröza' lari' yödx nal-la' lu gdau', bruj chopl, gdel-la' icjl burujtè zxanil.

39 Bönni' na' nacu'è lu nè'è bönni' rjaquè' gdil-l zuiné' lahuè' Jesús, blé'inè' ca na' guc grödxyé'è Jesús, guttè', ati' gnè':

—Le nactë bönni' ni guquë' Zxi'në' Dios.

⁴⁰ Nacua'nu ca' ni' ngul, zi'tu'z tu'yunu. Nútsa'cnu ladjcnu María Magdalena len Salomé len María, xna'cbi' Jacobo cuidi' len José.

⁴¹ Ngul ni yjáclennu Jesús cati' ni' gdë' luyú Galilea, gláclennu Lë', gulagu'nu le glahuë'. Nacua'nu ca' ni' yela'cnu ngul zian gulazá'clennu Lë' lu yödZ Jerusalén.

Ta'gu'ë Jesús yeru ba

⁴² Chza' ral len nac dza tu'pé'ë, dza zi'a gdxin dza la'y quequë' bönni' judío.

⁴³ Qui lë ni na' bidë' José, bönni' yödZ Arimatea, naquë' bönni' blau ladjquë' bönni' yúlahui' blau, len rbözë' ca' dza gna bë'ë Dios. Gdu ladxë'ë gyazië' ga na' zoë' Pilato len gnabné' lë' gu'ë lë' latj u'ë Jesús.

⁴⁴ Bubannë' Pilato le gnë' chgutiië' Jesús, ati' bulidzë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l quië gnabné' lë' chqui' chnatië' Jesús.

⁴⁵ Cati' byönnë' ca na' gnë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, bë'ë José latj u'ë Jesús.

⁴⁶ Ni'r José na' gu'uë' lari' záqui'tsqi, ati' buzötjë' Jesús lë'i yag cruz len buchólinë' Lë' lari' záqui'tsqi na'. Ni'r glu'ë Lë' yeru ba nadj lë'i gui'a guiöj. Budë'ë tu guiöj blag xzön ga nu ryaz ba na'.

⁴⁷ Tu'yunu ga na' rgu'ë Jesús María Magdalena len María, xnë'ë José.

16

Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut

¹ Cati' chnadöd dza la'y quegac bunách judío le nac dza sábado, ta'zi'nu yugu' le rla' zxiq quië tsajlu'cnu Jesús María Magdalena, len Salomé, len María, xnë'ë Jacobo.

² Ni' nac zildau' dza domingo, yjacnu ra' yeru ba queë'. Guladxinnu ni' cati' zi'a blen gbidz.

³ Të lza'cnu:

—¿Nuzxa cuatsa queëru' guiöj na' da' ga nu ryaz ba queë'?

⁴ Cati' guladxinnu ni', guluyunu len gualalé'inu chnadúa guiöj na', ati' guiöj xzön nac.

⁵ Gulayu'nu yeru ba lë'i gui'a guiöj na', ati' ni' gualalé'inu-bi' tubi' bi'i bönni' ra'bán, nachbi' gbaz la'y queë' Dios. Ró'bi' tsla'a yubél lu yeru ba na', nácubi' lari' tunn chguichdau'z. Gládxitsquinu.

⁶ Ni'r gudxbi' lecnu bi'i na', rnabi':

—Cutur gádxili'. Ruguilji' Jesús, bönni' Nazaret, Nu na' gda' lë'i yag cruz. Chbubanë'. Cutu zoë' ni. Gul-yú ga ni gulagu'ë Lë'.

⁷ Gul-tséaj na'a, gul-tsajitxjöi' ca' yugu' bönni' uséd queë' lenca' Pedro, guië'i lequë': "Tsjjë' Jesús zi'al ca lbi'ili' luyú Galilea. Ni' ulé'ili'-në' ca na' chgudxczë' lbi'ili'."

⁸ Ni'r gularujnu ni', guluzxundjnu ra' yeru ba na' le ta'zxiznu lu yöl-la' radxi rdzöbi quecnu. Nutu nu glënu ca' le tádxinu.

Rulu' lahuë' Jesús launu María Magdalena

⁹ Cati' bubanë' Jesús zildau' dza domingo na', bulu' lahuë' zi'al launu María Magdalena, ngul na' bubijë' gadx bö' xöhui' gulayú'u lënu.

¹⁰ Gyeajnu yajitxjöi'nu nup na' guladalen Jesús. Nup ni ta'sëbi ládxi'gac len ta'bödX.

¹¹ Cati' gulayönnë' didza' rui'nu, zoë' nabanë' Jesús ati' blé'icnu Lë', cutu gulayejlë'ë lënu.

Ta'lé'inë' Jesús chopë' bönni' uséd queë'

¹² Gdöd na', nadzá'l bulu' lahuë' Jesús lauquë' chopë' bönni' uséd queë' yu'uquë' nöz, zjaquë' ga nac ladj guixi'.

¹³ Ni'r yjaquë', yajtixjö'cnë' yezica'rë', ati' ni xtídza'quë' cutu gulayejlë'ë.

Le rgu'ë Jesús lu na'quë' bönni' gbaz queë'

¹⁴ Ga yajseytë, bulu' lahuë' Jesús lauquë' idxineajtë' tsal ni' rö'quë' tahuë', ati' gdil-lë' lequë' le cutu ta'yejlë'ë Lë' len le nac zid icj ládxi'dau'quë', cutu gulayejlë'ë xtídza'gac nup na' gulale'i Lë' nubanë'.

¹⁵ Ni'r gudxë' lequë', rnë':

—Gul-tséaj gdu yödzyú tsjenli' lban qui didza' dxi'a laugac yúgu'të bunách.

¹⁶ Nu tsejlë' neda' len gdil nis, ulá nu na', san nu cutu tsejlë', grugu qui, gat nu na'.

¹⁷ Le lac bë' ni lunë' bönni' la'yejlë'ë neda'. Lugunë' dxin la' neda', lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách len lu'ë didza' yubl.

¹⁸ Chqui' la'zönë'-ba' bël lu na'quë', o chqui' li'jë' le naché' yöl-la' gut, cutu bi gun quequë'. La'xóa në'ë nup te'i, ati' luhuöactë.

Ruhuëpë' yehua' yubá Jesús

¹⁹ Cati' budx bé'lenë' lequë' didza' ni Xanru', buchisë' Lë' Dios yehua' yubá ga ni' grö'ë cuitië' yubél Dios.

²⁰ Gularujë' lequë', rjenquë' lban yúgu'të yöd. Gúclenë' lequë' Xanru', benë' ga glunë' le nacgac bë' nac gdu'të li didza' tu'ë. Ca' nac.

DIDZA D XI A BUZUJË LU GUICH SAN LUCAS

Didza' rguë San Lucas lu nëë Teófilo

¹ Zian nup chglun bayúdx luzúj lu guich, gaz lu dzö' yugu' le naccz, le guc ga zoaru',

² catëz na' gululuí' rë'u nup ni' dza ni'të gulale'i lei, len guluzé didza' qui.

³ Runi neda' nac dxi'a uzuja' quiu' lu guich, gaz lu dzö' yugu' lë ni, Teófilo, bönni' tsähui'dau', le chbuguilja' gazxj ga rë' ca nac yúgu'të lë na' guc dza ni'të.

⁴ Ruzuja' quiu' lu guich ni quië gnöznü' nac gdu'të li lë na' chnazëdu'.

Rulu'ë gbaz la'y queë' Dios ca zi'a galjé' Juan, bönni' uquilë' bunách nis

⁵ Dza ni'të cati' gna bë'ë luyú Judea Herodes, ni' zoë' bxuz lë' Zacarías. Nabáblenë' cö' bxuz, nazi' lei Cö' Queë' Abías. Nacnu ca' zxi'n xsoë' Aarón, bönni' guquë' bxuz blau zi'al, Elisabet, ngul queë' Zacarías na'.

⁶ Nacquë' tsähui' lahuë' Dios Zacarías len Elisabet, len gdu láchxi'quë' tunë' ca rna xtídzë'ë Dios len le rna bë' zxba queë'. Cni guc, nutu nu guc bi gnë quequë'.

⁷ Nutu nu zoa bi'i quequë', le nacnu ngul huödx Elisabet, ati' chnagulquë' groptë'.

⁸ Bdxin dza gul-la' uláz qui cö' na' nabáblenë' Zacarías lunë' dxin lahuë' Dios, lu yöl-la' bxuz quequë'.

⁹ Ca nalëbcnë' tunë' bxuz, gul-la' uláz queë' Zacarías gyazië' lu latj la'y qui gdu' quië uzëgu'i'ë yal lahuë' Xanru' Dios.

¹⁰ Tsal ni' ruzëgu'i'ë yal Zacarías na', gulacua' ni'l yúgu'të bunách, tu'lídz Dios.

¹¹ La' na'z buluí' lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga zoë' Zacarías na', zuinë' tsla'a yubél bcugu la'y ga na' regui yal.

¹² Cati' blé'inë' gbaz la'y na' Zacarías, grö'ë bague'i len gudxi bdzöbnë'.

¹³ Ni'r gudxë' lë' gbaz la'y na', gnë':

—Zacarías, cutu gádxinu', le chbyönnë' Dios le rnabu' lahuë', ati' uzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau' Elisabet, ngul quiu', ati' gu'u labi' Juan.

¹⁴ Gata' quiu' le uzi'u xbey len udzijnu', ati' zian nup ludzijj láchxi'gac le guljbi' bi'idau' na',

¹⁵ le gáctscabi' xzön lahuë' Dios. Cutu gu'i'jbi' xisi uva len clëg tu le rsudxi bunách, ati' gdu sóalenë'-bi' Dios Bö' La'y cati' su lau zi'a galjbi'.

¹⁶ Gunë' Juan ni ga luhuóac queë' Xanru' zian bunách Israel.

¹⁷ Nörë' Lë' ca Xanru', ati' la'cua'len lë' Bö' na' len yöl-la' huac na' gulacua'len Elías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios. Cni gunë' quië unë' tuz nup nacgac xuz len zxi'nquë', len uzëjní'në' nup ta'dá'baga' quië lacquë' tsähui', len ucözë' bunách lacquë' sina' la'zi' lu na'quë' Xanru'.

¹⁸ Gnabnë' gbaz la'y na' Zacarías, rnë':

—¿Bizxa gac bë' quië gnözda' lac lë ni? Chnagula' neda' len chnagulnu ca' ngul quia'.

¹⁹ Bubi'ë didza' gbaz la'y na', rnë':

—Neda' lea' Gabriel. Runa' dxin lahuë' Dios. Lëczë' bsölë'ë neda' güf'lena' li' didza', len quixjöi'da' li' didza' dxi'a ni.

²⁰ Na'a, le cutu gyéjlè'u xtidza'a, gcödzu' len cutur gac gneu' cati' gacr lè ni. Yúgu'tè lè ni udxín cati' gdxin dza qui.

²¹ Tsal ni' tac lè ni, nacuá' ni'l bunách, ta'bözè' Zacarías, ati' tu'bannè' le rdzeynè' xtsey ga na' zoè' lu latj la'y.

²² Cati' burujè' Zacarías, cutu guc gü'lenè' lequè' didza', ati' gláquibe'inè' blé'inè' tu le bului'inè' lè' Dios lu latj la'y. Bulá' bului'zè' Zacarías, buzéjni'nè' lequè', le curác gnè'.

²³ Cati' bza'a yugu' dza na' ral-la' gunè' dxin lahuè' Dios Zacarías, ni'r bøjè' lidxè'.

²⁴ Gdöd yugu' dza na' bia'nu-bi' lè'nu bi'idau' Elisabet, ngul queè' Zacarías na', ati' gdu gayu' beo' buga'nznu yu'u. Gza' ládxi'nu,

²⁵ rnanu:

—Cni runè' quia' Xanru'. Ruzá' ladxè'è quia' bi'idau', len runè' ga cutur utui'da' laugac bunách.

Rguíxjö'è gbaz la'y ca zi'a galjbi' Jesús

²⁶ Cati' chgc xop beo', buluí' lahuè' gbaz la'y na', le bsölè'è lèczè' Gabriel Dios, tsijè' Nazaret, tu yöd z luyú Galilea.

²⁷ Dios bsölè'è lè' ni' tsajyüè'-bi' tubi' bi'i ngul ra'bandau' lèbi' María. Chnazí' lu na'bi' María utság ná'lenbi'-nè' bönni' lè' José. Naquè' José zxi'n xsoè' David, bönni' gna bé'inè' bunách Israel.

²⁸ Cati' gyaziè' Gabriel na' ga zoabi' María, gudxè'-bi':

—Padiux. Dios ruzá' ladxè'è quiu'. Zóalenè' li' Xanru' Dios. Lèczè' benè' ga nacru' li' bica' ba ca yúgu'tè ngul.

²⁹ Cati' blé'ibi' gbaz la'y na' María, grö'bi' baguí' ni'a qui didza' na' bè'è, len rubani ládxi'bi' nax rna didza' na' bulidzè'-bi' gbaz la'y na'.

³⁰ Ni'r gudxè'-bi' gbaz la'y na', rnè':

—María, cutu gádxinu', le chbdél-li'nu' le ruzá' ladxè'è quiu' Dios.

³¹ Na'a, tsu'ubi' lè'u tubi' bi'idau', ati' uzú'-bi' tubi' bi'i bönni'dau', ati' gu'u labi' Jesús.

³² Jesús ni gáctèrè' blau, len si' Lè' Zxi'nè' Dios, Nu nactèr blau. Xanru' Dios gunè' ga gna bè'è ca na' gna bè'è David, xuz gul gdöd queè'.

³³ Jesús na' gna bé'itecznè' bunách Israel, ati' le gna bè'è Lè' gatga udx qui.

³⁴ Ni'r gnábibi' gbaz la'y na' María, rnabi':

—¿Nacxzc gac lè ni, le cutu zóalena' bönni'?

³⁵ Bubi'è didza' gbaz la'y na', rè'-bi':

—Gdxinè' ga zu' Dios Bò' La'y, ati' soalen li' yöl-la' huac queè' Dios, Nu nactèr blau, le gac ga zu' ca tu zzul rgu'u böaj. Qui lè ni na' bi'i bönni'dau' na' ral-la' galjbi', tsu'ubi' lu nè'è Dios, ati' si' labi' Zxi'nè' Dios.

³⁶ Yetú ca', Elisabet, ngul di'a dza quiu', chnua'nu-bi' ca' lè'nu tubi' bi'i bönni'dau' zal-la' chnagulnu. Gulané' queènu: "Nacnu ngul huödx", san chzej xop beo' nua'nu-bi' lè'nu bi'idau' na'.

³⁷ Cutu bi' zoa le cusáqui'nè' Dios.

³⁸ Ni'r María gnabi':

—Ni zoa'. Tsaz naca' huen dxin queè' Xanru'. Gac quia' ca na' chgnau'.

Ni'r la' buza'tè' gbaz la'y na' ga zoabi' María.

María zajyubi'-nu Elisabet

³⁹ La' dza ni'z gyu'ubi' nöz María, ati' jarélu'bi' gyeajbi' ga nac gu'adau', bdxinbi' tu yöd z luyú Judea.

40 Ni' gyazbi' lidxë' Zacarías len gudxbi'-nu Elisabet:

—Padiux.

41 Cati' byõninu Elisabet didza' na' bē'bi' María, la' butatē cuinbi' bi'i huē'ndau' na' yu'ubi' lē'nu, ati' dusóalenē'-nu Dios Bõ' La'y.

42 Ni'r bē'nu zidzj didza' Elizabet, rnanu:

—Chnunē' Dios ga nacru' li' bica' ba ca yúgu'tē ngul len chnunē' ca' ga nachi' bica' ba bi'idau' na' yu'ubi' lē'u.

43 ¿Núzxatē neda', za'nu quia' xnē'ē Xana'?

44 Cati' byõnda' didza' bē'u, bulidzu' neda', lu yõl-la' rudziji queēbi' la' butatē cuinbi' bi'i huē'ndau' ni yu'ubi' lē'a.

45 Bica' bau' li' le gyéjlē'u xtidzē'ē gbaz la'y, ati' udxíncz lē na' gudxē' li' uláz queē' Xanru'.

46 Ni'r gnabi' María:

“Gdu ladxa'a runa' Xanru' zxõn,

47 Len rudziji ládxi'lena'-nē' Dios, Nu ruslá neda'.

48 Dioscz buzá' ladxē'ē quia' neda'.

Yu'a lu nē'ē, tsaz naca' huen dxin queē'.

Na'a su lau, ca nac quia' la'ná:

'Bica' ba ngul na'.

49 Zxõntēr nac le benē' quia' Dios uná bē'.

La'y nac lē'.

50 Lē' ruhuechi' ládxi'teczē' bunách tadxi Lē'

Na'a dza len dza zi'a za'c.

51 Yugu' yõl-la' huac zxõn chbenē' Lē'.

Buzõjē' nup glun zxõn yõl-la' rejni'i quegac.

52 Bugúē' yõl-la' uná bē' quegac nup glac blau,

Len benē' ga glac blau nup glac nõxj ladxi'.

53 Benē' ga guluhuólj guladze'i nup guladún,

Len buca'nē' ca'z nup gulale'i yõl-la' tsahui'.

54 Gúclenē' bunách Israel, nup na' tun xchinē',

Le yajneynē' lequē' len buechi' ladxē'ē lequē'.

55 Benē' ca gzxi' lu nē'ē gunē' quequē' xuz xtau'ru'

Lenca' queē' Abraham len quegac zxi'n xsoē'."

56 Bugá'nlenbi'-nu Elisabet María gdu ca tsonn beo', ati' gdöd ni' böajbi' lidxbi'.

Le guc cati' guljē' Juan, bönni' buquilē' bunách nis

57 Cati' bdxin dza ral-la' soabi' bi'idau' queēnu Elisabet, buzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau'.

58 Gulayõni dzag yu'u queēnu len yugu' di'a dza queēnu ca na' guc, buechi' ladxē'ē-nu Dios, ati' guludzíjilen lēnu.

59 Cati' chguc xunu' dza zoabi' bi'idau' na', guladxinē' di'a dza queēnu quiē la'chuguē' lu xpéla'bi' bi'i bönni'dau' na' lē na' gac bē' náquibi' queē' Dios, ati' tē'nnē' lu'ē labi' Zacarías ca na' lē' xuzbi'.

60 Ni'r bubí'inu didza' Elisabet, xna'bi', rnanu:

—Cutu. Juan si' labi'.

61 Gulanabnē'-nu, ta'né':

—¿Bizx queē? Nutu nu di'a dza quiu' lē' Juan.

62 Ni'r gululá' gulului'znē', gulanabnē' xuzbi' naxc rē'nnē' gu'ē labi'.

63 Gnabē' tu blagdau' Zacarías na', ati' buzujē' lahui cni: "Juan lēbi'." Gulubannē' yúgu'tē'.

64 La' ni'z böaljtë ru'ë Zacarías na' len buguitjtë ludxë'ë, ati' bë'ë didza' le glu'ë Dios yöl-la' ba.

65 Ni'r gládxinë' len gulubannë' yúgu'të dzag yu'u quequë', ati' yúgu'të yödzdau' nacua' lu gu'adau' luyú Judea, gzë didza' ca guc lë ni.

66 Gulazá' ládxi'gac yúgu'të nup gulayöni ca na' guc, ta'ná:

—¿Nacxzc gacbi' bi'i bönni'dau' ni? Le nactë zóalenë'-bi' Xanru'.

Didza' bë'ë Zacarías uláz queë' Dios

67 Ni'r dusóalenë' Zacarías, xuzbi' Juan, Dios Bö' La'y, ati' bë'ë didza' uláz queë' Dios, rnë':

68 "Yöl-la' ba Dios, Xangac bunách Israel
Le duyúë' rë'u, bunách queë', len böa'uë' rë'u.

69 Bsölë'ë queëru' Nu uslá rë'u,
Len yöl-la' huac zxön qui,
Nu na' gulj ladj xzi'n xsoë' David,
Huen dxin queë' Dios.

70 Dza ni'të gzxi' lu në'ë gunë' cni,
Nac ca na' gnë' lu rú'aquë' bönni' glu'ë didza' uláz queë'.

71 Gzxi' lu në'ë uslé' rë'u
Lu na'gac nup ta'léy rë'u
Lenca' lu na'gac nup cuta'le'i rë'u dxi'a.

72 Gzxi' lu në'ë huechi' ladxë'ë xuz xtau'ru'
Len tsajneynë' le gzxi' lu në'ë le nac la'y.

73 Lë ni benë' tsutsu xtídzë'ë gzxi' lu në'ë,
Le gunë' queë' Abraham, xuzru' gul gdöd,
Le nac tu le ral-la' gunë' queëru' rë'u.

74 Gzxi' lu në'ë uslé' rë'u
Lu na'gac nup cuta'le'i rë'u dxi'a
Quië cutur gádxiru' gunru' xchinë' Lë',
75 Len quië gacru' ba'a ladxí' len gdu dxi'a
Lahuë' Lë' yúgu'të dza soaru' gbanru'.

76 Li', xzi'na'dau', si' lau' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios Nu nactër blau
Le tsajnöru' ca Xanru'cz, upa'u nöz ga tödë'.

77 Gunu' ga la'nözi bunách queë' ca gac lulá
Len ca na' unít lahuë' Dios dul-la' nabága'quë'.

78 Cni gac, le ruhuéchi'tsca ladxë'ë rë'u Dios
Len runë' ga tsení' queëru' Nu nac yení' gdu.

79 Lei gunn yení' ga nacua' nup nacua' gap nac chul len gap nac lu zxul qui
yöl-la' gut

Quië ugú'u rë'u nöz ga cö' dxi ládxi'dau'ru'."

80 Gzxönbi' bi'i bönni'dau' na' len bdip ládxi'bi'. Gzoazbi' gap nac lu latj
ca'z cati' bdxinr dza buluí' laubi' laugac bunách Israel.

2

Le guc cati' guljbi' Jesús

1 La' dza ni'z gna bë'ë Augusto César la'yáz lu guich yúgu'të bunách nacua' yödzyú.

2 Cati' zi'al lzu gulayáz lu guich ni, rna bë'ë luyú Siria bönni' lë' Cirenio.

3 Yúgu'të bunách yjac yödز qui queëquë' ga na' nababquë' quië la'yazië' lu guich.

⁴ Gzë'ë José yödZ Nazaret luyú Galilea, zijë' luyú Judea, len bdxinë' yödZ Belén, ga ni' guljë' David, le naquë' José xzi'n xsoë' David na'.

⁵ Gyijë' ni' José quië tsazië' lu guich, ati' dzagbi'-në' María, bi'i ngul nazí' lu na'bi' utság nálenbi' lë', len chzoa soabi' bi'idau' queëbi'.

⁶ Cati' ni' nacu'ë lu yödZ Belén, bdxin dza soabi' bi'idau' queëbi'.

⁷ Ni' buzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau', bi'i zi'al queënu. Buchólinu-bi' yugu' lári'dau', ati' gdxjnu-bi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöZ. Cni guc, le cutu bdzöli' latj la'cu'ë lu yu'u ga ni' ta'dxinë' bönni' yu'ugac nöZ.

Tu'luí' lahuë' gbaz la'y queë' Dios ga nacu'ë bönni' tu'yüë'-ba' bö'cu' zxila'

⁸ Gal-la' ra' yödZ Belén nacu'ë ladj guixi' bönni' tu'yüë'-ba' bö'cu' zxila', tun chî'ë-ba' chdzöli'.

⁹ La' bului'të lahuë' gbaz la'y queë' Xanru' ga na' nacu'ë. Glu'u yení' ga na' nacu'ë yöl-la' yení' queë' Xanru', ati' gládxinë'.

¹⁰ Ni'r gudxë' lequë' gbaz la'y na', rnë':

—Cutu gádxili'. Na'a rguixjöi'da' lbi'ili' didza' gun ga udzjitsquili', le luzí' ca' xbey yúgu'të bunách.

¹¹ Na'a chguljbi' ladzë' David Nu uslá lbi'ili'. Nu ni nac Cristo, Xanru'.

¹² Lë ni gac bë' nu nacbi'. Udzóli'li'-bi' bi'idau' na', narólibi' yugu' lári'dau' len dëbi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöZ.

¹³ Ga na' zoë' gbaz la'y na', tu tsalz gululu' lauquë' zianr ca' gbaz la'y queë' Dios, narujquë' yehua' yubá len ta'gu'ë Dios yöl-la' ba, ta'né':

¹⁴ Yöl-la' ba Dios zoë' xtsa',
Ati' gac luyú le cuequi dxi ládxi'dau'quë'
Bönni' rdzag ladxë'ë lequë' Dios.

¹⁵ Cati' guluzë'ë gbaz la'y na' ga ni' nacu'ë, zhuöjquë' yehua' yubá, ni'r glë lza'quë' tuë' yetüë' bönni' uyú bö'cu' zxila' na', ta'né':

—Uyéajtsca'ru' Belén quië glé'iru' lë ni chguc ca na' chbului'inë' rë'u Xanru'.

¹⁶ Jarélu'quë' yjaquë' ati' yajxáca'quë' María len José, lenca' bi'idau' na', dëbi' tu lu yu'udau' ga ta'gú'u le táguba' böa' quegac bunách yu'ugac nöZ.

¹⁷ Cati' gulalé'inë' lëbi', gulagúxjö'ë lë ni zi'a gudxë' lequë' gbaz la'y na' ca nac queëbi' bi'idau' na'.

¹⁸ Gulubani yúgu'të nup gulayöni didza' glu'ë bönni' uyú bö'cu' zxila' na'.

¹⁹ Glu'uz icj nagnu yugu' didza' ni María, ati' gza' ládxi'nu ca nac qui.

²⁰ Zhuöjquë' bönni' na' uyú bö'cu' zxila', tunë' zxön Dios len ta'gu'ë Lë' yöl-la' ba ni'a qui yúgu'të lë na' gulayönnë' len gulalé'inë', le guc ca na' gudxë' lequë' gbaz la'y na'.

Ta'gu'ë-bi' bi'idau' Jesús lu në'ë Dios

²¹ Cati' chguc xunu' dza zoabi' bi'idau' na', gulachuguë' lu xpéla'bi' lë na' nac bë' náquibi' queë' Dios, ati' glu'ë labi' Jesús ca na' chbë'czë' labi' gbaz la'y na' zi'al cati' zi'a tsu'ubi' lé'nu xna'bi'.

²² Cati' chbza'a dza qui le tu'pá' cuincnu ngul ca rna bë' zxba queë' Moisés, gulachë'ë-bi' bi'idau' Jesús Jerusalén quië la'gu'ë-bi' lu në'ë Xanru' Dios.

²³ Cni glunë', le nayú lu guich lu zxba queë' Xanru' le rna: “Yúgu'tëbi' bi'i bönni'dau' nacbi' bi'i zi'al queënu xna'cbi', lubijë'-bi' quizi queë' Xanru' Dios.”

24 Qui lë ni na' yjaquë' ni' quië ludödcde'-ba' len la'gu'que'-ba' lahuë' Dios chopba' gúgudau' o chopba' budöda' ca na' rna bë' zxba queë' Xanru' Dios.

25 Dza ni'z zoë' Jerusalén tu bönni' lë' Simeón. Bönni' ni naquë' tshui' len rej ladxë'ë Dios. Rhözë' Nu na' gsölë'ë Dios, Nu gaclen bunách Israel. Zóalenë' Simeón na' Dios Bö' La'y,

26 len chbului'inë' lë' cutu gatië' cati' glé'irnë' Cristo, Nu na' gsölë'ë Xanru' Dios.

27 Bdxinë' Simeón na' nchil gdau' le bchë'ë lë' ni' Dios Bö' La'y. Cati' gulachë'ë-bi' bi'idau' Jesús nchil gdau' xuz xna'bi' quië lunë' queëbi' ca rna bë' zxba na',

28 ni'r bunidë'-bi' Simeón na', len gyij ladxë'ë Dios, rnë':

29 "Xana', na'a huac gunnu' neda' latj gatia',
Soa dxi ladxa'a

Le chguc le gudxu' neda', huen dxin quiu'.

30 Chblë'ida' Nu na' buzoaczu', Nu uslá bunách,

31 Nu na' rulú'u lahui laugac yúgu'të bunách.

32 Lëbi' nacbi' yení' uzení' bunách gza'a

Len nacbi' ca' yení' quegac bunách Israel quiu'."

33 Gulubannë' José len María, xna'bi' bi'idau' Jesús, ca nac lë na' gnë' Simeón ca nac queëbi' Jesús.

34 Gnabnë' Dios Simeón gunë' ga gac dxi'a quequë', ati' gudxë'-nu María, xna'bi' Jesús, rnë':

—Byutsca'. Bi'i ni nuzóë'-bi' Dios quië gunbi' ga la'chixi bunách zian, ati' luhuóás bunách zian ladj bunách Israel. Gacbi' tu le nac bë', ati' la'në' queëbi' bunách.

35 Gac cni quië la'lá' lahui le ta'zá' ládx'i'gac bunách zian. Yugu' lë ni lac quiu' ca tu guía tuchi' le tsaz ládx'i'da'u.

36 Zoanu ca' ni' Ana, ngul rui'nu didza' uláz queë' Dios. Nacnu xzi'në' Fanuel, bönni' nababë' di'a dza queë' Aser. Chnagútscanu Ana na', le gzóalenu bönni' queënu gdu gadx iz gdöd gucnu ra'bandau',

37 ati' bga'nnu uzëb cati' bdxintë dza chyu'unu gdu ca taplalj yu tap iz. Cutu ca' rubí'i ruza'nu ga nac nchil gdau'. Rëi len të dza rej ládx'i'nu-në' Dios, runnu gubás len rulidznu-në' Dios.

38 La' na'z bdxintënu ni', rënu-në' Dios: "Xclenu'." Gdixjöi'nu yúgu'të bunách ca nac queëbi' bi'idau' Jesús, bunách na' nacua' Jerusalén, ta'bóz dza gdxin Nu na' gsölë'ë Dios gaclen bunách.

Zhuöjqüë' José len María yödz Nazaret

39 Gdöd glunë' José len María yúgu'të le rna bë' zxba queë' Xanru' Dios, yhuöjqüë' ladzquë' Nazaret luyú Galilea.

40 Gzxönbi' bi'idau' Jesús len bdip ládx'i'bi'. Guta' queëbi' yöl-la' rejni'i, ati' zxön nac le ruzá' ladxë'ë queëbi' Dios.

Rudxinbi' bi'idau' Jesús nchil gdau'

41 Yugu' iz rjaquë' Jerusalén xuz xna'bi' Jesús cati' rac Lni Pascua, lni tu'spanë' bönni' judío ca benë' Dios, bubijë' xuz xtau'quë' luyú Egipto.

42 Cati' chyu'ubi' chinnu iz bi'i Jesús, yjaquë' Jerusalén ca tunczë' cati' rac lni na'.

43 Cati' gdöd lni, zhuöjqüë', san buga'nbi' Jerusalén bi'idau' Jesús, san cutu táquibe'inë' José len María, xna'bi' Jesús.

⁴⁴ Le táquinë' nútsa'bi' ladj bunách zian yú'ulengac lequë' nöz, tu dza nayá' gulazé'ë. Ni'r cati' guluguiljé'-bi' gap nacuá' di'a dza quequë' len gap nacuá' nup núnbë'quë'

⁴⁵ cutu guludzölnë'-bi'. Qui læ ni na' yhuöjqüë' Jerusalén, zajtiljqüë'-bi'.

⁴⁶ Cati' chguc dza bunn, guludzölnë'-bi' ga nac nchil gdau', rö'bi' gatsj lähui'lë' bönni' gdau' tu'sëdi, ruzé nagbi' didza' tu'ë len rnabi yúdxibi' lequë'.

⁴⁷ Gulubani yúgu'të nup gulayöni didza' bë'bi' ca nac yöl-la' rejni'i queëbi' len ca nacgac didza' bubí'ibi'.

⁴⁸ Cati' gulalé'inë'-bi' xuz xna'bi', gulubannë', ati' gudxnu-bi' xna'bi', rnanu:

—Zxi'na', ¿bizx quië benu' cni queëtu? Byutsca', len yöl-la' ruúbi ruguí'i buguiljtu' lí' neda' len xuzu'.

⁴⁹ Ni'r gudxbi' lequë' Jesús, rnabi':

—¿Bizx quië buguiljli' neda'? ¿Naru' cu nózili' run bayúdx guna' xchinë' Xuza'?

⁵⁰ Cutu gulayéjni'në' xuz xna'bi' didza' na' gudxbi' lequë'.

⁵¹ Bóajlenbi' lequë' Jesús, budxinbi' Nazaret, ati' benbi' ca rna xtídza'quë' xuz xna'bi'. Glu'znu icj ládxí'dau'nu yúgu'të læ ni María, xna'bi' Jesús.

⁵² Rata'r queëbi' bi'i Jesús yöl-la' rejni'i, len rxzönbí'. Burujbi' dxi'a lahuë' Dios len laugac bunách.

3

Lban runë' Juan, bönni' ruquilë' bunách nis

¹ Cati' chguc chinu iz rna be'iné' gdu'të yödzyú Tiberio César, ati' rna bë'ë Poncio Pilato luyú Judea, ati' Herodes rna bë'ë ca' luyú Galilea, ati' Felipe, böchë'ë Herodes na', rna bë'ë luyú Iturea len luyú Traconite, ati' Lisanias rna bë'ë luyú Abilinia,

² yugu' dza na' nacquë' bxuz blau Anás len Caifás, ati' la' na'z Dios bé'lenë' Juan, zxi'në' Zacarías, didza' cati' ni' zoë' Juan lu latj ca'z.

³ Rdë' Juan ni yúgu'të latj nacuá' ra' yegu Jordán, runë' lban ca ral-la' la'díl nis nup tu'bi'i ládxí'gac quië unít lahuë' Dios dul-la' nabága'quë'.

⁴ Guc cni ca na' nayúj lu guich la'y yugu' didza' bë'ë Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, rna:

Ryön chi'ë bönni' rulidzë' lu latj ca'z, rnë':

“Gul-pá' nöz gdxin queëli' Xanru'.

Gul-bíj li yugu' nöz las tödë'.

⁵ Gdzé'igac yúgu'të gap nac röga'.

Luhuóac lachi' yúgu'të gui'a sib len guí'adau'.

Lurúj li nöz nayéycj naróligac,

Ati' luhuóac dxi'a nöz guiöj.

⁶ La'le'i yúgu'të bunách Nu na' gsölë'ë Dios, Nu uslá bunách.”

⁷ Cati' gularúj bunách zian quië la'díl nis lu në'ë Juan, læ' gudxë' lequë':

—Lbi'ili', di'a dza quecha' bël snia'. ¿Nuzxa buluí'i lbi'ili' gzxundjli' yöl-la' rusyúdx zi'a gac quegac bunách?

⁸ Na'a, gul-gún le lac bë' chhubí'i ládxí'li' len cutu sa' ládxí'li', cugnali': “Nactu' tsahui' le nactu' zxi'n xsoë' Abraham”, le répa' lbi'ili', huac quel-lë'ë Dios yugu' guiöj ni len gunë' ga luhuóac zxi'n xsoë' Abraham.

⁹ Nacli' ca yugu' yag. Chzoa rböz guia huag gchugu yugu' yag. Yúgu'tè yag cuta'bía le nac dxi'a, la'chuguè' yag na' len la'gu'è leygac lu gui'.

¹⁰ Ni'r gulanabi lè' bunách nacuá' ni', ta'ná:

—¿Nacx gúntsatu'?

¹¹ Bubi'è didza' Juan, rè' lequè':

—Nu dè chop zxeý ral-la' unódzj qui nu cudé qui, ati' nu dè le gagu, lèzca' cni ral-la' quis quegac nup cudé le lagu.

¹² Guladxinè' ca' ni' quiè la'dilè' nis la'què' bönni' tu'quizxjè' lazgac bunách uláz qui yödZ zi'tu', ati' gulanabnè' lè', ta'né':

—Bönni' usèdi, ¿nacx gúntsatu' netu'?

¹³ Juan gudxè' lequè':

—Cutu uquizxjrli' tsca le chgna bé'inè' lbi'ili' bönni' uná bè'.

¹⁴ Gulanabnè' ca' lè' la'què' bönni' rjaquè' gdil-l, ta'né':

—¿Nazx netu', nacx guntu'?

Juan gudxè' lequè':

—Cutur gun gádxili' nitú bunách quiè cúali' le dè qui. Cutur gnèli' quegac bunách le cunácZ quiè gunli' ga la'guízxj lbi'ili', san gul-dzág ládxi'li' tsca razxjli'.

¹⁵ Ta'zá' ládxi'gac bunách na' ta'bóZ Nu na' ral-la' gsölè'è Dios, chqui' naquè' Juan na' bönni' lè' Cristo.

¹⁶ Bubi'è didza' Juan, gudxè' yúgu'tè', rnè':

—Le nactè neda' ruquila' lbi'ili' nis, san zè'è bönni' gunè' le rulu'z yöl-la' rdil nis ni, gchiziè' lbi'ili' Dios Bó' La'y len le nac gui' queè'. Bönni' ni naprè' yöl-la' uná bè' ca neda', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölè' nudè'è.

¹⁷ Zönè' lu nè'è bcö' queè' ati' ulubè' ga rlub zxoá' xtil queè', lè' ni rulu' le gac quegac bunách. Utubè' zxoá' xtil, len cu'è lei xlatji, san bèb qui uzégui'è lu gui' lè gatga ul.

¹⁸ Ca nacgac didza' ni len yela'gac zian didza' le bchiziè' icj naggac bunách, benè' lban Juan laquè' qui didza' dxi'a.

¹⁹ Juan na' buquié' Herodes, bönni' rna bè'è, le zóalenè'-nu Herodías, ngul queè' Felipe, bönni' böchè'è, lenca' le runè' zian le cunác.

²⁰ Ni'r benè' Herodes tu le nacr huia'dó, glu'è lidx guia Juan na'.

Rdilè' nis Jesús

²¹ Dza na' zi'a gdzunè' lidx guia Juan, cati' ni' ruquilè' bunách nis, bdilè' ca' nis Jesús. Cati' ni' rulidzè' Dios, gyalj luzxbá

²² ati' böjtè' Dios Bó' La'y, bdxinè' ga na' zoè' Jesús. Bulu' lahuè', rnè'è ca tuba' budódau', ati' byön chi'i Nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Li' nacu' Zxi'na'. Nadxi'ida' Li' len rdzag ladxa'a Li'.

Yugu' xuz xna' gul queè' Jesús

²³ Cati' gzu lahuè' runè' xchinè' Jesús, yu'è ca chi uruá' iz. Taqui bunách naquè' zxi'nè' José. Jesús naquè' zxi'n xsoè' Elí, nu na' naquè' xuznu María.

²⁴ Elí na' guquè' zxi'nè' Matat,

nu ni guc zxi'nè' Leví,
nu ni guc zxi'nè' Melqui,
nu ni guc zxi'nè' Jana,

nu ni guc zxi'nè' yetúè' José.

²⁵ José ni guquè' zxi'nè' Matatías,

nu ni guc zxi'në' Amós,
nu ni guc zxi'në' Nahum,
nu ni guc zxi'në' Esli,
nu ni guc zxi'në' Nagai.

²⁶ Nagai na' guquë' zxi'në' Maat,
nu ni guc zxi'në' yetúë' Matatías,
nu ni guc zxi'në' Semei,
nu ni guc zxi'në' yetúë' José,
nu ni guc zxi'në' Judá.

²⁷ Judá na' guquë' zxi'në' Joana,
nu ni guc zxi'në' Resa,
nu ni guc zxi'në' Zorobabel,
nu ni guc zxi'në' Salatiel,
nu ni guc zxi'në' Neri.

²⁸ Neri na' guquë' zxi'në' yetúë' Melqui,
nu ni guc zxi'në' Adi,
nu ni guc zxi'në' Cosam,
nu ni guc zxi'në' Elmodam,
nu ni guc zxi'në' Er.

²⁹ Er na' guquë' zxi'në' Josué,
nu ni guc zxi'në' Eliezer,
nu ni guc zxi'në' Jorim,
nu ni guc zxi'në' yetúë' Matat.

³⁰ Matat na' guquë' zxi'në' Leví,
nu ni guc zxi'në' Simeón,
nu ni guc zxi'në' Judá,
nu ni guc zxi'në' yetúë' José,
nu ni guc zxi'në' Jonán,
nu ni guc zxi'në' Eliaquim.

³¹ Eliaquim na' guquë' zxi'në' Melea,
nu ni guc zxi'në' Mainán,
nu ni guc zxi'në' Matata,
nu ni guc zxi'në' Natán.

³² Natán na' guquë' zxi'në' David,
nu ni guc zxi'në' Isaí,
nu ni guc zxi'në' Obed,
nu ni guc zxi'në' Booz,
nu ni guc zxi'në' Salmón,
nu ni guc zxi'në' Naasón.

³³ Naasón na' guquë' zxi'në' Aminadab,
nu ni guc zxi'në' Aram,
nu ni guc zxi'në' Esrom,
nu ni guc zxi'në' Fares,
nu ni guc zxi'në' yetúë' Judá.

³⁴ Judá na' guquë' zxi'në' Jacob,
nu ni guc zxi'në' Isaac,
nu ni guc zxi'në' Abraham,
nu ni guc zxi'në' Taré,
nu ni guc zxi'në' Nacor.

³⁵ Nacor na' guquë' zxi'në' Serug,
nu ni guc zxi'në' Ragau,
nu ni guc zxi'në' Peleg,

nu ni guc zxi'në' Heber,
nu ni guc zxi'në' Sala.

³⁶ Sala na' guquë' zxi'në' Cainán,

nu ni guc zxi'në' Arfaxad,
nu ni guc zxi'në' Sem,
nu ni guc zxi'në' Noé,
nu ni guc zxi'në' Lamec.

³⁷ Lamec na' guquë' zxi'në' Matusalén,

nu ni guc zxi'në' Enoc,
nu ni guc zxi'në' Jared,
nu ni guc zxi'në' Mahalaleel,
nu ni guc zxi'në' yetúë' Cainán.

³⁸ Cainán na' guquë' zxi'në' Enós,

nu ni guc zxi'në' Set,
nu ni guc zxi'në' Adán,
nu ni guc ca zxi'nczë' Dios.

4

Rzi' bë' Jesús Satanás tu' xöhui'

¹ Buzë'ë Jesús ra' yegu Jordán, gdu zóalenë' Lë' Dios Bö' La'y, ati' Dios Bö' La'y na' bchë'ë Jesús lu latj ca'z.

² Gzöë' ni' Jesús gdu ca choa' dza, ati' gzxi' bë' Lë' tu' xöhui' quië gun ga gchixinë' Jesús. Cutu bi gdahuë' Jesús yugu' dza na', ati' gdödr ni' rdunë'.

³ Ni'r gudx Jesús tu' xöhui' na', rna:

—Chqui' nacczu' Li' Zxi'në' Dios, gnatsca' luhuöác yöt xtil guiöj ni.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich, rna: “Clëgz yöt xtil nabánigac bunách, san nabánigac ca' yúgu'të xtidzë'ë Dios.”

⁵ Ni'r bchë' Jesús tu' xöhui' na' ga nac tu lu gui'a sib ati' tu chi'idau'z buluí' Lë' yúgu'të xlatjgac nup ta'ná bë' yödzlyú.

⁶ Rë Jesús tu' xöhui' na', rna:

—Gunna' quiu' yúgu'të xlatjgac nup ta'ná bë' ni len yöl-la' tsahui' quegac, le nadód lu na'a yúgu'të lë ni, ati' nu rë'nzda' ru'a qui.

⁷ Chqui' Li' uzechu zxibu' lahua' gunu' neda' zxön, yúgu'të lë ni gaqui quiu'.

⁸ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Bcuit ga zoa', Satanás, le nayúj lu guich la'y le rë netu', rna: “Xanu' Dios tsej ladxu'u-në', len tuzë' Lë' gunu' xchinë'.”

⁹ Ni'r bchë' Jesús Jerusalén tu' xöhui' na', ati' budxia Lë' cju'u gdau', len rë Lë':

—Chqui' nacu' Zxi'në' Dios, busládzu'tsca' cuinu' ni

¹⁰ le nayúj lu guich la'y, rna:

Dios gsölë'ë gbaz la'y queë', láclenë' Li'.

¹¹ Lu na'quë' luchisé' Li'

Cui tsajchegu'u guiöj, cugunu' zi' ni'u.

¹² Bubi'ë didza' Jesús, rë' lei:

—Nayúj lu guich la'y, rë netu': “Cutu si' bë'u Xanu' Dios.”

¹³ Cati' cutu budzöli yetú le si' bë' Jesús tu' xöhui' na', buzá' ga zoë' tu chi'idau'.

Rzu lahuë' Jesús runë' xchinë' luyú Galilea

14 Bōjë' Jesús luyú Galilea, dē lu nē'ē yōl-la' huac queē' Dios Bō' La'y. Gzē didza' ca nac queē', ati' gulayōni bunách nacua' yúgu'tē yōdz gdu zbi'il.

15 Busēdnē' bunách Jesús gap nac lu yu'u ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios bōnni' judío, ati' glun Lē' zxon yúgu'tē bunách ni'.

Le benē' Jesús yōdz Nazaret, ga nac ladzē'

16 Ni'r budxinē' Jesús yōdz Nazaret ga ni' gzxōnē'. Cati' bdxin dza la'y quequē' bōnni' judío, ca runczē' Jesús, gyaziē' lu yu'u ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios bōnni' judío, ati' gzuinē' quiē ulabē' tu le nayúj lu guich la'y.

17 Guludōdē' lu nē'ē Jesús guich ga na' nayúj didza' bē'ē Isaiás, bōnni' bē'ē didza' uláz queē' Dios. Cati' bsaljē' guich na', bdzōlnē' ga nayúj lu guich le rna:

18 Zóalenē' neda' Bō' La'y queē' Xanru'

Le nubijē' neda' quizi queē'

Quiē quiújōi'da' bunách yechi' didza' dxi'a.

Bsōlē'ē neda' una' nup rac zi' láchxi'dau'gac,

Len usyōnda' nup nádzungac, ca gac lulá,

Len una' bunách nachúl laugac,

Len uslá' bunách zoa nu runi leygac zi',

19 Len guna' lban qui dza ruzá' ladxē'ē quegac bunách Xanru' Dios.

20 Ni'r butubē' guich na' Jesús len bugu'ē lei lu nē'ē bōnni' run chi'ē yugu' guich la'y, ati' grō'ē. Ni'r gulaná' Jesús yúgu'tē nup nudubgac lu yu'u na'.

21 Gzu lahuē' Jesús rē' lequē':

—Na'a dza ni zoali' lbi'ili', rudxíncz le nayúj lu guich ni.

22 Gulanē' dxi'a queē' yúgu'tē', len gulubannē' ca nac didza' dxi'a ru'ē, ati' ta'nē':

—¿Naru' clēg bōnni' ni zxi'nē' José?

23 Rē' lequē' Jesús, rnē':

—Nazx huēli' neda' lē ni ta'ná bunách, le rna: "Li', bōnni' ruún bunách, bun cuinu'." Lēzca' cni huēli' neda': "Yugu' le byónitu' benu' Capernaum, ben ca' ga ni nac ladzu'."

24 Gnē' ca' Jesús:

—Le nactē rēpa' lbi'ili', chqui' zoē' bōnni' ru'ē didza' uláz queē' Dios, cutu tun lē' ba la'n bunách uládz queē'.

25 Le nactē rēpa' lbi'ili', gulacua'nu zian ngul uzēb luyú Israel yugu' dza ni' zoē' Elías, bōnni' bē'ē didza' uláz queē' Dios, cati' ni' cutu gul guiōj gdu ca tsonn iz yu xop beo' ati' guc gbin luyú na',

26 san Dios cutu bsōlē'ē Elías na' ga nacua'nu ngul uzēb nacua'nu luyú Israel, san bsōlē'ē lē' ga na' zoanu ngul uzēb lu yōdz Sarepta, le nabáb yōdz Sidón.

27 Lēzca' cni, gulacua' luyú Israel zian nup te'i huē' nudzu' ruzód dza ni' zoē' Eliseo, bōnni' bē'ē didza' uláz queē' Dios, san cutu bōaquē' nitúē' bōnni' nutsē'ē ladj bunách Israel na', san bōaquē' tuzē' Naamán, bōnni' nababē' luyú Siria.

28 Cati' gulayōnnē' didza' ni, gulaleynē' yúgu'tē bōnni' nacué' lu yu'u ga na' tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios.

29 Ni'r gulayasē' len gulubijē' Jesús ni'l ra' yōdz. Gulaché'ē Lē' ga nac lē'i gui'a guiōj ga na' dē ladjquē' quiē lusládzu'ē Lē' ga nac lē'i gui'a guiōj na'.

30 Ni'r gdōdē' Jesús gatsj lahuil' ga na' nacué', zhuōjtē'.

Tu bönni' yu'u lë' bö' xöhui'

³¹ Ni'r gyijë' Jesús yöd' Capernaum luyú Galilea, ati' ni' busëdnë' bunách yugu' dza la'y quequë' bönni' judío.

³² Gulubannë' ca nac le rusëdnë' lequë' Jesús, le bë'ë didza' ca tu bönni' dë lu në'ë.

³³ Zoatë' ca' ni' lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' yu'u lë' bö' xöhui', ati' bë'ë zidzj didza',

³⁴ rnë':

—Bsan netu'. ¿Bizxa rál-la'tu' quiu', Jesús, bönni' Nazaret? ¿Naru' za'u usnitiu' netu'? Núnbë'a Li' nu nacu'. Bönni' La'y queë' Dios nacu'.

³⁵ Buzeynë' ba nadx bö' xöhui' na' Jesús, rë' lei:

—Bseyj ru'u len burúj lu bönni' ni.

Ni'r gru'n lyu bönni' na' bö' xöhui' na' laugac bunách nacuá' ni' len burujtë lu bönni' na', san cutur bi ben queë'.

³⁶ Gulubannë' yúgu'të' len glu'ë didza' tuë' len yetüë', ta'në':

—¿Bizxa didza' ni ru'ë? Len yöl-la' uná bë' len yöl-la' huac zxön rna bé'inë' yugu' bö' xöhui', ati' tu'rujtë bö' xöhui' na'.

³⁷ Gzë didza' ca nac queë' Jesús, ati' gulayöni bunách yúgu'të yöd' gdu zbi'il.

Ruúnë' Jesús xna'nu ngul queë' Pedro

³⁸ Ni'r gyasë' Jesús len burujë' lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, ati' gyazië' lidxë' Simón. Ni' zoanu xna'nu ngul queë' Simón na', yu'unu tu xla, ati' gláta'yüë' lahuë' Jesús unë'-nu.

³⁹ Gbiguë'ë Jesús ga na' dënu, ati' bulidzë' huë' xla na' yu'unu. La' brujtë tu xla na' yu'unu, ati' la' gyástënu len bë'nu le glahuë'.

Ruúnë' Jesús zian nup te'i

⁴⁰ Cati' chrbia gbidz, guladxín ni' yúgu'të nup nacua'len lequë' nup na' te'i qui queëgac guidzhuë', ati' yjua'quë' leygac ga na' zoë' Jesús. Lë' bxoá në'ë nup na' te'i, bunë' leygac.

⁴¹ Gulurúj ca' zian bö' xöhui' yu'ugac bunách te'i na'. Ta'bödxya'a bö' xöhui', ta'ná:

—Li' nacu' zxi'në' Dios.

Ni'r buzeynë' ba nadx yugu' bö' xöhui' na' Jesús, len cutu bë'ë latj la'ná, le nózigac naquë' Cristo.

Runë' Jesús lban luyú Galilea

⁴² Cati' za' reni' yetü dza, brujë' Jesús Capernaum na', ati' gyijë' tu latj ca'z. Ni' guluguúlj Jesús bunách zian. Cati' guladxinë' ga na' zoë', glë'nnë' lutseyne' Lë', cui uzë'ë ga na' nacu'ë.

⁴³ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Run bayúdx tsija' gap nacuá' yezica' yöd'z, tsjena' ca' ni' lban qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios. Qui lë ni na' bsölë'ë neda' ni.

⁴⁴ Cni' guc, benë' lban yugu' yöd'z luyú Galilea len gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío.

5*Ta'dzunba' bö' lban zian*

¹ Cati' ni' zoë' Jesús ra' nis zxön nazí' lei Genesaret, guluquí gulutsútsj Lë' bunách zian quië la'yöni xtudzë'ë Dios.

² Ni'r blé'iné' chop bárcodau' Jesús, zxoagac lu nis zxön ga na' nac ra' yu bidx, ati' narujquë' lé'igac bárcodau' na' bönni' uzón böi len ta'guibë' yöxj böi quequë'.

³ Grenë' Jesús tu lë'i bárcodau' na', le naqui queë' Simón Pedro, ati' gnabnë' lë' udxiguë' lei yeláti'dau' zi'tu' ga nac ra' yu bidx na'. Ni'r grö'ë Jesús lë'i bárcodau' na', len rö'zë' ca' ni' rusëdnë' bunách zian nacua' ni' lu yu bidx na'.

⁴ Cati' budx bë'ë didza' Jesús, ni'r gudxë' Simón, rnë':

—Bsa' bárcodau' ni lu nis zxön ga na' rö' zil, ati' ni' gul-zál yöxj böi queëli' quië sönlí'-ba' böi.

⁵ Bubi'ë didza' Simón, rë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, gdu yël chbentu' dxin len nituba' böi cutu rzónitu'-ba', san didza' quiu' gzálgara' lei.

⁶ Cati' chgulazalë' yöxj na', gulazönë' zióntërba' böi ati' ráquitiqui' gröza' yöxj böi na'.

⁷ Ni'r gululá' gulului'znë', gululidzë' lza'quë' nacu'ë yetú lë'i bárcodau' na' djaquë' láclenë' lequë'. Cati' guladxiné' ni' guludzë'ë'-ba' böi groptë bárcodau' na' ati' chraqi luhuójt lu nis bárcodau' na'.

⁸ Cati' blé'iné' lë ni Simón Pedro, ni'r buzechu xzibë' lahuë' Jesús, rnë':

—Bcuit ga zoa', Xan, le naca' bönni' dul-la'.

⁹ Cni gnë' le radxi rdzöbnë' Pedro ni'a quecba' böi zian na' gulazönquë'-ba', len lëzca' cni guc quegac nup nacua'len lë'.

¹⁰ Gladxi guladzöbnë' ca' Jacobo len Juan, yugu' xzi'në' Zebedeo, nup ni naccgac lzë'ë Simón Pedro na'. Ni'r rë' Simón na' Jesús, rnë':

—Cutu gádxinu'. Na'a su lau' gchë'u quia' bunách ca runu' rzönu'-ba' böi.

¹¹ Cati' chguluschiné' yugu' bárcodau' na' ga nac ra' yu bidx, ni'r guluca'në' ni' yúgu'të, ati' zjáclenë' Jesús.

Ruúnë' Jesús bönni' ré'inë' huë' nudzu' ruzöd

¹² Cati' zoë' Jesús tu lu yödz ni', bdxiné' ga na' zoë' bönni' ré'itsquinë' huë' nudzu' ruzöd. Cati' blé'inë' Jesús, butság lahuë' lyu, len gúta'yuë' lahuë', rnë':

—Xan, chqui' rë'nnu', huac unu' neda'.

¹³ Ni'r bulí në'ë Jesús len gdanë' lë'. Rë' lë':

—Rë'nda'. Gacu' dxi'a.

La' gbidxtë huë' nudzu' queë' bönni' na'.

¹⁴ Ni'r gna bé'inë' lë' Jesús nutu nu guië' ca'. Gudxë' lë':

—Gyeaj, yajluí' cuinu' lahuë' bxuz, ati' yajnödzj quië le un dxi'a li' qui gdau' ca gna bë'ë Moisés, lë na' ulu'í lequë' chböacu'.

¹⁵ Gzëtër ca' didza' qui yöi-la' huac queë' Jesús, ati' guludúb ga na' zoë' bunách zian quië la'yöni xtidzë'ë len quië unë' lequë', ugúë' guidzhuë' quequë'.

¹⁶ Ni'r buzë'ë ni' Jesús, gyijë' tu latj ca'z, ati' ni' bulidzë' Dios.

Ruúnë' Jesús bönni' huë' nacu'në' bin

¹⁷ Yetú dza, cati' ni' rusëdnë' bunách Jesús, rö'quë' ca' ni' yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi taquë' zxba queë' Moisés, narujquë' yúgu'të yödz luyú Galilea len luyú Judea len lu yödz Jerusalén. Nac bë' dë lu në'ë Jesús yöi-la' huac queë' Xanru' Dios le ruúnë' bunách te'i nacua' ni'.

¹⁸ Ni'r guladxiné' ni' bönni' nua'quë' le deynë' bönni' huë' nacu'në' bin, ati' gulaguiljë' nax lunë' la'gu'ë lë' lu yu'u quië la'guixjë' lë' lahuë' Jesús.

¹⁹ Cati' cutu guladzölnë' nacx lunë', le nacuá' ni' bunách zian, gulabenë' cju'u yu'u na' len gulasaljë' cju'u na'. Ni'r guluzötjë' ni' le deynë' bönni' huë' na', ati' gulaguijxjë' lë' gatsj lahui'l bunách ni' lahuë' Jesús.

²⁰ Cati' gúquibe'inë' Jesús ca na' ta'yejlë'ë Lë', gudxë' bönni' huë' na':

—Bönni', yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'.

²¹ Ni'r gulazú laquë' ta'zá' ládxi'quë' bönni' gdau' tu'sëdi na' len yugu' bönni' gdau' fariseo, ta'në':

—¿Nuzxa caz bönni' ni rnë' le rucán Dios ca'z? ¿Nuzxa caz gac unít lau dul-la'? Tuzë' Dios runít lahuë' dul-la'.

²² Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë' ati' rë' lequë':

—¿Bizx quië rza' ládxi'li' cni?

²³ Cutu nac baníg nu guiëz bönni' ni: “Yugu' dul-la' nabagu'u chbunít lahua'”, san nac baníg nu gun ga tsasë' len së'i ni'ë.

²⁴ Guna' ga gnózili' dë lu na'a luyú ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, yöl-la' uná bë' unít lahua' dul-la'.

Ni'r gudxë' bönni' na' nacu'në' bin, rnë':

—Li' rëpa', gyas. Bua' le deynu' len böaj lidxu'.

²⁵ La' gyastë' bönni' huë' na' lauquë' ati' bu'ë lë na' gúti'në', zhuöjë' lidxë', rgu'ë Dios yöl-la' ba.

²⁶ Gulaníttsquinë' yúgu'të', ati' gulagu'ë Dios yöl-la' ba, len tádxiznë' ca', ta'në':

—Na'a blé'iru' le run ga rubániru'.

Jesús rulidzë' Leví

²⁷ Gdöd glac lë ni brujë' ni' Jesús ati' blé'inë' tu bönni' uquízjx lazgac bunách lë' Leví, rö'ë ga na' ruquízjxjë', ati' Jesús rë' lë':

—Gda' neda'.

²⁸ La' gyastë' Leví, ati' buca'në' yúgu'të, zéajlenë' Jesús.

²⁹ Gdöd ni', benë' Leví na' tu gü'i huagu queë' Jesús ga nac lu yu'u lidxë', ati' gulacu'ë ni' zian bönni' uquízjx len yela'quë' bönni' ta'bólenë' lequë' tahuë'.

³⁰ Ni'r gulanë' quequë' bönni' uséd queë' Jesús bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, ta'në':

—¿Bizx quië ri'j rágulenli' yugu' bönni' uquízjx len yela'quë' bönni' dul-la'?

³¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu naquincnë' nu un bunách bönni' nacu'ë dxi'a, san bönni' té'inë' naquincnë' nu un bunách.

³² Za'a, clëg ulídzgaca'-në' bönni' tsahui', san za'a ulídzgaca'-në' bönni' dul-la' quië lubí'i ládxi'quë'.

Ta'nabnë' Jesús ca nac qui yöl-la' run gubás

³³ Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' gdau' na', ta'në':

—¿Bizx quië tunë' gubás zian lzu bönni' da'quë' Juan, len tu'lidzë' Dios, ati' tunë' ca' cni bönni' da'quë' yugu' bönni' gdau' fariseo, san bönni' da'quë' Li' ti'j tahuë'?

³⁴ Jesús rë' lequë':

—¿Naru' huactsa gunli' ga lunë' gubás bönni' nacu'ë lni qui yöl-la' rutság na' tsal ni' zóalenë' lequë' bönni' rutság në'ë?

³⁵ Huadxín dza cati' gduë' ga nacu'ë bönni' rutság në'ë. Dza ni'r lunë' gubás.

³⁶ Ni'r benë' lsaqui' ca nac lë ni Jesús, rë' lequë':

—Nutu nu bönni' gchuguë' lari' cub chnadía len cuijë' tstaca' le udë'ë lë'i lari' tëb. Chqui' gunë' cni, clëgz gac ditj lari' cub na', san lári'dau' na' gruj lë'i lari' cub na' cutu tsajlóz lari' tëb na'.

³⁷ Lëzca' cni, nutu nu bönni' rguë'ë xisi uva cub lu rë'ö gul náquini guid. Chqui' nu gun cni, ulá'a rë'ö gul na' náquini guid xisi uva cub na', ati' glalj xisi uva na', ati' gac ditj rë'ö gul na'.

³⁸ Qui lë ni na' ral-la' ca'aru' xisi uva cub lu rë'ö náquini guid cub, ati' groptë lac chi'i.

³⁹ Chqui' zoa nu ri'j xisi uva gul, cutu gué'nitë gui'j xisi uva cub, le rna: "Nacr szxi' xisi uva gul na'."

6

Ta'leycjë' deu xzoa' xtil dza la'y bönni' uséd queë' Jesús

¹ Cati' nac tu dza la'y quequë' bönni' judío, rdödë' Jesús gap dë yöl xzoa' xtil, ati' ta'leycjë' deu ga dxia xzoa' xtil bönni' uséd queë'. Ta'zúb'i'ni na'que' lei len tahuë'.

² Ni'r gulanabnë' lequë' bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—¿Bizx quië runli' le cural-la' gunru' dza la'y?

³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' cu nulábnli' ca benë' David cati' gdunë', ati' guladún ca' nup nacua'len lë'?

⁴ Gyazië' lu yu'u queë' Dios len gzxi'ë yöt xtil tu'cu'ë lahuë' Dios, lë na' cutu ral-la' gáguru', san tuz bxuz dë latj lahuë', ati' gdahuë' lei David len bë'ë ca' quegac nup nacua'len lë'.

⁵ Ni'r gudxë' lequë' Jesús, rnë':

—Naca' xani dza la'y neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

Tu bönni' narequi' në'ë

⁶ Cati' nac yetú dza la'y quequë' bönni' judío, gyazië' Jesús lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios len busëdnë' nup nacua' ni'. Zoë' ca' ni' bönni' narequi' në'ë yubél.

⁷ Tu'yúë' Jesús bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo quië la'lé'inë' chqui' unë' lë' cati' nac dza la'y quequë' quië ludzölnë' nacx luquië' Lë'.

⁸ Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë', ati' gudxë' bönni' na' narequi' në'ë, rnë':

—Gyas. Gzui gatsj lahui'l ni.

La' gyastë' bönni' na', gzuinë'.

⁹ Ni'r gudxë' yugu' bönni' gdau' na' Jesús, rnë':

—Unábitsqui'da' lbi'ili' tu didza'. ¿Naru' dë latj cati' nac dza la'y gunru' le nac dxi'a o gunru' le cunác? ¿Naru' dë latj ugué'l-la'ru' yöl-la' na'bán quegac bunách, o uguaru' lei?

¹⁰ Ni'r buyuë' Jesús yúgu'të bönni' na' nacu'ë gdu cuitië', ati' gudxë' bönni' huë' na':

—Bli na'u.

Bulí në'ë bönni' na', ati' la' bóactë në'ë na'.

¹¹ Ni'r gulaleynë' bönni' gdau' na', ati' glun xtídza'quë' la' légaczë' nacx bi lunë' queë' Jesús.

Rböë' Jesús chinnuë' bönni' lacquë' gbaz queë'

12 Dza ni' gyijë' Jesús ga nac tu lu gu'adau'. Ni' bulidzë' Dios, ati' gdu yël bé'lenë' Dios didza'.

13 Cati' za' reni', bulidzë' bönni' da'quë' Lë', ati' gröë' chinnuë' quië lacquë' gbaz queë'.

14 Bulidzë'

Simón, (lë' ca' Pedro),
Andrés, (böchë'ë Pedro),

Jacobo,

Juan,

Felipe,

Bartolomé,

15 Mateo,

Tomás,

Jacobo, (zxi'në' Alfeo),

Simón, (bönni' rui' ladxë'ë yödز queë'),

16 Judas, (böchë'ë Jacobo),

Judas Iscariote, (bönni' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë').

Ruúnë' Jesús bunách zian

17 Bötjlenë' bönni' gbaz queë' na' Jesús lu gu'adau' na', ati' guladxinë' tu ga nac lachi', ga ni' nacu'ë zianr ca' bönni' uséd queë', nacua'len lequë' bunách zian narujgac yúgu'të yödز luyú Judea len yödز Jerusalén, len yugu' yödздau' dëgac ra' nis zxön ga na' nacua' yödз Tiro len Sidón. Guladxín ni' bunách ni quië luzé nagquë' xtidzë'ë Jesús, len luhuöaquë' lu guidzhuë' qui queëquë'.

18 Guluhuöaquë' ca' bönni' ni' ta'zaca' ta'gui'ë lu na'gac bö' xöhui'.

19 Yúgu'të bunách zian na' tui' ládxi'gac la'gán Jesús le ruúnë' yúgu'të len yöl-la' huac queë'.

Nup nacgac bica' ba len nup nacgac bica' bayechi'

20 Ni'r buyúë' Jesús bönni' uséd queë' nacu'ë ni', len gudxë' lequë':

—Bica' ba lbi'ili', nacli' yechi' ladxí', le gata' queëli' latj ga rna bë'ë Dios.

21 'Bica' ba lbi'ili' rdunli' na'a, le huöljli'.

'Bica' ba lbi'ili' rbödxli' na'a, le uzxidxli'.

22 'Bica' ba lbi'ili', le za' dza cati' cula'le'i lbi'ili' dxi'a bunách len lubj lbi'ili' ga nacua' len la'në' zi' queëli', len lucá'n ca'z le nazí lali' ca tu le nac xöhui' le da'li' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

23 Gul-zi' xbey dza na' len gul-dziji, le nac zxön le gaqui queëli' yehua' yubá. Lëzca' cni glunë' xuz xtau'gac bunách ni quequë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

24 'Bica' bayechi' lbi'ili', dë yöl-la' tsahui' queëli', le chdë le ruzi'li' xbey.

25 'Bica' bayechi' lbi'ili' nuhuólj nadzë'ili' na'a, le huadunli'.

'Bica' bayechi' lbi'ili' ruzxidxli' na'a, le hu'nili' len cödx yéchi'li'.

26 'Bica' bayechi' lbi'ili' ta'në' dxi'a queëli' yúgu'të bunách. Lëzca' cni glunë' xuz xtau'li', gulané' dxi'a quequë' bönni' gulazí yë'ë, gulané' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios.

Ral-la' gdxí'iru' nup cuta'le'i rë'u dxi'a

27 Gnë' ca' Jesús:

—Lbi'ili' zoali' ni ryónili' neda', rëpa' lbi'ili': Gul-dxi'i nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a. Gul-gún le nac dxi'a quegac nup tu'dí'i lbi'ili'.

²⁸ Gul-náb lahuë' Dios gac dxi'a quegac nup tua' dö' queëli' len gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' nup ta'né' zi' queëli'.

²⁹ Chqui' nu capa' tsla'a xagu', bzë yetslá'a ca' xagu'. Chqui' nu cua lari' naxóa cudzu'u, bë' latj cua ca' zxau'.

³⁰ Núti'tëz nu bi gnab le dë quiu', bnödzej qui, ati' nu cua le naqui quiu', cutu unabu' lei.

³¹ Ca ré'nili' lun queëli' bunách, lëzca' cni gul-gún quequë'.

³² 'Chqui' nadxi'izli' nup nadxi'igac lbi'ili', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la', ta'dxi'inë' nup nadxi'igac lequë'.

³³ Chqui' runli' le nac dxi'a quegac nup tun dxi'a queëli', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la'.

³⁴ Chqui' runödzejli' quegac nup runli' löz lubíi' queëli', ¿bizxa yöl-la' ba gdél-li'li'? Lëzca' cni tunë' bönni' dul-la', tu'nödzejë' quegac nup tun dul-la', le tunë' löz lubíi' quequë' lë na' gulunödzejë'.

³⁵ Neda' répa' lbi'ili': Gul-dxi'i nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a len gul-gún le nac dxi'a. Gul-nödzej quegac bunách zal-la' cutu runli' löz nu ubíi' queëli'. Chqui' cni gunli', zxön nac le gata' queëli', ati' gacli' zxi'nczë' Dios, Nu nactër blau, le runë' Lë' le nac dxi'a quegac bunách cuta'dzág ládxi'gac len quegac bunách tua'dö'.

³⁶ Gul-huechi' ladxli' bunách ca na' runë' Xuzli' Dios, ruhuechi' ladxë'ë yúgu'të bunách.

Cutu ral-la' gchugu bë'ru' qui lza'ru'

³⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu glag yudxli' lza'li', ati' nutu nu glag yudx lbi'ili'. Cutu cuij bë'li' qui lza'li', ati' nutu nu cuij bë' queëli'. Gul-nít lau lza'li', ati' Dios unít lahuë' ca' lbi'ili'.

³⁸ Gul-nödzej qui lza'li', ati' Dios gunnë' queëli'. Lunödzejë' queëli' le lurixë' len tu gui'n rbixi le nac gdu, le naguír, len naguí gazxj ga rë', len zoatsca gba. Ca nac le rurixli', la' ca'z urixë' ca' queëli' Dios.

³⁹ Benë' lsaqui' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' huactsa bönni' lau chul gchë'ë yetüë' bönni' lau chul? Cutu ca' gac, le la'bixë' gropë' tu yeru.

⁴⁰ Cutu ca' gacrë' blau bönni' uséd ca nu rusëdi lë', san cati' udx gzëdë' bönni' na', gaquë' ca nac nu na' rusëdi lë'.

⁴¹ ¿Bizx quië ruyú' bëbdau' yu'u yøj lahuë' böchi' lza'u, len cutu rlé'inu' le zxön yu'u yøj lau' li'?

⁴² ¿Naru' huactsa gui'u-në' böchi' lza'u: "Böcha'a, benn latj cuija' bëbdau' yu'u yøj lau'", len cutu rlé'inu' le zxön yu'u yøj lau' li'? Li', bönni' ruluíz tsaui' cuinu'. Gleaj zi'al le zxön yu'u yøj lau' li', ati' ni'r glé'inu' dxi'a quië cuiju' bëbdau' yu'u yøj lahuë' böchi' lza'u.

Le runru' nac bë' le nacru'

⁴³ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu gac cuija le xöhuí' yag dxi'a. Lëzca' cni, cutu gac cuija le nac dxi'a yag xöhuí'.

⁴⁴ Cni nac, le rbia yag nac bë' ca nac yag na'. Cutu ruchibru' le rbia yag higo lu yag yötsi', len clég lu bsequi' yötsi' cutu ruchibru' le rbia lba uva.

⁴⁵ Didza' dxi'a ru'ë bönni' dxi'a le yu'u icj ládxi'dau'huë' le nac dxi'a, ati' didza' xöhuí' ru'ë bönni' xöhuí' le yu'u icj ládxi'dau'huë' le xöhuí'. Rnë rú'aru' ca nac le yu'u icj ládxi'dau'ru'.

Chop ca gac udxiaru' xlibi yu'u

⁴⁶ Gnë' ca' Jesús:

—¿Bíx quië rulidzli' neda', rnali': "Xantu', Xantu'", san cutu runli' ca rna bé'ida' lbi'ili'?

⁴⁷ Ului'ida' lbi'ili' ca nac nu na' za' quia' len ryöni xtidza'a len run ca rna bé'ida' lei.

⁴⁸ Nu ni nac ca bönni', cati' benë' lidxë', ga rë' bchö'në' len bdxie' xlibi yu'u ga nac lu guiöj. Cati' böjt gba'u, bchö'n cuit yu'u na', san cutu guc uquindj lei, le nulib ga nac lu guiöj.

⁴⁹ Na'a, nu ryöni xtidza'a len cutu run ca rna bé'ida' lei, nu ni nac ca bönni' benë' lidxë' ga nac lu yu ca'z, cutu nunë' xlibi. Cati' bchö'n cuit yu'u na' gba'u, la' bguindjtë, ati' gbix dëra zö'ö qui.

7*Ruünë'-bi' Jesús bi'i huen dxin queë' bönni' Roma*

¹ Cati' budx bé'lenë' lequë' didza' ni, gyazië' Jesús Capernaum.

² Lu yödz ni' zoë' bönni' Roma, nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l len zoabi' bi'i huen dxin queë' nadxí'itsquinë'-bi', ati' bi'i ni ré'ibi' len chraqi gatbi'.

³ Cati' byönnë' bönni' ni didza' tu'ë bönni' ca nac queë' Jesús, la' bsóla'të' ga na' zoë' Jesús la'quë' bönni' gul tu'zejni'në' bönni' judío, tsjóta'yquë' lahuë' Jesús guidë' duhuenë'-bi' bi'i huen dxin queë' na' ré'ibi'.

⁴ Guladxinë' ga zoë' Jesús bönni' gul tu'zejni' na', ati' gláta'yuë' lahuë' gdu ládxiquë', ta'né':

—Naquë' lsaca' bönni' na' gunu' queë' lë ni,

⁵ le runë' ba la'n bunách uládz queëru' len benë' queëru' yu'u ga rudubru' rusëdru' queë' Dios.

⁶ Ni'r gyéajlenë' lequë' Jesús. Cati' chzoa la'dxinë' lidxë' bönni' na', lë' bsölë'ë ga zë'ë Jesús la'quë' böchi' lzë'ë, të' Lë':

—Xan, rnë' bönni' na': "Cutu ugu'ínu', le cutu naca' lsaca' tsaziu' lidxa'

⁷ len cutu naca' lsaca' guida' ga zu'. Qui lë ni na' cutu burúguida' guida' ga zu'. Bë'z didza' ati' huóactëbi' bi'i huen dxin quia'.

⁸ Neda' ca', zoa nu rna be'i neda', ati' nacu'ë ca' bönni' rjaquë' gdil-l rna bé'ida' lequë'. Rëpa'-në' tuë': Gyeaj ni', ati' rijë'. Rëpa'-në' yetúë': Gda ni, ati' ridë'. Rëpa'-në' ca' huen dxin quia': Ben dxin ni, ati' runë' dxin na'."

⁹ Cati' byönnë' didza' ni Jesús, bubannë' queë' bönni' na', ati' bueycjë', len gudxë' bunách na' za'c cúdzulë', rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', nutu nu bönni' Israel cutu rajxaquí'da'-në' rejlë'ë neda' ca rejlë'ë neda' bönni' ni.

¹⁰ Cati' guludxinë' bönni' na' bsölë'ë lequë' bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, gulayazië' ga nac lu yu'u lidxë' len gulalé'inë' chböacbi' bi'i huen dxin na'.

Ruspanë'-bi' Jesús bi'i bönni' queënu ngul uzëb

¹¹ Gdöd guc lë ni, zijë' Jesús yödz Naín, dzagquë' Lë' bönni' uséd queë' lenca' bunách zian.

¹² Cati' bdxinë' gal-la' ra' yödz na', ni' blé'inë' bönni' nua'quë'-bi' tubi' bi'i bönni' nat zajcachi'quë'-bi'. Bi'i nat na' naci' la'z dui bi'i queënu ngul uzëbdau'. Zjaclen-nu ngul uzëb na' zian bunách uládz queënu.

¹³ Cati' blé'inë'-nu Xanru', buечи' ladxë'ë-nu, ati' gudxë'-nu:

—Cutur cödxu'.

14 Ni'r gbiguë'ë Jesús, gdanë' da'a yag ga na' dëbi' bi'i nat na'. Gulabözë' bönni' na' nua'quë'-bi', ati' Jesús gnë':

—Bi'i, li' rëpa', gyas.

15 Ni'r bubanbi'. Grö'bi' bi'i na' zi'al natbi', ati' gzu laubi' rui'bi' didza'. Budödë'-bi' Jesús lu na'nu xna'bi'.

16 Cati' gulale'i lë ni bunách ni', gládxinë' yúgu'të', ati' gulagu'ë Dios yöl-la' ba, ta'në':

—Blë'ë queeru' bönni' blau, ru'ë didza' uláz queë' Dios. Dioscz ráclenë' bunách queë'.

17 Gzë didza' ca nac yöl-la' huac queë' Jesús, ati' gulayöni bunách yúgu'të yödzy luyú Judea len yúgu'të yödzy gdu zbi'il.

Le rnabë' Juan, bönni' buquilë' bunách nis

18 Gulaguíxjöi'në' Juan bönni' da'quë' lë' yúgu'të lë ni runë' Jesús. Bulidzë' Juan chopë' bönni' na' da'quë' lë'

19 ati' bsölë'ë lequë' ga na' zoë' Jesús quië la'nabnë' Lë', la'né': "¿I nacu' Li' Cristo, bönni' ral-la' guidë', o naru' ral-la' cöztu'-në' bönni' yubl?"

20 Cati' guladxinë' ga na' zoë' Jesús bönni' na' nasölë'ë Juan, té' Jesús:

—Nasölë'ë netu' Juan, bönni' buquilë' bunách nis, quië gnábitu' Li', gnatu': "¿I nacu' Li' Cristo, bönni' na' ral-la' guidë', o naru' ral-la' cöztu'-në' bönni' yubl?"

21 La' na'z ruúnë' Jesús zian nup te'i, yugu' bönni' huë' len bönni' yu'ugac lequë' bö' xöhu'i, ati' zian bönni' lau chul busaljë' yöj lauquë'.

22 Bubi'ë didza' Jesús, rë' chopë' bönni' na' nasölë'ë Juan, rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajtixjöi'-në' Juan ca nac le blé'ili' len le byönili'. Tu'lé'inë' bönni' bchul lauquë'. Tu'zé'ë bönni' glatsjë'. Nuhuöacque' bönni' gü'cnë' huë' nudzu' ruzód. Tu'yönnë' bönni' gulacödzuë'. Nubanquë' bönni' glatië'. Ta'yönnë' didza' dxi'a bönni' yechi'.

23 Bica' ba nu cugác chop ladx'i za'len neda' zal-la' cutu runa' ca raqui nu na' ral-la' guna'.

24 Cati' guluzë'ë ni' bönni' na' bsölë'ë Juan, gzu lahuë' Jesús rë' bunách ni' ca nac queë' Juan, rnë':

—¿Bizxa brujli' yajyuli' lu latj ca'z? ¿Naru' brujli' yajyuli' gui rutá lei bö' reycj?

25 ¿Bizxa caz brujli' yajyuli'? ¿Naru' brujli' yajyuli'-në' bönni' nacuë' lari' záca'tsqui? Nóziczli' nacuá' lidxquë' bönni' ta'ná bë'ë nup nácugac lari' záca'tsqui len tu'zi' xbey yöl-la' tsahui'.

26 ¿Bizxa caz brujli' yajyuli'? ¿Naru' brujli' yajyuli'-në' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios? Ja, rëpa' lbi'ili', ati' náctë'rë' blau ca nu rui' didza' uláz queë' Dios.

27 Naquë' Juan bönni' na' nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna:

Byutsca', rsóla'a-në' gbaz quia', nörë' ca Li'.

Bönni' ni upë'ë nöz ga tödu'.

28 Neda' rëpa' lbi'ili': Gap nacuá' bunách, chqui' zoë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, cutu nacrë' blau ca Juan, bönni' na' buquilë' bunách nis, san nu nactë' cuidi'z ga rna bë'ë Dios nactë'r blau ca Juan na'.

29 Cati' gulayöni didza' ni bë'ë Juan bunách ni' len bönni' tu'quixjë' lazgac bunách, gláquibe'inë' le nac tsahui' lahuë' Dios, len guladilë' ca' nis lu në'ë Juan,

30 san yugu' bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' tu'sëdi taquë' zxba queë' Moisés cutu guladilë' nis lu në'ë Juan, ati' cni' guc, guluca'në' ca'z le gu'nnë' Dios gunë' quequë'.

31 Gnë' ca' Xanru':

—¿Nacx usáqui'da' bunách dza ni zoaru' na'a? ¿Nacxcz nacquë'?

32 Nacquë' ca bi'idau' ta'guitjbi'. Ta'bö'bi' lu yë'y len ta'bódxya'abi'. Ta'nabi' tubi' yetubi': "Rucódxtu' queëli' gui san cutu rya'li'. Rul-l yéchi'tu' san cutu rbódxli'."

33 Cni' nacli' le bidë' Juan, bönni' buquile' bunách nis, len cutu gdahuë' yöt xtil, len cutu gu'ë xisi uva, ati' rnali' queë': "Tu' xóhui' dzag lë'."

34 Cati' bida' neda', Bönni' Nuhuóaquë' Gdu Bunách, len ri'j rahua', rnali' quia': "Bönni' ni naquë' bönni' huáguxó'ö len bönni' ri'jé'. Naquë' lza'quë' bönni' tu'quizzjé' len yezíca'rë' bönni' dul-la'."

35 Répa' lbi'ili': Nac bë' nup napgac yöl-la' rejni'i queë' Dios ni'a qui le tun.

Le benë' Jesús lidxë' bönni' gdau' fariseo

36 Bulidzë' Jesús gágulenë' lë' tsaxón bönni' gdau' fariseo, ati' gyazië' Jesús lidxë' bönni' na', len grö'ë rahuë'.

37 Zoanu lu yódz na' ngul udá dzag, len cati' gnózinu rö'ë ráhuë' Jesús lidxë' bönni' gdau' fariseo na', ni'r bdxinnu ni' nua'nu bóga'dau' náquini guiöj zaca' le yudz tu le rla' zxix.

38 Cati' bdxinnu zaca' cúdzu'lë' Jesús, grö'nu xni'ë rbódxnu. Ni'r gzu launu rgu'nu nis rbódxnu ni'ë Jesús len ruzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. Butság launu ni'ë len glu'nu ni'ë lë na' rla' zxix.

39 Cati' blé'inë' lë ni bönni' gdau' fariseo na' nulidzë' Jesús, gza' ladxë'ë, rnë': "La'naru' naquë' bönni' ni bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, huáquibe'inë' nuzxa na' len nacx nacnu ngul ni rgannu Lë', le nacnu ngul udá dzag."

40 Ni'r gudxë' bönni' fariseo na' Jesús, rnë':

—Simón, dë tu le ral-la' gyëpa' li'.

Bubi'ë didza' bönni' na', rnë':

—Gna, Bönni' Usëdi.

41 Jesús rë' lë':

—Zoë' bönni' dë dumí queë' ati' nacu'ë chopë' bönni' tal-lë'ë dumí queë'. Tuë' bönni' na' ral-lë'ë queë' lazxjé' qui chop íz, ati' yetuté' na' ral-lë'ë queë' lazxjé' qui chop beo'.

42 Le cudé quequë' dumí luguizzjé' lë na' tal-lë'ë queë', qui lë ni na' bunít lahuë' gropë' lë na' tal-lë'ë queë'. Gnatsca' na'a. ¿Núzxalë' bönni' chopë' ni gdxí'irnë' bönni' na' bunít lahuë' lequë'?

43 Bubi'ë didza' Simón na', rnë':

—Ráquida' neda', bönni' na' rál-la'rë' queë' dumí, lë na' bunít lahuë'.

Jesús gudxë' lë':

—Le nacx rnau'.

44 Ni'r bueycjë' Jesús, ati' ni' ruyüë'-nu ngul na', rë' Simón:

—¿Naru' rlé'inu' ngul ni? Gyazia' lidxu' ati' cutu bennu' quia' nis quibda' ni'a, san glu'nu ni'a nis rbódxnu ngul ni, len buzzinu ni'a len guitsa' icjnu.

45 Cutu butság lau' neda', san cati' bdxintea' lidxu', cutu ruzóa dxinu ngul ni, rutság launu ni'a.

46 Cutu glu'u icja' le za, san glu'nu ni'a lë na' rla' zxix ngul ni.

⁴⁷ Qui lë ni na' rëpa' li', dul-la' zian nabága'nu ngul ni, chgyu'u yöl-la' runít lau quegac, ati' nadxí'itsquinu neda'. Nu na' Dios runít lahuë' lei láti'dau'z, láti'dau'z nadxí'i Dios nu na'.

⁴⁸ Ni'r gudxë'-nu ngul na' Jesús, rnë':

—Dul-la' nabagu'u chgyu'u yöl-la' runít lau qui.

⁴⁹ Gulazú laquë' të lza'quë' bönni' na' ta'bó'lenë' Jesús tahuë', ta'né':

—¿Nuzxa caz bönni' ni, runít lautsë' ca' dul-la'?

⁵⁰ Ni'r gudxë'-nu ngul na' Jesús, rnë':

—Le réjle'u neda', chbuláu' li'. Bôaj lidxu', zoa dxi ladxu'u.

8

Ngul táclennu Jesús, ta'gu'nu le tahuë'

¹ Gdöd glac lë ni, gdë' Jesús gap nacua' zian yödz xzön len yugu' yödzdau', ati' ni' benë' lban len gdíxjö'ë didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios, dzagquë' Lë' idxínnutë' bönni' uséd queë'.

² Dzagcnu ca' Lë' la'cnu ngul bunë' lecnu Jesús, bubijë' bö' xöhui' yu'ugac lecnu, len bugúë' yugu' guidzhuë' quecnu. Nútsa'nu ladjcnu María, lënu ca' Magdalena, ngul na' bubijë' gadx bö' xöhui' yu'ugac lënu.

³ Nútsa'nu ca' ladjcnu Juana, ngul queë' Chuza, bönni' dë lu në'ë le dë lidxë' Herodes, len nútsa'nu ca' ladjcnu Susana. Ta'gu'nu le tahuë' Jesús len yugu' bönni' uséd queë' ngul ni len zianrnu ca', tu'nödzzju le dë quecnu.

Runë' lsaqui' Jesús ca nac queë' bönni' guz

⁴ Gularúj yugu' yödz ni' bunách zian, guladxín ga na' zoë' Jesús. Cati' guludubë' ga na' zoë', Lë' benë' lsaqui', rë' lequë':

⁵ —Brujë' bönni' guz, zjësië' xseydau'. Cati' ni' zjësië', guluhuóxj ga nac la' nöz la'gac xseydau' na', ati' gululíb leygac bunách. Guladxinba' ca' bguindau', glë'jba' xseydau' na' dzö' la' nöz.

⁶ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' lyu ga rö' guiöj. Cati' gualén xseydau' na', la' gulabidxtë' le cunalupa' yu na'.

⁷ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' ga gululén lba yötsi'. Tsaxzón gulazxón lba yötsi' na' len xseydau' na', ati' gularöli xseydau' na' gualén, lba yötsi' na', len glun ditj leygac.

⁸ Guluhuóxj yela'gac xseydau' na' ga nac luyú dxi'a. Cati' chgulazxón, gulunódzj. Tu dxigu' na' bunódzj yetú gayua'tër xseydau' ca'.

Cati' budx gnë' cni Jesús, bë'ë zidzj didza', rnë':

—Nu zoa nag len ryöni ral-la' uzé nag.

Bizx quië runë' lsaqui' Jesús

⁹ Ni'r gulanabnë' Jesús bönni' uséd queë', ta'né':

—¿Bizxa rë'ni gna lë na' benu' lsaqui'?

¹⁰ Jesús gudxë' lequë':

—Dios ruzéjni'në' lbi'ilí' le nagachi' ca rna bë'ë Lë', san yezica' bunách ni, ru'lëna' lequë' didza' le runa' lsaqui' quië cati' luyúë', cutu la'lé'inë', len cati' la'yönnë', cutu la'yéjni'në'.

Rguóxjö'ë Jesús le rulu' le benë' lsaqui'

¹¹ Gnë' ca' Jesús:

—Cni nac le rulu' lë na' bena' lsaqui': Xseydau' na' nac xtídzë'ë Dios.

¹² Xseydau' na' guluhuóxj la' nöz tu'luí' ca rac quegac nup ni ta'yöni didza' na' san la' za'tè tu' xöhui' len rgua didza' na' bdxin lu icj ládxí'dau'què' bönni' na', cui la'yèjlè'è len cui lulé'.

¹³ Xseydau' na' guluhuóxj lyu ga rø' guiöj tu'luí' ca rac quegac nup ni ta'yöni didza' na' len tu'dzijnè' ta'zi'è lei, san nacquè' ca xseydau' na' cutu ben lui. Tu chi'z ta'yèjlè'è, le rdxin le rzi' bè' lequè', ati' la' tu'huoatè ládxí'què'.

¹⁴ Xseydau' na' guluhuóxj ga gululén lba yöts' tu'luí' ca rac quegac nup ta'yöni didza' na', len cati' chgulayönnè', tun nigui lequè' yugu' le tui' ládxí'què' yödzyú ni, len yugu' yöl-la' tsahui' qui, len yugu' le ta'dzág ládxí'què' tac ni, ati' cutu run dxin didza' na' lu icj ládxí'dau'què'.

¹⁵ Xseydau' na' guluhuóxj ga nac luyú dxi'a tu'luí' ca rac quegac nup ni, gdu ládxí'què' ta'yönnè' didza' na' len ta'gu'è tsutsu lei lu icj ládxí'dau'què', ati' lu yöl-la' rböz zxön ladxí' tunè' ca rna didza' na'.

Runè' lsaqui' Jesús qui le rgu'u yení' lidrxu'

¹⁶ Gnè' ca' Jesús:

—Cutu ca' ruquel-lè'è gui' bönni' ati' la' rudúsi'tè' lei gui'n, len cutu rgu'è lei xzani le ráti'nè', san ruzóè' lei xlatj ga nac lna' lu yu'u, ati' luzi' xbey gui' na' nup la'yáz ni'.

¹⁷ Gla' lahui yúgu'tè le nagachi', ati' gac bè' len gruj ga lna' yúgu'tè le rac balánz.

¹⁸ 'Qui lè ni na', gul-zé nagli, le huadél-li'nè' yelati' bönni' ruzóè' tsutsu icj ládxí'dau'huè' didza' ryönnè', huazi'rè' xtidzè'è Dios, san bönni' curuzóè' tsutsu icj ládxí'dau'huè' didza' ryönnè', huadúa didza' na' byönnè'.

Xnè'è Jesús len yugu' bönni' böchè'è

¹⁹ Ni'r guladxinè' ga na' zoè' Jesús xnè'è len yugu' bönni' böchè'è, san cutu guc la'biguè'è gal-la' ga zoè' le nacua' ni' bunách zian.

²⁰ Zoa ni' nu bulídz Jesús, rna:

—Nacu'è ló'a xna'u len yugu' bönni' böchu'u, tè'nnè' lu'lenè' Li' didza'.

²¹ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Nup ni ta'yöni xtidzè'è Dios len tun ca rna, bönni' ni nacquè' ca xna'cza' len yugu' bönni' bóchi'cza'.

Jesús rbequi dxiè' bö' bdunu'

²² Tu dza grenè' Jesús tu lè'i bárcodau', dzagquè' Lè' bönni' uséd queè', ati' Jesús rè' lequè':

—Huadódtasca'ru' yetslá'a nis zxön ni.

Ni'r zjactè'.

²³ Tsal ni' ta'dödè' lu nis zxön na', rasiè' Jesús. Ni'r gzu lau reycj bö' bdunu' lu nis zxön na', ati' chraqui huötj xzan nis bárcodau' na' len zoa banádx quequè'.

²⁴ Ni'r gulabiguè'è ga dè' Jesús len guluspanè' Lè', ta'né':

—jBönni' Usèdi! jBönni' Usèdi! Chraqui huötjr'u' lu nis.

Cati' bubanè' Jesús, bulidzè' bö' na' reycj len nis na' ryas rdxiatsca, ati' gzoa dxi bö' na' reycj len grø' dxi lu nis zxön na'.

²⁵ Ni'r gudxè' yugu' bönni' uséd queè' Jesús, rnè':

—¿Naru' cu réjilé'li' Dios?

Gládxinè' lequè' len tu'bannè'. Glè lza'què', tuè' yetué':

—¿Nuzxa caz bönni' ni? Rna bé'inè' bö' reycj len nis zxön, ati' tun ca rna xtidzè'è.

Bönni' yödZ Gadara yu'u lë' bö' xöhui'

26 Ni'r guladxinë' lu xyuquë' bönni' Gadara, le dë yetslá'a nis zxön ca dödl ga dë luyú Galilea.

27 Cati' brujë' lë'i bárcodau' na' Jesús ga nac lu yu na', dutsaguë' lë' bönni' yödZ na'. Chgdzey yu'u lë' bö' xöhui', len cutur racuë' lari' len cutur rzoë' lu yu'u, san nun xlatjé' lu bloj ga nadjgac yeru ba.

28 Cati' blé'inë' Jesús bönni' na' yu'u lë' bö' xöhui', grödxyé'ë zidzj, ati' buzechu zxbë' lahuë' Jesús len bë'ë zidzj didza', rnë':

—¿Bizxa ral-la'a quiu', Jesús, Zxi'në' Dios náctërë' blau? Ráta'yua' lau' cui usaca' zi'u neda'.

29 Cni gnë' le chgna bé'inë' Jesús bö' xöhui' na' urúj lu bönni' na'. Zian lzu zí'atël brix butultsca bönni' na' bö' xöhui' na', ati' glúguë'ë lë' du guia bönni' yödZ ni' len gulusijnë' bregui' guia ni'a në'ë, san blë'ë yugu' du guia na', ati' bchë' lë' lu latj ca'z bö' xöhui' na' yu'u lë'.

30 Ni'r gnabné' bö' xöhui' na' Jesús, rnë':

—¿Bi leu'?

Bö' xöhui' na' gudx Lë':

—Le Zian lea'.

Cni gna le yu'ugac lë' bö' xöhui' zian.

31 Ni'r gláta'yu lahuë' Jesús bö' xöhui' na' cutu gsölë'ë leygac latj chul quegac nup natgac.

32 Nacua'ba' ca' ni' tu cö'ba' cuch zian ta'daba' táguba' lu guí'adau' ni', ati' gulanáb yechi' Jesús bö' xöhui' na' gu'ë leygac latj tsajtsu'ugac cuch zian na'. Jesús bë'ë leygac latj.

33 Gulurúj lu bönni' na' bö' xöhui', len yajtsu'ugac cuch zian na', ati' yjacba' cuch zian na' ga nac lë'i guioj. Yajbixcba' lu nis zxön, ati' ni' gulayépiba' nis.

34 Cati' gualalé'inë' ca na' guc quecba' bönni' tu'yuquë'-ba' cuch zian na', gladxi guladzöbnë'. Gulazxundjé' ni', ati' yhuöjquë' yajtixjöi'cnë' nup nacua' yödZ na' len nup nacua' ladj guixi' ni'.

35 Ni'r gularujë' bönni' yödZ na', yajyuquë' lë na' guc. Cati' guladxinë' ga na' zoë' Jesús, gualalé'inë' bönni' na' gulayú'u lë' bö' xöhui', rö'ë xni'ë Jesús. Nacuë' lari' len dxí'adau' chzoë', ati' gládxinë'.

36 Gulagujxjöi' lequë' ca guc nup na' gulalé'i lë na' guc, böaquë' bönni' na' gulayú'u lë' bö' xöhui'.

37 Ni'r gláta'yu lahuë' Jesús urujë' lu xyugac yúgu'të bunách zian na' quegac yödZ nababgac Gadara na', le tádxinë'. Bubenë' Jesús lë'i bárcodau' na' zhuóje'.

38 Gúta'yuë' lahuë' Jesús bönni' na' gularúj lë' bö' xöhui' na' gu'ë lë' latj tséajlenë' Lë' tsazxón. Gna bé'inë' lë' Jesús uga'në' ni', rnë':

39 —Böaj lidxu'. Yajtixjöi' bunách uládz quiu' yugu' le zxön benë' quiu' Dios.

Böje' lidxë' bönni' na', ati' buzë' didza' gdu lu yödZ ni' ca nac le zxön benë' queë' Jesús.

Ruúnë'-bi' Jesús bi'i ngul queë' Jairo lenca' ngul na' gdannu lari' nacué'

40 Cati' budxinë' Jesús yetslá'a nis zxön na', guludziji queë' bunách zian nacua' ni', le ta'bözë' Lë' yúgu'të'.

41 Ni'r bdxinë' ga zoë' Jesús Jairo, bönni' blau qui yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Byechuë' xni'ë Jesús len gúta'yuë' lahuë' tsijë' lidxë'.

42 Cni benë' le zoabi' tubi' bi'i ngul queë', chraqui gatbi'. Nacbi' bi'i tuticz queë' len yu'ubi' ca chinnu iz. Tsal ni' zijë' Jesús, naugac Lë' bunách zian, tu'quí' Lë'.

43 Nútsa'nu ladj bunách zian na' ngul, chguc chinnu iz rzaca' rgu'nu, cutu ruhu'i rön queënu qui huë' quegaccznu ngul, ati' chbutönu dëra le dé queënu, rguizxjnu nup tu'ün bunách, san cutu guc nu bönni' unë-nu.

44 Gbígá'nu zaca' cúdzulë' Jesús len gdannu rui'i lari' nacué', ati' la' bui'të huë' rön queënu.

45 Ni'r gnabnë' nup nacua' ni' Jesús, rnë':

—¿Nuzxa na' gdan neda'?

Guladá'baguë'ë yúgu'të'. Ni'r glë' Lë' Pedro len nup nacua'len lë', ta'në':

—Bönni' Usëdi, nacua' ni' bunách zian, tu'quí' Li', len tu'dxiguë'ë Li', ati' ¿natsu': "¿Nuzxa na' gdan neda'?"

46 Ni'r Jesús gnë':

—Zoa nu gdan neda', le gúquibe'ida' bruj neda' yöl-la' huac le ruín bunách.

47 Cati' ráquibe'inu ngul na' nöznë' Jesús le bennu, ni'r gzxiznu. Byéchunu xni'ë Jesús len gdxjö'nu Lë' laugac bunách zian na' bizx quië na' gdannu lari' nacué' len ca na' guc, la' böáctënu.

48 Ni'r Jesús gudxë'-nu:

—Zxi'na', le réjlë'u neda' chböacu'. Böaj lidxu', zoa dxi ladxu'u.

49 Cati' ni' ru'ë didza' ni' Jesús, bdxinë' ni' bönni' zë'ë lidxë' bönni' blau na' qui yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, ati' gudxë' bönni' blau na':

—Chgutbi' bi'i nguldau' quiu'. Cutur upizxjnu'-në' Bönni' Usëdi.

50 Cati' byönnë' lë ni' Jesús, ubi'ë didza', rë' bönni' blau na':

—Cutu gádxinu'. Gyejlë'z Dios. Huöacbi' bi'i nguldau' quiu'.

51 Cati' gyazië' Jesús yu'u na', cutu bë'ë latj nu tsazlen Lë' san légaczë' Pedro len Jacobo len Juan, lenca' xuz xna'bi' nguldau' na'.

52 Ta'bódx nup nacua' ni'. Ta'bódx yechë'ë queëbi' bi'i nguldau' na', ati' rë' lequë' Jesús, rnë':

—Cutur cödxli'. Cutu natbi' nguldau' ni'. Raszbi'.

53 Gulutitjë' Lë' le nözcnë' chnatbi'.

54 Ni'r gdel-lë'ë na'bi' Jesús len bë'ë zidz didza', rnë':

—Bi'i nguldau', gyasch.

55 Ni'r bu'u bö' nacczbi', bubanbi', ati' la' gyástëbi'. Gna bé'inë' lequë' Jesús lu'ë le gágubi'.

56 Gulubannë' xuz xna'bi', san Jesús gna bé'inë' lequë' nutu nu lë' ca na' guc.

9

Rsölë'ë Jesús bönni' uséd queë' tsjenquë' lban

1 Ni'r butubë' Jesús idxínnutë' bönni' uséd queë', ati' budödë' lu na'quë' yöl-la' huac len yöl-la' uná bë' lubijë' bö' xöhui' yu'ugac bunách, len luünë' nup te'i.

2 Bsölë'ë lequë' tsjenquë' lban ca rna bë'ë Dios len tsajhuenquë' nup te'i.

3 Jesús gudxë' lequë':

—Cutu bi' gual'i' quië la' nöz, ni xuyagda', ni yöxj, ni yöt, ni dumí, len cutu gxoa yenli' chop lari'.

4 Bítí'tëz yu'u ga tsazli', gul-zóa ni' cati' uza'rli' yödz na'.

⁵ Gátit'èz ga cutu lun lbi'ili' ba la'n bunách, gul-rúj yöd'z na' len gul-cuíb bëchtö da' lalabli', le uluí' lequë' nagán xzguia' nabága'quë'.

⁶ Ni'r gularujë' bönni' uséd queë' na'. Guladödë' yúgu'të yöd'zdau', tunë' lban qui didza' dxi'a, len tu'ünë' nup te'i yúgu'të lu yöd'z na'.

Ca gutië' Juan, bönni' buquilë' bunách nis

⁷ Byönnë' Herodes, bönni' rna bë'ë, ca nac yúgu'të le runë' Jesús, ati' grö'ë baguí'i, le ta'ná bunách:

—Juan na' chbubanë' lu yöl-la' gut.

⁸ Yela'quë' ta'në':

—Chbul'éë Elías, bönni' na' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

Yela'quë' ta'në':

—Chbubanë' bönni' bitsë'ë bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios dza ni'të.

⁹ Herodes na' gnë':

—Juan na' brix'a yenë'. ¿Nuzxa caz bönni' ni, ryönda' queë' runë' yugu' lë ni?

Rzu rbö'ë Herodes glé'inë' Jesús.

Rugahuë' Jesús chiún gayuá' bunách

¹⁰ Cati' guludxinë' ga zoë' Jesús bönni' gbaz nasölë'ë Lë', gulului'inë' Lë' yúgu'të le glunë'. Ni'r bchë'ë lequë' quizi Jesús. Yjaquë' tu latj ca'z lu xyu yöd'z Betsaida.

¹¹ Cati' chnózigac lë ni bunách, yajnaugac Lë', ati' Jesús benë' lequë' ba la'n len bé'lenë' lequë' didza' ca rna bë'ë Dios, ati' bunë' nup te'i.

¹² Cati' chza' ral dza na', gulabiguë'ë ga zoë' Jesús idxinnutë' bönni' gbaz queë', len tē' Lë':

—Busöla' bunách ni tsjac gap dë yöd'zdau' len gap dë yu'udau' gdu zbi'il quië tsajtiljquë' gap luga'në' len bi lahuë', le nac latj ca'z ga ni zoaru'.

¹³ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-gu'ë lbi'ili' le lahuë'.

Të' Lë':

—Gayu'z yöt xtildau' dë len chopzba' bö' dëba' queëtu', o ¿naru' huayéajtsatu' tsjó'utu' le lagu bunách zian ni?

¹⁴ Nacu'ë ni' ca chiún gayu'ë bönni'. Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Gul-gún ga la'bö'ë tu cö' hueajquë', lac ca chiún hueajquë'.

¹⁵ Cni glunë' ati' gulabö'ë yúgu'të'.

¹⁶ Ni'r gdel-lë'ë Jesús gayu' yöt xtil na' len chopba' bö' na', ati' bchis lahuë' ruyúë' luzxbá, len rë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzxuzxjë' leygac len bë'ë quequë' bönni' uséd queë' quië lucu'ë laugac bunách na'.

¹⁷ Glahuë' yúgu'të' len guluhuö'ljnë'. Gdöd na' gulutubë' yugu' le nagán, ati' guludzé'ë gdu chinnu bdö'a.

Rnë' Pedro Jesús naquë' Cristo

¹⁸ Tu dza tsal ni' zoë' quizi Jesús, rulidzë' Dios, ati' dzagquë' Lë' bönni' uséd queë', gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—¿Nuzxa ta'ná bunách nu naca'?

¹⁹ Gulubi'ë didza', ta'në':

—Ta'ná la'gac bunách nacu' Juan, bönni' buquile' bunách nis. Ta'ná yela'gac nacu' Elías, ati' ta'ná yela'gac nacu' bönni' bitsé'ë bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios dza ni'tè, nubanë' lu yöl-la' gut.

²⁰ Ni'r gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—Nazx lbi'ili', ¿nuzxa rnali' naca'?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Nacu' Cristo nasölë'ë Dios.

Rguixjö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

²¹ Ni'r gudxtsquë' lequë' Jesús len gna bé'inë' lequë' nutu nu lë' Nu naquë' Lë'.

²² Ni'r rë' lequë':

—Run bayúdx saca' qui'a neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, zian le gac quia'. Luca'në' neda' ca'z bönni' gul tu'zejni'i len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi. Ludöddë' neda', san töd tsonn dza Dios uspanë' neda' lu yöl-la' gut.

²³ Gudxë' ca' yúgu'të':

—Chqui' rë'nnë' bönni' të'ë neda', ral-la' uzóë' tsala' le naqui queë' len gaquë' ca bönni' zijë' zajté'ë lë'i yag cruz, ati' ni'r gac të'ë neda'.

²⁴ Núti'tëz bönni' rui' ladxë'ë gun chi'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë' le dë'ë neda', bönni' ni gata' queë' yöl-la' na'bán gdu.

²⁵ Cutu bi uzi'ë xbey bönni' chqui' utubë' queë' yúgu'të le dë yödzlyú ni san unitië' tsaz yöl-la' na'bán queë'.

²⁶ Nu bönni' rutui'në' neda' len rutui'në' ca' xtidza'a, lëzca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, utui'da' bönni' na' cati' huóda' duná bë'a, dzaggac neda' yöl-la' yení' queë' Xuza' len yöl-la' yení' quequë' gbaz la'y queë' Dios.

²⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili', nacuá' ni la'quë' bönni' cutu latië' cati' la'lé'irnë' dza duná bë'ë Dios.

Rdza' ca rna' lahuë' Jesús

²⁸ Cati' bza'a xunu' gbidz gdöd bë'ë yugu' didza' ni Jesús, ni'r bchë'ë Pedro len Juan len Jacobo, ati' grenë' tu lu gu'adau', ga na' bulidzë' Dios.

²⁹ Tsal ni' rui'lenë' Dios didza', bdza' ca rna' lahuë', ati' böac chguichdau'z lari' nacuë' len gyëp yös yení'.

³⁰ Ni'r gululu' lauquë' ga zoë' Lë' chopë' bönni' tu'lenë' Lë' didza'. Nacquë' Moisés len Elías.

³¹ Gulayëpë' yös yení' chopë' ni len tu'lenë' Jesús didza' ca zi'a uzé'ë yödzlyú ni, gatië' lu yöd Jerusalén.

³² Zal-la' chraactsca lasië' Pedro len nup nacua'len lë', bayúdx gulana'zë' ta'lé'inë' yöl-la' yení' queë' Jesús len chopë' na' nacuá'lenë' Lë'.

³³ Cati' guluzé'ë ni' chopë' na' ga na' zoë' Jesús, ni'r Pedro gudxë' Lë':

—Bönni' Usëdi, dxi'a nac zoaru' ni. Gúntsca'tu' tsonn yu'u lága'dau', tu quiu', yetú queë' Moisés, len yetú queë' Elías.

Cutu nöznë' Pedro bi na' rnë'.

³⁴ Tsal ni' ru'ë didza' ni, la' grötë' böaj bucachi' lequë', ati' gládxinë' le nacu'ë lu böaj na'.

³⁵ Ni'r byön chi'i Nu rui' didza' lu böaj na', rna:

—Bönni' ni naquë' Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë'. Gul-zé nagli' didza' gu'ë.

³⁶ Cati' budx bë' didza' chi'i na', tuzë' Jesús nagá'nlenë' lequë'. Ta'cuá' dxië' bönni' uséd queë', ati' dza na' nutu nu glë' ca nac le gualé'inë'.

Ruúnë'-bi' Jesús bi'i bönni' yu'u-bi' bö' xöhui'

³⁷ Cati' za' reni' yetú dza guluhuötjé' lu gu'adau' na' Jesús len bönni' na' dzagquë' Lë', ati' gularúj bunách zian dutsaggac Jesús.

³⁸ Ni'r bë'ë zidzj didza' tu bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na'. Bulidzë' Jesús, rnë':

—Bönni' Usëdi, ráta'yua' lau' duyú'-bi' bi'i bönni' quia' le nacbi' bi'i tuticz quia'.

³⁹ Yu'u lébi' bö' xöhui' run ga rbódxya'abi' len ruxiztsca lébi'. Run ga rbia bdxina' zidi' rú'abi' len rurix rutultsca lébi', len gatga rusán lébi'.

⁴⁰ Gúta'yua' lauquë' bönni' uséd quiu' lubijé' lei, san cutu gulazáqui'në'.

⁴¹ Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Lbi'ili', curéjlé'li' len nachixi icjli'. ¿Gáca'xtë ral-la' sóalena' lbi'ili' len gua' glena' queé'li'? Djua'-bi' ni bi'i bönni' quiu'.

⁴² Cati' ni' za'bi' rbíga'bi' ga na' zoë' Jesús, brix butultsca lébi' bö' xöhui' na', ati' gdil-lë' bö' xöhui' na' Jesús len bunë'-bi' bi'i bönni' na'. Ni'r bugu'ë-bi' lu në'ë xuzbi'.

⁴³ Gulubani yúgu'të bunách ni' ca nac yöl-la' huac zxön queë' Dios.

Rguúxjö'ë leyúbi' Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

Tsal ni' tu'bani yúgu'të bunách ca nac le zxön runë' Jesús, Lë' gudxë' yugu' bönni' uséd queë',

⁴⁴ rnë':

—Gul-cú'u icj nagli' didza' ni, le zi'a ludödë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'gac bunách.

⁴⁵ Cutu gulayéjini'në' didza' ni bönni' uséd queë', le cutu rui'në' lequë' latj Dios la'yéjini'në', san cutu gularúguinë' la'nabné' Jesús ca nac didza' ni.

Nu nac blau

⁴⁶ Ni'r gulazú lauquë' tunë' rusbó bönni' uséd queë' Jesús. Ta'nabi lza'quë' tuë' yetúë' núzxa'ë' gaquë' blau.

⁴⁷ Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë', ati' gdil-lë'-bi' tubi' bi'idau', len buzóë'-bi' cuitië'.

⁴⁸ Ni'r rë' lequë':

—Núti'tëz bönni' gunë' ba la'n tu bi'idau' cni le náquibi' quia', néda'cza' gunë' ba la'n, ati' nu bönni' gunë' neda' ba la'n, gunë' ca' ba la'n Xuza' nasölë'ë neda'. Qui lé ni na' bönni' nutsë'ë ladjli' nacrë' nòxj ladxi', bönni' ni naquë' blau.

Nu curdá'baga' rë'u, raclen rë'u

⁴⁹ Ni'r bulidzë' Jesús Juan, rnë':

—Bönni' Usëdi, blé'itu'-në' bönni' rugunë' dxin lau' rubijé' bö' xöhui', ati' gna bé'itu'-në' le cutu dë'ë rë'u.

⁵⁰ Jesús rë' lé':

—Cutu gna bé'ili'-në', le raclen rë'u nu curdá'baga' rë'u.

Rdíl-lë' Jesús Jacobo len Juan

⁵¹ Cati' chza' gal-la' dza ral-la' gatië' Jesús len huëpë' yehua' yubá, benë' bayúdx tsijë' Jerusalén.

⁵² Bsölë'ë yugu' bönni' gbaz queë' la'nörë' ca Lë', ati' yjaquë' tu yödздаu' quegac bunách Samaria tsajpa'quë' ga uga'në' tu dzó'.

⁵³ Cutu glunë' Jesús ba la'n bönni' yödza' na' le chnac queë' Jerusalén zijë'.

⁵⁴ Cati' gulalé'inë' lé ni Jacobo len Juan, bönni' uséd queë', të' Jesús:

—Xan, ¿naru' gnábtscatu' huötj gui' za' yehua' yubá le usnít lequë', guntu' ca na' benë' Elías?

⁵⁵ Bueycjë' Jesús len gdil-lë' lequë', rnë':

—Cutu nózili' bizxa bö' dzag lbi'ili'.

⁵⁶ Bida' ni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, clëg quië usnitia' yöl-la' na'bán quegac bunách, san bida' duslá' bunách.

Ni'r yjaquë' yödzt yubl.

Nup tē'ni tsjaclen Jesús

⁵⁷ Tsal ni' yu'uquë' nöz Jesús len bönni' da'quë' Lë', bdxinë' ni' tu bönni', len rë' Jesús:

—Xan, rë'nda' sá'lena' Li' gátitëz ga tsiju'.

⁵⁸ Jesús rë' lë':

—Yugu' böza', nacuá' zcan guiöj quecba', ati' yugu' bguindau', dxiagac lidxcha', san neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cutu dë quia' ga gata' uzí' ladxa'a.

⁵⁹ Ni'r gudxë' bönni' yubl Jesús, rnë':

—Gda' neda'.

Bönni' ni gudxë' Lë':

—Xan, benn neda' latj huöja' zi'al lidxa' ga gdxinr dza chbucacha'a-në' xuzá'.

⁶⁰ Jesús gudxë' lë':

—Bë' latj bönni' chzoa latië' lucachë'ë nup chnat quequë', san li', gyeaj, yjen lban ca gna bë'ë Dios.

⁶¹ Ni'r bdxinë' yetüë' ca', rë' Jesús:

—Xan, rë'nda' sá'lena' Li', san benn neda' latj tsija' zi'al tsajzégacda'-në' didza' di'a dza quia'.

⁶² Jesús gudxë' lë':

—Nútitëz bönni' rui' ladxë'ë le rac yödztlyú naquë' ca bönni' ruga'në'-ba' bëdx len ruyüë' zaca' cúdzulë'. Nu run cni cutu nac lsaca' tsaz ga rna bë'ë Dios.

10

Rsölë'ë Jesús tsonnlalj yu chië' bönni' tsjenquë' lban

¹ Gdöd glac lë ni, gröë' Xanru' yetsonnlalj yu chië' ca' bönni' uséd queë', ati' bsölë'ë lequë' chop hueajquë' la'nörë' ca Lë' tsjaquë' yúgu'të yödzt len yödztdu' gap chzoa tödë' Lë'.

² Gudxë' lequë':

—Le nactë, dëtsca dxin quia', le nac ca tu la' yël zxon ga nu tsajchib, san nabábzt huen dxin quia'. Qui lë ni na', gul-gáta'yu lahuë' Dios, naquë' Xan la' yël na', gsölë'ë yugu' huen dxin ga nac la' yël queë'.

³ Gul-tséaj na'a. Gul-yutsca', neda' rsöla'a lbi'ili', nacli' ca bö'cu' zxila' zjacba' ladjcba' bö'cu' zuga' snia'.

⁴ Cutu gua'li' yöxj dumí ni bzud yöt, len cutu gua'li' yetú cö' löl-li', len cutu tseyli' gü'lenli' bunách didza' gap nac la' nöz.

⁵ Gátitëz yu'u ga tsazli', zi'al gnali': "Le rbequi dxi ladxi' gac quegac bunách nacua' yu'u ni."

⁶ Chqui' zoa ni' nu bönni' rë' dxi ladxë'ë, uga'nlen lë' le rbequi dxi ladxi' na' gnabli', san chqui' cuzóa ni' nu bönni' cni, uga'nlen lbi'ili' le rbequi dxi ladxi' na' gnabli'.

⁷ Gul-gán yu'u ga na' tsazli' len gul-gu'aj gul-gagu bi lunnë' queëli', le udzölcznë' bönni' huen dxin le gahuë'. Cutu tödli' yu'u yu'u.

⁸ Gátitëz yödz ga tsazli' ati' lun lbi'ili' ba la'n, gul-gagu le lucu'ë lauli'.

⁹ Gul-ún nup te'i nacua' yödz na', len gul-guie' lequë': "Chbdxin ga zoali' le rna bë'ë Dios."

¹⁰ Gátitëz yödz ga tsazli', chqui' cutu lun lbi'ili' ba la'n, gul-rúj tsajsoali' la' nöz qui yödz na', gnali':

¹¹ "Bëchtö qui ladzli' da' lalabtu' ruquindjtu' lei, le rulu' nabága'li' xzguia', san ral-la' gnózili' lë ni, chbdxin ga zoali' le rna bë'ë Dios."

¹² Neda' rëpa' lbi'ili', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, la'zaca' la'gu'ir bunách yödz ni' ca la'zaca' la'gu'i bunách yödz Sodoma, nup ni' busnitie' Dios.

Le gac quegac nup culubí'i ládxi'gac

¹³ Gnë' ca' Jesús:

—Bica' bayechi' lbi'ili', bunách yödz Corazín. Bica' bayechi' lbi'ili', bunách yödz Betsaida. La'naru' glac lu yödz Tiro len lu yödz Sidón yugu' yöl-la' huac rubani ca yugu' le bena' ga zoali', dza ni'të lubí'i ládxi'quë' bönni' ni', lacuë' lari' ca'z len la'gu'ë dö cuinquë', le ulu' chgulubí'i ládxi'quë'.

¹⁴ Qui lë ni na', cati' gdxin dza gchuguë' Dios quegac bunách, saca' qui'rli' ca la'zaca' la'gu'i'ë bönni' Tiro len Sidón.

¹⁵ Lbi'ili', bunách Capernaum. ¿Naru' cugúc queëli' ca gyëpli' ga nu ryaz yehua' yubá? Huötjli' tsajtsazli' latj chul quegac nup natgac.

¹⁶ Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Nu ruzë nag lbi'ili', ruzë nag ca' neda', ati' nu rucán lbi'ili' ca'z, rucán ca' neda' ca'z, len nu rucán neda' ca'z, rucán ca' ca'z Xuza', nasölë'ë neda'.

Tu'dxinë' ga zoë' Jesús bönni' yjenquë' lban

¹⁷ Cati' guludxinë' ga zoë' Jesús tsonnlalj yu chië' bönni' na' bsölë'ë Lë', yjenquë' lban, ta'né':

—Xan, tun ca rnatu' bö' xöhui' cati' ruguntu' dxin lau' Li'.

¹⁸ Jesús gudxë' lequë':

—Neda' blé'ida' Satanás tu' xöhui', gbix zxan luzxbá ca run yös, ryaz luyú.

¹⁹ Gul-yutsca', neda' nudöda' lu na'li' yöl-la' uná bë' söncli'-ba' bël snia' len xajnö' ati' cutu bi gac queëli', ati' uxicjli' lu yöl-la' uná bë' qui tu' xöhui', nu curle'i rë'u dxi'a.

²⁰ Na'a, gul-dziji, clëgz le tun ca rnali' bö' xöhui', san le nayujgac lali' lu guich ni' yehua' yubá.

Rudzijnë' Jesús

²¹ La' ni'z rudzijnë' Jesús, dzaguë' Lë' Dios Bö' La'y, rnë':

—Rgu'a Li' yöl-la' ba, Xuza', nacu' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, le bucachu'u yugu' lë ni lauquë' bönni' tac szxöni len bönni' ta'yejni'i, san bului'icnu'-bi' bi'ida'u ca nac. Ca' gac, Xuza', le cni bdzag ladxu'u.

²² Ni'r gnë':

—Yúgu'të budödë' lu na'a Xuza'. Nutu nu bönni' nöznë' Nu naquë' Zxi'në' Dios, san tuzë' Dios Xuz nöznë', ati' nutu nu nözi Nu naquë' Dios Xuz, san tuzë' Zxi'në' nöznë', ati' gnózigac ca' nup na' Zxi'në' rë'nnë' ului'inë' lequë' Xuzë'.

²³ Ni'r buyüë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús len rë' lequë':

—Bica' bagac nup ta'le'i le rlë'ili' lbi'ili',

²⁴ le rēpa' lbi'ili': Glé'nnē' la'lé'inē' le rlé'ili' zian bönni' glu'ē didza' uláz queē' Dios len bönni' gulaná bē'ē, san cutu gualalé'inē' lei. Glé'nnē' la'yönnē' le ryönili', san cutu gulayönnē' lei.

Bönni' Samaria naquē' tshai'

²⁵ Ni'r gyasē' bönni' gdau' usēdi, len quiē si' bē'ē Jesús, gnabnē' Lē', rnē':
—Bönni' Usēdi, ¿bizxa ral-la' guna' quiē gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

²⁶ Jesús rē' lē':

—¿Bizxa caz nayúj lu guich lu zxba queē' Moisés? ¿Nacx rusaca' quiu' lē na' rulabu'?

²⁷ Bubi'ē didza' bönni' na', rnē':

—Cni rna: Gdxi'inu' Xanu' Dios gdu ladxu'u, len lu gdu icj lādxi'da'u, len lu gdu yöl-la' run quiu', len lu gdu yöl-la' rejni'i quiu', ati' gdxi'inu' böchi' lza'u ca nadx'i' cuinu'.

²⁸ Jesús rē' lē':

—Dxi'adau' bubi'u didza'. Ben cni, ati' gata' quiu' yöl-la' na'bán na'.

²⁹ Le gu'nnē' bönni' na' ubíj dxi'a cuinē', rē' Jesús:

—¿Nuzxa na' böchi' lza'a?

³⁰ Bubi'ē didza' Jesús, rē' lē':

—Gzē'ē Jerusalén bönni', rudinniē', zijē' yödZ Jericó. La' nöz ni' gulazönē' lē' gban. Gulagú' lari' nacuē' len glunē' lē' huē'. Ni'r guluzé'ē ni', nuca'nquē' lē', chratczē'.

³¹ Ni'r gdödē' la' nöz ni' bxuz. Cati' blé'inē' bönni' huē' na', tsla'g gdödē'.

³² Gdödē' ca' ni' bönni' nababē' zxi'n xsoē' Leví, bönni' na' tunē' dxin qui gdau'. Cati' blé'inē' lē', tsla' ca' gdödē'.

³³ Lēzca' yu'ē nöz na' bönni' Samaria, ati' bdxinē' gal-la' ga dē' bönni' huē' na'. Cati' blé'inē' lē', buechi' ladxē'ē lē'.

³⁴ Gbiguē'ē ga na' dē', ati' glu'ē le za len xisi uva nal lu huē' queē', len buchólinē' lei lari'. Ni'r bdxie' lē' cúdzu'ba' böa' queē' len bu'ē lē' yu'u ga ta'dxinē' bönni' yu'quē' nöz, ati' ni' ben chi'ē lē'.

³⁵ Cati' za' reni' yetú dza, len chzoa uzé'ē ni' bönni' Samaria na', glijē' lazxpjē' qui chop dza, le buca'nē' lu nē'ē bönni' xan yu'u na', rē' lē': "Ben chi'ē bönni' ni, len chqui' utóu' yelati' dumí, ubi'a quiu' neda' cati' huóda'."

³⁶ Na'a, ¿nacx runi li'? ¿Núzخالé' bönni' yonn ni guquē' böchi' lzē'ē bönni' na' glu'ē dō' queē' bönni' gban?

³⁷ Bubi'ē didza' bönni' gdau' usēdi na', rē' Jesús:

—Bönni' na' buechi' ladxē'ē lē'.

Ni'r Jesús gudxē' lē':

—Gyeaj na'a, yjen ca' li'.

Le benē' Jesús lidxcnu Marta len María

³⁸ Ni'r bu'ē nöz Jesús, bdxinē' tu yödZdau' ga ni' bchē'nu Lē' lidxcnu ngul lēnu Marta.

³⁹ Marta ni zoanu ngul zxilnu lēnu María, ati' María na' gró'tēnu ga nac xni'ē Jesús, ruzé nagnu xtidzē'ē.

⁴⁰ Marta na' bubi bugui'nu, zian dxin runnu, ati' gbíga'nu ga na' zoē' Jesús, rēnu Lē':

—Xan, ¿naru' cu rui' lādxi'tsu' neda' le nuca'nbi' neda' bi'i zxila' ni, ati' tuza' runa' dxin? Gudx-bi' gáclenbi' neda'.

⁴¹ Bubi'ē didza' Jesús, rē'-nu:

—Marta, Marta, ruúbi rugu'itsquinu', len zian le rui' ladxu'u runu'.

⁴² Tuz le run bayúdx nu gun, ati' María ni gröbi' lë na' nactër dxi'a, ati' lë na' gröbi' cutu gdua queëbi'.

11

Ca ral-la' ulidzru'-në' Dios

¹ Tu dza ni' rulidzë' Dios Jesús. Cati' budx bé'lenë' Dios didza', rë' Lë' tuë' bönni' uséd queë', rnë':

—Xan, bsëdi netu' ulidzru'-në' Dios gü'flentu'-në' didza', ca benë' Juan, busëdnë' bönni' da'quë' lë'.

² Ni'r Jesús rë' lequë':

—Cati' ulidzli'-në' Dios gü'flenli'-në' didza', gul-ná:

Xuztu', zu' yehua' yubá, gac zxon lau'.

Gda gna bé'u.

Luyú ni gac ca rdzag ladxu'u Li', ca na' rac ni' yehua' yubá.

³ Benn le gágutu' na'a dza.

⁴ Bnit lau netu' dul-la' nabága'tu'

Ca netu' ca' runít lautu' nup bi tun queëtu'.

Cutu gu'u latj si' bé' netu' le xöhui',

San buslá netu' lu na' nu rua' dö'.

⁵ Jesús rë' ca' lequë':

—Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', len zoë' böchi' lzë'ë, len chqui' tsijë' ga na' zoë' ladxi' yël, ati' ulidzë' lë', gnë': "Böcha'a, benn quia' tsonn yöt xtil

⁶ le zi'a bdxinë' quia' böchi' lza'a, zë'ë zi'tu', san cutu bi dë gu'a-në' gahuë'."

⁷ ¿Naru' ubi'ë didza' cni bönni' na' zoë' yu'u, guië' lë': "Cutu utsa'u neda'. Chnayéj yu'u, ati' chdélenchi' neda' bi'i quia'. Cutu gac tsasa' bi gunna' quiu'?"

⁸ Neda' rëpa' lbi'ili': Zal-la' cutu tsasë' bi unödzejë' queë' le naquë' böchi' lzë'ë, san tsasë' len unödzejë' queë' yúgu'të le rquinnë' quië cutur upizxjnë' lë'.

⁹ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Gul-náb, ati' Dios gunnë' queëli'. Gul-quíl, ati' gdzöl queëli'. Gul-lídz ra' yu'u, ati' tsalj queëli'.

¹⁰ Nu rnab, rzi' qui, ati' nu rguilj, rdzöl qui, ati' nu rulídz ra' yu'u, ryalj qui.

¹¹ 'Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', naquë' xuz, len chqui' gnábibi' lë' yöt xtil zxi'në', ¿naru' unödztjsë' queëbi' guiöj? Chqui' gnábibi' lë' tuba' böl, ¿naru' unödztjsë' queëbi' bël?

¹² Chqui' gnábibi' lë' dxit qui börj, ¿naru' unödztjsë' queëbi' xajno'?

¹³ Cni nac, chqui' nacli' lbi'ili' huia'dö' san nózili' unödztjli' quecbi' zxi'nli' le nac dxi'a, nactër löz gunnë' queëli' Dios Bö' La'y Xuzli' zoë' yehua' yubá, nul-li' gnábili' Lë'.

Ta'në' runë' dxin Jesús len yöl-la' huac qui tu' xöhui'

¹⁴ Tu dza bubijë' bö' xöhui' yu'u bönni' Jesús, le run ga curnë'. Cati' burúj bö' xöhui' na', bé'ë didza' bönni' na' cugnë', ati' gulubani bunách nacuá' ni'.

¹⁵ La'gac bunách nacuá' ni' ta'ná:

—Len yöl-la' huac qui tu' xöhui' Beelzebú, xangac bö' xöhui', rubijë' yugu' bö' xöhui' na'.

¹⁶ Glë'ni la'zí' bé' Jesús yela'gac bunách na', ati' gulanabi Lë' gunë' tu le gac bë' za' yehua' yubá.

¹⁷ Ráquibe'inë' Jesús le ta'zá' ládxi'quë', ati' rë' lequë':

—Gáti'tèz ga ta'ná be'i lza'gac bunách, chqui' la'rúj chopl la' leygacz bunách na', la'nít. Chqui' la'rúj chopl bunách nacua' tu yu'u, udx quegac.

¹⁸ Lèzca' cni rac qui Satanás, tu' xòhui', lèzca' nazi' lei Beelzebú. Chqui' la'rúj chopl nup da'gac lei, ¿nacx gac gdia' yòl-la' uná bè' qui? ¿Rnátsali' na'a: len yòl-la' huac qui Beelzebú rubija' yugu' bõ' xòhui'?

¹⁹ Chqui' neda', len yòl-la' huac qui Beelzebú rubija' yugu' bõ' xòhui', ¿nuzxa runn quegac nup da'gac lbi'ili' yòl-la' huac tu'bíj yugu' bõ' xòhui'? Qui lè ni na', nup ni nacgac bè' nachíxili'.

²⁰ Chqui' neda', len yòl-la' huac queè' Dios rubíjgaca' bõ' xòhui', le nactè chbdxín ga zoali' le rna bè'è Dios.

²¹ 'Cati' dè lu nè'è le rneynè' bõnni' nal, len run chi'è lidxè', nac chi'i dèra le dè queè'.

²² Na'a, chqui' zè'è yetué' bõnni' náltèrè' ca lè' len uxicjè' lè', ni'r cuè' yúgu'tè le rneynè', lè na' ruzxòni ladxè'è, ati' quisiè' le dè queè' bõnni' na'.

²³ 'Nu curaclen neda', rdá'baga' neda'. Nu curutublen neda', ruslás nu na'.

Ca nac qui bõ' xòhui' rudxín xlatj

²⁴ Gnè' ca' Jesús:

—Cati' r-ruj lu bõnni' bõ' xòhui', rda gap nabídx, rguilj ga uzí' ladxi'. Chqui' cutu gdzòl qui, gna: "Huòja' xlatja' ga ni' bruja'."

²⁵ Cati' rudxín ni', rajxaca' bõnni' na', naquè' ca tu yu'u chnulúa len chnabá'a quiè nu tsajsóa ni'.

²⁶ Ni'r reaj len rajxí' yegádx bõ' xòhui', nácgactèr xòhui' ca lei, ati' ta'yú'u bõnni' na'. Na'a, le rac queè' bõnni' na' nayáli'tèr ca le guc queè' z'í'al.

Le nac bica' ba le nac gdu

²⁷ Tsal ni' ru'è didza' ni Jesús, bè'nu zidzj didza' ngul nútsa'nu ladj bunách zian na', rnanu:

—Bica' ba ngul na' bia'nu Li' lè'nu, len bica' ba ca' lchu'nu ga na' gudxu'u.

²⁸ Bubi'è didza' Jesús, gnè':

—Nácgactèr bica' ba nup ta'yòni xtidzè'è Dios len tun ca rna.

Ta'nabnè' Jesús gunè' le gac bè' nuzxa naquè'

²⁹ Tsal ni' ta'biga' ga zoè' Jesús bunách zian, gzu lahuè' ru'è didza', rnè':

—Ta'nabi neda' bunách tua'dò' ni guna' le gac bè' ga za' yòl-la' huac quia', san cutu bi le gac bè' la'lé'inè'. Tuz le gac bè' ca na' guc queè' Jonás la'lé'inè'.

³⁰ Ca na' guc queè' Jonás, guquè' tu le nac bè' laugac bunách yòdz Nínive, lèzca' cni gac quia' neda', Bõnni' Nuhuóaquè' Gdu Bunách, gaca' tu le gac bè' laugac bunách dza ni zoaru' na'a.

³¹ Cati' gdxin dza gchuguè' Dios quegac bunách len cuequi xbeynè' bunách dza ni zoaru' na'a, Dios uchisè'-nu ngul dza ni'tè gna bé'ínu bunách luyú ni' dè tsla'a ga rdöd gbidz beo' ziang, ati' le bennu uluí' nabága'gac bunách ni zxguia', le bidnu lènu, brujnu ga nac zi'tu' quiè duzé nagnu didza' rejni'i bè'è Salomón, bõnni' gna bé'inè' bunách Israel, san na'a, zoa' ni neda', len náctèra' blau ca Salomón na'.

³² Lèzca' cni, Dios uchisè' bõnni' gulacu'è yòdz Nínive cati' gdxin dza gchugu bè'è quegac bunách len cuequi xbeynè' bunách dza ni zoaru' na'a, ati' le glunè' uluí' nabága'gac bunách ni zxguia', le gulubí'i ládx'i'què' bõnni' Nínive cati' gulayõnnè' lban benè' Jonás, ati' na'a zoa' ni neda', len náctèra' blau ca Jonás na'.

Le rgu'u yení lu icj ládxi'dau'ru'

³³ Gnë' ca' Jesús:

—Cati' nu ruquel-la' gui', cutu rgu'u lei ga nagachi', len cutu rudusi' lei gui'n, san ruzóa lei xtsa' ga lna', quië uzeni' quegac nup ta'yáz yu'u na'.

³⁴ Yöj lauru' nac ca tu le rgu'u yení lu icj ládxi'dau'ru'. Chqui' yöj lau' nac dxi'a, gduteo' yudz le nac yení', san chqui' nac xöhui' yöj lau', gduteo' yudz le nac chul xöhui'.

³⁵ Ben chi'i cuinu' na'a, cui huöac chul lë na' rgu'u yení' lu icj ládxi'da'u.

³⁶ Cni nac, chqui' gduteo' nadzé'iznu' le nac yení' len cutu bi zoalen li' le chul xöhui', yúgu'të glé'inu' dxi'a ca rac cati' ruzeni' quiu' gui'.

Ruquíë' Jesús yugu' bönni' gdau'

³⁷ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, bulidzë' Lë' tsajtágulenë' lë' bönni' gdau' fariseo. Cati' gyazië' Jesús lidxë' bönni' gdau' na', grö'ë rahuë'.

³⁸ Cati' blé'inë' Lë' bönni' gdau' fariseo na', bubannë' le cutu gdib në'ë Jesús cati' z'a gahuë'.

³⁹ Xanru' rë' lë':

—Lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, rguib cuinli' ca rguibli' láhuilgac le ri'iji ráhuili', san lu icj ládxi'dau'li' ruhuídli' len rza' ládxi'li' le cunác.

⁴⁰ Lbi'ili', bönni' curéjni'li'. ¿Naru' cu nózili', Nu ben le zoa lahuiz ben ca' le yu'u lë'il?

⁴¹ Na'a, gul-gún gun le dë queëli', ati' ni'r huöac dxi'a yúgu'të le dë queëli'.

⁴² 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo. Rguizxjli' qui gdau' tu cuia tsa tu chi cuia le rzi'li' qui xhueaj, len qui guixi' rud, len quegac guixi' cuandau', san rudödzi' le nac tsahui' len yöl-la' nadxi' queëli' Dios. Yugu' lë ni run bayúdx gunli', len cutu uca'nli' yezíca' lë na' runli'.

⁴³ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo. Ré'nili' cö'li' gap nac blau lu yu'u ga rudubli' rusëdli' queë' Dios len ré'nili' lulídz lbi'ili' ba xön bunách gap nac lahui' laugac bunách.

⁴⁴ 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi, lenca' lbi'ili', bönni' gdau' fariseo, bönni' rulu'z tsahui' cuinli', le nacli' ca nacgac yeru ba quegac nup natgac le cunala'gac, ati' ta'dá láhuigac yeru ba na' bunách len cutu táquibe'inë'.

⁴⁵ Ni'r bubi'ë didza' bönni' gdau' usëdi raquë' zxba queë' Moisés, rë' Jesús:

—Bönni' Usëdi, cati' rnau' cni, netu' ca' runu' zi'.

⁴⁶ Jesús rë' lë':

—Bica' bayechi' ca' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi racli' zxba queë' Moisés, le ruspága'cli' bunách yua' zi'i le cugác nu gua', san lbi'ili' ni lati'z cutu ruláhu'i'li' lei len na'li'.

⁴⁷ 'Bica' bayechi' lbi'ili', le rchisli' lguittj qui ba ga nagáchi'que' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' ni' guludöddë' lequë' xuz xtau'li'.

⁴⁸ Cni nac, runli' lna' lau runli' tuz le glunë' xuz xtau'li' le guludöddë' lequë' xuz xtau'li' na', ati' lbi'ili' rchisli' lguittj qui ba ga nagáchi'que'.

⁴⁹ 'Qui lë ni na', lu yöl-la' rejni'i queë', Dios gnë' cni: "Gsöla'a quequë' bönni' lu'ë didza' uláz quia' len yugu' bönni' gbaz quia', ati' yugu' bönni' ni, la'quë' ludöddë', len yela'quë' la'bia ládxi'quë'."

⁵⁰ Cni gunë' Dios le cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ni'a qui rön quegac yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë', bönni' ni' guludödi lequë' bunách cati' gzu lau zi'a rata' yödzyú

⁵¹ ga gzu lau nu budödi Abel, ga bdxintë guludöddë' Zacarías, bönni' na' guludöddë' gatsj lahui' ga dë bcugu la'y ga na' tu'zëqui'quë'-ba' böa' bëdxdau'

lahuë' Dios len ga zoa latj la'y. Qui lë ni na', rëpa' lbi'ili', Dios cuequi xbeynë' bunách dza ni zoaru' na'a, ni'a qui rön quegac yúgu'të bönni' na' guludöcdë' lequë' xuz xtau'li'.

⁵² 'Bica' bayechi' lbi'ili', bönni' gdau' usëdi, racli' xzba queë' Moisés. La' lbi'izli' dë lu na'li' xzi'n guia qui latj ga rdzóliru' yöl-la' rejni'i. Lbi'ili' cutu ryazli', ati' ruzága'li' xnözgac nup të'ni la'yáz.

⁵³ Cati' budx bé'lenë' lequë' didza' ni Jesús, gulaléytsquinë' Lë' bönni' gdau' tu'sëdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, ati' gulazú lauquë' ta'nabi yúdxtsquinë' Lë' ca nac zian le tac,

⁵⁴ le tu'bijë' Lë' didza' quië gac luquië' Lë' ni'a qui didza' ubi'ë.

12

Rusëdnë' Jesús ca nac yöl-la' rulu'z tsahui' cuini

¹ La' dza na'z guludúb ga zoë' Jesús zian gayuá' bunách ga bdxintë ta'röliz lza'gac bunách na'. Ni'r gzu lahuë' Jesús rë' zi'al yugu' bönni' uséd queë', rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli' qui le nac ca xnë'i yöt xtil quequë' bönni' gdau' fariseo, le nac yöl-la' rulu'z tsahui' cuini quequë'.

² Cutu bi dë le nac landau'z le cuglá' lahui, len cutu bi dë le nagachi' le cugác bé'.

³ Qui lë ni na', yúgu'të le chgnali' ga nac chul, la'yöni lei bunách ga nac lu yení, ati' didza' bé'li' bagachi'z ga gzoa lu yu'u nayéy, gac lban qui ga nac lahui' laugac bunách.

Nu ral-la' gádxiru'

⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Bócha'adau', rëpa' lbi'ili': Cutu gádxili' bönni' tu'dödcdë' bunách, ati' tód na' cutur bi gac lunë' quegac.

⁵ Ului'ida' lbi'ili' nu ral-la' gádxili'. Gul-gadxi Nu na' gac ugúa yöl-la' na'bán queëli', len tód na' dë lu në'ë yöl-la' uná bé' chu'në' lbi'ili' lu gui' gabíl. Ja, rëpa' lbi'ili', gul-gadxi Nu na'.

⁶ 'zNaru' cu túti'quë'-ba' gáyu'ba' bguindau' len chop dumí lasdau'? Nituba' lecba', cutu ral ladxë'ë-ba' Dios.

⁷ Lëzca' cni, yúgu'të guitsa' icjli' nababgac lahuë' Dios. Qui lë ni na', cutu gádxili'. Nazáca'tërlí' lbi'ili' ca zianba' bguindau'.

Nup ta'ná náquigac queë' Jesús

⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Rëpa' lbi'ili': Yúgu'të bönni' ta'në' náquicnë' quia' neda' laugac bunách, lëzca' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gnia' náquicnë' quia' lauquë' gbaz la'y queë' Dios,

⁹ ati' bönni' ta'dá'baguë'ë náquicnë' quia' laugac bunách, lëzca' neda' tá'baga'a náquicnë' quia' lauquë' gbaz la'y queë' Dios.

¹⁰ 'Yúgu'të nup bi la'në' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gac unít lahuë' leygac Dios, san nu gnë' zi' queë' Dios Bö' La'y, cutu unít lahuë' nu na' Dios.

¹¹ 'Cati' la'ché'ë lbi'ili' gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, len lauquë' bönni' la'bequi xbeynë' lbi'ili', len lauquë' bönni' dë lu na'quë', cutu ubi ugui'ili' naxc gunli' o bizxa didza' ubi'ili', o bizxa gnali'.

¹² La' dza na'z usëdnë' lbi'ili' Dios Bö' La'y le ral-la' gnali'.

Huac gun ga gal ládxi'ru'-në' Dios yöl-la' tsahui' queëru'

13 Rë' Jesús bönni' nutsë'ë ladj bunách zian na', rnë':

—Bönni' Usëdi, gudxë' böcha'a gunnë' uláz quia' le guta' queë' xuztu'.

14 Jesús rë' lë':

—Bönni'. ¿Naru' zoa nu buzóa neda' ca nu cuequi xbey lbi'ili', o nu gun gatsj le dë queëli'?

15 Ni'r gudxë' bunách nacua' ni' Jesús, rnë':

—Gul-yutsca'. Gul-gún chi'i cuinli' cui uhuídi'li'. Le uzi'ë xbey bönni' cutu nacz le zian le dë queë'.

16 Ni'r bé'lenë' lequë' didza' Jesús, benë' lsaqui', rnë':

—Zoë' bönni' rlë'inë' yöl-la' tsahui' queë', ati' szxöni runódzj glap lu xyuë'.

17 Ni'r gza' ladxë'ë bönni' na', rnë': "¿Nacx guntsa'? Cutu dë ga gun chi'a le rulá' quia'."

18 Ni'r rnë': "Cni guna'. Uquindjca' yu'u ga run chi'a le rulá' quia', ati' guna' yugu' yu'u zxöntër ca', ati' ni' gun chi'a le rulá' quia' len yugu' le dë quia'.

19 Ni'r gac guië cuina': Chdëtsca quia' zian le chnutuba', le gáhuída' zian iz. Uzi'tsca ladx'a'a. Gui'j gahua', len udzijda'."

20 Ni'r Dios rë' lë': "Li', bönni' cunözi. Na'a dzö' gatiu'. Na'a, ¿nuzxa caz gaqui qui, lë na' chnutubu'?"

21 Cni rac queë' bönni' rutübë' la' queëzë' yöl-la' tsahui', len cutu runë' le nac ca yöl-la' tsahui' lahuë' Dios.

Dios run chi'ë bunách queë'

22 Gdöd ni' gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Cutu ubi ugui'ili' ni'a qui le gui'j gáguli', lë na' nabánili', o ni'a qui lari' gáculi'.

23 Nacr lsaca' yöl-la' na'bán queëli' ca le ráguli', ati' nacr lsaca' gdu ca nayá' nabinli' ca lari' ráculi'.

24 Gul-yutëz ca rac quecha' beycj. Cutu tazba', len cutu ta'lapba', len cutu nacua' quecha' ga lun chi'iba' le rulá' quecha', san Dios rugahuë' lecha'. ¿Naru' cu nazáca'tërl'i lbi'ili' ca yugu' bguindau'?

25 ¿Nuzxa caz bönni' nutsë'ë ladjli' gac gunë' ga soë' gbanë' yetú chi'i'dau'z le ruúbi ruguí'i ládxi'dau'huë'?

26 Qui lë ni na', chqui' cugác gunli' lë ni nac cuidi'z, ¿bizx quië ruúbi ruguí'ili' ni'a qui le nac zxöntër?

27 'Gul-yutëz ca ta'zxón yöjdau'. Cutu tun du lari' len cutu tab lari', san rëpa' lbi'ili', cutu gucr lach ca nacgac yöjdau' ni lari' gucuë' Salomón, zal-la' szxöni guta' queë' yöl-la' tsahui'.

28 Chqui' runë' lach Dios yugu' yöj guíxi'dau' rögac na'a ladj guixi', ati' cxö huidzj la'gu'ë leygac lu gui', ¿naru' cu gunë' queëli' le zxöntër ca', lbi'ili', curéjje'li' Dios gdu ládxi'li'?

29 Qui lë ni na', cutu güi' ládxi'li' le ral-la' gáguli', len le ral-la' gui'jli', len cutu ubi ugui'í ládxi'dau'li'.

30 Yúgu'të lë ni ta'guíj bunách yödzyly ni, san chnözcznë' Xuzli' Dios yugu' le rquínili'.

31 Gul-güi' ládxi'li' tsazli' ga rna bé'ë Dios, ati' yúgu'të lë ni cu'ë xnöz queëli'.

Yöl-la' tsahui' rgu'ru' yehua' yubá

32 Gnë' ca' Jesús:

—Cutu gádxili', lbi'ili' na' nacli' yugu' bö'cu' zxíla'dau' quia'. Nababzli' zoali' san rdzag ladxé'ë Xuzli' Dios gunné' lbi'ili' latj tsazli' ga ni' rna bē'ë Lē'.

³³ Gul-guti' le dē queëli' len gul-nórdzj quegac bunách yechi'. Cni gac, gunli' queëli' yōxj dumí le cutu gac ditj, len cu'li' yehua' yubá yōl-la' tsahui' na' cutu ubídx udú, ga ni' cutu gdxin gban len cutu usnitba' lei böa'dau' qui.

³⁴ Ga ni' dē yōl-la' tsahui' queëli', ni' güi' ládxi'li' gdxinli'.

Ral-la' soaru' ban ladxí'

³⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Gul-zóa sina' len gul-quel-la' gui' le uzení' queëli'.

³⁶ Gul-gác ca bönni' huen dxin ta'bözē' dza huödē' xanquē', bönni' zijē' lni qui yōl-la' rútság na', quiē cati' udxinē' len ulidzē', la' la'saljté' queē' tsaziē'.

³⁷ Bica' bagac huen dxin na' la'cu'ë ban ladxí' cati' huödē' xanquē'. Le nactē rēpa' lbi'ili', upá' cuiné' xanquē' na', ati' gunē' ga la'bō'ë ga lahuē', ati' cu'ë le lahuē'.

³⁸ Zal-la' huödē' cati' chral o gdu ladxí' yēl, chqui' duxaquē' lequē' nacu'ë ban ladxí', bica' bagac huen dxin na'.

³⁹ Lē ni ral-la' gnózili'. La'naru' nöznē' xan yu'u bizxa dza huadxín gban, uspán ladxé'ë len cutu gu'ë latj bönni' udxíē' yeru lidxē', cui cuanē' le dzō' lidxē'.

⁴⁰ Qui lē ni na', gul-zóa ban ladxí' ca' lbi'ili', le huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquē' Gdu Bunách, dza curbözli' neda'.

Bönni' huen dxin tsahui' len bönni' huen dxin cunác tsahui'

⁴¹ Ni'r Pedro gnabné' Jesús, rnē':

—Xan, ¿naru' rē'u netu'z lē ni runu' lsaqui', o rē'u ca' cni yúgu'tē bunách?

⁴² Rē' lē' Xanru':

—¿Nuzxa na' bönni' huen dxin tsahui' len réjni'inē', dē lu nē'ë uláz queē' xanē'? Bönni' ni, xanē' udödē' lu nē'ë lidxē' quiē cati' gal-la'r lahuē' bönni' nacu'ë lidxē', gu'ë qui queëquē' le lahuē'.

⁴³ Bica' ba bönni' huen dxin na' cati' huödē' xanē', duxaquē'ë lē' runē' cni dxin na' nudödē' lu nē'ë.

⁴⁴ Le nactē rēpa' lbi'ili', udödē' xanē' lu nē'ë bönni' huen dxin tsahui' na' yúgu'tē le dē queē'.

⁴⁵ Chqui' gáquinē' huadzeyné' huödē' xanē' bönni' huen dxin cni, ati' su lahuē' gu'ë dö' quequē' yezíca'rē' huen dxin, bönni' len ngul, len su lahuē' gu'ij gahuē' len súdxinē',

⁴⁶ ni'r huödē' xanē' bönni' huen dxin na' cati' curbözē' lē' len cati' curáquibe'inē', ati' usaca' zi'ë bönni' huen dxin cunaquē' tsahui' na', len gchuguē' queē' ca narugu quequē' bönni' cuta'yeyjlē'ë.

⁴⁷ Bönni' huen dxin na' nöznē' le rē'nnē' xanē', len cutu zoē' sina', len cutu runē' ca rnē' xanē', bönni' ni, szxónitēr quinē' lē' xanē'.

⁴⁸ Chqui' cutu nöznē' le rē'nnē' xanē' bönni' huen dxin, len gunē' le gun ga gbaguē'ë le quinē' lē' xanē', bönni' ni quinē' lē' láti'dau'z. Bönni' yu'u lu nē'ë szxóni, szxóni unabē' xanē' lu nē'ë, ati' bönni' na' xanē' nuzxóni ladxé'ë lē' szxóni, szxónitēr ca' unabē' xanē' lu nē'ë bönni' huen dxin na'.

Gun ga la'rúj chopl' bunách le naquē' Jesús

⁴⁹ Gnē' ca' Jesús:

—Bida' neda' djena' ga tsegui gui' yödzyú ni, len la' bíqui'czda' chnaguel-la' gui' na'.

⁵⁰ Na'a, dè tu le ral-la' saca' quia' le nac ca tu le gdilda' nis, ati' rō'a baníg ga gdxintè gac cni quia'.

⁵¹ ¿Naru' ráquili' bida' dulequi dxia' le rac yödzyú ni? Répa' lbi'ili': Cutu. Bida' dulequia' le gun ga la'rúj chopl bunách.

⁵² Na'a su lau lula'alen lza'gac gayu' bunách nacua' tu yu'u. Tsonné' la'dá'baguè'è chopè' nazi'què' xtidza'a, ati' chopè' na' la'dá'baguè'è tsonné' na'.

⁵³ Nu bönni' zoabi' bi'i bönni' queè' tá'baguè'è xzi'nè' na', ati' bi'i bönni' na' tá'baga'bi' xuzbi'. Ngul zoabi' bi'i ngul queènu tá'baga'nu xzi'nnu na', ati' bi'i ngul na' tá'baga'bi' xna'bi'. Ngul zoanu ngul xzoa' lidxnu tá'baga'nu xzoa' lidxnu na', ati' ngul xzoa' lidxnu na' tá'baga'nu xtau' xzi'nnu.

Le nacgac bè' le tac na'a dza

⁵⁴ Gudxè' ca' bunách zian nacua' ni' Jesús, rnè':

—Cati' rlé'ili' za' böaj zaca' ga rbia gbidz, la' rnátèli': “Hual guiöj”, ati' cni rac.

⁵⁵ Cati' reycj bö' za' zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, rnali': “Udzá'a na'a”, ati' cni rac.

⁵⁶ Lbi'ili', bönni' rulu'z tsahui' cuinli'. Nózili' le rulu' le rac luzxbá len le rac luyú ni, san cutu ráquibe'ili' le rulu' le nacgac bè' tac dza ni zoaru' na'a.

Ral-la' ugá'nlenru' tsahui' nu rley rē'u

⁵⁷ Gnè' ca' Jesús:

—¿Bizx quiè cutu rbequi xbeyli' la' lbi'izli' ca' nac le nac tsahui'?

⁵⁸ Chqui' zoa nu bi unabi yudxi li' ati' zeajli' gdxinli' yúlahui', bè' ladxnu' ugá'nlenru' tsahui' nu na' tsal ni' yu'uli' nöz, cui uquí li' lahuè' bönni' cuequi xbeynè' lbi'ili', ati' bönni' cuequi xbey na' udödè' li' lu' nè'è bönni' ruseyjè' lidx guia, ati' bönni' na' ruseyjè' lidx guia cu'è li' lidx guia na'.

⁵⁹ Répa' li', cutu uruju' ni' cati' udxr quizxju' yúgu'tè dumí lasdau' ral-lu'u qui nu na'.

13

Run bayúdx ubí'i ládxi'ru'

¹ La' dza ni'z guladxinè' ni' bönni' ta'guíxjöi'nè' Jesús ca benè' Pilato, budödcdè' la'què' bönni' Galilea len gzxi'è rön quequè', le bugútsi'nè' xchönchba' böa' bédx chguludödcdè'-ba' quiè la'gu'è lahuè' Dios xchönchba' na'.

² Bubi'è didza' Jesús, rē' lequè':

—¿Naru' ráquili' glacrè' bönni' dul-la' bönni' Galilea na' ca yezíca'rè' bönni' Galilea, le gulazaca' gulagui'è cni?

³ Répa' lbi'ili': Cutu, ati' chqui' cutu ubí'i ládxi'li', nitli' ca' yúgu'tèli'.

⁴ Lèzca' cni guc quequè' chixxunè' bönni' ni', yajbaga' lequè' yu'u zian cuia na' nazi' lei Siloé, ati' glatiè'. ¿Naru' ráquili' gulabága'tèrè' zxguia' lequè' ca yezica' bunách nacua' Jerusalén?

⁵ Répa' lbi'ili': Cutu, ati' chqui' cutu ubí'i ládxi'li', nitli' ca' yúgu'tèli'.

Runè' lsaqui' Jesús qui yag higo curbía

⁶ Ni'r benè' lsaqui' Jesús, rē' lequè':

—Zoè' bönni', zoa yag higo nazè' ga nac la' yèl queè'. Rajtiljè' le rbia yag na', san cutu bi rdzölnè'.

⁷ Ni'r gudxè' bönni' runè' dxin la' yèl queè' na', rnè': “Chguc tsonn iz rida' rdudilja' le cuia yag higo ni len cutu bi rdzöldá'. Bchugu lei. ¿Bizx quiè rnig luyú ni?”

8 Ni'r bubí'è didza' bõnni' huen dxin na', rë' lë: "Xan, bca'ngar lei yetú iztëz, ati' gzatsa' yu zxani len cu'a bëb zxani.

9 Chqui' cuia yag ni, gac dxi'a, san chqui' cutu bi cuia, ni'r gchugu' lei."

Ruúnë' Jesús ngul ré'ínu cati' nac dza la'y

10 Tu dza rusëdnë' Jesús bunách nacua' yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bõnni' judío cati' nac dza la'y quequë'.

11 Zoanu ni' ngul chguc chixxunu' iz ré'ínu, le yu'u lënu bö' xõhui' run ga te'i bunách, ati' nayéchutecznu rdanu, len cutu ca' rac ulí cuinnu.

12 Cati' blé'inë'-nu Jesús, bulidzë'-nu, rnë':

—Nguldau', chböacu' qui guidzhuë' quiu'.

13 Ni'r bõxa në'ë lënu Jesús, ati' la' bulitë cuinnu, len glu'nu-në' Dios yöl-la' ba.

14 Ni'r gleynë' bõnni' blau qui yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios. Rleynë' le bunë'-nu ngul na' Jesús cati' nac dza la'y. Gudxë' nup nacua' ni' bõnni' blau na', rnë':

—Xop dza nacua' runru' dxin. Dë latj yugu' dza ni guidli' nu un lbi'ili', len clëg dza la'y.

15 Ni'r bubí'è didza' Xanru', rnë':

—Lbi'ili', bõnni' rulu'z tsahui' cuinli', ¿naru' cu rusedxcli'-ba' böa' bëdx qui queëli' ga na' da'cba' cati' nac dza la'y, ati' tsjua'gacli'-ba' li'jba' nis?

16 Nacnu zxi'n xsoë' Abraham ngul ni len gdu chixxunu' iz chy'u'nu lu yal-lj qui Satanás tu' xõhui'. ¿Naru' cu ral-la' nu usëdx lënu zal-la' nac dza la'y?

17 Cati' bë'ë didza' ni Jesús, gultu'ni'në' yúgu'të bõnni' nacu'ë ni' ta'leynë' Lë', san guludziji yezica' bunách, yúgu'të nup nacua' ni', le ta'lé'inë' yugu' le zxön runë' Jesús.

Runë' lsaqui' Jesús qui xseydau' mostaza

18 Ni'r rnë' Jesús:

—¿Nacxzc rac zxön le rna bë'ë Dios, o bizxa usáqui'tsaru' lei?

19 Rac ca rac qui xseydau' mostaza, le gzxi'ë bõnni' ati' guzë' lei ga nac la' yël queë'. Gzxön mostaza na' len guc ca yag zxön, ati' guladxinba' bguindau', glunba' lidxcba' lu zxuza' në'i mostaza na'.

Runë' lsaqui' Jesús qui xnë'i yöt xtil

20 Lëzca' cni rnë' Jesús:

—¿Bizxa caz usáqui'tsada' le rna bë'ë Dios?

21 Nac ca xnë'i yöt xtil, le gzxi'nu ngul len bugútsi'nu tsonn cuia cua yöt xtil, ati' yagxz gdu'të cua na'.

Tu ga tsazru' le nac guidau'

22 Tsal ni' yu'ë nöz Jesús, zijë' Jerusalén, rdödë' yugu' yödZ zxön len yugu' yödZdau', rusëdnë' bunách nacua' gap na'.

23 Gnabnë' Jesús bõnni' zoë' ni', rnë':

—Xan, ¿naru' nabábZ nup lulá?

Rë' nup nacua' ni' Jesús,

24 rnë':

—Gul-güi' ladxli' tsazli' zaca' ga nu ryaz le nac guidau', le rëpa' lbi'ili': Zian nup lë'ni la'yáz ni', san cutu la'záqui'në'.

25 Töd tsasë' useyjë' yu'u xan yu'u, su lauli' lbi'ili' na' zoali' ni' ulidzli'-në' ra' yu'u na', guiëli'-në': "Xan, Xan, bsalj queëtu'." Ni'r ubi'ë didza' Lë', guië' lbi'ili': "Cutu nözda' nuzxa lbi'ili'."

²⁶ Ni'r su lauli' gnali': "Güi' gdágulentu' Li', ati' busëdnu' gap nac lu ye'y queëtu'."

²⁷ Ni'r guië' lbi'ili': "Rëpa' lbi'ili', cutu nözda' gazx bunách lbi'ili'. Gul-cút ga zoa', yúgu'tëli' rua'li' dö'."

²⁸ Ni'r cödix yéchi'li' len utíl-l láya'li' cati' glé'igacli'-në' Abraham len Isaac, len Jacob, len yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, nacu'ë ga ni' rna bë'ë Dios, san lbi'ili' zoali' ni'l.

²⁹ La'dxín bunách la'rúj zaca' ga rlen gbidz, len zaca' ga rbia gbidz, len zaca' ga za' bö' ziaq, len zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, ati' la'bö'ë lahuë' ga ni' rna bë'ë Dios.

³⁰ Ni'r lac blau la'gac bunách nacgac ca'z na'a, ati' lugá'n ca'z la'gac nup nacgac blau na'a.

Rbödx yechë'ë Jesús ni'a quegac bunách Jerusalén

³¹ La' dza ni'z guladxiné' ga zoë' Jesús bönni' gdau' fariseo len të' Lë':

—Burúj, buzxúndj ni, le rë'nnë' gdöddë' Li' Herodes.

³² Jesús rë' lequë':

—Gul-tséaj, gul-tsjödxë' bönni' na' naquë' ca tuba' böza', gnali': "Byutsca', rubíjgaca' bö' xöhu'i' len ruúna' bunách na'a len cxö, len cati' gac lidzj, udx guná' dxin quia'."

³³ Run bayúdx tséajlenza' ca' nöz na'a len cxö len huidzj, ati' gdxina' Jerusalén, le tu'dödcde' ni' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios.

³⁴ 'Lbi'ili', zoali' Jerusalén. Rudódigacli'-në' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len ruládx'gacli'-në' guiöj bönni' gbaz rsölë'ë queëli' Dios. Cati'ga zian lzu gu'nda' utuba' lbi'ili' quia' ca runba' yjéd, rutubba' zxi'nba' zxan xilba', san cutu gúnili'.

³⁵ Gul-yutsca', ca'z ugá'n lidxli', ati' rëpa' lbi'ili', cutur glé'ili' neda' cati' gdxinr dza gnali': "Bica' ba nu za' uláz queë' Xanru'."

14

Ruúnë' Jesús bönni' ré'inë' huë' gui

¹ Cati' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gyazië' Jesús lidxë' bönni' uná bë', bönni' gdau' fariseo. Rö'ë Jesús rahuë', ati' ta'në'ë Lë' bönni' gdau' fariseo nacu'ë ni'.

² Zoë' ca' ni' lahuë' Jesús bönni' ré'inë' huë' gui.

³ Ni'r Jesús gnabné' bönni' gdau' tu'sëdi taquë' zxba queë' Moisés len yugu' bönni' gdau' fariseo, rnë':

—¿Naru' dë latj unru' nu re'i cati' nac dza la'y?

⁴ Lequë' guluséyj rú'aque'. Ni'r gdel-lë'ë bönni' huë' na' Jesús len bunë' lë', ati' la' busóla'të' lë'.

⁵ Ni'r rë' yugu' bönni' gdau' na' Jesús, rnë':

—Chqui' zoë' bönni' nutsë'ë ladjli', ati' nacua'ba' queë' böa' bëdx, ati' gbixba' tuba' lu yeru, ¿naru' cu tsajljtë'-ba', zal-la' nac dza la'y?

⁶ Cutu bi didza' guc lubi'ë ca nac lë ni.

Nu cö' latj blau

⁷ Cati' blé'inë' Jesús ca tunë' bönni' gdau' fariseo na', ta'bö'ë latj blau ga na' ta'bö'ë tahuë', ni'r benë' lsaqui', rë' lequë':

⁸ —Cati' nu ulídz li' guidu' ga rac lni qui yöl-la' rutság na', cutu cö'u latj blau. Nazx ca' nulídzë' ca' bönni' náctërë' blau ca li'.

⁹ Ni'r huidè' ga zu' bönni' na' bulidzè' li', len guiè' li': "Bè' latj bönni' ni cö'è ga zu'", ati' ni'r lu yöl-la' rutu'i quiu' tsajchö'u zxanti.

¹⁰ Qui lè ni na', cati' nu ulidz li', gyeaj yajchó' zxanti, quiè cati' gdxinè' bönni' na' bulidzè' li', huè' li': "Böcha'a, gdöd yelati' nil." Ni'r gacru' li' blau laugac nup ta'bö'len li' tsaxón.

¹¹ Nu run ba xön cuini, lunè' ga huöta' huöxj, san nu zoa nöxj ladxi', lunè' ga gacr blau nu na'.

¹² Jesús rë' ca' bönni' na' bulidzè' Lè', rnè':

—Cati' gunu' gü'i huagu o Inidau', cutu ulidzcu'-nè' yugu' böchi' lza'u len yugu' bönni' böchu'u len yugu' di'a dza quiu', len yugu' dzag yu'u quiu' ta'lé'inè' yöl-la' tsahui' quequè', le lulidzè' ca' li', ati' cni gac, ubí'i quiu'.

¹³ Cati' gunu' gü'i huagu, bulidz bunách yechi', len nup nabix ni'a na'gac, len nup cuta'zá', len yugu' lau chul.

¹⁴ Ni'r gacu' bica' ba, le cutu gac bi lubi'è quiu' bönni' cni, san ubí'i quiu' cati' gdxin dza lubán nup natgac, nacgac tsahui'.

Runè' Isaqui' Jesús qui lni xön

¹⁵ Cati' byönnè' didza' ni bönni' rö'è rágulenè' Jesús, rë' Lè':

—Bica' ba nu gagu ga ni' rna bè'è Dios.

¹⁶ Jesús rë' lè':

—Zoè' bönni' benè' lni xön, ati' zian nup bulidzè'.

¹⁷ Cati' chnabá'a la' huagu, bsölè'è bönni' huen dxin queè' tsjödxe' nup na' chnulidzè', gnè': "Gul-dá, yúgu'tè chnabá'a."

¹⁸ Gulazú lauquè' yúgu'tè' ta'nabè' latj cutsjaquè'. Bönni' zi'al na' rnè': "Zi'a gzxi'a tu la' yèl, len runtsca bayúdx tsajyúa' leí. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj."

¹⁹ Yetúè' rnè': "Zi'a gzxi'a gayu' nözba' bédx ati' tsajxi' bë'a lecha' ugúngaca'-ba' dxin. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj."

²⁰ Yetúè' rnè': "Zi'a butság na', len qui lè ni na' cutu gac guida'."

²¹ Cati' böjè' bönni' huen dxin na', yajtíxjö'nè' xanè' yúgu'tè lè ni. Ni'r gleynè' bönni' xan yu'u na', ati' gudxè' bönni' huen dxin na', rnè': "Gyeajtè na'a gap nac lu yè'y len gap nac la' nöz qui yödz ni, ati' gchè'u ni bunách yechi' len nup nabix ni'a na'gac, len nup cuta'zá', len yugu' lau chul."

²² Cati' chnunè' cni bönni' huen dxin na', rnè': "Xan, chbena' ca na' gna bé'inu' neda', ati' ni dè latj."

²³ Ni'r gudxè' bönni' huen dxin na' xanè', rnè': "Gyeaj gap nac la' nöz len gap nac nöz las, ati' ben bayúdx lid nup nacua' ni' quiè gdza' lidxa'.

²⁴ le répa' lbi'ili': Cutu gahuè' qui lni quia' nitúè' bönni' ni' bulidza' zi'al."

Le rzáca'ru' zéajlenru'-nè' Cristo

²⁵ Yugu' dza ni' rjaclen Jesús bunách zian, ati' bueycjè' Jesús, rë' lequè':

²⁶ —Chqui' guídenè' neda' bönni' len cutu gdxí'irnè' neda' ca nadxi'inè' xuz xnè'è, len ngul queè', len yugu' zxi'nè', len yugu' bi'i böch'è, len yugu' bi'i zanè', len yöl-la' na'bán queè', cutu gac gaquè' bönni' uséd quia'.

²⁷ Nu bönni' cugaquè' ca tu bönni' zijè' zajté'è lè'i yag cruz, len tè'è neda', cutu gac gaquè' bönni' uséd quia'.

²⁸ Chqui' zoè' bönni' ladj lbi'ili' guè'nnè' gunè' tu yu'u zian cuia, ¿naru' cu cö'è zi'al ulabè' gaca'x dumí ral-la' gtöè' quiè gnöznè' chqui' dè queè' tsca le rquinnè' quiè usyudxè' gunè' yu'u na'?

²⁹ Chqui' cutu gunë' cni, len su lahuë' cuequië' xlibi yu'u na', ati' cutu gac usyudxë' gunë' yu'u na', ni'r la'zú laugac lutítj lë' yúgu'të nup la'le'i lei,

³⁰ la'ná: "Bönni' ni gzu lahuë' runë' yu'u, san cutu gac usyudxë' gunë'."

³¹ Lëzca' cni, chqui' zoë' bönni' rna bë'ë, len ral-la' tsijë' gdil-l tsajtíl-lenë' yetúë' bönni' rna bë'ë, çnaru' cu cö'ë zi'al cuequi icjë' chqui' sáqui'në' tsajtíl-lenë' bönni' ni' nachë'ë galj milë' bönni', ati' lë' chi milzë' bönni' nachë'ë?

³² Chqui' cutu sáqui'në', cati' ni' zoë' zi'tu yetúë' bönni' na' rna bë'ë, gsólë'ë queë' bönni' gbaz queë', ati' gnabë' naxç ral-la' gunë' quië ludzaguë' dxi'a.

³³ Cni nac, chqui' zoë' bönni' ladj lbi'ili' cutu uca'në' yúgu'të le dë queë', cutu gac gaquë' bönni' uséd quia'.

Zödi' nanít yöl-la' sna' qui

³⁴ Gnë' ca' Jesús:

—Dxi'a nac zödi', san chqui' nit yöl-la' sna' qui, çnaxç úniru' lei sna'?

³⁵ Cutur nac lsaca' zödi' na', ni quië luyú, ni quië ga r-ru'nru' bëb, san chu'nru' lei ni'l. Nu zoa nag len ryöni, ral-la' uzé nag nu na'.

15

Runë' lsaqui' Jesús ca nac queëba' bö'cu' zxila' gnitba'

¹ Guludubë' ga zoë' Jesús yúgu'të bönni' uquízç lazgac bunách len yugu' bönni' ca'z quië luzë nagquë' Lë'.

² Qui lë ni na' gulanë' queë' yugu' bönni' gdau' fariseo, len bönni' gdau' tu'sëdi, ta'në':

—Bönni' ni runë' ba la'n bönni' dul-la', len rágulenë' lequë'.

³ Ni'r benë' lsaqui' ni Jesús, rë' lequë':

⁴—Chqui' zoë' bönni' ladj lbi'ili', nacia'ba' queë' tu gayua'ba' bö'cu' zxila', len chqui' nitba' tuba', çnaru' cu uca'në' yezíca'rba' taplalj yu chënnaba' na' ga nac lu latj ca'z, ati' tsijë' tsajtíljë'-ba' bö'cu' zxila' na' nanitba', cati' udzölnë'-ba'?

⁵ Cati' udzölnë'-ba', lu yöl-la' rudziji queë' gxoë'-ba' yen zxicjë',

⁶ len cati' udxinë' lidxë' utubë' yugu' böchi' lzë'ë len yugu' dzag yu'u queë', ati' guië' lequë': "Gul-dzójilen neda', le chbudzöida'-ba' bö'cu' zxila' quia' gnitba'."

⁷ Répa' lbi'ili': Lëzca' cni gactër yöl-la' rudziji yehua' yubá ni'a queë' tuë' bönni' dul-la' ubí'i ladxë'ë ca gac quequë' taplalj yu chënnë' bönni' tsahui', bönni' táquinë' cutu naquincnë' lubí'i ladxí'quë'.

Runë' lsaqui' Jesús qui dumí gnit

⁸ Rnë' ca' Jesús:

—Chqui' zoanu ngul, dë queënu chi dumí plata, len chqui' nit tu dumí plata na', çnaru' cu ggál-la'nu gui', ati' gluanu yu'u, uguílç yúdxinu lei cati' udzölirnu lei?

⁹ Cati' udzölinu lei, utubnu yugu' ngul lza'nu, len yugu' ngul dzag yu'u queënu, ati' guiënu lecnu: "Gul-dzójilen neda', le chbudzöida' dumí plata na' gnit."

¹⁰ Répa' lbi'ili': Lëzca' cni, ludzójtsquirnë' gbaz la'y queë' Dios ni'a queë' tuë' bönni' dul-la' ubí'i ladxë'ë.

Runë' lsaqui' Jesús queëbi' bi'i gnitbi'

¹¹ Rnë' ca' Jesús:

—Zoë' bönni' nacua'bi' chopbi' bi'i bönni' queë'.

¹² Bi'i cuidi' na' rëbi' xuzbi': "Dad, benn quia' le dë quiu' le ral-la' gaqui quia'." Ni'r xuzbi' na' gdisië' queebi' le dë queë'.

¹³ Nabábz dza gdzey, yúgu'të butubbi' bi'i cuidi' na', gyeajbi' yödZ zitu', ati' ni' butöbi' dëra le dë queëbi'. Le cunác benbi'.

¹⁴ Cati' chbutöbi' dëra le dë queëbi', guc gbin lu yödZ ga na' zoabi', ati' byadzj queëbi'.

¹⁵ Ni'r gyeajbi' yajsoabi' huen dxin queë' bönni' lu yödZ ni', ati' bönni' na' bsölë'ë-bi' ga dë la' yël queë' tsajgágubi'-ba' yugu' cuch queë'.

¹⁶ GuC ládxi'bi' gágubi' guixi' ca'z na' táguba' cuch, san nutu nu bi' bë' le gágubi'.

¹⁷ Ni'r bubí'i ládxi'bi', rnabi': "Cátiga zian bönni' huen dxin nacu'ë lidxë' xuza', len dëtsca le tahuë', san neda' ni' huatcza' yöl-la' rdun.

¹⁸ Uzá'a ni, huöja' ga zoë' xuzá', len tsjödxa'-në': Dad, bena' dul-la' lahuë' Dios, zoë' yehua' yubá, len lau' li'.

¹⁹ Cutur naca' neda' lsaca' gaca' zxi'nu'. Ben neda' ca bönni' huen dxin quiu'."

²⁰ Ni'r gyu'ubi' nöZ, zhuöjbi' ga zoë' xuzbi'.

'Cati' ni' zoabi' zitu' zuzá'bi', blé'inë'-bi' xuzbi', len buechi' ladxë'ë-bi'. Jarélu'ë yajxi'gal-lë'-bi' xuzbi' len yajnidë' yenbi', gdahuë'-bi' bzxidu.

²¹ Ni'r zxi'në' na' rëbi'-në': "Dad, bena' dul-la' lahuë' Dios, zoë' yehua' yubá, len lau' li'. Cutur naca' neda' lsaca' gaca' zxi'nu'."

²² Ni'r xuzbi' rë' yugu' bönni' huen dxin queë', rnë': "Gul-tsjajleajtë lari' zaca'tsqi, len gul-gacu-bi'. Gul-cú'u le zaca' xbönni' na'bi', len gul-dá' lölbi' ni'abi'.

²³ Gul-tsjaxi'-ba' bëdx renni', ati' gul-dödi-ba'. Gáguru'-ba' len gunru' lni,

²⁴ le guc bi'i bönni' quia' ni ca bi'i chnatbi', ati' bubanbi'. Gnitbi' ati' chbula'abi' na'a." Ni'r gulazú lauquë' tu'dzijnë'.

²⁵ 'Tsal ni' rac lë ni, zoabi' ladj guixi' bi'i bönni' zi'al queë' bönni' na'. Cati' zuzá'bi' rudxinbi' gal-la' ra' yu'u, ryónibi' rac huil-l len rac huö'a lu yu'u na'.

²⁶ Ni'r bulidzbi'-në' bönni' huen dxin zoë' ni', len gnábibi' lë' bizxa na' rac.

²⁷ Bönni' huen dxin na' rë'-bi': "Bi'i böchu'u na' budxinbi', ati' gna bë'ë xuzu' guludöddë'-ba' bëdx renni', le budxinbi' lu në'ë dxi'a tsáhu'i'dau'."

²⁸ Ni'r gleybi' bi'i zi'al na' len cutu gú'nibi' tsazbi' yu'u. Ni'r brujë' xuzbi', len gúta'yuë' laubi' tsazbi'.

²⁹ Bubi'ibi' didza' bi'i zi'al na', rëbi'-në' xuzbi': "NözcZnu' cáti'ga zian iz bena' dxin lau', len gatga gdá'baga'a li', san gatga bennu' quia' tuba' bö'cu' zxíla'dau' güi'léna' xbey yugu' lza'a.

³⁰ Na'a, cati' budxinbi' bi'i quiu' ni busnitbi' yugu' le dë quiu', gdálenbi'-nu yugu' ngul udá dzag, benu' ga guludöddë'-ba' bëdx renni' ni'a queëbi'."

³¹ Ni'r rë'-bi' xuzbi', rnë': "Zxi'na', li' zóalenczu' neda' ati' yúgu'të le dë quia', quiu' naqui.

³² Ben bayúdx gunru' lni len udzjiru', le gucbi' bi'i böchu'u ni ca bi'i chnatzbi', ati' nubanbi'. Gnitbi' ati' chbula'abi'."

16

Runë' lsaqui' Jesús queë' bönni' huen dxin cunaquë' tsahui'

¹ Rë' ca' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—Zoë' bönni' dë yöl-la' tsahui' queë', len zoë' ca' queë' bönni' huen dxin dë lu në'e uláz queë'. Guladxinë' bönni' tu'quie' bönni' huen dxin na' lahuë' xanë', ta'né' queë' rutözë' le dë queë' xanë' na'.

² Ni'r bulidzë' bönni' huen dxin na' xan yu'u na', len rë' lë': "¿Bizxa didza' ni ryönda' quiu'? Blui' neda' le nac bë' dxin nunu', le cutur gata' lu na'u uláz quia'."

³ Ni'r gza' ladxë'ë bönni' huen dxin na', rnë': "¿Nacx guntsa'? Rubijë' neda' xana' latj blau ga runa' dxin. Cutu sáqui'da' guna' dxin gu'n, len utui'da' gnaba' nu bi gunnz quia'.

⁴ Na'a chnözda' nac guna' quie' cati' ubijë' neda' latj blau ni, la'cuá' nup luzi' neda' lidxgac."

⁵ Ni'r bulidzë' yugu' bönni' bi tal-lë'ë queë' xanë' bönni' huen dxin na', ati' rë' bönni' zi'al: "¿Gaca'x ral-lu'u queë' xana'?"

⁶ Lë' rnë': "Tu gayuá' rë'ö chugu le za ral-la'a." Rë' lë' bönni' huen dxin blau na', rnë': "Ni dë guich ga nayúj le ral-lu'u. Grötë' ni len bzuj yetú lu guich gna chiön rë'ö chugu ral-lu'u."

⁷ Gdöd ni' gnabnë' yetúë', rnë': "Nazx li', ¿gaca'x ral-lu'u?" Lë' rnë': "Tu gayuá' da'a zxoa' xtil." Ni'r rë' lë' bönni' huen dxin blau na', rnë': "Ni dë guich ga nayúj le ral-lu'u. Bzuj yetú lu guich gna taplalj da'a ral-lu'u."

⁸ Ráquibe'inë' xanë' na' sína'të benë' bönni' huen dxin cunác tsahui' na'. Cni nac, nacgacrë' sina' bönni' yödzyú ni lu yugu' le tunë' la' légaczë', ca bunách ta'dalen Dios lu yení' queë'.

⁹ Neda' rëpa' lbi'ili': Gul-cözlen dxi'a bunách, ugunli' dxin yöl-la' tsahui' dë queë'li' yödzyú ni, quie' cati' gdxin dza uca'nli' yugu' lë ni, lunë' lbi'ili' ba la'n latj ni' zoa tzalzu.

¹⁰ Nu rugún dxi'a dxin tu le cuidi'z dë lu në'i, lëzca' ugún dxi'a dxin tu le zxön gata' lu në'i. Nu cutu rugún dxi'a dxin tu le cuidi'z dë lu në'i, cutu ugún dxi'a dxin tu le zxön gata' lu në'i.

¹¹ Qui lë ni na', chqui' cutu rugunli' dxi'a dxin yöl-la' tsahui' dë queë'li' yödzyú ni, ¿nuzxa caz udód lu na'li' yöl-la' tsahui' le nac gdu?

¹² Chqui' cutu rugunli' dxi'a dxin le dë lu na'li' le naqui qui nu yubl, ¿nuzxa caz udód lu na'li' le ral-la' gaqui quiëczli'?

¹³ Cutu gac gunë' xchingac chop xanë' nitúë' huen dxin, le udi'inë' tuë' len gdxinë' yetúë', o gunë' ba la'n tuë', len uzóë' tsala' yetúë' na'. Cutu gac gunli' xchinë' Dios, len gunli' ca' dxin quie' uzi'li' xbey yöl-la' tsahui' qui yödzyú.

¹⁴ Gulayönnë' ca' didza' ni bönni' gdau' fariseo, ati' le nadxi'icnë' yöl-la' tsahui' quequë', qui lë ni na' gulutitjë' Jesús.

¹⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Lbi'ili' rubij dxi'a cuinli' laugac bunách, san nözcznë' Dios le yu'u icj ládxí'dau'li', le nac lë na' tun zxön bunách tu le ruzóë' Dios tsala'.

Zxba queë' Moisés len le rna bë'ë Dios

¹⁶ Gnë' ca' Jesús:

—Ga bdxintë dza zoë' Juan, ben dxin le rna bë' zxba queë' Moisés len le guluzujë' lu guich bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Ni'r cati' bdxinë' Juan na', gzu lau rac lban ca gac nu tsaz ga rna bë'ë Dios, ati' tun bayúdx yúgu'të bunách la'yáz ni'.

¹⁷ Zal-la' rac cni, gacr huéz la'dód qui luzxbá len qui luyú ni ca nit tu didza'z nayúj lu guich lu zxba queë' Dios.

Le rulá'a yöl-la' nutság na'

¹⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' ulá'alenë' ngul queë' bönni', ati' utság ná'lenë'-nu ngul yubl, gunë' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', ati' nu utság na'len ngul na' nusanë'-nu bönni' queënu, gun ca' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Bönni' dë yöl-la' tsahui' queë' len Lázaro

¹⁹ Ni'r benë' lsaqui' Jesús, rnë':

—Zoë' bönni' rlé'inë' yöl-la' tsahui' queë'. Racué' lari' xna len lari' záca'tsqui, ati' yugu' dza rúnteczë' lni, ti'j tahuë' le banaqui.

²⁰ Zoë' ca' ni' bönni' yéchi'dau' lë' Lázaro, bönni' rnabë' nu bi unódzj queë', ati' hué'tëzë' rë'ë ra' yu'u queë' bönni' na' rlé'inë' yöl-la' tsahui'.

²¹ Rac ladxë'ë bönni' yéchi'dau' na' gahuë' le bizzj tu'huó'xj zxani ga rahuë' bönni' na' rlé'inë' yöl-la' tsahui'. Ta'dxinba' ca' bö'cu', ta'lë'ëba' lu huë' queë' bönni' yéchi'dau' na'.

²² Bdxin dza gutië' bönni' yéchi'dau' na', ati' gulachë'ë lë' gbaz la'y queë' Dios tsajsóalenë' Abraham ga nac latj lach queë' Dios. Gutie' ca' bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', ati' gulucachë'ë lë' yeru ba.

²³ Cati' ni' rzaca' rgui'ë bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', zoë' latj quegac nup natgac, bchis lahuë' len blé'inë' Abraham zoë' zi'tu', dzaguë' lë' Lázaro na'.

²⁴ Ni'r bë'ë zidzj didza', rnë': "Xuza', Abraham, buechi' ladxi' neda'. Bsöla' quia' Lázaro uspisë' xbönni' në'ë len dusuhualë' ludxa'a, le rzaca' rguit'sca' lu gui' ni'."

²⁵ Rë' lë' Abraham, rnë': "Zxi'na', bsa' ladxu'u ca' guc quiu', buzi'u xbey yöl-la' tsahui' tsal ni' zu' nabanu', san Lázaro ni, guc queë' yöl-la' yechi', ati' na'a, ruzi' zxönë' Lázaro ni, san li' rzaca' rgui'u."

²⁶ Yetú ca', ra' gui'a sib nac, zoa gatsj lahui'l ga ni' zoali' lbi'ili' len ga ni' zoatu' netu'. Qui lë ni na' nup nacua' ni len lë'ni la'dód ga zoali' lbi'ili', cutu ca' gac lunë' ca', len cutu gac lid ni nup nacua' ni'."

²⁷ Ni'r rë' lë' bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', rnë': "Xuza' Abraham, ráta'yua' lau' gsölu'u-në' Lázaro tsijë' lidxë' xuza',

²⁸ le nacu'ë ni' gáyu'ë bönni' böcha'a. Bsölë'ë tsjenë' lna' lau qui le rac ni, cui djaquë' ca' latj ga ni' rzaca' rgui'a."

²⁹ Ni'r rë' lë' Abraham, rnë': "Dë quequë' le buzujë' lu guich Moisés len le guluzujë' lu guich bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Yugu' didza' quequë' na' ral-la' luzë' nagquë'."

³⁰ Bubi'ë didza' bönni' na' blé'inë' yöl-la' tsahui', rnë': "Xuza' Abraham, cutu gac cni, san chqui' ubanë' bönni' lu yöl-la' gut, len tsijë' ga na' nacu'ë, lubí'i ládx'i'quë'."

³¹ Rë' lë' Abraham, rnë': "Chqui' cutu tu'zë' nagquë' didza' bë'ë Moisés len le gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, cutu la'yejlë'ë zal-la' nu ubán lu yöl-la' gut."

17*Zoa banádx queëru' gunru' ga nu gun dul-la'*

¹ Rë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—Nacua'tecz le tun ga lun dul-la' bunách, san bica' bayechi' nu na' run ga nu gun dul-la'.

² Dxi'ar gac queë' bönni' na' runë' cni, nu ugal-la' yag yenë' guiöj ryëtu len tsajchún' lë' lu nis zxön, cati'l gunë' ga gun dul-la' bönni'dau' náquinë' quia'.

³ Gul-gún chi'i cuinli'. Chqui' gu'ë dö' quiu' böchi' lza'u, bzejni-në', len chqui' ubí'i ladxë', bnit lau lë'.

⁴ Zal-la' gadx lzu tu dza gu'ë dö' quiu', len gadx lzu ca' guidë' ga zu' len guië' li': "Rubí'i ladx'a'a", ral-la' unít lau lë'.

Yöl-la' huac qui le réjlë'ru' Cristo

⁵ Ni'r tē' Xanru' bönni' gbaz queë', ta'né':

—Ben ga tséjlë'rtu'-në' Dios.

⁶ Rë' lequë' Xanru', rnë':

—La'naru' nac cuidi'z yöl-la' rejle' queëli' Dios, nacz ca xseydau' mostaza, huac guiëli' yag zxön ni: "Bcuit ni, yajsóa lu nis zxön", ati' gun ca rnali' yag na'.

Le ral-la' gun nu nac huen dxin

⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' zoë' bönni' ladj lbi'ili', len zoë' queë' bönni' nada'u ruga'në'-ba' bëdx o rlapë', cati' udx gunë' xchinë' xanë', ¿naru' huëtsë' lë' xanë', gnë': "Gda, grö' gagu'?"

⁸ Cutu. Cni guië' lë': "Bpa'a le gahua'. Gzoa sina' cu'u le gui'j gahua', ati' tödr na' huac gui'j gagu' li'."

⁹ ¿Naru' huëtsë' bönni' nada'u queë' na': "Xclenu'", le benë' ca gna bé'inë' lë'?" Runi neda', cutu gunë' cni.

¹⁰ Lëzca' cni gac queëli'. Cati' chnunli' yúgu'të le gna bé'inë' lbi'ili' Dios, ral-la' gnali': "Nactu' huen dxin cunactu' lsaca', le benztu' le run bayúdx guntu'."

Chië' bönni' té'inë' huë' nudzu' ruzöd

¹¹ Tsal ni' yu'ë nöz Jesús, zijë' Jerusalén, rdödë' gap dë yözdzau' nababgac luyú Samaria len luyú Galilea.

¹² Cati' gyazië' tu yözdzau', gularujë' dutsagquë' Lë' chië' bönni' té'inë' huë' nudzu' ruzöd, ati' gulacu'ë zitu'z,

¹³ len tu'ë zidz didza', ta'né':

—Jesús, Bönni' Usëdi, buechi' ladx'i netu'.

¹⁴ Cati' blé'inë' lequë' Jesús, rë' lequë':

—Gul-tséaj, gul-tsajluí' cuinli' laugac bxuz.

Tsal ni' zjaquë', guluhuöaquë' dxi'a.

¹⁵ Ni'r tuë' bönni' nutsë'ë ladjquë', cati' ráquibe'inë' chnuhuöaquë' dxi'a, böjë' ga na' zoë' Jesús, ruíteczë' zidz didza', rgu'ë Dios yöl-la' ba.

¹⁶ Byechuë' len butság lahuë' lyu lahuë' Jesús, len rë' Lë': "Xclenu'."

Nababë' Samaria bönni' ni.

¹⁷ Ni'r Jesús rë' lë':

—¿Naru' cu guluhuöaquë' dxi'a chië' bönni'? ¿Gazx nacza'tsë' yezíca'rë' bönni' na'?

¹⁸ ¿Naru' cu zoa nu huöd cu'u Dios yöl-la' ba, san tuzë' bönni' gza'a ni?

¹⁹ Ni'r gudxë' bönni' na' Jesús, rnë':

—Gyas len böaj lidxu'. Chböacu' dxi'a le réjlë'u neda'.

Ca gdxin le rna bë'ë Dios

²⁰ Cati' ta'nabnë' Jesús bönni' gdau' fariseo batx ral-la' gdxin le rna bë'ë Dios, Lë' bubi'ë didza', rë' lequë':

—Ca gdxin le rna bë'ë Dios, cutu nac le glé'iru'.

²¹ Nutu nu gac gna: “Ni bdxin”, o gna: “Ni' bdxin.” Gul-yutsca'. Rna bë'ë Dios lu icj ládxi'dau'gac bunách.

²² Ni'r gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Huadxín dza cati' gué'nili' glé'ili' dza huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, san cutu glé'ili' lei.

²³ La'cuá' nup lë lbi'ili': “Ni zoë'", o la'ná: “Ni' zoë'.” Cutu tseajli' ni', len cutu tseajleni' lequë'.

²⁴ Ca rac cati' ryëp yös, ruzeni' gda'l luzxbá, lëzca' cni gac cati' gdxin dza huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

²⁵ Zi'al ca gac lë ni, run bayúdx saca' qui'itsca', ati' lucá'n neda' ca'z bunách dza ni zoaru' na'a.

²⁶ Ca na' gac dza ni' zoë' Noé, lëzca' cni gac cati' gdxin dza huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

²⁷ Dza ni'të na' gli'j glahuë'. Gulutság na'quë' len guludödë' zxi'nquë' lu yöl-la' rutság na' ga bdxintë dza gyazië' Noé lë'i barco zxön na' nazi' lei arca, ati' bdxintë nis guiöj usní yödzyú le busní yúgu'të'.

²⁸ Lëzca' cni gac dza ni' zoë' Lot. Gli'j glahuë'. Gla'uë' len glúti'ë. Glazë' xyuquë' len glunë' yugu' yu'u quequë'.

²⁹ Cati' bdxin dza na' burujë' Lot lu yödz Sodoma, ca tu nis guiöj, böxj gui' len le ruzégui'tsca nazi' lei azufre, ati' busní yúgu'të'.

³⁰ Lëzca' cni gac cati' gdxin dza uluí' lahua' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

³¹ 'Cati' gdxin dza na', chqui' zoë' cju'u bönni', len dzö' yu'u na' le dë queë', cutu ral-la' huötjë' tsajxi'ë lë dë queë', ati' nu zoa ladj guixi', lëzca' cni, cutu ral-la' huöjë' lidxë'.

³² Gul-sá' ládxi'li' ca gac queënu ngul queë' Lot.

³³ Nu bönni' rë'nne' gun chi'ë yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, san bönni' unitië' yöl-la' na'bán queë', udel-lë'ë lei.

³⁴ Rëpa' lbi'ili': Cati' gdxin rël na', la'cu'ë chopë' bönni' tuz ga tasië', ati' tuë' duxi'a-në', len yetüë' uca'na' lë'.

³⁵ La'cua'nu huëtu tsaxón chopnu ngul, ati' tunu duxi'a-nu, len yetunu uca'na'-nu.

³⁶ La'cu'ë ladj guixi' chopë' bönni', ati' tuë' duxi'a-në', len yetüë' uca'na' lë'.

³⁷ Cati' gulayönnë' lë ni bönni' uséd queë' Jesús, gulanabne' Lë', ta'né':

—Xan, ¿gazx gac lë ni?

Jesús rë' lequë':

—Ga dë tu le nat, ni' ludubczba' bëchláb.

18

Ngul uzëb len bönni' rbequi xbey

¹ Ni'r benë' Isaqui' Jesús, rë' lequë' ca run bayúdx ulídzteczru'-në' Dios, len cugác chop ládxi'ru'.

² Rnë':

—Zoë' tu yödz bönni' rbequi xbey curádxinë' Dios, len curunë' bönni' ba la'n.

³ La' yödz na'z zoanu ngul uzëb, ati' bdxinnu ga zoë' bönni' rbequi xbey na' ngul ni, rnanu: “Glequi xbey le run quia' nu rua' dö' quia'.”

⁴ Xtsey cutu gu'nnè' bi gunè' queënu, san gdöd ni' gza' ladxë'ë, rnè': "Cutu rádxida'-nè' Dios, len cutu runa' bönni' ba la'n,

⁵ san le rupizxjnu neda' ngul uzëb ni, qui lë ni na' cuequi xbeyda'-nu, cui guídtecznu ni, len cui töd bë'i upizxjnu neda'."

⁶ Ni'r rë' lequë' Xanru', rnè':

—Gul-zë nagli' ca na' gnë' bönni' rbequi xbey na' cunaquë' tsahui'.

⁷ ¿Naru' cu cuequi xbeynë' Dios bunách gröczë' queë', nup na' tu'lídz Lë' rël len të dza? ¿Naru' huadzéysanë' gáclenë' lequë'?

⁸ Rëpa' lbi'ili': La' cuequi xbéytenë' lequë'. Cati' huöda' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, ¿naru' gdzölda' luyú ni nup ta'yejlä' neda'?

Bönni' gdau' fariseo len bönni' uquízjxj

⁹ Benë' lsaqui' Jesús ca nac quequë' bönni' tu'bíj dxi'a cuinquë', len tu'ca'në' ca'z yezica' bunách.

¹⁰ Cni rnë':

—Guladxinë' chopë' bönni' ga nac nchil gdau' quië lulidzë' Dios. Naquë' bönni' gdau' fariseo tuë' bönni' na', ati' yetüë' na' naquë' bönni' uquízjxj lazgac bunách.

¹¹ Gzuinë' bönni' gdau' fariseo na', len cni bulidzë' Dios, rnë': "Dios, rëpa' Li': Xclenu', le cunaca' ca nacquë' yezica'rë' bönni', nacquë' gban, len cunacquë' tsahui'. Ta'guitsjë' zxba qui yöl-la' nutság na'. Lëzca' cutu naca' ca bönni' uquízjxj ni.

¹² Neda' runa' gubás chop lzu tsa xunu' dza hueaj, len runödza' qui gdau' tu cuia tsa tu chi cuia qui yúgu'të le rata' quia'."

¹³ Gzoazë' zi'tu' bönni' uquízjxj na', len cutu böazxjnë' gchis lahuë' uyúë' luzxbá, san gdapë' lchu'ë, rnë': "Dios, buechi' ladxì' neda', bönni' dul-la'."

¹⁴ Neda' rëpa' lbi'ili': Bøjë' lidxë' bönni' uquízjxj na', nuhuöaquë' tsahui' lahuë' Dios, clëg yetüë' bönni' ni'. Núti'tëz bönni' run ba zxon cuinë', gunë' Dios ga huöta' huöxjë', san nu bönni' rzoë' nöxj ladxì', gunë' Dios ga gacrë' blau.

Rulídz tsahuë'-bi' bi'idau' Jesús

¹⁵ Ni'r guladxinë' ga zoë' Jesús yugu' bönni' len ngul, nachë'quë'-bi' bi'idau' quequë' quië gxoa në'ë lecbi' Jesús. Cati' gulalé'inë' lë ni bönni' uséd queë' Jesús, guladil-lë' lequë'.

¹⁶ Ni'r bulidzë' bönni' da'quë' Lë' Jesús, rnë':

—Gul-güü'-bi' latj la'dxinbi' ga zoa' bi'idau' ni, cu uzága'li' xnózcchi', le gata' quegac nup nacgac cni latj ga rna bë'ë Dios.

¹⁷ Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu cusí' lu në'i le rna bë'ë Dios, ca runbi' tubi' bi'idau', cutu ca' tsaz ga ni' rna bë'ë Lë'.

Bönni' rlé'inë' yöl-la' tsahui'

¹⁸ Gnabnë' Jesús bönni' uná bë', rnë':

—Bönni' Usëdi gdu dxi'a. ¿Bizxa ral-la' guna' quië gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu?

¹⁹ Jesús rë' lë':

—¿Bizx quië rë'u neda': "Gdu dxi'a"? Nutu nu bönni' naquë' gdu dxi'a. Tuzë' Dios naquë' gdu dxi'a.

²⁰ Nözcznü' yugu' le gna bë'ë Dios:

Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

Cutu gdödcdü' bunách.

Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Ben ba la'n xuz xna'u.

²¹ Rë' Jesús bönni' na', rnë':

—Yúgu'tè lè ni runa' ga gdel-la' naca' bi'idau'.

²² Cati' byönnë' didza' ni Jesús, rë' lë':

—Yetú le ryadzj quiu' gunu'. Bëti' yúgu'tè le dë quiu', ati' lë na' si'u bnödzej quegac bunách yechi', ati' gata' quiu' yöl-la' tsahui' yehua' yubá. Ni'r gda, gda' neda'.

²³ Cati' byönnë' didza' ni bönni' na', ruhui'nnë', le dëtsca yöl-la' tsahui' queë'.

²⁴ Cati' blé'inë' Jesús ca na' ruhui'nnë' bönni' na', rnë':

—Bica' baníg gac, la'yáz ga rna bë'ë Dios nup ta'le'i yöl-la' tsahui'.

²⁵ Gacr huëz tödba' nag yötsi' böa', ca tsazië' ga rna bë'ë Dios bönni' rlé'inë' yöl-la' tsahui'.

²⁶ Ni'r nup gulayöni didza' ni ta'ná:

—¿Nuzxa caz gac ulá, chqui'nu'?

²⁷ Jesús gudxë' lequë':

—Le cugác lunë' bönni', huac gunë' Dios.

²⁸ Ni'r Pedro rë' Jesús:

—Byutsca', netu' nuca'ntu' yúgu'tè le dë queëtu', len da'tu' Li'.

²⁹ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', nu bönni' uca'në' lidxë', o xuz xnë'ë, o yugu' böchi' zanë', o ngul queë', o yugu' zxi'në', le rui' ladxë'ë gna bë'ë Dios,

³⁰ bönni' ni huazi'rë' dza ni zoaru' na'a, ati' dza zi'a za' gdé-li'në' yöl-la' na'bán gdu.

Rguíxjö'ë leyúbi Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

³¹ Bchë'ë quizi queë' idxínnutë' bönni' uséd queë' Jesús, len rë' lequë':

—Gul-yutsca', rbenru' zijru' Jerusalén, ga ni' lutság yúgu'tè le nayujgac lu guich ca gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gac quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

³² Ludödë' neda' bönni' Jerusalén lu na'quë' bönni' zi'tu', ati' lutitjë' neda', len lulídz zi'ë neda', len luchijë' neda' zxóna'.

³³ La'guinë' neda', ati' tödr ni' ludöddë' neda', san cati' gac tsonn dza ubana'.

³⁴ Cutu gulayéjni'në' didza' ni bönni' uséd queë', len cutu gláquibe'inë' le rui'lenë' lequë' didza' qui, le nac le cusaqui' la'yéjni'ndë'.

Jesús ruünë' bönni' Jericó nachúl lahuë'

³⁵ Cati' chzoa gdxinë' Jesús yödz Jericó, zoë' ni' bönni' nachúl lahuë'. Rö'ë ra' nöz r nabë' nu bi gunnz queë'.

³⁶ Bönni' ni' byönnë' ta'dód ni' bunách zian, ati' gnabë' bizxa na' rac.

³⁷ Bunách ni' tē lë':

—Jesús, bönni' Nazaret, rdödë' ni.

³⁸ Ni'r bë'ë zidzj didza' bönni' na' nachúl lahuë', rnë':

—Jesús, Zxi'n xsoë' David, buechi' ladxí' neda'.

³⁹ Guladil-lë' bönni' na' nachúl lahuë' bönni' nanörquë' lahuë' Jesús, quië uséyj ru'ë, san lë' zidzjr bë'ë didza', rnë':

—Zxi'n xsoë' David, buechi' ladxí' neda'.

40 Ni'r gzë' dxiz Jesús rbözë', ati' gna bé'inë' nu tsajlídž lë' gdxinë' lahuë'. Cati' bdxinë' lahuë' Jesús bönni' na' nachúl lahuë', gnabnë' lë' Jesús,

41 rnë':

—¿Bizxa rë'nnu' guna' quiu'?

Bönni' na' nachúl lahuë' rnë':

—Rë'nda' huöalj yöj lahua'.

42 Jesús rë' lë':

—Chböalj yöj lau'. Chböacu' le réjlë'u neda'.

43 La' ni'z bulé'itenë', ati' zéajlenë' Jesús, rgu'ë Dios yöl-la' ba. Gulagú'u ca' Dios yöl-la' ba yúgu'të bunách nacua' ni' ta'le'i lë na' guc.

19

Jesús len Zaqueo

1 Ni'r gyazië' Jesús Jericó, rdödë' lu yödž na'.

2 Ni' zoë' bönni' lë' Zaqueo, bönni' blau ladjquë' bönni' uquízxj len dë yöl-la' tshahi' queë'.

3 Rui' ladxë'ë glé'inë' Jesús bönni' ni, san cutu guc queë' le nacua' ni' bunách zian, len naquë' ga rë'dau'z.

4 Ni'r jarëlu'ë yajnörë' laugac bunách zian na', ati' yajchenë' lu yag quië gac glé'inë' Jesús, le ral-la' tódë' ni'.

5 Cati' bdxinë' ni' Jesús, bchis lahuë' ruyúë' ga na' dxië' Zaqueo na', len rë' lë':

—Zaqueo, böjtjë lu yag na', le run bayúdx tsajga'na' lidxu' na'a.

6 Ni'r la' böjtjë' lu yag Zaqueo, ati' lu yöl-la' rudziji queë' bchë'ë Jesús lidxë'.

7 Cati' gulale'i lë ni bunách nacua' ni', gulazú lauquë' ta'në' queë' yúgu'të', ta'në':

—Gyazië' Jesús ugá'nlenë' bönni' dul-la'.

8 Ni'r gzuinë' Zaqueo, len rë' Xanru':

—Xan, byutsca'. Gatsj le dë quia' gu'a quegac bunách yechi', len chqui' bi gdöd bë'i buquízxja' bunách, ubi'a quegac bunách na' tap cuiatël ca'.

9 Jesús rë' lë':

—Na'a dza ni bdxin yöl-la' ruslá quegac nup nacua' yu'u ni, le naquë' ca' bönni' ni zxi'n xsoë' Abraham.

10 Bida' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dudilja' len duslá' nup nanitgac.

Runë' lsaqui' Jesús qui chi cö' dumí

11 Tsal ni' ta'yönnë' didza' ni ru'ë Jesús, rë' lequë' le runë' lsaqui', le chzoa la'dxinë' Jerusalén, ati' táquinë' chzoatë gla' lahui le rna bë'ë Dios.

12 Cni rnë' Jesús:

—Zoë' bönni' blau, zijë' tu yödž zi'tu' quië si' lu në'ë ni' yöl-la' uná bë', ati' ni'r huödë'.

13 Cati' chzoa tsijë' ni' bulidzë' chië' bönni' huen dxin queë', len bë'ë qui queëquë' tu cö' hueaj dumí, rë' lequë': "Gul-quiljen dumí ni tsal huöda'."

14 Cuta'lé'inë' lë' dxi'a bönni' uládz queë', ati' gulasölë'ë ga ni' tsijë' yugu' gbaz quequë', la'në': "Cutu ré'nitu' gna bé'inë' netu' bönni' ni."

15 Ni'r gzxi' lu në'ë yöl-la' uná bë', ati' budxinë' ladzë'. Ni' gna bé'inë' nu tsajlídž yugu' bönni' huen dxin na' budödë' lu na'quë' dumí na', quië gnöznë' gaca'x guluguíjlenë' lei tu tuquë'.

¹⁶ Cati' bdxinè' lahuë' bönni' zi'al na', rnè': "Xan, tu cö' dumí quiu' na' chben icji yechí cö' ca'."

¹⁷ Xanè' na' rë' lè': "Dxi'a benu'. Nacu' huen dxin tsahui'. Le dxi'adau' bugunu' dxin lati'z na' guta' lu na'u, na'a, guna' ga gna bé'inu' chi yöd'z."

¹⁸ Ni'r bdxinè' lahuë' yetué' bönni' huen dxin na', rnè': "Xan, tu cö' dumí quiu' na' chben icji yegayu' cö' ca'."

¹⁹ Xanè' na' rë' ca' lè': "Gna bé'inu' gayu' yöd'z."

²⁰ Ni'r bdxinè' lahuë' yetué', rnè': "Xan, ni dë tu cö' dumí quiu' na'. Ben chi'a lei, butulda' lei lari',

²¹ le rádxida' li', le nacu' bönni' bizxj. Runu' ca na' ta'ná bunách: Ruzi'u le cutu bzu', len rlapu' ga cutu guzu'."

²² Ni'r xanè' na' rë' lè': "Nacu' huen dxin cunác tsahui'. Ni'a qui didza' bë'u cuequi xbeyda' li'. Ráquibe'inu' naca' bönni' bizxj, len ruzi'a le cutu bzoa', len rlapa' ga cutu guza'."

²³ Na'a, ¿bizx quië cutu yajlú'u dumí quia' na' ga gun icji, quië cati' huöda', uzi'a lei gdu len icji?"

²⁴ Ni'r rë' nup nacua' ni': "Gul-cúa lu në'ë dumí na', ati' gul-güf' queë' bönni' na' dë queë' chi cö' dumí."

²⁵ Lequë' të' lè': "Xan, chdë queë' chi cö' dumí."

²⁶ Ni'r bubí'ë didza' xanquë', rnè': "Rëpa' lbi'ili': Nu rugún dxi'a dxin le dau' dë lu në'i, luzxöni ládxigac lë' yelati', san nu curugún dxi'a dxin le dau' dë lu në'i, lubíj lu në'i lë na' guta' lu në'i."

²⁷ Ca nac quequë' bönni' ni' cuta'lé'inè' neda' dxi'a, len cutu glë'nnë' gna bé'ida' lequë', gul-tsajxí' lequë' djaquë' ni, len gul-dödi lequë' lahua' ni."

Len ba zxön ryazië' Jesús Jerusalén

²⁸ Cati' budx gnë' cni Jesús, buguel-lë'ë xnözë', zijë' zaca' Jerusalén.

²⁹ Cati' guladxinè' gal-la' ga nacua' yöd'z Betfagé len yöd'z Betania, ga nac lu gu'adau' nazi' lei Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, bsölë'ë Jesús chopë' bönni' uséd queë',

³⁰ rë' lequë':

—Gul-tséaj yöd'zdau' ni' ca dödl ga zoaru', len cati' tsazli' ni', tsajxáca'li'-ba' tuba' búrrodau' nága'ba' ni', búrrodau' na' nutu nu rbiani lëba'. Gul-sédx-ba', len gul-duché'-ba' quia' ni.

³¹ Chqui' zoa nu gnabi lbi'ili', gna: "¿Bizx quië rsedxli'-ba'?", ubi'ili' didza' cni gna'li': "Xanru' rquinnë'-ba'."

³² Zjaquë' bönni' uséd queë' na' nasölë'ë, ati' yajxáca'quë'-ba' ca na' chgudxë' lequë' Jesús.

³³ Cati' gulasedxë'-ba' búrrodau' na', bönni' xanba' të' lequë':

—¿Bizx quië rsedxli'-ba' búrrodau' na'?

³⁴ Gulubi'ë didza', ta'né':

—Xanru' rquinnë'-ba'.

³⁵ Gulaché'ë-ba' ga na' zoë' Jesús. Cati' chgulaxóë' yugu' lari' tsla'a quequë' cúdzu'ba' búrrodau' na', guludxië' Jesús cúdzu'ba' lahui lari' na'.

³⁶ Gap ral-la' tödë' Jesús, gulachiljé' lari' quequë' la' nöz.

³⁷ Cati' chguladxinè' gal-la' ga zoa ldinn qui Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, lu yöl-la' rudziji quequë' gulazú laquë' yúgu'të bönni' da'quë' Jesús, tu'ë zidzj didza', ta'gu'ë Dios yöl-la' ba, ni'a quegac yöl-la' huac zxön gulalé'inë' benë' Jesús.

38 Ta'né':

—Yöl-la' ba bönni' uná bē' ni zē'ē uláz queē' Xanru' Dios. Yehua' yubá za' le rbequi dxi ládxi'ru'. Yöl-la' ba Dios.

39 Ni'r tē' Jesús bönni' gdau' fariseo nútsa'quē' ladj bunách zian ni', ta'né':

—Bönni' Usēdi, gdil-l yugu' bönni' uséd quiu'.

40 Bubi'ē didza' Jesús, rē' lequē':

—Rēpa' lbi'ili': Chqui' la'cuá' dxiē' bönni' ni, hualu'cz zidzj didza' yugu' guiöj.

41 Cati' bdxinē' gal-la' ra' yödZ na', len rlé'inē' lei, rbödxē' qui Jesús,

42 rnē':

—Rac ladxa'a huanóZili' na'a dza le gac gun ga cuequi dxi ládxi'li' lahuē' Dios, san na'a chnagachi' queēli', cui glé'ili' lei.

43 Huala'dxín queēli' dza cati' la'bequi zō'ö gdu zbi'il ga zoali' nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a, len la'gú'u lbi'ili' li'aj, ati' yúgu'tē latj gdu zbi'il lúnlenē' lbi'ili' gdil-l.

44 Luquindjē' zō'ö run chi'i yödZ queēli', len ludödcde' nup nacuá' lu yödZ ni. Cutu ugán guiöj lahui lzē'i. Yúgu'tē lē ni gac queēli' le cutu gúquibe'ili' dza bidē' Dios duyúē' lbi'ili'.

Rulatjē' Jesús lö'a gdau'

45 Ni'r gyaziē' Jesús lö'a gdau', len gzu lahuē' rubijē' ni'l yúgu'tē nup tuti', len nup ta'u ga nac lö'a gdau'.

46 Rē' lequē':

—Nayúj lu guich la'y, rna: "Lidxa' nac yu'u ga lulídZ Dios bunách", san lbi'ili' chnunli' lei ca tu bloj quegac gban.

47 Yugu' dza rusēdnē' Jesús bunách ga nac nchil gdau', ati' gulazú gulabö'ē ludöddē' Lē' yugu' bxuz uná bē', len bönni' gdau' tu'sēdi, len yugu' bönni' blau qui lu yödZ.

48 Cutu guludzölnē' naxc ludöddē' Lē', le tu'zé naggac xtidzē'ē gdu ládxi'gac yúgu'tē bunách.

20

Yöl-la' uná bē' dē lu nē'ē Jesús

1 Tu dza, cati' ni' rusēdnē' bunách Jesús ga nac nchil gdau', len rguíxjö'ē didza' dxi'a, guladxinē' ga na' zoē' yugu' bxuz uná bē' len bönni' gdau' tu'sēdi, len bönni' gul tu'zejni'i,

2 ati' tē' Jesús:

—Gdixjöi' netu'. ¿Bizxa yöl-la' uná bē' dē lu na'u runu' cni? ¿Nuzxa caz budód lu na'u yöl-la' uná bē' ni?

3 Bubi'ē didza' Jesús, rē' lequē':

—Huanabda' ca' lbi'ili' tu didza', ati' ubi'ili' gnali'.

4 ¿Nuzxa bsöla' Juan buquilē' bunách nis? ¿Naru' Dios, o bunách?

5 Glun xtídza'quē' la' légacZē' bönni' gdau' na', ta'né':

—Chqui' gnaru': Bsölē'ē lē' Dios, guiē' rē'u: "¿Bizx quiē cutu gyéjlē'li'-nē'?"

6 Chqui' guiēru'-nē': Gulasölē'ē lē' bönni', luladxu' rē'u guiöj bunách lu yödZ ni, le nözgaccznē' bē'ē didza' uláz queē' Dios Juan na'.

7 Ni'r gulubi'ē didza', ta'né':

—Cutu nózitu' nuzxa na' bsöla' Juan.

8 Ni'r Jesús rē' lequē':

—Neda' ca' cutu gyëpa' lbi'ili' bi yöl-la' uná bē' rúnida' cni.

Bönni' huen dxin cunacgac tsahui'

⁹ Ni'r la' gzu lautē' Jesús ruí'lenē' bunách nacua' ni' didza', runē' lsaqui', rnē':

—Zoē' bönni' bdē'ē la' yēl queē' yugu' lba uva, ati' budödē' la' yēl na' lu na'quē' bönni' huen dxin lun gatsjē' len lē' le luzi'ē, ati' gyijē' zi'tu' ga ni' buganē' xtsey.

¹⁰ Cati' bdxin dza luchibē' la' yēl na', bsölē'ē tuē' bönni' gbaz queē' ga na' nacu'ē huen dxin na' quiē si'ē uláz queē' qui le luzi'ē, san glundē' lē' zi' huen dxin na', len gulusölē'ē lē' ca'z.

¹¹ Leyúbl bsölē'ē yetüē' gbaz queē', ati' lequē' glundē' lē' ca' zi', len glu'ē dö' queē', ati' gulusölē'ē lē' ca'z.

¹² Leyúbl bsölē'ē quequē' bönni' bunn gbaz queē', ati' guludxiē' ca' lē' huē', len gulubijē' lē' ni'l la' yēl na'.

¹³ Ni'r gza' ladxē'ē xani la' yēl na', gnē': "¿Nacx guntsa'? Gsöla' quequē' zxi'ncza' nadxi'ida'-bi'. Cati' la'lé'inē'-bi', nazx ca' lunē'-bi' ba la'n."

¹⁴ Ni'r, cati' gualé'inē'-bi' huen dxin na', glun xtídza'quē' la' légcaczē', ta'né': "Bi'i ni gaqui queēbi' la' yēl ni. Gul-dá, gdódiru'-bi', quiē gaqui queēru' le ral-la' gaqui queēbi'."

¹⁵ Gulubijē'-bi' ni'l la' yēl na', guludöddē'-bi'.

'Na'a, ¿nacxcz gunē' quequē' xani la' yēl na'?

¹⁶ Guidē' len gdöddē' yugu' huen dxin na', ati' udödē' la' yēl queē' lu na'gac bunách yubl.

Cati' gulatoryni lē ni bunách nacua' ni', gulané':

—Dios cugnē' gac cni.

¹⁷ Ni'r buyúē' lequē' Jesús, rnē':

—¿Bizxa rē'ni gna lē na' nayúj lu guich la'y, rna:

Guiōj na' gularu'nē' bönni' huen zō'ō,

Guiōj ni chnac guiōjlen squin zō'ō?

¹⁸ Núi'tēz nu gbix lahui guiōj ni, quitsj nu na', ati' nu bönni' tsajbaga' lē' guiōj ni, uzzúxj lē'.

Ca nac dumí ta'guíxj lazgac bunách

¹⁹ La' dza ni'z, gulazú gulabō'ē la'zönē' Jesús yugu' bxuz uná bē' len bönni' gdau' tu'sēdi, le táquibe'inē' gnē' quequē' lē na' benē' lsaqui', san gládxinē' bunách zian nacua' ni'.

²⁰ Ni'r guluyutsquē' Jesús, len gulasölē'ē bönni' lubijē' Lē' didza', luluí' cuinquē' ca bönni' tsahui', quiē lunē' ga bi gnē' Jesús, quiē gac ludödē' Lē' lu nē'ē bönni' rna bé'inē' lequē'.

²¹ Quiē lunē' cni, gulanabnē' Jesús, ta'né':

—Bönni' Usēdi, nózitu' le nacx rnau', len le nacx rusēdnu', len cutu rbequi xbeynu' ca nac le tu'luí'z lahui bunách, san gdu'tē li nac ca rusēdnu' zxba queē' Dios.

²² Gdixjöi' netu'. ¿Naru' run bayúdx quixxj laztu' queē' César, bönni' Roma rna bē'ē, o cutu?

²³ Ráquibe'inē' Jesús le tē'nnē' lunē' queē', ati' rē' lequē':

—¿Bizx quiē rzi' bē'li' neda'?

²⁴ Gul-lu'i'itsqui' neda' tu dumí rda. ¿Nuzxa lahui da' lē'i ni, len nuzxa lei nayúj ni?

Gulubi'ē didza', ta'né':

—Queë' César na'.

²⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-nódzj queë' César le naqui queë' César, ati' queë' Dios le naqui queë' Dios.

²⁶ Cutu guc lunë' bi gnë' Jesús quië gac luquíë' Lë' laugac bunách zian na', san gulubannë' ca nac didza' bubí'ë, ati' guluséjy rú'acquë'.

Ca gac quegac nup lubán lu yöl-la' gut

²⁷ Ni'r guladxinë' bönni' gdau' saduceo, nup na' ta'ná cutu lubán nup chnatgac, ati' gulanabnë' Jesús,

²⁸ ta'në':

—Bönni' Usëdi, Moisés buzujë' queëru' lu guich, le rna: "Chqui' gatië' bönni', ati' uga'nnu ngul queë', len chqui' nutu nu zoa bí'i queë', ni'r ral-la' si'bi'-nu ngul queë' na' bi'i böchë'ë, quië uzoabi' bi'i queë' bönni' bóchi'bi' na' gutië'."

²⁹ Gulacua'bi' gadx bi'i bönni' nacchi' bóchi'bi', ati' bi'i zi'al na' butság ná'lenbi' bi'i ngul, len gutbi', cuzoabi' bi'i queëbi'.

³⁰ Ni'r butság ná'lenbi'-nu ngul na' bi'i buróp na', ati' gutbi' ca' bi'i ni, cuzoabi' bi'i queëbi'.

³¹ Butság ná'lenbi'-nu bi'i bunn na', ati' la' tuz ca glunbi' igádxhtëbi', len glatbi', cuzoabi' bi'i quecbi'.

³² Ga budxtë, gutnu ca' ngul na'.

³³ Na'a, cati' lubán nup chnatgac, ¿núzxabli' gáquinu queëbi' ngul na', le gulsatság ná'lenbi'-nu igádxhtëbi'?

³⁴ Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Tu'tság na'gac bunách dza ni zoaru' na'a, len tu'nódzjë'-bi' zxi'nquë' quië lutság na'cbi'.

³⁵ Na'a, nup nacgac Isaca' lubán lu yöl-la' gut len tsajcuá' yódzlyú zi'a gata', cutu lunë' yöl-la' rzoalen ngul len cutu lutság na'quë'.

³⁶ Cni gac, le cutur latië', san lacquë' ca nacquë' gbaz la'y queë' Dios, len lacquë' zxi'në' Dios, nup na' lubán lu yöl-la' gut.

³⁷ Ca na' ral-la' lubán nup chnatgac, rului'inë' rë'u Moisészc ga na' nayúj lu guich ca nac qui yag yótsi' regui, ga ni' ru'ë didza' Xanru', rnë' naquë' Dios queë' Abraham, len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob.

³⁸ Dios naquë' Dios, clëg quegac nup natgac tsaz, san quegac nup nabangac, le nabangac lahuë' Lë' yúgu'të bunách, zal-la' glat luyú ni.

³⁹ Ni'r gulubi'ë didza' la'quë' bönni' gdau' usëdi, ta'në':

—Bönni' Usëdi, dxí'adau' gnau'.

⁴⁰ Cutur guluséjy' la'nabnë' Lë' didza'.

¿Nuzxa zxi'n naquë' Cristo?

⁴¹ Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Nacxcz na' ta'në': "Cristo naquë' zxi'në' David."?

⁴² Davidcz bë'ë didza' le nayúj lu guich la'y ga nayujgac salmo, rna: Xanru' Dios gudxë' Xana':

"Grö' cuit lë'a yubél

⁴³ Cati' gunra' ga luzechu zxi'bgac lau' nup ta'dá'baga' Li'."

⁴⁴ Davidcz na' gnë' queë' naquë' Xanë'. ¿Nacxcz nac, rnali' lbi'ili' naquë' zxi'në'?

Jesús ruquíë' bönni' gdau' tu'sëdi

45 Tsal ni' tu'zé naggac Jesús yúgu'të bunách nacuá' ni, rë' yugu' bönni' uséd queë':

46 —Gul-gún chi'i cuinli' quequë' bönni' gdau' tu'sëdi, le ta'dzág ládxi'quë' ta'dé' nácuquë' lari' tunn, len të'nnë' lulídz lequë' zxön bunách gap nac lu yë'y, len ta'dzág ládxi'quë' ca' ta'bö'ë latj blau gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, len gap ta'bö'ë tahuë'.

47 Ta'güë' lidxcnu ngul uzëbdau', len quië lulu' tsahui' cuinquë', xtsey tu'lidzë' Dios. Yugu' bönni' ni, szxónitër gunë' Dios ga la'zaca' la'gui'ë.

21

Gun glu'nu lahuë' Dios ngul yechi'

1 Ga na' zoë' Jesús nchil gdau', bchis lahuë' len rlé'inë' bönni' dë yöl-la' tsahui' quequë', ta'gu'ë gun lu gui'n qui dumí gun qui gdau'.

2 Blé'inë' ca' tu ngul yechi' uzëbdau', rgu'nu chop dumí lasdau', le záca'gac láti'dau'z.

3 Rnë' Jesús:

—Le nactë rëpa' lbi'ili', le zxöntër glu'nu ngul yechi' uzëbdau' ni ca yezica' bunách na' ta'gu'ë dumí.

4 Yúgu'të, tsca le nadód bë'i dë quequë', gulagu'ë gun qui gdau', san ngul ni, lu yöl-la' yechi' queënu glu'nu gdtüë le dë queënu, le ral-la' gáhuinu.

Rgu'xjö'ë Jesús ca lusnitië' gdau'

5 Nacuá' ni' nup tu' didza' ca nac qui gdau' na', ca na' nazí' lguitj qui, yugu' guiöy záqui'tsquigac len gundau' naggac lach, ati' rë' lequë' Jesús, rnë':

6 —Yúgu'të lë ni rlé'ili', huadxin dza cati' cutur ugá'n ni guiöy lahui lzë'i, le lusnít gdau' ni bunách.

Le lac bë' cati' zi'a gdxin dza udx

7 Ni'r gulanabnë' Jesús, ta'né':

—Bönni' Usëdi, ¿batx gac lë ni? ¿Bizxa gac bë' chzoa gac cni'?

8 Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Gul-gún chi'i cuinli', qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili', le la'la'quë' bönni' zian, la'zi' laquë' ca lea' neda', la'né' nacquë' Cristo, len la'né': “Chza' gal-la' dza udx.” Neda' rëpa' lbi'ili': Cutu tséajlenli' lequë'.

9 Cati' yónili' rac gdil-l, len ta'dá'baga' yúlahui' bunách, cutu gadxi gdzóbili', le run bayúdx lac zi'al le cni, san cutu zuítëni dza udx.

10 Ni'r rë' ca' lequë':

—Til-l tu yödZ len yetú yödZ, ati' bunách tu ga nu rna bë' la'dil-len bunách yetú ga nu rna bë'.

11 Utittsca yödZlyú, ati' zian latj gac gbin len latsj guidzhuë' zxön. La'lá' lahui luzxbá le lun gadxi bunách len le lac bë'.

12 'Zi'atël cati' zi'a lac lë ni, la'zön lbi'ili' bunách len la'bía ládxi'gac lbi'ili'. La'ché'ë lbi'ili' gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios quië lusyudxë' lbi'ili', len la'gu'ë lbi'ili' lidx guía. La'ché'ë lbi'ili' lauquë' bönni' ta'ná bë'ë, len lauquë' bönni' blau, le da'li' neda'.

13 Gac cni queëli' quië sáqui'li' gunli' lna' lau quia' neda'.

14 Tsutsu gul-gún ládxi'li', cui cuequi icjli' zi'al naxc gnali' uláz queëli',

15 le gunna' queëli' didza' ubi'ili', len yöl-la' rejni'i, cui gac luxicjë' lbi'ili', len cui gac bi la'né' qui xtídza'li' bönni' ni' cuta'lé'inë' lbi'ili' dxi'a.

16 Ni'r ludödë' lbi'ili' xuzczli', len yugu' bönni' böchi'czli', len yugu' di'a dza queëczli', len yugu' böchi' lza'czli', ati' ludödcdë' la'li'.

17 Luzöa lbi'ili' tsla'l yúgu'të bunách le da'li' neda',

18 san cutu nit nitú guitsa' icjli'.

19 Chqui' uga'nli' tsutsu, gdél-li'li' yöl-la' na'bán gdu.

20 'Cati' glé'ili' nagu'uquë' li'aj Jerusalén bönni' rjaquë' gdil-l, gnözili' chbdxin dza nit yödز ni.

21 Ni'r nup nacua' luyú Judea ral-la' la'zxúndj ni len tsjac gap nac gu'adau', ati' nup nacua' lu yödز ni ral-la' la'rúj ni, ati' nup nacua' ladj guixi', cutu ral-la' ludxin lu yödز ni.

22 Yugu' dza ni' Dios gunë' zxguia' nup nacua' yödز ni quië utság yúgu'të le nayúy lu guich la'y ca ral-la' gac quequë'.

23 Cati' gdxin dza ni', bica' bayechi' ngul nua'cnu-bi' bi'idau' zi'a laljbi', len ngul tu'gádxinu-bi' bi'idau', le la'zaca' la'gui'itsca bunách nacua' ni', ati' Dios guntsquë' zxguia' bunách ni'.

24 Latie' zianë' lu gdil-l na', ati' la'ché'ë yela'quë' nadzunquë' ga la'dxinë' gdu'të yödزlyú, ati' yödز Jerusalén ni, lulj lulibë' lei bönni' zi'tu' na', cati' gza'ar dza quequë'.

Le lac bë' zi'a huödë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách

25 Gnë' ca' Jesús:

—Ni'r la'cuá' le lac bë' lu gbidz, len lu beo', len yugu' lu bölj luzxbá ati' luyú ni luchixi bunách, ati' ládxinë', le yön chi'g zgiu' yu qui nis zxön len qui le ryas rdxia nis na'.

26 Ludú ládxi'quë' lu yöl-la' radxi quequë' le la'zá' ládxi'quë' quegac le ral-la' lac yödزlyú, le la'zxíz le nala'gac luzxbá.

27 Ni'r la'lé'inë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, guida' lu böaj luzxbá, dë lu na'a yöl-la' uná bë', len gla' lahui yöl-la' yení' quia'.

28 Cati' su lau lac lë ni, gul-típ ládxi'li', len gul-chís lauli', le chzoa udxina' neda', huöa'ua' lbi'ili'.

29 Gudxë' ca' lequë' Jesús tu le benë' lsaqui', rnë':

—Gul-yutsca' ca rac qui yag higo, len qui bití'téz yag yubl.

30 Cati' rlé'ili' ta'lén zxuza' në'i huë'ndau', nözcizli' chza' gal-la' beo' ba.

31 Lëzca' cni, cati' glé'ili' chtac lë ni, gnözili' chza' gal-la' dza duná bë'ë Dios luyú ni.

32 'Le nactë rëpa' lbi'ili', cutu lat bunách dza ni zoaru' na'a, cati' udxínr yúgu'të lë ni.

33 La'dód qui luzxbá len qui luyú ni, san xtidza'a, cutu töd ca'z, san udxíncz ca rna.

34 'Gul-gún chi'i cuinli' cui güi'li' latj tsaz icj ládxi'dau'li' le gun ditj lbi'ili', lë na' nac yöl-la' ragu lë'ë, len yöl-la' rzudxi, len yöl-la' ruúbi rugu'í, quië cati' gdxin dza ni', cui soali' nit ladxí',

35 len cui gac queëli' ca tu le rzön bunách, ca nac le gac quegac yúgu'të bunách nacua' gdu'të yödزlyú.

36 Qui lë ni na', gul-zöa ban ladxí', len gul-lídzteczë' Dios, quië gac ulali' lu lë na' ral-la' lac, len cui utui'li' cati' gdxinli' lahua' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

37 Lahui' dza rzoë' Jesús nchil gdau', rusëdnë' bunách, ati' chdzö'l r-rujë' ni' rijë' lu gu'adau' nazí' lei Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo.

38 Yugu' zil guladxín ga zoè' Jesús nchil gdau' yúgu'të bunách quië luzé naggac xtidzë'ë.

22

Tun xtídza'quë' ludöddë' Jesús

1 Cati' chzoa gdxin lni cati' tahuë' yöt xtil cunazí' xnë'i, nazí' lei Pascua lni na',

2 guludubë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi. Ta'zú ta'bö'ë ludöddë' Jesús, san cutu gulazáqui'në' le tádxinë' bunách.

3 Ni'r yajtság Judas Satanás tu' xöhui'. Judas lë' ca' Iscariote, len nababë' idxinnuté' gbaz nasölë'ë Cristo.

4 Gyijë' Judas na', yjé'lenë' didza' yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' qui gdau', nacx gunë' quië udödë' Jesús lu na'quë'.

5 Guludzijnë' bönni' gdau' na', len gulazí' lu na'quë' lunödzjë' queë' dumí.

6 Rdzag ladxë'ë Judas, ati' rzu rbö'ë udödë' Jesús lu na'quë' bagachi'z.

Le ráguru' rusá' ládxi'ru' ca gutië' Xanru'

7 Bdxin dza na' tahuë' yöt xtil cunazí' xnë'i, cati' ral-la' ludöddë'-ba' bö'cu' zxila' tahuë' xtsö' Lni Pascua.

8 Bsölë'ë Pedro len Juan, Jesús, rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajpá' queëru' le gáguru' dzö' Lni Pascua.

9 Të' Lë':

—¿Gazx rë'nnu' tsajpa'tu' queëru'?

10 Rë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-yutsca, cati' tsazli' lu yödz ni, ni' grujë' bönni' dutsaguë' lbi'ili', zunu'ë rö'ö nis. Gul-tséajlenë' ga gdxintëli' yu'u ga tsazië'.

11 Gul-guië' xan yu'u na': "Bönni' Usëdi rë' li': ¿Gazx zoa yu'u lni ga gágulena' yugu' bönni' uséd quia' xtsö' Lni Pascua?"

12 Ni'r ului'inë' lbi'ili' tu yu'u zxön xtsa' ga ni' chnabá'a. Gul-pá' ni' le gáguru'.

13 Ni'r yjaquë' len yajxáca'quë' ca na' chgudxë' lequë' Jesús, ati' gulupë'ë ni' le lahuë' xtsö' Lni Pascua.

14 Cati' bdxin dzö' na', grö'ë Jesús ga lahuë', ati' gulabó'lenë' Lë' tsaxzón gbaz queë' na'.

15 Ni'r Jesús rë' lequë':

—Guctsca ladxa'a gágulena' lbi'ili' tsaxzón xtsö' ni zí'atël cati' zia' saca' qui'a len gatia'.

16 Rëpa' lbi'ili': Cutur gahua' lë ni cati' gdxinr dza gac le rulu'z xtsö' ni ga ni' rna bë'ë Dios.

17 Gdel-lë'ë zxíga'dau' len gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r rë' lequë':

—Gul-sí' lë ni len gul-gu'aj lati' hueaj,

18 le rëpa' lbi'ili': Cutur gui'ja' xisi uva cati' gdxinr le rna bë'ë Dios.

19 Ni'r gdel-lë'ë yöt xtil len gudxë' Dios: "Xclenu'." Gdöd ni' buzzuzxjë' lei len bë'ë qui queëquë', rnë':

—Lë ni nac gdu ca nayá' nabana' le rudöda' uláz queëli'. Gul-gún cni quië usá ládxi'li' neda'.

20 Cati' budx glahuë', lëzca' cni bë'ë didza' qui zxíga'dau' na', rnë':

—Zxíga'dau' ni rulu' ca nac didza' cub rucá'n tsahui', ati' run tsutsu lei rön quia', rön na' glalj ni'a queëli'.

21 'Na'a, rö'ë rágulenë' neda' tsaxón bönni' na' udödë' neda' lu na'gac bunách.

22 Le nactë huayija' ga ludöddë' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, gac quia' ca na' nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac quia', san bica' bayechi' bönni' na' udödë' neda'.

23 Ni'r gulazú laquë' ta'nabnë' Lë' tu tuë', ta'né':

—¿Núxaltu' nu gun cni'?

Tui' xtídza'quë' núxalquë' gaquë' blau

24 Ni'r glu'ë didza' la' légaczë' núxalquë' gdél-li'në' latj blau.

25 Jesús gudxë' lequë':

—Bönni' ta'ná bë'ë tu'gunë' dxin yöl-la' uná bë' quequë', ta'ná bé'inë' bunách, ati' nup ni' dë lu na'gac yöl-la' uná bë', lëquë' bönni' taclen.

26 Lbi'ili' cutu ral-la' gunli' cni, san nu nac blau ladjli' ral-la' gac ca nu nac cuíd'tër, ati' nu rna bë' ral-la' gac ca nu run dxin qui lzë'i.

27 ¿Nuzxal na' nacr blau, nu na' rö' ragu, o nu rupá' la' huagu? ¿Naru' clëg nu na' rö' ragu nacr blau? Neda' zóalena' lbi'ili' ca nu rupá' la' huagu.

28 'Lbi'ili' ni' gzóaleni' neda' cati' ni' bi' gac quia', yugu' le gulazí' bë' neda'.

29 Qui lë ni' na' udöda' lu na'li' tu ga gna bë'li', ca na' benë' Xuza', budödë' lu na' ga gna bë'a neda'.

30 Cni' guna' quië gac cö'li', gui'j gágulenli' neda' ga ni' gna bë'a, ati' cö'li' xlatjczli' ga cuequi' xbeyli' idxinnu cö' zxi'n xsoë' Israel.

Rnë' Jesús gnë' Pedro cutu nunbë'ë Lë'

31 Gnë' ca' cni' Xanru':

—Simón, Simón. Byutsca'. Chgnab lbi'ili' Satanás tu' xöhui', quië urix udód lbi'ili' ca nu rurix rudód zxo'a xtl

32 san chbulidza'-në' Dios gnabda' Lë' gáclenë' li', cui' udx udú yöl-la' rejle' quiu' neda'. Na'a, cati' huöacu' quia', btip ládxi'quë' böchi' lza'u.

33 Pedro rë' Lë':

—Xan, chzoa' sá'lena' Li', clëgz tsija' lidx guia, san lëzca' gátlena' Li'.

34 Jesús rë' lë':

—Pedro, rëpa' li': Zi'al cödxba' zxi'n druz na'a, chgdá'bagu'u tsonn lzu, gnau' cutu núnbë'u neda'.

Le benë' Jesús cati' chzoa ludöddë' Lë'

35 Gnabnë' lequë' Jesús, rnë':

—Cati' bsöla'a lbi'ili' cnuua'li' yöxj yöt, ni bzud dumí, ni chop cö' löl-li', ¿naru' bi' byadzj queëli'?

Lequë' ta'né':

—Cutu bi.

36 Ni'r rë' lequë':

—Na'a, nu dë qui yöxj yöt ral-la' gua' lei, ati' lëzca' cni' ral-la' gun nu dë qui bzud dumí, ati' nu cudé qui guia tuchi' ral-la' guti' lari' rxoa yeni len si' tu guia tuchi'.

37 Rëpa' lbi'ili': Run bayúdx gac quia' lë na' nayúj lu guich la'y, rna: "Glu'ne' queë' ca tunë' quegac nup tua' dö", le lutság yúgu'të le nayujgac lu guich ca ral-la' gac quia'.

38 Ni'r lequë' ta'né':

—Xan, ní dë chop guia tuchi'.

Lë' rë' lequë':

—Chnac.

Jesús rulidzë' Dios la' yël Getsemani

39 Ni'r brujë' Jesús len ca runczë' zijë' lu Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, ati' zjáclenë' Lë' bönni' uséd queë'.

40 Cati' guladxinë' ni', rë' lequë' Jesús, rnë':

—Gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' cui gata' latj si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'.

41 Ni'r gzë'ë ga na' nacu'ë Jesús, gdödë' yelati' tsca ga rdxin guiöj r-ru'nru', ati' ni' buzechu zxibë' rulidzë' Dios.

42 Rnë':

—Xuz, chqui' rë'nnu', bcuas ga zoa' lë na' ral-la' saca' qui'a, san clëg ca rë'nda' neda', san ca rë'nnu' Li' gunu'.

43 Ni'r bulu' lahuë' gbaz la'y queë' Dios, zë'ë yehua' yubá, ati' butipë' ladxë'ë Jesús.

44 Lu yöl-la' rsëbi ladx' queë', gdu ladxë'ë bulidzë' Dios Jesús, ati' guc ca rön raba' luyú nis yös queë'.

45 Cati' budx bulidzë' Dios, gyasë' len böjë' ga na' nacu'ë bönni' uséd queë', ati' duxaquë'ë lequë' tasië' ni'a qui yöl-la' ruhui'ni quequë'.

46 Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Rátsali'? Gul-tsás, gul-lidzë' Dios gnábili'-në' cui gata' latj si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'.

Ta'zönë' Jesús

47 Tsal ni' ru'ë didza' Jesús, la' guladxintë' ni' bönni' zian, dzaguë' lequë' Judas, bönni' na' nababë' idxinnuë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' nanörë' lauquë' bönni' zian na'. Gbiguë'ë ga zoë' Jesús quië utság lahuë' Lë'.

48 Ni'r Jesús rë' lë':

—Judas, ¿naru' rudótsu' cni neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, rutság lau' neda'?

49 Cati' gulalé'inë' ca na' rac queë' Jesús bönni' na' nacuá'lenë' Lë', të' Lë':

—Xan, ¿naru' güi'tu' lequë' guia tuchi'?

50 Tuë' bönni' uséd queë' Jesús benë' huë' guid naguë' bönni' huen dxin queë' bxuz blau. Burixë' guid naguë' yubël.

51 Jesús rnë':

—Chnac na'a. Tsca' gaz.

Gdanë' Jesús guid naguë' bönni' huen dxin na' len bunë' lei.

52 Ni'r rë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' qui gda' len bönni' gul tu'zejni'i, bönni' na' cuta'lé'inë' Lë' dxi'a, rnë':

—¿Narútsali' nua'li' guia tuchi' len yag quië söni' neda' ca runli' rzöni'-në' gban?

53 Yugu' dza gzóalencza' lbi'ili' nchil gda', ati' cutu bi benli' quia', san na'a chbdxin dza queë'li', nac dza dë lu në'i nu na' zoa latj chul.

Rnë' Pedro: "Cutu núnbë'a-në' Jesús"

54 Ni'r gulazönë' Jesús len gulachë'ë Lë' ga na' tu'schinë' Lë' lidxë' bxuz blau. Pedro nahuë' Jesús zi'tu' zi'tu'z.

55 Cati' chgulabequië' gui' lö'a lidxë' bxuz blau ni'a në'ë bxuz blau na', gulabö'ë gdu zbi'il ra' gui' na', ati' Pedro grö'lenë' lequë' tsazzón.

56 Cati' blé'ibi'-në' Pedro tubi' bi'i ngul huen dxin, ni' rözë' ra' gui', buyubi' lë', rnabi':

—Bönni' ni dë'ë ca' Jesús.

57 Gdá'baguë'ë Pedro, rnë':

—Ngul, cutu ca' núnbë'a-në' bönni' na'.

58 Yelati' gdzey blé'iné' Pedro yetué' bönni', ati' rné':

—Li' da'u ca' lequé'.

Pedro gné':

—Bönni', clég neda'.

59 Yelati'z gdzey, gné' yetué' bönni':

—Le nacté bönni' ni dé'ë Jesús, le naquë' bönni' Galilea.

60 Ni'r Pedro gné':

—Bönni', cutu nözda' bizxa na' ru'u didza' qui.

Tsal ni' ru'ë didza' ni, la' gródxhtëba' zxi'n druz.

61 Ni'r bueycjë' Xanru' ruyúë' Pedro, ati' yajneynë' Pedro xtudzë'ë Xanru', ca na' gudxë' lë': "Zi'al cödxb'a' zxi'n druz na'a, li' chgdá'bagu'u tsonn lzu, gnau' cutu núnbë'u neda'."

62 Burujë' ni'l Pedro ati' rönzc gródxë'.

Tu'titjë' Jesús

63 Gulutitjë' Jesús bönni' na' zónquë' Lë', ati' gulaguinë' Lë'.

64 Ni'r guluseyjë' lahuë' Jesús, ati' gulagapë'ë lahuë' len gulanabnë' Lë', ta'né':

—Gnéya'atsca'. ¿Nuzxa na' gdapa' Li'?

65 Zianr ca' gulané' queë' le glu'ë dö' queë'.

Rdxinë' Jesús lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey

66 Cati' chza' reni' dza na', guludubë' bönni' gul tu'zëjni'në' bunách judío len yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, ati' gulachë'ë Jesús lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey, ati' ni' gulanabnë' Lë',

67 ta'né':

—Gdixjöi' netu'. ¿Naru' nactusu' Li' Cristo?

Jesús rë' lequë':

—Chqui' gyëpa' lbi'ili' naca' Cristo, cutu tséjle'li' neda',

68 len chqui' unabda' lbi'ili' tu didza', cutu ubi'ili' didza', len cutu usanli' neda'.

69 Na'a su lau, neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, cö'a cuit lë'ë yubél Dios, náptërë' yöl-la' uná bë'.

70 Gulanabnë' Lë' yúgu'të', ta'né':

—¿Naru' nactusu' Li' Zxi'në' Dios?

Lë' gudxë' lequë':

—Le nacz rnali'.

71 Ni'r ta'né':

—¿Nuzxar naquíniru' nu gun lna' lau queë'? La' rë'uz chbyóniru' didza' ru'ë.

23

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

1 Ni'r gulayasë' yúgu'të bönni' zian ni', ati' gulachë'ë Jesús lahuë' Pilato.

2 Ni' gulazú lauquë' tu'quië' Lë', ta'né':

—Bönni' ni, budzólitu' ca runë', runë' ga ta'dá'baga' yúlahui' bunách uládz queëtu', len ruzaguë'ë xnözgak nup ta'guízjx laz ruquízjxjë' César, len rnë' lëczë' naquë' Cristo, bönni' ral-la' gna bë'ë.

3 Ni'r Pilato gnabnë' Jesús, rnë':

—¿Naru' nacu' Li' nu gna be'i bunách judío?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Le nacz rnau'.

⁴ Ni'r Pilato gudxë' yugu' bxuz uná bë' len bunách nacua' ni', rnë':

—Cutu bi rudzölda' le nac zxguia' nunë' bönni' ni.

⁵ Ni'r glunrë' tsutsu xtídza'quë', ta'né':

—Runë' ga tun rusbó bunách len rusëdnë' cni bunách gdu luyú Judea. Gzu lahuë' benë' cni luyú Galilea ga rdxintë runë' ca' ni.

Rdxinë' Jesús lahuë' Herodes

⁶ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, tu'ë didza' qui luyú Galilea, ni'r gnabnë' lequë' chqui' naquë' Jesús bönni' Galilea.

⁷ Cati' gnöznë' nababë' Jesús ga ni' rna bë'ë Herodes, bsölë'ë Lë' lahuë' Herodes na', le zoë' ca' Jerusalén Herodes yugu' dza na'.

⁸ Cati' blé'inë' Jesús Herodes na', budzijnë', le chguc xtsey rë'nnë' glé'inë' Lë' le chbyönnë' le zian ca nac queë' Jesús len runë' löz glé'inë' tu yöl-la' huac gunë'.

⁹ Ni'r zian le gnabnë' Jesús Herodes, san Jesús, cutu bi didza' bubí'ë.

¹⁰ Nacu'ë ca' ni' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gdau' tu'sëdi, ati' guluquit-squë' Jesús.

¹¹ Ni'r guluca'në' Jesús ca'z Herodes len bönni' queë' rjaquë' gdil-l, len quië lutitjë' Lë', gulugacuë' Lë' lari' zaca' ca racuë' bönni' rna bë'ë, ati' leyúbl guluschinë' Lë' lahuë' Pilato.

¹² Dza na' guludzaguë' dxi'a Pilato len Herodes, le zi'al gulaléy lza'quë' tuë' yetüë'.

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

¹³ Ni'r butübë' Pilato yugu' bxuz uná bë' len bönni' dë lu na'quë' len bunách lu yödz,

¹⁴ ati' rë' lequë':

—Djua'li'-në' lahua' neda' bönni' ni, rnali' queë' runë' ga tun rusbó bunách, san cati' gnabi yudxda'-në', ati' zóatëli' ca' ni, cutu bi budzölda' le nac zxguia' nabaguë'ë, yugu' lë na' ruquili'-në'.

¹⁵ Cati' bsöla'a lbi'ili' lahuë' Herodes, cutu bi budzölnë' le benë' bönni' ni le nac zxguia' nabaguë'ë quië nu gchugu queë' gatië'.

¹⁶ Na'a usaca' zi'a-në' len töd na' usana'-në'.

¹⁷ Run bayúdx bi gunë' Pilato, usané' lu na'gac bunách tuë' bönni' nadzunë' cati' rac lni na', ca na' runczë'.

¹⁸ Ni'r glu'ë zidz didza' yúgu'të bönni' nacu'ë ni', ta'né':

—Bdöddë' bönni' ni len bsanë' queëtu' Barrabás.

¹⁹ Nadzunë' lidz guia Barrabás na' le gdil-lenë' yúlahui' lu yödz na' len le budödcde' bunách.

²⁰ Bulidzë' lequë' leyúbl Pilato, le rë'nnë' usané' Jesús,

²¹ ati' leyúbl glu'ë zidz didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz, bdë'ë lë'i yag cruz.

²² Ni'r Pilato gudxë' lequë' le bunn lzu, rnë':

—¿Bizxa caz le cunác benë' bönni' ni? Cutu bi budzölda' nunë' le run ga nabaguë'ë zxguia' gatië'. Usaca' zi'a-në', ati' ni'r usana'-në'.

²³ Zidzjr glu'ë didza', ta'nabë' tē'ë Jesús lë'i yag cruz. Le gulabödxyë'ë szxöni yugu' bönni' na' len yugu' bxuz uná bë', guladél-li'në' gac ca na' tē'nnë'.

²⁴ Ni'r bchuguë' queë' Jesús Pilato, quië gac queë' ca na' ta'nabë'.

²⁵ Busanë' quequë' bönni' na' nadzunë' lidx guia le gdil-lenë' yúlahui' len budödcdë' bunách, bönni' na' chgulanabë', ati' budödë' Jesús quië gac queë' ca na' t'ënnë'.

Dë'ë Jesús lë'i yag cruz

²⁶ Cati' ni' ta'chë'ë Jesús tsajda'quë' Lë' lë'i yag cruz, gulazönë' Simón, bönni' yödZ Cirene, zuzë'ë ladj guixi', ati' gulaxóë' yen zxicjë' yag cruz na' quië gu'ë lei, tsijë' cúdzu'lë' Jesús.

²⁷ Zajnaugac Jesús bunách zian lenca' yugu' ngul, ta'bödXnu len ta'bödX yéchi'nu queë'.

²⁸ Ni'r bueycjë' Jesús ruyúë' lecnu, ati' rë' lecnu:

—Lbi'ili' ngul Jerusalén. Cutu cödXli' quia' neda', san gul-códx queëczli' len quecbi' zxi'nli'

²⁹ le huadXin dza la'ná: “Bica' bagac yugu' ngul huödX len ngul cutu glua'nu-bi' bi'idau', len cutu gulugádxinu-bi' bi'idau'.”

³⁰ Ni'r la'zú laugac la'ná bunách, lë' yugu' gui'a sib: “Gul-dubaga' netu'”, len lë' ca' yugu' gu'adau': “Gul-cachi' netu'.”

³¹ Chqui' cni tunë' quia' neda', naca' ca tu yag ya'a, ¿naru' cu lúntërë' ca' queëli', nacli' ca yag bidX?

³² Gulachë'ë ca' chopë' bönni' tua'dö', quië ludödcdë' lequë' tsaxxon len Jesús.

³³ Cati' guladXinë' latj nazí' lei Calavera, le rna lu didza' xidza': “Latj Qui Böga' Icjru'”, ni' guludë'ë Jesús lë'i yag cruz. Guludë'ë ca' lé'igac yag cruz chopë' bönni' tua'dö' na'. Tuë' guludë'ë cuit lë'ë yubél Jesús, len yetúë' guludë'ë cuit lë'ë yögl.

³⁴ Ni'r Jesús rnë':

—Xuz, bnit lau lequë', le cutu nözcne' bi tunë'.

Gululé'ë qui queëquë' le nacué' Jesús bönni' rjaquë' gdil-l nacué' ni', len guluquitjë' le gac bë' lahui.

³⁵ Gulutitjë' Jesús bunách nacua' ni' tu'yú len bönni' dë lu na'quë', ta'në':

—Yugu' nu yubl buslé' bönni' ni. Na'a ral-la' uslá cuinë' chqui' naquë' Cristo, bönni' gröczë' Dios.

³⁶ Gulutitjë' ca' Jesús bönni' na' rjaquë' gdil-l. Gulabiguë'ë ga na' zoë' len gulugui'jë' Lë' nup zi,

³⁷ ta'në':

—Chqui' nacu' Li' bönni' gna bé'inë' bunách judío, buslá cuinu'.

³⁸ Da' ca' lë'i yag cruz icjlë' Jesús tu le nayúj lu guich lu didza' griego len lu didza' latín len lu didza' hebreo, le rna cni: “Bönni' Rna Bé'inë' Bunách Judío.”

³⁹ Tuë' bönni' huia'dö' na' dë'ë lë'i yag cruz bulídz zi'ë Jesús, rnë':

—Chqui' nacu' Li' Cristo, buslá cuinu' lenca' netu'.

⁴⁰ Bubi'ë didza' yetúë' bönni' huia'dö' na', gdil-lë' lzë'ë na', rnë':

—¿Naru' cu rádxinu'-në' Dios? Lëzca' li' narugu quiu' gatiu'.

⁴¹ Le nactë rë'u, le ral-la'z gac queëru' rzaca' rgui'ru', ca na' rajlóz dö' bia'ru', san Bönni' ni, cutu bi dö' nu'ë.

⁴² Ni'r bönni' ni rë' Jesús:

—Yajnéy neda' cati' gdxinu' ga ni' gna bë'u.

⁴³ Jesús rë' lë':

—Le nactë rëpa' li', na'a dza ni sóalenu' neda' latj lach quia'.

Ratië' Jesús

⁴⁴ Cati' bdxin gdu huagbíd, bchul gdutë yödzyly ga bdxinr gdu rdöd xhuö.

⁴⁵ Bchul gbidz, ati' lari' nal-la' lu gdau' bröza' chop di'l.

⁴⁶ Ni'r bë'ë zidz didza' Jesús, rnë':

—Xuz, rgu'a lu na'u bö' naccza'.

Cati' budx gnë' cni, brujtë bö' nacczë', gutië'.

⁴⁷ Cati' blé'inë' ca na' guc bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, glu'ë Dios yöl-la' ba, rnë':

—Le nactë bönni' ni guquë' bönni' tsahui'.

⁴⁸ Cati' gualé'inë' lë na' guc yúgu'të bönni' nacu'ë ni' tu'yúë', yhuöjqüë' yödz, ta'gapa' lchu'quë' le tu'bannë'.

⁴⁹ Zi'tu'z gulugá'n yúgu'të nup ni' núnbë'gac Jesús len ngul na' yjáclennu Lë' cati' ni' gzoë' luyú Galilea, tu'yúë' lë ni rac.

Rgachë' Jesús yeru ba

⁵⁰ Zoë' ca' ni' bönni' yödz Arimatea qui luyú Judea, lë José. Bönni' ni naquë' dxi'a len tsahui', len nabáblenë' bönni' gdau' ta'bequi xbey.

⁵¹ Cutu benë' tuz nup na' gulachugu queë' Jesús, le rbözë' ca' José ni le rna bë'ë Dios.

⁵² Ni'r gyijë' lahuë' Pilato José na' len gnabë' latj u'ë Jesús.

⁵³ Cati' chnuzötjë' Lë', buchólinë' Lë' lari', ati' glu'ë Jesús yeru ba, le nadj lë'i gu'a guiöj, ati' lu ba na', nutu nu nagü'cnë'.

⁵⁴ Dza na' nac dza tu'pë'ë qui dza la'y quequë' bönni' judío, le zi'a gdxin dza na'.

⁵⁵ Yjacnu ca' ni' ngul na' gulazá'lennu Jesús, cati' ni' gzoë' luyú Galilea, ati' gualé'ínu yeru ba na', len ca na guc, gulagu'ë Lë' ni'.

⁵⁶ Cati' yhuöjcnu yu'u, gulupa'nu nör rla' zxix len yugu' le za rla' zxix. Ni'r guluzí ládxi'cnu dza la'y na' quequë' bönni' judío ca na' rna bë' zxba queë' Dios.

24*Rubanë' Jesús lu yöl-la' gut*

¹ Cati' bdxin dza rguel-la' semán na', cati' ni' nac zildau', guladxinnu ngul na' ra' yeru ba queë' Jesús. Nua'cnu yugu' le rla' zxix, lë na' chnupa'cnu, ati' dzagcnu lecnu yela'cnu ngul.

² Cati' guladxinnu ni', duxáca'cnu chnadúa guiöj na' da' ga nu ryz yeru ba queë'.

³ Cati' gulayaznu yeru ba na', cutu guludzólinu ni' Xanru' Jesús.

⁴ Cati' ni' ta'bö'nu bagu'í ni'a qui lë ni, la' guladxintë' ni' len gulazuinë' ga na' nacua'nu chopë' bönni' nácuquë' lari' ryëp yös yení.

⁵ Ni'r gládxinu len guluzójt icjcnu, tu'yunu lyu, ati' tē' lecnu gbaz la'y na', ta'në':

—¿Bizx quië ruguiljli' xlatj nu nat nu zoa nabán?

⁶ Cutu zoë' ni, le chbubanë'. Gul-tsjnéy lë na' chgudxczë' lbi'ili' cati' ni' zoë' luyú Galilea.

⁷ Gnë': "Run bayúdx nu udód neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, lu na'quë' bönni' dul-la', ati' ludé'ë neda' lë'i yag cruz, ati' ubana' cati' gac tsonn dza."

⁸ Ni'r yajneycnu didza' na' bë'ë Jesús,

⁹ ati' guluza'nu ra' yeru ba na', yajtíxjöi'cnu idxineajtë' bönni' gbaz queë' Cristo len yezíca'rë' ca', ca nac lë na' guc.

¹⁰ Ngul na' yajtíxjöi'cnu bönni' gbaz na' yugu' lë ni, naccnu María Magdalena, len Juana, len María, xnë'ë Jacobo, len yela'cnu ngul na' dzagcnu lecnu.

¹¹ Gláquinë' bönni' gbaz na' didza' chixi tui'nu len cutu gulayejlë'ë lecnu.

¹² Ni'r gyasë' Pedro len jarélu'ë zijë' ra' yeru ba na'. Cati' buyúé' lu ba na', blé'inë' yugu' lari'z nacua' ni', ati' ni'r böjë' lidxë', rubannë' ca nac lë na' guc.

Le guc la' nöz rdxintë Emaús

¹³ La' dza na'z zjaquë' chopë', yu'uquë' nöz rdxintë Emaús, le nac ca chop hora rza' Jerusalén.

¹⁴ Yú'ugaczë' ca' nöz, tu'ë didza' ca nac yúgu'të lë na' guc.

¹⁵ Tsal ni' yu'uquë' nöz, tu'ë didza' ni la' légaczë', gbigu'ëë gal-la' lëczë' Jesús len tsaxxón gdálenë' lequë'.

¹⁶ Cutu guluúnbë'ë Lë' le nac ca tu le nabaga' yöj lauquë'.

¹⁷ Ni'r Jesús gnabné' lequë', rnë':

—¿Bizxa didza' na' rui'li' la' lbi'izli' yu'uli' nöz? ¿Bizx quië na' ruhu'i'nili'?

¹⁸ Bubi'ë didza' bönni' na' lë' Cleofas, rë' Lë':

—¿Nactsu' bönni' zi'tu' lu yödz Jerusalén, len tuzu' li' cutu nöznu' lë na' guc nij nas ni'?

¹⁹ Ni'r Jesús rë' lequë':

—¿Bizxa na' guc?

Të' Lë':

—Lë na' guc queë' Jesús, bönni' Nazaret. Guquë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, ati' len yö-la' huac zxön benë' dxin len bë'ë didza' lahuë' Dios len laugac yúgu'të bunách.

²⁰ Guludödë' Lë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' ta'ná bé'inë' netu', glunë' ga nu bchugu queë' gatië', ati' guludé'ë Lë' lë'i yag cruz.

²¹ Netu' bentu' löz guquë' Lë' bönni' na' ral-la' huöa'üë' bunách Israel, san na'a chguc tsonn dza cati' glac lë ni.

²² Yetú ca', glunnu ga grö'tu' baguí' la'cnu ngul nútsa'cnu ladjtu'. Yjacnu ra' yeru ba queë' cati' zi'a glen gbídz na'a dza,

²³ len cati' cutu guludzólinu Lë', duhuöjcnu, len glënu netu' gulalé'ínu ca' yugu' gbaz la'y queë' Dios, nup ni' glë lecnu zoë' nabanë' Jesús.

²⁴ Ni'r yjaquë' ra' yeru ba na' la'quë' bönni' lza'tu' len yajxáca'quë' lei ca na' gulananu ngul na', san cutu gulalé'inë' Jesús.

²⁵ Ni'r Jesús gudxë' lequë':

—Lbi'ili', bönni' curejni'i. Nazíd icj ládxi'dau'li' cui tséjlë'li' yúgu'të le gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁶ ¿Naru' cu ben bayúdx saca' qui'ë Cristo yugu' lë ni len tsazië' ga ni' gáctërë' blau?

²⁷ Ni'r gzu lahuë' Jesús rguíxjöi'në' lequë' yúgu'të le rui' didza' ca nac queë' nayujgac lu guich la'y, ca na' gzu lau bë'ë didza' Moisés ga bdxintë yugu' le gulané' yúgu'të bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁸ Cati' guladxinë' yödzdau' ga na' zjaquë', benë' Jesús ca bönni' zéajtërë' zi'tu'.

²⁹ Glunë' bayúdx ugá'nlenë' lequë', ta'në':

—Bga'nlen netu', le chrdzö' na'a, len chzoa gal.

Ni'r gyazië' yu'u Jesús, bugá'nlenë' lequë'.

30 Cati' ni' rö'ë rágulenë' lequë' Jesús, gdel-lë'ë yöt xtil len gudxë' Dios: "Xclenu'." Ni'r buzxuzxjë' lei, len bë'ë quequë'.

31 La' ni'z bdua lë na' gbaga' yöj lauquë', ati' guluúnbë'ë Jesús, ati' Lë' bunít cuinë' lauquë'.

32 Ni'r glë lza'quë' tuë' yetúë':

—¿Naru' cu böála'tsca ládxi'dau'ru' tsal ni' ru'lenë' rë'u didza' la' nöz, len cati' ni' ruzálj la'në' le nayúj lu guich la'y?

33 La' ni'z gulayasë' yhuöjquë' Jerusalén, ati' yajxáca'quë' nudubquë' idxineajtë' bönni' gbaz queë' Jesús len nup nacua'len lequë'.

34 Ni'r glë' chopë' na' bönni' na' nacu'ë ni':

—Chbubanczë' Xanru', ati' buluí' lahuë', blé'inë' Lë' Simón.

35 Ni'r gulaguixjö'ë ca na' guc quequë' la' nöz chopë' na', len ca na' guluúnbë'ë Jesús cati' ni' buzxuzxjë' yöt xtil na'.

Tu'lé'inë' Jesús bönni' uséd queë'

36 Tsal ni' tu'ë didza' ca nacgac lë ni, la' yajsoatë' Jesús gatsj lahui'l ga na' nacu'ë, ati' rë' lequë':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'.

37 Ni'r gladxi guladzöbnë' le táquinë' bxin ta'lé'inë'.

38 Jesús rë' lequë':

—¿Bizx quië rö'li' baguí'i? ¿Bizx quië rza' ládxi'li' yugu' lë ni?

39 Gul-yutsca' na'a len ni'a. Néda'cza' ni. Gul-cán neda' len gul-yú neda', le cutu da' bëla' bxin, len cutu yu'u dxit ca ni rlé'ili' neda' quia' neda'.

40 Ni' rui'zë' ca' didza' ni, buluí'inë' lequë' në'ë len ni'ë.

41 Ni'a qui yöl-la' rudziji quequë' cutu gulayejlë'ë, len tsal ban raz gulacu'ë. Qui lë ni na' Jesús gudxë' lequë':

—¿I dë queë'li' ni le gahua'?

42 Ni'r gulunödziejë' queë' láti'dau'ba' böi chnéguí'ba', len tu quízxi'ba' böz.

43 Gzxi'ë lei Jesús len gdahuë' lauquë'.

44 Ni'r rë' lequë':

—Lë na' glac quia' glac ca na' gudxcza' lbi'ili' cati' ni' zóalena' lbi'ili', gnia': "Run bayúdx utság yúgu'të le nayúj lu guich lu zxba queë' Moisés len le gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, len le nayúj lu guich nazí lei Salmos, ca ral-la' gac quia' neda'."

45 Ni'r buzéjni'në' lequë' lë na' nayujgac lu guich la'y,

46 rë' lequë':

—Cni nayúj lu guich ca run bayúdx gac queë' Cristo, saca' qui'ë len ubanë' lu yöl-la' gut cati' gac tsonn dza,

47 ati' gdu'të yödzyú ral-la' gac lban ca nac quia' neda' quië lubí'i ládxi'gac bunách quië unít lahuë' Dios dul-la' nabága'quë'. Lu yödZ Jerusalén su lau gac lban na'

48 ati' lbi'iczlí' na' blé'ili' yugu' lë ni ral-la' gunli' lna' lau qui.

49 Gul-yuttsca', gsöla'a queë'li' le gzxi' lu në'ë Xuza' gunnë' queë'li', san gul-gá'nz Jerusalén cati' gdxinr queë'li' yöl-la' huac na' za' yehua' yubá.

Ruhuëpë' Jesús yehua' yubá

50 Ni'r bchë'ë bönni' da'quë' Lë' Jesús, zjaquë' yödZ Betania, ati' ni' bchis në'ë len bulídZ tsahuë'ë lequë'.

51 Tsal ni' rulídZ tsáhui'zë' ca' lequë', gza'të' ga na' nacu'ë, buëpë' yehua' yubá.

⁵² Gdöd gulayíj ládxi'quë' Lë', lu yöl-la' rudziji quequë' yhuöjqüë' Jerusalén.

⁵³ Gulacuá'teczë' nchil gdau', ta'gu'ë Dios yöl-la' ba len tunë' Lë' zxön. Ca' nac.

DIDZA □ DXI □ A BUZUJĚ □ LU GUICH SAN JUAN

Böac bunách Nu nazí lei Didza'

¹ Cati' gzu lau, zí'atél cati' zí'a gata' yödzylyú, ni' zoaczë' Bönni' lè' Didza', ati' zóalenë' Dios Bönni' na' naquë' Didza', len naccz Dios Didza' na'.

² Zóalenë' Dios Bönni' na' naquë' Didza' cati' ni' gzu lau zí'a rata' yödzylyú.

³ Lu në'ë Bönni' ni, Dios benë' yúgu'të le dë, len cutu bi dë le nunë' Dios le cutu benë' lu në'ë Bönni' na'.

⁴ Dëcz queë' yöl-la' na'bán, ati' yöl-la' na'bán na' nac ca tu yení' ruzení' lu icj ládxi'dau'gac bunách.

⁵ Ruzení' ga nac chul xöhui' yení' na', san cutu ca' saqui' usúl yení' na' le chul xöhui'.

⁶ Dios bsölë'ë ni bönni' lè' Juan.

⁷ Bidë' bönni' ni quië gaquë' nu gun lna' lau. Bidë' quië gunë' lna' lau queë' Bönni' na' naquë' yení', quië tséjlë'gac Dios yúgu'të bunách ni'a qui lë na' runë' lna' lau.

⁸ Cutu naquë' yení' na' Juan, san bidë' quië gunë' lna' lau queë' Bönni' na' naquë' yení'.

⁹ Ní' ryazië' yödzylyú ni Bönni' na' naquë' yení' le nac gdu, ati' ruzeni'ë lu icj ládxi'dau'gac yúgu'të bunách.

¹⁰ Bdxinë' yödzylyú ni Bönni' na' naquë' yení', ati' lu në'ë Lë' Dios benë' yödzylyú ni, san cutu guluúnbë'ë Lë' bunách yödzylyú.

¹¹ Bdxinë' ga naqui queë', san cutu ca' gulazí' lu na'quë' Lë' bönni' nabáblenë'.

¹² Yúgu'të bönni' gulazí' lu na'quë' Lë', bönni' ni' gulayejlë'ë Jesús, Lë' benë' ga dë lu na'quë' lacquë' zxi'në' Dios.

¹³ Nacquë' zxi'në' Dios bönni' ni, clëg le nacquë' zxi'ngac bunách, len clëg le naljquë' ni'a qui le ta'zé ládxi'gac bunách, o ni'a qui tu le rë'nnë' tu bönni', san nacquë' cni le rë'ncznë' Dios.

¹⁴ Böaquë' bunách Bönni' na' naquë' Didza', len tu chi'z gzóalenë' rë'u, gdu dzaggac Lë' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le nac gdutë li. Blé'itu' yöl-la' yení' queë', ati' yöl-la' yení' queë' na' nac le rui' queëbi' bi'i la'z dui qui, Nu na' nac Xuzbi'.

¹⁵ Benë' lna' lau queë' Bönni' na' Juan, len bë'ë zidz didza', rnë':

—Naquë' Bönni' ni Nu na' gdíxj'ö'a qui, gnia': "Bönni' zí'a zátëlë' ca neda' náctërë' blau ca neda', le zoaczë' Lë' zí'al ca neda'."

¹⁶ Le nac gdu queë' buzi'ru' xbey yúgu'tëru', lë na' buzá' ladxë'ë queëru', len zianr ca' le ruzá' ladxë'ë queëru'.

¹⁷ Bdxin queëru' zxba queë' Dios lu në'ë Moisés, san le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le nac gdutë li guladxín queëru' lu në'ë Jesucristo.

¹⁸ Gatga nu ble'i Dios, san Lë', la'z dui Zxi'në' Dios, Nu na' nadxí'itsquinë' Dios Xuz, Lë' na' benë' ga núnbë'ru'-në' Dios.

Le benë' lna' lau queë' Jesús Juan, bönni' buquilë' bunách nis

¹⁹ Lë ni nac le benë' lna' lau Juan, cati' ni' bönni' judío uná bë' nacu'ë Jerusalén gulasölë'ë ga zoë' Juan yugu' bxuz len yugu' bönni' zxi'n xsoë' Leví, nup nacgac ni'a na'quë' bxuz, quië la'nabnë' Juan na', la'né':

—¿Nuzxa bönni' li'?

²⁰ Yalj lulu bē'ē didza' Juan len cutu gdá'baguē'ē, san gdíxjö'ē catēz nac, rnē':

—Cutu naca' Cristo, Bönni' na' gzxí' lu nē'ē Dios gsölē'ē queērú'.

²¹ Ni'r gulanabnē' lē' leyúbl, tē' lē':

—¿Nuzxa caz li'? ¿Naru' nacu' li' Elías, bönni' bē'ē didza' uláz queē' Dios?

Gnē' Juan:

—Cutu naca'.

Ni'r tē' lē':

—¿Naru' nacu' li' bönni' na' ral-la' guidē' gu'ē didza' uláz queē' Dios?

Bubi'ē didza' Juan, rnē':

—Clēg neda'.

²² Ni'r tē' lē':

—¿Nuzxa caz nacu'? Gdixjöi' netu' quiē gac quíxjöi'tu' nup gulasöla' netu'. ¿Bizxa rnau' li' nuzxa nacu'?

²³ Bubi'ē didza' Juan, rē' lequē':

—Neda' naca' bönni' na', nayúj lu guich la'y ca nac queē', rna: "Ryön chi'i nu rulídz lu latj ca'z, rna: Gul-bíj li nōz gdxin queēli' Xanru'." Cni gnē' Isaías, bönni' bē'ē didza' uláz queē' Dios.

²⁴ Naquē' bönni' gdau' fariseo bönni' na' nasóla'quē' bönni' judío uná bē'.

²⁵ Gulanabnē' Juan, tē' lē':

—¿Bizx quiē ruquilu' bunách nis chqui' cutu nacu' li' Cristo, len cutu nacu' Elías, len cutu nacu' bönni' na' ral-la' guidē' gu'ē didza' uláz queē' Dios?

²⁶ Bubi'ē didza' Juan na', rē' lequē':

—Neda' ruquila' bunách nis lu nis, san gatsj lahui'l ga zoali' zoē' bönni' cutu núnbē'li'-nē'.

²⁷ Bönni' ni naquē' Bönni' na' z'i'a zátēlē' ca neda', len náctērē' blau ca neda', ati' cutu naca' lsaca' neda' uleycja' lölē' nudē'ē.

²⁸ Yúgu'tē lē' ni guc lu xyu yödZ Betábara, ga nac yetslá'a yegu Jordán, zaca' ga rlen gbidz, ga ni' buquilé' bunách nis Juan.

Jesús naquē' ca bö'cu' zxíla'dau' tu'döddē'-ba' lahuē' Dios ni'a qui dul-la'

²⁹ Dza buróp ni' Juan blé'inē' Jesús, zē'ē ga zoē', ati' rnē':

—Gul-yutsca'. Bönni' ni naquē' bö'cu' zxíla'dau' queē' Dios, rugúē' dul-la' quegac bunách yödZlyú.

³⁰ Lē' naquē' bönni' na' gnia' queē': "Zi'a zátēlē' ca neda' tu bönni', náctērē' blau ca neda', le zoaczē' z'i'al ca neda'."

³¹ Cutu núnbē'a-nē' neda' z'i'al, san bida', ruquila' bunách nis quiē lumbē' Lē' bunách Israel.

³² Benē' lna' lau queē' Lē' Juan, rnē':

—Blé'ida'-nē' Dios Bö' La'y, bötjē' brujē' yehua' yubá, gnē'ē ca rna'ba' budödau', ati' bdxinē' ga zoē' Jesús len bugá'nlenē' Lē'.

³³ Cutu núnbē'ida' Lē' neda' z'i'al. Gudx neda' Nu na' bsöla' neda' uquila' bunách nis, gnē': "Cati' glé'ínu'-nē' huötjē' Dios Bö' La'y, tsajsóalenē' Bönni' len ugá'nlenē' Lē', Bönni' ni gunē' le rulu'z yöl-la' rdil nis ni, uchiziē' bunách Dios Bö' La'y."

³⁴ Na'a, chblé'ida' lē' na' len runa' lna' lau queē' Bönni' ni, naquē' Zxi'nē' Dios.

Yugu' bönni' uséd z'i'al queē' Jesús

³⁵ Yetú dza ca', leyúbl zoē' ni' Juan ati' nacuá'lenē' lē' chopē' bönni' da'quē' lē'.

36 Cati' Juan na' blé'inè' Jesús, rdödè' ni', ni'r gudxè' bönni' na' da'què' lè', rnè':

—Gul-yutsca'. Ni' zoè' bönni' na' naquè' bö'cu' zxíla'dau' queè' Dios.

37 Gulayönnè' didza' ni' bè'è Juan chopè' bönni' na' da'què' lè', ati' yaj-nauquè' Jesús.

38 Ni'r bueycjè' Jesús len blé'inè' chopè' ni' nauquè' Lè', ati' rè' lequè':

—¿Bizxa rguilji'?

Tè' Lè':

—Bönni' Usèdi, ¿gazx zu'?

39 Bubi'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Gul-dá, uyuli'.

Ni'r yjáclenè' Lè' len gualé'inè' ga na' zoè', ati' gulugá'nlenè' Lè' dza na', le chza' ral.

40 Andrés, böch'è Simón Pedro, naquè' tuè' bönni' chopè' ni' gulayönnè' didza' bè'è Juan len yaj-nauquè' Jesús.

41 Andrés na', zi'al yajtiljè' bönni' böch'è, lè' Simón, ati' rè' lè':

—Chbdzólitu'-nè' Mesías.

Mesías nac tu didza' hebreo le rna lu didza' griego: “Cristo”, ati' lu didza' xidza': “Bönni' naböczè' Dios”.

42 Ni'r Andrés na' la' bch'è'tè' Simón ga na' zoè' Jesús. Cati' blé'inè' lè' Jesús, rè' lè':

—Li' nacu' Simón, zxi'nè' Jonás. Na'a, si' lau' Cefas.

Cefas nac ca' tu didza' hebreo le rna: “Pedro” lu didza' griego, ati' lu didza' xidza': “Guiöj”.

Jesús rulidzè' Felipe len Natanael

43 Cati' za' reni' yetú dza, gu'nnè' Jesús tsijè' luyú Galilea, ati' yajxaquè'è Felipe, len rè' lè':

—Gda' neda'.

44 Naquè' Felipe bönni' yödZ Betsaida, le nac ladzquè' Andrés len Pedro.

45 Felipe bdzólnè' Natanael, len rè' lè':

—Chbdzólitu'-nè' bönni' na' buzujè' queè' lu guich Moisés lu zxba queè' Dios, ati' guluzujè' ca' queè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios. Bönni' ni Jesús, zxi'nè' José, bönni' yödZ Nazaret.

46 Natanael rè' lè':

—¿Naru' huala'tsa Nazaret tu le nac dxi'a?

Felipe rè' lè':

—Gda uyú'.

47 Cati' blé'inè' Jesús zè'è ga zoè' Natanael na', rnè':

—Gul-yú ni bönni' naquè' gdu bönni' Israel len cutu rnazè' ca' bönni' ni.

48 Ni'r Natanael gnabnè' Jesús, rè' Lè':

—¿Naru' núnbè'tsu' neda'?

Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—Cati' zi'a ulídz'tèrè' li' Felipe, cati' ni' zu' zxan yag higo, blé'ida' li'.

49 Ni'r bubi'è didza' Natanael, rè' Lè':

—Bönni' Usèdi, Li' nacu' Zxi'nè' Dios. Li' nacu' Nu gna be'i bunách Israel.

50 Bubi'è didza' Jesús, rè' lè':

—¿Réjlè'tsu', le gudxa' li': “Blé'ida' li' zxan yag higo”? Yugu' le zxöntèr ca lè ni hualé'inu'.

51 Lèzca' cni rè' lequè' Jesús, rnè':

—Le nactë rëpa' lbi'ili', glé'ili' nayáj luzxbá, len yugu' gbaz la'y queë' Dios ta'benë' len tu'huötjë' ga zoa' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

2

Lni qui yöl-la' rutság na' guc lu yödZ Caná

¹ Cati' chguc tsonn dza, guc lni qui yöl-la' rutság na' lu yödZ Caná luyú Galilea, ati' zoanu ni' xnë'ë Jesús.

² Lëzca' zoa nu bulídZ Jesús len yugu' bönni' uséd queë' djaquë' lni na'.

³ Cati' byadzj xisi uva li'jë', ni'r gudxnu Jesús xnë'ë, rnanu:

—Cutur dë xisi uva li'jë'.

⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Nguldau'. ¿Bizx quië rulidzu' neda'? Cutu ca' rdxini dza ulu'a lahui yöl-la' huac quia'.

⁵ Ni'r gudxnu-në' bönni' huen dxin ta'gu'ë le tahuë' xnë'ë Jesús, rnanu:

—Gul-gún yúgu'të le guië' lbi'ili'.

⁶ Nacuá' ni' xop yusu' guiöj tu'gunë' dxin bönni' judío cati' tu'pá' cuinquë' ca nalëbcnë' tunë', len rúdzugac chop tsonn rö'ö nis tu tu yusu' na'.

⁷ Gudxë' yugu' bönni' huen dxin na' Jesús, rnë':

—Gul-dzá' nis yugu' yusu' ni.

Guludzë'ë nis yugu' yusu' na'.

⁸ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-gachi' na'a, len gul-tsjuá' lahuë' bönni' zoë' ra' yusu'.

Yjua'quë' na'.

⁹ Buyúë' chqui' nazxí' nis na' nuhuöác xisi uva bönni' na' zoë' ra' yusu', san cutu ráquibe'inë' gazz za'. Nözcne' bönni' huen dxin na' gláchë'ë nis na'. Ni'r bulidzë' bönni' utság në'ë bönni' na' zoë' ra' yusu',

¹⁰ len rë' lë':

—Zi'al tu'nödZjë' xisi uva nacr szxi' yúgu'të bönni', len cati' chgli'jë' szxöni, ni'r tu'nödZjë' le cunazxí'. Li', ga bdxintë na'a ben chi'u xisi uva nacr szxi'.

¹¹ Yöl-la' huac nac bë' ni benë' Jesús lu yödZ Caná luyú Galilea nac le rzu lau yugu' yöl-la' huac gunë'. Cni guc, bulu'ë lahui yöl-la' zxön queë', ati' gulayejlë'ë Lë' bönni' uséd queë'.

¹² Gdöd na' gyijë' Jesús yödZ Capernaum, dzagquë' Lë' xnë'ë len yugu' bönni' böchë'ë len yugu' bönni' uséd queë', ati' zian dza gulacu'ë Capernaum na'.

Rulatjë' Jesús lö'a gdau', rubijë' nup tun le cural-la' lun ni'

¹³ Cati' chzoa gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' bönni' judío ca benë' Dios, buslé' xuz xtau'quë' luyú Egipto, gyijë' Jesús Jerusalén.

¹⁴ Lu yödZ na' yajxaquë'ë Jesús dzö'ë lö'a gdau' bönni' túti'ë-ba' yugu' bëdx, len yugu' bö'cu' zxila', len yugu' budödau', böa' bëdx na' tu'dödcdë'-ba' lahuë' Dios. Rö'quë' ca' ni' bönni' tu'tsë'ë dumí za' gdu'të yödZlyú.

¹⁵ Cati' blé'inë' lë ni Jesús, buzal-lë' yugu' du las le quindë' bunách na', ati' bulaguë'ë yúgu'të' ni'l lö'a gdau', len bulaguë'ë-ba' ca' ni'l yugu' bö'cu' zxila' len yugu' bëdx. Bësië' lu yu dumí quequë' bönni' na' tu'tsë'ë dumí, len brixë' yugu' blag quequë'.

¹⁶ Ni'r Jesús gudxë' bönni' na' túti'ë-ba' yugu' budödau', rnë':

—Gul-cúa ni yugu' lë ni. Cutu únili' yë'y lidxë' Xuza'.

¹⁷ Ni'r yajneycnë' bönni' uséd queë' Jesús le nayúj lu guich la'y, rna: "Le rui'tsca ladxa'a lidxu', regui rla ládxi'dau'hua'."

¹⁸ Ni'r gulubi'ë didza' bönni' judío uná bë' nacu'ë ni', të' Jesús:

—¿Bizxa yöl-la' huac ului'inu' netu' le gac bë' dë lu na'u runu' yugu' lë ni'?

¹⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gul-quíndj gdau' ni, ati' tsonn dzaz uchisa' lei.

²⁰ Ni'r të' Lë' bönni' judío, ta'në':

—Gdu xopún iz gya' gdau' ni, ati' Li', ¿tsonn dzaz uchistsu' lei?

²¹ Gdau' na' bë'ë didza' qui Jesús nac la' cuinczë'.

²² Qui lë ni na', cati' bubanë' Jesús lu yöl-la' gut, yajneycnë' bönni' uséd queë' Jesús ca na' gnë', ati' gulayejlë' le nayúj lu guich la'y lenca' yugu' didza' bë'ë Jesús.

Jesús nunbë'ë yúgu'të bunách

²³ Cati' ni' zoë' Jesús Jerusalén, cati' rac Lni Pascua na', gulayejlë' Jesús bunách zian, le gulalé'inë' yugu' yöl-la' huac runë'.

²⁴ Cutu buzxóni ladxë'ë lequë' Jesús, le núnbë'czë' yúgu'të bunách.

²⁵ Cutu naquinnë' Jesús nu quixjöi' Lë' ca nacgac bunách, le nözcznë' Lë' le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách.

3

Jesús len Nicodemo

¹ Nicodemo, bönni' gdau' fariseo, nabáblenë' yugu' bönni' judío uná bë'.

² Chdzöl bidë' ga zoë' Jesús bönni' ni, len rë' Lë':

—Bönni' Usëdi. Ráquibe'itu' nasölë'ë Li' Dios quië usëdnu' netu'. Cutu sáqui'në' bönni' gunë' yöl-la' huac nacgac bë' ca nacgac le cni runu' Li' chqui' cuzóalenë' lë' Dios.

³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le nactë rëpa' li', nu cugálj leyúbl, cutu ca' gle'i latj ga ni' rna bë'ë Dios.

⁴ Gnabnë' Lë' Nicodemo, rnë':

—¿Nacxcz sáqui'në' bönni' galjë' leyúbl cati' chnaquë' bönni' gul? ¿Naru huactsa u'ë leyúbl lë'nu xnë'ë, ati' galjë' yetú?

⁵ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Le nactë rëpa' li'. Nu bönni' cugaljë' ni'a qui nis len ni'a queë' Dios Bö' La'y, cutu gac tsazië' ga rna bë'ë Dios.

⁶ Nu na' nalj lu ni'a lu na' bunách, bunáchz nac, san nu nalj ni'a queë' Dios Bö' La'y, Bö' La'y nabani nu na'.

⁷ Cutu ubannu' le rëpa' li', run bayúdx galju' leyúbl.

⁸ Gátitëz reycj bö', ati' ryönnu' rnë' bö' na', san cutu nöznu' gazz za', o gazz zeaj. Lëzca' cni rac quegac nup naljgac ni'a queë' Dios Bö' La'y.

⁹ Ni'r gnabnë' Jesús Nicodemo, rnë':

—¿Nacxcz gac lë ni'?

¹⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿Rusédtsanu' li' bunách Israel, len cutu nöznu' yugu' lë ni'?

¹¹ Le nactë rëpa' li', le nözitu' rui'tu' didza' qui, len le blé'itu' runtu' Ina' lau qui, san cutu rzi' lu na'li' lë na' runtu' Ina' lau.

¹² Chqui' cutu réjlë'li' neda' cati' ru'lëna' lbi'ili' didza' ca nac le rac yödzylyú ni, ¿nacxcz gac tséjlë'li' chqui' gyëpa' lbi'ili' le tac yehua' yubá?

13 'Gatga grenè' bönni' yehua' yubá, san tuza' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, bōtja' bruja' yehua' yubá, ati' zoacza' ni' yehua' yubá.

14 Ca na' benè' Moisés lu latj ca'z, buchisè'-ba' bël náquiniba' guía, budé'-è-ba' lè'i yag, lèzca' cni run bayúdx gac quia' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, luchisè' neda' xtsa'.

15 Cni gac quia', cui la'nít yúgu'tè nup la'yejlè' neda', san gata' quequè' yöl-la' na'bán gdu.

Dios nadxí'itsquinè' bunách yödzyú

16 Le bdxí'itsquinè' bunách yödzyú Dios, budödè' la'z dui Zxi'nè', cui la'nít yúgu'tè nup la'yejlè' Lè', san gata' quequè' yöl-la' na'bán gdu.

17 Dios bsölè'è Zxi'nè' yödzyú ni, clèg quiè gchuguè' quegac bunách yödzyú ni, san quiè lulá bunách yödzyú ni ni'a queè' Lè'.

18 Nu bönni' rejlè'è Lè', Zxi'nè' Dios, cutu ca' narugu queè', san bönni' curejlè'è Lè', chnarugu queè', le cutu rejlè'è Lè', la'z dui Zxi'nè' Dios.

19 Qui lè ni na' chnarugu quegac bunách, le bdxinè' yödzyú ni Bönni' na' naquè' yení', san glunr zxon le nac chul xōhui' bunách ni ca le glunè' zxon Bönni' na' naquè' yení', le nacgac xōhui' le tunè'.

20 Cutu rdzag lādxi'què' yení' yúgu'tè bönni' tu'è dō', len cutu djaquè' lu yení', cui gla' lahui le tunè'.

21 Rdxin lu yení' nu run le nac gdutè li quiè gac bè' nungac ni'a queè' Dios le run nu na'.

Ru'è didza' ca nac queè' Jesús Juan, bönni' ruquilè' bunách nis

22 Gdöd na', gyéajlenè' bönni' da'què' Lè' Jesús, guladxinè' luyú Judea, ati' ni' gzóalenè' lequè', tu'quilè' bunách nis.

23 Lèzca' ruquilè' bunách nis Juan ga nazí' lei Enón, gal-la' ga dè yödz Salim, le dè ni' nis zil. Latj na' ta'dxín bunách len ta'díl nis.

24 Rac cni zí'atèl cati' zí'a gdzunè' lidx guía Juan na'.

25 Ni'r gulazú lauquè' la'què' bönni' da'què' Juan ta'díl-lenè' bönni' judío didza' ca nac qui yöl-la' rupá' cuini qui gdau'.

26 Guladxinè' ga zoè' Juan len tè' lè':

—Bönni' usèdi. Byutsca'. Ruquilè' bunách nis bönni' na' gzóalenè' li' yetslá'a yegu Jordán, bönni' na' benu' lna' lau queè', ati' ta'dxín ga zoè' yúgu'tè bunách.

27 Ni'r bubì'è didza' Juan, rè' lequè':

—Cutu bi dè lu nè'è bönni', chqui' Dios cutu nudödè' lei lu nè'è.

28 Byóniczli' lè na' bena' lna' lau, gnia': "Cutu naca' neda' Cristo", san Dios nasölè'è neda' quixjöi'da' bunách zí'a zè'è Lè'.

29 Bönni' na' rzi'è-bi' bi'i ngul rutság na'bi' naquè' bönni' rutság nè'è, san böchi' lzè'è bönni' rutság nè'è, len dzaguè' lè', ruzé' naguè' didza' ru'è, len rudzijne' le ryönnè' didza' ru'è bönni' rutság nè'è. Lèzca' cni, rudzjtsquida' neda' le rac cni lè ni.

30 Run bayúdx gacrè' blau ca' Cristo, san neda', run bayúdx gacra' cuidi'z.

Nu za' zaca' yehua' yubál

31 Gnè' ca' Juan:

—Bönni' na' zè'è zaca' xtsa' náctèrè' blau ca yúgu'tè bunách. Bönni' naquè' bunách yödzyú ni, qui yödzyú ni naquè', len ru'è didza' qui le rac yödzyú ni, san Bönni' na' zè'è zaca' yehua' yubál náctèrè' blau ca yúgu'tè bunách.

³² Bönni' ni runë' lna' lau qui le blé'inë' len le byönnë', san nutu nu rzi' lu në'i le runë' lna' lau.

³³ Núti'tëz bönni' rzi' lu në'ë lë na' runë' lna' lau, bönni' ni rulu'ë lahui rejllë'ë nac gdu'të li didza' ru'ë Dios.

³⁴ Bönni' na' nasölë'ë Dios, didza' queë' Dios ru'ë, le nuzóë' Dios gdu ladxë'ë lu Bönni' na' Dios Bó' La'y.

³⁵ Dios Xuz nadxi'inë' Zxi'në', ati' yúgu'të le dë chnudödë' lu në'ë Zxi'në' na'.

³⁶ Nu bönni' rejllë'ë Dios Zxi'n, dë yöl-la' na'bán gdu queë', san bönni' curejllë'ë Dios Zxi'n, cutu gdél-li'në' yöl-la' na'bán na', san nabaguë'ë zxguia' lahuë' Dios bönni' na'.

4

Jesús ru'lenë'-nu didza' ngul Samaria

¹ Gulayönnë' bönni' gdau' fariseo ca na' da'gac Jesús zianr bunách ca da'gac Juan, ati' ruquilë' ca' nis zianr bunách ca ruquilë' nis Juan.

² Cutu ruquilë' bunách nis Jesús, san tu'quilë' bunách nis bönni' uséd queë'.

³ Cati' gúquibe'inë' lë ni Jesús, buzë'ë luyú Judea, zijë' leyúbl luyú Galilea.

⁴ Ga ni' zijë', run bayúdx tödë' luyú Samaria.

⁵ Cni guc, bdxinë' Jesús tu yödzdau' luyú Samaria, nazi' lei Sicar, gal-la' ga dë yu na' bunödzejë' Jacob queëbi' José queë' dza ni'të.

⁶ Latj na' zoa tu yeru nis nachö'në' ga rë' Jacobo na'. Cati' bdxinë' ni' Jesús, grö'ë ra' yeru nis na' le yajxáqui'në' yu'ë nöz. Guc gdu huagbidz.

⁷ Ni'r bdxinnu ni' ngul Samaria quië si'nu nis. Jesús rë'-nu:

—Benn le gui'ja'.

⁸ Tuzë' zoë' Jesús le chzjaquë' bönni' uséd queë' lu yödz zajxi'quë' le lahuë'.

⁹ Ni'r rënu Jesús ngul Samaria na', rnanu:

—¿Rnábsanu' neda' le gui'ju', len nacu' bönni' judío? Neda' ni naca' ngul Samaria.

Cni gnanu le cutu ta'dzág dxi'a bunách Samaria len bunách judío.

¹⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—La'naru' núnbë'u le runödzejë' Dios, len nuzxa na' rë li': "Benn le gui'ja'", li' gnabu' ati' Lë' gunnë' quiu' nis runn yöl-la' na'bán.

¹¹ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', cutu nu'u le cu'ajnu' nis, ati' yeru nis ni, dxi'tër rö'. ¿Gazx dë nis na' runn yöl-la' na'bán?

¹² ¿Naru' náctërtsu' Li' zxon ca xuzru' gul gdöd Jacob, bönni' ni' bennë' queëtu' yeru nis ni, ga ni gzxi'ë nis gu'ë, len gli'jbi' ca' zxi'në', len glë'jba' ca' böa' bëdx queë'?

¹³ Bubi'ë didza' Jesús, rë'-nu:

—Núti'tëz nu gui'j nis ni, leyúbl ubídx nis,

¹⁴ san nu gui'j nis na' unödzejä' neda', cutur gbidx icj ládxi'dau'huë', le unödzejä' queë' nis na' gac lu icj ládxi'dau'huë' ca tu ga ralj nis, le güi' queë' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁵ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', benn quia' nis na', quië cutur ubidxa, len cutur duxi'a nis ni.

¹⁶ Jesús rë'-nu:

—Gyeaj, yajlidzë' bönni' quiu', ati' huödu ni.

¹⁷ Bubi'ínu didza' ngul na', rënu Lë':

—Cutu nu zoa bönni' quia'.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Ca nacz rnau', "cutu nu zoa bönni' quia'",

¹⁸ le chgzóalenu' gayu' bönni', ati' bönni' na' zóalenu'-në' na'a, cutu naquë' bönni' quiu'. Didza' ni ru'u, ca nacz rnau'.

¹⁹ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Bönni', runi neda' nacu' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁰ Gulayíj ládxi'quë' Dios xuz xtau'ru' lu gui'a ni, san rnali' lbi'ili' Jerusalén nac ga ral-la' la'yíj ládxi'gac Dios bunách.

²¹ Jesús rë'-nu:

—Ngul, gyejlë' neda'. Za' dza cati' tsej ládxi'li'-në' Dios Xuz zal-la' cutu dusoali' gui'adau' ni, len cutu tsajsoali' Jerusalén.

²² Lbi'ili' rej ládxi'li' Nu cu núnbë'li', san netu' núnbë'tu' Nu na' rej ládxi'tu', le benë' queë' Dios gla' lahui yöl-la' ruslá ni'a quequë' bönni' judío.

²³ Na'a, za' dza, len chrdxin dza na', cati' nup le nactë ta'yíj ládxi'gac Dios, la'yíj ládxi'quë' Lë', zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y len le nac gdu'të li, le rë'nnë' Dios Xuz lacquë' queë' bönni' la'yíj ládxi'quë' Lë' cni.

²⁴ Dios naquë' Bö', ati' nup ta'yíj ládxi'gac Lë', run bayúdx la'yíj ládxi'quë' Lë', zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y len le nac gdu'të li.

²⁵ Ni'r rënu Lë' ngul na', rnanu:

—Nözda' ral-la' guidë' Mesías, Bönni' na' lë' Cristo. Cati' guidrë' Lë' quíxjöi'në' rë'u yúgu'të.

²⁶ Jesús rë'-nu:

—Lëczë', ru'lenë' li' didza'.

²⁷ Ractë cni guludxinë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' gulubannë' le ru'lenë'-nu ngul didza', san cutu burúguinë' gnabnë' Lë' nitüë', cugnë': "¿Bizxa rnabnu' lënu?" o: "¿Bizxa didza' ru'lenu'-nu?"

²⁸ Ni'r buca'nnu ni' xchö'nu ngul na', ati' böajnu la' yöd, zjödnu nup nacuá' ni',

²⁹ rnanu:

—Gul-dá, glé'ili'-në' bönni' gudxë' neda' yúgu'të le chnuna'. ¿Naru' cunactse' Lë' Cristo?

³⁰ Ni'r gularúj bunách yöd na', guladxinë' ga zoë' Jesús.

³¹ Tsal ni' zhuöjnu ngul na', glunë' bayúdx bönni' uséd queë' Jesús, të' Lë':

—Bönni' Usëdi, gdagu.

³² Jesús rë' lequë':

—Dë tu le rahua', le cunözili'.

³³ Ni'r gulanabi lza'quë' tuë' yetüë' bönni' uséd queë', ta'në':

—¿Nuzxa chdgua'tsa le gdahuë'?

³⁴ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Le nabánida' nac guna' ca rë'nnë' Xuza' nasölë'ë neda', len udx guna' xchinë'.

³⁵ Cni rnali' lbi'ili': "Yetáp beo' huadxín dza lapru'." Neda' rëpa' lbi'ili': Gul-chís lauli' uyuli' bunách nacga ca gap naduzgac, le chnabidxgac quië tsajlapru'.

³⁶ Bönni' na' rlapë' rzi'ë lazxjë', ati' lë na' rlapë' bönni' na', nac quië gata' quegac bunách yöl-la' na'bán gdu, quië gac ludziji tsazzón nu raz len nu rlap.

³⁷ Nac gdu'të li lë na' rna cni: "Tu nu raz, len yetú nu rlap."

38 Neda' bsöla'a lbi'ili' tsajlapli' ga cutu guzli'. Glun dxin glaz bunách yubl, ati' lbi'ili' ruzi'li' xbey dxin na' nunquë'.

39 Gulayejlë'ë Jesús zian bunách Samaria nacua' yödZ Sicar na' ni'a qui xtídzanu ngul na', bennu lna' lau queë', gnanu: "Gudxë' neda' yúgu'të le chnuna'."

40 Cati' guladxinë' bönni' Samaria ga ni' zoë' Jesús, gláta'yuë' lahuë' ugá'nlenë' lequë'. Yechóp dza buga'në' ni' Jesús.

41 Cni' guc, gulayejlë'ë Lë' ziantërë' ca' bönni' ni' ni'a qui didza' bë'ë Jesús.

42 Ni'r glë'-nu ngul na' bönni' ni', ta'në':

—Na'a réjlë'tu' Lë', clëgz ni'a qui didza' bë'u li', san lëzca' le byónitu' Lë' netu', len nózitu' le nactë naquë' Cristo, Nu ruslá bunách yödzlyú, bönni' ni.

Ruúnë' Jesús zxi'në' tuë' bönni' dë lu në'ë

43 Yechóp dza ca', buzë'ë Jesús luyú Samaria, zijë' luyú Galilea.

44 Cni' benë', le gdxjõ'ë Lëczë' Jesús, gnë': "Cutu tun ba la'n bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, bunách uládz queë'."

45 Cati' bdxinë' Jesús luyú Galilea, glunë' Lë' ba la'n bönni' Galilea na' le yjaquë' ca' Jerusalén cati' guc Lni Pascua len gulalë'inë' le benë' ni' Jesús.

46 Ni'r böjë' Jesús yödz Caná luyú Galilea, ga ni' benë' ga böac xisi uva nis. Lu yödz Capernaum na' zoë' bönni' dë lu në'ë uláz queë' bönni' rna bë'ë, ati' ré'ibi' bi'i bönni' queë' bönni' na' dë lu në'ë.

47 Cati' byönnë' bönni' ni chbuzë'ë Jesús luyú Judea len budxinë' luyú Galilea na', ni'r gyijë' ga na' zoë' Jesús, len gúta'yuë' lahuë' guidë' lidxë', duhuenë'-bi' bi'i bönni' queë' na', le chraqui gatbi'.

48 Ni'r Jesús rë' lë':

—Cutu ca' tséjlë'li' chqui' cutu glé'ili' le nacgac bë' len yugu' yöl-la' huac guna'.

49 Ni'r gudxë' Jesús bönni' na' dë lu në'ë uláz queë' bönni' rna bë'ë, rnë':

—Bönni', dia'të qui nadxi gatbi' bi'i quia'.

50 Ni'r Jesús rë' lë':

—Böaj lidxu'. Nabanbi' bi'i quiu'.

Gyejllë'ë didza' bë'ë Jesús bönni' ni, ati' zhuöjë'.

51 Tsal ni' yu'ë nöz zhuöjë', duxi'gal-la'quë' lë' bönni' huen dxin queë' ati' gulaguíxjö'në' lë', ta'në':

—Nabanbi' bi'i quiu'.

52 Gnabnë' lequë' bat cal gzu lau ruhuóac ládxi'bi'. Të' lë':

—Ba'y, gdu huagbídZ, burúj tu xla yu'ubi'.

53 Ni'r gúquibe'inë' xuzbi' bi'i na', böacbi' cati' ni' bé'lenë' lë' didza' Jesús, gudxë' lë': "Nabanbi' bi'i quiu'." Qui lë' ni na' gyejllë'ë Jesús ati' gulayejlë' ca' Lë' bunách nacua' lidxë'.

54 Yöl-la' huac ni nac le buróp benë' Jesús cati' ni' zoë' luyú Galilea, gdöd buzë'ë luyú Judea.

5

Ruúnë' Jesús bönni' nacu'në' bin ga nazi' lei Betesda

1 Gdöd guc lë ni, guc lni quequë' bönni' judío, ati' gyijë' Jesús Jerusalén.

2 Lu yödz na', gal-la' ga tu'ú'uba' bö'cu' zxila', dë tu pil nis zxön, nazi' lei Betesda lu didza' hebreo, len nacua' gayu' nchil don qui.

³ Yugu' nchil na' dèquë' zian bönni' té'inë', bönni' nachúl lauquë', len bönni' cuta'z'éë, len bönni' nacu'nquë' bin. Ta'bözë' bat cal utá cuini nis na'.

⁴ Cni rac, le ruhuötjê' tu chi'i hueaj gbaz la'y queë' Dios, ryazië' lu nis na', len ruté' nis na'. Huöactë' ca nac bíti'tëz guidzhuë' rac queë' bönni' tsajtsu'ë zì'al lu nis na' cati' rutá cuini.

⁵ Zoë' ni' bönni', chguc chizzxunu' uruá' iz ré'inë'.

⁶ Cati' blé'inë' dë' ni' bönni' huë' na' Jesús, len ráquibe'inë' chguc zian iz ré'inë', gnabnë' lë', rnë':

—¿I rë'nnu' huöacu'?

⁷ Bubi'ë didza' bönni' huë' na', rë' Jesús:

—Bönni', nutu nu zoa cu'u neda' lu nis na' cati' rutá cuini. Tsal zija' neda', ryazië' bönni' yubl zì'al ca neda'.

⁸ Jesús rë' lë':

—Gyasch. Bua' le deynu', len gzë'i.

⁹ La' böactë' bönni' na', ati' bu'ë le gúti'në' len gzë'ë. Dza na' rac cni nac dza la'y quequë' bönni' judío.

¹⁰ Ni'r glë' bönni' na' nuhuöaquë' bönni' judío uná bë', ta'në':

—Dza la'y nac na'a. Cutu ral-la' u'u le ráti'nu'.

¹¹ Bubi'ë didza' bönni' na', rë' lequë':

—Gudxczë' neda' bönni' na' bunë' neda', gnë': "Bua' le deynu' len gzë'i."

¹² Ni'r gulanabnë' lë', ta'në':

—¿Nuzxa na' gudx cni lí': "Bua' le deynu' len gzë'i"?

¹³ Cutu nöznë' nuzxa na' bönni' na' nuhuöaquë', le chbuzë'ë Jesús latj ni' le nacuá' ni' bunách zian.

¹⁴ Gdöd guc lë ni, yajxaquë'ë bönni' na' Jesús ga nac nchil gdau', ati' rë' lë':

—Byutsca'. Chböacu'. Cutur gunu' dul-la', cui gac quiu' tu le nacr zì' ca lë na' guc quiu'.

¹⁵ Gyijë' bönni' na', yajtíxjöi'në' yugu' bönni' judío uná bë' Jesús na' bunë' lë'.

¹⁶ Qui lë ni na' gulabía ládxi'quë' Jesús bönni' judío uná bë' len glë'nnë' ludöddë' Lë', le runë' yugu' lë ni cati' nac dza la'y quequë'.

¹⁷ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Xuzza na'atë runë' dxin, ati' neda' ca' runa' dxin.

¹⁸ Qui lë ni na' glë'nnë' bönni' judío uná bë' ludöddë' Jesús, clëgz le gdítsjê' zxba qui dza la'y quequë', san lëzca' le gnë' naquë' Dios Xuzczë', ati' cni nac nun cuinë' tuz ca naquë' Dios.

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Zxi'në' Dios

¹⁹ Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'íli'. Cutu bi gac guna' neda', Zxi'në' Dios, racz quia' san tuz lë na' rlé'ida' runë' Dios Xuz. Yúgu'të le runë' Dios Xuz, lëzca' cni runa' neda', Zxi'në'.

²⁰ Dios Xuz nadxi'inë' neda', Zxi'në', len rului'inë' neda' yúgu'të le runë', ati' yugu' le zxöntër ca lë ni ului'inë' neda', le lun ga ubániil' lbi'íli'.

²¹ Ca na' runë' Dios Xuz, ruspanë' nup natgac, len ruhuë'ë quequë' yöl-la' na'bán, lëzca' cni runa' neda', Zxi'në', runödza' quegac bunách yöl-la' na'bán ca rë'nczda'.

²² Nutu nu rbequi xbeynë' Dios Xuz, san chnudöddë' lu na'a neda', Zxi'në', yúgu'të yöl-la' uná bë' cuequi xbeyda' bunách.

²³ Cni nac quië lun ba la'n neda', Zxi'në', yúgu'të bunách ca na' tun ba la'n Dios Xuz. Nu cu run ba la'n neda', Zxi'në', cutu run ba la'n Dios Xuz, nasölë'ë neda', Zxi'në' na'.

²⁴ 'Le nactë rëpa' lbi'ili'. Dë yöl-la' na'bán gdu queë' bönni' ryönnë' didza' ru'a len rejlé'ë Dios Xuz na' nasölë'ë neda', ati' cutu grugu queë', san naquë' ca nu chnubán lu yöl-la' gut le chdë yöl-la' na'bán gdu queë'.

²⁵ Le nactë rëpa' lbi'ili', za' dza, len chrdxin dza na', cati' la'yöni chi'a neda', Zxi'në' Dios, nup chnatgac, ati' nup la'yöni xtídza'a len lun ca rna, huöata' yöl-la' na'bán quequë'.

²⁶ Ca na' dë lu në'ë Dios Xuz unödzejë' quegac bunách yöl-la' na'bán, lëzca' cni benë' ga dë lu na'a neda', Zxi'në', unödza' quegac bunách yöl-la' na'bán.

²⁷ Lëzca' cni budödë' lu na'a yöl-la' uná bë' cuequi xbeyda' bunách, le naca' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

²⁸ Cutu ubánili' ca nac lë ni, le huadxín dza cati' la'yöni chi'a yúgu'të nup chnatgac,

²⁹ len lurúj yeru ba. Lubán nup na' glun le nac tsahui', huöata' quequë' yöl-la' na'bán, san nup na' glun le cunác, lubán, ati' grugu quequë' latië' tsaz.

Le nac bë' le naquë' Jesús

³⁰ Gnë' ca' Jesús:

—Cutu bi gac guna' la' neda'z. Ca nac le ryönda' rë' neda' Xuza', cni rbequi xbeyda', ati' ca na' rbequi xbeyda' nac tsahui', le cutu runa' ca rë'nczda' neda', san ca rë'ncznë' Xuza' nasölë'ë neda', runa'.

³¹ Chqui' neda' runa' lna' lau qui la' cuincza', cutu nac lsaca' lë na' runa' lna' lau.

³² Zoa Nu yubl Nu run lna' lau quia' neda', Lë' Xuza', ati' nözda' nac lsaca' le runë' lna' lau quia'.

³³ Lbi'ili' bsóla'li' bönni' yajnabcnë' Juan, ati' lë na' benë' lna' lau quia' nac gdu'të li.

³⁴ Neda' cutu naquinda' nu bönni' gunë' lna' lau quia', san ru'a didza' ni quië ulali'.

³⁵ Guc ca tu gui' yör didza' bë'ë Juan na', le gyegui len buzení, ati' lbi'ili', tu chí'z bdzag ládxí'li' uzi'li' xbey yení queë'.

³⁶ Na'a, zoa le run lna' lau quia' neda' le nacr gdu ca lë na' benë' lna' lau quia' Juan. Yugu' le budödë' lu na'a guna' Dios Xuz, la' leyz na' runa', ati' yugu' lë na' runa', tun lna' lau quia', len nacgac bë' bsölë'ë neda' Dios Xuz.

³⁷ Lëzca' runë' lna' lau quia' Dios Xuz nasölë'ë neda'. Gatga byónili' chí'ë, len gatga blé'ili' lahuë',

³⁸ len cutu nazi' lu na'li' xtídzejë', le cutu réjlë'li' neda', nu na' bsölë'ë.

³⁹ Rusëdli' le nayúj lu guich la'y, le ráquili' huata' queëli' yöl-la' na'bán gdu ni'a qui lë na' nayúj lu guich la'y, ati' lë na' nayúj lu guich run lna' lau quia' neda'.

⁴⁰ Cutu ré'nili' guidli' quia' neda' quië gata' queëli' yöl-la' na'bán.

⁴¹ 'Cutu rguilja' yöl-la' ba la'gú'u neda' bunách.

⁴² Neda' núnbë'a lbi'ili', len nözda' cutu nadxi'li'-në' Dios.

⁴³ Bdxina' ni uláz queë' Dios Xuz, ati' lbi'ili' cutu rzi' lu na'li' neda', san chqui' huadxín nu yubl nu guid racz qui, bönni' na' si' lu na'li'.

⁴⁴ ¿Nacxzc gac tséjlë'li' Dios chqui' rzi'li' yöl-la' run xzön qui lza'li' tuli' yetuli', len cutu rguilji' yöl-la' run xzön na' za' lu në'ë la'z dui Dios?

⁴⁵ Cutu uzóa icjli' uquía' lbi'ili' lahuë' Xuza'. Nu na' uquí lbi'ili' nac lëczë' Moisés, bönni' na' ruzxöni ládxí'li'-në', zal-la' gutië' dza ni'të.

⁴⁶ La'naru' réjlë'li'-në' Moisés, tséjlë'li' ca' neda', le buzujë' Moisés lu guich ca nac quia' neda'.

⁴⁷ Na'a, ¿nacxzc gac tséjlë'li' didza' ru'a neda' chqui' cutu réjlë'li' yugu' le buzujë' lu guich Moisés?

6

Rugahuë' Jesús zianr ca chiún gayuá' bunách

¹ Gdöd guc lë ni, gyijë' Jesús yetslá'a Nis Zxön Qui Galilea, nazí' lei ca' Nis Zxön Queë' Tiberias.

² Yajnaugac Jesús bunách zian le gulale'i yugu' yöl-la' huac benë', bunë' bönni' té'inë'.

³ Ni'r grenë' Jesús, gyijë' ga nac tu lu gu'adau', ati' ni' gró'lenë' yugu' bönni' uséd queë'.

⁴ Chzoa gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' bönni' judío ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto xuz xtau'quë'.

⁵ Cati' bchis lahuë' Jesús len blé'inë' bunách zian za'c ga zoë', ni'r rë' Felipe:

—¿Gazx tsjó'uru' yöt xtil lagu bunách zian ni?

⁶ Ni gnë' Jesús quië si' bë'ë Felipe na', le nözcznë' Lë' nac gunë'.

⁷ Bubi'ë didza' Felipe, rnë':

—La'naru' si'ru' yöt xtil lazxjru' qui gdu xunu' beo', cutu gaqui láti'dau' hueaj lagu bunách zian ni.

⁸ Ni'r rë' Jesús bönni' uséd queë', lë' Andrés, böché'ë Simón Pedro, rnë':

⁹ —Ni zoabi' bi'i bönni', nua'bi' gayu' yöt xtil náquini zxoá' cebada, len chopba' böl cuídí'dau'. ¿Naru' huáqui'tsa ugagu cáti'ga zian bunách le dau' ni?

¹⁰ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-gún ga la'bó' lyu bunách zian ni.

Latj na', szxöni rö' daca', ati' ni' gulabö'ë gdu ca chiún gayu'ë bönni'.

¹¹ Ni'r gdel-lë'ë Jesús yöt xtil na'. Cati' chgudxë' Dios: "Xclenu", gdisië' lei quequë' bönni' uséd queë', ati' lequë' gulaguisië' lei quegac yúgu'të nup na' rö'gac lu daca' ni'. Lézca' cni glunë' quecha' böl cuídí'dau' na', ati' glahuë' tsca glë'nnë' lahuë'.

¹² Cati' chguluhuöijnë', rë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Gul-túb le bizxj naga'ngac, cui lac ditj.

¹³ Gulutubë' ca', ati' guludzë'ë chinnu bdó'adau' le bizxj quegac gayu' yöt xtil náquini zxoá' cebada na', le gulugá'n quequë' bönni' na' glahuë'.

¹⁴ Cati' gulalé'inë' bönni' ni' yöl-la' huac na' benë' Jesús, ta'né':

—Le nactë bönni' ni naquë' bönni' na' ru'ë didza' uláz queë' Dios, bönni' na' ral-la' guidë' yödzyly ni.

¹⁵ Le ráquibe'inë' Jesús tè'nnë' la'ché'ë Lë' bayúdx quië lunë' ga gna bé'inë' lequë', qui lë ni na' buzë'ë ni', zijë' tuzë' tu lu gui'a.

Rzë'i ni'ë Jesús lu nis zxön

¹⁶ Cati' chza' ral, yjaquë' bönni' uséd queë' Jesús, guladxinë' ra' nis zxön.

¹⁷ Ni' gulabenë' tu lë'i bárcodau', zjaquë' ta'dödë' lu nis zxön na', quië ludxinë' Capernaum. Chnac chul ati' Jesús cutu rdxíninë' ga na' nacu'ë.

¹⁸ Gzu lau reyçj bö' bduunu' lu nis zxön na', ati' rymas rdxia nis na'.

19 Cati' chgulusé'ë bárcodau' na', gza' le nac tsca rza'ru' tu hora, ni'r gulalé'iné' Jesús rzé'i ni'ë lu nis zxön na', len zé'ë rbigué'ë ga na' zeaj barco na', ati' gladxi guladzöbné'.

20 Ni'r Jesús rë' lequë':

—Néda'cza'. Cutu gádxili'.

21 Ni'r len yöl-la' rudziji quequë' guluguel-lë'ë Lë' lë'i bárcodau' na', ati' la' bdxintë bárcodau' na' lu yu bidx ga ni' zjaquë'.

Tu'guúlj Jesús bunách zian

22 Dza buróp ni', gláquibe'i bunách zian na' naga'ngac yetslá'a nis zxön bdxin ni' tuz bárcodau' ati' Jesús cutu grénlené' yugu' bönni' uséd queë' lë'i bárcodau' na', san légaczë' na' yjaquë'.

23 Ni'r gularúj yela'gac bárcodau' lu yödZ Tiberias, ati' guladxín tu latj dë gal-la'z ga ni' glahuë' yöt xtil cati' ni' Xanru' Jesús gudxë' Dios: "Xclenu'", qui.

24 Le gulalé'iné' cutur zoë' ni' Jesús len cutu nacu'ë ni' bönni' uséd queë', qui lë ni na' gulabené' lé'igac bárcodau' na', yjaquë' Capernaum, tu'guiljë' Jesús.

Naquë' Jesús yöt xtil nabánigac tsaz bunách

25 Cati' guladxín bunách zian na' yetslá'a nis zxön na', yajxáca'quë' Jesús, len tē' Lë':

—Bönni' Usëdi, ¿batx bdxinu' ni'?

26 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Ruguiljli' neda', clëg le blé'ili' yugu' yöl-la' huac bena', san le gdáguli' yöt xtil ni' len böljli'.

27 Gul-gún dxin, clëg quië si'li' la' huagu rdöd qui, san quië si'li' la' huagu na' uga'ntecz, len runn yöl-la' na'bán gdu. Lë ni la' huagu gunna' queëli' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, le bulu'ë lahui Xuza' Dios naca' Zxi'në'.

28 Ni'r gulanabné' Lë', ta'né':

—¿Bizxa run bayúdx guntu' quië guntu' le rdzag ladxë'ë Dios?

29 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Lë ni le rdzag ladxë'ë Dios, quië tséjlë'li' neda', naca' nu bsölë'ë Lë'.

30 Ni'r gulanabné' Lë', ta'né':

—¿Bizxa le nac bë' runu', le glé'itu' quië tséjlë'tu' Li? ¿Bizxa yöl-la' huac runu'?

31 Glahuë' xuz xtau'ru' yöt xtil nazí' lei maná lu latj ca'z, ca nayúj lu guich la'y, rna: "Yöt xtil qui yehua' yubá bë'ë quequë' Moisés, glahuë'."

32 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Clëg Moisés na' bennë' queëli' yöt xtil qui yehua' yubá, san Xuza' Dios runnë' queëli' yöt xtil gdu qui yehua' yubá.

33 Yöt xtil na' runnë' quegac bunách Dios naca' neda', lë na' bruj yehua' yubá len runödZj quegac bunách yödZlyú ni yöl-la' na'bán.

34 Ni'r tē' Lë':

—Xan, benntecz queëtu' yöt xtil na'.

35 Jesús rë' lequë':

—Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách. Nu za'len neda', huölj gdze'i tsaz nu na' le nac queë' Dios, ati' nu tsejlë' neda', chné'j tsaz le nac queë' Dios.

36 Nac ca na' chgudxcza' lbi'ili', zal-la' rlé'ili' neda', cutu ca' réjlë'li' neda'.

37 Yúgu'tè nup na' runnè' quia' Xuza', lid quia', ati' nup na' lid quia', cutu usá'gaca'-nè'.

38 Cni nac, le bötja' bruja' yehua' yubá, clèg quiè guna' ca rè'nda' néda'cza', san quiè guna' ca rè'nnè' Dios Xuz, nasölè'è neda'.

39 Lè ni le rè'nnè' Xuza' nasölè'è neda', rè'nnè' cutu unitia' nitú nup na' bennè' quia', san uspana' lequè' dza udx.

40 Lè ni le rè'nnè' Dios Xuz nasölè'è neda', rè'nnè' gata' yöl-la' na'bán quequè', yúgu'tè nup na' la'le'i neda', Zxi'nè', len la'yejlè'è neda', ati' neda' uspana' lequè' dza udx na'.

41 Ni'r gulané' queè' Jesús bönni' judío uná bè' le gnè': "Neda' naca' yöt xtil na' bötj, bruj yehua' yubá."

42 Qui lè ni na' ta'né':

—¿Naru' clèg bönni' ni Jesús, zxi'nè' José? Núnbè'czru' xuz xnè'è. ¿Nacxcz nac na', rnè' bönni' ni: "Bötja' bruja' yehua' yubá"?

43 Ni'r bubí'è didza' Jesús, rè' lequè':

—Cutu gnèl' quia' la' lbi'izli'.

44 Cutu sáqui'nè' guidè' quia' nitúè' bönni' chqui' cutu dugu'è quia' nu na' Xuza' nasölè'è neda', ati' neda' uspana' nu na' dza udx.

45 Nayúj lu guich la'y ca gulané' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, rna cni: "Dios usèdnè' yúgu'tè bunách." Qui lè ni na', za'què' quia' yúgu'tè bönni' ta'yönnè' chi'è Xuza' len nazèdquè' lu nè'è Lè'.

46 Nutu nu bönni' blé'inè' Dios Xuz, san tuzè' Bönni' na' brujè' ga zoè' Dios. Bönni' ni rlé'icznè' Dios Xuz.

47 Le nactè rëpa' lbi'ili': Núti'tèz bönni' rejlè'è neda' dè queè' yöl-la' na'bán gdu.

48 Neda' naca' yöt xtil nabánigac tsaz bunách.

49 Glahuè' xuz xtau'li' yöt xtil na' nazí' lei maná lu latj ca'z, len cati' bza'a dza quequè' glatiè'.

50 Neda' naca' yöt xtil ruhuó'tj r-ruj yehua' yubá, ati' núti'tèz bönni' gahuè' lei, cutu ca' gatiè' bönni' na'.

51 Néda'cza' naca' yöt xtil na' nabánigac bunách, bötj bruj yehua' yubá, ati' chqui' núti'tèz bönni' gahuè' yöt xtil na', gbánteczè' bönni' na'. Yöt xtil na' runödza' neda' nac xpèla'a, le runödza' quiè gata' yöl-la' na'bán quegac bunách yödzlyú.

52 Ni'r gulachixi lza'què' bönni' judío uná bè', ta'né':

—¿Naru' huactsa bönni' ni gunnè' queèru' xpèlè'è gáguru' lei?

53 Qui lè ni na' Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Chqui' cu gáguli' xpèla'a neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, len chqui' cu gui'jli' xchöna', cutu ca' zوالen lbi'ili' yöl-la' na'bán.

54 Núti'tèz nu gagu xpèla'a len gui'j xchöna', dè qui yöl-la' na'bán gdu, ati' neda' uspana' nu na' dza udx.

55 Cni gac, le nac xpèla'a la' huagu gdu, ati' xchöna' nac tu le nac gdu quiè nu gui'j lei.

56 Núti'tèz bönni' gahuè' xpèla'a len gui'jè' xchöna', sóalenteczè' neda' bönni' na', ati' neda' sóalentecza' lè'.

57 Ca na' zoè' nabanè' Dios Xuz nasölè'è neda', ati' neda' nabánida' Lè', lèzca' cni gbáninè' neda' núti'tèz bönni' gahuè' neda'.

58 Lë ni yöt xtil bötj bruj yehua' yubá, len cutu nac ca yöt xtil na' nazi' lei maná, lë na' glahuë' xuz xtau'li', len cati' bza'a dza quequë', glatië'. Núti'tëz bönni' gahuë' yöt xtil ni gbánteczë'.

59 Yugu' didza' ni bë'ë Jesús ga nac tu lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' guc lë ni tsal ni' rusëdnë' bunách Capernaum.

Didza' tunn queëru' yöl-la' na'bán gdu

60 Cati' gulayönnë' didza' ni, gulanë' qui zian bönni' uséd queë' Jesús, ta'né': —Banigtë didza' ni. ¿Nuzxa caz gac si' lu në'i lei?

61 Ráquibe'inë' Jesús ta'né' qui xtidzë'ë bönni' uséd queë', ati' gnabnë' lequë':

—¿Naru' run lbi'ili' zi' didza' ni?

62 ¿Nacxcz gac chqui' hualë'ili' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, huëpa' huöja' ga ni' zoa' zi'al?

63 Le nac queë' Dios Bö' La'y nac le runn queë'li' yöl-la' na'bán. Le nac bëla'z cutu ca' nu uzí' xbey. Yugu' didza' na' bë'lena' lbi'ili' nacgac queë' Dios Bö' La'y len tunn quegac bunách yöl-la' na'bán.

64 Na'a, la'li' cutu réjlë'li'.

Gnë' cni Jesús le nözcznë' dza ni'të nup na' cuta'yejlë', lenca' nu na' udód Lë' lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë'.

65 Qui lë ni na' gnë':

—Qui lë ni na' chgudxcza' lbi'ili': "Cutu sáqui'në' të'ë neda' nitüë' bönni' chqui' cutu gu'ë lë' latj Dios Xuz."

66 Dza na' glac chop ládxi'quë' zian bönni' uséd queë' len cutur guladälënë' Lë'.

67 Ni'r Jesús gnabnë' idxinnutë' bönni' uséd queë' na', rë' lequë':

—¿Naru' ubíga'tsali' ca' lbi'ili'?

68 Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':

—Xan, ¿nuzxa qui tseajt'u? Li' napu' didza' tunn queëtu' yöl-la' na'bán gdu.

69 Netu' ni réjlë'tu' Li', len núnbë'tu' Li', nacu' Cristo na' nasölë'ë Dios, len nacu' ca' Zxi'në' Dios ban.

70 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Gröcza' lbi'ili' chínnuli' ni, san tuë' bönni' ladj lbi'ili' dzag lë' tu' xöhui'.

71 Didza' ni bë'ë Jesús queë' Judas Iscariote, zxi'në' tu bönni' lë' Simón, le naquë' Judas bönni' na' udödë' Jesús lu na'quë' bönni' ludöddë' Lë', len nabáblënë' yechineajë' bönni' uséd queë' Jesús.

7

Cutu ta'yejlë'ë Jesús bönni' böchi'czë'

1 Gdöd guc lë ni gdë' Jesús luyú Galilea. Cutu gu'nnë' tsijë' luyú Judea le të'nnë' bönni' judío uná bë' ni' ludöddë' Lë'.

2 Dza ni' chzoa gdxin lni quequë' bönni' judío cati' tu'spanë' ca gulacu'ë zxan lbin lága'dau' xuz xtau'quë'.

3 Qui lë ni na' të' Jesús bönni' böchë'ë, ta'né':

—Bruj ni len gyeaj luyú Judea quië la'lë'inë' ca' yugu' yöl-la' huac runu' bönni' uséd quiu' nacu'ë ni'.

4 Chqui' rë'nnë' bönni' lumbë' lë' bunách, cutu runë' bagachi'z le runë'. Le runu' yugu' yöl-la' huac cni, blui' cuinu' laugac yúgu'të bunách.

5 Cni gulanë', le cu ta'yejlë'ë Jesús bönni' böchë'ë.

⁶ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Cutu rdxini dza quia' uluí' lahua' laugac bunách, san dza queëli' tseajli' ni' chzoacz.

⁷ Cutu tu'zóa lbi'ili' tsal' bunách yödzyú ni, san tu'zóa neda' tsal' le runa' lna' lau quequë', rnia' nac xòhui' le tunë'.

⁸ Gul-tséaj lbi'ili' lni na'. Cutu tsija' na'a lni na' le cutu rdxini dza quia'.

⁹ Cati' chgudxë' lequë' lë ni, buga'në' ni' luyú Galilea.

Zijë' Jesús lni quegac bunách judío

¹⁰ Gdöd zjaquë' lni na' bönni' böchë'ë Jesús, ni'r zijë' ca' Lë', clëg yalj lulu, san bagachi'z zijë'.

¹¹ Ga na' rac lni na', guluguiljë' Jesús bönni' judío uná bë', ta'në':

—¿Gazx zoë' bönni' na'?

¹² Szxöni' glui' didza' ca nac queë' Jesús bunách zian ni'. La'quë' ta'në':

—Naquë' dxi'a.

Yela'quë' ta'në':

—Cutu naquë' dxi'a le rzi' yé'inë' bunách.

¹³ Cutu bë'ë didza' yalj lulu ca nac queë' Jesús nitüë' bönni', le tadxi yugu' bönni' judío uná bë' bunách zian na'.

¹⁴ Cati' chbdxin gatsj lni na', blë'ë Jesús ra' gdau' len busëdnë' bunách nacua' ni'.

¹⁵ Gulubannë' bönni' judío, ta'në':

—¿Nacxcz nac, raquë' szxöni' bönni' ni len cutu ca' nazëdë' qui gdau'?

¹⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Le rusëdda' neda', clëg quia' na', san queë' Dios Xuz na' nasölë'ë neda'.

¹⁷ Chqui' rë'nnë' nu bönni' gunë' ca rë'nnë' Dios, huáquibe'inë' bönni' na' chqui' naqui queë' Dios le rusëdda' bunách o chqui' racz quia' ru'a didza'.

¹⁸ Nu bönni' ru'ë didza' racz queë', runë' cni quië' lun lë' ba la'n bunách, san bönni' na' rë'nnë' lun bunách ba la'n nu nasöla' lë', bönni' ni ru'ë didza' gdutë' li len cutu ca' rzi' yë'ë.

¹⁹ 'Bennë' queëli' zxba queë' Dios Moisés, san nituli' cutu runli' ca rna bë' zxba na'. ¿Bizx quië' rzu rbö'li' gdödili' neda'?

²⁰ Gulubí'i didza' bunách zian na', të Lë':

—Tu' xòhui' dzag li'. ¿Nuzxa caz rzu rbö' gdödi li'?

²¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Tu yöl-la' huac bena', atí' rubánili' yúgu'tëli'.

²² Le nactë bennë' queëli' Moisés lë na' nac bë' narugu lu xpéla'li'. Clëg Moisészc bennë' queëli' lë na', san gzxi'ë lei lu na'quë' xuz xtau'huë'. Na'a, zal-la' nac dza la'y, rchúguli' lu xpéla'cbi' bi'i bönni'dau' lë na' nac bë' náquicbi' queë' Dios.

²³ Chqui' ta'zi'bi' lu xpéla'cbi' lë na' nac bë' cati' nac dza la'y, cui quitsjli' zxba queë' Moisés, ¿naru' rléytsali' neda' le buna'-në' bönni', böaquë' dxi'adau' cati' nac dza la'y?

²⁴ Cutu ral-la' cuequi xbeyzli' ca', san gul-bequi xbey ca rajlóz le nac gdutë' li.

Rguixjö'ë Jesús ga narujë'

²⁵ Ni'r glu'ë didza' la'quë' bönni' nacu'ë Jerusalén, ta'në':

—¿Naru' clëg bönni' ni nu na' tu'guiljë' bönni' judío uná bë' quië ludöddë' Lë'?

²⁶ Gul-yutsca', yalj lulu ru'è didza' len cutu bi tè' Lè'. ¿Naru' táquibe'inè' bönni' ta'ná bé'inè' rè'u, le nactè bönni' ni naquè' Cristo, Nu na' ral-la' gna be'i rè'u?

²⁷ Bönni' ni, nóziczru' gazx bönni' Lè'. Cati' guidè' Cristo, nutu nu gnözi gazx bönni' Lè'.

²⁸ Ni' zoè' Jesús rusèdnè' bunách nchil gdau', len cati' byönnè' didza' ni, ni'r bē'è zidzj didza', rnè':

—¿Naru' núnbè'tsali' neda' len nözitsali' gazx bönni' neda'? Bida' ni, clèg racz quia', san Dioscz nasölè'è neda', ati' Lè', cutu núnbè'li'-nè' lbi'ili'.

²⁹ Neda' núnbè'a-nè', le za'a queè' Lè' ati' Lécze' nasölè'è neda'.

³⁰ Ni'r glunè' bayúdx la'zönè' Lè', san nutu nu gzxön Lè', le cutu rdxini dza queè' tsu'è lu na'què'.

³¹ Gulayejlè' Lè' zian bunách ni', ta'ná:

—Cati' guidè' Cristo, ¿naru' gunè' zianr yöl-la' huac ca le runè' bönni' ni?

Ta'sölè'è bönni' gdau' nup la'zón Jesús

³² Gulayönnè' bönni' gdau' fariseo yugu' didza' ni tui' bunách ca nac queè' Jesús, ati' gulasölè'è ni'a na'què' tsajxonquè' Jesús yugu' bxuz uná bē' len yugu' bönni' gdau' fariseo na'.

³³ Ni'r Jesús gnè':

—Yetú chí'z sóalena' lbi'ili' ati' ni'r huöja' ga zoè' Xuza' nasölè'è neda'.

³⁴ Uguiljli' neda' san cutu udzólili' neda'. Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac guidli' lbi'ili'.

³⁵ Ni'r tè' lza'què' bönni' judío, ta'né':

—¿Gazx tseajtsè' bönni' ni, ga ni' cutu udzóliru'-nè'? ¿Naru' huayejtsè' ga nactu'è bönni' judío náslasquè' gdu'tè yödzyú len usèdnè' yugu' bönni' gza'a ni'?

³⁶ ¿Bizxa rè'ni gna didza' na' bē'è: “Uguiljli' neda' san cutu udzólili' neda'”, lenca': “Ga ni' tsajsóa' neda' cutu gac guidli' lbi'ili'?”

Nis yegu runn queèru' yöl-la' na'bán

³⁷ Cati' ni' nac dza udx qui lni na', dza na' nac blau, gyasè' gzuinè' Jesús len bē'è zidzj didza', rnè':

—Chqui' zoè' bönni' rbidx icj ládxi'dau'huè', ral-la' guidè' ga zoa' bönni' na' len guí'jè'.

³⁸ Nu bönni' rejlè'è neda', gac queè' ca na' nayú lu guich la'y, rna: “Lu icj ládxi'dau'huè' bönni' na' glen le nac ca nis yegu”, lè na' luzí' xbey bunách, gata' quequè' yöl-la' na'bán.

³⁹ Didza' ni bē'è Jesús ca nac queè' Dios Bō' La'y, Nu ral-la' dusoalen bönni' na' la'yejlè'è Jesús. Cni gnè' Jesús le cutu rdxíninè' Dios Bō' La'y, le cutu ruhuèpnè' Jesús ga gáctèrè' blau.

Ta'rúj chopl bunách

⁴⁰ Cati' gulayöni didza' ni, gulaná la'gac bunách zian na', ta'ná:

—Le nactè naquè' bönni' ni bönni' na' ru'è didza' uláz queè' Dios, bönni' na' gzx'i' lu nē'è Dios gsölè'è queèru'.

⁴¹ Ta'né' yela'què':

—Naquè' Cristo bönni' ni.

Ta'ná la'gac bunách:

—¿Naru' Galilea grujtsè' Cristo?

⁴² Nayúj lu guich la'y le rna: "Cristo galjè' ladj zxi'n xsoè' David len gaquè' ca' bönni' Belén le guc ladzè' David na'."

⁴³ Cni guc, gularúj chopl bunách na' ni'a queè' Jesús.

⁴⁴ Tè'nnè' la'què' la'zönè' Jesús san nutu nu bi ben queè'.

Cutu ta'yejlè'è Jesús bönni' uná bè'

⁴⁵ Ni'r guludxinè' ni'a na'què' yugu' bxuz uná bè' len yugu' bönni' gdau' fariseo ga na' nacu'è bönni' gdau' na', ati' lequè' glè' ni'a na'què' na', ta'né':
—¿Bizx quiè cutu zuchè'li'-nè'?

⁴⁶ Gulubi'è didza' ni'a na'què', ta'né':

—Nutu nu bönni' ru'è didza' ca ru'è didza' bönni' ni.

⁴⁷ Ni'r gulubi'è didza' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—¿Naru' bé'tsali' latj gzxi' yé'inè' ca' lbi'ili'?

⁴⁸ ¿Naru' gyéjle'tsè' Lè' nu bönni' uná bè' o nu bönni' gdau' fariseo?

⁴⁹ Bönni' ni cutaquè' zxba queè' Dios, dō' dxiaquè'.

⁵⁰ Zoè' ca' ni' Nicodemo, bönni' na' bdxinè' ga zoè' Jesús chdzō'l, le naquè' ca' bönni' gdau' fariseo, ati' rē' lequè':

⁵¹ —¿Naru' rusyúdxtsaru' bönni' lu zxba queèru' chqui' cutu yóniru' lè' zi'al quiè gnóziru' bi benè'?

⁵² Ni'r gulubi'è didza' yezíca'rè' na', tē' lē':

—¿Nactsu' ca' li' bönni' Galilea? Blab le nayúj lu guich la'y ati' uyú' gatga bruj luyú Galilea nitúè' bönni' ru'è didza' uláz queè' Dios.

⁵³ Ni'r qui queèquè' yhuöjquè' lidxquè'.

8

¹ Gyijè' Jesús ga nac lu Gui'a Ga Rō'gac Yag Olivo.

Ngul naguitsjnu zxba qui yöl-la' nutság na'

² Cati' za' reni' budxinè' Jesús ra' gdau', ati' guladxín ga zoè' yúgu'tè bunách. Grō'è ni' Jesús, rusèdnè' lequè'.

³ Ni'r duchè'què'-nu ga zoè' Jesús ngul, bönni' gdau' tu'sèdi len yugu' bönni' gdau' fariseo, guladzölnè'-nu ni' rguitsjnu zxba qui yöl-la' nutság na'. Guluschiné'-nu laugac bunách na' tu'zé naggac Jesús,

⁴ ati' tē' Lè':

—Bönni' Usèdi, ngul ni gzxöntu'-nu ni' runnu dul-la' rguitsjnu zxba qui yöl-la' nutság na'.

⁵ Lu zxba queè' Moisés, gna bé'inè' netu' uládxí'tu'-nu guiöj ngul runnu cni, gatnu. ¿Nazxga Li', nacx rnau'?

⁶ Cni gulané' quiè la'z'í' bē'è Jesús quiè la'záqui'nè' luquié' Lè'. Ni'r byechuè' Jesús, ruyúè' lyu len ruzujè' lyu na' len xbönni' nē'è.

⁷ Cati' gulanábtsequinè' Lè', ni'r buzuinè' Jesús len rē' lequè':

—Nul-li' cununli' dul-la' su lauli' uládxí'li'-nu guiöj.

⁸ Leyúbl byechuè' Jesús, ruyúè' lyu len bguel-lé'è ruzujè' leyúbl lyu na'.

⁹ Cati' gulayönnè' didza' ni, guluxós lequè' ládxi'dau'què', ati' gularujè' tu tuè', gulazú lauquè' bönni' gulr ga bdxintè bönni' cuidi'. Naga'nè' ni' Jesús, dzagnu Lè' ngul na' zoanu gatsj lahui'l nup na' tu'zé naggac Lè'.

¹⁰ Ni'r buzuinè' leyúbl Jesús, len nutu nu blé'inè' nu ruquí lènu, san tuznu ngul na', ati' rē'-nu:

—Ngul, ¿gazx nacué' nup na' guluquí li'? ¿Naru' cutu zoa nu bönni' rchuguè' quiu'?

11 Lënu rnanu:

—Nutu nucz, Xan.

Ni'r Jesús rë'-nu:

—Lëzca' neda', cutu rchuga' quiu'. Bõaj lidxu', len cutur gunu' dul-la'.

Naquë' Jesús yení' quegac bunách yödzyly

12 Leyúbl bé'lenë' lequë' didza' Jesús, rnë':

—Neda' naca' yení' quegac bunách yödzyly. Nu bönni' zá'lenë' neda', cutu tē' ga chul xõhui' san soalen bönni' na' yení' ulu'i' lē' nac gata' yöl-la' na'bán gdu queë'.

13 Ni'r tē' Lē' bönni' gdau' fariseo, ta'né':

—Li' runu' lna' lau qui la' cuinzu'. Cutu nac lsaca' le runu' lna' lau. Daduz nac.

14 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Zal-la' runa' lna' lau qui la' cuinza', gdutë li nac le runa' lna' lau, le nõzda' ga bruja' len ga tsija', san lbi'ili' cutu nõzili' gazx za'a len clëg gazx tsija'.

15 Lbi'ili' rbequi xbeyli' ca le tac yödzyly ni, san neda', racz quia' nutu nu bönni' cutu rbequi xbeyda' lē'.

16 La'naru' cuequi xbeyda', ca nacz cuequi xbeyda', le clëg neda'z cuequi xbeyda', san gunë' neda' tsazxõn Xuza' nasölë'ë neda'.

17 Lëzca' cni lu zxba queë' Moisés nayúj lu guich le rna: "Le tunë' lna' lau chopë' bönni', gdutë li nac."

18 Neda' runa' lna' lau qui la' cuinza', ati' Xuza' nasölë'ë neda', runë' ca' lna' lau quia'.

19 Ni'r gulanabnë' Lē' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—¿Gazx zoatsë' Xuzu'?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu núbë'li' neda', len cutu núbë'li'-në' Xuza'. La'naru' núbë'li' neda', lëzca' Xuza' gúbë'li'-në'.

20 Yugu' didza' ni bē'ë Jesús cati' ni' zoë' rusëdnë' bunách nchil gdau', ga na' nacuá' gui'n gap ta'gu'ë gun qui gdau', san nutu nu gzxõn Lē', le cutu rdxni dza queë' tsu'ë lu na'quë'.

Rnë' Jesús: "Ga tsija' neda', cutu gac guidli'"

21 Leyúbl rë' lequë' Jesús, rnë':

—Uzá'a yödzyly ni, ati' uguilji' nu uslá lbi'ili', san ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'. Ga tsija' neda', cutu gac guidli'.

22 Ni'r glu'ë didza' bönni' judío uná bē', ta'né':

—¿Naru' gdõdi cuinë'? Rnë': "Ga tsija' neda', lbi'ili' cutu gac guidli'."

23 Jesús rë' lequë':

—Lbi'ili' nachl' qui luyú dë dxi'l ni, san neda' za'a yehua' yubá xtsa'. Lbi'ili' nachl' bunách yödzyly ni, san neda' cutu naca' bönni' yödzyly ni.

24 Qui lē ni na' gudxa' lbi'ili': "Ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'." Chqui' cutu tséjlë'li' naccza' Nu uslá, ugá'n dul-la' nabága'li', gatli'.

25 Ni'r gulanabnë' Lē', ta'né':

—¿Nuzxa caz nacu'?

Jesús rë' lequë':

—Naca' la' leyz ca na' chgudxa' lbi'ili' dza ni'të.

26 Zian le ral-la' gyëpa' lbi'ili' len cuequi xbeyda' le nac queë'li'. Didza' gdutë li ru'ë Xuza' nasölë'ë neda', ati' didza' byõnda' ru'ë Lē', ru'lëna' bunách yödzyly ni didza'.

27 Cutu gulayéjní'nè' ruí'lenè' lequè' didza' ca nac queè' Dios Xuz.

28 Qui lè ni na' Jesús rè' lequè':

—Cati' gdxin dza uchisli' neda', Bönni' Nuhuöaquè' Gdu Bunách, gdódili' neda', ni'r gáquibe'ili' naccza' Nu ruslá, len cutu bi' runa' racz quia', san ca na' bului'inè' neda' Xuza', ca' ru'a didza'.

29 Zóalenè' neda' Xuza' nasölè'è neda'. Cutu nuca'nè' neda' tuza' Xuza', le rúntecza' le rdzag ladxè'è Lè'.

30 Cati' bè'è didza' ni Jesús, gulayejlè'è Lè' bönni' zian.

Nup nacgac zxi'nè' Dios, len nup nadzungac lu na' dul-la'

31 Ni'r Jesús gudxè' bönni' judío na' ta'yejlè'è Lè', rnè':

—Chqui' gúnteczli' ca rna xtidza'a, gacli' gdu bönni' uséd quia'.

32 Gúnbè'li' le nac gdtè li ati' usán lbi'ili' le nac gdtè li na'.

33 Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Zxi'n xsoè' Abraham nactu', len nutu nu ben netu' bönni' nadá'ugac. ¿Ati' rnatsu': "Usán lbi'ili'?"

34 Jesús rè' lequè':

—Le nactè rëpa' lbi'ili': Yúgu'tè nup tun dul-la', nadzungac lu na' dul-la'.

35 Cutu uga'ntecz lidxè' xan yu'u nu nac bönni' nada'u, san nu nac zxi'nè' xan yu'u na' ruga'ntecz lidx nu na' nac xan yu'u.

36 Cni nac, chqui' usán lbi'ili' Nu na' nac Zxi'nè' Dios, le nactè ulali'.

37 Nözda' nacli' zxi'n xsoè' Abraham, san rzu rbö'li' gdódili' neda', le cunazí' lu na'li' xtidza'a.

38 Neda' ru'a didza' ca nac le blé'ida' ga na' zoè' Xuza', san lbi'ili' runli' le byónili' ga zoa xuzczli'.

39 Gulubi'è didza', tè' Lè':

—Abraham naquè' xuztu'.

Ni'r Jesús rè' lequè':

—La'naru' nacli' gdu zxi'n xsoè' Abraham, gunli' ca na' benè' Abraham.

40 Na'a, rzu rbö'li' gdódili' neda', zal-la' ruí'lena' lbi'ili' didza' gdtè li, didza' na' byönda' bè'è Dios. Cutu benè' cni Abraham.

41 Lbi'ili' runli' ca run xuzczli'.

Ni'r tè' Lè':

—Netu' cutu ca' nactu' bi'i lagu. Tuzè' Dios naquè' Xuztu'.

42 Ni'r Jesús rè' lequè':

—La'naru' naquè' Dios gdu Xuzli', huadxi'ili' neda', le bruja' neda' ga zoè' Dios, bida' luyú ni, len clég racz quia' bida', san Dioscz bsölè'è neda'.

43 ¿Bizx quiè cutu gac tséjní'li' didza' ru'a? Nac le curé'nili' uzé nagli' xtidza'a.

44 Xuzczli' nac tu' xöhui'. Náquili' qui tu' xöhui' len ré'nili' gunli' le rzé ladxi' xuzli' na'. Dza ni'tè nac gdódi bunách tu' xöhui' len cutu nazí' lu nè'i le nac gdtè li, le cutu ca' rui' didza' gdtè li. Cati' rzi' yè' tu' xöhui', ca naccz rui' didza', le nac nu rzi' yè', len nac ca xuzgaccz nup ta'zí' yè'.

45 Le ru'a neda' didza' gdtè li cutu réjlè'li' neda'.

46 ¿Núxzal-li' gac uspága'li' neda' dul-la'? Chqui' ru'a didza' gdtè li, ¿bizx quiè cutu réjlè'li' neda'?

47 Nu nac queè' Dios, ruzé nag xtidezè'è Dios, san lbi'ili', le cunacli' queè' Dios, cutu ruzé nagli' xtidezè'è.

Cristo zoaczè' zí'atèl ca Abraham

48 Ni'r gulubi'è didza' bönni' judío, tè' Jesús:

—Catèz gnatu' cati' gnatu' nacu' bönni' Samaria, ati' dzag Li' tu' xöhui'.

⁴⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu dzag neda' tu' xöhui'. Neda' runa' Xuza' ba la'n, ati' lbi'ili' ruzoali' neda' tsal'.

⁵⁰ Cutu runa' zxön cuina'. Zoa Nu run zxön neda', ati' Lë' rbequi xbeynë' rë'u.

⁵¹ Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu bönni' si' lu në'ë xtidza'a, cutu ca' gatië' bönni' na'.

⁵² Ni'r të' Lë' bönni' judío na', ta'në':

—Na'a ráquibe'itu' dzag Li' tu' xöhui'. Abraham gutië', ati' glatië' ca' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, san Li' rnau': "Nu bönni' si' lu në'ë xtidza'a, cutu ca' gatië' bönni' na'."

⁵³ ¿Naru' náctërtsu' Li' blau ca xuzru' Abraham? Gutië' lë' ati' glatië' ca' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. ¿Núxatër run cuinu'?

⁵⁴ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Chqui' neda' guna' zxön cuina', yöl-la' zxön na' cutu bi gac. Xuza' runë' neda' zxön, ati' lbi'ili' rnali' naquë' Dios queë'li'.

⁵⁵ Lbi'ili' cutu núnbë'li'-në' Dios Xuz, san neda' núnbë'a-në'. La'naru' gnia': Cutu núnbë'a-në', gaca' nu rzi' yë' ca na' nacli' lbi'ili', rzi' yë'li'. Na'a, le nactë núnbë'a-në' len nazi' lu na'a xtidzë'ë.

⁵⁶ Xuzli' Abraham budzijñë' le ral-la' glé'inë' dza soa' yödzlyú ni, len zal-la' gutië' dza ni'të, blé'inë' lei, len budzjtsquinë'.

⁵⁷ Ni'r të' Jesús bönni' judío na', ta'në':

—Cutu yui'nu' chiän iz. ¿Naru' blé'itsanu' Abraham?

⁵⁸ Jesús rë' lequë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Zí'atël ca soë' Abraham, neda' zoacza'.

⁵⁹ Ni'r gulaguel-lë'ë guiøj luladxë' Jesús, san Lë' bunittë cuinë', burujë' lö'a gdau' na'. Gdödë' gatsj lahuil' ga na' nacu'ë, zhuojë'.

9

Ruúnë' Jesús bönni' guljë' nachultë lahuë'

¹ Cati' gdödë' Jesús tu latj, blé'inë' ni' bönni' guljë' nachultë lahuë'.

² Gulanabnë' Jesús bönni' uséd queë', ta'në':

—Bönni' Usëdi, ¿nuzxa ben dul-la'? ¿Naru' bönni' ni o xuz xnë'ë le guljë' nachultë lahuë'?

³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Cutu nac le benë' dul-la' bönni' ni, len clëg le glunë' dul-la' xuz xnë'ë, san nac quië gla' lahui yöl-la' huac queë' Dios ni'a queë' bönni' ni.

⁴ Run bayúdx gunru' xchinë' Xuza' nasöl'ë' neda', tsal ni nac ca lahui' dza. Huadxín dza gac chul qui yöl-la' gut, cati' nutu nu gac gun dxin.

⁵ Tsal ni zoa' yödzlyú ni, naca' yení' quegac bunách yödzlyú.

⁶ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, gru'në' zxöna' lyu, ati' benë' gúna'dau' len zxöna' na', len bugu'ë guna' na' yöj lahuë' bönni' na' nachúl lahuë'.

⁷ Ni'r rë' lë':

—Gyeaj yajtíb lau' lu biaj nis nazi' lei Siloé.

Siloé nac tu didza' hebreo le rna: "Nasöla".

Ni'r gyijë' ni' bönni' na' nachúl lahuë', yajtíb lahuë'. Cati' buzë'ë ni' chrlé'inë'.

⁸ Ni'r gulubani bunách dzag yu'u queë' len nup ni' gulale'i lë' zí'atël cati' ni' nachúl lahuë', ta'ná:

—¿Naru' clëg bönni' ni bönni' na' rbö'ë rnabë' nu bi gnödzj queë'?

⁹ La'quë' ta'né':

—Lë' na',

Yela'quë' ta'né':

—Cutu ca', san ca rna' lahuë' bönni' na', rna' lahuë' ca' bönni' ni.

Lë' rnë':

—Neda' na'.

¹⁰ Ni'r gulanabnë' lë', ta'né':

—¿Nacxcz guc, gyalj yöj lau'?

¹¹ Bubi'ë didza', rë' lequë':

—Bönni' na' lë' Jesús benë' gúna'dau' ati' gdëbë' yöj lahua' gúna'dau' na', len gudxë' neda': "Gyeaj ra' biaj nis nazí' lei Siloé, yajtíb lau'." Gyija' ni', yajtíb lahua', ati' gyaljtë yöj lahua'.

¹² Ni'r gulanabnë' lë', ta'né':

—¿Gazx zoë' bönni' na'?

Lë' rë' lequë':

—Cutu nözda'.

Bönni' gdau' ta'nabi yudxnë' bönni' na' gyalj yöj lahuë'

¹³ Ni'r gulachë'ë bönni' na' zi'al nachúl lahuë', guluschinë' lë' lauquë' bönni' gdau' fariseo.

¹⁴ Le nac dza la'y quequë' cati' benë' Jesús gúna'dau' na', len bsaljë' yöj lahuë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë',

¹⁵ qui lë ni na' gulanabnë' lë' leyúbl bönni' gdau' fariseo na' nacx guc gyalj yöj lahuë'. Lë' gudxë' lequë':

—Budxië' gúna'dau' yöj lahua', ati' yajtiba' lei len rlé'ida'.

¹⁶ Ni'r glu'ë didza' la'quë' bönni' gdau' fariseo na', ta'né':

—Cutu naquë' queë' Dios bönni' na', le curún chi'ë dza la'y.

Yela'quë' ta'né':

—¿Naru' huactsa bönni' dul-la' gunë' yugu' yöl-la' huac runë' bönni' na'?

Cni guc, gularujë' chopt.

¹⁷ Leyúbl gulanabnë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë', ta'né':

—¿Bízxa rnau' li' queë' bönni' na', bsaljë' yöj lau'?

Lë' rnë':

—Naquë' bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

¹⁸ Cutu gulayejlë'ë bönni' judío uná bë' na' guljë' nachultë lahuë' bönni' na', len gyalj yöj lahuë', cati' gululidzrë' xuz xnë'ë bönni' na' gyalj yöj lahuë',

¹⁹ len gulanabnë' lequë', ta'né':

—¿Naru' naquë' zxi'nli' bönni' ni, rnali' guljë' nachultë lahuë'? ¿Nacxcz nac rlé'inë' na'a?

²⁰ Gulubi'ë didza' xuz xnë'ë na', të' lequë':

—Nóztitu' naquë' zxi'ntu' bönni' ni, len guljë' nachultë lahuë',

²¹ san nacx guc, rlé'inë' na'a, cutu nóztitu', len nuzxa na' bsalj yöj lahuë', cutu nóztitu'. Gul-náb-në' lë', le chnaquë' bönni' chnac. Lëczë' quíxjö'ë.

²² Cni gulanë' xuz xnë'ë bönni' na' zi'al nachúl lahuë', le tádxinë' yugu' bönni' judío uná bë', le chglun xtídza'quë' bönni' judío na' chqui' nu bönni' si' lu në'ë naquë' Cristo Jesús, tsaz lubijë' bönni' na' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sedë' queë' Dios bönni' judío.

²³ Qui lë ni na' gulanë' xuz xnë'ë: "Gul-náb-në' lë', le chnaquë' bönni' chnac."

²⁴ Ni'r gululidzë' leyúbl bönni' na' zi'al nachúl lahuë' bönni' judío uná bë', ati' tē' lē':

—Ni'a queë' Xanru' Dios gdxijö' le nacz. Netu' ráquibé'itu' naquë' bönni' dul-la' bönni' na'.

²⁵ Ni'r bubi'ë didza', rnë':

—Chqui' naquë' bönni' dul-la' cutu nözda'. Tu le nözda'. Zi'al nachúl lahua', ati' na'a rlé'ida'.

²⁶ Gulanabnë' lë' leyúbl, ta'né':

—¿Bizxa benë' quiu'? ¿Nacx benë' bsaljë' yöj lau'?

²⁷ Bubi'ë didza', rë' lequë':

—Chgudxcza' lbi'ili', san cutu gúnili' si' lu na'li' xtidza'a. ¿Bizx quië na' ré'nili' yónili' leyúbl? ¿Naru' ré'nili' ta'li' ca' Lë'?

²⁸ Ni'r gululídz zi'ë lë', ta'né':

—Li' da'u Lë', san netu' da'tu' Moisés.

²⁹ Netu' nözitu' bé'lenë' Moisés didza' Dios, san ca nac queë' bönni' ni, cutu nözitu' nuzxa caz bsöla' Lë'.

³⁰ Ni'r bubi'ë didza' bönni' na', rë' lequë':

—Lë' ni run ga rubanda'. Lbi'ili' cutu nözili' nuzxa bsöla' bönni' ni, ati' Lë' bsaljë' yöj lahua'.

³¹ Nöziru' cutu ryönnë' yugu' bönni' dul-la' Dios, san chqui' rej ladxë'ë Dios bönni' len runë' ca rë'nnë' Lë', bönni' ni, Dios ryönnë' lë'.

³² Dza ni'të cutu ryön nu gna chqui' nu bönni' bsaljë' yöj lahuë' bönni' guljë' nashultë lahuë'.

³³ La'naru' cunaquë' queë' Dios bönni' ni, cutu bi gac gunë'.

³⁴ Ni'r gulubi'ë didza', tē' lē':

—Ca gulju' nac bë' nabagu'u dul-la'. ¿Ati' li' ruséditsanu' netu'?

Ni'r gulubijë' lē' ni'.

Nup nacgac chul nit

³⁵ Byönnë' Jesús ca glunë' bönni' judío uná bë', gulubijë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë'. Cati' budzaguë' lë', gudxë' lë':

—¿I réjlë'u Zxi'në' Dios?

³⁶ Bubi'ë didza' lë', rë' Jesús:

—¿Nuzxa na', Xan, quië tséjlë'a Lë'?

³⁷ Jesús rë' lë':

—Chblé'inu' Lë', ati' neda' ni ru'lena' li' didza', naca' Zxi'në' Dios.

³⁸ Ni'r bönni' na', gyalj yöj lahuë', gyij ladxë'ë Jesús, len rë' Lë':

—Xan, réjlë'a Li'.

³⁹ Jesús rnë':

—Quië cuequi xbeyda' bunách bida' yödzyú ni, quië lule'i nup nachúl nanitgac, len lac ca nu nachúl lahui nup taqui ta'le'i.

⁴⁰ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' gdau' fariseo na' nacuá'lenë' Jesús, ni'r tē' Lë':

—¿Naru' nachúl nanítsatu'?

⁴¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—La'naru' nachúlz yöj lauli', cutu gbága'li' dul-la'. Na'a rnali': "Rlé'itu'." Qui lë' ni na' nabága'li' dul-la'.

1 Gnë' ca' Jesús:

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu bönni' curyazië' zaca' ga nu ryaz li'aj quecba' bö'cu' zxila', san tsazië' zaca' ga yubl, bönni' ni naquë' gban len rbanczë'.

2 Nu bönni' ryazië' zaca' ga nu ryaz naquë' bönni' run ch'i'igacczë'-ba' bö'cu' zxila' na'.

3 Quië tsazië' bönni' ni, rsalj nu zoa run chi'i' ga nu ryaz, ati' ta'yóniba' chi'ë bö'cu' zxila' na' len tu'únbë'ba'-në'. Lë' rulidzë'-ba' qui queëba' ca lëcba' len rubijë'-ba' yugu' bö'cu' zxila' na'.

4 Cati' chnubijë'-ba' yúgu'tëba' bö'cu' zxila' náquicba' queë', rajnörë' laucha', ati' bö'cu' zxila' na' rajnaucba' lë', le tu'únbë'ba' chi'ë.

5 Bönni' yubl cutu tsajnaucba' lë', san luzxúndjiba' lë', le cutu núnbë'cba' ch'i'iquë' bönni' yubl.

6 Le run lsaqui' ni gudxë' lequë' Jesús, san cutu gulayéjni'në' lë na' rë' lequë'.

Naquë' Jesús ca bönni' run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila'

7 Ni'r rë' lequë' leyubl Jesús, rnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Neda' naca' ca tu ga ta'yazba' bö'cu' zxila'.

8 Chgualé'ë zian bönni' gulané' nacquë' Cristo, san yúgu'të bönni' na' gulaxinë' zi'al ca neda', nacquë' gban len ta'banczë', ati' cutu guluzé' nagcba' lequë' bö'cu' zxila' na'.

9 Neda' naca' ca tu ga nu ryaz. Núti'tëz bönni' tsázlenë' neda', ulé' bönni' na', len gakuë' ca tuba' bö'cu' zxila' ryazba' len rurujba', len rdzóliba' le ráguba'.

10 'Za'zë' gban quië cuanë'-ba' len gdöddë'-ba' len usnitie'-ba'. Neda' bida' quië gata' yöl-la' na'bán gdu quegac bunách nacgac ca bö'cu' zxila' quia', len gata' gdu quequë' yöl-la' na'bán gdu na'.

11 Neda' run ch'i'igaca' bunách quia' ca runë bönni', lu yöl-la' dxi'i ladxì' queë' run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila'. Bönni' cni run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila' zoaczë' udödë' yöl-la' na'bán queë' ni'a quecba' bö'cu' zxila' queë'.

12 Bönni' nazxjë' run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila', cati' rlé'inë' za'ba' bö'cu' zuga' snia', ruca'në'-ba' bö'cu' zxila' na', len ruzxundjë', ati' ráguya'aba' yugu' bö'cu' zxila' na' bö'cu' zuga' snia' na' len ruslasba' lecba'. Cni runë bönni' na' run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila' le cunaquë' gdu nu run ch'i'-ba' bö'cu' zxila', ati' cutu náquicba' queëczë' bö'cu' zxila' na'.

13 Ruzxundjë' bönni' nazxjë' na' le run ch'i'ë-ba' bö'cu' zxila' na' quië si'zë' dumí len cutu rui' ladxë'ë-ba' bö'cu' zxila' na'.

14-15 'Neda' naca' bönni', lu yöl-la' dxi'i ladxì' quia' run ch'i'igaca'-ba' bö'cu' zxila'. Ca na' nunbë'ë neda' Xuza', ati' neda' núnbë'a-në' Xuza', lëzca' cni núnbë'gaca' bunách quia' nacgac ca bö'cu' zxila' quia', len rudöda' yöl-la' na'bán quia' ni'a quecba' bö'cu' zxila' na', ati' bö'cu' zxila' na' náquicba' quia' núnbë'cba' neda'.

16 Lëzca' nacua'ba' quia' yelá'gacrba' bö'cu' zxila' cunababcba' ni. Lëzca' lecba' ral-la' tsajxí'gaca'-ba'. Lecba' luzé' nagcba' chi'a, len lacba' tuz len yezica'rba' bö'cu' zxila' quia', ati' néda'cza' gun ch'i'igaca'-ba'.

17 'Qui lë ni na' nadxi'inë' neda' Xuza', le rudöda' yöl-la' na'bán quia', gu'a latj nu gödöi neda', ati' uzi'a lei leyubl, ubana' lu yöl-la' gut.

18 Nutu nu bönni' sáqui'në' gdöddë' neda' san néda'cza' rudöda' yöl-la' na'bán quia', gatia'. Dë lu na'a udöda' lei, len dë lu na'a uzi'a lei leyubl. Cni nac le gna bé'inë' neda' Xuza'.

19 Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' judío, leyúbl gularujë' chopl ca táquinë' queë'.

20 Zianë' ta'né':

—Yu'u Lë' bö' xöhui', len nachixi icjë'. ¿Bizx quië ruzé nagli' Lë'?

21 Yela'quë' ta'né':

—Cutu ca' ru'ë cni didza' bönni' yu'u lë' bö' xöhui'. ¿Naru' huactsa bö' xöhui' usálj yøj lauquë' bönni' nachúl lauquë'?

Tu'zóë' Jesús tsla'l bönni' judío uná bë'

22 Rac beo' ziaq len nac dza na' tunë' lni yödz Jerusalén, tu'spanë' ca gulagu'ë lu në'ë Dios gdau' quequë'.

23 Rdë' Jesús ra' gdau' ga nac nchil qui, nazi' lei Nchil Queë' Salomón.

24 Gulagu'ë Jesús li'aj bönni' judío uná bë' len të' Lë':

—¿Batxcz usanu' runu' ga rô'tu' baguí'f? Chqui' nacu' li' Cristo, ca nacz gdixjoi' netu'.

25 Jesús rë' lequë':

—Chgudxcza' lbi'ili', san cutu réjle'li' neda'. Nacgac bë' nu naca' yugu' dxin runa' le dë lu na'a uláz queë' Xuza'.

26 Lbi'ili' cutu réjle'li' neda', le cutu nabáblenli' nup nacgac bö'cu' zxila' quia', ca na' chgudxcza' lbi'ili'.

27 Ta'yóniba' chi'a bö'cu' zxila' quia', len tu'únbë'ba' neda', ati' neda' núnbë'gaca'-ba', ati' rdjáclenba' neda'.

28 Neda' runödza' quecha' yöl-la' na'bán gdu, ati' cutu ca' la'nitba', ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu na'a neda'.

29 Bennë' quia' lecba' Xuza' Dios, ati' Lë' náptërë' yöl-la' huac ca yúgu'të bunách, ati' nutu nu saqui' ubíj lecba' lu në'ë Xuza'.

30 Neda' len Dios Xuz, tuz nactu'.

31 Leyúbl guluguel-lë'ë guiöj luladxë' Jesús bönni' judío uná bë' na'.

32 Jesús rë' lequë':

—Zian le nac dxi'a bena' lauli' le dë lu na'a uláz queë' Xuza'. ¿Ni'a qui bizzal dxin dxi'a ni uládxí'li' neda' guiöj?

33 Gulubi'ë didza' bönni' judío uná bë' na', të' Lë':

—Ni'a qui dxin dxi'a cutu uládxí'tu' li' guiöj, san le curnéu' dxi'a queë' Dios, le nacu' lí' bunáchz, len run cuinu' Dios.

34 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—¿Naru' cu nayúj lu guich lu zxba queëli' ca gnë' Dios, rna: "Neda' rnia: Naclí' yugu' dios"?

35 Nóziczru' tsaz nayújcz le nayúj lu guich la'y. Lu guich la'y na' rui' laquë' dios, bönni' ni' bé'lenë' lequë' didza' Dios.

36 Dios bubijë' neda' quizi queë' len bsölë'ë neda' yödzlyú ni. ¿Naru' rnátsali' quia': "Li' cutu rneu' dxi'a queë' Dios", le gnia': Zxi'në' Dios naca'?

37 Chqui' cutu runa' dxin budödë' lu na'a Xuza' Dios, cutu ral-la' tséjle'li' neda'.

38 Chqui' runa' dxin budödë' lu na'a Dios, zal-la' cutu réjle'li' néda'cza', gul-tsejle' le nacgac bë' dxin na' runa', quië gáquibe'ili' naquë' tuz len neda' Dios Xuz, ati' neda' ca' naca' tuz len Xuza'.

39 Leyúbl gulazú gulabò'ë la'zönë' Jesús, san Lë' bulé' lu na'quë'.

40 Ni'r gyijë' Jesús leyúbl yetslá'a yegu Jordán, ga ni' zí'atël buquillé' bunách nis Juan, ati' buga'në' ni' Jesús.

41 Guladxín ga zoë' Jesús bunách zian, ta'ná:

—Le nactë cutu benë' Juan nitú yöl-la' huac zxön, san yúgu'të le gnë' Juan na' ca ral-la' gac queë' bönni' ni, gdutë li nac.

⁴² Qui lë ni na' gulayejlë'ë Jesús bönni' zian ga na' zoë'.

11

Le guc cati' gutië' Lázaro

¹ Dza ni' ré'inë' Lázaro, bönni' Betania, le nac ladzenu María len Marta. Nacnu Marta zxilnu María.

² Nacnu María na' ngul zanë' Lázaro, bönni' na' ré'inë', len nacnu ca' ngul na' glu'nu le rla' zxix ni'ë Xanru', len buzzinu ni'ë len guitsa' icjnu.

³ Gulasóla'nu ngul zanë' Lázaro na' nu yjödχ Jesús, gna:

—Xan, byutsca, ré'inë' Lázaro, bönni' na' nadxi'inu'-në'.

⁴ Cati' byönnë' didza' ni Jesús, gudxë' nup nacuá' ni', rnë':

—Guidzhué' ni cutu nac le gdödi lë' tsaz, san nac quië' gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios, ati' ni'a qui guidzhué' ni gla' lahui ca' yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'në' Dios.

⁵ Jesús nadxi'inë'-nu Marta, len ngul zxilnu Marta na', len Lázaro na'.

⁶ Zal-la' nadxi'inë' lequë' Jesús, cati' byönnë' ré'inë' Lázaro, yechóp dza ca' buga'në' ga na' zoë'.

⁷ Cati' bza'a chop dza na', gudxë' yugu' bönni' uséd queë' Jesús, rnë':

—Huayejru' leyúbl luyú Judea.

⁸ Ni'r të' Lë' bönni' uséd queë', ta'né':

—Bönni' Usëdi, zia' gulazú gulabö'ë luladxë' Li' guiöj bönni' judío uná bë' ni'. ¿Naru' huayejtsu' ni' leyúbl?

⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Zoacz chinnu hora lahui' dza. Nu bönni' rdë' lahui' dza, cutu tsajchégu'ë, le rlé'inë', le zoalen lë' yení' zoa yödzyú ni.

¹⁰ Chqui' rdë' chdzö'l bönni', rajchégu'ë, le cutu zoalen lë' yení'.

¹¹ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, ni'r gudxë' lequë':

—Rasië' Lázaro, böchi' lza'ru', ati' tsija' neda', tsajspana'-në'.

¹² Ni'r të' Lë' bönni' uséd queë', ta'né':

—Xan, chqui' rasië', huöaquë'.

¹³ Gnë' cni Jesús le chgutië' Lázaro, san lequë' táquinë' gnë': “Raszë' Lázaro.”

¹⁴ Ni'r gudxë' lequë' yalj lulu Jesús, gnë':

—Chgutië' Lázaro.

¹⁵ Rudzizda' le cutu zoa' ni', le gac na'a tu le uzi'li' xbey, le gun ga tséjlë'li' neda'. Huayejru' na'a ga na' dë' Lázaro.

¹⁶ Ni'r gudxë' yezica'rë' bönni' uséd queë' Jesús Tomás, bönni' na' tu'ë lë', Bönni' Cuach, rnë':

—Huayejru' ca' rë'u, gátlenru'-në'.

Naquë' Jesús Nu ruspán nup chnatgac, lenca' Nu nabániru'

¹⁷⁻¹⁹ Dë gal-la'z ga dë Jerusalén yödχ Betania na', nac ca rza'ru' tu hórätëz. Qui lë ni na' chguladxinë' zian bönni' judío ga na' nacula'nu Marta len María, tu'hu' xpönë' lecnu le gutië' bönni' zancnu. Cati' bdxinë' ni' Jesús, byönnë' chguc taz dza yu'ë yeru ba Lázaro na'.

²⁰ Cati' byönninu didza' Marta, zë'ë Jesús, ni'r brujnu yu'u, yajtsagnu Lë', san María buga'nnu yu'u na'.

²¹ Marta na' rënu Jesús:

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatië' bönni' zana'.

²² Lëzca' na'a, nözda' yúgu'të le gnabu' lahuë' Dios, Dios gunnë' quiu'.

²³ Jesús rë'-nu:

—Ubanë' bönni' zanu'.

²⁴ Marta rënu Lë':

—Nözda' ubanë' cati' gdxin dza udx cati' lubán nup chnatgac.

²⁵ Ni'r Jesús rë'-nu:

—Naccza' neda' Nu ruspán nup chnatgac lenca' Nu nabánigac bunách. Nu tsejlë' neda', zal-la' gat nu na', ubáncz,

²⁶ ati' yúgu'të bönni' nabanquë' len ta'yejlë'ë neda', cutu ca' latië' tsaz. ¿I réjlë'u lë ni?

²⁷ Marta rënu Lë':

—Ja, Xan. Réjlë'a nacu' Li' Cristo, Zxi'në' Dios, Bönni' na' gzxí' lu në'ë Dios gsólë'ë yödzlyú ni.

Rbödxe' Jesús le ruhui'ni ladxë'ë ni'a quecnu ngul zanë' Lázaro

²⁸ Cati' budx bë'nu didza' ni Marta na', böajnu yu'u, yajlidznu María, xzilnu, len bagachi'z rënu lënu:

—Bönni' Usëdi zoë' ni, rulidzë' li'.

²⁹ Cati' byóninu didza' ni María, la' gyástënu, zeajnu ga na' zoë' Jesús.

³⁰ Cutu ryaznë' Jesús la' yözda' na', san zoazë' ga na' yajtsagnu Lë' Marta.

³¹ Cati' gualé'inë'-nu María na' gyasnu len jarélu'nu brujnu bönni' judío na' nacuá'lenë'-nu ga nac lu yu'u len tu'huí' zxonë'-nu, ni'r glauquë'-nu, ta'né':
—Huayeajnu ra' yeru ba tsajchödgnu ni'.

³² Ni'r bdxinnu María ga na' zoë' Jesús. Cati' blé'ínu Lë', byéchunu xni'ë, rënu Lë':

—Xan, la'naru' zu' ni, cutu gatië' bönni' zana'.

³³ Cati' blé'inë' Jesús rbödgnu, len ta'bödxe' ca' bönni' judío na' dzagquë'-nu, ni'r bui'nnë' len gnëtsca ladxë'ë.

³⁴ Rnë':

—¿Gazx bucáchi'li'-në'?

Të' Lë':

—Gda uyú'.

³⁵ Grödxë' Jesús.

³⁶ Ni'r gulané' bönni' judío na', ta'né':

—Gul-yutsca' tscáti'ga nadxi'inë' lë'.

³⁷ La'quë' ta'né':

—Benë' ga rlé'inë' bönni' na' zi'al nachúl lahuë' bönni' ni. ¿Naru' cu guctsa gunë' ga cu gatië' Lázaro?

Rubanë' Lázaro lu yöl-la' gut

³⁸ Leyúbl gnëtsca ladxë'ë Jesús, ati' bdxinë' ra' yeru ba na'. Ba na' nac tu yeru najd lë'i gui'a guiöj, ati' da' tu guiöj blag nuséjy ga nu ryaz lei.

³⁹ Gudxë' nup nacuá' ni' Jesús, rnë':

—Gul-cúa guiöj ni.

Ni'r Marta, ngul zanë' bönni' nat na', rënu Lë':

—Xan, chrlé'ë zgut le chguc tap dza natië'.

⁴⁰ Jesús rë'-nu:

—¿Naru' clëg chgudxcza' li' chqui' réjlë'u, hualé'ínu' yöl-la' yení' queë' Dios?

⁴¹ Ni'r gulagúë' guiöj blag na' nuséjy ga nu ryaz yeru ba ga na' yu'ë bönni' nat na'. Buyúë' Jesús zaca' luzxbál, rnë':

—Xuza', xclenu', rëpa' Li', le ryönnu' neda'.

⁴² Neda' nözda' ryöntecnu' neda', san ru'a didza' ni quië luzí' xbey bunách zian ni len la'yejlë' Li' na' nasölu'u neda'.

⁴³ Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, zidzj bulidzë', rnë':

—Lázaro, burúj nil.

⁴⁴ Burujë' bönni' nat na' lu yeru ba, naróligacr ni'a në'ë yugu' lári'dau', len nagachi' ca' lahuë' yetú lári'dau'. Ni'r Jesús rë' lequë':

—Gul-lí lari' na' naröli ni'a në'ë len gul-gu'ë latj së'ë.

Tun xtídzë'ë judío uná bë' ludöddë' Jesús

⁴⁵ Ni'r gulayejlë'ë Jesús zian bönni' judío na' yjáclenë' tsaxón María len gualé'inë' lë na' benë' Jesús.

⁴⁶ La'quë' yjaquë' ga nacu'ë bönni' gdau' fariseo len gulaguíxjö'në' lequë' ca na' benë' Jesús.

⁴⁷ Ni'r guludúblenë' tsaxón bönni' gdau' ta'bequi xbey yugu' bönni' gdau' fariseo na', len yugu' bxuz uná bë', ta'në':

—¿Nacxcz gunru'? Runë' bönni' ni zian yöl-la' huac zxön.

⁴⁸ Chqui' güi'zru'-në' latj gunë' ca ni runczë', la'yejlë' Lë' yúgu'të bunách, ati' udjaquë' ni bönni' Roma, duquindjquë' gdau' la'y queëru', len yödز queëru'.

⁴⁹ Ni'r bë'ë didza' Caifás, bxuz blau iz na', len dzaguë' lequë', rë' lequë':

—Lbi'ili' cutu bi nözili',

⁵⁰ len cutu ráquibe'ili' run bayúdx gatië' tuë' bönni' ni'a quegac bunách, cui nit gdu yödز.

⁵¹ Clëg racz queë' bë'ë didza' ni, san le naquë' bxuz blau iz na', qui lë ni na' bë'ë didza' uláz queë' Dios ca ral-la' gatië' Jesús ni'a quegac bunách yödز na'.

⁵² Gatië' Jesús, clëgz ni'a qui yödز na', san gatië' ca' quië utubë' zxi'në' Dios náslasquë', quië lacquë' tuz.

⁵³ Cni guc, la' dza na'z glun xtídza'quë' ludöddë' Jesús.

⁵⁴ Qui lë ni na' cutur gdë' Jesús yalj lulu gap nacua' bunách judío, san buzë'ë ni', zijë' tu latj gal-la' ga nac latj ca'z, ati' bdxinë' yödز Efraín, ga ni' buga'në', ati' dzagquë' Lë' bönni' uséd queë'.

⁵⁵ Dza na' chza' gal-la' Lni PAscua quequë' bönni' judío cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë'. Gularúj bunách zian yugu' yödز ni', ati' gulabenë', zjaquë' Jerusalén cati' zi'a gdxin lni na' quië tsajpá' cuinquë' ca nac qui gdau'.

⁵⁶ Tu'guiljë' Jesús bönni' na' nacu'ë Jerusalén, len cati' ni' nacu'ë nchil gdau', gulanabi lza'quë' tuë' yetúë', ta'në':

—¿Bizza rsáca'li'? ¿Huidtsë' lni, o cutu guidë'?

⁵⁷ Chgulaná bë'ë yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' gdau' fariseo chqui' nu nözi ga zoë' Jesús, ral-la' dudixjöi' lequë' quië gac tsajxönquë' Lë'.

12

María rgu'nu ni'ë Jesús le rla' zxix

¹ Cati' ni' naga'ngac yexóp dza gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë', ni'r bdxinë' Jesús lu yödز Betania, ga na' zoë' Lázaro, bönni' na' gutië' len bubanë' lu yöl-la' gut.

² Ni' gulagu'e tu gu'i huagu gahuë' Jesús. Glu'nu le lahuë' María, ati' nutsë'ë Lázaro ladj bönni' ró'lenquë' Jesús tahuë'.

³ Ni'r gdél-la'nu María ca tu guía le rla' zxic qui yöj susén las gdu, le záqui'tsqui, len glu'nu lei ni'ë Jesús. Buzxinu ni'ë len guitsa' icjnu. Gduté lu yu'u na' gze bö' zxic.

⁴ Ni'r bë'ë didza' bönni' uséd queë' Jesús, lë' Judas Iscariote, zxi'në' tu bönni' lë' Simón, len naquë' bönni' na' udöddë' Jesús lu na'quë' bönni' gdau', rnë':

⁵ —¿Bizx quië cugda'u le rla' zxic na' le zaca' lazxjru' qui tu iz, ati' huac nu quis dumí na' quegac bunách yechi'?

⁶ Gnë' cni, clëg le rui' ladxë'ë bunách yechi', san le naquë' gban, len lëczë' nu'ë bzud dumí quequë', len rubíjanë' dumí na' tu'chijë' lu bzud na'.

⁷ Ni'r Jesús rë' lë':

—Bë'-nu latj, le nac lë ni bennu tu le nabá'a quië dza ggacha'a.

⁸ La'cuá'lentecz lbi'ili' bunách yechi', san neda' cutu ugá'ntezca' ga zoali'.

Tun xtídza'quë' bönni' judío uná bë' ludöddë' Lázaro

⁹ Cati' gulayönnë' zoë' Jesús Betania, guladxinë' ni' zian bönni' judío, clëgz le zoë' ni' Jesús, san lëzca' le t'ënnë' la'lé'inë' Lázaro, bönni' na' buspanë' lë' Jesús lu yöl-la' gut.

¹⁰ Ni'r glun xtídza'quë' bxuz uná bë', ludöddë' ca' Lázaro,

¹¹ le ta'yëjlë'ë Jesús len chnulá'alenquë' bxuz uná bë' na' zian bönni' judío ni'a queë' Lázaro na'.

Len ba zxön ryazië' Jesús Jerusalén

¹² Guladxín Jerusalén bunách zian dza Lni Pascua, ati' dza buróp na' ta'yönnë' zë'ë Jesús ni'.

¹³ Ni'r gulaguitsjë' zin len gularujë' zajxí'gal-la'quë' Jesús, ati' glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Yöl-la' ba Dios. Yöl-la' ba Bönni' ni zë'ë uláz queë' Xanru', gna bé'inë' bunách Israel.

¹⁴ Bdzölnë'-ba' tuba' búrrodau' Jesús, ati' gdxie'-ba' ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

¹⁵ Cutu gádxili', lbi'ili', zoali' yödz Sión.

Gul-yutsca', zë'ë Bönni' gna bé'inë' lbi'ili'.

Dxie'-ba' tuba' búrrodau'.

¹⁶ Cati' ni' zi'a guc lë ni, cutu gulayéjni'në' bönni' uséd queë' Jesús, san gdöd ni', cati' bubanë' Jesús lu yöl-la' gut, buëpë' yehua' yubá queë', ni'r yajneycnë' lë ni nayúj lu guich la'y ca ral-la' gac queë', ati' guc cni queë' lë ni.

¹⁷ Lëzca' glunë' lna' lau queë' Jesús bönni' na' gulacuá'lenë' Lë' cati' ni' bulidzë' Lázaro, yu'ë yeru ba, len buspanë' lë' lu yöl-la' gut.

¹⁸ Qui lë ni na' ca' gularujë' bönni' yajxí'gal-la'quë' Jesús, le gulayönnë' ca nac yöl-la' huac ni benë' Lë'.

¹⁹ Ni'r gulanë' la' léggaczë' bönni' gdau' fariseo, ta'në':

—Chnac bë' cutu bi sáqui'ru' gunru'. Gul-yú ca da'gac Lë' yúgu'të bunách.

Tu'guiljë' Jesús bönni' gza'a

²⁰ Dzagquë' nup na' guladxín Jerusalén dza Lni Pascua na' la'quë' bönni' gza'a quië la'yíj ládxi'quë' Dios.

²¹ Yajtsagquë' Felipe, bönni' Betsaida qui luyú Galilea, yugu' bönni' gza'a na', ati' gláta'yuë' lahuë', ta'në':

—Bönni', rë'nitu' glé'itu'-në' Jesús.

²² Gyijé' Felipe na', yjödxe' ca' Andrés. Ni'r Andrés len Felipe na' glë' ca' Jesús.

²³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Chzoa gdxin dza gatia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, huöja' xlatja' yehua' yubá.

²⁴ Le nactë répa' lbi'ili': Ugá'n leyz tu xseydau' chqui' cutu ggachi' luyú len udx qui. Chqui' udx qui xseydau' na', ati' glen, szxónitër unödzej.

²⁵ Nu bönni' rui' lãdxi'tsquë' yöl-la' na'bán queë', unitië' lei, le gatië' tsaz bönni' na'. Nu bönni' cutu rui' lãdxë'ë yöl-la' na'bán dë queë' yödzyú ni gun chi'ë lei ga gdxin' dza gata' yöl-la' na'bán gdu queë'.

²⁶ Chqui' rë'nnë' bönni' gunë' xchina', ral-la' t'ë'ë neda' bönni' na', ati' ga ni' tsajsóa' neda', ni' tsajsóë' ca' bönni' na' runë' xchina'. Chqui' runë' xchina' bönni', gunë' ba la'n bönni' na' Xuza' Dios.

Rguíjyö'ë Jesús ca zi'a ludöddë' Lë'

²⁷ Gnë' ca' Jesús:

—Na'a röt'sca' bagu'i neda'. ¿Nacx gnatsa'? ¿Naru' gnia': Xuza', buslá neda' lu le ral-la' gac quia' na'a? Qui lë ni na' bida', quië gua' glena' le ral-la' gac quia' na'a.

²⁸ Xuza', ben ga gla' lahui yöl-la' yení' quiu'.

Ni'r byön chi'i Nu rui' didza' yehua' yubá, rna:

—Chbena' ga nalá' lahui yöl-la' yení' quia', ati' leyúbl guna' ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' na'.

²⁹ Gulayöni chi'i ni bunách zian nacuá' ni', ati' ta'ná:

—Gziu' na' gnë.

Yela'gac bunách na' ta'ná:

—Bé'lenë' Lë' didza' gbaz la'y queë' Dios.

³⁰ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rë' lequë':

—Byön chi'i ni, clëg quië uzi'a xbey neda', san quië uzi'li' xbey lbi'ili'.

³¹ Chbdxin dza cuequi xbeynë' bunách yödzyú ni Dios. Na'a chu'në' Dios ni'l tu' xöhui' rna be'i bunách yödzyú ni.

³² Na'a, chqui' luchisë' neda' xtsa' bönni' ludöddë' neda', guna' ga ludúb quia' yúgu'të bunách.

³³ Didza' ni bë'ë Jesús nac bë' nac gatië'.

³⁴ Të Jesús bunách zian na', ta'ná:

—Netu' byönitu' nup gululáb le rna bë' zxba queë' Dios, lë na' rna: "Sóateczë' Cristo." ¿Nacxcz nac, rnau' Li': "Run bayúdx Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, luchisë' Lë' xtsa'?" ¿Nuzxa na' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách?

³⁵ Ni'r Jesús rë' lequë':

—Yëtü chi'idau'z sóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queë'li'. Gul-tá tsal ni zóalena' lbi'ili' len dë queë'li' yení', cui gchul nitli'. Nu bönni' rdë' ga chul xöhui' cutu nöznë' gazx zijë'.

³⁶ Tsal ni zóalena' lbi'ili' neda', naca' yení' queë'li'. Gul-tsejlë' neda' naca' yení' queë'li' quië glé'ili' yení' na' nac gdu.

Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, yhuöjë' yajcachi' lahuë' lauquë'.

Le run nigui bunách judío, cui la'yejlë' Jesús

³⁷ Zal-la' benë' Jesús zian yöl-la' huac lauquë', cutu gulayejlë'ë Lë'.

³⁸ Cni guc quië butság lë na' buzujë' lu guich Isaiás, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

Xan, ¿nuzxa caz gyejlë' didza' bë'tu'?

¿Nuzxa caz bului'inë' lei Xanru' yöl-la' huac queë'?

³⁹ Cni guc, cutu guc la'yejlë'ë Jesús. Guc ca na' gnë' ca' Isaiás:

⁴⁰ Dios benë' ga gulachúl gulanitië',

Ati' guc zid ládxi'dau'que'

Cui la'lé'inë' len yøj lauquë',

Len cui la'yéjni'në' lu icj ládxi'dau'que'.

Cutu luhuöaquë' quia' quië úngaca'-në'.

⁴¹ Bë'ë didza' ni Isaiás le blé'inë' yöl-la' yení' queë' Cristo, len bë'ë didza' ca nac queë' Lë'.

⁴² Zäl-la' rac cni, gulayejlë' Jesús bunách zian, len ga bdxintë gulayejlë'ë Lë' la'que' bönni' uná bë', san le tádxinë' yugu' bönni' gdau' fariseo, cutu glunë' lna' lau queë' yalj lulu, cui lubijë' lequë' tsaz ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios.

⁴³ Cni glunë' le tunrë' zxön le tun lequë' ba la'n bunách ca le runë' lequë' ba la'n Dios.

Didza' bë'ë Jesús lun ga grugu quegac bunách cuta'yejlë'

⁴⁴ Bë'ë zidz didza' Jesús, rnë':

—Nu bönni' rejlä'ë neda', clëg neda'z rejlä'ë, san rejlä'ë ca' Xuza' nasölë'ë neda'.

⁴⁵ Lëzca' cni, nu bönni' rlé'inë' neda', rlé'inë' ca' Xuza' nasölë'ë neda'.

⁴⁶ Neda' naca' yení' len bida' yödzylyú ni, cui luga'në' ga chul xöhui' yúgu'të bönni' la'yejlë'ë neda'.

⁴⁷ Chqui' ryönnë' xtidza'a bönni' len cutu runë' lei ba la'n, clëg neda' gchuga' queë' bönni' na', le bida' ni, clëg quië gchuga' quegac bunách yödzylyú ni, san quië uslá' bunách yödzylyú ni.

⁴⁸ Nu bönni' ruzöë' neda' tsla'l len cutu rzi' lu në'ë xtidza'a, chzoa le gchugu queë' bönni' na'. Didza' na' chbé'lëna' lbi'ili' nac tu le gchugu queë' bönni' na' dza udx.

⁴⁹ Cni nac, ru'a didza', clëg racz quia', san gudxë' neda' Xuza' nasölë'ë neda' le ral-la' gnia', lëncá' ca ral-la' gu'à didza'.

⁵⁰ Nözda' gna bë'ë cni Dios quië gata' quegac bunách yöl-la' na'bán gdu. Cni nac, didza' na' ru'a, ru'a didza' ca na' chgudxczë' neda' Xuza'.

13

Jesús rguibë' ní'aque' bönni' uséd queë'

¹ Ní' nac dza zi'a gdxin Lni Pascua cati' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' luyú Egipto bunách queë'. Nözcznë' Jesús chbdxin dza queë' gatië', cati' ral-la' uzë'ë yödzylyú ni, huöjë' ga zoë' Xuzë'. Ca na' nadxi'inë' bunách queë' nacua' yödzylyú ni, na'a nadxi'inë' lequë' ga gdxintë gatië' uláz quequë'.

² Chnagú'u yöl-la' Judas Iscariote, zxi'në' tu bönni' lë' Simón, Satanás tu xöhui', quië udödë' Jesús lu na'gac nup ludödi Lë'.

³ Nözcznë' Jesús ca nac, brujë' ga zoë' Dios, len huöjë' ca' ga na' zoë' Dios, ati' chnudödë' lu në'ë Lë' Dios Xuzë' gdu'të yöl-la' uná bë' queë'.

⁴ Qui lë ni na', cati' ni' tahuë', gyasë' Jesús len gduë' lari' rxoa yenë'. Gdel-lë'ë tu lari' ruzxiní na'ru' le bdë'ë lë'ë.

⁵ Ní'r gdë'ë nis lu zxiga' guia, ati' gzu lahuë' rguibë' ní'aque' bönni' uséd queë', len ruzxinë' ní'aque' len lari' na' da' lë'ë.

6 Cati' bdxinë' ga rö'ë Simón Pedro, Pedro na' rë' Lë':

—Xan, ¿naru' Li' quibtsu' ni'a?

7 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Lë ni runa', cutu réjni'nu' na'a, san huadzéy tséjni'nu'.

8 Ni'r Pedro rë' Lë':

—Cutu quibczu' Li' ni'a.

Jesús rë' lë':

—Chqui' neda' cutu quiba' li', cutu ca' sáqui'nu' gunu' neda' tsaxzón.

9 Ni'r Simón Pedro rë' Lë':

—Xan, clëgz ni'a quibu', san quibu' ca' na'a len icja'.

10 Jesús rë' lë':

—Nu nayár, ni'azë' run bayúdx tsar, le nacczë' dxi'a gdutë', ati' lbi'ili' nacli' dxi'a, san clëg yúgu'tëli'.

11 Gnë' cni Jesús: “Clëg yúgu'tëli' nacli' dxi'a”, le nözcznë' nulquë' na' udödë' Lë'.

12 Gdöd gdibë' ní'aque' Jesús, buguel-lë'ë lari' na' buxóa yenë'. Bubö'ë ga tahuë', ati' rë' lequë':

—¿I réjni'li' lë na' zi'a bena' queëli'?

13 Lbi'ili' rui'li' la' “Bönni' Usëdi”, lenca' “Xan”. Dxi'a nac ca rnali', le cni naca'.

14 Na'a, chqui' neda' naca' Xanli' len Bönni' Usëdi queëli', ati' gdiba' ní'ali', lëzca' cni ral-la' gunli' lbi'ili', quibli' ni'a lza'li' tuli' yetuli'.

15 Tu le bului'ida' lbi'ili' quië gunli' lbi'ili' ca na' bena' neda'.

16 Le nactë rëpa' lbi'ili': Cutu nactërë' blau ca xanë' bönni' huen dxin, ati' bönni' gbaz cutu nactërë' blau ca nu nasöla' lë'.

17 Chqui' réjni'li' yúgu'të lë ni, bica' ba lbi'ili' chqui' gunli' cni.

18 Didza' ni ru'a cutu rëpa' yúgu'tëli'. Nözcзда' nup gröcza' neda', san run bayúdx utság lë na' nayúj lu guich la'y, rna: “Nu rágulen neda' tsaxzón, nu ni tá'baga' neda'.”

19 Na'a rguíxjöi'da' lbi'ili' zi'al ca gac, quië cati' gac cni, tséjlë'li' zoacza' neda'.

20 Le nactë rëpa' lbi'ili': Nu bönni' gunë' ba la'n gbaz gsöla'a neda', neda' ca' gunë' ba la'n, ati' nu bönni' gunë' neda' ba la'n, gunë' ca' ba la'n Xuza', nasölë'ë neda'.

Rguíxjö'ë Jesús ca gunë' Judas, udödë' Lë'

21 Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, bui'nnë' ati' yalj lulu gnë':

—Le nactë rëpa' lbi'ili': Tu bönni' nutsë'ë ladjli' udödë' neda'.

22 Ni'r guluyú lau lza'quë' tuë' yetúë' bönni' uséd queë' len gulabö'tsquë' baguí'i ta'náb ládxi'quë' nuzxa qui na' gnë' cni Jesús.

23 Tuë' bönni' uséd queë' Jesús, bönni' na' Jesús nadxi'inë' lë', zoë' cuít lë'ë.

24 Simón Pedro bulá' bului'izë' bönni' ni quië gnabnë' Jesús nuzxa qui na' gnë' cni.

25 Ni'r bönni' na' zoë' cuít lë'ë Jesús rë' Lë':

—Xan, ¿nuzxa na' ru'u didza' qui?

26 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Naquë' bönni' na' gu'a-në' yöt xtil nabís.

Ni'r bupsisë' yöt xtil na', len bë'ë queë' Judas Iscariote, zxi'në' bönni' lë' Simón.

27 Gdöd gdahuë' yöt xtil na' Judas, gyaz icj ládxi'dau'huë' Satanás tu' xöhui'. Ni'r Jesús rë' lë':

—Lë na' gunu', yjentë na'a.

²⁸ Cutu ta'yéjni'në' bizx quië na' gudxë' lë' cni Jesús yezíca'rë' bönni' uséd queë' rë'queë' tahuë'.

²⁹ Le nu'ë Judas bzud dumí quequë', táquinë' la'quë' gudxë' lë' Jesús: “Yajxí' le gáuru' lni”, o gnë': “Bë' lati' quegac bunách yechi'.”

³⁰ Cati' budx gdahuë' yöt xtil na', len ni' nac chdzöl, la' brujtë' Judas.

Tu zxba cub

³¹ Cati' chbrujë' Judas na', ni'r gnë' Jesús:

—Na'a chzoa gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda', Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, len gla' lahui ca' yöl-la' yení' queë' Dios.

³² Chqui' gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios ni'a quia' neda', Zxi'në', lëzca' Lëczë' Dios gunë' ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'në', len la' guntë' cni.

³³ Zxí'na'dau', yetú chi'z zóalena' lbi'ili'. Uguiljli' neda', ati' ca na' chgúdxgaca'-në' bönni' judío, lëzca' cni rëpa' lbi'ili' na'a: Ga na' tsija' neda', cutu gac guidli' racz queëli'.

³⁴ Tu zxba cub rna bé'ida' lbi'ili' le rna cni: “Gul-dxí'i lza'li' tuli' yetuli’”. Ca na' neda' nadxi'ida' lbi'ili', lëzca' cni ral-la' gdxí'ili' lza'li' tuli' yetuli'.

³⁵ Chqui' huadxi'i lza'li' tuli' yetuli', láquibe'i yúgu'të bunách da'li' neda'.

Rnë' Jesús gnë' Pedro cutu nunbë'ë Lë'

³⁶ Ni'r gnabnë' Jesús Simón Pedro, rnë':

—Xan, ¿gazxcz tsiju'?

Bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Ga na' tsija' neda', cutu gac sá'lenu' neda' na'a, san huadzéy guidu' ga tsija' neda'.

³⁷ Pedro rë' Lë':

—Xan, ¿bizx quië cutu gac sá'lena' Li' na'a? Chzoa' udöda' yöl-la' na'bán quia', gatia' le nadxi'ida' Li'.

³⁸ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿Naru' udödu' yöl-la' na'bán quiu' le nadxi'inu' neda'? Le nactë rëpa' li', tsonn lzu tá'bagu'u, gnau' cutu nunbë'u neda' zi'al ca cödxba' zxi'n druz.

14

Naquë' Jesús nöz tséjlenru' gdxinru' ga zoë' Dios Xuz

¹ Rnë' Jesús:

—Cutu gchixi icj lãdxi'dau'li'. Gul-tsejlë' Dios, len gul-tsejlë' ca' neda'.

² Lu yu'u lidxë' Xuza' latj zian nacuá'. La'naru' cu nac cni, neda' chgudxcza' lbi'ili'. Tsija' na'a, tsajpá'a queëli' latj ga tsajsöali'.

³ Chqui' huayija' len tsajpá'a queëli' latj ga tsajsöali', huöda' leyúubl, uchë'a lbi'ili' latj quia', quië ga na' tsajsöa' neda', ni' tsajsöali' ca' lbi'ili'.

⁴ Nöziczli' ga ni' tsija', len núnbë'li' ca' nöz.

⁵ Tomás rë' Lë':

—Xan, cutu nözitu' gazx na' tsiju'. ¿Nacxcz gac gúnbë'tu' nöz?

⁶ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Neda' naccza' nöz, len naca' ca' le nac gdutë li, len naca' ca' Nu nabánigac bunách. Ni'a quia' neda'z gac nu gdxin ga zoë' Dios Xuz.

⁷ La'naru' núnbë'li' neda', Xuza' ca' núnbë'li'-në'. Na'a, núnbë'li'-në' len chblé'ili'-në'.

⁸ Ni'r Felipe rë' Lë':

—Xan, buluí'i netu' Xuzu', ati' nactè queëtu'.

⁹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Felipe, xtsey chguc zóalena' lbi'ili'. ¿Naru' cu núnbë'tsu' neda'? Nu bönni' rlé'inë' neda', rlé'inë' ca' Xuza'. ¿Rnatsu': "Buluí'i netu' Xuzu'?"

¹⁰ ¿Naru' cu réjlë'u zóalencza'-në' Xuza', ati' Xuza' zóalenczë' neda'? Yugu' didza' ni rui'lëna' lbi'ili', clëg racz quia' ru'a didza' ni, san Xuza' zóalenczë' neda', Lëczë' runë' dxin ni.

¹¹ Gul-tsejlë' neda', zóalencza'-në' Xuza', ati' Xuza' zóalenczë' neda'. Chqui' cugác gunli' cni, gul-tsejlë' neda' ni'a quegac dxin ni runa'.

¹² Le nactë répa' lbi'ili': Yugu' dxin ni runa' neda', lëzca' cni gunë' bönni' na' réjlë'ë neda', ati' le zxöntër ca' gunë' bönni' na' le huója' ga zoë' Dios Xuz.

¹³ Yúgu'të le gnabli' lahuë' Dios Xuz len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lë na' gnabli', quië ulu'a lahui yöl-la' yení' zxon queë' Dios Xuz neda', Zxi'në'.

¹⁴ Bitítëz bi gnabli' len ugunli' dxin la' neda', neda' guna' lei.

Gsölë'ë Dios Bö' La'y Jesús, dusóalënë' bunách queë'

¹⁵ Rnë' ca' Jesús:

—Chqui' nadxi'ili' neda', gul-gún le répa' lbi'ili',

¹⁶ ati' neda' gáta'yua' lahuë' Dios Xuz, ati' Lë' gsölë'ë queëli' Nu yubl Nu gaclen lbi'ili', Nu hui' zxon lbi'ili', len sóalenczë' lbi'ili'. Nu ni nac Dios Bö' La'y, Nu rui' didza' gdu'të li.

¹⁷ Cutu gac luzí' xbë' Lë' bunách yödzyly ni, le cutu gac la'lé'inë' Lë' len cutu gac lumbë'ë Lë', san zóalenczë' lbi'ili', ati' soë' lu icj ládxi'dau'li'.

¹⁸ Cutu uca'na' lbi'ili' ca' yugu' bi'i uzëbdau'. Huóda' dusóalena' lbi'ili'.

¹⁹ Yetú chi'idau'z cutur la'le'i neda' bunách yödzyly ni, san lbi'ili' ulé'ili' neda'. Le zoacza' nabana' neda', lbi'ili' ca', tsaz soali' gbanli'.

²⁰ Dza ni'r cati' dusóalënë' lbi'ili' Dios Bö' La'y na', gnózczi' zóalencza'-në' Xuza' Dios, ati' lbi'ili' zóaleni' neda', ati' neda' ca' zóalencza' lbi'ili'.

²¹ Nu bönni' rzi' lu në'ë xtídza'a len runë' ca' rna, nac bë' nadxi'inë' neda' bönni' na'. Xuza' Dios gdxí'inë' bönni' na' nadxi'inë' neda', ati' neda' gdxí'ida'-në' bönni' na' len ulu' lahua' lahuë'.

²² Judas rë' lë', san clëg Judas Iscariote, rnë':

—Xan, ¿nacxzc gac ulu' lau' lautu' netu', len cutu ulu' lau' laugac bunách yödzyly?

²³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Gunë' ca' rna xtídza'a bönni' nadxi'inë' neda', ati' Xuza' Dios gdxí'inë' bönni' na', ati' guidtu' dusóalentu'-në' bönni' na' lu icj ládxi'dau'huë'.

²⁴ Cutu runë' ca' rna xtídza'a bönni' cunadxi'inë' neda'. Didza' na' byónili' bë'a neda', clëg quia' na', san nac queë' Dios Xuz nasólë'ë neda'.

²⁵ Répca' lbi'ili' yugu' lë ni tsal ni zóalena' lbi'ili',

²⁶ san gáclenë' lbi'ili' len hui' zxonë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, Nu na' gsölë'ë queëli' Xuza' Dios le ugunli' dxin la' neda'. Usëdnë' lbi'ili' yúgu'të, len usé'ë ládxi'li' ca' nac yúgu'të didza' na' chgudxa' lbi'ili'.

²⁷ 'Ruca'na' queëli' le cuequi dxi ládxi'li'. Runna' queëli' le rë' dxi ládxi' quia'. Le rë' dxi ládxi' na' runna' queëli' cutu nac ca' le tunn queëli' bunách yödzyly ni. Cutu gchixi icj ládxi'dau'li', len cutu gadxi gdzóbili'.

²⁸ Chbyónili' ca' na' chgudxa' lbi'ili': Huója', ati' huóda' dusóalena' lbi'ili'. La'naru' nadxi'ili' neda', udzjili' cati' ni' gudxa' lbi'ili' huója' ga zoë' Dios Xuz, le náctërë' blau Dios ca' neda'.

²⁹ Na'a, chgudxa' lbi'ili' zi'al ca' zi'a gac, quië cati' gac cni, tséjlë'li' neda'.

30-31 'Cutur güi'lena' lbi'ili' didza' zian, le za' tu' xöhui', nu rna be'i bunách yödzyú ni. Zal-la' cutu bi dë lu në'i bi gun quia' neda', cni ral-la' gac quië láquibe'i bunách yödzyú ni nadxi'ida'-në' Dios Xuz, len runa' ca na' chgudxë' neda' guna'. Gul-tsás, uza'ru' ni.

15

Ca nac qui lba uva len xzuza' në'i lba na'

¹ Lëzca' cni gudxë' lequë' Jesús:

—Naca' neda' ca tu lba uva le nac gdu, ati' Xuzza' naquë' ca bönni' guz gu'n run chi'ë lba na'.

² Uguë' yúgu'të xzuza' në'i lba na' naca' neda', le cutu bi ta'bía, ati' uchi'ë yúgu'të xzuza' në'i na' ta'bía, quië la'bía yelati'.

³ Lbi'ili' chnaci' dxi'a ni'a qui didza' na' chgudxa' lbi'ili'.

⁴ Gul-da'tecz neda', ca na' neda' dá'tecza' ca' lbi'ili'. Ca nac qui xzuza' në'i lba na', cutu gac bi cuia racz qui, chqui' cuda'tecz lba na', lëzca' cni nac queëli', cutu bi gac gunli' chqui' cutu tá'teczli' neda'.

⁵ 'Naca' neda' ca lba na', ati' lbi'ili' nacli' ca xzuza' në'i. Nu bönni' dá'teczë' neda', ca na' neda' dá'tecza' lë', bönni' ni naquë' ca xzuza' në'i lba na' rbia szxöni, le chqui' nulá'alenli' neda', cutu bi gac gunli'.

⁶ Nu bönni' cu dá'teczë' neda', gac queë' ca rac quegac xzuza' në'i lba na' cunacgac dxi'a, ta'ru'në' xzuza' në'i na' ati' la'bídx. Cati' chnabidxgac xzuza' në'i na', lutubë' leygac len la'gu'ë leygac lu gui', ati' tséguigac.

⁷ 'Chqui' tá'teczli' neda', len gunli' ca rna xtidza'a, huac gnabli' bi gué'nili', ati' neda' guna' lë na' gnabli'.

⁸ Gunli' ba la'n Xuzza' Dios cati' gunli' xchinë', gacli' ca xzuza' në'i lba na' ta'bía, len cni gac bë' nacli' gdu bönni' ta'dé'ë neda'.

⁹ Ca na' nadxi'inë' neda' Dios Xuz, lëzca' cni nadxi'ida' lbi'ili'. Gul-guntecz ca ral-la' gunë' bönni' nadxi'ida'-në'.

¹⁰ Chqui' gunli' ca rëpa' lbi'ili', gunli' ca ral-la' gunë' bönni' nadxi'ida'-në', ca na' neda' ca' runa' ca chgudxë' neda' Xuzza' Dios guna', len rúntecza' le rdzag ladxë'ë Dios nadxi'inë' neda'.

¹¹ 'Yugu' didza' ni rëpa' lbi'ili' quië udzjílenli' tsaxxón neda' len gac gdu ca na' udzjíjili'.

¹² Lë ni nac le rëpa' lbi'ili' gunli'. "Gul-dxí'i lza'li' tuli' yetuli', ca na' neda' ca' nadxi'ida' lbi'ili'."

¹³ Cutu gac gdxí'irnë' lzë'ë bönni' ca nu udód yöl-la' na'bán qui, gatië' bönni' na' quië gáclenë' yugu' böchi' lzë'ë le nadxi'inë' lequë'.

¹⁴ Lbi'ili' nacli' böchi' lza'a chqui' gunli' ca na' chgudxa' lbi'ili' gunli'.

¹⁵ Cutur gnia' queëli' nacli' huen dxin quia', le cutu nöznë' bönni' huen dxin nac gunë' xané'. Neda' chgnia' queëli' nacli' böchi' lza'a, le chbena' ga nózili' yúgu'të le chgudxë' neda' Xuzza' guna'.

¹⁶ Clëg lbi'ili' gröli' neda', san neda' gröcza' lbi'ili', len buzóa' lbi'ili' quië tseajli' bi tsjenli', ca na' tun xzuza' në'i lba na' ta'bía szxöni, ati' uga'ntecz lë na' gunli'. Cni gac, gunnë' queëli' Xuzza' Dios yúgu'të le gnabli' lahuë' len ugunli' dxin la' neda'.

¹⁷ Lë ni nac le rëpa' lbi'ili' gunli': "Gul-dxí'i lza'li' tuli' yetuli'."

Tu'zóa' tsla'l Jesús len nup da'gac Lë' bunách yödzyú

¹⁸ Gnë' ca' Jesús:

—Chqui' tu'zóa lbi'ili' ts'la'l bunách yödzyú ni, nózili' chguluzóë' neda' ts'la'l zi'al ca tu'zóë' lbi'ili' ts'la'l na'a.

¹⁹ La'naru' nacli' tuz len bunách yödzyú ni, huala'dxi'i lbi'ili' bunách yödzyú ni ca na' ta'dxi'i lza'gac, san tu'zóa lbi'ili' ts'la'l bunách yödzyú ni le cunacli' tuz len leygac, le grócza' lbi'ili' neda', len bubija' lbi'ili' ladj bunách yödzyú ni.

²⁰ Gul-tsajnéy didza' na' chgudxa' lbi'ili', gnia': "Cutu náctërë' blau bönni' huen dxin ca xanë'." Chqui' gulabía ládxi'gac neda' bunách, la'bía ládxi'gac ca' lbi'ili'. Chqui' nacuá' nup tun ca rna xtídza'a, lun ca' ca rna xtídza'li' lbi'ili'.

²¹ Yúgu'të lë ni lun queëli' bunách le da'li' neda', le cutu núnbë'gac Dios Xuz nasölë'ë neda'.

²² 'La'naru' cu bida', len la'naru' cu bé'lena' lequë' didza', cutu la'baguë'ë dul-la', san na'a le bida' ni, cutu bi zoa bi la'né' qui dul-la' nabága'quë' le ubíj lequë' dxi'a.

²³ Nu bönni' ruzóë' neda' ts'la'l, ruzóë' ca' ts'la'l Xuza' Dios.

²⁴ La'naru' cu bena' yugu' yól-la' huac ga nacu'ë, yugu' le nutu nu ben ca glac, cutu la'baguë'ë dul-la'. Na'a, gulalé'inë' yugu' lë na' bena', ati' tu'zóë' neda' ts'la'l len tu'zóë' ca' ts'la'l Xuza'.

²⁵ Cni rac, quië utság ca rna xtídzë'ë Dios, le nazí' lu na'quë', rna: "Tu'zóë' neda' ts'la'l len cutu zoa bizx queë'."

²⁶ 'Cati' gdxinë' ni Dios Bô' La'y, Nu rui' didza' gdu'të li, len Nu gac'len lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', Nu na' gsöla'a queëli' uláz queë' Dios Xuz, Nu ni gun lna' lau quia' neda'.

²⁷ Lbi'ili' ca' gunli' lna' lau quia', le zóalenczli' neda' tsaxsón dza ni'të.

16

¹ 'Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili', cui gac chop ládxi'li'.

² Tsaz lubijë' lbi'ili' ga tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios bönni' judío, ati' gdxin dza cati' nu bönni' gdóddë' lbi'ili' gáquinë' dxin queë' Dios runë'.

³ Cni lunë', le cunúnbë'quë' Dios Xuz, len le cunúnbë'quë' neda'.

⁴ Répa' lbi'ili' yugu' didza' ni, quië cati' gdxin dza na', tsajneyli' didza' ni chgudxcza' lbi'ili'.

Le gunë' Dios Bô' La'y

Gnë' ca' Jesús:

—Yugu' didza' ni cutu gudxa' lbi'ili' dza ni'të, le ni' zóalencza' lbi'ili'.

⁵ Na'a huöja', tsajsóalena'-në' Dios Xuz, nasölë'ë neda', ati' cutu gnábili' neda' nituli' lbi'ili', cugnali': "¿Gazx tsiju'?"

⁶ Na'a, le répa' lbi'ili' yugu' didza' ni, rsëbi ládxi'li'.

⁷ Neda' le répa' lbi'ili' le nac gdu'të li. Dxi'ar gac queëli' huöja', le chqui' cuhuöja', cutu dusóalene' lbi'ili' Dios Bô' La'y, Nu na' gac'len lbi'ili' len hui' zxön lbi'ili', san chqui' huöja', gsöla'a-në', dusóalene' lbi'ili'.

⁸ Cati' guidë' Lë', gunë' ga láquibe'i bunách yödzyú ni nabága'gac dul-la', len cutu núnbë'gac le nac tsahui', ati' gchuguë' quequë' Dios.

⁹ Nabága'quë' dul-la' le cuta'yeylë'ë neda'.

¹⁰ Cutu núnbë'quë' le nac tsahui' le ludóddë' neda', huöja' ga zoë' Dios Xuz, Nu nac tsahui', ati' cutur la'lé'inë' neda'.

¹¹ Gchuguë' quequë' Dios le chbchuguë' qui tu' xöhui' nu rna be'i bunách yödzyú ni.

¹² 'Yela'gac zian didza' rē'nda' gū'lena' lbi'ili', san cutu gac tséjñi'li' na'a.

¹³ Cati' guidē' Dios Bó' La'y, Nu rui' didza' gdutē' li, Lē' usédnē' lbi'ili' yúgu'tē le nac gdutē' li na', le cutu gu'ē didza' racz queē', san gu'ē yúgu'tē didza' na' yōnnē' ru'ē Xuza', len gunē' ga gnózi'li' yúgu'tē le ral-la' gac.

¹⁴ Lē' gunē' neda' ba la'n, le si'ē le naqui quia', len gunē' ga gnózi'li' lei.

¹⁵ Yúgu'tē le naqui queē' Dios Xuz naqui quia'. Qui lē ni na' gnia' si'ē le naqui quia', len gunē' ga gnózi'li' lei.

Yöl-la' rsēbi ladxì' huöac yöl-la' rudziji

¹⁶ Gnē' ca' Jesús:

—Yetú chi'idau'z len cutur glé'ili' neda', atí yetú chi'idau'z ca' ulé'ili' neda', le huöja' ga zoē' Dios Xuz.

¹⁷ Ni'r tē lza'quē' tuē' yetué' bönni' uséd queē', ta'né':

—¿Bizxa rna didza' ni rē' rē'u? Rnē': "Yetú chi'idau'z, len cutur glé'ili' neda', atí yetú chi'idau'z ca' ulé'ili' neda', len nac le huöja' ga zoē' Dios Xuz."

¹⁸ Ni'r gulané':

—¿Bizxa caz rē'ni gna didza' ni, gnē': "Yetú chi'idau'z"? Cutu réjni'tu didza' ni ru'ē.

¹⁹ Ráquibe'inē' Jesús tē'nnē' la'nabnē' Lē', atí rē' lequē':

—¿Naru' rnabitsa lza'li' ca nac qui didza' na' bē'a, gnia': Yetú chi'idau'z, len cutur glé'ili' neda', atí yetú chi'idau'z ca' ulé'ili' neda'?

²⁰ Le nactē rēpa' lbi'ili': Cōdxi' len gsēbi ladxì'li', san bunách yōdzlyú ni ludziji cati' ludōddē' neda'. Ni'r zal-la' gsēbi ladxì'li', huöac yöl-la' rudziji yöl-la' rsēbi ladxì' queēli' cati' ulé'ili' neda'.

²¹ Tu ngul cati' chzoa soabi' bi'idau' queēnu, rzaca' rguinu, le chbdxin dza queēnu, san cati' chzoabi' tubi' bi'i bönni'dau' queēnu, cutur rajneynu lē na' butsganu, le rudzijinu le chguljbi' tubi' bi'i bönni'dau' yōdzlyú ni.

²² Lēzca' cni rac queēli', rsēbi ladxì'li' na'a, san huöda' duyúa' lbi'ili', atí ni'r udziji ladxì'li', atí cutu sáqui'nē' bönni' ugúē' yöl-la' rudziji queēli' na'.

²³ 'Dza ni'r cutu bi gnábili' neda'. Le nactē rēpa' lbi'ili': Yúgu'tē le gnabli' lahuē' Dios Xuz, len ugunli' dxin la' neda', Lē' gunnē' queēli'.

²⁴ Ga rdxintē na'a dza cutu rugunli' dxin la' neda' cati' bi rnábili'-nē' Dios Xuz. Gul-náb cni, atí gdél-li'li' lē na' gnabli', quiē gac gdu yöl-la' rudziji queēli'.

Ruxicjē' Jesucristo lu le rac yōdzlyú ni

²⁵ Gnē' ca' Jesús:

—Yugu' lē na' chbé'lena' lbi'ili' didza' bena' lsaqui'. Huadxín dza cati' cutur gū'lena' lbi'ili' didza' le runa' lsaqui', san yalj lulu gū'lena' lbi'ili' didza' ca nac queē' Dios Xuz.

²⁶⁻²⁷ Dza na' gnabli' lahuē' Dios len ugunli' dxin la' neda', atí rēpa' lbi'ili', cutu gun bayúdx gáta'yua' lahuē' Dios Xuz uláz queēli', le nadxi'inē' lbi'ili' Lēczē' Dios Xuz. Nadxi'inē' lbi'ili' le nadxi'ili' neda' len réjlē'li' bruja' ga zoē' Dios.

²⁸ Bruja' ga zoē' Dios Xuz, len bdxina' yōdzlyú ni. Yetú ca', uca'na' yōdzlyú ni, atí huöja' ga zoē' Dios Xuz.

²⁹ Ni'r glé' Lē' bönni' uséd queē', ta'né':

—Na'a ru'u didza' yalj lulu, len cutur runu' lsaqui'.

³⁰ Na'a ráquibe'itu' nõcznu' Li' yúgu'tè len cutu run bayúdx nu bi gnabi yudxi Li', le rguíxjöi'nu' netu' le zi'a gnabtu'. Qui læ ni na' réjlè'tu' bruju' ga zoë' Dios.

³¹ Bubi'è didza' Jesús, rè' lequë':

—¿Naru' réjlè'tsali' neda' na'a'?

³² Gul-yú, huadxín dza, len chrdxin dza na', cati' gáslasli' qui queëli', uca'nli' neda' tuza', san cutu soa' tuza', le zóalenczè' neda' Dios Xuz.

³³ Yugu' didza' ni chgudxa' lbi'ili' quië cuequi dxi ládxi'li', le nacli' quia' neda'. Yödzyú ni gac queëli' le usaca' zi' lbi'ili', san gul-típ ládxi'li'. Neda' chbuxicja' lu le rac yödzyú ni.

17

Jesús rnabnë' Dios gáclenë' nup da'gac Lë'

¹ Budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, bchis lahuë', ruyüë' yehua' yubál, rnë':
—Dios Xuz, chbdxin dza. Ben ga gla' lahui yöl-la' yení' quia' neda', Zxi'nu', quië gac guna' ga gla' lahui yöl-la' yení' quiu' Li'.

² Ben cni le chnudödu' lu na'a' yöl-la' uná bë' gna bé'ida' yúgu'tè bunách, len gu'a yöl-la' na'bán gdu quegac yúgu'tè nup na' chbennu' quia'.

³ Lë ni nac yöl-la' na'bán gdu na', le núnbë'quë' Li', nacu' la'z dui Dios gdu, len le núnbë'quë' ca' neda', Jesucristo, ati' Li' nasölu'u neda'.

⁴ 'Neda' chbena' ga nalá' lahui yöl-la' yení' quiu' yödzyú ni, len chbudx bena' dxin na' budödu' lu na'a'.

⁵ Na'a, Xuz, ben ga gla' lahui yöl-la' yení' napa' tsaxón len Li', gac quia' yöl-la' yení' na' guta' quia' tsaxón len Li' dza ni'tè zi'a gata' yödzyú.

⁶ 'Chbulu'a lahui le nacu' Li' lauquë' bönni' ni bennu' quia', nup na' bubiju' ladj bunách yödzyú. Gláquinë' quiu' bönni' ni, ati' bénngacu'-në' quia', ati' tunë' ca rna xtidzu'u.

⁷ Na'a nõcznë' lu na'u Li' za'c yúgu'tè læ na' bennu' quia',

⁸ le chbudöda' lu na'quë' didza' na' budödu' Li' lu na'a' neda', ati' lequë' nazí' lu na'quë' lei, len táquibe'inë' bruja' ga zu' Li', len ta'yejlë' Li' nasölu'u neda'.

⁹ 'Neda' ráta'yua' Lau' gáclenu' lequë'. Ráta'yua' Lau', clëg gáclenu' yúgu'tè bunách yödzyú, san gáclengacu'-në' bönni' ni chbénngacu'-në' quia', le náquicnë' quiu'.

¹⁰ Yúgu'tè nup náquigac quia' náquigac ca' quiu', ati' nup na' náquigac quiu' náquigac ca' quia', ati' ca nacgac nup na' rulu' lahui yöl-la' yení' quia'.

¹¹ 'Na'a, cutur uga'na' yödzyú ni, san luga'në' yödzyú yugu' bönni' ni, ati' neda' dusóalena' Li'. Xuz La'y, len yöl-la' huac quiu' ben chí'i nup ni chbennu' quia', quië lacquë' tuz, ca na' nacru' tuz rè'u.

¹² Cati' ni' gzóalena' lequë' yödzyú ni, ben chí'igaca'-në', buguna' dxin yöl-la' huac na' bennu' quia'. Nup na' bennu' quia', ben chí'igaca'-në', ati' nitüë' cutu bunitia'-në', san tuzé' bönni' na' naquë' ca zxi'n tu' xöhui', len ral-la' nitië' tsaz, quië utság le nayúj lu guich la'y.

¹³ 'Na'a dusóalena' Li', san tsal ni zoa' yödzyú ni, ru'a yugu' didza' ni quië gac gdu quequë' yöl-la' rudziji ca na' rac quia' neda' yöl-la' rudziji.

¹⁴ Neda' chbudöda' lu na'quë' xtidzu'u, ati' tu'zóa lequë' tsal' bunách yödzyú ni le cunacquë' tuz len leygac, ca na' nac quia' neda', cutu naca' tuz len bunách yödzyú ni.

¹⁵ Ráta'yua' Lau', clëg cuacu'-në' yödzyú ni, san gun chí'igacu'-në', cui la'dzunë' lu na' tu' xöhui'.

16 Cutu nacquë' tuz len bunách yödzyly ni ca na' nac quia' neda', cutu naca' tuz len bunách yödzyly.

17 Bubij quizi quiu' lequë', ugunu' dxin le nac gdu'të li. Le nac gdu'të li na' nac xtidzu'u.

18 Ca na' benu' Li', bsölu'u neda' ladj bunách yödzyly ni, lëzca' cni runa' neda', rsóla'gaca'-në' ladj bunách yödzyly.

19 Le nadxi'igacda'-në' rudód cuina' quiu', quië lurujë' ca' lequë' quizi quiu' le nazi' lu na'quë' le nac gdu'të li.

20 'Ráta'yua' Lau', clëg quégaczë' bönni' ni, san lëzca' quequë' bönni' ni' la'yejlë'ë neda' ni'a qui didza' lu'ë bönni' ni.

21 Ráta'yua' Lau' gunu' ga lacquë' tuz yúgu'të', len lacquë' ca' tuz len rë'u, ca na' nacu' Li', Xuza', nacu' tuz len neda', ati' neda' ca', naca' tuz len Li'. Cni ral-la' lacquë' quië la'yejlë' yezica' bunách yödzyly ni, bsóla'czu' neda' Li'.

22 Yöl-la' yení' na' bennu' quia', neda' bë'a ca' quequë', quië lacquë' tuz, ca na' nacru' tuz rë'u.

23 Li' nacu' tuz len neda', ati' neda' gaca' tuz len lequë', quië gac gdu ca nacquë' tuz, len cni láquibe'i yezica' bunách yödzyly ni, bsóla'czu' neda' Li', ati' nadxi'igacdu'-në' ca na' nadxi'inu' neda'.

24 'Xúza'dau', rë'nda' la'cuá'lenë' neda' ga na' tsajsóa' bönni' ni bënnigacu'-në' quia', quië la'lé'inë' yöl-la' yení' na' bennu' quia' le nadxi'inu' neda' dza ni'të, cati' zi'a gunu' yödzyly.

25 Xuza' tsahu'i, cutu núnbë'gac Li' bunách yödzyly ni, san neda' núnbë'cza' Li', ati' yugu' bönni' ni chnözcnë' bsóla'czu' neda' Li'.

26 Bena' ga nözcnë' le nacu' Li', len gunra' ca' ga la'nöznë' lë ni quië ca na' nadxi'inu' Li' neda', lëzca' cni la'dxi'i lza'quë', ati' gaccza' ca' tuz len lequë'.

18

Ta'zönë' Jesús

1 Cati' budx bë'ë yugu' didza' ni Jesús, brujë' ni' ati' zéajlenë' yugu' bönni' uséd queë'. Gdödë' yetslá'a yegu Cedron len bdxinë' ga ni' dë tu la' yël, ati' latj ni gyázlenë' yugu' bönni' uséd queë'.

2 Lëzca' Judas, bönni' na' udödë' Jesús, nunbë'ë la' yël na', le butubë' ni' Jesús zian lzu yugu' bönni' uséd queë'.

3 Ni'r bchë'ë Judas tu cö' bönni' rjaquë' gdil-l len yugu' bönni' ni'a na'quë' bxuz uná bë' len ni'a na'quë' bönni' gdu' fariseo, ati' yjaquë' ga ni' zoë' Jesús, nua'quë' yugu' gui' yör, len yugu' le ta'neynë'.

4 Ni'r, le nözcnë' Jesús yúgu'të le ral-la' gac queë', brujë' ga ni' zoë' len rë' lequë':

—¿Nuzxa rguiljli'?

5 Gulubi'ë didza', të' Lë':

—Jesús, bönni' Nazaret, rguiljtu'-në'.

Jesús rë' lequë':

—Néda'cza'.

Zóalenë' ca' lequë' Judas, bönni' na' rudödë' Jesús lu na'quë'.

6 Cati' Jesús gudxë' lequë': "Néda'cza'", ni'r gulubiguë'ë guzcudzu'l len guladzö'ë lyu.

7 Jesús gnabnë' lequë' leyúbl, rnë':

—¿Nuzxa rguiljli'?

Të' Lë':

—Jesús, bönni' Nazaret, rguiljtü'-në'.

⁸ Ni'r bubi'ë didza' Jesús, rnë':

—Chgudxa' lbi'ili', néda'cza'. Chqui' rguiljli' neda', gul-güi'-quë' latj tshuöjqüë' bönni' ni.

⁹ Cni gnë' Jesús quië butság didza' na' bë'ë, gnë': "Nup ni bennu' quia', nitüé' cutu bunitia'-në'."

¹⁰ Ni'r, le nu'ë guia tuchi' Simón Pedro, gleycjë' lei, len bentë' huë' Malco, huen dxin queë' bxuz blau, bchuguë' guid naguë' yubél bönni' na'.

¹¹ Ni'r Jesús rë' Pedro na':

—Bugü'u lidx, guia tuchi' quiu'. ¿Naru' cu ral-la' saca' qui'a lë na' chnunë' quia' Xuza'?

Rdxinë' Jesús lahuë' bxuz blau

¹² Gulazönë' Jesús len glúguë'ë Lë' bönni' na' rjaquë' gdil-l len bönni' na' nacu'ë lu në'ë, lenca' yugu' bönni' ni'a na'quë' bönni' judío uná bë'.

¹³ Ni'r gulachë'ë Lë' zi'al lahuë' Anás, le naquë' xtau' zxi'në' Caifás, bönni' naquë' bxuz blau iz na'.

¹⁴ Naquë' Caifás bönni' na' buzéjni'në' yugu' bönni' judío uná bë', bului'inë' lequë' dxi'ar gac gatië' tuzë' bönni' len clëg nit gdutë yödZ quequë'.

Rnë' Pedro: "Cutu núnbë'a-në' Jesús"

¹⁵ Yjaquë' cúdzu'lë' Jesús Simón Pedro len yetüë' bönni' uséd queë' Jesús, zajnauquë' Lë'. Bönni' uséd ni gyázlenë' Jesús lö'a qui lidx bxuz blau, le nunbë'ë lë' bxuz blau na'.

¹⁶ Buga'në' Pedro ni'l ga nu ryaz lö'a na'. Qui lë ni na' burujë' bönni' uséd na' nunbë'ë lë' bxuz blau, ati' bé'lenë'-nu didza' ngul na' run chi'inu ga nu ryaz lö'a na', len benë' ga gyazië' Pedro lö'a.

¹⁷ Ni'r rënu Pedro ngul na' run chi'inu ga nu ryaz lö'a, rnanu:

—¿Naru' cu da'u ca' li' bönni' ni?

Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Clëg neda'.

¹⁸ Le run ziaq, nabéquiquë' gui' yugu' bönni' huen dxin len yugu' bönni' ni'a na'gac bunách gdau', ati' zuicnë' ra' gui' na', tu'tsë'i cuinquë'. Lëzca' zuilenë' lequë' Pedro, rutsë'i cuinë'.

Bxuz blau rnabi yudxnë' Jesús

¹⁹ Ni'r gnabi yudxnë' Jesús bxuz blau quië gnöznë' nupx da'gac Lë' len nacx nac le rusédnë' bunách Jesús.

²⁰ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Yalj lulu bé'lëna' yúgu'të bunách didza'. BusédtecZda' lequë' gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios lenca' nchil gdau', ga ni' tu'dubë' yúgu'të bönni' judío, len cutu bi didza' bë'a bagachi'z.

²¹ ¿Bizx quië rnabi yudxnu' neda'? Gnabi yudxi nup ni' gulayöni didza' bé'lëna' lequë'. Byutsca', nözcnë' didza' na' bé'lëna' lequë' bönni' na'.

²² Cati' budx bë'ë didza' ni Jesús, gdapë'ë ru'ë Jesús bönni' ni'a na'gac bunách gdau' zoë' ni', rnë':

—¿Naru' cni rubi'tsu' didza' lahuë' bxuz blau?

²³ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Chqui' cugnía' dxi'a, gdixjö' bizxal didza' bë'a cunác dxi'a, len chqui' guc dxi'a didza' bë'a, ¿bizx quië na' gdapu'u neda'?

24 Ni'r bsölë'ë Jesús nágue'ë Anás na', ati' guluschinë' Lë' lahuë' Caifás, naquë' gdu bxuz blau.

Leyúbl rnë' Pedro: "Cutu núnbë'a-në' Jesús"

25 Cati' ni' zuinë' Pedro ra' gui' rutsë'i cuinë', glë' lë' bönni' nacu'ë ni', ta'né':
—¿Naru' cu da'u ca' li' Jesús na'?

Gdá'baguë'ë Pedro, rnë':

—Clëg neda'.

26 Zoë' ni' bönni' huen dxin queë' bxuz blau, naquë' di'a dza queë' bönni' na' Pedro bchuguë' guid nague', ati' bönni' huen dxin na' rë' Pedro:

—¿Naru' cu blë'icзда' li' la' yël ni', dzagu'-në' Jesús?

27 Leyúbl gdá'baguë'ë Pedro, ati' la' gródxhtëba' zxi'n druz.

Rdxinë' Jesús lahuë' Pilato

28 Ni'r gulachë'ë Jesús, guluzë'ë lidxë' Caifás na', len guladxinë' yúlahui' queë' bönni' rna bë'ë, nazi' lei Pretorio. Chza' reni' dza na' ati' cutu gulayazië' yúlahui' na' bönni' judío, le táquinë' la'baguë'ë zxguia' chqui' la'yazië' ni', le gun ga cugác lahuë' xtsó' Lni Pascua, lni na' tu'spanë' ca benë' Dios, bubijë' bunách Israel luyó Egipto.

29 Ni'r brujë' Pilato, bönni' rna bë'ë na', bdxinë' ga na' nacu'ë, len rë' lequë':
—¿Bizxa ruquili'-në' bönni' ni'?

30 Gulubi'ë didza', të' lë':

—La'naru' cu nu'ë dö' bönni' ni, cutu udödtu'-në' lau'.

31 Ni'r rë' lequë' Pilato, rnë':

—Lbi'iczli' gul-ché'ë, len gul-bequi xbey Lë' ca rna bë' zxba queëli'.

Të' lë' bönni' judío, ta'né':

—Cutu dë lu na'tu' nu gdóditu'.

32 Cni guc quië butság xtidxë'ë Jesús, le bë'ë nac ral-la' gatië'.

33 Ni'r buazië' yúlahui' na' Pilato, ati' bulidzë' Jesús len rë' Lë':

—¿I nacu' Li' Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío?

34 Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—¿I racz quiu' rnau' cni, o glë li' cni bunách ca nac quia'?

35 Pilato rë' Lë':

—¿Naru' ráquitsanu' naca' judío? Guludödë' Li' lu na'a yugu' bönni' uládz quiu' len yugu' bxuz uná bë'. ¿Bizxa caz benu'?

36 Ni'r bubí'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Rna bë'a neda', san clëg ca ta'ná bë' bunách yödzylyú ni. La'naru' rna bë'a ca ta'ná bë' bunách yödzylyú, la'dil-lë' bönni' da'quë' neda', cui lu'ë latj nu udód neda' lu na'quë' bönni' judío. Ca rna bë'a neda' cutu nac ca ta'ná bë' bunách yödzylyú ni.

37 Ni'r Pilato rë' Lë':

—¿Nactsu' ca' bönni' rna bë'ë?

Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Naca' ca na' rnau'. Qui lë ni na' bida' ga gulja' yödzylyú ni, quië guna' lna' lau qui le nac gdu'të li. Tu'zë naggac didza' ru'a yúgu'të nup ni tun le nac gdu'të li.

38 Pilato rë' Lë':

—¿Bizxa na' le nac gdu'të li?

Ta'chuguë' queë' Jesús gatië'

Cati' budx gnë' cni Pilato, burujë' leyúbl ga na' nacu'ë bönni' judío uná bë' na', len rë' lequë':

—Cutu bi dö' rudzöldä' nu'ë bönni' ni.

³⁹ Lbi'ili' dë tu le nalébili' runli' cati' rac Lni Pascua ni, rnabli' lahua' usana'-në' queëli' tuë' bönni' nadzunë'. ¿I ré'nili' usana'-në' queëli' Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío?

⁴⁰ Ni'r glu'ë zidzj didza' leyúbl yúgu'të', ta'né':

—Clëg bönni' ni, san Barrabás usanu'-në' queëtu'.

Barrabás na' naquë' gban.

19

¹ Ni'r bchë'ë Jesús Pilato, len benë' ga gulaguinë' Lë' bönni' rjaquë' gdil-l.

² Glunë' tu bregui' xzuza' në'i yötsi' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' guludxië' lei icjë' Jesús, len gulugacuë' Lë' tu lari' tunn xna ca nac le tacuë' bönni' ta'ná bé'ë.

³ Ni'r gulabiguë'ë lahuë' Jesús, len të' Lë':

—Bica' bau' Li', Bönni' Rna Bé'inë' Bunách Judío.

Ni'r gulagapë'ë lau ru'ë.

⁴ Ni'r burujë' leyúbl Pilato, len rë' yugu' bönni' judío uná bë', rnë':

—Gul-yú, ubija'-në' lauli' ni quië gnözili' nitú le nac dö' cutu rudzöldä' nu'ë bönni' ni.

⁵ Ni'r brujë' Jesús, dxia icjë' bregui' xzuza' në'i yötsi' na' len nacuë' lari' tunn xna ná'. Pilato rë' lequë':

—Ni zoë' bönni' ni.

⁶ Cati' gualé'inë' Jesús yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' ni'a na'quë', zidzj glu'ë didza', ta'né':

—Bdë'ë lë'i yag cruz. Bdë'ë lë'i yag cruz.

Pilato rë' lequë':

—Lbi'iczli' gul-chë'ë len gul-tsjdë'ë lë'i yag cruz. Neda' cutu bi dö' budzöldä' nu'ë bönni' ni.

⁷ Ni'r bönni' judío na' të' lë':

—Dë queëtu' tu xba, len rna bë' zxba queëtu' na' ral-la' gatië' bönni' ni le gnë' naquë' Zxi'në' Dios.

⁸ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, gudxrnë'.

⁹ Leyúbl buazië' yúlahui' na', len rë' Jesús:

—¿Gazxtë bönni' Li'?

Cutu bi didza' bubi'ë Jesús.

¹⁰ Ni'r Pilato rë' Lë':

—¿Naru' cu ubi'itsu' didza', quíxjöi'nu' neda'? ¿Naru' cu nöznu' dë lu na'a udá'a Li' lë'i yag cruz, len dë lu na'a usana' Li'?

¹¹ Bubi'ë didza' Jesús, rë' lë':

—Cutu bi dë lu na'u gunu' quia' la'naru' cu nudödë' lu na'u yöl-la' uná bë' na' Dios. Qui lë ni na', bönni' na' budödë' neda' lu na'u nabága'rë' zxguia' ca li'.

¹² La' ni'z rzu rbö'ë Pilato usanë' Jesús, san glu'ë zidzj didza' bönni' judío uná bë', ta'né':

—Chqui' usanu'-në' bönni' ni, cutu rdzagu'-në' dxi'a César, bönni' rna bé'inë' gdatë yödzyú. Nu bönni' run cuinë' bönni' rna bë'ë, rdá'baguë'ë César na'.

¹³ Cati' byönnë' didza' ni Pilato, gna bé'inë' nup tsajxi'gac Jesús, ati' grö'ë xlatjé' ga rbequi xbeyné', latj na' nazi' lei Lö'a Ga Zxoagac Guiöj Blag, len ca nac didza' hebreo nazi' lei Gabata.

¹⁴ La' dza na'z nac dza zi'a gdxin Lni Pascua, len nac gdu huagbíd. Ni'r gudxé' yugu' bönni' judío uná bē' na' Pilato, rnē':

—Ni zoë' bönni' rna bé'inë' lbi'ili'.

¹⁵ Glu'ë zidj didza', ta'né':

—Bëtië', bëtië'. Bdë'ë lë'i yag cruz.

Pilato rē' lequë':

—¿Rnábitali' neda' udá'a-në' lë'i yag cruz bönni' rna bé'inë' lbi'ili'?

Gulubi'ë didza' bxuz uná bē', ta'né':

—Nudur nu zoa rna be'i netu'. Tuzë' César rna bé'inë' netu'.

¹⁶ Qui lë ni na' budödë' Jesús lu na'quë' Pilato, quië tsajda'quë' Lë' lë'i yag cruz. Ni'r gulaguel-lë'ë Jesús, len gulaché'ë Lë' ni'l.

Tu'dé'ë Jesús lë'i yag cruz

¹⁷ Brujë' ni' Jesús, nu'ë yag cruz queë', zijë' latj nazi' lei Latj Qui Böga' Icjru', len ca nac didza' hebreo nazi' lei Gólgota.

¹⁸ Ni' guludé'ë Jesús lë'i yag cruz, ati' guludá'lenë' Lë' tsazxón lë'igac yag cruz yechopë' bönni'. Tsla'a hueaj ta'dé'ë, ati' Jesús dë'ë gatsj lahui'l chopë' bönni' na'.

¹⁹ Bsölë'ë Pilato bönni' buzujë' lu guich tu didza' le buzóë' lë'i yag cruz icjlë' Jesús, le rna cni: "Jesús, Bönni' Nazaret, Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío."

²⁰ Gululabë' didza' ni zian bönni' judío, le zoa gal-la'z ra' yödz ga na' guludé'ë Jesús lë'i yag cruz, ati' didza' na' nuzujë' lu didza' hebreo, len lu didza' griego, len lu didza' latín.

²¹ Të' Pilato bxuz uná bē' quequë' bönni' judío, ta'né':

—Cutu uzuju', Bönni' Rna Bé'inë' Bönni' Judío. Bzuj cni: "Lë' gnë': Gna bë'ida' bönni' judío."

²² Bubi'ë didza' Pilato, rē' lequë':

—Le chnuzuja', tsaz chnuzuja'.

²³ Cati' budx guludé'ë Jesús lë'i yag cruz bönni' na' rjaquë' gdil-l, gulaguel-lë'ë lari' nacué' Jesús. Gulabijë' tapl, tu cuia hueaj guta' qui queëquë'. Gulaguel-lë'ë ca' lari' gxoá yenë' Jesús, ati' lari' na' cutu nadía, san nadúb tuz ca nadúb.

²⁴ Ni'r bönni' na' rjaquë' gdil-l glë lza'quë' tuë' yetúë', ta'né':

—Cutu gchúguru' lei, san dxi'ar gac uyuru' le gac bē' quië gnöziru' nuzxa gaqui qui.

Cni guc, butság ca nayúj lu guich la'y, rna:

Gulaguisië' qui queëquë' lari' nacua',

Len qui lari' quia' guluyúë' le nac bē'.

Cni glunë' bönni' na' rjaquë' gdil-l.

²⁵ Gulacua'nu gal-la' ga na' dë'ë Jesús lë'i yag cruz xnë'ë, len ngul zxilnu xnë'ë, len María, ngul queë' Cleofas, len María Magdalena.

²⁶ Cati' blé'inë'-nu xnë'ë Jesús, len blé'inë' ca' ni' bönni' uséd queë' na' nadxi'inë', gudxë'-nu xnë'ë:

—Na'a, na' zoë' zxi'nu'.

²⁷ Ni'r gudxë' bönni' uséd queë' na':

—Na' zoanu xna'u.

La' dza ni'z benë' ga yajsoanu lidxë' bönni' uséd na'.

²⁸ Gdöd ni, le nözcznë' Jesús yúgu'të chböa budzág lahui, len quië utság le nayúj lu guich la'y, gnë':

—Rbidxa' nis.

²⁹ Dë ni' tu xziga' yudz nup zi. Ni'r bönni' na' rjaquë' gdil-l gulugui'jë' nup zi na' tu le blul rxzup nis, ati' guluzóë' lei lahui gui, len guludé'ë lei ru'ë Jesús quië xupë'.

³⁰ Budx gu'ë Jesús nup zi na', gnë':

—Chnactë.

Ni'r buzótj icjë'. Burujtë bö' nacczë', gutië'.

Runé'ë yag tuchi' cuit lë'ë Jesús bönni' rijë' gdil-l

³¹ Ni'r, le nac dza zi'a gdxin Lni Pascua na', len le cural-la' lugá'n nup natgac lé'igac yag cruz cati' nac dza la'y quequë', le nac tu dza la'y zxöntë, qui lë ni na' gláta'yuë' lahuë' Pilato bönni' judío guië' bönni' rjaquë' gdil-l tsajitsjquë' xzagsjquë' bönni' da'quë' lé'igac yag cruz, len luzötjë' lequë' lé'igac yag cruz na'.

³² Qui lë ni na' gulabiguë'ë ni' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' gulaguitsjë' xzagsjë' bönni' zi'al, len lëzca' cni glunë' queë' yetüë' bönni' na' dá'lenë' Jesús lë'i yag cruz.

³³ Cati' guladxinë' ga na' dë'ë Jesús len gulalé'inë' chnatië', cutu gulaguitsjë' xzagsjë'.

³⁴ Ni'r buné'ë yag tuchi' cuit lë'ë Jesús tuë' bönni' na' rijë' gdil-l, ati' la' brujtë rön len nis.

³⁵ Neda', Juan, blé'ida' lë ni, len runa' lna' lau qui, ati' le runa' lna' lau nac gdu'të li. Nözcza' ru'a didza' gdu'të li, quië tséj'ë'li' ca' lbi'ili' ca nac queë' Jesús.

³⁶ Glac yugu' lë ni quië butság le nayúj lu guich la'y, rna: "Cutu gatsj nitú dxit yu'ë."

³⁷ Yetú le nayúj ca' lu guich rna cni: "Luyüë' bönni' na' guluné'ë lë' yag tuchi'."

Tu'cachë'ë Jesús

³⁸ Gdöd guc yúgu'të lë ni, gyijë' José, bönni' yödz Arimatea, len dë'ë Jesús, san bagachi'z le rádxinë' yugu' bönni' judío uná bë', ati' gnabë' lahuë' Pilato gu'ë lë' latj u'ë Jesús. Pilato bë'ë lë' latj. Ni'r bdxinë' José ga na' dë'ë Jesús lë'i yag cruz, ati' bu'ë Lë'.

³⁹ Lëzca' bdxinë' ni' Nicodemo, bönni' na' gyijë' zi'al yajyüë' Jesús chdzö'l, nu'ë tu le nuts'i'i nör sla' qui mirra, len tu le rla' zxiX, nac ca tu gayuá' guía.

⁴⁰ Ni'r gulaguel-lë'ë Jesús José len Nicodemo na', len guluchólinë' Lë' yugu' lári'dau' ati' gulagu'ë lahuil lë na' nuts'i'i nör sla' qui mirra len le rla' zxiX, glunë' ca nalébcnë' tunë' bönni' judío cati' tu'cachë'ë bönni' nat.

⁴¹ Gal-la' ga na' guludé'ë Jesús lë'i yag cruz dë tu la' yël, ati' gatsj lahuil la' yël na' zoa tu yeru ba cub nadj lë'i gu'a guiöj, yeru ba na' nutu nu ta'güi'në'.

⁴² Lu yeru ba na' gulagu'ë Jesús le dë gal-la'z yeru ba na' len le nac dza tu'pé'ë qui Lni Pascua bönni' judío.

¹ Cati' chnac zildau' dza domingo, ni' nac chul, gyeajnu María Magdalena ra' yeru ba na', ati' blé'ínu chnadúa guiöj blag na' buséy ga nu ryaz yeru ba na'.

² Ni'r jarélu'nu böajnu ga zoë' Simón Pedro, dzaguë' lë' yetüë' bönni' uséd, bönni' na' Jesús nadxi'inë' lë', ati' rënu lequë':

—Gulubijë' Xanru' yeru ba ni', len cutu nózitu' gazx gulagu'ë Lë'.

³ Ni'r gularujë' Pedro len yetüë' bönni' uséd na', zjaquë' ra' yeru ba na'.

⁴ Tsaxxón ta'xítí'ë gropë', san yetüë' bönni' uséd na' jarélu'rë' gxítí'ë ca Pedro, ati' zi'al lë' bdxiné' ra' yeru ba na'.

⁵ Byechuë' len buyúë' lu yeru ba na', len blé'inë' yugu' lári'dau' na' gularöli-në' Jesús, nacué' ni', san cutu gyazië' yeru ba na'.

⁶ Ni'r bdxiné' Simón Pedro cúdzu'lë' yetüë' bönni' uséd na', ati' gyazië' lë' yeru ba na', len blé'inë' lári'dau' na' nacué' ni'.

⁷ Lëzca' blé'inë' lári'dau' na' gulaxóë' icjë' Jesús, cutu dëlen yezica' lári'dau' na', san tsla'l nudúb quizi.

⁸ Ni'r gyazië' ca' yetüë' bönni' uséd na' bdxiné' zi'al ra' yeru ba na', len blé'inë' ca na' nac, ati' gyejlë'ë didza' bë'ë Jesús.

⁹ Cni guc, le cutu ta'yéjní'nidë' le nayúj lu guich la'y ca run bayúdx gac queë' Jesús, ubanë' lu yöl-la' gut.

¹⁰ Ni'r gropë' bönni' uséd na' yhuöjqüë' lidxquë'.

Rulu' lahuë' Jesús launu María Magdalena

¹¹ Buga'nnu María ni'l ra' yeru ba na', rbödxnu. Tsal ni' rbödxnu, byéchu, buyunu lu yeru ba na'.

¹² Ni' blé'ínu chopë' gbaz la'y queë' Dios, nácuquë' lari' chguich. Rö'quë' ni', tuë' icjl ba na', len yetüë' xni'l ba na' ga ni' gulagu'ë Jesús.

¹³ Të' lënu gbaz la'y na', ta'né':

—Nguldau', ¿bizx quië rbödxu'?

Rënu lequë':

—Le guluú'ë Xana', len cutu nözda' gazx gulagu'ë Lë'.

¹⁴ Cati' budx gnanu cni, bueycju len blé'ínu-në' Jesús, zoë' ni', san cutu ráquibe'ínu Jesús na'.

¹⁵ Ni'r Jesús gudxë'-nu:

—Nguldau', ¿bizx quië rbödxu'? ¿Nuzxa ruguilju'?

Le ráquinu naquë' Lë' bönni' run chí'ë la' yël na', rënu Lë':

—Bönni', chqui' lí' bu'u-në', gdxjói' neda' gazx glu'u-në', ati' neda' u'a-në'.

¹⁶ Ni'r Jesús gudxë'-nu:

—María.

Ni'r bueycju, len lu didza' hebreo rënu Lë':

—Raboni.

Didza' ni rna: “Bönni' Usédi quia”.

¹⁷ Jesús rë'-nu:

—Cutu canu' neda', le cutu ruhué'pida' ga zoë' Xuza'. Na'a, gyeaj ga nacué' böchi' lza'a, ati' yjöd-x-quë': “Cni rnë' Jesús: Huëpa' ga zoë' Xuza', naquë' ca Xuzli'. Naquë' Dios quía', len Dios queëli'.”

¹⁸ Ni'r gyeajnu María Magdalena na', yajtíxjói'nu bönni' uséd queë' Jesús chblé'ínu-në' Xanru' len ca nac didza' na' gudxë'-nu.

Rulu' lahuë' Jesús lauhuë' bönni' uséd queë'

¹⁹ Cati' chgul la' dza na'z, le nac dza domingo, nudubquë' bönni' uséd queë' Jesús, ati' nayéjy yu'u ga na' nacu'ë le tádxiné' yugu' bönni' judío uná bé'. Ni'r buluí' lahuë' Jesús gatsj lahuí'l ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'.

²⁰ Cati' budx gudxë' lequë' didza' ni, bului'inë' lequë' në'ë len cuit lë'ë. Ni'r tu'dzijnë' bönni' uséd na' le tu'lé'inë' Xanru'.

²¹ Ni'r rë' lequë' leyúbl Jesús, rnë':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'. Ca benë' Xuza', bsölë'ë neda', lëzca' cni rsöla'a lbi'ili' tsjenli' xchina'.

²² Cati' budx gnë' cni, bulubë' laquë' len rë' lequë':

—Gul-sí lu na'li' Dios Bö' La'y.

²³ Núi'tëz nu unít lauli', nu na' ben dul-la', chy'u yöl-la' runít lau qui, ati' núi'tëz nu cutu unít lauli' lei, nagá'n dul-la' qui nu na' nun dul-la'.

Cutu rejlä'ë Tomás

²⁴ Cutu zóalenë' lequë' Tomás cati' duyúë' lequë' Jesús. Naquë' Tomás tuë' bönni' chinuë' ni', len tu'ë ca' lë' Bönni' Cuach.

²⁵ Gdöd ni' glë' Tomás yezíca'rë' bönni' uséd na', ta'në':

—Chblé'itu'-në' Xanru'.

Tomás rë' lequë':

—Chqui' cutu glé'ida' në'ë ga bnë' bdidj, len gnë'a xbönni' na'a ga na' bnë'gac bdidj na', len gnë'a na'a cuit lë'ë ga na' bnë' yag tuchi', cutu ca' tséjlë'a.

²⁶ Cati' chgdöd yexunu' dza, nudubquë' leyúbl lu yu'u bönni' uséd na', ati' zóalenë' lequë' Tomás na'. Zal-la' nayéjy yu'u ga na' nacu'ë, buluí' lahuë' Jesús gatsj lahuí'l ga na' nacu'ë, len rë' lequë':

—Gul-zóa dxi ládxi'li'.

²⁷ Ni'r Jesús rë' Tomás na':

—Bnë' ni' xbönni' na'u, len byu na'a ni. Bnë' na'u cuit lë'a ni, len cutur gac chop ladxu'u, san gyejlë' neda'.

²⁸ Ni'r bubí'ë didza' Tomás, rë' Lë':

—Xána'dau', len Dios quia'.

²⁹ Jesús rë' lë':

—Tomás, le blé'inu' neda', réjlë'u. Bica' ba nup ni' la'yejlë' neda' zal-la' cutu la'le'i neda'.

Le rë'ni gun didza' nayúy lu guich ni

³⁰ Benë' Jesús zianr ca' yöl-la' huac laquë' bönni' uséd queë', le cunayujgac lu guich ni.

³¹ Yugu' lë ni nuzuja' lu guich quië tséjlë'li' naquë' Jesús Bönni' na' ru'ë Dios lë' Cristo, Xzi'në' Dios, len cati' tséjlë'li', gata' queë'li' yöl-la' na'bán gdu le réjlë'li'-në'.

21

Rulu' lahuë' Jesús laquë' gadxë' bönni' uséd queë'

¹ Gdöd guc lë ni, leyúbl buluí' lahuë' Jesús laquë' bönni' uséd queë' ga nac ra' nis xzön qui Tiberias, ati' cni guc ca na' buluí' lahuë' laquë'.

² Nudubquë' Simón Pedro, len Tomás, bönni' na' tu'ë ca' lë' Bönni' Cuach, len Natanael, bönni' yödZ Caná qui luyú Galilea, len yugu' bönni' xzi'në' Zebedeo, len yechopë' ca' bönni' uséd queë' Jesús.

³ Simón Pedro rē' lequē':

—Tsija' tsajxōna'-ba' bōl.

Tē' lē' yezíca'rē', ta'né':

—Huazá'lentū' ca' li'.

Ni'r yjaquē' len gulabenē' tu lē'i bárcodau', ati' rēl' ni' nituba' bōl cutu gulazōnē'-ba'.

⁴ Cati' chza' rení', yajsóé' Jesús luyú ra' nis na', san cutu táquibe'inē' Jesús na' bōnni' uséd queé'.

⁵ Ni'r Jesús rē' lequē':

—Zxí'na'dau', ¿naru' cudeyba' lati' bōl queēli'?

Gulubi'ē didza', tē' Lē':

—Nituba'.

⁶ Ni'r Jesús rē' lequē':

—Gul-chilj' tsla'a yubél barco yōxj bōl queēli' ati' sōngaclí'-ba'.

Ni'r gulachiljē' lei, ati' cutur guc lubijē' lei, le naguíraba' bōl lē'i yōxj bōl na'.

⁷ Ni'r rē' Pedro bōnni' uséd na' nadxi'inē' lē' Jesús, rnē':

—Xanru' na'.

Cati' byōnnē' Simón Pedro, "Xanru' na'", bōacuē' lari' gucuē', le nagúé' lei zi'al, ati' gyaziē' lu nis.

⁸ Guladxinē' yezíca'rē' bōnni' uséd na', tu'sé'ē barco na', zuna'yjquē' yōxj ga na' dzō'ba' bōl, le cutu nac zi'tu' ga dē luyú bidx, nacz ca tu gayuá' laga' ní'aru'.

⁹ Cati' guladxinē' luyú bidx na', gulalé'inē' rō' ni' gui' yal, len zxoaba' lahui tuba' bōl, len dē ca' ní' yōt.

¹⁰ Jesús rē' lequē':

—Gul-dguá'-ba' ni bōl na' zi'a gzxōngaclí'-ba'.

¹¹ Grenē' Pedro lē'i barco na', gu'yjē' yōxj na' zaca' luyú bidx, nadzá'gacra' bōl zxōn, gdu tu gayuá' yu chí'ínuénba'. Zal-li nacba' bōl zian, cutu brōza' yōxj na'.

¹² Ni'r Jesús rē' lequē':

—Gul-dá gáguli'.

Cutu burúguinē' gnabnē' Lē' nitúē' bōnni' uséd na', cugné': "¿Nuzxa Li'?" Nōzgaccznē' naquē' Xanru'.

¹³ Ni'r gbiguē'ē Jesús len gdel-lē'ē yōt na' lenca' bōl na', ati' bē'ē quequē'.

¹⁴ Lē' ni' nac le bunn lzu buluí' lahuē' Jesús lauquē' bōnni' uséd queé' gdōd bubanē' lu yōl-la' gut.

Ru'lenē' Simón Pedro didza' Jesús

¹⁵ Cati' budx glahuē', Jesús rē' Simón Pedro:

—Simón, zxi'nē' Jonás, ¿naru' nadxi'irnu' neda' ca nadxi'icnē' neda' bōnni' ni'?

Bubi'ē didza' Pedro, rē' Lē':

—Ja, Xan. Li' nōzcznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rē' lē':

—Bgagu yugu' bō'cu' zxíla'dau' quia'.

¹⁶ Jesús rē' lē' le buróp lzu, rnē':

—Simón, zxi'nē' Jonás, ¿naru' nadxi'inu' neda'?

Bubi'ē didza' Pedro, rē' Lē':

—Ja, Xan. Li' nōzcznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rē' lē':

—Bgagu yugu' bö'cu' zxila' quia'.

¹⁷ Jesús rë' lë' le bunn lzu:

—Simón, zxi'në' Jonás, ¿ba rdzag ladxu'u neda'?

Bui'nnë' Pedro le chbunn lzu gnabi yudxnë' lë', gnë': "¿Ba rdzag ladxu'u neda'?" Bubi'ë didza' Pedro, rë' Lë':

—Xan, yúgu'të nöcznu' Li'. Nöznu' rdzag ladxa'a Li'.

Jesús rë' lë':

—Bgagu yugu' bö'cu' zxila' quia'.

¹⁸ Le nactë rëpa' li', cati' ni' nacu' ra'bandau', racz quiu' bugacu cuinu', len ca gnaz quiu' gdau'. Cati' ggulu', ulí na'u, ati' nu yubl ugacu li' lari', len gchë' li' ga ni' cutu guë'nnu' tsiju'.

¹⁹ Yugu' didza' ni bë'ë Jesús nac bë' nac gatië' Pedro, tsajtë'ë lë'i yag cruz, quië gac yöl-la' ba queë' Dios. Cati' budx gnë' cni Jesús, gnë' ca' yetú:

—Gda' neda'.

Ru'ë didza' Jesús ca gac queë' bönni' uséd na' nadxi'inë'

²⁰ Bueycjë' Pedro len blé'inë' zajnauë' lequë' bönni' uséd na' Jesús nadxi'inë' lë'. Naquë' bönni' uséd na' grö'ë cuit lë'ë Jesús cati' ni' glahuë', len gudxë' Jesús: "Xan, ¿nuzxa na' udód Li'?"

²¹ Cati' blé'inë' lë' Pedro, rë' Jesús:

—Xan, ¿bizxa gunë' bönni' ni'?

²² Jesús rë' lë':

—Chqui' rë'nda' uga'në' bönni' ni ga gdxinr dza huöda', cutu ral-la' cö'u baguí'i. Gda' neda' li'.

²³ Gzë didza' ni ga nacu'ë böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo. Táquinë' cutu gatië' bönni' uséd na'. Cutu gudxë' lë' Jesús cutu gatië', san cni gnë': "Chqui' rë'nda' uga'në' bönni' ni ga gdxinr dza huöda', cutu ral-la' cö'u baguí'i."

²⁴ Bönni' uséd ni naca' neda', Juan. Runa' lna' lau quegac lë ni, len nuzuja' lu guich yugu' lë ni, ati' nözili' nac gdutë li le runa' lna' lau.

²⁵ Zianr ca' le benë' Jesús. Chqui' nu uzúj leygac lu guich tu tu, rsaca' quia' yödzyú ni cutu gaqui' la'cuá' guich na' ral-la' nu uzúj. Ca' gac.

LE GLUNĚ BÖNNI GBAZ NASÖLĚ CRISTO

Le gzxı' lu nĚ'ē Dios, gsölĚ'ē Dios Bō' La'y

¹ Cati' buzuja' quiuı' lu guich zi'al, li, Teófilo, neda', Lucas, buzuja' lu guich yúgu'tĚ le gzu lahuĚ' runĚ' Jesús len rusĚdnĚ'

² ga bdxintĚ dza buĚpĚ' yehua' yubá. Cati' zi'a huĚpĚ' yehua' yubá Jesús, dzaguĚ' LĚ' Dios Bō' La'y, gna bĚ'Ě ca ral-la' lunĚ' gbaz queĚ', bönni' na' gröczĚ' lequĚ'.

³ Gdöd gzxaca' gdi'Ě Jesús, gutiĚ'. Ni'r bubanĚ' len bului' lahuĚ' lauquĚ' gbaz queĚ' na'. Bului'inĚ' lequĚ' zian le glac bĚ' zoĚ' nabanĚ', le cugác nu tá'baga'. Zian lzu bului' lahuĚ' lauquĚ' gdu ca choa' dza, len bé'lenĚ' lequĚ' didza' ca rna bĚ'Ě Dios.

⁴ Cati' ni' nacu'Ě tsaxón, gna bé'inĚ' lequĚ' culuzĚ'Ě Jerusalén. GudxĚ' lequĚ' Jesús, rnĚ':

—Gul-cóz ni' le gzxı' lu nĚ'ē gsölĚ'ē queĚli' Xuza' ca na' chgdíxjöi'czda' lbi'ili'.

⁵ GnĚ' ca':

—Le nactĚ buquilĚ' bunách nis Juan lu nis, ati' cutu tseytsqui gac queĚli' le ruluı' yöl-la' rdil nis ni, dusóalenĚ' lbi'ili' Dios Bō' La'y.

RuhuĚpĚ' Jesús yehua' yubá

⁶ Ni'r gulanabnĚ' Jesús bönni' ta'yeglĚ'Ě LĚ' nudubquĚ' ni', ta'nĚ':

—Xan, ĵnaru' gunu' ga la'ná bĚ' leyúbl bunách Israel dza ni zoaru' na'a?

⁷ Jesús gudxĚ' lequĚ':

—Cutu naqui queĚli' gnózili' bizxa dza o bizxa dzö' gunĚ' Dios Xuz le nuzöĚ' lu na'czĚ'.

⁸ Si'li' yöl-la' huac cati' guidĚ' Dios Bō' La'y dusóalenĚ' lbi'ili'. Ni'r gunli' lna' lau quia' neda' lu yödZ Jerusalén, len gdu luyú Judea, len luyú Samaria, len ga gdxintĚli' gduĚĚ yödZlyú.

⁹ Cati' budx bé'lenĚ' lequĚ' didza' ni, tsal ni' tu'yuzĚ' ca' LĚ', la' buĚptĚ' xtsa' ga rö' böaj le bucachi' LĚ', ati' cutur gulalĚ'inĚ' LĚ'.

¹⁰ Tsal ni' tu'yúĚ' luzxbál cati' ni' buĚpĚ' Jesús, gululuı' lauquĚ' ga na' nacu'Ě chopĚ' gbaz la'y, nácuquĚ' lari' chguichdau'z.

¹¹ GlĚ' lequĚ' chopĚ' ni, ta'nĚ':

—Bönni' Galilea, ĵbizx quiĚ ruyuli' luzxbál? LĚczĚ' Jesús ni zi'a gzĚ'Ě ga zoali', buĚpĚ' yehua' yubá, lĚzca' cni huödĚ' leyúbl ca na' chlblĚ'ili'-nĚ' zhuöjĚ' yehua' yubá.

Ta'bōĚ' Matías tsaziĚ' xlatjĚ' Judas

¹² Ni'r gulazĚ'Ě guı'adau' na' nazi' lei Gui'a Ga Rö'gac Yag Olivo, yhuöjquĚ' Jerusalén. DĚ gal-la'z ga dĚ Jerusalén guı'adau' ni, tsca nazi'quĚ' latj ta'zĚ'Ě dza la'y quequĚ'.

¹³ Cati' guludxinĚ' yödZ ni', gulabenĚ' ga nac buróp cuia lu yu'u, ga ni' ta'cu'Ě Pedro len Jacobo len Juan len Andrés len Felipe len Tomás len Bartolomé len Mateo len Jacobo, zxi'nĚ' Alfeo, len Simón, bönni' na' rui' ladxĚ'Ě ladxĚ', len Judas, böchĚ'Ě Jacobo.

¹⁴ Tsaxón tu'lidzĚ' Dios yúgu'tĚ bönni' ni, ati' nunquĚ' lequĚ' tsaxón yugu' böchĚ'Ě Jesús, len María, xnĚ'Ě Jesús, len yela'cnu ngul ca'.

¹⁵ La' dza na'z gzuinë' Pedro gatsj lahui'l ga nacu'ë böchi' lza'ru' na' ta'yejlë'ë Cristo. Glac gdu ca xoplalj bunách nup nudubgac ni'.

¹⁶ Gudxë' lequë' Pedro, rnë':

—Böchi' lza'adau'. Ben bayúdx butság le nayúj lu guich la'y, ca na' gnë' zí'atël Dios Bö' La'y, le buzujë' lu guich David, ca guc queë' Judas, bönni' na' bchë'ë nup ni' gulazón Jesús.

¹⁷ Gbáblenë' rë'u Judas na', len bénlenë' rë'u tsaxxón dxin ni.

¹⁸ Gulazi'në' tu la' yël lazzj qui dö' na' bi'ë bönni' ni. Gbixë' bröza' lë'ë Judas ni, ati' gularúj yúgu'të le dzó' lë'ë.

¹⁹ Cati' gulayöni lë ni bunách nacua' Jerusalén, glu'ë lei la' yël na' Acéldama, tu didza' hebreo le rna lu didza' xidza': "La' Yël Qui Rön".

²⁰ Cni guc queë' Judas, ca na' nayúj lu guich la'y nazí' lei Salmos, le rna: Ugá'n ca'z lidxë',

Len cutu gdzöl nu soa yu'u na'.

Rna ca':

Nu yubl tsax xlatjë'.

²¹⁻²² 'Run bayúdx na'a cöru'-në' bönni' gunë' rë'u tsaxxón quië gunë' lna' lau queë' Jesús, ca guc, bubanë' lu yöl-la' gut. Ral-la' gaquë' bönni' nutsë'ë ladj bönni' ni' gulacua'lenë' rë'u dza ni'të cati' ni' gdálenë' rë'u Xanru' Jesús, gulazú laquë' nacua'lenë' rë'u cati' ni' buquilë' bunách nis Juan, ga bdxintë dza buëpë' Jesús yehua' yubá, gzë'ë ga zoaru'.

²³ Ni'r gululu'ë chopë', José len Matías. José na' lë' ca' Barsabás, len zoa yetú lë' Justo.

²⁴ Ni'r gululidzë' Dios, ta'né':

—Xantu' Dios, núnbë'czu' icj ládxi'dau'gac yúgu'të bunách. Buluí'i netu' netu' queë' chopë' ni chgröczu' Li'

²⁵ quië tsazië' lu dxin ni quië gaquë' gbaz quiu', tsazië' xlatjë' Judas, bönni' ni' bnitië' xlatjë' le benë' dul-la', ati' gyijë' xlatjczë' latj chul.

²⁶ Ni'r guluzujë' yugu' lu guich laquë', tu queë' José len yetú queë' Matías. Gulugútsi'në' lza'gac len gulubijë' tu, ati' bruj le nayúj lë' Matías. Cni guc, gbáblenë' yechineajë' gbaz queë' Cristo Matías na'.

2

Dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y

¹ Cati' chbdxin dza Pentecostés, tsaxxón nudubquë' yúgu'të bönni' ta'yejlë'ë Cristo.

² Tu tsalz byön bö bruj luzxbá, byön ca ryön cati' reycj bö' bdu'nu', ati' byön gdu'të lu yu'u ga na' rō'quë'.

³ Gululu' lahui' laquë' lu bö'z yugu' blul gui'dau', ati' gulaguís qui queëquë', yajsóalengac lequë'.

⁴ Dusóalenë' yúgu'të' Dios Bö' La'y, ati' gulazú laquë' tu'ë didza' yubl, tsca nac le bë'ë qui queëquë' Dios Bö' La'y lu'ë didza' yubl na'.

⁵ Nacu'ë Jerusalén dza na' bönni' judío, nacquë' bönni' ta'y'j ládxi'quë' Dios, len za'quë' narujquë' yúgu'të yödz gdu yödzlyú ni.

⁶ Cati' gulayönnë' bö na', guludubë' bönni' zian, ati' szxöni gulabö'ë baguí'i, le gulayönnë', ca nac xtídza'quë' qui queëquë', tu'ë didza' bönni' na' ta'yejlë'ë Cristo.

⁷ Gulaná' badxë' yúgu'të', len gulubannë', ta'né':

—Gul-yutsca'. ¿Naru' clëg bönni' Galilea yúgu'të bönni' ni tu'ë didza'?

⁸ ¿Nacxzc nac ryóniru' tu'è xtídza'ru' ca nac didza' rui'ru' tu turu'?

⁹ Rë'u ni nacru' bönni' zian yödZ, bönni' narujquë'

luyú Partia,

len luyú Media,

len luyú Elam,

len luyú Mesopotamia,

len luyú Judea,

len luyú Capadocia,

len luyú Ponto,

len luyú Asia,

¹⁰ len luyú Frigia,

len luyú Panfilia,

len luyú Egipto,

len luyú África, le nacr zi'tu' ga zoa luyú Cirene.

Lëzca' nacu'è ni bönni' yödZ Roma. La'quë' nacquë' bönni' judío len yela'quë' nazi' lu na'quë' le ta'yejlë'ë Dios bönni' judío.

¹¹ Lëzca' nacu'è ni bönni' narujquë' Creta, len luyú Arabia. Ryóniru' tu'è didza' rui'ru' qui queëru', ta'guixjõ'ë yugu' le zxön benë' Dios, le run ga rubániru'.

¹² Cni guc, gulubannë' yúgu'të', len szxöni gulabõ'ë baguí'i. Glë lza'quë' tuë' yetüë', ta'në':

—¿Bizxa caz lë ni?

¹³ Gulutitjë' la'quë', ta'në':

—Ta'zúdxinë'.

Lban benë' Pedro laugac bunách

¹⁴ Ni'r Pedro gzuilenë' yechineajë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' gzu lahuë' ru'ë zidZ didza', rë' lequë':

—Lbi'ili', bönni' Judea, len yúgu'tëli' zoali' Jerusalén. Lë ni ral-la' gnózili'. Gul-zë nagli' le gyëpa' lbi'ili'.

¹⁵ Netu' ni cutu rzúdxitu' ca na' ráquili' lbi'ili', le ni zoaru' zi'a gal-la' xsil, ati' nutu nu rzudxi hora cni.

¹⁶ Lë ni nac le gnë' Joel, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

¹⁷ Cni rnë' Dios:

Lë ni le gac dza tsajséytégac.

Gsöla'a Bõ' La'y quia'

Tsajsóalenë' yúgu'të bunách.

Lui'bi' didza' uláz quia' zxi'nli', bönni' len ngul.

La'lé'ibi' bi'i ra'bán le ulu'a lahui,

Ati' la'neynë' yël bönni' gul.

¹⁸ Cati' gdxin dza ni' quisia' Bõ' La'y quia'

Tsajsóalenë' huen dxin quia', bönni' len ngul,

Ati' lu'ë didza' uláz quia'.

¹⁹ Ulu'a luzxbá xtsa' le lun ga lubani bunách,

Ati' yödZlyú ulu'a le lac bë',

Rön len gui', len dzön ca böaj.

²⁰ Gchul gbidz

Ati' gac xna beo' ca nac rön.

Cni gac cati' zi'a gdxin dza ni' chbulu'ë Dios.

Gac dza ni' ca gatga rlé'iru'.

21 Lulá yúgu'tè nup ni' lulídz Lè' Xanru',
Lu yöl-la' rejlè' quequè' Lè'.

22 'Gul-zé nagli' lè ni gyèpa' lbi'ili', bönni' Israel. Dioscz benè' ba la'n ga zoali' Jesús, bönni' Nazaret. Dios bè'è Lè' latj benè' le tun ga rubániru', yugu' yöl-la' huac, len le tac bè'. Yúgu'tè lè na' benè' Dios lu nè'è Jesús, ca na' chnózcizli'.

23 Lézca' cni, Dios bè'è latj nu budód Jesús lu na'li'. Cni guc, ca na' chgna ladxè'è Dios gunè', len ca nac le chbucözè' dza ni'tè. Lbi'iczli' gzxönli'-nè' Jesús, len budödl'-nè' lu na'què' bönni' xöhui' tua'dö', bönni' guludöddè' Lè' cati' ni' guluda'què' Lè' lè'i yag cruz.

24 Ni'r Dioscz buspanè' Jesús na', buslé' Lè' lu yöl-la' gut, le cutu guc uga'nè' tsaz lu yöl-la' gut na'.

25 Ca nac lè ni, bè'è didza' uláz queè' Dios David ca nac queè' Jesús, gnè': Blé'iteczda'-nè' Xanru', zoè' lahua'. Lè' zoè' cuit lè'a yubél, rzönè' neda', Cui gac nu bi gun quia'.

26 Qui lè ni na' budziji ladx'a,
Ati' lu yöl-la' rudziji quia' bil-la'.
Qui lè ni na' guna' löz Lè'
Cati' gdxin dza gatia'.

27 Xantu' Dios, nözda' cutu uca'nu' neda' latj chul quegac nup natgac.
Cutu gu'u latj nit gdu ca nayá' nabana',
Naca' bönni' nadxi'iczn'u' Li'.

28 Buzéjni'nu' neda' ca ral-la' guna'
Quiè gdél-li'da' yöl-la' na'bán gdu.
Gunu' ga udzijda' le zóalenczu' neda'.

29 'Na'a, böcha'a. Nac bè' gutiè' xuz xtau'ru' David, len bgachè'è yeru ba, ati' dè ga zoaru' ba queè' na' ga rdxintè na'a dza.

30 Bè'è didza' uláz queè' Dios David na', len gnöz'nè' David, benè' tsutsu didza' Dios le gzx'i' lu nè'è queè', gunè' ga galjè' Cristo ladj zxi'n xsoè', ati' Cristo na' gna bè'è, tsaziè' xlatjè' David na'.

31 Le blé'inè' lè ni zi'al David, bè'è didza' ca guc, bubanè' Cristo, len ca guc, cutu buga'nè' latj chul quegac nup natgac, ati' cutu gnit le gya' gbanè'.

32 Dios buspanè' Jesús lu yöl-la' gut, len ca guc lè ni yúgu'tètu' runtu' lna' lau qui.

33 Cni guc, len yöl-la' huac queè', Dios buchisè' Lè' xtasa' ga ni' náctèrè' xzön. Na'a, Cristo chbsölè'è ni Dios Bö' La'y, rac ca na' gzx'i' lu nè'è Dios gunè' lu nè'è Cristo, ati' Dios Bö' La'y na' runè' yugu' lè ni rlé'ili' len ryónili'.

34 Cutu buèpè' yehua' yubá David na', san lèczè' David na' gnè':
Xanru' Dios gudxè' Xana':

"Grö' cuit lè'a yubél ga nac blau

35 Cati' gunra' ga luzechu zxibgac lau' nup ta'dá'baga' Li'."

36 'Na'a, bunách Israel, le nac ral-la' gnózili'. Dios benè' ga naquè' Xanru' len Bönni' Ruslá, Lèczè' Jesús ni, bönni' na' buda'li'-nè' lè'i yag cruz.

37 Cati' gulayönnè' lè ni bönni' ni', gulabö'è baguí'i, ati' glè' Pedro len yezíca'rè' bönni' gbaz queè' Cristo, ta'né':

—Bóchi'tu', ¿nacx gúntsatu'?

38 Ni'r Pedro gudxè' lequè':

—Gul-bí'i ládxi'li', len gdil-li' nis tu tuli' lu lè' Jesucristo quiè unít lahuè' Dios dul-la' nabága'li', ati' dusóalenè' lbi'ili' Dios Bò' La'y, Nu gsölè'è queèli' Dios.

³⁹ Queèli' naqui le gzxi' lu nē'è Dios, len quegac zxi'nli', lenca' quegac yúgu'tè bunách gza'a, yúgu'tè bönni' ni' ulidzè' lequè' Xanru' Dios.

⁴⁰ Yugu' didza' ni len yela'gac zian didza' benè' lna' lau Pedro, bchiziè' icj nagquè', gnè':

—Gul-gún ga ulali', gcuitli' ga nacua' bunách tua'dò' nacua' dza ni zoaru' na'a.

⁴¹ Cni guc, guladíl nis nup ni' gulazí' lu na'gac didza' na' bē'è Pedro. Dza na' glun tuz lequè' ca chi uruá' gayuá' bunách.

⁴² Glunè' yúgu'tè' gdu'tè le gulusèdnè' lequè' gbaz nasölè'è Cristo. Glaquè' tuz tuè' len yetué', len tsaxón glahuè' le rusá' ládxi'ru' ca gutiè' Jesús, ati' glunè' tsaxón, gululidzè' Dios.

Ca tun bunách queè' Cristo

⁴³ Zian le run ga rubániru' len zian le tac bē' glunè' gbaz queè' Cristo, san gladxi guladzöbi yezica'r bunách.

⁴⁴ Tuz glac yúgu'tè nup na' ta'yejlè' Cristo, ati' guluúnè' tuz yúgu'tè le dè quequè'.

⁴⁵ Cati' gualé'inè' ta'yadzji nup nútsa'gac ladjquè', ni'r bönni' bi dè quequè' glúti'è lei, ati' gulaguisiè' dumí na' qui queègac nup ni' bi ta'yadzji.

⁴⁶ Yugu' dza guludubè' tsaxón nchil gdau', ati' gap nac lu yu'u glahuè' le rusá' ládxi'ru' ca gutiè' Xanru'. Tsaxón glahuè', ati' guludzijnè' len glac gdu ládxi'què'.

⁴⁷ Gulagu'è Dios yöl-la' ba, ati' glun lequè' ba la'n yúgu'tè bunách. Tu tu dza buzanè' Xanru' nup tu'dúb queè', nup na' tu'lá.

3

Ruhuöaquè' bönni' curzè'è

¹ Dza ni' gulabenè' zjaquè' tsaxón nchil gdau' Pedro len Juan, cati' tu'dúb ni' tu'lídz Dios bunách, le nac gdu rdöd xhuö.

² Ga ni' ta'dödè' zoè' bönni' curzè'è dza ni'tè ni' naquè' bi'idau'. Yugu' dza rjua'què' lè' ni', ta'bequè' lè' ra' gdau' ga nazí' lei Ga Nu Ryaz Lach, quiè gnabè' nu bi unödzejz queè' ladj nup ni' ta'yáz nchil gdau'.

³ Bönni' ni, cati' blé'inè' Pedro len Juan zjaquè' ta'yaziè' nchil gdau', gúta'yué' laquè' bi lunödzejzè' queè'.

⁴ Ni'r guluyüè' lè' Pedro len Juan, ati' gudxè' lè' Pedro:

—Byu netu'.

⁵ Ni'r buzètsca naguè' lequè' bönni' na' le runè' löz bi lunödzejzè' queè'.

⁶ Pedro gudxè' lè':

—Cutu dè quia' dumí plata ni oro, san le dèz quia' gunna' quiu'. Ni'a qui yöl-la' huac qui lè' Jesucristo, bönni' Nazaret, gyas len gzè'i.

⁷ Ni'r gdel-lè'è nē'è yubél bönni' huè' na' Pedro, len bchisé' lè', ati' la' böactè ni'è len buguítj beycj ni'è bönni' na'.

⁸ Ni'r gzuinè' bönni' na' ati' gxíti'è len gzè'è. Gyázlenè' tsaxón Pedro len Juan nchil gdau', rzè'i ni'è len rxíti'è, len rgu'è Dios yöl-la' ba.

⁹ Yúgu'tè bunách nacua' ni' ta'le'i lè' rzè'i ni'è len rgu'è Dios yöl-la' ba.

¹⁰ Cni guc, gládxinè' len gulubannè' ca nac lè na' guc, le guluúnbè'è lè', naquè' bönni' na' rb'ò'è ra' gdau' ga nazi' lei Ga Nu Ryaz Lach, rnabè' nu bi unódzjz queè'.

Didza' bē'ē Pedro nchil gdau'

¹¹ Tsal ni' zönè' na'què' Pedro len Juan bönni' na' cugz'é'è ati' bōaquè', guludúb yúgu'tè bunách ga na' nacu'è nchil gdau' nazi' lei: Nchil Queè' Salomón, ati' gulaná' badxè'.

¹² Cati' blé'inè' lè ni Pedro, gudxè' bunách na':

—Lbi'ili', bönni' Israel, ¿bizx quiè rubánili' ca nac lè ni? ¿Bizx quiè ruyuli' netu', ráquitsali' netu'z buntu'-nè' bönni' ni, bentu' ga gzè'i ni'è ni'a qui yól-la' huac queèztu', o ni'a qui le rej ládxi'tu'-nè' Dios?

¹³ Nac lè ni le benè' Dios, naquè' Dios quequè' xuz xtau'ru' Abraham len Isaac len Jacob, béntèrè' Jesús, Zxi'nè', ba la'n. Jesús ni, lbi'iczli' budódl'i'-nè' lu na'què' bönni' ta'ná bé'inè' lbi'ili'. Cati' gu'nne' Pilato usanè' Jesús, gdá'baga'li'-nè'.

¹⁴ Gdá'baga'li'-nè' Bönni' Tshui' len La'y, ati' gnabli' gsanè' queèli' bönni' gdódi bunách.

¹⁵ Cni guc, budódili'-nè' Bönni' runnczè' queèru' yól-la' na'bán gdu. Ni'r Dios buspanè' Lè' lu yól-la' gut, ati' ca nac lè ni runtu' lna' lau qui.

¹⁶ Le gyejlè'è Jesús, bōac ni'è bönni' ni, rlé'ili'-nè' len núnbè'li'-nè'. Le rejle'è Jesús, Lè' bunè' dx'adau' bönni' ni, ati' rlé'ili' yúgu'tèli' le nacz na'.

¹⁷ Na'a, bōcha'a, nōzda' benli' cni, budódili'-nè' Jesús le cutu gyéjni'li', len cutu gulayéjni'nè' bönni' ta'ná bé'inè' lbi'ili'.

¹⁸ Cni buschinè' Dios didza' na' bē'è zi'al, le gulané' bönni' glu'è didza' uláz queè' ca ral-la' saca' qui'è Cristo.

¹⁹ Qui lè ni na', gul-bí'i ládxi'li', len gul-huōac queè' Dios, quiè ugúé' dul-la' nabága'li', len gunè' ga huōac ládxi'li'.

²⁰ Ni'r gsölè'è leyúbl Jesús, Bönni' na' dza ni'tè buzóè' quiè gaquè' Cristo, Nu na' gna be'i lbi'ili'.

²¹ Na'a, run bayúdx uga'nè' ni' yehua' yubá cati' gdxinr dza duhuenè' tshui' yúgu'tè le rac, gac ca na' chgnaczè' Dios, lè na' gulané' bönni' glu'è didza' uláz queè', bönni' ni' gulacu'è dza ni'tè.

²² Lèzca' cni gudxè' xuz xtau'ru' Moisés, gnè: "Xanru' Dios gsölè'è queèli' bönni' galjè' ladjgac di'a dza queèli'. Gaquè' bönni' gu'è didza' uláz queè' Dios. Gsölè'è Lè' queèli' ca na' bsölè'è neda'. Run bayúdx uzé nagli'-nè' ca nac yúgu'tè le guiè' lbi'ili'.

²³ La'nít len lula'alén bunách queè' Dios yúgu'tè nup culuzé naggac bönni' ni' gu'è didza' uláz queè' Dios."

²⁴ 'Ca nac dza ni zoaru' na'a, gulagúxj'è yúgu'tè bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios ga gdél-la'tè zoè' Samuel len gdód ni'.

²⁵ Lbi'ili' nacli' zxi'n xsoaquè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, ati' naqui queèli' didza' rucán tshui', le bénlenè' xuz xtau'ru' Dios, cati' ni' gudxè' Abraham: "Ni'a qui le gunè' zxi'n xsu' lac bica' ba yúgu'tè bunách yödzyú."

²⁶ Cati' Dios buspanè' Zxi'nè' lu yól-la' gut, bsölè'è Lè' zi'al queèli' quiè gunè' ga gacli' bica' ba, uca'nli' le cunác runli'.

4

Ta'dxinë' Pedro len Juan lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbeynë'

1 Tsal ni' tu'lenë' bunách na' didza' Pedro len Juan, tu tsalz guladxinë' ga na' nacu'ë yugu' bxuz judío len yugu' bönni' gdau' saduceo, len bönni' nacua' lu në'ë ni'a na'quë' bönni' gdau'.

2 Gulaleynë' bönni' ni le tu'sëdnë' bunách Pedro len Juan, len ta'guixjö'ë lubán nup chnatgac le bubanë' Jesús.

3 Ni'r gulazönë' Pedro len Juan, ati' gulagu'ë lequë' lidx guia ga gdxinr dza yubl le çhrdzö' dza na'.

4 Gulayejlë' Cristo zian nup ni' gulayöni didza' glu'ë Pedro len Juan. Na'a, bönni'z ta'yejlë'ë Cristo nacquë' gdu chiún gayu'ë.

5 Dza buróp ni', guludubë' Jerusalén yugu' bönni' uná bë', len bönni' gul tu'zejni'në' bunách judío, len bönni' gdau' tu'sëdi.

6 Guludubë' ca' ni' Anás, bxuz blau, len Caifás, len Juan len Alejandro, lenca' yúgu'të bönni' di'a dza quequë' bxuz blau.

7 Ni'r gulachë'ë Pedro len Juan, ati' guluschinë' lequë' gatsj lahui'l ga na' nacu'ë, len gulanabnë' lequë', ta'në':

—¿Bizxa yöl-la' uná bë' dë lu na'li' runli' lë ni? ¿Nuzxa budód lu na'li' yöl-la' uná bë' ni?

8 Ni'r gudxë' lequë' Pedro, zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, rnë':

—Lbi'ili', nul-li' rna bé'ili' netu', bunách Israel, len lbi'ili' bönni' gul.

9 Na'a, çrnábitsali' netu' ca nac dxin dxi'a bentu' queë' bönni' huë' ni, len nacx guc, böaquë' bönni' ni?

10 Rguixjö'tu' lbi'ili' quië la'nözi yúgu'të bunách Israel. Zoë' ni lauli' bönni' ni, nuhuöaquë' le ben dxin yöl-la' huac queë' Jesucristo, bönni' Nazaret, Bönni' ni' buda'li'-në' lë'i yag cruz, san Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut.

11 Dios bë'ë didza' ca nac queë' Jesús ni, cati' ni' gnë': "Guiöj na' gru'nli' lbi'ili', rucua'li' zö'ö, san guiöj ni gröcza' neda' quië gac guiöjlen zö'ö."

12 Natur nu zoa nu gac uslá bunách, le cutu ca' zoa yödzlyú ni yetué' bönni' nuzöë' Dios, nu gac uslá rë'u.

13 Cati' gulalé'inë' nacquë' rugu ladxi' Pedro len Juan, len gláquibe'inë' cunazëdquë' qui gdau' len nacquë' bönni' ca'z, gulubannë' ati' yajneycnë' gulacua'lenë' Jesús Pedro len Juan na'.

14 Lëzca' gulalé'inë' ni' bönni' na' böaquë', zuinë' lauquë', ati' cutu ca' guc bi la'në' quequë'.

15 Ni'r gulaná bé'inë' nup lubíj lequë' lö'al yu'u ga na' nudubquë', ati' glun xtidza'quë' la' légazzë'.

16 Gulané':

—¿Nacx gúntsaru' quequë' bönni' ni? Le nactë glunë' tu le run ga tu'bani bunách, ati' nözigac cni yúgu'të bunách nacua' Jerusalén. Cutu gac tá'baga'ru' lei.

17 Na'a, cui sër didza' la'yöni zianr ca' bunách, zzeyru' ba nadx lequë' cui lu'lenrë' bunách didza' ca nac queë' Jesús na'.

18 Ni'r gululidzë' Pedro len Juan, ati' guluzeynë' ba nadx lequë' cui lu'lenrë' bunách didza', len cui lusëdnë' lequë' ca nac queë' Jesús.

19 Ni'r gulubi'ë didza' Pedro len Juan, glë' lequë':

—Gul-bequi xbey lbi'ili' chqui' nac tsahui' lahuë' Dios uzér nagtu' xtidza'li' lbi'ili' ca xtidzë'ë Dios.

²⁰ Cutu gac soa dxitu'. Run bayúdx güi'tu' didza' qui le blé'itu' len le byónitu'.

²¹ Ni'r guluzeyne' ba nadx lequë' bönni' gda'u' ta'bequi xbey, san gulanë' lequë' le cutu guludzölnë' nacx lunë' lequë' zxguia'. Cni glunë' le gládxinë' bunách lu yöd z ni', le ta'gu'ë Dios yöl-la' ba yúgu'të' ni'a qui lë na' gac.

²² Bönni' na' böaquë', gac queë' lë na' run ga rubániru', chyurë' ca choa' iz.

Ta'nabné' Dios gunë' ga lacquë' rugu ladxi'

²³ Cati' gulanë' lequë', guludxinë' Pedro len Juan ga na' nacu'ë lza'quë', ati' gulaguíxjöi'në' lequë' yúgu'të lë na' glë' lequë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zëjní'në' bönni' judío.

²⁴ Cati' gulatorynnë' lë ni, tsaxzón gululidzë' Dios, gulanë':

—Xantu' Dios, nactëru' blau. Li' nacu' Dios, benu' luzxbá. Benu' luyú. Benu' nis zxön. Benu' yúgu'të le nacua' tu tu latj na'.

²⁵ Uláz quiu' Li' bë'ë didza' David, bönni' huen dxin quiu', gzóalenë' lë' Dios Bö' La'y, gnë':

¿Bizx quië tun rusbó bunách

Len ta'zá' ládxi'gac le cunác?

²⁶ Glunë' rusbó bönni' ta'ná bë'ë yödzyú ni

Ati' glaquë' tuz bönni' uná bë'.

Guladá'baguë'ë Xanru' Dios,

Lenca' Cristo, bönni' gröczë' Lë'.

²⁷ 'Le nactë glaquë' tuz lu yöd z ni Herodes len Poncio Pilato len yugu' bönni' gza'a len yugu' bönni' Israel. Guladá'baguë'ë Jesús, Zxi'nu' la'y, Nu na' buzú' queëtü'.

²⁸ Glunë' yúgu'të le bucözu' zí'atë' ca gzxí' lu na'u' ati' gac ca na' benu' tsutsu xtidzu'u ca ral-la' gac.

²⁹ Na'a, Xantu', byu le tu'zeyne' ba nadx netu', len ben ga gactu' rugu ladxi', güi'tu' xtidzu'u, netu' bönni' huen dxin quiu'.

³⁰ Ben ga gac úngactu' nup te'i, soalen netu' yöl-la' huac quiu', len ben ga gac gúngactu' le lun ga ubánitu' len le lac bë', gac cni le zóalenë' netu' Jesús, Zxi'nu' la'y. Ca' gac.

³¹ Cati' budx gululidzë' Dios, gzxiz latj ga na' nacu'ë, ati' gdu gzóalenë' yúgu'të' Dios Bö' La'y, ati' len yöl-la' rugu ladxi' quequë' glu'ë xtidzë'ë Dios.

Tu'únë' tuz le dë quequë'

³² Bunách zian na' ta'yejlë' Cristo, tuz ca rö' icjqüë' len tuz ca glunë'. Cutu gnë' naqui queëzë' le dë queë' nitúë' bönni' nutsë'ë ladjquë', san guluúnë' tuz le dë quequë'.

³³ Len yöl-la' huac zxön gulaguíxjö'ë ca bubanë' Xanru' Jesús gbaz na' nasölë'ë Lë', ati' guclen yúgu'të' le buzá' ladxë'ë quequë' Dios.

³⁴ Nutu nu bi byadzj nu nutsa' ladjquë'. Yúgu'të bönni' bi dë quequë', xyuquë', o lidxquë', glúti'ë lei, ati' dumí qui na' yjua'quë'

³⁵ len guludödë' lei lu na'quë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' lequë' gulaguisië' lei qui queëgac nup bi byadzj quegac.

³⁶ Zoë' ni' José, bönni' guluzóë' yetú lë' Bernabé gbaz na' nasölë'ë Cristo, le rna lu didza' xidza', Bönni' Ruhuí' Zxönë'. Nabáblenë' zxi'n xsoë' Leví, len guljë' luyú Chipre.

³⁷ Bėti'ë tu cö' xyuë' bönni' ni, ati' yju'ë dumí qui na', len budödë' lei lu na'quë' gbaz na' nasölë'ë Cristo.

5

Dul-la' glunë' Ananías len Safira

¹ Zoë' bönni' yubl lë' Ananías, bėti'ë tu cö' xyuë', ati' bennu tsaxxón lë' Safira, ngul queë'.

² Bucáchi'lanë' dumí qui yu na' Ananías na', ati' nózinu ca' ngul queë'. Le bugá'nz yju'ë len glu'ë lei lu na'quë' gbaz nasölë'ë Cristo, rnë':

—Tscaníz gzxi'a.

³ Pedro gudxë' lë':

—Ananías, ¿naru' gyaztsa Satanás tu' xöhui' lu icj ládxi'da'u len ben ga rzi' yé'ínu' Dios Bö' La'y, ati' bucachi' lanu' dumí qui xyu' na'?

⁴ Tsal ni' nagá'n lu na'u yu na', ¿naru' cu naqui quizi quiu'? Gdöd bėti'u lei, ¿naru' cu dëcz lu na'u dumí qui na'? ¿Bizx quië grö' icju' gunu' cni? Dioscz gzxi' yé'ínu', clëgz bunách.

⁵⁻⁶ Cati' byönnë' didza' ni Ananías, gdzö'ë len guttë'. Ni'r gulabíga'tëbi' bi'i ra'bán, ati' guluchólibi' lë' lari' len glua'bi' lë' yajcáchi'cbi' lë'. Gladxi guladzöbi yúgu'të nup ni' gulayöni ca guc lë ni.

⁷ Ca tsonn hora gdöd ni', bdxinnu ni' ngul queë' Ananías na', len cutu nózinu lë na' guc queë' bönni' queënu.

⁸ Ni'r Pedro gudxë'-nu:

—Gdixjöi' neda'. ¿Naru' gzxi'li' tscaníz xyuli' na'?

Gnanu:

—Ja, tscaníz gzxi'tu'.

⁹ Ni'r Pedro gudxë'-nu:

—¿Bizx quië ben tuz xtíza'li' gzxi' bë' xöhui'li' Dios Bö' La'y? Byutsca'. Chzoa ludxinbi' bi'i gulucáchi'bi'-në' bönni' quiu', ati' lubijbi' ca' li'.

¹⁰ Ni'r la' gdzó'tënu xni'ë Pedro len gúttënu. Cati' gulayazbi' bi'i ra'bán na', gualé'ibi'-nu chnatnu. Ni'r gulubijbi'-nu, ati' yajcáchi'cbi'-nu cuit lë'ë bönni' queënu.

¹¹ Qui lë ni na' gladxi guladzöbi yúgu'të bunách queë' Dios, ati' gladxi ca' yúgu'të nup gulayöni ca guc lë ni.

Tunë' zian le tac bë' bönni' gbaz nasölë'ë Cristo

¹² Zian le tac bë' len yugu' yöl-la' huac zxon glunë' laugac bunách lu yödز bönni' gbaz na' nasölë'ë Cristo. Guludubë' tsaxxon yúgu'të' ga nac nchil gdau' nazí' lei Nchil Queë' Salomón.

¹³ Ladj nup ni' cuta'yejlë' Cristo, nutu nu burugui tsajtá' lequë', ati' glun lequë' ba la'n bunách lu yödز ni'.

¹⁴ Ni'r gulayejlë' Cristo yela'gac bunách zian ca', bönni' len ngul.

¹⁵ Cati' gulale'i bunách yugu' le tunë' bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, yjua'gac gap nac la' nöz nup te'i, ati' gulaxóë' lequë' lu da'a yag len yela'gac lu da'az, quië cati' tödë' ni' Pedro, tsa zxulz queë' cu'u zxul la'gac bunách huë' na', quië luhuóac.

¹⁶ Lëzca' gularúj bunách yugu' dzag yödز, guladxiné' Jerusalén, nua'quë' nup te'i len nup ta'zaca' ta'guí'i, yu'ugac lequë' bö' xöhui', ati' guluhuóaquë' yúgu'të'.

Ta'bia ládxi'gac bönni' gbaz nasölë'ë Cristo bunách gdau'

17 Qui lë ni na' guluzxé'inë' Pedro bxuz blau len yugu' bönni' gdau' saduceo na' da'quë' bxuz blau.

18 Ni'r gulazönë' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo bxuz blau na' len bönni' na' da'quë' lë', ati' gulagu'ë lequë' lidx guia.

19 Ni'r chdzö'l bdxinë' gbaz la'y queë' Xanru', ati' bsaljë' lidx guia na' len bubijë' lequë'.

20 Gudxë' lequë' gbaz la'y na', rnë':

—Gul-tséaj, gul-tsajsóa nchil gdau' len gul-tsjë'len bunách ni' didza', quíxjö'i'li' lequë' ca nac yöl-la' na'bán gdu ni len ca gac la'dél-li'në' lei.

21 Cati' gulayönnë' didza' ni ru'ë gbaz la'y na', len cati' za' reni' zildau' gulayazië' nchil gdau', len gulusëdnë' bunách.

La' ni'z guludubë' bxuz blau len nup nacua'len lë' tsaxxón len bönni' gdau' ta'bequi xbey len bönni' gul tu'zéjni'në' bunách Israel, ati' gulasölë'ë nup tsjac lidx guia tsajxi'cquë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, táquinë' ni' nacu'ë lidx guia na'.

22 Cati' guladxinë' ni' ni'a na'quë' bönni' gdau' na', cutu yajxáca'quë' lequë' lu yu'u lidx guia na', ati' ni'r guluhueycjë' dutíxjö'quë' ca'.

23 Glë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ta'në':

—Le nactë yajxáca'tu' nayeyjtë lidx guia, ati' nacua' ra' lidx guia na' nup tun chi'i, san cati' bsaljtu', nutu nu yajxáca'tu' lu yu'u na'.

24 Cati' gulayönnë' didza' ni bxuz blau len yugu' bxuz uná bë' len bönni' nacua' lu në'ë ni'a na'gac bunách gdau', gulabó'tsquë' bagu'i' le cutu nözcnë' gazx gdxintë lë na' rac.

25 Ni'r bdxinë' ni' bönni' gdíxjö'i'në' lequë', rnë':

—Gul-yutsca'. Nacu'ë nchil gdau' tu'sëdnë' bunách bönni' na' glú'gacli'-në' lidx guia.

26 Ni'r gyijë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë ni'a na'gac bunách gdau', dzagquë' lë' ni'a na'quë' na', ati' gulachë'ë yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo, san cutu bi glunë' quequë', le gládxinë' luladxi' lequë' guiöj bunách nacua' ni'.

27 Cati' chnachë'quë' yugu' gbaz na', guluschinë' lequë' laquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ati' gnabné' lequë' bxuz blau,

28 rnë':

—¿Naru' cu gúdxtscau' lbi'ili' cu usédili' bunách ca nac queë' bönni' na'? Na'a, chgdísli' zxba ni gdutë yödz Jerusalén, len ré'nili' uspága'li' netu' zxguia' ni'a qui yöl-la' gut queë' bönni' ni.

29 Ni'r gulubí'ë didza' Pedro len yezíca'rë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ta'në':

—Run bayúdx uzér nagtu' xtídzë'ë Dios ca xtídzagac bunách.

30 Lbi'ili' budódili'-në' Jesús cati' ni' buda'li'-në' lë'i yag cruz, san Dios quequë' xuz xtau'ru' buspanë' Lë'.

31 Jesús ni, Dios buzoaczë' Lë' ga náctërë' blau cuit lë'ë yubél, quië gaquë' Bönni' Blau len Bönni' Ruslá, len gunë' ga lubí'i ládxi'gac bunách Israel, quië gac unít lahuë' dul-la' nabága'quë'.

32 Ca nac lë ni, runtú' lna' lau qui netu', ati' lëzca' runë' lna' lau qui Dios Bö' La'y, Nu na' rsölë'ë Dios quegac nup tun ca rna xtídzë'ë.

33 Cati' gulayönnë' lë ni bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gulaleynë' len glë'nnë' ludöcdë' lequë'.

34 Ni'r gzuinë' laquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Gamaliel, bönni' gdau' fariseo. Ractsquë' zxba queë' Moisés bönni' ni, ati' tun lë' ba la'n yúgu'të bunách. Gna bé'inë' nup lubíj lö'al tu chi'idau' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo.

³⁵ Ni'r gudxë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gnë':

—Lbi'ili', bönni' Israel, gul-yutëz queëli' ca nac le ré'nili' gunli' quequë' bönni' ni.

³⁶ Ral-la' tsajneyli' ca guc zí'atël' zi'a gdxin dza ni zoaru'. Gyasë' Teudas, ati' ben cuinë' ca bönni' náctërë' blau. Glaquë' bönni' yajta'quë' lë' gdu tap gayu'ë bönni'. Guludöddë' lë' bönni' rjaquë' gdil-l, ati' glaslas yúgu'të nup ni' yajta'gac lë', ati' gnitz ca' yúgu'të le benë' bönni' na'.

³⁷ Gdöd guc lë ni, gyasë' ca' Judas, bönni' Galilea. Benë' cni cati' ni' nac dza ta'yáz lu guich bunách, ta'guíxj lazquë', ati' yajta'gac lë' bunách zian. Lëzca' guludöddë' bönni' ni, ati' glaslas yúgu'të nup ni' yajta'gac lë'.

³⁸ Qui lë ni na' rëpa' lbi'ili': Gul-sán-quë' bönni' ni, len cutu bi gunli' quequë'. Chqui' nac quegacz bunách lë ni ta'né' o lë ni tunë', nitcz,

³⁹ san chqui' nac queë' Dios, cutu gac usnitli' lei. ¡Qui nadxi tíl-lenli'-në' Dios!

⁴⁰ Ni'r glunë' tuz didza' len lë'. Gululidzë' yugu' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' gulaguinë' lequë' len guluzeynë' lequë' ba nadx cui luí'lenrë' bunách didza' ca nac queë' Jesús. Ni'r gulanë' lequë'.

⁴¹ Gularujë' laučë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' gbaz na' nasölë'ë Cristo, tu'dzijne' le bè'ë lequë' latj Dios gulazaca' gulaguí'ë le da'quë' Jesús.

⁴² Yugu' dza gulusëdtecznë' bunách len glunë' lban queë' Jesucristo nchil gdau' len gap nac lu yu'u lidxgac bunách.

6

Tu'cu'ë gadx bönni' láclenë' bunách queë' Cristo

¹ Dza ni', le gulayán bunách ta'yejlë' Cristo, gulanë' quequë' bönni' judío tu'ë didza' hebreo yugu' bönni' judío tu'ë didza' griego, ni'a qui le rac cati' ta'guisië' le lágunu ngul uzëb, nutu nu rui' le lágunu ngul uzëb quequë' bönni' ni' tu'ë didza' griego.

² Ni'r gultubë' yúgu'të bunách ni' ta'yejlë' Cristo idxínnutë' gbaz na' nasölë'ë Cristo, ati' tē' lequë':

—Cutu nac dxi'a soa dxitu' cuguntu' lban qui xtudzë'ë Dios quië guntu' dxin cu'tu' le lagu bunách.

³ Qui lë ni na', böchi' lza'tu', gul-có-quë' gadxë' bönni' ladjli' quië ugu'ru' lu na'quë' dxin ni. Yugu' bönni' na' run bayúdx lacquë' bönni' tun lequë' ba la'n yúgu'të bunách, len nacquë' bönni' ta'yejni'i, len nac bè' zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

⁴ Netu' ni ulídtecztu'-në' Dios, len usëditu' bunách xtudzë'ë Dios.

⁵ Guladzág ládx'quë' didza' ni yúgu'të', ati' gulabóë' Esteban, bönni' rejlä'ë Cristo gdu ladxë'ë len gdu zóalenë' lë' Dios Bö' La'y. Lëzca' gulabóë' Felipe, len Prócoro, len Nicanor, len Timón, len Parmenas, len Nicolás, bönni' yödz Antioquía, zi'al butsé'ë ca runë' quië tsej ladxë'ë Dios ca tunë' bönni' judío.

⁶ Ni'r guluschinë' nup na' gulabóë' laučë' gbaz na' nasölë'ë Cristo. Gulaxóa na'quë' lequë' bönni' gbaz na', tu'lidzë' Dios.

⁷ Gzër xtudzë'ë Xanru', ati' gulayantsca bunách ta'yejlë' Cristo nacua' Jerusalén. Lëzca' gulazí' lu na'quë' le réjlë'ru' Cristo zian bxuz judío.

Ta'zönë' Esteban

⁸ Benë' le tun ga rubániru', len le tac bè' laugac bunách lu yödz Esteban, gdu zoalen lë' yöl-la' huac queë' Dios le buzá' ladxë'ë queë'.

⁹ Ni'r gulayasë' la'quë' bönni' nababquë' yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, nazí' lei Yu'u Quegac Bönni' Nadzangac. Glunë' lequë' tsaxxón bönni' narujquë' Cirene len Alejandría, len luyú Cilicia, len luyú Asia. Bönni' ni guladí-lenë' Esteban didza'.

¹⁰ Cutu guluxicjè' didza' ru'ë, le bë'ë didza' Esteban len yöl-la' rejni'i, le zóalenë' lë' Dios Bö' La'y.

¹¹ Ni'r gulaguizxjè' bönni' la'zí' yë'ë, la'né': "Netu' byónitu' didza' ru'ë Esteban, rnë' zì'ë queë' Moisés len queë' Dios."

¹² Cni' guc, gulagu'ë xla ládxi'gac bunách bönni' ni. Gulagu'ë xla ládxi'quë' ca' bönni' gul tu'zejni'i, len bönni' gdau' tu'sëdi. Gulabía di'ë Esteban bönni' ni. Gulazönë' lë' len gulaché'ë lë' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey.

¹³ Lëzca' gulucu'ë lauquë' nup gulaguixjò' le cunác, bönni' na' gulané': —Cutu zoë' dxiz bönni' ni rnë' zì'ë qui gdau' la'y ni, len qui zxbá queë' Dios.

¹⁴ Byónitu' didza' bë'ë bönni' ni ca gunë' Jesús, bönni' Nazaret, rnë' usnitie' gdau' ni, len utsë'ë yugu' le nalëbiru' runru', yugu' lë' na' gna bé'inë' rë'u Moisés.

¹⁵ Ni'r guluyüé' Esteban bönni' gdau' ta'bequi xbey len yúgu'të nup rö'gac ni', ati' gualalé'inë' lahuë', rna' ca rna' lahuë' gbaz la'y queë' Dios.

7

Didza' bë'ë Esteban, gnë' uláz queë'

¹ Ni'r gnabné' Esteban bxuz blau, rnë':

—¿Naru' nacz cni'?

² Bubi'ë didza' Esteban, rnë':

—Lbi'ili', bönni' gul, len lbi'ili', böcha'a. Gul-zé nagli' le gyëpa' lbi'ili'. Dios, Nu nactër blau, buluí' lahuë' ga zoë' Abraham, xuzru' gul gdöd, cati' ni' zoë' luyú Mesopotamia, cati' zi'a tsajsóé' yödz Harán.

³ Dios gudxë' lë': "Bruj ladzu' len bla'alén di'a dza quiu', ati' gyeaj luyú ni ului'ida' li'."

⁴ Ni'r brujë' Abraham luyú Mesopotamia le nac xyugac bunách Caldea, ati' yajsóé' Harán. Lu yödz ni' gutië' xuzë' Abraham na', ati' lë' buzé'ë ni', ati' Dios bchë'ë lë' latj ni, ga ni zoaru' na'a.

⁵ Dios cutu bë'ë lë' latj gaqui queë' luyú ni. Ni lati' bunödzejë' queë' ga soë' luyú ni, san gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' queë' luyú ni, ati' töd gatië' Abraham gaqui quegac zxi'n xsoë' luyú ni, zal-la' cutu nacuí'nibi' bi'i queë'.

⁶ Lëzca' cni' gudxë' Abraham Dios: "Tsjaquë' zxi'n xsu' lu xyugac bunách gza'a, ati' ni' lacquë' ca bunách zi'tu'. Lunë' bönni' luyú ni' ga lacquë' bönni' nadá'ugac zxi'n xsu'. Lusaca' zi'ë lequë' gdu ca tap gayuá' iz."

⁷ Lëzca' gudxë' lë' Dios: "Neda' usyudxa' bunách luyú ni', ga ni' lacquë' bönni' nadá'ugac zxi'n xsu', ati' töd ni' lurujë' ni', ati' lunë' xchina' luyú ni'."

⁸ Dios bénlenë' Abraham didza' rucán' tsahui' len gna bé'inë' lë' gchuguë' lu xpéla'quë' bönni' nacué' lidxë' tu le gac bë' nazí' lu na'quë' didza' na' rucán' tsahui'. Gdöd ni' guquë' Abraham xuzbi' bi'i Isaac, len cati' chgúquibi' xunu' gbidz, bchuguë' lu xpéla'bi' lë' na' nac bë'. Isaac na', lëzca' cni' benë' queëbi' bi'i Jacob, zxi'në', len cni' benë' ca' Jacob quegac idxinnutëbi' bi'i bönni' queë', nup ni' glac xuz xtau'gac idxinnu cö' di'a dza quegac bunách Israel.

⁹ Xuz xtau'ru' na', lu yöl-la' ruzxe'i quequë', glúti'ë-bi' bi'i José, bóchi'quë', lu na'quë' bönni' ni' yjua'quë'-bi' luyú Egipto. Dios gzóalenë'-bi' bi'i José na'

10 len buslé'-bi' lu le glac queébi'. Dios bé'ë-bi' yöl-la' rejni'i, le ben ga bdzag ladxë'-bi' Faraón, bönni' rna bé'inë' bunách Egipto, ati' Faraón na' budödë' lu na'bi' bi'i José yöl-la' uná bé' gna bé'ibi' luyú Egipto len yúgu'të bunách nacúa' lidxë'.

11 'Ni'r guctsa gbin gdu luyú Egipto, len luyú Canaán ni, ati' gulazaca' gulagui' yúgu'të bunách dza ni'. Cutu bdzöli le lahuë' xuz xtau'ru'.

12 Cati' byönnë' Jacob dë zxa' xtil luyú Egipto, bsölë'ë ni' yugu' xzi'në', bönni' ni' nacque' xuz xtau'ru'. Cni' guc le zi'al lzu yjaquë' ni'.

13 Cati' le buróp lzu yjaquë' luyú Egipto, benë' José ga guluúnbë'ë lë' böchë'ë. Cni' guc, gnöznë' Faraón nup nacgac di'a dza queë' José.

14 Ni'r bsölë'ë didza' José, benë' ga bdxinë' ni' Jacob, xuzë', dzaggac lë' di'a dza queë', glac gdu tsonnlalj yu chinu bunách.

15 Cni' guc, bdxinë' Jacob luyú Egipto, ga ni' gutië' lë', ati' glatië' ca' ni' xuz xtau'ru' cati' bza'a dza quequë'.

16 Cati' glatië' tu tu xuz xtau'ru' yjua'quë' lequë' luyú Siquem yugu' xzi'n xsoaquë', ati' ni' gulucachë'ë lequë' yeru ba lu bloj na' gu'uë' Abraham lu na'gac xzi'në' Hemor, bönni' Siquem.

17 'Gdöd zian iz, cati' bdxin dza ral-la' gac le gzxi' lu në'ë Dios, lë na' benë' tsutsu xtidzë'ë gunë' queë' Abraham, gulayán bunách yugu' cö' xzi'n xsoë' Israel, glac bunách zian cati' ni' gulacua' luyú Egipto.

18 Ni'r gyazië' bönni' yubl gna bë'ë luyú Egipto na', len gatga byönnë' ca nac le benë' José, gúclenë' bunách Egipto.

19 Gzxi' yé'inë' bunách uládz queëru' bönni' na' rna bë'ë. Busaca' zi'ë xuz xtau'ru' na' len benë' ga lusanë'-bi' bi'i bönni' huë'ndau' qui queëquë', quië latbi'.

20 La' dza ni'z guljbi' ca' bi'idau' Moisés, ati' bdzag ladxë'-bi' Dios. Gdu ca tson beo' guluscul-lë'-bi' xuz xna'bi' lidxquë'.

21 Cati' bdxin dza lusanë'-bi' xuz xna'bi' quië gatbi' bi'idau' Moisés na', bdxinnu ngul xzi'në' Faraón ga ni' guluca'në'-bi', ati' yajxi'nu-bi' len buscul-lnu-bi' ca bi'i queëcznu.

22 Cni' guc, bzëdbi' bi'i Moisés yúgu'të le taquë' bönni' Egipto len gúctërbi' xzön ca nac didza' bë'bi' len ca nacgac le benbi'.

23 'Cati' chyu'ubi' choa' iz bi'i Moisés, gna ládxi'bi' tsajyubi' bunách uládz queëbi', bunách Israel.

24 Cati' bdxinbi' ga na' nacu'ë, blé'ibi'-në' bönni' Egipto, rusaca' zi'ë bönni' uládz queëbi'. Ni'r gúclenbi'-në' bönni' uládz queëbi' na' len budödibi'-në' bönni' Egipto na'. Cni' guc, buzí' labi' bönni' na' bi'i Moisés uláz queë' bönni' uládz queëbi'.

25 Gúquibi' Moisés huala'yéjni'në' bönni' böchi'bi' gunë' Dios ga uslabi' lequë' lëczbi', san lequë' cutu gulayéjni'në'.

26 Yetü dza ca' yajxáca'bi' yechopë' bönni' Israel, ta'dil-lë', ati' gúnibi' cuequi dxibi' lequë', len gudxbi' lequë': "Lbi'ili', böchi'li' nac. ¿Bizx quië rua'li' lza'li' dö'?"

27 Ni'r bönni' na' ru'ë dö' qui lzë'ë budxiguë'-bi' bi'i Moisés, gnë': "¿Núxatë buzóa li' gna bé'inu' netu', len cuequi xbeynu' le runtu'?"

28 ¿Naru' ré'nitsanu' gdöddu' ca' neda' ca benu' nij, budöddu'-në' bönni' Egipto na'?"

29 Cati' byónibi' didza' ni bi'i Moisés, buzzundjbi' ni, yajsoabi' luyú Madián ga ni' gzoabi' ca bönni' zi'tu'. Luyú Madián na' butság ná'lenbi'-nu ngul lu yöd z ni', ati' guljcbi' chopbi' bi'i bönni' queë'.

30 'Cati' chgdöd choa' iz zoë' ni', buluí lahuë' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios lu gui' qui yag yótsi'dau' regui, ga ni' nac lu latj ca'z, le zoa lu gui'a nazí' lei Sinaí.

31 Cati' blé'inë' gui' na' Moisés, bubannë', ati' gbiguë'ë gal-la' quië glé'inë' dxi'a, ati' ni' byönnë' chi'ë Xanru'.

32 Cni gudxë' lë' Xanru': "Neda' naca' Dios quequë' xuz xta'u. Naca' Dios queë' Abraham, len Dios queë' Isaac, len Dios queë' Jacob." Ni'r lu yöl-la' radxi queë', gzxiztsquë' Moisés, len cutur burúguinë' uyúë'.

33 Gudxë' lë' Xanru': "Bleycj lölu' nuda'u, le nac la'y ga ni zu' le zoacza' ni neda', naca' Dios.

34 Le nactë chblé'ida' le ta'zaca' ta'gui'i bunách quia' nacuá' luyú Egipto, len chbyönda' ta'bódx yechë'ë. Bötja', zoa' ni quië uslá' lequë'. Gda na'a, gsöla'a lí' luyú Egipto."

35 'Zal-le guluca'në' lë' ca'z bönni' uládz queë' Moisés, gulané': "¿Núzxatë buzóa li' gna bé'inu' netu', len cuequi xbeynu' le runtu'?", Dios bsölë'ë lë' quië gaquë' bönni' uná bë', len bönni' ruslá, ca na' gudxë' Moisés gbaz la'y na' queë' Dios, buluí lahuë' lu yag yótsi'dau' regui ga na' zoë'.

36 Moisés ni bubijë' luyú Egipto bönni' uládz queë'ru', guc cni gdöd benë' le glun ga gulubani bunách ni', len le tac bë' benë' luyú ni'. Lëzca' cni benë' lu nis zxön nazí' lei Nis Xna. Cni benë' lauquë' gdu ca choa' iz lu latj ca'z.

37 Lëczë' Moisés na' gudxë' bunách Israel ni', gnë': "Xanru' Dios gsölë'ë queëli' bönni' galjé' ladj di'a dza queëli', gaquë' bönni' gu'ë didza' uládz queë' Dios. Gsölë'ë lë' queëli' ca na' bsölë'ë neda'. Lëczë' run bayúdx uzé naglí'-në'."

38 Lëzca' lëczë' Moisés na' gzóalenë' bunách nudubgac queë' Dios lu latj ca'z, ati' bdzaguë' lë' gbaz la'y queë' Dios, nu na' bé'len lë' didza' lu gui'a Sinaí na'. Gzóalenë' xuz xtau'ru' Moisés, ati' Dios budödë' lu në'ë zxba la'y queë', le rui' didza' ca gac la'del-li' yöl-la' na'bán bunách, ati' zxba ni budödë' Moisés lu na'gac zxi'n xsoaquë' ga rdxintë queë'ru' rë'u.

39 'Cutu glë'nnë' xuz xtau'ru' lunë' ca rna xtídzë'ë Moisés, san guluzóë' lë' tsla'l, len glë'nnë' tshuöjqüë' luyú Egipto.

40 Cati' ni' zoë' lu gui'a Sinaí na' Moisés, lequë' glë' Aarón, böchë'ë Moisés na', gulané': "Ré'nitu' gunu' yugu' dios queëtu', bdau' guiöj bdau' yag, quië la'nór lautu'. Cutu nózitu' bi guc queë' Moisés, bönni' na' nubijë' netu' luyú Egipto."

41 Ni'r glunë' tu bdau' oro le nac ca tu bëdxda'u, ati' guludödcdë'-ba' bö'cu' zxíla'dau', len gulagu'quë'-ba' lau bdau' oro na', ati' glunë' lni lau bdau' na' nunquë'.

42 Qui lë ni na' buca'në' lequë' Dios len bubíj ladxë'ë lequë'. Ni'r gulayíj ládxi'quë' le ta'yép luzxbá. Ca nac lë ni nayúj lu guich le gulané' bönni' glu'ë didza' uládz queë' Dios, rna:

Lbi'ili', bunách Israel,

¿Naru' glú'gactsali'-ba' quia' neda' böa' bëdx ni'

Budódigacli'-ba' len buzégui'gacli'-ba',

Lë na' benlí' lu latj ca'z gdu ca choa' iz?

43 Cutu glú'gacli'-ba' quia' neda',

San bia'lí' nich qui Moloc, bdau' guiöj queëli'.

Bia'lí' ca' tu le nac ca bölj luzxbá nazí' lei Refán,

Lë na' buzoali' ca Dios queëli'.

Yugu' bdau' guiöj bdau' yag ni,

La' lbi'izli' benli' quië gyij ládxi'li' leygac.
 Qui lë ni na', ubija' lbi'ili' lu xyuli',
 Gchë'a lbi'ili' zi'tu'r ga dë luyú Babilonia.

⁴⁴ Cati' ni' gulacu'ë xuz xtau'ru' lu latj ca'z, guta' quequë' yu'u lari' ga glun chi'ë zxba queë' Dios, lë na' nac bë' zóalenë' lequë' Dios. Glunë' yu'u lari' na' ca na' gna bé'inë' Moisés Dios, cati' ni' gudxë' lë' gunë' lei ca nac lë na' blé'inë', le bului'inë' lë' Dios lu gui'a ni'.

⁴⁵ Lëzca' guludödë' yu'u lari' na' lu na'quë' zxi'nquë' ga bdxintë dza ni' glu'ë lei luyú ni xuz xtau'ru', cati' ni' dzaguë' lequë' Josué, ati' gulagüë' xyugac bunách gza'a, nup ni' bulaguë'ë Dios lauquë' xuz xtau'ru'. Cni glunë' zian iz ga bdxintë dza zoë' David.

⁴⁶ Bdzag ladxë'ë David na' Dios, ati' lë' gnabnë' Dios gu'ë lë' latj gunë' tu yu'u ga soë' Dios queë' Jacob.

⁴⁷ Cutu bë'ë lë' latj Dios, san benë' yu'u queë' Dios Salomón, zxi'në' David na'.

⁴⁸ Cni benë' zal-la' cutu zoë' Dios, Nu nactër blau, lu gdau' nungac bunách. Ca nac lë ni gnë' bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, gnë':

⁴⁹ Yehua' yubá nac ga rö'a rna bë'a
 Ati' yödzyú nac xlibi' ni'a.

Rnë' Xanru': "¿Naru' gúntsalí lidxa'?"

¿Naru' zoatsa latj ga ral-la' uzí ladxa'a?"

⁵⁰ ¿Naru' clëg len na'cza' bena' yúgu'të lë ni'?"

⁵¹ Ni'r gudxë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Esteban, gnë':

—Lbi'ili', bönni' zid, cutu bi ryaz icj nagli'. Nazíd icj ládxi'dau'li' ca rac quegac bunách cunúnbë'gac Dios. Rdá'baga'teczli'-në' Dios Bö' La'y. Ca na' glunë' xuz xtau'li', runli' ca' lbi'ili'.

⁵² Gulabía ládxi'quë' yúgu'të bönni' ni' glu'ë didza' uláz queë' Dios xuz xtau'li' na'. Lëzca' guludödcde' bönni' ni' gulaguixjö'ë zi'al ca ral-la' guidë' Cristo, Bönni' Tsahui', ati' na'a, cati' ni' bdxinë' Bönni' Tsahui' na', lbi'iczi' budödlí'-në' lu na'quë' bönni' guludödde' Lë'.

⁵³ Lbi'iczi' dë lu na'li' zxba queë' Dios, lë na' guludödë' lu na'quë' xuz xtau'li' yugu' gbaz la'y queë' Dios, san cutu runli' ca rna.

Tu'dödde' Esteban

⁵⁴ Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gulaléytsquinë' Esteban, ati' lu yöl-la' rley quequë' lë' gulutí-l láyi'quë'.

⁵⁵ Ni'r buyüë' luzxbál Esteban na', zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, ati' blé'inë' latj yení' ga zoë' Dios lenca' Jesús, zuinë' cuit lë'ë yubél Dios ga náctërë' blau.

⁵⁶ Ni'r gnë':

—Gul-yutsca'. Rlé'ida' nayálj luzxbá, ati' zuinë' cuit lë'ë yubél Dios Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách.

⁵⁷ Ni'r guluséy nagquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', ati' gulabödxyë'ë zidzj, len tsaxón gulabía dí'ë lë'.

⁵⁸ Gulubijë' lë' ni'l ra' yödz na', ati' ni' gululadxë' lë' guiöj. Yugu' bönni' ni' tunë' lna' lau le tu'quíë' Esteban gulucu'ë lari' ta'xóa yenquë' xni'ë bönni' lë' Saulo cati' ni' gululadxë' Esteban guiöj.

⁵⁹ Cati' ni' tu'ladxë' Esteban guiöj, lë' bulidzë' Dios, gnë':

—Xana' Jesús. Buzí' bö' naccza'.

⁶⁰ Ni'r byechuë', buzechu zxi'bë', len bë'ë zidzj didza', gnë':

—Xan. Cutu uspagu'u lequë' dul-la' ni.

Cati' budx bë'ë didza' ni, guttë'.

8

Saulo rbia ladxë'ë bunách queë' Cristo

1-3 Saulo benë' tsaxón bönni' ni' guludöddë' Esteban.

La' ni'z glua'quë' Esteban bönni' ta'yij ladx'iquë' Dios, ati' yajcäch'iquë' lë'. Szxöni gulabödxë' queë'.

Dza na' sxzöni gulabía ladx'iquë' bunách queë' Cristo nacua' Jerusalén bönni' judío cuta'yejlë'. Lëzca' gdxia ladxë'ë bunách queë' Cristo Saulo. Gyazië' gap nac lu yu'u quequë', at' gzxönë' yugu' bönni' len ngul, glu'ë lequë' lidx guia.

Ni'r glaslas gdu luyú Judea len luyú Samaria yelati'z cuguluhuöatë bunách queë' Cristo, ati' guluga'në' Jerusalén légaczë' gbaz na' nasölë'ë Cristo.

Rac lban qui didza' dxi'a luyú Samaria

4 Yjaquë' yúgu'të latj bönni' na' gláslasië', ati' glunë' lban qui didza' dxi'a.

5 Ni'r gyijë' luyú Samaria Felipe, bönni' dzaguë' nup na' glaslas, ati' ni' benë' lban ca nac queë' Cristo.

6 Guludúb bunách ni', ati' gdu ladx'iquë' guluzë nagquë' didza' ru'ë Felipe na', le gulayönnë' xtidzë'ë len gualal'inë' le tac bë' runë'.

7 Cni guc, le benë' ga gulurúj zian bö' xöhui' yu'ugac bunách, ta'bödxya'a zidzj, ati' guluhuöác zian nup te'i huë' nacú'n bin len nup cuta'zá'.

8 Cni guc, guludziji bunách yödz ni'.

9 Zoë' ni' Simón, bönni' zi'al guquë' bönni' udzá' uné ya'a lu yödz na', len gzx'i' yé'inë' bunách Samaria na', gnë' lëczë' naquë' bönni' nác'tërë' zxon.

10 Guluzëtsca naggac bönni' ni yúgu'të bunách, ga rguel-la' yugu' bönni' ca'z ga rdxintë yugu' bönni' blau, gulanë': "Bönni' ni, dë lu në'ë yöl-la' huac zxon queë' Dios."

11 Cni guc, glunë' lë' ba la'n, le xtsey nazi' yé'inë' lequë' len yöl-la' udzá' uné ya'a queë'.

12 Cati' gulayejlë'ë lban runë' Felipe qui didza' dxi'a ca rna bë'ë Dios len ca nac queë' Jesucristo, ni'r guladilë' nis, bönni' len ngul.

13 Ni'r gyejlë'ë ca' Simón na', len bdilë' nis, ati' gdälenteczë' tsaxón Felipe na'. Cati' blé'inë' yugu' yöl-la' huac zxon len le tac bë' runë' Felipe, bubannë' Simón na'.

14 Cati' gulayönnë' ca guc lë ni gbaz na' nasölë'ë Cristo nacu'ë Jerusalén, chnazi' lu na'gac xtidzë'ë Dios bunách luyú Samaria, ni'r gulasölë'ë ni' Pedro len Juan.

15 Cati' guladxinë' ni' Pedro len Juan na', gululidzë' Dios uláz quegac bunách ni' ta'yejlë' Cristo quië dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

16 Ga bdxintë dza na', cutu rdxíninë' quequë' Dios Bö' La'y. Nadílgaczë' nis quië lacquë' tuz len Xanru' Jesús.

17 Ni'r gulaxóa na'quë' bunách Samaria na' Pedro len Juan na'. Gululidzë' Dios, ati' dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

18 Cati' blé'inë' Simón, bönni' udzá' na', le guc cati' gulaxóa na'quë' bunách ni' gbaz na' nasölë'ë Cristo, dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y, gu'nnë' quizzjë' lequë' dumí,

19 rë' lequë':

—Benn ca' quia' yöl-la' huac ni, quië cati' gxo'a na'a núti'tëz bunách, dusóalenë' nu na' Dios Bö' La'y.

20 Ni'r gudxë' lë' Pedro, rnë':

—Nit tsaxxón len li' dumí quiu', le ráquinu' len dumí gdél-li'nu' yöl-la' huac queë' Dios.

²¹ Cutu nacu' lsaca' gutsu'u lë ni, le cunác dxi'a icj ládxí'da'u lahuë' Dios.

²² Bubi'i ladxu'u ca nac huia'dò' ni runu', len gúta'yu lahuë' Dios, nazx ca' unít lahuë' li' ca nac lë ni rza' ladxu'u.

²³ Rlé'ida' nabagu'u zxguia' len nadzunu' lu yal-lj qui tu' xöhui'.

²⁴ Ni'r bubi'ë didza' Simón na', rë' lequë':

—Gul-lidzë' Dios, gáta'yuli' lahuë' Xanru' ni'a quia' cui gac quia' nitú lë na' chgnali'.

²⁵ Cati' budx glunë' lna' lau queë' Cristo lu yödZ ni' Pedro len Juan na', len gulaguíxjö'ë xtidzë'ë Dios, glunë' ca' lban qui didza' dxi'a gap nacua' zian ladzquë' bönni' Samaria, ati' gdöd ni' yhuöjqüë' Jerusalén.

Felipe len bönni' Etiopía

²⁶ Ni'r bé'lenë' Felipe didza' gbaz la'y queë' Xanru', gudxë' lë':

—Gyas len gyeaj zaca' ga rdöd gbidz beo' ziaq, gdxinu' ga ni' rla'a nöz zeaj Jerusalén zeajtë yödZ Gaza, nöz na' rdöd lu latj ca'z.

²⁷ Ni'r gyu'ë nöz Felipe na', zijë'. La' nöz ni' yajtsaguë' bönni' Etiopía, naquë' bönni' huödx. Luyú Etiopía naquë' blau launu Candace, ngul rna bé'ínu bunách Etiopía na', len yu'u lu në'ë yúgu'të yöl-la' tsahui' queënu dzö' lidxnu. Gyijë' Jerusalén bönni' ni quië gyij ladxë'ë Dios.

²⁸ Na'a, zhuöjë' ladzë', rö'ë lu carreta queë', len rulabë' le nayú lu guich ca gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁹ Ni'r Dios Bö' La'y gudxë' Felipe na':

—Gbíga' ga zeaj carreta na', len gyeajlen lei.

³⁰ Cati' chgbiguë'ë ni' Felipe, byönnë' ru'ë didza' bönni' huödx na', rulabë' le nayú lu guich ca gnë' Isaías, ati' gudxë' lë':

—¿Naru' réjni'nu' lë na' rulabu'?

³¹ Bubi'ë didza' bönni' Etiopía na', gnë':

—¿Nacx gac tséjni'da' chqui' nutu nu zoa uezjni'i neda'?

Ni'r gúta'yuë' lahuë' Felipe cuenë' len có'lenë' lë' tsaxxón lu carreta na'.

³² Lë na' nayú lu guich rulabë', rna cni:

Ca bö'cu' zxíla'dau',

Gulachë'ë Lë' quië ludöddë' Lë',

Len ca bö'cu' zxíla'dau',

Cutu rnëba' cati' nu rchugu lítsa'ba',

Ca' benë' Lë', cutu bsalj ru'ë gnë'.

³³ Guluca'në' Lë' ca'z,

Len cutu glu'ë latj nu cuequi xbey Lë'.

¿Nuzxa caz gac quixjö' zxguia' nabága'gac bunách uládz queë'?

La' légaczë' guludöddë' Lë'.

³⁴ Gnabnë' Felipe bönni' huödx na', rë' lë':

—Ráta'yua' lau' quíxjö'i'nu' neda'. ¿Nuzxa qui gnë' cni bönni' na' bë'ë didza' uláz queë' Dios? ¿Naru' queëczë', o qui nu yubl'?

³⁵ Ni'r la' didza' niz bguel-lë'ë Felipe, gdxíjjö'në' lë' didza' dxi'a ca nac queë' Jesús.

³⁶ Cati' ni' yu'uquë' nöz zjaquë', guladxinë' ga dë nis, ati' rë' Felipe bönni' huödx na', rnë':

—Byutsca'. Ni dë nis. ¿Naru' huactsa gdila' nis?

³⁷ Felipe gudxë' lë':

—Chqui' réjlë'u gdu ladxu'u, huac gdilu' nis.

Lë' bubi'ë didza', rnë':

—Réjlë'a Jesucristo, naquë' Zxi'në' Dios.

³⁸ Ni'r benë' ga gzoa dxiz carreta queë' na', ati' guluhuötjë' groptë', yajtsazquë' lu nis. Ni'r Felipe buquilë' bönni' huödx na' nis.

³⁹ Cati' gulurujë' lu nis, buchë'ë Felipe Dios Bö' La'y, ati' cutur blé'inë' lë' bönni' huödx na'. Ni'r buguel-lë'ë xnözë', zhuöjë' rudzijnë'.

⁴⁰ Cati' chráquibe'inë' Felipe, zoë' lu yödZ Azoto. Gdödë' yúgu'të yödZ ni', ati' benë' lban qui didza' dxi'a, ga bdxintë' yödZ Cesarea.

9

Saulo ruhuöaquë' queë' Cristo

¹ Ni' ruzeynë' ba nadx nup ta'yejlë' Xanru' Saulo, gu'nnë' gdödcde' lequë'. Quië gunë' cni bdxinë' lahuë' bxuz blau

² len gnabnë' lë' guich uná bë' le tsju'ë lauquë' bönni' uná bë' quegac yu'u gap tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios bönni' judío nacu'ë Damasco, ati' chqui' utsajxaquë'ë ni' yugu' bönni' len ngul ta'yejlë'ë Jesús, gac gchë'ë lequë' nadvunquë' lu yödZ Jerusalén.

³ Tsal ni' yu'quë' nöZ Saulo len nup nacua'len lë', zjaquë', len cati' chzoa la'dxinë' Damasco, tu tsalz buzeni'tsca yení' za' luzxbá, le buzení' ga ni' zjaquë'.

⁴ Ni'r gdzö'ë lyu Saulo, len byönnë' chi'i nu rë lë':

—Saulo, Saulo, ¿bizx quië rbia ladxu'u neda'?

⁵ Gnabnë' Lë' Saulo, gnë':

—¿Nuzxa lí, Xan?

Lë' gnë':

—Neda' Jesús, nu rbia ladxu'u. Run zi' cuinu', rdá'bagu'u neda'. Rac quiu' ca na' rac queëba' bëdx, run zi' cuinba' rchégu'ba' yag tuchi' tundë'-ba' zi'.

⁶ Ni'r gzxiztsquë', gúdxinë' Saulo, gnë':

—Xan, ¿bizxa rë'nnu' guna'?

Xanru' gudxë' lë':

—Gyas len gyaz lu yödZ, ati' ni' gsöla'a quiu' nu guië lí le ral-la' gunu'.

⁷ Gládxinë' bönni' na' zjáclenë' Saulo, le gulayönnë' chi'i na', zal-le nutu nu gulalé'inë'.

⁸ Ni'r böasë' luyú Saulo, len cati' gxa' yöj lahuë', cutu ca' rlé'inë'. Qui lë ni na' gulaguel-lë'ë në'ë, len gulachë'ë lë' Damasco.

⁹ Gzoë' ni' tsonn dza nachúl lahuë', len cutu bi güi' gdahuë'.

¹⁰ Zoë' ca' Damasco Ananías, bönni' rejlë'ë Cristo, ati' Xanru' buluí lahuë' ga zoë' ca tu lu yël bëhcál, len gudxë' lë':

—Ananías.

Lë' bubi'ë didza', gnë':

—Ni zoa', Xan.

¹¹ Xanru' gudxë' lë':

—Gyas, len gyeaj ga nac la' nöZ na' nazí' lei NöZ Li, ati' lu yu'u lidxë' Judas gnab didza' queë' Saulo, bönni' Tarso. Lu yu'u na' rulidzë' Dios.

¹² Chblé'inë' bönni' ni ca tu lu yël bëhcál zë'ë tsazië' ga zoë' bönni' lë' Ananías, len gxoa në'ë lë' quië huöalj yöj lahuë'.

¹³ Ni'r bubi'ë didza' Ananías, rë' Lë':

—Xan, zian nup chgulaguixjöi' neda' ca runë' bönni' ni, zian le nac dö' nu'ë le benë' quegac bunách ta'yejlë' Lí, nacu'ë Jerusalén.

¹⁴ Zë'ë ca' ni, dë lu në'ë uláz quequë' bxuz uná bé' sönë' yúgu'të nup tu'lídZ Dios len lau' Li'.

¹⁵ Ni'r Xanru' rë' Ananías na', rnë':

—Gyeaj, le grócza' neda' bönni' ni quië gunë' lban ca nac quia' laugac bunách gza'a, len lauquë' bönni' ta'ná bé'inë' lequë', lenca' laugac bunách Israel.

¹⁶ Ului'ida' lë' le zian le saca' qui'ë uláz quia' neda', gunë' xchina'.

¹⁷ Ni'r gyijë' ni' Ananías, ati' gyazië' yu'u len bxoa në'ë Saulo, rë' lë':

—Böcha'a Saulo, Xanru' Jesús, Nu na' bulu' lahui la' nöz ga ni' za'u, bsölë'ë neda' quië huöalj yöj lau' len dusóalenë' li' Dios Bö' La'y.

¹⁸ La' ni'Z gulaguindj lu yöj lahuë' le nac ca xlácuba' bö'l, ati' la' böaljtë yöj lahuë'. Ni'r gyasë' Saulo, len bdilë' nis.

¹⁹ Gdöd ni' gdahuë' len böac ladxë'ë. Ca chop tsonn dza gzóalenë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo nacu'ë Damasco.

Runë' lban Saulo lu yödZ Damasco

²⁰ La' gzu lautë' Saulo runë' lban queë' Cristo gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, rnë':

—Jesúscz naquë' Zxi'në' Dios.

²¹ Gulubannë' yúgu'të bönni' ni' ta'yönnë' lë', ta'në':

—¿Naru' clëg bönni' ni bönni' na' busnitië' nup nacua' Jerusalén, tu'lídZ Dios lu lë' Jesús? Quië gunë' cni bidë' ca' ni quië gchë'ë lequë' nadzunquë' lauquë' bxuz uná bé'.

²² Bdipr ladxë'ë Saulo, len benë' ga gulabö'ë baguí'i bönni' judío nacu'ë Damasco, bului'inë' lequë' Jesúscz naquë' Cristo, bönni' na' tunë' löz duná bé'inë' lequë'.

Rulë' Saulo lu na'quë' bönni' judío

²³ Cati' chgdöd zian dza, glun xtídza'quë' bönni' judío ni' ludöddë' Saulo.

²⁴ Rël len të dza gulabó' nisië' lë' bönni' judío ga nu ryaz zö'ö run chi'i yödZ na' quië ludöddë' lë', len gúquibe'inë' Saulo le të'nnë' lunë' queë'.

²⁵ Ni'r gulaguel-lë'ë Saulo chdzö'l bönni' ta'yejlë'ë Cristo, ati' gulagu'ë lë' tu lu bdö'a xzön naga' du, len guluzötjë' lë' ni'l lu zö'ö run chi'i yödZ na'.

Rudxinë' Saulo Jerusalén

²⁶ Cati' budxinë' Saulo Jerusalén, gu'nnë' tsjenë' tsaxzón bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, san gládxinë' lë' yúgu'të', le cuta'yejlë'ë rejle'ë Cristo Saulo na'.

²⁷ Ni'r gdel-lë'ë Saulo Bernabé, len bchë'ë lë' ga na' nacu'ë gbaz nasölë'ë Cristo. Gdíxjöi'në' lequë' ca na' guc queë' Saulo, blé'inë' Xanru' la' nöz, ati' bé'lenë' lë' didza' Xanru'cz, len ca na' benë' Saulo lu yödZ Damasco, len yöl-la' rugu ladxí' benë' lban ca nac queë' Jesús.

²⁸ Ni'r gzóalenë' lequë' Saulo lu yödZ Jerusalén, ati' gdálenë' lequë'.

²⁹ Lu yöl-la' rugu ladxí' benë' lban Saulo ca nac queë' Xanru', len gdíl-lenë' didza' bönni' judío tu'ë didza' griego, ati' lequë' gulazú gulabö'ë ludöddë' lë'.

³⁰ Cati' gláquibe'inë' lë' ni bóchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo, gulachë'ë Saulo lu yödZ Cesarea, ati' gulasölë'ë lë' Tarso, le nac ladxë' Saulo.

³¹ Ni'r guc dxi'a quegac yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, nacua' gdu luyú Judea, len luyú Galílea, len luyú Samaria, ati' guladíp ladxí'quë'. Gulacu'ë lu yöl-la' radxi quequë' Xanru', ati' gulayanë' le gücnenë' lequë' Dios Bö' La'y.

Pedro ruinë' Eneas

³² Yetú le guc, cati' yajyué' yugu' bóchi'ru' Pedro, bdxiné' ga nacu'é bönni' ta'yejlé'ë Jesús lu yödZ Lida.

³³ Yajxaquë'ë ni' bönni' lé' Eneas, chguc xunu' iz dë' ré'inë' nacu'në' bin.

³⁴ Pedro gudxë' lé':

—Eneas, ruúnë' li' Jesucristo. Gyas len btub xta'u.

La' gyastë' Eneas na'.

³⁵ Gulale'i lé' yúgu'të nup nacuá' yödZ Lida, len yödZ Sarón, ati' gu-luhuóaquë' queë' Xanru', ta'yejlé'ë Lë'.

Ratnu Dorcas len rubannu

³⁶ Yetú ca' le guc, lu yödZ Jope zoanu ngul réjlë'nu Cristo, lënu Tabita, len ca nac didza' griego lënu Dorcas. Benu zian le nacgac dxi'a len le taclen bunách yechi' ngul ni.

³⁷ Le guc dza ni', güi'inu Dorcas na' len gutnu. Gdöd gulaguibnu lënu, gulaguijé'-nu tu lu yu'u ga nac buróp cuia.

³⁸ Le dë gal-la'z ga na' dë yödZ Jope yödZ Lida ga na' zoë' Pedro, gulayönnë' zoë' ni' Pedro bönni' Jope na' ta'yejlé'ë Cristo, ati' qui lë ni na' gulasólë'ë ga zoë' chopë' bönni', gláta'yuë' lahuë', të' lë':

—Cutu tseynu' guidu' queëtu'.

³⁹ Ni'r la' gyastë' Pedro, zéajlenë' lequë'. Cati' bdxiné' ni', la' gulachë'të' lé' ga nac lu yu'u ga dënu ngul nat na'. Ni'r guludubnu gdu cuitië' ngul uzëb, ta'bödxnu len tu'lui'inu lé' lari' quequë' bönni' len ngul, yugu' le benu Dorcas cati' ni' zóalenu lecnu.

⁴⁰ Ni'r bubijë' ni'l yúgu'të nup nacuá' ni' Pedro, ati' buzechu zxibë', rulidzë' Dios. Ni'r bueycjë' ga dënu Dorcas na', gnë':

—Tabita, gyas.

La' buxa'të yöj launu Dorcas. Cati' blé'inu-në' Pedro, la' gyástënu, grö'nu.

⁴¹ Gdel-lë'ë na'nu Pedro, buchisë'-nu. Ni'r bulidzë' bönni' na' ta'yejlé'ë Jesús, len yugu' ngul uzëb na', ati' buschinë'-nu lauquë' Dorcas na', nabannu.

⁴² Ca guc lë ni gzë didza' gdu lu yödZ Jope, ati' gulayejlë' Xanru' bunách zian.

⁴³ Zian dza buga'në' Pedro yödZ Jope na' lu yu'u lidxë' Simón, bönni' runë' tsahui' guid zxa bëdx.

10

Le benë' Pedro lidxë' Cornelio

¹ Zoë' Cesarea bönni' lé' Cornelio, nacu'é lu në'ë tu gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l, nazi' laquë' Bönni' Italia Rjaquë' Gdil-l.

² Rej ladxë'ë Dios Cornelio na' len rádxinë' Lë', ati' nungac lë' tsaxón yúgu'të bunách nacuá' lidxë'. Dumí zian runödZjë' le raclen bunách yechi', len rulidzteczë' Dios.

³ Gdu rdöd xhuö blé'inë' Cornelio ca tu lu yël bëhcál, ryazië' ga zoë' gbaz la'y queë' Dios, len rë' lë':

—Cornelio.

⁴ Gúdxinë' Cornelio. Buyúë' gbaz la'y na', len gudxë' lé':

—¿Bizxa rnau', Xan?

Gudxë' lé' gbaz la'y na', rnë':

—Dios ryönnë' le rulidzu'-në', len nözcznë' ca runu', ráclenu' bunách yechi'.

⁵ Na'a, gsóla'cu'-në' bönni' tsjaquë' yödZ Jope tsajlidzquë' bönni' lé' Simón, zoa yetú lé' Pedro.

⁶ Bönni' ni zoë' lidxë' bönni' runë' tsahui' guid zxa bëdx. Bönni' ni, lëzca' lë' Simón, ati' zoa lidxë' ra' nis zxön. Pedro na' guië' li' le ral-la' gunu'.

⁷ Cati' chbuzë'ë gbaz la'y na' bé'lenë' lë' didza', bulidzë'-bi' Cornelio chopbi' bi'i huen dxin queë' len tuë' bönni' rijë' gdil-l rej ladxë'ë Dios, dzaguë' bunách nacua' lidxë' Cornelio.

⁸ Cati' budx gdíxjö'në' lequë' yúgu'të le guc, bsölë'ë lequë' yödz Jope.

⁹ Dza buróp, tsal ni' yu'uquë' nöz, len ta'dxinë' gal-la' ga dë Jope na', la' ni'z grenë' Pedro cju'u quië ulidzë' Dios, ni' nac gdu huagbídz.

¹⁰ La' na'z rdunë' Pedro len gu'nnë' gahuë', san tsal ni' tu'pë'ë queë', blé'inë' le nac ca tu lu yël bëchcál.

¹¹ Blé'inë' nayálj luzxbá len ruhuó'tj ga zoë' tu le nac ca lari' guitsa' zxön, naga' idáp la'a.

¹² Lahui lari' na' dxiacha' böa' guixi' gza'a nacua' tap ni'a na'cba', len böa' ta'yj lë'cba' lyu, len böa' zoa xilcba'.

¹³ Ni'r byönnë' chi'i nu rë lë':

—Pedro, gyas. Bdödi-cba' len gdagu.

¹⁴ Bubi'ë didza' Pedro, rnë':

—Cutu, Xan. Gatga gdahua' le cural-la' gágutu' o le cunác dxi'a.

¹⁵ Le buróp lzu byönnë' chi'i nu na' gudx lë':

—Le nunë' dxi'a Dios, cutu gnau' qui: "Cunác dxi'a".

¹⁶ Tsonn lzu guc cni, ati' ni'r la' buëptë luzxbá lari' zxön na'.

¹⁷ Tsal ni' rö'ë baguí' Pedro, rza' ladxë'ë bizxa rë'ni gna lë na' blé'inë' ca tu lu yël bëchcál, guladxinë' ra' yu'u bönni' na' nasölë'ë lequë' Cornelio, ta'nabë' gazz zoa lidxë' Simón na'.

¹⁸ Cati' guladxinë' ni', gululidzë' nup nacua' yu'u na', len gulanabnë' lequë' chqui' zoë' ni' bönni' lë' Simón, zoa yetú lë' Pedro.

¹⁹ Tsal ni' rza' ladxë'ë Pedro ca nac lë na' blé'inë', gudxë' lë' Dios Bö' La'y, gnë':

—Byutsca'. Chguladxinë' ni' tsonnë' bönni', tu'guiljë' li'.

²⁰ Gyasch na'a. Bötj zxan yu'u. Cutu gac chop ladxu'u tséajlenu' lequë', le nasöla'a lequë' neda'.

²¹ Ni'r bötjë' Pedro zxan yu'u ga na' nacu'ë bönni' na' nasölë'ë Cornelio, len gudxë' lequë':

—Neda' bönni' ruguiljli'. ¿Bizxa huen za'li' ni'?

²² Gulubi'ë didza', të' lë':

—Nasölë'ë netu' Cornelio, bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Naquë' bönni' tsahui', len rádxinë' Dios. Tunë' ba la'n bönni' ni len nadxi'icnë' lë' yúgu'të bönni' judío. Yetú ca' le guc, bé'lenë' lë' didza' gbaz la'y queë' Dios, gudxë' lë' gsölë'ë nu dulídz li' guidu' lidxë' quië yönnë' didza' gu'u.

²³ Ni'r glu'ë lequë' lu yu'u Pedro len bë'ë ga la'cu'ë. Cati' za' rení yetú dza, gyasë' Pedro, ati' gyéajlenë' lequë'. Glunë' lë' tsaxxón la'quë' böchi'ru' nacu'ë Jope na'.

²⁴ Dza bunn ni', guladxinë' Cesarea. Chzoë' rbözë' lequë' Cornelio, len chnutubë' lidxë' yugu' di'a dza queë', len yugu' böchi' lzë'ë nadxi'irnë'.

²⁵ Cati' gyazië' Pedro lö'a, brujë' yu'u Cornelio, yajtsaguë' lë'. Byechuë' xni'ë Pedro len gyij ladxë'ë lë' ca runru' queë' Dioscz.

²⁶ Pedro buchisé' lë', len gudxë' lë':

—Gyas. Lëz bunách yödzyú naca' ca nacu' li'.

²⁷ Ni' tui'zè' ca' didza', gyaztè' yu'u Pedro, len yajxaquè'è nudubgac ni' bunách zian.

²⁸ Ni'r gudxè' lequè' Pedro, rnè':

—Lbi'ili' nóziczli' ca rna bè' zxba queè' Moisés, cural-la' gunè' bönni' judío tsaxón o tsázlenè' bönni' gza'a. Na'a, Dios bului'inè' neda' cutu ral-la' gnia' queè' nitùè' bönni' naquè' ca'z o cunaquè' dxi'a.

²⁹ Qui lè ni na' cati' bulidzli' neda', la' bidtea', len cutu guc chop ladxa'a. Rnaba' na'a, žbizx quiè na' bulidzli' neda'?

³⁰ Ni'r bubì'è didza' Cornelio, gnè':

—Chguc tap dza ca hora zoaru' na'a, gdu rdöd xhuö, cati' ni' runa' gubás len rulidza'-nè' Dios lu yu'u lidxa' ni, blé'ida'-bi' bi'i bönni' ra'bán nácubi' lari' ryèp yös yení, dului' laubi' neda'.

³¹ Cni gudxbi' neda': "Cornelio. Dios ryönnè' le rulidzu'-nè', len nöznè' ca runu', ráclenu' bunách yechi'.

³² Na'a, gsölu'u lu yödZ Jope nu tsajlídZ bönni' lè' Simón, zoa yetú lè' Pedro. Bönni' ni zoè' lidxè' bönni' runè' tsahui' guid zxa bédx, len lè' ca' Simón. Zoa ra' nis zxön lidxè' bönni' ni. Cati' gdxinè' ga zu' Pedro na', gü'lenè' li' didza'."

³³ Cni guc, la' bsóla'tea' nu tsajtílj li', ati' dxi'a benu' bidu' ga zoatu' ni. Qui lè ni na' zoatu' ni yúgu'tètu', nudubtu' lahuè' Dios quiè uzé nagtu' yúgu'tè le gna bé'inè' li' Dios gui'u netu'.

Didza' bè'è Pedro lidxè' Cornelio

³⁴ Ni'r gzu lahuè' Pedro ru'è didza', rnè':

—Le nactè réjni'da' na'a, cutu ruyuzè' yöl-la' rnèz quegac bunách Dios, san tuz nunè' rè'u.

³⁵ Rdzag ladxè'è bunách gdutè yödZlyú Dios, nup na' tadxi Lè' len tun le nac dxi'a.

³⁶ Bsölè'è xtídzè'è Dios ga nacua' bunách Israel, len bsölè'è nu ben lban qui didza' dxi'a, le run ga rac dxi'a quegac bunách, lè na' bdxin queèru' lu nè'è Jesucristo. Lèczè' naquè' Xanru' yúgu'tèru'.

³⁷ Lbi'icZli' nózili' lè na' guc luyú Judea, le gzu lau guc luyú Galilea gdöd benè' lban Juan quiè la'díl bunách nis.

³⁸ Nózili' ca benè' Dios le guc queè' Jesús, bönni' Nazaret. Bsölè'è queè' Dios Bö' La'y len yöl-la' huac queè'. Nózili' ca na' gdè' Jesús, runè' le nac dxi'a, len ruúnè' yúgu'tè nup gulazaca' gulagu'i lu na' tu' xöhu'. Cni benè', le gzóalenè' Lè' Dios.

³⁹ Na'a, netu' runtú' lna' lau qui yúgu'tè lè na' benè' Jesús luyú Judea len lu yödZ Jerusalén, len ca na' guc, guludöddè' Jesús, guludé'è Lè' lè'i yag cruz.

⁴⁰ Ni'r Dios buspanè' Lè' cati' guc tsonn dza natiè', len benè' ga buluí lahuè' ga zoatu' netu'.

⁴¹ Cutu buluí lahuè' laugac yúgu'tè bunách, san lautu' netu' buluí lahuè'. Dios gröè' netu' dza ni'tè quiè guntu' lna' lau queè' Jesús, ati' güi' gdágulentu' Lè' tsaxón gdöd bubanè' lu yöl-la' gut.

⁴² Gna bé'inè' netu' Dios guntu' lban laugac bunách, ati' runtú' lna' lau queè' Cristo, naquè' Nu buzoaczè' Dios quiè cuequi xbeynè' nup nabangac len nup chnatgac.

⁴³ Lèzca' glunè' lna' lau queè' Jesús yúgu'tè bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, gulanè': "Yúgu'tè nup la'yejlè' Lè', Dios unít lahuè' dul-la' nabága'què' ni'a qui le benè' Lè'."

Dusóalenë' bunách gza'a Dios Bö' La'y

⁴⁴ Ni' rui'zë' cni didza' Pedro, la' bdxintë' Dios Bö' La'y, dusóalenë' lequë', yúgu'të nup ni' ta'yöni lban runë' Pedro.

⁴⁵ Gulaná' badxë' bönni' judío ta'yejlë'ë Cristo, nup na' guladxín ni' tsazxón len Pedro, le dusóalenë' bunách ni' cunacgac judío Dios Bö' La'y, nasölë'ë Lë' Dios Xuz.

⁴⁶ Cni glunë' le gulayönnë' tu'ë didza' yubl, len tunë' Dios zxön bönni' gza'a na'.

⁴⁷ Ni'r bë'ë didza' Pedro, gnë':

—¿Naru' huactsa nu gna be'i bunách ni cui la'díl nis? Nac bë' dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y, ca na' dusóalenë' ca' netu'.

⁴⁸ Gna bë'ë Pedro la'dilë' nis le nazi' lu na'quë' lë' Xanru' Jesús. Ni'r gláta'yue' lahuë' Pedro bönni' ni' ugá'nlenë' lequë' ca chop tsonn dza.

11*Didza' bë'ë Pedro laugac bunách queë' Cristo nacué' Jerusalén*

¹ Gulayönnë' gbaz nasölë'ë Cristo len bóchi'ru' nacué' luyú Judea ca na' gulazí' lu na'quë' xtudzë'ë Dios bönni' cunacque' judío.

² Cati' budxinë' Pedro Jerusalén, guladíl-lenë' lë' didza' bóchi'ru' judío.

³ Glë' Pedro:

—¿Bizx quië yjítlenu' bönni' cunacque' judío, len gdágulenu' lequë' tsazxón?

⁴ Ni'r gzu lahuë' Pedro rguíxjöi'në' lequë' gdu'të lë na' guc,

⁵ rnë':

—Gzoa' lu yödZ Jope, len cati' ni' rulidza'-në' Dios, blé'ida' ca tu lu yël bëchcál tu le bului'inë' neda' Dios. Blé'ida' bötj bruj luzxbá tu le nac ca lari' guitsa' zxön, naga' idáp la'a, ati' bdxin ga na' zoa'.

⁶ Cati' ni' ruyúa' lei quië glé'ida' le dxia lahuil, blé'igacda'-ba' böa' guixi' nacua' tap ni'a na'cba', yugu' böa' guixi' snia', len böa' ta'yj lë'cba' lyu, len böa' zoa xilcba'.

⁷ Byönda' chi'i nu gudx neda': "Pedro, gyas. Bdödi-ba' len gdagu."

⁸ Ni'r gudxa'-në': "Cutu, Xan. Gatga gdahua' le cural-la' gágutu', o le cunác dxi'a."

⁹ Ni'r le buróp lzu bulídZ neda' chi'i luzxbá na', gudx neda': "Le nunë' dxi'a Dios, cutu gnau' qui: cunác dxi'a."

¹⁰ Tsonn lzu guc cni, ati' ni'r la' buëptë luzxbá gdu'të lë na' blé'ida'.

¹¹ La' ni'z guladxintë' ra' yu'u ga na' zoa' tsonnë' bönni', narujquë' yödZ Cesarea, nasölë'ë lequë' bönni' lë' Cornelio. Dudiljquë' neda'.

¹² Dios Bö' La'y gudxë' neda': "Gyeajlen lequë', cugác chop ladxu'u." Lëzca' gulazá'lenë' neda' tsazxón izxoptë' bóchi'ru' ni, gyeajtu' Cesarea ati' gyaztu' lidxë' bönni' zoë' ni'.

¹³ Bönni' ni' gdíxjöi'në' netu' ca na' blé'inë', bdxinë' gbaz la'y queë' Dios lu yu'u lidxë'. Gzuinë' lahuë' len gudxë' lë: "Na'a gsóla'cu'-në' bönni' tsjaquë' yödZ Jope, tsajlidZquë' Simón, zoa yetú lë' Pedro.

¹⁴ Bönni' na' gúí'lenë' li' didza' nac gac uláu' li' len lulá ca' yúgu'të bunách nacua' lidxu'."

¹⁵ Cati' ni' gzu lahua' ruí'lëna' lequë' didza', dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y ca na' dusóalenë' rë'u zí'atël.

16 Ni'r yajneyda' didza' na' bē'ë Xanru', gnē': "Le nactē Juan buquilē' bunách nis lu nis, san lbi'ili', gac queēli' le rulu'iz yōl-la' rdil nis na', dusóalenē' lbi'ili' Dios Bō' La'y."

17 Qui lē ni na', chqui' Dios bsölē'ë quequē' Dios Bō' La'y, la' tuz ca benē' queēru' rē'u réjlē'ru' Xanru' Jesucristo, ¿núzxtatē neda' gna bé'ida'-nē' Dios?

18 Ni'r, cati' gulayönnē' lē ni, gulacué' dxiē' len gulagu'ë Dios yōl-la' ba, ta'nē':

—Cni nac, Dios ru'ë ca' latj bönni' cunacquē' judío, tu'bí'í ládxi'quē' quiē la'dél-li'nē' yōl-la' na'bán gdu.

Ta'yejlē'ë Cristo bönni' nacu'ë Antioquía

19 Cati' ni' guludöddē' Esteban bönni' judío cuta'yejlē' len gulabía ládxi'quē' yezica' bunách ta'yejlē' Cristo, guluzxúndj bunách ni len glaslas zian yöd z luyú Fenicia len luyú Chipre len lu yöd z Antioquía. Ni' glunē' lban qui xtídzē'ë Dios, san laugacz bunách judío.

20 Gulacué'lenē' ca' lequē' yugu' bönni' Chipre, len yugu' bönni' Cirene, ati' bönni' ni, cati' guladxinē' Antioquía, glu'ílenē' ca' didza' yugu' bönni' gza'a, glunē' lban laquē' qui didza' dxi'a ca nac queē' Xanru' Jesús.

21 Gzoalen lequē' yōl-la' huac queē' Xanru', ati' gulayejlē' Xanru' bunách zian, len guluhuóac queē'.

22 Cati' bdxin didza' ca guc lē ni, ati' gulayönnē' bönni' queē' Cristo nacu'ë Jerusalén, gulasölē'ë Bernabé tsijē' Antioquía na'.

23 Cati' bdxinē' Antioquía Bernabé, blé'inē' le ruzá' ladxē'ë quequē' Dios, ati' budzijnē'. Buchiziē' ícj nagquē' la'día'teczē' queē' Xanru' gdu ládxi'quē'.

24 Naquē' tsahui' Bernabé na' len gdu zóalenē' lē' Dios Bō' La'y, len gdu ladxē'ë réjlē'ë Cristo. Ni'a qui lban benē' Bernabé, gulayejlē' Xanru' bunách zian lu yöd z na'.

25 Gdöd ni', gyijē' Bernabé yöd z Tarso, yajtiljē' Saulo. Cati' budzölnē' lē', buchē'ë lē' Antioquía.

26 Gdu ca tu iz gulacu'ë ni', tunē' tsaxón bunách queē' Cristo, len tu'sēdnē' bunách zian. Lu yöd z Antioquía na', le zí'al lzu gulazí' laquē' bunách queē' Cristo, nup ni' ta'yejlē' Lē'.

27 Dza ni' gularujē' Jerusalén, yjaquē' Antioquía la'quē' bönni' tu'ë didza' uláz queē' Dios.

28 Gzuinē' Agabo, bönni' dzaguē' yugu' bönni' na', len uláz queē' Dios Bō' La'y buzéjni'nē' lequē', gnē':

—Zí'a gac gbín gdutē yöd zlyú.

Guc gbín na' cati' ni' rna bē'ë Claudio, bönni' Roma.

29 Ni'r gulazí' lu na'quē' bönni' ta'yejlē'ë Cristo nacu'ë Antioquía la'sölē'ë tsa le dēz qui queēquē', le gaclen bóchi'ru' nacu'ë luyú Judea.

30 Cni glunē', ati' lē na' gulunöd zjē', gulagu'ë lu na'quē' Bernabé len Saulo quiē lu'ë lei laquē' bönni' gul tun chí'ë bunách queē' Cristo nacu'ë Judea.

12

Tu'döddē' Jacobo len ta'gu'ë Pedro lidx guia

1 Dza na' benē' ga gulazónē' la'quē' bönni' queē' Cristo Herodes, bönni' rna bē'ë, quiē lusaca' zí'ë lequē'.

2 Gna bé'inē' bönni' guludöddē' Jacobo, böchē'ë Juan. Glu'ë lē' guia tuchi'.

³ Cati' gúquibe'inè' Herodes guladzág ládxi'què' lè ni bönni' judío, benè' ga gulazönè' ca' Pedro. Glac lè ni dza ni' rac lni cati' tahuè' yöt xtil cunazí' xnè'i.

⁴ Gdöd gulazönè' Pedro, gulagu'è lè' lidx guia, len guludödè' lè' lu na'què' tap cö' bönni' rjaquè' gdil-l, nacu'è tapè' tu hueaj cö' na', quiè lun chi'è lè'. Yu'u ladxè'è Herodes ubijè' Pedro laugac bunách töd Lni Pascua, lni na' tu'spanè' ca benè' Dios, bubijè' bunách judío luyú Egípto.

⁵ Cni guc, nun chí'igacrè' Pedro lu yu'u lidx guia na', san gululidztec Dios bunách queè' Cristo, ta'nabè' queè' Pedro lahuè' Dios.

Rubijè' Pedro lidx guia Dios

⁶ Cati' zi'a gdxin dza yu'u ladxè'è Herodes ubijè' Pedro lidx guia na', la' dzö' ni'z de' rasiè' Pedro, len nacu'è chopè' bönni' rjaquè' gdil-l cuit lè'è Pedro na', nuga'què' lè' chop du guia. Gulacu'è ga nu ryaz lidx guia na' yela'què' bönni' rjaquè' gdil-l tun chi'è.

⁷ Tu tsalz buluí' lahuè' ni' gbaz la'y queè' Xanru', ati' buzeni'tsca yení' lidx guia. Gdanè' cuit lè'è Pedro gbaz la'y na', ati' buspanè' lè' len gudxè' lè':

—Gyasch.

Ni'r guluhuédx du guia na' naga' nè'è Pedro.

⁸ Gudxè' lè' gbaz la'y na', gnè':

—Bega' lè'u len bda' lölu'.

La' bentè' cni Pedro. Ni'r gudxè' lè' gbaz la'y, rnè':

—Bxoa lari' yenu' len gda len neda'.

⁹ Burujè' Pedro, zéajlenè' gbaz la'y na', san cutu ráquibe'inè' nacz le runè' gbaz la'y na'. Gúquinè' yèlz rneynè'.

¹⁰ Cati' chguladödè' ga nacu'è bönni' zi'a len bönni' buróp cö' bönni' na' rjaquè' gdil-l tun chi'è, guladxiné' ga zoa le náquini guia nuséj ga nu ryaz lidx guia na', le rurúj la' nöz qui yöd. Ga nu ryaz na', racz qui gyalj. Cati' gularujè' ni', gulazé'è ga rdzag yetúr nöz, ati' ni' la' bulá'alentè' Pedro gbaz la'y na'.

¹¹ Ni'r ráquibe'inè' Pedro, ati' lu icj ládxi'dau'zè' gnè':

—Na'a chnözda' le nactè bsölè'è Xanru' gbaz la'y queè', len buslé' neda' lu nè'è Herodes, len lu yúgu'tè le glè'nnè' lunè' quia' bönni' judío.

¹² Tsal ni' yu'è nöz Pedro, rza' ladxè'è ca nac lè na' guc, ati' bdxiné' lidxnu María, xna'bi' Juan, bi'i na' zoa yetú labi' Marcos. Lu yu'u ni nudubgac bunách zian ta'yèjlè' Cristo, tu'lidzè' Dios.

¹³ Cati' bulidzè' Pedro ra' yu'u lö'a, brujbi' bi'i ngul lèbi' Rode quiè gnózibi' nuzxa na'.

¹⁴ Cati' búnbè'bi' chi'è Pedro bi'i ngul ni, lu yöl-la' rudziji queèbi' cutu bsaljbi' yu'u, san jarélu'bi' böajbi' lu yu'u, yajtíxjöi'bi' nup nacua' ni', rnabi':

—Zoè' Pedro ra' yu'u.

¹⁵ Ni'r glè' lèbi':

—Rchixi icju'.

Lèbi' tsutsur ben xtídza'bi' nac cni. Ni'r gulané':

—Clég lè'. Bxin queè' na'.

¹⁶ Tsal na' cutu zoa dxiè' Pedro rulidzè' nup nacua' lu yu'u. Cati' gulasaljè' yu'u, gulanitznè', gualé'inè' lè'.

¹⁷ Ni'r bchis nè'è Pedro quiè la'cu'è dxiz, ati' gdíxjöi'nè' lequè' ca benè' Xanru', bubijè' lè' lidx guia. Ni'r gudxè' lequè':

—Gul-tsajtíxjöi'-cnè' ca' Jacobo len yugu' bóchi'ru' ca na' guc.

Ni'r burujè' ni' Pedro, zijè' ga yubl.

¹⁸ Cati' za' reni' dza na', glunë' rusbó bönni' rjaquë' gdil-l nacx guc, cutur yu'ë lidx guia Pedro.

¹⁹ Ni'r bsölë'ë Herodes nup tsajxi'gac Pedro. Cati' cutu guludzölnë' lë', gnabi yudxnë' bönni' na' rjaquë' gdil-l glun chi'ë Pedro. Gdöd ni' gna bé'inë' nup guludödi bönni' na' rjaquë' gdil-l. Ni'r gzë'ë Herodes luyú Judea, zijë' Cesarea, ati' ni' buga'në'.

Ca gutië' Herodes

²⁰ Dza ni'z rleyne' Herodes bunách yödZ Tiro len Sidón. Zi'al gulasöla' bunách lu xyuë' Herodes na' le byadzj quegac bunách lu xyugac yödZ Tiro len Sidón na', san le rleyne' lequë' Herodes, cutur bi ta'sölë'ë quequë'. Ni'r glunë' tuz bönni' Tiro len Sidón na' ati' glunë' ga soë' Blasto unë' quequë' lahuë' Herodes na'. Naquë' Blasto na' huen dxin nadél-li'në' latj blau lahuë' Herodes. Glë'nnë' la'dxinë' lahuë' Herodes bönni' Tiro len Sidón na', quie la'nabne' lë' ugá'n tsahui' didza' bizxj quequë'.

²¹ Ni'r bdxie' bë' Herodes dza yönnë' lequë', ati' dza na' grö'ë xlatjë' ga rbequi xbeyne' bi rac, nacuë' lari' zaca' ati' benë' lban lauquë'.

²² Ni'r gululidzë' zidzj bönni' na', ta'né':
—Clëg bönni'z ni. Dioscz ni ru'ë didza'.

²³ La' na'z la' bë'të' lë' gbaz la'y queë' Xanru' le buzi'ë lëczë' yöl-la' ba ral-la' gac queë' Dios. Ni'r grö'ë bzuga' Herodes na', ati' gutië' le táguba' lë'.

²⁴ Ni'r guc lban qui xtidzë'ë Xanru', ati' gulayán nup nazi' lu na'gac lei.

Le zi'al lzu rjenquë' lban Bernabé len Saulo

²⁵ Cati' chguludödë' dumí na' Bernabé len Saulo lu na'quë' bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Jerusalén, guluz'ë ni', yhuöjquë' Antioquía. Gulaché'ë-bi' ca' bi'i Juan, zoa yetú labi' Marcos.

13

¹ Dza na'z gulacu'ë Antioquía bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios len bönni' tu'sëdnë' bunách, nútsa'quë' ladj bunách queë' Cristo lu yödZ na'. Cni lëquë':

Bernabé,
Simón, (lë' ca' Niger),
Lucio, (bönni' Cirene),
Saulo,

Manaén, (bönni' na' gzxónlenë' tsaxxón Herodes, bönni' rna bë'ë luyú Galilea).

² Tsal ni' nudubquë' queë' Xanru' len tunë' gubás bönni' ni, gudxë' lequë' Dios Bö' La'y, rnë':

—Gul-bíaj-quë' quizi quia' Bernabé len Saulo quie tsjenquë' dxin na' bulidza' lequë' lunë'.

³ Budx glunë' gubás len gululidzë' Dios, ni'r gulaxóa na'quë' chopë' ni, len gulasölë'ë lequë'.

Tunë' lban luyú Chipre gbaz nasölë'ë Cristo

⁴ Ni'r, yjaquë' yödZ Seleucia Bernabé len Saulo, le bsölë'ë lequë' ni' Dios Bö' La'y, ati' ni' gulabenë' tu lë'i barco le bchë' lequë' ga nac tu luyú bidx lu nis xzón, nazi' lei Chipre.

⁵ Cati' guladxinë' ni' lu yödZ Salamina, ni' gulaguixjö'ë xtidzë'ë Dios gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Nachë'quë'-bi' bi'i Juan quie gáclenbi' lequë'.

⁶ Budx guladödë' gdu gap dë yödzdau' luyú bidx na' lu nis zxön, ni'r guladxinë' yödZ Pafos. Ni' yajxáca'que' Barjesús, bönni' judío. Naquë' bönni' udzá' rzi' yë'ë, rnë' ru'ë didza' uláz queë' Dios.

⁷ Bönni' ni dzaguë' Sergio Paulo, bönni' rejni'i rna bë'ë. Bulidzë' Bernabé len Saulo bönni' rna bë'ë na', le rë'nnë' yönnë' xtidzë' Dios.

⁸ Ni'r gdá'baguë'ë Bernabé len Saulo bönni' udzá' na', le gu'nnë' gunë' ga cu tsejlë'ë Dios bönni' rna bë'ë. Lë' ca' Elimas bönni' udzá' na', tsca nac xtídza'gac bunách gza'a.

⁹ Ni'r buzóa tsutsu lahuë' Saulo, lë' ca' Pablo, gdu zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, ruyúë' Elimas na'

¹⁰ len rë' lë':

—Li', bönni' rzi' yë' len bönni' huia'dö', nacu' ca xzi'ncz tu' xöhui' len bönni' curle'i dxi'a yúgu'të le nac tsahui'. ¿Naru' cuzóa dxitsu' ca runu', rdá'bagu'u didza' tsahui' queë' Xanru', len ruzagu'u xnöz nu rë'ni tsejlë' Lë'?

¹¹ Na'a, usaca' zi'ë li' Xanru', ati' gchul lau', len cutu glé'inu' gbidz nabáb dza.

La' bchultë lahuë' Elimas na', ati' gdë' na'l ni'l, rguiljë' nuzxa sön në'ë gchë' lë'.

¹² Cati' blë'inë' lë na' guc bönni' na' rna bë'ë, bubannë' ca nac xtidzë'ë Xanru', ati' gyejlë'ë Cristo.

Le glunë' Pablo len Bernabé lu yödZ Antioquía luyú Pisidia

¹³ Ni'r guluzë'ë yödZ Pafos na' Pablo len bönni' dzagquë' lë', nacu'ë tu lë'i barco, ati' guladxinë' yödZ Perge luyú Panfilia. Lu yödZ na' bulá'alenbi' lequë' bi'i Juan, böajbi' Jerusalén.

¹⁴ Gdöd ni' guluzë'ë Perge na', yjaquë' Antioquía luyú Pisidia. Lu yödZ na', cati' ni' nac dza la'y quequë' bönni' judío, gulayazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sédë' queë' Dios, ati' lu yu'ù na' gulabö'ë.

¹⁵ Ni'r bulabë' guich ga nayúj xzba queë' Dios bönni' zoë' ni', lenca' le nayúj lu guich ca gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Gdöd ni' gulasölë'ë nu yjödX Saulo len Bernabé bönni' uná bë' qui yu'u na', gnë':

—Lbi'ili', böchi'tu'. Chqui' ral-la' bi gnali' le uzejni'i netu', gul-në'.

¹⁶ Ni'r gyasë' Pablo, len bchis në'ë quië la'cu'ë dxiz, gnë':

—Gul-zé nagli' le gyëpa' lbi'ili', bönni' Israel, len lbi'ili', nul-li' rádxili'-në' Dios.

¹⁷ Xanru' Dios, Nu ta'yíj ládxi'gac bunách Israel, gröczë' xuz xtau'ru' len benë' ga gulayantsquë' cati' ni' nacquë' bönni' zi'tu' luyú Egipto. Len yöl-la' huac zxön queë' bubijë' lequë' luyú ni'.

¹⁸ Gdu choa' iz bia' blenë' quequë' Dios cati' ni' guladë' gdu luyú bidx lu latj ca'z.

¹⁹ Cati' budx busnitië' gadx cö' yödZ gulacué' luyú Canaán, bunödZjë' quequë' xuz xtau'ru' xyugac bunách ni'.

²⁰ Gdöd ni', le guc gdu ca tap gayuá' yu chién iz, Dios bucu'ë quequë' bönni' glequi xbeynë' lequë' ga bdxintë zoë' Samuel, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios.

²¹ Ni'r gulanabë' lahuë' Dios uzóë' quequë' bönni' gna bë'ë, ati' Dios buzóë' quequë' Saúl, xzi'në' Cis, nababë' di'a dza queë' Benjamín. Gdu ca choa' iz gna bé'inë' lequë' Saúl na'.

22 Gdöd ni' Dios gduë' Saúl na', ati' buzóë' quequë' David quië gna bë'ë. Dios benë' lna' lau queë' David ni, gnë': "Nözda' runë' le rdzag ladxa'a David, zxi'në' Isai, len gunë' yúgu'të le rë'nda' neda'."

23 Ladj zxi'n xsoë' David ni, Dios benë' ga guljë' Jesús quië uslé' bunách Israel, ca na' z'atël gzxi' lu në'ë Dios gunë'.

24 Zi'al cati' zi'a glë'ë Jesús, benë' lban Juan laugac yúgu'të bunách Israel quië lubi'i lãdxi'gac len la'díl nis bunách ni'.

25 Cati' ni' chzoa udx gunë' lban Juan na', gnë': "¿Nuzxa ráquili' naca' neda'? Cutu naca' Cristo, bönni' na' ral-la' guidë'. Na'a, gul-yutsca'. Chza' gal-la' gdxinë' ga zoa' ni bönni' na', ati' neda' cutu naca' lsaca' gleycja' lölé' nudë'ë."

26 'Lbi'ili', böcha'a, yugu' zxi'n xsoë' Abraham, len nul-li' zoali' ni, rádxiili'-në' Dios. Dioscz bsölë'ë queëli' didza' ni quië ulali'.

27 Cutu guluúnbë' Jesús nup nacuá' Jerusalén len bönni' ta'ná bé'inë' lequë', len cutu gulayëjni'në' le nayúj lu guich le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, zal-la' tu'labczë' yugu' didza' ni yugu' dza la'y, san lu yöl-la' curejni'i quequë' glunë' ga butság ca rna didza' ni cati' ni' gulachugüë' queë' Jesús gatië'.

28 Zal-la' cutu budzöli le nabaguë'ë Jesús gatië', gulanabë' lahuë' Pilato gna bé'inë' bönni' ludöddë' Lë'.

29 Cati' budx glunë' queë' yúgu'të le nayúj lu guich ca ral-la' gac queë', guluzötjë' Lë' lë'i yag cruz len gulucachë'ë Lë' yeru ba.

30 Ni'r Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut,

31 ati' zian dza bulu' lahuë' Jesús laugac nup yjaclen Lë' tsaxxón cati' ni' gzë'ë Galilea, bdxinë' Jerusalén. Na'a, tunë' lna' lau queë' yugu' bönni' na' laugac bunách.

32 'Cni nac, lëzca' netu' ni rguixjöi'tu' lbi'ili' didza' dxi'a ca nac lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunë' quequë' xuz xtau'ru'.

33 Lë na' gzxi' lu në'ë quequë' Dios, Lëczë' benë' ga butság queëru', nacru' zxi'n xsoaquë'. Cni benë' cati' buspanë' Jesús, gac ca na' nayúj lu guich ga zoa salmo buróp, le rna cni: "Li' nacu' Zxi'na'. Neda' buzoacza' Li'."

34 Ca nac na', Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut cui nit le gya' gbanë', Lëczë' Dios gnë' cni: "Gunna' queëli' le nacgac bica' ba gzxi' lu na'a lahuë' David."

35 Qui lë ni na' nayúj ca' lu guich, ga zoa yetú salmo, le rna cni: "Cutu gu'u latj uga'në' bönni' la'y quiu' ga nit le gya' gbanë'."

36 Le guc queë' David nac bë'. Gdöd benë' dxin laugac bunách uládz queë', ca na' gna bé'inë' lë' Dios, ni'r gutië' ati' gulagu'ë lë' yeru ba ga nacu'ë xuz xtau'huë', ati' gnit le gya' gbanë'.

37 Na'a, Jesús na', Dios buspanë' Lë', ati' cutu gnit lu yeru ba le gya' gbanë'.

38 Lbi'ili', böcha'a, ral-la' gnózili' lë ni rguixjöi'tu' lbi'ili'. Dios runít lahuë' lbi'ili' ca nac dul-la' nabága'li' ni'a qui le benë' Jesús ni.

39 Na'a, Dios ruúnë' tsahui' yúgu'të nup ta'yëjlë' Jesús, rugüë' yugu' dul-la' na' le cugúc ugúa zxbca queë' Dios, le bë'ë Moisés.

40 Gul-gún chi'i cuinli' na'a cui gac queëli' le nayúj lu guich le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, rna cni:

41 Gul-yutsca', lbi'ili', bönni' cutún ba la'n.

Ubániili' san lu yöl-la' curejlë' queëli' gatli'.

Neda' guna' tu dxin dza ni zoali',

Ati' zal-la' nu quiqxjöi' lbi'ili' le rulu' dxin na', cutu ca' tséjlë'li'.

⁴² Cati' gulurujë' lu yu'u ga na' tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío Pablo len bönni' na' dzagquë' lë, ni'r gláta'yu lauquë' bunách ni' la'guíxjöi'në' lequë' yugu' lë ni cati' gdxin yetú dza la'y quequë'.

⁴³ Cati' ni' gulurujë' lu yu'u na' bönni' nudubquë' ni', glunë' tsaxxón Pablo len Bernabé zian bönni' judío len bönni' nuhuöacquë' judío, bönni' ta'yíj ládxi'quë' Dios. Chopë' ni' gluí'lenë' lequë' didza', len gulusë'ë ládxi'quë' quië lácetxë' tsutsu, lunë' löz le ruzá ladxë'ë quequë' Dios.

⁴⁴ Yexunu' gbidz ca' cati' bdxin yetú dza la'y quequë', guludubë' yelati'z cuguluhuöatë bunách lu yödzt na' quië la'yönnë' xtidzë'ë Dios.

⁴⁵ Ni'r guluzxë'inë' bönni' judío cuta'yejlë', cati' gualé'inë' bunách zian na', ati' gulanë' qui didza' ru'ë Pablo, len guladá'baguë'ë lei.

⁴⁶ Ni'r gdu lu yöl-la' rugu ládxi' quequë', glë' yugu' bönni' judío na' Pablo len Bernabé, ta'në':

—Ben bayúdx quíxjöi'tu' lbi'ili' zi'al xtidzë'ë Dios, san le ruca'nli' ca'z didza' ni, len runi lbi'ili' cutu nacli' lsaca' gdél-li'li' yöl-la' na'bán gdu ni, qui lë ni na', na'a uyeajtu' ga nacua' bunách gza'a.

⁴⁷ Lëzca' cni gna bé'inë' netu' Xanru' Dios guntu' lban queë' Cristo laugac bunách gza'a, nac ca rna didza' na' bë'ë Dios ca nac queë' Cristo, gnë': Nuzóa' Li' quië gacu' yení' quegac bunách gza'a, Len gacu' Nu uslá bunách gdtë yödzyú.

⁴⁸ Cati' gulayöni didza' ni bunách gza'a nacua' ni', guludzijnë' len gulagu'ë Xanru' yöl-la' ba ni'a qui xtidzë'ë. Gulayejlë' Cristo yúgu'të nup ni' chnunë' quegac Dios gata' quegac yöl-la' na'bán gdu.

⁴⁹ Cni guc, gzë xtidzë'ë Xanru', ati' gulayöni lei bunách yúgu'të yödzt nacua' luyú ni'.

⁵⁰ Ni'r gulagú'u yöl-lë'ë yugu' bönni' blau qui yödzt ni' bönni' judío cuta'yejlë' na' cui la'lé'inë' dxi'a Pablo len Bernabé. Lëzca' cni gulagú'u yöl-lë'ë ngul blau ni' ta'yíj ládxi'nu Dios. Cni guc, glunë' ga gulabía ládxi'quë' Pablo len Bernabé, ati' gululaguë' chopë' ni ni'l lu xyuquë'.

⁵¹ Ni'r gulquindjë' yu bëchtö da' lalabquë' Pablo len Bernabé le ruluí'i nagá'n zxguia' nabága'gac bunách lu yödzt na', ati' yjaquë' lu yödzt Iconio.

⁵² Guludzijnë' bönni' yödzt Antioquía na', bönni' ta'yejlë' Xanru', ati' gzóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

14

Le glunë' Pablo len Bernabé lu yödzt Iconio

¹ Cati' guladxinë' Iconio Pablo len Bernabé, gulayazië' tsaxxón lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, ati' ni' glu'ë didza'. Cni guc, gulayejlë' Cristo zian bunách judío, lenca' zian bunách gza'a.

² Ni'r gulagú'u yöl-lë'ë la'quë' bönni' gza'a bönni' judío cuta'yejlë', cui la'lé'inë' dxi'a böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

³ Le gulayejlë' Cristo bunách zian na', zian dza gulacu'ë ni' Pablo len Bernabé, ati' lu yöl-la' rugu ládxi' glu'ë xtidzë'ë Dios, le tu'zxöni ládxi'quë' Xanru'. Lëczë' Xanru' bulu'ë nac gdtë li didza' tu'ë ca nac le ruzá ladxë'ë quegac bunách Dios, le bë'ë latj glunë' le tac bë' len le tun ga tu'bani bunách.

⁴ Ni'r gularúj chopl bunách lu yödzt na'. La'quë' guladë'ë bönni' judío cuta'yejlë', ati' yela'quë' guladë'ë Bernabé len Pablo, gbaz na' nasölë'ë Cristo.

⁵ Ni'r bönni' judío cuta'yejlë' na' len yugu' bönni' gza'a ni' glunë' tuz bönni' ta'ná bé'inë' lequë', ati' gularujë' quië lu'ë dö' quequë' gbaz na' nasölë'ë Cristo len luladxë' lequë' guiöj.

⁶ Cati' táquibe'inë' lë ni Pablo len Bernabé, guluzxundjë' ni', yjaquë' yödz Listra len Derbe luyú Licaonia, ati' ni' guladödë' yúgu'të yödzdau' gdu zbi'il,

⁷ gap ni' glunë' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Cristo.

Tu'ladxë' Pablo guiöj lu yödz Listra

⁸ Lu yödz Listra zoë bönni' curzë'ë. Rö'zë' ni' le curza'czë' cati' ni' guljë' len gatga gzë'i ni'ë.

⁹ Ruzé naguë' didza' ru'ë Pablo bönni' ni. Buyúë' lë' Pablo len gúquibe'inë' rejlä'ë Cristo quië huöaquë'.

¹⁰ Ni'r bë'ë zidzj didza' Pablo, rë' lë':

—Gzui.

La' gxítitë' bönni' na' len gzë'i ni'ë.

¹¹ Cati' gulalë'inë' lë na' benë' Pablo bönni' Listra, gulazú lauquë' tu'ë zidzj didza' lu didza' tu'ë bönni' Licaonia na', ta'në':

—Yugu' dios bönni' ni. Nuhuötjquë' ga zoaru', tu'lu'i' cuinquë' ca nacquë' bönni'.

¹² Bernabé na', gulanë' naquë' Júpiter, ca lë' dios blau quequë', ati' Pablo, gulanë' naquë' Mercurio, yetú dios quequë'. Cni gulanë' le ru'ë didza' Pablo ca na' ta'në' runë' Mercurio na'.

¹³ Ga ni' nacu'ë zoa gdau' qui Júpiter, cuit nöztëz ga ni' ta'yáz bunách yödz na'. La' bdxintë' ni' bxuz qui Júpiter na', nachë'ë-ba' yugu' bëdx len nu'ë ca' yugu' bregui' yöj, ati' dzaggac lë' bunách zian. Glë'nnë' ludödcde'-ba' bëdx na' lauquë' Pablo len Bernabé quië la'yj lãdxiquë' lequë' ca tunë' quegac dios quequë'.

¹⁴ Cati' gláquibe'inë' lë ni Bernabé len Pablo, gbaz na' nasölë'ë Cristo, gulachözë'ë lari' nácuquë'. Tu'hui'nnë' le tunë' bönni' ni le cural-la' lunë', ati' gulaxítí'ë, yajcu'ë gatsj lahui'l bunách zian na', len glu'ë zidzj didza',

¹⁵ të' lequë':

—Lbi'ili' bunách. ¿Bizx quië runli' cni? Lëz bönni' ca lbi'ili' nactu', len rguixjöi'tu' lbi'ili' lë nicz ral-la' uca'nli', le cunác ni, quië gáquili' queë' Dios ban. Dios ni benë' luzxbá len yödzlyú, len nis zxön, len yúgu'të le nacua' tu tu latj na'.

¹⁶ Iz chguladód, glun yúgu'të bunách ca rnaz qui queëgac, ati' Dios cutu buzaguë'ë xnözgac,

¹⁷ san benë' ga glac le tun lna' lau queë', ni'a qui le nacgac dxi'a benë' quequë'. Rsölë'ë queëru' nis guiöj, len runë' ga ta'yán le razru'. Ruzólj rudzë'inë' rë'u len runë' ga rudziji lãdxi'ru'.

¹⁸ Zal-la' glë' lequë' cni Bernabé len Pablo, cannz guluxicjë' guluzaguë'ë xnözgac bunách zian na', cui ludödcde'-ba' bëdx na' lauquë'.

¹⁹ Ni'r guladxinë' ni' la'quë' bönni' judío cuta'yejlë'ë, narujquë' Antioquia len Iconio, ati' gulagú'u yöl-lë'ë bunách zian na'. Ni'r gululadxë' Pablo guiöj yúgu'të, len glayjë' lë' ni'l ra' yödz na', le táquinë' chnatië'.

²⁰ Ni'r cati' guludubë' gdu zbi'il ga dë' Pablo bönni' ta'yejlë'ë Cristo, gyasë' Pablo len buazië' lu yödz na'. Cati' za' rení yetú dza, burújlenë' Bernabé, yjaquë' yödz Derbe.

21 Lu yödZ ni' glunë' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Jesucristo, ati' gulayejlë' Cristo bunách zian ni'. Gdöd ni' yhuöjquë' Lистра, len Iconio, len Antioquia.

22 Cati' guladödë' yugu' yödZ na' Bernabé len Pablo, gulutipë' láchxi'quë' bönni' ni' ta'yejlë'ë Cristo, len gulusë'ë láchxi'quë' luga'në' tsutsu ca na' ta'yejlë'ë Lë'. Glë' lequë':

—Rë'u tsaczru' ga rna bë'ë Dios, run bayúdx saca' qui'ru' zian le gac queëru'.

23 Tu cö' hueaj bunách ni' queë' Cristo, gulucu'ë bönni' gul lun chi'ë bunách queë' Cristo na'. Cati' chgululidzë' Dios len glunë' gubás, ni'r gulagu'ë lequë' lu në'ë Xanru', Nu na' ta'yejlë'ë.

Tu'dxinë' Antioquia luyú Siria Pablo len Bernabé

24 Ni'r guladödë' luyú Pisidia Pablo len Bernabé, ati' guladxinë' luyú Panfilia.

25 Budx glunë' lban qui xtudzë'ë Cristo lu yödZ Perge, yjaquë' yödZ Atalia.

26 Guluzé'ë ni', ati' gulabenë' tu lë'i barco len guludxinë' yödZ Antioquia, ga na' nacu'ë bönni' queë' Cristo, bönni' na' gulasölë'ë lequë' tsjenquë' lban, cati' ni' gulagu'ë lequë' lu në'ë Dios, Nu na' ruzá' láchxi' quequë' lunë' xchinë', dxin na' chbudx glunë'.

27 Cati' ni' guludxinë' Antioquia, guludúb bunách queë' Cristo nacua' ni'. Ni'r gulaguixjöi'në' lequë' Pablo len Bernabé ca nacgac le zxön benë' Dios lu na'quë', lenca' ca benë' Dios, bë'ë latj ta'yejlë' ca' Lë' bunách gza'a.

28 Zian dza gulugánlenë' bunách ni' ta'yejlë' Cristo Pablo len Bernabé.

15

Tu'dubë' Jerusalén huen dxin queë' Cristo

1 Ni'r guladxinë' Antioquia la'quë' bönni' narujquë' luyú Judea, ati' gulusëdnë' bóchi'ru' ni', ta'né':

—Chqui' cutu grugu lu xpéla'li' ca nalébitu' runtu' ca na' gna bë'ë Moisés, cutu gac ulali'.

2 Ni'r guladíl-lenë' lequë' didza' Pablo len Bernabé, ati' glactsca rusbó. Gdöd ni', gulabóë' Pablo len Bernabé len yela'quë' bönni' bóchi'ru' ni', quië tsjaquë' Jerusalén, la'dxinë' lauquë' gbaz ni' queë' Cristo, lenca' lauquë' bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo ni', quië lu'lenë' lequë' didza' ca nac lë ni rac, tu'sëdnë' bunách bönni' na' le nachixi.

3 Ni'r gulugu'ë lequë' nöz bönni' queë' Cristo nacu'ë Antioquia, ati' guladödë' lu xyu yödZ Fenicia len luyú Samaria, ati' gulaguixjöi'në' bóchi' lza'ru' ni' ca guc, guluhuöaquë' queë' Cristo bönni' gza'a. Lë ni ben ga guludzijnë' yúgu'të bóchi' lza'ru' ni'.

4 Cati' guladxinë' Jerusalén Pablo len Bernabé, glunë' lequë' ba la'n bönni' queë' Cristo nacu'ë ni', lenca' yugu' gbaz nasölë'ë Lë', len bönni' gul tun chi'ë. Gulaguixjöi'në' lequë' Pablo len Bernabé yúgu'të le benë' Dios lu na'quë'.

5 Ni'r gulayasë' la'quë' bönni' gdau' fariseo chta'yejlë'ë Cristo, ta'né':

—Run bayúdx grugu lu xpéla'quë' bönni' gza'a na' ta'yejlë'ë'ë Cristo, len gna bé'iru' lequë' lunë' ca rna bë' zxba queë' Moisés.

6 Ni'r guludubë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë bunách queë', quië la'bequi xbeynë' lë ni rac.

7 Gdöd glu'ë zian didza', gzuinë' Pedro len gudxë' lequë':

—Böcha'a. Nózcicli' ca guc dza ni'të, Dios gröczë' neda' quië guna' lban laugac bunách gza'a quië la'yönnë' didza' dxi'a len la'yejlë'ë Cristo.

⁸Dios, Nu nunbë'cz le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách, buzóë' le nac bë' runë' lequë' ba la'n, le bsölë'ë quequë' Dios Bö' La'y, lëz ca bsölë'ë queëru' Lë'.

⁹Cutu butsé'ë ca benë' quequë' len queëru', ati' lëzca' lequë' bunë' dxi'a icj ládxi'dau'quë' le ta'yejlë'ë Cristo.

¹⁰Na'a, ¿bizx quië run leyl'i-në' Dios, ruspága'li' yua' xyengac böchi' lza'ru'? Yua' ni, le nac le ta'ná bë' zxba queë' Moisés, cutu guc gua'ru' rë'u, len cutu guc lu'ë xuz xtau'ru'.

¹¹Rë'u ni, réjlë'ru' nularu' ni'a qui le buzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesús, len lëz ca nularu' rë'u, lulë' ca' lequë'.

¹²Cati' budx bë'ë didza' ni Pedro, gulacu'ë dxiz yúgu'të', ati' guluzé nagquë' didza' glu'ë Bernabé len Pablo, gulaguíxjöi'në' lequë' le tac bë' len le tun ga tu'bani bunách, yugu' le benë' Dios lu na'quë' ga nacua' bunách gza'a.

¹³Cati' budx glu'ë didza' ni Bernabé len Pablo, bubí'ë didza' Jacobo, gnë':

—Böcha'a. Gul-zé nagli' le gyëpa' lbi'ili'.

¹⁴Chgdíxjöi'cznë' rë'u Simón Pedro ca benë' Dios, bulu'ë lahui yöl-la' huac queë' le zi'al lzu laugac bunách gza'a quië bubijë' quizi queë' bunách núsagac ladjqüë'.

¹⁵Ca nac lë ni rajlözgac xtídza'quë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

¹⁶Dza töd lë ni huöda' len uchisa' Nu gna bë', Tsazië' xlatjë' David,

Guna' ca run nu ruchís tu yu'u naguíndj.

Uchisa' ca' bunách la'cuá' lidxë', nup naga'ngac,

Guna' ca run nu ruchís tu zö'ö gul.

Cni uchisa' le gna bë'ë David

¹⁷Quië luguílj Xanru' yezica' bunách.

Luguílj Lë' bunách gza'a,

Ati' si' lagac: bunách queë' Dios.

¹⁸Cni rnë' Xanru',

Nu na' dza ni'të ben ga nac bë' yúgu'të lë ni.

¹⁹'Qui lë ni na' runi neda' cutu ral-la' gun níguiru' bunách gza'a, nup tu'huóac queë' Dios.

²⁰Ral-la' uzujru' quequë' lu guich quië luca'në' yugu' le cural-la' lahuë', le nadóð laugac bdau' guiöj bdau' yag, len cui lunë' le cunác, len cui lahuë' xpéla'cba' böa' guixi' cunarujcba' rön, len cui lahuë' xchönba' nütítëz böa' guixi'.

²¹Dza ni'të nacua' yúgu'të yödz nup tun lban lu yu'u gap tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, len tunë' lban qui le buzujë' lu guich Moisés. Tu'labczë' lei yugu' dza la'y.

²²Ni'r guladzág ládxi'quë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë, len yúgu'të bunách queë' Cristo, la'bóë' la'quë' bönni' ladjqüë' quië la'sölë'ë lequë' Antioquia, tsjáclenë' Pablo len Bernabé. Chopë' na' gulabóë', lëquë' Judas, zoa yetú lë' Barsabás, lenca' Silas, nacquë' bönni' blau dzagquë' bóchi'ru' ni'.

²³Guluzujë' lu guich le guludödë' lu na'quë' lu'ë, le rna cni:

—Netu', gbaz nasölë'ë Cristo, len bönni' gul tun chi'ë, len yugu' bóchi'ru', rugaptu' lbi'ili' Dios, bóchi'tu', nacli' bunách gza'a zoali' Antioquía len yugu' yödз luyú Siria len Cilicia.

²⁴ Byónitu' ca tun la'gac bunách gularúj ga zoatu', bönni' na' cutu bsóla'tu' lequë'. Dutsa'quë' lbi'ili' ni'a qui le ta'në', len tu'chixinë' icj ládxi'dau'li', le ta'ná bë'ë grugu lu xpéla'li' len gunli' ca rna bë' zxba queë' Moisés.

²⁵ Qui lë ni na' bdzag ládxi'tu' cati' chben tuz xtídza'tu', grötu' chopë' bönni', nup gsóla'tu', duyuquë' lbi'ili'. Guídenquë' Bernabé len Pablo, nup ni nadxi'iru'.

²⁶ Chyjaquë' gap gzoa banádx latië' Bernabé len Pablo le nadxi'icnë' Xanru' Jesucristo.

²⁷ Cni nac, rsóla'tu' queëli' Judas len Silas. Chopë' ni la'guíxjöi'në' lbi'ili' lë ni ruzujtu' lu guich ni.

²⁸ Bului'inë' netu' Dios Bô La'y le rdzag ladxë'ë, len lëzca' cni rdzag ládxi'tu' netu', cutu uspágar'tu' lbi'ili' yua', le nac le rna bë' zxba queë' Moisés, san tuz yugu' lë ni run bayúdx gunli'.

²⁹ Cutu gáguli' le nadód laugac bdau' guiöj bdau' yag. Cutu gáguli' rön.

Cutu gáguli' xpéla'cba' böa' guixi' cunarujcba' rön.

Cutu gunli' le cunác.

Chqui' gun chi'i cuinli', gunli' ca rna yugu' lë ni, gunli' dxi'a.

³⁰ Cni guc guladxinë' Antioquía yugu' bönni' na' nasóla'quë'. Ni' gulutubë' bunách queë' Cristo nacuá' ni', ati' gulagu'ë lu na'quë' guich na'.

³¹ Cati' chbudx gululabë' lei, guludzijnë' ca nac le nayúj lu guich na', le ruhuí' zxon lequë'.

³² Le nacquë' ca' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios Judas len Silas, guluhui' zxonë' lequë' len gulutipë' ládxi'quë' bóchi'ru' ni', gulugunë' dxin didza' zian gluí'lenë' lequë'.

³³ Gdöd guludzeyne' ni' nabáb dza chopë' ni, ni'r bóchi'ru' ni' guluzeyne' lequë' dxi'a didza' quië tshuöjquë' Jerusalén ga nacu'ë bönni' gulasölë'ë lequë'.

³⁴ Bdzag ladxë'ë Silas buga'në' Antioquía.

³⁵ Guluga'në' ca' Antioquía Pablo len Bernabé, ati' gulusëdnë' bunách len glunë' lban qui xtídze'ë Xanru'. Lëzca' cni glun zianr ca' bunách.

Rzu lahuë' Pablo rjenë' lban le buróp lu

³⁶ Gdöd nabáb dza Pablo gudxë' Bernabé:

—Huayejru' leyúbi' tsajyucru'-në' bóchi'ru' nacu'ë yúgu'të yödз gap chyenru' lban qui xtídze'ë Xanru', quië glé'iru' nacx rac quequë'.

³⁷ Gu'nne' Bernabé la'ché'ë-bi' bi'i Juan Marcos, tséajlenbi' lequë',

³⁸ san cutu bdzag ladxë'ë Pablo la'ché'ë-bi' tséajlenbi' lequë' le bulá'alenbi' lequë' luyú Panfilia len cutur yjénlenbi' lequë' dxin queë' Xanru'.

³⁹ Cutu guc tuz xtídza'quë' Bernabé len Pablo ga bdxintë' gululá'alenë' tuë' yetüë'. Bchë'ë-bi' bi'i Marcos Bernabé ati' gulabenë' tu lë'i barco, yjaquë' luyú Chipre.

⁴⁰ Pablo gröë' Silas quië tséajlenë' lë'. Ni'r gulagu'ë lequë' lu në'ë Xanru' bóchi'ru', gulanabnë' Lë' uzá' ladxë'ë quequë', ati' zjaquë' Pablo len Silas.

⁴¹ Guladödë' yugu' yödZ luyú Siria len Cilicia, ati' gulutipë' ládxi'gac bunách queë' Cristo nacué' ni'.

16

Runbi' tsaxón Pablo len Silas bi'i Timoteo

¹ Gdöd ni' guladxinë' yödZ Derbe len Listra Pablo len Silas. Ni' zoabi' bi'i bönni' réjlë'bi' Cristo, lébi' Timoteo. Nachi' zxi'nnu ngul judío réjlë'nu Cristo, san cutu naquë' judío xuzbi'.

² Tunë' Ina' lau queëbi' bóchi'ru' nacué' Listra len Iconio, ta'né' runbi' le nac dxi'a.

³ Gu'nnë' Pablo tséajlenbi' lë' bi'i ni, ati' gdel-lë'ë-bi' len bchuguë' lu xpéla'bi' ca tun bunách judío. Cni benë' cui la'né' queëbi' bönni' judío nacué' ni', le nözcnë' yúgu'të' cutu naquë' judío xuzbi'.

⁴ Cati' guladödë' gap nacué' yödZ ni' Pablo len nup dzaggac lë', tu tu yödZ na' guludödë' lu na'quë' bóchi'ru' nacué' ni' yugu' xzba na' glunë' gbaz nasölë'ë Cristo len bönni' gul tun chi'ë bunách queë', nacué' Jerusalén. Guludödë' xzba ni lu na'quë' quië lunë' ca rna bë' xzba na'.

⁵ Cni guc, guladíp ládxi'gac ca nac le réjlë'ru' Cristo yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, ati' gulayán tu tu dza.

Rulidzë' Pablo bönni' Macedonia lu yël bëhcál

⁶ Guladödë' luyú Frigia len luyú Galacia Pablo len bönni' dzagquë' lë', le buzaguë'ë xnözquë' Dios Bö' La'y, cui tsajtíxjö'quë' xtídzë'ë Xanru' luyú Asia.

⁷ Cati' guladxinë' luyú Misia, glë'nnë' tsjaquë' luyú Bitinia, san cutu bë'ë lequë' latj Dios Bö' La'y, Nu rsölë'ë queëru' Jesús.

⁸ Ni'r guladödë' gal-la' ga dë Misia, ati' yjaquë' yödZ Troas. Neda' Lucas, ruzuja' quiu' lu guich lë ni, gzoa' Troas na', ati' yajsóalena'-në' Pablo.

⁹ Lu yödZ ni' Dios bului'inë' Pablo tu le blé'inë' lu yël bëhcál. Buluí lahuë' lë' bönni' Macedonia, zuinë' len ráta'yuë' lahuë' Pablo, rnë': "Gdöd ladztu', lu xyutu' Macedonia, len guclen netu'."

¹⁰ Cati' blé'inë' lë ni Pablo, lë na' buluí lahui lë', la' bë' ládxi'tëtu' tseajtu' luyú Macedonia, le gúquibe'itu' Dios chbulidzë' netu' tsjentu' lban qui didza' dxi'a laugac bunách luyú ni'.

Le glunë' Pablo len Silas lu yödZ Filipos

¹¹ Ni'r grentu' lë'i barco, buza'tu' Troas. Tinz gdödtu' ga bdxintu' Samotracia, ati' gdöd yetú dza bdxintu' yödZ Neápolis.

¹² Buza'tu' ni', ati' bdxintu' Filipos, yödZ na' nacr blau ca yúgu'të yödZ nababgac tsla'a ni' luyú Macedonia. Lu yödZ ni' nucua'quë' bunách uládz quequë' bönni' Roma. Lu yödZ niz gzoatu' nabáb dza.

¹³ Cati' bdxin tu dza la'y, brujtu' lu yödZ, gyeajtu' ra' yegu ga na' tu'dúbcz, tu'lídZ Dios bunách yödZ na'. Ni' grö'tu' len gdíxjöi'tu' ngul nudubcnu ni' ca nac xtídzë'ë Xanru'.

¹⁴ Nútsa'nu ladjcnu ni' Lidia, ngul Tiatira. Nacnu ngul huëti' lari' xna záqui'tsqui. Rej ládxi'nu Dios ngul ni, ati' buzé nagnu didza' bë'ë Pablo, ati' Xanru' gúclenë'-nu quië gzxi' lu na'nu didza' na' bë'ë Pablo.

¹⁵ Ni'r bdilnu nis lënu, ati' guladíp ca' nis bunách nacué' lidxnu. Gdöd ni' gúta'yunu lautu', gnanu:

—Chqui' ráquibe'ili' réjlë'a Xanru', gul-tsáz lidxa', len gul-zóa ni'.
Bennu bayúdx uga'ntu' ni'.

16 Yetú le guc tu dza tsal ni' zeajtu' ga na' rulidztu'-në' Dios, brujbi' dutsagbi' netu' bi'i ngul yu'u lëbi' bö' run ga rnë ya'abi'. Len yöl-la' rnë ya'a queëbi' runbi' ga ta'zi'tsquë' dumí bönni' xanbi'.

17 Bi'i ngul ni zajnaubi'-në' Pablo len netu', rui'bi' zidzj didza', rnabi':

—Bönni' ni tunë' xchinë' Dios náctërë' blau. Ta'guúxjö'i'në' lbi'ili' nac gac ulali'.

18 Cni benbi' zian dza. Cati' cutur bdzag ladxë'ë Pablo, bueycjë' len bulidzë' bö' na' yu'u lëbi', rnë':

—Ni'a queë' Xanru' Jesucristo, rna bé'ida' li'. Burúj icj ládxi'dau'bi' bi'i ngul ni.

La' ni'z burujtë bö' na'.

19 Cati' gulalé'inë' xanbi' chburúj bö' na' run ga rnë ya'abi', len cutur nac löz la'zi'ë dumí ni'a queëbi', qui lë ni na' gulazönë' Pablo len Silas, ati' gulachë'ë lequë' lauquë' bönni' yúlahui', nudubquë' ga nac lu yë'y.

20 Gulucu'ë lequë' lauquë' bönni' yúlahui' na', ta'në':

—Nacquë' judío bönni' ni len tunë' ga tun rusbó bunách yödz ni.

21 Tu'sëdnë' le cural-la' si' lu na'ru' len cural-la' gunru', le nababru' Roma.

22 Ni'r guladá'baga' Pablo len Silas bunách zian ni', ati' gulaná bé'inë' nup gulaléycj lari' nácuquë' Pablo len Silas bönni' yúlahui', ati' gulaguinë' lequë' gba'y.

23 Gdöd gulaguintsquë' lequë', gulagu'ë lequë' lidx guia. Gulaná bé'inë' bönni' ruseyjë' lidx guia na' gun chi'itsquë' lequë'.

24 Bönni' ni, cati' chgulaná bé'inë' lë' cni, glu'ë lequë' lu yu'u död lidx guia na', len glu'ë ní'acquë' yeru yag ta'zón ní'acquë'.

25 Gdu ladx'i' yël tu'lidzë' Dios Pablo len Silas, len tul-lë' yöl-la' ba queë' Dios, ati' ta'yönnë' bönni' nadzunquë' lidx guia na'.

26 Ni'r tu tsalz gtittsca luyú. Cni guc ga bdxintë gzxiz xlibi zö'ö lidx guia na', ati' la' gulayaljtë yúgu'të gap nu ryaz, ati' guluhuédx ca' du guia nága'gac bönni' nadzunquë' ní'.

27 Bubanë' bönni' na' ruseyjë' lidx guia. Cati' blé'inë' nayaljcac gap nu ryaz lidx guia na', gleycjë' guia tuchi' queë' quie' gdödi cuinë', le ráquinë' chguluzxundjë' bönni' nadzunquë' lidx guia na'.

28 Ni'r zidzj bulidzë' lë' Pablo, gnë':

—Cutu bi guni cuinu', le zoatu' ni yúgu'tëtü'.

29 Ni'r gnabë' gui' bönni' na', ati' gda'atë' lu yu'u lidx guia na'. Gzxiztsquë' lu yöl-la' radxi, ati' byechuë' xni'acquë' Pablo len Silas.

30 Cati' chnubijë' lequë' lidx guia na', gudxë' lequë':

—Lbi'ili', bönni', ¿bizxa ral-la' guna' quie' ulá'?

31 Lequë' të' lë':

—Gyejlë'ë Xanru' Jesucristo ati' uláu' li', len lëzca' cni lulá bunách nacuá' lidxu'.

32 Glu'i'lenë' lë' didza' ca nac qui xtidzë'ë Xanru', dzaggac lë' yúgu'të bunách nacuá' lidxë'.

33 La' na'z, ni' nac chdzö'l la' bchë'të' lequë', ati' yajtibë' lequë' ga dxiaquë' huë'. Gdöd ni', la' bdiltë' nis, ati' guladíl ca' nis yúgu'të bunách nacuá' lidxë'.

34 Ni'r bchë'ë lequë' lidxë', len bë'ë le glahuë'. Rudzijne' lë' len tu'dziji ca' yúgu'të bunách nacuá' lidxë' le ta'yejlë'ë Dios.

35 Cati' za' rení' dza na', gulasölë'ë ni'a na'quë' bönni' yúlahui', ati' glë' bönni' na' ruseyjë' lidx guia, ta'në':

—Bsan-quë' bönni' na'.

³⁶ Ni'r gdxjöi'në' Pablo didza' ni bönni' na' rusejyë' lidx guia, gnë':

—Gulasöle'ë didza' bönni' yúlahui' usana' lbi'ili'. Na'a, gul-rúj, len gul-huóǵ dxí'adau' ga rzoali'.

³⁷ Ni'r brujë' Pablo len gudxë' yugu' ni'a na'quë' bönni' yúlahui' na', gnë':

—Chgulaguinë' netu' laugac bunách zal-la' cutu narúguini queëtu' ca rna bë' zxba, len gulagu'ë netu' lidx guia, ati' netu' ni nababtu' Roma. ¿Naru' tu'santsë' netu' bagachi'z? Cutu ca' gac. Lidgarë' lequë' dusanquë' netu'.

³⁸ Yhuójqüë' ni'a na'quë' bönni' yúlahui' na' yajtíxjöi'cnë' bönni' yúlahui' didza' ni, ati' lequë' gládxinë' cati' gulayönnë' nababquë' Roma Pablo len Silas.

³⁹ Cati' guladxinë' lidx guia ni', gláta'yuë' lauquë' Pablo len Silas cutu luspaguë'ë lequë' zxguia'. Ni'r gulabijë' lequë' lidx guia na' len gláta'yuë' lauquë' lurujë' yödz na'.

⁴⁰ Ni'r gularujë' lidx guia na' Pablo len Silas, ati' gulayazië' lidxnu Lidia. Cati' chgualé'inë' bóchi'ru' nacu'ë ni', guluchizië' didza' icj nagquë' ati' la' guluzatë' ni'.

17

Tun rusbó bunách Tesalónica

¹ Guladöde' Pablo len Silas lu yödz Anfípolis len lu yödz Apolonia, ati' guladxinë' lu yödz Tesalónica, ga ni' zoa tu yu'u ga tu'dubë' tu'sëde' queë' Dios bönni' judío.

² Buga'në' ni' Pablo gdu galj dza, len ca runczë', gyijë' ga zoa yu'u na' cati' nac dza la'y quequë' bönni' judío, ati' bé'lenë' lequë' didza'.

³ Busálj la'në' len bului'inë' lequë' rusëdi le nayúj lu guich la'y run bayúdx saca' qui'ë Cristo, Nu na' tunë' löz bönni' judío duslé' lequë', ati' töd gatië' ubanë' lu yöl-la' gut. Ni'r gudxë' lequë' Pablo:

—Cni guc queë' bönni' na' lë' Jesús, runa' lban queë' ga ni zoali'. Bönni' ni naquë' Cristo.

⁴ Ni'r gulayejlë'ë Cristo la'quë', ati' glunë' tsaxón Pablo len Silas. Lëzca' cni gulayejlë'ë Cristo zian bönni' gza'a, bönni' ta'yíj ládxi'quë' Dios. Lëzca' gulayéjlë'nu Cristo ngul blau zian.

⁵ Ni'r lu yöl-la' ruzxe'i quequë' Pablo bönni' judío cuta'yejlë', gulutubë' bönni' cunacquë' tsahui', bönni' ta'dazë' ca'. Cati' chgulutubë' bunách zian, glunë' ga glun rusbó gdu lu yödz na', ati' bayúdx gulayazië' lidxë' Jasón quië lubijë' Pablo len Silas laugac bunách na' tun rusbó.

⁶ Cati' cutu guludzölnë' Pablo len Silas, gulabijë' Jasón len yezíca'rë' bóchi'ru' nacu'ë ni', ati' gulachë'ë lequë' lauquë' bönni' yúlahui'. Glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Chguladxinë' ca' ni bönni' na' nutsá'quë' bunách gdu'të yödzlyú.

⁷ Jasón ni glu'ë lequë' lidxë'. Ta'dá'baguë'ë zxba queë' César, bönni' rna bé'inë' rë'u, yúgu'të bönni' ni, ta'në': “Zoë' yetúë' bönni' rna bë'ë, lë' Jesús.”

⁸ Cati' gulayönnë' lë ni, gulabö'ë bagu'í bönni' lu yödz len bönni' yúlahui' na'.

⁹ Ni'r, gdöd gulazil'ë dumí le bucá'ngarë' Jasón len yezíca'rë' bönni' na' bönni' yúlahui', gulusanë' lequë'.

Le glunë' Pablo len Silas lu yödz Berea

¹⁰ Ni'r la' gulasóla'tè' Pablo len Silas bóchi'ru' ni', ni' nac chdzò'l, zjaquè' yödZ Berea. Cati' gulaxinë' ni', gulayaziè' lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios bönni' judío nacu'è ni'.

¹¹ Glacrè' tsahui' bönni' ni ca bönni' nacu'è Tesalónica, le gulazí' lu na'què' xtidzè'è Xanru' gdu ládxi'què'. Yugu' dza gululabtsquè' dxi'a le nayúj lu guich la'y, quiè láquibe'inè' chqui' nacz lè na' rnè' Pablo.

¹² Cni guc, gulayejlè'è Cristo zian bönni' judío. Lèzca' cni, gulayejlè'è Cristo zian bönni' gza'a, yugu' ngul blau len yugu' bönni'.

¹³ Ni'r cati' gláquibe'inè' bönni' judío nacu'è Tesalónica, lèzca' rguíxjö'è Pablo xtidzè'è Dios lu yödZ Berea, yjaquè' ni', len glunè' ca' ni' ga glun rushó' bunách zian.

¹⁴ Ni'r la' gulasóla'tè' Pablo bóchi'ru' ni', tsijè' ga nac ra' nis zxön, san guluga'nzè' Berea Silas len bi'i Timoteo.

¹⁵ Gulachè'è Pablo bönni' Berea na' lu yödZ Atenas. Ni'r la' yhuöjctè' lu yödZ Berea, tu'ú'è xtidzè'è Pablo, lè' Silas len bi'i Timoteo tsjactè' ga ni' zoè' Pablo.

Le benè' Pablo lu yödZ Atenas

¹⁶ Tsal ni' zoè' Pablo rbözè' Silas len bi'i Timoteo lu yödZ Atenas, ruhui'ni ladxè'è le rlé'inè' ta'yíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag yúgu'tè bunách yödZ na'.

¹⁷ Qui lè ni na' bé'lenè' bönni' judío len bönni' ta'yíj ládxi'què' Dios didza' ga nac lu yu'u ga tu'dubè' tu'sèdè' queè' Dios. Yugu' dza bé'lenè' nup ta'dá lu yè'y didza' ca nac xtidzè'è Cristo.

¹⁸ Gluif'lenè' Pablo didza' la'què' bönni' da'què' le tu'sèdnè' bönni' epicúreo len le tu'sèdnè' bönni' estoico. La'què' gulané':

—¿Bizxa ré'nitsané' gnè' bönni' huè' didza' ni?

Yela'què' gulané':

—Ráquitu' naquè' nu run lban quegac dios zi'tu'.

Cni gulané' le runè' lban Pablo lauquè' qui didza' dxi'a queè' Jesús, len qui yöl-la' rubán.

¹⁹ Ni'r gulaguel-lè'è nè'è Pablo, len gulachè'è lè' lu gui'a ga tu'dubè' tu'è didza', nazi' lei Areópago, ta'né':

—¿Naru' huactsa yónitu' didza' cub ni rguíxjö'u?

²⁰ Rusyönnu' netu' le tun ga rubánitu'. Na'a, ré'nitu' gnózitu' bizxa rna didza' ni ru'u.

²¹ Cutur bi ta'dzág ládxi'què' lunè' bönni' Atenas na' len bönni' gza'a nacu'è ni', san la'yóniznè' len lui'zè' didza' tu le cub.

²² Ni'r gzuinè' Pablo gatsj lahui'l lö'a Areópago na', gnè':

—Bönni' Atenas, yúgu'tè le rlé'ida' nac bè' szxöni rej ládxi'gacli' dios queè'li'.

²³ Cati' gdóda' lu yödZ len buyúgaca' le rej ládxi'li', yajxaca'a ca' tu ních ga ni' nayúj le rna cni: "Tu Dios, Nutu Nu Nunbè' Lè'." Dios na' rej ládxi'li'-nè' zal-la' cutu núnbè'li'-nè', Dios ni runa' lban queè' lauli'.

²⁴ 'Dios ni benè' yödZlyú len yúgu'tè le nacua' yödZlyú ni. Naquè' Xani yehua' yubá len Xani luyú ni, len cutu ca' zoè' gdu' nungac bunách.

²⁵ Cutu bi ryadzj queè' le gac lunódzj queè' bunách, le runódzjè' Lèczè' quegac yúgu'tè bunách yöl-la' na'bán len yúgu'tè le rquíniru'.

²⁶ 'Lè' benè' tuzè' bönni' ga za'c yúgu'tè bunách gza'a quiè la'cuá' gdu yödZlyú, len bulu'è dza la'cuá' len gap ral-la' la'cuá'.

²⁷ Dios bucu'ë lequë' quië luguiljè' Lè', chqui' náci'tèz la'dzölnè' Lè' zal-la' la'gán la'zönzè'. Cni rac zal-la' cutu zoë' zi'tu' ga zoaru' tu turu'.

²⁸ Léczè' runè' ga zoaru' nabanru', len bi gac gunru', len le nacru'. Nac ca na' gulané' la'quë' bönni' nútsa'quë' ladjli', nup guluzúj yugu' le rul-l, gulané': "Di'a dza queë' Dios nacru'."

²⁹ Na'a, chqui' nacru' di'a dza queë' Dios, cutu ral-la' gnaru' naquë' Dios ca tu bdau' guiöj bdau' yag o le náquini oro, o plata, o guiöj, le nungac bunách ca nac tu le ta'guíndjz icjgac.

³⁰ Dios budödè' ca'z yugu' le glunè' lu yöl-la' curejni'i quequë' iz chgludadód, san na'a rna bé'inè' yúgu'tè bunách gdtè yödzyú lub'i ládxi'gac.

³¹ Dios chnulu'ë tu dza cati' cuequi xbeynè' yúgu'tè bunách. Gdu tsahui' nac ca cuequi xbeynè' lequë' lu në'ë Jesús, bönni' na' buzoaczè' Lè', ati' laugac yúgu'tè bunách benè' tsutsu gac cni le buspanè' Lè' lu yöl-la' gut.

³² Cati' gulayönnè' didza' bë'ë Pablo ca gac, zoa nu bubán lu yöl-la' gut, gulutitjè' la'quë', ati' yela'quë' gulané':

—Yönigatu' yetú lè ni ru'u didza' qui.

³³ Ni'r burujè' Pablo gatsj lahui'l ga na' nacu'ë, zhuöjè'.

³⁴ Gulayejlè'ë Cristo la'quë', len glunè' tsaxón Pablo. Nutsè'ë ladjquë' Dionisio, bönni' areópago, ati' nútsa'nu ca' ladjquë' ngul na' lènu Dámaris. Gulayejlè'ë ca' Cristo yela'quë' na'.

18

Le benè' Pablo lu yödZ Corinto

¹ Gdöd gac lè ni, buzé'ë Pablo yödZ Atenas na', ati' gyijè' yödZ Corinto.

² Ni' yajxaquë'ë Aquilo, bönni' judío. Guljè' bönni' ni luyú Ponto, len zi'a bdxíngazè' Corinto na'. Buzé'ë luyú Italia len ngul queë', lènu Priscila, le gna bë'ë Claudio, bönni' uná bë', lurujè' yödZ Roma bönni' judío. Gyijè' Pablo ga nacu'ë Aquilo len Priscila na'

³ le nac tuz dxin tunè' Aquilo len Pablo. Bugá'nlenè' lequë', ati' tsaxón glunè' dxin, tunè' yu'u lári'dau'.

⁴ Cati' nacgac dza la'y quequë' bönni' judío, ryaziè' Pablo lu yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queë' Dios, ga ni' bë'lenè' lequë' didza'. Gu'nnè' ului'inè' bönni' judío len bönni' gza'a nacu'ë ni', nac gdtè li le rguíxjö'ë ca nac queë' Jesucristo.

⁵ Cati' guladxiné' ni' Silas len bi'i Timoteo, nuza'quë' luyú Macedonia, nugu'tsquinè' Pablo, runè' lban qui xtidzè'ë Dios len runè' lna' lau laquë' bönni' judío, rnè':

—Jesús naquë' Cristo, Nu na' tunè' löz bönni' judío duslé' lequë'.

⁶ Cati' guladá'baguë'ë xtidzè'ë bönni' judío nacu'ë ni', len gulané' zi'ë qui, ni'r gdxibè' lari' nacuë' Pablo quië ului'inè' lequë' cutur nabaguë'ë lè' ni'a quequë', ati' gudxè' lequë':

—La' cuinzli' nabága'li' zxguia' qui yöl-la' gut queë'li', clëg neda' nabaga'a lei. Na'a, huayija' ga nacua' bunách gza'a.

⁷ Ni'r burujè' ni' Pablo, gyijè' lidxè' Justo, bönni' rej ladxè'ë Dios, ati' zoa lidxè' gal-la' ra' yu'u ga tu'dubè' tu'sédè' queë' Dios bönni' judío.

⁸ Gyejlè'ë Xanru' Jesús Crispo, bönni' blau qui yu'u ga na' tu'dubè' tu'sédè' queë' Dios, dzaggac lè' yúgu'tè bunách nacua' lidxè'. Cati' gulayönnè' xtidzè'ë Dios, gulayejlè'ë Cristo zian bönni' Corinto, ati' guladilè' nis.

⁹ Ni'r Léczè' Xanru' gudxè' Pablo lu yèl bëhcál, gnè':

—Cutu gádxinu', len cutu su' dxiz, quíxjò'u xtidza'a,

¹⁰ le zóalencza' li' neda', ati' nutu nu ulapa' nē'i li' quiē gua' dō' quiu', le náquigac quia' bunách zian lu yödZ ni.

¹¹ Gdu ca tu iz yu gatsj buga'nē' ni' Pablo, ati' busēdnē' lequē' xtidzē'ē Dios.

¹² Cati' bdxin dza rna bē'ē Galión luyú Acaya, glaquē' tuz bōnni' judío cuta'yejlē', ati' guladá'baguē'ē Pablo, len gulachē'ē lē' ga rō'ē rbequi xbeyne' Galión na'.

¹³ Glē' Galión na':

—Bōnni' ni rgu'u yōl-lē'ē bunách quiē lunē' ba la'n Dios, ca rdá'baga' xzba queētu'.

¹⁴ Cati' chzoa gu'ē didza' Pablo, Galión na' gudxē' yugu' bōnni' judío, rnē':

—Lbi'ili', bōnni' judío, la'naru' guc le rguitsj xzba queē' César, o tu le cunác, gua' glena' uzé naga' xtidza'li' ca ral-la' guna',

¹⁵ san chqui' nac didza' bizxj qui didza'z, o qui lagac bunách, len ca nac xzba queēzli', gul-cán tsahui' lbi'izli', le cutu rē'nda' neda' gaca' nu cuequi xbey yugu' le cni.

¹⁶ Ni'r bulaguē'ē lequē' Galión lu yu'u yúlahui'.

¹⁷ Ni'r gulaguel-lē'ē Sóstenes, bōnni' blau qui yu'u ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios bōnni' judío, yúgu'tē bōnni' uládz na', ati' gulaguinē' lē' lō'a yúlahui', san cutu bē' ladxē'ē Galión lē na' rac.

¹⁸ Zian dza buga'nē' lu yödZ na' Pablo, ati' gdöd buzeynē' bōchi'ru' nacu'ē ni' didza', gyijē' yödZ Cencrea, ga ni' benē' yutuz icjē', le dē tu le nazí' lu nē'ē lahuē' Dios gunē'. Ni'r grenē' tu lē'i barco, gyijē' luyú Siria, dzagquē' lē' Priscila len Aquilo.

¹⁹ Cati' guladxinē' yödZ Éfeso, ni' bulá'alenē' lequē' Pablo. Gyaziē' lu yu'u ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios bōnni' judío, ati' bē'lenē' nup nacuá' ni' didza'.

²⁰ Gláta'yue' lahuē' Pablo bōnni' ni' ugá'nlenē' lequē' yelati' xtsey, san lē' cutu gu'nnē'.

²¹ Buzeynē' lequē' didza', gnē':

—Run bayúdx soa' gapa' lni' zia' gac Jerusalén, ati' leyúbl huōda' ga ni' zoali', chqui' huē'nnē' Dios.

Ni'r grenē' lē'i barco Pablo, buzé'ē Éfeso na'.

Rudxinē' Pablo yödZ Antioquía, len rzu lahuē' rjenē' lban le bunn lzu

²² Gdöd bdxinē' Pablo yödZ Cesarea, grenē' gyijē' Jerusalén, ga ni' yajyüē' bunách queē' Cristo, ati' ni'r buzé'ē ni', gyijē' Antioquía.

²³ Gdöd zoē' ni' nabáb dza, brujē' ni', zijē' tu tu yödZ luyú Galacia len Frigia. Benē' tsutsu bōchi'ru' nacu'ē ni' ca nac le ta'yejlē'ē Cristo.

Runē' lban Apolos lu yödZ Éfeso

²⁴ Tu dza ni' bdxinē' Éfeso Apolos, bōnni' judío. Guljē' bōnni' ni lu yödZ Alejandría, len nabé'itsquinnē' ru'ē didza', len nazēdtsquē' le nayúj lu guich la'y.

²⁵ Chnazēdē' bōnni' ni ca nac le réjllē'ru' Xanru'. Gdu ladxē'ē bē'ē didza', len ca nacz busēdnē' bunách ca nac queē' Jesús, zal-la' nunbē'ē tuz le ruquí' bunách nis ca benē' Juan.

²⁶ Gzu lahuē' Apolos ru'ē didza' gdu ladxē'ē ga nac lu yu'u ga tu'dubē' tu'sēdē' queē' Dios bōnni' judío. Cati' gulayōnnē' didza' ru'ē Apolos na' Priscila len Aquilo, gulachē'ē lē' quizi, ati' guluzējni'nē' lē' dxi'ar ca nac didza' queē' Dios.

²⁷ Cati' gu'nnë' Apolos tödë' luyú Acaya, gulutipë' ladxë'ë böchi'ru' nacu'ë Éfeso, ati' guluzujë' lu guich le tsju'ë lu na'quë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo luyú Acaya na', quië lunë' ba la'n Apolos. Cati' bdxinë' Apolos luyú ni', guluzi'tsca xbey didza' ru'ë Apolos na' nup ni' chta'yejlë' Cristo, le ruzá' ladxë'ë quequë' Dios.

²⁸ Cni guc, le buxicjë' yugu' bönni' judío ni' Apolos laugac yúgu'të bunách, le bugunë' dxin le nayúj lu guich la'y, bulu'ë naquë' Cristo bönni' na' lë' Jesús.

19

Le benë' Pablo lu yödz Éfeso

¹ Tsal ni' zoë' Apolos lu yödz Corinto, gdödë' Pablo gap nacuá' yödz yelati' ra'l, ati' bdxinë' Éfeso. Ni' yajxaquë'ë la'quë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo.

² Gnabnë' lequë' Pablo, rnë':

—¿Naru' dusóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y cati' ni' zi'a gyéjllë'li' Cristo?

Glë' lë':

—Cutu nayónitu' chqui' zoë' Dios Bö' La'y.

³ Ni'r gnabnë' lequë' Pablo, rnë':

—¿Nacx guc le bdil-li' nis?

Ta'në':

—Ca buquülë' bunách nis Juan.

⁴ Pablo gnë':

—Buquülë' bunách nis Juan, nup ni' gulub'i ládxi'gac, ati' Juancz gudxë' lequë' ral-la' la'yejlë'ë Nu na' zi'a za'tël ca lë', ati' Nu ni' nac Jesús, lë' Cristo.

⁵ Cati' gulayönnë' didza' ni ru'ë Pablo bönni' na', guladilë' nis le chta'yejlë'ë Xanru' Jesús.

⁶ Cati' bxoá në'ë lequë' Pablo, rulidzë' Dios, dusóalenë' lequë' Dios Bö' La'y, ati' glu'ë didza' yubl, len glu'ë didza' uláz queë' Dios.

⁷ Glaquë' bönni' ni gdu chinuë'.

⁸ Gdu ca tsonn beo' zoë' ni' Pablo, ati' gyazië' lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío, len lu yöl-la' rugu ladx'i' benë' lban laquë'. Bé'lenë' lequë' didza', gu'nnë' ului'inë' lequë' nacx le rguúxjö'ë ca rna bë'ë Dios.

⁹ Ni'r bzid icj ládxi'dau'quë' la'quë' len cutu gulayejlë'ë Cristo, ati' gulanë' zi'ë qui didza' queë' Xanru' ga nacuá' bunách zian na'. Ni'r bulá'alenë' lequë' Pablo len bubijë' quizi nup ta'yejlë' Cristo. Yugu' dza bë'lenë' bunách ni ta'yejlë' Cristo didza' ga na' tu'dubë' lu yu'u ga rusëdnë' bunách Tiranno.

¹⁰ Cni bénteczë' Pablo gdu ca chop iz, ati' cni guc, gulayöni didza' ca nac queë' Xanru' Jesús yúgu'të bunách gap nacuá' yödz luyú Asia, bunách judío len bunách gza'a.

¹¹ Dios benë' yugu' yöl-la' huac zxön lu në'ë Pablo.

¹² Cni guc, gulazi'ë yugu' lári'dau' béguë'ë icjë' Pablo len yugu' lari' tslla' bugal-lë' lë'ë la'quë' bönni', ati' yjua'quë' leygac gap nacuá' nup te'i, ati' guluhuóaquë' ca nac guidzhuë' qui queëquë', len gulurúj bö' xöhu'i' yu'ugac bunách na'.

¹³ Ni'r glë'nnë' lugunë' dxin lë' Xanru' Jesús la'quë' bönni' judío udá dzag tu'bijë' bö' xöhu'i', quië lubijë' bö' xöhu'i' yu'ugac bunách, ta'në':

—Len lë' Jesús, Nu na' runë' lban qui Pablo, rna bé'itu' lbi'ili' urujli'.

¹⁴ Cni glunë' gadx bönni' zxi'në' Esceva, bönni' judío, bönni' blau ladjquë' bxuz uná bë'.

15 Bubí'i didza' bö' xöhui' na, gna:

—Núnbë'a-në' Jesús, len nözda' nu nac Pablo, san lbi'ili', ¿núzxtatë lbi'ili'?

16 Ni'r gxít'ië bönni' na' yu'u lë' bö' xöhui', yjenë' lequë' zi' len buxicjë' yúgu'të', le gzxáqui'rnë' ca lequë'. Cni guc, xguídgaczë' len hué'gactézë' guluzxundjë' lu yu'u ni' gadxë' bönni' na'.

17 Ca guc lë' ni gzë' didza' ati' gulayöni yúgu'të' nup nacuá' Éfeso, bunách judío len bunách gza'a, ati' yúgu'të' gládxinë' Dios. Qui lë' ni na' glunë' zxon lë' Xanru' Jesús.

18 Lëzca' guládxinë' zian bönni' ta'yejlë'ë Cristo len gulaxóalëpë' dul-la' nabága'quë' len gulagúíxjö'ë le chglunë'.

19 Lëzca' cni glunë' zian bönni', zi'al glunë' yöl-la' udzá'. Djua'quë' yugu' guich udzá' quequë', ati' guluzégui'ë leygac laugac yúgu'të' bunách. Gululabë' tscá zácagac guich na', guc gdu chi un mil dumí plata.

20 Cni guc, gzëtscá didza' len bdél-li'tscá bunách xtidzë'ë Xanru'. Gdu ládx'i'quë' gulayejlë'ë Cristo.

21 Gdöd glac lë' ni, benë' queë' Pablo tsijë' Jerusalén, san zi'al ral-la' tödë' yugu' yödz luyú Macedonia len Acaya, ati' gnë':

—Töd tsija' Jerusalén, run bayúdx tsija' ca' Roma.

22 Ni'r bsölë'ë-bi' luyú Macedonia chopbi' bi'i bönni' táclenbi' lë', lëcbi' Timoteo len Erasto, san buga'në' lë' nabáb dza luyú Asia na'.

Tun rusbó bunách lu yödz Éfeso

23 Dza ni' glun rusbó bunách Éfeso, ati' guladá'baguë'ë xtidzë'ë Xanru'.

24 Benë' ga glunë' rusbó na' Demetrio, bönni' bëdx guía plata. Runczë' yugu' lidx bdau' guiöj bdau' yag náquicni plata qui dios quequë', lënu Diana. Szxöni gulazi'ë dumí bönni' tunë' dxin ni'.

25 Butubë' yezíca'rë' bönni' tunë' la' dxin niz Demetrio, ati' gudxë' lequë':

—Böcha'a, nóziczli' ca nac dxin runru', runn dumí queëru'.

26 Rlé'ili' len ryónili' ca runë' Pablo na'. Clëgz Éfeso ni, san gdu luyú Asia chbdél-li'në' bunách zian, ati' chbutsë'ë ca tunë', rë' lequë': "Cutu nacgac dios le nungac bunách."

27 Clëgz zoa banádx ugá'n ca'z dxin ni runru', san lëzca' zoa banádx ugá'n ca'z gdau' qui dios zxon lënu Diana. Cni gac, ugá'n ca'z yöl-la' zxon queënu, dios ni ta'yij ládx'i'gac-nu bunách gdu'të' luyú Asia lenca' gdu'të' yödzlyú.

28 Cati' gulayönnë' didza' ni bönni' na', gulaleynë', ati' glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Náctërnü zxon Diana, dios queëru' rë'u, bunách Éfeso.

29 Cni guc, glun rusbó bunácx gdu'të' lu yödz na', ati' tuz glaquë', len jarélu'quë' yjaquë' lö'a yúlahui'. Gla'yjë' ni' Gayo len Aristarco, bönni' nababquë' Macedonia len dzagquë' Pablo.

30 Cati' gu'nnë' Pablo tsazië' ga nacuá' bunách zian na', cutu ca' glu'ë lë' latj bönni' ta'yejlë'ë Cristo.

31 Lëzca' cni glunë' la'quë' bönni' yúlahui' qui luyú Asia, bönni' ta'lé'inë' Pablo dxi'a. Gulasölë'ë queë' nup gláta'yu lahuë' cu tsijë' lö'a yúlahui' na'.

32 Ga ni' tunë' rusbó len ta'bödxyë'ë, tu le ta'në' la'quë', len yetú le ta'në' yela'quë', le chró'gaczë' bröli bönni' zian na' tunë' rusbó, len yelatiz cuguluhuöatë' cutu nözcnë' bizx quië' na' nudubquë' ni'.

³³ Ni'r gulabijë' Alejandro ladj bunách zian na' bönni' judío, ati' guludx-iguë'è lë' lauquë'. Bulu'ë len në'ë Alejandro na', quië la'bó'ë dxiz, le gu'nnë' gu'ë didza' gaclen yugu' bönni' judío na' laugac yúgu'të bunách na'.

³⁴ Cati' gláquibe'inë' naquë' judío, glu'ë tsaxón zidz didza' yúgu'të' gdu ca chop hora, ta'në':

—Náctërn zxön Diana, dios queëru' rë'u bunách Éfeso.

³⁵ Ni'r benë' bönni' uzúj qui yúlahui' ga la'bó' dxiz bunách zian na', gnë':

—Bönni' Éfeso, nózigac yúgu'të bunách zoa ni gdau' queënu Diana, dios zxön. Rë'u ni, bunách Éfeso, run chi'iru' gdau' na' lenca' bdau' na' böxj ga zoaru', bruj lauzxbá.

³⁶ Nutu nu gac tá'baga' lë ni. Qui lë ni na' run bayúdx soali' dxiz, len cutu bi gúntézli'.

³⁷ Nachë'gacli'-në' ni bönni' ni, len cutu ta'banë' le dzó' gdau', len cutu ta'në' xöhuë'ë queënu dios queëli'.

³⁸ Qui lë ni na', chqui' zoa didza' bizxj quequë' Demetrio len bönni' bëdx guia plata nacuá'lenë' lë', len núti'tëz bönni', dë latj ga nu uzé nag lequë', ati' zoa nu cuequi xbey lequë'. Ni' huac luquí lza'quë' tuë' yetüë'.

³⁹ Na'a, chqui' dë yetü le gnabli', huac uca'nru' tsahui' lei cati' ludúb bönni' yúlahui' ca na' rna bë' yúlahui'.

⁴⁰ Zoa banádx nu uquí rë'u ni'a qui rusbó ni gac na'a, gna rdá'baga'ru' yúlahui'. Cutu bi gac quíxjö'ru' bizx quië gac rusbó ni.

⁴¹ Cati' budx bë'ë didza' ni, busólë'ë lidxgac bunách zian na' nudubgac ni'.

20

Zijë' Pablo luyú Macedonia len luyú Grecia

¹ Cati' gró' dxi rusbó na' gac lu yódz Éfeso, bulidzë' Pablo yugu' bönni' ta'yëjlë'ë Cristo, ati' bchizië' icj nagquë' didza'. Gdöd ni' bunidé' lequë' len la' bulá'alentë' lequë'. Brujë' ni' ati' gyijë' luyú Macedonia.

² Gdödë' yugu' yódz luyú ni', ruzëjni'tsquinë' bóchi'ru' nacu'ë ni', ati' gdöd ni' bdxinë' luyú Grecia.

³ Ni' gzoë' Pablo gdu ca tsonn beo'. Cati' chzoa cuenë' tu lë'i barco tsijë' luyú Siria, gúquibe'inë' ta'bó' nisië' lë' bönni' judío quië la'zönë' lë'. Qui lë ni na' bguel-lë'ë nöz zhuöjë' luyú Macedonia, ati' bdxinë' yódz Filipos.

⁴ Zjáclenë' lë' tsaxón Sópater, zxi'në' Pirro, bönni' Berea, len Aristarco len Segundo, yugu' bönni' Tesalónica, len Gayo, bönni' Derbe, lenca' bi'i Timoteo len Tíquico len Trófimo, yugu' bönni' Asia.

⁵ Ni'r yajnörquë' lahuë' Pablo bönni' ni, yjaquë' yódz Troas, ga ni' gulabözë' lë'.

⁶ Lu yódz Filipos na', neda', Lucas, yajtsaga'-në' Pablo. Cati' chgdöd lni cati' tahuë' bönni' judío yöt xtil cunazí' xnë'i, gyaztu' tu lë'i barco len buza'tu' Filipos na'. Gdöd gayu' dza budzagtu' bönni' ni' yajnörquë' lahuë' Pablo, yjaquë' Troas, ati' ni' buga'ntu' gadx dza.

Le benë' Pablo lu yódz Troas

⁷ Dza domingo guludubë' bönni' ta'yëjlë'ë Cristo quië lahuë' yöt xtil le rusá' ládxi'ru' ca gutië' Jesucristo. Ni' busëdnë' lequë' Pablo, len le ral-la' uzé'ë ni' cati' za' reni' dza na', xtsey bë'ë didza', ga bdxintë' gdöd ladxi' yël.

⁸ Ga ni' nudubquë' nac lu yu'u xtsa', ati' nacuá' ni' zian le ta'gú'u yení'.

⁹ Zoabi' ni' bi'i Eutico, rō'bi' ga ra'a leni' qui yu'u na', ati' nadódr yēl queēbi' le rtunn lban runē' Pablo. Ga ni' rō'bi' rasbi' bi'i na' nac ga bunn cuiá yu'u, ati' raszbi' ca' gbíxtēbi', bōxjbi' ga bdxintēbi' zxan yu'u. Náttebi' gululisē'-bi'.

¹⁰ Bötjē' Pablo zxan yu'u na', ati' yajxóē' lēbi', len bunidē'-bi'. Ni'r gudxē' nup nacua' ni':

—Cutu gadxi gdzōbili'. Nabanbi'.

¹¹ Cati' chbubenē' xtsa' Pablo, gdel-lē'ē yōt xtil, gdahuē'. Ni'r bé'lenē' lequē' didza' Pablo ga bdxintē zil bal. Gdōd ni' burujē' ni'.

¹² Bi'i bōnni' ra'bán na' gbixbi', nabanbi' guluchē'ē-bi' len szxōni guluzí' zxōnē'.

Ca guc bdxintu' Mileto

¹³ Gnōrtu' yajchentū' lēi' barco, ati' gdōdtu' ga bdxintu' yōdz Asón quiē tsajtsagtu'-nē' ni' Pablo, gac ca na' chben xtída'tu', le gu'nnē' Pablo tsijē' ni' sē'iz ni'ē.

¹⁴ Cati' chbudzagtu'-nē' lu yōdz Asón na', grénlenē' netu' lēi' barco, ati' gyeajtu' Mitilene.

¹⁵ Buzá' ni' barco, ati' dza buróp bdxintu' tōd li ga zoa luyú bidx nazí' lei Quío, ati' yetú dza ca' gdōdtu' tōd li ga dē Samos len bdxintu' yōdz Trogilio ga ni' gzoatu' tu chí'i. Yetú dza ca' bdxintu' yōdz Mileto.

¹⁶ Cni bentu' le chbenē' queē' Pablo tōdzē' Éfeso, cui tseynē' luyú Asia, le run bayúdx soē' Jerusalén cati' nac dza Pentecostés chqui' sáqui'nē'.

Didza' bē'ē Pablo lu yōdz Mileto

¹⁷ Cati' ni' zoē' Pablo lu yōdz Mileto, bsölē'ē nu yajlíd z bōnni' gul tun chí'ē bunách queē' Cristo nacué' Éfeso.

¹⁸ Cati' guladxinē' ga zoē' Pablo, lē' gudxē' lequē':

—Lbi'ili' chnózcizli' ca béntecza' ga zoali' ga gdel-la' bdxina' luyú Asia.

¹⁹ Yugu' dza bena' xchinē' Xanru' lu yōl-la' nōxj ladxi', ga bdxintē grōdxa' ni'a queēli', ati' zian le guc quia' le gzxi' bē' neda' ni'a qui le cunác glunē' quia' bunách judío cuta'yejlē'.

²⁰ Béntecza' lban ga zoali' qui yúgu'tē le ruzi'li' xbey, len busēdda' lbi'ili' yajl lulu ga nudubli' len gap nac lu yu'u lidxli'.

²¹ Bena' lna' lau laugac bunách judío len laugac bunách gza'a quiē lubí'i ládxi'gac, luhuóac queē' Dios, len la'yejlē' Xanru' Jesucristo.

²² Na'a, chnunē' quia' Dios Bō' La'y tsija' Jerusalén, len cutu nōzda' bizxa gac quia' ni'.

²³ Yúgu'tē yōdz ga rda', rguíxjöi'nē' neda' Dios Bō' La'y, rē' neda' la'gu'ē neda' lidx guia len lusaca' zī'ē neda' bōnni' judío cuta'yejlē'.

²⁴ Cutu bi runi neda' qui lē na' gac, zal-la' gatia' o cugatia', san rui' ládxi'zga' udx guna' le chbdel-la'a runa', quiē guna' dxin na' budōdē' lu na'a Xanru' Jesús, le nac guna' lban qui didza' dxi'a ca nac le ruzá' ladxē'ē queēru' Dios. Cni guna' len yōl-la' rudziji.

²⁵ Na'a, yúgu'tēli' na' chbena' lban lauli' ca rna bē'ē Dios, nōzda' cutur glé'ili' neda'.

²⁶ Qui lē ni na', le nacz rēpa' lbi'ili' na'a dza. Cutu nabaga'a neda' queēli' nituli' lbi'ili'.

²⁷ Cutu bi bucáchi'da' lbi'ili', san gdíxjöi'da' lbi'ili' yúgu'tē le rnē' Dios.

²⁸ Qui lè ni na', gul-gún chi'i cuinli', len gul-gún chi'i yúgu'tè bunách queè' Cristo, le nuzóé' libi'li' Dios Bò' La'y quiè uyuli' lequè', len gun chi'ili' bunách queè' Xanru', Nu na', uláz quequè' gutiè', bulaljè' xchònè' le bóa'uinë' lequè'.

²⁹ Chnözda', töd uzá'a ga zoali', la'yáz ga zoali' nup lè'ni lusnít bunách queè' Cristo, lunè' ca tunba' bõ'cu' zuga' snia', tu'snitba' yugu' bõ'cu' xzila'.

³⁰ La'rujè' bönni' nútsa'què' ladjli', ati' lu'è' didza' cunác'z quiè lubijè' quégaczè' nup ta'yejlè' Cristo nútsa'gac ladjli'.

³¹ Qui lè ni na', gul-zóa ban ladxi' len gul-tsajnéy ca bena' neda' gdu ca tsonn iz, rël len tè dza buchizia' icj nagli' tu tuli' ga bdxintè grödxa' queè'li'.

³² 'Na'a, böchi' lza'adau', rgu'a lbi'ili' lu në'è Dios. Rnaba' lahuè' uzá' ladxè'è queè'li', gunè' ca rna xtidzè'è. Dios gunè' lbi'ili' tsutsu len gunè' ga gdél-li'li' gunli' tsaxón nup nubijè' quizi queè'.

³³ Gatga gzè ladxa'a le naqui quequè' böchi' lza'a. Cutu gzè ladxa'a dumí, o lari' quequè'.

³⁴ Nóziczli' dxi'a, na' cuincza' bena' dxin quiè gac ga'ua' le byadzj quia' len quegac nup gulacua'len neda'.

³⁵ Ca nac yúgu'tè le bena', bului'ida' lbi'ili' cni ral-la' gunru' dxin quiè gac gáclenru' nup bi ta'yadzj. Ral-la' tsajneyru' didza' bè'è Xanru' Jesús, gnè': "Uzi'r xbey nu bi runódzj ca nu bi rzi'."

³⁶ Cati' budx bè'è didza' ni Pablo, buzechu zxibè', ati' benè' tsaxón yúgu'tè', gululidzè' Dios.

³⁷ Ni'r gulabödxè' yúgu'tè', ati' gulunidè' yenè' Pablo, len glahuè' lè' bzxidu.

³⁸ Cni glunè' le guluhui'nnè' ni'a qui didza' na' bè'è Pablo, gnè': "Cutur glé'ili' neda'." Tsaxón yjáclenè' lè', guladxinè' ga grenè' lè' lè'i barco.

21

Zijè' Pablo Jerusalén

¹ Gdöd bulá'alentu' lequè', gyu'uté nöz barco na', ati' tinz gyeajtu' ga zoa luyú bidx nazí' lei Cos. Dza buróp na', gdödtu' yetú latj nazí' lei Rodas, ati' buza'tu' ni' len bdxintu' yöd'z Pátara.

² Ni' yajxáca'tu' barco yubl zeaj luyú Fenicia. Grentu' lè'i barco na', ati' gyu'uté nöz.

³ Gdödtu' ga nalá' Chipre, dè tsla'a yögl, ati' gyeajtu' luyú Siria. Ni' gyaz barco na' lu yöd'z Tiro, le ral-la' tsajcá'n ni' yua' dzó' lè'i barco na'.

⁴ Lu yöd'z Tiro na' yajxáca'tu' bönni' ni' ta'yejlè'è Cristo, ati' ni' bugá'nentu' lequè' gdu gadx dza. Le chbului'inè' lequè' Dios Bò' La'y le ral-la' gac queè' Pablo, glè' lè' cutu tsijè' Jerusalén.

⁵ Cati' chbza'a dza na', burujtu' ni', ati' tsaxón gulazá'lenè' netu' yúgu'tè' len yugu' ngul quequè' len yugu' bi'i quequè', ga bdxíntètu' ni'l ra' yöd'z na'. Ra' nis zxón ni' buzechu zxibtu' len bulidztu'-nè' Dios.

⁶ Budx bunida' lza'tu' tutu' yetutu', bubentu' lè'i barco, ati' lequè' yhuöjquè' lidxquè'.

⁷ Buza'tè barco na' lu yöd'z Tiro, ati' ga yajséy bdxin lu yöd'z Tolemaida. Ni' burujtu' lè'i barco na'. Bugaptu' Dios böchi'ru' nacu'è ni', ati' bugá'nentu' lequè' tu dza.

⁸ Cati' za' rení' yetú dza, burujè' ni' Pablo, ati' dzagtu'-nè' netu' gyeajtu' yöd'z Cesarea. Ni' gyaztu' lu yu'u lidxè' Felipe, ati' bugá'nentu' lè'. Runè' lban qui didza' dxi'a Felipe na', len bitsè'è gadxè' bönni' ni' gulucu'è dza ni'tè quiè láclenè' bunách queè' Cristo.

⁹ Nacua'bi' tap bi'i ngul ra'bán queë' Felipe na', tui'bi' didza' uláz queë' Dios.

¹⁰ Gdöd gdzeytu' ni' chop tsonn dza, ni'r bdxinë' Agabo, bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios, narujë' luyú Judea.

¹¹ Bönni' ni duyüë' netu', ati' gdël-lë'ë pan guid queë' Pablo. Béguë'ë ni'a na' cuinë', gnë':

—Cni rnë' Dios Bô' La'y: “Cni lunë' bönni' judío nacu'ë Jerusalén. Lúguë'ë bönni' ni naqui queë' pan guid ni, ati' ludödë' lë' lu na'gac bunách gza'a.”

¹² Cati' byönitu' didza' ni, gúta'yutu' lahuë' Pablo, netu' len nup nacua' ni', cui tsijë' Jerusalén.

¹³ Bubi'ë didza' Pablo, gnë':

—¿Bizxa ni runli', rbödxli' len rushu'nili' neda'? Neda' chzoacza' sina', clëg lúguë'ë neda', san gatia' ca' Jerusalén ni'a queë' Xanru' Jesús.

¹⁴ Le cutu gzxáqui'tu'-në' didza', cutur bi gudxtu'-në', ati' gnatu':

—Gac ca dzag ladxë'ë Xanru'.

¹⁵ Cati' chguladöd dza na', bupa'tu' queëtu', ati' gyeajtu' Jerusalén.

¹⁶ Gulazá'lenë' netu' la'quë' bönni' ta'yejlë'ë Cristo, nacu'ë Cesarea, ati' dzaguë' lequë' Mnasón, bönni' Chipre. Rejlë'ë Cristo dza ni'të, ati' ral-la' tsajgan'tu' lidxë' bönni' ni.

Pablo rajyüë' Jacobo

¹⁷ Cati' bdxintu' Jerusalén, len yöl-la' rudziji quequë' glunë' netu' ba la'n böchi'ru' ni' ta'yejlë'ë Cristo.

¹⁸ Dza buróp na' gyázlenë' netu' Pablo lu yu'u, yajyutu'-në' Jacobo, ati' nudubquë' ni' yúgu'të bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo nacu'ë Jerusalén.

¹⁹ Cati' chbugapë' Dios lequë' Pablo, bului'inë' lequë' yúgu'të le benë' Dios lu në'ë lë' ga nacua' bunách gza'a.

²⁰ Cati' gulayönnë' lë ni, gulagu'ë Dios yöl-la' ba. Ni'r glë' Pablo:

—Rlé'icznü', böchi'tu', cáti'ga zian gayu'ë bönni' judío ta'yejlë'ë Cristo, ati' tuntsquë' ba la'n zxba queë' Moisés yúgu'të'.

²¹ Chgulayönnë' yugu' le tui' quiu' didza' bunách, ta'ná rgu'u yöl-lu'u yúgu'të bönni' judío nútsa'quë' ladj bunách gza'a, quië luca'në' le gna bë'ë Moisés, len rna bé'inu' lequë' cu la'chuguë' lu xpéla'chi' bi'i bönni'dau' quequë', len cu lunë' ba la'n yugu' le nalëbiru' runru' rë'u, bunách judío.

²² ¿Nacx gunru' na'a? Huala'rúj bunách zian cati' la'yöni chbdxinu' ni.

²³ Na'a, ben lë ni rëtu' li'. Nacuá'lenë' netu' ni tapë' bönni', chnazí' lu na'quë' lahuë' Dios tu le lunë'.

²⁴ Bchë'ë quiu' yugu' bönni' ni, len ben tsaxxón lequë' gun dxi'a cuinli' ca nac qui gdau', len gdizxj li' le ral-la' la'guizxjë' quië lun yutuz icjquë'. Ni'r la'nöznë' yúgu'të bönni' judío cutu nacx lë na' ta'në' quiu', san lëzca' li' runu' le nac dxi'a len runu' ca rna bë' zxba queë' Moisés.

²⁵ Ca nac quegac bunách gza'a, nup ni' chta'yejlë' Cristo, chben xtídza'tu' len buzujtu' lu guich ca ral-la' lunë'. Cutu run bayúdx lun chi'ë yugu' lë ni tunë' bönni' judío, san tuz:

Cu lahuë' le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag,

Len cu lahuë' rön,

Len cu lahuë' xpéla'cba' böa' guixi' cunarujcha' rön,

Len cu lunë' le cunác.

Ta'zönë' Pablo lö'a gdau'

²⁶ Ni'r bchë'ë queë' Pablo tapë' bönni' na', ati' dza buróp ni' ben dxi'a cuinë' tsaxón len lequë' ca nac qui gdau'. Ni'r gyazië' lö'a gdau', quië gac bë' bizxa dza udx lunë' le tu'ún dxi'a cuinquë', dza ni' ral-la' tsjua'quë' le la'gu'ë lahuë' Dios qui queëquë'.

²⁷ Cati' chzoa gza'a gadx dza na', gualalé'inë' Pablo la'quë' judío narujquë' luyú Asia, zoë' lö'a gdau'. Glunë' ga glun rusbó bunách zian, ati' gulazönë' Pablo.

²⁸ Glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Gul-gaclen netu', bönni' Israel. Bönni' ni yúgu'të latj rusëdnë' yúgu'të bunách lucá'n ca'z yödز queëru' len zxba queë' Moisés, len gdau' queëru' ni. Na'a, chglu'ë gdau' ni yugu' bönni' gza'a. Cni runë', run ditjnë' latj la'y ni.

²⁹ Cni gulanë' le gualalé'inë' Pablo zi'al lu yödز dzaguë' Trófimo, bönni' Éfeso, len táquinë' glu'ë gdau' bönni' ni.

³⁰ Cni guc, guludúb yúgu'të bunách yödز, len gulaguirë' ni'. Ni'r gulazönë' Pablo len gla'yjë' lë', gulubijë' lë' lö'a gdau', ati' la' guluseyjtë' ga nu ryaz lö'a gdau' na'.

³¹ Cati' chtáquicznë' ludóddë' Pablo, bdxin didza' lahuë' bönni' blau nacué' lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Byönnë' tun rusbó yúgu'të bunách Jerusalén.

³² La' butubtë' bönni' rjaquë' gdil-l len bönni' ta'ná bé'inë' lequë' bönni' blau ni, ati' jarélu'ë gyéajlenë' lequë' ga na' tun rusbó bunách na'. Cati' gulalé'i bunách ni' bönni' blau na' nacué' lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, len bönni' na' rjaquë' gdil-l, gulusanë' ta'guinë' Pablo.

³³ Ni'r gbiguë'ë bönni' blau na', len gzxönë' Pablo, ati' gna bé'inë' bönni' rjaquë' gdil-l lúguë'ë lë' chop du guia. Gdöd ni' gnabnë' bunách zian ni', rnë':

—¿Nuzxa caz bönni' ni, len bizxa benë'?

³⁴ Ta'bödxya'a bunách zian na', len qui queëgac ca ta'ná. Cni guc, cutu bi guc tséjninë' bönni' blau na', le tun rusbó bunách na', ati' gna bé'inë' bönni' rjaquë' gdil-l la'chë'ë Pablo lu yu'u zxön ga tu'dubë' bönni' rjaquë' gdil-l.

³⁵ Cati' guladxinë' ga nac ni'yëpi' qui yu'u zxön na', glui'në' Pablo bönni' na' rjaquë' gdil-l, le dxiadi'igac lequë' bunách zian,

³⁶ le za'c cúdzu'quë' bunách na', ta'bödxya'a, ta'ná:

—Gul-dóddë'.

Didza' bë'ë Pablo uláz queë' laugac bunách

³⁷ Cati' ni' gulazú lauquë' la'gu'ë Pablo lu yu'u zxön ni', lë' gudxë' bönni' blau na' nacué' lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, gnë':

—¿Naru' gunnu' latj gyëpa' li' tu didza'?

Bönni' blau na' gudxë' Pablo:

—¿Ractsu' didza' griego?

³⁸ ¿Naru' clëg li' bönni' Egipto na' dza lahui niz butubë' bönni' guladábaguë'ë yúlahui', ati' bchë'ë lu latj ca'z gdu choa' gayu'ë bönni' gdödi bunách?

³⁹ Ni'r gudxë' lë' Pablo, gnë':

—Le nactë naca' neda' judío. Gulja' Tarso, yödز blau luyú Cilicia. Ráta'yua' lau' gunnu' neda' latj gu'a didza' laugac bunách ni.

⁴⁰ Bë'ë lë' latj bönni' blau na', ati' gzuinë' Pablo ga nac ni'yëpi', len bchis në'ë quië la'cuá' dxiz bunách zian ni'. Cati' chgulacu'ë dxiz, bé'lenë' lequë' didza' Pablo lu didza' hebreo.

22

¹ Cni gnë' Pablo:

—Lbi'ili', bönni' gul, len lbi'ili' böcha'a. Gul-zé nagli' le gyëpa' lbi'ili' ca nac le runa'.

² Cati' gulayönnë' ru'ë didza' hebreo, gulacua'rë' dxiz. Gudxë' lequë' Pablo, rnë':

³ —Naccza' neda' judío. Gulja' lu yödZ Tarso luyú Cilicia, san gzxöna' lu yödZ ni, ati' busëdnë' neda' Gamaliel gdu ca nac zxba quequë' xuz xtau'ru'. Bë'tecz ladxa'a gyij ladxa'a Dios ca runli' lbi'ili' na'a.

⁴ Zi'al gdxia lãdxi'gaca'-në' bönni' nazi' lu na'quë' xtidzë'ë Cristo, len bchë'gaca'-në' ga latie'. Gzxóngaca'-në', len glú'gaca'-në' lidx guia, yugu' bönni' len ngul.

⁵ Lëzca' huac lunë' lna' lau qui le glunë' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'. Glunë' guich uná bë' le yju'a ga nacu'ë böchi'ru' judío lu yödZ Damasco. Gyija' ni' tsajxóngaca' nup ni' ta'yejlë' Cristo, quië duchë'gaca'-në' nága'quë' Jerusalén ni, quië lacquë' zxguia'.

Rgu'xjö'ë Pablo ca böaquë' queë' Cristo

⁶ Ni'r gnë' Pablo:

—Cati' ni' zija' la' nöZ, len zi'a gdxina' Damasco, guc gdu huagbídZ, tu tsalz gyëp yös yení' za' luzxbá, le buzení' ga na' zija'.

⁷ La' yjótá'tea' lyu, len byönda' chi'i Nu gudx neda': "Saulo, Saulo, ¿bizx quië rbia ladxu'u neda'?"

⁸ Ni'r gnabda' lë', gnia': "¿Nuzxa li', Xan?" Lë' gudxë' neda': "Neda' ni Jesús, bönni' Nazaret. Néda'cza' rbia ladxu'u."

⁹ Gulalë'icz yení' na' nup ni' gulacua'len neda', len gladxi, san cutu gulayöni chi'i Nu na' bulídZ neda'.

¹⁰ Ni'r gudxa'-në': "¿Nacx guna', Xan?" Xanru' gudxë' neda': "Gyas, len gyeaj Damasco. Ni' zoa nu guië' li' ca nac yúgu'të le ral-la' gunu'."

¹¹ Le cutur bi rlé'ida' le budfi' lahua' yös yení' na' gyëptsca, qui lë' ni na' gulaguel-lë'ë na'a bönni' dzagquë' neda', ati' gulachë'ë neda' ga bdxintea' Damasco.

¹² Ni' zoë' Ananías, bönni' runë' gdu ca rna bë' zxba queë' Dios, ati' tunë' lë' ba la'n bönni' judío nacu'ë Damasco.

¹³ Bdxinë' ga zoa' Ananías na', len gudxë' neda': "Saulo, böcha'a, huöalj yöj lau'." La' ni'z böalj yöj lahua', ati' blé'ida' lë'.

¹⁴ Lë' gudxë' neda': "Dios quequë' xuz xtau'ru', dza ni'të gröczë' li' quië gnöZnu' le rë'ncznë' Lë', len glé'ínu'-në' Bönni' tsahui', Lëczë' Zxi'në', len yönnu' le guië' li' Lëczë'.

¹⁵ Cni gac, le ral-la' gunu' lna' lau queë' Lë' laugac yúgu'të bunách, qui'xjö'nu' lequë' ca nac le chblé'ínu' len le chbyönnu'.

¹⁶ Na'a, ¿bizx quië rdzeynu'? Gyas, len bdil nis. Blidzë' Xanru' unë' li' dxi'a, ugúë' dul-la' nabagu'u."

Cristo bsölë'ë Pablo gunë' lban laugac bunách gza'a

¹⁷ Gnë' ca' Pablo:

—Gdöd ni', cati' budxina' Jerusalén, len tsal ni' rulidza'-në' Dios nchil gdau', blé'ida' tu le nac ca tu lu yël bëhčál.

¹⁸ Blé'ida'-në' Xanru', ati' gudxë' neda': "Jarelu' gyeaj. Burujtë Jerusalén ni, le cutu lunë' ba la'n le gunu' lna' lau quia' bönni' ni."

19 Neda' gudxa'-në: "Xan, nõzgaccznë' ca bena' neda'. Gyazia' gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Gdina' nup ni' ta'yejlë' Li', len glú'gaca'-në' lidx guia.

20 Cati' ni' guludöddë' Esteban, bönni' ni' benë' lna' lau quiu', lëzca' zoa' ni' neda', bena' tuz bönni' guludöddë' lë' le ben chi'a lari' nácuquë' bönni' na' gululadxë' lë' guiöj."

21 Ni'r gudxë' neda' Xanru': "Gyeaj, le rsöla'a li' laugac bunách gza'a."

Pablo ru'lenë' bönni' blau didza', bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l

22 Niz ze lau guluzë' nagquë' didza' bë'ë Pablo bönni' judío, ati' ni'r gulabödxyë'ë. Glu'ë zidzj didza', ta'në':

—Gul-döddë' bönni' ni. Cutur ral-la' soë' gbanë'.

23 Ni'r le ta'bödxyë'ë, len ta'chöztsquë' le nácuquë' lu yöl-la' rley quequë', len tu'chijë' bëchtö yu lu bö'z,

24 gna bë'ë bönni' blau na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l lugu'ë Pablo yu'u zxön na'. Lëzca' gna bé'inë' lequë' la'guinë' Pablo quië qui'xjö'ë le nacz, quië la'nöznë' bizx quië na' ta'bödxyë'ë cni queë' Pablo bönni' judío.

25 Cati' glúguë'ë lë' pan guid quië la'guinë' lë', Pablo gudxë' tu bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l zoë' ni', rnë':

—¿Naru' dë latj quimli' neda'? Nababa' Roma, ati' nutu nu glequi xbey neda' chqui' nabaga'a xzguia'.

26 Cati' byönnë' lë ni bönni' na', gyijë' yajtíxjöi'në' bönni' blau na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l. Rë' lë':

—¿Bizxa caz ni runru'? Bönni' ni nababë' Roma.

27 Ni'r bidë' ga zoë' Pablo bönni' blau na', len gudxë' lë':

—Gdixjö'. ¿Naru' nababu' li' Roma?

Pablo gudxë' lë':

—Ja, nababa'.

28 Bubi'ë didza' bönni' blau na', gnë':

—Neda' ni, dumí zian gdixzja' quië gbaba' Roma.

Ni'r Pablo gudxë' lë':

—Neda' gbaba' Roma cati' ni' gulja' le nababquë' Roma xuz xna'a.

29 Cati' gulayönnë' lë ni, la' gulubíga'të' ga zoë' Pablo bönni' na' chzoa la'guinë' lë'. Lëzca', cati' gnöznë' nababë' Roma Pablo, gúdxinë' bönni' blau na' le chgna bë'ë glúguë'ë lë'.

Rdxinë' Pablo laquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey

30 Dza buróp ni', gu'nnë' bönni' blau na' gnöznë' gazxj ga rë' bizxa na' tu'quíë' Pablo bönni' judío. Gna bë'ë gulusedxë' du guia na' náguë'ë Pablo, ati' gna bë'ë ludubë' bxuz uná bë' judío, len yúgu'të bönni' gdau' ta'bequi xbey. Ni'r bubijë' Pablo ga na' nagu'uquë' lë' ati' buzöë' lë' laquë'.

23

1 Ni'r buyutsquë' laquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na' Pablo, gnë':

—Lbi'ili', böcha'a. Ga rdxintë na'a rböza' dxí'adau'. Cni nac, cutu zoa le ruxós neda' ládxi'dau'hua' lahuë' Dios.

2 Ni'r gna bé'inë' nup nacua' cuit lë'ë Pablo Ananías, bxuz blau, la'gapë'ë ru'ë.

3 Pablo gudxë' lë':

—Lëzca' cni ubi'ë quiu' Dios, li', rulu'z tsahui' cuinu'. ¿Naru' rö'czu' rbequi xbeynu' neda' ca rna bë' zxba, san rdöd bë'i runu' ca rna bë' zxba na', rna bé'inu' la'gapë'ë neda'?

4 Nup nacua' ni' të Pablo:

—¿Naru' rulídz zi'tsu'-në' bxuz blau queë' Dios?

5 Pablo gudxë' lequë':

—Lbi'ili', böcha'a. Nayúj lu guich, rna: "Cutu ulídz zi'u nu rna be'i bunách uládz quiu'", san neda' cutu gúquibe'ida' naquë' bxuz blau.

6 Ni'r gúquibe'inë' Pablo nacquë' bönni' gdau' saduceo la'quë', ati' yela'quë' bönni' gdau' fariseo, ati' bë'ë zidz didza' lauquë' bönni' gdau' ta'bequi xbey na', gnë':

—Lbi'ili', böcha'a. Naca' bönni' fariseo, len naca' zxi'në' bönni' fariseo. Na'a rbequi xbeyli' neda' le runa' löz lubán nup chnatgac.

7 Cati' bë'ë didza' ni Pablo, gularujë' chopl bönni' gdau' fariseo len bönni' gdau' saduceo, ati' guladíl-l didzë'è la' légaczé'.

8 Cni glunë' le ta'në' bönni' saduceo na' cutu lubán nup chnatgac, len cutu nacu'ë gbaz la'y, len cutu nacua' bö' nacgaccz bunách, san ta'yejlë' bönni' gdau' fariseo nacz yúgu'të lë ni.

9 Qui lë ni na' gulabödxyé'ë. Ni'r gulayasë' bönni' nazëdquë' zxba queë' Dios, bönni' gdau' fariseo, ati' guladíl-l didzë'è, ta'në':

—Rusáca'tu' queëtu' cutu bi dö' nu'ë bönni' ni, le chqui' bë'len lë' didza' bö' naccz bunách, o chqui' bë'lenë' lë' didza' gbaz la'y queë' Dios, cutu ral-la' tá'baga'ru'-në' Dios.

10 Cati' chta'dil-ltsca didzë'ë bönni' judío na', gúdxinë' bönni' blau na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, le ráquinë' luzxúzj luquindjë' Pablo. Ni'r gna bë'ë tsjaquë' bönni' rjaquë' gdil-l tsajliajquë' Pablo ladj bönni' judío na', len luchë'ë lë' lu yu'u zxön ga na' tu'dubë' bönni' rjaquë' gdil-l.

11 Cati' chnac chdzöl la' dza na'z, bulu' lahuë' Xanru' ga zoë' Pablo, len gudxë' lë':

—Butíp ladxu'u, Pablo. Ca na' chbenu' lna' lau quia' Jerusalén ni, lëzca' run bayúdx gunu' lna' lau quia' lu yödz Roma.

Tun xtídza'quë' ludöddë' Pablo

12 Cati' za' reni' yetú dza, glun xtídza'quë' la'quë' bönni' judío len glun tsutsu xtídza'quë', ta'në' gunë' lequë' zxguia' Dios chqui' cutu lunë' lë na' glun xtídza'quë', le gulanë' cutu ca' li'j lahuë' ga gdxintë dza ludöddë' Pablo.

13 Nayánr ca choa'quë' bönni' na' glun tsutsu xtídza'quë' cni.

14 Yjaquë' bönni' ni ga nacu'ë bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zëjni'në' bönni' judío, ati' gulanë':

—Chben tsutsu xtídza'tu', gnatu' gunë' netu' zxguia' Dios chqui' cuguntu' cni, le cutu gui'j gágutu' ga gdödirtu'-në' Pablo.

15 Na'a, lbi'ili' len yugu' bönni' gdau' ta'bequi xbey, gul-guié' bönni' blau nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l duchë'ë Pablo cxö quië gdxinë' ga nudubli', gnali' ré'nili' gnábili'-në' Pablo tu didza' ga rë' nöxj. Netu' cö' nistu'-në' la' nöz, ati' gdödirtu'-në' cati' zi'a gdxinë' ni.

16 Byónibi' bi'i bönni' queënu ngul zanë' Pablo ca na' la'bó' nisië' Pablo, ati' gyeajbi', len gyazbi' yu'u zxön na', yajtíxjöi'bi'-në' Pablo.

17 Pablo bulidzë' tuë' bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, len gudxë' lë':

—Bchë'-bi' bi'i ni lahuë' bönni' blau, le nua'bi' didza' guiëbi'-në'.

18 Ni'r gdel-lë'ë-bi' bönni' na', len bchë'ë-bi' ga na' zoë' bönni' blau na', ati' gudxë' lë':

—Bulidzë' neda' Pablo, bönni' na' yu'ë lidx guia, len gúta'yuë' lahua' dgu'a-bi' lau' bi'i ni, le ré'nibi' gúf'lenbi' li' didza'.

19 Gdel-lë'ë na'bi' bönni' blau na' len bchë'ë-bi' quizi, ati' gnabnë'-bi', rnë':
—¿Bizxa na' ral-la' gui'u neda'?

20 Lëbi' gudxbi'-në':

—Chnunquë' didza' bönni' judío lá'ta'yuë' lau' gchë'u-në' Pablo cxö, quië gdxinë' lauquë' bönni' gda'u ta'bequi xbey. Lë' li' tē'nnë' la'nabnë' lë' tu didza' ga rë' nöxj,

21 san li', cutu tséjlë'u lë na' la'në', le nayánr ca choa'quë' ta'bó' nisië' Pablo. Chglun tsutsu xtídza'quë' bönni' ni, ta'në' gunë' lequë' zxguia' Dios chqui' cutu ludöddë' Pablo, len cutu li'j lahuë' ga ludödrë' lë'. Na'a, chnacu'ë sina' ta'bözë' si' lu na'u gunu' lë na' la'nabnë' li'.

22 Ni'r gna bé'inë'-bi' bönni' blau na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, nutu nu guiëbi' lë na' chgudxbi' lë', ati' ni'r busölë'ë-bi' bi'i ni.

Rdxinë' Pablo lahuë' Félix, bönni' blau uná bë'

23 Ni'r bönni' blau na' bulidzë' chopë' bönni' nacu'ë lu na'quë' tu tuë' tu gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l, ati' gna bé'inë' lequë' lucözë' chop gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l ta'zë'i ní'acquë', len tsonnlaj yu chië' bönni' rjaquë' gdil-l dxiaquë' böa', len chop gayu'ë bönni' rjaquë' gdil-l lu'ë yag tuchi' quië tsjaquë' Cesarea gdu rdöd xtsó'.

24 Lëzca' gna bé'inë' lequë' lucözë'-ba' böa' cuië'-ba' Pablo, ati' la'ché'ë lë' dxí'adau', cutu bi gac queë', quië gdxinë' lahuë' Félix, bönni' blau uná bë'.

25 Bsölë'ë ca' guich rna cni:

26 "Neda', Claudio Lisias, ruzuja' quiu' lu guich, bönni' blau uná bë', Félix. Rugapa' Dios li'.

27 Bönni' ni rsöla'a-në' quiu', gulazönë' lë' bönni' judío, len glë'nnë' ludöddë' lë'. Cati' gúquibe'ida' nababë' Roma, bché'gaca'-në' bönni' rjaquë' gdil-l len buslá'-në' lu na'quë' judío na'.

28 Gu'nda' gnözda' bizxa benë', lë na' tu'quië' lë' bönni' judío, ati' bchë'a-në' lauquë' bönni' gda'u ta'bequi xbeynë' lequë'.

29 Cati' buedxi didza', gnözda' tu'quië' lë' ca nac le rna bë' zxbá quequë', len cutu bi nabaguë'ë bönni' ni quië nu gdödi lë', o nu cu'u lë' lidx guia.

30 Ni'r cati' bdxin nu gdxijöi' neda' ta'bó' nisië' lë' bönni' judío, la' bsöla'tea' lë' ga zu', ati' gna bé'igacda'-në' bönni' ni tu'quië' lë' la'dxinë' lau' li', quië la'gúxjöi'në' li' bi didza' napquë' lë'. Dios gáclenë' li'."

31 Ni'r gulaguel-lë'ë Pablo bönni' na' rjaquë' gdil-l, len glunë' ca na' chgna bé'inë' lequë', ati' gulachë'ë lë' yödZ Antípatris, ni' nac chdzöl.

32 Cati' za' reni' yetú dza yhuóquë' Jerusalén bönni' rjaquë' gdil-l ta'zë'i ní'acquë', ati' guluu'ë nöz bönni' rjaquë' gdil-l dxiaquë' böa', dzagquë' Pablo.

33 Cati' guladxinë' Cesarea bönni' na' rjaquë' gdil-l nachë'quë' Pablo, gulunödzjë' guich na' lu në'ë bönni' blau uná bë', len guluschinë' Pablo lahuë'.

34 Gdöd bulabë' guich na' bönni' blau uná bë', gnabnë' Pablo gazx bönni' lë'. Cati' gúquibe'inë' nababë' luyú Cilicia,

35 gudxë' lë':

—Yönda' le gnau' cati' la'dxín ni nup tu'quí li'.

Ni'r gna bë'ë lun chi'ë lë' lu yu'u yúlahui' ga rbö'ë rbequi xbeynë' bunách Herodes, bönni' rna bë'ë.

24

Pablo ru'ë didza' uláz queë' lahuë' Félix

¹ Cati' chbza'a gayu' dza, bdxinë' ni' Ananías, bxuz blau, dzagguë' lë' la'quë' bönni' gul tu'zejni'i, len Tértulo, bönni' nabé'itsquinë' didza'. Guladxinë' lahuë' bönni' blau uná bë', ati' gulané' queë' Pablo.

² Cati' chgululidzë' Pablo, ati' bdxinë' ni', gzu lahuë' Tértulo ruquié' lë', rnë': —Bönni' blau uná bë', Félix. Ni'a quiu' li' ruzi'tu' xbey le rac dxi'a queëtu', ati' lu yöl-la' rejni'i quiu' rna bé'inu' dxi'a bunách uládz queëtu'.

³ Yúgu'të lë ni ruzi'tecztu' xbey gáti'tëz, ati' gdu ládxi'tu' rëtu' li': "Xclenu'."

⁴ Na'a, cui upizxjrtu' li', ráta'yua' lau' gun zxön ladxu'u, yönnu' tu chi'idau' le guiëtu' li'.

⁵ Gúquibe'itu' rgu'u yöl-lë'ë bunách bönni' ni, len runë' ga ta'dá'baguë'ë yúlahui' bönni' judío nacu'ë gdtë yödzyú, len naquë' bönni' blau quequë' bönni' da'quë' bönni' Nazaret na'.

⁶ Lëzca' gu'nnë' gun ditjnë' gdau' queëtu'. Qui lë ni na' gzxöntu'-në' len gú'nitu' cuequi xbeytu' lë' ca nac xzba queëtu'.

⁷ Ni'r bdxinë' ga zoatu' Lisias, bönni' blau nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, ati' lu yöl-la' snia' zxön bugüë' bönni' ni lu na'tu'.

⁸ Ni'r gna bé'inë' Lisias na' lid ga zu' nup tu'quí lë'. Na'a, li'cz, cati' gnabi yudxnu'-në' Pablo ni, huac gnöznu' ga rë' nöxj yúgu'të lë ni ruqitu' lë'.

⁹ Lëzca' cni gulané' bönni' judío ni', gulané' naccz cni.

¹⁰ Ni'r butáz në'ë bönni' blau uná bë' na' quië gu'ë didza' Pablo, ati' lë' bubí'ë didza', gnë':

—Gdu ladx'a quíxjö'a ca nac le runa', le chnac zian iz rbequi xbeynu' le rac quegac bunách ladztu'.

¹¹ Le bena' huac gnabu'. Cutu ráquini chinnu dza gyija' Jerusalén quië tsej ladx'a-në' Dios.

¹² Cutu yajxáca'quë' neda' nu rdíl-lena' didza', len cutu bena' ga lun rusbó bunách ga nac nchil gdau', ni lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios, ni lu yödz.

¹³ Cutu ca' gac lubj lië' yugu' lë ni tu'quíë' neda'.

¹⁴ Lë ni rxóalëpa' lau'. Ca runa' xchinë' Dios quequë' xuz xtau'tu' rajlóz le gulusëdnë' lequë', san tu'ë lei: le rdá'baga' Dios, bönni' judío ni, le réjlë'a yúgu'të le rna bë' xzba queë' Dios lenca' yúgu'të le guluzujë' lu guich bönni' lu'ë didza' uláz queë' Dios.

¹⁵ Ca na' tunë' löz Dios lequë', lëzca' neda' runa' löz Dios, uspanë' nup chnatgac, bunách tsahui' len bunách cunacgac tsahui'.

¹⁶ Qui lë ni na' rui' ládxi'tecza' cui gbag'a le gun ga uxós neda' ládxi'dau'hua' lahuë' Dios o laugac bunách.

¹⁷ 'Gdöd zoa' ga yubl gdu chop tsonn iz, budxina' ga nacuá' bunách uládz quia' quië unödza' gun gaclen bunách yechi' len unödza' le rgu'a lahuë' Dios.

¹⁸ Tsal ni' runa' cni, duxáca'quë' neda' la'quë' bönni' judío narujquë' luyú Asia. Ni' gzoa' lö'a gdau', nubj dxi'a cuina' ca nac qui gdau', len cutu nutuba' bunách zian, len cutu nuna' ga lun rusbó bunách.

¹⁹ Ral-la' la'dxinë' lau' li' bönni' judío ni', luquíë' neda' chqui' napquë' neda' didza'.

²⁰ La'natsquë' bönni' judío ni chqui' guludzölnë' bi le cunác bena' cati' ni' bdxina' laquë' bönni' gdau' ta'bequi xbeynë' lequë'.

²¹ Tuz cati' ni' zoa' lauquë', zidzj bè'a didza', gnia': "Rbequi xbeyli' neda' na'a le runa' löz lubán nup chnatgac."

²² Cati' byönnë' didza' ni Félix, len dxí'adau' chnöznë' ca nac qui lë na' rusëdnë' Pablo, buzé lähui'zë' ca' didza' bizxj ni, gnë':

—Cati' gdxinë' Lisias, bönni' blau nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, udx yönda' ca nac didza' bizxj queëli'.

²³ Ni'r Félix gna bé'inë' bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l zoë' ni', gun chi'ë Pablo, san gu'ë lë' latj tē' lö'a, len cutu luzaguë'ë xnözquë' böchi' lüzë'ë duyuquë' lë' bi dxin lunë' queë'.

²⁴ Chop tsonn dzaz gdzey, bidë' ni' leyúbl Félix na'. Dzagnu lë' Drusila, ngul queë'. Nacnu ngul judío. Félix bulidzë' Pablo ati' buzé naguë' xtudzë'ë ca nac le réjllë'ru' Jesucristo.

²⁵ Cati' bë'ë didza' Pablo ca ral-la' gacru' tsahui' len gna be'i cuinru', ati' gdxinru' ga cuequi xbeynë' rë'u Dios dza zi'a za', ni'r gudxi bdzöbnë' Félix len gudxë' Pablo:

—Gyeaj na'a. Cati' gapa' latj ulidza' li'.

²⁶ Lëzca' gu'nnë' Félix si'ë dumí unödzejë' Pablo quië usanë' lë', len qui lë ni na', zian lzu bulidzë' Pablo, len bé'lenë' lë' didza'.

²⁷ Cati' bza'a chop iz gyazië' Porcio Festo xlatjë' Félix, ati' le gu'nnë' Félix gunë' le la'dzág lädxi'quë' bönni' judío, buca'në' Pablo nadzunë' lidz guia.

25

Rdxinë' Pablo lahuë' Festo

¹ Bdxinë' Festo Cesarea quië tsazië' xlatjë', gaquë' bönni' blau uná bë'. Cati' bza'a tsonn dza buzë'ë yödz na', zijë' Jerusalén.

² Ni' guladxinë' lahuë' Festo yugu' bxuz uná bë' len yugu' bönni' blau queuë' judío quië la'në' queë' Pablo, ati' gláta'yue' lahuë' Festo

³ bi uzá' ladxë'ë quequë', gsölë'ë nup tsajxi'gac Pablo, quië udxinë' Jerusalén. Glë'nnë' la'bó' nisië' lë' la' nöz quië ludöddë' lë'.

⁴ Bubi'ë didza' Festo, gudxë' lequë':

—Lu yödz Cesarea nadzunë' Pablo, ati' ni' ral-la' tsija' cxö huidzj niz.

⁵ Qui lë ni na', nút'i'tëzl-li' dë lu na'li', ral-la' sá'lenli' neda', len chqui' nabaguë'ë zxguia' bönni' ni', huac uquili'-në'.

⁶ Gdzeynë' Festo Jerusalén gdu ca xunu' gbidz, ati' ni'r böjë' Cesarea. Cati' za' reni' yetú dza grö'ë ga rbequi xbeynë', len gna bé'inë' nup tsajxi'gac Pablo.

⁷ Cati' chbdxinë' ni' Pablo, gulagu'ë lë' li'aj bönni' judío narujquë' Jerusalén, len zian le gulané' queë'. Guluquie' lë' le tu'spaguë'ë lë' zxguia', san cutu guc lubíj lië' yugu' lë na' gulané' queë'.

⁸ Ni'r bë'ë didza' Pablo uláz queë', gnë':

—Cutu bi le cunác bena' qui zxba quequë' bönni' judío, ni qui gdau' quequë', ni queë' César, bönni' rna bé'inë' rë'u.

⁹ Gu'nnë' Festo gunë' le la'dzág lädxi'quë' bönni' judío, ati' bubie' didza', gudxë' Pablo:

—¿I rë'nnu' sa'u Jerusalén, ati' ni' soa nu cuequi xbey li' ca nacgac lë ni ta'në' quiu'?

¹⁰ Bubi'ë didza' Pablo, gudxë' lë':

—Zoacza' ga rö' nu rbequi xbey uláz queë' César, ga na' ral-la' cuequi xbeyne' neda'. Cutu bi huia'dó' nuna' quequë' bönni' judío, ati' chnózcnu' lë ni.

¹¹ La'naru' nuna' tu le cunác, o bíti'téz le run ga gbaga'a zxguia' gatia', cutu tá'baga'a gatia'. Na'a, chqui' cutu nuna' ca na' ta'né' quia' bönni' ni, nutu nu dë lu në'i udód neda' lu na'quë'. Rnaba' tsija' lahuë' César ga cuequi xbeyne' neda'.

¹² Cati' chbé'lenë' yugu' bönni' yúlahui' didza' Festo, bubí'ë didza', gudxë' Pablo:

—Chgnabu' tsiju' lahuë' César. Lahuë' César uyiju'.

Ru'ë didza' Pablo lahuë' Agripa

¹³ Gdöd chop tsonn dza, bdxinë' Cesarea Agripa, bönni' rna bë'ë, dzagnu lë' Berenice, duyuquë' Festo.

¹⁴ Cati' chgulacu'ë ni' zian dza, Festo gdíxjö'i'në' Agripa, bönni' rna bë'ë, ca nac queë' Pablo. Gudxë' lë':

—Zoë' ni bönni' buca'në' lë' lidx guia Félix.

¹⁵ Cati' gzoa' Jerusalén, guladxinë' lahua' yugu' bxuz uná bë' len bönni' gul tu'zejni'i, ati' gulané' queë' bönni' ni. Gulanabnë' neda' gchuga' queë' gatië'.

¹⁶ Neda' bubí'a didza', gudxa' lequë' cutu nalëbcnë' bönni' Roma la'chuguë' queë' bönni' gatië' chqui' cutu la'dxini lahuë' nup tu'qui lë', quië gac ubi'ë didza' ca nac lë na' ta'né' queë'.

¹⁷ Qui lë ni na', cati' guladxinë' lequë' ni, cutu ca' gdzeyda', san cati' gza' gyení' yetú dza gró'a ga rbequi xbeyda', ati' gna bé'ida' nup yajxi'gac bönni' ni.

¹⁸ Cati' gulacu'ë ni bönni' na' tu'quíë' lë', cutu bi gulané' queë' ca busaca' quia' la'né'.

¹⁹ Gulané' queë' la'gac didza' bizxj ca nac le ta'yejlë'ë Dios, len ca nac queë' bönni' lë' Jesús, nu na' gut, san Pablo runë' tsutsu xtidzë'ë rnë' ni zoë' nabanë' leyúbl.

²⁰ Le buchíxida' ca nacgac lë ni, gnabda'-në' Pablo chqui' rë'nnë' tsijë' Jerusalén, ati' ni' soa nu cuequi xbey lë' ca nacgac lë ni.

²¹ Ni'r cati' gnabë' Pablo tsijë' lahuë' Augusto César quië cuequi xbeyne' lë' ni', gna bé'ida' bönni' rjaquë' gdil-l lun chí'igarë' lë' cati' gal-la'r dza gsóla'a-në' lahuë' César.

²² Ni'r Agripa gudxë' Festo na':

—Lëzca' neda' rë'nda' yónda' le gnë' bönni' na'.

Festo gudxë' lë':

—Cxö yönnu' le gnë'.

²³ Cati' za' rení' yetú dza, len ba zxön guladxinë' ni' Agripa len Berenice. Gulayazië' ga ral-la' lu'ë didza', dzagquë' lequë' bönni' uná bë', ati' gulasölë'ë nup tsajxi'gac Pablo.

²⁴ Ni'r Festo gudxë' Agripa, bönni' rna bë'ë:

—Bönni' uná bë', Agripa, len yúgu'tëli' zoali' ni tsazxón len netu'. Ni zoë' rlë'ili'-në' bönni' na', ta'né' queë' yúgu'të bönni' judío nacu'ë Jerusalén lenca' nup nacua' ni, të' neda' ral-la' gatië'.

²⁵ Runi neda' cutu bi benë' le nabaguë'ë zxguia' gatië', san le gnabë' lëczë' tsijë' ga cuequi xbeyne' lë' Augusto César, qui lë ni na' chnuna' quia' gsóla'a-në' lahuë' Augusto.

²⁶ Le cutu nõzda' bi ral-la' uzuja' lu guich le uquí bönni' ni, quië gsõla'a lu në'ë César, xana', qui læ ni na' nachë'a-në' lauli', len le nacr blau, nachë'a-në' lau' li', Agripa, bönni' uná bë', quië cati' udx gnabi yudxu'-në', ni'r gnõzda' bi ral-la' uzuja' lu guich ca nac queë' bönni' ni.

²⁷ Ráquida' cutu nac dxi'a gsõla'a-në' ni' bönni' náguë'ë chqui' cutu gac ulu'a le nabaguë'ë.

26

Didza' bë'ë Pablo uláz queë' lahuë' Agripa

¹ Ni'r Agripa gudxë' Pablo:

—Dë latj gu'u didza' uláz quiu'.

Bchilj në'ë Pablo lahuë' Agripa, ati' gzu lahuë' ru'ë didza', rnë':

² —Bönni' uná bë', Agripa. Rdzag ladxa'a le dë latj na'a gu'a didza' uláz quia' lau' li' ca nac yúgu'të le nuquiquë' neda' bönni' judío.

³ Rdzag ládxi'ra' le núnbë'u yúgu'të le nalëbcnë' tunë' bönni' judío, lenca' yugu' læ ni rdil-ltu' didza'.

Yugu' le benë' Pablo z'atël

⁴ Gnë' ca' Pablo:

—Nõzgaccznë' yúgu'të bönni' judío ca na' bena' ga gdél-la'të cuidia' ga nacua' bunách uládz quia' lenca' lu yödZ Jerusalén.

⁵ Nõzgaccznë' ca' len huac la'guíxjö'ë ca na' bena' dza ni'të. Guca' bönni' fariseo. Yugu' bönni' fariseo tui' ládxi'crë' la'yíj ládxi'quë' Dios ca tunë' yezíca'rë' bönni' judío.

⁶ Na'a, zoa' ni lauli' quië nu cuequi xbey neda' le runa' lõz Dios, uspanë' bönni' nat, gunë' ca na' gzxí' lu në'ë lauquë' xuz xtau'tu'.

⁷ Tunë' lõz bönni' idxinnu cõ' di'a dza queëtü' la'dél-li'në' læ na' gzxí' lu në'ë Dios. Qui læ ni na' ta'yíj ládxi'quë' Dios len tunë' xchinë' rël len tã dza. Le runa' lõz læ ni, nuquiquë' neda' bönni' judío. Cni nac, bönni' uná bë', Agripa.

⁸ Na'a, ¿naru' ráquitsali' lbi'ili' cutu nac le tséjlë'ru', uspanë' Dios bönni' nat?

Gdxia ladxë'ë bunách queë' Cristo Pablo

⁹ Gnë' ca' Pablo:

—Lëzca' neda', zí'atël gúquida' le zian ral-la' guna', tá'baga'a-në' Jesús, bönni' Nazaret.

¹⁰ Cni bena' lu yödZ Jerusalén. Glu'a lidx guia zian bunách ta'yejlë' Jesús, le guludödë' lu na'a yöl-la' uná bë' bxuz uná bë'. Cati' guludöddë' bunách ni', bënlena' lequë' tuz didza'.

¹¹ Zian lzu busaca' zi'a yugu' bönni' ni' quië lusán ládxi'quë' ca ta'yejlë'ë Cristo. Cni bena' gap nac lu yu'u ga tu'dubë' tu'sëdë' queë' Dios bönni' judío. Gléytsquida' lequë', ati' gdxia ladxa'a lequë' ga bdxintë' gyija' gap nacua' yödZ zítu' yajxõngaca'-në'.

Rguíxjö'ë ca böaquë' queë' Cristo Pablo

¹² Gnë' ca' Pablo:

—Quië guna' cni gyija' yödZ Damasco, ati' nudödquë' lu na'a yöl-la' uná bë' bxuz uná bë' nasõla'quë' neda'.

¹³ Cni guc, bönni' uná bë', Agripa. Cati' ni' zija' la' nõz, ni' nac gdu huagbídZ, blé'ida' tu yení' luzxbá le buzení'r ca gbidz. Buzení' ga na' zoa' len ga nacua' nup zjaclen neda'.

14 Ni'r yúgu'tétu' gdzö'tu' lyu, ati' byönda' chi'i nu bulídz neda'. Bë'ë didza' hebreo, gnë': "Saulo, Saulo, ¿bizx quië rbia ladxu'u neda'? Run zi' cuinu', rdá'bagu'u neda'. Rac quiu' ca rac queëba' bëdx, run zi' cuinba', rhégu'ba' yag tuchi' le tundë'-ba' zi'."

15 Ni'r gudxa'-në': "¿Nuzxa li', Xan?" Xanru' gudxë' neda': "Neda' ni Jesús, Nu na' rbia ladxu'u."

16 Na'a, gyas, len gzui, le buluí' lahua' li' na'a, quië uzóa' li' gunu' xchina' len gunu' lna' lau qui lë ni chblé'inu', lenca' quegac le uluí'ida' li', uluí' lahua' ga zu'.

17 Uslá' li' lu na'quë' bönni' uládz quiu', len lu na'quë' bönni' gza'a, laugac nup ni' rsöla'a li' na'a.

18 Rsöla'a li' ga na' nacu'ë quië gunu' ga luhuöálj yöj lauquë' len luhuöaquë' queë' Dios, luca'në' le nac chul xöhui' len la'dxinë' lu yení'. Lurujë' lu na' Satanás tu' xöhui' len la'yazië' lu në'ë Dios. Chqui' la'yejlë'ë neda', Dios unít lahuë' lequë', len uguë' dul-la' nabága'quë', ati' la'dél-li'në' la'bablenë' bunách chnubijë' quizi queë' Dios."

Benë' Pablo ca nac le buluí'inë' lë' Xanru'

19 Gnë' ca' Pablo:

—Qui lë ni na', bönni' uná bë', Agripa, cutu gdá'baga'a guna' le buluí'inë' neda' Dios, zoë' yehua' yubá.

20 Buzéjni'da' nup nacuá' yödz Damasco, len gdöd ni' nup nacuá' Jerusalén len nup nacuá' luyú Judea, len bunách yugu' yödz zi'tu' quië lubí'i ládxi'gac len luhuöác queë' Dios, len lun le lac bë' chgulubí'i ládxi'gac.

21 Le bena' cni, gulazönë' neda' bönni' judío cati' ni' zoa' lö'a gdau', ati' glë'nnë' ludöddë' neda'.

22 Ni'r güclenë' neda' Dios, ati' ga rdxintë na'a dza zoa' gdu ladxa'a, runa' lna' lau lauquë' bönni' ca'z len lauquë' bönni' blau. Cutu ru'a didza' yubl, san ca gulanazë' zi'al bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios lenca' ca gnë' Moisés ca ral-la' gac.

23 Gulané': "Saca' quië Cristo, len töd gatië' gaquë' nu su lau ubán tsaz lu yöi-la' gut, quië ulu'ë lahui' nac löz la'dxín latj yení' bunách, len gac lban quegac lë ni laugac bunách uládz queëtu' lenca' laugac bunách gza'a."

Pablo ruzéjni'në' Agripa quië tsejlë'ë Cristo

24 Cati' chbë'ë yugu' didza' ni Pablo, le bë'ë uláz queë', ni'r bë'ë zidz didza' Festo, gnë':

—Nachixi icju', Pablo. Le nazëdu' szxöni, chbchixi icju'.

25 Ni'r Pablo gudxë' lë':

—Cutu nachixi icja', rëpa' li', Festo, ati' didza' ni ru'a nac gdu'të li, len nac lsaca'.

26 Lëczë' Agripa, bönni' ni rna bë'ë, nözcznë' yugu' lë ni, len qui lë ni na', gdu ladxa'a ru'a didza' lahuë' lë'. Nözcznë' yugu' lë ni, le cutu guc bagachi'z lë na' guc.

27 Bönni' uná bë', Agripa. ¿Naru' réjlë'u le gulané' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios? Nözda' réjlë'u lë ni.

28 Ni'r Agripa gudxë' Pablo:

—Yelati'z la' ráquinu' gdél-li'nu' neda' gaca' queë' Cristo.

29 Pablo gudxë' lë':

—Ni'a queë' Xanru' Dios rë'nda', zal-la' yelati'z o szxöni, clëgz li', san lëzca' yúgu'të nup ni ta'yöni neda', gacli' gdu ca naca' neda', náquida' queë' Cristo, san clëg gága'li' du guia ca ni nága'a neda'.

³⁰ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gyasë' bönni' blau uná bë' na', ati' gulayasë' ca' bönni' rna bë'ë len Berenice len nup ró'lengac lequë'.

³¹ Cati' gularujë' quizi, glui' xtídza'quë', ta'né':

—Cutu bi nunë' bönni' ni le nabaguë'ë zxguia' gatië' len clëg tsazië' lidx guia.

³² Agripa gudxë' Festo:

—Huac usana'-në' bönni' ni la'naru' cu gnabë' tsijë' lahuë' César ga cuequi xbeyne' lë'.

27

Ta'sölë'ë Pablo yödZ Roma

¹ Cati' chglunë' quequë' la'sölë'ë netu' lë'i barco tsiajtu' Roma, luyú Italia, gulaguel-lë'ë Pablo len yela'gac nup nadzungac, ati' guludödë' lequë' lu në'ë Julio, bönni' yu'u lu në'ë tu cö' bönni' rjaquë' gdil-l nazi' lei: “Bönni' Queë' Augusto Rjaquë' Gdil-l”.

² Grentu' tu lë'i barco qui luyú Adramitio, le ral-la' töd yugu' yödZ gap ta'dxín barco ga nac luyú Asia, ati' yu'uztu' ca' lë'i barco na', gza'tu' Cesarea. Dzaguë' ca' netu' Aristarco, bönni' Tesalónica, le nabáb Macedonia.

³ Cati' za' reni' yetú dza, bdxintu' yödZ Sidón, ati' ni' Julio, bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, lu yöl-la' dxi'i ladxí' queë', bë'ë Pablo latj tsijë' ga nacu'ë böchi' lzë'ë quië láclenë' lë' bi ryadzj queë'.

⁴ Gdöd ni', bubentu' lë'i barco, ati' gza'tu' ni'. Gdödtu' tsla'a ga dë luyú bidx Chipre ga rö' dxi bö' na' reycj, le za' zaca' lautu' bö' reycj lu nis zxön na'.

⁵ Ni'r gdödtu' lu nis zxön ga nalá' luyú Cilicia len luyú Panfilia, ati' bdxintu' Mira, tu yödZ nabáb Licia.

⁶ Bönni' na', nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, nachë'ë netu', yajxaquë'ë ni' tu barco narúj yödZ Alejandria, barco na' zeaj luyú Italia. Lë'i barco na' glu'ë netu'.

⁷ Zian dza gza' tsahui' lácxi'dau' barco na', ati' len yöl-la' rzaca'z bdxintu' ga nalá' luyú bidx nazi' lei Gnido, ati', le ruzaga' netu' bö' na' reycj, gdödtu' tsla'a luyú bidx nazi' lei Creta ga rö' dxi bö' na' reycj, len gdödtu' ga nalá' yödZ Salmón.

⁸ Lu yöl-la' rzaca'z gdödtu' tsla'a ga dë luyú bidx Creta na', len bdxintu' tu latj ga ta'dxín barco, nazi' lei Buenos Puertos, le dë gal-la' ga na' dë yödZ Lasea.

⁹ Le chgdzëytsquitu', chgul-la' zoa banádx gac ditj bíti'tëz barco rza' lu nis zxön na', le chgdöd yugu' dza tunë' gubás cati' zi'a gdxin beo' ziaq cati' reycjtsca bö'. Qui lë ni na' buzéjni'në' lequë' Pablo,

¹⁰ rnë':

—Lbi'ili', bönni', ráquibe'ida' ga tseaj barco ni, huazóa banádx gac ditj barco ni len yugu' yua' dzö' lë'i, len lëzca' soa banádx queëru' gatru'.

¹¹ Bönni' na', nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-l, gyéjlë'rë' le gulané' bönni' na' dë lu në'ë barco len bönni' xancz, ca le gnë' Pablo.

¹² Le cunác dxi'a latj ni' ga ta'dxín barco, nazi' lei Buenos Puertos, quië luga'në' ni' yugu' beo' ziaq, qui lë ni na' yelati'z cuguluhuöatë' bönni' nacu'ë lë'i barco na' glun tuz xtídza'quë' luzë'ë ni', chqui' huac la'dxinë' ga ta'dxín barco lu yödZ Fenice, lëzca' dë luyú bidx na' nazi' lei Creta, le dë tsla'a ga rbia gbidz, ati' ni' glë'nnë' luga'në' yugu' beo' ziaq.

Reycj bö' bduunu' lu nis zxön

¹³ Le reycj tu bö'dau' za' zaca' tsla'a ga rdöd gbidz beo' ziang, táquinë' chrac lunë' ca të'nnë', ati' gululisë' guia zi'i naga' du guia le ruzóa dxiz barco, ati' gdöd barco na' gal-la' ra' luyú bidx na' nazí' lei Creta.

¹⁴ Yetú chi'z ca', gyeycj bö' bdunu' za' lautu', nazí' lei Euroclidón.

¹⁵ Le ruzéaj tsla'l barco bö' na' reycj, ati' le cutu guc tseaj barco ga za' bö', ni'r bë'tu' latj bö' na' buzéaj barco na' ga rë'ni.

¹⁶ Cati' gdöd barco na' ga bdxintu' tsla'a tu luyú bidxdau' nazí' lei Cauda, tsla'a ni' cutu reycjtsca bö', ni' lu yöl-la' rzaca'z buchistu' bárcodau' na'yj barco zxön ga na' yu'utu'.

¹⁷ Gdöd burentu' lei lahui barco zxön na', ni'r béga'ratu' barco zxön na'. Zxanti barco na' buchólitu' du, cui gguindj lu nis. Le gúdxitu' töd barco na', nidx lu yuzx lu nis zxön na', buzötjtu' lari' qui, le rutúb bö' rusa' barco na'. Cniz bë'tu' latj buzéaj barco bö' na' reycj.

¹⁸ Cati' za' rení' yetú dza, len ni' ruzeajtscá barco na' bö' bdunu' reycj, ni'r gru'ntu' lu nis zxön lati' yua' dzö' lë'i barco na'.

¹⁹ Dza bunn, len na' cuintu' gru'ntu' lu nis zxön le tun dxin qui barco na'.

²⁰ Cati' chguc zian dza cutu rlé'itu' gbidz ni bölj, len le reycjtsca bö' na' ruzéaj barco na' yu'utu', cutur runtu' löz ulatu'.

²¹ Le chguc zian dza cutu nágutú', gzuinë' Pablo gatsj lahui'l lequë', len gudxë' lequë':

—Lbi'ili', bönni', dxi'ar guc la'naru' uzé nagli' neda', len cutu uza'ru' luyú Creta, len cutu dutsagru' lë ni rzaca' rgui'ru', len yugu'lë ni rac ditj qui barco ni.

²² Na'a, rëpa' lbi'ili': Tsutsu gul-gún ládxi'li', le cutu gatli' nituli' lbi'ili' tscali' zoali' ni, zal-la' gac ditj barco ni.

²³ Cni gac le dului' lahuë' neda' gdyël gbaz la'y queë' Dios. Dios ni náquida' queë' len runa' xchinë'.

²⁴ Gudxë' neda' gbaz la'y na', gnë': "Pablo, cutu gádxinu'. Run bayúdx gdxinu' lahuë' César. Le nadxi'inë' li' Dios, uslé' yúgu'të bunách nacua'len li' lë'i barco ni."

²⁵ Qui lë ni na', tsutsu gul-gún ládxi'li', le ruzxöni ladxa'a-në' Dios, gac ca na' chgudxë' neda' gbaz la'y queë'.

²⁶ Cni gac zal-la' run bayúdx gac ditj barco ni tu luyú bidxdau', ga ni tsajcá'n rë'u.

²⁷ Cati' ni' chgdöd chidá' dza, ati' bö' na' reycj ruzéaj barco na' lu nis zxön nazí' lei Adriático, gdu ladxi' yël gláquinë' bönni' tunë' dxin lu barco na' chzoa gdxin barco gal-la' tu luyú bidx.

²⁸ Gularu'në' du lu nis zxön na', ati' gulanöznë' galj bö's nac ga bdxintë ga rë' lu nis. Cati' gdöd yeláti'dau' barco na', gularu'në' du na' leyúbl, len gulanöznë' chnac chinu bö's.

²⁹ Le gládxinë' tsajdín lu guiöj barco na', qui lë ni na', zaca' tsla'a cudzi'l barco na' gularu'në' lu nis tap guia zi'i nága'gac du guia le tu'zóa dxiz barco. Lu yöl-la' ruúbi ruguf'iz ládxi'dau'quë' gulabözë' tsení'.

³⁰ Ni'r glë'nnë' bönni' tunë' dxin lu barco luzxundjë' lë'i barco na'. Guluzötjë' lu nis zxön bárcodau' na' dë lahui barco zxön na'. Glunë' ca të'nnë' lu'ë yelati' zi'tu' guia zi'i na' naga' du guia le ruzóa dxiz barco na', le zoa zaca' tsla'a lahuil.

³¹ Ni'r Pablo gudxë' bönni' na' nacu'ë lu në'ë bönni' rjaquë' gdil-1 len bönni' na' rjaquë' gdil-1, gnë':

—Chqui' culuga'në' bönni' ni lë'i barco ni, cutu gac ulali'.

³² Ni'r gulachugüé' du naga' bárcodau' na' bönni' na' rjaquë' gdil-l, ati' glu'ë latj gbix lu nis zxön.

³³ Cati' chza' rení', gúta'yüé' lauquë' Pablo bi lahuë' yúgu'të'. Gudxë' lequë': —Na'a chguc chidá' dza rubíj yen lauli' len runli' gubás, cutu bi náguli'.

³⁴ Qui lë nì na', ráta'yua' lauli' gáguli' quië huöac ládxi'li', le cutu ca' gatli' nituli' lbi'ili'.

³⁵ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gdél-lë'ë yöt xtil, len gudxë' Dios: "Xclenu'." Cni benë' lauquë' yúgu'të'. Ni'r buzxuzxjë' yöt xtil na' len gzu lahuë' rahuë'.

³⁶ Ni'r guladíp ládxi'quë' yúgu'të', len glahuë'.

³⁷ Tscatu' zoatu' lë'i barco na', guctu' gdu chop gayuá' yu tsonnlaj yu chizxoptu'.

³⁸ Gdöd glahuë', guluhuöljnë', ni'r gularu'në' lu nis zxoá' xtil dë lë'i barco na', quië lulahuë' yua' dzö' lë'i barco na'.

Rac ditj barco lu nis zxön

³⁹ Cati' chguc lahui' dza, cutu guluúnbë'ë luyú na' bönni' tunë' dxin lu barco na', ati' gulalé'inë' ga rajró' nis zxön na' gatsj lahui'l luyú bidx na', len dë latj nì' ga nac lachi' ra' nis zxön. Glë'nnë' lunë' ga tsaz nì' barco na'.

⁴⁰ Ni'r gulusedxë' yugu' du guía nága'gac guía zi'i tu'zóa dxiz barco na', len gulanë' leygac, ati' gulabíx lu nis zxön. Gulusedxë' ca' du naga' në'i yag ruzéyc rudxi'i barco. Ni'r guluchisé' lari' qui, le rutúb bö' le zoa tsla'a lahuil barco na', ati' gzu lau rdöd barco zaca' ga rajró' nis zxön gatsj lahui'l luyú bidx na'.

⁴¹ Cati' bdxin barco na' tu latj ga rdzag nis, ni' gnidx tsla'a lahuil barco na' lu yuzx lu nis zxön na', ati' bugá'nz nì' barco na'. Cutur guc bi utá lei, ati' tsla'a cudzi'l barco na', gzu lau rguitsj lei nis zxön na', len yöl-la' rza' qui.

⁴² Ni'r glë'nnë' bönni' rjaquë' gdil-l ludöcdë' bönni' nadzunquë', cui la'zxdjé', la'zxóë' lu nis.

⁴³ Gu'nnë' uslé' Pablo bönni' nacu'ë lu në'ë bönni' na' rjaquë' gdil-l, ati' gna bé'inë' bönni' na' rjaquë' gdil-l cutu lunë' ca na' tē'nnë'. Ni'r gna bé'inë' bönni' tac la'zxóë' lu nis, zi'al lequë' la'yazië' lu nis quië la'dxinë' luyú bidx.

⁴⁴ Gna bé'inë' ca' bönni' naga'nquë' la'zxóë' lu blag, len yela'quë' láhuigac yagdau' qui barco na'. Cni guc, gululé' yúgu'të'. Cniz guladxinë' luyú bidx na'.

28

Le benë' Pablo luyú bidx nazí' lei Malta

¹ Cati' chbulatu' yúgu'tëtu', gnözitu' nazí' lei Malta luyú bidx ga na' zoatu'.

² Lu yöl-la' dxi'i ladxí' quequë' glunë' netu' ba la'n bönni' xidza' nacu'ë luyú bidx na'. Gulabequë' gui', ati' gululidzë' netu' yúgu'tëtu' dutsë'i cuintu', le ral guiöj len runtsca ziang.

³ Ni'r gúchë'ë tsalén huag zxisi bidxdau' Pablo, len cati' glu'ë lei lu gui', brujba' ladjl zxisi na' tuba' bël snia', rxzundjba' böchla qui gui' na', ati' yajtí'nba' yen në'ë Pablo.

⁴ Cati' gulalé'inë' bël na' bönni' xidza' na', nála'ba' yen në'ë Pablo, glë' tuë' yetüë':

—Le nactë naquë' gdödi bunách bönni' ni. Zal-la' bulé' lu nis zxön, cutu ru'ë lë' latj soë' gbanë' dios queëru' lë Tshahi'.

5 Butít nē'ē Pablo, busládzu'ē-ba' bēl snia' na'. Yajxóatēba' lu gui', ati' lē' cutu bi guc queē'.

6 Tu'yüē' Pablo bönni' xidza' nacu'ē ni', bat cal cō'ē gui, o tsō'tē' gatiē'. Ni'r cati' chgdzey ta'bözē', len gualé'inē' cutu bi rac queē', yetu le gláquinē', ati' gulanē' naquē' diosc.

7 Latj ni'z dē xyuē' Publio, bönni' blau qui luyú bidx na', ati' benē' netu' ba la'n bönni' ni. Lu yöl-la' dxi'i ladxi' queē' glu'ē netu' lidxē' gdu tsonn dza.

8 Dza na' dē' ré'inē' xuzē' Publio na', yu'ē tu xla len ré'inē' guidz rōn. Gyaziē' Pablo zajyüē' lē', ati' gdōd bulidzē' Dios, ni'r bxoā nē'ē bönni' huē' na', len bunē' lē'.

9 Le benē' lē ni Pablo, lēzca' guladxín ga zoē' nup te'i, nacuá' luyú bidx ni', ati' guluhuōaquē'.

10 Glunē' netu' ba la'n bönni' ni, zian le glunē' queētū'. Cati' chzoa uza'tu' luyú ni', gulunōdzjē' queētū' yugu' le naquínitu'.

Rdxinē' Pablo lu yōdz Roma

11 Cati' chguc tsonn beo' zoatu' ni', ni'r grentu' tu lē'i barco qui yōdz Alejandría, le bugán luyú bidx na' yugu' beo' ziaġ. Barco ni da'gac tsla'a lahuil bdau' yag lēgac Cástor len Pólux, dios cuach quegac bunách Alejandría na'.

12 Gza' ni' barco na', ati' bdxin yōdz Siracusa, ga ni' buga'ntu' tsonn dza.

13 Buza'tu' ni', ati' gdōdtu' tsla'l luyú ni', len bdxintu' yōdz Regio. Cati' za' reni' yetú dza, le reycj bō' za' zaca' ga rdōd gbidz beo' ziaġ, buza'tu' ni', ati' dza buróp na' bdxíntētu' yōdz Puteoli.

14 Lu yōdz na' yajxáca'tu' bóchi'ru' ta'yejlē'ē Cristo, ati' gláta'yüē' lautu' ugánlentu' lequē' gdu xunu' dza. Cati' bza'a dza na' buza'tu' ni' quiē tseajtu' Roma, rzē'i ní'atu'.

15 Chgulayōnnē' bóchi'ru' nacu'ē Roma chzoa gdxintu' ni', ati' gularujē' duxi'gal-la'quē' netu'. Guladxinē' tu yōdzdau' nazí lei Yē'y Qui Apio. Yela'quē' guladxinē' tu latj nazí lei Tsonn Yu'u Quequē' Bönni' Yu'uquē' Nōz. Cati' blé'inē' lequē' Pablo, bdip ladxē'ē len gudxē' Dios: "Xclenu'."

16 Cati' bdxintu' Roma, bönni' na' nacu'ē lu nē'ē bönni' rjaquē' gdil-l, bchē'ē bönni' na' nadvunquē', ati' budōdē' lequē' lu nē'ē bönni' blau nacu'ē lu nē'ē bönni' rjaquē' gdil-l, ati' bē'ē Pablo latj soē' quezēz', zóalenē' lē' tu bönni' rijē' gdil-l ruyúē' lē'.

Runē' Pablo lban lu yōdz Roma

17 Cati' chgdōd tsonn dza, bulidzē' Pablo yugu' bönni' blau quequē' bönni' judío nacu'ē Roma. Cati' chguludubē' ga na' zoē' Pablo, lē' gudxē' lequē':

—Lbi'ili', böcha'a, zal-la' cutu bi bena' quegac bunách ladvru', len clēg quegac le nalēbiru' runru' ca na' glunē' xuz xtau'ru', guludōdē' neda' bönni' judío nacu'ē Jerusalén lu na'quē' bönni' Roma nacu'ē Jerusalén quiē luseyjē' neda' lidz guia.

18 Ni'r cati' chgulanabi yudxnē' neda' bönni' Roma, glē'nnē' lusanē' neda', le gláquibe'inē' cutu nabaga'a zxguia' gatia'.

19 Guladá'baguē'ē nup na' glē'ni lusan neda' bönni' judío ni', ati' ben bayúdx gnaba' tsija' lahuē' César ga cuequi xbeynē' neda', len clēg quiē uquía' bunách uládz queēru'.

20 Qui lē ni na' bulidza' lbi'ili' quiē glé'ida' lbi'ili' len gú'lēna' lbi'ili' didza', le nága'a du guia ni le runa' lōz le runru' lōz rē'u, bunách Israel, gactē lē na' gzxi' lu nē'ē Dios gata' queēru'.

²¹ Ni'r lequë' glë' Pablo:

—Cutu rdxini queëtu' guich le za' luyú Judea ca nac lë na' rac quiu', len nutu nu rdxini nu nac böchi'ru' judío, nu quixjöi' netu' nu bi rnë quiu' le cunác.

²² Na'a, rë'nitu' yõnitu' xtidzu'u, le rguindj icju', le chnózitu' yúgu'të latj ta'në bunách quegac nup ta'dá' didza' cub ni.

²³ Cni guc, guludxië' bë' tu dza, ati' dza na' guladxinë' ga na' zoë' Pablo zianë'. Gzu lahuë' Pablo zildau' ati' ni' gúli'ni buzéjni'në' lequë' len busálj la'në' le rna bë'ë Dios. Gu'nnë' ului'inë' lequë' nac gdutë li lban runë' queë' Jesús. Quië gunë' cni bugunë' dxin le rna bë' zxbá queë' Moisés lenca' le gulanë' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

²⁴ Gulazí' lu na'quë' didza' bë'ë Pablo la'quë', san yela'quë' cutu ca' galayejlë'ë.

²⁵ Le gularujë' chopl, gulazú lauquë' tu'zë'ë ni', ati' gudxë' lequë' Pablo, rnë':

—Didza' nacz bë'ë Dios Bö' La'y, lë na' gnë' Isaías, bönni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, ca na' buzéjni'në' xuz xtau'ru', gnë':

²⁶ Gyeaj laugac bunách ni', yjõdx lequë':

Yõni nagli', san cutu tséjni'li'.

Uyuli' gna'li', san cutu glé'ili'.

²⁷ Bönni' ni chnazíd icj ládxi'dau'quë'

Len cutu ryz icj nagquë'.

Glunë' ca tun nup nachúl láhuigac

Cui la'lé'inë' len yõj lauquë'

Len cui la'yõni nagquë'

Len cui luzejni'i ládxi'quë'

Len cui lë'nnë' luhuóaquë' queë' Dios

Quië gac una' lequë'.

²⁸ Na'a, ral-la' gnözili' lë ni. Dios rsölë'ë netu' laugac bunách gza'a quië lulá, ati' lequë' la'yõnnë'.

²⁹ Cati' budx bë'ë didza' ni Pablo, gularujë' bönni' judío, ta'dil-ltsca didzë'ë la' légaczë'.

³⁰ Gdu chop iz buga'në' ni' Pablo, zoë' lu yu'u ga na' rguizxjë', ati' benë' ba la'n yúgu'të nup duyugac Lë'.

³¹ Lu yöl-la' rugu ladxí' benë' lban ca rna bë'ë Dios. Busëdnë' bunách ca nac queë' Xanru' Jesucristo, ati' nutu nu buzaga' xnözë'. Ca' nac.

DIDZA ǀ BSÖLĚ ǀ Ě PABLO YÖDZ ROMA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Roma

¹ Neda', Pablo, naca' bönni' nada'u queë' Jesucristo len gbaz queë', le bulidzë' neda' Dios len gröczë' neda' quië guna' lban qui didza' dxi'a queë'.

² Dza ni'të gzxi' lu në'ë Dios gsölë'ë queëru' didza' dxi'a na'. Gnë' cni len rú'aguë' bönni' glu'ë didza' uláz queë', ati' lequë' guluzujë' lei lu guich la'y queë' Dios.

³ Guluzujë' lu guich yúgu'të le ral-la' gunë' Zxi'në' Dios, Nu na' nac Xanru' Jesucristo. Lu yöl-la' bunách queë' naquë' zxi'n xsoë' David,

⁴ san ca nac bö' nacczë', le nac la'y, nac bë' naquë' Zxi'në' Dios, len napsquë' yöl-la' huac. Nac bë' naquë' cni le bubanë' lu yöl-la' gut.

⁵ Ni'a qui le benë' Jesucristo ruzi'ru' xbey le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios ati' benë' ga naca' gbaz queë' quië uláz queë' Lë' guna' ga la'yëjlë' Lë' len lun ca rna xtídzë'ë bunách gdu'të yödzyú.

⁶ Bitsa'li' lbi'ili' ladjgac bunách yödzyú na', san na'a nulidzë' lbi'ili' Dios quië gáquili' queë' Jesucristo.

⁷ Rugapa' Dios lbi'ili', yúgu'tëli' zoali' Roma. Dios nadxi'inë' lbi'ili' len bulidzë' lbi'ili' quië gacli' quizi queë'. Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios lenca' lahuë' Xanru' Jesucristo, gunnë' queëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' len le rbequi dxi ladx'ru'.

Rë'nnë' Pablo tsajyúë' bunách queë' Cristo nacu'ë Roma

⁸ Lë ni rzu lahua' ruzuja' lu guich: Le náquiru' queë' Jesucristo rëpa'-në' Dios: "Xclenu'" ca nac queëli' yúgu'tëli', le ta'guixjö' bunách gdu'të yödzyú ca réjlë'li' Jesucristo.

⁹ Gdu ladxa'a runa' xchinë' Dios, runa' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Zxi'në'. Nöcznë' Dios rulídztecza'-në', rnabda'-në' gac dxi'a queëli'.

¹⁰ Rnábtecza' lahuë' Dios, chqui' nac le rë'nnë' Lë', gunnë' neda' latj duyú'a lbi'ili'.

¹¹ Cni rnabda'-në' le rac ladxa'a glé'ida' lbi'ili' quië gac guna' ga gata' queëli' tu le unödziejë' queëli' Dios Bö' La'y, le gun ga gal-li'.

¹² Lë na' rë'nda' nac utíp ladx'ru' turu' yeturu', le réjlë'ru' Jesucristo tu turu'.

¹³ Böchi' lza'adau', rë'nda' gnözili' lë ni. Zian lzu bë' ladxa'a guida' ga zoali', san ga rdxintë na'a cutu runni quia'. Rë'nda' guida' ga zoali' quië guna' ga uzi'li' xbey lban na' runa', ca na' tu'z'í' xbey yela'gac bunách yödzyú ni.

¹⁴ Dë le ral-la' guna' quegac yúgu'të bunách, quegac bunách nazëdgac len quegac bunách cunazëdgac, quegac bunách ta'yëjni'i len quegac bunách cuta'yëjni'i.

¹⁵ Qui lë ni na', tsa gac guna', zoa' rböza' guna' ca' lban qui didza' dxi'a ga ni' zoali' lbi'ili', zoali' Roma.

Yöl-la' huac zxön qui didza' dxi'a

¹⁶ Cutu ca' rutui'da' runa' lban qui didza' dxi'a, le nap yöl-la' huac queë' Dios gun ga lulá yúgu'të nup ta'yëjlë' lei. Ga rzu lau, rë'nnë' Dios la'yönnë' bönni' judío, ati' tód na' la'yöni ca' bunách gza'a.

17 Didza' dxi'a ni rului'i rë'u gunë' Dios ga huöacru' tsahui', chqui' huayéjlë'ru' Lë' len cugác chop ládxi'ru'. Ca nac lë ni nayúj ca' lu guich la'y, rna: "Nu nac tsahui' le rejle' Dios, gata' qui nu ni yöl-la' na'bán."

Zxguia' nabága'gac bunách

18 Dios, Nu zoa yehua' yubá, bulu'ë lahui cutu rlé'inë' dxi'a yúgu'të le cunác len le cunác tsahui' tun bunách, ati' gunë' lequë' zxguia', bönni' na', lu yöl-la' cunác tsahui' quequë' ta'dá'baguë'ë le nac gdutë li.

19 Cni gac quequë' le nalá' lahui laugac yúgu'të bunách le nac bë' zoaczë' Dios, le bulu'czë' lahui Dios lë ni ga na' nacu'ë.

20 Dza ni'të cati' zi'a guta' yödzyú, ga rdxintë na'a dza, yugu' le nunë' Dios nacgac bë' le curlë'iru' queë' Dios, ca nac yöl-la' huac gdu queë' len le nacczë' Dios. Qui lë ni na', cutu gac la'né' cutu nabága'quë' zxguia'.

21 Cati' ni' glunbë'ë Dios, cutu gulayíj ládxi'quë' Lë' ca ral-la' tsej ládxi'ru'-në' Dios, len cutu glë' Lë': "Xclenu." Qui lë ni na', ca'z böac le gulazá' ládxi'quë', ati' gulachúl gulanitië' le nazíd icj ládxi'dau'quë'.

22 Zal-la' gláquinë' ta'yéjni'në' szxöni, bönni' cunözi guluhuöaquë'

23 le guluca'në' yöl-la' yení' queë' Dios Nu zoatecz, ati' gulayíj ládxi'quë' bdau' guiöj bdau' yag, bdau' na' nacgac ca bönni' tatzë', len ca böa'dau' zoa xilcba', len ca böa' guixi' ta'daba' lu yu, len ca böa' bël ta'yj lë'ba' lu yu ni.

24 Qui lë ni na' bubíj ladxë'ë lequë' Dios quië lunë' yugu' le ta'zé ládxi'quë' le cunác, ati' cni guc, gulucá'n cuinquë' lu yöl-la' stu' tuë' len yetüë'.

25 Guc cni le guluca'në' xtídzë'ë Dios, le nac gdutë li, ati' gulazí' lu na'quë' tu le cunác. Glunë' ba la'n len gulayíj ládxi'quë' yugu' le benë' Dios len clëg Lëczë' Dios, Nu na' ral-la' gactecz queë' yöl-la' ba. Ca' gac.

26 Qui lë ni na' bubíj ladxë'ë lequë' Dios quië lunë' yugu' le ta'zé ládxi'quë' le cunác. Guluca'nnu yöl-la' rzoalen bönni' ngul, quië lunnu le cunác.

27 Lëzca' cni glunë' bönni', guluca'në' yöl-la' rzoalen ngul ati' gulazé ládxi'quë' le cunác túnlenë' tuë' len yetüë', len glunë' le tun ga nu rutuí'i, gulacua'len la' lza'a bönni'gaczë'. Gulazaca' gulagui'ë lu xpéla'quë' bönni' glunë' cni le bubí'ë quequë' Dios ca rajlóz dul-la' na' glunë' le nuca'nquë' Dios.

28 Le cutu glë'nnë' lunë' Dios ba la'n, qui lë ni na' bubíj ladxë'ë lequë' Dios quië la'zá' ládxi'quë' le cunác len lunë' le cuzaca'.

29 Túnteczë' yúgu'të le cunác tsahui'.

Tunë' yugu' le nac stu'.

Tunë' le cunác.

Tu'huídi'në'.

Cutu ta'lé'inë' dxi'a lza'quë'.

Tu'zxé'inë' lza'quë'.

Tu'döddë' lza'quë'.

Ta'díl-lenë' lza'quë'.

Ta'zí' yé'inë' bunách.

Zi'të nacquë' xöhui'.

Ta'né' qui lza'quë'.

30 Ta'né' le cunác qui lza'quë'.

Cutu ta'lé'inë' Dios dxi'a.

Nacquë' bönni' bizxj.

Tun cuinquë' blau.

Tun ba zxön cuinquë'.

Tu'guiljè' le cunác lunè'.

Ta'dá'baguè'è xuz xna'què'.

³¹ Nacquè' cuta'yejni'i.

Tun ditjcnè' xtídzá'què'.

Cutu nacquè' dxi'i ládxi' ca ral-la' lacquè'.

Cutu tu'nít laaquè' lza'què'.

Cutu tu'huechi' ládxi'què' lza'què'.

³² Nózgaccznè' le nuzóè' tsaz Dios ca ral-la' gac quegac nup tun yugu' le cni, lat tsaz. Zal-la' nözcnè' lè ni, clègz cni tunè', san ta'dzág ládxi'què' nup tun ca' cni.

2

Tsahui' nac gchuguè' quegac bunách Dios

¹ Qui lè ni na', cutu gac ubíj tsahui' cuinu', núti'tèz nu nacu', rulág yudxu' lza'u. Cati' rulág yudxu' lza'u, ruspága' cuinu' zxguia', le rulág yudxu' lza'u len tuz ca runu' li'.

² Nóziczru' ca rbequi xbeynè' Dios. Nac gdutè li ca rbequi xbeynè' nup tun le cunác.

³ Li' rulág yudxu' nup tun le cunác, len tuz ca runu' li'. ¿Naru' ráquitsanu' udód gunznu' cati' cuequi xbeynè' Dios?

⁴ ¿Naru' ruca'ntsu' ca'z yöl-la' dxi'i ládxi' gdu queè' Dios len yöl-la' rböz zxön ládxi' queè' len ca runè', rdzeynè' quiè leynè' li'? ¿Naru' cu nözcznu' ruzá' ládxi'è quiu' Dios yöl-la' dxi'i ládxi' queè' quiè gunè' ga ubí'i ladxu'u?

⁵ Lu yöl-la' ládxi'dau' zid quiu' cutu rubí'i ladxu'u. Qui lè ni na' rutúp rutsagu' zxguia' gunè' li' Dios cati' cuequi xbeynè' bunách ati' gac bè' nac ca ral-la' gunè' Dios cati' gchuguè' quegac bunách.

⁶ L' dza ni'z ubi'iczé' Dios qui queè bunách tsca nac le glunè' tu tuè'.

⁷ Yöl-la' na'bán gdu unödzejè' quegac nup tuntecz le nac dxi'a, le tui' ládxi'què' luzi'è xbè' Dios len lurujè' dxi'a lahuè' Lè' len la'cu'è tsalzú.

⁸ Lu yöl-la' rley queè', Dios gunè' zxguia' nup ta'dá'bagu' len cutu tè'ni lun ca rna le nac gdutè li, san tun ca rna le cunác tsahui'.

⁹ La'zaca' la'gui'è len huí'nitsca ládxi'què' yúgu'tè bönni' tunè' le cunác. Ga rzu lau gac cni quegac bunách judío, len gac ca' cni quegac bunách gza'a.

¹⁰ Dios gunè' ga lacquè' bica' ba, len gunè' lequè' ba la'n, len gu'è le cuequi dxi ládxi'què' yúgu'tè bönni' tunè' le nac tsahui'. Ga rzu lau gunè' cni quegac bunách judío, len gunè' ca' cni quegac bunách gza'a.

¹¹ Cni cuequi xbeynè' bunách Dios, ati' Lè' cutu rubíj bè'è bunách.

¹² Yúgu'tè bönni' na' cugulayönnè' le rna bè' zxba queè' Dios len glunè' dul-la', lèzca' latiè', zal-la' cutu táquibe'inè' guladá'baguè'è le rna bè' zxba na', ati' yúgu'tè bönni' gulayönnè' le rna bè' zxba queè' Dios len glunè' dul-la', Lè' cuequi xbeynè' lequè' ca nac le rna bè' zxba na'.

¹³ Cni gac, le cutu nacquè' tsahui' lahuè' Dios bönni' ta'yóniznè' zxba queè' Dios, san luhuòaquè' tsahui' bönni' na' tunè' ca rna bè' zxba queè' na'.

¹⁴ Bönni' na' cunacquè' judío len cutu gulayönnè' le rna bè' zxba queè' Dios, san tunczé' ca rna bè' zxba queè' na', bönni' ni, zal-la' cutu gulayönnè' le rna bè' zxba queè' Dios, zoalen lequè' tu zxba le nuzóè' Dios icj ládxi'dau'què'.

¹⁵ Nup ni tu'luí' lahui le run zxba na' nayúj lu icj ládxi'dau'què'. Le yu'u icj ládxi'dau'què' nac bè' nac cni. Ca ta'zá' ládxi'què', tu'quiè' lza'què' o tu'bíj tsahui' lza'què' tuè' yetüè'.

16 Cni ubi'ë quequë' Dios dza ni' cuequi xbeyne' lu na' Jesucristo yugu' le nunquë' len le gulazá' ládxi'quë' yúgu'të'. Cni rusëdi didza' dxi'a runa' lban qui.

Yugu' bönni' judío len zxba queë' Dios

17 Nul-li' rnali' nacli' judío len ruzxöni ládxi'li' zxba queë' Dios, len run ba zxön cuinli' le núnbë'li'-në' Dios,

18 nóziczli' le rë'nnë' Dios gunli' len le rusëdi lbi'ili' zxba queë', len ráquibe'ili' le nactër dxi'a.

19 Ráquili' gac ului'ili' nöz dxi'a nup ta'dá ga yubl ca nu nachúl lahui len gac uzëjni'li' nup nachúl nanitgac.

20 Ráquili' gac usëdili' nup cuta'yejni'i len nup ta'yejni'i láti'dau'z, le dë lu na'li' zxba queë' Dios le rusëdi bunách ca nac yöl-la' rejni'i gdu len le nac gdutë li.

21 Na'a, lbi'ili' rusëdili' yezica' bunách. ¿Naru' cu ral-la' usëdi cuinli'? Lbi'ili' rnali': "Cutu cuanu." ¿Naru' rbántsali' lbi'ili'?

22 Rnali' ca: "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'." ¿Naru' rúntsali' lbi'ili' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'? Lbi'ili' cutu rlë'ili' dxi'a bdau' guiöj bdau' yag. ¿Naru' rbántsali' le dzö' lu gdau' quegac?

23 Run ba zxön cuinli' le dë lu na'li' zxba queë' Dios. ¿Naru' rucá'ntsali' Dios ca'z, rguitsjli' zxba le gna bë'ë Lë'?

24 Nayúj lu guich la'y ca runli', rna: "Ni'a qui le runli' lbi'ili' ta'në' zi' queë' Dios nup cunacgac judío."

25 Le nactë ruzi'u xbey lë na' narugu lu xpëlu'u le nac bë' náquinu' queë' Dios chqui' runu' ca rna bë' zxba queë' Dios, san chqui' rguitsju' zxba le gna bë'ë Lë', nuhuöacu' ca bönni' cunáquinë' queë' Dios.

26 Qui lë ni na', chqui' zoë' bönni' cunarugu lu xpëlë'ë lë na' nac bë' nu naqui queë' Dios, san runë' gdutë ca rna bë' zxba queë' Lë', bönni' ni naquë' lahuë' Dios ca bönni' narugucz lu xpëlë'ë lë na' nac bë' zal-la' cunarugu lu xpëla'czë'.

27 Bönni' na' cunarugu lu xpëlë'ë lë na' nac bë' nu naqui queë' Dios, san runë' gdu ca rna bë' zxba queë' Dios, ca runë' bönni' ni rulu' nabága'li' lbi'ili' zxguia', zal-la' dë lu na'li' zxba queë' Dios len narugu lu xpëla'li' lë na' nac bë' náquili' queë' Dios, san cutu runli' ca rna bë' zxba queë' na'.

28 Cutu naquë' gdu bönni' judío bönni' naquë' cni lu yöl-la' bunáchz queë', ati' cutu nac gdu lë na' nac bë' le naruguz lu xpëlë'ë bönni'.

29 Naquë' gdu bönni' judío bönni' na' naquë' cni lu icj ládxi'dau'huë', len le nac gdu le narugu lu xpëlë'ë bönni' le nac bë' nu naqui queë' Dios, nac te lu yu'u icj ládxi'dau'gac bunách. Nac qui bö' nacczru' len clëg qui yöl-la' bunáchz queëru'. Bönni' naquë' cni, cutu tun lë' ba la'n bunách, san Dioscz gunë' lë' ba la'n.

3

1 Chqui' cni nac, ¿bizxa ruzi'tsë' xbey bönni' le naquë' judío? ¿Bizxa ruzi'ë xbey le narugu lu xpëlë'ë bönni' judío?

2 Szxöni ruzi'ë xbey, len zian ca ruzi'ë xbey. Le nac zi'al, Dios glu'ë lu na'quë' bönni' judío didza' la'y queë'.

3 La'quë' cutu ta'yejlë'ë Dios. ¿Naru' ráquitsanu' cutu gunë' Dios ca rna xtidzë'ë le cuta'yejlë'ë Lë'?

4 Cutu ca' gac. Ral-la' gáquibe'iru' rúnteczè' Dios ca rna didza' bè'è, zal-la' ta'zi' yè' yúgu'tè bunách. Ca nac queè' nayúj lu guich la'y, rna: Gac bè' nacu' tsahui' ni'a qui didza' ru'u Len uruju' tsahui' chqui' nu cuequi xbey Li'.

5 Cati' runru' le cunác, Dios rnè' cutu nac tsahui' le runru'. Lè ni nac bè' tsahui' naquè' Dios. Nacuá' nup ta'ná: "Le cunác runru' nac bè' tsahui' naquè' Dios ati' qui lè ni na' cutu ral-la' gunè' rè'u zxguia'."

6 Cutu ca' nac cni. La'naru' ruzi'è xbey Dios le cunác runru', ¿nacxcz gac cuequi xbeynè' bunách yödzyú ni?

7 Cati' nu rzi' yè', Dios rnè' cutu rui' didza' nu na' ca runè' Lè'. Lè ni nac bè' nac gdutè li didza' ru'è Dios. Nacu'è bönni' ta'né' le ta'zi' yè'è lequè' run ga gac queè' Dios yöl-la' ba, ati' cutu ral-la' gchuguè' quequè', cugnè' nabága'què' dul-la'. Ca' ta'né'.

8 ¿Naru' huanátsaru': "Gua'ru' dö' quiè gac le nac dxi'a"? Nup na' ta'né' zi' queèru' ta'ná rusédiru' cni, ati' tsahui' nac gchuguè' quegac Dios.

Yúgu'tèru' nabága'ru' dul-la'

9 ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Ca nac queètu' netu', bönni' judío, ¿ba nacrto' tsahui' ca yezica' bunách? Cutu ca' nactu', le chbulu'a ni, nabága'gac dul-la' bunách judío, ati' nabága'gac ca' dul-la' bunách gza'a. Yúgu'tè' nabága'què' dul-la'.

10 Nayúj lu guich la'y, rna:

Nutu nu zoa nac tsahui', nutu nucz.

11 Nutu nu rejni'i.

Nutu nu rguilj Dios.

12 Yúgu'tè' ta'dé' ga yubl; yúgu'tè' nanitquè'.

Nutu nu run le nac dxi'a, nutu nucz.

13 Lba'què' nacgac ca yeru ba nayaljgac.

Len yöl-la' rnèz quequè' ta'zi' yé'inè' lza'què'.

Didza' r-ruj rú'acquè' nac ca le yudzu láya'ba' bèl snia'.

14 Len yugu' didza' tu'è, tu'didza' yudxne' bunách len ta'né' zi'è quegac bunách na'.

15 Nacu'è sina' tu'dödcdè' bunách.

16 Gáti'tèz ga ta'dödè' tu'snitiè' len tu'saca' zi'è lza'què'.

17 Cutu ta'záqui'nè' la'bözè' dxi'adau'.

18 Cutu ca' tádxinè' Dios.

19 Nóziru' yúgu'tè didza' ni bè'è Dios, rè' bönni' na' dè lu na'què' zxba queè'. Qui lè ni na' nutu nu gac gna cutu nabaga' dul-la', ati' yúgu'tè bunách gdutè yödzyú, cuequi xbeynè' lequè' Dios.

20 Tu' ládxi'què' bönni' judío lunè' yugu' le rna bè' zxba queè' Dios quiè luhuóaquè' tsahui', san nutu nu huóac tsahui' cni, le nuzóè' Dios zxba queè' quiè gáquibe'iru' nabága'ru' dul-la'.

Ularu' le réjlè'ru' Jesucristo

21 Na'a, chbulu' lahui' ca gac huóacru' tsahui' lahuè' Dios. Cutu gac huóacru' tsahui' le runru' ca rna bè' zxba queè' Dios, zal-la' lu zxba queè' na' len lu guich la'y ga nayujgac le gulané' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios, rui' didza' ca gac huóacru' tsahui'.

22 Dioscz runè' ga huóacru' tsahui' le réjlè'ru' Jesucristo ati' gunè' ga luhuóac tsahui' yúgu'tè nup la'yejlè' Lè'. Tuz ca nacgac yúgu'tè bunách

²³ le nunquë' dul-la' yúgu'tè' len cutu ca' nacquë' tsahui' ca na' naquë' gdu tsahui' Dios.

²⁴ Dios ruzá' ladxè'ë queëru', len nunzè' rë'u tsahui' le böa'uë' rë'u Jesucristo.

²⁵ Dios budödè' uláz queëru' Jesucristo. Lè' bulaljè' xchönè', le rgua dul-la', lè na' uzi'ru' xbey chqui' huayéjlè'ru' Lè'. Cni benè' Dios quië gac bè' naquë' tsahui' Lè' zal-la' lu yól-la' rbóz zxön ladxì' queë' budödzé' ca'z yugu' dul-la' benru' dza ni'tè.

²⁶ Cni benè' Dios, buluí' cuinë' tsahui' dza ni zoaru' na'a, ati' ruga'nè' tsahui' zal-la' rugúë' dul-la' nabága'gac bunách, runè' ga tu'huóac tsahui' nup ta'yejlè' Cristo.

²⁷ ¿Naru' huactsa gun ba zxön cuinru' ca nac queëru'? Cutu ca' gacru'. ¿Bizx quië na'? Nac le nularu', clèg le runru' ca rna bè' zxba queë' Dios, san le réjlè'zru' Jesucristo.

²⁸ Na'a, rusáca'ru' queëru' nuhuóaquë' tsahui' bönni' le rejlè'ë Jesucristo, len clèg le runè' ca rna bè' zxba queë' Dios.

²⁹ ¿I' naquë' Dios Dios quegacx bunách judío? ¿Naru' cu naquë' ca' Dios quegac bunách gza'a? Ja, naquë' ca' Dios quegac bunách gza'a na'

³⁰ le zoa tuz Nu nac Dios. Dios ni gunè' ga luhuóaquë' tsahui' le ta'yejlè'ë Jesucristo bönni' judío, narugu lu xpéla'quë' lè na' nac bè' nu naqui queë' Dios, len lèzca' cni gunè' ga luhuóaquë' tsahui' le ta'yejlè'ë Jesucristo bönni' gza'a, cunarugu lu xpéla'quë' lè na' nac bè'.

³¹ Na'a, chqui' nularu' le réjlè'zru' Jesucristo, ¿ba nagá'n ca'z zxba queë' Dios? Cutu ca' nac ca', san nagá'nr tsutsu zxba queë' na'.

4

Rusëdi rë'u le benë' Abraham

¹ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Bizxa bdél-li'nè' Abraham, xuz xtau'tu' netu', nactu' judío?

² La'naru' böaquë' tsahui' Abraham le zoa le benczè' lè', gunn gun ba zxön cuinë', san clèg lahuë' Dios.

³ Ca nac lè ni nayúj lu guich la'y, rna: "Abraham gyejlè'ë Dios, ati' qui lè ni na' Dios benè' ga böaquë' tsahui' lahuë' Lè'."

⁴ Chqui' zoa nu bönni' runè' xchinru', le rguixzjru'-nè' cutu nac tu le ruzá' ladxì'ru' queë', san nac tu le rál-la'ru' queë' bönni' na'.

⁵ Lèzca' cni chqui' rejlè'ë Dios bönni', zal-la' cutu bi dxin benè' bönni' na', Dios, Nu run ga luhuóac tsahui' bunách cunacgac tsahui', rnè' naquë' tsahui' lahuë' Lè' bönni' na', le rejlè'ë Lè'.

⁶ Lèzca' cni bè'ë didza' David ca naquë' bica' ba bönni', Dios rnè' naquë' tsahui' zal-la' cutu bi dxin nunè' bönni' na'.

⁷ Cni gnè' David:

Bica' ba bönni' na' Dios runít lahuë' le cunác nunè',
Len rugúë' yugu' dul-la' nabaguë'ë.

⁸ Bica' ba bönni' na', Dios cutu ruspaguë'ë lè' zxguia' ni'a qui dul-la' benè' bönni' na'.

⁹ ¿Naru' nacquë' bica' ba cni tuzquë' bönni' na' narugu lu xpéla'quë', o ba nacquë' ca' cni bönni' na' cunarugu lu xpéla'quë'? Chgnaczru' böaquë' tsahui' Abraham lahuë' Dios le gyejlè'ë Dios.

10 ¿Batx böaquë' tsahui' cni Abraham? ¿Naru' guc cati' ni' chnarugu lu xpëlë'ë lë na' nac bè', o ba guc zi'al? Cutu guc cati' chnarugu lu xpëlë'ë, san zi'al guc.

11 Abraham gyejlë'ë Dios cati' ni' cutu narúguni lu xpëlë'ë lë na' nac bè'. Gdöd na' grugu lu xpëlë'ë lë na' nac bè', le ruluiz' chnuhuöaquë' tsahui' lahuë' Dios. Guc cni quië gaquë' Abraham ca xuzquë' bönni' la'yejlë'ë Dios zal-la' cunarugu lu xpëla'quë' lë na' nac bè'. Le ta'yejlë'ë Dios, huac gnë' Dios nacquë' tsahui' lahuë' Lë'.

12 Naquë' Abraham xuz xtau'quë' bönni' judío ta'yejlë'ë Dios. Clëgz naquë' xuzquë' bönni' na' narugu lu xpëla'quë' lë na' nac bè', san lëzca' naquë' xuzquë' bönni' na' tunë' ca benë' Abraham, ta'yejlë'ë Dios ca na' benë' Abraham cati' ni' cutu narúguni lu xpëlë'ë lë na'.

Le gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru' le réjlë'ru' Lë'

13 Gzxi' lu në'ë Dios bi unödzejë' quequë' Abraham len zxi'n xsoë', gata' quequë' la' yödzylyú niz. Gac cni, clëgz le tunë' ca rna bè' zxba queë' Dios, san le nuhuöacquë' tsahui' lahuë' Lë' le ta'yejlë'ë Dios.

14 La'naru' gata' quegac nup tun ca rna bè' zxba queë' Dios yödzylyú ni, cutu gun bayúdx nu tsejlë' Lë', ati' daduz gac le gzxi' lu në'ë Dios.

15 Ruluí' rë'u zxba queë' Dios nabága'ru' zxguia', le run ga gchuguë' queëru' Dios. Ga ni' cutu rdxini zxba queë' na', cutu gac la'dá'baga' bunách le rna bè' zxba na'.

16 Qui lë ni na' uzi'ru' xbey le gzxi' lu në'ë Dios le réjlë'ru' Lë', quië gac bè' nac lu le ruzá' ladxë'ë queëru'. Cni nac, quië gac bè'tsca gata' quegac yúgu'të zxi'n xsoë' Abraham lë na' gzxi' lu në'ë Dios, clëgz quequë' bönni' na' dë lu na'quë' zxba queë' Dios, san lëzca' quegac nup ta'yejlë' Dios ca na' gyejlë'ë Dios Abraham. Abraham na' naquë' ca xuz xtau'ru' yúgu'tëru' rë'u, réjlë'ru'-në' Dios.

17 Cni naquë' ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Nuzóa' li' ca xuzgac bunách gdu'të yödzylyú.

Cni nac, lahuë' Dios, Nu na' gyejlë'ë Abraham, naquë' xuz xtau'ru' yúgu'tëru'. Dios ni ruspanë' nup chnatgac len ru'ë didza' qui nu cutu zuini tsca choacz nu na' cutu zuini.

18 Cni nac le gudxë' Abraham Dios: "Ziantër la'cuá' zxi'n xsu'." Gyejlë'ë Dios Abraham len benë' löz lë na' gzxi' lu në'ë Dios, zal-la' cutu guc glé'inë' lë na' runë' löz, ati' cni guc, bdél-li'në' naquë' xuzgac bunách gdu'të yödzylyú.

19 Cutu guc chop ladxë'ë Abraham ca na' rejle'ë Dios, zal-la' chyu'ë ca tu gayuá' iz len yajneynë' ca nac qui gdu ca nayá' nabanë', chnatcz le chnagultsquë', lenca' ca nac queënu Sara queë', nacnu ngul huödx.

20 Cutu guc chop ladxë'ë, len cutu guquë' curejlë' ca nac le gzxi' lu në'ë Dios gunë' queë', san bdip ladxë'ë le gyejlë'ë Dios, ati' glu'ë Dios yöl-la' ba.

21 Gdu ladxë'ë benë' löz Dios, napë' yöl-la' huac gunë' gdu'të lë na' gzxi' lu në'ë.

22 Qui lë ni na', le gyejlë'ë Dios Abraham, Dios buzóë' queë' naquë' tsahui'.

23 Nayúj lu guich la'y, rna: "Dios buzóë' queë' naquë' tsahui'." Nayúj lu guich cni, clëgz quië uzi'ë xbey Abraham

24 san quië uzi'ru' xbey ca rë'u. Rë'u ni, Dios gunë' ga huöacru' tsahui' lahuë' Lë' chqui' huayéjlë'ru' Lë', buspanë' Xanru' Jesús lu yöl-la' gut.

25 Jesús na', Dios budödë' Lë' gutië' ni'a qui dul-la' nabága'ru', ati' buspanë' Lë' lu yöl-la' gut, quië gac gunë' ga huöacru' tsahui' lahuë' Lë'.

5

Le rata' queëru' le rnë' Dios nuhuöacru' tsahui'

1 Na'a, rnë' Dios nuhuöacru' tsahui' lahuë' Lë' ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo, chqui' réjlë'ru' Lë', ati' qui lë ni na' nuhuöacru' tuz len Lë'.

2 Le réjlë'ru' Jesucristo, ruzi'ru' xbey le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, le rutíp ládxi'ru'. Rudzjiru' le runru' löz uzi'ru' ca' xbey yöl-la' yení' queë' Dios.

3 Clëgz cni rudzjiru', san rudzjiru' ca' cati' rzaca' rguí'ru', le nóziru' le rzaca' rguí'ru' rusëdi rë'u cözru' xzön ladxí'.

4 Cati' rbözru' xzön ladxí' ruruju' dxi'a lahuë' Dios, len cati' chnuruju' dxi'a runru' löz Lë' gáclenczë' rë'u.

5 Cati' runru' löz Lë', cutu ca' rac chop ládxi'ru'. Cni nac, le nuhuólj nadzë'i icj ládxi'dau'ru' yöl-la' nadxí'i queë' Dios rë'u. Runë' ga rac cni Dios Bö' La'y, Nu bsölë'ë queëru' Dios.

6 Cati' ni' cutu ca' guc ularu' racz queëru', cati' gul-la'r dza queë', Cristo gutië' uláz queëru', ni' nacru' bunách dul-la'.

7 Nutu nu guë'ni gat uláz queë' bönni' tsahui'. Nazx ca' nu urugui gat uláz queë' bönni' naquë' gdu dxi'a.

8 Dios rului'inë' rë'u ca nadxí'itsquinë' rë'u, le gutië' Cristo uláz queëru' cati' ni' nacru' bönni' dul-la'.

9 Chnuhuöacru' tsahui' lahuë' Dios le gutië' Cristo uláz queëru', bulaljë' xchönë'. Qui lë ni na' chnatsca löz queëru' Lë' uslé' rë'u lu dza gchuguë' quegac bunách dul-la' Dios.

10 Cati' ni' cutu rlé'iru'-në' Dios dxi'a, gutië' uláz queëru' Zxi'në' Dios quië huöacru' tuz len Lë'. Na'a, le zoë' nabanë' len chnuhuöacru' tuz len Dios, chnatsca löz queëru' ularu'.

11 Lëzca' rudzjiru' lahuë' Dios ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo, le nuhuöacru' tuz len Dios ni'a qui lë na' benë' Lë'.

Le benë' Adán len le benë' Cristo

12 Gyu'u dul-la' yödzylyú ni ni'a qui le benë' tuzë' bönni', ati' le benë' dul-la', gyu'u ca' yöl-la' gut. Qui lë ni na' lat yúgu'të bunách le nabága'gac dul-la' yúgu'të bunách.

13 Zi'atël ga bdxintë zxba queë' Dios, glun dul-la' bunách yödzylyú ni, san cutu buspaguë'ë bunách na' zxguia' Dios ca nup ta'dá'baga' zxba queë' ni'a qui dul-la' na', le cutu rdxini quequë' zxba queë'.

14 Ga gdel-la' zoë' Adán ga bdxintë zoë' Moisés glat yúgu'të bunách le gulabaga' dul-la', zal-la' cutu guladá'baga' tu le gna bë'ë Dios ca benë' Adán. Nacgac tuz len Adán yúgu'të bunách le nacgac zxi'n xsoë'. Lë ni rului'i rë'u ca lac tuz len Cristo yúgu'të nup la'yëjlë' Lë'.

15 Le runnzë' queëru' Dios cutu nac ca le guc queëru' ni'a qui dul-la' benë' Adán. Ni'a qui dul-la' benë' tuzë' bönni', lat yúgu'të bunách. Dxi'atër nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios len le runnzë' queëru'. Ruzá' ladxë'ë queëru' lë ni ni'a qui le benë' yetuzë' Bönni', Jesucristo.

16 Le runnzë' queëru' Dios cutu nac ca le guc queëru' ni'a qui dul-la' na' benë' tuzë' bönni' na'. Le bchuguë' Dios queë' Adán ni'a qui dul-la' na' benë', bchuguë' ca' Dios quegac yúgu'të bunách. Le runnzë' queëru' Dios nac quië huöacru' tsahui' lahuë' Lë' zal-la' zian dul-la' nabága'ru'.

17 Gyu'u yöl-la' gut ni'a qui dul-la' benë' tuzë' bönni'. Nactër löz la'del-li' yöl-la' na'bán nup luhuöac tsahui' lahuë' Dios le zoa le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios ni'a qui le benë' yetuzë' Bönni', Jesucristo.

18 Dios bchugüë' quegac yúgu'të bunách lat ni'a qui dul-la' benë' tuzë' bönni' na'. Lëzca' cni gac luhuóac tsahui' yúgu'të bunách ni'a qui le nac tsahui' benë' yetuzë' Bönni' na', gata' quequë' yöl-la' na'bán gdu.

19 Guluhuóac huen dul-la' bunách zian le cutu benë' ca rna xtidzë'ë Dios tuzë' bönni'. Lëzca' cni luhuóac tsahui' bunách zian le benë' ca rna xtidzë'ë Dios yetuzë' Bönni'.

20 Gyu'u yödzyú ni zxba queë' Dios quië gac bë'tsca nabága'gac dul-la' bunách. Le guc bë'r nabága'gac dul-la', guc bë'r ca' zxöntër nac le buzá' ladxë'ë quegac bunách Dios.

21 Guta' qui dul-la' yöl-la' huac uná bë' gdödi rë'u. Lëzca' cni nap yöl-la' huac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, gun ga huóacru' tsahui' lahuë' Lë' ati' gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo.

6

Tsaz chnatzru' quië cutur gunru' dul-la' le nabániru'-në' Jesucristo

1 ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' gúntsaru' dul-la' quië gata'r queëru' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios?

2 Cutu gunczru' ca'. Nac queëru' ca tsaz chnatzru' quië cutur gunru' dul-la'. ¿Naru' gúnteczru' dul-la'?

3 ¿Naru' cu nózili' ca na' nac queëru'? Chqui' bdilru' nis quië huóacru' tuz len Cristo, lë na' bdilru' nis rulu'í rë'u chgdödrü' lu yöl-la' gut tsazxón len Lë'.

4 Ca na' guc, gútlenu'-në' tsazxón, lëzca' cni tsazxón bgáchi'lenru'-në' lu yeru ba cati' ni' bdilru' nis. Ca na' benë' Dios, len yöl-la' huac zxön queë' buspanë' Cristo lu yöl-la' gut, lëzca' cni nubánlenru'-në' tsazxón Jesús quië gacru' gdu bunách cub queë'.

5 Chqui' nunru' tsazxón Cristo, gutru' ca na' gutië' Lë', lëzca' cni gunru'-në' tsazxón, ubanru' lu yöl-la' gut ca na' bubanë' Lë'.

6 Chnóziczru' lë ni, gda'len Lë' tsazxón lë'i yag cruz yöl-la' bunách queëru' le gzoa zi'al, quië nit yöl-la' bunách queëru' na' bënlenru' lei dul-la', quië cutur gna be'i rë'u le nac dul-la'.

7 Chqui' nacru' tuz len Nu na' gut ni'a qui dul-la', nuhuóacru' tsahui' lahuë' Dios le cutur nabága'ru' dul-la' na', ati' cutur yu'uru' lu na' dul-la'.

8 Na'a, chqui' nátlenru'-në' tsazxón Cristo, réjlë'ru' ubánlenru'-në' ca' tsazxón

9 le nóziru' chbubanë' Cristo lu yöl-la' gut len cutur gatië'. Qui lë ni na' cutur bi gac gun queë' yöl-la' gut na'.

10 Ca na' guc, gutië' Lë', tu lzuz gutië' ni'a qui dul-la' quegac yugu'të bunách, san ca na' nac, zoë' nabanë', nabánlenë' Dios.

11 Lëzca' cni ral-la' usáca'li' queëli' nac queëli' ca chnatzcli' quië cutur gunli' dul-la', san zoali' nabanli' quië gunli' ca rna xtidzë'ë Dios le nacli' tuz len Xanru' Jesucristo.

12 Qui lë ni na', cutu gü'li' latj le nac dul-la', cui gun ga gunli' dul-la' lu gdu ca nayá' nabinli' le gatcz. Cutu gunli' ca nac le rzë ladx'li' le cunác, lu gdu ca nayá' nabinli'.

13 Cutu udód cuinli' lu dul-la', cugunli' le cunác, san gul-dód cuinli' lu në'ë Dios le nubanli' lu yöl-la' gut, len gul-dód lu në'ë gdu ca nayá' nabinli' quië ugúnlenë' lei le nac dxi'a.

14 Cutu güi'li' latj le nac dul-la', cui gun ga gunli' dul-la', le nuzóë' lbi'ili' Dios, clëg quië gna be'i lbi'ili' zxba queë', san quië gna be'i lbi'ili' le ruzá' ladxë'ë queëru'.

Le run lsaqui' ca nac qui bönni' nada'u

15 ¿Bizca caz gnaru' na'a? ¿Naru' gúntsaru' dul-la' le cutur rna be'i rë'u zxba queë' Dios, san rna be'i rë'u le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios? Cutu ca' gac cni.

16 Chnózcizli' dxi'a chqui' udód cuinli' lu në'ë bönni' quië gacli' bönni' nadá'ugac queë' len gunli' ca rna xtidzë'ë, tsaz nacli' bönni' nadá'ugac queë' bönni' na' runli' ca rna xtidzë'ë. Lëzca' cni gac chqui' udód cuinli' quië gunli' dul-la' le gun ga gatli', o chqui' udód cuinli' quië gunli' ca rna xtidzë'ë Dios, Nu gun ga huóacli' tsahui'.

17 Na'a, xclenë' Dios. Zal-la' zi'al gucli' bönni' nadá'ugac lu na' dul-la', na'a gdu ládxi'li' runli' ca rna bë' zxba na' budód cuinli' lu në'i.

18 Le chnulali' lu na' dul-la', nuhuóacli' ca bönni' nadá'ugac lu na' le nac dxi'a.

19 Ru'lëna' lbi'ili' didza' ca tui' didza' bunách, le cutu réjni'li' gdu, lu yöl-la' bunách queëli'. Zi'al budód cuinli' gdu ca nayá' nabinli' lu na' le cunác len lu na' le cunác tsahui', gucli' ca bönni' nadá'ugac qui, len benli' xchini le cunác na'. Na'a, gul-dód gdu ca nayá' nabinli' lu na' le nac tsahui', gacli' ca bönni' nadá'ugac lu në'i, gunli' xchini lë na' nac tsahui' quië gacli' bunách narujgac quizi queë' Dios.

20 Cati' ni' nacli' ca bönni' nadá'ugac lu na' dul-la', cutu benli' xchini le nac tsahui'.

21 Na'a, ¿naru' buzí'tsali' xbey lë na' benli' zi'al? Na'a run ga rutui'li' lë na' benli', le run ga nu gat tsaz.

22 Na'a chnulali' lu na' dul-la', len nacli' ca bönni' nadá'ugac queë' Dios, le ruzi'li' xbey le run ga nacli' bunách narujgac quizi queë' Dios len le run ga dë queëli' yöl-la' na'bán gdu.

23 Lazxj nu run dul-la' nac yöl-la' gut, san le runnzë' queëru' Dios nac yöl-la' na'bán gdu, le rata' queëru' le nacru' tuz len Xanru' Jesucristo.

7

Le run lsaqui' yöl-la' nutság na'

1 Bócha'adau', nul-li' núnbë'li' zxba queë' Dios. Nózcizli' rna be'i bönni' zxba na' tsal ni zoë' nabanë'.

2 Lëzca' cni yu'unu lu në'ë bönni' queënu ngul nutság ná'lennu-në' bönni' tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu na' ca rna bë' zxba qui yöl-la' nutság na', san chqui' chnatië', nurujnu lu na' zxba na'.

3 Cni nac, tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu, chqui' utság ná'lennu-në' yetúë' bönni', gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', san chqui' chnatië' bönni' queënu na', nurujnu lu na' zxba na', ati' na'a, chqui' utság ná'lennu-në' bönni' yubl, cutu gunnu dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

4 Lëzca' cni rac queëli', böcha'a. Le dzagli' Cristo chnatzcizli' lbi'ili' quië cutur gna be'i lbi'ili' le rna bë' zxba, quië gáquili' qui Nu yubl. Na'a chnáquili' queë' Cristo, Nu na' bubán lu yöl-la' gut. Cni nac, quië gac gunru' le rdzag ladxë'ë Dios.

⁵ Tsal ni' gyu'ru' lu na' yöl-la' bunáchz queëru', le rna bë' zxba na' ben ga glac bë' le gzë láchxi'ru' le cunác, le glun dxin lu gdu ca nayá' nabinru' quië lun ga gatra'.

⁶ Na'a nularu' lu na' zxba na' le naczru' tsca nac le rna bë' zxba na' gna be'i rë'u zi'al. Cni nac quië gac gunru' xchinë' Dios lu yöl-la' na'bán cub le runnë' queëru' Dios Bô' La'y, len clëg gunru' xchinë' lu lë na' chnac gul, le nac zxba queë'.

Le dzag neda' le nac dul-la'

⁷ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' runtsa ga runa' dul-la' zxba queë' Dios? Cutu ca' run cni, san la'naru' cu buzejni'i neda' le rna bë' zxba na' cutu gnözda' nac dul-la' le runa'. La'naru' cuzóa lu zxba le rna: "Cutu së ladxu'u le dë qui lza'u", cutu gnözda' nac dul-la' yöl-la' rzë ladxi' le dë qui lza'a.

⁸ Cati' bdxin quia' zxba na', guc bë' le nac dul-la' na' run dxin lu gdu ca nayá' nabana', ati' ben ga gúquibe'ida' rzë ladxa'a yúgu'të le cunác. Ga cutu rdxini zxba na', cutu nac bë' le nac dul-la'.

⁹ Dza ni'të, zí'atël' ga bdxin quia' zxba queë' Dios, ni' ráquida' zoa' nabana', san cati' bdxin quia' zxba na', gúquibe'ida' nabaga'a dul-la' len chnacza'.

¹⁰ Dios gna bë'ë zxba na' quië gun ga gata' queëru' yöl-la' na'bán, san ben ga gúquibe'ida' chnacza'.

¹¹ Guc bë' nazí' yé'ida' ca nac dul-la', le ben zxba na' ga gúquibe'ida' nabaga'a dul-la' len ral-la' gatia'.

¹² Qui lë ni na', la'y nac zxba queë' Dios, ati' la'y len tsahui' len dxi'a nac le gna bë'ë.

¹³ ¿Naru' bentsa ga bdxin quia' yöl-la' gut lë na' nac dxi'a? Cutu ca' nac ca', san le nac dul-la' bugún dxin lë na' nac dxi'a len ben ga gúquibe'ida' chnacza' quië gac bë' nac dul-la' le runa'. Cni guc, quië gac bë' ni'a qui zxba na' nactër xöhui' yúgu'të le nac dul-la'.

¹⁴ Nóziru' bennë' queëru' zxba na' Dios Bô' La'y, san neda' naca' bunáchz len yu'a lu na' dul-la' ca bönni' nada'u qui.

¹⁵ Na'a, le runa' cutu réjni'da'. Rë'nda' guna' ca rna bë' zxba na', san cutu runa' lë na' rë'nda' guna'. Le nac dul-la' le curlé'ida' dxi'a, lë na' runa'.

¹⁶ Runa' dul-la' zal-la' cutu rë'nda' guna' dul-la' na', le rusëdi neda' zxba na' nac le cunác dxi'a. Qui lë ni na' nac bë'tsca nac dxi'a le rna bë' zxba na'.

¹⁷ Cni nac, clëg neda'z runa' dul-la' na', san dul-la' na' dzag neda' run ga runa' dul-la' na'.

¹⁸ Nözda' cutu zoalen neda' le nac dxi'a, o huac gnia', lë na' nac dxi'a cutu zoalen le nac yöl-la' bunáchz quia'. Rë'nda' guna' le nac dxi'a, san la' neda'z cutu gac guna' lë na' nac dxi'a.

¹⁹ Cutu runa' le nac dxi'a le rë'nda' guna', san rúntecza' le cunác le cutu rë'nda' guna'.

²⁰ Qui lë ni na', chqui' runa' dul-la' na' cutu rë'nda' guna', clëg néda'cza' runa' lei, san dul-la' na' dzag neda' run ga runa' dul-la' na'.

²¹ Cni nac le rac queëru' yúgu'tëru'. Cati' ré'niru' gunru' le nac dxi'a, dzag rë'u le run ga runru' le cunác.

²² Lu icj láchxi'dau'hua' rdzag ladxa'a zxba queë' Dios

²³ san ráquibe'ida' dzag gdu ca nayá' nabana' le rna be'i neda', ati' lë ni rdá'baga' zxba queë' Dios yu'u icj láchxi'dau'hua'. Lë na' dzag gdu ca nayá' nabana' run ga runa' dul-la'.

²⁴ Bica' bayechi' neda'. ¿Nuzxa caz gac uslá neda' lu yöl-la' bunáchz quia' le run ga runa' dul-la'?

²⁵ Xclenë' Dios, chnularu' na'a ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo. Qui lë ni na', tsca nac le yu'u icj lãdxi'dau'hua' runa' ca rna bë' zxba queë' Dios, zal-la' yöl-la' bunáchz quia' run ga rë'nda' guna' dul-la'.

8

Le runru', le zóalenë' rë'u Dios Bõ' La'y

¹ Qui lë ni na', cutur bi zxguia' nabága'quë' bönni' náquicnë' queë' Jesucristo, bönni' na' cutur tunë' ca rë'ni yöl-la' bunáchz quequë', san ca rë'nnë' Dios Bõ' La'y tunë'.

² Le naca' tuz len Jesucristo, ráclenë' neda' Dios Bõ' La'y, Nu na' nabániru'. Qui lë ni na', nulá' lu lë na' ben ga bena' dul-la' lenca' lu yöl-la' gut.

³ Chnunë' Dios le cutu guc gun zxba na', le cutu bi gzxaqui' gun le nacru' bunáchz. Dios bsölë'ë Zxi'nczë', guquë' bunáchz ca nacru' rë'u, nacru' bunách dul-la', san cutu bi dul-la' benë' Lë'. Buspaga' cuinë' dul-la' nabága'ru' rë'u, ati' cni guc, bchuguë' qui dul-la' runru' lu yöl-la' bunáchz queëru'.

⁴ Cni benë' quië gac gunru' gdu le nac tsahui' le rna bë' zxba queë', nulru' na' cutur runru' ca rë'ni yöl-la' bunáchz queëru', san ca rë'nnë' Dios Bõ' La'y runru'.

⁵ Bönni' tunë' ca rë'ni yöl-la' bunáchz quequë', tui' lãdxi'quë' le nac qui yöl-la' bunáchz quequë', san bönni' tunë' ca rë'nnë' Dios Bõ' La'y, tui' lãdxi'quë' le nac queë' Dios Bõ' La'y.

⁶ Chqui' rui' lãdxi'zru' le nac qui yöl-la' bunáchz queëru', tsaz gatru', san chqui' rui' lãdxi'ru' le nac queë' Dios Bõ' La'y, chdë queëru' yöl-la' na'bán gdu len rbözru' dxi lãdxi'.

⁷ Núti'tëz nu rui' lãdxi'z le nac qui yöl-la' bunáchz qui, cutu rdzag Dios dxi'a, le cutu run nu na' ca rna bë' zxba queë' Dios, len cutu ca' gac gun cni.

⁸ Qui lë ni na', cutu gac lunë' le rdzag lãdxë'ë Dios bönni' na' tunë' ca rë'ni yöl-la' bunáchz quequë'.

⁹ Na'a, cutur runli' ca rë'ni yöl-la' bunáchz queëli', san runli' ca rë'nnë' Dios Bõ' La'y le zóalenczë' lbi'ili' Lë'. Cutu naquë' queë' Cristo bönni' cuzóalenë' lë' Dios Bõ' La'y, Nu rsölë'ë queëru' Cristo.

¹⁰ Chqui' zóalenë' lbi'ili' Cristo, chnatz gdu ca nayá' nabinli' ni'a qui dul-la', san na'a nabániil'-në' Dios Bõ' La'y le nunë' lbi'ili' tsahui' Dios.

¹¹ Zoalen lbi'ili' Bõ' La'y queë' Dios, Nu na' buspán Jesús lu yöl-la' gut. Lëczë' Dios, Nu buspán Jesucristo lu yöl-la' gut, gunë' ga ubanli' lu gdu ca nayá' nabinli' le ratcz. Cni gunë' le zóalenë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y.

¹² Qui lë ni na', böcha'a, dë tu le rál-la'ru', san clëg qui yöl-la' bunáchz queëru', cui gunru' ca rë'ni yöl-la' bunáchz queëru' na'.

¹³ Chqui' runli' ca rë'ni yöl-la' bunáchz queëli', tsaz gatli', san chqui', len yöl-la' huac queë' Dios Bõ' La'y, runli' ga la'nít le runli' lu yöl-la' bunáchz queëli', gata' queëli' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁴ Nacgac zxi'në' Dios yúgu'të nup tun ca rë'nnë' Dios Bõ' La'y.

¹⁵ Cutu nuzóë' lbi'ili' leyúbl ca bönni' nadá'ugac quië gadxi gdzóbili' Dios Bõ' La'y na' zóalenë' lbi'ili', san chnunë' ga nacli' zxi'në' Dioscz Dios Bõ' La'y, len runë' ca' ga rulidzru'-në' Dios, rnaru': "Xúztu'dau'."

¹⁶ Ruzéjni'në' bö' nacczru' Lëczë' Dios Bõ' La'y, runë' ga nóziru' nacru' zxi'në' Dios.

17 Chqui' chnacru' zxi'nè' Dios, tsaxxón len Cristo gata' ca' queëru' le naqui queë' Xuzru' Dios. Cni gac queëru' chqui' rzaca' rguí'lenru'-nè' tsaxxón Cristo quië tsaxxón len Lë' uzi'ru' xbey yöl-la' yení' queë'.

18 Runi neda', cutu nac le sáqui'ru' lahui yugu' lë ni rzaca' rgui'ru' na'a tsca nac yöl-la' yení' na' gata' queëru' dza zi'a za'.

19 Ta'bóz yúgu'të le nunë' Dios, szxóni ta'zë ládxi'gac gdxintë dza na' ulu'ë lahui Dios bönni' nacquë' zxi'nczë'.

20 Guladóð lu na' le run ga la'nít yúgu'të lë na' nunë' Dios, clëg le glë'nicz gac cni, san le benë' ga nac cni Dios. Benë' ca' ga nac löz qui lë na' nunë'

21 ati' lulá yúgu'të le nunë' Dios lu lë na' run ga la'nít. Cni gac, luzi' ca' xbey yöl-la' ruslá le záqui'tsqui na' luzi'ë xbey zxi'nè' Dios.

22 Nóziru' ta'zaca' ta'guí' ga rdxintë na'a dza yúgu'të le nunë' Dios, ca na' rzaca' rguí'nu ngul chzoa soabi' bi'idau' queënu.

23 Rzaca' rgui'í, clëgz yödzyú ni, san rzaca' rgui'ru' ca' rë'u, zal-la' zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y, Nu nac queëru' le ruluí' rë'u ca ral-la' gacczru'. Rzaca' rgui'ru' tsal ni rbözru' dza ni' ulu'ë lahui Dios nacru' gdu zxi'nè', dza ni' unë' ca' gdu ca nayá' nabinru'.

24 Le runru' löz lë ni, nularu' rë'u, san chqui' gac glé'iru' lë na' runru' löz, cutu nac tu le rbözru'. Cutu bözru' le chrlé'iru'.

25 Na'a, chqui' runru' löz le curlé'iru', lu yöl-la' rböz zxön ladxí' rbözru' lei.

26 Lëzca' cni ráclenë' rë'u Dios Bö' La'y cati' rudú ládxi'ru', le cutu nóziru' bi ral-la' gnábiru'-në' Dios, san rudödë' xtídza'ru' lahuë' Dios Lëczë' Dios Bö' La'y, ati' lu yöl-la' rnab yudxi queë' rnëtsca ladxë'ë, tsca le cutu gac nu gna.

27 Dios ruyúë' le ye'u icj ládxi'dau'gac bunách, len nöznë' le rë'nnë' gnë' Dios Bö' La'y na', ati' Lë', ca rë'ncznë' Dios, rudödë' lahuë' Dios xtídza'gac nup náquigac quizi queë' Cristo.

Nadél-li'tër-ru' le zóalenë' rë'u Cristo

28 Nóziru' tu'zi'ë xbey yúgu'të le rac quequë', bönni' na' nadxi'icnë' Dios, bönni' na' bulidzë' lequë' Dios ca nuzoaczë' gunë'.

29 Nup na' gröczë' queë' zí'atël Dios, buzóë' ca' quequë' zí'atël lacquë' tuz ca nacczë' Zxi'në', quië gáctërë' blau Zxi'në' ladj zian böchë'ë.

30 Nup na' buzóë' quequë' zí'atël Dios ca ral-la' lacquë', bulidzë' ca' lequë', ati' yugu' bönni' na' bulidzë', benë' lequë' tsahuí', ati' yugu' bönni' na' benë' lequë' tsahuí', benë' ga tu'zi'ë ca' xbey yöl-la' yení' queë'.

31 ¿Bizxa caz gnaru' na'a ca nacgac lë ni? Chqui' ráclenë' rë'u Dios, cutu ral-la' gádxiru' zal-la' bi lun queëru' bunách.

32 Dios, gdu ladxë'ë bennë' queëru' Zxi'nczë', budödë' lë', gutië' uláz queëru'. Chqui' cni benë' Dios, ¿naru' cu gunntsquë' queëru' tsaxxón len Zxi'në' yúgu'të le dë?

33 ¿Nuzxa caz gac bi uspaga' nup na' gröczë' queë' Dios? Nutu nu gac, le runczë' Dios ga nuhuóacru' tsahuí'.

34 ¿Nuzxa caz gac gchugu queëru'? Nutu nu gac, le gutczë' uláz queëru' Cristo, len le nacr blau, bubanë' lu yöl-la' gut, ati' na'a zoë' cuít lë'ë yubél Dios ga náctërë' zxön, rnë' dxi'a uláz queëru' lahuë' Dios.

35 Zal-la' bi rac queëru', nóziczru' nadxi'inë' rë'u Cristo. Nóziru' nadxi'inë' rë'u

zal-la' rzaca' rgui'ru',

o zal-la' rsëbi ládxi'ru',

o zal-la' ta'bía ládxi'gac rë'u bunách,

o zal-la' rdunru',
 o zal-la' ryadzj le gácuru',
 o zal-la' zoa banádx queëru',
 o zal-la' ludóddë' rë'u bönni'.
 36 Ca nacgac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Le náquitu' quiu' Li',
 Tuntecz bunách ga gattu'.
 Nactu' ca bö'cu' zxila',
 Nadódcba' lu na' nu gdödi lecba'.

37 Na'a, le zoalen rë'u Nu na' nadxí'i rë'u, nactër löz uxícjru' lu le rac queëru'.

38-39 Qui lë ni na' runi neda':
 Cutu bi saqui' gun ga cutur gdxí'inë' rë'u Dios.
 Nadxí'inë' rë'u le náquiru' queë' Xanru' Jesucristo.
 Cutu saqui' gun cni yöl-la' gut o yöl-la' na'bán,
 o yugu' gbaz la'y o nup ta'ná bë',
 o yugu' yöl-la' huac qui tu' xóhui',
 o bíti'tëz bi zoa o bíti'tëz le zi'a za',
 o tu le dë xtsa'l o tu le dë cadxíl',
 o bíti'tëz bi nunë' Dios.

9

Dios gröczë' queë' bunách Israel

1 Ru'a didza' gdutë li le náquida' queë' Cristo ati' rajlöz didza' ni le nac queë' Dios Bö' La'y le yu'u icj ládxi'dau'hua'. Cutu rzi' yë'a.

2 Ruhui'ntsquida' len rsëbitecz ladxa'a

3 le rac ladxa'a guna' ga lulé' böchi' lza'a, bönni' uládz quia'. La'naru' huaclen lequë', gué'niczda' ubíj ladxë'ë neda' Dios len ulá'alena' Cristo.

4 Nacquë' zxi'n xsoë' Israel bönni' uládz quia' na', ati' Dios bë'ë lequë' latj lacquë' zxi'nczë'. Gzoalen lequë' yöl-la' yení' queë' Dios, ati' Dios budödë' lu na'quë' didza' rucán tsahui' lenca' zxba queë'. Bulidzë' lequë' quië la'yíj ládxi'quë' Lë', len bë'lenë' lequë' didza' yugu' le gzxi' lu në'ë Dios gunë' le gaclen bunách.

5 Nacquë' zxi'n xsoaquë' xuz xtau'tu' Abraham len Isaac len Jacob, ati' ladj di'a dza quequë', ca nac yöl-la' bunách queë', guljë' Cristo, Nu naccz Dios len rna bë'inë' yúgu'të. Ractecz queë' yöl-la' ba. Ca' gac.

6 Zal-la' cutu nazí' lu na'quë' Cristo yúgu'të bönni' uládz quia', cutu ral-la' gnaru': "Dadzuz böac xtídzë'ë Dios." Clëg yúgu'të zxi'n xsoë' Israel nacquë' gdu bunách Israel, nup náccuigac queë' Dios.

7 Zal-la' guljquë' zian zxi'n xsoë' Abraham, cutu glaquë' gdu zxi'n xsoë' Abraham yúgu'të', san guc ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Yugu' zxi'n xsoë' Isaac lac gdu zxi'n xsu'."

8 Cni nac, nup nacgac zxi'në' bönni' náquinë' queë' Dios, clëg yúgu'të' nacquë' zxi'në' Dios. Lëzca' cni, nacgac gdu zxi'n xsoë' Abraham nupz na' naljgac n'a qui lë na' gzxi' lu në'ë Dios.

9 Lë na' gzxi' lu në'ë Dios unódzjë' queë' Abraham rna cni: "Yetú iz na'a dza huöda', ati' Sara quiu' uzoanu-bi' tubi' bi'i bönni'dau'."

10 Clëgz lë ni guc cni, san lëzca' cati' Rebeca ni' nua'nu-bi' yugu' bi'i bönni'dau' queë' Isaac, xuz xtau'tu',

11-13 cati' ni' zi'a laljbi' len cutu bi núnichi' le nac dxi'a o le cunác, Dios gudxé'-nu Rebeca na', gnë': "Bi'i bönni' zi'al quiu' gunbi' xchinbi' bi'i buróp." Didza' ni rajlóz læ na' nayúj lu guich ca gnë' Dios, rna: "Bdxi'ida'-në' Jacob, len clëg Esaú." Cni guc, bugá'n tsutsu le buzóé' tsaz Dios ca nac læ na' chgröczë'. Qui læ ni na' cutu rac cni ni'a qui tu le gac lun bunách, san nac cni le rböczë' Dios nu rulidzë'.

14 ¿Bizxa caz gnaru' na'a? ¿Naru' runtsë' Dios le cunác? Cutu ca' runë' cni.

15 Dios gudxé' Moisés, gnë': "Huechi' ladxa'a nu rë'nda' huechi' ladxa'a, len udúl-li'da' nu rë'nda' udúl-li'da'."

16 Qui læ ni na', cutu rac cni ni'a qui le të'nicz bunách, o le runë' bayúdx bönni', san nac le rë'ncznë' Dios, ruhuechi' ladxë'ë bunách.

17 Ca nac læ ni nayúj lu guich la'y ca na' Dios gudxé' Faraón, gnë': "Qui læ ni na' buzóa' li' ga rna bë'u quië ulu'a lahui yöl-la' huac quia' ga zu', len guna' ga lumbë' le naca' bunách gdu'të yödzyú."

18 Cni nac, Dios ruhuechi' ladxë'ë nu rë'ncznë', len lëzca' cni runë' zid icj lãdxi'dau'huë' nu bönni' rë'nnë' gunë' zid icj lãdxi'dau'huë' bönni' na', ca na' benë' queë' Faraón na'.

19 Na'a guiëli' neda': "Chqui' cni nac, ¿bizx quië ruspaguë'ë bunách zxguia' Dios? ¿Nuzxa caz gac tá'baga' le rë'ncznë' Dios gunë'?"

20 Cutu ca' nac cni. ¿Nuzxa caz li' rutság yudxnu' Dios? ¿Naru' huactsa guië bönni' huen rë'ö tu yusu' náquini yu, gna: "¿Bizx quië benu' neda' cni?"

21 ¿Naru' cu dë lu në'ë bönni' huen rë'ö gunë' qui guna' na' tu yusu' nu ugún lei dxin ga lna', len qui la' guna' na'z gunë' yetú yusu' nu ugún lei dxin ga cunác lna'?

22 Rë'ncznë' Dios ulu'ë lahui ca gunë' zxguia' le cunác len gunë' ga gac bë' yöl-la' huac queë', san lu yöl-la' rböz zxön lãdxi' queë' bia' blenë' bönni' ni' ral-la' gchuguë' quequë', nup na' nabága'gac zxguia', le run bayúdx usnitie' lequë'.

23 Cni runë' Dios quië gac bë' nactër lsaca' yöl-la' ruzá' lãdxi' queë', læ na' rulu'ë lahui laugac nup na' ruhuechi' ladxë'ë, nup na' buzóé' quequë' zí'atël luzi'ë xbey yöl-la' yení' queë'.

24 Bunách cni bulidzë' Dios. Clëgz bulidzë' netu', bunách judío, san lëzca' bulidzë' bunách gza'a.

25 Ca nac læ ni nayúj lu guich la'y ca na' bë'ë didza' Oseas uláz queë' Dios, gnë':

Nup cunacgac bunách quia',

Gu'a lagac: bunách quia'.

Ati' nup na' cutu bdxi'ida',

Gu'a lagac: nup nadxi'ida'.

26 La' na'z ga gnia' quequë':

"Cutu nacli' bunách quia'"

Ni' si' laquë': "Yugu' zxi'në' Dios ban."

27 Na'a, ca nac quegac zxi'n xsoë' Israel, Isaías gnë':

Zal-la' la'yán zxi'n xsoë' Israel,

Lacquë' tsca rë' yuzx ra' yegu,

Lulé' nababzë'.

28 Xanru' la' guntë' ga utság dëra

Le bchuguë' quegac bunách yödzyú ni.

29 Lëzca' cni bë'ë didza' zí'atël Isaías, gnë':

Dios, Xanru' uná bë' gdu,

La'naru' cu buca'nè' queëru' yugu' zxi'n xsoaru',
 Uga'nru' ca yödZ Sodoma len Gomorra,
 Yugu' yödZ na' busnitië' Dios.

Bunách Israel len didza' dxi'a

³⁰ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Chguladél-li'nè' nuhuöacqué' tsahui' lahuë' Dios bönni' cunababqué' Israel len cutu gulazú gulabö'ë luhuöaquë' tsahui' lahuë' Dios, san nuhuöacqué' tsahui' le ta'yejlë'ë Dios.

³¹ Na'a, zal-la' gulazú gulabö'ë bönni' Israel lunë' ca rna bë' zxba queë' Dios, le ral-la' gun ga lacqué' tsahui', cutu bdél-li'cnë' le ral-la' gata' quequë' le tunë' ca rna bë' zxba na'.

³² ¿Bizx quië na' guc cni? Cni guc, le cutu glunë' cni lu yöl-la' rejlä' quequë' Dios, san racz quequë' glë'nnë' lunë' ca rna bë' zxba na', ati' qui lë ni na' gulachixinë', o huac gnaru': Yajchégu'quë' lu lë na' nazí' lei: Guiöj Ga Nu Rajchegu'.

³³ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:
 Gul-yú. Uzóa'-në' yödZ Siön bönni'
 Gaquë' ca guiöj ga nu tsajchegu',
 Guiöj na' gun ga nu gchixi gnigui.
 Nu tsejlë' Lë', cutu ca' utu'i nu na'.

10

¹ Bócha'adau', le rzë ladxa'a len le rnaba' lahuë' Dios gunë' quegac bunách Israel nac gunë' ga lulë'.

² Runa' lna' lau quequë', gdu ládxi'quë' tui' ládxi'quë' Dios, san clëg len yöl-la' rejni'i gdu.

³ Cutu nözcne' ca runë' Dios, runzë' ga nacru' tsahui', san tē'nnë' lun cuinquë' tsahui' racz quequë', len cutu ta'cu'ë nöj ladxi' lahuë' Dios quië gac gunë' lequë' tsahui'.

⁴ Budx benë' Cristo le rë'ni gun zxba queë' Moisés, benë' ga gac luhuöac tsahui' yúgu'të nup la'yejlë' Lë'.

⁵ Ca nac qui nu huöac tsahui' le run ca rna bë' zxba queë' Dios, buzujë' lu guich Moisés le rna cni: "Bönni' na' gunë' gdutë ca rna bë' zxba na', soë' gbanë' le gunë' cni."

⁶ Na'a, ca nac qui nu huöac tsahui' le rejlä' Dios, rna cni: "Cutu gnau' lu icj ládxi'da'u, cugnáu': ¿nuzxa caz cuen ni' yehua' yubá?", lë na' nac, quië nu gun ga huötjë' Cristo,

⁷ len cutu gnau': "¿Nuzxa caz huötj ga dë latj qui nup chnatgac?", lë na' nac, quië nu gun ga cuenë' Cristo, urujë' lu yöl-la' gut.

⁸ Na'a, ¿bizxa caz rna? Cni rna: "Gal-la' ga zu' zoacz xtudzë'ë Dios. Lu ru'u len lu icj ládxi'da'u zoa xtudzë'ë na'." Lë ni nac didza' qui le réjlë'ru' Dios runtu' lban qui, rnatu':

⁹ "Chqui' didza' gu'u gac bë' Jesús naquë' Xanu', len huayéjlä'u gdu ladxu'u Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut, uláu' li'."

¹⁰ Lu icj ládxi'dau'ru' réjlë'ru' Jesús quië gacru' tsahui' ati' len didza' rui'ru', rui'ru' lahui le naquë' queëru' Jesucristo quië ularu'.

¹¹ Nayúj lu guich la'y le rna: "Cutu ca' lutu'i yúgu'të nup ta'yejlë' Lë'."

¹² Dios, la' tuz ca rui' ladxë'ë yugu' bönni' judío lenca' bönni' gdutë yödZlyú, le naquë' Xanquë' yúgu'të lëczë' Xanru', len napsquë' bi unödZjë' quegac yúgu'të nup tu'lídZ Lë'.

¹³ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna: "Lulá yúgu'të nup lulídZ Lë' Xanru'."

¹⁴ ¿Nacx gac lulidzè' Lè' chqui' cutu ta'yejlè'è Lè'? ¿Nacx gac la'yejlè'è Lè' chqui' gatga gulayönnè' ca nac queè'? ¿Nacx gac la'yönnè' chqui' nutu nu zoa nu gun lban lauquè'?

¹⁵ ¿Nacxzc gac lunè' lban chqui' nutu nu gsöla' lequè'? Ca nac lè ni nayúj lu guich, rna: "Bica' bagac nup na' la'dxinè' ga nacuá' bönni' rjenquè' lban qui le rbequi dxi ládxi'ru', len tunè' lban qui didza' dxi'a."

¹⁶ Na'a, clèg yúgu'tè' gulazí' lu na'què' didza' dxi'a. Ca nac lè ni, Isaías gnè: "Xan, ¿nuzxa caz gyejlè' le bentu' lban qui?"

¹⁷ Cni nac, la'yejlè' Lè' nup la'yöni, ati' lè na' ral-la' la'yöni nac xtidzè'è Cristo.

¹⁸ Na'a rnia': "¿Naru' cu gulayönnè'?" Le nactè gulayönnè', ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Gdutè yödzyú gulayón chi'iquè';

Yúgu'tè latj guladxín xtídza'què'.

¹⁹ Lèzca' rnia': "¿Naru' cu gláquibe'inè' lè ni bönni' Israel?" Le nactè gláquibe'inè' lei. Ga rzu lau, bè'è didza' uláz queè' Dios Moisés, gnè:

Guncza' ga uzxé'ili',

Le gdxí'ida' bunách cunababgac lbi'ili'.

Ni'a quegac bunách cuta'yejni'i guna' ga leyli'.

²⁰ Gdöd ni' guctsquè' rugu ladxí' Isaías na', bè'è didza' uláz queè' Dios, gnè: Guladzöli neda' nup cutu gulaguilj neda'.

Buluí' lahua' lauquè' bönni' cutu gulanabè' neda'.

²¹ Na'a, ca nac quequè' bönni' Israel, bè'è didza' uláz queè' Dios Isaías na', gnè: "Gdu dza bulí na'a, bulidza' bunách cutún ca rna xtidza'a len ta'dá'baga' neda'."

11

Nup nulagac ladj bunách Israel

¹ Na'a rnia': ¿Naru' nubíj ladxè'è bunách Israel Dios? Cutu ca' nac cni. Néda'cza' naca' bönni' Israel. Naca' zxi'n xsoè' Abraham, len nababa' dí'a dza queè' Benjamín, zxi'nczè' Israel na'.

² Dios cutu nubíj ladxè'è bunách queè', nup na' gröczè' queè' dza ni'tè. ¿Naru' cu nózili' lè na' nayúj lu guich la'y ca na' benè' Elías? Bulidzè' Dios len buquíè' bunách Israel, gnè:

³ "Xan, chguludödcdè' bönni' glu'è didza' uláz quiu', len guluquindjè' yugu' bcugu la'y quiu' ga buzégui'gactu'-ba' lau' Li' bóa' bédxdau'. Tuza' neda' naga'na' quiu', ati' tè'nnè' ludöddè' ca' neda'."

⁴ Na'a, ¿bizxa didza' bubí'è Dios? Cni gnè: "Nun chí'igaccza'-nè' quia' tsonnlaj yu chi gayu'è bönni' cutu tu'zechu zxibquè' lau bdau' guiöj na' nazí' lei Baal."

⁵ Lèzca' cni nac dza ni zoaru' na'a, naga'ngac la'gac bunách Israel, nup na' gröczè' queè' Dios le ruzá' ladxè'è cni quequè'.

⁶ Chqui' nac le ruzá' ladxè'è cni quequè', cutu nac ni'a qui tu le gac lunè'. La'naru' guc ni'a qui tu le gac gunru', lè na' ruzá' ladxè'è queèru' Dios cutur gac tu le ruzá' ladxè'è queèru'.

⁷ ¿Bizxa caz gnaru' na'a? Lè na' gulaguiljè' bönni' Israel, cutu guladél-li'nè', san chguladél-li'nè' lei nup ni' gröczè' queè' Dios, ati' yezíca'rè' na', Dios benè' zid icj ládxi'dau'què'.

⁸ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna: "Dios benë' ga nacquë' chul nit." Cni benë', len zal-la' gac la'lé'inë' le runë' len la'yönnë' xtidzë'ë, cutu ca' nayéjní'cnë'. Cni nac quequë' ga rdxintë dza ni zoaru' na'a.

⁹ Ca nac lë ni bë'ë didza' ca' David, gnë':

Luhuöác le la'zõn lequë' lni quequë'

Len ca tu yal-lj ga la'rólinë'.

Lac ca' le lun ga la'chíxiné',

Len ca tu le uzí' la lequë'.

¹⁰ La'chúl yøj lauquë', cui la'lé'inë',

Len tsaz la'yechu cúdzu'quë' lu'ë yua'.

Ca gac lulá bunách cunacgac judío

¹¹ Na'a rnia: ¿Naru' gulachíxiné' bõnni' judío ga bdxintë gulanitië' tsaz? Cutu ca' guc ca', san guladá'baguë'ë xtidzë'ë Dios, ati' na'a Dios ru'ë latj lulá nup cunacgac judío quië gunë' ga luzxé'inë' lequë' bõnni' judío.

¹² Le glunë' bõnni' judío, gulachíxiné', ben ga bdxin quegac bunách yödzylyú ni le nac ca tu yöl-la' tshai'. Chqui' cni guc, guta' yöl-la' tshai' quegac nup cunacgac judío le gulanitië' bõnni' judío, szxónitër gata' quegac bunách yödzylyú ni cati' luhuöaquë' queë' Dios bõnni' judío na'.

¹³ Na'a rëpa' lbi'ili' cunacli' judío, rnia': Le naca' gbaz nasölë'ë Dios laugac nup cunacgac judío, runa' zxõn lë na' dë lu na'a

¹⁴ quië nazx ca' huac guna' ga luzxé'inë' lbi'ili' bõnni' uládz quia', len cni guna' ga lulé' la'quë'.

¹⁵ Chqui' guluhuöác queë' Dios bunách nacuá' gdu yödzylyú le gulunitië' xlatjqüë' bõnni' judío, szxónitër gata' quegac bunách yödzylyú na' cati' luhuöazië' xlatjqüë' na'. Gac ca rac cati' tu'bán nup chnatgac.

¹⁶ Chqui' rgu'ru' quizi queë' Dios cua nildau' rubijru' zi'al, lëzca' cua na' nagá'n nac quizi queë', len chqui' uzoaru' quizi queë' Dios luí yag, lëzca' lac quizi queë' zxuza' në'i yag na'.

¹⁷ Nacquë' la'quë' bõnni' judío ca zxuza' në'i tu yag olivo narúgugac, ati' lbi'ili', ca zxuza' në'i tu yag olivo guí'a, yajta'li' yag olivo dxi'a na', buazli' xlatjgac nup na' grúgugac, len ruzi'li' xbey luí len xchõni yag olivo dxi'a na'.

¹⁸ Qui lë ni na', cutu gun ba zxõn cuinli', cu uzoali' tsal' l' nup nacgac ca zxuza' në'i na' narúgugac. Chqui' run ba zxõn cuinli', ral-la' gnózili' clëg lbi'ili' rugáguli' luí yag na', san luí yag na' rugagu lbi'ili'.

¹⁹ Nazx ca' gnau': "Gularugu zxuza' në'i yag na' quië gac tsazia' neda' xlatjgac."

²⁰ Nactë didza' ru'u, san gularuguë' le cutu gulayejlë'ë ati' yajta'u li' yag na' le réjlë'u Dios. Qui lë ni na', cutu ral-la' gun ba zxõn cuinu', san ral-la' gádxinu' Dios.

²¹ Chqui' benë' leygac zxguia' Dios, nup na' nacgac gdu zxuza' në'i yag dxi'a na', gunë' zxguia' ca' li'.

²² Byutsca' na'a ca naquë' dxi'i ladxi' Dios, len ca runtsquë' ca' zxguia'. Le nactë runtsquë' zxguia' nup na' gulachixi, san naquë' dxi'i ladxi' len li'. Qui lë ni na', ral-la' gúnteczu' le rajlóz yöl-la' dxi'i ladxi' queë' na', cui gchuguë' ca' li' lu yag queë' na'.

²³ Lëzca' cni gac quequë' chqui' cutu luga'në' lu yöl-la' curejlë' quequë', tsajta'quë' leyúbl lu yag na', le napë' Dios yöl-la' huac gunë' ga tsajta'quë' lei leyúbl.

²⁴ Nacu' li' ca xzuza' në'i grugu lu yag olivo gui'a len yajta'u yag olivo dxi'a ga nutu nu udá' xzuza' në'i yag gui'a. Szxónitèr huac quequè', nup nacgac ca xzuza' në'i gdu qui yag dxi'a na', huac tsajta'què' leyúbl lu yag quegacczè' na'.

Ca gac lulá bunách Israel

²⁵ Bócha'adau', rē'nda' gnózili' lè ni bgachi', cui gun ba zxön cuinli' ca nac yöl-la' rejni'i queëli'. Guluhuóác zid ladxi' la'gac bunách Israel, ati' cni lacquè' ga gdxinr dza chnayazgac ga rna bē'è Dios yúgu'tè bunách cunacgac judío, nup na' ral-la' lulá.

²⁶ Töd na' gata' latj lulé' ca' yúgu'tè bönni' Israel, ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Gruj Sión Nu ruslá,

Len ugúa le cunác nungac zxi'n xsoè' Jacob.

²⁷ Lè ni nac didza' dzag gúnlena' lequè'

Cati' ugúa' dul-la' nabága'què'.

²⁸ Cni nac, guladá'baguè'è didza' dxi'a ati' Dios nubíj ladxè'è lequè' quiè gac ulali' lbi'ili', san nadxi'inè' ca' lequè' Dios, le grócze' queè' xuz xtau'què'.

²⁹ Tsaz runódzjè' Dios le runódzjè', len tsaz rulidzè' bunách.

³⁰ Ca na' nac queëli', zí'atèl cutu benli' ca rna xtidzè'è Dios, ati' na'a ruhuechi' ladxè'è lbi'ili' Dios le cutu glunè' ca rnè' bönni' judío,

³¹ lèzca' cni nac quequè' na'a, cutu tunè' ca rnè' Dios, san cni gacz ga gdxinr dza huechi' ladxè'è lequè' Dios, le ruhuechi' ladxè'è lbi'ili' na'a.

³² Dios bubíj ladxè'è yúgu'tè bunách quiè la'dá'baguè'è xtidzè'è, quiè gac huechi' ladxè'è yúgu'tè'.

³³ Zxöntèr nac yöl-la' tsahui' queè' Dios, lè na' nac yöl-la' rac zxön len yöl-la' rejni'i queè'. Nutu nu gac tsejni'i le nuzóè' Dios gunè', len cutu gac nu gnózi yugu' le runè' Dios.

³⁴ ¿Nuzxa caz gyejni'i le gza' ladxè'è Xanru'? ¿Nuzxa caz buzejni'i Lè'?

³⁵ ¿Nuzxa caz bi bunódzj queè' Dios quiè gun bayúdx bi ubi'è Dios qui?

³⁶ Yúgu'tè le dè narujgac lu në'è Dios, len tac lu në'è, len nacgac quiè uzi'è xbeygac. Gactecz queè' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

12

Ral-la' udód cuinru' quizi queè' Dios

¹ Bóchi' lza'adau'. Ruhuechi' ladxè'è rē'u Dios. Qui lè ni na' ráta'yua' lauli' udód cuinli' lu në'è Dios, gacli' ca tu le nac ban rgu'ru' lu në'è Dios, quiè gacli' quizi queè', le gac tu le gdzag ladxè'è Dios. Lè ni ral-la' gunli', le rajlóz le rej ladxí'ru'-nè' Dios.

² Cutur gunli' la' tuz ca tun bunách dza ni zoaru' na'a, san gul-gác bunách cub le nucubè' Dios icj ladxí'dau'li'. Gul-gún cni quiè gac gnózili' le nac dxi'a rē'nnè' Dios gunli', lè na' rdzag ladxè'è, len le nac gdu.

³ Na'a, le zoa le buzá' ladxè'è quia' Dios, rēpa' yúgu'tèli': Cutu gun ba zxön cuinli', le cural-la' gunli', san ral-la' gacli' nōxj ladxí' ca rbequi icjli', tsca nac yöl-la' rejle' queëli' Dios le bennè' qui queëli'.

⁴ Ca na' nac tuz gdu ca nayá' nabinru', zal-la' zian le nagudi' dzáglenru', len clég tuz dxin tun yúgu'tè le zian na' nagudi' dzáglenru',

5 lëzca' cni nac queëru'. Zal-la' zianru' zoaru', nacru' ca tuz le nayá' nabinru' le nacru' tuz len Cristo, ati' qui lë ni na' yúgu'tëru' nacru' tuz turu' len yeturu'.

6 Tu turu' dë lu na'ru' tu le bennë' queëru' Dios, ati' nadza'gac tu tu tsca nac le buzá' ladxë'ë qui queëru'. Bönni' na' Dios bunödziejë' queë' gu'ë didza' uláz queë', tsca rejlä'ë Lë', ral-la' gu'ë didza' bönni' na'.

7 Bönni' na' Dios bunödziejë' queë' gunë' xchinë', dxí'adau' ral-la' gunë' dxin na'. Bönni' na' Dios bunödziejë' queë' usëdnë' bunách, dxí'adau' ral-la' usëdnë' bunách.

8 Bönni' na' Dios bunödziejë' queë' uzéjni'në' bunách, dxí'adau' ral-la' uzéjni'në' lequë'. Bönni' bi unödziejë' qui nu yubl, gdu ladxë'ë ral-la' unödziejë'. Bönni' rna bé'inë' bunách, gdu ladxë'ë ral-la' gunë' cni. Bönni' ráclenë' lzë'ë, len yöl-la' rudziji ral-la' gunë' cni.

Yugu' le ral-la' gun nu naqui queë' Cristo

9 Ral-la' gdxí'ili' lza'li' gdu ládxí'li'.

Gul-cuasi le cunác.

Gul-güü' ládxí'li' gunli' le nac dxí'a.

10 Gul-dxí'i-cnë' lza'li' ca nadxi'igacli'në' bóchi'czli'.

Ca runli'në' ba la'n lza'li' ral-la' gunli' ga gacrë' blau lza'li' ca nacli' la' cuinzli'.

11 Gul-tiptecz ládxí'li' len cutu gacli' zxhuëd.

Gul-gún xchinë' Xanru' gdu ládxí'li'.

12 Gul-dziji le zoa le runli' löz.

Gul-cóz zxön ladxí' cati' bi rzaca' rgui'li'.

Gul-lídzteczë' Dios.

13 Gul-nódzj quegac bunách queë' Cristo tsca nayadzjcnë'.

Gul-güü' latj ga la'cuá' nup ta'dxín queëli'.

14 Gul-náb-në' Dios gunë' dxí'a quegac nup ta'bía ládxí'gac lbi'ili'.

Gul-náb gac dxí'a quequë', len cutu udxiali' lequë' dö'.

15 Gul-dzíjilen nup tu'dziji.

Gul-cödxlen nup ta'bódx.

16 Gul-gác tuz len lza'li'.

Cutu gun ba zxön cuinli', san gul-gún-que' tsaxzón bönni' nöxj ladxí'.

Cutu gáquili' chnadé-li'li' yöl-la' rejni'li' gdu.

17 Nutu nu ubi'ili' qui, cu gua'li' dö' qui nu rua' dö' queëli'.

Gul-gún dxí'a quegac yúgu'të bunách.

18 Chqui' huac, tsca sáqui'li', gul-cóz dxí'a len yúgu'të bunách.

19 Böchi' lza'adau', cutu uzi' lali' bunách la' lbi'izli', san gul-güü' latj ubi'ë Dios quegac bunách na', le nayúj lu guich la'y le rna: "Néda'cza' uzi' la'. Neda' ubi'a quegac bunách." Cni gnë' Xanru' Dios.

20 Lëzca' cni rna: "Chqui' zoë' bönni' curdzaguë' li' dxí'a len rdunë', bë'ë le gahuë'. Chqui' rbidxë' nis, bë'ë le gui'jë'." Catí' gunu' cni, gunu' ga utui'në' bönni' na'.

21 Cutu gu'u latj uxícj li' le cunác, san buxícj le cunác na', ugunu' dxin le nac dxí'a.

13

¹ Yúgu'téli' ral-la' gunli' ca ta'né' bönni' yúlahui'. Dioscz budödé' lu na'quë' yöl-la' uná bé' napquë', len nucu'ë xlatjquë' bönni' ni dë lu na'quë' yöl-la' uná bé'.

² Qui lë ni na', nu rdá'baga' yúlahui' rdá'baga' le nuzóë' Dios, ati' nup ta'dá'baga' cni, grugu quegac.

³ Nacu'ë bönni' yúlahui', clëg quië luzeynë' ba nadx nu run le nac dxi'a, san quië luzeynë' ba nadx nu rua' dö'. Chqui' rë'nnu' gunu' ga cutu luzeynë' li' ba nadx, ben le nac dxi'a, ati' uruju' dxi'a lauquë'.

⁴ Naquë' bönni' yúlahui' ni'a në'ë Dios quië gáclenë' li', san chqui' runu' le cunác, ral-la' gádxinu', le cutu nu'ë daduz xuyág yúlahui'. Naquë' ni'a në'ë Dios quië uzi' lé', gunë' zxguia' nu rua' dö'.

⁵ Qui lë ni na' run bayúdx gunli' ca rnë' bönni' na' dë lu në'ë, clëgz le budödé' Dios lu në'ë gunë' lbi'ili' zxguia', san lëzca' quië soa dxiz ládxí'dau'li' lahuë' Dios.

⁶ Qui lë ni na' ca' rguixzj lazli' qui yúlahui', le nacquë' bönni' yúlahui' ni'a në'ë Dios len tunë' le nudödé' lu na'quë'.

⁷ Gul-quízjx yúgu'të bunách le rál-la'li' quequë'. Gul-quízjx lazli' lu na' nu ral-la' uquízjx lazli'. Gul-quízjx dumí nu ral-la' quízjli'. Gul-gadxi nu ral-la' gádxili', len gul-gún ba la'n nu ral-la' gunli' ba la'n.

⁸ Nutu nu bi ral-la' gál-la'li' qui, san tuz ral-la' gdxí'ili' lza'li', le chben gdu ca rna bé' zxba queë' Dios nu nadxí'i lzë'i.

⁹ Cni ta'ná bé' zxba na':
Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'.
Cutu gdöddu' bunách.
Cutu cuanu'.

Cutu gneu' qui lza'u le cunác.

Cutu së ladxu'u le dë qui lza'u.

Yugu' zxba ni len yúgu'të zxba yezica', udx gun nu run ca rna didza' rna cni: "Bdxí'i lza'u ca nadxí'i cuinu'."

¹⁰ Nu na' nadxí'i lzë'i cutu bi run qui lzë'i le cunác. Cni nac, nu na' nadxí'i lzë'i run gdu ca rna bé' zxba queë' Dios.

¹¹ Gul-gún cni le nózili' ca rac dza ni zoaru' na'a, len nózili' ca' chbdxin dza uspán ládxí'li' ca rubán nu chgux, le chzoar gal-la' dza ularu' lu le cunác ca guc cati' ní' gzu lauru' réjlë'ru' Cristo.

¹² Ga zoaru' na'a nac ca chdzö'l, ati' chzoa töd rë' na', san ga na' zoë' Cristo nac ca lahui' dza ati' chzoa tsajsoaru' ni'. Qui lë ni na' ral-la' uca'nru' le tun bunách ga chul xöhui'. Ca na' rugacu cuinë' le run chi'i lé' lu gdil-l bönni' rijë' gdil-l, ral-la' taru' lu yení' queë' Dios, le gun chi'i rë'u lu na' tu' xöhui'.

¹³ Quië gunru' cni ral-la' gunru' dxi'a ca ral-la' gun nu rda lahui' dza. Cutu ral-la' súdxiru' len cutu gágulë'ru'. Cutu ral-la' gunru' le cunác len clëg le gun ditj rë'u. Cutu ral-la' tíl-lenru' lza'ru' len cutu uzxé'iru' lza'ru'.

¹⁴ Na'a, ral-la' un cunli' lu icj ládxí'dau'li' ca naquë' Xanru' Jesucristo, len cutu güi' ládxí'li' gunli' le rzë ládxí'li' lu yöl-la' bunáchz queë'li'.

14

Cutu si' quídza'ru' böchi' lza'ru'

¹ Gul-güi' latj gun tsaxxón lbi'ili' nu rejlä' Cristo zal-la' cutu nac gdu ca rejlä' Lë' nu na'. Cutu tíl-lenli' nu na' ca nacgac le runi nu na' huac nu gun.

² Ca nac lë ni, nacu'ë bönni' runi lequë' huac lahuë' yúgu'të le tagu bunách, san yela'quë' bönni', cunác gdu ca ta'yejlë'ë Cristo, tahuë' tuz le raz ruzoaru'.

³ Na'a, bönni' na' rahuë' yúgu'të cutu ral-la' uzóë' tsala' bönni' cutu rahuë' yúgu'të, len lëzca' cni, bönni' na' cutu rahuë' yúgu'të cutu ral-la' si' quidzë'ë bönni' na' rahuë' yúgu'të, le nazí' lu në'ë Dios gropë' bönni' na' ta'yejlë'ë Cristo.

⁴ ¿Nuzxa caz lí, rzi' quidzu'u bönni' huen dxin qui nu yubl? Bönni' na' naquë' huen dxin queë' Dios, lahuë' Xanczë' urujë' tsahui' o cutu urujë' tsahui'. Urujë' tsahui' lahuë' Dios, le gunczë' Xanru' Dios ga urujë' tsahui'.

⁵ Nazx ca' zoë' bönni' runrë' zxön tu dza ca runë' zxön yezica' dza, ati' bönni' yubl, tuz ca runë' zxön yúgu'të dza. Tu turu' ral-la' usédtsca'ru' chqui' nac dxi'a le runru'.

⁶ Bönni' na' runë' zxön tu dza, runë' lei zxön quië tsej ladxë'ë Xanru', ati' bönni' na' cutu runë' zxön dza na', quië tsej ladxë'ë Xanru' cutu runë' zxön dza na'. Lëzca' cni, bönni' na' rahuë' yúgu'të, rahuë' cni quië tsej ladxë'ë Xanru', le rë'ë Dios: "Xclenu'", ati' bönni' na' cutu rahuë' yúgu'të, cutu rahuë' lei quië tsej ladxë'ë Xanru', len rë'ë ca' Dios: "Xclenu'."

⁷ Cutu zoë' nabanë' queëzë' nitüë' bönni' ladjru' rë'u, len cutu ratië' queëzë' nitüë' bönni'.

⁸ Chqui' zoaru' nabanru', quië tsij lãdxi'ru'-në' Xanru' zoaru' nabanru', len chqui' gatru', quië gac yöl-la' ba queë' Xanru' gatru'. Cni nac, chqui' zoaru' nabanru' o chqui' gatru', náquiczru' queë' Xanru'.

⁹ Qui lë ni na' ca' gutië' Cristo len bubanë', quië gaquë' Xangac nup chnatgac len nup nabangac.

¹⁰ Na'a lí, ¿bizx quië rulág yudxu' böchi' lza'u? ¿Bizx quië ruzú' tsala' böchi' lza'u? Yúgu'tëru' gdxinru' lahuë' Cristo ga cuequi xbeynë' rë'u.

¹¹ Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Rnë' Xanru': "Ni'a quia' néda'cza',

Luzechu zxiBgac lahua' neda' yúgu'të bunách.

La'guixjö' yalj lulu naca' Dios."

¹² Cni nac, cuequi xbeynë' yúgu'tëru' Dios.

Cutu gunru' ga gchixi gnignë' böchi' lza'ru'

¹³ Qui lë ni na', cutur ral-la' ulág yudxru' lza'ru', san ral-la' gun yudxru' cui gunru' ga gchixi gnignë' böchi' lza'ru', len cui gunru' ga gunë' dul-la' lza'ru' na'.

¹⁴ Nözcza' cutu bi dë le ráguru' le gac gun ga cutur nacru' dxi'a lahuë' Dios, ati' rajlóz lë ni didza' bë'ë Xanru' Jesús. Chqui' ráquinë' bönni', zoa bi gac gun ga cutur naquë' dxi'a lahuë' Dios, queë' bönni' ni, cni nac.

¹⁵ Chqui' rushui'nnu' böchi' lza'u, le ragu' le runi lë' cural-la' gáguru', cutu runu' ca ral-la' gun nu nadxí'i böchi' lzë'i. Cutu bi ral-la' gagu' le gun ga gac chop ladxë'ë bönni' na', gutië' Cristo uláz queë'.

¹⁶ Qui lë ni na', cutu bi gunli' le gun ga la'në' xöhui' bunách qui le runi lbi'ili' nac dxi'a.

¹⁷ Cati' rna bé'inë' rë'u Dios, cutu rui' lãdxi'ru' le gui'j gáguru', san rui' lãdxi'ru' gacru' tsahui' len soaru' dxi lãdxi', len udzjiru', yugu' le gac gunru' le zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y.

¹⁸ Núti'tëz nu run xchinë' Cristo ca nacgac lë ni, run le rdzag ladxë'ë Dios, ati' urúj dxi'a laugac bunách.

¹⁹ Qui lë ni na' ral-la' gunru' le lun ga gata' quegac bunách le rbequi dxi lãdxi'ru', len le lun tsutsu turu' yeturu' ca réjlë'ru' Cristo.

²⁰ Cutu bi ral-la' gagu' le gun ga gac chop ladxí' nu na' nuzóë' Dios. Nactë le ta'ná bunách: "Yúgu'të dë latj gáguru'", san gunru' le cunác chqui' gunru' ga gchixi gnignë' lza'ru' ni'a qui lë na' ráguru'.

²¹ Dxi'ar gac cutu gagu' bëla' len cutu gui'ju' xisi uva, len cutu bi gunu' le gun ga gchixi gnignë' böchi' lza'u, o le gun ga gac chop ladxë'ë, o le gun ga huöta' ggul ladxë'ë ca rejlé'ë Cristo.

²² Chqui' réjlë'u dë latj bi gunu', ral-la' gunu' cni lahuë' Dios ga zu' tuzu'. Bica' ba bönni' na' cutu ruxös lë' ladxí'dau'huë' ni'a qui lë na' runi lë' dë latj gunë',

²³ san bönni' na' rac chop ladxë'ë ni'a qui le rahuë', nabaguë'ë zxguia', le runë' le cutu runi lë' dë latj gunë'. Nac dul-la' yúgu'të le runru', le cutu runi rë'u dë latj gunru'.

15

Gunru' le rdzag ladxë'ë böchi' lza'ru'

¹ Qui lë ni na', chqui' nacru' tsutsu ca réjlë'ru' Cristo, ral-la' gua' glenru' nup na' nöta' nagúl ladxí'gac ca ta'yejlë' Cristo. Cutu ral-la' gunru' le rdzag ladxí'ru' la' cuinzru'.

² Yúgu'tëru' ral-la' gunru' le rdzag ladxë'ë böchi' lza'ru' quië gac dxi'a queë', len gáp ladxë'ë ca rejlé'ë Cristo.

³ Cni ral-la' gunru', le cutu benë' Cristo le bdzag ladxë'ë la' cuinzë', san guc queë' ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Dubága'gac neda' didza' xöhui' glui' nup gulanë xöhui' quiu' Li', Dios."

⁴ Yúgu'të le guluzujë' lu guich la'y dza ni'të, guluzujë' lu guich quië usëdi rë'u. Lë na' nayúj lu guich la'y run ga rbözru' xön ladxí' len ruhuí' xön rë'u. Qui lë ni na' zoa le runru' löz.

⁵ Rnabda'-në' Dios, Nu run ga rbözru' xön ladxí' len Nu ruhuí' xön rë'u, gunë' ga gacli' tuz ca runi lbi'ili', gacli' ca na' rë'nnë' Jesucristo.

⁶ Cni ral-la' gunli' quië gacli' tuz, tsazxön cu'li'-në' yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo.

⁷ Qui lë ni na', quië gac yöl-la' ba queë' Dios, gul-sí' lu na'li' tuli' yetuli' ca na' Cristo gzxí' lu në'ë ca' rë'u.

⁸ Cni ral-la' gunli', le rëpa' lbi'ili': Bidë' Jesucristo, gúclenë' bunách judío ati' cni bulu'ë lahui nac gdtutë li didza' ru'ë Dios, ati' benë' ga guludxín le gzxí' lu në'ë Dios unödzejë' quequë' xuz xtau'tu'.

La'yöni didza' dxi'a bunách gza'a

⁹ Bidë' ca' Cristo quië benë' ga la'gú'u Dios yöl-la' ba nup cunacgac judío le ruhuechi' ladxë'ë lequë' Dios. Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna:

Qui lë ni na', laugac bunách gdtutë yödzyú,

Ülu'a lahui le nacu' Li',

Len gul-la' quiu' yöl-la' ba.

¹⁰ Ga yubl nayúj lu guich la'y, rna:

Lbi'ili', bunách gdtutë yödzyú,

Gul-dzjilen bunách queë' Dios.

¹¹ Ga yubl nayúj ca' lu guich la'y, rna:

Gul-cu'ë Xanru' yöl-la' ba,

Yúgu'tëli' cunacli' judío.

Gul-tsjí ladxí'li' Lë',

Yúgu'tëli' zoali' gdtutë yödzyú.

12 Lëzca' cni buzujë' lu guich Isaías le rna:
 Gla' lahui Nu nabáb di'a dza queë' Isaí.
 Gac blau Nu na' quië gna be'i nup cunacgac judío.
 Nup ni lun löz Lë'.

13 Rnaba' lahuë' Dios, Nu run ga runru' löz, gunë' ga udzjitsquili' len ga soali' dxi ladxí' le réjje'li' Lë', len gunë' ga gac gdu ca runli' löz, le zoalen lbi'ili' yöl-la' huac queë' Dios Bò' La'y.

14 Böchi' lza'adau'. Chnözczda' rúnteczli' le nac dxi'a len dëtsca queëli' yöl-la' rejni' quië gac uzéjini' lza'li'.

15 Na'a naca' rugu ladxí', ruzuja' queëli' lu guich ni, böcha'a, rusá'a ladxí'li' le zoa le buzá' ladxë'ë quia' Dios.

16 Qui lë ni na' runa' xchinë' Jesucristo laugac bunách cunacgac judío, len runa' lban qui didza' dxi'a queë' Dios, quië gac ugu'a lu në'ë Dios bunách cunacgac judío, nup na' gröczë' queë' Lë' Dios Bò' La'y. Lacquë' ca tu le rgu'ru' lu në'ë Dios, le rdzag ladxë'ë Lë'.

17 Na'a, le rúnlena' tsaxxón Jesucristo dxin, dë lu na'a gdzag ladxa'a ca nac le nuna' lu xchinë' Dios.

18 Lëzca' rurúguida' gnia' ca nac lë na' benë' Cristo lu na'a neda', benë' ga tun ca rna xtidzë'ë Dios bunách cunacgac judío. Lë ni benë' Lë', bugunë' dxin didza' bë'a neda' len yugu' dxin bena' neda'.

19 Lu na'a neda' bugunë' dxin ca' le nacgac bë' bulu'ë lahui Lë' len yugu' yöl-la' huac zxön benë', len yöl-la' huac queë' Dios Bò' La'y gzoalen neda'. Cni guc, gzu lahua' runa' lban lu yödZ Jerusalén, ati' gdu zbi'il ga rdxintë luyú Ilírico, chnuna' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Cristo.

20 Bë' ladx'a bena' lban qui didza' dxi'a ga cutu gulayöni bunách ca nac queë' Cristo. La'naru' guna' lban ga chgulayöni bunách, guna' neda' ca runë' bönni' ruguel-lë'ë lahui dxin zxön chnunë' bönni' yubl.

21 Ca bena' neda' nac ca na' nayú lu guich la'y, rna:
 La'le'i nup nacué' ga nutu nu ben lban queë' Lë',
 Len la'yejni'i nup gatga gulayöni ca nac queë'.

Rë'nnë' Pablo tsijë' Roma

22 Qui lë ni na', zal-la' zian lzu gu'nda' guida' ga zoali', cutu guc guida'.

23 Na'a, chbudx bena' dxin quia' yugu' latj ni, len chrë'nda' zian iz guida' ga zoali'.

24 Qui lë ni na', cati' tsija' luyú España, töda' ga zoali' lbi'ili', le runa' löz duyúa' lbi'ili', len udzjilenda' lbi'ili'. Töd ni' huac ugu'li' neda' nöz.

25 Na'a ral-la' tsija' Jerusalén, tsju'a ni' tu le gaclen nup ni' náquigac queë' Cristo.

26 Cni guna', le guladzág ladxí'quë' bönni' nacu'ë luyú Macedonia len luyú Acaya, gulutubë' bi tu'nödziejë' quegac bunách yechi' dzaggac bunách queë' Cristo, nacu'ë Jerusalén.

27 Guladzág ladxí'quë' bönni' cunacquë' judío glunë' lë ni. Le nactë nac tu le tal-lë'ë quegac bunách judío ni'. Chqui' bönni' cunacquë' judío tu'zi'ë xbey le nacgac queë' Dios ni'a qui le nungac bunách judío, lëzca' ral-la' lácienë' bunách judío na', lugunë' dxin le dë quequë'.

28 Qui lë ni na', cati' udx udöda' lu na'gac bunách judío lë na' gulunödziejë' bönni' ni, ni'r töda' ga zoali' lbi'ili' cati' tsija' luyú España.

29 Cati' guida' ga zoali', runa' löz gdxínlena' yúgu'të le ruzi'ru' xbey ni'a qui didza' dxi'a queë' Cristo.

³⁰ Ni'a queë' Xanru' Jesucristo len ni'a qui yöl-la' nadxi'i ruchizië' icj lãdxi'dau'ru' Dios Bö' La'y, ráta'yua' lauli', böcha'adau', ulidzli'-në' tsaxón len neda' Dios, gnábili'-në' gáclenë' neda'.

³¹ Gul-náb lahuë' Dios gunë' ga ulá' neda' lu na'queë' bönni' cuta'yejlë'ë nacu'ë luyú Judea, len gunë' ca' ga la'dzág lãdxi'queë' la'zi'ë lë na' tsju'a bönni' nacqueë' queë' Cristo, nacu'ë Jerusalén.

³² Gul-náb ca' lahuë', chqui' nac ca rë'nnë' Dios, gunnë' neda' latj gdxina' queë'li' len yöl-la' rudziji quia', quië uzi' lãdxi'lëna' lbi'ili'.

³³ Na'a rnabda'-në' Dios, Nu run ga zoaru' dxi ladxi', sóalenë' yúgu'tëli'. Ca' gac.

16

Tu'gáp Dios Iza'gac bunách queë' Cristo

¹ Rgu'a-nu lu na'li' Febe, ngul zanru' da'nu Xanru'. Nacnu ngul huen dxin queë' Dios dzagnu bunách queë' Cristo lu yödZ Cencrea.

² Uláz queë' Xanru' gul-sí' lu na'li'-nu ngul na', ca ral-la' lun bunách queë' Cristo. Gul-gaclen lënu, unödZjli' queënu bititëz bi rquinnu. Lëcznu gúclennu bunách zian, len gúclennu ca' neda'.

³ Gul-gáp Dios Priscila len Aquilo, nup na' glunlen neda' tsaxón dxin queë' Jesucristo.

⁴ Chopë' ni guladödë' ga gzoa banádx latië' quië glunë' ga cugatia' neda', ati' rëpa' lequë': xclenli', len clëg neda'z, san lëzca' të'ë lequë': xclenli', yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' gap nacuá' bunách queë' Cristo cunacgac judío.

⁵ Gul-gáp ca' Dios bunách queë' Cristo tu'dubë' lu yu'u lidxquë' Priscila len Aquilo na'. Gul-gáp ca' Dios Epeneto, bönni' na' nadxi'ida'. Bönni' ni gyejlë'ë Cristo ziatël ca yúgu'të bunách luyú Acaya.

⁶ Gul-gáp Dios María, ngul na' bennu dxin zxon queë' Cristo ga ni' rudubli' lbi'ili'.

⁷ Gul-gáp Dios Andrónico len Junias, yugu' bönni' uládz quia'. Bönni' ni guladzúnlenë' neda' tsaxón lidx guia, len nadél-la'queë' latj blau ladj bönni' gbaz nasölë'ë Cristo. Lëzca' gulayejlë'ë Cristo zí'al ca neda'.

⁸ Gul-gáp Dios Amplias, bönni' na' nadxi'ida' le náquinë' queë' Xanru'.

⁹ Gul-gáp Dios Urbano, bönni' na' bënlenë' netu' tsaxón dxin queë' Jesucristo. Gul-gáp ca' Dios Estaquis, bönni' na' nadxi'ida'.

¹⁰ Gul-gáp Dios Apelles, bönni' na' nac bë' rejle'ë Cristo. Gul-gáp ca' Dios nup nacuá' lidxë' Aristóbulo.

¹¹ Gul-gáp Dios Herodión, bönni' uládz quia'. Gul-gáp ca' Dios nup nacuá' lidxë' Narciso, ta'yejlë'ë Xanru'.

¹² Gul-gáp Dios Trifena len Trifosa, ngul na' tunnu dxin queë' Xanru'. Gul-gáp ca' Dios Pérsida, ngul na' bennu dxin zxon queë' Xanru', ati' nadxi'iru'-nu.

¹³ Gul-gáp Dios Rufo, bönni' rö queë' Xanru'. Gul-gáp ca' Dios xnë'ë Rufo na', nacnu ca' ca xna'cza'.

¹⁴ Gul-gáp ca' Dios Asíncrito, len Flegonte, len Hermas, len Patrobas, len Hermes, lenca' yugu' böchi' lza'ru' da'queë' Xanru', nacuá'lenë' lequë'.

¹⁵ Gul-gáp ca' Dios Filólogo len Julia, len Nereo, len ngul zanë' Nereo na', lenca' Olímpas len yúgu'të böchi' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo, nacuá'lenë' lequë'.

¹⁶ Gul-gáp Dios Iza'li', unída'li' lza'li' lu yöl-la' nadxi'i queë'li'. Tu'gapë' Dios lbi'ili' yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' gap nacuá' bunách queë' Cristo ni.

17 Na'a, ráta'yua' lauli', bócha'adau', gul-gún ga lac bè' nup tun ga grujli' chopl len tun ga gchixi gníguili', le tu'sédi le cutu rajlóz le nazédli'. Gul-cuít ga nacué' bunách cni

18 le cutu tun xchiné' Jesucristo. Tuné' dxin quié bi gata' quégaczé', len ta'z'í yé'iné' yugu' bönni' nöxj ladxi', tu'guné' dxin didza' nöxj ladxi' len didza' tséjé'ru' le cunác.

19 Rzé didza' ca na' runli' ca rna xtidzè'è Xanru', ati' ta'yöni yúgu'tè bunách. Qui lé ni na' rudzijda' ni'a qui le runli' lbi'ili'. Na'a, rè'nda' gacli' sina' gunli' le nac dxi'a, len clég gunli' le cunác.

20 Dios, Nu run ga zoaru' dxi ladxi', zi'a guné' ga uxicjli' Satanás, tu' xöhui'. Rnaba' lahué' Xanru' Jesucristo uzá' ladxè'è queéli' le gaclen lbi'ili'.

21 Rugapbi' lbi'ili' Dios bi'i Timoteo, bi'i na' rúnlenbi' neda' tsazxón dxin. Tu'gapè' ca' lbi'ili' Dios Lucio len Jasón len Sosípater, yugu' bönni' uládz quia'.

22 Neda', Tercio, ruzuja' lu guich didza' ni ru'è Pablo, rugapa' ca' lbi'ili' Dios, dzagué' neda' Xanru'.

23 Rugapè' ca' lbi'ili' Dios Gayo, bönni' ni ru'è neda' latj zoa' lidxè', len ru'è ca' latj tu'dúb ni yúgu'tè bunách queè' Cristo. Rugapè' lbi'ili' Dios Erasto, bönni' yu'lu lu né'è dumí qui yödz ni. Rugapè' ca' lbi'ili' Dios Cuarto, bóchi'ru'dau'.

24 Rnabda'-né' Xanru' Jesucristo uzá' ladxè'è queéli' yúgu'tèli' le gaclen lbi'ili'. Ca' gac.

Yöl-la' ba Dios

25 Na'a, rgu'tu'-né' yöl-la' ba Dios, Nu gac gun tsutsu lbi'ili' ca' nac didza' dxi'a runa' lban qui, len ca' nac lban runa' ca' nac queè' Jesucristo, len ca' nac le bulu'è lahu' Dios qui le bgachi' queè', lé na' bucaché'è Lè' dza' ni'tè ga bdxintè na'a dza'.

26 Na'a chbulu'è lahui lé ni yugu' lu guich guluzujè' bönni' glu'è didza' uláz queè' Dios ca' na' gnaczè' Dios, Nu zoatecz. Na'a rac lban qui laugac yúgu'tè bunách quié gac la'yejlè' Cristo len lun ca' rna xtidzè'è.

27 Ni'a qui le bené' Jesucristo, gactecz yöl-la' ba queè' la'z dui Dios, Nu ractèrcz. Ca' gac.

DIDZA ZIAL BSÖLËË PABLO YÖDZ CORINTO

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacué' Corinto

¹ Ca rè'ncznë' Dios bulidzë' neda', Pablo, quië gaca' gbaz queë' Jesucristo. Runë' neda' tsaxxón böchi'ru' Sóstenes.

² Rugapa' Dios lbi'ili', böchi' lza'adau', rudubli' queë' Dios lu yödZ Corinto, len nacli' quizi queë' Dios le nacli' tuz len Jesucristo. Dioscz bulidzë' lbi'ili' quië gáquili' quizi queë' tsaxxón len yúgu'të nup nacua' yúgu'të latj len tu'lidzë' Dios, tu'gunë' dxin lë' Xanru' Jesucristo, Xanquë' lenca' Xanru'.

³ Ráta'yua' lahuë' Xuzru' Dios len lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládx'i'dau'li'.

Yugu' le ruzi'ru' xbey le náquiru' queë' Cristo

⁴ Réptecz'a-në' Dios: "Xclenu'" ca nac queëli', le zoa le buzá' ladxë'ë queëli' Dios le nacli' tuz len Jesucristo.

⁵ Le nacli' tuz len Cristo, Dios chnagu'tsquë' xnözi queëli' yúgu'të le naqui queë'. Ráclenë' lbi'ili' ca nac yúgu'të didza' rui'li' len runë' ga réjni'li' yúgu'të.

⁶ Cni nac, le gzxi' lu na'li' gdu ládx'i'li' le runtu' lna' lau ca nac queë' Cristo.

⁷ Qui lë ni na', cutu bi ryadzj queëli' qui le runnë' queëru' Dios Bö' La'y, tsal ni rbözi' dza na' gla' lahuë' Xanru' Jesucristo.

⁸ Lëczë' utipë' ládx'i'li' quië gac gua' glenli' yúgu'të ga gdxintë dza udx, cui gac nu bi gnë queëli' dza ni' huödë' Xanru' Jesucristo.

⁹ Dios runë' ca rnë', len Lëczë' bulidzë' lbi'ili' quië gacli' tuz len Zxi'në', Xanru' Jesucristo.

Narujgac chopl bunách queë' Cristo nacué' Corinto

¹⁰ Ni'a queë' Xanru' Jesucristo ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gul-gún tuz xtídza'li' yúgu'tëli'. Cutu grujli' chopl, san gul-gác tuz ca rza' ládx'i'li', len ca runi lbi'ili'.

¹¹ Cni rëpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', le gulaguíxjö'në' neda' ca runli' bönni' nacué' lidxnu Cloé, ta'në' rdil-l dídza'li'.

¹² Lë ni rnia': "Nadzál didza' rui'li' tu tuli'." La'li' rnali' da'li' Pablo. Yela'li' rnali' da'li' Apolos. Yela'li' rnali' da'li' Cefas, ati' yela'li' rnali' da'li' Cristo.

¹³ ¿Naru' brujtsë' chopl Cristo? ¿Naru' gda'tsa' neda', Pablo, lë'i yag cruz uláz queëli'? ¿Naru' bdílsai' nis quië gacli' tuz len neda'?

¹⁴ Rëpa'-në' Dios: "Xclenu'", le cutu buquila' nis nitúr lbi'ili', san chopzë' Crispo len Gayo.

¹⁵ Qui lë ni na' cutu gac gnali' bdil-li' nis quië gacli' tuz len neda'.

¹⁶ Lëzca' buquila' nis Estéfanas, len nup nacua' lidxë'. Cutu rajneyda' chqui' buquila' nis nu yubl.

¹⁷ Bsölë'ë neda' Cristo, clëg quië uquila' bunách nis, san quië guna' lban qui didza' dxi'a. Ru'a didza', san clëg lu yöl-la' rac szxöni queëcza', cui ucacha'a yöl-la' huac qui le benë' Cristo lë'i yag cruz.

Cristo napczë' yöl-la' huac len yöl-la' rejni'i queë' Dios

¹⁸ Nup nacgac chul nit taqui ca'z nac lban runru' queë' Jesús, ca na' gutië' lë'i yag cruz, san rë'u na' nularu', ráquibe'iru' dzag lei yöl-la' huac queë' Dios uslá rë'u.

19 Cni nac, le nayúj lu guich la'y, rna:
Guna' ga huöac daduz yöl-la' rac szxöni
Quegac nup tac szxöni.
Tsla'l uca'na' yöl-la' rejni'i
Quegac nup ta'yejni'i szxöni.

20 ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' réjni'në' szxöni? ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' nazëdtsquë'? ¿Bizxa caz uzi'tsë' xbey bönni' nabé'itsquinë' ru'ë didza'? Dios chbenë' ga böac ca'z yöl-la' rejni'i quegac bunách yödzyú ni.

21 Dios, lu yöl-la' rejni'i queë', cutu bë'ë latj lunbë' Lë' bunách yödzyú ni ni'a qui yöl-la' rac szxöni quequë'. Dios bdzag ladxë'ë buslé' nup ta'yejlë' Lë' ni'a qui lban na' runru', zal-la' taqui bunách ca'z nac.

22 Të'nnë' bönni' judío la'lë'inë' yöl-la' huac nacgac bë', ati' bönni' gza'a ta'guiljë' yöl-la' rejni'i.

23 Rë'u ni runru' lban queë' Cristo, ca na' gutië' lë'i yag cruz. Le nactë, lban runru' ca gutië' Cristo, run ga ta'chixi ta'nigui bunách judío, ati' yezica' bunách taqui ca'z nac.

24 Nup na' bulidzë' lequë' Dios, zal-la' nacquë' bönni' judío o bönni' gza'a, táquibe'inë' napczë' Cristo yöl-la' huac queë' Dios len yöl-la' rejni'i queë' Dios.

25 Taqui bunách yödzyú ni le benë' Dios nac bë' cunözi naquë', san lë na' benë' napr yöl-la' rejni'i ca yöl-la' rejni'i quegac bunách. Taqui le benë' Dios nac bë' nacuídi'në', san lë na' benë' napr yöl-la' huac ca yöl-la' huac quegac bunách.

26 Na'a, böchi' lza'adau', gul-tsjnéy ca gucli' cati' bulidzë' lbi'ili' Dios. Cutu bítsa'quë' ladjli' zian bönni' ta'yejni'në' lu yöl-la' bunáchz quequë', len cutu bítsa'quë' ladjli' zian bönni' uná bë', len clëg zian bönni' nacquë' blau.

27 Yugu' bönni' na' gröë' Dios, taqui bunách yödzyú ni cunözi nacquë'. Cni benë' Dios quië gunë' ga lutu'i nup ta'yejni'i. Lëzca' cni gröë' Dios nup nacuídi'gac yödzyú ni quië gunë' ga lutu'i nup nalgac.

28 Lëzca' cni, nup na' gröë' Dios, taqui bunách yödzyú ni nacquë' ca'z len cutu bi nacquë', len nacuídi'quë'. Cni benë' Dios quië gunë' ga lugá'n ca'z lë na' tun zxön bunách yödzyú ni.

29 Qui lë ni na', nutu nu gac gun ba zxön cuini lahuë' Dios.

30 Dioscz benë' ga nacru' tuz len Jesucristo, len benë' ga napru' yöl-la' rejni'i queë' Cristo. Le naquë' tuz len rë'u Cristo, nuhuöacru' tsahui', len náquiru' quizi queë' Dios, len nularu'.

31 Nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna: "Chqui' zoa nu bi rë'ni gun zxön, ral-la' gun zxön Xanru'."

2

Lban runru' queë' Cristo, ca gdë'ë lë'i yag cruz

1 Cni guc, böchi' lza'adau', cati' bdxina' queë'ë'. Bena' lban lauli' qui xtidzë'ë Dios, clëg len yöl-la' rejni'i quia', len cutu bë'a didza' lu yöl-la' rac szxöni quia'.

2 Cati' ni' gzóalena' lbi'ili', bë' ladxa'a cugu'a didza' qui le yubl, san tuz ca nac queë' Jesucristo bë'a didza', ca na' gdë'ë lë'i yag cruz.

3 Gzóalena' lbi'ili' lu yöl-la' rcuidi' quia', ati' lu yöl-la' radxi quia' gzxiztsca'.

4 Bé'lëna' lbi'ili' didza' len bena' lban qui xtidzë'ë Dios, clëg ca tui' didza' bunách lu yöl-la' rac szxöni quegacz, san gzóalënë' neda' Dios Bö' La'y, ati' gzóalen neda' yöl-la' huac queë' Dios, le guc bë' nac gdutë li didza' bë'a.

⁵ Cni bena' quië gac tséjlë'li' Dios, clëg le byónili' yöl-la' rac szxöni quegac bunách, san le blé'ili' yöl-la' huac queëczë' Dios.

Dios Bö' La'y runë' ga núnbë'ru'-në' Dios

⁶ Rui'tu' didza' lu yöl-la' rac szxöni laugac nup chnacr gdu ca ta'yëjlë' Dios. Yöl-la' rac szxöni ni cutu nac ca le napgac bunách yödzyly ni, len cutu nac ca le napquë' bönni' ta'ná bë'ë dza ni zoaru' na'a, nup na' ta'nítcz.

⁷ Rui'tu' didza' qui yöl-la' rac szxöni nagachi', lë na' runödzyë' Dios, le bgachi' yöl-la' rac szxöni na' buzóë' Dios dza ni'të quië uzi'ru' xbey.

⁸ Cutu glunbë'ë yöl-la' rac szxöni na' bönni' ta'ná bë'ë dza ni zoaru' na'a. La'naru' glunbë'ë lei, cutu ludë'ë lë'i yag cruz Xanru' náctërë' blau.

⁹ Nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Chnupë'ë Dios le luzi' xbey nup nadxi'igac Lë',

Yugu' le nutu nu ble'i, len cutu byöni,

Len cutu gulazá' láchxi'gac bunách ca nac qui.

¹⁰ Na'a, Dios nuzëjni'në' rë'u yugu' lë ni lu në'ë Dios Bö' La'y, le ruyuczë' yúgu'të Dios Bö' La'y, lenca' le yu'u icj láchxi'dau'huë' Dioscz.

¹¹ ¿Naru' gac gnöznë' bönni' le yu'u icj láchxi'dau'huë' yetüë' bönni'? Tuz bö' nacczë' bönni' na' nözi lë na'. Lëzca' cni, nutu nu nözi le yu'u icj láchxi'dau'huë' Dios. Tuzë' Dios Bö' La'y nöznë' lë ni.

¹² Rë'u ni, cutu nazí' lu na'ru' bö' rdaz yödzyly ni, san nazí' lu na'ru' Dios Bö' La'y, Nu na' ruchizië' rë'u Dios quië gac gúnbë'ru' yugu' le buzá' ladxë'ë queëru' Dios.

¹³ Yugu' lë na' buzá' ladxë'ë queëru' Dios rui'ru' didza' qui, clëg len didza' tu'sëdi rë'u bunách len yöl-la' rac szxöni quegac, san len yugu' didza' rusëdnë' rë'u Dios Bö' La'y. Cni nac, rzëjni'ru' bunách zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y ca nac le rusëdnë' rë'u Dios Bö' La'y.

¹⁴ Cutu rzi' lu në'ë le rusëdnë' rë'u Dios Bö' La'y bönni' cuzóalenë' lë' Dios Bö' La'y, le ráquinë' ca'z nac. Cutu gac tsëjni'në' lë ni bönni' na', le gac gáquibe'inë' le zaca' lë ni tuzë' bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y.

¹⁵ Gac gáquibe'inë' le zaca' yúgu'të, bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, san nutu nu gac gáquibe'i le zaca'czë' bönni' na'.

¹⁶ Nayúj lu guich la'y, rna:

¿Nuzxa caz nözi le rza' ladxë'ë Xanru'?

¿Nuzxa caz gac uzejni'i Lë'?

San yu'u icj láchxi'dau'ru' rë'u le rza' ladxë'ë Cristo.

3

Nacru' huen dxin tsaxzón len Dios

¹ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', cutu guc gü'lëna' lbi'ili' didza' ca rui'lëna'-në' didza' bönni' zóalenë' lë' Dios Bö' La'y, san bë'lëna' lbi'ili' didza' ca rui'lëna' nu nac bunáchz didza', cuzóalenë' nu na' Dios Bö' La'y. Nacli' ca bi'i huë'n, cunacli' tsutsu ca réjlë'li' Cristo.

² Busëdda' lbi'ili' le cunác baníg, lë na' guc ca nidxi' gü'li'. Cutu busëdda' lbi'ili' le nac baníg ca bëla' gáguli'. Cutu guc tsëjni'li' le nac ca bëla' gáguli', len cutu racli' na'a.

³ Cni nac, le nacli' ca nu nac bunáchz ga rdxintë' na'a dza. Tsal ni ruzxë'ili' lza'li' len rdil-l dídza'li' len r-rujli' chopl, nacli' ca nu nac bunáchz, len runli' tuz ca tun bunách yödzyly ni.

4 Cati' zoalen lbi'ili' nu rna da' Pablo nu na', len yetú nu rna da' Apolos, nacli' ca nu nac bunáchz.

5 ¿Nuzxa caz naca' neda', Pablo? ¿Nuzxa caz na' Apolos? Nactu' huen dxin queë' Dios, ati' ni'a qui le bentu' gyéjlé'li' Cristo. Tu tutu' runtu' dxin na' benné' qui queëtu' Xanru'.

6 Dxin bentu' lu icj ládxi'dau'li' nac ca dxin run nu raz ruzóa. Neda' guza' xseydau', ati' Apolos glu'é nis, san Dios bené' ga blen len gzxón xseydau' na' nadúz icj ládxi'dau'li'.

7 Cni nac, lati'z zaquë' bönni' guz, len lati'z ca' bönni' rgu'ë nis, san záqui'tsquinë' Dios Nu run ga rlen len rxzón xseydau' na'.

8 Tuz ca nacquë' bönni' razë' len bönni' rgu'ë nis. Dios ubi'ë qui queëquë' tsca nac dxin tunë'.

9 Nactu' huen dxin tsazxón len Dios, ati' lbi'ili' nacli' ca la' yël queë' Dios ga runtu' dxin.

Lëzca' cni nacli' ca tu yu'u runë' Dios.

10 Ca nac le buzá' ladxë'ë quia' Dios, naca' ca huen zö'ö blau. Neda' glu'a xlibi zö'ö, ati' nu yubl rchis zö'ö na'. Tu turu' ral-la' uyuru' ca rchisru' zö'ö lahui xlibi zö'ö na'.

11 Dios chglu'ë xlibi zö'ö le nac Lëczë' Jesucristo, ati' nutu nu gac cu'u yetú xlibi zö'ö.

12 Dxin runru' queë' Cristo nac ca rchisru' zö'ö lahui xlibi zö'ö na'. Lahui xlibi zö'ö na' gac nu gun dxin rchis zö'ö le nac ca le náquini oro, o plata, o guiöj záqui'tsquistac, o gac nu gun dxin le nac ca rchis zö'ö le náquini yag, o guizx, o guixi' ca'z.

13 Gac bë' ca nac dxin nungac tu tu bunách. Cati' gdxin dza gchuguë' quegac bunách Dios, gla' lahui dxin nunru', le töd lu gui' dxin na', ati' gui' na' si' bë' dxin nungac tu tu bunách.

14 Chqui' urúj dxi'a lu gui' na' dxin nunë' bönni' le nac ca tu zö'ö bchisë', Dios ubi'ë queë' ca rajlóz dxin nunë'.

15 Chqui' tsegui dxin nunë' bönni' le nac ca tu zö'ö bchisë', unitië' le rë'nnë' ubi'ë queë' Dios, san ulaczë' lë', gac queë' ca rac qui nu rulá tu lu gui'.

16 ¿Naru' cu nózili' nacczli' gdau' queë' Dios, ati' zoë' icj ládxi'dau'li' Dios Bô' La'y?

17 Chqui' nu usnit gdau' queë' Dios, Dios usnitië' nu na', le nac la'y gdau' queë' Dios, ati' lbi'iczli' nacli' gdau' na'.

18 Cutu si' ye'i cuinli'. Chqui' raqui nu nutsa' ladjli' rac szxóni ca tac szxóni bunách yödzylyú ni, ral-la' huöac nu na' ca bönni' cunözi, quië gata' qui yöl-la' rac szxóni le nac gdu.

19 Bönni' napzë' yöl-la' rac szxóni qui yödzylyú ni naquë' cunözi lahuë' Dios. Nayúj lu guich la'y, rna: "Dios runë' ga la'chixi la'nigui nup tac szxóni, rugunë' dxin yöl-la' rac szxóni quegac."

20 Lëzca' cni rna: "Xanru' nöznë' daduz nac le ta'bequi icjgac bunách tac szxóni."

21 Qui lë ni na', cutu ral-la' gunli' zxon le gac gunë' bönni'. Naqui queëli' yúgu'të.

22 Náquigac queëli' Pablo, len Apolos, len Cefas, len yödzylyú ni, len yöl-la' na'bán, len yöl-la' gut, len dza ni zoaru' na'a, len dza zí'a za'. Yúgu'të naqui queëli',

23 ati' lbi'ili' náquili' queë' Cristo, ati' Cristo náquinë' queë' Dios.

4

Dxin tunë' bönni' gbaz nasölë'e Cristo

¹ Qui lë ni na', ral-la' gáquili' nactu' netu' huen dxin queë' Cristo, len dë lu na'tu' le nagachi' queë' Dios.

² Yugu' bönni', Dios nudödë' lu na'quë' lugunë' dxin le naqui queë', run bayúdx lunë' gdu dxi'a le tunë'.

³ Cutu bi rui' ladxa'a chqui' cuequi xbeyli' neda', o chqui' la'bequi xbey neda' bunách yödzyú ni. Cutu ca' rbequi xbey cuina'.

⁴ Cutu ruxós neda' ládxi'dau'hua'. Lë ni cutu nac bë' cunabaga'a zxguia'. Xanru' naquë' Nu rbequi xbey neda'.

⁵ Qui lë ni na', nutu nu ral-la' cuequi xbeyli' zi'al ca gdxin dza qui. Gul-cóz dza ni' huödë' Xanru', ati' Lë' ubijë' ga lna' le nagachi' ga chul, len ulu'ë lahui le yu'u icj ládxi'dau'gac bunách. Ni'r Dios ubi'ë qui queëgac bunách le gun ba la'n lequë' ca ral-la' gunë'.

⁶ Na'a, böchi' lza'adau', ca nac lë ni, bë'a didza' qui le runtu' netu', Apolos len neda'. Huac usëdli' ca runtu' netu' quië gunli' le nayújz lu guich la'y, cutu gunli' zxon tu bönni' len cutu uzoali' tsla'l yetué'.

⁷ ¿Nuzxa caz ben ga nacu' li' blau? ¿Bizxa caz bdél-li'nu' li' le cutu bennë' quiu' Dios? Chqui' Lé' bennzë' quiu' lë na' dë lu na'u, ¿bizx quië run ba zxon cuiu', ráquinu' racz quiu' bdél-li'nu' lë na'?

⁸ ¿Naru' ráquitsali' nadél-li'tërlí'? ¿Naru' ráquitsali' rlé'ili' yöl-la' tsahui' queëli'? ¿Naru' ráquitsali' rna bë'li', zal-la' cutu rna bë'tu' netu'? Ni'a queë' Xanru' Dios rë'nda' gna bë'li' quië gac gna bé'lentu' lbi'ili' tsaxzón.

⁹ Runi neda' nac queëtu', bönni' gbaz queë' Dios, ca nuzóë' netu' zeajtu' xbanti ca na' rac quequë' bönni' chnarugu quequë' latië' lahui' laugac bunách. Nactu' ca tu le tu'yutsca bunách yödzyú ni, lenca' ca tu le tun'yutsquë' gbaz la'y queë' Dios.

¹⁰ Le ré'nitu' guntu' xchinë' Cristo, rui'tu' bunách latj taqui nactu' cunözi, san lbi'ili' ráquili' racli' szxöni le nacli' queë' Cristo. Lbi'ili' ráquili' chnal-li', san taqui bunách nacuídi'tu' netu'. Tu'zóa netu' tsla'l bunách, san tun lbi'ili' ba la'n.

¹¹ Ga rdxintë na'a dza, rduntu' len rbidxtu' nis. Cutu dë lari' gácutu'. Tun netu' zi' bunách len cutu zoa lidxtu'.

¹² Rusaca' zi' cuintu', la' netu'z runtu' dxin. Tu'lídz netu' zi' bunách, san netu' rnabtu' le gaclen lequë'. Ta'bía ládxi'gac netu' bunách, san rua' rlentu' lei.

¹³ Ta'né' queëtu', san lu yöl-la' nöxj ladxi' ruí'lentu' lequë' didza'. Ga rdxintë na'a dza nactu' ca bëb qui yödzyú ni len ca tu le ta'rún ni'l yúgu'të bunách.

¹⁴ Ruzuja' queëli' cni lu guich, clég le rë'nda' guna' ga utui'li', san rë'nda' uzéjini'da' lbi'ili', runa' ca runë' bönni' ruzéjini'në' yugu' zxi'nczë' nadxi'inë' lecbi'.

¹⁵ Zal-la' gac la'cua'len lbi'ili' zian gayu'ë bönni' lusëdnë' lbi'ili' ca nac queë' Cristo, tuz nu zoa nac ca xuzli', nu na' ben ga náquili' queë' Cristo. Lu yöl-la' na'bán cub napli' le dzagli' Cristo, néda'cza' naca' ca xuzli' le busyönda' lbi'ili' didza' dxi'a.

¹⁶ Qui lë ni na', ráta'yua' lauli' güi' ládxi'li' gunli' ca runa' neda'.

¹⁷ Qui lë ni na' ca' rsöla'a-bi' queëli' bi'i Timoteo. Le réjle'bi' Xanru' nachi' ca zxi'ncza', nachi' gdu ladxi', ati' nadxi'ida'-bi'. Gunbi' Timoteo ga tsajneyli' yugu' zxba rusëdda' le náquida' queë' Cristo, yugu' le rusëdda' yúgu'të latj laugac yúgu'të có' bunách queë' Cristo.

¹⁸ La'li' run ba zxön cuinli' le ráquili' cutur udxina' ga zoali'.

¹⁹ Na'a, la' udxintea' ga zoali' chqui' gunnë' neda' latj Xanru'. Ni'r gáquibe'ida', clëg didza'z tu'ë bönni' tun ba zxön cuinquë', san gáquibe'ida' chqui' zoalen lequë' yöl-la' huac queë' Dios.

²⁰ Chqui' nazí' lu na'li' rna bé'inë' lbi'ili' Dios, cutu nac bë' nac cni le rnazli' ca'. Nac bë' nac cni chqui' zoalen lbi'ili' yöl-la' huac queë' Dios.

²¹ ¿Bizxal ré'nili'? ¿Naru' ré'nili' udxina' ga zoali' len gba'y, gut quina' lbi'ili', o len yöl-la' nadxí'i len lu yöl-la' nöxj ladxi'?

5

Pablo rbequi xbeynë' bönni' runë' le cunác

¹ Rzë didza' zóalenë' lbi'ili' bönni' runë' le cunác, zóalenë' ngul queë' xuzë'. Le cunác cni cutu ca' tun bunách cunúnbë'gac Dios.

² Lbi'ili' run ba zxön cuinli', san ral-la' hu'nili' len ubiajli' ga zoali' nu na' run dul-la' na'.

³ Zal-la' cutu zóalena' lbi'ili' lu gdu ca nayá' nabana', le nactë zóalena' lbi'ili' lu bö' naccza'. Ca chzóalencza' lbi'ili' chglequi xbeyda' nu na' run dul-la' na'.

⁴ Cati' udubli' queë' Xanru' Jesucristo guna' lbi'ili' tsaxxón lu bö' naccza'. Ni'r, len yöl-la' huac queë' Xanru' Jesús

⁵ gul-dödë' bönni' na' lu na' Satanás tu' xöhui' quië nit gdu ca nayá' nabanë', san ulá bö' nacczë' dza ni' huödë' Xanru'.

⁶ Cutu nac dxi'a gun ba zxön cuinli' ca nac le runli'. ¿Naru' cu nózili' didza' na' rna: "Xné'idau'z yöt xtil gun ga gyaxz gdutë cua nazí' lei."?

⁷ Na'a, gul-cúa ga zoali' dul-la' na' le nac ca tu xnë'i gul, quië gacli' dxi'a. Ni'r gacli' ca tu cua cub cunazí' xnë'i, ca na' le nactë chnacli'. Nac queëru' ca chzoaru' Lni Pascua cati' tahuë' yöt xtil cunazí' xnë'i, len chguludöddë'-ba' uláz queëru' bö'cu' zxila' qui Lni Pascua na', bö'cu' zxila' na' naquë' Lëczë' Cristo.

⁸ Qui lë ni na' ral-la' gunru' lni na', clëg zoalen rë'u xnë'i gul na' ruluí' le cunác len le cuzaca', san ral-la' ugunru' dxin yöt xtil na' cunazí' xnë'i, yöt xtil na' ruluí' le nac gdu dxi'a len le nac gdutë li.

⁹ Cati' buzuja' queëli' lu guich zi'al, gudxcza' lbi'ili' cutu gunli' tsaxxón bönni' tunë' le cunác.

¹⁰ Gudxa' lbi'ili' cni, clëg quië ucuitli' tsaz ga nacué' bunách yödzyú ni, tun le cunác, len ga nacué' bunách ta'zé ládxi'gac le dë qui lza'gac, len ga nacué' gban, len bunách ta'yíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag. Quië gunli' cni gun bayúdx grujli' yödzyú ni.

¹¹ Le rë'ni gna didza' na' buzuja' queëli' lu guich, nac cui gunli' tsaxxón bönni' rnë' náquinë' queë' Cristo, san runë' le cunác, o rzë ladxë'ë le dë qui lzë'ë, o rej ladxë'ë bdau' guiöj bdau' yag, o rnë xöhuë'ë, o rzúdxinë', o rbanë'. Cutu ca' gágulenli' tsaxxón bönni' cni.

¹²⁻¹³ Cutu naqui quia' neda' cuequi xbeyda' nup cunababgac rë'u. Dios cuequi xbeynë' lequë'. Lbi'iczli' ral-la' cuequi xbeyli' nup nababgac lbi'ili'. Qui lë ni na', gul-cüë' ga zoali' bönni' xöhui' na'.

6

Cutu ral-la' gchë'ru' böchi' lza'ru' laugac bunách yúlahui'

¹ Cati' rdil-l dídza'li' tuli' len yetuli', ¿nacxcz rurúguili' tseajli' yúlahui' ga la'bequi xbey lbi'ili' nup cuta'yejlé' Cristo? Dxi'ar tseajli' laugac bunách queé' Cristo quié la'bequi xbey lbi'ili'.

² ¿Naru' cu nózili' ral-la' la'bequi xbey yúgu'té bunách yödzyú nup náquigac queé' Cristo? Chqui' lbi'iczi' cuequi xbeyli' bunách yödzyú, ¿naru' cu napli' yól-la' rejni'i cuequi xbeyli' didza' bizxj cni?

³ ¿Naru' cu nózili' ral-la' cuequi xbeyru' yugu' gbaz la'y? Runtër bayúdx cuequi xbeyru' le tac yödzyú ga ni zoaru' na'a.

⁴ Na'a, chqui' rac tu le run bayúdx nu cuequi xbey, lë na' rac yödzyú ni, ¿bizx quié rucua'li' nup la'bequi xbey lei, nup na' cutu bi dë lu na'gac ladjgac bunách queé' Cristo?

⁵ Rnia' cni quié guna' ga utui'li'. ¿Naru' cu zoalen lbi'ili' nu rac lati' nu gac cuequi xbey le rac quequë' böchi' lza'li'?

⁶ ¿Nacxcz gac bönni' rejl'é Cristo gch'ë böchi' lzë'ë yúlahui' ga la'bequi xbey lequë' bunách cuta'yejlé'?

⁷ Le nactë rchixi rnigüil' le rdil-l dídza'li'. ¿Bizx quié cutu gua' glenli' nu rua' dö' queëli'? ¿Bizx quié cutu gua' glenli' nu rucách'lan le dë queëli'?

⁸ Lbi'ili' rua'li' dö' len rucachi' lanli', ati' runli' cni quequë' böchi' lza'li' ta'yejlé'ë Cristo.

⁹⁻¹⁰ ¿Naru' cu nózili' cutu la'yáz ga rna bë'ë Dios bunách cunacgac tsahui'? Cutu si' ye'i cuinli'.

Cutu ca' tsaz ga rna bë'ë Dios nitú nu run le cunác.

Nitú nu rej ladxí' bdau' guiöj bdau' yag,

Len nitú nu rguitsz xzba qui yól-la' nutság na',

Len nutu nu bönni' run cuinë' ca ngul,

Len nutu nu bönni' zóalenë' la' lzë'i bönni'zë',

Len nitú gban,

Len nitú nu ruhuidi',

Len nitú nu rzudxi,

Len nitú nu rnë xöhui',

Len nitú nu rucách'lan.

Cutu ca' tsaz ga rna bë'ë Dios nu run cni.

¹¹ Cni gucli' la'li' lbi'ili', san na'a chnuhuöaclí' dxi'a ca nac dul-la' gbága'li', len chnáquili' quizi queé' Dios, len chnuhuöaclí' tsahui' ni'a qui le benë' Xanru' Jesús. Bö' La'y queé' Dios runë' ga rac cni.

Naqui quizi queë' Dios gdu ca nayá' nabinru'

¹² Ta'ná bunách: "Yúgu'té dë latj gunru'." Zal-la' nactë didza' ni, cutu ral-la' gunru' yúgu'té. Zal-la' dë latj guna' yúgu'té, cutu gu'a latj bi gna be'i neda'.

¹³ Ta'ná ca' bunách: "La' huagu nacz le tsaz lë'ru', ati' lë'ru' nacz ga tsudzu la' huagu." Nactë didza' ni, san gdxin dza usnitë' Dios la' huagu lenca' lë'ru'. Dios benë' gdu ca nayá' nabinru', clëg quié ugunru' lei dxin gunru' le cunác. Nac quié uzi'ë xbey Xanru', ati' Xanru' naquë' quié uzi' xbé' gdu ca nayá' nabinru'.

¹⁴ Dios buspanë' Xanru' lu yól-la' gut. Lëzca' cni, len yól-la' huac queë' uspanë' rë'u.

¹⁵ ¿Naru' cu nózili', lu gdu ca nayá' nabinli' nacli' tuz len le nacczë' Cristo? ¿Nacxcz gac cúali' tu le da' Cristo len gunli' ga ta' ngul udá dzag? Cutu ca' ral-la' gunli' cni.

16 ¿Naru' cu nózili' chqui' zóalenë' ngul udá dzag bönni', naquë' tuz len lënu? Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, rna: "Lacquë' ca tuz bunách gropë'."

17 Na'a, nu bönni' naquë' tuz len Xanru', naquë' tuz len Lë' lu bö' nacczë'.

18 Qui lë ni na', cutu ca' gunli' le cunác. Bítit'ëz dul-la' yubl runë' bönni', ni'l lu le nacczë' runë' dul-la' na'. Nu bönni' runë' le cunác, runë' dul-la' le dzag lëczë'.

19 ¿Naru' cu nózili' nac gdau' queë' Dios Bö' La'y gdu ca nayá' nabinli'? Dioscz nuchizë' lbi'ili' Dios Bö' La'y na', ati' Lë' zoë' icj ládxi'dau'li'. Qui lë ni na' cutu naqui queëzli' gdu ca nayá' nabinli'. Na'a, naqui queë' Dios.

20 Dios gu'uë' lbi'ili' len tu le zxön gdizzjë'. Gul-gún dxin gdu ca nayá' nabinli' lenca' bö' nacczli' quië gac queë' Dios yöl-la' ba, le náquigac queë' Dios gdu ca nayá' nabinli' lenca' bö' nacczli'.

7

Rusëdnë' Pablo ca nac qui yöl-la' nutság na'

1 Na'a, ubi'a didza' yugu' le gnábili' neda', le buzujli' quia' lu guich. Gac dxi'a queë' bönni' chqui' cutu sóalenë'-nu ngul.

2 Le tuntsca le cunác bunách ga ni' zoali', ral-la' la'cuá'lenë'-nu ngul qui queëquë' yúgu'të bönni' nababquë' lbi'ili', ati' ral-la' la'cuá'lennu-në' bönni' qui queëcnu yúgu'të ngul.

3 Bönni' na' zoanu ngul queë' ral-la' gunë' queënu ngul queë' ca nac yöl-la' run qui yöl-la' nutság na', len la' tuz ca ral-la' gunnu ngul len bönni' queënu.

4 Cutu dë lu na'znu ngul gdu ca nayá' nabannu, san bönni' queënu dë lu në'ë ca' lei. Lëzca' cni, cutu dë lu na'zë' bönni' gdu ca nayá' nabanë', san ngul queë' dë lu na'nu ca' lei.

5 Cutu ral-la' la'dá'baguë'ë lza'quë' bönni' len ngul na' nutság na'quë'. Huac tuz chqui' lunë' tuz didza' cutu la'dzaguë' tu chí'z quië gac lulidzë' Dios gdu ládxi'quë'. Töd na', leyúbl ral-la' sóalenë'-nu ngul queë' bönni' na', cui saqui' Satanás tu' xöhu' gun ga tsazquë' nöz dul-la' le cutu gac la'ná be'i cuinquë'.

6 Lë ni rëpa' lbi'ili' nac tu le runnë' lbi'ili' latj Xanru'. Cutu nac le gna bë'ë.

7 Runi neda' gacr dxi'a luga'në' tuz yúgu'të bönni', ca na' zoa' tuza' neda'. Tu tuë' bönni' rzi'ë tsa le runödzejë' queë' Dios gunë'. Tuë' rzi'ë tu le runödzejë', ati' yetüë' rzi'ë yetú le runödzejë'.

8 Na'a, rëpa' nup nacué' tuz lenca' yugu' ngul uzëb, rnia': Gac dxi'a quequë' luga'në' tuz ca na' zoa' tuza' neda'.

9 Chqui' cutu gac la'ná be'i cuinquë', huac lutság na'quë', le gacr dxi'a lutság na'quë' len cu la'zë' ládxi'quë' le cunác.

10 Rna bé'ida' nup chnutság na'gac, len clëg neda'z runa' zxba ni, san Lëczë' Xanru' runë' lei, ati' rna: "Cutu ulá'alennu-në' bönni' queënu ngul."

11 Chqui' ulá'alennu-në' bönni' queënu ngul, ral-la' uga'nnu tuznu, o huóacnu tuz len bönni' queënu na'. Lëzca' cni cutu uca'në'-nu ngul queë' bönni'.

12 Na'a, neda'z rëpa' yezica' bunách len clëg rnë' cni Xanru', rnia': Chqui' zoë' böchi' lza'ru' rejlä'ë Cristo, ati' cutu réjlä'nu Xanru' ngul queë', len chqui' ré'ninu ugá'nennu lë', cutu ulá'alënë'-nu.

13 Lëzca' cni rnia': Chqui' zoanu ngul zanru' réjlä'nu Cristo, ati' bönni' queënu cutu rejlä'ë Xanru', len chqui' ré'nnë' ugá'nënë'-nu, cutu ulá'alennu lë'.

14 Cni ral-la' lunë'. Bönni' curejlë' na', Dios rlé'inë' lë' ca bönni' náquinë' quizi queë' le naquë' tuz len ngul queë' réjlë'nu Cristo, ati' ngul cni, curéjlë'nu, Dios rlé'inë'-nu ca ngul náquinu quizi queë' le nacnu tuz len bönni' queënu naquë' böchi' lza'ru' rejlé'ë Cristo. La'naru' cu nac cni, lachbi' zxi'nli' ca yugu' bi'i lagu' lahuë' Dios. Na'a, nacchi' quizi queë' Dios.

15 Nu bönni' o ngul curejlë' Cristo, chqui' rë'ni ula'alenu' nu na' nutság na'len, huac ca'. Cutu run bayúdx uga'nlen nu na' böchi' lza'ru' o zanru' rejlé'ë Cristo, le bulidzë' rë'u Dios quië cözru' dxí'adau'.

16 Cni ral-la' gac. Nazx ca' li', ngul, huac gunu' ga ulé' bönni' quiu', ati' nazx ca' li', bönni', huac gunu' ga ulanu' ngul quiu'.

17 Ral-la' gunru' tu turu' tsca le bunödzejë' queëru' Xanru', lenca' tsca guc queëru' cati' bulidzë' rë'u Dios quië gáquiru' queë'. Zxba ni rusëdda' yúgu'të cö' bunách queë' Cristo.

18 Chqui' Dios bulidzë' bönni' narugu lu xpëlë'ë le nac bë' náquinë' queë' Dios, ral-la' uga'në' cni, zoa lu xpëlë'ë lë' na' nac bë'. Lëzca' cni, chqui' Dios bulidzë' bönni' cunarugu lu xpëlë'ë lë' na' nac bë', cutu ral-la' gchugüë' lu xpëlë'ë lë' na'.

19 Cutu bi zaca' lë' na' narugu lu xpëlë'ë bönni', len chqui' cunarugu lu xpëlë'ë bönni' lë' na' nac bë', cutu bi zaca'. Le nactsca lsaca' nac gunru' ca rna bë' zxba queë' Dios.

20 Ral-la' uga'në' bönni' ca na' guquë' cati' ni' bulidzë' lë' Dios.

21 Chqui' bulidzë' li' cati' ni' nacu' bönni' nada'u, cutu cö'u baguí'i le nacu' cni, san chqui' gata' quiu' latj gruju' lu na' xanu', buzi' xbey latj na' gata' quiu' gruju'.

22 Chqui' bulidzë' nu bönni' Xanru' cati' ni' nada'uë', lahuë' Xanru' naquë' ca bönni' narujë' lu në'ë xanë' na', quië gunë' xchinë' Xanru'. Lëzca' cni, chqui' bulidzë' nu bönni' Xanru' cati' ni' narujë' lu në'ë xanë' na', bönni' ni naquë' ca bönni' nada'u queë' Cristo.

23 Zxöntër le gdizxjé' Dios, gu'uë' lbi'ili'. Qui lë' ni na' cutu ral-la' guti' cuinli' lu na'gac bunách.

24 Qui lë' ni na' ca', böchi' lza'adau', ral-la' soali' lahuë' Dios tsca guc queëli' tu tui' cati' ni' bulidzë' lbi'ili' Dios.

25 Ca nac quegac nup cunutság na'gac, cutu bi gna bé'inë' neda' Xanru'. Cni runi neda', ati' huac uzxöni ládxi'li' neda' le ruhuechi' ladxë'ë neda' Xanru'.

26 Le tac zian le rac queëru' dza ni zoaru' na'a, runi neda' gac dxi'a chqui' luga'në' yúgu'të bönni' ca nacquë' na'a.

27 Chqui' nutság ná'lenu'-nu ngul, cutu ulá'alenu'-nu. Lëzca' cni, chqui' zu' tuzu', cutu quilju'-nu ngul, cutu utság ná'lenu'-nu.

28 Na'a, chqui' utság ná'lenu'-nu ngul, cutu gunu' dul-la', len chqui' utság ná'lenbi'-në' bönni' bi'i ngul, cutu gunbi' dul-la', san la'zaca' la'guí'i yödzyly' ni nup nutság na'gac, ati' rë'nda' guna' ga ulali' lu yöl-la' rzaca' rguí'i na'.

29 Na'a, lë' ni répa' lbi'ili', böchi' lza'adau'. Chzoa gdxin dza udx. Qui lë' ni na', ral-la' lui' ládxi'quë' Dios bönni' nutság ná'lenquë'-nu ngul ca run nu cunutság na'len ngul.

30 Lëzca' cni, ral-la' ludziji lahuë' Dios nup ta'bódx yechi' ca run nu curbódx, ati' ral-la' la'cuá' nöxj lahuë' Dios nup tu'dziji ca run nu curudziji, ati' ral-la' lac nup ta'u ca nu cutu bi dë qui.

31 Ral-la' lac nup tu'gún dxin le dë yödzyly' ni ca nu cutu rui' ladxí' le dë yödzyly' ni, le huadód quegac le rlé'iru' yödzyly' ni.

³² Rë'nda' cutu ubi ugui'ili'. Rui' ladxë'ë le naqui queë' Xanru', nac gunë' le rdzag ladxë'ë Xanru', bönni' cuzoanu ngul queë'.

³³ Rui' ladxë'ë le rac yödzylyú, nac gunë' le rdzag ladxí'nu ngul queë', bönni' nutság ná'lenë'-nu ngul.

³⁴ Lëzca' cni rac queënu ngul nutság ná'lennu-në' bönni' len queënu ngul zoanu tuznu. Ngul na' zoanu tuznu rui' ladxí'nu le naqui queë' Xanru', nac soanu quizi queë' Dios lu gdu ca nayá' nabannu len lu bö' naccznu. Ngul na' nutság ná'lennu-në' bönni' rui' ladxí'nu le rac yödzylyú ni, nac gunnu le rdzag ladxë'ë bönni' queënu.

³⁵ Yugu' lë ni rëpa' lbi'ili' quië uzi'li' xbey lë ni len clëg quië uzaga'a xnözli'. Rë'nda' gunli' le ral-la' gunli', gunli' xchinë' Xanru' gdu ladxí'li'.

³⁶ Chqui' zoë' bönni' ráquinë' cunác dxi'a uga'nbi' tuzbi' bi'i ngul ra'bandau' queë', len chzoa iz' queëbi', len bayúdx ré'nibi' utság ná'lenbi'-në' bönni', huac utság ná'lenbi'-në'. Cutu gunbi' dul-la'.

³⁷ Chqui' chnun tsutsu xtídzë'ë bönni' na', len cutu run bayúdx gunë' cni, len dë lu në'ë nac gunë', len chnun tsutsu xtídzë'ë uga'nbi' tuzbi', gunë' le nac dxi'a bönni' na'.

³⁸ Cni nac, nu rui' latj bi'i qui utság ná'lenbi'-në' bönni', run le nac dxi'a, san nu run ga uga'nbi' tuzbi' run le nacr dxi'a.

³⁹ Ngul nutság ná'lennu-në' bönni', rna be'i lënu zxba qui yöl-la' nutság na' tsal ni zoë' nabanë' bönni' queënu. Chqui' gatië' bönni' queënu, gata' lu na'nu utság ná'lennu-në' nu bönni' ré'ninu, chqui' rejllë'ë Xanru' bönni' na'.

⁴⁰ Runi neda' gacru bica' ba chqui' uga'nnu tuznu, len ráquida' runë' neda' tzaxxón Bö' La'y queë' Dios.

8

Le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag

¹ Na'a, gu'a didza' ca nac qui le ri'j ráguru', lë na' gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag. Ta'ná bunách: "Yúgu'tëru' napru' yöl-la' rejni'i." Nactë lë ni. Yöl-la' rejni'i cni run ga run ba xzön cuinru', san yöl-la' nadxi'i queëru' lza'ru' run ga ráclenru' lza'ru'.

² Chqui' zoë' bönni' ráquinë' chréjni'në', cutu bi réjni'nidë' ca ral-la' tséjni'në',

³ san nu bönni' nadxi'inë' Dios, Dioscz zóalenë' bönni' na'.

⁴ Na'a, ca nac qui le ri'j ráguru', lë na' gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag, nóziru' cutu bi záca'gac yödzylyú ni bdau' guiöj bdau' yag na', len nutur nu zoa nac Dios.

⁵ Zal-la' nacuá' le taqui bunách nacgac dios, le nacuá' luzxbá, len le nacuá' luyú, ati' zian le tu'lídz bunách, tui' lagac dios lenca' xan,

⁶ san queëru' rë'u:

Tuzë' Naquë' Dios, Lë' Xuz.

Lë' benë' yúgu'të le rlé'iru',

Ati' zoaru' nabanru' quië tsej ladxí'ru' Lë'.

Tuzë' Naquë' Xanru', Lë' Jesucristo.

Lu në'ë Lë', Dios benë' yúgu'të le dë,

Ati' nabániru' Lë'.

⁷ Clëg yúgu'të böchi' lza'ru' ta'yéjni'në' lë ni. La'quë', nup ni' zi'al gulayj ladxí'gac bdau' guiöj bdau' yag, ga rdxintë na'a dza ti'j tahuë' le gulagú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag, ati' táquinë' nap yöl-la' huac qui bdau'

na'. Le cutu nac gdu ládxi'quë', qui lë ni na' táquinë' nabága'quë' xzguia' le tahuë' lë na'.

⁸ Cutu gun ga gunë' rë'u ba la'n Dios le gui'j gáguru', le chqui' gáguru', cutu gacr-ru' dxi'a, len chqui' cutu gáguru', cutu gacr-ru' ca'z.

⁹ Dë lu na'li' gui'j gáguli' bíti'tëz. Gul-gún chi'i cuinli' cui gunli' ga la'chixi la'nigui nup cunác gdu ca ta'yejlë' Cristo.

¹⁰ Nazx ca' li' ráquinu' napu' yöl-la' rejni'i ca nac lë ni len huac gagu' bíti'tëz. Chqui' cö'u xlatj bdau' guiöj bdau' yag len gui'j gagu' le gulagú'u bunách lau bdau' guiöj bdau' yag na', ati' chqui' glé'inë' li' rō'u ragu' ni' böchi' lza'u cunác gdu ladxë'ë, nazx ca' gunu' ga gahuë' lë na' gulagú'u bunách lau bdau' guiöj bdau' yag na'.

¹¹ Cni gac, le ráquinu' napu' yöl-la' rejni'i, gunu' ga gchixi gnignë' böchi' lza'u cutu nac gdu ladxë'ë. ¿Naru' guntsau' cni queë' böchi' lza'u, ni'a qui nu na' gutië' Cristo?

¹² Chqui' cni gunu', gunu' dul-la' le uspagu'u böchi' lza'u xzguia' len gunu' ga gchixi gnignë' le cutu nac gdu ladxë'ë, len gunu' ca' dul-la' le ruzóa Cristo tsla'l.

¹³ Qui lë ni na', chqui' le gui'j gahua' gun ga gchixi gnignë' böchi' lza'a, cutur gahua' bëla' na', cui guna' ga gunë' dul-la' böchi' lza'a.

9

Le dë lu në'ë bönni' gbaz nasölë'ë Cristo

¹ ¿Naru' cu naca' gbaz nasölë'ë Cristo? ¿Naru' cu nadél-li'da' yöl-la' ruslá? ¿Naru' cu blé'ida'-në' Xanru' Jesús? ¿Naru' cu nacli' queë' Cristo ni'a qui dxin bena' uláz queë' Xanru'?

² Nazx ca' taqui yezica' bunách cutu naca' gbaz nasölë'ë Cristo. Lbi'ili' run bayúdx gáquili' naca' gbaz queë' Cristo. Le nacli' queë' Xanru', le nacczli' nac bë' naca' gbaz nasölë'ë Xanru'.

³⁻⁴ Nacuá' nup ta'zì' quidza' neda'. Cni rubi'a didza', rëpa' lequë': Dë lu na'a gnaba' le gui'j gahua' le runa' dxin ni.

⁵ Lëzca' cni dë lu na'a utság ná'lëna'-bi' bi'i ngul zanru' réjlë'bi' Cristo quië gunbi' neda' tsaxón ga rda', ca na' tunë' yezíca'rë' gbaz nasölë'ë Cristo len yugu' bönni' böchë'ë Xanru' len Pedro.

⁶ ¿Naru' ráquili' tuza' neda' len Bernabé ral-la' guntu' dxin lahui' dza, quië gdzólitu' le gágutu'?

⁷ ¿Nuzxa caz bönni' rijë' gdil-l ati' rguizxjë' la' cuinzë'? ¿Nuzxa caz bönni' rudë'ë tu la' yël qui lba uva len cutu gahuë' le rbia lba na'? ¿Nuzxa caz bönni' ruyúë'-ba' bō'cu' zxila' len cutu gui'jë' nidxi' queeba'?

⁸ Cutu gáquili' la' neda'z ru'a cni didza'. Lëzca' cni rna le nayúj lu guich lu zxba queë' Moisés.

⁹ Lu zxba queë' Moisés nayúj lu guich, rna: "Cutu cu'u du rú'aba' bëdx cati' rulibba' xzoa' xtil." Bë'ë didza' ni Dios, clëgz le rui' ladxë'ë-ba' bëdx,

¹⁰ san quië uzi'ru' ca' xbey rë'u. Qui lë ni na' nayúj lu guich didza' na', ati' bönni' ruga'në'-ba' bëdx lenca' bönni' runë' ga tu'libba' xzoa' xtil bëdx, gropë' na' ral-la' lunë' löz la'zì'ë qui le rulá' luyú na'.

¹¹ Na'a, chqui' bentu' dxin ga zoali', le nac ca dxin guz gu'n, lë na' nac queë' Dios Bō' La'y, ¿naru' ráquitsali' cutu ral-la' uzi'tu' xbey tu le dau' dë queëli' ca na' ruzi'ë xbey le rlapë' bönni' guz gu'n?

¹² Tu'zì' xbey le dë queëli' yezica' bunách tu'zejni'i lbi'ili'. ¿Naru' cu rál-la'tër uzi'tu' xbey netu' le dë queëli'?

Gatga buzi'tu' xbey lë ni dë lu na'tu', san bia' blentü' yúgu'të quië gac guntu' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Cristo.

13 Nóziczli' ca rac quegac nup tun dxin qui gdau', tu'zì' xbey gun qui gdau'. Lèzca' cni nup ta'gú'u lu bcugu la'y queë' Dios rëla' quecha' böa' bëdx, tahuë' böa' quecha' böa' bëdx na'.

14 Lèzca' cni nuzóë' Xanru' ca ral-la' gac quequë' bönni' tunë' lban qui didza' dxi'a. Ral-la' lugagu lequë' nup tu'zì' xbey lban na' tunë'.

15 Neda' gatga buzi'a xbey lë ni dë lu na'a, ati' lë ni ruzuja' lu guich ni cutu nac le rnabi nu bi gunn quia'. Run ba zxon' cuina' le cunazxa' cati' runa' lban qui didza' dxi'a. Guë'ntërda' gatia' ca gu'a latj nu gna runa' lban qui didza' dxi'a le nazxa'.

16 Cutu dë lu na'a gun ba zxon' cuina' le runa' lban qui didza' dxi'a, le run bayúdx guna' lban qui. Bica' bayechi' neda' chqui' cutu guna' lban qui didza' dxi'a.

17 La'naru' runa' lban le rë'nczda', huac gnaba' lazxa', san run bayúdx guna' lban, le nac tu le buspaguë'ë neda' Dios guna'.

18 ¿Bizxa lazxa' uzi'tsa' xbey chqui'nu'? Ruzi'a xbey le rdzag ladxa'a le cunazxa' cati' runa' lban qui didza' dxi'a. Cutu ca' ruzi'a xbey lë na' dë lu na'a le runa' lban qui didza' dxi'a.

19 Na'a, zal-la' nutu nu yu'a lu në'i, chben cuina' ca bönni' nada'u quegac yúgu'të bunách quië gac guna' ga lulá ziantër ca' bunách.

20 Cati' runa' lban laugac bunách judío, run cuina' ca bönni' judío quië gac guna' ga lulá bunách judío na'. Bunách judío na' tun ca rna bë' zxba queë' Moisés. Qui lë ni na' run cuina' ca bönni' runë' ca rna bë' zxba na' zal-la' cutu yu'a lu na' zxba na'. Cni runa' quië gac guna' ga lulá nup tun ca rna bë' zxba na'.

21 Cati' runa' lban laugac bunách gza'a, nup curná be'i leygac zxba queë' Moisés, run cuina' ca tu bönni' gza'a na', quië gac guna' ga lulé'. Cutu ruca'na' ca'z zxba queë' Dios. Neda' runa' ca rna bë' zxba queë' Cristo.

22 Run cuina' ca bönni' cunác gdu ca rejle'ë Cristo quië gac guna' ga lulá nup na' cunác gdu ca ta'yejlë' Lë'. Run cuina' ca nacgac yúgu'të bunách quië gac guna' ga lulá la'gac bunách na'.

23 Lu yúgu'të lë ni runa', runa' ga ta'yöni bunách didza' dxi'a, quië gac uzi'a xbey tsazxon' len lbi'ili' didza' dxi'a na'.

24 Chnóziczli' ca tunë' bönni' nútsa'quë' lu huitj. Ta'xiti'ë yúgu'të, san gdél-li'në' tuzë' bönni' uzi'ë xbey latj blau. Lèzca' cni ral-la' gunli' xchinë' Dios, gacli' ca bönni' nútsa'quë' lu huitj, quië gdél-li'li' uzi'li' xbey le ubi'ë queëli' Dios.

25 Yúgu'të bönni', cati' tu'pá' cuinquë' quië gac la'yazië' lu huitj, ta'ná be'i cuinquë' lu yúgu'të le tunë'. Tunë' cni quië la'dél-li'në' tu bregui' zin le nittë, san gdél-li'ru' rë'u tu le uzí'teczru' xbey.

26 Qui lë ni na', naca' neda' ca bönni' gdu ladxë'ë rxiti'ë. Naca' ca' ca bönni', gdu ladxë'ë rdil-lë', cutu rdi'a lu bö'z.

27 Ca runë' bönni' rulidzë' bunách tsajtsazgac lu huitj, runa' ca' neda', runa' lban quië lulá bunách. Bönni' na' nutsë'ë lu huitj runë' ga gal gdu ca nayá' nabanë' len rna bé'inë' lei. Lèzca' cni runa' neda', cui unitia' xlatja' lu dxin queë' Dios.

¹ Rê'nda' uzéjni'da' lbi'ili', böchi' lza'adau', ca guc quequë' xuz xtau'tu'. Dios benë' ga glu'u xzul böaj yúgu'të'. Lëzca' cni, guladödë' yúgu'të' gatsj lahui'l nis zxön.

² Lu böaj ni' len lu nis zxön ni', guc quequë' ca rac qui nu rdil nis. Lë na' guc quequë' guc bë' glaquë' tuz len Moisés.

³ Lëzca' cni, glahuë' yúgu'të' yöt xtildau' na' bunödzjë' quequë' Dios Bö' La'y.

⁴ Gli'jë' yúgu'të' nis na' bunödzjë' quequë' Dios Bö' La'y, le gli'jë' nis bruj lë'i guiöj na' bulu'ë lahui Dios Bö' La'y, guiöj na' gulabáninë' lequë'. Ca guc guiöj na' nacczë' Cristo, nabániru' Lë'.

⁵ Zal-la' guc cni, cutu bdzag ladxë' yúgu'të' Dios. Qui lë ni na' glatië' lu latj ca'z.

⁶ Yúgu'të lë ni nac tu le ruzejni'i rë'u, cui së ládxi'ru' le cunác, ca na' gulazë ládxi'quë' lequë'.

⁷ Cutu ral-la' tsej ládxi'ru' bdau' guiöj bdau' yag, ca na' glunë' la'quë' lequë'. Nayúj lu guich la'y, rna: "Gulabö'ë bönni' ni', gli'j glahuë', ati' gulayasë', glunë' lni qui bdau' na'."

⁸ Cutu ral-la' gunru' le cunác, ca na' glunë' le cunác la'quë' lequë', ati' tu dzaz glatië' gdu ca tsonnúruá' milë'.

⁹ Cutu ral-la' si' bë'ru' Xanru', ca na' gulazí' bë'ë Lë' la'quë' lequë', ati' glatië' le gláguya'aba' lequë' bël snia'.

¹⁰ Lëzca' cni, cutu ral-la' gnëru' queë' Dios ca na' gulané' queë' la'quë' lequë', ati' busnitië' lequë' tuë' gbaz la'y queë' Dios.

¹¹ Yúgu'të lë ni guc quequë' xuz xtau'tu', tu'zejni'i rë'u, len nayúj lu guich la'y quië gun gadxi rë'u, le choaru' dza chzoa udx qui yödzyú ni.

¹² Qui lë ni na', nu raqui chnal, ral-la' gun chi'i cuini, cui gchixi gnigui.

¹³ Ca nac le ta'zí' bë' lbi'ili' rac ca' quegac yúgu'të bunách. Dios runë' ca rnë' len cutu gu'ë latj bi si' bë' lbi'ili' le cugác gua' glenli', san cati' bi si' bë' lbi'ili', uluí'inë' lbi'ili' nac gac grujli' lu na' tu' xöhui', quië gac gua' glenli'.

¹⁴ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', cutu tsej ládxi'li' bdau' guiöj bdau' yag.

¹⁵ Ruí'lena' lbi'ili' didza' ca ruí'lena' didza' nup ta'yejni'i. Gul-bequi xbey didza' ni gu'a.

¹⁶ Cati' gnábiru'-në' Dios gun la'yë' le ri'jru' cati' ruspanru' ca gutië' Cristo, lë na' ri'jru' ruluí' nacru' tuz len Cristo le ruzi'ru' xbey le benë' Cristo cati' búlaljë' xchönë', gutië' lë'i yag cruz. Lëzca' cni, yöt xtil na' ruzxuzxjru', ráguru', ruluí' dzagru'-në' Cristo le ruzi'ru' xbey le benë' Cristo cati' budödë' uláz queëru' gdu ca nayá' nabanë'.

¹⁷ Zal-la' zianru' nacru', yúgu'tëru' ráguru' tuz yöt xtil na' len qui lë ni na' nacru' ca tuz bunách.

¹⁸ Gul-yutsca' ca tunë' bönni' Israel. Bönni' ni' tahuë' lahuë' Dios le ta'gu'ë lu bcugu la'y queë', lë na' tahuë' ruluí' dzagquë' Dios.

¹⁹ ¿Bizxa rna didza' ni ru'a? Cutu rnia' nap yöl-la' huac bdau' guiöj bdau' yag, len cutu nap yöl-la' huac le ta'gú'u bunách laugac bdau' guiöj bdau' yag na'.

²⁰ Cni rnia': Lë na' ta'gú'u laugac bdau' guiöj bdau' yag bunách cunúnbë'gac Dios, ta'gú'u laugac bö' xöhui', len clëg lahuë' Dios. Rê'nda' cutu dzagli' yöhui' bö' xöhui'.

²¹ Cutu gac gui'jli' le ruluí' nacru' tuz len Xanru' lenca' lë na' uluí' nacli' tuz len yugu' bö' xöhui'. Cutu gac gáguli' le ruluí' dzagru'-në' Xanru', lenca' le uluí' dzagli' yugu' bö' xöhui'.

²² ¿Naru' gúntsaru' ga uzxé'iné' Xanru'? ¿Naru' ráquitsali' náptèrli' yöl-la' huac ca napè' Lè'?

Le dè lu na'ru' gunru' len ca ral-la' gdxi'icru'-nè' böchi' lza'ru'

²³ Nac gdu'tè li didza' na' rna: "Yúgu'tè dè lu na'ru' gunru'." Na'a, neda' rnia': Clèg yúgu'tè ral-la' gunru'. Yúgu'tè dè lu na'ru' gunru', san clèg yúgu'tè gun ga gacr gdu ca réjlè'ru' Cristo.

²⁴ Ral-la' güi' ládxi'ru' gunru' le gun ga gac dxi'a quequè' böchi' lza'ru', len clègz le gun ga gac dxi'a qui la' cuinzru'.

²⁵ Bítitèz bi tuti' bunách lu yè'y, huac gáguli', len cutu bi ral-la' gnabli' qui, cui cuequi baguí' ládxi'dau'li'.

²⁶ Nayúj lu guich le rna: "Queè' Xanru' naqui yödzyú ni, lenca' yúgu'tè le dè yödzyú ni."

²⁷ Chqui' ulidzè' lbi'ili' bönni' curejle'è Dios guidli' lidxè', ati' gué'nili' tseajli', gul-gagu yúgu'tè le gdxiè' lauli', len cutu bi gnabli' qui, cui cuequi baguí' ládxi'dau'li'.

²⁸ Chqui' nútítèz nu guié lbi'ili': "Lè ni gulagu'è lau bdau' guiöj bdau' yag", cutu gáguli' lè na' quiè gac dxi'a qui nu na' gdxijöi' cni lbi'ili', len cui cuequi baguí' ládxi'dau'huè'.

²⁹ Rnia': "Cui cuequi baguí' ládxi'dau'huè' bönni' na' gdxijöi'nè' cni lbi'ili'", len clèg cui cuequi baguí' ládxi'dau'li' lbi'iczli'.

Nazx ca' nu gnabi neda', gna: "¿Bixz quiè ral-la' uzóa' tslal' le dè lu na'a guna' le rbequi baguí' ládxi'dau'huè' bönni' yubl?"

³⁰ Huac gna ca' nu na': "Chqui' gyèpa-nè' Dios: Xclenu', ni'a qui lè na' rahua', ¿bixz quiè nu uquí neda' ni'a qui lè na' rahua'?"

³¹ Chqui' bi gáguli' o bi gui'jli', o bítitèz bi gunli', gul-gún yúgu'tè quiè gac queè' Dios yöl-la' ba.

³² Cutu bi gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách judío, len cutu gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách cunacgac judío, len cutu gunli' le gun ga la'chixi la'nigui bunách queè' Dios.

³³ Gul-gún ca runa' neda', rui' ladxa'a guna' le la'dzág ládxi'gac yúgu'tè bunách, len cutu rui' ladxa'a guna' le uzi'a xbey la' neda'z, san le luzi' xbey yezica' bunách quiè lulá.

11

¹ Gul-gún ca runa' neda', ca na' neda' ca' runa' ca benè' Cristo.

Le tunnu ngul laugac bunách queè' Cristo

² Runa' lbi'ili' zxön, böchi' lza'adau', le rajnéyteczli' neda', len nazi' lu na'li' xzba budöda' lu na'li'.

³ Na'a, rē'nda' tséjni'li' rna bé'iné' yúgu'tè bönni' Cristo, ati' bönni' rna bé'iné'-nu ngul, ati' Dios rna bé'iné' Cristo.

⁴ Chqui' rulidzè' Dios bönni' o ru'è didza' uláz queè' Dios, len dxia icjè' xlu'è, ruca'nè' ca'z Cristo.

⁵ Na'a, chqui' rulidznu Dios ngul o rui'nu didza' uláz queè' Dios len cutu bi zxoa icjnu, ruca'nnu ca'z bönni' queènu, len nac queènu ca nac queènu ngul narugu guitsa' icjnu.

⁶ Chqui' cutu bi zxoa icjnu ngul, ral-la' grugu ca' guitsa' icjnu. Chqui' gun ga utu'nu ngul na' chqui' nu gchugu guitsa' icjnu, ral-la' bi gxoa icjnu.

7 Cutu bi ral-la' udxía icjë' bönni' cati' rdxinè' lahuè' Dios, le naquè' ca nacczè' Dios ati' lè na' naquè' bönni' ruluí' lahui yöl-la' zxon queè' Dios, san le nacqu' ngul na' ruluí' lahui yöl-la' zxon queè' bönni' queènu.

8 Cati' benè' bunách Dios, cutu bubijè' bönni' na' lu ngul. Ngul na', lu bönni' na' bubijè'-nu.

9 Lèzca' cni, cutu benè' bönni' Dios quiè uzi'nu xbè' ngul, san ngul quiè uzi'è xbanu bönni' benè'-nu.

10 Qui lè ni na', ral-la' gxoá icjnu ngul na' le ruluí' zoa nu rna be'i lènu le tu'yúè' rè'u gbaz la'y queè' Dios.

11 Na'a, lahuè' Xanru', rquíninè'-nu ngul queè' bönni', ati' rquíninu-nè' bönni' queènu ngul.

12 Ca na' benè' Dios, bubijè'-nu ngul lu bönni', lèzca' cni na'a, náljenè'-nu ngul bönni', ati' yúgu'tè r-ruj lu nè'è Dios.

13 Gul-bequi xbey la' lbi'izli'. ¿Naru' ral-la' ulidznu-nè' Dios ngul cutu bi zxoá icjnu?

14 ¿Naru' cu rusèdi lbi'ili' yöl-la' nacz quegac bunách, ral-la' utui'nè' bönni' na' ru'è latj gtunn guitsa' icjë'?

15 Na'a, chqui' natúnng guitsa' icjnu ngul, nac yöl-la' lach queènu, le bè'è queènu Dios guitsa' icjnu quiè uspín icjnu.

16 Chqui' zoa nu guè'ni tá'baga' didza' ni, cniz nazí' lu na'tu' runtu', len la' tuz ca tun yugu' cò' bunách queè' Dios.

Tu'cá'n ca'z le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutiè' Xanru' bunách Corinto

17 Cutu ba la'n runa' lbi'ili' ca nac le uzéjni'da' lbi'ili' na'a. Cutu run ga rac dxi'a queèli' le runli' cati' rudubli' queè' Cristo, san run ga rac queèli' le cunác dxi'a.

18 Rzu lahua' ruzéjni'da' lbi'ili' lè ni ta'guixjöi' neda' bunách, ta'ná: "Cati' rudubli' queè' Cristo, narujli' chopl", ati' réjlè'a nazx ca' nac cni.

19 Run bayúdx la'cua'len lbi'ili' nup tu'sèdi le cunác quiè lac bè' nup nacgac gdu bunách queè' Cristo.

20 Qui lè ni na', cati' rudubli', lè na' ráguli' tsaxxon cutu nac le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutiè' Xanru'.

21 Cni nac, le runli' bayúdx tu tuli' ráguli' le nua'li' qui queèli' cati' ráguli' tsaxxon, ati' qui lè ni na' rdunli' la'li' ati' yela'li' ri'j ráguli' ga rdxintè rzúdxili'.

22 ¿Naru' cu zoa lidxli' ga huac gui'j gáguli'? Ca na' runli', ruca'ni' ca'z bunách queè' Dios, len runli' ga tu'tuí' nup cutu bi dè quegac. ¿Bizxa caz gyèpa lbi'ili'? ¿Naru' guntsá lbi'ili' ba la'n? Cutu ca' runa' lbi'ili' ba la'n ca nac lè ni runli'.

Le ri'j ráguru' ruspanru' ca gutiè' Xanru'

23 Xanru'cz budödè' lu na'a lè na' busèdda' lbi'ili', ca na' benè' Xanru' Jesús yèl ni' cati' nu budód Lè' lu na'què' bönni' guludöddè' Lè'. Gdel-lè'è yöt xtil,

24 len cati' budx gudxè' Dios: "Xclenu", buzzuzxjè' lei len gnè: "Gul-gagu. Lè ni nac xpèla'a le nuzxj uláz queèli'. Gul-gún cni, uspanli' ca gac quia' neda'."

25 Lèzca' cni, gdöd glahuè', gdel-lè'è zxíga'dau' len gnè: "Le yudzu zxíga'dau' ni nac xchöna', le run tsutsu didza' cub rucá'n tsahui'. Gul-gún cni yúgu'tè lzu gui'jli' lei, uspanli' ca gac quia' neda'."

26 Cni gac ga gdxintè dza huödè' Xanru', yúgu'tè lzu gáguli' yöt xtil cni len gui'ijili' zxíga'dau' cni, ului'li' lahui ca gutiè' Xanru'.

Ca ral-la' gunru' cati' gui'j gáguru', uspanru' ca gutiè' Xanru'

²⁷ Qui lè ni na', nùti'tèz nu gagu yöt xtil ni o gui'iji zxíga'dau' ni queè' Xanru', len cutu run lei ba la'n, nabaga' xzguia' nu na', le run dul-la', rucá'n ca'z xpèl'è Xanru' lenca' xchönè'.

²⁸ Qui lè ni na', ral-la' cuequi xbeyru' la' cuinzru' tu turu', ati' ni'r huac gáguru' yöt xtil ni, len gui'ijiru' zxíga'dau' ni.

²⁹ Nùti'tèz nu ri'j ragu lè ni len cutu run lei ba la'n le cutu ráquibe'i rulu' le guc queè' Xanru', ruspaga' cuini dul-la' ni'a qui lè na' r'èj ragu.

³⁰ Qui lè ni na' te'i zian nup dzaggac lbi'ili', len ta'cuíd'i'nè', ati' zianquè' chnatquè'.

³¹ La'naru' cuequi xbeyru' la' cuinzru', cutu cuequi xbeynè' r'è'u Xanru'.

³² Chqui' gun bayúdx cuequi xbeynè' r'è'u Xanru', usaca' zi'è r'è'u, cui grugu queèru' cati' gchuguè' quegac bunách yödzyú.

³³ Qui lè ni na', böchi' lza'adau', cati' udubli' quiè gui'j gáguli', uspanli' ca gutiè' Xanru', gul-cóz tuli' yetuli'.

³⁴ Chqui' zoa nu rdun, ral-la' gagu nu na' ga nac lu yu'u lidx, cui gun bayúdx cuequi xbeynè' lbi'ili' Dios cati' udubli'. Nacuá' yela'gac le runli', san uca'na' tsahui' yugu' lè na' cati' duyúa' lbi'ili'.

12

Yöl-la' huac runnè' queèru' Dios Bö' La'y

¹ Na'a, böchi' lza'adau', r'è'nda' tséjni'li' ca nac yöl-la' huac runnè' queèru' Dios Bö' La'y.

² Nóziczli' ca guc cati' ni' curéjle'nili' Cristo, bë'li' latj gulaché' lbi'ili' ga yubl bunách. Gyij ládxi'li' bdau' guiöj bdau' yag cuta'né.

³ Qui lè ni na', ruzéjni'da' lbi'ili' cni, rnia': Ladj yúgu'tè nup tui' didza' uláz queè' Bö' La'y queè' Dios, nutu nu gac gnè xöhui' queè' Jesús, len nutu nu gac gna: "Jesús naquè' Xanru'", chqui' cuzóalenè' nu na' Dios Bö' La'y.

⁴ Na'a, nadza'gac tu tu le runnè' queèru' Dios Bö' La'y, san tuzè' naquè' Bö' La'y na'.

⁵ Lézca' cni, nadza'gac tu tu dxin rgu'è lu na'ru' Xanru', san tuzè' naquè' Xanru' na'.

⁶ Nadza'gac ca' tu tu yöl-la' huac napru' le rúniru' xchinè' Dios, san tuzè' naquè' Dios, runnè' queèru' yöl-la' huac na'.

⁷ Dios runnè' qui queèru' tu le nac bë' napru' yöl-la' huac queè' Dios Bö' La'y, lè na' ruzi'ru' xbey yúgu'tèru'.

⁸ Dios Bö' La'y runödzejè' queè' tu bönni' yöl-la' huac ru'è didza' len yöl-la' rac szxöni, ati' yetué' bönni', Léczé' Bö' La'y runödzejè' queè' yöl-la' huac ru'è didza' lu yöl-la' rejni'i.

⁹ Lézca' cni, Léczé' Dios Bö' La'y na' runödzejè' queè' yetué' bönni' yöl-la' rejle' Cristo bi'gunè', ati' yetué' bönni' runödzejè' queè' yöl-la' huac ruúnè' nup te'i.

¹⁰ Yetué' bönni' runödzejè' queè' yöl-la' huac runè' yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá, ati' yetué' bönni' ru'è lè' latj ru'è didza' uláz queè' Dios, ati' yetué' bönni' runödzejè' queè' yöl-la' huac ráquibe'inè' chqui' bö' dzag bunách naqui queè' Dios o naqui qui tu' xöhui'. Runödzejè' queè' yetué' bönni' yöl-la' huac ru'è didza' yubl cunazèdè', ati' queè' yetué' bönni' yöl-la' huac rudödè' didza' yubl na' cunazèdè'.

11 Yúgu'tè lè ni runè' Lèczè' Dios Bò' La'y, le runödzejè' qui tu tu bunách tsca rè'ncznè'.

Yúgu'tèru' nacru' ca tuz bunách

12 Ca na' nac tuz gdu ca nayá' nabinru', zal-la' zian le nagudi' dzáglenru', ati' le zian na' nagudi' dzáglenru' nacgac tuz le nayá' nabinru', lèzca' cni nac queè' Cristo.

13 Le zóalènè' rè'u Lèczè' Dios Bò' La'y, lè ni nac queèru' ca tu le nadilru' nis, le nac bè' nacru' ca tuz bunách, zal-la' nacru' yugu' bönni' judío, len yugu' bönni' gza'a, lenca' bönni' nadá'ugac, len bönni' cunadá'ugac. Yúgu'tèru', Dios bè'è' rè'u latj si'ru' le runödzejè' Lèczè' Bò' La'y.

14 Na'a, lu gdu ca nayá' nabinru', zian le nagudi' dzáglenru' len clèg tuz.

15 La'naru' huac güi' didza' ní'aru', huaná: "Le cutu naca' në'è bönni', cutu náquida' queè' didza' ni cutu gun ga cutu naqui queè' bönni' na'.

16 La'naru' huac güi' didza' nagru', huaná: "Le cutu naca' yøj lahuè', cutu náquida' queè' bönni' ni", didza' ni cutu gun ga cutu naqui queè' bönni' na'.

17 La'naru' nac yøj lauru' gdutè le nayá' nabinru', ¿nacx gac yóniru'? La'naru' nac nagru' gdutè, ¿nacx gac gle'i xzínaru'?

18 Na'a, Dios nucu'è yúgu'tè le nagudi' dzáglenru' ca gu'ncznè' Lè'.

19 La'naru' nac tuz le nagudi' dzáglenru', cutur soa gdu ca nayá' nabinru'.

20 Na'a, ca nacru', zian le nagudi' dzáglenru', san tuz le nacru'.

21 Qui lè ni na', cutu gac guiè na'ru' yøj lauru', gna: "Cutu rquinda' li'." Lèzca' cni, cutu gac guiè ní'aru' icjru', gna: "Cutu rquinda' lbi'ili'."

22 Na'a, yugu' le nagudi' dzáglenru', lè na' ráquiru' nacgacr cuidi'z, lè ni naquinir-ru'.

23 Lèzca' cni, yugu' le nagudi' dzáglenru' le ráquiru' nacgacr ca'z, lè ni rugácur-ru' dxi'a, len yugu' le ráquiru' cutu ral-la' gla' lahui, rugácur-ru' ca' dxi'a.

24 Cutu run bayúdx gunru' cni qui le nacr lach qui le náquiniru'. Dios benè' gdu ca nayá' nabinru', len benè' ga nacr lsaca' lè na' ráquiru' rè'u nacr ca'z.

25 Cni benè', ati' cutu narujgac chopl le nagudi' dzáglenru', le tun chi'i lza'gac tu yetú.

26 Chqui' gac zi' tu le náquiniru', lac zi' tsaxxón len lei yúgu'tè le náquiniru' na', len chqui' tu le náquiniru', zoa bi ruzi' xbey, yúgu'tè le náquiniru' tu'zi' xbey tsaxxón len lei.

27 Na'a, lbi'iczli' dzagli' gdu ca nayá' nabanè' Cristo, ati' tu tuli' nacli' ca yugu' le nagudi' dzáglenè'.

28 Lèzca' cni, ladj bunách queè' Cristo, Dios nucu'è nup tun xchinè'. Ga nac zi'a nucu'è bönni' gbaz queè' Cristo. Ga nac buróp nucu'è bönni' tu'è didza' uláz queè', len ga bunntè nucu'è bönni' tu'sèdi, ati' ni'r nucu'è nup tun yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá. Ni'r nucu'è nup tu'ún nup te'i. Ni'r nucu'è nup taclen böchi' lza'ru'. Ni'r nucu'è bönni' tu'lui'inè' rè'u dxin gunru'. Ni'r nucu'è bönni' tu'è didza' yubl cunazèdquè'.

29 Clèg yúgu'tè' nacqueè' gbaz queè' Cristo. Clèg yúgu'tè' tu'è didza' uláz queè' Dios. Clèg yúgu'tè' tu'sèdnè'. Clèg yúgu'tè' tunè' yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá.

30 Clèg yúgu'tè' dè lu na'què' luúnè' nup te'i. Clèg yúgu'tè' tu'è didza' yubl cunazèdquè'. Clèg yúgu'tè' tu'dödè' didza' yubl cunazèdquè'.

31 Gul-güi' ladxli' cu'è lu na'li' Dios yugu' yöl-la' huac na' nacgacr lsaca'. Na'a, ului'ida' lbi'ili' tu le nacr lsaca' ca yúgu'tè lè ni.

13

Yöl-la' nadxi'i

1 Zal-la' gac gu'a xtídza'gac bunách le cunazëda', lenca' xtídza'queë' gbaz la'y queë' Dios, san chqui' cunadxi'ida' lza'a, didza' gu'a cutu gacr lsaca' ca bö run gui rucödru' o guia rutil-lru' lzë'i.

2 Zal-la' dë lu na'a gu'a didza' uláz queë' Dios len tséjni'da' yúgu'të le nagachi', len yúgu'të didza' rejni'i, len zal-la' nac gdu ca réjlë'a Dios ga rdxintë huac cúa' yugu' gui'a, san chqui' cunadxi'ida' lza'a, cutu bi lsaca' naca'.

3 Zal-la' quisia' gdu'të le dë quia' ugahua' bunách yechi', len zal-la' udöda' gdu ca nayá' nabana' ga luzegui' lei bunách le réjlë'a Cristo, san chqui' cunadxi'ida' lza'a, cutu ca' uzi'a xbey lë na' runa'.

4 Nu bönni' nadxi'inë' lzë'ë, rbözë' zxon ladxi'. Naquë' dxi'i ladxi' len cutu ruzxë'inë' lzë'ë. Bönni' na' nadxi'inë' lzë'ë cutu run ba zxon cuinë', len cutu run cuinë' blau.

5 Bönni' na' nadxi'inë' lzë'ë cutu runë' le cunác, len cutu rudúl-li'në' le dë queë', len cutu rléytenë', len cutu rajneynë' dö' glui' queë' bunách.

6 Bönni' na' nadxi'inë' lzë'ë cutu ca' rudzijnë' cati' nu run le cunác. Rudzijnë' cati' nu run le nac gdu'të li.

7 Bönni' na' nadxi'inë' lzë'ë rua' rlenë' bíti'tëz bi gun queë' lzë'ë, len réjlë'teczë' lzë'ë, len rúnteczë' löz gun le nac dxi'a lzë'ë, len rbözteczë' zxon ladxi'.

8 Cutur töd qui yöl-la' nadxi'i. Huadód qui le dë lu na'gac bunách lui' didza' uláz queë' Dios. Huadxín dza cati' cutur gata' lu na'gac bunách lui' didza' yubl cunazëdgac, ati' huadód qui yöl-la' rejni'i quegac bunách.

9 Lati'z réjni'ru' na'a, len lati'z ca' rui'ru' didza' uláz queë' Dios.

10 Cati' gdxin le nac gdu, ni'r udx qui lë na' nac lati'z.

11 Cati' ni' naca' bi'idau', bë'a didza' ca bi'idau', len glequi icja' ca bi'idau', len gza' ladxa'a ca bi'idau'. Cati' gzxöna' buca'na' le naqui qui bí'idau'hua'.

12 Na'a le rlé'iru' nac'z ca le rlé'iru' cati' ruyú cuinru' tu lu guia dxildau'. Cutu rlé'iru' gdu ca nac. Dza ni'r glé'iru' gdu ca nac yúgu'të. Na'a núnbë'a lati'z. Dza ni'r gúnbë'a yúgu'të ca na' Dioscz nunbë'ë neda'.

13 Na'a, nacia'tecz yöl-la' rejllë' queëru' Dios, len yöl-la' run löz queëru' Dios, len yöl-la' nadxi'i queëru' lza'ru'. Nacua' yonn ni, san le nac blau nac yöl-la' nadxi'i.

14

Yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bö' La'y

1 Gul-gún bayúdx gdx'i'ili' lza'li' len gul-gúf ládxi'li' si'li' ca' yugu' yöl-la' huac runnë' queëru' Dios Bö' La'y, len le nac blau, yöl-la' huac gü'li' didza' uláz queë' Dios.

2 Nu rui' didza' yubl cunazéd, clëg bunách rui'len didza' nu na'. Dios rui'len didza' nu na', le nutu nu zoa rejni'i didza' rui' nu na'. Dios Bö' La'y ru'ë nu na' latj rui' didza' ca nacgac le nagachi' queë' Dios.

3 Nu na' rui' didza' uláz queë' Dios, rui'len bunách didza' quië gacr gdu ca ta'yeyllë' Cristo. Rutíp ládxi'que' len ruhuí' zxon lequë'.

4 Nu na' rui' didza' yubl cunazéd run tsutsu la' cuinz, san nu rui' didza' uláz queë' Dios run tsutsu yúgu'të bunách queë' Cristo.

5 Rac ladxa'a güi'li' didza' yubl cunazëdli' yúgu'tëli', san le nac blau, rë'nda' güi'li' didza' uláz queë' Dios. Ruzi'r-ru' xbey nu rui' didza' uláz queë' Dios ca ruzi'ru' xbey nu rui' didza' yubl cunazëd, chqui' cuzóa nu udöd didza' yubl na' cunazëd, quië lac tsutsu bunách queë' Cristo.

6 Qui lë ni na', böchi' lza'adau', cati' guida' ga zoali', chqui' güf'lena' lbi'ili' didza' yubl cunazëda', cutu bi uzi'li' xbey. Uzi'li' xbey tuz didza' na' güf'lena' lbi'ili' le nului'inë' neda' Dios, o didza' uzejni'i rë'u, o didza' gu'a uláz queë' Dios, o le nac zxbá queë'.

7 Lëzca' cni rac qui le ta'gú'u bö, yugu' le cunabangac, ca nac gui rucödru', o ca nac guitarra, chqui' cutu tul-l ca ral-la' lun, ¿nacxcz gúnbë'ru' bizxal le tul-l na', lë na' rul-l gui na' o guitarra na'?

8 Chqui' cutu cödx ca ral-la' gun trompeta na' ulíd z rë'u lu gdil-l, ¿nuzxa caz upá' cuini tseaj lu gdil-l na'?

9 Lëzca' cni rac queëli'. Chqui' len lúdxli'li' güi'li' didza' le cutác bunách, cutu ca' la'yejni'i didza' güi'li'. Cni gac, daduz güi'li' didza'.

10 Le nactë yödzyú ni nacua' zian didza' yubl tui' zian cö' bunách gza'a, ati' nacua' bunách ta'yejni'i tu tu didza' na'.

11 Na'a, chqui' cutu réjni'da' didza' ru'ë bönni', gaca' ca bönni' gza'a lahuë' bönni' na' ru'ë didza', ati' bönni' na' ru'ë didza' gaquë' ca' lahua' neda' ca bönni' gza'a.

12 Lëzca' cni nac queëli'. Rui'tsca lúdxli'li' si'li' yugu' le runnë' queëru' Dios Bö' La'y. Qui lë ni na', gul-gü' lúdxli'li' si'li' yugu' le lun ga lacr tsutsu bunách queë' Cristo.

13 Qui lë ni na' ca', nu rui' didza' yubl cunazëd ral-la' ulíd z Dios gnabi Lë' gunnë' qui yöl-la' huac quixjö' le ré'ni gna didza' na' rui' nu na'.

14 Cati' rulidza'-në' Dios, chqui' ru'a didza' yubl cunazëda', lu bö' naccza' rulidza'-në' Dios, san le cutu réjni'da' didza' ru'a, lu yöl-la' rejni'i quia' cutu ruzi'a xbey didza' na' ru'a.

15 ¿Nacxcz ral-la' guna' chqui'nu'? Ulidza'-në' Dios lu bö' naccza', lenca' lu yöl-la' rejni'i quia' ulidza'-në' Dios. Gul-la' yöl-la' ba lu bö' naccza' lenca' lu yöl-la' rejni'i quia' gul-la' yöl-la' ba.

16 Chqui' tuz lu bö' nacczu' rulíd z la'yu'-në' Dios, ati' zoa ni' nu ryöniz, san chqui' cutu rejni'i didza' ru'u, ¿nacxcz gac gna: "Ca' gac", ni'a qui didza' ru'u, rë'u-në' Dios: "Xclenu"?

17 Nazx ca' dxí'adau' ru'u didza', rë'u-në' Dios: "Xclenu'." Chqui' cutu rejni'i didza' ru'u, cutu bi uzi' xbey nu na' ryöni.

18 Répa'-në' Dios: Xclenu', le rui'ra' didza' yubl cunazëda' ca yúgu'tëli'.

19 Laugac bunách queë' Dios gué'ntërda' gu'a gayu'z didza' le gac la'yejni'i bunách ca zian gayuá' didza' yubl cunazëda' ati' nutu nu gac tsejni'i. Gac usëdda' yezica' bunách tuz chqui' la'yejni'i didza' gu'a.

20 Böchi' lza'adau', cutu gacli' ca bi'idau' ca nac le rza' lúdxli'li'. Gul-gác ca bi'idau' cui gunli' le cunác, san gul-gác bönni' chnaccgac ca nac le rza' lúdxli'li'.

21 Nayúj lu guich la'y, rna: "Len didza' yubl len lu rú'agac bunách gza'a güf'lena' bunách ni didza'. Zal-la' guna' cni, cutu luzé naggac xtidza'a." Cni rnë' Xanru'.

22 Cni nac, Dios ru'ë rë'u latj rui'ru' didza' yubl cunazëdru' quië gac tu le nac bë' laugac bunách cuta'yejlë' len clëg laugac nup ta'yejlë' Cristo. Ru'ë rë'u latj rui'ru' didza' uláz queë' Lë' le luzi' xbey nup ta'yejlë' Cristo len clëg bunách na' cuta'yejlë'.

23 Qui lè ni na', cati' udubli' tsaxxón, yúgu'tèli' na' náquili' queè' Cristo, chqui' güi'li' didza' yubl cunazèdli' yúgu'tèli', ati' tsaxzac nup nazèdgc latiz' o nup cuta'yèjlè' Cristo, ¿naru' cu la'ná: "Nachixi icjli'?"

24 Na'a, chqui' yúgu'tèli' güi'li' didza' uláz queè' Dios, ati' tsax nu curejlè' Cristo o nu nazèd latiz', gáquibe'i nu na' nabaga' zxguia' ati' Dios cuequi xbeynè' lè'. Cni gáquibe'i nu na', le yöni didza' güi'li' yúgu'tèli'.

25 Gáquibe'i ca nac le rza' ladxì' nu na', lè na' 'bgachi', ati' uzexu zxib nu na' len tsej ladxì' Dios, gna: "Le nactè Dios zóalenè' lbi'ili'."

Ca ral-la' gunru' ga rudubru' queè' Cristo

26 Qui lè ni na', böchi' lza'adau', cati' rudubli' queè' Cristo, rul-lè' tu salmo tuè' bönni' dzaguè' lbi'ili', ati' rusèdnè' tu zxba yetué', ati' rguixjöi'nè' lbi'ili' tu le bului'inè' lè' Dios yetué', ati' ru'è' didza' yubl cunazèdè' yetué', ati' rudödè' didza' yubl na' cunazèdè' yetué'. Yúgu'tè le gunli' ral-la' gac le luzi' xbey nup tu'dúb queè' Cristo.

27 Cati' nacua' ni' nup tui' didza' yubl cunazèdgc, cutu ral-la' güi'li' didza' cni zianr ca chop tsonnzli'. Huac gu'è' didza' tuzè' bönni' na', ati' tód na' huac gu'è' didza' yetué', san run bayúdx soa nu udód didza' yubl na' cunazèdli'.

28 Chqui' nutu nu zoa nu gac udód didza' yubl na' cunazèdli', ral-la' soa dxiz ga na' nudubli' nu na' rui' didza' yubl cunazèd, ati' huac güi'lenè' Dios didza' na' lu icj ládxi'dau'huè'.

29 Lèzca' cni, bönni' tu'è' didza' uláz queè' Dios ral-la' lu'è' didza' chop tsonnzè', ati' yezíca'rè' bönni' na' tu'è' didza' uláz queè' Dios ral-la' la'bequi xbeynè' didza' ru'è' bönni' na'.

30 Chqui' Dios ului'inè' tu bönni' røè' ni' le rè'ni gna xtudzè'è, ral-la' soa dxiz nu na' rui' didza'.

31 Yúgu'tèli' huac güi'li' didza' uláz queè' Dios tu tuli' quiè' gzèdli' yúgu'tèli' len gdip ládxi'li' ca' yúgu'tèli'.

32 Bönni' tu'è' didza' uláz queè' Dios huac la'ná be'i cuinquè', la'cu'è' dxiz.

33 Clèg Dios nu run ga runru' rusbó, le rè'nnè' Lè' gacru' ba'a ladxì', ca na' runè' ga nacua' yúgu'tè cø' bunách queè' Cristo.

34 Ral-la' la'cua'nu dxiz ngul queèli' ga na' rudubli'. Cutu dè lu na'cnu lui'nu didza' ni'. Ral-la' la'cua'nu nöxj ca na' rna bè' zxba queè' Dios.

35 Chqui' té'ninu la'yéjni'nu lati', ral-la' la'nábinu bönni' qui queècnu cati' ni' nacu'è' lidxquè'. Cutu ral-la' lui'nu didza' ngul ga na' tu'dubè' queè' Dios.

36 ¿Naru' ráquitsali' bunòdzjè' xtudzè'è Dios lu rú'ali' lbi'izli'? ¿Naru' ráquitsali' bdxin queèzli' xtudzè'è Dios?

37 Chqui' nutsè'è ladjli' bönni' ráquinè' ru'è' didza' uláz queè' Dios, o ráquinè' zóalenè' lè' Dios Bö' La'y, bönni' ni ral-la' si' lu nè'è' nac zxba queè' Xanru' le ruzuja' queèli' lu guich ni.

38 Na'a, chqui' cutu rui' ladxè'è didza' ni, cutu güi' ládxi'li'-nè' bönni' na'.

39 Qui lè ni na', böchi' lza'adau', gul-güi' ládxi'li' güi'li' didza' uláz queè' Dios, len cutu gna bé'ili' nu rui' didza' yubl cunazèd.

40 Yúgu'tè ral-la' gunru' ca sa'yéaj, len ca rajlóz yöl-la' ba'a ladxì'.

15

Bubanè' Cristo lu yöl-la' gut

1 Na'a, böchi' lza'adau', rguixjöi'da' lbi'ili' ca nac didza' dxi'a na' bena' lban qui ga zoali', lè na' gzxi' lu na'li' len run ga nacr gdu ca réjlè'li' Cristo.

2 Ni'a qui didza' ni ulali', chqui' gunli' ca rna didza' dxi'a na' bena' lban qui ga zoali', chqui' le nactë gyéjlë'li' Cristo.

3 Ga gzu lau budöda' lu na'li' le budödë' Dios lu na'a neda'. Cni rna: "Gutië' Cristo uláz queëru' le nabága'ru' dul-la'." Ca nac lë ni nayúj lu guich la'y, ben bayúdx benë'.

4 Rna ca': "Bgachë'ë yeru ba, len cati' bza'a tsonn dza, bubanë' lu yöl-la' gut", ca na' nayúj ca' lu guich la'y, ben bayúdx guc queë'.

5 Gdöd ni' buluí lahuë' Cristo, blé'inë' Lë' Pedro, len gdöd ni', gualé'inë' Lë' idxínnutë' gbaz queë'.

6 Ni'r buluí lahuë' lauquë' zianr ca gayu' gayu'ë böchi' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo, cati' ni' nudubquë' tsaxón. Yelati'z cuguluhuoatë' böchi'ru' ni nacu'ë nabanquë' na'a, zal-la' la'quë' chnatquë'.

7 Ni'r blé'inë' Lë' Jacobo, len gdöd ni' buluí lahuë' lauquë' yúgu'të bönni' gbaz queë'.

8 Ga yajseytë buluí lahuë' ca' lahua' neda'. Ca guc lë ni, naca' ca bi'idau' guljbi' cati' chgdöd dza ral-la' galjbi'.

9 Cni nac, le nacra' neda' cuidi'z ca yúgu'të bönni' gbaz queë', len cutu naca' neda' lsaca' si' la' gbaz queë', le gdxia ladxa'a bunách queë' Dios.

10 Na'a, le buzá' ladxë'ë quia' Dios naca' le naca' na'a, len clëg daduz buzá' ladxë'ë quia'. Béntëra' xchinë' ca yezíca'rë' gbaz queë', zal-la' clëg racz quia' bena' dxin na'. Dioscz, lu yöl-la' ruzá' ladxi' queë', bugunë' neda' dxin.

11 Na'a, chqui' bena' lban neda' o chqui' glunë' lban yela'quë' bönni', lë ni le runtu' lban qui len le gyéjlë'li' lbi'ili'.

Ubanru' lu yöl-la' gut

12 Runtu' lban queë' Cristo ca na' bubanë' lu yöl-la' gut. Chqui' cni nac, ¿nacxcz nac, rnalí' la'li': "Cutu lubán nup chnatgac"?

13 La'naru' cu lubán nup chnatgac, cutu bubanë' Cristo,

14 len la'naru' cu bubanë' Cristo, daduz nac le bentu' lban qui, len daduz nac yöl-la' rejlë' queë'li' Lë'.

15 Yetú ca', la'naru' cu bubanë' Cristo, rzi' yë'tu' cati' runtu' lna' lau queë' Dios, rnatu' buspanë' Cristo, ati' la'naru' cu uspanë' nup chnatgac, Dios cutu buspanë' Cristo.

16 La'naru' cu lubán nup chnatgac, cutu bubanë' Cristo,

17 len la'naru' cu bubanë' Cristo, daduz nac yöl-la' rejlë' queë'li' Lë', ati' naga'ngac dul-la' nabága'li'.

18 Lëzca' cni, nup na' chnatgac len gulayejlë' Cristo, tsaz glat chqui' cutu bubanë' Lë'.

19 Chqui' tuz tsal ni zoaru' nabanru' huac uzi'ru' xbë' Cristo, nacr-ru' bayechi' ca yúgu'të bunách.

20 Na'a, le nactë bubanë' Cristo lu yöl-la' gut, len naquë' nu gzu lau bubán tsaz ladj yúgu'të nup lubán tsaz lu yöl-la' gut.

21 Ca na' gyu'u yöl-la' gut ni'a qui le benë' tuë' bönni', lëzca' cni, ni'a qui le benë' yetué' bönni' gyu'u yöl-la' rubán quegac nup chnatgac.

22 Ca na' tat yúgu'të bunách le náljengac Adán, lëzca' cni lubán yúgu'të nup na' náljengac Cristo.

23 Tu tuë' ubanë' ca ral-la' gac. Zi'al bubanë' Cristo, ati' töd ni lubán nup náquigac queë' Cristo cati' huödë'.

24 Ni'r gdxin dza udx cati' ugúë' Cristo gdutë le dë lu në'i len gdutë yöl-la' uná bé' len gdutë yöl-la' huac qui tu' xöhuí', ati' udödë' lu në'ë Dios Xuz le rna bé'inë' Lë'.

25 Run bayúdx gna bé'ë Cristo ga gdxintë dza chbenë' Dios ga luzechu zxbgac lahuë' Lë' yúgu'të nup ta'dá'baga' Lë'.

26 Le rdá'baga' Lë' le usnitie' ga udx nac yöl-la' gut.

27 Dios chnudödë' yúgu'të lu në'ë Zxi'në' quië gna bé'inë' lei. Nayúj lu guich la'y, rna: "Budödë' yúgu'të lu në'ë quië gna bé'inë' lei." Na'a, nac bé' cutu budód cuinë' lu në'ë Zxi'në', le nacczë' Lë' Nu rudód lu në'ë Zxi'në' yúgu'të.

28 Cati' gdxin dza ni' chnudödë' Dios lu në'ë Cristo yúgu'të quië gna bé'inë' lei, ni'r Lëczë' Zxi'në' udód cuinë' lu në'ë Dios, Nu na' budód lu në'ë Zxi'në' yúgu'të, ati' ga udx, Dios gna bé'inë' tsaz yúgu'të.

29 La'li' rdil-li' nis uláz quegac nup chnatgac. Chqui' ráquili' cutu lubán nup na' chnatgac, ¿bizx quië rdil-li' nis uláz quegac nup chnatgac?

30 Zoa banádx queëtu' gattu' yúgu'të dza. ¿Bizx quië rui'tu' latj gac cni chqui' cutu ubanru' lu yöl-la' gut?

31 Yúgu'të dza zoa banádx gatia'. Rguíxjöi'da' lbi'ili' lë ni, böchi' lza'adau', le rdzag ladxa'a le bena'. Bena' ga réjlë'li' Xanru' Jesucristo.

32 Chqui' le gu'nzda' gdíl-lena' böa' guixi' snia' lu yödZ Éfeso, ¿bizxa caz uzi'a xbey? Chqui' cutu lubán nup chnatgac, ral-la' gunru' ca ta'ná bunách: "Gui'j gáguru' le huartru' cxö huidzj."

33 Cutu güi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili'. Chqui' si' lu na'li' lati'z le cutu nacZ, gdútëli' huöaclí' chul nit.

34 Gul-bí'i ládxi'li' len cutu gunli' dul-la' le cunúnbë'li'-në' Dios la'li' lbi'ili'. Rnia' cni quië guna' ga utui'li'.

Ca lac nup lubán lu yöl-la' gut

35 Nazx ca' zoa nu gna: "¿Nacx lubán nup chnatgac? ¿Nacx gac gdu ca nayá' nabinquë' cati' ludxinë'?"

36 Li', bönni' cunözi. Lë na' razu' luyú nup glen chqui' cutu nit.

37 Lë na' razu' luyú nac tu xseydau'z, nazx ca' qui' zxoá' xtil o qui yetú guixi' cuandau'. Lë na' razu' cutu nac guixi' cuandau' na' ral-la' glen.

38 Dios runë' ga gac guixi' cuandau' ca nunczë' qui. Ca nac tu tu xseydau' na' runë' ga gac guixi' cuandau' qui.

39 Lëzca' cni, cutu nac tuz ca nac bëla' qui queëcba' yúgu'tëba' böa' guixi'. Zoa tu bëla' quegac bunách len yetú ca nac bëla' quecba' böa' guixi'. Yetú ca nac bëla' quecba' bguinn len yetú ca nac bëla' quecba' böi.

40 Lëzca' cni nadzá' gdu ca nayá' nabingac nup nacué' yehua' yubá ca nac gdu ca nayá' nabingac nup nacué' luyú ni. Zoa tu yöl-la' lach quegac nup nacué' yehua' yubá, len yetú ca nac yöl-la' lach quegac nup nacué' luyú ni.

41 Zoa tu yöl-la' lach qui gbidz, len yetú qui beo', len yetú quegac bölj luzxbá. Yöl-la' lach qui tu bölj luzxbá nadzá' ca nac yöl-la' lach qui yetú bölj luzxbá.

42 Lëzca' cni gac cati' lubán nup chnatgac. Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' nit. Cati' ubán, ni'r gac tu le soa tsaz.

43 Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' ca'z len le nacuidi'. Cati' ubán, ni'r gac tu le lach len le nal.

44 Cati' rgachi' yeru ba nac tu bëla' qui yödZlyú ni. Cati' ubán, ni'r gac tu le soa tsaz yehua' yubá. Zoa tu bëla' qui yödZlyú ni, len yetú ca gac le gdzag bö' nacczru'.

⁴⁵ Nayúj lu guich la'y le rna: “Bönni' na' gzu lahuë' zoë' luyú ni, lè' Adán, Dios benë' lè' bönni' ban”, san Bönni' gyazië' xlatjë' Adán, Lè' Cristo, Dios benë' ga naquë' Bö' nabániru'.

⁴⁶ Cutu bdxin zi'al lè na' nac Bö'. Bdxin zi'al lè na' nac qui yöl-la' bunáchz queëru', ati' ni'r bdxin lè na' nac Bö'.

⁴⁷ Bönni' ni' gzoë' zi'al, gúquinë' yu. Bönni' na' zoë' burópl, Nu na' nac Xanru', brujë' yehua' yubá.

⁴⁸ Nup nacua' luyú ni nacgac ca guquë' bönni' na' gúquinë' yu, ati' nup ral-la' tsajcuá' yehua' yubá lac ca nac Nu na' bruj yehua' yubá.

⁴⁹ Ca na' na'a dë queëru' tu bëla' le nac ca guc bëla' queë' bönni' na' gúquinë' yu, lëzca' ral-la' huóáquiru' ca náquinë' Nu na' bruj yehua' yubá.

⁵⁰ Cni rë'ni gna lè ni rëpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', rnia': Le náquini bëla' len rön cutu ca' tsaz ga ni' rna bë'ë Dios, len lëzca' cni, lè na' nit cutu gdel-li' lè na' zoa tsaz.

⁵¹ Gul-yutsca', rëpa' lbi'ili' tu le bgachi': Cutu gatra' yúgu'tëru', san Dios utsë'ë ca nacru' yúgu'tëru'.

⁵² Tu tsäl gac, tsca nac tu le rutáz yøj lauru', cati' cödx trompeta le rajseyte. Cödx trompeta na', ati' lubán nup chnatgac, láquini tu le soa tsaz, ati' Dios utsë'ë le náquini' yúgu'tëru'.

⁵³ Lë na' nacru' le rnit ral-la' huóac le soa tsaz, ati' le náquini' lè na' ral-la' gat, huóac tu le gatga gat.

⁵⁴ Cati' lè na' rnit chnuhuóac le soa tsaz, lenca' lè na' ral-la' gat chnuhuóac le gatga gat, ni'r utság lè na' nayúj lu guich la'y, rna:

Nadúa tsaz yöl-la' gut.

Chbdél-li'në' Cristo.

⁵⁵ Cutur gna be'i rë'u yöl-la' gut.

Cutur bi gac gun queëru' yöl-la' gut.

⁵⁶ Huac bi gun queëru' yöl-la' gut le nabágaru' dul-la', ati' nabágaru' dul-la' le rdá'bágaru' zxba queë' Dios.

⁵⁷ Xclenë' Dios. Lëczë' runë' ga nularu' lu yöl-la' gut ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo.

⁵⁸ Qui lè ni na', böchi' lza'adau', gul-zóa tsutsu. Gul-gác gdu ládxi'li', gúnteczli' xchinë' Xanru' le nóziczli' cutu runli' daduz xchinë' Xanru'.

16

Tu'nódzj quequë' bóchi'gac ta'yadzjnë' bunách Corinto

¹ Na'a, ca nac qui dumí na' unódzjli' le gaclen bóchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo nacu'ë Jerusalén, gul-gún na'a ca na' gna bé'ida' yugu' cö' bunách queë' Cristo, nacua' luyú Galacia.

² Yugu' dza domingo, tu tuli' ral-la' cu'li' quizi lati' dumí, tsca na' Dios runnë' queëli'. Gul-gún chi'i lei, cui gun bayúdx bi utubli' cati' gdxina' ga zoali'.

³ Cati' ni' gdxina' ga zoali', gsöla'a Jerusalén nup na' ucua'li' lbi'ili'. Uzuja' lu guich le gun ga lac bë'quë', ati' lu'ë dumí na' unódzjli'.

⁴ Chqui' ral-la' tsija' ca' neda', tsjáclenë' neda'.

Le rë'nnë' gunë' Pablo

⁵ Guida' ga zoali' cati' udx töda' yugu' yödz luyú Macedonia, le run bayúdx töda' yugu' yödz na'.

⁶ Ráquida' ugá'nlena' lbi'ili' tu chi'i o nazx ca' uga'na' ni' yugu' beo' ziang. Ni'r huac gácleni' neda', ugu'li' neda' nöz gáti'těz ga ral-la' tsija'.

⁷ Cati' guida' duyúa' lbi'ili' cutu rē'nda' tōdza' ni'. Runa' löz sóalena' lbi'ili' xtsey, chqui' gunnē' neda' latj Xanru'.

⁸ Uga'na' ni lu yōdz Éfeso ga gdxinr dza Pentecostés

⁹ le dē latj ni guna' tu dxin zxōn queē' Xanru', zal-la' zian nup ta'dá'baga' neda'.

¹⁰ Chqui' gdxinbi' ga zoali' bi'i Timoteo, gul-güi' ládxi'li'-bi', cui ubi ugu'i'ibi' tsal ni' sóaleni' lbi'ili', le runbi' xchinē' Xanru' ca na' runa' xchinē' neda'.

¹¹ Qui lē ni na', nutu nu ral-la' uzóa lēbi' tsala'. Gul-gaclen-bi', ugu'li'-bi' nöz gdu tsáhu'dau', quiē udxinbi' ga ni zoa' neda', le rbōza'-bi' lēbi' lenca' bóchi'ru' túnlenē'-bi' tsaxxón dxin.

¹² Ca nac queē' bóchi'ru' Apolos, szxōni gúta'yua' lahuē' tsijē' tsajyúē' lbi'ili' tsaxxón len yugu' bóchi'ru'. Cutu rē'nnē' tsijē' na'a. Guidē' cati' sáqui'nē'.

Didza' ru'ē Pablo ga ruúdx

¹³ Gul-spán ládxi'li' len gul-gác tsutsu ca réjlē'li'-nē' Cristo. Gul-gác rugu ladx'i' len gul-típ ládxi'li'.

¹⁴ Len yōl-la' nadxi'i' gul-gún híti'těz bi gunli'.

¹⁵ Na'a, bóchi' lza'adau', chnózczi' ca nac queē' Estéfanos lenca' quegac di'a dza queē'. Nacgac nup gulazú laugac ta'yejlē' Cristo ladj bunách nacúa' luyú Acaya. Guludód cuinquē' bōnni' ni quiē lunē' xchingac bunách queē' Dios.

¹⁶ Ráta'yua' lauli', bóchi' lza'adau', gunli' ba la'n nup nacgac ca bóchi'ru' na', lenca' ca nacgac nup tunlen lequē' tsaxxón dxin len taclen lequē'.

¹⁷ Rudzijda' le guladxinē' ga zoa' Estéfanos, len Fortunato, len Acaico, le gláclenē' neda' uláz queēli'.

¹⁸ Guluhu' zxōnē' neda' ca na' guluhu' zxōnē' ca' lbi'ili'. Gul-gún ba la'n bunách cni.

¹⁹ Tu'gáp Dios lbi'ili' yugu' cō' bunách queē' Dios luyú Asia ni. Tu'gapē' Dios lbi'ili' Aquilo len Priscila lenca' nup tu'dúb queē' Dios ga nac lu yu'u lidxquē'.

²⁰ Tu'gapē' Dios lbi'ili' yúgu'tē bóchi'ru' ni. Gul-gáp Dios tuli' yetuli', unída'li' lza'li'.

²¹ Neda', Pablo, na' cuinca' ruzuja' lu guich lē ni, rnia': Rugapa' Dios lbi'ili'.

²² Nu cunadx'i' Xanru' Jesucristo, chnabía dō' nu na'.

Gda Xanru'.

²³ Rnabda'-nē' Xanru' Jesucristo uzá' ladx'ē' queēli'.

²⁴ Nadxi'ida' yúgu'téli' le nacru' tuz len Xanru' Jesucristo. Ca' gac.

DIDZA BURÓP BSÖLËË PABLO YÖDZ CORINTO

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Corinto

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Jesucristo le rë'nnë' cni Dios. Runbi' neda' tsazxón bi'i bóchi'ru' Timoteo. Rugapa' Dios lbi'ili', rudubli' queë' Dios lu yödZ Corinto, len yúgu'tëli' náquili' quizi queë' Dios luyú Acaya.

² Rnabda'-në' Xuzru' Dios len Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

³ Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo, le naquë' Xuzru', ruhuechi' ladxë'ë rë'u, len naquë' ca' Dios, ruhuí' zxon'teczë' rë'u.

⁴ Ruhuí' zxonë' rë'u Dios cati' rac bíti'tëz bi rac queëru', quië gac hui' zxonru' ca' nup bi rac quegac. Ruhuí' zxonru' lequë' ca na' ruhuí' zxonë' rë'u Dios.

⁵ Tsa ta'yán le rzaca' rguí'ru', ca na' gzxaca' gdi'ë Cristo, lëzca' cni ta'yán le tu'huí' zxon rë'u, le nacru' tuz len Cristo.

⁶ Qui lë ni na', chqui' bi rzaca' rguí'tu', rac cni queëtu' quië gac hui' zxontu' lbi'ili' len guntu' ga ulali'. Chqui' Dios ruhuí' zxonë' netu', rac cni quië gac hui' zxontu' lbi'ili', ati' lu yöl-la' rböz zxon ladxí' queëli', gac gua' glenli' yugu' le saca' qui'li', ca na' rac ca' queëtu'.

⁷ Ruzxoní ládxi'tu'-në' Dios gúnteczë' ga gac dxi'a queëli', le nózitu' ca na' rzaca' rguí'li' tsazxón len netu', lëzca' cni ruzi'li' xbey tsazxón len netu' le ruhuí' zxonë' rë'u Dios.

⁸ Ré'nitu' gnözili', böchi' lza'adau', ca nac le zian le glac queëtu' luyú Asia. Gdótti bë'i lë na' guc queëtu', guc zítër ca le guc gua' glentu'. Ca' guc, cutur bentu' löz soatu' gbantu'.

⁹ Gúquitu' guc queëtu' ca rac quequë' bönni' chnarugu quequë' latië'. Guc cni queëtu' cui' uzxoní ládxi'tu' la' cuinztu', san uzxoní ládxi'tu'-në' Dios, Nu ruspán nup chnatgac.

¹⁰ Dios buslé' netu' lu lë na' ben ga goza banádx gattu', ati' ruslé' netu' yugu' dza. Runtu' löz uslé' netu' Lë' cni leyúbl

¹¹ Chqui' gáclenli' netu', ulidzli'-në' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu'. Dios gunë' ca na' gnábili'-në' tsazxon len bunách zian, uzá' ladxë'ë queëtu', ati' la'ná xclenë' Dios uláz queëtu'.

Rguíxjö'ë Pablo bizx quië rdzeyne' gdxinë' Corinto

¹² Lë ni le run ga rudzjítu'. Bö' naccztu' rulu'i netu', len yöl-la' ba'a ladxí' queëtu' len gdu ládxi'tu' runtu' bi runtu' yödzyú ni, len cni bentu' ca' ga ní' zoali'. Cni bentu', le guclen netu' le buzá' ladxë'ë queëtu' Dios, len clëg len yöl-la' rejni'i queëztu' bentu' cni.

¹³ Ruzujtu' queëli' lu guich tuz le gac ulabli' len le gac tséjni'li'. Rac ladxa'a tséjni'li' gdu

¹⁴ Lë na' réjni'li' lati'. Ni'r cati' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, gac gunli' netu' zxon ca na' netu' guntu' lbi'ili' zxon.

¹⁵⁻¹⁶ Le bena' löz lë ni, gza' ladxa'a guida' ga zoali' zi'al cati' gdöda' luyú Macedonia, ati' guida' ga zoali' leyúbl cati' uzá'a ni quië uzi'li' xba' chop lzu.

Töd ni' huac gáclenli' neda' ugu'li' neda' nöz tsija' luyú Judea. Cni gu'nda' guna'.

¹⁷ ¿Naru' ráquitsali' gzxì' yè'a le butsa'a ca guna'? ¿Naru' ráquitsali' lu yöl-la' bunáchz quia' runa' le rdxinz icja', len bē'za' ca' didza' cati' gnia': Cni guna'?

¹⁸ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu run gdu'tè ca rna xtidzè'è, cutu bē'za' ca' didza' cati' bē'lēna' lbi'ili' xtidzè'è Dios.

¹⁹ Jesucristo, Zxi'nè' Dios, Nu na' bentu' lban qui ga zoali', neda' len Silvano len Tímoteo, cutu rui'zè' ca' didza'. Lè' ru'è didza' gdu'tè li.

²⁰ Cristocz runè' ga nac gdu'tè löz yúgu'tè le gzxì' lu nē'è Dios, ati' ni'a queë' Lè' gac gnaru': "Ca' gac", quiè gac queë' Dios yöl-la' ba.

²¹ Dioscz runè' ga runtu' löz tsaxón len lbi'ili' náquiru' queë' Cristo, len budödè' lu na'tu' dxin queë' runtu'.

²² Bennè' queëru' le nac bē' náquiru' queë', bchiziè' icj ládxi'dau'ru' Dios Bō' La'y, Nu nac queëru' le run ga nac löz yúgu'tè le gunnè' queëru' Dios.

²³ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu nözi le rza' ladxa'a, ru'a didza' gdu'tè li. Nözcznè' Lè' cutu bida' ga zoali' lu yöd Corinto, cui gun bayúdx guna' ga huí'nili'.

²⁴ Cutu ré'nitu' gna bé'itu' lbi'ili' ca réjlè'li' Cristo, le chnacli' tsutsu ca réjlè'li' Lè'. Ré'nitu' guntu' le gun ga udziji ládxi'li'.

2

¹ Qui lè ni na' bē' ladxa'a cu guidtea' queëli' leyúbl, cui guna' ga huí'nili'.

² Chqui' guna' neda' ga huí'nili', ¿nuzxa caz gun ga udzijda' neda'? ¿Naru' guntsa' ga huí'ni nu ral-la' gun ga udzijda' neda'?

³ Qui lè ni na' buzuja' queëli' lu guich z'i'al. Cutu gu'nda' guida' ga zoali', cui gunli' ga huí'nda', le ral-la' gunli' lbi'iczi'li' ga udzijda' neda'. Le ruzxóni ladxa'a lbi'ili', nözda' udziji'li' yúgu'tèli' chqui' udzijda' neda'.

⁴ Cati' ni' buzuja' queëli' lu guich lè na', gsébitsqui ladxa'a, len buí'nitsqui ladxa'a ga bdxintè grödx'a. Buzuja' cni lu guich, clèg quiè guna' ga huí'nili' san quiè gnózili' ca nadxí'itsquida' lbi'ili'.

Ral-la' unít lauru' nu rua' dö'

⁵ Chqui' zoè' ni' bönni' na' bushui'nnè' rē'u, clèg neda'z bushui'nnè', san yúgu'tèli' lbi'ili' bushui'nnè' lati'. Rnia': Lati', cui töd bē'i gchugu bē'a queë' bönni' na'.

⁶ Tscati' gaz zxguia' chbenli' queë' bönni' na' yelati'z cunuhoátèli'.

⁷ Na'a, ral-la' unít lauli' bönni' na' len utipli' ladxè'è, cui töd bē'i hui'nnè' len cui gac tsaz chop ladxè'è.

⁸ Qui lè ni na' ráta'yua' lauli' gunli' le gac bē' nadxi'ili'-nè' gdu ládxi'li'.

⁹ Qui lè ni na' ca' buzuja' queëli' lu guich lè na'. Gu'nda' si' bē'a lbi'ili' quiè gnözda' chqui' rúnteczli' ca rna xtidza'a.

¹⁰ Cati' nu runít lauli' lbi'ili', neda' ca' runít lahua' nu na'. Cati' nu runít lahua', chqui' bi ben nu na' runít lahua', runa' cni uláz queë' Cristo quiè gac bi uzi'li' xbey.

¹¹ Cni runa', cui saqui' Satanás tu' xöhui' uxícj rē'u, le chnóziru' yugu' le rē'ni gun queëru'.

Grö'è bagu'i' Pablo lu yöd Troas

¹² Cati' bdxina' lu yöd Troas quiè guna' lban qui didza' dxi'a queë' Cristo, benntsquè' neda' latj Xanru' guna' lban ni'.

¹³ Zal-la' guc cni, grö'a bagu'í le cutu yajxaca'a-bi' ni' bi'i böchi'ru' Tito. Qui lê ni na' buzálëna' bunách ni', gyija' luyú Macedonia.

Gdél-li'ru' le zóalenë' rë'u Cristo

¹⁴ Xclenë' Dios, rché'teczë' rë'u ca tu le nac bë' bdél-li'në' Cristo yöl-la' ruslá queëru'. Dios rugunë' dxin rë'u quië rulu'ë lahui ca gac lunbë' Cristo bunách. Le nacru' nac ca tu le rla' zxi, le rguis gátitëz.

¹⁵ Nacru' ca tu nör rla' zxi, le ruzégui'ë Cristo lahuë' Dios, len le rguisië' laugac nup nulagac len nup nanitgac.

¹⁶ Laugac nup na' nanitgac nacru' ca tu le rla' zgut le nac bë' latië', san laugac nup na' nulagac nacru' ca tu le rla' zxi le nac bë' gbánteczru'. ¿Nuzxa caz nac lsaca' gun cni?

¹⁷ Cutu runtu' ca tun zian bunách tu'gún dxin xtidzë'ë Dios ca tu le tuti' len ta'u bunách, san le nasölë'ë netu' Dios, gdu ládxi'tu' rui'tu' didza' lahuë' Lë' le nactu' tuz len Cristo.

3

Ca nac didza' ruín rë'u tuz len Dios

¹ ¿Naru' ráquitsal' run ba zxön cuintu' cati' rui'tu' cni didza'? ¿Naru' runtsa bayúdx ului'tu' lbi'ili' guich le rulu' le nactu'? ¿Naru' ral-la' gnábitu' lbi'ili' gunnli' queëtu' tu guich cni, ca na' tun la'gac bunách?

² Lbi'iczli' nacli' ca tu guich le rulu' le nactu', le nayúj lu icj ládxi'dau'tu', ati' yúgu'të bunách gac luláb lei len luúnbë' lei.

³ Le nacli' nalá' lahui ca tu guich nuzujë' Cristo, le bsölë'ë lu na'tu'. Cutu nayúj tu lu guich, san Bö' La'y queë' Dios ban nuzujë' lei, clëg tu lu guiöj blag, san lu icj ládxi'dau'li' nuzujë'.

⁴ Rui'tu' cni didza' le ruzxöni ládxi'tu'-në' Dios le zóalenë' netu' Cristo.

⁵ Cutu ráqitu' bi gac guntu' racz queëtu', san Dios runnë' queëtu' yöl-la' huac bi guntu'.

⁶ Diosz bennë' queëtu' yöl-la' huac guntu' xchinë' lu didza' cub na' ruín rë'u tuz len Dios. Didza' ni cutu nac tu zxba nayúj lu guich, san nac tu le rusédnë' rë'u Dios Bö' La'y. Zxba na' nayúj lu guichz rchugu queëru' gatra', san Dios Bö' La'y nabániru'.

⁷ Yugu' zxba queë' nayujgac lu guich, Dios buzujë' yugu' lu guiöj blag, ati' bulu'ë lahui yöl-la' yení' queë' cati' budödë' lei lu në'ë Moisés. Zal-la' gdöd qui, gyëptër yös yení' lahuë' Moisés. Cni guc, cutu guc luyú lahuë' Moisés bunách Israel. Chqui' yajtság zxba na' yöl-la' yení' cni, ati' zxba na' rchugu quegac bunách lat,

⁸ szxónitër ca' ral-la' gac yöl-la' yení' dzag yugu' le runë' Dios Bö' La'y.

⁹ Gzoa tu yöl-la' yení' yajtság lê na' ben ga narugu quegac bunách lat. Szxónitër nac yöl-la' yení' qui lê na' run ga rnë' Dios nacgac tsahui' bunách.

¹⁰ Le nactër lsaca' yöl-la' yení' nalá' lahui na'a, cuidi'z nagán yöl-la' yení' na' bla' lahui cati' Dios bunödzejë' quegac bunách zxba queë'.

¹¹ Chqui' gzoa yöl-la' yení' qui lê na' gzoa tu chi'idau'z, zxöntër nac yöl-la' yení' qui lê ni soa tsalzú.

¹² Le zoa queëru' lê ni runru' löz, rui'tu' didza' lu yöl-la' rugu ládxi' queëtu'.

¹³ Cutu runtu' ca benë' Moisés, bucachi' lahuë' len tu lári'dau', cui luyú bunách Israel yöl-la' yení' na' zeaj rnit.

14 Gulachúl gulanitië' bönni' ni'. Ga rdxintë na'a dza cati' tu'labë' guich qui didza' gul na' ruún bunách tuz len Dios, nac quequë' tsca nagá'n la' leyz lári'dau' na' lauquë', lë na' gac ugúë' tuzë' Cristo.

15 Ga rdxintë na'a dza, cati' tu'labë' guich ga na' nayúj didza' queë' Moisés, xzoa ca tu lári'dau' yöj lauquë' le run ga nachúl nanitquë'.

16 Cati' nu ruhuóac queë' Xanru', rdua lë na' run ga nachúl nanít nu na'.

17 Cati' ni nnatu': "Xanru'", rui'tu' didza' queë' Dios Bò' La'y. Ga zoë' Bò' La'y queë' Xanru', ni' zoacz yöl-la' nadzán.

18 Yúgu'tëru' rë'u cutu bi nuséyj lauru', san nacru' ca tu guia dxili ga nalá' yöl-la' yení' qui lahuë' Xanru', ati' yöl-la' yení' na' queë' Xanru', Nu nac Bò' La'y, rutsá' rë'u, len run ga zeaj racr-ru' ca naquë' Cristocz, len rata'r queëru' yöl-la' yení' queë'.

4

1 Dios buechi' ladxë'ë netu' len budödë' lu na'tu' dxin ni runtu', len qui lë ni na' cutu rac chop ládxi'tu'.

2 Chbuca'ntu' yugu' le tun bagachi'z bunách len le tun ga rutui'ru'. Nutu nu rzi' yé'itu', len cutu rutsa'tu' xtidzë'ë Dios. Le rui'tu' didza' qui le nac gdatë li, rui' ládxi'tu' guntu' le láquibe'i yúgu'të bunách nac dxi'a lahuë' Dios.

3 Chqui' zoa nu curejni'i didza' dxi'a runtu' lna' lau qui, nacgacz nup nachúl nanitgac cutu ta'yejni'i lei.

4 Cutu ta'yejlë' bunách na', le ben ga nac cni tu' xöhui', nu nun cuini ca dios, len rna be'i bunách dza ni zoaru' na'a, le ben ga nachúl nanitgac, cui la'le'i yení' qui didza' dxi'a ca nac yöl-la' yení' queë' Cristo, Nu na' rna' gdu ca naquë' Dioscz.

5 Cutu runtu' lban qui la' cuinztu', san runtu' lban queë' Jesu-cristo, rguíxjö'tu' naquë' Xanru', ati' netu' ni nactu' huen dxin queëli' le nadxi'itu'-në' Jesús.

6 Dios, Nu ben ga buzení' yení' ga ni' guc chul, naquë' Nu rgu'u yení' icj ládxi'dau'ru', le ruzejni'i rë'u quië gúnbë'ru' yöl-la' yení' queë' Dios, lë na' ruzeni' lahuë' Jesucristo.

Le réjlë'ru' Dios runru' ca rë'nnë' Lë'

7 Yöl-la' tsahui' ni yu'u icj ládxi'dau'ru' rë'u, nacru' ca yusu' náquicni yu, quië gac bë' naqui queë' Dios yöl-la' huac zxön na' len clëg queëzru'.

8 Tu'saca' zi' netu' bunách san cutu rudú ládxi'tu'.

8 Rö'tu' bagu'i san cutu rac chop ládxi'tu'.

9 Ta'bía ladxí' netu' bunách san cutu rubíj ladxë'ë netu' Dios.

Ta'zé'itsqui netu' yu, san cutu tu'snít lau netu'.

10 Lu gdu ca nayá' nabintu' ráttecztu' tsaxón len Jesús, san rac bë' lu gdu ca nayá' nabintu' nabánitu' Lë'.

11 Tsal ni zoatu' nabantu', zoatecz banádx gattu' le náquitu' queë' Jesús quië gac bë' nabánitu' Lë' lu gdu ca nayá' nabintu' le rnit.

12 Cni nac, zoa banádx queëtu' gattu', san ni'a qui lë ni rata' queëli' yöl-la' na'bán.

13 Nayúj lu guich la'y, rna: "Gyéjlë'a Dios, ati' qui lë ni na' bë'a didza'." Lëzca' cni rac queëtu', réjlë'tu' Dios, len qui lë ni na' rui'tu' didza'.

14 Nózitu' ca gunë' Dios, Nu buspán Xanru' Jesús, uspanë' ca' netu' tsaxón len Jesús len uschinë' netu' tsaxón len lbi'ili' lahuë' Lë'.

¹⁵ Rac cni yúgu'të lë ni quië gac bi uzi'li' xbey, ati' chqui' la'del-li' zianr ca' bunách le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, la'në': "Xclenë' Dios", ati' gac queë' Dios yöl-la' ba.

¹⁶ Qui lë ni na', cutu rac chop ládxi'tu'. Zal-la' rnit gdu ca nayá' nabintu', yúgu'të dza rucubë' Dios le nactu' lu icj ládxi'dau'tu'.

¹⁷ Le cuidi'z rzaca' rgu'ru' ni tu chi'idau'z run ga gata' queëru' le uzi'tscaru' xbey le soa tsalzú len le nactër lsaca' ca gac gúnbë'ru'.

¹⁸ Cutu rui' ládxi'ru' le rlé'iru' luyú ni, san le curlé'iru' rui' ládxi'ru'. Lë na' rlé'iru', tu chi'idau'z zoa, san le curlé'iru' soa tsalzú.

5

¹ Nóziru' cati' nit gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau' yödzyú ni, Dios chnupë'ë queëru' tu le cub, le nac ca tu yu'u zoa tsaz ni' yehua' yubá, lë na' nunczë' Lë'.

² Qui lë ni na' rnë ládxi'ru' le ré'niru' tsazru' le cub ni', lë na' nac ca tu lidxru' ni' yehua' yubá.

³ Tsazru' le cub ni' ca na' rácuru' tu lari', cui soaru' ga cuzóa gdu ca nayá' nabinru'.

⁴ Tsal ni zoaru' lu gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau', rnë ládxi'ru' lu yöl-la' rsëbi ladx' queëru'. Cutu runru' cni le ré'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru', san ré'niru' tsazru' tsaz le cub ni'. Cni gac, uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' le rnit, ati' tsazru' lu yöl-la' na'bán gdu.

⁵ Dios chnupë'ë queëru' yúgu'të lë ni, ati' bchizië' rë'u Dios Bö' La'y, Nu nac queëru' le nac bë' nac löz si'ru' lë na' nupë'ë queëru'.

⁶ Qui lë ni na' nadíp ládxi'ru'. Tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', nóziru' zoaru' zi'tu' ga zoa lidxë' Xanru'.

⁷ Runru' ca runru' le réjlë'ru'-në' Dios, len clëg le zoa bi rlé'iru'.

⁸ Le runru' löz lë ni, ré'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' ni quië tsajsóalenru'-në' Xanru'.

⁹ Qui lë ni na' rui' ládxi'ru' gunru' le rdzag ladxë'ë Xanru', chqui' uga'nru' lu gdu ca nayá' nabinru' ni, o chqui' tsajsóalenru'-në' Xanru' ni'.

¹⁰ Cni runru' le run bayúdx gdxinru' yúgu'tëru' lahuë' Cristo ga ni' rë'ë rbequi xbeynë'. Ni'r ubi'é qui queëru' tsca nac le benru' tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', chqui' benru' le nac dxi'a o le cunác dxi'a.

Le ruún rë'u tuz len Dios

¹¹ Qui lë ni na', le rádxitu'-në' Dios, rui' ládxi'tu' uzéjni'tu' bunách. Nözcznë' Dios ca nac le yu'u icj ládxi'dau'tu', ati' ruzxöni ladxa'a nózili' dxi'a ca' lbi'ili' lë na' yu'u icj ládxi'dau'tu'.

¹² Cutu rubíj cuintu' dxi'a lauli', san ré'nitu' gata' queëli' latj gunli' netu' ba la'n, quië gac ubi'ili' didza', bi guiëli' bönni' tun ba xzön cuinquë' ca na' tu'lu'z lahui cuinquë' len clëg ca nacquë' lu icj ládxi'dau'quë'.

¹³ Chqui' nachixi icjtu', nac quië gac yöl-la' ba queë' Dios, len chqui' cutu nachixi icjtu', nac quië gac bi uzi'li' xbey.

¹⁴ Run bayúdx bi guntu' le nadxi'inë' rë'u Cristo, le nóziru' tuz Nu gut uláz quegac yúgu'të bunách, len qui lë ni na' nac quegac yúgu'të bunách tsca nátlengac Lë' tsazxön.

15 Lë' gutië' uláz quegac yúgu'të bunách quië cutur bi lunë' bönni' nabanquë' le naqui quegaczë', san le naqui qui Nu na' gut uláz quequë' len bubán lu yöl-la' gut.

16 Qui lë ni na', cutur gúnbë'tu' bunách tsca nac le tu'lu'z lahui, len zal-la' cniz bénbë'tu'-në' Cristo, cutu núnbë'tu'-në' cni na'a.

17 Chqui' nuhuóac tuz len Cristo núti'tëz bunách, chnac bunách cub nu na'. Chgdöd qui le glac zi'al, ati' chnucubgac yúgu'të.

18 Yúgu'të lë ni nunë' Dios, Nu bun rë'u tuz len Lë' lu nëë Cristo, ati' budödë' lu na'tu' guntu' lban ca gac luhuóac tuz len Lë' yúgu'të bunách.

19 Lban runtu' rna cni: "Dios zóalenë' Cristo, benë' ga gac luhuóac tuz len Lë' bunách yödzyú ni, len cutu rajneynë' dul-la' gulabaga'." Budödë' lu na'tu' didza' dxi'a ni, ca gac luhuóac tuz len Dios bunách.

20 Na'a, nactu' gbaz queë' Cristo, len rac na'a ca Dioscz ráta'yuë' lauli' lu rú'atu' netu'. Qui lë ni na' ráta'yutu' lauli' uláz queë' Cristo, gul-huóac tuz len Dios.

21 Cristo cutu bi dul-la' benë', san Dios budödë' Lë' ca bönni' dul-la' uláz queëru' quië gata' latj queëru' gacru' tsahui' ca naquë' Dioscz le nacru' tuz len Cristo.

6

1 Le runtu' dxin tsaxón len Dios, ráta'yutu' lauli', rnatu': Cutu udödlí' ca'z le ruzá' ladxë'ë queëli' Dios.

2 Nayúj lu guich la'y ca gnë' Dios, rna:

Tu dza buzá' ladxa'a quiu', byönda' lí'

Ati' dza bena' ga gac uláu', gúclena' lí'.

Gul-yutsca'. Na'a nac dza ruzá' ladxë'ë queëru'. Na'a nac dza gac ularu'.

3 Cutu ré'nitu' bi guntu' le gun ga nu gchixi gnigui, cui soa nu ucá'n ca'z dxin ni runtu'.

4 Ni'a qui bíti'tëz bi runtu', rui' ládi'itu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Qui lë ni na', len yöl-la' rböz zxón ladxí' rua' rrentu' yugu' le rzaca' rguí'tu', len yugu' le ryadzj queëtu' len le tun ga rô'tu' baguí'.

5 Cni bentu' zal-la' gulazé'itsqui netu' yu bunách len gulagu'ë netu' lidz gua, len gulabía nidië' netu'. Gdöd bë'i bentu' dxin, cutu guta' queëtu' latj gastu' o bi gágutu'.

6 Bë' ládi'itu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Guc bë' lë ni

Le nactu' ba'a ladxí',

Len le naptu' yöl-la' rejni'i,

Len le rböztu' zxón ladxí',

Len le nactu' dxi'i ladxí',

Len le zóalenë' netu' Dios Bö' La'y,

Len le nac gdu ca nadxi'itu' lza'tu'.

7 Rui'tu' didza' gdu'të lí' ati' zoalen netu' yöl-la' huac queë' Dios. Le nac tsahui' nac ca tu le rneytu' lu gdíl-l, lenca' le run chi'i netu' lu gdíl-l na'.

8 Nacuá' nup tun netu' ba la'n,

Lenca' nup tu'zóa netu' tsla'l.

Nacuá' nup tu'lídiz ditj netu',

Lenca' nup tu'lídiz tsahui' netu'.

Zal-la' ta'ná bunách rzi' yë'tu',

Rui'tu' didza' gdu'të lí'.

9 Zal-la' nacuá' bunách cunúnbë'gac netu',

Nacuá' ca' nup núnbë'gac netu'.

Rdatu' ga zoa banádx gattu',
San ni zoatu' nabantu'.

Tunë' netu' zxguia',
San cutu tu'dóddë' netu'.

¹⁰ Tu'shui'ni netu',

San rudzjitecztu'.

Nactu' bönni' yechi',

San runtu' ga rata' quegac bunách zian yöl-la' tsahui' gdu.

Zal-la' cutu bi dë queëtu',

Naqui queëtu' yúgu'të le dë.

¹¹ Gdu ládx'i'tu' ruí'entu' lbi'ili' didza', böchi' lza'adau', zoali' Corinto. Bulu'itu' lbi'ili' gdu ca rui' ládx'i'tu' lbi'ili'.

¹² Chqui' cutu nacru' tuz cutu nac le curuí' ládx'i'tu' lbi'ili', san lbi'iczli' cutu rui' ládx'i'li' netu'.

¹³ Na'a, ruí'lena' lbi'ili' didza' ca runë' bönni' ruí'lenë'-bi' didza' zxi'në', rnia': Gul-bí' queëtu' ca rún'entu' lbi'ili'. Gul-gü' ladx'i' netu'.

Nacru' ca tu gdau' ga yu'ë Dios ban

¹⁴ Cutu gacli' tuz len bunách cuta'yejlë'.

¿Nacxcz gac lac tuz le nac tsahui' len le cunác tsahui'?

¿Nacxcz gac lac tuz le nac chul len le nac yení'?

¹⁵ ¿Nacxcz gac lacquë' tuz Cristo len Satanás, tu' xöhui'?

¿Nacxcz gac lacquë' tuz bönni' rejlë'ë Cristo len bönni' curejle'ë?

¹⁶ ¿Nacxcz gac lac tuz gdau' queë' Dios len bdau' guiöj bdau' yag?

Lbi'iczli' nacli' ca tu gdau' ga yu'ë Dios ban. Ca nac lë ni, Dioscz gnë':

Sóalena' lequë' len tálena' lequë'.

Gaca' Dios quequë',

Ati' lequë' lacquë' bunách quia'.

¹⁷ Qui lë ni na', gnë' ca' cni:

Gul-rúj ladjquë', len gul-la'alén lequë'.

Rnë' Xanru': "Cutu gútsa'li' le cunác,

Ati' si' lu na'a lbi'ili'.

¹⁸ Neda' gaca' xuzczli',

Ati' lbi'ili' gacli' zxi'na', bönni' len ngul."

Cni rnë' Xanru', napczë' gdutë yöl-la' huac.

7

¹ Yugu' lë ni gzxi' lu në'ë Dios náquigac queëru', böchi' lza'adau'. Qui lë ni na' ral-la' un cunru' dxí'a, ubiajru' yúgu'të le rucá'n ca'z gdu ca nayá nabinru' len bö' nacczru'. Lu yöl-la' radxi queëru' Dios ral-la' gáquiru' quízi queë' Lë'.

Ca gulubí'i ládx'i'gac nup ta'yejlë' Cristo

² Gul-sí' lu na'li' netu'. Nutu nu bia'tu' dö' qui, nu dzag lbi'ili'. Nutu nu bentu' ga gchixi gnigui. Nutu nu gzxi' yé'itu'.

³ Ru'a cni didza', clëg quië uspaga'a lbi'ili' zxguia', san nac ca na' chgnia' zi'al, rnia': Zoa' sina' gbán'léna' lbi'ili' o gát'léna' lbi'ili' le rui' ladxa'a lbi'ili'.

⁴ Ruzxónitsca ladxa'a lbi'ili' len runtsca' lbi'ili' zxön. Zal-la' zian le rzaca' rguí'tu', nadiptsca ladxa'a len rudzjitsqui ladxa'a.

⁵ Cati' bdxintu' luyú Macedonia, ga rdxintë na'a dza, cutu rata' queëtu' latj uzí' ládx'i'tu', san le zian le rac queëtu'. Ta'dil-len netu' bunách, ati' lu icj ládx'i'dau'tu' yu'ugac le tun ga rádxitu'.

⁶ Ni'r Dios, Nu rutíp ladxì' nu chzoa gac chop ladxì', butipè' ládxi'tu' cati' budxinbi' queètu' bi'i Tito.

⁷ Cutu gucz le budxinbi' queètu', san le gdíxjöi'bi' ca' netu' ca na' butipli' ládxi'bi' lbi'ili'. Gdíxjöi'bi' netu' ca na' ré'nitsquili' ulé'ili' neda', len ca na' ruhu'nili' ni'a qui lé na' guc ni', lenca' ca rui' ládxi'li' neda'. Yúgu'tè lè ni ben ga rudziji ladx'a'a.

⁸ Zal-la' ben ga bu'nili' le buzuja' queèli' lu guich zi'al, cutu ruhui'nda' na'a. Zi'al bui'nda' cati' gúquibe'ida' ben ga bu'nili' lbi'ili' tu chi'idau',

⁹ san na'a rudzija', clèg le bu'nili', san le ben ga bubí'i ládxi'li' yöl-la' ruhui'ni queèli' na'. Dios bugunè' dxin yöl-la' ruhui'ni queèli', cui gchixi gníguili' ni'a qui le bentu' netu'.

¹⁰ Yöl-la' ruhui'ni na' rugunè' dxin Dios run ga nu ubi'i ladxì' quiè ulá nu na', ati' qui lè ni na' cutu ral-la' hu'niru' qui, san yöl-la' ruhui'ni le nac qui yödzyú ni run ga lat bunách.

¹¹ Gul-yutsca' ca bugunè' dxin Dios yöl-la' ruhui'ni queèli' na'.

Ben ga rui' ládxi'li'-nè' Dios.

Ben ga gúnili' urujli' dxi'a.

Ben ga gleyli' nu na' ben dul-la'.

Ben ga rádxili'-nè' Dios.

Ben ga bè' ládxi'li' gunli' ca rna xtídzè'è Dios.

Ben ga nadxi'ili'-nè' Dios gdu ládxi'li'.

Ben ga gúnili' gunli' zxguia' nu na' ben dul-la'.

Benli' le nac bè' cutu bi dul-la' nabága'li' ni'a qui lè na' guc.

¹² Qui lè ni na', zal-la' buzuja' cni lu guich na', cutu guc ni'a qui nu na' ben dul-la', len clèg ni'a qui nu na' gzxaca' gdi'i, san quiè gac bè' lahuè' Dios le nactè rui' ládxi'li' netu'.

¹³ Lè ni butíp ládxi'tu'. Clègz bdiip ládxi'tu' san rudzjitsqui ládxi'tu' le rudzjibi' bi'i Tito ni'a qui le benli' lbi'ili', butipli' ládxi'bi'.

¹⁴ Bena' lbi'ili' xzön laubi' Tito, ati' cutu benli' ga utui'da'. Bé'lentecztu' lbi'ili' didza' gdu'tè li, ati' lèzca' cni nac gdu'tè li didza' bé'lentu'-bi' Tito cati' bentu' lbi'ili' ba la'n.

¹⁵ Zeaj racr gdu ca nadxi'ibi' lbi'ili' bi'i Tito cati' rajneybi' ca na' benli' ca rna xtídz'a'tu', len ca na' benli'-bi' ba la'n lu yöl-la' radxi' Dios queèli' len lu yöl-la' nöxj ladxì' queèli'.

¹⁶ Rudzjitsquida' le gac uzzöni ladx'a'a lbi'ili' gdu ladx'a'a.

8

Ca ral-la' ünödzej le dè qui, nu rejle' Cristo

¹ Na'a, böchi' lza'adau', ré'nitu' quíxjöi'tu' lbi'ili' ca nac le buzá' ladxè'è Dios quegac yugu' cö' bunách queè' Cristo luyú Macedonia.

² Zal-la' szxöni gulazaca' gulagui'è lu yugu' le gzxi' bè' lequè', szxónitèr guludzijnè' len gdu ládxi'què' gulunödzejè' szxöni zal-la' nacquè' bunách yechi'.

³ Neda' na' lna' lau quequè', gdu ládxi'què' gulunödzejè' yúgu'tè tsca gulazáqui'nè', len gulunödzejè' tsca gulazáqui'nè'.

⁴ Bayúdx gulanabnè' netu' len szxöni gláta'yue' lautu' güi'tu' lequè' latj tsaxón len netu' láclenè' böchi'ru' ta'yejlè'è Cristo.

⁵ Glunrè' ca guqui icjtu' lunè', le guludód cuinquè' zi'al lu nè'è Xanru' lenca' lu na'tu' netu', le nac le rdzag ladxè'è Dios.

⁶ Qui lë ni na' gnábitu'-bi' bi'i Tito udx gunbi' xchinbi' ga ni' zoali', utubbi' dumí runödztji' lu yöl-la' dxi'i ladxi' queëli', ca na' gzu laubi' benbi' zi'al.

⁷ Nacli' blau ca nac yúgu'të le runli', ca réjé'li' Cristo, len ca réjni'li', len ca ruzéjni'li' bunách, len ca rui' ládxi'li' lza'li', lenca' ca nadxi'ili' netu'. Lëzca' cni ral-la' gacli' blau ca gáclenli' lza'li', lu yöl-la' dxi'i ladxi' queëli' bi unödztji' quequë'.

⁸ Cutu rna bé'ida' lbi'ili' gunli' cni. Ru'a didza' ca tun yela'gac bunách, tu'nödztji' gdu ládxi'gac, quië guna' ga gunli' le gac bë' nac gdu ca nadxi'ili' lza'li'.

⁹ Nöziczli' le buzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo. Blé'inë' yöl-la' tsahui' san quië gáclenë' lbi'ili' böaquë' yechi' quië gata' queëli' yöl-la' tsahui', le gatuë' Lë' yechi'.

¹⁰ Cni runi neda: Dxi'ar gac queëli' udx gunli' lë na' gzu lauli' runli' chguc tu iz. Gucli' blau, clëgz ca bunödztji', san lëzca' ca gú'nili' unödztji'.

¹¹ Na'a, gdu ládxi'li' gul-syúdx gunli' lë na' gzu lauli' runli', gdu ládxi'li' bunödztji'. Gul-nödztji' na'a tsca sáqui'li'.

¹² Chqui' ré'nili' bi unödztji', Dios runë' ba la'n le runödztji' tsca nac le dëz queëli'. Cutu rnabë' unödztji' tsca le dëz queëli'.

¹³ Cutu rë'nda' guna' ga unödztji' le gaclen yezica' bunách ga gdxintë yadzj queëli'.

¹⁴ Rë'nda' gac tuz ca dë queëli', len quequë'. Na'a szxöni dë queëli' le gac unödztji' quië bi gata' quegac nup ni' ryadzj quequë'. Ni'r cati' bi yadzj queëli', lequë' huac bi lunödztjé' queëli' quië cni gac tuz ca dë queëli' len quequë' yúgu'tëli'.

¹⁵ Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna: "Nu na' butúb szxöni, cutu bugá'n qui, ati' nu na' butúb lati'z, cutu byadzj qui."

Ca runbi' Tito lenca' nup dzaggac lëbi'

¹⁶ Xclenë' Dios, Lë' benë' ga rui' ládxi'bi' lbi'ili' bi'i Tito ca na' rui' ladxa'a lbi'ili' neda'.

¹⁷ Clëgz runbi' ca rna xtidza'a bi gnabda'-bi', san le rui' ládxi'czbi' lbi'ili', racz queëbi' gú'nibi' tsajyubi' lbi'ili'.

¹⁸ Rsóla'tu'-në' tsaxón len lëbi' bóchi'ru' na' tun lë' ba la'n yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, le runë' dxi'a dxin qui didza' dxi'a.

¹⁹ Yetú ca', gulabó bönni' ni yugu' cö' bunách queë' Cristo quië tséajlenë' tsaxón netu' gua'tu' lë na' runödztji' quië gac yöl-la' ba queë' Xanru', len gac bë' ca' rui' ládxi'ru' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

²⁰ Cni gac, gunë' netu' tsaxón quië nutu nu bi gac gnë queëtu' ca rúnlentu' dumí na' runödztji' szxöni, le gaclen bunách yechi'.

²¹ Rui' ládxi'tu' guntu' le nac dxi'a, clëgz lahuë' Xanru', san lëzca' laugac bunách.

²² Rsóla'tu'-në' ca' tsaxón len lequë' yetüë' bóchi'ru', zian lzu gzxi' bë'tu' lë', ati' nac bë' ré'nnë' gáclenë' rë'u gdu ladxë'ë. Yetú ca', le ruzxöni ladxë'ë lbi'ili', ré'ntërnë' ca' gáclenë' rë'u lu dxin ni.

²³ Chqui' nu bi gnab ca nachbi' bi'i Tito, nachbi' lza'a, rúnlenbi' neda' tsaxón dxin quië gáclentu' lbi'ili'. Chqui' nu bi gnab ca nacquë' yezica'rë' bóchi'ru' na', nasóla'gac lequë' yugu' cö' bunách queë' Cristo, ati' tunë' ga gac queë' Cristo yöl-la' ba.

²⁴ Gul-gún ga gac bē' nadxi'ili' lequē' quiē láquibe'i runli' cni yugu' cō' bunách queē' Cristo, len la'nōzi nac gđutē li didza' dxi'a rui'tu' ca nac queēli'.

9

Ca nac dumí rutubru' le gaclen bóchi'ru'

¹ Ca nac le runōdzjli' quequē' bóchi'ru' ta'yejlē'ē Cristo, cutu run bayúdx uzuja' queēli' lu guich ní.

² Chnōzda' ca ré'nili' gunli' lē ni, ati' ru'a didza' laugac bunách ta'yejlē' Cristo luyú Macedonia ni ca nac le dxi'a runli'. Rguíxjöi'da' lequē' ca nac queēli', zoali' luyú Acaya, chguc tu iz chzoa gunli' lē ni, ati' le rui' ládxi'li' gunli' lē ni, bđip ládxi'gac yelati'z cuguluhoatē bunách ni ta'yejlē' Cristo.

³ Na'a, rsöla'a queēli' yugu' bóchi'ru' ni quiē gac bē' nac gđutē li didza' rui'tu' ca nac queēli', ati' nac ca na' chgnia' queēli', chzoa gunli' lē na' gaclen lza'ru'.

⁴ Chqui' la'za'clen tsaxxón neda' la'gac bunách Macedonia ta'yejlē' Cristo, ati' gac bē' cutu zuini gunli' lē na', ni'r utui'tu' le buzxöni ládxi'tu' lbi'ili', ati' lbi'iczli' ca' ral-la' utui'li'.

⁵ Qui lē ni na' gúquida' ral-la' gsöla'a yugu' bóchi'ru' ni la'dxín ga zoali' zi'al ca neda', ati' laclen lbi'ili' quiē udx utubli' lē na' gzxi' lu na'li' unōdzjli'. Cni gac, udx utubli' dumí na' zi'al ca gdxina', ati' gac bē' runōdzjli' le ré'niczli' len clēg le rqui'itu' lbi'ili' bi unōdzjli'.

⁶ Gul-tsjajnéy lē na' rna:

Nu raz ruzóa lati'z, lati'z ca' uzí'.

Nu raz ruzóa sxzöni, sxzöni ca' uzí'.

⁷ Tu tuli' ral-la' unōdzjli' tsa na' chnuzoali' icj ládxi'dau'li', len clēg lu yöl-la' ruhui'ni queēli' o le run bayúdx, le nadxi'inē' Dios nu runōdzj gdu ladxi'.

⁸ Dios gac gunnē' queēli' sxzönitēr ca rquínili' quiē gata' queēli' yúgu'tē lē na' rquínili', ati' ugá'n queēli' quiē gac gáclenli' nu bi ryadzj qui.

⁹ Lēzca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Gdu ladxē'ē bunōdzjē' quegac bunách yechi'.

Nac bē'tecz yöl-la' dxi'i ládxi' queē'.

¹⁰ Dios, Nu runn queēru' bi gaz uzoaru', lenca' bi gui'j gáguru', gunnē' ca' queēli' bi unōdzjli', le nac ca lē na' nu raz ruzóa, len gunē' ca' ga la'yán le lapli' le nacgac le dxi'a runli'.

¹¹ Dios gunē' ga gáta'tēr queēli' yöl-la' tsahui' quiē gac unōdzjli' sxzöni. Cni gac, yugu' le unōdzjli', lē na' quistu' uláz queēli', gun ga la'ná bunách zian: "Xclenē' Dios."

¹² Lē na' runōdzjli' le gaclen bóchi'ru', clēgz güi' quequē' le ta'yadzjnē', san gun ga la'nē' xclenē' Dios.

¹³ Cati' gunli' cni, la'gu'ē Dios yöl-la' ba le gac bē' runli' ca rna didza' dxi'a queē' Cristo ca na' rnali' runli'. La'gu'ē Lē' yöl-la' ba ca', le nacli' dxi'i ládxi', runōdzjli' quequē' lenca' quegac yezica' bunách.

¹⁴ Lulidzē' Dios la'nabnē' Lē' gáclenē' lbi'ili' le nadxi'icnē' lbi'ili' ni'a qui le buza'tsa ladxē'ē queēli' Dios.

¹⁵ Xclenē' Dios, bennē' queēru' tu le nactēr Isaca'.

10

Yöl-la' uná bē' dē lu nē'ē Pablo

¹ Ta'ná bunách naca' nöj ladxí' cati' zóalena' lbi'ili', san cati' zoa' zi'tu' ga zoali' rsídxtsquida' lbi'ili' ca ruzuja' lu guich. Le naquë' nöj ladxí' len dxi'a ladxí' Cristo, neda', Pablo, ráta'yua' lauli'

² cui gunli' ga gun bayúdx gsidxda' lbi'ili' cati' gdxina' ga zoali'. Chzoa gsidxda' nup ni' ta'ná runtu' dxin ni lu yöl-la' bunáchz queëtu'.

³ Le nactë nactu' bunách, san clëg racz queëtu' runtu' xchinë' Dios.

⁴ Yugu' le rneytu' lu gdil-l, cutu nacgac ca le ta'néy lu gdil-l bunách yödzylyú ni, san yugu' le rneytu' lu gdil-l naggac yöl-la' huac queë' Dios, le ruguntu' dxin rusnittu' le nalgac qui tu' xöhu'.

⁵ Rusnittu' yugu' didza' cunác tu'zxöni láchxigac bunách len yúgu'të le tun ga tun ba zxön cuinquë' len le tun ga cutu lunbë'ë Dios. Runtu' ga gac la'ná bé'inë' yúgu'të le ta'zá láchxiquë', lë na' tun ga ta'dá'baguë'ë Dios, ati' runtu' ca' ga tunë' ca rnë' Cristo.

⁶ Töd gunli' le gac bè' nac gdu ca runli' ca rna xtídzë'ë Cristo, soatu' sina' guntu' xzguia' yúgu'të nup ni' ta'dá'baga' xtídzë'ë.

⁷ Ruyuli' le nalá' lahuiz. Chqui' ráquinë' náquinë' queë' Cristo nu bönni' dzaguë' lbi'ili', ral-la' gáquibe'inë' ca' lë ni: Ca na' lé' náquinë' queë' Cristo, lëzca' cni netu' náquitu' queë' Cristo.

⁸ Cutu ca' rutui'da' zal-la' gdöd bë'i ben ba zxön cuina' ca nac yöl-la' uná bë' budödë' lu na'tu' Xanru'. Lë na' dë lu na'tu' nac quië guntu' ga gacr gdu ca réjli'li' Cristo, len clëg quië usnittu' lbi'ili'.

⁹ Cutu rë'nda' gáquili' rë'nda' gun gádxida' lbi'ili' ni'a qui le ruzuja' queëli' lu guich ni.

¹⁰ Nacuá' ni' nup la'ná: "Yugu' le ruzujë' queëru' lu guich Pablo, rsídxnë' len rdínlenë' rë'u, san cati' zóalenë' rë'u runë' nöj ladxí', len didza' gul-l ru'ë."

¹¹ Nu na' rui' cni didza' ral-la' gáquibe'i lë ni: Ca na' nactu' cati' bi ruzujtu' queëli' lu guich tsal ni zoatu' zi'tu' ga zoali', gactu' ca' lu le guntu' cati' ni' soalentu' lbi'ili'.

¹² Le nactë cutu nactu' rugu ladxí' quië gnatu' nactu' tuz ca nacgac nup ni' tun ba zxön cuingac. Bunách cunözi nacgac nup ni'. Lu le ta'zá'z láchxiquë' tu'zöé' ca ral-la' lac bunách, len ta'bequi xbeyné' la' légaczë' tsca nac lë na' ta'zá'z láchxiquë'.

¹³ Netu' cutu gunr ba zxön cuintu' ca ral-la' guntu', san ca nacz dxin budödë' lu na'tu' Dios, ati' lu dxin ni, ral-la' guntu' lei ga ni' zoali' lbi'ili'.

¹⁴ Chqui' budödë' lu na'tu' Dios dxin guntu' ga zoali', cutu ca' gdöd bë'itu' ca bentu' cati' bdxintu' ga zoali', bentu' lban ga zoali' qui didza' dxi'a.

¹⁵ Cutu run ba zxön cuintu' ca nac dxin nungac yezica' bunách, san ca nacz dxin na' budödë' Dios lu na'tu'. Runtu' löz gacr gdu ca réjli'li' Cristo quië gac guntu' dxin ga zoali' le nacr lsaca', tsca nac le budödë' lu na'tu' Dios guntu'.

¹⁶ Ni'r gac guntu' lban qui didza' dxi'a ga nacuá' yöd dzö' zi'tu'r ga zoali'. Cni gac, cutu gun bayúdx gun ba zxön cuintu' ni'a qui dxin nungac yezica' bunách, lë na' budödë' Dios lu na'gac.

¹⁷ Nayúj lu guich la'y le rna:

Nu rë'ni bi gun zxön,

Le benczë' Xanru' ral-la' gun zxön.

¹⁸ Nurujë' dxi'a bönni' cati' rnë' Xanru' nurujë' dxi'a len clëg cati' ru'ë cni didza' qui la' cuinzë' bönni' na'.

11

Ca naquë' Pablo, len ca nacquë' bönni' tun cuinquë' gbaz queë' Cristo

¹ Rë'nda' gua' glenli' neda' tsal ni gu'a didza' lu yöl-la' cunözi quia'. Gul-zá' lãdxi'li' quia'.

² Rui' lãdxa'a lbi'ili' ca na' Dioscz rui' lãdxë'ë lbi'ili', le nacli' ca nachi' tubi' bi'i ngul ra'bandau', nac gdu lãdxi'bi', buschina'-bi' lahuë' Cristo quië utság ná'lenbi' Lëczë'.

³ Rãdxi'da' gdxin queëli' nu si' ye'i lbi'ili', gun ga usanli' ca nadxi'ili'-në' Cristo gdu lãdxi'li', ca na' guc queënu Eva cati' lu yöl-la' sina' qui gzxi' ye'i lënu Satanás tu' xöhui'.

⁴ Cni rnia' le rui'li' latj gdu lãdxi'li' nu za' queëli', run lban qui zxba queë' Jesús, le nadzá' ca nac zxba bentu' lban qui netu', ati' rzi' lu na'li' tu bö' len tu didza' dxi'a nadza'gac ca nac Bö' La'y na' len didza' dxi'a na' gzxi' lu na'li' lu na'tu' netu'.

⁵ Rãquida' cutu nacra' cuidi'z ca nacquë' bönni' ni' náctërqüë' blau, ráquili' nacquë' gbaz queë' Cristo.

⁶ Nazx ca' naca' cuidi'z ca ru'a didza', san cutu naca' cuidi'z ca nac yöl-la' rejni' napa'. Zian lzu, len zian ca bulu'itu' lbi'ili' ca nac yöl-la' rejni' naptu'.

⁷ Nazx ca' cutu nac dxi'a tu le bena', cutu bi buquizxja' lbi'ili' cati' bena' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. Ben cuina' ca'z, san bena' ga gucli' lbi'ili' zxön.

⁸ Buguna' dxin le naqui quegac yezica' cö' bunách queë' Cristo, le gzxi'a dumí gulunödzejë' quia' lequë' quië guc bena' dxin ga zoali' lbi'ili'.

⁹ Cati' gzóalena' lbi'ili' len byadzj quia', cutu busaca' zi'a nituli' lbi'ili', san lë na' byadzj quia', gulunödzejë' quia' bóchi'ru' gulãdxinë' quia', gularujë' luyú Macedonia. Gatga busaca' zi'a lbi'ili', ati' la' tuz ca guna'.

¹⁰ Ni'a qui le nac gdu'të li queë' Cristo zoalen neda', cutu soa' dxiz, gun ba zxon cuina' ca nac lë ni gdu luyú Acaya.

¹¹ Naru' ráquitsali' rnia' cni le cunãdxi'ida' lbi'ili'? Nözcne' Dios nadxi'ida' lbi'ili'.

¹² Gúntecza' ca runa' na'a, cui gata' latj quequë' lun ba zxon cuinquë' bönni' ni' ta'në' nacquë' gbaz queë' Cristo len ta'në' tunë' xchinë' Lë' ca runtu' netu'.

¹³ Cutu ca' nacquë' gbaz nasölë'ë Cristo. Ta'zi' yë'ë ca nac dxin tunë' len tun cuíngaczë' gbaz queë' Cristo.

¹⁴ Cutu ral-la' ubániru' ca tunë' bönni' na'. Lëzca' Satanáscz, tu' xöhui', ruluí' cuini ca gbaz la'y queë' Dios, rdë' lu yení'.

¹⁵ Qui lë ni na' cutu ral-la' ubániru' chqui' yugu' huen dxin qui tu' xöhui' na' tu'luí' cuinquë' ca nup tun xchini Nu na' nac tsahui'. Udx quequë' ca rajlöz le tunë'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

¹⁶ Leyúbl rëpa' lbi'ili': Nutu nu ral-la' gaqui nachixi icja'. San chqui' ráquili' nachixi icja', gul-güi' neda' latj gu'a didza' ca bönni' nachixi icjé', gun ba zxon cuina' tu chi'ldau'.

¹⁷ Didza' ni ru'a cutu nac le rna bë'ë Xanru', san ru'a didza' ca bönni' nachixi icjé', run ba zxon cuina'.

¹⁸ Nacu'ë zian bönni' tun ba zxon cuinquë' ca nacgac le tunë' lu yöl-la' bunách quequë'. Qui lë ni na', neda' ca' gun ba zxon cuina'.

¹⁹ Le ráquili' racli' szxöni, gdu lãdxi'li' rui'li' latj lu'ë didza' bönni' nachixi icjquë'.

²⁰ Rui'li' ca' latj nu gun lbi'ili' bönni' nadá'ugac, o nu cua le dë queëli', o nu gna be'i lbi'ili', o nu ucá'n lbi'ili' ca'z, o nu capa' ru'ali'.

²¹ Rutu'da' rnia' lë ni: Cutu bentu' cni queëli' le gdöd bë'i guctu' nöxj ladxi'.

Chqui' zoa nu nac rugu ladxi' gun ba zxön cuini, neda' ca' gaca' rugu ladxi', gu'a didza' ca bönni' nachixi icjë'.

²² ¿Naru' nacquë' bönni' hebreo? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquë' bönni' Israel? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquë' xzi'n xsoë' Abraham? Ca' naca' neda'.

²³ ¿Naru' nacquë' huen dxin queë' Cristo? Ca' náctëra' neda' zal-la' ru'a didza' ca bönni' nachixi icjë' cati' rnia' cni.

Béntëra' dxin ca glunë' lequë'.

Gyu'a lidx guia zianr lzu ca gulayu'ë lequë'.

Gulazé'itsqui neda' yu bunách zianr lzu ca guc quequë'.

Gzoa banádx gatia' zianr lzu ca gzoa quequë'.

²⁴ Gayu' lzu gulaguinë' neda' guid bönni' judío.

Tu tu lzu na' gulaguinë' neda' chënna uruá' lzu.

²⁵ Tsonn lzu gulaguinë' neda' gba'y.

Tu lzu gululadxë' neda' guiöj.

Tsonn lzu gzoa' tu lë'i barco guc ditj, böjt lu nis zxön.

Tu lzu gzoa' gdu tu yël len tu dza lu nis qui nis zxön.

²⁶ Zian lzu cati' ni' yu'a nöz,

gdöda' gap gzoa' banádx yugu' lu yegu,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' gban,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' uládz quia',

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' gza'a,

len gap gzoa' banádx lu yödz,

len gap gzoa' banádx lu latj ca'z,

len gap gzoa' banádx lu nis zxön,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' ta'zì' yë'ë, ta'në' nacquë' bóchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

²⁷ Dxin zxön bena' len budú ladxa'a.

Zian lzu cutu guta' quia' latj gasia'.

Gduna' len gbidxa'.

Zian lzu cutu guta' quia' bi gahua', o ga utsë'i cuina', o lari' gacua'.

²⁸ Yetú ca', yúgu'të dza ruúbi rugui'ida' le rui'tsca ladxa'a yúgu'të cö bunách queë' Cristo.

²⁹ Cati' nu rcuidi', neda' ca' rcuídi'da'. Cati' nu run ga gchixi gnignë' tu bóchi'ru', rleyda' nu run cni.

³⁰ Chqui' run bayúdx gun ba zxön cuina', gun ba zxön cuina' ca nac le nacgac bë' rcuídi'da'.

³¹ Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo, gactecz queë' yöl-la' ba. Lë' nözcnë' ru'a didza' gdutë li.

³² Cati' ni' gzoa' lu yödz Damasco, bönni' ni' guta' lu në'ë uláz queë' bönni' rna bë'ë, lë' Aretas, bucu'ë bönni' gulabó' nisië' quie' la'zönë' neda'

³³ san bóchi'ru' ni' guludödë' neda' tu ga ra'a yení' qui yu'u, yu'a tu bdö'a zxön, guluzötjë' neda' ni'l lu zö'ö run chi'i yödz na'. Cni guc, bulá' lu na'quë' bönni' ni' gulabó' nisië' neda'.

12

Yugu' le bului'inë' Pablo Dios

¹ Le nactë cutu ral-la' gun ba zxön cuina'. Zal-la' cni nac, na'a gu'a didza' ca nacgac le bului'inë' neda' Xanru' len le buzëjni'në' neda'.

² Nünbë'a-në' bönni' rejlä'ë Cristo, chguc chidá' iz zoa nu bchë' lë' yehua' yubá. Cutu nözda' chqui' gyijë' ni' lu gdu ca nayá' nabanë' o lu bô' nacczë'. Tuzë' Dios nöznë'.

³ Nözda' gyazië' latj lach queë' Dios, nazí' lei paraíso. Cutu nözda' chqui' gyijë' ni' lu gdu ca nayá' nabanë' o cutu. Tuzë' Dios nöznë'.

⁴ Tsal ni' zoë', byönnë' le tun ga nu rubani, yugu' le cudë' latj nu güi' didza' qui.

⁵ Bönni' ni huac guna' lë' zxön, san cutu gun ba zxön cuina'. Tuz gun ba zxön cuina' le rcuidi'da'.

⁶ La'naru' guë'nda' gun ba zxön cuina', cutu gaca' cunözi, le gnía' le nac gdatë' li. Na'a, cutu gun ba zxön cuina' le cutu rë'nda' nu gunr neda' ba la'n tsa le ble'i bena' neda', o tsa nac didza' byöni bë'a neda'.

⁷ Ni'r, cui töd bë'i gun ba zxön cuina' le blé'ida' lë' na' tun ga nu rubani, Dios buzöé' lu xpëla'a tu huë' rlatsca ca rla ga rnë' yötsi'. Huë' na' guc ca tu le bugún dxin tu' xöhui', busaca' zi' neda'. Cni guc quia' cui töd bë'i gun ba zxön cuina'.

⁸ Tsonn lzu gúta'yua' lahuë' Xanru', gnabda' Lë' ugúë' xhuë'a na'.

⁹ Xanru' gudxë' neda': "Nactë quiu' le ruzá' ladxa'a quiu'. Uzí'tëru' xbey le ruzá' ladxa'a quiu' cati' rcuidi'nu'." Qui lë ni na', rudzjtsquida' le rcuidi'da'. Le rac cni quia', ráclentër neda' yöl-la' huac queë' Cristo.

¹⁰ Qui lë ni na', le nadxi'ida'-në' Cristo, rudzijda' cati' rcuidi'da', len cati' nu rulídz neda' zi', len cati' bi ryadzj quia', len cati' nu rbia ladxi' neda', len cati' bi rac quia'. Cati' nacuidi'da', náptërcza' yöl-la' huac queë' Lë'.

Pablo rui' ladxë'ë bunách queë' Cristo nacua' Corinto

¹¹ Naca' cunözi le bë'a didza' ca nac le dxi'a bena' neda'. Lbi'iczli' benli' bayúdx bena' cni. Lbi'ili' ral-la' gunli' neda' ba la'n, ati' zal-la' cutu bi naca' neda', cutu ca' nacra' cuidi' ca nacquë' bönni' ni' nácgactërë' blau, ta'në' nacquë' gbaz queë' Cristo.

¹² Yugu' le bena' lu yöl-la' rböz zxön ladxi' quia' ga ni' zoali' nacgac bë' naca' gbaz queë' Cristo. Blé'ili' yugu' le bena', le nacgac bë' len le tun ga nu rubani, len yugu' yöl-la' huac zxön qui yehua' yubá.

¹³ Tuz le cutu bena' ga zoali' le bena' ga nacua' yezica' cö' bunách queë' Cristo. Cutu busaca' zi'a lbi'ili' bi gunnli' le gui'j gahua'. Gul-nít lau neda' le cutu bena' cni queëli'.

¹⁴ Chzoa guida' ga zoali' le bunn lzu. Cutu bi gnaba' gunnli' quia'. Rë'nda' gunn cuinczli' quia' len clëg bi dë queëli'. Yugu' bi'i huë'ndau', cutu run bayúdx lugáubi' xuz xna'cbi'. Xuz xna'cbi' na' ral-la' lugahuë' xzi'nquë'.

¹⁵ Gdu ladxa'a utöa' yúgu'të le dë quia' len udöd cuina' ni'a queëli' quie' gac bi uzi'li' xbey, zal-la' ráquida' cati' nadxi'irda' lbi'ili', zeaj rhuechi' yöl-la' nadxi'i queëli' neda'.

¹⁶ Nóziczli' cutu busaca' zi'a lbi'ili'. Na'a, la'li' gnali' guca' sina', ati' len didza' cunáczi' buzi'a xballi'.

¹⁷ ¿Naru' ráquitsali' gzxí' yé'ida' lbi'ili' cati' bsöla'a queëli' yugu' gbaz quia'?

¹⁸ Gúta'yua' laubi' bi'i Tito guidbi' ga zoali', ati' bsöla'a-në' tsazxón len læbi' böchi'ru' na'. ¿Naru' ráquitsali' buzi'bi' xballi' bi'i Tito? ¿Naru' cu bentu' la' tuz ca runtu' bi'i Tito len neda', lenca' la' tuz didza' bë'tu'?

¹⁹ ¿Naru' ráquitsali' rubíj cuintu' dxi'a lauli' lbi'ili'? Lahuë' Dios rui'tu' didza' uláz queë' Cristo, ati' yúgu'të le runtu' nac quië gacr gdu yöl-la' rejlä' queëli' Cristo, böchi' lza'adau'.

²⁰ Rádxida' cutu gacli' ca rë'nda' gacli' cati' guida' ga zoali', ati' neda' cutu gaca' ca ré'nili' lbi'ili' gaca'. Rádxida' rdil-li' didza' len ruxzé'ili' lza'li', len rleyli' lza'li', len rulíd ditjli' lza'li', len rnëli' qui lza'li', len runli' ba zxön len runli' rusbö.

²¹ Cati' guida' ga zoali', chqui' cni rac queëli', rádxida' gunë' Dios ga utui'da' ca nac queëli', ati' gun bayúdx cödx'a ni'a quegac zian nup ni' glun dul-la' len cutu gulubí'i ládxi'gac ca nacgac le cunác dxi'a glunë', len yugu' le gulazé ládxi'quë' le cunác.

13

Pablo ruzéjni'në' bunách Corinto len rugapë' Dios lequë'

¹ Le bunn lzu ni guida' ga zoali'. Nayúj lu guich la'y, rna: "Run bayúdx la'cuá' chop tsonn nup lun lna' lau chqui' nu bi uqui' lzë'i."

² Chbuzéjni'da' nup glun dul-la' cati' ni' gzóalena' lbi'ili' le buróp lzu, ati' na'a ruzéjni'da' lequë' leyúbl lenca' yúgu'të nup tun dul-la', zal-la' ni zoa' zi'tu', rnia': Chqui' guida' ga zoali' leyúbl cutu gaca' nöxj ladx'i huadil-la' lequë'.

³ Rnabli' tu le gac bë' ru'a didza' uláz queë' Cristo. Lë na' guna' gac bë' ru'a cni didza'. Cutu ca' rcuíd'i'në' Cristo cati' bi runë' queëli', san lu yöl-la' huac zxön queë' runë' bi runë' queëli'.

⁴ Le nactë gdë'ë lë'i yag cruz ca nu rcuíd'i', san zoë' nabanë' le zoalen Lë' yöl-la' huac queë' Dios. Netu' ca' rcuíd'i'tu' tsazxón len Lë' san le nactu' tuz len Lë' nabantu', zoalen netu' yöl-la' huac queë' Dios bi guntu' ga ni' zoali'.

⁵ Gul-yú cuinli' chqui' réjlä'li' Cristo o cutu. Gul-sí' bë' la' cuinzli'. ¿Naru' cu nózili' zóalenë' lbi'ili' Jesucristo chqui' le nactë réjlä'li' Lë'?

⁶ Runtu' löz nóziczli' le nactë netu' réjlä'tu' Cristo.

⁷ Rulidztu'-në' Dios rnábitu'-në' gáclenë' lbi'ili', cui gua'li' dö', clëg quië urujtu' dxi'a netu', san quië gunli' lbi'ili' le nac dxi'a zal-la' gáquili' rchixi rníguitu' netu'.

⁸ Cutu ca' gac tá'baga'tu' le nac gdutë li san gacz guntu' le rajlóz le nac gdutë li.

⁹ Qui lë ni na' rudzítju' cati' rcuíd'i'tu' ati' lbi'ili' rdip ládxi'li'. Rulidztecztu'-në' Dios, rnábitu'-në' gunë' ga gac gdu ca réjlä'li' Cristo.

¹⁰ Qui lë ni na' ruzuja' queëli' lu guich lë ni tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Ni'r cati' guida' ga zoali' cutu gun bayúdx usaca' zi'a lbi'ili', uguna' dxin yöl-la' uná bë' nudödë' lu na'a Xanru', le nac quië utipa' ládxi'li' len clëg quië usnitia' lbi'ili'.

¹¹ Na'a, böchi' lza'adau', dip ládxi'li'. Gul-güi' ládxi'li' gac gdu ca réjlä'li' Cristo. Gul-güi' ládxi'li' ca' lë ni rëpa' lbi'ili'. Gul-gác tuz len lza'li' len gul-cóz dxi'adau'. Rnabda'-në' Dios sóalenë' lbi'ili'. Lë' nadxi'inë' rë'u len runë' ga rbözru' dxi'adau'.

¹² Gul-gáp Dios lza'li', tuli' yetuli', unída'li' lza'li'.

¹³ Yúgu'të böchi' lza'ru' ni tu'gapë' Dios lbi'ili'.

¹⁴ Rnabda'-në' Dios gunë' ga gata' queëli' yúgu'tëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo, len gdxí'inë' ca' lbí'ili', len gunë' ga gacli' tuz len Dios Bó' La'y. Ca' gac.

DIDZAꞤ BSÖLËꞤË PABLO LUYÚ GALACIA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë luyú Galacia

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Cristo. Cutu gulasöla' neda' bunách. Jesucristocz bsölë'ë neda' ati' nunë' tsaxxón Lë' Xuzru' Dios, Nu na' buspán Jesús lu yöl-la' gut.

² Rugapa' Dios lbi'ili', nababli' yugu' cö' bunách queë' Cristo luyú Galacia, ati' nunquë' neda' tsaxxón böchi'ru' ni.

³ Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

⁴ Jesucristocz budód cuinë' lu yöl-la' gut ni'a qui dul-la' nabága'ru', buslé' rë'u lu le cunác rac dza ni zoaru' na'a. Benë' cni le nac le rë'ncznë' Xuzru' Dios.

⁵ Gactecz queë' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

Tuz nac didza' dxi'a queë' Jesucristo

⁶ Rubántsquida' ca runli', rucá'ntëli'-në' Dios. Lë' bulidzë' lbi'ili' quië gáquili' queë' ni'a qui le ruzá' ladxë'ë queëru' Jesucristo, san na'a ré'nili' si' lu na'li' tu didza' dxi'a nadzá'.

⁷ Le nactë cutu ca' zoa yetú didza' dxi'a san ru'a cni didza' le nacu'ë bönni' tu'tsë'ë lbi'ili' len të'nnë' lutsë'ë didza' dxi'a queë' Cristo.

⁸ Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lë na' bentu' lna' lau qui lauli' lbi'ili', rnabda'-në' Dios gunë' zxguia' nu na' run cni. Ral-la' gunë' néda'cza' zxguia' chqui' cni guna', ati' chqui' gunë' cni tuë' gbaz la'y queë' Dios len zë'ë yehua' yubá, Dioscz gunë' lë' ca' zxguia'.

⁹ Chgnacza' cni zi'al, ati' na' rnia' cni leyúbl: Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lé na' chgzxi' lu na'li', rnabda'-në' Dios gunë' zxguia' nu na'.

¹⁰ ¿Naru' ráquitsali' rë'nda' gunli' neda' ba la'n cati' ru'a cni didza'? Cutu ca'. Rë'nda' uruja' dxi'a lahuë' Dios. ¿Naru' ráquitsali' rë'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách? La'naru' rë'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách, cutu gaca' huen dxin queë' Cristo.

Ca guc, böaquë' Pablo gbaz queë' Cristo

¹¹ Na'a, ral-la' gnózili' lë ni, böchi' lza'adau'. Didza' dxi'a na' runa' lban qui cutu blen lu icj ládxi'dau'gac bunách.

¹² Clëg bönni' budödë' lu na'a didza' dxi'a na', len clëg bönni' busëdnë' neda' lei. Jesucristocz buzëj'ni'në' neda' ca nac didza' dxi'a queë'.

¹³ Chbyóniczli' ca na' bencza' neda' zí'atël cati' ni' nazi' lu na'a ca ta'yij ládxi'quë' Dios bönni' judío. Nóziczli' ca bena', szxöni gdxia ladxa'a bunách queë' Dios ta'yejlë' Cristo, len gu'nda' usnitia' leygac.

¹⁴ Ca nac le ta'yij ládxi'quë' Dios bönni' judío, güctëra' neda' blau ca yelatiz cuguluhuöatë' lza'a bönni' judío yu'uquë' iz ca yu'a neda', le gzxi'r lu na'a neda' ca lequë' le guludödë' lautu' ca glunczë' xuz xtau'tu'.

¹⁵ Cni guca' neda', san le naquë' dxi'i ladx'i Dios, gröczë' neda' zí'atël ca gulja' len bulidzë' neda' quië guna' xchinë'.

¹⁶ Ni'r, cati' gu'ncznë' Dios, benë' ga bënbe'a-në' Zxi'në' quië bsölë'ë neda' tsjena' lban qui didza' dxi'a ca nac queë' Lë' laugac bunách gza'a. Cati' benë' cni, cutu yajtilja' nu nac bunách nu usëdi neda',

¹⁷ len cutu gyija' Jerusalén tsajyúa' nup ni' nacgac gbaz queë' Cristo z'la' ca neda', san gyija' luyú Arabia, ati' gdöd ni' böja' yödZ Damasco.

¹⁸ Cni guc, chgdöd tsson iz cati' ni' gyija' Jerusalén, yajyúa'-në' Pedro, ati' bugá'nlena' lë' gdu ca chidá' gbidz.

¹⁹ Tsal ni' zoa' cutu ca' blé'ida' yeturë' gbaz queë' Cristo. Tuzë' Jacobo, böchë'ë Xanru' blé'ida'-në'.

²⁰ Didza' ni' ruzuja' queëli' lu guich nac gdutë li. Nözcznë' Dios cutu ca' rzi' yë'a.

²¹ Gdöd ni' gyija', gdöda' yugu' lu yödZ luyú Siria len luyú Cilicia.

²² Yugu' dza ni' cutu núnbë'icnë' neda' bóchi'ru' náquicnë' queë' Cristo luyú Judea.

²³ Gulanöznë' tuz lë na' gulaguixjö' quia' yezica' bunách, gulaná: "Bönni' na' gdxia ladxë'ë rë'u z'la', runë' lban na'a qui le réjlë'ru', lë na' gu'nnë' usnitie'."

²⁴ Cni guc, gulagu'ë Dios yöl-la' ba ni'a qui le runa' neda'.

2

Ta'zi' lu na'quë' Pablo yezica'rë' gbaz queë' Cristo

¹ Cati' chgdöd chidá' iz, gyéajlena' Bernabé, budxina' Jerusalén, ati' bchë'a-bi' bi'i Tito, dzagbi' neda'.

² Gyija' ni' le bului'inë' neda' Dios ral-la' tsija'. Cati' bdxina' ni' bé'lengaca'-në' didza' tsla'l bönni' ni' dë lu na'quë' dxin queë' Cristo, ati' gdíxjöi'da' lequë' ca nac lban runa' qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a. Cni bena' le gu'nda' cutu ugá'n daduz dxin na' chbena', lenca' dxin ni runa' na'a.

³ Zal-la' cunacbi' judío bi'i Tito, bi'i lza'a, cutu glunë' ga grugu lu xpéla'bi' lë na' nac bë' nu nac queë' Dios ca tunczë' bönni' judío.

⁴ Le nactë galacúa' ni' la'gac bunách, lu yöl-la' rguilj ladx' quequë' ta'në' nacquë' bóchi'ru', ati' glë'nnë' lunë' ga grugu lu xpéla'bi' bi'i Tito lë na' nac bë'. Yugu' bönni' ni nunquë' tsaxón rë'u, len tu'yúlanzë' ca runru' quië láquibe'inë' ca nularu' lu na' le rna bë' zxba queë' Moisés le nacru' tuz len Jesucristo. Glë'nnë' lunë' ga huóacru' leyúbl ca bönni' nadá'ugac lu na' zxba na'.

⁵ Nitú chi'z, cutu ca' bë'tu' lequë' latj. Cni bentu' quië gac gun chi'itu' le nac gdutë li qui didza' dxi'a quië gac uzi'li' xbey didza' dxi'a na'.

⁶ Yugu' bönni' ni' ráquiru' dë lu na'quë' dxin queë' Cristo cutu bi gulaná bé'inë' neda' le cub. Cutu bi rui' ladxa'a ca nacquë', le cutu rbequi xbeynë' rë'u Dios ca ta'bequi xbey rë'u bunách.

⁷ Cutu gulaná bé'inë' neda' le cub, le gláquibe'inë' nudödë' Dios lu na'a dxin queë', rjena' lban qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a, la' tuz ca na' nudödë' Dios lu në'ë Pedro dxin queë', runë' lban qui didza' dxi'a laugac bunách judío.

⁸ Len yöl-la' huac queë', Dios benë' neda' gbaz queë' quië usëdda' bunách gza'a, la' tuz ca benë' Pedro gbaz queë' quië usëdnë' bunách judío.

⁹ Jacobo len Pedro len Juan, bönni' ni' ráquiru' dë lu na'quë' dxin queë' Cristo, gláquibe'inë' nudödë' Dios lu na'a dxin ni. Qui lë ni na' gulazí' lu na'quë' neda' len Bernabé, ati' bentu' tuz didza' tsjentu' xchinë' Dios laugac

bunách gza'a neda' len Bernabé, ati' lequë' lunë' xchinë' Dios laugac bunách judío.

¹⁰ Gláta'yue' lautu' tuz tsajneytu' gáclentu' bunách yechi', ati' lë ni rui'tecz ladxa'a runa'.

Pablo rdil-lë' Pedro lu yödz Antioquia

¹¹ Ni'r cati' bdxinë' Pedro Antioquia, gdil-la' lë', le bchíxinë' ca benë'.

¹² Cni' guc, le gdágulenë' zi'al tsaxxón bunách gza'a ni', benë' cni' cati' guladxinrë' la'que' bönni' da'que' Jacobo. Ni'r gzu lahuë' rubiguë'ë, len cutur gdágulenë' tsaxxón bunách gza'a na' le gúdxinë' bi lunë' bönni' na' nazí' lu na'que' tunë' ga grugu lu xpéla'que' bönni' gza'a ca rna bë' zxba queë' Moisés.

¹³ Ni'r yela'que' bönni' judío ni' ta'yejlë'ë Cristo glunë' tsaxxón Pedro ca runë' lu yöl-la' radxi queë', ati' cni' guc ga bdxintë' glunë' ga gúdxinë' ca Bernabé ati' lë' benë' tsaxxón lequë'.

¹⁴ Ni'r cati' blé'ida' cutu tunë' ca rna le nac gdutë' li le rusëdi rë'u didza' dxi'a, gudxa-në' Pedro lauquë' yúgu'të bönni' queë' Cristo nacué' ni', gnia': "Li' nacu' bönni' judío, san runu' li' ca tun bunách gza'a len clëg ca tunë' bönni' judío. ¿Bizx quië' rë'nnu' gunu' ga lun bunách gza'a ca tunë' bönni' judío?"

Nulagac bunách judío le ta'yejlë' Cristo ca nulagac ca' bunách gza'a

¹⁵ Gudxa-në' ca' Pedro: "Rë'u ni' nacru' bönni' judío le nacque' judío xuz xna'ru', len clëg nacru' bunách gza'a, cunúnbë'gac Dios.

¹⁶ Nóziczru' nutu nu huöac tsahui' lahuë' Dios le run nu na' ca rna bë' zxba queë' Moisés. Tuz huöac tsahui' nu na' réjlë' Jesucristo. Lëzca' cni' rë'u réjlë'ru' Jesucristo quië' huöacru' tsahui' lahuë' Dios, len clëg le runru' ca rna bë' zxba queë' Moisés. Nutu nu huöac tsahui' lahuë' Dios le runë' ca rna bë' zxba queë' Moisés."

¹⁷ Na'a, ráquiru' nuhuöacru' tsahui' le réjlë'ru' Cristo, san chqui' nac bë' nacru' bönni' dul-la' ca nacgac bunách gza'a, ¿naru' gnátsaru' runë' Cristo ga runru' dul-la'? Cutu ca'.

¹⁸ Chqui' rui' ladxa'a uchisa' zxba le chbuquindja', lë ni' nac bë' rguitsja' zxba queë' Dios.

¹⁹ Le cutu guc guna' ca rna bë' zxba queë' Moisés, chnac quia' tsca chnatia'. Le nac cni, nulá' na'a lu na' zxba na' quië' soa' gbaná' len guna' ca rë'nnë' Dios.

²⁰ Nac quia' ca chgútlena' tsaxxón Cristo lë'i yag cruz ga na' gutië' Lë'. Qui lë ni na' clëg neda' ni zoa' nabana', san zoë' nabanë' Cristo lu icj láchxi'dau'hua'. Tsca nac, zoa' nabana' na'a, nac le réjlë'a Xzi'në' Dios, Bönni' na' bdxí'inë' neda' len budód cuinë' lu yöl-la' gut uláz quia' neda'.

²¹ Cutu rë'nda' uzóa' tslal' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. La'naru' huac huöaquë' tsahui' lahuë' Dios bönni', le runë' le rna bë' zxba queë' Moisés, ni'r daduz gutië' Cristo.

3

Le rna bë' zxba queë' Moisés, len le réjlë'ru' Cristo

¹ Lbi'ili', bönni' cunözi. Lbi'ili', bönni' Galacia. ¿Nuzxa caz bentsa queëli' yöl-la' udzá' quië' cutur gunli' ca rna le nac gdutë' li? Gazxj ga rë' bului'itu' lbi'ili' le rata' queëru' le gutië' Jesucristo lë'i yag cruz.

² Gul-quixjöi' neda' lë ni. ¿Naru' dusóalenë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y le benli' ca rna bẽ' zxba queë' Moisés o le gyéjlë'li' didza' dxi'a byónili'?

³ ¿Nacxzc guc nacli' cunözi cni? Gzu lauli' nacli' queë' Dios le zóalenë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y. ¿Naru' ráquitsal' udx gunli' ga gáquili' queë' Dios racz queëli'?

⁴ ¿Naru' daduz guc queëli' yúgu'të lë na' gzxaca' gdi'li'? Cutu ca' gac cni.

⁵ Cati' Dios rsólë'ë queëli' Dios Bõ' La'y len runnë' lbi'ili' latj gunli' yugu' yõl-la' huac qui yehua' yubá, ¿i runë' cni le runli' ca rna bẽ' zxba queë' Moisés o le réjlë'li' didza' dxi'a na' byónili'?

⁶ Lu guich la'y rna: "Gyejlë'ë Dios Abraham, ati' Dios gnë' naquë' tsahui' le gyejlë'ë Lë'."

⁷ Qui lë ni na' ral-la' gnózili', nacgac gdu zxi'n xsoë' Abraham nup na' ta'yejlë' Dios.

⁸ Nayúj lu guich la'y, rui' didza' zí'atël ca gunë' Dios, gnë' nacquë' tsahui' bönni' gza'a la'yejlë'ë Lë'. Qui lë ni na' Dios gdxjöi'në' Abraham zí'atël ca nac didza' dxi'a, gnë': "Lu në'ë Zxi'n Xsu' guna' ga gac dxi'a quegac bunách gdu'të yödzlyú."

⁹ Cni nac, gyejlë'ë Dios Abraham, ati' Dios benë' ga guc dxi'a queë'. Lëzca' cni na'a, runë' Dios ga rac dxi'a quegac yúgu'të nup ta'yejlë' Lë'.

¹⁰ Nabága'quë' zxguia' bönni' na' tu'zxöni ládxi'quë' luhuóaquë' tsahui' le tunë' ca rna bẽ' zxba queë' Moisés. Cni nac, le nayúj lu guich la'y, rna: "Nabága'quë' zxguia' yúgu'të bönni' cutu tunë' gdu'të le rna bẽ' zxba na'."

¹¹ Na'a, nac bẽ' nutu nu huóac tsahui' lahuë' Dios le run nu na' le rna bẽ' zxba na', le nayúj lu guich la'y, rna: "Soa gban le rejlë' Lë' nu na' nuhuóac tsahui' lahuë' Dios."

¹² Ca na' nuhuóac tsahui' lahuë' Dios nu rejlë' Cristo nadzá' ca nac qui bönni' ruzxöni ladxë'ë nuhuóaquë' tsahui' le runë' ca gna bẽ'ë Moisés. Nayúj lu guich la'y, rna: "Soa gban nu run gdu'të le rna bẽ' zxba na'."

¹³ Cristo buslé' rë'u lu na' le rchugu queëru' le nayúj lu zxba na', le bẽ'ë latj nu bchugu queë' uláz queëru'. Cni nac, le nayúj lu guich la'y, rna: "Narugu quegac yúgu'të nup da'gac lë'i yag."

¹⁴ Cni guc queë' Cristo quië gac gunë' Dios ca na' gzxi' lu në'ë queë' Abraham, gnë' gunë' ga gac dxi'a quegac bunách gza'a lu në'ë Jesucristo quië gac gunë' ga dusóalenë' rë'u Dios Bõ' La'y chqui' huayéjlë'ru' Lë', ca na' gzxi' lu në'ë Dios gunë'.

Zxba queë' Moisés len le gzxi' lu në'ë Dios gunë'

¹⁵ Na'a, böchi' lza'adau', rëpa' lbi'ili' tu le run lsaqui', tu le rac queëru', rnia': Cati' chglunë' tuz xtídz'a'quë' chopë' bönni' len chglunë' tsutsu didza' na', nutu nu gac utsá' didza' na', len cutu gac nu gzan didza' na'.

¹⁶ Dios gzxi' lu në'ë bi gunë' queë' Abraham len qui zxi'n xsoë'. Ga nayúj lu guich lë ni, cutu rna: "Quegac zxi'n xsoë'", le rui' didza' quegac bunách zian, san rna: "Qui zxi'n xsu'." Lë ni rui' didza' queë' tuzë' bönni', Lë' Cristo.

¹⁷ Lë ni rë'nda' gnia': Dios benë' tuz didza' len Abraham len gzxi' lu në'ë gunë' ca rna didza' bẽ'ë. Na'a, le nayúj lu zxba queë' Dios, le benë' Dios tap gayuá' yu chi uruá' iz gdöd ni' cati' gudxë' cni Abraham, cutu gac uguá lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunë', len cutu gac usúl lei.

¹⁸ Na'a, chqui' ral-la' gunru' ca rna bẽ' zxba na' quië si'ru' le gzxi' lu në'ë Dios gunzë', cutur nac tu le gzxi' lu në'ë gunzë'. Dios runzë' cni le gzxi' lu në'ë gunë' cni queë' Abraham.

¹⁹ Chqui' cni nac, ¿bizx quië gna bé'inë' bunách Dios le nayujgac lu zxba queë'? Dios gna bé'inë' cni bunách quië gac bë' zxguia' nabága'gac, san guc cni tuz ga bdxintë dza na' bla' lahuë' zxi'n xsoë' Abraham na', Nu na' gzxi' lu në'ë Dios gunë' qui lë na'. Le nayujgac lu zxba queë' Dios, bsölë'ë Lë' yödzyúy ni lu na'quë' gbaz la'y queë', ati' Moisés budödë' didza' ca nacgac zxba na'.

²⁰ Cati' tuzë' bönni' bi rzi' lu në'ë gunë' cutu naquín nu udöd didza', ati' Dios, tuzë' naquë'.

Bizx quië gna bé'inë' bunách Dios le nayujgac lu zxba queë'

²¹ Na'a, le nayujgac lu zxba queë' Dios, ¿naru' ta'dá'baga' lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunë'? Cutu ca'. La'naru' gna bé'inë' rë'u Dios le gac gun ga soaru' gbanru' tsaz, ni'r huac huöacru' tsahui' lahuë' Dios chqui' gunru' ca rna bë' zxba na'.

²² San tsca nac lë na' nayúj lu guich la'y, rna nabága'ru' dul-la' yúgu'tëru'. Cni nac quië gac si'ru' lë na' gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru' cati' tséjlë'ru' Jesucristo.

²³ Zí'atël ga bdxin dza gac tséjlë'ru' Cristo, gna be'i rë'u le rna bë' zxba na', ca na' zoa le rna be'i bönni' yu'ë lidx guia. Cni guc ga bdxintë dza guc bë' gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlë'ru' Lë'.

²⁴ Cni nac, gna be'i rë'u le rna bë' zxba queë' Dios ati' lei guc queëru' ca tu nu rusëdi rë'u ga bdxintë dza bla' lahuë' Jesucristo, quië gac huöacru' tsahui' lahuë' Dios chqui' huayéjlë'ru' Lë'.

²⁵ Na'a, le chbdxin dza gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlë'ru' Cristo, cutur rna be'i rë'u lë na' busëdi rë'u.

²⁶ Yúgu'tëli' nacli' zxi'nczë' Dios le réjlë'li' Jesucristo, len chnacli' tuz len Lë'.

²⁷ Yúgu'të nup nadilgac nis quië luhuöác tuz len Jesucristo, nuhuöacgac ca nacczë' Lë'.

²⁸ Cutur narujgac chopl bönni' judío len bönni' gza'a, len cutur narujgac chopl bönni' nada'u len bönni' cunada'u, len cutur narujgac chopl bönni' len ngul. Cati' böaclí' tuz len Jesucristo, yúgu'tëli' böaclí' ca' tuz len lza'li' tuli' len yetuli'.

²⁹ Na'a, chqui' náquili' queë' Cristo, nacli' ca' zxi'n xsoë' Abraham, len nazi'li' lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queë' Abraham.

4

¹ Lë ni le rë'nda' gnia': Tsal ni rbözbi' tubi' bi'i bönni'dau' dza ulu'ë xuzbi' si'bi' bi ral-la' gunné' queëbi' xuzbi', ni' nachi' bi'idau' len cutu nactërbi' blau ca tu bönni' nada'u, zal-la' le nactë gaqui queëbi' yúgu'të.

² Tsal ni nachi' bi'idau', nacuá' nup ta'ná be'i lëbi' len tu'gún dxin le gaqui queëbi' ga gdxintë dza chnunë' queëbi' xuzbi'.

³ Lëzca' cni rac queëru'. Tsal ni' gucru' ca bi'idau', gna be'i rë'u zxba ca rac yödzyúy ni.

⁴ Ni'r cati' bza'a dza, Dios bsölë'ë ni Zxi'nczë'. Guquë' zxi'nnu tunu ngul ca nacru' rë'u, ati' gna be'i Lë' le rna bë' zxba quequë' bönni' judío.

⁵ Cni guc queë' quië guc buslé' nup na' rna be'i lequë' le rna bë' zxba na', quië huöacru' zxi'në' Dios.

⁶ Quië gac bë' chnacli' zxi'nczë', Dios buchizië' icj lãdxi'dau'li' Dios Bö' La'y, ati' Lëczë' rulidzë' Dios uláz queëli', rnë': "Dad."

⁷ Cni nac, chnacli' zxi'nè' Dios, len cutur nacli' ca bönni' nadá'ugac. Na'a, le nacli' zxi'nczè', Dioscz nazí' lu nè'è gaqui queéli' le naqui queé' le nacli' tuz len Cristo.

Pablo rui' ladxë'ë bönni' Galacia ta'yejlë'ë Cristo

⁸ Cati' ni' cunúnbe'ili'-nè' Dios, gucli' ca bönni' nadá'ugac, benli' dxin quegac bdau' guiøj bdau' yag. Cutu ca' nacgac Dios bdau' na'.

⁹ Na'a, le núnbë'li'-nè' Dios, o huac gnaru': Le nunbë'ë lbi'ili' Dios, ¿bizx quié ré'nili' ubi'ili' lu na' zxba na' nutu nu uzí' xbey? ¿Naru' ré'nitsali' gacli' leyúbl bönni' nadá'ugac, gunli' dxin qui le rna bè' zxba na'?

¹⁰ Runli' zxòn tu tu dza, len tu tu beo', len tu tu le rac, len tu tu iz.

¹¹ Rádxida' bi gac queéli'. ¿Naru' nuhuóac daduz dxin bena' quié gúnbë'li' le nac gdtúè lí?

¹² Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gacli' ca naca' neda', nulá' lu na' le gna bè'è Moisés. Cni ral-la' gunli' le bóaca' neda' ca gucli' lbi'ili'. Cutu bi benli' quia' neda' le cunác dxi'a.

¹³ Chnózcizli' bizx quide' na' gzu lahua' runa' lban lauli' qui didza' dxi'a. Bena' lban ni' le güí'tsqüida'.

¹⁴ Cutu buca'nli' neda' ca'z, len cutu buzoali' neda' tsala' zal-la' bgútili' ni'a qui guidzhué' quia' na'. Benli' neda' ba la'n, tuz ca gunli'-nè' ba la'n gbaz lá'y queé' Dios, o ca gunli'-nè' ba la'n Jesucristocz.

¹⁵ Budzjitsquili' dza ni'. ¿Bizxa caz gac queéli' le cutur rac cni queéli'? Lë ni gac gnia' ca gac queéli': "La'naru' gac le sáqui'li' gunli', huabijli' yøj lauczli', gunnli' quia'."

¹⁶ Na'a, ¿ba ráquili' nuhuóaca' nu curle'i lbi'ili' dxi'a le gudxa' lbi'ili' catéz nac?

¹⁷ Tui' ládxi'què' lbi'ili' bönni' ni' tu'tsé'ë lbi'ili', san clëg quié gac dxi'a queéli'. Të'nnè' lunè' ga ubíj ládxi'li' netu' ati' güi' ládxi'li' lequé'.

¹⁸ Na'a, nac dxi'a zoa nu rui' ládxi' lbi'ili', san tuz chqui' nac quié gac dxi'a queéli'. Cni rui'tecz ladxa'a lbi'ili', len clëgz cati' ni' zóalena' lbi'ili'.

¹⁹ Lbi'ili', zxi'na'dau'. Ca na' rac queënu ngul chzoa soabi' bi'idau' queënu, rzaca' rguí'nu, rzaca' rguí'a neda' leyúbl ni'a queéli' ga gdxinr dza gacli' gdu ca naqué' Cristo.

²⁰ La'naru' sóalena' lbi'ili' na'a quié gac güí'lena' lbi'ili' didza' nadzá', le ruúbi ruguí'da' ni'a queéli'.

Le run lsaqui' le gac quecnu Agar len Sara

²¹ Na'a, nul-li' ré'nili' udód cuinli' lu na' zxba queé' Moisés, gul-na'tsca' didza' ni gu'a. ¿Naru' gatga buzé nagli' le rna bè' zxba na'?

²² Lu zxba na' rna cni: "Gulacua'bi' chopbi' bi'i bönni'dau' queé' Abraham. Tubi' guchbi' zxi'nnu ngul nadá'unu, ati' yetubi' guchbi' zxi'nnu ngul cunadá'unu.

²³ Zxi'nnu ngul nadá'unu na' guljbi' lu ni'a lu na' bunách tsca taljbi' yúgu'tëbi' bi'idau', san zxi'nnu ngul cunadá'unu na' guljbi' le gzxi' lu nè'è Dios gunè' ga galjbi'."

²⁴ Lë ni nac tu le run lsaqui'. Ca gac quecnu chopnu ngul ni rulu' ca nac chop didza' dzag bënlené' bunách Dios. Tu didza' dzag na' nac le bené' Dios lu guí'a Sinaí, le rulu' lë na' gac queënu Agar. Bönni' na' rna be'i lequé' didza' dzag ni, nacque' ca zxi'nnu Agar len nacque' ca bönni' nadá'ugac lu na' didza' dzag na'.

²⁵ Le gucnu Agar na' ruluí' ca' ca nac gui'a Sinaí zoa luyú Arabia, len ruluí' ca' ca nac yödZ Jerusalén na'a dza, le nac ca tu bönni' nada'u tsazxón len nup nacuá' lu yödZ na'.

²⁶ San nadzán Jerusalén na' zoa yehua' yubá, ati' rë'u ni nacru' bunách uládz qui yödZ ni'.

²⁷ Nayúj lu guich la'y le rna:

Budziji, ngul huödx, cunacuá' xzi'nu'.

Lu yöl-la' rudziji quiu' grödxya'a,

Zal-la' gatga guc quiu' le rzaca' rgui'nu ngul

Chzoa soabi' bi'idau' queënu.

Budziji. Zal-la' nubíj ládxi'gac li' bunách,

Dios gunë' ga la'yantër xzi'nu'

Ca bi'i queënu ngul zóalennu bönni' queënu.

²⁸ Böchi' lza'adau', rë'u ni nacru' ca guchi' Isaac, xzi'në' Abraham. Nacru' ca xzi'n xsoë' Abraham, gzxi' lu në'ë Dios la'cua'bi' queë'.

²⁹ Dza ni', bi'i na' guljbi' ca taljbi' yúgu'tëbi' bi'idau', gdxia ládxi'bi' bi'i na' guljbi' ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y. Lëzca' cni rac queëru' na'a, ta'bía ládxi'gac rë'u bunách yödZlyú ni.

³⁰ Na'a, ¿bizxa caz rna le nayúj lu guich la'y? Cni rna: "Gru'n-nu ni'l ngul nadá'unu na' tsazxón len xzi'nnu, le cutu gac si'bi' xzi'nnu ngul na' tsazxón len xzi'nnu ngul cunadá'unu le gzxi' lu në'ë Dios gaqui queëbi' xzi'nnu ngul cunadá'unu na'."

³¹ Cni nac, böchi' lza'adau'. Cutu nacru' ca nacbi' xzi'nnu ngul nadá'unu na'. Rë'u nacru' ca xzi'nnu ngul cunadá'unu.

5

Gul-gún chi'i cuinli', uga'nli' lu yöl-la' nadzán

¹ Chnadanru' le busanë' rë'u Cristo. Gul-zóa tsutsu chqui'nu', uga'nli' lu yöl-la' nadzán na'. Cutu gzoa cuinli' leyúblu lu na' zxba queë' Moisés, cui gacli' ca bönni' nadá'ugac.

² Gul-zé nagli' didza' ru'a. Neda', Pablo, rëpa' lbi'ili' chqui' güi'li' latj nu gchugu lu xpéla'li' ca rna bë' zxba na', cutu ca' uzi'li' xbey le benë' Cristo.

³ Leyúblu rë'nda' gyëpa' nútí'tëz bönni' ru'ë latj nu gchugu lu xpélë'ë cni, run bayúdx gunë' gdutë le rna bë' zxba queë' Moisés.

⁴ Nul-li' ráquili' huöacli' tsahui' lahuë' Dios le runli' ca rna bë' zxba na', chnulá'alenli'-në' Cristo. Chbusanli' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios.

⁵ Rë'u ni ruzxöni ládxi'ru' huöacru' tsahui' lahuë' Dios ni'a qui yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y le réjlë'ru' Cristo.

⁶ Chqui' nacru' tuz len Jesucristo, cutu bi zaca' chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna bë' zxba na' o chqui' cunarugu cni lu xpéla'ru'. Le nactër lsaca' nac tséjlë'ru' Cristo, le gun ga gdxí'iru' lza'ru'.

⁷ Dxí'adau' guc ca gzu lauli' runli' dza ni'. ¿Nuzxa caz ben ga buca'nli' le nac gdutë li'?

⁸ Cutu benë' ga benli' cni Dios, Nu rulídz lbi'ili'.

⁹ Cutu gal ládxi'li' lë ni rna: "Lati'z xnë'i yöt xtl run ga ruhuáxz gdutë cua nazí' xnë'i na'."

¹⁰ Le nacru' tuz len Xanru', runa' löz ca nac queëli', sa' ládxi'li' tuz ca rza' ladxa'a neda', ati' Dios gunë' zxguia' bönni' ni' rutsé'ë lbi'ili', nútí'tëz nu naquë' bönni' na'.

11 Na'a, ca nac quia' neda', böchi' lza'adau', nacuá' nup ta'ná rusëdda' bunách ral-la' grugu lu xpéla'quë' bönni' ca rna bë' zxba queë' Moisés. Chqui' runa' cni, ¿bizx quië ta'bía ládxi'quë' neda' bönni' judío? La'naru' rusëdda' cni, nutu nu ley neda' le runa' lban ca gutië' Cristo lë'i yag cruz.

12 Ca nac qui nup ni' tu'tsá lbi'ili', tē'ni grugu lu xpéla'li' lë na', la'naru' la'chugu tsaz cuingac.

13 Ca nac queëli', böchi' lza'adau', Dios bulidzë' lbi'ili' quië gacli' bunách nadzangac. Cutu ugunli' dxin yöl-la' nadzán na' quië gunli' ca rzëz ládxi'li', san quië gunli' dxin qui lza'li' tuli' yetuli', le nadxi'ili' lza'li'.

14 Yúgu'të le rna bë' zxba queë' Dios run nu na' run ca rna bë' zxba na' rna: "Ral-la' gdx'i'inu' lza'u ca nadxi'i' cuinu'."

15 Na'a, chqui' rzi' quídza'li' lza'li' tuli' yetuli', runli' ca tunba' böa' guixi' snia', táguya'aba' len tagu lza'c'ba', gul-yú qui nadxi usnitli' lza'li' tuli' yetuli'.

Le runru' racz queëru' len le runru' len yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y

16 Lë ni rëpa' lbi'ili': Gul-güi' latj gna bé'inë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, ati' ni'r cutur gunli' ca rzëz ládxi'li' lu yöl-la' bunáchz queëli'.

17 Yugu' le rzë ládxi'ru' gunru' lu yöl-la' bunáchz queëru' cutu rajlözgac le rë'nnë' gunru' Dios Bö' La'y, ati' lë na' rë'nnë' Dios Bö' La'y cutu rajlöz yugu' le rë'niru' gunru' lu yöl-la' bunáchz queëru'. Chop ni, cutu rajlözgac, len qui lë ni na' cutu gac gunli' ca rë'niczli'.

18 Na'a, chqui' rui'li' latj gna bé'inë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, cutur gna be'i lbi'ili' le rna bë' zxba queë' Moisés.

19 Nacgac bë' le tun bunách, nup tun ca rë'ni yöl-la' bunáchz quegac: Ta'guitsjë' zxba qui yöl-la' nutság na'.

Tunë' le cunác.

Tunë' le nacgac xöhui' len le cunacgac tsahui'.

20 Ta'yíj ládxi'quë' bdau' guiöj bdau' yag.

Tunë' yöl-la' udzá'.

Cutu ta'lé'inë' lza'quë' dxi'a.

Ta'díl-lenë' lza'quë'.

Tu'zxé'inë' lza'quë'.

Ta'leynë'.

Tu'huídi'në'.

Ta'rujë' chopl.

Tu'bijë' tsla'l nup da'gac lequë'.

21 Ta'zé ládxi'quë' le dë qui lza'quë'.

Tu'dödcde' bunách.

Ta'zúdxinë' len tágul'ë'.

Ta'dód bé'inë' ca tunë'.

Le zian le cni tunë'. Neda' ruzeyda' lbi'ili' bach na'a cui gunli' cni ca na' buzeyda' lbi'ili' bach zi'al, rnia': Nup tun cni cutu ca' la'del-li' la'yáz ga na' rna bë'ë Dios.

22 Na'a, nac bë' runë' dxin lu icj ládxi'dau'ru' Dios Bö' La'y le runru' cni:

Nadxi'iru' lza'ru'.

Rudziji ládxi'ru'.

Zoa dxi icj ládxi'dau'ru'.

Rbözru' zxön ladxi'.

Rui' ládxi'ru' lza'ru'.

Nacru' dxi'i ladxi'.

Runru' ca rnaru'.

²³ Nacru' nöxj ladxi'.

Rna be'i cuinru'.

Cutu ca' gna bé'iné' rë'u Moisés cui gunru' yugu' le cni.

²⁴ Bönni' náquicnë' queé' Cristo cutur tunë' ca të'ncznë', len cutu tunë' le ta'zéz ládxi'quë' lu yöl-la' bunáchz quequë'.

²⁵ Dios Bö' La'y nabániru'. Lëczë' ral-la' gna bé'iné' rë'u ca nac yúgu'të le runru'.

²⁶ Cutu ral-la' gun ba zxön cuinru', len cutu utsa'ru' lza'ru' turu' yeturu', len cutu uzxë'iru' lza'ru' turu' yeturu'.

6

Ral-la' gáclenru' lza'ru'

¹ Na'a, böchi' lza'adau', chqui' glé'ili' runë' dul-la' böchi' lza'li', ni'r nul-li' zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, ral-la' gunli' ga ub'i ladxë'ë bönni' na', san run bayúdx gunli' cni lu yöl-la' nöxj ladxi' queëli' len uyú cuinli' qui nadxi cu'u lbi'ili' nöz dul-la' tu' xöhui'.

² Gul-gaclen lza'li' tuli' yetuli' tsca nac yua' nabága'li'. Chqui' gunli' cni, gunli' ca rna le gna bé'iné' rë'u Cristo.

³ Chqui' zoa nu bönni' ráquicnë' chnadél-li'në' yöl-la' zxön, san cutu bi nadél-li'në', bönni' ni rzi' yé'iné' la' cuinzë'.

⁴ Tu tuë' bönni' ral-la' cuequi xbeynë' le runë'. Ni'r chqui' urujë' dxi'a, huac gun ba zxön cuinë' ca nac le chnunë' len cutu gun bayúdx uyúë' ca nungac yezica' bunách chqui' benë' le nacr dxi'a o cutu.

⁵ Tu tuë' bönni' ral-la' gu'ë le nuspaguë'ë lë' Dios.

⁶ Chqui' zoa nu rusëdi lbi'ili' ca nac didza' dxi'a, ral-la' unödztji' qui nu na' rusëdi lbi'ili' lati' le dë queëli'.

⁷ Cutu si' ye'i cuinli', le cutu gac si' yé'ili'-në' Dios. Lapli' tsca le razli'.

⁸ Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rzëz ládxi'li' lu yöl-la' bunáchz queëli', le lapli' gac yöl-la' gut. Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rdzag ladxë'ë Dios Bö' La'y, lapli' le gunnë' queëli' Dios Bö' La'y, le nac yöl-la' na'bán gdu.

⁹ Cni nac, cutu ral-la' gsanru' gunru' le nac dxi'a, ati' chqui' cutu gcuidi' ládxi'ru', huadxín dza lapru'.

¹⁰ Qui lë ni na', bátti'tëz gata' queëru' latj, ral-la' gunru' le nac dxi'a quegac yúgu'të bunách, len le nac blau, ral-la' gunru' cni quegac böchi' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

Le buzujë' lu guich Pablo ga ruúdx

¹¹ Gul-yú cati' zxön didza' ni ruzuja' queëli' lu guich na' cuina'.

¹² Nup ni' të'ni lun ga grugu lu xpéla'li' ca rna bë' zxbza queë' Moisés, tunë' cni quië lurujë' dxi'a laugac bunách len cui la'bía ládxi'gac lequë' bunách le tunë' lban ca gutië' Cristo lë'i yag cruz.

¹³ Na'a, bönni' ni' narugu lu xpéla'quë' ca rna bë' zxbza queë' Moisés, cutu tunë' gdutë ca rna le nayúj lu zxbza na'. Të'nnë' lunë' ga grugu lu xpéla'li' quië gac lunuz ba zxön cuinquë' le la'dél-li'në' la'ná bé'iné' lbi'ili'.

¹⁴ Ca nac quia' neda', guna' zxön tuz le benë' Xanru' Jesucristo cati' gutië' lë'i yag cruz. Ni'a qui le benë' Cristo lë'i yag cruz, le dë yödztlyú ni nac quia' ca tu le chnat, cutu rui' ladxa'a lei, ati' neda' naca' quegac bunách yödztlyú ni ca bönni' nat, cutu tui' ládxi'quë' neda'.

¹⁵ Chqui' nacru' tuz len Jesucristo, cutu bi zaca' chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna bē' zxba na' o chqui' cunarugu cni lu xpéla'ru'. Le nactēr lsaca' nac gacru' bunách cub lu icj lādxi'dau'ru'.

¹⁶ Yúgu'tē bönni' na' tunē' ca rna bē' zxba runa' ni, len yúgu'tē bönni' na' náquicnē' queē' Dios, rnabda'-nē' Dios gunē' ga soa dxi icj lādxi'dau'quē' len huechi' ladxē'ē lequē'.

¹⁷ Na'a su lau, cutur ral-la' nu utsá' neda', le nacué' lu xpéla'a btsoj nacgac bē' naca' huen dxin queē' Xanru' Jesús.

¹⁸ Na'a, böchi' lza'adau', rnabda'-nē' Xanru' Jesucristo uzá' ladxē'ē queēli' yúgu'tēli'. Ca' gac.

DIDZA BSÖLËË PABLO YÖDZ ÉFESO

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Éfeso

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölë'ë Jesucristo le gu'ncznë' Dios gaca' cni. Rugapa' Dios lbi'ili', náquili' quizi queë' Dios len réjlë'li' Jesucristo, zoali' Éfeso.

² Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Rata' queëru' le nac queë' Dios Bö' La'y

³ Ral-la' cu'ru'-në' yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo. Le nacru' tuz len Cristo, Dios chbuzá' ladxë'ë queëru' yúgu'të le nac dxi'a qui yehua' yubá, le runë' ga rata' queëru' Dios Bö' La'y.

⁴ Zí'atël ca benë' yödzyú ni, Dios gröczë' rë'u quië gáquiru' quizi queë' tsaxón len Cristo, gacru' bunách la'y queë' len gacru' gdu dxi'a lahuë' Lë'.

⁵ Dios bucözë' zí'atël si' lu në'ë rë'u ca zxi'nczë' tsaxón len Jesucristo, le bdzag ladxë'ë gac cni len le nac le gu'ncznë' gunë'.

⁶ Ral-la' cú'teczru'-në' Dios yöl-la' ba ni'a qui le buzá' ladxë'ë queëru', yugu' le bennzë' queëru' le nacru' tuz len Zxi'në', Nu na' nadxi'inë'.

⁷ Cristo böa'uë' rë'u cati' ni' gutië' uláz queëru' quië gac unít lahuë' rë'u Dios ca nac dul-la' nabága'ru'. Zxöntër nac le buzá' ladxë'ë queëru' Dios,

⁸ lë na' runtsquë' queëru' Lë'. Lu yöl-la' rac szxöni queë' len lu yöl-la' rejni'i queë'

⁹ benë' Dios le bucözë' queëru', bului'inë' rë'u lë na' bgachi', le buzoaczë' zí'atël uschinë' lu në'ë Cristo.

¹⁰ Lë na' buzoaczë' Dios uschinë' cati' gza'a dza, nac gunë' ga lac tuz, la'cuá' lu në'ë Cristo yúgu'të le dë, le nacua' yehua' yubá len le nacua' yödzyú ni.

¹¹ Le nacru' tuz len Cristo, Dios gröczë' rë'u zí'atël quië gaqui queëru' le naqui queë' Xuzru' Dios, lë na' bucözë' queëru' ca nac le gu'ncznë' Dios, Nu run yúgu'të ca rë'ncznë' Lë'.

¹² Cni benë' Dios quië cu'ru'-në' yöl-la' ba ca nac yöl-la' yení' queë', rë'u ni ruzxöni ládxi'ru'-në' Cristo zí'atël ca yezica' bunách.

¹³ Lëzca' cni guc queëli'. Cati' byónili' didza' gdu'të li, didza' dxi'a ca gac ularu', gyéjlë'li' Cristo, ati' Dios buzóë' queëli' le nac bë' nacli' queë', buchizië' icj ládxi'dau'li' Dios Bö' La'y, Nu na' gzxí' lu në'ë Dios gsölë'ë queëru'.

¹⁴ Le zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y, nac löz gaqui queëru' le naqui queë' Xuzru' Dios cati' udx huöa'uë' rë'u, rë'u na' chnáquiru' queë'. Cni nac quië gac yöl-la' ba qui yöl-la' yení' queë'.

Pablo rnabné' Dios unödzejë' quegac bunách ta'yejlë' Cristo yöl-la' rejni'i

¹⁵ Qui lë ni na', cati' byönda' ca réjlë'li'-në' Xanru' Jesús, len ca nadxi'ili' yúgu'të bunách queë' Dios, ga rdxintë na'a dza

¹⁶ cutu ca' rusana' répa'-në' Dios: Xclenu', ca nac queëli'. Rajneyda' lbi'ili' cati' rulidza'-në' Dios.

¹⁷ Rnabda'-në' Dios queë' Xanru' Jesucristo, naquë' Xuzru' nactërë' blau, rnabda'-në' gsölë'ë queëli' Dios Bö' La'y, Nu runn queëru' yöl-la' rejni'i len rulu'i rë'u ca nacczë' Dios, quië gac gdu ca núbë'ru'-në'.

18 Rnabda'-nè' Dios uzéjni'nè' lbi'ili' lu icj ládxi'dau'li' quiè gac gnózi' ca nac le runru' löz, lè na' bulidzè' lbi'ili' quiè uzi'li' xbey, len quiè gnózi' ca nac yöl-la' tsahui' qui yehua' yubá le gaqui quegac nup náquigac queè' Dios,

19 lenca' quiè gnózi' cati' zxön nac yöl-la' huac queè', le raclen rè'u ni réjle'ru' Lè'. Yöl-la' huac zxön ni nac la' leyz na' bulu'è lahui Dios

20 cati' ni' buspanè' Cristo lu yöl-la' gut len benè' ga grò'è cuit lè'è Dios ga náctèrè' blau ni' yehua' yubá.

21 Ni' rna bé'inè' nup ni' ta'ná bè' len nup ni' dè lu na'gac, len nup ni' nadél-li'gac yöl-la' huac, len nup ni' nacgac xan. Cristo náctèrè' blau ca yúgu'tè nup nadél-li'gac yöl-la' uná bè' yödzyly ni len lu yödzyly zi'a za'.

22 Dios budödè' lu nè'è Cristo yúgu'tè le dè quiè gna bé'inè' lei, len buzóè' Lè' quegac bunách queè' quiè gaquè' Xanru' lu yúgu'tè le naqui queèru'.

23 Nacgac ca gdu ca nayá' nabanè' Cristo bunách queè', ati' raquè' gdu lu le nayá' nabanè' na'. Runczè' Lè' ga rac gdu yúgu'tè le dè.

2

Nularu' le nadxi'inè' rè'u Dios

1 Dios chbennè' queèli' yöl-la' na'bán gdu, zal-la' zí'atèl gucli' ca bönni' natgac ni'a qui dul-la' nabága'li' len ni'a qui dö' bia'li'.

2 Dza ni' benli' tuz ca tun bunách cunacgac tsahui' nacua' yödzyly ni, len benli' ca gu'ni tu' xöhui', nu rna bè' lu bö'z len rugún dxin nup cutún ca rna xtídzè'è Dios.

3 Lèzca' cni gucru' yúgu'tèru' rè'u, le benru' ca gzèz ládxi'ru' len ca bdzag ládxi'ru' lu yöl-la' bunáchz queèru'. Qui lè ni na' gbága'ru' dul-la' lahuè' Dios le ben ga gunè' rè'u zxguia' ca gunè' quegac yezica' bunách.

4-5 Ni'r cati' ni' nacru' ca bönni' natgac ni'a qui dul-la' gbága'ru', Dios buspanè' rè'u lu yöl-la' gut tsaxxón len Cristo le buechi' ladxè'è rè'u len bdxí'itsquinè' rè'u. Nulali' le zoa le buzá' ladxè'è queèli' Dios.

6 Dios buspanè' rè'u tsaxxón len Cristo quiè gunè' ga cò'ru' tsaxxón len Lè' ga ni' rna bè'è yehua' yubá.

7 Cni benè' Dios, bului'inè' bunách zi'a za'c ca nac yöl-la' tsahui' qui le buzá' ladxè'è queèru', bsólè'è queèru' Jesucristo, le nac bè' ca nadxi'itsquinè' rè'u.

8 Nulali' le zoa le buzá' ladxè'è queèli' Dios le réjle'li' Cristo. Buslé' lbi'ili', clèg le nacua' le nac dxi'a benli' lbi'ili', san le nac le runzè' Dios.

9 Nutu nu gac gun ba zxön cuini le nulá, le cutu nulá le nacua' le nac dxi'a nun nu na'.

10 Le nacru' nac le nunczè' Dios. Le nacru' tuz len Jesucristo, buzóè' rè'u quiè gunru' le nacgac dxi'a, le bucözè' zí'atèl gunru'.

Rò' dxi icj ládxi'dau'ru' lahuè' Dios ni'a qui le benè' Cristo

11 Gul-tsajnéy ca gucli' zí'atèl. Gucli' bunách gza'a, len qui lè ni na' yugu' bönni' judío, bönni' na' ta'chuguè' lu xpéla'què' le nac bè' náquicnè' queè' Dios, len nazí' laquè' bönni' narugu lu xpéla'què', ta'né' queèli' nacli' bönni' cunarugu lu xpéla'què'.

12 Dza ni' nubíga'li' ga zoè' Cristo. Gucli' bönni' gza'a laugac bunách Israel, len cutu buzi'li' xbey didza' benè' tsutsu Dios le gzxi' lu nè'è gata' quegac bunách queè'. Gzoali' yödzyly ni, cuzóa le runli' löz, len cunúnbè'nili'-nè' Dios.

¹³ Na'a, nacli' tuz len Jesucristo. Zí'atël nubíga'li' lbi'ili' zi'tu' ga zoë' Dios, san na'a nudxiguë'è lbi'ili' gal-la'z Dios le gutië' Cristo uláz queëru'.

¹⁴ Lëczë' Cristo runë' ga rë' dxi icj lãdxi'dau'ru' lahuë' Dios. Lë' benë' ga guluhuöaquë' tuz bunách yugu' bönni' judío len yugu' bönni' gza'a, busulë' yöl-la' rley le bubj lequë' chopl ca tu zö'ö.

¹⁵ Lë ni benë' Cristo cati' gutië' uláz queëru', busulë' yugu' zxba len yugu' le rna bë' nayujgac lu zxba quegac bunách judío, ati' chop cö' bunách na', bunë' tuz bunách cub, nup nacgac tuz len Lëczë'. Cni benë', glequi dxië' yöl-la' rley na'.

¹⁶ Le gutië' Cristo lë'i yag cruz, busulë' yöl-la' rley na', ati' chop cö' bunách na', bunë' lequë' ca tuz bunách len glequi dxië' icj lãdxi'dau'quë' lahuë' Dios.

¹⁷ Cni gac, bulu' lahuë' Cristo len benë' lban qui didza' dxi'a ca rbequi dxië' yúgu'të bunách, lbi'ili' na' nacli' bunách gza'a len zoali' zi'tu' ga zoë' Dios, lenca' bunách judío nacua' gal-la'z.

¹⁸ Na'a, ni'a qui le benë' Cristo, gac gbíga'ru' lahuë' Xuzru' Dios, le zóalenë' rë'u la' Lëczë' Dios Bö' La'y, zal-la' nacru' bunách judío o bunách gza'a.

¹⁹ Qui lë ni na', lbi'ili', bunách gza'a, cutur nacli' ca bunách zi'tu' zoali' tu luyú cunaqui queëli', san nabáblenli' bunách queë' Dios. Chnacli' di'a dza queë' Dios.

²⁰ Lbi'ili' nacli' ca tu yu'u zoa tsaz. Nacli' ca guiöj zxoagac lahui xlibi zö'ö, le gulucu'ë bönni' gbaz queë' Cristo len bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios, ati' Lëczë' Jesucristo naquë' ca guiöj blau qui xlibi zö'ö na'.

²¹ Gdutë' yu'u na' le nacli' lbi'iczli' ryas lahui xlibi zö'ö na' nacczë' Cristo, nacua' tu'láp guiöj qui, quië gac tu gdau' la'y le nac tuz len Xanru'.

²² Lbi'iczli' nacli' tuz len Cristo Nu buzóa lbi'ili' quië gacli' ca tu yu'u ga na' yu'ë Dios, le zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

3

Naquë' Pablo huen lban qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a

¹ Qui lë ni na', neda', Pablo, yu'a lidx guida le runa' lban queë' Jesucristo quië uzi'li' xbë', lbi'ili', bunách gza'a.

² Ráquida' chnózcizli' ca benë' Dios, budödë' lu na'a dxin runa' quië uzi'li' xbey le ruzá' ladxë'ë queëru'.

³ Dios bulu'ë lahui le bgachi' queë', len buzéjni'në' neda' ca nac. Ca nac lë ni chbuzuja' queëli' lu guich láti'dau'.

⁴ Cati' ulabli' lë ni, gúnbë'li' le réjni'da' ca nac le bgachi' ca nac queë' Cristo.

⁵ Dza ni'të nutu nu buzéjni'në' Dios ca nac le bgachi' na', san na'a, lu në'ë Dios Bö' La'y, chbulu'ë lahui Dios ca nac, bulu'inë' yugu' bönni' gbaz la'y queë' len bönni' tu'ë didza' uláz queë'.

⁶ Cni rna lë na' bgachi': "Ni'a qui didza' dxi'a la'del-li' bunách gza'a tsazxón len bunách judío le naqui queë' Dios, luhuöaquë' ca tuz bunách, len luzi'ë xbey tsazxón len lequë' le gzxi' lu në'ë Dios unödziejë' quequë' le dzagquë' Jesucristo."

⁷ Dios buzá' ladxë'ë quia' le bennë' quia'. Lu yöl-la' huac zxón queë' benë' neda' huen lban qui didza' dxi'a queë'.

⁸ Nacra' cuidi'z ca yúgu'të bunách queë' Dios, san Lë' buzá' ladxë'ë quia' gaca' huen lban laugac bunách gza'a qui didza' dxi'a ca nac yöl-la' tshui' queë' Cristo, le záqui'tsqi.

⁹ Dios budödë' lu na'a guna' ga láquibe'i yúgu'të bunách ca nac le buzoaczë' Dios dza ni'të, lë na' nac tu le bgachi' queë' Dios, Nu ben yúgu'të le rlé'iru'.

¹⁰ Cni guc, quië láquibe'i na'a gdu ca nac yöl-la' rejni'i queë' Dios yúgu'të nup ta'ná bë' len nup dë lu na'gac ni' yehua' yubá, cati' la'le'i ca nacgac bunách queë' Cristo.

¹¹ Dios benë' lë ni, buschinë' lë na' buzoaczë' dza ni'të, le benë' lu nëë Xanru' Jesucristo.

¹² Le nacru' tuz len Cristo, nazi'ru' latj gbíga'ru' lahuë' Dios, nacru' rugu ladx'i le réjlë'ru' Lë'.

¹³ Qui lë ni na' ráta'yua' lauli' cugác chop ládxi'li' ni'a qui le rzaca' rguia' neda' quië gáclena' lbi'ili', le nac tu le uzi'li' xbey.

Ca nac yöl-la' nadx'i' queë' Cristo

¹⁴ Qui lë ni na' ruzechu zxiba' lahuë' Xuzë' Xanru' Jesucristo.

¹⁵ Ca lë' nazi' ca' lagac yúgu'të bunách queë', nup nacua' yehua' yubá len nup nacua' yödzyú ni.

¹⁶ Rnabda'-në' Xuzru' Dios, lu yöl-la' yen'i záqui'tsqi queë' gunnë' queëli' yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y len gunë' ga gal-li' lu icj ládxi'dau'li'.

¹⁷ Rnabda'-në' Cristo soë' icj ládxi'dau'li' le réjlë'li' Lë'. Rnabda'-në' gunë' ga soali' tsaz lu yöl-la' nadx'i' queë', cutséaj bö' icj ládxi'dau'li' ca nadx'i'li'-në',

¹⁸ quië gac tséjni'li' tsazzõn len yúgu'të bunách queë' Cristo ca nac yöl-la' nadx'i' queë', tsca ga rdxin ni'l len na'l, len dxi'l len xtsa'l.

¹⁹ Rnabda'-në' Dios gunë' ga gúnbë'li' yöl-la' nadx'i' na', le cugác gúnbë'ru' gdu ca nac, quië gdu soalen lbi'ili' gdu le nacczë' Dios.

²⁰ Na'a, yöl-la' ba Dios, Nu gac guntër ca gac gnabru' o ca gac sa' ládxi'ru', ugunë' dxin yöl-la' huac queë' lu icj ládxi'dau'ru'.

²¹ Gactecz queë' Dios yöl-la' ba laugac bunách queë' Cristo len lahuë' Lëczë' Jesucristo, na'a dza len yúgu'të dza zi'a za'c. Ca' gac.

4

Nunë' rë'u tuz Dios Bö' La'y

¹ Na'a, ráta'yua' lauli' neda', yu'a lidx guia ni le runa' lban queë' Cristo, rnabda' lbi'ili' gunli' gdu ca ral-la' lun nup bulidzë' Dios quië láquigac queë', ca na' bulidzë' ca' lbi'ili'.

² Gul-gác nõj ladx'i' len dxi'i ladx'i'. Gul-cóz zxõn ladx'i' len gul-güi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli' lu yöl-la' nadx'i' queëli'.

³ Gul-güi' ládxi'li' gácteczli' tuz ca na' chnunë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, gunli' cni lu yöl-la' rböz dxí'adau' queëli' le rutság lbi'ili'.

⁴ Tuz nac gdu ca nayá' nabanë' Cristo le dzagru' rë'u.

Tuzë' naquë' Dios Bö' La'y zóalenë' rë'u.

Tuz nac le runru' löz, lë na' bulidzë' rë'u Dios quië uzi'ru' xbey.

⁵ Tuzë' naquë' Xanru'.

Tuz le réjlë'ru'.

Tuz le bdilru' nis.

⁶ Tuzë' naquë' Dios Nu nac Xuzru' yúgu'tëru'.

Lë' rna bé'inë' yúgu'tëru' len rugunë' dxin yúgu'tëru' len rböczzë' Lë' lu icj ládxi'dau'ru' yúgu'tëru'.

⁷ Tu turu' nazi'ru' tu yöl-la' huac queë' Dios tsca nac le bennë' queëru' Cristo.

⁸ Nac cni ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Buëpë' yehua' yubá, rchë'ë zian bunách guladzungac.

Gdisië' quegac bunách le runnzë' quequë'.

⁹ ¿Bizxa rë'ni gna lë na' rna: "Buëpë'?" Rusëdi rë'u bötjë' zi'al, bdxinë' dxi'l yödzyú ni.

¹⁰ Nu na' bötj nac la' leyz Nu na' buëp xtsa'tër ni' yehua' yubá quië gdu budzë'ë yúgu'të len le nacczë' Lë'.

¹¹ Cristocz bennë' qui queëru' yugu' yöl-la' huac queë':
Bë' latj la'quë' bönni' lacquë' gbaz queë'.

Benë' ga tu'ë didza' uláz queë' Dios yela'quë' bönni'.

Bsölë'ë yela'quë' bönni' tsjenquë' lban qui didza' dxi'a.

Bucu'ë yela'quë' bönni' quië lun chi'ë bunách queë'.

Bucu'ë yela'quë' quië lusëdnë' bunách queë'.

¹² Cristocz bupë'ë cni bunách queë' quië gac lun xchinë', quië lun ga lac gdu nup nacgac ca gdu ca nayá' nabanë' Lë'.

¹³ Cni gac ga gdxintë dza huöacru' tuz yúgu'tëru' ca réjlë'ru' Cristo len ca núnbë'ru'-në' Zxi'në' Dios. Gacru' nal len huöacru' gdu ca naquë' Lëczë' Cristo.

¹⁴ Cutur gacru' ca bi'idau', ca nacgac nup na' tu'tsa'të ca tun, len nacgac ca tu le nachë' lu yegu, o ca tu le rchë' bíti'tëz bö' reycj, ta'zi' lu na'gac bíti'tëz didza' nu rusëdi lequë', nu na' rzi' ye'i lequë' len yöl-la' sina' qui len run ga ta'chixi ta'nignë'.

¹⁵ Na'a, rë'u ni, le nadxi'iru' lza'ru', ral-la' güi'ru' didza' le nac gdutë li quië gac huöacru' gdu ca naquë' Cristo, len gacru' tuz len Lë', Nu nac Xani gdu ca nayá' nabanë' le nacru' rë'u.

¹⁶ Cristocz runë' ga rdzag dxi'a gdu ca nayá' nabanë' le nacru' rë'u, ati' gdutë ca nayá' nabanë' na' naguel-la' tsaxxón ni'a qui lë na' run tuz gdu ca nayá' nabanë'. Cati' runru' xchinru' tu turu' rë'u na' dzagru' gdu ca nayá' nabanë', gdutë rxzön len rac gdu, ca na' zeaj racr gdu ca nadxi'iru' lza'ru'.

Yöl-la' na'bán cub napru' le nacru' tuz len Cristo

¹⁷ Uláz queë' Xanru' rëpa' lbi'ili' lë ni len rgu'a lei lu na'li, rnia': Cutur gunli' ca tun nup cunúnbë'gac Dios, nup na' ca ta'zá'z ládxi'gac tun

¹⁸ len nachú! nanitgac icj ládxi'dau'gac. Le nacquë' cunözi len nazidquë', cutu nazi'quë' yöl-la' na'bán na' runné' queëru' Dios.

¹⁹ Cutu ca' tu'tui'në'. Nudód cuinquë' lu le cunác. Gdu ládxi'quë' tunë' yúgu'të le cunác.

²⁰ Nup ni' gulusëdi lbi'ili' ca nac queë' Cristo, cutu ca' gulusëdi lbi'ili' gunli' ca tun bunách cni.

²¹ Le nac gdutë li byónili' ca nac queë' Cristo, len le nacli' queë' tu'sëdi lbi'ili' le nac gdutë li na' zoalen Jesús.

²² Gul-ná be'i yöl-la' bunáchz queëli' le gucli' zi'al, lë na' rnit ni'a qui yöl-la' rzë ládxi' queëli' le cunác le gzxí' ye'i lbi'ili'.

²³ Ral-la' huöacl' cub lu icj ládxi'dau'li' len lu bö' nacczli'.

²⁴ Ral-la' si'li' yöl-la' bunách cub le nunë' Dios ca nacczë' Lë' le rulu' cuini le run ga runli' le nac dxi'a len le nac tsahui'.

²⁵ Qui lë ni na', cutur si' yë'li'. Yúgu'tëru' ral-la' güi'lenru' lza'ru' didza' le nacz, le dzagru' yúgu'tëru' gdu ca nayá' nabanë' Cristo.

²⁶ Chqui' hualeyli', cutu ral-la' gunli' dul-la'. Cutu leyli' xtsey.

²⁷ Cutu bi gunli' le güi' latj tu' xöhui' uxíj lbi'ili'.

28 Nu bönni' rbanë' ral-la' usanë' yöl-la' gban queë' len tsazië' huen dxin quië gata' queë' bi ünödžë' quegac nup ta'yadzji.

29 Cutu güi'li' didza' xöhui', san güi'li' didza' dxi'a, yugu' le laclen nu yöni len lun ga gac dxi'a qui nu na'.

30 Cutu ushu'nili' Dios Bö' La'y, le nac bë' náquili' queë' Dios le zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, ati' gdxin dza udx uslé' lbi'ili' lu dul-la'.

31 Gul-cúa ladj lbi'ili' yöl-la' ruzxë'i len yöl-la' rdza'a len yöl-la' rley, len yöl-la' rdil-l didza' len yöl-la' rutság yudxi, len yúgu'të yöl-la' curle'i lza'li' dxi'a.

32 Ral-la' gacli' dxi'i ladxi' len huechi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli' len unít lauli' lza'li' tuli' yetuli', ca na' benë' Dios, bunít lahuë' lbi'ili' le nacli' tuz len Cristo.

5

Ca ral-la' lac nup nacgac zxi'në' Dios

1 Le nacli' zxi'nczë' Dios ati' nadxi'inë' lbi'ili', gul-güi' ládxi'li' gacli' ca naquë' Lë'.

2 Ca nac yúgu'të le runli', ral-la' gdx'i'li' lza'li', ca na' benë' Cristo, bdx'i'inë' rë'u len budód cuinë' lu yöl-la' gut uláz queëru', ben cuinë' ca böa' bëdxdau' rudódiru'-ba' lahuë' Dios ni'a qui dul-la' nabága'ru'. Guquë' ca' ca tu le rla' zxi' rdzag ladxë'ë Dios le rgu'ru' lu bcugu la'y queë'.

3 Le nacli' queë' Dios, cutu ca' gunli' le cunác, len cutu gunli' le cural-la' gunli', len cutu uhuíd'i'li'. Ni'r nutu nu gac bi gnë queëli'.

4 Cutu güi'li' didza' xöhui' o didza' cunác o didza' ca'z, yugu' le cural-la' gunli', san nacr dxi'a guiëli'-në' Dios: "Xclenu'."

5 Chnózcizli' cutu ca' tsazië' ga rna bë'ë Cristo tsaxxón len Dios nitüë' bönni' runë' le cunác, o nu bönni' runë' le cural-la' gunë', o bönni' ruhuíd'i'në'. Nu na' ruhuidi' nac ca nu rij ladx'i' bdau' guiöj bdau' yag.

6 Cutu güi'li' latj nu si' ye'i lbi'ili' len didza' cunác. Ni'a qui dul-la' cni Dios gunë' zxguia' nup cutún ca rna xtídzë'ë.

7 Cutu ca' gunli' tuz bunách cni.

8 Zí'atël gzoali' ga chul xöhui', san na'a zoali' lu yení', le nacli' tuz len Xanru'. Gul-gác ca bunách qui yení',

9 le run yení' na' ga gacru' dxi'i ladxi' len ga güi'ru' didza' le nac gdtë li, len ga gacru' tsahui'.

10 Gul-güi' ládxi'li' gnózili' le rdzag ladxë'ë Xanru'.

11 Cutu gútsa'li' nup tun le cunác, lë na' tunë' ga chul xöhui', san gul-bíj ga lna' yugu' lë na' tunë'.

12 Utui'ru' güi'ru' didza' ca nac le tun bagachi'z bunách.

13 Cati' bi ubijru' ga lna', gac bë' yúgu'të tsca nacgac, le gun le nac yení' ga gac bë' yúgu'të.

14 Qui lë ni na' nayúj lu guich lë na' rna:

Bubán, li' na' rasiu'.

Gyas ladj nup natgac.

Cristo uzéni'ë quiu'.

15 Gul-yú cuinli' ca runli'. Cutu gacli' curejni'i, san gul-gác bunách ta'yejni'i.

16 Gul-sí' xbey latj dë queëli' le chzoaru' dza curác dxi'a queëru'.

17 Cutu gacli' cunözi. Gul-güi' ládxi'li' tséjni'li' le rë'nnë' Xanru' gunli'.

18 Cutu súdxili', le gun yöl-la' rzudxi ga nitli' tsaz. Gul-gü'tsca latj gna bé'iné' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

19 Gul-gü'len lza'li' didza' tuli' yetuli' ugunli' dxin yugu' le rul-l lëgac salmo, len yugu' le rul-l yöl-la' ba Dios, len yugu' le rul-l nagu'ë icj lãdxi'dau'ru' Dios Bö' La'y. Gdu lãdxi'ru' ral-la' gul-lru' queë', cu'ru'-né' Dios yöl-la' ba.

20 Gul-gún dxin lë' Xanru' Jesucristo, len gul-gü'ieteczë' Xuzru' Dios: Xclenu', ca nac yúgu'të.

Ca ral-la' gunru' quegac di'a dza queëru'

21 Gul-gún ca rna xtídza' lza'li' tuli' yetuli' quië cni gunli'-né' Dios zxön.

22 Lbi'ili', ngul, gul-gún ca rna xtídza'que' bönni' qui queëli', ca na' ral-la' gunli' ca rna xtídzë'ë Xanru'.

23 Cni ral-la' gunli', le rna bé'iné' ngul bönni' ca na' runë' Cristo, rna bé'iné' bunách queë'. Cristo naquë' ca' Nu ruslá bunách queë', nup na' dzaggac gdu ca nayá' nabanë' Lë'.

24 Ca na' tun ca rna xtídzë'ë Cristo bunách queë', lëzca' cni ral-la' lunnu ngul ca rna xtídza'que' bönni' qui queëcnu ca nac yúgu'të le rac.

25 Lbi'ili', bönni', ral-la' gdxili'-nu ngul qui queëli' ca na' Cristo nadxi'iné' bunách queë' len budód cuinë', gutië' uláz quequë'.

26 Cni gutië' Cristo quië bubijë' quizi queë' Dios bunách queë' na', ati' nayargac tu lu nis le nac xtídzë'ë.

27 Gutië' uláz quequë' quië gac uschinë' lequë' lahuë' Dios, nacquë' ca tu lari' lach, cutu nua' bösj le ni'aj, len cutu naxú'n, len cutu zoa nitú le run ditj lei, san runë' ga lacquë' gdu dxi'a, nutu nu gac bi gnë' quequë'.

28 Ral-la' gdxili'-nu ngul qui queëli' ca na' nadxi'i cuinli'. Nu bönni' nadxi'iné'-nu ngul queë', nadxi'i cuinë'.

29 Nutu nu bönni' runi zi' cuinë', san rugagu len run chi'i cuinë', ca runë' ca' Cristo le rúnlenë' bunách queë',

30 nup dzaggac gdu ca nayá' nabanë', ati' rë'u ni dzagru' gdu ca nayá' nabanë' Lë'. Náquiniru' xpëlië' len dxit queë'.

31 Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna: "Qui lë ni na' bönni' ral-la' uca'në' xuz xnë'ë quië tsajsóalenë'-nu ngul queë', ati' gproptë' luhuóaquë' tuz."

32 Lë na' nayúj lu guich ni ruluí' lahui tu le nac gdutë li, ati' neda' ráquida' rui' didza' ca' ca nac queë' Cristo len bunách queë' na'.

33 Lëzca' rui' didza' ca nac queëli'. Yúgu'tëli' lbi'ili', bönni', ral-la' gdxili'-nu ngul qui queëli' ca na' nadxi'i cuinli', ati' ral-la' lunnu ba la'n bönni' qui queëcnu ngul.

6

1 Lbi'ili', bi'idau', ral-la' gunli' ca rna xtídza'que' xuz xna'li' quië cni gunli' ca rna xtídzë'ë Xanru'. Le nac tsahui' ral-la' gunli'.

2 Zxba na' benë' zi'al Dios le naché' tu le gzxi' lu në'ë Dios gunë', nac lë na' rna: "Ben ba la'n xuz xna'u,

3 ati' gac dxi'a quiu' len xtsey su' gbanu' yödzyú ni."

4 Lbi'ili', xuz, cutu gun leyli' zxi'nli', san gul-scúl-cbi', gut quincl'i-bi' len usécl'i-bi' ca rdzag lãdxë'ë Xanru'.

5 Lbi'ili', nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gún ca rna xtídza'que' xanli' luyú ni gdu lãdxi'li', gunli' lequë' ba la'n lu yöl-la' radxi queëli', gunli' xchinquë' ca ral-la' gunli' xchinë' Cristo.

⁶ Gul-gún xchinquë', clëgz cati' ni' tu'yúë' lbi'ili' quië urujli' dxi'a lauquë', san gdu lãdxi'li' gul-gún xchinquë' ca rdzag lãdxë'ë Dios, ca na' ral-la' gunli' xchinë' Cristo.

⁷ Gdu lãdxi'li' gul-gún xchinquë', ati' cni gac, gunli' xchinë' Xanru' len clëgz xchingac bunách.

⁸ Nöziczli' ca gunë' Xanru'. Gunnë' qui queëru' tsca nac le dxi'a runru' zal-la' nadzanru' o zal-la' nacru' bönni' nadá'ugac.

⁹ Lbi'ili', nacuá' queëli' bönni' nadá'ugac, gul-gún dxi'a cni quegac huen dxin queëli' na', cutu uzeyli' ba nadx lequë'. Gul-tsajnéy ca nac queëli', yu'uli' lu në'ë Xanru' zoë' yehua' yubá la' tuz ca nac quequë', ati' Lë' cutu rutsë'ë ca runë' qui queë bunách.

Runnë' queëru' Dios le tun chi'i rë'u

¹⁰ Na'a, böchi' lza'adau', gul-gác tsutsu le nacli' tuz len Xanru', zoalen lbi'ili' yöl-la' huac zxön queë'.

¹¹ Gul-gún chi'i cuinli', ugunli' dxin yugu' le runnë' queëru' Dios, le tun chi'i rë'u, quië gac soali' tsutsu cati' guë'ni si' bë' lbi'ili' tu' xöhui'.

¹² Cutu rdíl-lenru' bunách náquicni bëla' len dxit, san rdíl-lenru' yöl-la' uná bë' quegac bö' xöhui' ta'dá lu bö'z, dzaggac nup ta'ná bë', len nup nadél-li'gac yöl-la' uná bë', len nup dë lu na'gac, nacuá' yödzylyú ni ga nac chul xöhui'.

¹³ Qui lë ni na',

Gul-si' yúgu'të le runnë' queëru' Dios, le tun chi'i rë'u, quië cati' gdxin queëru' dza ni' lac le nacgac xöhui', gac gua' glenli', len cati' udx gunli' cni, uga'nli' tsutsu.

¹⁴ Gul-zóa tsutsu.

Gul-sí' le nac gdtë li, le gac queëli' ca tu guid guga' lë'li'.

Gul-gác tsahui', le gun chi'i lbi'ili' le nac tsahui' ca run tu lari' yöd'x run chi'i lchu'ë bönni' rijë' gdil-l.

¹⁵ Gul-zóa sina' quië gunli' lban qui didza' dxi'a le rbequi dxi icj lãdxi'dau'ru' lahuë' Dios, ca na' ruzóa cuinë' sina' rdë'ë lölë' bönni' rijë' gdil-l.

¹⁶ Le nac blau, yöl-la' rejlä' queëli' Cristo gac queëli' ca tu le nac tsutsu uzëli' lauli', cui gál-la'-li' yugu' le usán tu' xöhui', le nacgac ca yag uxiti' zoa gui' láhuigac.

¹⁷ Yöl-la' ruslá gac queëli' ca tu lu'u guia le gun chi'i icjli'.

Xtidzë'ë Dios gac queëli' ca tu guia tuchi' le runnë' queëru' Dios Bö' La'y, utíl-lenru' le nac xöhui'.

¹⁸ Gul-gún yúgu'të lë ni len gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' gáclenë' lbi'ili'.

Gul-lidztecze' Dios, zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

Quië gunli' cni, ral-la' uspán lãdxi'li' len cuhuõa lãdxi'li', gnábili'-në' Dios gáclenë' nup náquigac queë'.

¹⁹ Gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' gáclenë' ca' neda', gunnë' quia' didza' cati' ral-la' gu'a didza', len gunë' ga gaca' rugu lãdxi' cati' guna' lban quië uzëjní'da' bunách ca nac le bgachi' qui didza' dxi'a.

²⁰ Dios budödë' lu na'a didza' dxi'a na' quië guna' lban qui, ati' le bena' cni yu'a lidx guia ni. Gul-lidzë' Dios chqui'nu', gnábili'-në' gunë' ga gaca' rugu lãdxi' quië guna' lban qui didza' dxi'a, ca ral-la' guna'.

Ruúdx didza' bë'ë Pablo

²¹ Tíquico, böchi'ru' na' nadxí'iru'-në', len runë' xchinë' Xanru' gdu lãdxë'ë, quíxjöi'në' lbi'ili' gdu ca rac quia' len ca runa' neda' ni.

²² Qui lë ni na', gsöla'a-në' queëli' ati' ului'inë' lbi'ili' ca rac queëtu', ati' cni utipë' lãdxí'li'.

²³ Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo gunë' ga soa dxi icj lãdxí'dau'li', len gata' queëli' yöl-la' nadxí'i le dzag yöl-la' rejlë' queëli' Cristo, yúgu'tëli' na' nacli' queë'.

²⁴ Le ruzá' lãdxë'ë' queëru' Dios gac queëli', yúgu'tëli' na' nadxí'ili'-në' Xanru' Jesucristo, nac gdu yöl-la' nadxí'i queëli' Lë'. Ca' gac.

DIDZA BSÖLËË PABLO YÖDZ FILIPOS

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Filipos

1 Neda', Pablo, lenca' bi'i Timoteo, nactu' huen dxin queë' Jesucristo. Rugapa' Dios lbi'ili', réjlë'li' Cristo, len lbi'ili', dë lu na'li' xchinë' Cristo, len lbi'ili', run chi'li' bunách queë' Cristo, zoali' Filipos, náquili' queë' Dios len nacli' tuz len Jesucristo.

2 Rnabda'-në' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo gunnë' queë'li' le ruzá' ladxë'ë queëru' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Pablo rnabnë' Dios bi gunë' quegac bunách ta'yejlë' Cristo

3 Répa'-në' Dios: Xclenu', cati' rza' ladxa'a queë'li'.

4 Cati' rulidza'-në' Dios len rnabda'-në' gáclenë' lbi'ili', rudziji ladxa'a

5 le rajneyda' ca bénlenli' neda' tsaxxón dxin qui didza' dxi'a, gzu lauli' runli' dxin na' dza ni' zi'a byónili', len runli' lei ga rdxintë na'a dza.

6 Dios gzu lahuë' runë' tu le nac dxi'a lu icj ládxi'dau'li'. Ruzxóni ladxa'a Lë' gúnteczë' cni ga gdxintë dza huödë' Jesucristo.

7 Ca na' rza' ladxa'a queë'li' nac ca ral-la' guna' le nadxí'itsquida' lbi'ili'. Yúgu'tëli' ruzi'li' xbey tsaxxón len neda' le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, tsal ni' yu'a lidx guia, len lézca' cni benli' cati' ni' bë'a didza', bena' lban qui didza' dxi'a len bena' ga bdxin queë'li' tsaz.

8 Nözcznë' Dios ca nadxí'itsquida' lbi'ili', nac ca na' nadxí'itsquinë' rë'u Léczë' Jesucristo.

9 Rnabda'-në' Dios gunë' ga gdxí'irli' lza'li', len gáta'tsca queë'li' yöl-la' rac szxóni len yöl-la' rejni'i gdu

10 quië gac cöli' le nactër dxi'a. Chqui' gac cni queë'li', gacli' gdu dxi'a ati' nutu nu gac bi gnë queë'li' dza ni' huödë' Cristo.

11 Le nacli' nac bë' le nac dxi'a runë' Cristo lu icj ládxi'dau'li' quië gla' lahui yöl-la' yení' queë' Dios len gac queë' yöl-la' ba.

Zoaru' nabanru' quië gacru' ca naquë' Cristo

12 Böchi' lza'adau', rë'nda' gnözili' lë ni: Yúgu'të le guc quia' guclen neda' quië gzxáqui'rda' bena' lban qui didza' dxi'a.

13 Cni guc, yúgu'të ni'a na'quë' bönni' yúlahui' len yezíca'rë' bönni' ni nözcne' yu'a lidx guia ni le runa' xchinë' Cristo.

14 Le yu'a neda' lidx guia ni ben ga nácgacrë' rugu ladxi' yelati'z cunuhoågactë' böchi'ru', tu'zxóni ládxi'quë' Xanru' len cutur tádxinë' tunë' lban qui xtídzë'ë Dios.

15 Le nactë tunë' lban queë' Cristo la'quë' le tu'zxë'inë' neda' len ta'dil-lë', san yela'quë' tunë' lban queë' gdu ládxi'quë'.

16 Bönni' tu'zxë'inë' na' tunë' lban queë' Cristo lu yöl-la' run ba zxön cuinquë' len clëg gdu ládxi'quë'. Të'nnë' lusaca' zi'ë neda' tsal ni yu'a lidx guia.

17 Bönni' gdu ládxi'quë' na', lu yöl-la' nadxí'i quequë' tunë' lban queë', le nözcne' Diosc budödë' lu na'a dxin runa', runa' lban qui didza' dxi'a.

18 Cutu run ga rö'a bagufi' lë na'. Rudzjida' le rac lban queë' Cristo nácti'tëz, zal-la' tunë' lban gdu ládxi'quë' o cutunë' lei cni.

Na'a, rudzjirda'

19 le nõzda' ulá' lu le rac quia', yu'a lidx guia ni, le rulidzli'-në' Dios len le ráclenë' neda' Dios Bõ' La'y, Nu rsölë'ë queëru' Jesucristo.

20 Cni rë'nda', len ruzxõni ladxa'a-në' Dios, gunë' ga cutu utui'da', len gunë' ga gac gu'a didza' lu yõl-la' rugu ladxi', ati' lu na'a neda' gactecz yõl-la' ba queë' Cristo na'a dza len yugu' dza zi'a za'c, zal-la' gun bayúdx gattea' o soa' gbaná'.

21 Ca runi neda', chqui' zoa' nabana', nac quië gaca' ca naquë' Cristo, len chqui' gatia', nac tu le uzi'ra' xbey.

22 Chqui' huac guna' dxin le gaclen didza' dxi'a queë' Cristo chqui' soaza' gbaná', cutu nõzda' bizzal ral-la' cõa'.

23 Nac baníg cõa'. Rë'nda' gattea' quië tsajsóalentea'-në' Cristo, le gactër dxi'a quia' lë na',

24 san runr bayúdx soaza' gbaná' quië sáqui'da' gáclena' lbi'ili'.

25 Le nõzda' nac cni, nõzda' ca' ugá'nlena' lbi'ili' quië gáclena' lbi'ili' quië gacr gdu ca réjlë'li' Cristo, ati' udzjiri'li' le réjlë'li' Lë'.

26 Cni nac, dusóalena' lbi'ili' leyúbl, le gun ga gdzag ládxi'li'-në' Jesucristo ni'a qui le gunë', gáclenë' neda'.

27 Gul-güi' ládxi'zli' gacli' ca rajlóz didza' dxi'a queë' Cristo. Cni gac, chqui' duyúa' lbi'ili' o chqui' soa' zi'tu', huayõnda' nacli' tsutsu len nacli' tuz, runli' tsaxxõn dxin qui le réjlë'ru' le za' queëru' ni'a qui didza' dxi'a.

28 Cutu güi'li' latj lun gadxi lbi'ili' nup cuta'le'i lbi'ili' dxi'a. Lë ni ulu'í lequë' la'nitië', san ulali' lbi'ili', le gac bë' ráclenë' lbi'ili' Dioscz.

29 Dios ru'ë lbi'ili' latj gunli' xchinë' Cristo, clëgz ca réjlë'li' Lë', san lëzca' ca rzaca' rgu'i'li' runli' xchinë'.

30 Na'a, gac gunli' neda' tsaxxõn güi' ládxi'ru' gunru' lban qui didza' dxi'a. Blé'iczli' ca gzxaca' gdi'a cati' bena' cni zi'al, ati' ryónili' ca rzaca' rgu'i'a ca' na'a.

2

Guquë' nõxj ladxi' Cristo, ati' bdél-li'në' yõl-la' zxõn

1 Chqui' rutipë' ládxi'li' Cristo, len chqui' lu yõl-la' nadxi'i queë' ruhuechi' ladxë'ë lbi'ili', len chqui' nacli' tuz len Dios Bõ' La'y, len chqui' nadxi'ili' lza'li' len ruhuechi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli',

2 gul-gún ga udziji ladxa'a. Quië gunli' cni, ral-la' gacli' tuz len lza'li' len gac tuz ca nadxi'ili' lza'li' tuli' yetuli'. Lëzca' cni ral-la' gacli' tuz lu bõ' nacczli' len ca rza' ládxi'li'.

3 Ca nac le runli', cutu bi ral-la' gunli' lu yõl-la' rudul-li' queëli' o quië gun ba zxõn cuinli', san dxi'adau' ral-la' gunli' yúgu'të, cutu gáquili' nadé-li'rli' lbi'ili' ca lza'li'.

4 Gul-güi' ládxi'li' gac dxi'a ca' qui lza'li' len clëg queëzli'.

5 Ral-la' gacli' nõxj ladxi' ca na' guquë' nõxj ladxi' Jesucristo.

6 Lë' nacczë' tuz ca naquë' Dioscz, san cutu gúquinë' ral-la' gunë' bayúdx uga'në' tuz ca na' naquë' Dios.

7 Buca'nczë' yúgu'të le napë', len ben cuinë' ca tu bõnni' nada'u. Guljë' ca talj bunách len guquë' gdu bunách.

8 Cati' ni' naquë' bõnni', guquë' nõxj ladxi' len benë' ca rna xtidzë'ë Dios, gutië'. Gdë'ë lë'i yag cruz ca na' rac queë' bõnni' gdödi bunách.

9 Qui lë ni na' Dios buchisë' Lë', benë' ga naquë' blau ni' yehua' yubá, len benë' ga lë' le nactër blau ca yúgu'të lagac bunách.

¹⁰ Cni benë' Dios quië cati' la'yöni ca na' lë' Jesús, luzechu zxiBgac yúgu'të nup nacuá' yehua' yubá, len yödzyú, len lu latj chul.

¹¹ Yúgu'të' la'guixj'ö'ë yalj lulu naquë' Xanru' Jesucristo quië gac yöl-la' ba queë' Xuzru' Dios.

Ral-la' gacru' ca le ta'gú'u yení' yödzyú ni

¹² Qui lë ni na', böchi' lza'adau', ca na' benli' ca rna xtidza'a cati' ni' zóalena' lbi'ili', runr bayúdx gunli' ca rna xtidza'a na'a, tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Gul-gún xchinë' Xanru' ga gdxintë dza udx uslé' lbi'ili'. Gul-gún cni lu yöl-la' radxi queëli' Lë' len lu yöl-la' rzzix.

¹³ Lëczë' Dios runë' dxin lu icj ládxi'dau'li', runë' ga ré'nili' gunli' le rdzag ladxë'ë Lë' len runë' ca' ga sáqui'li' gunli' lë na'.

¹⁴ Gul-gún yúgu'të le ral-la' gunli', cutu bi gnëli' qui, len cutu til-l dídza'li'.

¹⁵ Cni ral-la' gunli', cui gac nu bi gnë queëli', san quië gacli' zxi'në' Dios, nacli' gdu dxi'a yödzyú ga ni zoali' ladj bunách cunacgac tsahui' len nuca'ngac Dios. Lbi'ili' rgu'li' yení' ladjquë' ca na' ta'gú'u yení' bölj luzxbá cati' ni nac chul,

¹⁶ rui'li' lauquë' didza' gbánicnë'. Chqui' cni gunli', huac udzjijtsquida' dza huödë' Cristo ni'a qui le nacczli', le gnözda' cutu guc daduz gzoa' banádx gatia' len clëg daduz bena' dxin.

¹⁷ Yöl-la' rejlé' queëli' Cristo nac tu le rdzag ladxë'ë Dios. Zal-la' gun bayúdx gatia' quië gac gdu yöl-la' rejlé' queëli' Lë', udzjida' len uzi'lëna' xbey tsaxzón yúgu'tëli'.

¹⁸ Lëzca' cni ral-la' udzjijli' lbi'ili' len uzi'lëni' tsaxzón neda' xbey.

Ca tunbi' bi'i Timoteo len bi'i Epafrodito

¹⁹ Chqui' cni ré'nnë' Xanru' Jesús, runa' löz gsóla'tea'-bi' queëli' bi'i Timoteo, ati' ni'r udzjida' cati' huödbi' dudíxjö'bi' neda' catëz rac queëli'.

²⁰ Tuzbi' lëbi' rza' ládxi'bi' ca na' rza' ladxa'a neda', len szxöni rui' ládxi'bi' lbi'ili'.

²¹ Yúgu'të bönni' yezica', le nac quegaczé' tui' ládxi'quë'. Cutu tui' ládxi'quë' xchinë' Cristo.

²² Nóziczli' ca benbi' bi'i Timoteo, burujbi' dxi'a. Tsaxzón bënlenbi' neda' dxin qui didza' dxi'a, nachi' quia' ca tubi' bi'i bönni', tsaxzón rúnlenbi'-në' xuzbi' dxin.

²³ Gsóla'a-bi' ga zoali' bi'i Timoteo cati' gnözda' nacx gac quia' ni

²⁴ zal-la' ruzxöni ladxa'a-në' Xanru' gunë' ga duyutea' lbi'ili'.

²⁵ Lëzca' ráquida' run bayúdx gsóla'a-bi' ga zoali' bi'i böchi'ru' Epafrodito. Bi'i ni bënlenbi' neda' tsaxzón dxin queë' Cristo, gdíl-lentu' tu' xöhui'. Lbi'iczli' bsóla'li'-bi' ga zoa' quië gaclenbi' neda'.

²⁶ Lëczbi' ré'nibi' duyubi' lbi'ili' len szxöni rui' ládxi'bi' lbi'ili' le nózili' ben bayá' queëbi'.

²⁷ Le nactë güi'bi', guqui gatbi', san buechi' ladxë'ë-bi' Dios, len clëgz lëbi', san buechi' ladxë'ë ca' neda', cui gsëbir ladxa'a ca na' rsëbi ladxa'a na'a.

²⁸ Qui lë ni na', gu'nrdá' gsóla'a-bi' queëli' quië gac udzjijli' leyúbl cati' ulé'ili'-bi', len cutur gsëbi ladxa'a neda'.

²⁹ Gul-si' lu na'li'-bi' lu yöl-la' rudziji queëli', nachi' bi'i böchi'ru' réjlë'bi' Cristo. Gul-gún ba la'n yúgu'të bunách nacgac ca nachi' lëbi',

³⁰ le gzoa banádx queëbi' gatbi' le benbi' xchinë' Cristo len le güclenbi' neda' uláz queëli'.

3

Le nac gdu tsahui'

¹ Na'a, böchi' lza'adau', gul-dziji le nacli' tuz len Xanru'. Cutu rupixzj neda' uzuja' queëli' leyúbl lè na' buzuja' queëli' zi'al, le gaclen lbi'ili' lè ni.

² Gul-gún chi'i cuinli' laugac nup ni' tun le cunác, nacgac ca bö'cu' snia', nup na' tun bayúdx ga grugu lu xpéla'quë' bönni' le nac bë' nacquë' queë' Dios.

³ Rë'u nadél-li'ru' lè na' nac gdutë li, le nac bë' náquiru' queë' Dios. Le réjlë'ru' Dios, zóalenë' rë'u Dios Bö' La'y, ati' rudzjíru' le nacru' tuz len Jesucristo. Cutu ca' ruzxöni ládxi'ru' tu le runru' racz queëru'.

⁴ La'naru' ruzxöni ládxi'ru' lè ni, lèzca' neda' chnadél-li'da' bi uzxöni ladxa'a. Chqui' zoë' bönni' ráquinë' ulé' le nacúa' le nunë', neda' nadél-li'rda' ca bönni' na'.

⁵ Grugu lu xpéla'a lè na' nac bë' cati' ni' gúquida' xunu' dza.

Gulja' ladj dí'a dza guegac bunách Israel.

Naca' zxi'n xsoë' Benjamín.

Xuz xna'a nacquë' gdu bunách hebreo.

Suca' bönni' gdau' fariseo ca na' bena' ca rna bë' zxba queë' Dios.

⁶ Szxöni bë' ladxa'a zxba na' ga bdxintë gdxia ládxi'gaca' bunách queë' Cristo. Tsca gac gaquë' tsahui' bönni' le runë' ca rna bë' zxba na', nutu nu bi guc gnë quia'.

⁷ Na'a, yúgu'të lè na' bena' zxön zi'al, nuzóa' tsla'l le náquida' queë' Cristo.

⁸ Clëgz yugu' lè na', san nuzóa' ca' tsla'l yúgu'të le dë, quië gac gúnbë'a-në' Xanru' Jesucristo, le nactër Isaca' ca yúgu'të lè na'. Quië gúnbë'a Lë' gru'na' ni'l yúgu'të, ráquida' nac ca bëb, quië uzi'a xbë' Cristo,

⁹ len quië gaca' tuz len Lë'. Nuhuöaca' tsahui', clëg le runa' ca rna bë' zxba na', san bunë' neda' tsahui' Dioscz le réjlë'a Cristo, ca na' ruúnë' tsahui' yúgu'të nup ta'yejlë' Lë'.

¹⁰ Rë'nzda' gúnbë'a-në' Cristo len soalen neda' yöl-la' huac queë' Dios le buspán Cristo lu yöl-la' gut, len quië guna' Lë' tsaxxón, saca' qui'a ca na' gzxaca' gdi'ë Lë', len quië soa' siná' gatia' ca gutië' Lë',

¹¹ le runa' löz Dios, uspanë' ca' neda' lu yöl-la' gut.

Le runru' quië gdxinru' xlatjru'

¹² Cutu rnia' chnadél-li'da' yúgu'të lè ni gunnë' quia' Dios, len cutu ráquida' chnaca' gdu tsahui'. Na'a, runa' bayúdx gdél-li'da' yúgu'të lè na', le chbdél-li'në' neda' Jesucristo.

¹³ Böchi' lza'adau', cutu ca' nadél-li'da' yugu' lè ni, san tuz le runa' bayúdx. Ruzál ladxa'a le chbdél-li'da', ati' runa' bayúdx gdél-li'da' le zi'a za'.

¹⁴ Runa' ca runë' bönni' jarélu'ë rxítí'ë quië gdxinë' xlatjé' gdél-li'në' tu le uzi'ë xbey. Cni runa' quië gdél-li'da' lè na' bulizdë' rë'u Dios quië gata' queëru' ni' yehua' yubá le nacru' tuz len Jesucristo.

¹⁵ Cni ral-la' gunru' yúgu'tëru' rë'u, nac gdu ca réjlë'ru' Cristo. Chqui' ráquili' la'li' ral-la' gunli' tu le yubl, Dios uzéjni'në' lbi'ili'.

¹⁶ Na'a, ca nac lè na' bdél-li'ru', ral-la' gúnteczru' cni.

¹⁷ Böchi' lza'adau', gul-gún ca na' runa' neda'. Chbului'itu' lbi'ili' ca ral-la' gunli'. Gul-yú ca tun nup na' tun ca na' bentu' netu'.

¹⁸ Chgudxcza' lbi'ili' zian lzu, ati' répa' lbi'ili' leyúbl len yöl-la' rbödx quia', rnia': Le tunë' zian bönni' run ga nacquë' ca nup cuta'le'i Cristo dxi'a, le tu'zöé' tsla'l le benczé' Lë' lë'i yag cruz.

19 Bönni' tunë' cni, lu gui' gabíl tsjaquë', le nac dios quequë' le ta'z'éz ládxi'quë', ati' tun ba zxön cuinquë' ni'a qui le tunë' le ral-la' gun ga lutui'inë'. Tui' ládxi'zë' le dë yödzlyú ni,

20 san rë'u ni rui' ládxi'ru' le dë yehua' yubá ga nababru', len rbözru' dza huödë' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u, urujë' yehua' yubá na'.

21 Lë' utsé'ë gdu ca nayá nabinru', le rnitcz, gunë' ga huöac ca nac gdu ca nayá nabanë' Lë', le soa tsalzú. Cni gunë' len yöl-la' huac zxön queë' le ugunë' dxin quië gna bé'inë' yúgu'të.

4

Ral-la' udzjilenteczru'-në' Xanru'

1 Qui lë ni na', böchi' lza'adau', gul-gác tsutsu ca réjjië'li' Xanru'. Nadxi'itsquida' lbi'ili' len rë'nda' duyúa' lbi'ili'. Runli' ga rudzijda' len nacli' ca tu le ruzi'a xbey.

2 Lbi'ili', Evodia len Síntique, ráta'yua' lauli' gacli' tuz ca ral-la' lac nup náquigac queë' Xanru'.

3 Na'a, böcha'a gdu, rë'nda' gáclenu' gropnu ni, le glúnlennu neda' dxin, bentu' lban qui didza' dxi'a, ati' guladzaguë' ca' netu' Clemente len yezica'rë' lza'a na'. Chnayujgac laquë' yehua' yubá ga na' nayujgac lagac nup chnadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu.

4 Gul-dzjilentecz-në' Xanru'. Leyúbl, rnia': Gul-dziji.

5 Gul-gác dxi'i ladxí' len yúgu'të bunách. Chzoa huödë' Xanru'.

6 Cutu ubi ugu'i'li', san gul-náb lahuë' Dios le rquiniil' len gul-guié': "Xclenu'", ca nac yúgu'të lë na' rnabli'.

7 Dios gunë' ga gac queë'li' le cuequi dxi icj ládxi'dau'li', lë na' nadódr bë'i ca le gac la'yejni'i bunách. Lë na' rbequi dxi icj ládxi'dau'ru' gun chi'i icj ládxi'dau'li' len le rza' ládxi'li' le nacli' tuz len Jesucristo.

Ral-la' sa' ládxi'ru' le nacgac dxi'a

8 Ga ruúdxte, böchi' lza'adau', gul-sá' ládxi'li':

yúgu'të le nac dxi'a,
len le nac bica' ba,
len le nac gdu'të li,
len le nac gdu,
len le nac tsahui',
len le nac ba'a,
len le nac lach,
len le ral-la' gunru' ba la'n.

9 Gul-gún ca na' busëdda' lbi'ili', lë na' gzxí' lu na'li' tsca na' bé'lëna' lbi'ili' didza' len tsca na' bëna' ga ni' zoali'. Dios, Nu runn queëru' le rbequi dxi icj ládxi'dau'ru' sóalënë' lbi'ili'.

Le dxi'a glunë' queë' Pablo bönni' Filipos

10 Rudzjilënda'-në' Xanru' le rui' ládxi'li' neda' leyúbl. Cutu rnia' gul ládxi'li' neda', san cutu guta' queë'li' latj gáclenli' neda' zi'al.

11 Lëzca' cni, cutu rnia' cni le zoa bi ryadzj quia', le nazëda' gdzag ladxa'a le dëz quia'.

12 Chgdöda' lu yöl-la' yechi' len lu yöl-la' tsahui'. Nazëda' soa' nácti'tëz, zal-la' nöljda' o nabí l rduna', len zal-la' dë quia' sxzöni o zoa bi ryadzj quia'.

13 Yúgu'të huazáqui'da' le rutipë' ladxa'a Cristo.

¹⁴ Benli' dxi'a cati' ni' gúcleni' neda', butipli' ladxa'a cati' gzxaca' gdi'a.

¹⁵ Lbi'ili', bönni' Filipos, nóziczli' ca guc quia' dza ni' cati' buzá'a luyú Macedonia, yjena' lban qui didza' dxi'a. Tsca nacua' bunách queë' Cristo, nutur nu guclen neda', san lbi'izli' gúcleni' neda'. Bsóla'li' quia' bi bunödzzji', le gzxí' lu na'li' lban bena' neda'.

¹⁶ Tsal ni' gzoa' Tesalónica, tu chop lzu bsóla'li' quia' le bunödzzji' cati' ni' byadzj quia'.

¹⁷ Cutu rui' ladxa'a bi si'a, san rè'nda' gata'r queëli' le uzi'li' xbey yehua' yubá.

¹⁸ Rëpa' lbi'ili': Chgzxi'a yúgu'të lë na' bsóla'li' quia', ati' gdödti bë'i tsca le byadzjda'. Ben ga nac cni lë na' bsóla'li' lu na'bi' bi'i Epafrodito. Lë na' bunödzzji' nac ca tu le rla' zxi rdxintë lahuë' Dios, len ca tu le rgu'ru' lahuë' Dios le rdzag ladxë'ë.

¹⁹ Dios gunnë' queëli' yúgu'të le ryadzj queëli', tsca nac yöl-la' tsahui' rö' yehua' yubá, le nacli' tuz len Jesucristo.

²⁰ Gactecz queë' Xuzru' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

Tu'gáp Dios lza'gac bunách queë' Cristo

²¹ Uláz quia' neda', gul-gáp Dios nup ni' náquigac queë' Dios le nacgac tuz len Jesucristo. Tu'gapë' lbi'ili' Dios böchi' lza'ru' ni nunquë' neda' tsaxón.

²² Lëzca' tu'gáp lbi'ili' Dios yúgu'të nup ni náquigac queë' Dios, len lëzca' cni, tu'gapë' lbi'ili' Dios yugu' huen dxin nacu'ë lidxë' bönni' rna bë'ë gdu luyú Roma.

²³ Rnabda'-në' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.

DIDZA BSÖLËË PABLO YÖDZ COLOSAS

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Colosas

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Jesucristo le rë'nnë' cni Dios, dzagbi' neda' bi'i bóchi'ru' Timoteo.

² Rugapa' Dios lbi'ili', nacli' quizi queë' Dios, len nacli' bóchi'tu' réjlë'li' Cristo zoali' Colosas. Rnabda'-në' Xuzru' Dios uzá' ladxë'ë queë'li', len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Pablo rulidzë' Dios, rë' Lë': "Xclenu'"

³ Rétecztu'-në' Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo: Xclenu', cati' rulidztu'-në' Dios, rnábitu'-në' bi gunë' queë'li'

⁴ le byónitu' didza' ca réjlë'li' Jesucristo, len ca nadxi'ili' yúgu'të nup náquigac quizi queë' Dios.

⁵ Cni runli' le runli' löz le nuzóë' queë'li' Xanru' ni' yehua' yubá, lë na' byónili' qui cati' bé'lentu' lbi'ili' didza' le nac gdu'të li qui didza' dxi'a.

⁶ Didza' dxi'a na' bdxin queë'li' ca rdxin ca' gdu'të yödzyú. Run dxin len rac lban qui, gdu'të yödzyú, la' tuz ca rac ga zoali', dza ni'të ga rdxintë na'a dza, cati' ni' byónili' len le nactë bénbë'li' le ruzá' ladxë'ë queë'ru' Dios.

⁷ Busëdnë' lbi'ili' lë ni Epafras, bönni' nadxi'iru'-në', rúnlenë' netu' tsaxzón dxin len naquë' ca' huen dxin gdu queë' Cristo, ráclenë' lbi'ili'.

⁸ Bönni' ni gdíxjöi'në' netu' ca nadxi'ili' lza'li', le runë' Dios Bö' La'y ga gac gunli' cni.

⁹ Qui lë ni na' netu' ca', dza ni'të ga rdxintë na'a dza cati' gúquibe'itu' lë ni, cutu' ca' rzoa dxitu' rulidztu'-në' Dios, rnábitu'-në' gáclenë' lbi'ili', len rnabtu' lahuë' gunë' ga gúnbë'li' gdu le rë'ncznë' Lë', len gunnë' queë'li' yúgu'të yöl-la' rac szxóni len yöl-la' rejni'i le rgu'ë rë'u Dios Bö' La'y.

¹⁰ Cni rnábitu'-në' quië gac gunli' ca ral-la' lun nup náquigac queë' Xanru', gunli' yúgu'të le rdzag ladxë'ë Lë', len sáqui'li' gunli' yúgu'të le nac dxi'a, len gacr gdu ca núbë'li'-në' Dios.

¹¹ Rnábitu'-në' utipë' ládxi'li', gunnë' queë'li' yöl-la' huac gdu queë', quië gac gua' glenli' yúgu'të, len cözli' zxón ladxí' len udziji ládxi'li'.

¹² Lu yöl-la' rudziji queë'li' gul-guië' Dios Xuz: "Xclenu'", le budödë' lu na'ru' gata' queë'ru' latj lu yeni' queë', gunru' tsaxzón nup náquigac quizi queë'.

¹³ Dios Xuz na' buslé' rë'u lu na' nu rna bé' latj chul, len budödë' rë'u ga na' rna bé'ë Zxi'nczë', Nu nadxi'inë'.

¹⁴ Zxi'në' na' böa'uë' rë'u, gutië' uláz queë'ru', len bunít lahuë' rë'u ca nac dul-la' gbága'ru'.

Nuhuöacru' tuz len Dios le gutië' uláz queë'ru' Cristo

¹⁵ Cristo naquë' tuz ca naquë' Dioscz, Nu curlé'iru'. Zoaczë' Lë' zí'atël ca yúgu'të le benë' Dios.

¹⁶ Lu në'ë Cristo benë' Dios yúgu'të le dë, le nacua' luzxbá, len le nacua' luyú, yugu' le rlé'iru' len yugu' le curlé'iru', lë na' nacgac latj blau, len yugu' yöl-la' uná bé', len le nadél-li'gac yöl-la' zxón, len yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá len qui luyú ni. Yúgu'të benë' Dios lu në'ë Cristo quië uzi'ë xbey Lë'.

¹⁷ Cristo zoaczë' zí'al ca yúgu'të le dë, ati' yúgu'të nacua'tecz ni'a queë' Lë'.

18 Cristo naquë' Xangac bunách queë', len runödziejë' quequë' yöl-la' na'bán. Naquë' ca' Nu gzu lau bubán tsaz lu yöl-la' gut. Zi'al Lë' bubanë' tsaz lu yöl-la' gut quië gáctërë' blau ca yúgu'të le dë.

19 Cni guc, le bdzag ladxë'ë Dios Xuz soalen Cristo gdu le nacczë' Lë'.

20 Ni'a qui le benë' Cristo, Dios benë' ga gac luhuóac tuz len Lë' yúgu'të le dë, le nacua' luyú, len le nacua' luzxbá. Bunë' leygac tuz len Lë' le bulaljë' xchönë' Cristo, gutië' lë'i yag cruz.

21 Lbi'ili', zí'atël nulá'alenli'-në' Dios len gucli' ca bönni' cuta'le'i Dios dxi'a lu icj ládxi'dau'li' ni'a qui dö' bia'li', san na'a chbunë' lbi'ili' tuz len Lë'.

22 Cni guc, le budód cuinë' Cristo, gutië' uláz queëli' quië gac uschinë' lbi'ili' lahuë' Dios, nacli' quizi queë' len gacli' gdu dxí'a, nutu nu bi gac gnë queëli'.

23 Cni gac chqui' uga'nli' tsutsu ca réjlë'li' Cristo, gacli' ca tu yu'u xzoa ga rë' xlibi zö'ö qui, len cutu tseaj bö' ládxi'dau'li' ca runli' löz didza' dxi'a byönili', lë na' rac lban qui gdu'të yödzyú le benë' Dios xzan luzxbá. Dios buzóë' neda', Pablo, quië gaca' huen dxin qui didza' dxi'a na'.

Dxin budödë' Dios lu në'ë Pablo

24 Rudzijda' na'a ca nac le rzaca' rgui'a quië gáclena' lbi'ili', len ruúdx rza'a lu gdu ca nayá' nabana' le rzaca' rgui'lëna' tsaxxón Cristo uláz qui gdu ca nayá' nabanë' Lë' le nac bunách queë'.

25 Dios benë' ga naca' huen dxin quegac bunách queë' Cristo, runa' xchinë' Dios, le budödë' lu na'a guna' quië gáclena' lbi'ili', qui'xjö'a gdu ca nac xtidzë'ë Dios.

26 Ruzéjni'da' bunách le nagachi', lë na' bgachi' dza ni'të, nutu nu benbë' lei, san na'a Dios chbului'inë' bunách náquigac quizi queë' ca nac qui.

27 Dios gu'ncznë' gunë' ga lumbë' yugu' yöl-la' tsahui' gdu qui le nagachi' ni, lë na' ta'yöni bunách gza'a. Cni rna lë na' bgachi': "Cristo naquë' tuz len lbi'ili', len naquë' le nac löz gdél-li'li' tsazli' lu yení' queë'."

28 Runtu' lban queë' Cristo, rusa'tu' ládxi'gac yúgu'të bunách, len gazxj ga rë' ruséditu' lequë' yöl-la' rejni'i, quië gac uschintu' lahuë' Dios yúgu'të bunách, nacquë' gdu ladxí' le nacquë' tuz len Jesucristo.

29 Quië gac cni runa' dxin, len rui' ladxa'a udx guna' lë ni, ruguna' dxin yöl-la' huac gdu na' runnë' quia' Cristo.

2

1 Rë'nda' gnözili' rui'tsca ladxa'a runa' le gaclen lbi'ili' lenca' le gaclen bunách yödZ Laodicea, len le gaclen ca' yúgu'të nup gatga gulale'i neda'.

2 Runa' cni quië la'díp ládxi'quë', len lacquë' tuz lu yöl-la' nadxí'i, len luzi'ë xbey yúgu'të yöl-la' tsahui' qui yöl-la' run löz gdu le runn queëru' yöl-la' rejni'i. Cni rac quië lumbë'ë lë bgachi' queë' Dios Xuz, lë na' nacczë' Cristo.

3 Lu në'ë Cristo ruzi'ru' xbey yúgu'të yöl-la' tsahui' qui yöl-la' rac szxöni len yöl-la' rejni'i.

4 Lë ni rëpa' lbi'ili', cui gac nu si' ye'i lbi'ili', nu güi' didza' tséjlë'ru' le cunácZ.

5 Zal-la' zoa' zítu' ga zoali' lu gdu ca nayá' nabana', lu bö' naccza' zóalena' lbi'ili' len rudzijda' le rlé'ida' rö' zxba queëli' len nac tsutsu ca réjlë'li' Cristo.

6 Qui lë ni na', ca na' gzxi' lu na'li' Xanru' Jesucristo, lëzca' cni ral-la' gunli' yúgu'të le gunli', dzaguë' lbi'ili' Lë'.

7 Ca na' nun luí yag ga rë', lenca' ca na' nayás zö'ö lu xlibi zö'ö, gul-zoalen Cristo. Gul-zóa tsutsu ca réjlë'li' Lë', ca na' chnazëdli'. Gul-guiëteczë' Dios: "Xclenu'."

Le cub nacru' le dzagru'-në' Cristo

⁸ Gul-gún chi'i cuinli' cuigü'li' latj nu si' ye'i lbi'ili', nu ugún dxin yöl-la' rejni'i quegac bunách len yugu' didza' ta'nazë' nac gdutë li, ca nac le ta'lëbi bunách tun, len ca nac le tu'sëdi bunách le nac qui yödzyly ni len clëg le nac xtudzë'ë Cristo.

⁹ Zoalen Cristo gdutë le nacczë' Dios zal-la' böaquë' bunách,

¹⁰ ati' lbi'ili' napli' gdutë le naquë' Dios le dzagli'-në' Cristo, Nu rna be'i yúgu'të nup ta'ná bë' len bönni' bí dë lu na'quë'.

¹¹ Narugu lu xpéla'quë' bönni' judío le ruluí' náquicnë' queë' Dios, san lbi'ili', le dzagli' Cristo, zoalen lbi'ili' le ruluí' náquili' queë' Dios, le cunáquini lu ni'a lu na'gac bunách. Tu'güë' tu guiddau' bönni' judío, san lbi'ili', nadúa gdutë yöl-la' bunách queëli' bënlenli' dul-la'. Cni nac queëli' le benli' tsaxón Cristo cati' gutië' lë'i yag cruz.

¹² Cati' bdil-li' nis bgáchi'lenli'-në' Cristo tsaxón yeru ba len bubánlenli'-në' tsaxón le gyëjlë'li' Dios, len yöl-la' huac queë' buspanë' Cristo lu yöl-la' gut.

¹³ Zí'atël gucli' ca nup chnatgac ni'a qui dul-la' gbága'li' len cutu gzoalen lbi'ili' le ruluí' náquili' queë' Dios, san na'a Dios nunë' ga nabánlenli'-në' tsaxón Cristo, len bunít lahuë' lbi'ili' ca nac yúgu'të dul-la' gbága'li'.

¹⁴ Dios busulë' yugu' le nabága'ru' le nayujgac lu zxba queë', lë na' tu'quí rë'u. Bugüë' lë na' nabága'ru' len bdë'ë lei lë'i yag cruz ca tu le nabaguë'ë Cristo.

¹⁵ Cati' gutië' Cristo lë'i yag cruz, bugüë' yöl-la' huac uná bë' quegac bö' xöhui' uná bë' len quegac nup dë lu na'gac yöl-la' huac xöhui', le bulu'ë lahui le nacgac bö' xöhui' len bugüë' yöl-la' huac uná bë' quegac, le gutië' lë'i yag cruz na'.

Ral-la' güi' ládxi'ru' le nac qui yehua' yubá

¹⁶ Qui lë ni na', cutu güi'li' latj nu uquí lbi'ili' ca nac le ri'j ráguli' o le curunli' xön yugu' dza lni, o le curunli' xön beo' zi'a ruzë', o le curunli' xön yugu' dza la'y quegac bunách.

¹⁷ Yúgu'të lë ni nac ca tu bxin qui le ral-la' gac, ati' le ruluí' yúgu'të lë ni naquë' Cristocz.

¹⁸ Cutu güi'li' latj nu gun ga unitli' le ral-la' si'li', nu runtsca bayúdx ga lac nöj ládxi'gac bunách len lun xön yugu' gbaz la'y. Tu'gutsa' cuinquë' le cutu gualé'inë', len tun ba xön cuinquë' ca nac le dzö'z icjquë' lu yöl-la' bunáchz quequë'.

¹⁹ Nu run cni cutu da' Cristo, Nu nac Xanru' len ruzöë' tsutsu gdu ca nayá' nabanë', le nacru' rë'u. Rugahuë' lei, len runë' ga nac tuz ni'a qui le zeaj lu dxit lu bin, ati' rrxön gdu ca nayá' nabanë' ca rë'nnë' Dios uxönë' lei.

²⁰ Lbi'ili' chnátlenli'-në' Cristo quië cutur la'ná be'i lbi'ili' zxba qui yödzyly. ¿Bix quië runli' tsca ni nacli' qui yödzyly, len runli' ca ta'ná bë' zxba qui?

²¹ Cni ta'ná yugu' zxba qui yödzyly ni:

Cutu quitjnu' lë ni;

Cutu gagu' lë na';

Cutu canu' yetú le dë.

²² Yúgu'të lë ni la'nít cati' chbugunru' leygac dxin. Cni nacgac le ta'ná bë' bunách len yugu' zxba nazi' lu na'quë'.

²³ Le nactë, yugu' zxba ni, ráquiru' napgac yöl-la' rejni'i. Tun ga ruluí' cuinru' ca bunách gdau', len ga ruluí' cuinru' nöj ládxi', len ga rusaca' zi'ru' gdu ca

nayá' nabinru', san zxba ni cutu ca' taclen rë'u quië gac gna bé'iru' yugu' le rzë ládxi'ru' lu yöl-la' bunáchz queëru'.

3

¹ Na'a, chqui' nubánlenli'-në' Cristo, gul-güü' ládxi'li' le nacgac qui yehua' yubá ga ni' rë'ë Cristo cuit lë'ë yubé' Dios, ga naquë' blau.

² Gul-sá' ládxi'li' le tac xtsa', len clëg le tac luyú ni.

³ Nac queëli' tsca chnatli', ati' yöl-la' na'bán queëli' run chi'ë Cristo ga ni' zoaczé' Dios.

⁴ Cristo nabánili' lbi'ili'. Cati' uluí' lahuë' Lë', ni'r uluí' lauli' ca' lbi'ili' tsaxxón len Lë' lu yení' queë'.

Yöl-la' na'bán gul len yöl-la' na'bán cub

⁵ Qui lë ni na', gul-gún ga la'nít le nacua'len lbi'ili' qui yödzlyú ni: yugu' le cunác,

len le nacgac xöhui',

len yugu' le rzë ládxi'li' le cunác,

len yugu' le rzë ládxi'li' le nac xöhui',

len yöl-la' ruhuidi',

le nac tuz ca nu rij ladxi' bdau' guiöj bdau' yag, le cutu rij ladxi' Dios nu ruhuidi'.

⁶ Le tun yugu' le cni, Dios gunë' zxguia' yúgu'të nup cutún ca rna xtídzë'ë.

⁷ Yugu' dul-la' cni benli' ca' lbi'ili' cati' ni' nadödlí' lu na'gac.

⁸ Na'a, cutur gunli' yugu' lë ni:

cutur gdza'ali';

cutur leyli';

cutur nu gunli' zi';

cutur gnë xöhui'li';

cutur gnali' le cunác.

⁹ Cutu si' yé'ili' lza'li' tuli' yetuli' le chnuca'nli' le gucli' zi'al, len yugu' le benli' zi'al.

¹⁰ Chnacli' bunách cub, len tu tu dza rcubli', ruhuöacri' ca nac Nu na' bun lbi'ili', quië gúnbë'li' Lë' gdu ca naquë' Lë'.

¹¹ Le chdzagru'-në' Cristo:

cutur nacru' bönni' gza'a len bönni' judío;

cutur nacru' bönni' narugu lu xpéla'quë' le nac bë' nu naqui queë' Dios len

bönni' cunarugu lu xpéla'quë' lë na' nac bë';

cutur nacru' bönni' ta'yejni'i len bönni' cuta'yejni'i;

cutur nacru' bönni' nadá'ugac len bönni' cunadá'ugac.

Na'a, Cristo naquë' yúgu'të le nac lsaca' len dzaguë' yúgu'tëru'.

¹² Dios nadxi'inë' lbi'ili' len gröë' lbi'ili' quië gáquili' quizi queë'. Qui lë ni na', ral-la':

güi' ládxi'li' lza'li',

len gacli' dxi'i ladxi',

len nöxj ladxi',

len cuidi' ladxi',

len cözli' zxön ladxi'.

¹³ Chqui' rac didza' bizxj tuli' len yetuli', gul-guá' glen lza'li' tuli' yetuli', len gul-nít lau lza'li' tuli' yetuli' ca na' benë' Cristo, bunít lahuë' lbi'ili'.

¹⁴ Le nactër blau ca yúgu'të lë ni, ral-la' gdx'i'ili' yúgu'të bunách, le nac yöl-la' nadxi'i le run ga nacru' tuz len ga nacru' gdu.

15 Gul-güi' latj gna be'i icj ládxi'dau'li' le rbequi dxi icj ládxi'dau'ru', le runnë' queëru' Dios. Qui lë ni na' bulidzë' lbi'ili', quië gacli' tuz lu gdu ca nayá' nabanë' Cristo. Gul-guié' Dios: "Xclenu'."

16 Gul-sí' lu na'li' xtídzë'ë Cristo le gac queëli' ca tu yöl-la' tsahui' zxön. Le zolén lbi'ili' yöl-la' rejni'i queë' Dios, gul-sëdi len gul-zejni'i lza'li' tuli' yetuli'. Gdu ládxi'li' gul-güi-l queë' Dios yugu' salmo, len yugu' le rul-l yöl-la' ba len yugu' le rul-l la'y, guiëli'-në' Dios: "Xclenu'."

17 Yúgu'të le runli', le nac didza' rui'li' o le nac dxin runli', gul-gún yúgu'të lu lë' Xanru' Jesús, len guiëli'-në' Dios Xuz: "Xclenu'", dzaguë' lbi'ili' Cristo.

Le ral-la' gunru' qui lza'ru' le náquiru' queë' Cristo

18 Lbi'ili', ngul nutság ná'lenli' bönni', gul-gún ca rna xtídza'queë' bönni' qui queëli' ca ral-la' gunli', le náquili' queë' Xanru'.

19 Lbi'ili', bönni' nutság ná'lenli' ngul, gul-dxí'i ngul qui queëli', len cutu uzeyli' ba nadx lecnu.

20 Lbi'ili', bi'i ra'bán, gul-gún ca rna yúgu'të xtídza'queë' xuz xna'li'. Lë ni rdzag ladxë'ë Xanru'.

21 Lbi'ili', nul-li' nacli' xuzgac bi'idau', cutu töd bë'i gut quinli' zxi'nli', cui huõa ládxi'cbi'.

22 Lbi'ili', nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gún ca rna yúgu'të xtídza'queë' xanli' luyú ni. Clëgz gunli' cni cati' tu'yúë' lbi'ili' ca na' tun nup tē'ni lun ga la'dzág ládxi'gac bunách, san gdu ládxi'li' gul-gún xchinqueë' ca ral-la' lun nup tadxí Dios.

23 Ca nac yúgu'të le runli', gul-gún gdu ládxi'li', gac ca runli' xchinë' Xanru' len clëgz ca runli' xchingac bunách.

24 Chnóziczli' ubi'ë queëli' Xanru', gunnë' queëli' le chnupé'ë Dios quegac nup nacgac zxi'nczë'. Cni gac, le runli' xchinë' Xanru' Jesucristo.

25 Nu rua' dö', ubi'ë qui nu na' Xanru' ca nac dö' rua' nu na', le cutu utsé'ë Dios ca ral-la' ubi'ë qui queëgac bunách.

4

1 Lbi'ili', nul-li' nacli' xangac bunách, gul-gún le nac tsahui' len le nac dxi'a ca rugunli' dxin yugu' huen dxin queëli'. Gul-tsajnéy zoa ca' queëli' Xanli' ni' yehua' yubá.

2 Lbi'ili', yúgu'tëli', gul-lídzteczë' Dios. Gul-spán ládxi'li' ulidzli'-në' Dios, len gul-guié': "Xclenu'."

3 La' na'z cati' rulidzli'-në' Dios, gul-náb-në' ca' gácienë' netu', gunnë' netu' latj quíxjö'tu' xtídzë'ë Xanru', quië gac uzéjni'tu' bunách le bgachi' ca nac queë' Cristo. Le runa' cni nadzuna' lídx guia ni.

4 Gul-náb-në' ca' Dios, gunnë' neda' latj usálj la'ana' le bgachi' na' ca ral-la' guna'.

5 Lu yöl-la' rejni'i queëli', gul-gún le runli' laugac nup cuta'yejlë' Cristo. Gul-guntsca dxin yugu' dza uzá' ladxë'ë queëli' Dios, gunli' xchinë'.

6 Ral-la' güi'li' didza' ca rdzag ladxë'ë Dios len ca ral-la' gun nup náquigac queë'. Ral-la' gnózili' ca' nac ral-la' ubi'ili' didza', bi guiëli' tu tu bunách.

Tu'gáp Dios lza'gac bunách queë' Cristo

7 Le rac quia' ni quíxjö'i'në' lbi'ili' Tíquico, naquë' bóchi'ru' nadxi'iru'-në'. Naquë' ca' huen dxin gdu queë' Xanru', rúnlenë' neda' tsazxón dxin queë' Xanru'.

⁸ Qui lë ni na' rsöla'a-në' ga zoali', quië uzéjni'në' lbi'ili' le rac quia', len utipë' ladxili'.

⁹ Zéajlenë' lë' tsaxxón Onésimo, bóchi'ru' na' nabáblenë' lbi'ili'. Naquë' ca' bóchi'ru' nadxi'iru'-në', len rejle'ë Xanru'. Chopë' ni la'guixjö'në' lbi'ili' yúgu'të le rac ni.

¹⁰ Rugapë' Dios lbi'ili' Aristarco, yú'ulenë' neda' tsaxxón lidx guia. Rugapbi' Dios ca' lbi'ili' bi'i Marcos, bi'i bönni' queënu ngul zanë' Bernabé. Chgudxa' lbi'ili' bi gunli' queëbi' bi'i Marcos na'. Chqui' huidbi' ga zoali', gul-gún-bi' ba la'n.

¹¹ Rugapë' Dios ca' lbi'ili' bönni' ni lë' Jesús, zoa yetú lë' Justo. Nacuá' zian bunách judío ta'yejlë' Cristo, san tsonnzë' ni ladj bunách judío tunë' tsaxxón len neda' dxin qui le rna bë'ë Dios, len szxöni tu'huí' zxonë' neda'.

¹² Rugapë' Dios lbi'ili' Epafras, bönni' na' nababë' ca' lbi'ili', naquë' huen dxin queë' Cristo. Gdu ladxë'ë rulidzë' Dios, ráta'yutezcë' lahuë' gáclenë' lbi'ili' quië soali' gdu ladxì', len soali' ca' sina' gunli' yúgu'të le rë'ncznë' Dios.

¹³ Runa' lna' lau queë' Epafras na', rui'tsca ladxë'ë lbi'ili' lenca' nup nacuá' Laodicea, len nup nacuá' Hierápolis.

¹⁴ Rugapë' Dios lbi'ili' Demas, lenca' Lucas, bönni' na' ruún bunách, ati' nadxi'iru'-në'.

¹⁵ Gul-gáp Dios bóchi'ru' nacu'ë Laodicea, lenca' Ninfas len bunách queë' Cristo nacuá' lidxnu Ninfas na'.

¹⁶ Cati' udx ulabli' guich ni ga ni' zoali', gul-gún ga luláb lei bunách queë' Cristo nacuá' Laodicea. Gul-láb ca' lbi'ili' guich na' la'söla' queëli' bunách Laodicea na'.

¹⁷ Gul-guie'ë Arquipo: "Bë' ladxu'u gunu' dxin na' budödë' lu na'u Xanru'."

¹⁸ Neda', Pablo, ruzujcza' lu guich dídzad'au' ni, rnia': Rugapa' Dios lbi'ili'. Gul-tsajnéy ca rac quia' ni nadzuna' lidx guia. Rnabda'-në' Dios uzá' ladxë'ë queëli' le nac dxi'a. Ca' gac.

DIDZA ZIAL BSÖLËË PABLO YÖDZ TESALÓNICA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Tesalónica

¹ Neda', Pablo, dzagquë' neda' Silvano len bi'i Timoteo, rugapa' Dios lbi'ili', náquili' queë' Cristo, len zoali' Tesalónica, nacli' tuz len Dios lenca' len Xanru' Jesucristo. Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios lenca' lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Le rac bë' ta'yejlë' Dios bunách Tesalónica

² Rétecztu'-në' Dios: Xclenu', cati' rajneytu' ca nac queëli' yúgu'tëli'. Rajnéytecztu' lbi'ili', bi rnabtu' queëli' lahuë' Dios cati' rulidztu'-në'.

³ Lahuë' Xuzru' Dios rajnéytecztu' ca nac le runli' le réjlë'li' Cristo, len ca nac dxin runli' le nadxi'ili'-në', len ca na' náteczli' tsutsu le runli' löz Xanru' Jesucristo.

⁴ Böchi' lza'tu', Dios nadxi'inë' lbi'ili', ati' nözitu' gröczë' lbi'ili' Lë'.

⁵ Cni nac, le bdxin queëli' didza' dxi'a runtu' lban qui, clëg len didza'z, san lëzca' len yöl-la' huac bdxin queëli', ati' benë' tsutsu lei Dios Bö' La'y, ati' gdu ládxi'li' benli' löz lei. Nöziczli' ca guctu' ga zoali' le nadxi'itu' lbi'ili'.

⁶ Lbi'ili' butsa' cuinli', runli' ca runtu' netu', lenca' ca benë' Xanru', le gzx'i' lu na'li' xtidzë'ë, ati' zal-la' szxöni gzxaca' gdi'li', budzjili' le zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y.

⁷ Cni nac, chnacli' tu le nac bë' laugac yúgu'të bunách ta'yejlë' Cristo nacu'ë luyú Macedonia len luyú Acaya.

⁸ Cni nac, le gzë xtidzë'ë Xanru' ni'a queëli'. Clëgz luyú Macedonia len luyú Acaya, san lëzca' yúgu'të latj gzë didza' ca réjlë'li' Dios. Cni nac, cutu bi run bayúdx gnatu',

⁹ Le ta'guixjö' queëru' la' leygac bunách ni' ca benli' netu' ba la'n, len ca na' butsa' cuinli', buca'nli' yugu' bdau' guiöj bdau' yag len böacl' queë' Dios quië gunli' xchinë' Dios ban, Nu nac gdu Dios.

¹⁰ Na'a, rbözli' dza huödë' Xzi'në' Dios, grujë' yehua' yubá. Dios buspanë' Lë' lu yöl-la' gut. Nu ni nac Jesús, Nu ruslá rë'u lu dul-la', cui soa le gun ga gchuguë' queëru' Dios dza z'a za'.

2

Xchinë' Dios benë' Pablo yödzt Tesalónica

¹ Böchi' lza'tu', nöziczli' cutu guc daduz dxin queë' Dios bentu' cati' ni' bdxintu' ga zoali'.

² Nözili' ca guc queëtu' lu yödzt Filipos, ca na' gzxaca' gdi'tu', ati' glua' dö' queëtu' bunách ni'. Ni'r cati' bdxintu' ga zoali' guctu' rugu ladx'i' le gzóalenë' netu' Dios queëru', ati' bentu' lban lauli' qui didza' dxi'a le budödë' lu na'tu' Dios. Cni bentu' zal-la' szxöni guladá'baga' netu' bunách ladzli'.

³ Cati' ni' buchiztu' icj nagli' xtidzë'ë Dios, bë'tu' didza', clëg le nazí' ye'i netu', len clëg bi gzë ládxi'tu' le dë queëli', len cutu gzx'i' ye'itu' lbi'ili'.

⁴ Le nuzxöni ladxë'ë netu' Dios, budödë' lu na'tu' guntu' lban qui didza' dxi'a queë', ati' cniz rui'tu' didza'.

⁵ Nőziczli' gatga bé'lentü' lbi'ili' didza' le gun zxön lbi'ili', len cutu bubíj tsahui' cuintu' ca run nu bi rzë ladxí' le dë queëli'. Nőzcnë' Dios nac cni.

⁶ Cutu gdiljtu' yöl-la' ba le nac qui yödzyú ni, lë na' cu'li' netu' lbi'ili', len clëg le la'gú'u netu' bunách. Zal-la' dë lu na'tu' gna bé'itu' lbi'ili' le nactu' gbaz nasólë'ë Cristo

⁷ gzóalentu' lbi'ili' dxi'i ládxi'dau', bentu' ca runnu xna'cbi' bi'i huë'ndau', run chi'inu lechi' dxi'i ládxi'dau'.

⁸ Cni guc, bdxí'itsquitu' lbi'ili', ga bdxintë' gú'nitu' udödtu' lu na'li, clëg didza' dxi'a queë' Dios, san yelati'z cugúc udödcztu' yöl-la' na'bán queëtu', le nadxí'itsquitu' lbi'ili'.

⁹ Rajneyli', böchi' lza'tu', ca na' guc cati' ni' bentu' lban lauli' qui didza' dxi'a queë' Dios, ca bëntecztu' dxin banig, ati' rël len të dza bentu' dxin cui usaca' zi'tu' nituli' lbi'ili'.

¹⁰ Lbi'ili' na' réjje'li' Cristo, huac gunli' lna' lau, ati' nőzcnë' Dios ca na' gdálenü' lbi'ili' gdu ca rdzag ladxë'ë Dios len gdu dxí'adau', len ca na' nutu nu gac bi gnë qui.

¹¹ Lëzca' cni nőzili' ca bentu' ca runë' bönni' quecbi' zxi'në', buchiztu' icj nagli' len butiptu' ládxi'li' tu tuli'.

¹² Busa'tu' ládxi'li' gunli' ca ral-la' gun nu naqui queë' Dios. Lëczë' bulidzë' lbi'ili' quië gac tsazli' ga na' rna bë'ë Lë' lu yení' queë'.

¹³ Qui lë ni na' ca', rétecztu'-në' Dios: Xclenu'. Cni runtu' le gzxi' lu na'li' xtidzë'ë Dios le byónili' bë'tu' didza', clëg ca xtidza' bunáchz, san ca le nactë nac, xtidzë'ë Dios nac. Xtidzë'ë na' run dxin lu icj ládxi'dau'li' lbi'ili', réjje'li' Cristo.

¹⁴ Böchi' lza'tu', rac queëli' ca rac quegac bunách queë' Dios, nup náquigac queë' Jesucristo, nacu'ë luyú Judea. Cni nac le chgzxaca' gdi'li' szxöni lu na'gac bunách uládz queëli', la' tuz ca na' gulazaca' gulaguí'ë lequë' lu na'gac bunách uládz quequë', nup ni' nacgac bönni' judío.

¹⁵ Yugu' bönni' judío na' guludöddë' Xanru' Jesús len guludödcde' ca' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios. Gulabía ládxi'quë' len gululaguë' ca' netu'. Cutu tunë' le rdzag ladxë'ë Dios, le cuta'lé'inë' dxi'a yúgu'të bunách gza'a.

¹⁶ Tu'zaguë'ë ca' netu', cui guntu' lban laugac bunách gza'a na' cunababgac lequë', le rui'lentü' leygac didza' quië lulá. Cni rac, tu'zánteczë' dul-la' nabága'quë', len chnabága'quë' zxguia' le run ga gchuguë' quequë' Dios.

Pablo rë'nnë' tsajyüë' böchi'ru' nacu'ë Tesalónica

¹⁷ Na'a, böchi' lza'tu', ruhu'nitu' ca runë' bönni' uzëb le nulá'alentu' lbi'ili' tu chi'idau', san zal-la' cutu rlé'itu' lbi'ili', cutu nal ládxi'tu' lbi'ili'. Qui lë ni na', rui' ládxi'rtu' ulé'itu' lauli', le rzëtsca ládxi'tu' cni guntu'.

¹⁸ Qui lë ni na' ca' gú'nitu' guidtu' ga zoali', ati' neda', Pablo, le nactë bë' ladx'a' guida' chop tsonn lzu, san buzaga' xnöztu' Satanás tu' xöhui'.

¹⁹ ¿Bizxa caz nac le run ga runtu' löz, o le run ga rudzíjitu', o le ral-la' gdél-li'tu', le uzi'tu' xbey lahuë' Xanru' Jesucristo cati' huödë'? ¿Naru' clëg lbi'iczli' na'?

²⁰ Lbi'iczli' nacli' le run ga nactu' bica' ba, len le run ga rudzíjitu'.

3

¹ Qui lë ni na', cati' cutur guc gua' glentu', ben xtidza'tu' uga'ntu' choptu' lu yöd Atenas

² ati' bsóla'tu'-bi' ga zoali' bi'i böchi'ru', Timoteo. Nachi' bi'i huen dxin queë' Dios, rúnlenbi' neda' tsaxzón lban qui didza' dxi'a queë' Cristo. Bsóla'tu'-bi' ga zoali' quië cuéqubi' lbi'ili' tsutsu, len uchizbi' icj nagli' ca ral-la' tséjlë'li' Cristo,

³ cui soa nu gac chop ladxí' ni'a qui le tu'saca' zi' netu' bunách ni, le nóziczli' zoaru' yödzylyú ni quië gua' glenru' le cni.

⁴ Lézca' cati' ni' gzóalentu' lbi'ili', gdíxjöi'tu' lbi'ili' ca chzoa gac queëru' le lusaca' zi' rë'u, gac ca na' chguc queëtu' ati' nóziczli' lë ni.

⁵ Qui lë ni na', cati' cutur guc gua' glena', bsóla'a-bi' ga zoali' bi'i Timoteo quië dudíxjöi'bi' neda' ca nac queëli' ca réjlë'li' Cristo, len chqui' cutu glu'u lbi'ili' nöz dul-la' tu' xöhui', nu na' rgu'u bunách nöz dul-la', len chqui' cubóac daduz dxin na' bentu' ga zoali'.

⁶ Cati' buza'bi' ga zoali' bi'i Timoteo, len budxinbi' ga zoatu', gdíxjöi'bi' netu' le nac dxi'a, bë'bi' didza' ca na' réjlë'li' Cristo, len ca na' nadxí'igacli'-në' böchi' lza'ru', len ca na', lu yöl-la' dxi'i ladxí' queëli' rajnéyteczli' netu', lenca' ca na' rzë ladxí'li' ulé'ili' netu', ca na' netu' rzë ladxí'tu' ca' ulé'itu' lbi'ili'.

⁷ Qui lë ni na', böchi' lza'tu', cati' ni' gzxaca' gdí'tu' yúgu'të lë ni len zian le guc queëtu', bdxin queëtu' didza' bui' zxön netu' cati' byónitu' ca réjlë'li' Cristo.

⁸ Na'a, nuhuóac ladxí'tu' le ryónitu' rö'li' tsutsu ca réjlë'li' Xanru'.

⁹ ¿Nacxzc gac guiëtu'-në' Dios: Xclenu', ca ral-la' guntu' ni'a qui yúgu'të le run ga rudziji ladxí'tu' lahuë' Dios queëru' ni'a qui le nachli' lbi'ili'?

¹⁰ Bayúdx rulidztu'-në' Dios, rnabtu' lahuë' rël len të dza quië gac ulé'itu' lbi'ili' len usa'tu' le ryadzj queëli' ca nac le réjlë'li' Cristo.

¹¹ Na'a rnabtu' lahuë' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo, cu'ë netu' nöz ga gdxintu' ga zoali'.

¹² Lézca' rnabtu' lahuë' Xanru' gunë' ga xön len gac gdu ca nadxí'ili' lza'li' tuli' yetuli', len ca nadxí'ili' yúgu'të bunách, ca na' netu' nadxí'itu' ca' lbi'ili'.

¹³ Rnabtu' ca' lahuë' gunë' ga gac tsutsu len gdu dxi'a icj ladxí'dau'li' lahuë' Xuzru' Dios ca rajlóz le nac la'y, gunë' cni ga gdxinr dza huödë' Xanru' Jesucristo, dzagac Lë' bunách la'y queë'.

4

Le runru' le rdzag ladxë'ë Dios

¹ Yetú ca', böchi' lza'tu', ni'a queë' Xanru' Jesús ráta'yutu' lauli' len ruchiztu' icj nagli' quië gunli' ca nac lë chnazëdli' lu na'tu' ca ral-la' gunli' le rdzag ladxë'ë Dios. Ca na' chrunli', ca'tecz gunli'.

² Chnóziczli' yugu' le gna bé'itu' lbi'ili' uláz queë' Xanru' Jesús.

³ Le rë'nnë' Dios nac gacli' gdu dxi'a, len cutur gunli' le cunác,

⁴ len gnózili' tu' tuli' nacx ral-la' sóalenli'-nu ngul qui queëli' gdu ca rajlóz le nac la'y, len gunli' lecnu ba la'n.

⁵ Cutu ral-la' sóalenli'-nu ngul queëli' lu yöl-la' rzë ladxí' le cunác, ca na' tun bunách cunababgac Dios len cunúnbë'gac Dios.

⁶ Ca nacgac lë ni, nutu nu ral-la' töd bë'i len cusí' ye'i böchi' lzë'i bagachi'z, le gchuguë' quegac yúgu'të nup tun le cni Lëczë' Xanru', gunë' ca na' chgudxtu' lbi'ili' len bentu' lna' lau qui lauli'.

⁷ Dios bulidzë' rë'u, clëg quië gunru' le cunác, san quië gacru' gdu dxi'a.

⁸ Cni nac, nu ruzóa tsla'l lë ni, clëg bunáchz ruzóa tsla'l, san Dioscz ruzóa tsla'l, le bsólë'ë queëru' Dios Bó' La'y Nu rui' cni didza'.

⁹ Cutu run bayúdx uzuja' queëli' lu guich ca ral-la' gdx'i'icli'-në' böchi' lza'li', le chnazëdli' la' lbi'izli' lu në'ë Dios gdx'i'ili' lza'li' tuli' yetuli'.

¹⁰ Le nactë nadxi'icli'-në' yúgu'të böchi' lza'ru' nacu'ë luyú Macedonia. Na'a, ráta'yutu' lauli', böchi' lza'tu', quië gdx'i'igacrl'i'-në' ca' böchi' lza'li'.

¹¹ Ráta'yutu' lauli' ca', güi' ládxi'li' cözli' dx'i'adau', len gunli' yugu' le dë lu na'zli', len gunli' dxin len na'czli' ca na' chgna bé'itu' lbi'ili'.

¹² Gna bé'itu' lbi'ili' cni quië gac gunli' le nac dx'i'adau' laugac nup cunababgac lbi'ili', len cni gac, cutu bi yadzj queëli'.

Ca gac cati' huödë' Xanru' Jesucristo

¹³ Lëzca', böchi' lza'tu', ré'niku' gnózi'li' ca rac quegac nup chnatgac, cui hu'nili' ca tun yezica' bunách cuzóa le tun löz.

¹⁴ Chqui' réjlë'ru' gutië' Jesús len bubanë', lëzca' cni ral-la' uzxöni ládxi'ru'-në' Dios gunë' ga huódlengac tsaxón Jesús nup ni' chglat len gulayejlë' Lë'.

¹⁵ Qui lë ni na' rguixjöi'tu' lbi'ili' xtizdë'ë Xanru' le rna cni: "Rë'u ni zoaru' nabanru' len uga'nru' ga gdxinr dza huödë' Xanru' Jesucristo, cutu tsajtsagru'-në' Cristo z'i'al ca nup chglat."

¹⁶ Cni gac, le huötjë' Lëczë' Xanru' grujë' yehua' yubá, ati' yön chi'ë, len yöl-la' uná bë' ulidzë', ati' yön ca' chi'ë gbaz la'y blau, ati' yön ca' trompeta queë' Dios, ati' lubán nup na' chglat len gulayejlë' Cristo.

¹⁷ Ni'r rë'u ni zoaru' nabanru' len naga'nru' luyú ni, uchisë' rë'u tsaxón len lequë' lu böaj luzxbá quië tsajtsagru'-në' Xanru' lu bö'z. Cni gac, sóalenteczru'-në' Xanru'.

¹⁸ Qui lë ni na', gul-hu' zön lza'li' tuli' yetuli' ca nacgac didza' ni.

5

¹ Na'a, ca nac dza na' o rël na' cati' lac lë ni, cutu run bayúdx uzuja' queëli' lu guich, böchi' lza'tu'.

² Lbi'ili' chnóziczli' dx'i'a ca gac dza cati' huödë' Xanru'. Gdxinë' tu tsalz ca rdxinë' gban chdzö'l.

³ Cati' la'ná bunách: "Rac dx'i'a queëru' len cutu bi gac queëru'", ni'r la' gdxintë le usnit lequë', lë na' gdxin quequë' ca na' rdxin le rzaca' rgui'nu ngul chzoa soabi' bi'idau' queënu, ati' nutu nu nutsa' ladj bunách yödzylyú ni nu ulá cati' gac lë na' ral-la' gac.

⁴ Na'a, böchi' lza'tu', cutu zoali' chul nit, len qui lë ni na' cutu gdxin queëli' bagachi'z dza ni' ca rdxinë' gban.

⁵ Yúgu'tëli' nacli' bunách qui yeni' len qui lahui' dza. Cutu nacru' bunách qui chdzö'l len clëg qui le nac chul.

⁶ Qui lë ni na', cutu ral-la' töd yël lauru' ca rac quegac nup cunababgac rë'u, san ral-la' uspán ládxi'ru' len cözru' ba'a ládxi'dau'.

⁷ Nup tas, chdzö'l tas, len nup ta'zudxi, chdzö'l ca' ta'zudxi.

⁸ Na'a, rë'u ni, nacru' qui lahui' dza len ral-la' cözru' ba'a ládxi'dau', le chnácuru' xzaru' le run chi'i rë'u, le nac yöl-la' rejle' queëru' Dios len yöl-la' nadxi'i, ati' le runru' löz ularu' nac ca lu'u guia le run chi'i icjru'.

⁹ Cni nac, le nuzöë' rë'u ni Dios, clëg quië gdxinru' ga gchuguë' queëru', san quië ularu' le runru' löz Xanru' Jesucristo,

¹⁰ le gutië' uláz queëru' Jesús quië soaru' gbanru' tsaxón len Lë' cati' huödë', zal-la' chnafru' o soaru' gbanru' dza ni'.

11 Qui lë ni na' ral-la' utipli' ládxi'li' tuli' yetuli' len gunli' tsutsu tuli' yetuli' ca na' chrunli'.

Pablo ruchizië' icj nagquë' böchi' lzë'ë ta'yejlë'ë Cristo

12 Ráta'yutu' lauli', böchi' lza'tu', gúnbë'li' nup tun xchinë' Xanru' ga zoali', nup na' ta'ná be'i lbi'ili' uláz queë' Xanru', len tu'sá' ládxi'li'.

13 Ráta'yutu' lauli' ca', gunli' lequë' ba la'n lu yöl-la' nadxí'i queëli', le tunë' dxin na'. Gul-cóz dxi'adau' tuli' len yetuli'.

14 Lëzca' cni ruchiztu' icj nagli', böchi' lza'tu', quië usa'li' ládxi'gac nup cutún dxin, len utipli' ládxi'gac nup tu'huóa ládxi'gac, len gácleni' nup cunác tsutsu ca ta'yejlë' Cristo, len gacli' nöxj ladxí' laugac yúgu'të bunách.

15 Gul-gún chi'i cuinli' cui uzi' la lza'li', cui gua'li' dó' qui nu rua' dó' queëli', san gul-güi' ládxi'li' gúnteczli' le nac dxi'a qui lza'li' tuli' yetuli' len quegac yúgu'të bunách.

16 Gul-dzjitecz

17 len gul-lídzteczë' Dios

18 len gul-guië' Lë': "Xclenu." Cni ral-la' gunli' ca nac yúgu'të le rac queëli', le nacgac lë ni le ré'nnë' Dios gunli' le nacli' queë' Jesucristo.

19 Cutu guzóa dxili' le rulidzë' lbi'ili' Dios Bõ' La'y

20 len cutu guzoali' tsla'l xtidzë'ë bönni' ru'ë didza' uláz queë' Dios

21 san gul-sí' bë' yúgu'të. Gul-sí' lu na'li' le nac dxi'a

22 len cutu bi gútsa'li' le cunác.

23 Lëczë' Dios, Nu run ga zoa dxi icj ládxi'dau'ru', gunë' ga gacli' gdu dxi'a, ati' gun chi'ë bö' nacczli', len icj ládxi'dau'li' len gdu ca nayá' nabinli', ati' nutu nu gac bi gnë queëli' dza ní' huödë' Xanru' Jesucristo.

24 Runë' ca rnë' Dios, Nu bulídz lbi'ili'. Lëczë' gunë' yugu' lë ni.

Pablo rgu'ë lu në'ë Dios yugu' böchi' lzë'ë

25 Böchi' lza'tu', gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu'.

26 Gul-gáp Dios yúgu'të böchi' lza'ru', unída'li' lequë' lu yöl-la' nadxí'i queëli'.

27 Ni'a queë' Xanru' Dios rna bé'ida' lbi'ili' ulabli' guich ni laugac yúgu'të böchi' lza'ru' nababquë' Cristo.

28 Rnaba' lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' le nacgac dxi'a queë'. Ca' gac.

DIDZA □ BURÓP BSÖLË □ PABLO YÖDZ TESALÓNICA

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacu'ë Tesalónica

¹ Neda', Pablo, dzagquë' neda' Silvano len bi'i Timoteo, rugapa' Dios lbi'ili', nacli' queë' Xuzru' Dios len queë' Xanru' Jesucristo, zoali' Tesalónica.

² Rnabtu' lahuë' Xuzru' Dios len lahuë' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxí'dau'li'.

Dios gchuguë' quegac bunách dul-la' cati' huödë' Cristo

³ Ral-la' guiétecztu'-në' Dios: Xclenu', ca nac queëli', böchi' lza'tu', ati' nac dxi'a guntu' cni, le zeaj ractër gdu ca réjlë'li' Dios. Lëzca' cni, ca nadxi'ili' lza'li' tuli' yetuli' zeaj racr gdu.

⁴ Qui lë ni na', len yöl-la' rudziji rguíxjö'tu' ca nac queëli' laugac bunách queë' Dios ni, le rbözli' zxon ladxí', len réjlë'li' Dios zal-la' szxöni ta'bia ládxí'gac lbi'ili' bunách len szxöni rzaca' rgui'li', san rua' rlenli'.

⁵ Yugu' lë ni tac bë' nac tsahui' ca rbequi xbeynë' bunách Dios. Ru'ë latj rzaca' rgui'li' na'a, quië gacli' lsaca' tsazli' ga ni' rna bë'ë Lë'.

⁶ Nac tsahui' ca gunë' Dios, ubi'ë quegac nup tu'saca' zi' lbi'ili', gunë' ga la'zaca' la'gui'i nup na'.

⁷ Yetú ca', lbi'ili' rzaca' rgui'li' na'a, ati' ubi'ë queëli' Dios, gunë' ga uzí' ládxí'li' tsaxxón len netu', dza ni' gla' lahuë' Xanru' Jesucristo, grujë' yehua' yubá. Lunë' Lë' tsaxxón gbaz la'y ni'a në'ë, len lulu'ë lahui yöl-la' huac zxon queë'.

⁸ Gla' lahuë' Cristo dza ni' ca tu gui' zxon cati' ni' uzí' lë' nup cunúnbë'gac Dios len cutún ca rna didza' dxi'a queë' Xanru' Jesucristo.

⁹ Bunách cni, uzí' lë' lequë', ati' tsaz tsajtsu'uguë' lu gui' gabíl. Tsaz la'cuitë' lahuë' Xanru' len ga nala'gac yöl-la' yení' queë' len yöl-la' huac zxon queë'.

¹⁰ Cni gac dza ni' cati' huödë' quië gac queë' yöl-la' ba ni'a qui le nacgac bunách la'y queë', ati' lubani queë' ca nacgac yúgu'të nup ta'yejlë' Lë'. Cni gac ca' queëli' le gyéjlë'li' le bentu' lna' lau qui lauli' ca nac queë' Jesús.

¹¹ Qui lë ni na' ca', rulídztecztu'-në' Dios queëru', rnábitu'-në' gáclenë' lbi'ili', len gunë' ga gacli' lsaca' gdél-li'li' lë na' bulídzë' lbi'ili' quië uzi'li' xbey. Lëzca' rnabtu' lahuë' gunë' ga gac gdu yúgu'të le rui' ládxí'li' gunli' le nac dxi'a len yúgu'të dxin runli' lu yöl-la' rejle' queëli' Lë'. Len yöl-la' huac queë' Dios gunli' lë ni.

¹² Cni gac, gac yöl-la' ba qui lë' Xanru' Jesucristo ni'a qui le runli', ati' gacli' lbi'ili' bica' ba ni'a qui le gunë' Lë', gac ca nac le buzá' ladxë'ë queëli' Dios queëru' lenca' Xanru' Jesucristo.

2

Ulu' lahuë' Bönni' Xöhui'

¹ Na'a, ca nac qui dza huödë' Xanru' Jesucristo, len ca gac, dutubë' rë'u queë' Lë', ráta'yutu' lauli', böchi' lza'tu',

² cui güi'li' latj nu gun chixi lbi'ili' ca nacgac le gzxi' lu na'li'. Cutu cuequi bagu'í icj ládxí'dau'li' ni'a qui bi ta'guíxjö'ë bönni' ta'zi' yë'ë, ta'në' zóalenë'

lequë' Dios Bö' La'y, o ni'a qui bi didza' tui' bunách, o ni'a qui bi nayúj tu lu guich ta'né' netu' bsóla'tu', le ta'ná: "Chgdöd dza huödë' Xanru'."

³ Cutu ca' gü'ili' latj nu si' ye'i lbi'ili', le cutu gdxin dza ni' huödë' Jesús chqui' cutu la'lá' lahui zi'al zian nup la'dá'baga' Dios, ati' gla' lahuë' Bönni' Xöhui', bönni' na' ral-la' tsazië' lu gui' gabíl.

⁴ Bönni' ni gzaguë'ë, len lu yöl-la' run ba zön cuinë' tá'baguë'ë yúgu'të le naqui queë' Dios o le tun zön bunách lu yöl-la' run Dios ba la'n quequë'. Gunë' cni bönni' na' ga gdxintë cö'ë ca Dioscz lu gdau' ga nac xlatjë' Dios, len gun cuinë' ca Dios.

⁵ ¿Naru' cu rajneyli' gdíxjöi'da' lbi'ili' yugu' lë ni cati' ni' zóalena' lbi'ili'?

⁶ Na'a, núnbë'li' Nu ruzaga' xnözë' Bönni' Xöhui' na', cui gla' lahuë' zi'al ga gdxinr dza queë'.

⁷ Chrun dxin le nagachi' qui le nac xöhui', san na'atë zoa Nu ruzaga' xnözë' Bönni' Xöhui' na' ga gdxinr dza ucuít cuini Nu na' ruzaga' xnözë'.

⁸ Ni'r gla' lahuë' Bönni' Xöhui' na', ati' Xanru' Jesucristo uxicijë' lë len bö gruj ru'ë, len usnitie' lë len le tsép yös yení' qui dza huödë'.

⁹ Cati' gdxinë' Bönni' Xöhui' na', len yöl-la' huac qui Satanás tu' xöhui' gla' lahuë'. Len yöl-la' huac qui le cunác, gunë' yúgu'të yöl-la' huac zön, len yúgu'të le lac bë', len yúgu'të le lun ga lubani bunách.

¹⁰ Len yöl-la' huac qui le cunác, gunë' cni laugac nup la'nít le cugulazí' lu na'quë' gdu ládxi'quë' le nac gdu'të li, quië lulé'.

¹¹ Qui lë ni na' Dios gu'ë latj gdxin quequë' tu le run yöl-la' huac le si' ye'i lequë' quië la'yejlë'ë le cunác.

¹² Cni gac quië la'baga' zxguia' yúgu'të nup cutu gulayejlë' le nac gdu'të li, san guladzág ládxi'gac le cunác tsahui'.

Nup gröczë' Dios quië lulá

¹³ Böchi' lza'tu', lbi'ili' na' nadxi'inë' lbi'ili' Xanru', ral-la' guiétecztu'-në' Dios: "Xclenu'", ni'a qui le nac queëli', le chgröczë' lbi'ili' Dios dza ni'të quië ulalí' ni'a qui le runë' Dios Bö' La'y, quië gacli' gdu dxi'a le réjlë'li' le nac gdu'të li.

¹⁴ Quië gac cni queëli', Dioscz bulidzë' lbi'ili', quië gdél-li'li' gunli' tsaxón Xanru' Jesucristo lu yení' queë'. Cni gac ni'a qui didza' dxi'a runtu' lban qui.

¹⁵ Qui lë ni na', böchi' lza'tu', gul-zóa tsutsu len gul-gún chi'i didza' na' nazëdli', le bé'lentu' lbi'ili' len buzujtu' queëli' lu guich.

¹⁶⁻¹⁷ Rnabtu' lahuë' Xanru' Jesucristo len lahuë' Xuzru' Dios, utipë' ládxi'li' len gunë' ga gacli' tsutsu ca nac yúgu'të le nac dxi'a runli' len yúgu'të didza' dxi'a rui'li'. Lëczë' nadxi'inë' rë'u len bennë' queëru' le ruhuí' zxontec zë'u len le nac dxi'a runru' löz, yugu' lë na' buzá' ladxë'ë queëru' Dios.

3

Le ral-la' gnábiru'-në' Dios

¹ Yetú ca', böchi' lza'tu', gul-lidzë' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu', runtu' lban ni, quië së xtidzë'ë Xanru' ati' lun lei ba la'n bunách, gac ni ca na' guc ga ni' zoali'.

² Gnabli' ca' quië ulatu' lu na'quë' bönni' xöhui' tua'dö', le cutu ta'yejlë' Dios yúgu'të bunách.

³ Na'a, le runë' ca rnë' Xanru', gunë' ga gacli' tsutsu len gun chi'ë lbi'ili', cui gdzunli' lu na' tu' xöhui'.

⁴ Ruzxöni ládxi'tu'-në' Xanru' ca nac queëli', gunli' yugu' lë ni zi'a gnabtu' lauli', ca na' chrunli'.

⁵ Rnabtu' lahuë' Xanru' usé'ë ládxi'li' quië gdxili'-në' Dios, len cözli' zxön ladxì' ca na' benë' Cristo.

Ca run bayúdx gunru' dxin

⁶ Ní'a qui lë' Xanru' Jesucristo rna bé'itu' lbi'ili', böchi' lza'tu', gcuitli' ga nacu'ë böchi' lza'ru' ta'dazë' ca' len cutu tunë' ca nac zxb buséditu' lbi'ili'.

⁷ Nóziczli' ral-la' gunli' ca runtu' netu', le cutu ca' gdaztu' ca' netu' ga nì' zoali'.

⁸ Cutu gdagu dáduztu' le bennli' queëtu', san lu yöl-la' ruúbi ruguí'i len lu yöl-la' rcuidi' bentu' dxin rëi len të dza cui usaca' zi'tu' nituli' lbi'ili'.

⁹ Cni bentu' quië gactu' lauli' ca tu le rulu'í lbi'ili' ca ral-la' gunli', zal-la' dë lu na'tu' gnabtu' bi gunli' queëtu'.

¹⁰ Lëzca' cati' nì' gzóalentu' lbi'ili', gna bé'itu' lbi'ili' cni, le rna: "Chqui' cutu rë'nne' gunë' dxin nu bönni', cutu gü'li' le gahuë' bönni' na'."

¹¹ Cniz rnatu' le ryónitu' nútsa'quë' ladjli' bönni' ta'dazë' ca', cutu bi dxin tunë', san ta'dazë' ca' bi tun bi ta'né'.

¹² Ní'a queë' Xanru' Jesucristo rna bé'itu' bönni' tunë' cni, len ruchiztu' icj nagquë' lunë' dxin lu yöl-la' rböz dxí'adau', quië gac lahuë' le naqui quégaczë'.

¹³ Na'a, böchi' lza'tu', cutu soa dxili', gúnteczli' le nac dxi'a.

¹⁴ Chqui' nútítëz bönni' cutu gunë' ca rna xtídza'tu' ruzujtu' lu guich ni, gul-gún ga gac bë'ë bönni' na', len cutu gunli' tsazxón lë' quië utui'në'.

¹⁵ Cutu ral-la' glé'ili'-në' ca bönni' curlé'inë' lbi'ili' dxi'a, san gul-sá' ladxë'ë ca böchi'czli'.

Pablo rgu'ë lu në'ë Dios böchi'ru' nacu'ë Tesalónica

¹⁶ Rnabtu' lahuë' Xanru' gúnteczë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li' ca nac yúgu'të le runli' len sóalenë' yúgu'tëli'. Lëczë' runë' ga zoa dxi icj ládxi'dau'ru'.

¹⁷ Neda', Pablo, len na'cza' ruzuja' lu guich ni le rugapa' Dios lbi'ili', ati' nac tu le nac bë' yúgu'të guich rsöla'a. Cniz ruzuja' lu guich.

¹⁸ Le ruzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo gac queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.

DIDZA ZIAL BSÖLËË PABLO QUEËBI BII TIMOTEO

Pablo rugapë' Dios bi'i Timoteo

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölë'ë Jesucristo. Cni naca' le gna bë'ë cni Dios, Nu ruslá rë'u, lenca' le gna bë'ë cni Xanru' Jesucristo, Nu na' runru' löz.

² Rugapa' Dios li', bócha'adau' Timoteo, nacu' ca zxi'ncza' le réjlë'ru' Dios. Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios len lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë quiu', len huechi' ladxë'ë li', len gunë' ga soa dxi icj ládxi'da'u.

Pablo rusë'ë ládxi'bi' Timoteo ca nac zxba cunác gdu

³ Ráta'yua' lau' na'a gunu' ca na' gúta'yua' lau' cati' ni' gyija' luyú Macedonia, quië uga'nu' lu yödz Éfeso len gna bé'inu' la'quë' bönni' ni' cui lusëdnë' zxba yubl

⁴ len cui lunë' zxön yugu' didza' rdaz, len lagac ziantër cö' xuz xtau'gac bunách, yugu' le tun ga tui' ládxi'gac bunách le nacgac daduz. Yugu' le cni cutu tun tsutsu bunách queë' Dios ca nac le ta'yëjlë' Lë'.

⁵ Le rë'ni gun lë ni rëpa' li', nac quië la'dxi' lza'gac bunách, nac gdu ládxi'dau'gac, len gac dxi'a le ta'zá' ládxi'gac, len gac gdu le ta'yëjlë' Dios.

⁶ Ca nacgac lë ni, cutu gulurujë' dxi'a la'quë' bönni', san gulaguel-lë'ë nöz yubl, len tunë' ba la'n yugu' le cunác.

⁷ Të'nnë' lusëdnë' bunách ca nac le rna bë' zxba queë' Dios, zal-la' cutu ta'yëjni'në' lë na' ta'né', len cutu ta'yëjni'në' le tun tsutsu xtídza'quë'.

⁸ Rë'u nöziru' nac dxi'a zxba gna bë'ë Dios, chqui' nu rugún lei dxin ca ral-la' gun.

⁹ Lë ni nöziru': Dios gdxijë' zxba queë', clëg quië gna be'i bunách tsahui', san quië gna be'i bunách cni:

nup ta'dá'baga' le rna bë' zxba na',

nup cutún ca rna bë' zxba na',

nup tu'cá'n ca'z Dios,

nup tun le nac xöhui',

nup cutún Dios zxön,

nup tu'cá'n ca'z le naqui queë' Dios,

nup tu'dódi xuz xna'gac,

nup tu'dódi bunách,

¹⁰ nup tun le cunác,

bönni' nacuá'lenë' la' racz lza' bönni'quë',

nup ta'bán bi'idau',

nup ta'zí' yë',

nup tun tsutsu xtídza'gac, ta'ná le cunác,

nup ta'dá'baga' zxba tsahui'.

¹¹ Nöziru' nac cni le bdxin queëru' didza' dxi'a buzá' ladxë'ë queëru' Dios Nu nac la'y, le budödë' lu na'a guna' lban qui.

Pablo rë' Cristo: "Xclenu'", le buechi' ladxë'ë lë'

¹² Xclenu', rëpa'-në' Xanru' Jesucristo, Nu rutíp ladxa'a, le buzxöni ladxë'ë neda', len buzóë' neda' guna' xchinë'.

¹³ Cni benë' zal-la' zi'al neda' gnë' zi'a queë', len gdxia ladxa'a bunách queë', len zian le bi'a dö' quequë', san Cristo buechi' ladxë'ë neda', le bena' cni lu yöl-la' curejni'i quia' cati' ni' cutu réjle'da' Lë'.

¹⁴ Na'a, zxöntër nac le buzá' ladxë'ë quia' Xanru', lë na' run ga réjle'ru' Lë' len run ca' ga nadxi'iru'-në' Jesucristo.

¹⁵ Didza' gdutë' li lë ni len le nac lsaca' la'zi' lu na'gac yúgu'të bunách, le rna: "Lëczë' Jesucristo bidë' yödzyly ni quië buslé' bunách dul-la'", ati' buslé' neda' zal-la' nacra' bönni' dul-la' ca yúgu'të bunách.

¹⁶ Qui lë ni na' buechi' ladxë'ë neda', bulu'ë lahui Jesucristo ni'a quia' neda' bönni' dul-la', ca nac yöl-la' zxon ladx' gdu queë', quië gaca' tu le rulu'i laugac nup ral-la' la'yejlë' Lë', gata' quequë' yöl-la' na'bán gdu.

¹⁷ Na'a rnia': Yöl-la' ba Dios, Nu rna bë'tecz, Nu gatga udx qui, len Nu curlé'iru', la'z dui Dios Nu nözicz yúgu'të. Queë' Lë' gactecz yöl-la' run ba la'n len yöl-la' ba, na'a dza len yúgu'të dza zi'a za'c. Ca' gac.

¹⁸ Zxi'na'dau' Timoteo, rudöda' lu na'u zxba ni quië gunu' xchinë' Dios ca bönni' gdu ladxë'ë rijë' gdil-l, len quië uzi'u xbey yugu' le gulaguixjö' quiu' zi'al nup ni' glui' didza' uláz queë' Dios.

¹⁹ Len yöl-la' rejle' quiu' Cristo ral-la' gunu' cni, nac gdu dxi'a icj ládi'adau', le chgulachixi gulanigui la'gac bunách, nup guluzóa tsal'l le réjle'ru' Cristo.

²⁰ Cni glunë' Himeneo len Alejandro, nup na' busana' lu na' Satanás tu' xöhui' quië la'zëdë' ca ral-la' lunë', cui la'në' zi'ë qui le naqui queë' Dios.

2

Le rusëdi rë'u ulidzru'-në' Dios

¹ Qui lë ni na' le nac blau ruchizia' icj naggac bunách nac ca ral-la' ulidzru'-në' Dios len ca ral-la' gáta'yuru' lahuë', len ca ral-la' gnabru' lahuë' bi rquíniru', len ca ral-la' guiëru'-në': Xclenu'. Yugu' lë ni ral-la' gunru' uláz quegac yúgu'të bunách.

² Lëzca' cni ral-la' gunru' uláz quegac nup ta'ná bë', len quegac yúgu'të nup nacgac blau. Cni ral-la' gunru' quië gac dxi'a queëru' len gac queëru' yöl-la' rböz dxi'adau'. Ral-la' gunru' cni lu yöl-la' rejle' queëru' Dios len lu yöl-la' ba'a ladx' queëru'.

³ Lë ni nac dxi'a len le rdzag ladxë'ë Dios, Nu ruslá rë'u.

⁴ Dioscz rë'nnë' lula' yúgu'të bunách len rë'nnë' lumbë' le nac gdutë li.

⁵ Tuzë' naquë' Dios, len tuzë' bönni' ruünë' dzag Dios len bunách. Nu ni nac Jesucristo, Nu böac bunách.

⁶ Lëczë' budód cuinë' lu yöl-la' gut, le gdizxjnë' qui dul-la' nabága'gac yúgu'të bunách. Dios benë' lna' lau queë' cati' bdxin dza queë' gutië'.

⁷ Ca nac lë ni, Dios buzóë' neda' quië guna' lban qui, len gaca' gbaz nasölë'ë Cristo, quië usédgacda' bunách gza'a ca nac le réjle'ru' Cristo len ca nac le nac gdutë li. Blíte'da' len cutu ca' rzi' yë'a.

⁸ Na'a, rë'nda' lulidzë' Dios bönni', láta'yuë' lahuë' gáti'tëz, nacquë' gdu dxi'a, len cula'leynë' lza'quë', len cula'díl-l dídza'quë'.

⁹ Lëzca' cni, rë'nda' lácunu ngul le nac ba'a. Le nac lach le ral-la' lului'nu lahui nac yöl-la' nöj ladx' len le nac gdu ladx', len clëg le tu'pa'znu icj laucnu len oro, len yugu' bga, len lari' záqui'tsqui.

¹⁰ Yugu' le dxi'a tunnu lulu' lahui le naccnu ca na' run le tácunu le nac ba'a. Cni ral-la' lunnu ngul núnbě'cnu Dios.

¹¹ Ral-la' la'cua'nu dxiz ngul cati' nu rusědi lecnu len la'cua'nu nōxj.

¹² Cutu runna' latj ngul lusědinu len cula'ná bė'ínu bōnni'. Ral-la' la'cua'nu dxiz ga nudubgac bunách queė' Cristo.

¹³ Cni ral-la' gac, le buzó'ė Dios zi'al Adán, ati' gdōd na' buzó'ė-nu Eva.

¹⁴ Adán na', cutu gzxi' ye'i lė' tu' xōhui', san ngul queė', gzxi' ye'i lėnu. Cni gac, gditsjnu zxba queė' Dios,

¹⁵ san ulanu ngul ruzoanu-bi' bi'idau' chqui' gúntecznu ca rajlóz le réjl'ė'ru' Dios len yōl-la' nadxi'i, len chqui' gacnu gdu dxi'a len gdu ladx'i.

3

Ca ral-la' lacquė' bōnni' tun chi'ė bunách queė' Cristo

¹ Didxi' gdu lė ni rna: "Chqui' rui' ladx'ė'ė bōnni' gaquė' nu gun chi'i bunách queė' Cristo, dxin dxi'a rzė ladx'ė'ė."

² Run bayúdx nu run chi'i bunách queė' Cristo gac bōnni' nutu nu gac bi gnė queė', len soa tuznu ngul queė'. Ral-la' gaquė' ban ladx'i, len gdu ladx'i, len nōxj ladx'i. Ral-la' gu'ė ga la'cu'ė bōchi'ru' ta'dxinė' lidx'ė', len gaquė' ca' bōnni' nazáqui'tsquinė' usėdnė' bunách.

³ Cutu gaquė' bōnni' ri'jė', len clėg bōnni' snia', len clėg bōnni' rzė ladx'i'zė' si'ė dumí, san ral-la' gaquė' bōnni' dxi'i ladx'i, len zxōn ladx'i'. Cutu gaquė' bōnni' ruhuídi'nė'.

⁴ Ral-la' gaquė' ca' bōnni' rna bė'inė' dxi'a bunách nacua' lidx'ė', nacua'bi' zxi'nė' tunbi' ca rna xtídz'ė' lu yōl-la' run ba la'n xuzcbi'.

⁵ ¿Naru' huactsa gun chi'ė bunách queė' Dios tun bōnni' chqui' cutu rac gna bė'inė' dxi'a bunách nacua' lidx'ė'?

⁶ Cutu ral-la' gaquė' bōnni' zi'a gzu lahuė' t'ė'ė Cristo, cui tōd bė'i gun ba zxōn cuinė' len cugác queė' ca na' gac qui tu' xōhui', ben ba zxōn cuini, ati' Dios bchuguė' qui.

⁷ Lėzca' ral-la' gaquė' bōnni' ta'ná dxi'a queė' nup cunababgac bunách queė' Cristo, cui soa nu uzóa lė' tsla'l, cui gdzunė' lu yal-lj qui tu' xōhui'.

Ca ral-la' lacquė' bōnni' nadōd lu na'quė' lácłenė' bunách queė' Cristo

⁸ Lėzca' cni ral-la' lacquė' bōnni' nadōd lu na'quė' lácłenė' bunách queė' Cristo. Ral-la' lacquė' bōnni' gdu ladx'i, tunė' ca ta'nė'. Cutu lacquė' bōnni' ti'jė', len culacquė' bōnni' ta'zė ladx'i'zė' la'zi'ė dumí.

⁹ Ral-la' lacquė' bōnni' tun chi'ė ca nac gduťe le réjl'ė'ru' Cristo, nac gdu dxi'a icj ladx'i'dau'quė'.

¹⁰ Yugu' bōnni' ni ral-la' si' bė'li' lequė' zi'al, ati' ni'r gata' lu na'quė' lacquė' bōnni' nadōd lu na'quė' lácłenė' bunách queė' Cristo, chqui' cuzóa nu gac bi gnė quequė'.

¹¹ Lėzca' cni, ngul qui queėquė' ral-la' la'cua'nu gdu ladx'i'cnu, len culacnu unė qui lzė'i. Ral-la' lacnu zxōn ladx'i, len lacnu gdu ca nac yúgu'tė le tunnu.

¹² Yugu' bōnni' nadōd lu na'quė' lácłenė' bunách queė' Cristo ral-la' lacquė' bōnni' zoa tuznu ngul qui queėquė'. Lėzca' ral-la' la'ná bė'inė' dxi'a zxi'nquė' len bunách ulídx qui queėquė'.

¹³ Run bayúdx gac cni, le ta'dél-li'nė' latj ga lun ba la'n xtídz'a'quė' bunách, chqui' tunė' dxi'a dxin tunė' táclenė' bunách queė' Cristo, ati' lacrė' rugu ladx'i' lu'ė didza' ca nac le réjl'ė'ru' Jesucristo.

Le bgachi' qui le rej ládxi'ru'-në' Dios

¹⁴ Yugu' didza' ni ruzuja' quiu' lu guich, zal-la' runa' löz duyutea' li'.

¹⁵ Chqui' huadzeyda', ruzuja' quiu' didza' ni quië gnöznu' nac ral-la' gunu' laugac bunách nacuá' lidxë' Dios, nup nacgac bunách queë' Dios ban, len nacquë' tsutsu, ta'guíxjö'ë le nac gdutë li. Nacquë' ca yugu' yzxön len le nunída'gac zö'ö, nacgac tsutsu, len ta'zön yu'u.

¹⁶ Le nactë, zxöntër nac le bgachi' qui le rej ládxi'ru'-në' Dios, ca na' nayúy lu guich, rna:

Dios buluí' lahuë', guquë' bunách.

Guc bë' naquë' tsahui' le gzóalenë' Lë' Dios Bö' La'y.

Gulalé'inë' Lë' gbaz la'y queë' Dios.

Guc lban queë' laugac bunách gza'a.

Gulayejlë' Lë' bunách yödzyú.

Dios buchisë' Lë' xtsa' ga náctërë' blau.

4

Nup luhuóa ládxi'gac ca nac le réjlë'ru' Cristo

¹ Yalj lulu rguíxjö'ë Dios Bö' La'y, rnë': "Dza tsajséyëtëgac, la'dá'baga' Cristo la'gac bunách." Luhuóa ládxi'quë' ca nac le réjlë'ru' Cristo. Luzë nagquë' xtídza'gac bunách nacua'len lequë' bö' rzi' yë', ati luzë nagquë' yugu' zxba quegac bö' xöhui'.

² Luzë nagquë' xtídza'gac bunách tu'luí'z tsahui' cuingac len tui' didza' le cunác, chnazíd ládxi'dau'gac, cui uxós lequë'.

³ Cni nac, tu'zaguë'ë xnözgac nup të'ni lutság na'gac, len ta'ná bé'inë' bunách cui lagu le nagu'ë Dios quië uzi'ru' xbey, lë na' huac lagu nup ta'yejlë' Dios, nup na' chnúnbë'gac le nac gdutë li, len të' Dios: "Xclenu'", cati' tahuë' lei.

⁴ Dxi'a nac yúgu'të le benë' Dios, len cutu bi ral-la' uzoaru' tslal' chqui' ráguru' lei, rëru'-në' Dios: Xclenu'.

⁵ Rusëdi rë'u xtídzë'ë Dios, Lë' unë' dxi'a yúgu'të le ral-la' gáguru' chqui' ulídzru'-në' Dios gnábiru'-në' gun la'yë' lë na' gáguru'.

Ca rurujë' dxi'a huen dxin queë' Jesucristo

⁶ Chqui' usëdcnu' böchi' lza'ru' yugu' didza' ni, uruju' dxi'a, gacu' huen dxin queë' Jesucristo, len gac bë' nazëdu' dxi'a ca nac didza' qui le réjlë'ru' Cristo len ca nac zxba dxi'a run chí'u.

⁷ Gru'n yugu' didza' rdaz qui yödzyú ca nac didza' tui'nu ndau' gul. Bentecz le run ga gacu' tsutsu quië gunu' ca rë'nnë' Dios.

⁸ Lati'z uzi'u xbey gunu' le gun ga gacr nal ni'a na'u, san gdu uzi'u xbey gunu' ca rë'nnë' Dios. Cati' runru' cni, lë ni run ga runru' löz soaru' gbanru' yödzyú ni, lenca' soaru' gbanru' dza zi'a za'c, töd uza'ru' yödzyú ni.

⁹ Didza' gdutë li lë ni, len le nac lsaca' la'zi' lu na'gac yúgu'të bunách.

¹⁰ Qui lë ni na', szxöni rusaca' zi' cuinru' runru' dxin, le runru' löz Dios ban. Cristo gutië' quië uslé' yúgu'të bunách. Ruslé' nup na' ta'yejlë' Lë'.

¹¹ Gna be'i len bsëdi bunách lun yugu' lë ni.

¹² Nutu nu ral-la' uzóa li' tslal' le nacu' bi'i ra'bán, san ral-la' gunu' le uluí'i nup ta'yejlë' Dios ral-la' lun ca runu' li'. Cni uluí'inu' lequë':

len didza' ru'u,

len le runu',

ca nadxi'inu' lza'u,

ca ru'u latj zóalenë' li' Dios Bö' La'y,
ca runu' ca rnau',
ca nacu' gdu dxi'a.

¹³ Tsal za'a gdxina' quiu', bē'tecz ladxu'u ulabu' guich la'y laugac bunách nacuá' ga ni' zu'. Bchiz icj nagquë' lë ni, len bsëdi lequë'.

¹⁴ Cutu udödu' ca'z le buzá' ladxë'ë quiu' Dios, lë na' bennë' quiu' ca na' gulaná quiu' nup ni' glui' didza' uláz queë' Dios, cati' ni' gulaxóa na'quë' li' len gululidzë' Dios bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo.

¹⁵ Bentez yugu' lë ni. Bē'tecz ladxu'u gunu' cni, quië la'le'i yúgu'të bunách ca na' zeaj rdél-li'nu' le naqui queë' Cristo.

¹⁶ Ben chi'i cuinu' len ben chi'i zxba rusédiru'. Bentez yugu' lë ni, ati' chqui' runu' cni, uláu' li' len lulá ca' nup la'yöni li'.

5

Ca ral-la' gunbi' Timoteo quegac bunách queë' Cristo

¹ Cutu uzeycnu'-në' ba nadx bönni' gul, san bchiz icj nagquë' didza', tsca nacquë' xuzczu'. Bchiz icj nagcbi' bi'i bönni' ra'bán didza', tsca nacchi' bi'i böchi'czu'.

² Bchiz icj nagcnu ndau' gul didza', tsca naccnu xna'czu'. Bchiz icj nagcbi' bi'i ngul ra'bán didza', tsca naccbi' bi'i zanczu', ca na' rajlóz le nac gdu dxi'a.

³ Ben ba la'n yugu' ngul uzëb, naccnu gdu uzëb.

⁴ Chqui' zoanu ngul uzëb nacua'bi' bi'i queënu o zxi'n xsoanu, ral-la' la'zëdbi' lunbi' ca rë'nnë' Dios, láclenbi' zi'al bunách nacuá' lidxcbi', len lubi'ibi' quequë' xuz xna'cbi'. Lë ni nac dxi'a len le rdzag ladxë'ë Dios.

⁵ Na'a, ngul na' nacnu gdu uzëb, len naga'nnu tuznu, runnu löz Dios ati' rël len tē dza rnábtecznu lahuë' Dios len rulidznu Lë' ni'a quegac bunách queë',

⁶ san ngul uzëb na' runnu ca nac le rzë ládi'nu nacnu ca ngul chnatnu cati' ni zoanu nabannu.

⁷ Lëzca' cni, gna be'i bunách nacuá' ga ni' zu', quië lun ca rajlóz yugu' lë ni, quië lac bunách nutu nu gac bi gnë quegac.

⁸ Chqui' zoa nu bönni' curugahuë' yugu' di'a dza queë', len le nacr blau, chqui' curugahuë' bunách nacuá' lidxë', chgdá'baguë'ë le réjlë'ru' Cristo bönni' na' len nacrë' xöhu'i' ca nu curejlë' Dios.

⁹ Huac gbabnu nup gáclenli' tuznu ngul uzëb na' chyu'urnu ca tsonnlalj iz, len chqui' cutu buca'nnu-në' bönni' queënu quië sóalennu-në' yetúë' bönni'.

¹⁰ Run bayúdx soa nu gun lna' lau queënu ca nacgac le dxi'a runnu. Gáclenli'-nu chqui' buscul-lnu-bi' yugu' bi'idau', len chqui' rui'nu ga la'cuá' bóchi'ru' za'quë' yödz yubl ta'dxinë' lidxnu, len chqui' rui'nu le li'j lagu bunách queë' Dios, len chqui' ráclennu nup ta'zaca' ta'gu'i', len chqui' rúnatecznu yúgu'të le nac dxi'a.

¹¹ Yugu' ngul uzëb cutu yui'cnu tsonnlalj iz, cutu gbacnu nup gáclenli', le lunnu ca ta'zéz ládi'cnu, la'dá'baga'nu Cristo, len lë'ninu lutság na'cnu leyúbl.

¹² Cni gac, la'bága'nu dul-la' le tu'zoanu tsla'l le gulayéjlë'nu Cristo zi'al.

¹³ Lëzca' lacnu ngul zxhuëd len ngul ta'dáz ca', len clëgz lacnu zxhuëd, san lëzca' lacnu ngul unë qui lzë'i len tsjítša'cnu ga yubl, len la'nanu le cunác.

14 Qui lë ni na', rë'nda' lutság na'cnu leyúbl ngul uzéb ni yu'ucnu iz cuidi', len luscúl-lnu-bi' yugu' bi'idau', len la'ná bé'ínu bi'i nacua'bi' yu'u qui queécnu, cui lui'nu latj bi gnë queëru' nu rdá'baga' rë'u, rë'u na' réjlë'ru' Cristo.

15 Cni ral-la' gac, le chglubíga'nu la'cnu, ati' tunnu ca rë'ni Satanás tu xöhui'.

16 Chqui' nütí'téz bönni' o ngul nu rejlé' Cristo, nacua'nu ngul uzéb lidxgac nup na', ral-la' laclen lecnu, cui lusaca' zi' bunách queë' Cristo. Cni gac, bunách queë' Cristo na' gac laclen ngul naccnu gdu uzéb.

17 Benr ba la'n bönni' gul tun chi'ë bunách queë' Cristo, bönni' na' ta'ná bé'ë dxi'a, len bentër ca' ba la'n bönni' gul na' tunë' dxin, tunë' lban len tu'sédnë' bunách.

18 Nayúj lu guich la'y le rna: "Cutu cu'u du rú'aba' bëdx na' rulibba' zxoá' xtil." Rna ca': "Naquë' lsaca' si'ë lazzjé' bönni' huen dxin."

19 Cutu si' lu na'u didza' rui' nu ruquí bönni' gul run chi'ë bunách queë' Cristo, chqui' cutu nacua' chop tsonn nup tun lna' lau qui le benë'.

20 Nup tuntecz dul-la', bsidx lequë' laugac yúgu'të bunách queë' Cristo quië ladxi Dios yezica' bunách ni'.

21 Ni'a queë' Xanru' Dios len ni'a queë' Xanru' Jesucristo, len ni'a quequë' gbaz la'y rë queë', rna bé'ida' li' gunu' ca ta'ná didza' ni. Tuz ca ral-la' cuequi xbeynu' yúgu'të bunách, cugunu' ba la'n tuzë' bönni'.

22 Nutu nu bönni' gxoa'të na'u, cugunu' ga gaquë' huen dxin queë' Cristo, cui gbagu'u le runë' chqui' gunë' dul-la' bönni' na'.

23 Cutur gui'ju' nisz. Le ré'itecznu' ral-la' gui'ju' láti'dau' xisi uva quië soa dxi'a lë'u.

24 Yugu' dul-la' quegac la'gac bunách la'lá' lahui zi'al cati' zi'a la'dxinë' ga cuequi xbeynë' lequë' Dios, ati' tód ni' la'lá' lahui dul-la' quegac yezica' bunách.

25 Lëzca' cni, la'lá' lahui dxin dxi'a nungac bunách, ati' chqui' cunala'gac lahui, nutu nu gac ucachi' tsaz dxin na' nunquë'.

6

1 Ral-la' luntsquë' ba la'n xanquë' yúgu'të bönni' nadá'ugac, cui gac nu gnë zi' qui lë' Dios len qui zxba queë'.

2 Nup ni' nacué' xangac ta'yejlë'ë Cristo, cutu ral-la' lucá'n ca'z lequë' le nacquë' böchi'quë'. Ral-la' lunrë' dxi'a xchinquë' le ta'yejlë'ë Cristo bönni' ni' tu'zi'ë xbey dxin dxi'a na', le nadxi'inë' lequë' Lëczë'. Ca nac lë ni, bsëdi bunách nacua' ni', len bchiz icj nagquë'.

Le rej ládxi'ru'-në' Dios le ruzi'ru' xbey

3 Chqui' zoa nu bönni' rusëdnë' zxba yubl, len cutu rusëdnë' yugu' didza' dxi'a queë' Xanru' Jesucristo, ca nac zxba na' rusëdi rë'u ca ral-la' gunru' ca rë'nnë' Dios,

4 bönni' ni run ba xön cuinë' len cutu bi nöznë'. Didza' cunác dxi'a rzë ladxë'ë ca nacgac didza' baníg len didza' bizxj, le tun ga tu'zxe'i lza'gac len ta'dil-len lza'gac didza' bunách. Lëzca' tun didza' cni ga ta'në' zi' qui lza'gac bunách, len ta'zá' ládxi'gac qui lza'gac le cunác.

5 Lëzca' cni tun ga ta'dil-ltecz didza' bunách cuta'yejni'i, nup cuta'zi' lu na'gac le nac gdutë li. Táquinë' huac la'zi'ë dumí zian chqui' lunë' tsazxón nup ta'yj ládxi'gac Dios. Bcuit ga nacua' bunách cni.

⁶ Zxön nac le ruzi'ru' xbey cati' len yöl-la' rböz zxön ladxi' rej ládxi'ru'-në' Dios.

⁷ Cutu bi nua'ru' cati' bdxinru' yödzyú, len lëzca' cni, cutu bi ua'ru' cati' uza'ru' yödzyú ni.

⁸ Qui lë ni na', chqui' dë queëru' le gáguru' len le gácuru', ral-la' udzjiru'.

⁹ Bönni' tē'nnë' gata' quequë' yöl-la' tsahui', gac quequë' le si' bë' lequë' le xöhui', ati' la'yu'ë lu yal-lj qui tu' xöhui', ati' lu yöl-la' cunözi quequë' zian le la'zë ládxi'quë', le lun ditj lequë'. Yugu' lë ni lusnít lequë' len lun ga la'nitië' tsaz.

¹⁰ Le ta'zë ládxi'gac dumí bunách, run ga tun yúgu'të le cunác. La'quë' bönni', le ta'zë ládxi'quë' lei, guluca'në' le gulayejlë'ë Cristo, len chrac quequë' zian le tu'saca' zi' lequë'.

Nu run dxin queë' Cristo nac ca bönni' rijë' gdil-l

¹¹ Na'a, bönni' queë' Dios, bcuit ga rac le cni. Bë'tecz ladxu'u gunu' le nac tsahui' len le rē'nnë' Dios. Gyëjlë'teczë' Cristo, len bdxii' yugu' lza'u. Bë' ladxu'u gacu' zxön ladxi' len nöxj ladxi'.

¹² Ca runë' bönni' gdu ladxë' rijë' gdil-l, ben dxin qui le réjlë'ru' Cristo, len beni quiu' yöl-la' na'bán gdu. Quië gac cni bulidzë' li' Dios. Dxi'a gac le gnau' yalj lulu ca réjlë'u Cristo, lë na' gnau' laugac zian nup tun lna' lau qui didza' bë'u.

¹³⁻¹⁴ Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu na' nabánigac yúgu'të le nacua', lenca' ni'a queë' Jesucristo, Nu ben lna' lau qui le nac dxi'a le gnë' yalj lulu lahuë' Poncio Pilato, rna bé'ida' li' gun chi'u yugu' lë na' gna bé'inë' rë'u Cristo. Ral-la' gacu' gdu dxi'a len cutu bi gunu' le güi' latj nu bi gnë' quiu', ga gdxintë dza ni' ulu' lahuë' Xanru' Jesucristo.

¹⁵ Cati' gdxin dza na' huödë' Jesús, Dios ulu'ë lahui Lë'. Dios naquë' la'y. Tuzë' Lë' dë lu në'ë yöl-la' uná bë', len rna bé'inë' yúgu'të nup ta'ná bë', len naquë' ca' Xangac yúgu'të nup nacgac xan.

¹⁶ Tuzë' Lë' zóateczë', ati' zoë' lu yení' ga cutu gac nu gdxin racz qui. Gatga nu ble'i Lë' len cutu gac nu gle'i Lë'. Queë' Lë' gactecz le run Lë' ba la'n len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

¹⁷ Gna be'i bönni' dë quequë' yöl-la' tsahui' dza ni zoaru' na'a, cui lun ba zxön cuinquë', len cui luzxöni ládxi'quë' yöl-la' tsahui' na' cunác löz. Ral-la' lunë' löz Dios ban, Nu runntsca queëru' yúgu'të le ruzi'ru' xbey.

¹⁸ Gna be'i lequë' lunë' le nac dxi'a, quië la'yantsca dxin dxi'a tunë', lë na' nac tu yöl-la' tsahui' gdu. Ral-la' bi lunödzejë' quegac bunách yechi', len lui' ládxi'quë' leygac.

¹⁹ Chqui' lunë' cni, lutubë' yöl-la' tsahui' na' nac gdu, le luzi'ë xbey dza zi'a za', len la'dél-li'në' yöl-la' na'bán gdu.

Le glu'ë Pablo lu na'bi' bi'i Timoteo

²⁰ Böcha'adau' Timoteo, ben chi'i le nadód lu na'u, len bcuit ga nacua' nup tui' didza' ca'z len yugu' didza' cuzaca', len yugu' didza' bizxj, yugu' didza' na' tui' nup ta'náz tac sxöni, ati' nazí' yé'igac ca nac lë na' tun.

²¹ La'gac bunách gulazi' lu na'gac yugu' didza' cni, ati' gulachixi gulanigui ca nac le réjlë'ru' Cristo.

Rnaba' lahuë' Dios uzá' ladxë' quiu' le nacgac dxi'a queë'. Ca' gac.

DIDZA BURÓP BSÖLËË PABLO QUEËBI BI TIMOTEO

Pablo rugapë' Dios bi'i Timoteo

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz nasölë'ë Cristo. Cni naca' le rë'nnë' gaca' cni Dios, quië cni utság le gzxí' lu në'ë, gunnë' queëru' yöl-la' na'bán gdu, le ruzá' ladxë'ë queëru' Jesucristo.

² Rugapa' Dios li', bócha'adau' Timoteo, nacu' ca zxi'ncza' le réjlë'ru' Cristo, ati' nadxi'ida' li'. Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios lenca' lahuë' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxë'ë quiu' len huechi' ladxë'ë li', len gunë' ga soa dxi' icj ládxi'da'u.

Timoteo ral-la' gunbi' lna' lau queë' Jesucristo

³ Xclenu', rëpa'-në' Dios ca nac quiu' cati' rulidza'-në' Dios. Cutu rzoa dxia' rnaba' ni'a quiu' rël len tè dza lahuë' Dios, Nu na' runa' xchinë' gdu ladxa'a ca na' glunë' xuz xtau'hua'.

⁴ Cati' rajneyda' ca na' grödxu', rzë ladxa'a ulé'ida' li', quië gac udzija'da' gdu ladxa'a.

⁵ Rëpa'-në' Dios: Xclenu', le bdxin quia' le run ga rajneyda' ca réjlë'u Cristo gdu ladxu'u. Lëzca' cni, zi'al ca li' gulayéjlë'nu Lë' xna'u gul Loida len xna'u Eunice, ati' runa' löz, lëzca' cni réjlë'u Lë' na'a.

⁶ Le nac cni, rusá'a ladxu'u uspanu' le bennë' quiu' Dios, lë na' bdxin quiu' cati' ni' bxoá na'a li' len bulidza'-në' Dios.

⁷ Bô' bennë' queëru' Dios cutu nac bö' gun ga gádxiru', san bennë' queëru' Bô' run ga naqui queëru' yöl-la' huac len run ga nadxi'iru' lza'ru' len run ca' ga rna be'i cuíru'.

⁸ Qui lë ni na', cutu utui'nu' gunu' lna' lau queë' Xanru', len cutu utui'nu' ca rac quia' neda' ni, nadzuna' lidx guia le runa' xchinë', san ben tsazxón nup ta'zaca' ta'guí' le tun lban qui didza' dxi'a. Dios gunnë' quiu' yöl-la' huac gunu' cni.

⁹ Dioscz buslé' rë'u len bulidzë' rë'u quië gacru' gdu dxi'a. Cutu bulidzë' rë'u le zoa le dxi'a benru' san bulidzë' rë'u le gu'ncznë' Lë', len le ruzá' ladxë'ë cni queëru'. Dza ni'të buzóë' cni queëru' zí'atël ca guta' yödzyly ni, le náquiru' queë' Jesucristo.

¹⁰ Na'a, chbulu' lahui le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, le bulu' lahuë' Jesucristo Nu ruslá rë'u. Bugië' yöl-la' gut len bulu'ë lahui yöl-la' na'bán gdu na', le cutu ca' nit. Cni nac ca rna didza' dxi'a.

¹¹ Cristo buzóë' neda' quië guna' lban qui didza' dxi'a na', len quië gaca' gbaz queë' quië usédgacda' bunách gza'a.

¹² Qui lë ni na' rzaca' rgui'a ca' yugu' le rac quia' ni, san cutu rutui'da', le núnbë'a Nu na' réjlë'a. Runa' löz Lë', napë' yöl-la' huac gun chi'ë le budóda' lu në'ë ga gdxintë dza ni' huödë'.

¹³ Didza' dxi'a na' byönnu' bena' lban qui ral-la' gac quiu' tu le rulu' ca ral-la' usëdnu' bunách ca réjlë'ru' Jesucristo len ca nadxi'iru' Lë'.

¹⁴ Ben chi'i le nac dxi'a na' nadód lu na'u, gunu' cni len yöl-la' huac queë' Dios Bô' La'y, Nu zoalen rë'u.

¹⁵ Chnözcnu' ca na' gulubíj ládxi'quë' neda' yúgu'të bönni' ta'yejlë'ë Cristo nacu'ë luyú Asia. Nútsa'quë' ladjquë' Figelo len Hermógenes.

16-17 Rnaba' lahuë' Xanru' Dios huechi' ladxë'ë bunách nacuá' lidxë' Onesíforo, le butipë' ladxa'a zian lzu bönni' ni. Cati' bdxinë' Roma, gdu ladxë'ë buguiljë' neda', ati' budzölnë' neda'. Cutu butui'në' ni'a quia' neda' le nadzuna' lidx guia ni, nága'a du guia.

18 Rnaba' lahuë' Xanru' huechi' ladxë'ë lë' dza ni' gdxinë' lahuë' Dios. Chnózcnu' ca na' güclenë' rë'u bönni' ni, cati' ni' gzoaru' Éfeso.

2

Ral-la' gacbi' Timoteo ca bönni' gdu ladxë'ë rijë' gdil-l

1 Na'a, zxi'na'dau', btip ladxu'u ca nac le ruzá' ladxë'ë quiu' Jesucristo.

2 Didza' byönnu' bë'a laugac zian nup tun lna' lau qui, didza' ni bdöd lu na'quë' bönni' tunë' ca ta'në', bönni' gac lusëdnë' ca' yela'gac bunách.

3 Ral-la' gua' glenu' le lusaca' li' zi' ca na' rua' rlen nu nac bönni' queë' Jesucristo gdu ladxë'ë rijë' gdil-l.

4 Nu bönni' rijë' gdil-l, cutu ca' gütsë'ë yugu' le tun bunách yödzlyú ni, quië gdzag ladxë'ë lë' bönni' na' nuzóë' lë' gaquë' bönni' queë' rijë' gdil-l.

5 Lëzca' cni, nu nutsa' lu huitj, cutu bi gdcl-li' chqui' cutu run ca ral-la' gun.

6 Bönni' guz gu'n runë' dxin, zi'al lë' uzi'ë' xbey lë' na' razë'.

7 Busá' ladxu'u lë' ni rëpa' li', ati' Xanru'cz gunë' ga tséjni'nu' yúgu'të.

8 Yajnéy ca guc queë' Jesucristo. Guljë', guquë' zxi'n xsoë' David, len gdöd gutië', bubané' lu yö-la' gut. Cni rna didza' dxi'a runa' lban qui.

9 Le runa' lban qui didza' dxi'a, rzaca' rguia' le rac quia', ga rdxintë nága'a lidx guia ni, ca rac queë' bönni' huia'dö', san cutu ca' nága'të xtidxë'ë Dios.

10 Qui lë' ni na' rua' rlena' yúgu'të lë' ni le nadxi'ida' nup gröë' Dios, quië lulë' ca' lequë'. Jesucristocz runë' ga lulá bunách na' quië la'cuá' lu yení' gdu queë'.

11 Catëz nac lë' ni rna:

Chqui' nátlenru' Lë',

Sóalenru'-në' ca' gbanru'.

12 Chqui' gua' glenru' le saca' qui'ru',

Gna bé'lenru' ca' Lë'.

Chqui' rdá'baga'ru' Lë',

Lë' tá'baguë'ë ca' rë'u.

13 Zal-la' cutu runru' ca rnaru',

Lë' rúnteczë' ca rnë'.

Lë' cutu gac tá'baguë'ë le naquë'.

Bönni' huen dxin queë' Cristo rurujë' dxi'a

14 Bsa' ládxi'gac nup nacuá' ga ni' zu' ca nac lë' ni, ati' ni'a queë' Xanru' Dios gna be'i lequë' cui la'dil-l didzë'ë ca nacgac didza' cuzaca'gac. Yugu' didza' cni tun ga la'nít nup tá'yöni leygac.

15 Bë'tecz ladxu'u uruju' dxi'a lahuë' Dios quië gacu' ca bönni' huen dxin cutu rutui'në' ca nac dxin nunë'. Dxi'adau' ral-la' ugunu' dxin didza' gdu'të li.

16 Na'a, bcuit ga nacuá' nup tui' didza' cuzaca' len didza' ca'z, le tun didza' cni ga lunrë' le curë'nnë' Dios.

17 La'zë' didza' tu'ë ca rrxön huë' nudzu' le rdudu' rla. Nútsa'quë' ladj nup tui' didza' cni Himeneo len Fileto.

¹⁸ Gropë' ni gulachixi gulanignë' ca nac le nac gdutë li, le ta'në' chgdöd dza ral-la' lubán nup chnatgac, len gulabequë' bröli la'gac bunách ga rdxintë cutur ta'yejlë' Cristo.

¹⁹ Le benë' tsutsu Dios zoatecz, len dë tu le rac bë', le rna: "Nunbë'ë Dios nup náquigac queë'." Rna ca': "Gul-cuít ga dë le cunác, yúgu'tëli' lbi'ili' náquili' queë' Cristo."

²⁰ Tu lu yu'u zxön yu'ugac le náquini, clëgz oro len plata, san lëzca' le náquini yag len yu. La'gac tu'gún leygac dxin bunách ga lna', atí' yela'gac tu'gún leygac dxin bunách ga cunác lna'.

²¹ Quië gacru' ca nac lë na' tu'gún dxin bunách ga lna', len quië gac gunru' le nac dxi'a len gacru' lsaca' ugunë' rë'u dxin Xanru', ral-la' gcuítu' ga rac le cunác. Chqui' gunru' cni, gacru' lsaca' gunru' yúgu'të dxin dxi'a.

²² Gru'n le tun ga nu së ladxi' le cunác ca rac quequë' bönni' ra'bandau'. Bë' ladxu'u gacu' tsahui'. Ben le run ga réjlë'u Cristo len le run ga nadxi'icnu' lza'u, len le run ga rbözu' dxí'adau'. Ca nacgac lë ni, ben tsaxón nup tu'lídZ Xanru', nac gdu dxi'a icj ládi'dau'gac.

²³ Na'a, gru'n yugu' dídz'a' ca'z len dídz'a' cuzaca', le nözcznu' tun ga ta'díl-l dídz'a' bunách.

²⁴ Bönni' huen dxin queë' Xanru' cutu ral-la' tíl-lenë' bunách dídz'a', san ral-la' gaguë' nöxj ladxi' laugac yúgu'të bunách. Ral-la' gac usëdnë' bunách, len gaguë' ca' zxön ladxi'.

²⁵ Lu yöl-la' nöxj ladxi' ral-la' uzéjní'në' nup ta'dá'baga' le runë' lban qui. Chqui' gunë' cni, nazx ca' gu'ë lequë' latj Dios lubí' ládi'quë' quië lumbë'ë le nac gdutë li.

²⁶ Cni lulë' lu yal-lj qui tu' xöhu' ga nadzunquë', atí' luhuöaquë' tsahui' quië lunë' ca rë'nnë' Dios.

3

Ca lac bunách dza tsajséytëgac

¹ Lëzca' ral-la' gnözn'u' lë ni: Dza tsajséytëgac lac dza la'zaca' la'guí'i bunách.

² Yugu' dza ni la'cu'ë bönni' lacquë' cni:

La'dxi'i la' cuíngaczë' len luhuí'dí'në'.

Lun ba zxön cuinquë' len luluí' cuinquë' blau.

La'në' zi'ë qui le nac la'y.

La'dá'baguë'ë xuz xna'quë'.

Lacquë' curdzág ladxi'.

Cutu lunë' ca rë'nnë' Dios.

³ Cutu la'dxi'inë' ca ral-la' lunë'.

Lacquë' zidzj ladxi'.

La'në' qui lza'quë'.

Cutu la'ná be'i cuinquë'.

Lacquë' bönni' dza'a.

Cutu la'lé'inë' dxi'a le nac dxi'a.

⁴ Lacquë' udód lzë'i len cutu la'dzaguë' dxi'a.

Luluí' cuinquë' ca bönni' nayépsëtëquë'.

La'dxi'inë' le la'dzágz ládi'quë' len clëg Dios.

⁵ Luluí' cuinquë' ca bönni' núnbë'quë' Dios, san la'dá'baguë'ë le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. Bcuit ga nacua' bunách cni.

6 Lëzca' cni, lu yöl-la' banís quequë' la'yazië' gap nac lu yu'u len la'zì' yé'inë' yugu' ngul cunözi quië la'zì' lu na'cnu le lu'sëdnë'. La'bága'nu dul-la' zian ngul na', len lui' ládxi'cnu yugu' le la'zëz ládxi'cnu le cuzaca'.

7 La'yónitecznu ngul ni didza' lun lban qui bunách, san cutu ca' la'dél-li'nu la'yéjni'nu le nac gdutë li.

8 Ca na' glaquë' Janes len Jambres, bönni' ni' guladá'baguë'ë Moisés, lëzca' cni lacquë' bönni' ni, la'dá'baguë'ë le nac gdutë li. Lacquë' chul nit len la'chíxinë' ca nac le réjlë'ru' Cristo.

9 Cutu la'dél-li'rnë', san gac bë' nacquë' cunözi laugac yúgu'të bunách, gac quequë' ca na' guc quequë' Janes len Jambres na'.

Le rguë Pablo lu na'bi' bi'i Timoteo

10 Nözcnu' ca nac le rusëdda' bunách len ca runa'. Nöznu' ca' le rui' ladxa'a guna' len ca réjlë'a Cristo, len ca naca' nöxj ladxi', len ca nadxi'ida' lza'a, len ca rböza' zxön ladxi'.

11 Nöznu' ca' yugu' le gulabía ládxi'gac neda' bunách, len yugu' le gzxaca' gdi'a, le glac quia' lu yödZ Antioquia len lu yödZ Iconio, len lu yödZ Listra. Yugu' le gulabía ládxi'gac neda' bunách ni' bia' blena', ati' Xanru' Jesús buslé' neda' lu yúgu'të lë na'.

12 Yúgu'të nup të'ni lac gdu dxi'a le náquigac queë' Jesucristo, lëzca' la'zaca' la'gui'ë yugu' le la'bía ládxi'gac lequë' bunách.

13 Na'a, lacrë' xöhui' bönni' tua'dö' len bönni' ta'zì' yë'ë. La'zì' yé'inë' bunách, ati' la'zì' ye'i' ca' lequë' bunách.

14 Na'a, ben chi'i yugu' le gzëdu' len le gzxi' lu na'u, le núnbë'czu' nup gulusëdi li'.

15 Ga gdel-la' nacu' bi'idau' núnbë'u le nayujgac lu guich la'y, le huac luzéjni'tsqui li' quië uláu' le réjlë'u Jesucristo.

16 Yúgu'të le nayúj lu guich la'y bchizië' Dios icj ládxi'dau'gac bunách queë', nup na' guluzúj lu guich didza' na' bë'ë Dios. Lë na' nayúj lu guich nactsca lsaca' usëdi rë'u, len ubíj ga lna' le runru', len ugú'u rë'u tu nöz, len usëdi rë'u quië gacru' tsahui'.

17 Cni run, quië gac sina' nu nac queë' Dios, len gactsca gun yúgu'të le nac dxi'a.

4

1-2 Ni'a queë' Xanru' Dios, lenca' ni'a queë' Xanru' Jesucristo, rna bé'ida' li' gunu' lban qui xtidzë'ë Xanru'. Lëczë' cuequi xbeynë' nup ni nabangac len nup chnatgac, dza ni' huödë' duná bë'ë. Bë' ladxu'u gunu' lë ni chqui' rac dxi'a quiu' o curác dxi'a. Lu yöl-la' zxön ladxi', bubíj ga lna' le tun bunách, len bsa' ládxi'quë' len bchiz icj nagquë' ca nac lë na' rusédiru'.

3 Cni ral-la' gunu' le gdxin dza cati' cutu luzé nagquë' zxba dxi'a, san lë'nnë' la'yönnë' le ta'dániznë'. Ca ta'zëz ládxi'quë' lutubë' quequë' nup lusëdi lequë'.

4 Luca'në' le nac gdutë li, len la'zì' lu na'quë' yugu' didza' rdaz.

5 Na'a, ral-la' gacu' zxön ladxi' ca nac yúgu'të le runu'. Bia' blen le lusaca' li' zì'. Ben lban qui didza' dxi'a. Gdu ladxu'u ben dxin le budödë' lu na'u Cristo gunu'.

6 Ca nac quia' neda', nudód cuina' lu në'ë Dios ati' chzoa ludöddë' neda' le runa' xchinë', ati' dza uzá'a yödZlyú ni chzoa gdxin.

⁷ Ca runë' bönni' gdu ladxë'ë rijë' gdil-l, lëzca' cni bena' neda' dxin, len chbudx bena' le budödë' lu na'a Cristo guna', le bena' gdu ca rajlóz le réjje'ru' Cristo.

⁸ Yetú ca', nac löz quia' gdél-li'da' le ral-la' la'zí' nup nacgac tsahui', le gunnë' quia' Xanru' dza ni', ati' tsahui' nac ca rbequi xbeynë' rë'u. Clëgz quia' neda' gunnë' lei, san lëzca' gunnë' lei quegac yúgu'të nup ta'dxi'i Lë', len gdu ládi'quë' ta'bözë' dza huödë'.

Le buzujë' lu guich Pablo gunbi' Timoteo

⁹ Bë' ladxu'u guidteo' ga ni zoa'

¹⁰ le bubíj ladxë'ë neda' Demas, le naxi'inë' le ruzi'ë xbey yödzlyú ni, ati' gyijë' yödz Tesalónica. Crescente gyijë' luyú Galacia, ati' bi'i Tito gyeajbi' luyú Dalmacia, le cni ben bayúdx lunë'.

¹¹ Tuzë' Lucas zóalenë' neda'. Bchë'-bi' bi'i Marcos guídlenbi' li' tsaxxón, le naxbi' gúnlenbi' neda' tsaxxón xchinë' Cristo.

¹² Bsöla'a-bi' bi'i Tíquico lu yödz Éfeso.

¹³ Cati' guidu', bia' quia' lari' guitsa' na' buca'na' lu yödz Troas lu yu'u lidxë' Carpo, len bia' ca' quia' yugu' guich, len le nacr blau, bia' quia' guich náquicni guid.

¹⁴ Alejandro, bönni' bëdx guia, zian le bi'ë dö' quia'. Lëczë' Xanru' ubi'ë queë' ca nacgac le benë' quia' bönni' ni.

¹⁵ Ben chi'i cuinu' queë' bönni' ni, le rdá'baga'tsquë' didza' runru' lban qui.

¹⁶ Cati' zi'al lzu bdxina' lauquë' bönni' yúlahui', nutu nu guclen neda', san gulubíj ládi'gac neda' yúgu'të bunách. Cutu rë'nda' uzí' lë' lequë' Dios.

¹⁷ Gzóalenë' neda' Xanru', len butipë' ladxa'a quië udx guna' lban qui xtidzë'ë quië la'yöni yúgu'të bunách gza'a. Cni guc, buslé' neda' Xanru'. Guc quia' tsca bulá' lu rú'aba' bëdx guixi'.

¹⁸ Lëczë' Xanru' uslé' neda' lu yúgu'të le curác dxi'a, len gun chi'ë neda' ga gdxintea' ga rna bë'ë Lë' ni' yehua' yubá. Gactecz queë' yöl-la' ba yúgu'të dza zi'a za'c. Ca' gac.

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo

¹⁹ Bgap Dios Priscila len Aquilo, lenca' bunách nacuá' lidxë' Onesíforo.

²⁰ Buga'në' Erasto lu yödz Corinto, ati' buca'na'-në' Trófimo luyú Mileto le ré'inë'.

²¹ Bë' ladxu'u guidu' ga zoa' zi'al cati' gdxin beo' ziaq. Tu'gapë' Dios li' Eubulo len Pudente len Lino, len Claudia, len yúgu'të böchi' lza'ru' ni.

²² Rnaba' lahuë' Xanru' Jesucristo sóalenë' li'. Gaclen li' le ruzá' ladxë'ë quiu' Dios. Ca' gac.

DIDZA ▯ BSÖLĚ ▯ Ě PABLO QUEĚBI ▯ BI ▯ I TITO

Pablo rugapĚ' Dios bi'ĭ Tito

¹ Neda', Pablo, naca' huen dxin queĚ' Dios len gbaz nasölĚ'Ě Jesucristo. BsölĚ'Ě neda' quiĚ guna' ga la'yějlĚ' Cristo bunách chgröczĚ' Dios, quiĚ luúnbĚ' le nac gduťĚ li ca ral-la' gun nu nunbĚ' Dios.

² Cni naca' le runa' löz uzi'a xbey yöl-la' na'bán gdu le gzxi' lu nĚ'Ě Dios gunnĚ' queĚru' dza ni'tĚ, cati' zi'a gzu lau rata' yúgu'tĚ le dĚ, ati' runczĚ' LĚ' le rzi' lu nĚ'Ě gunĚ'.

³ Cati' bdxin dza qui, Dios bulu'Ě lahui xtidzĚ'Ě, le glu'Ě lu na'a guna' lban qui. Cni gna bé'inĚ' neda' Dios, Nu buslá rĚ'u.

⁴ Rugapa' Dios li', bócha'adau' Tito, nacu' gdu zxi'ncza' le nac tuz ca réjlĚ'ru' Cristo. Rnaba' lahuĚ' Dios Xuz len lahuĚ' Xanru' Jesucristo Nu buslá rĚ'u, uzá' ladxĚ'Ě quiu' len huechi' ladxĚ'Ě li', len gunĚ' ga soa dxi icj ládxi'da'u.

Dxin queĚ' Cristo runbi' bi'ĭ Tito luyú Creta

⁵ Qui lĚ ni na' buca'na' li' luyú Creta, quiĚ gsa'u le ryadzj quegac bunách queĚ' Cristo nacua' ni', quiĚ lacquĚ' gdu bunách queĚ' Cristo, len quiĚ ucú'u-quĚ' yúgu'tĚ yödz bönni' gul lun chi'Ě bunách queĚ' Cristo nacua' tu tu yödz ni', ca na' chgna bé'ida' li' gunu'.

⁶ Bönni' gul na' run chi'Ě bunách queĚ' Cristo ral-la' gaquĚ' bönni' nutu nu bi gac gnĚ queĚ', len zoa tuznu ngul queĚ'. Yugu' zxi'nĚ' ral-la' la'yějlĚ'bi' Cristo, len cuzóa nu gac gnĚ quechi' ta'dá dzagzbi' ca', o ta'dá'baga'bi' xuz xna'cbi'.

⁷ Bönni' run chi'Ě bunách queĚ' Cristo run bayúdx gaquĚ' bönni' curunĚ' le güi' latj nu bi gnĚ queĚ' ca runĚ' xchinĚ' Dios. Cutu ral-la' gaquĚ' bönni' zid o bönni' icj dza'a o bönni' ri'jĚ', o bönni' rbizzxnĚ', o bönni' rzĚ ládxi'zĚ' dumí.

⁸ Ral-la' gu'Ě ga la'cu'Ě bóchi'ru' ta'dxinĚ' lidxĚ'. Ral-la' sĚ ladxĚ'Ě gunĚ' le nac dxi'a. Ral-la' gaquĚ' bönni' rejni'i len bönni' tsahui'. Ral-la' gádxinĚ' Dios, len gna be'ĭ cuinĚ'.

⁹ Ral-la' gun chi'Ě didza' gduťĚ li ca chnazĚdĚ', quiĚ gac uchiziĚ' icj naggac bunách ca rajlóz zxba dxi'a len quiĚ gac useyjĚ' rú'agac bunách ta'nĚ qui.

¹⁰ Cni ral-la' gaquĚ' le ta'dá'baguĚ'Ě zian bönni' len tu'Ě didza' cuzaca' len ta'zi' yé'inĚ' bunách. Zian bönni' tunĚ' cni nacquĚ' judío.

¹¹ Yugu' bönni' ni, run bayúdx gunu' ga tseyj rú'aquĚ', le tunĚ' ga ta'chixi ta'nigui yúgu'tĚ bunách nacua' yu'u gap ta'yaziĚ', len tu'sĚdnĚ' le cural-la' lusĚdnĚ'. Cni tunĚ' quiĚ la'zi'zĚ' dumí.

¹² TuĚ' bönni' gbaĚ' bunách Creta ga na' zu', bönni' na' bĚ'Ě didza' uláz qui gdau' quequĚ', gnĚ: "Ta'zi' yĚ'teczĚ' bönni' Creta, len nacquĚ' ca böa' guixi' snia'. NacquĚ' bönni' huáguľĚ'Ě zxhuĚd."

¹³ Didza' ni benĚ' lna' lau quequĚ' nac gduťĚ li. Qui lĚ ni na' gdil-l lequĚ' quiĚ gac gdu ca ta'yějlĚ'Ě Cristo,

¹⁴ len cui luzĚ nagquĚ' yugu' didza' rdaz quequĚ' bönni' judío, len cutu lunĚ' ca ta'ná bĚ' bunách nuca'ngac le nac gduťĚ li.

¹⁵ Yúgu'tĚ nac dxi'a quegac nup nacgac dxi'a, san quegac nup nacgac xöhui' len cuta'yějlĚ', cutu bi nac dxi'a, san nacquĚ' xöhui' ga rdxintĚ le ta'bequi icjquĚ' len le ta'zá' ládxi'quĚ'.

¹⁶ Ta'né' núnbè'què' Dios, san le tunè' cutu rajlóz le ta'né', le nacquè' bönni' cuta'dzág ládxi'què'. Cutu tunè' ca ta'né', len cutu gac lunè' nitú le nac dxi'a.

2

Zxba dxi'a ral-la' usédiru'

¹ Na'a, ral-la' gu'u didza' le rajlóz zxba dxi'a.

² Bsédi bönni' gul cui li'jé', san lacquè' ba'a ladxi', len bönni' ta'yejni'i. Ral-la' gac gdu ca ta'yejlè'è Cristo. Ral-la' la'dxi'inè' lza'què' len la'bözè' zxon ladxi'.

³ Bsédi ndau' gul lunnu le rdzag ladxè'è Dios len cui la'nènu qui lza'cnu, len cui lí'ajnu. Ral-la' lusédinu le nac dxi'a,

⁴ quiè gac lusédinu ngul ni' yu'ucnu iz cuidi' quiè la'dxi'inu bönni' qui queécnu, lenca' zxi'ncnu.

⁵ Ral-la' lacnu ngul ta'yejni'i len ngul dxi'a ladxi'. Ral-la' lun chi'inu le dè lidxcnu len lacnu dxi'a, len lunnu ba la'n bönni' qui queécnu, len cutu bi lunnu le güi' latj nu gnè zi' qui xtidzè'è Dios.

⁶ Bsédi bönni' ni' nacu'è iz cuidi' quiè lacquè' bönni' ta'yejni'i.

⁷ Ral-la' günteczu' le nac dxi'a, ului'inu' lequè' cni ca ral-la' lunè'. Ca rusédnu' ral-la' uluí' nacu' gdu ladxi' len ba'a ladxi'.

⁸ Ral-la' usédnu' didza' dxi'a le cugác nu bi gnè qui, quiè utui'nè' bönni' rdá'baguè'è, len cugác bi gnè' queèl' le cunác.

⁹ Bsédi bóchi'ru' ni' ta'yejlè'è Cristo len nadá'uquè', quiè la'cu'è nòxj lauquè' xanquè'. Ral-la' lunè' yúgu'tè le la'dzág ládxi'què' xanquè', len cutu lusáqui'nè' didza'.

¹⁰ Cutu ral-la' lucachi' lanè', san ral-la' luluí' cunque' tsahui' ca nac yúgu'tè le tunè'. Yúgu'tè le tunè' ral-la' uluí' nac dxi'a zxba queè' Dios, Nu buslá rè'u.

¹¹ Bönni' na' buzá' ladxè'è queèru' Dios chbuluí' lahuè' laugac yúgu'tè bunách quiè lulá.

¹² Lè' rusédnè' rè'u uca'nru' le curdzág ladxè'è Dios len cui sè ládxi'ru' le nac qui yödzyú ni, san cözru' zxon ladxi' len gacru' tsahui' dza ni zoaru' na'a, len gunru' ca rè'ncznè' Dios.

¹³ Ral-la' cözru' le runru' löz le gun ga gacru' bica' ba, lè na' gac dza ni' cati' uluí' lahuè' Jesucristo lu yení' gdu queè', naquè' Dios zxon, Nu ruslá rè'u.

¹⁴ Lèczè' budód cuinè' uláz queèru', quiè böa'uè' rè'u lu yúgu'tè le nac xöhui', ati' ruúnè' rè'u dxi'a quiè gacru' bunách queè' len güi' ládxi'ru' gunru' le nac dxi'a.

¹⁵ Yugu' lè ni bè' didza' len bchiz icj naggac bunách ni', ati' len yöl-la' uná bè' gdíl-l lequè'. Bentecz cni, cui si' latj nu ucá'n ca'z xtidzu'u.

3

Le ral-la' lun bunách ta'yejlè' Cristo

¹ Bsa' ládxi'què' bóchi'ru' ni' lunè' ca ta'né' bönni' dè lu na'què' len yugu' bönni' yúlahui', quiè lunè' ca rna xtídza'què'. Ral-la' la'cu'è sina' lunè' le nac dxi'a.

² Cutu bi le cunác ral-la' la'né' qui lza'què', len cutu la'díl-lenè' lequè' didza', san ral-la' lacquè' nòxj ladxi' len gdu ladxi' laugac yúgu'tè bunách.

³ Lèzca' rè'u, zi'al gucru' bönni' cuta'yejni'i len gdá'baga'ru' Dios. Gdaru' nanitru' len gucru' ca bönni' nadá'ugac, benru' le gzè ládxi'ru' le cunác len yela'gac le bdzag ládxi'ru'. Benru' ca' le cunác len buzxé'iru' lza'ru'. Cutu gulale'i rè'u dxi'a bunách, ati' rè'u cutu blé'iru' dxi'a lza'ru' turu' yeturu'.

⁴ Ni'r bulu'ë lahui Dios, Nu ruslá rë'u, le nac bè' naquë' gdu dxi'a len nadxi'inë' yúgu'të bunách,

⁵ le buslé' rë'u, clëg le zoa bi le nac dxi'a benru' rë'u, san le buechi' ladxë'ë rë'u. Bunë' rë'u dxi'a len benë' ga nacru' bunách cub. Dios Bõ' La'y bucu'bë' rë'u.

⁶ Dios bsölë'ë queëru' Dios Bõ' La'y le náquiru' queë' Jesucristo Nu ruslá rë'u.

⁷ Buzá' ladxë'ë queëru' len bunë' rë'u tsahui' quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu, le runru' löz gunnë' queëru'.

⁸ Didza' gdutë li lë ni nuzuja' lu guich. Rë'nda' usédtsquinu' bunách ni' yugu' lë ni quië lui' ládi'quë' lúnteczë' le nac dxi'a bönni' ni' ta'yejlë'ë Dios. Lë ni nac dxi'a len nactsca lsaca' la'zí' lu na'gac yúgu'të bunách.

⁹ Na'a, cutu gu'u latj nu güi' didza' cuzaca', o nu güi' ladxi' ca nacgac lagac ziantër cõ' xuz xtau'gac bunách, o nu tsjitsa' yugu' didza' bizxj, len yugu' le rdil-l didza' ca nac qui zxba queë' Moisés, le cutu bi záca'gac yugu' le cni, ati' nutu nu uzí' xbey didza' cni.

¹⁰ Chqui' zoa ni' bönni' rubijë' chopl bunách queë' Cristo, töd usa'u ladxë'ë tu yetú lzu, bubijë' bönni' na'.

¹¹ Nözcnu' chböaquë' bönni' cunác tsahui' bönni' cni, len runë' dul-la'. Chnabaguë'ë zxguia' ni'a qui lë na' runë'.

Le buzujë' lu guich Pablo gunbi' bi'í Tito

¹² Cati' gsöla'a-në' quiu' Artemas o Tíquico, bè' ladxu'u guidu' ga ni zoa' lu yödZ Nicópolis, le chnuna' quia' uga'na' ni yugu' beo' ziang.

¹³ Zenas, bönni' na' rudödë' didza' ca rna bè' zxba qui yúlahui', lenca' Apolos, la'dxinë' ga ni' zoali'. Bugú'u lequë' nöz lu yöl-la' raclen, cui bi yadzj quequë'.

¹⁴ Bsëdi böchi' lza'ru' lúnteczë' le nac dxi'a, bi lunödZjë' quegac nup bi ryadzj quegac, quië gac bè' cni le nacquë' queë' Cristo.

Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo

¹⁵ Tu'gáp Dios li' yúgu'të nup nacua'len neda'. Bgap Dios nup ni' nadxi'igac rë'u le ta'yejlë' Dios. Le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios gaclen yúgu'tëli'. Ca' gac.

DIDZA □ BSÖLË □ È PABLO QUEË □ FILEMÓN

Pablo rugapë' Dios Filemón

¹ Neda', Pablo, dzagbi' neda' bi'i böchi'ru' Timoteo, ati' nadzuna' lidx guia le runa' xchinë' Jesucristo, rugapa' Dios li', Filemón, nacu' bönni' nadxi'itu' len runu' xchinë' Cristo ca runtu' netu'.

² Rugapa' Dios Apia, ngul quiu', nacnu zanru' réjlë'nu Cristo. Rugapa' Dios ca' zxi'nu', Arquipo, nachbi' queë' Jesucristo ca bönni' rijë' gdil-l, runbi' xchinë' Lë' ca runtu' netu'. Lëzca' rugapa' Dios bunách queë' Cristo tu'dubë' lu yu'u lidxu'.

³ Rnaba' lahuë' Xuzru' Dios lenca' lahuë' Xanru' Jesucristo, uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi' icj ládxi'dau'li'.

Ca runë' Filemón le réjlë'ë Cristo

⁴ Xclenu', réteca'-në' Dios queëru', len rajnéyteczda' li' cati' rulidza'-në' Dios.

⁵ Cni runa' le rdxin quia' didza' ca nadxi'inu'-në' Xanru' Jesús len réjlë'u Lë', len nadxi'inu' ca' yúgu'të bunách chnubijë' quizi queë'.

⁶ Rnaba' lahuë' Dios gunë' ga guntscá dxin lban runu' ca nac le réjlë'u Cristo, quië luzí' xbey nup nacua' ni' yúgu'të le nac dxi'a, le ruzá' ladxë'ë queëru' Jesucristo.

⁷ Rudzjda' len ruzí' zxöna' le nadxi'icnu'-në' böchi'ru', len benu' li', böcha'a, ga guluhuöác ládxi'gac bunách ta'yejlë' Cristo.

Ral-la' unít lahuë'-bi' Filemón Onésimo, bi'i nada'u queë'

⁸ Qui lë ni na', zal-la' dë lu na'a le naca' gbaz nasölë'ë Cristo gna bé'ida' li' ca ral-la' gunu'

⁹ ni ráta'yua' lau' len yöl-la' nadxi'i, neda' ni chnaca' bönni' gul len yu'a lidx guia le runa' xchinë' Jesucristo.

¹⁰ Ráta'yua' lau' uláz queëbi' Onésimo, bi'i na' bena' ga böacbi' queë' Cristo, len qui lë ni na' nachbi' ca zxi'ncza' ga ni nadzuna' lidx guia.

¹¹ Bi'i ni, zi'al cutu guchbi' lsaca' quiu', san na'a nachbi' lsaca' quiu' li' lenca' quia' neda'.

¹² Bi'i ni rusöla'a-bi' ga zu'. Na'a, ben ba la'n lëbi' ca néda'cza' runu' ba la'n, le nadxi'ida'-bi'.

¹³ Gu'nda' ugá'nlenbi' neda' ni, quië uláz quiu' gunbi' xchina' tsal ni yu'a lidx guia le runa' lban qui didza' dxi'a

¹⁴ san cutu bi' rë'nda' guna' le cutu nac didza' quiu', cui guna' bayúdx gáclenu' neda', san huac gáclenu' neda' le rë'ncznu' ca'.

¹⁵ Nazx ca' qui lë ni na' buza'bi' ga zu' Onésimo tu chí'idau' quië udxinbi' tsaz ga zu'.

¹⁶ Na'a, cutur gachbi' quiu' ca bi'i nada'u, san gachbi' quiu' ca bi'i böchi'czu', nachbi' bi'i böchi'ru' réjlë'bi' Cristo, len nadxi'iru'-bi'. Nachbi' cni quia' neda', ati' ral-la' gacrbí' ca' cni quiu', clégz ca böchi' lza'u, san lëzca' ca bi'i böchu'u réjlë'bi' Xanru' Jesucristo.

¹⁷ Qui lë ni na', chqui' nunu' neda' tuz, ben ba la'n lëbi' ca néda'cza' runu' ba la'n.

¹⁸ Chqui' bi' zxguia' benbi' quiu' o chqui' bi' rál-la'bi' quiu', gnatëz neda' ral-la'a.

¹⁹ Neda' Pablo, len na'cza' ruzuja' quiu' lu guich lë ni: Néda'cza' quixja' bi rál-la'bi', len clëg gyëpa' li': Lëzca' ral-lu'u quia' yúgu'të le dë quiu' le bena' neda' ga napu' yöl-la' na'bán gdu.

²⁰ Ca' gac, böcha'a. Chqui' dë le uzi'a xbau' le náquiru' queë' Xanru', ben lë na' chgúta'yua' lau' le naca' böchu'u réjlë'a Cristo, ati' cni gunu' ga huöac ladxa'a.

²¹ Ruzuja' quiu' lu guich ni, le ruzxöni ladxa'a li', gunu' ca rna xtidza'a, len nözda' gunu' yelati' ca lë na' chgúta'yua' lau'.

²² Lëzca' rnaba' lau' upa'u quia' ga soa' lu yu'u lidxu', le runa' löz uruja' lidx guia ni, ati' guida' gá zoalí' le rulidzli'-né' Dios rnabli' neda' lahuë'.

Pablo ruzujë' lu guich le rugáp Dios Filemón

²³ Rugapë' Dios li' Epafra, yú'ulenë' neda' tsaxón lidx guia ni le runë' xchinë' Jesucristo.

²⁴ Lëzca' tu'gapë' Dios li' Marcos len Aristarco, len Demas len Lucas, bönni' ni túnlenë' neda' tsaxón dxin queë' Cristo.

²⁵ Rnaba' lahuë' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli'. Ca' gac.

DIDZA Ꞓ RUZEJNI ꞒI BUNÁCH HEBREO

Dios bé'lenē' rē'u didza' lu ru'ē Zxi'nczē'

¹ Zian lzu len zian ca benē' Dios, bé'lenē' xuz xtau'ru' didza' dza ni'tē lu rú'acquē' bönni' glu'ē didza' uláz queē'.

² Na'a, ga ruúdx xtidzē'ē, dza ni zoaru' na'a, Dios bé'lenē' rē'u didza' lu ru'ē Zxi'nczē'. Dios buzóē' Lē' quiē gaqui queē' Zxi'nē' yúgu'tē le naqui queē' Lē', ati' lu nēē' Zxi'nē' na', Dios benē' yōdzlyú ni.

³ Zxi'nē' na' naquē' ca tu le rgu'u yení' qui yōl-la' yení' queē' Dios, len ca naquē' Zxi'nē' ruluí' lahui gdu ca naquē' Dioscz. Runczē' ga nacua'tecz yúgu'tē, rugunē' dxin didza' ru'ē len yōl-la' huac queē'. Cati' budx benē' le ruún rē'u dxi'a ca nac dul-la' nabága'ru', yajchō'ē cuit lē'ē yubél Dios, Nu rō' rna bē' xtsa'tēr.

Zxi'nē' Dios náctērē' blau ca yugu' gbaz la'y

⁴ Zxi'nē' Dios náctērē' blau ca yugu' gbaz la'y queē' Dios, le nactēr blau le lē', lē na' Dios glu'ē Lē' le naquē' Zxi'nczē', ca laquē' gbaz la'y queē' na'.

⁵ Dios gatga gudxē' tuē' gbaz la'y queē' ca na' gudxē' Zxi'nē', gnē':

Zxi'na' nacu',

Buzóa' Li' na'a.

Gatga bē'ē didza' queē' tuē' gbaz la'y ca na' bē'ē didza' queē' Zxi'nē', gnē':

Gaca' Xuzē',

Ati' Lē' gaquē' Zxi'na'.

⁶ Lēzca' cni, cati' Dios buzóē' Bi'i queēczē' lu yōdzlyú ni, gnē':

La'yí' láchxi'quē' Lē' yúgu'tē gbaz la'y queē' Dios.

⁷ Ca nacquē' gbaz la'y queē', rna:

Lē' runē' ga nacquē' ca bō' reycj gbaz la'y queē',

Ati' gbaz la'y tunquē' xchinē', runē' ga nacquē' ca gui'.

⁸ Na'a, ca nacczē' Zxi'nē', rnē':

Ga rō'u rna bē'u, gna bé'teczu', Dios.

Tsahui' nac ca rna bē'u.

⁹ Nadxi'inu' le nac tsahui', len clēg le cunác.

Qui lē ni na' Dios budódē' lu na'u yōl-la' uná bē',

Len benē' ga ruzi'tēru' Li' xbey yōl-la' uná bē'

Ca le tu'zì' xbey lza'u.

¹⁰ Lēzca' cni rnē':

Li', Xan, cati' gzu lau, benu' yōdzlyú,

Len lu na'zu' buzú' luzxbá.

¹¹ Huadód quegac, san Li', tsaz gdi'u.

Yúgu'tē gtēbgac ca rtēb lari',

¹² Len ca lari' utubcu' lei, len utsa'cu' lei,

San Li', gatga utsá' cuinu'

Len gatga ggulu'.

¹³ Dios gatga gudxē' tuē' gbaz la'y queē' ca gudxē' Zxi'nē', gnē':

Grō' cuit lē'a yubél

Cati' gunra' ga luzechu zxibgac lau'

Nup cuta'le'í Li' dxi'a.

¹⁴ Yúgu'tē gbaz la'y queē' Dios nacquē' bō' huen dxin queē' Dios, nasölē'ē lequē' láclenē' nup ni nulagac.

2

Cutu ral-la' uca'nru' ca'z yöl-la' ruslá

¹ Qui lè ni na', szxónitèr ral-la' güi' ládxi'ru' le chbyóniru', cui gac chop ládxi'ru'.

² Guc bè' nac gdutè li didza' na', dza ni'tè bdxin lu na'què' gbaz la'y queè' Dios, ati' yúgu'tè nup guladód bē'i ca rna bē' didza' na' len cutu glun ca rna didza' na', Dios benè' lequè' zxguia' ca na' rajlóz le glunè'.

³ Lēzca' cni cutu ca' ularu' rē'u lu zxguia' na' chqui' uca'nru' ca'z yöl-la' ruslá ni, lè na' benè' lban qui zi'al Lēczè' Xanru', ati' nup gulayōni Lē' gululu'fi rē'u nac gdutè li.

⁴ Lēzca' cni Diosc benè' tsaxxón lequè' lna' lau, le benè' le nacgac bē' len le tun ga rubániru', len yugu' yöl-la' huac zxön. Gdisiè' ca' quequè' yugu' le runödžjè' Dios Bö' La'y tsca gu'ncznè' Dios.

Dios benè' ga böaquè' Jesús gdu ca nacru' rē'u

⁵ Dios cutu budödè' lu na'què' gbaz la'y queè' yödžlyú zi'a za', lè na' rui'ru' didza' qui.

⁶ Na'a, ca nac lè ni, nayúj lu guich la'y didza' bē' nu run lna' lau, rna: Dios, rubántsquida' le rui' ládxi'cu' bunách. Rubántsquida' le ráclenu' lequè'.

⁷ Yelati'z cuidi' ca yugu' gbaz la'y quiu' benu' lequè'. Buzú' quequè' yöl-la' zxön len yöl-la' run ba la'n Len budödu' lu na'què' yúgu'tè le benu' Li'.

⁸ Yúgu'tè budödu' lu na'què' quiè' la'ná bé'inè' lei.

Nayúj lu guich la'y lè na', rna: "Budödu' lu na'què' yúgu'tè." Cutu bi buca'nè' le cutu budödè' lu na'què', san ga rdxintè na'a dza, cutu rlé'iru' yu'u lu na'què' yúgu'tè.

⁹ Ráquibe'iru' bi guc queè' Jesús. Tu ch'iz, Dios benè' ga böaquè' yelati'z cuidi' ca yugu' gbaz la'y queè', böaquè' bunách quiè' gutiè', gzxaca' gdi'è Jesús lu yöl-la' gut uláz quegac yúgu'tè bunách, le buzá' ladxè'è queè'ru' cni Dios. Le benè' cni Jesús, Dios benè' ga rata' queè' yöl-la' yení' len yöl-la' run ba la'n.

¹⁰ Dios benè' yúgu'tè le rlé'iru' len runè' ga nacua'tecz. Dios benè' ca ral-la' gunè' cati' benè' ga nac bē' naquè' gdu Cristo ni'a qui le gzxaca' gdi'è. Cni benè' Dios queè' Cristo, Nu bdel-li' yöl-la' ruslá quiè' gac gchè'è bunách zian yehua' yubá queè'.

¹¹ Ruunè' dxi'a bunách quiè' laqui quizi queè' Dios. Nup na' ruunè' Cristo dxi'a, tuzè' naquè' Xuzquè' len Xuzczè'. Qui lè ni na', cutu ca' rutui'nè' Zxi'nè' Dios, rnè' nacquè' böchi' lzè'è.

¹² Ca nac lè ni nayúj lu guich la'y, rna:

Quíxjöi'da' böchi' lza'a ca nacu' Li', Dios.
Gatsj lahui'l bunách tu'dúb quiu',
Gul-la' quiu' yöl-la' ba.

¹³ Lēzca' cni rnè':

Uzxōni ladxa'a-nè' Dios.

Ga yubl nayúj, rnè':

Gul-yutsca' neda' len yugu' zxi'nè',

Nup na' Dios bennè' quia'.

¹⁴ Qui lè ni na', le náquicnè' bēla' len rön yugu' zxi'nè' na', lēzca' cni Cristo ben cuinè' ca nacquè', böáquinè' bēla' len rön. Cni benè' quiè' guc gutiè' len

cni guc busnitië' yöl-la' huac uná bë' qui tu' xöhui', nu na' dë lu në'i gdödi bunách.

¹⁵ Cni benë' Cristo quië guc busanë' yúgu'të nup glac ca bönni' nadá'ugac tsal ni nacua' nabangac, le gladxi yöl-la' gut.

¹⁶ Nac bë' cutu benë' cni quië gáclenë' yugu' gbaz la'y queë' Dios, san quië gúclenë' yugu' zxi'n xsoë' Abraham.

¹⁷ Qui lë ni na', ben bayúdx böaquë' Cristo gdu ca nacquë' böchi' lzë'è na', quië gaquë' lahuë' Dios tu bxuz blau, runë' ca rnë' len ruhuechi' ladxë'ë bunách, lenca' quië gunë' le gun ga gata' lu në'ë ugúë' dul-la' nabága'gac bunách.

¹⁸ Na'a, le gzxaca' gdi'ë Lëczë' Cristo, ati' gzxai' bë' Lë' tu' xöhui', qui lë ni na' napë' yöl-la' huac gáclenë' nup ni, rzi' bë' lequë' tu' xöhui'.

3

Jesús nactë'ë' blau ca Moisés

¹ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', lbi'ili' na' nacli' quizi queë' Dios le bulidzë' lbi'ili' Dios, gul-yú dxi'a ca naquë' Jesucristo. Naquë' gbaz nasólë'ë Dios lenca' bxuz blau qui le nazi' lu na'ru'.

² Jesús ni runë' ca rna xtidzë'ë Dios, Nu na' buzóa Lë' xlatjë', ca na' benë' ca' Moisés, benë' ca rna xtidzë'ë Dios laugac yúgu'të bunách queë' Dios.

³ Nactë'ë' blau Jesús ca Moisés, quië gac queë' yöl-la' ba, ca na' nacrë' blau bönni' naqui queë' tu yu'u ca nac huen dxin zoë' lu yu'u na'.

⁴ Yúgu'të yu'u, zoa nu ben lei, san Dios naquë' Nu ben yúgu'të le rlë'iru'.

⁵ Le nactë Moisés benë' ca rna xtidzë'ë Dios laugac bunách queë' Dios, guquë' ca bönni' huen dxin, len benë' lna' lau qui didza' ral-la' gu'ë Dios,

⁶ san Cristo runë' ca rna xtidzë'ë Dios, len naquë' Zxi'nczë', nacua' lu në'ë bunách queë' Dios. Rë'u ni, nacru' bunách na' queë' Dios chqui' gacru' tsutsu ga gdxinr dza udx, gacru' tsutsu ca rdip ládxi'ru' lenca' ca rudzi jilenru' lë na' runru' löz.

Dë latj ga luzi' ládxi'gac bunách queë' Dios

⁷ Qui lë ni na', nayúj lu guich ca rnë' Dios Bö' La'y, rna:

Na'a, chqui' ryónili' didza' ru'ë Dios,

⁸ Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li'

Ca na' glac nup ni' guladá'baga' Dios

Cati' ni' gulazí' bë' Lë' lu latj ca'z.

⁹ Ni' gulazí' bë'ë neda' xuz xtau'li'

Zal-la' gulalé'inë' le bena' gdu ca choa' iz.

¹⁰ Qui lë ni na' gleyda' bunách dza ni'

Len gnia': "Ta'chíxitecznë' ca ta'zá' ládxi'quë'.

Cutu të'nnë' la'nöznë' le rë'nda' lunë'."

¹¹ Qui lë ni na' gleyda' lequë' len bena' tsutsu xtidza'a, gnia':

"Cutu la'yazië' ga luzi' ládxi'quë' tsaxxón len neda'."

¹² Gul-gún chí'i cuinli', böchi' lza'adau', cui gacli' curejlë' xöhui' nituli' lbi'ili', len cui usanli'-në' Dios ban.

¹³ Na'a, gul-zejni'i tuli' yetuli' yúgu'të dza, tsal ni nac dza ni zoaru' na'a, cui si' ye'i lbi'ili' le nac dul-la', len cui gacli' zid lu icj ládxi'dau'li' nituli' lbi'ili'.

¹⁴ Yúgu'tëru' gunru' tsaxxón Cristo chqui' gacru' tsutsu ga gdxinr dza udx, ca na' gzu lau rdip ládxi'ru'.

¹⁵ Cni ral-la' gunru' tsal ni rna:

Na'a, chqui' ryónili' chi'ë Dios,
 Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li,
 Ca na' glac nup ni' guladá'baga' Dios.

¹⁶ ¿Nupx na' gulayóni xtidzë'ë Dios len guladá'baga' Lë'? Glun cni yúgu'të nup ni' bubijë' lequë' luyú Egipto Moisés.

¹⁷ ¿Nupx na' gleyne' Dios gdu ca choa' iz? Glac nup ni' glun dul-la', ati' glat lu latj ca'z.

¹⁸ ¿Nupx ni' benë' tsutsu xtidzë'ë Dios, gnë' cutu la'yazië' ga luzi' ládxi'quë' tsaxón len Lë'? Glac nup ni' cutu glun ca rna xtidzë'ë Dios.

¹⁹ Na'a, ráquibe'iru' cutu guc la'yazië' le cutu gulayejlë'ë Dios.

4

¹ Na'a, tsal ni nagá'n queëru' le gzxi' lu në'ë Dios quië gac tsazru' latj queë' ga uzi' ládxi'ru', ral-la' gádxiru' qui nadxi unitli' latj tsazli' ni'.

² Byóniru' rë'u didza' dxi'a ca na' gulayónnë' lequë', san lequë' cutu guluzi'ë xbey didza' na' gulayónnë', le cutu gulayejlë'ë Dios cati' gulayónnë' lei.

³ Rë'u ni réjlë'ru' Dios, ati' tsazru' latj queë' ga uzi' ládxi'ru'. Rac ca na' gnë' Dios:

Qui lë ni na' gleyda' lequë'
 Len bena' tsutsu xtidza'a, gnia':

Cutu la'yazië' ga luzi' ládxi'quë' tsaxón len neda'.

Dë latj tsazru' ga uzi' ládxi'lenru'-në' Dios, zal-la' budx benë' xchinë' dza ni'të Dios cati' ni' benë' yödzyly ni len chruzí' ladxë'ë.

⁴ Nayúj lu guich la'y ga rui' didza' ca nac qui dza bugádx, rna: "Buzi' ladxë'ë Dios dza bugádx yugu' lu dxin benë'."

⁵ Ga yubl rna: "Cutu la'yazië' ga luzi' ládxi'quë' tsaxón len neda'."

⁶ Nup ni', zi'al gulayóni didza' dxi'a, cutu gulayáz ni' le cutu glun ca rna xtidzë'ë Dios. Qui lë ni na', ral-la' la'yáz ni' bunách yubl.

⁷ Qui lë ni na' ca', Dios bulu'ë tu dza yubl, gnë': "Na'a dza." Cni nac, cati' chgdöd iz zian, bë'ë didza' Dios lu ru'ë David, ca na' nayúj lu guich la'y, rna: Na'a dza, chqui' ryónili' didza' ru'ë Dios,

Cutu gacli' zid lu icj ládxi'dau'li'.

⁸ La'naru' benë' Josué ga guluzi' ládxi'quë', cutu bë'ë didza' Dios gdöd ni' qui yetúr dza cati' nu uzi' ládxi'len Lë'.

⁹ Qui lë ni na', nagá'n quegac bunách queë' Dios latj la'dél-li'në' ga luzi' ládxi'quë'.

¹⁰ Nup la'yáz ga luzi' ládxi'gac tsaxón len Dios, luzi' ládxi'quë' lu dxin tunë', ca na' buzí' ladxë'ë Dios yugu' lu dxin benë' Lë'.

¹¹ Qui lë ni na', ral-la' güi' ládxi'ru' tsazru' ga ni' uzi' ládxi'lenru'-në' Dios. Cutu ral-la' tá'baga'ru' xtidzë'ë ca na' glun nup ni' cutu gulayejlë' Dios, len cutu gulayáz ni'.

¹² Bancz nac xtidzë'ë Dios len napcz yöl-la' huac. Rchugur ga rë' ca guía tuchi' natuchi' grop rui'i. Rchugu rdxin ga ta'dzág bö' nacczru' len le zoa lu icj ládxi'dau'ru', lenca' röxj ga rdxintë lu dxit lu bin. Run ga nac bë' le rbequi icjru' len le rza' ládxi'ru'.

¹³ Cutu bi gac ucáchi'ru' ga cugác glé'inë' lei Dios. Yúgu'të le nunczë' Dios nalá' lahui len narúj ga lna' lahuë' Dios. Lahuë' Lë' run bayúdx quíxjö'ru' le nunru'.

Jesús naquë' bxuz blau, náctërë' zxön

¹⁴ Zoa queëru' tu bxuz blau, náctërë' zxön, Nu na' gdöd ni' yehua' yubá, Jesús, Zxi'në' Dios. Qui lë ni na' ral-la' uga'nru' tsutsu ca nac le nazi' lu na'ru'.

¹⁵ Zoa queëru' tu bxuz blau, Nu gac huechi' ladxi' rë'u ca nacgac le rac queëru', le gzxì' bè' Lëczë' tu' xöhui' gdutë ca na' rzi' bè' rë'u tu' xöhui' na', san cutu bi dul-la' benë' Lë'.

¹⁶ Qui lë ni na', gdu lãdxi'ru' ral-la' gbíga'ru' gal-la' ga rë'ë rna bè'ë Dios, Nu ruzá' ladxi' queëru', gnabru' lahuë' huechi' ladxë'ë rë'u len uzá' ladxë'ë queëru', gácLenë' rë'u cati' bi rac queëru'.

5

¹ Dios rböczë' nútí'tëz bxuz blau ladj bunách, len ruzóë' lë' gunë' uláz quegac bunách yugu' le runë' lahuë' Dios, len cu'ë lahuë' Dios yugu' le tu'nódzj bunách len yugu' böa' bëdx tu'dödcdë'-ba' lu bcugu la'y ni'a qui dul-la' nabága'quë'.

² Bxuz blau na', le rac queë' tuz ca rac quegac bunách, gac gaquë' zxön ladxi' len nup nacgac cunözi len nup ta'chíxi ta'nigui.

³ Qui lë ni na', le naquë' bunáchz bxuz blau na', ni'a qui dul-la' nabága'czë' ral-la' cu'ë lahuë' Dios böa' bëdx na' tu'dödcdë'-ba' lu bcugu la'y, ca na' runë' ca' ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách.

⁴ Nutu nu gac gun cuini bxuz blau, san Dios rulidzë' nu ral-la' gac bxuz blau, ca na' bulidzë' Aarón.

⁵ Lëzca' cni guc queë' Cristo, cutu ben cuinë' bxuz blau, san Dios buzóë' Lë' ca bxuz blau. Cá nac lë ni, Dios gudxë' Lë':

Li' nacu' Zxi'na'.

Buzóa' Li' na'a.

⁶ Lëzca' cni gudxë' Lë' le nayúj ga yubl, gnë':

Li' nácteczu' bxuz,

Ca na' guquë' bxuz Melquisedec.

⁷ Cristo, cati' ni' zoaczë' yödzyú ni, bulidzë' Dios len gúta'yuë' lahuë'. Grödxyë'ë len grödxë' lahuë' Dios, Nu guc uslá Lë' lu yöl-la' gut, atí' Dios byönnë' Lë' le gúdxinë' Lë' gdu ladxë'ë.

⁸ Zal-la' guquë' Zxi'në' Dios, bzëdë' gunë' ca rna xtidzë'ë Dios le glac queë' le gzxaca' gdi'ë.

⁹ Cati' chguquë' Cristo gdu ca ral-la' gaquë' bxuz blau, Dios benë' Lë' Nu ruslá tsaz yúgu'të nup tun ca rna xtidzë'ë.

¹⁰ Ni'r Dios buzóë' Lë' naquë' bxuz blau ca na' guquë' bxuz blau Melquisedec.

Zoa banádx queëru' hueycjru' tábaga'ru'-në' Cristo

¹¹ Ca nac lë ni, zian le ral-la' gü'lentu' lbi'ili' didza', le nac baníg quíxjöi'tu' lbi'ili', le curéjni'nili'.

¹² Chgdöd dza ral-la' gac usédili' bunách xtidzë'ë Dios, le chbyónili' xtsey, san rquínili' nu quíxjöi' lbi'ili' leyúbl yugu' le cunác baníg nazi' lu në'i nu zi'a rejlé'. Naga'nli' ca bí'i huë'ndau' ta'quínibi' nidxi' len clëg la' huagu tsutsu.

¹³ Yúgu'të bönni' naquincnë' nu usëdi lequë' lë na' cunác baníg, nacquë' ca bí'idau' ti'jbi' nidxi'. Cutu nazëdquë' ca rajlöz le nac tsahui'.

¹⁴ La' huagu tsutsu tu'zi' xbey nup chnalgac, nup na' gac láquibe'i le nac dxi'a len le cunác dxi'a, le nugunquë' dxin yöl-la' rejni' quequë'.

6

¹ Qui lè ni na', cutu ral-la' usédteczru' yugu' zxba bzèdru' cati' zi'a gzu lau ryóniru' ca nac queè' Cristo. Ral-la' nör-ru' quiè gacru' gdu bunách queè' Cristo. Cutu naquín usèdru' leyúbl yugu' zxba cunác baníg ca ral-la' ubí'i ládxi'ru' len ca cutur gunru' le cunác, len ca ral-la' tséjlè'ru'-nè' Dios,

² len ca nac zxba qui le rdilru' nis, len ca rxoa na'ru' bunách ta'yejlè' Cristo, len ca ral-la' lubán nup natgac, lenca' ca gunè' Dios, gchuguè' quegac bunách tua'dò', chqui' chnazèdru' yúgu'tè lè ni.

³ Cni gunru' chqui' gunnè' rè'u latj Dios.

⁴⁻⁶ ¿Naru' huactsa gunru' ga lubí'i ládxi'gac leyúbl nup tu'huéycj ta'dá'baga' Dios? Chqui' bdxin quequè' yení' queè' Dios, len guluzi'è xbey le runödzejè' Dios zoè' yehua' yubá, len glaquè' tuz len Dios Bò' La'y, len chqui' guluzi'è xbey didza' dxi'a queè' Dios len yöl-la' huac qui dza zi'a za', len chqui' ni'r tu'huéycj ta'dá'baga' Dios, cutu ca' gac nu gun ga lubí'i ládxi'gac leyúbl, le gac tsa ludé'è leyúbl lè'i yag cruz Zxi'nè' Dios len lunè' tsa lutitjè' Lè' lahui' laugac bunách.

⁷ Nup tun cni nacgac ca yu na' ruzí' xbey nis guiøj le rbix lahui zian lzu. Chqui' yu na' runödzej le tu'zi' xbey nup ta'n yu na', rdzag ladxè'è lei Dios,

⁸ san chqui' ruzóaz lba yötsi' len bèscá' yu na', nac ditj len nabía dò', len nac quiè nù uzegui' lei.

Le runru' löz le run ga nacru' tsutsu

⁹ Zal-la' rui'tu' cni didza', lbi'ili' na' nadxi'itu', ráquitu' ruzi'li' xbey le nacgacr dxi'a, le tu'zi' xbey nup nulagac.

¹⁰ Dios naquè' tsahui' len cutu gal ladxè'è dxin dxi'a benli' len yugu' le benli' le nadxi'ili' Lè', gücleni' nup náquigac quizi' queè' Dios len runli' xchingac.

¹¹ Na'a, ré'nitu' güi' ládxi'li' tu tuli' gunli' cni ga gdxinr dza udx, quiè gata' gdu queéil' lè na' runli' löz.

¹² Ré'nitu' cugacli' zxhuèd, san gunli' ca tun nup ta'yejlè' Dios len ta'bóz zxön ladxí, ati' gdél-li'li' yugu' le gzxi' lu nè'è Dios gunnè' queèru'.

¹³ Cni gac, le benè' tsutsu xtidzè'è Dios cati' gzxi' lu nè'è bi gunnè' queè' Abraham. Le cutu zoa na nacr blau ca Dios, qui lè ni na' gney cuinè', cati' ni' benè' tsutsu xtidzè'è.

¹⁴ Cni gnè' Dios: "Le nactè guna' ga gac dxi'a quiu', len guna' ga la'yántscabi' zxi'n xsu'."

¹⁵ Glözè' zxön ladxí' Abraham, ati' bdél-li'nè' le gzxi' lu nè'è Dios gunnè' queè'.

¹⁶ Cati' runè' tsutsu xtidzè'è bönni', rneynè' nu nactèr blau ca lè', ati' lè ni ruzóa dxiz yúgu'tè didza' bizxj, le nunè' tsutsu xtidzè'è.

¹⁷ Qui lè ni na' benè' tsutsu le gzxi' lu nè'è Dios gunè', gney cuinè', le gu'nnè' ului'inè' nup luzí' xbey le gzxi' lu nè'è unödzejè' quequè', nactsca löz len tsaz nac le nuzóa lahuè' gunè'.

¹⁸ Le gzxi' lu nè'è Dios len le benè' tsutsu, chop ni gatga gdza'gac, len ca nac quegac chop ni, cutu gac si' yè'è Dios. Cni benè' Dios quiè gactsca löz queèru' tu le hui' zxön rè'u. Ruzxöni ládxi'ru' Lè' gdél-li'ru' lè na' runru' löz le nuzóè' queèru'.

¹⁹ Lè na' runru' löz ruzoatecz tsutsu icj ládxi'dau'ru', len nac ca tu du guia ruzóa dxiz barco. Lè na' runru' löz run chi'è ni'a queèru' Cristo ga ni' zoè'

Dios yehua' yubá, le nadxín lu latj la'y na' zoa cudzi'l lari' nal-la' lu gdau' zoa ni' yehua' yubá.

²⁰ Ga ni' zoé' Dios, gyazië' Jesús uláz queëru' ca Nu rnör lauru', ati' Dios nuzóë' Lë' naquë' tsaz bxuz blau ca na' guquë' bxuz blau Melquisedec.

7

Jesús naquë' bxuz blau ca guquë' Melquisedec

¹ Melquisedec guquë' bönni' rna bë'ë lu yödZ Salem, lenca' bxuz queë' Dios, náctërë' blau. Cati' zuzé'ë Abraham, zuhuöjë' gdöd guc gdil-l cati' buxicijë' bönni' ta'ná bë'ë, brujë' Melquisedec na', yajtsaguë' Abraham len gnabnë' Dios gun la'yë' Abraham.

² Abraham bë'ë queë' tu cuiu tsa tu chi cuiu qui yúgu'të le bdél-li'në' lu gdil-l na'. Ca lë' Melquisedec na' rna lu didza' xidza': "Bönni' Uná Bë' Tshui'", len naquë' ca' Bönni' rna bë'ë lu yödZ Salem, le rna lu didza' xidza': "Bönni' Uná Bë' Rbequi Dxië'."

³ Cutu zoa lu guich le rna gulacu'ë xuz xnë'ë, o xuz xtau'huë', len cutu nayúj dza guljé' o dza gutië', san naquë' ca naquë' Zxi'në' Dios le naquë' tsaz bxuz blau.

⁴ Gul-yutsca' na'a, ca na' guquë' zxön Melquisedec na', le bë'ë queë' lëczë' xuzru' Abraham tu cuiu tsa tu chi cuiu qui lë na' glijé' lu na'quë' bönni' ta'ná bë'ë ni' buxicijé' lu gdil-l.

⁵ Lu zxba queë' Moisés, Dios rna bé'inë' yugu' zxi'n xsoë' Leví, nup nacgac bxuz, la'zi'ë tu cuiu tsa tu chi cuiu qui le ta'zi' bunách Israel, zal-la' nacgac di'a dza quequë', le nacquë' yúgu'të' zxi'n xsoë' Abraham.

⁶ Melquisedec na' cutu naquë' di'a dza quequë', san gzxi'ë tu cuiu tsa tu chi cuiu lu në'ë Abraham, nü na' bdel-li' yugu' le gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queë'. Lëzca' Melquisedec na' gnabnë' Dios gun la'yë' Abraham

⁷ ati' nutu nu gac tábaga' lë na' rna: "Nu nadel-li'r lahuë' Dios rnabi Dios gun la'yë' nu nac cuidi'Z."

⁸ Na'a, dza ni zoaru' na'a, nup ta'zi' tu cuiu tsa tu chi cuiu lu na'gac bunách nacgac ca' bunách tatz, san Melquisedec na', zoa le run lna' lau queë', rna zoë' nabanë'.

⁹ Na'a, huac gnaru' queë' Leví len quegac zxi'n xsoë', nup na' ta'zi' tu cuiu tsa tu chi cuiu lu na'gac bunách, lëzca' gulaguizxjé' tu cuiu tsa tu chi cuiu cati' ni' Melquisedec na' gzxi'ë tu cuiu tsa tu chi cuiu lu në'ë Abraham, xuz gul gdöd quequë'.

¹⁰ Cni nac, le huac gnaru' Abraham ni' nu'ë lë'ë Leví len yugu' zxi'n xsoë' cati' ni' yajtsaguë' lë' Melquisedec, le cunaljcdë'.

¹¹ Ta'zi' zxba gna bë'ë Moisés bunách Israel lu na'gac bxuz, nup nacgac zxi'n xsoë' Leví ga nababë' ca' Aarón, bxuz blau. Na'a, la'naru' guc luhuóac gdu tshui' bunách lahuë' Dios le tun ca rna bë'ë zxba queë' Moisés, cutu ben bayúdx soa yetú bxuz ca guquë' Melquisedec len clëg ca guquë' Aarón.

¹² Chqui' rutsé'ë Dios ca ral-la' gaquë' bxuz, run bayúdx utxsé'ë ca' ca nac zxba queë'.

¹³ Xanru', Nu na' nayúj lu guich ca nac queë' yugu' lë ni, nababë' yetúr cö' zxi'n xsoë' Israel ca le nababë' Leví na', len qui cö' zxi'n xsoë' ga nababë' Xanru', nutu nu guc bxuz lahuë' Dios.

¹⁴ Nac cni le nac bë' guljé' Xanru' lu cö' di'a dza queë' Judá, ati' Moisés cutu bë'ë didza' queë' Judá na' cati' bë'ë didza' quegac nup ral-la' lac bxuz.

¹⁵ Nactër bē' lē ni ni'a qui le rac na'a. Ca na' guquē' bxuz Melquisedec, chbulu' lahuē' yeturē' bxuz, Jesús.

¹⁶ Bōnni' ni, cutu guquē' bxuz le rna bē' zxba ca ral-la' lac di'a dza queē', san naquē' bxuz le napē' yōl-la' huac qui yōl-la' na'bán le gatga udx.

¹⁷ Nayúj lu guich la'y le run lna' lau queē', rna:

Tsaz nacu' bxuz

Ca na' guquē' bxuz Melquisedec.

¹⁸ Na'a, nadúa zxba gul ni', le cutu gdap yōl-la' huac uná bē', len cutu bi guc gun.

¹⁹ Zxba queē' Moisés na' cutu guc un gdu tsahui' bunách. Na'a, chgyu'u tu le runru' lōz le nacr dxi'a, le run ga gac gbíga'ru' gal-la' ga zoē' Dios.

²⁰ Cati' benē' Dios ga naquē' bxuz Jesús, benē' tsutsu xtidzē'ē.

²¹ Cutu benē' tsutsu xtidzē'ē Dios cati' bucu'ē bunách ni' ca bxuz, san cati' benē' ga naquē' bxuz Jesús, benē' tsutsu xtidzē'ē, gnē':

Bena' tsutsu xtidza'a neda', Xanu', gnia':

"Cutu utsá'a ca guna'.

Tsaz nacu' bxuz

Ca na' guquē' bxuz Melquisedec."

²² Qui lē ni na', Cristo naquē' Nu run ga nac lōz didza' rucá'n tsahui' le nacr dxi'a ca lē na' guc zí'al.

²³ Yugu' bxuz ni', bōnni' zian glaquē', le cutu guc luga'nē' ni le glatiē',

²⁴ san le zóateczē' Jesús, tsaz naquē' bxuz len cutu gac nu huaz xlatjē' gac bxuz.

²⁵ Qui lē ni na', tsaz gac uslé' nup ta'biga' gal-la' ga zoē' Dios, tu'gún dxin Lē', le zóateczē' nabanē' rnē' dxi'a uláz quequē' lahuē' Dios.

²⁶ Ben bayúdx soa queēru' tu bxuz blau cni. Naquē' la'y, len gdu dxi'a, len cutu dzaguē' bunách dul-la', san náctērē' blau ca yúgu'tē le nacué' ni' yehua' yubá.

²⁷ Jesús ni, cutu naquē' ca yugu' bxuz blau yōdzlyú ni, le ben bayúdx yugu' dza gulagu'ē rōn lahuē' Dios, guludōcdē'-ba' bōa' bēdx lahuē' Lē' ni'a qui dul-la' nabága'gacczē', ati' gdōd ni' glunē' cni ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách. Na'a, Jesús, tsaz glu'ē rōn lahuē' Dios, cati' ni' budōd cuinē' lahuē' Dios, bulaljē' xchōnczē' ni'a qui dul-la' nabága'gac yúgu'tē bunách.

²⁸ Lu zxba queē' Moisés nacgac bxuz bunách cucnacgac gdu dxi'a, san gdōd bdxin ni zxba queē' Moisés, Dios benē' tsutsu xtidzē'ē, benē' ga naquē' bxuz blau Zxi'nczē', le naquē' gdu dxi'a ca ral-la' gaquē' bxuz.

8

Jesús naquē' Bxuz Blau queēru'

¹ Na'a, ca rna lē na' zi'a gnia', nac cni: Zoa queēru' tu bxuz blau cni, Nu na' grō' cuít lē'ē yubél Dios ga ni' rō'ē, rna bē'ē yehua' yubá.

² Lē' runē' dxin ca bxuz blau lu latj nactēr la'y, le nac gdau' nac gdu'tē, lē na' buchisē' Xanru', len clēg bunách.

³ Dios rucu'ē yúgu'tē bxuz blau quiē la'gu'ē lahuē' Dios yugu' le tu'nódzj bunách, lenca' xchōncba' bōa' bēdx. Qui lē ni na' ben bayúdx soa ca' bi glu'ē Cristo lahuē' Dios.

⁴ La'naru' zoē' luyú ni, cutu ca' gaquē' bxuz, le nacué'teczē' bxuz ni, nup ta'gú'u lahuē' Dios yugu' le tu'nódzj bunách ca rna bē' zxba queē' Moisés.

⁵ Yugu' bxuz ni tunë' dxin qui tu le rului'z, len le nac ca bxin qui lë na' zoa yehua' yubá. Cni nac, le gudxtsquë' Moisés Dios cati' zi'a uchisë' yu'udau' na' náquini guid, gnë': "Byutsca', ben yúgu'të gdu ca nac lë na' bului'ida' li' lu guia' ni'."

⁶ Na'a, bxuz blau queëru' ni runë' dxin qui le nactër Isaca', ati' ni'a qui le benë' Lë' zoa queëru' tu didza' rucá'n tsahui' le nactër Isaca' le rui' didza' qui le nactër Isaca' gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru'.

⁷ La'naru' gdap gdu'të yöl-la' huac didza' na' rucá'n tsahui' gzoa zi'al, cutu ben bayúdx soa didza' buróp ni rucá'n tsahui'.

⁸ Na'a, Dios rulu'ë cutu glac gdu dxi'a bunách ni' cati' bë'ë didza' ca na' nayúj lu guich la'y, gnë':

Gul-yutsca', gnë' Xanru'. Za'c dza

Cati' uzóa' tu didza' cub ucá'n tsahui',

Le gúnlena' bunách Israel len bunách Judá.

⁹ Cutu gac ca guc didza' ni' rucá'n tsahui',

Lë na' bénlena' xuz xtau'quë',

Dza ni' gdel-la'a na'quë',

Bubija' lequë' luyú Egipto.

Le guluca'në' didza' quia' rucá'n tsahui',

Neda' buca'na' lequë', rnë' Xanru'.

¹⁰ Qui lë ni na', cni gac didza' ucá'n tsahui'

Gúnlena' bunách Israel

Töd yugu' dza ni', rnë' Xanru'.

Uchizia' icj lácxi'dau'quë' zxba quia'

Len uzuja' lei lu icj lácxi'dau'quë'.

Ni'r gaca' Dios quequë'

Ati' lequë' lacquë' bunách quia'.

¹¹ Cutu gun bayúdx nu usëdi lzë'i, gna:

Benbë'ë Xanru',

Le lumbë'ë neda' yúgu'të',

Ga su lau nu nac ca'z,

Ga gdxintë nu nac blau.

¹² Huechi' ladxa'a lequë',

Len unít lahua' le cunác tsahui' glunë',

Len cutur tsajneyda' dul-la' nabága'quë'.

¹³ Cati' ni' ru'ë didza' Dios qui tu didza' cub rucá'n tsahui', nac le chbgul lë na' gzoa zi'al, ati' chzoa gdua lë na' nagúl len chnac glas.

9

Latj la'y zoa luyú len latj la'y zoa yehua' yubá

¹ Na'a, didza' rucá'n tsahui' gzoa zi'al, dzaggac lei zxba ca ral-la' la'yíj lácxi'gac Dios bunách, ati' guc qui luyú ni latj la'y bdzag lei.

² Cni nac latj la'y na' náquini guid. Lu latj na' dë lahuil, nazí' lei Latj La'y, gulacua' le nua' gui' len bcugu la'y ga ni' gulagu'ë lahuë' Dios yugu' yöt xtildau'.

³ Cudzi'l le buróp lari' nal-la' lu yu'u na' zoa latj ni' nazí' lei, Latj Nactër La'y,

⁴ ati' lu latj ni' gulacua' tu bcugu náquini oro ga na' guluzégui'ë nör, lenca' tu gui'n ga yu'u didza' rucá'n tsahui', len nacu gui'n na' oro, ati' lu gui'n na' gulacua' zxi'ga'dau' na' náquini oro, nadzá' yöt xtildau' na' nazí' lei maná,

lenca' xuyág queë' Aarón, lë na' bubó' zxuza' në'i, lenca' yugu' guiöj blag na', nayúj láhuilgac didza' rucá'n tsahui'.

⁵⁻⁶ Lahui gui'n na' gulacua' chop gbaz la'y náquicni oro, lëgac querubín qui latj ga bului' lahuë' Dios, ati' guluzóa xilgac lahuil latj ga ni' glu'ë rön bxuz blau ni'a qui dul-la'. Cni gulucu'ë yugu' lë ni. Cutu gac quíxjö'a na'a gdu ca nacgac lë ni.

Ta'yáztecze' bxuz lu latj zoa lahuil, tunë' ca nac dxin quequë' qui le ta'yíj ládi'quë' Dios.

⁷ Lu latj buróp ni', tuzë' bxuz blau gyazië' tu lzuz tu iz, len bi'ë rön, le glu'ë lahuë' Dios ni'a qui dul-la' nabága'czë' lenca' ni'a qui dul-la' nabága'gac bunách, dul-la' glunë' le cutu gláquibe'inë'.

⁸ Cni ruzéjni'në' rë'u Dios Bö' La'y, cutu ca' gac gdxinru' lahuë' Dioscz tsal ni' tu'gunë' dxin latj la'y na' zoa lahuil lu yu'u la'y na' náquini guid, le bdzag didza' rucá'n tsahui' gzoa zi'al.

⁹ Yugu' lë ni nac tu le rulu'z le rac na'a dza. Yugu' le gulagu'ë lahuë' Dios len rön quecha' böa' bëdx na' guludödcde'-ba' lahuë' Dios cutu gac luún gdu dxi'a icj ládi'dau'quë' bönni' ni' gulayíj ládi'quë' Dios cni.

¹⁰ Yugu' lë ni glui' didza' quegac le gli'j glahuë', len ca ral-la' la'guí b cuinquë', len quegac zxba ca ral-la' gac qui gdu ca nayá' nabinquë'. Yugu' lë ni buzöë' quequë' Dios ga bdxintë dza ral-la' utsë'ë yúgu'të.

¹¹ Na'a, chdului' lahuë' Cristo, naquë' bxuz blau qui le nac gdu dxi'a, le bla' lahuí ni'a qui le benë' Lë'. Latj la'y ga na' gyazië' Lë' nac blau len nacrgdu, len cutu náquini lu ni'a lu na'gac bunách, len cutu nac qui luún ni.

¹² Na'a, chgyazië' Cristo lu latj la'y na', clëg len xchöncha' bëdx dau' len xchöncha' chivo, san len rön queëczë'. Tu lzuz gyazië' lu latj nactër la'y, ati' cni gac, benë' ga nularu' tsaz.

¹³ Le nactë xchöncha' bëdx len chivo, len dö queëba' bëdx dau' guluzégu'ë-ba', yugu' le gulagu'ë lu icjgac nup nabága'gac dul-la', gac lugúa dul-la' na' nabága'gac bunách quië luún lequë' dxi'a gdu ca nayá' nabinquë' ca nac qui yöl-la' gdau' quequë'.

¹⁴ Na'a, guntër ca' xchönë' Cristo, le budód cuinë' queë' Dios, guquë' gdu tsahui', zóalenë' Lë' Dios Bö' La'y, Nu zoatecz. Na'a, xchönë' Cristo ruún gdu dxi'a icj ládi'dau'ru' lu yugu' le gbága'ru' le tun ga nu gat, quië gac gunru' xchinë' Dios ban.

¹⁵ Qui lë ni na' naquë' Jesucristo Nu ben tsutsu didza' cub rucá'n tsahui', le gutië' Lë', bugüë' dul-la' gulabaga' bunách cati' ni' zoa didza' gul rucá'n tsahui'. Gutië' ca' quië gac la'zi'ë lë na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quequë' bönni' bulidzë', le zoatecz.

¹⁶ Cati' ratië' nu bönni' len nuca'në' didza' ca ral-la' la'guisië' le naqui queë', run bayúdx gac bë' chnatië' bönni' na' quië gac lunë' ca rna didza' na' nuca'në'.

¹⁷ Cati' chnatië' bönni' na', gac lunë' ca rna didza' na', san tsal ni zoë' nabanë', cutu ca' gac lunë' ca rna didza' na'.

¹⁸ Qui lë ni na', didza' na' rucá'n tsahui' gzoa zi'al gac lsaca' le bdzag lei rön, le rulu' zoa nu gut.

¹⁹ Cati' ni' gdíxjö'inë' bunách ni' Moisés ca nacgac yúgu'të zxba queë' Dios, gdel-lë'ë rön quecha' bëdx dau' len quecha' chivo, nutsi'i' nis, ati' len tu guíxi'dau' nazí' lei hisopo len lítsa'ba' bö'cu' zxila' le ni'aj xna, buchijë' rön len nis na' lahuí guich ga na' nayúj zxba na', lenca' láhuilgac bunách.

²⁰ Ni'r gudxë' lequë': "Lë ni nac rön run tsutsu didza' rucá'n tsahui' le gna bé'inë' rë'u Dios gunru' ca rna."

²¹ Lëzca' cni buchijë' rön na' Moisés lu latj la'y náquini guid len lahui yúgu'të le tu'gunë' dxín quië la'yíj ládxi'quë' Dios.

²² Ca na' rna bë' zxba na', yelati'z cuguluhuóatë yúgu'të ral-la' un dxi'a leygac rön, ati' chqui' cutu tu'laljë' rön, cutu gdua dul-la'.

Xchönë' Jesucristo rugúa dul-la'

²³ Cni nac, ben bayúdx gzoa le bun dxi'a gdau' luyú ni le nac tu le rulu'z ca nac lë na' dë yehua' yubá, san ca nac lë na' dë ni' yehua' yubá, ben bayúdx soa le un dxi'a nup la'yáz lei, le nacr lsaca' ca xchöncha' böa' bëdxdau' cni.

²⁴ Cutu gyazië' Cristo latj la'y náquini lu ni'a lu na'gac bunách, lë na' nac tu le rulu'z ca nac le nac gdu, san gyazië' la' yehua' yubáz quië gac ulu' lahuë' na'a lahuë' Dios uláz queëru'.

²⁵ Bxuz blau zoë' luyú ni ryazië' latj nactër la'y tu tu iz len rön quecba' böa' bëdx, san cutu run bayúdx tsazië' Cristo zian lzu quië udód cuinë' lahuë' Dios.

²⁶ La'naru' guc cni, gun bayúdx saca' quië Cristo, gatië' zian lzu dza ni'të cati' guta' yödzyú ga rdxintë na'a dza, san na'a cati' nac dza udx, tsaz bulu' lahuë' tu lzuz len budód cuinë' lahuë' Dios, gutië' quië bugüë' dul-la' queëru'.

²⁷ Ca na' run bayúdx lat bunách tu lzuz ati' töd ni' cuequi xbeynë' leygac Dios,

²⁸ lëzca' cni, tu lzuz gutië' Cristo, budód cuinë' lahuë' Dios quië bugüë' dul-la' nabága'gac bunách zian. Na'a, ulu' lahuë' le buróp lzu, clëg quië ugüë' dul-la', san quië uslé' tsaz nup ta'bóz Lë'.

10

¹ Zxba na' gna bë'ë Moisés guc tu le rulu'z ca nac le dxi'a zi'a za'c, len cutu guc gdu ca nacgac. Qui lë ni na', zxba na' queë' Moisés cutu guc un gdu tsahui' nup ni' guladxín lahuë' Dios, nua'gac rön quecba' böa' bëdxdau', lë na' gulagú'uteczë' lahuë' Dios yugu' iz.

² La'naru' guc un lequë' gdu tsahui', cutu gulagú'uteczë' rön ni' lahuë' Dios, le cutur láquibe'inë' bönni' guc cni quequë' nabága'quë' dul-la' chqui' chguluhuóaquë' gdu tsahui'.

³ Rön ni' gulagu'ë lahuë' Dios yugu' iz yajsá ládxi'quë' nabága'quë' dul-la'.

⁴ Cni guc, le cutu ca' guc ugúa dul-la' xchöncha' bëdx len chivo.

⁵ Qui lë ni na', cati' bdxinë' Cristo yödzyú ni, gudxë' Dios ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Cutu rë'nnu' nu cu'u lau' rön quecba' böa' bëdx

San benu' ga naca' bunáchz.

⁶ Cutu rdzag ladxu'u nu uzegui'-ba' lau' böa' bëdx,

O nu cu'u lau' xchöncha' ni'a qui dul-la'.

⁷ Ni'r gnia': "Ni zoa' guna' ca rë'nnu' Li', Dios."

Nac ca na' nayúj lu guich la'y ca gac quia'.

⁸ Lë na' nayúj zi'al rna: "Cutu rë'nnë' Dios nu cu'u lahuë' rön quecba' böa' bëdx." Didza' ni rulu'í rë'u cutur rdzag ladxë'ë lë ni Dios zal-la' lu zxba queë' Moisés rna bé'inë' Dios nu gun cni.

⁹ Gdöd ni' rna: "Ni zoa' guna' ca rë'nnu' Li', Dios." Didza' ni rulu'í rë'u rugüë' Dios lë na' gulagu'ë lahuë' zi'al len ruzóë' xlatj le glu'ë lahuë' Zxi'nczë'.

10 Na'a, Dios ruúnè' rë'u gdu dxi'a le benè' Cristo ca rë'nnè' Dios cati' ni' budód cuinë' lahuè' Dios uláz queëru', gutiè' tu lzuz.

11 Le nactè yúgu'tè bxuz luyú ni, yugu' dza zuicnè', tunè' xchinquè', len la' tuz ca tunè', zian lzu ta'gu'è lahuè' Dios xchôncha' bôa' bëdx, yugu' le cutu ca' gac lugúa dul-la'.

12 Na'a, Cristo, tu lzuz, tu le glu'è tsaz lahuè' Dios ni'a qui dul-la', ati' ni'r yajchô'è cuít lè'è yubél Dios.

13 Ni' rbözè' dza gunè' Dios ga luzechu xzibgac lahuè' nup cuta'le'i Lè' dxi'a.

14 Ni'a qui tuz le glu'è lahuè' Dios, tsaz benè' ga nacgac gdu nup na' bunè' dxi'a, bubijè' lequè' quizi queè' Dios.

15 Lëzca' cni runè' lna' lau lauru' Dios Bô' La'y, le gnè' zi'al lè na' nayúj lu guich, rna:

16 Cni gac didza' ucá'n tsahui' gúnlena' lequè'

Töd yugu' dza ni', rnè' Xanru'.

Uchizia' icj ládxi'dau'què' zxba quia',

Len uzuja' lei lu icj ládxi'dau'què'.

17 Gdöd na' gnè':

Cutur tsajneyda' dul-la' nabága'què'

Len dö' bia'què'.

18 Qui lè ni na', chqui' chnadúa dul-la', cutur run bayúdx nu bi cu'u lahuè' Dios ni'a qui dul-la'.

Huac gbíga'ru' gal-la' ga zoè' Dios

19 Na'a, bôchi' lza'adau', gdu ládxi'ru' gac gdxinru' lahuè' Dioscz, ni'a qui xchönè' Jesucristo.

20 Tséajlenru' tu nöz cub len gdu le nuzóè' Cristo le rdxin cudzi'l lari' na' buséj ga nu ryaz latj nactèr la'y na', huac gnaru', nöz na' bsaljè' queëru' le budödè' xpéla'czè'.

21 Jesús naquè' queëru' tu bxuz nactèrè' blau, len rna bé'inè' bunách queè' Dios.

22 Qui lè ni na' huac gbíga'ru' gal-la' ga zoè' Dios gdu ládxi'ru', len lu yöl-la' run löz queëru', le réjle'ru' Cristo, le chbunè' dxi'a icj ládxi'dau'ru', cui uxó's rë'u ládxi'dau'ru', ati' gdibè' gdu ca nayá' nabinru' len tu nis nactèr gdu.

23 Ral-la' gacru' ca' tsutsu len cui gac chop ládxi'ru' ca nac le runru' löz qui le nazi' lu na'ru', le gzxi' lu nè'è Dios gunnè' queëru', ati' Lè' runè' ca rnè'.

24 Ral-la' utíp ládxi'ru' ca' turu' yeturu', gunru' ga gdxí'iru' lza'ru' len gunru' ca' le nac dxi'a.

25 Cutur tu'dúb len rë'u la'gac bunách. Cutu ral-la' gunru' ca tun bunách na', san ral-la' utíp ládxi'ru' turu' yeturu', len gunr-ru' cni le rlé'iru' chzoa gdxin dza huödè' Xanru'.

26 Chqui' zéajlenru' runru' dul-la' töd núnbè'ru' le nac gdutè li, cutu ca' nagán bi gac cu'ru' lahuè' Dios le ugúa dul-la'.

27 Nup tun cni, lu yöl-la' radxi rdzöbi quequè' ta'bözè' dza gchuguè' quequè' Dios, la'yaziè' lu gui' gabíl, lè na' uzégui'tecz nup ta'dá'baga' Dios.

28 Cati' buzóè' tsla'l zxba queè' Moisés bönni', guludóddè' lè' chqui' glun lna' lau qui le benè' chop tsonn bunách, ati' nutu nu buechi' ladxi' bönni' na'.

29 Na'a, gbága'rè' ca' zxguia' bönni' uzóè' tsla'l Zxi'nè' Dios, len uzóè' tsla'l ca' xchönè' run tsutsu didza' rucá'n tsahui', le ruún rë'u dxi'a. Nu bönni' gunè' cni uca'nè' ca'z Dios Bô' La'y, Nu ruzá' ladxi' queëru' le rquíniru'.

³⁰ Cni gac, le núnbë'ru'-në' Dios, Nu gna: "Quia' neda' naqui yöl-la' ruzí' la. Neda' ubi'a quegac bunách, rnë' Xanru'." Lëzca' cni gnë': "Xanru' cuequi xbeynë' bunách queë'."

³¹ Ral-la' gadxi gdzöbi nu ral-la' si' zxguia' lu në'ë Dios ban.

³² Gul-tsajnéy dza chguladód cati' ni' zi'a bdxin queëli' yení', ati' bia' blenli' zian le gulusaca' zi'ë lbi'ili'.

³³ Gululídz ditj lbi'ili' bunách, len guludxía lbi'ili' dö' lahui' laugac bunách, ati' benli' tsaxón ca' nup gulazaca' gulaguí' cni.

³⁴ Cni gac, le buechi' ládxi'li' nup nadzungac lidx guia, len lu yöl-la' rudziji queëli' bia' blenli' nup gulabíj lidxli' yugu' le guta' queëli'. Cni benli' le nózili' naqui queëli' le nacr dxi'a len le zoatecz ni' yehua' yubá.

³⁵ Na'a, cutu uca'nli' lë na' runli' löz, le nachë' tu le zxön ubi'ë queëli' Dios.

³⁶ Run bayúdx cözli' zxön ladxi', quië cati' chbenli' ca rë'nnë' Dios, si'li' le gzxí' lu në'ë gunnë' queëli', ca na' nayúj lu guich la'y, ca gnë' Dios, rna:

³⁷ Yetú chi'idau'z

Gdxiné' Bönni' na' ral-la' guidë',

Len cutu ca' tseyne'.

³⁸ Ni'r nu nac tsahui' lahua' neda',

Ulá nu na' le rejle' neda'.

Chqui' hueycj tá'baga' neda',

Cutur gdzag ladxa'a lë'.

³⁹ Na'a, rë'u ni, cutu nacru' ca nup tu'huéycj ta'dá'baga' Dios len la'nít, san réjle'ru' Cristo len nadél-li'ru' yöl-la' ruslá.

11

Ca nac yöl-la' rejle' queëru' Dios

¹ Na'a, le réjle'ru' Dios, nac löz queëru' si'ru' le runru' löz ati' nac bë' le curlé'iru'.

² Cni gulayejlë'ë Dios xuz xtau'ru', ati' qui lë ni na' nayúj lu guich la'y ca gac quequë', rna: "Gulurujë' dxi'a lahuë' Dios."

³ Le réjle'ru' Dios, ráquibe'iru' benë' yödzylyú ni Lë' len didza' bë'zë'. Lëzca' cni, cati' benë' Dios yúgu'të le rlé'iru', bugunë' dxin le cutu zuini.

⁴ Le gyejlë'ë Dios Abel, glu'ë lahuë' Dios rön queëba' böa' bëdxau', tu le nactër lsaca' ca le glu'ë lahuë' Dios Caín, len qui lë ni na' Dios benë' lna' lau queë' Abel na', gnë' naquë' tsahui', len benë' ba la'n lë na' glu'ë lahuë'. Zal-la' chnatië' Abel na', ga rdxintë na'a dza, nac tscá ru'ë didza', le gyejlë'ë Dios.

⁵ Le gyejlë'ë Dios Enoc, gdödë' ni' yehua' yubá len cutu ca' gutië', ati' cutur nu budzöli lë', le buchë'ë lë' Dios, ati' nayúj lu guich la'y ca nac queë', rna: "Zi'al ca buchë'ë lë' Dios, benë' Enoc le rdzag ladxë'ë Dios."

⁶ Na'a, chqui' cutu réjle'ru' Dios, cutu gac gunru' le rdzag ladxë'ë Lë', ati' quië gbíga'ru' gal-la' ga zoë' Dios, run bayúdx tséjle'ru' zoaczë' Lë', len rubi'ë qui nu rui' ladxi' Lë'.

⁷ Cati' ni' Dios buzéjni'në' Noé ca ral-la' lac le cutu ráquini Noé na', le gyejlë'ë Dios Noé, benë' ca rna xtídzë'ë Dios len bupë'ë barco zxön na' nazí' lei Arca, ati' lë'i barco na' xululá bunách di'a dza queë' Noé. Le gyejlë'ë Dios Noé, benë' ga nac bë' narugu quegac bunách yödzylyú, len bdél-li'në' guquë' tsahui' lahuë' Dios, le ta'del-li' nup ta'yejlë' Lë'.

8 Cati' ni' Dios bulidzë' Abraham, le gyejlë'ë Lë' Abraham, benë' ca rna xtidzë'ë Dios len buzë'ë ladzë' quië tsijë' latj ni' ral-la' si'ë ca tu le gaqui tsaz queë', ati' brujë' ladzë' zal-la' cutu nöznë' gazx ni' ral-la' tsijë'.

9 Le gyejlë'ë Dios Abraham, guquë' ca tu bönni' zi'tu', gzoë' luyú na' Dios gzxi' lu në'ë gunnë' queë'. Gzoë' lu yu'u lári'dau', len la' tuz ca glunë' Isaac len Jacob, zxi'n xsoë' Abraham, nup ni' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quequë' lë na' gzxi' lu në'ë gunnë' queë' Abraham.

10 Cni benë' Abraham, le benë' löz gdél-li'në' yödZ na' zoa tsaz xlibi zö'ö qui, le nuzöë' Dios xlibi zö'ö qui, len glu'ë ga na' zoë' Lëczë'.

11 Lëzca' cni Sara, zal-la' chnacnu ngul huödx, gyejlë'nu Dios, ati' Lë' bë'ë queënu yöl-la' huac buzoanu-bi' bi'idau'. Buzoanu-bi' bi'i bönni'dau' zal-la' chgdöd iz queënu, le gyejlë'nu Dios gunë' ca rna xtidzë'ë na' gzxi' lu në'ë queënu.

12 Qui lë ni na', zal-la' chbgultsquë' Abraham, gulacua'bi' ziantërbi' zxi'n xsoë', glacbi' tsca rö'ba' bölj luzxbá, len tsca rö' yuzx ra' nis zxön, nutu nu gac uláb leygac.

13 Yúgu'të bönni' ni glatië' len cutu gulazi'ë lë na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quequë', san gulayejlë'ë Dios, len zi'tu' zi'tu'z gulalé'inë' lë na' ral-la' la'zi'ë. Gulayejlë'ë Dios, len glunë' lna' lau qui lë ni. Cni guc, gululu'ë nacquë' ca bönni' zi'tu' len bönni' ta'dazë' yödzlyú ni.

14 Bönni' tu'ë cni didza', tu'lu'ë ta'gulijë' tu latj gac ladzquë'.

15 La'naru' gulazá' ládxi'quë' cni qui luyú ga ni' gularujë', le nactë ludzölnë' naxx huöjqüë' ni',

16 san gulazá' ládxi'quë' qui luyú na' nacr dxi'a, le zoa yehua' yubá. Qui lë ni na' cutu rutui'në' Dios cati' ta'né' naquë' Dios quequë', le chnupë'ë quequë' tu yödZ.

17 Le gyejlë'ë Dios Abraham, cati' gzxi' bë'ë lë' Dios, budödë'-bi' lahuë' Dios bi'i Isaac queë' ca na' tu'dödë'-ba' lahuë' Dios böa' bédx tu'dödcde'-ba'. Gzoë' sina' Abraham udödë'-bi' lahuë' Dios bi'i bönni' zi'al queë' na' zal-la' nacbi' bi'i na' gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queë'.

18 Cni benë' zal-la' gudxë' lë' Dios, gnë': "Lu na'bi' bi'i Isaac quiu' gchísgaca'-bi' zxi'n xsu'."

19 Cni benë' Abraham, le gúquibe'inë' napë' Dios yöl-la' huac uspanë'-bi' lu yöl-la' gut, ati' ca tu le run isaqui', huac gnaru' buzí'ë-bi' lu yöl-la' gut zal-la' cutu gutbi'.

20 Le gyejlë'ë Dios Isaac, gnabnë' Dios gun la'yë'-bi' bi'i Jacob lenca' bi'i Esaú ca naccac le luzi'bi' xbey dza zi'a za'.

21 Le gyejlë'ë Dios Jacob, cati' ni' chzoa gatië' gnabnë' Dios gun la'yë'-bi' tu tubi' zxi'né' José, ati' gyij ladxë'ë Dios, ni' nayecheuë' lu xuyág queë'.

22 Le gyejlë'ë Dios José, cati' ni' chzoa gatië', bë'ë didza' qui dza na' la'rujë' luyú Egipto zxi'n xsoë' Israel, ati' gna bë'ë ca ral-la' lu'ë dxit queë' luyú ga na' tsajcu'ë.

23 Le gulayejlë'ë Dios, cati' guljbi' bi'idau' Moisés, gulucachë'ë-bi' xuz xna'bi' gdu ca tsonn beo', le gulalé'inë' nacbi' lach bi'i bönni'dau' na', len cutu gládxinë' bönni' rna bë'inë' bunách Egipto, bönni' na' gna bë'ë ludödcde'-bi' bi'i bönni'dau' na'.

24 Le gyejlë'bi' Dios Moisés, cati' gzxönbi', cutur bë'bi' latj nu uzóa lëbi' bi'i bönni' queënu ngul zxi'né' Faraón, bönni' na' rna bë'inë' bunách Egipto.

²⁵ Cni benbi' le gúquibi' nacr dxi'a nu usaca' zi' lèbi' tsaxxón len bunách queë' Dios ca uzi'bi' xbey tu chi'z yugu' le tu'zi' xbey nup tun dul-la'.

²⁶ Gúquibi' nacr Isaca' nu ulídz ditj lèbi', ca na' guc queë' Cristo, ca gdél-li'bi' yugu' yöl-la' tsahui' quegac bunách Egipto, le gza' ládxi'bi' ca nac le ubi'ë queëbi' Dios.

²⁷ Gdöd ni', le gyejlë'ë Dios Moisés, brujë' luyú Egipto, len cutu gúdxinë' yöl-la' rley queë' bönni' rná bé'inë' bunách Egipto, ati' bia' blenë' ca run nu rle'i Dios, Nu na' curlë'iru'.

²⁸ Le gyejlë'ë Dios Moisés, benë' Lni Pascua ca gna bé'inë' lë' Dios, len buchijë' rön gap nu ryaz lidxquë', cui gdödi zxi'nquë' nu na' ral-la' usnít yugu' bi'i bönni' zi'al quegac bunách Egipto.

²⁹ Le gulayejlë'ë Dios, guladödë' bönni' Israel luyú bidx gatsj lahui'l nis zxön nazí' lei Nis Xna. Cati' glë'nnë' la'dödë' ca' ni' bönni' Egipto, gulayépinë' nis.

³⁰ Le gulayejlë'ë Dios, cati' budx guladödë' bönni' Israel gdu zbi'il yödz Jericó yugu' dza gdu gadx dza, gulaguíndj zö'ö tun chi'i yödz na'.

³¹ Le gyëjlë'nu Dios Rahab, ngul rui'nu latj bunách, cutu gutnu tsaxxón len bunách Jericó na' cuglún ca rna xtídzë'ë Dios, le bennu ba la'n bönni' Israel na' duyúlanquë' le raclen bunách Jericó.

³² ¿Bizxar ral-la' gnia'? Ryadzj latj gu'a didza' ca glunë' Gedeón, len Barac, len Sansón, len Jefté, len David, len Samuel lenca' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios.

³³ Le gulayejlë'ë Dios, guluxicjë' zian yödz zxön, len glunë' le nac tsahui', ati' guladél-li'në' yugu' le gzxí' lu në'ë Dios unödzejë' quequë'. Guluseyjë' rú'acba' bëdx guixi'.

³⁴ Gululé' yugu' lu gui' zxön. Gularujë' lu na'gac nup ludödi lequë' len guia tuchi'. Dios bunë' lequë' tsutsu cati' ni' gulacuídi'në', ati' guluhuöaquë' ca' tsutsu lu gdil-l. Gululaguë' bönni' rjaquë' gdil-l guizx yu quequë' bönni' gza'a.

³⁵ Yugu' ngul dza ni' guluzi'nu bi'i qui queëcnu nubancbi' lu yöl-la' gut.

Yela'quë' bönni' ni' glatië' lu na'quë' bönni' ni' gulusaca' zi'ë lequë', len le cutu glë'nnë' luca'në' Dios, cutu gulazi'ë latj nu usán lequë', quië la'dél-li'në' yöl-la' rubán lu yöl-la' gut, lë na' gláquinë' nactër dxi'a.

³⁶ Yela'quë' bia' blenquë' yöl-la' rütítj len zxguia' qui gba'y, ati' guladzunë' lidx guia, nága'quë' du guia.

³⁷ Gululadxi' la'quë' guiöj bunách, len gulachözë'ë yela'quë'. Gulazí' bë' lequë', len guludöddë' la'quë' len guia tuchi'. Guladödë' na'l ni'l, nácuquë' guid zxacba' bö'cu' zxila' len chivo. Glaquë' yechi' len gulazaca' gulagui'ë, ati' guludxía lequë' dö' bunách.

³⁸ Cni glaquë' bönni' na', ati' cutu glac Isaca' bunách yödzlyú ni luzí' xbeyquë'. Guladazë' lu latj ca'z len yugu' lu gui'a, ati' gulacua'zë' yugu' bloj len yugu' yeru luyú.

³⁹ Yúgu'të' gularujë' dxi'a lahuë' Dios le gulayejlë'ë Lë', zal-la' cutu gulazi'ë luyú ni gzxí' lu në'ë Dios unödzejë' quequë'.

⁴⁰ Cni guc, le nupé'ë queëru' Dios tu le nacr dxi'a quië cati' unë' lequë' gdu, rë'u ni gunru' tsaxxón lequë'.

1 Qui lè ni na', lèzca' rè'u, le nacuá' gdu zbi'il ga ni zoaru' ziantër nup tun lna' lau ca ta'yejlè' Dios, ral-la' uca'nru' yúgu'tè le cunác le nac ca tu le nac zi'i nua'ru', lenca' yúgu'tè dul-la' ta'zón rè'u, ati' lu yól-la' rbòz zxon ladxì' queèru', ral-la' gunru' xchinè' Dios, le nac tsca xítì'ru' lu huitj le zoa lauru'.

2 Ral-la' uyuru'-nè' Jesús, Nu na' run ga gac tséjlè'ru' Dios len Nu run ga rac gdu yól-la' rejle' queèru' Lè'. Jesús gzxaca' gdi'è lè'i yag cruz, len bia' blenè' yól-la' rutuí'i qui, le gu'nnè' gdél-li'nè' yól-la' rudziji na' uzi'è xbey, ati' yajchò'è cuit lè'è yubé' Dios, ga ni' rø'è rna bè'è.

3 Gul-yúé' Jesús, ca na' gzxaca' gdi'è le gulusaca' zi'è Lè' bønni' dul-la', cui gcuídì'li' len cui gac chop ládxi'li'.

4 Ga rdxintè na'a dza, cutu ca' bia' blenli' ga gdxintè nu gun lbi'ili' huè' le rdá'baga'li' le nac dul-la'.

5 Nazx ca' chgul ládxi'li' lè na' ruzéjni'nè' lbi'ili' Dios, nacli' ca yugu' zxi'nczè', le nayúj lu guich, rnè':

Zxi'na', cutu uzú' tsla'l le gunè' Xanu',

Usèdi uzéjni'nè' li',

Len cutu huöa ladxu'u cati' gut quinè' li'.

6 Xanru' rut rguinë' nu nadxi'inè',

Len rusèdi ruzéjni'nè' yúgu'tè nup nazì' lu nè'è lac zxi'nczè'.

7 Ral-la' gua' glenli' le gut quinè' lbi'ili' Dios, le runè' Dios cni queèli' tsca nacli' zxi'nczè'. Cutu ca' zoabi' tubi' bi'idau' cutu gut quinè'-bi' xuzbi'.

8 Na'a, chqui' cutu rut rguinë' lbi'ili' Dios ca na' runè' quegac yúgu'tè zxi'nczè', ni'r nacli' ca yugu' bi'i lagu', len cutu nacli' gdu zxi'nè' Dios.

9 Yetú ca', cati' ni' nacru' bi'idau', gulacu'è xuz xna'ru' luyú ni, glut gulaguinë' rè'u, san runru' lequè' ba la'n. Ca' nac, ral-la' gunr-ru' ca rna xtídzè'è Xuzru' zoè' yehua' yubá quiè soaru' gbanru'.

10 Yugu' xuz xna'ru', tu chi'z glut gulaguinë' rè'u tsca le gláquiznè' nac dxi'a, san cati' rut rguinë' rè'u Dios, nac quiè gac tu le uzi'ru' xbey, gacru' gdu la'y ca nacczè' Lè'.

11 Le nactè cutu nalá' lahui na'a le uzi'ru' xbey qui le rut rguinë' rè'u, san run ga ruhu'niru'. Chqui' güi'ru' latj usèdi rè'u le rut rguinë' rè'u, gun ga cözru' dxi'adau' len ga gacru' tsahui'.

Soa banádx queèru' chqui' cutu uzé nagru' chi'è Dios

12 Qui lè ni na' gul-ún tsutsu na'li' rajxáqui'gac, lenca' zxibli' ta'zxíz, quiè gdip ládxi'li' gunli' le nac dxi'a.

13 Gul-zóa tu nöz tsahui', cui gunli' ga ucá'n nöz na' nu rcuidi' ladxì', san gul-gún ga huöac ladxì' nu na'.

14 Gul-güi' ládxi'li' cózlenli' dxi'a yúgu'tè bunách, len gacli' quizi queè' Dios, le chqui' cugunli' cni, cutu gac glé'ili'-nè' Xanru'.

15 Gul-gún chi'i cuinli' cui soa nu ucá'n le ruzá' ladxè'è queèru' Dios, len cui soa nu gac ca tu guixi' sla', cui utsá' lbi'ili', len cui gun ga cugacli' tsahui' zianli' lbi'ili'.

16 Gul-gún chi'i cuinli' cui gun le cunác o le cunác tsahui' nu dzag lbi'ili', ca na' benè' Esaú, bønni' ni', quiè si'è tu le gáguzè' béti'è le dè lu nè'è le naquè' bi'i bønni' zi'al queè' xuzè'.

17 Chnóziczli' ca na' guc queè' Esaú gdöd ni' cati' gu'nnè' gdél-li'nè' le gnabnè' Dios xuzè' quiè gac dxi'a queè'. Buzechè' queè' xuzè' ati' cutu guta' latj ubi'i ladxè'è Esaú na' zal-la' gdilj ladxè'è lei len yól-la' rbòdx queè'.

18 Ca rac queëli' cutu nac ca guc quequë' bönni' Israel, gulabiguë'ë gal-la' ga zoa tu gui'a le gac nu can, ati' gyegui gui'a ni', len böac chul lahui' dza le grö' böaj gasj, len gyeycj bö' bduunu'.

19 Gulayönnë' ta'bödx trompeta, lenca' chi'ë Dios Nu bë' didza'. Cati' gulayönnë' lë ni, gláta'yuë' lahuë' Moisés cutur gü'lenë' lequë' didza' Dios.

20 Cni glunë' le cutu guc gua' glenquë' lë na' gna bé'inë' lequë' Dios, gnë': "Chqui' tsajlibba' gui'a ni tuba' böa' guíx'dau'z, ral-la' luladxë'-ba' guiöj, o ludödë'-ba' yag tuchi'."

21 Szxónitër ben gadxi lequë' lë na' gulalé'inë', ati' Moisés gnë': "Radxi rdzöbda' len rxxiztsca'."

22 Na'a, lbi'ili' ral-la' gádxitërlí' le rbíga'li' gal-la' tu lu gui'a nazí' lei Sión, len ga zoa yödz queë' Dios ban, le nazí' lei Jerusalén qui yehua' yubá, ga na' nacu'ë gbaz la'y guizx yu queë' Dios.

23 Rbíga'li' gal-la' ga ni' nudubgac lahuë' Dios zxi'nczë', nup na' nayujgac lagac lu guich ni' yehua' yubá, lenca' ga zoë' Dios Nu rbequi' xbey yúgu'të bunách, len ga na' nacuá' bö' glacczë' bönni' tsahui', Dios bunë' lequë' dxi'a.

24 Rbíga'li' ca' ga zoë' Jesús, Nu ben tsutsu didza' cub na' rucán' tsahui', lenca' ga nagu'ë rön queë' Jesús le run ga runít lahuë' rë'u Dios, rön na' run le nacr dxi'a ca le ben xchönë' Abel, le ben ga nu gchuguë' qui Dios.

25 Qui lë ni na', gul-gún chi'i cuinli' cui tá'baga'li' Nu na' rui' didza'. Cutu ca' gululá nup ni' guladá'baga' nu na' bulídz lequë' luyú ni. Nazxgar rë'u, cutu ca' ularu' chqui' tá'baga'ru' Nu na' rulídz rë'u, zoë' yehua' yubá.

26 Dza ni' gzxiz luyú ni le byön chi'ë Dios, san na'a chgzxi' lu në'ë, gnë': "Yetú lzuz, len clëgz luyú uxizia', san luzxbá ca' uxizia'."

27 Cati' ni' rnë': "Yetú lzuz", lë ni ruluí'i rë'u ral-la' gdua le gac la'zxíz, lë na' rö' yödzlyú ni, ati' lugán' le cugác la'zxíz, lë na' rö' yehua' yubá.

28 Qui lë ni na', le ral-la' gdél-li'ru' tu latj ga gna bë'ru', le cugzxíz, guiëru'-në' Dios: "Xclenu'", ati' lu yöl-la' ba'a ladxi' len lu yöl-la' radxi Lë' tsej ládxi'ru' Lë' ca na' rdzag ladxë'ë Lë',

29 le naquë' Dios queëru' ca tu gui' rusnít le cunác gdu dxi'a.

13

Le ral-la' gunru' le rdzag ladxë'ë Dios

1 Ral-la' gdxí'iteczli' lza'li' tuli' yetuli'.

2 Gul-tsajnéy ral-la' uzoali' lidxli' nu gdxin ga zoali'. Cati' glun cni la'gac bunách, gulucuy'ë lidxquë' gbaz la'y queë' Dios, zal-la' cutu gláquibe'inë' nacquë' gbaz la'y.

3 Gul-tsajnéy nup nadzungac lidx guía tscá nunli' tsazxón lequë', nadzunli' ca' lidx guía. Gul-güí ládxi'li' bönni' ta'bía ládxi'gac lequë' bunách, tscá lbi'ili' rzaca' rguí'lenli' tsazxón lequë'.

4 Ral-la' gunli' ba la'n yöl-la' nutság na', ati' lu yöl-la' ba'a ladxi' queë' ral-la' sóalenë'-nu ngul queë' bönni', le gchuguë' Dios quegac nup tun le cunác len nup ta'guítsj zxba qui yöl-la' nutság na'.

5 Cutu bi uhuídi'li', san gul-dzág ládxi'li' tscá le dë queëli' na'a, le chgnë' Dios: "Gatga uca'na' li', len cutu ubíj ladxa'a li'."

6 Cni nac, huac gnaru' gdu ládxi'ru' lë na' rna:

Xanru' naquë' Nu raclen neda'.

Cutur gádxida' bi gun quia' bunách.

7 Gul-tsajnéy yugu' bönni' tu'yúë' lbi'ili', nup na' tu'sëdi lbi'ili' xtídzë'ë Dios. Gul-yú ca nadél-li'quë', len gul-gún ca tunë' lu yöl-la' rejlé' quequë' Dios.

8 Tuz ca naquë' Jesucristo, nij, len na'a, len tsalzú.

9 Cutu güi'li' latj gchë'gac lbi'ili' ga yubl yugu' zxba gza'a len zxba nadzá'. Nac dxi'a gunli' tsutsu icj ládxi'dau'li' ca nac le ruzá' ladxë'ë queëli' Dios, len clëg ca nacgac zxba qui le ri'j ráguru', lë na' cutu luzi' xbey nup tui' ládxi'gac leygac.

10 Zoa queëru' tu bcugu la'y, le cutu luzi' xbey nup tun dxin qui didza' rucá'n tsahui' bla' zi'al.

11 Bxuz blau qui yu'u la'y na' glu'ë xchöncba' böa' bëdx lu latj nactër la'y ni'a qui dul-la', san guluzégu'i'ë bëla' ca'z quecba' ga nac ni'l ra' yöd.

12 Lëzca' cni gzxaca' gdi'ë Jesús ni'l ra' yöd quië bunë' bunách dxi'a len rön queëczë'.

13 Tsajta'aru'-në' Jesús, zal-la' la'bíj rë'u lu yöd bunách, len si'ru' tsaxón len Lë' lë na' gululídz ditj Lë' bunách.

14 Cutu zoa queëru' yödzyly ni tu yöd zoa tsaz, san rguiljru' lë na' zi'a za'.

15 Qui lë ni na', ral-la' cúteczru'-në' Dios yöl-la' ba, ugunru' dxin lë' Jesucristo. Yöl-la' ba na' nac ca tu le rgu'ru' lahuë' Dios. Ru'a cuinru' guiëru'-në' Dios xclenu' ni'a qui le naquë'.

16 Cutu gal ládxi'li' gunli' le nac dxi'a len gáclenli' lza'li' tuli' yetuli', le nac lë ni ca tu le rgu'ru' lahuë' Dios le rdzag ladxë'ë Lë'.

17 Gul-gún ca rna xtídz'a'quë' böchi'ru' tu'yúë' lbi'ili', len gul-güi' latj la'ná bé'inë' lbi'ili', le tun chi'ë icj ládxi'dau'li', ca tunquë' bönni' ral-la' la'guixj'ë lahuë' Dios le nunquë'. Gul-gún cni quië lunë' dxin na' lu yöl-la' rudziji quequë' len clëg lu yöl-la' rsëbi ladx'i' quequë', le cutu ca' uzi'li' xbey dxin na' lunë' lu yöl-la' rsëbi ladx'i' quequë'.

18 Gul-lidzë' Dios, gnábili'-në' gáclenë' netu', le runtu' löz soa dxi icj ládxi'dau'tu', cutu uxós netu', len rui' ládxi'tu' gúntecztu' le nac dxi'a.

19 Le nacr blau, ráta'yua' lauli' gnábili'-në' Dios ugu'ë neda' tu nöz udxina' queëli' bayónr.

Dios uzá' ladxë'ë queëru' le gaclen rë'u

20 Na'a, rnábitu'-në' Dios, Nu run ga rac dxi'a queëru' len Nu buspán Xanru' Jesucristo lu yöl-la' gut, Nu na' nac Bönni' Blau Uyú Bö'cu' Zxila', le bulalj'ë rön queë' le run tsutsu didza' rucá'n tsahui', le zoa tsaz,

21 rnábitu'-në' gunë' ga gacli' gdu, quië gac gunli' yúgu'të dxin dxi'a, len gunli' ca rë'nnë' Lë', ati' gunë' queëli' le rdzag ladxë'ë Lë', le náquili' queë' Jesucristo. Queë' Cristo gactecz yöl-la' ba. Ca' gac.

22 Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', güi' ládxi'li' didza' ni ruzejni'i lbi'ili', le nac láti'dau'z lë ni ruzuja' queëli' lu guich.

23 Ral-la' gnózili' chburujbi' lidx guia bi'i Timoteo, bi'i böchi'ru'dau', ati' chqui' gdxíntëbi' quia' ni, gunbi' neda' tsaxón duyutu' lbi'ili'.

24 Gul-gáp Dios böchi'ru' tu'yúë' lbi'ili', lenca' yúgu'të bunách nubijë' quizi queë' Dios. Tu'gáp lbi'ili' Dios bunách ta'yejlë' Cristo nacua' luyú Italia.

25 Dios uzá' ladxë'ë queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.

LE BUZUJË LU GUICH SANTIAGO

Santiago rugapë' Dios bönni' judío ta'dé'ë Cristo

¹ Neda', Santiago, naca' huen dxin queë' Dios lenca' queë' Xanru' Jesu-cristo. Rugapa' Dios lbi'ili', nacli' idxinnu cö' di'a dza quegac bunách Israel, náslasi' gdu yödzlyú ni.

Yöl-la' rejni'i runnë' queëru' Dios

² Böchi' lza'adau', cati' gac bi gac queëli' le si' bë' lbi'ili', ral-la' udzjili' gdu ládxi'li'

³ le nözcizli', cati' bi rac queëli' le rzi' bë' lbi'ili' ca réjlë'li' Cristo, lë ni rusëdi lbi'ili' cözli' zxon ladxì'.

⁴ Gul-güi' ládxi'li' gac gdu yöl-la' zxon ladxì' queëli', quië udx gacli' bönni' ta'yejni', len cutu bi yadzj queëli' ca nacgac lë ni.

⁵ Chqui' zoa ladj lbi'ili' nu curëjni'ni, ral-la' gnab lahuë' Dios nu na', ati' Dioscz gunnë' qui yöl-la' rejni'i, le runödzejë' szxöni quegac yúgu'të bunách, len cutu ca' rgaccznë' gunnë' queëru'.

⁶ Na'a, nu bi rnab lahuë' Dios, run bayúdx tsejlë' Lë', len cugác chop ladxì'. Nu rac chop ladxì', rac qui ca rac qui bdxina' qui nis zxon cati' rutá lei bö', ruzëaj lei bö' na'l ni'.

⁷ Nu nac cni cutu ral-la' gun löz si' bi unödzejë' Xanru'.

⁸ Bönni' na' reaj bö' ládxi'dau'huë' cutu rdzölnë' nacl gunë'.

⁹ Chqui' zoë' bönni' bóchi'ru' rejlé'ë Cristo, len naquë' cuidi'z yödzlyú ni, ral-la' udzijnë' le chnadé-li'në' naquë' blau lahuë' Dios.

¹⁰ Bönni' bóchi'ru' na' dë yöl-la' tsahui' queë' ral-la' udzijnë' cati' runë' Dios ga cutur ruzxöni ladxë'ë lë na' dë queë'. Nu ruzxöni ladxì' yöl-la' tsahui' qui, gac qui nu na' ca rac qui xyiji guixi'dau', la' rdödte qui.

¹¹ Cni nac, le gac qui nu na' ca rac qui xyiji guixi'dau' na' cati' rlen gbidz rudzá'atsca, la' rbidxtë guixi' na' ati' rguindj xyiji, len rnit yöl-la' lach qui. Lëzca' cni gac queë' bönni' dë yöl-la' tsahui' queë', nitië' tsal ni' runë' dxin rugiljë' yöl-la' tsahui' na'.

Le ta'zi' bë' rë'u

¹² Bica' ba bönni' na' rua' rlenë' le rzi' bë' lë'. Cati' chburujë' dxi'a, gdél-li'në' yöl-la' na'bán gdu, ca na' rdel-li' nu nutsa' lu huitj, nu rdel-li' tu bregui' yöj. Gdél-li'në' bönni' na' yöl-la' na'bán gdu na' gzxi' lu në'ë Dios unödzejë' quegac nup naxi'igac Lë'.

¹³ Cati' bi rac queëru' le run ga gué'niru' gunru' le cunác, cutu ral-la' gnaru': "Dios rzi' bë'ë rë'u len le nac xöhui'." Dios, nutu nu rzi' bë'ë len le nac xöhui'.

¹⁴ Na'a, chqui' nu bi rac qui le rzi' bë' lei le nac xöhui', nac le rzë ladxì' le cunác, ati' lë ni ben ga gu'ni gun le cunác.

¹⁵ Lë na' rzë ládxi'ru' le cunác run ga gunru' dul-la', len cati' chbudx benru' dul-la' na', la' dul-la' na'z ruspaga' rë'u zxguia' gatra'.

¹⁶ Böchi' lza'adau', cutu si' ye'i la' cuinzli'.

¹⁷ Yúgu'të le nac dxi'a len yúgu'të le nac gdu le ruzi'ru' xbey, za' zaca' xtsa'l, r-ruj ga zoë' Xuzru' Dios, Nu ben le ta'yép yöz luzxbá, le tu'tsá' cuingac, san Lë' cutu rutsá' cuinë' len cutu rutsé'ë ca runë', rúnnteczë' queëru' le nac dxi'a.

18 Ca rē'ncznē' Dios, benē' ga nacru' bunách cub queē'. Bugunē' dxin didza' queē' le nac gdu'tē li, quiē' gacru' ca tu glap zi'al queē' ladj yúgu'tē nup na' benczē' Dios.

Le rej ládxi'ru'-nē' Dios le nac gdu

19 Qui lē ni na' rēpa' lbi'ili', böchi' lza'adau', yúgu'tēli' ral-la' soali' sina' yónili', san cutu ral-la' gnétēzli' len cutu léytēzli'.

20 Nu na' rleytēz cutu run le nac tsahui' lahuē' Dios.

21 Qui lē ni na', gul-cá'n yúgu'tē le cunác, len yúgu'tē le zian le cunác tsahui', ati' lu yöl-la' nöxj ladx' gul-sí' lu na'li' didza' na' chnayáz icj ládxi'dau'li', le huac gun ga ulali' didza' ni.

22 Na'a, gul-gún ca rna didza' ni, len clēg tsajzéz nagli'. Chqui' yónizli' didza' ni, la' cuinzli' si' yé'ili'.

23 Nu ryöniz didza' ni len cutu run ca rna, nu ni nac ca bönni' ruyúē' lahuē' lu guia dxili,

24 le ruyú cuinē' len zhuöjē', ati' la' raltē ladxē'ē ca rnē'ē.

25 Na'a, nu cutu ral ladx' le ryöni, san rui' ladx' zxba queē' Dios le nac gdu len le gac gun ga ularu', ati' tsutsu ugán, len guntecz ca rna bē' zxba na', gac bica' ba nu ni ca nac yúgu'tē le run.

26 Chqui' nu bönni' ladj lbi'ili' ráquinē' nac dxi'a ca rej ladxē'ē Dios, san cutu run chi'ē ludxē'ē cui gnēzē' ca', bönni' ni rzi' yé'inē' la' cuinzē' ati' cutu rdzag ladxē'ē Dios ca rej ladxē'ē Lē' bönni' na'.

27 Le rej ládxi'ru'-nē' Dios, le nac gdu len le nac dxi'a, nac gáclengacru'-bi' bi'i uzēbdau' lenca' gáclengacru'-nu ngul uzēb, cati' ta'zaca' ta'guí'i nup na', len cui gútsa'ru' le cunác rac yödzyú ni.

2

Tuz ca ral-la' gunru' bunách ba la'n

1 Böchi' lza'adau', chqui' réjlē'li' Xanru' Jesucristo, Nu nactēr blau, cutu ral-la' utsa'li' ca gunli' ba la'n tu bunách.

2 Chqui' tsaziē' bönni' ga na' nudubli', nagu'ē xbönni' nē'ē le náqini oro, len nacué' lari' záqui'tsqui, ati' tsaziē' ca' bönni' yéchi'dau', nacué' lari' ca'z,

3 len chqui' gunli' ba la'n bönni' na' nacué' lari' záqui'tsqui, len guiēli'-nē': "Grö'len rē'u ga ni nac dxi'a", san guiēli' bönni' yéchi'dau' na': "Na'z gzui", o guiēli'-nē': "Grö' lyu ni",

4 chqui' cni runli', rutsa'li' ca runli' ba la'n tu tu lza'li', len run cuinli' ca nu rbequi xbey lzē'i, ati' cutu nac dxi'a ca rza' ládxi'li'.

5 Böchi' lza'adau', gul-zé nagli' lē ni. Dios gröczē' yugu' bönni', taqui bunách yödzyú ni nacquē' yechi', quiē' la'dél-li'nē' yöl-la' tsahui' lahuē' Lē' le ta'yejle'ē Cristo, len gata' quequē' latj ga ni' rna bē'ē Lē'. Gata' quequē' lē na' gzxi' lu nē'ē Dios unödzejē' quegac nup ta'dxi'i Lē'.

6 Lbi'ili' ruca'nli' ca'z bunách yechi' len runcli'-nē' ba la'n bönni' dē yöl-la' tsahui' quequē', ati' tu'saca' zi'ē lbi'ili' bönni' na' dē yöl-la' tsahui' quequē', tu'gunē' lbi'ili' dxin. Lēzca' tu'dödē' lbi'ili' lu na'quē' bönni' yúlahui'.

7 Yugu' bönni' na' dē yöl-la' tsahui' quequē' ta'nē' zi'ē ca' qui lē' Jesucristo le nactēr blau, len ca nac lē' nazi' lali' bunách queē' Cristo.

8 Dxi'a runli' chqui' runli' gdu ca rna bē' zxba blau, le nayúj lu guich len rna cni: "Ral-la' gdxí'inu' lza'u ca nadxí'i cuinu'."

9 Na'a, chqui' rutsa'li' ca runli' ba la'n tu tu bunách, runli' dul-la', len nabága'li' xzguia' lu zxba queë' Dios, le rguitsjli' zxba na'.

10 Chqui' runë' bönni' gdu ca rna bë' zxba queë' Dios, san chqui' gchíxinë' ca nac tuz le rna bë' zxba na', chnabaguë'ë xzguia' qui gdutë le rna bë' zxba na'.

11 Lëczë' Dios gnë': "Cutu gunu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na'", len gnë' ca': "Cutu gdöddu' bunách." Na'a, chqui' cutu runu' dul-la' le rguitsj zxba qui yöl-la' nutság na', san rudöddu' bunách, nabagu'u xzguia' qui gdutë zxba queë' Dios.

12 Ca gnali' len ca gunli', ral-la' gunli' ca ral-la' lun nup cuequi xbeynë' lequë' Dios ca rna bë' zxba na', le run ga ularu'.

13 Nup cutu tu'huechi' ládxi'gac lza'gac, cuequi xbeynë' lequë' Dios ati' nutu nu huechi' ladxi' lequë', san nup na' tu'huechi' ládxi'gac lza'gac lurúj dxi'a cati' cuequi xbeynë' lequë' Dios.

Le ral-la' gunru' le réjlë'ru' Cristo

14 Böchi' lza'adau', cutu bi uzi'ë xbey bönni' chqui' gnë': "Réjlë'a Cristo", san cutu runë' le nac dxi'a. Cutu gac ulé' bönni' na' chqui' gnazë' rejlë'ë Cristo.

15 Chqui' nacu'ë böchi' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo, len cutu dë le lacuë', len cutu dë le lahuë'

16 ati' chqui' tu nu dzag lbi'ili' guiëz lequë': "Böaj lidxli' dxi'adau'; chbölj bdzë'ili'", san chqui' cutu unódzj quequë' lë na' ta'yadzjnë', cutu ca' guclen lequë'.

17 Lëzca' cni rac qui nu rnaz rejlë' Cristo. Chqui' cutu run le nac bë' nac gdu ca rejlë' Lë', cutu nac lsaca' yöl-la' rejlë' qui nu na'.

18 Nazx ca' guië' lzë'ë bönni': "Li' réjlë'zu' Cristo, ati' neda' runa' le nac dxi'a. Cutu gac ului'inu' neda' réjlë'u Cristo chqui' cuzóa le nac dxi'a runu'. Neda' ului'ida' li' réjlë'a Cristo ni'a qui le nac dxi'a runa'."

19 Li' réjlë'u tuzë' naquë' Dios. Nac dxi'a ca runu'. Lëzca' cni ta'yejlë' bö' xöhui', len ta'zxiztsca tadxli Lë'.

20 Li', bönni' cunözi. Ral-la' gnözcnu' chqui' zoa nu rnaz rejlë' Cristo, san cutu run le nac dxi'a, cutu nac lsaca' yöl-la' rejlë' Lë' qui nu na'.

21 Nac bë' burujë' dxi'a xuzru' Abraham lahuë' Dios ni'a qui lë na' benë', cati' ni' glu'ë-bi' lahuë' Dios bi'i Isaac queë'. Glu'ë-bi' ca na' tun bunách ta'gú'u le tu'zegui' lahuë' Dios, zal-la' cutu buzégui'ë-bi'.

22 Na'a gac gnözili' ca guc queë' Abraham. Lë na' benë' guc bë' gyejlë'ë Dios. Qui lë ni na' nac bë' guc gdu ca gyejlë'ë Dios ni'a qui lë na' benë'.

23 Cni guc lë na' nayúj lu guich la'y, rna: "Gyejlë'ë Dios Abraham, ati' Dios blë'inë' lë na' benë' ca tu le ben ga böaquë' tsahui' Abraham." Qui lë ni na' gzxi' lë': "Lzë'ë Dios."

24 Na'a, rlë'iczi' nac bë' rurujë' dxi'a bönni' ni'a qui le runë', len clëgz le rejlë'ë Dios.

25 Lëzca' cni guc queënu Rahab, ngul bë'nu latj bunách. Lëzca' nac bë' burujnu dxi'a le zoa tu le dxi'a bennu, lë na' bennu cati' ni' bennu ba la'n yugu' bönni' uyulan, len güclennu lequë' quië guluguel-lë'ë yhuöjqüë' nöz yubl.

26 Ca na' rac qui gdu ca nayá' nabinru' chqui' cutu yu'u bö', chnat, lëzca' cni nac qui le réjlë'ru' Cristo chqui' cutu nalá' yöl-la' run qui, cutu nac lsaca'.

3

Yugu' le rna lúdxiru'

¹ Böchi' lza'adau', cutu guntëz zian cuinli' nup tu'sëdi bunách, le chnózczi' zi'tër cuequi xbeynë' rë'u Dios, nulru' rusëdiru' bunách.

² Yúgu'tëru' runru' zian le rchixi rnúguiru'. Chqui' cutu rchixi rnignë' bönni' ca nac didza' ru'ë, bönni' ni naquë' gdu tsahui', len rac gna be'i cuinë' ca nac yúgu'të le runë'.

³ Cati' rgu'ru' guia rú'acba' böa' quië gunru' ga lunba' ca ré'niru', rac gna bé'iru' lecba' gdu'të ca tunba'.

⁴ Gul-yú ca' ca rac quegac barco. Zal-la' zxöntër nac barco len szxöni reycj bö' ruzéaj lei, cuídi'dau'z nac në'i xyagui barco na' le ruzéycj rudxi'i barco quië tseaj gátitëz ga guë'nnë' bönni' rusë'ë lei.

⁵ Lëzca' cni nac lúdxiru'. Zal-la' cuídi'tër nac, ziantër le rna lúdxiru' na'. Gul-yutsca' ca run gui'. Zal-la' gui'dau'z rbibru', gui'a sib huayegui.

⁶ Lëzca' nac ca tu gui' lúdxiru' na'. Yúgu'të le cunác rac yödzlyú ni rna lúdxiru', len le dzag gdu ca nayá' nabinru' lúdxiru' na', qui lé ni na' run ga rac xöhui' gdu'të le nacru'. Rbequi gui' le rna lúdxiru', le ruzegui' rë'u ca nac yúgu'të le runru', ati' le rna cni lúdxiru' na', nac qui, tsca chnagué-la'të gui' le nabequi tu' xöhui'.

⁷ Yúgu'tëba' böa' guixi' ta'daba' luyú, len yugu' böa' zoa xilcha', len yugu' böa' ta'yj lë'ba' lyu, lenca' yúgu'tëba' böa' dzö'ba' lu nis zxon, huac la'ná be'i lecba' bunách luyú ni,

⁸ san nutu nu bönni' gac gna bé'inë' ludxë'ë, le rna lúdxiru' le cunác len cutu gac nu uzaga' xnözi, ati' ziantër le rna lúdxiru' le nac ca tu le nachë' yöl-la' gut.

⁹ Len la' lúdxiru' na'z rulídz tsáhuiru'-në' Dios Xuz, len rulídz ditjcru'-në' ca' bönni', bönni' na' benë' lequë' Dios ca nacczë' Lë'.

¹⁰ Cni nac, len la' rú'azru' na' rulídz tsáhuiru' bunách len rulídz ditjru' bunách. Böchi' lza'adau', cutu ral-la' gac cni.

¹¹ Cutu ca' ta'lén nis ziziá' len nis zóna' la' tuz ga ta'lén.

¹² Böchi' lza'adau', cutu gac cuia le rbia yag olivo tu lu yag higo, len lëzca' cni, cutu gac cuia le rbia yag higo na' tu lu lba uva. Lëzca' cni, nitú ga rlen nis cutu gac la'lén nis zóna' len nis ziziá'.

Yöl-la' rejni'i le nac gdu

¹³ Chqui' zoë' ladjli' bönni' raquë' szxöni len réjni'tsquinë', lu yöl-la' nöxj ladxi' queë' ral-la' ulu'ë naquë' cni ni'a qui le nac dxi'a runë'.

¹⁴ Na'a, chqui' ruzxë'ili' lza'li' len runli' dxin quië la'gú'u lbi'ili' yöl-la' ba bunách, cutu ral-la' gun ba zxon cuinli' ca nac yöl-la' rejni'i queëli'. Nu run cni rzi' yë', len rdá'bagá' le nac gdu'të li.

¹⁵ Yöl-la' rejni'i cni cutu nac le runödzjë' Dios, san qui yödzlyú ni nac, len qui bunách yödzlyú ni, len qui tu' xöhui'.

¹⁶ Bönni' tu'zxë'inë' lza'quë' len tē'nnë' la'gú'u lequë' yöl-la' ba bunách, lëzca' ta'díl-l didzë'ë len tunë' yúgu'të le cunác.

¹⁷ Bönni' napquë' yöl-la' rejni'i na' runödzjë' Dios: tunë' le nac gdu dxi'a, len ta'bözë' dxi'adau', len nacquë' zxon ladxi', len nacquë' nöxj ladxi'.

Tu'huechi' ládxi'quë' bunách,
 len tunë' le nac dxi'a.
 Tuz ca ta'bequi xbey lza'quë',
 len cutu ta'b'ij bë'i lza'quë'.

¹⁸ Nup tui' ládxi'gac la'bequi dxi le rac, ta'b'óž dxi'adau', quië gac ca' dxi'a gdu'te le nacgac.

4

Nup tun zxön le nacua' yödžlyú

¹ ¿Bizx quië na' rdil-li' len rac didza' bizxj queëli'? Rac cni queëli' le rzë ládxi'li' zian le rzë ládxi'li' tu tuli', len qui lë ni na' rdil-lenli' lza'li'.

² Zian le ruhuidi'li' len le cutu rzi'li' lei, qui lë ni na' rudódili' bunách. Ruzxé'ili' le dë qui lza'li', len le cutu rdél-li'li' lei, qui lë ni na' rzu rbö'li' len rdil-li'. Cutu rata' queëli' le ré'nili', le cutu rnabli' lei lahuë' Dios.

³ Zal-la' zoa bi rnabli', cutu bi rzi'li', le cutu nac dxi'a ca rnabli', le ré'nili' lë na' rnabli' quië ugunli' lei dxin ca dzagz ládxi'li'.

⁴ Lbi'ili', bunách nusanli'-në' Dios, ¿naru' cu nózili' chqui' runli' zxön le nacua' yödžlyú ni, chnuhuöacl' ca nu curle'i Dios dxi'a? Núti'tëž nu rë'ni gun zxön le nacua' yödžlyú ni, nuhuöác ca nu curle'i Dios dxi'a.

⁵ Cutu rnaz ca' le nayúž lu guich la'y, rna: "Dios rsöl'ëë queëru' Dios Bö' La'y, Nu zoalen rë'u, ati' Lë' nadxi'inë' rë'u len rudúl-li'në' rë'u chqui' rusanru'-në'."

⁶ Na'a, zxöntër le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, le nayúž lu guich la'y, rna: "Dios ruzaguë'ë xnözžgac nup tun ba zxön cuingac, san ruzá' ladxë'ë quegac nup nacgac nöž ladx'."

⁷ Qui lë ni na', gul-zóa nöž ladx' lahuë' Dios. Gul-ná be'i tu' xöhui', ati' uzxúndj ga zoali'.

⁸ Gul-güf' ládxi'li' sóalenli'-në' Dios, ati' Lë' dusóalenë' lbi'ili'. Lbi'ili', bunách dul-la', gul-gác dxi'a, len cutur gunli' dul-la'. Lbi'ili', nul-li' reax bö' ládxi'dau'li', len chop le nadxi'ili', gul-gún dxi'a icj ládxi'dau'li'.

⁹ Gul-sëbi ládxi'li', len gul-hui'ni, len gul-cödx. Na'a ruzxidxli' san ral-la' cödxli'. Rudziji'li' san ral-la' hu'ni'li'.

¹⁰ Gul-gác nöž ladx' lahuë' Xanru', ati' Lë' gunë' ga gacli' blau.

Cutu ral-la' glag yudxru' le run lza'ru'

¹¹ Böchi' lza'adau', cutu gnëli' qui lza'li' tuli' yetuli'. Nu rnë qui böchi' lzë'i, len rlag yudx le run nu na', nu ni rnë qui zxba queë' Dios, len rbequi xbey le rna bë' zxba na'. Na'a, chqui' rbequi xbeynu' le rna bë' zxba na', run cuinu' nu rbequi xbey lei, len cutu runu' ca rna bë' zxba na'.

¹² Na'a, tuzë' naquë' Dios, Nu ben zxba na', len naquë' ca' Nu rbequi xbey le runru'. Lëczë' gac uslé' bunách o usnitië' bunách na'. Na'a, ¿núžxatë run cuinu', rlag yudxu' lza'u'?

Cutu gunru' löž le gac cxö huidzj

¹³ Na'a, gul-zë nagli', nul-li' rnali': "Cxö huidzj tseajtu' yödž ni', ati' soatu' ni' tu iz len zian le gá'utu' len úti'tu', ati' cni gáta'tsca queëtu' dumí."

¹⁴ Cutu nózili' bizxa gac cxö huidzj. ¿Nacxzc nac queëru', tsca zoaru' yödžlyú ni? Nacru' ca böchlá le nalá' tu chí'idau'ž, len la' rnitë'.

¹⁵ Qui lë ni na', cni ral-la' gnali': "Chqui' guë'nnë' Xanru', soaru' gbanru', len tu tu le gunru'."

16 Na'a, lbi'ili', lu yöl-la' run ba zxön queëli' rgu'li' yöl-la' ba la' cuinzli'. Le cunác nac yúgu'tè le cni runli'.

17 Chqui' nóziru' le nac dxi'a le ral-la' gunru', len cutu gunru' lè na', dul-la' runru'.

5

Santiago rusé'è ládxi'què' bönni' dè yöl-la' tsahui' quequè'

1 Lbi'ili', bönni' rlé'ili' yöl-la' tsahui', gul-códx len gul-códxya'a, le zi'a za' dza glé'ili' yöl-la' yechi'.

2 Chnac ditj yöl-la' tsahui' queëli', ati' chnutöc'ba' le náculi' bëldau' qui.

3 Chnac qui dumí oro len dumí plata queëli' ca nac qui guia zön xquë'i, ati' xquë'i na' nac ca tu le ruquí lbi'ili', ati' gac queëli' ca tu gui' le usnit lbi'ili'. Cni gac queëli', le busá' butubli' queëzli' yöl-la' tsahui' dza ni zoaru' chrajséytégac.

4 Gul-yutsca'. Chta'náb yudxnè' lazxjquè' bönni' huen dxin gulalapè' yöl queëli', le cutu rguízxjniil' lequè', ati' lè na' ta'nabè' bönni' huen dxin na' chbò'u didza' na' lahuè' Xanru', ati' Lè' rna bé'inè' ni'a nè'è guizx yu.

5 Yödzyú ni benli' ga buné'ili' len güi' gdáguteczli' le rnaz queëli'. Buxón cuinli', san chzoa gdxin queëli' dza udx queëli'. Gac queëli' ca rac queëba' bëdx renni', chbdxin dza gdódiru'-ba'.

6 Rchúguli' quequè' bönni' tsahui' len rudódili' lequè', ati' lequè' cutu ta'dá'baguè'è lbi'ili' rudódili' lequè'.

Cözru' zxön ladxì' len ulidzru'-nè' Dios

7 Na'a, böchi' lza'adau', gul-cóz zxön ladxì' ga gdxinr dza huödè' Xanru'. Gul-yú ca runè' bönni' guz gu'n. Lu yöl-la' rböz zxön ladxì' rbözè' guiöjsiu' len guiöj beo' lin, ati' tód ni' lapè', len szxöni utubè' yöz.

8 Lèzca' cni, lbi'ili' na' réjlè'li' Cristo, gul-cóz zxön ladxì' len gul-típ ládxi'li', le chza' gal-la' dza huödè' Xanru'.

9 Böchi' lza'adau', cutu gnèli' qui lza'li' tuli' yetuli', cui gbága'li' zxguia'. Gul-yutsca'. Chrdzag lau udxinè' Xanru', Nu cuequi xbey le runli'.

10 Böchi' lza'adau', gul-yú ca guc quequè' bönni' glu'è didza' uláz queë' Xanru'. Nacquè' ca tu le rulu'i rë'u ca ral-la' saca' qui'ru' len cözru' zxön ladxì'.

11 Na'a, nucua'ru' lequè' ca bönni' glaquè' bica' ba, nup ni' gulazaca' gulagu'i. Chbyónili' ca benè' Job. Glözè' zxön ladxì' zal-la' szxöni gzxaca' gdi'è, ati' nózili' ca' ca benè' queë' Xanru' ga budxtè. Ruhuéchi'tsca ladxè'è rë'u Xanru' len rui' ladxè'è rë'u.

12 Böchi' lza'adau', le nactèr blau nac lè ni rëpa' lbi'ili': cutu gneyli' Nu zoa yehua' yubá, len cutu gneyli' le nacua' luyú ni, len cutu gneyli' bíti'tèz bi run tsutsu xtídza'li'. Cati' gnali': "Ja", ral-la' gnazli': "Ja." Cati' gnali': "Cutu", ral-la' gnazli': "Cutu." Cni ral-la' gunli', cui gbága'li' zxguia' lahuè' Dios.

13 Chqui' rzaca' rgu'i' nu dzag lbi'ili', ral-la' ulídZ Dios nu na'. Chqui' zoa nu rudziji, ral-la' gul-l yöl-la' ba nu na'.

14 Chqui' re'i nu dzag lbi'ili', ral-la' ulídZ bönni' gul tun chi'è bunách queë' Cristo, quiè lulidzè' Dios, la'nabné' Lè' unè' bönni' huè' na'. Ral-la' la'gu'è lè' le za, len lugunè' dxin lè' Xanru'.

15 Cati' lulidzè' Dios, len ta'yejlè'è gunè' Cristo ga huóaquè' bönni' huè' na', ni'r gunè' Xanru' ga huas uzóè', len chqui' benè' dul-la' bönni' huè' na', Xanru' unít lahuè' lè'.

¹⁶ Qui lë ni na', gul-xoalëp dul-la' nabága'li' tuli' yetuli', len gul-náb qui lza'li' tuli' yetuli' lahuë' Dios quië unë' lbi'ili', urúj guidzhuë' na' ré'ili'. Le rulidzë' Dios bönni' tsahui', le runë' gdu ladxë'ë, nactsca lsaca'.

¹⁷ Elías, bönni' ni' bë'ë didza' uláz queë' Dios, guquë' bönni' yödzyú ca nacru' rë'u, san cati' bulidzë' Dios, gnabë' lahuë' cui gal guiöj, gdu tsonn iz yu xop beo' cutu gul guiöj luyú ni.

¹⁸ Gdöd ni' bulidzë' Dios leyúbl, ati' böal guiöj, ati' bunódzj le glazë' bönni' dza ni'.

¹⁹ Böchi' lza'adau', lë ni ral-la' gnózili'. Chqui' nunbë' le nac gdutë li nu dzag lbi'ili' len rchixi rnigui, ati' zoa nu gun ga ubí'i ladxí' nu na' rchixi rnigui,

²⁰ nu na' gun ga ubí'i ladxë'ë bönni' dul-la' na' gdë' ga yubl, uslé' lu yöl-la' gut bönni' dul-la' na', len gunë' ga unít lahuë' Dios dul-la' zian nabaguë'ë bönni' na'. Ca' gac.

DIDZAꝀ ZIꝀAL BUZUJËꝀ LU GUICH PEDRO

Pedro rugapë' Dios nup ta'dá' Cristo

¹ Neda', Pedro, naca' gbaz nasölë'ë Jesucristo. Ruzuja' queëli' lu guich ni, lbi'ili' náslasli' zi'tu' gap dë ladzli', zoali' luyú Ponto, len luyú Galacia, len luyú Capadocia, len luyú Asia, len luyú Bitinia.

² Gröczë' lbi'ili' Xuzru' Dios ca na' bucözë' dza ni'të quië gáquili' quizi queë' lu në'ë Dios Bö' La'y, len gunli' ca rna xtidzë'ë Cristo len gacli' gdu dxi'a ni'a qui xchönë' Cristo. Rnabda'-në' Dios uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Le rúnteczru' löz

³ Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo. Lu yöl-la' ruhuechi' ladx' zxön queë' bucubë' yöl-la' na'bán queëru' le buspanë' Jesucristo lu yöl-la' gut. Lë ni run ga rúnteczru' löz,

⁴ len gun ga gdél-li'ru' lë na' run chi'ë queëru' Dios yehua' yubá. Lë na' run chi'ë Dios, le unödziej' quegac bunách queë', cutu nit, len cutu gtëb, len cutu ggul.

⁵ Le réjle'li' Lë', lu yöl-la' huac zxön queë', Dios gun chi'ë lbi'ili' cati' gdxinr dza ni' uzi'li' xbey yöl-la' ruslá gdu na' chnupë'ë queëru' len ulu'ë lahui dza udx.

⁶ Qui lë ni na' rudzjítsquili', zal-la' na'a ral-la' saca' qui'li' tu chi'idau' le rac zian le ta'zi' bë' lbi'ili'.

⁷ Le rua' rlenli' yugu' lë na' ta'zi' bë' lbi'ili', nac bë' nac gdu ca réjle'li' Cristo. Lëzca' cni rzi' bë'ru' oro, le nit, runru' lei dxi'a lu gui'. Qui lë ni na', cati' chnazí' bë' yöl-la' rejle' queëli' Cristo, le nacr lsaca' ca oro, gac queëli' yöl-la' zxön len yöl-la' run ba la'n dza ni' ulu' lahuë' Jesucristo.

⁸ Lbi'ili' nadxi'ili'-në' Cristo zal-la' gatga blé'ili' Lë'. Réjle'li' Lë' zal-la' cutu rlé'ili'-në' na'a, ati' rudzjili'. Gdu nac yöl-la' rudziji zxön queëli' le cutu gac quíxjö'ru' tsca nac.

⁹ Cni nac, le rdél-li'li' yöl-la' ruslá qui bö' nacczli' le rata' queëli' le réjle'li' Cristo.

¹⁰ Dza ni'të gulusëdë' dxí'adau' bönni' glu'ë didza' uláz queë' Dios ca nac yöl-la' ruslá na' dë queëru' na'a, ati' glu'ë didza' ca nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios.

¹¹ Bö' La'y dzaguë' Cristo buzéjni'në' zí'atël bönni' na' glu'ë didza' uláz queë' Dios, bului'inë' lequë' ca ral-la' saca' qui'ë Cristo, lenca' ca gac queë' yöl-la' yení' töd na'. Qui lë ni na' glu' ládxi'quë' la'nöznë' batx gac lë ni len nuzxa na' gac qui lë na' bului'inë' lequë' Bö' dzaguë' Cristo.

¹² Dios bului'inë' bönni' na' glu'ë didza' uláz queë' cutu nac tu le la'lé'inë' lequë', san rë'u ni glé'iru' lë na' glu'ë didza' qui, ati' lbi'ili' ryónili' na'a ca nac qui. Lë ni tu'ë didza' qui bönni' tunë' lban qui didza' dxi'a, zoalen lequë' yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y, Nu na' rsölë'ë queëru' Dios zoë' yehua' yubá, ati' të'nnë' gbaz la'y queë' Dios la'nöznë' ca nac lë na' glu'ë didza' qui dza ni'të.

Dios rulidzë' rë'u quië gacru' la'y

¹³ Qui lë ni na', gul-zóa ban ladx' len gul-cöztec ba'adau'. Gdu ládxi'li' gul-zxöni ládxi'li' lë na' uzá' ladxë'ë queëli' Dios dza ni' ulu' lahuë' Jesucristo.

14 Gul-gún ca rna xtidzë'ë Dios len cutu güi'li' latj la'ché' lbi'ili' ga yubl yugu' le rzë ládxi'li', ca na' benli' dza ni' cutu núnbë'nili'-në' Dios.

15 Ral-la' gacli' la'y ca nac yúgu'të le runli', ca na' naquë' la'y Dios, Nu bulídz lbi'ili' quië gáquili' queë'.

16 Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, ca na' gnë' Dios, rna: "Gul-gác la'y, le naca' neda' la'y."

17 Rëli'-në': "Xuztu'", cati' rulidzli'-në' Dios, ati' Lë', tuz ca rbequi xbeynë' yúgu'të bunách tsca nac le nungac tu tu bunách na'. Qui lë ni na' ral-la' gádxili' Lë' tsal ni zoali' yödzyú ni, le cutu nac gdu ladzli'.

18 Dios buslé' lbi'ili' lu lë na' gucli' dza ni' cati' benli' ca nacgac le ca'z guludödë' lauli' xuz xtau'li'. Nóziczli' böa'uë' lbi'ili', clëg len tu le nit ca nac oro len plata,

19 san len xchönë' Jesucristo le nactër lsaca', le budód cuinë', guquë' ca tuba' bö'cu' zxila' nacba' gdu dxi'a, tu'döddë'-ba' lahuë' Dios quië ugúa dul-la'.

20 Dios gröczë' Cristo z'atël' ca benë' yödzyú ni, ati' dza ni zoaru' na'a benë' ga bulu' lahuë' quië uzi'li' xbë'.

21 Ni'a qui le benë' Cristo réjlë'li'-në' Dios, Nu na' buspán Lë' lu yöl-la' gut len ben ga naquë' blau. Cni nac, réjlë'li'-në' Dios len ruzxöni ládxi'li' Lë'.

22 Na'a, chnun cuinli' dxi'a le runli' ca rna le nac gdu'të li len nac gdu ca nadxi'icli'-në' böchi' lza'li' ta'yejlë'ë Cristo. Qui lë ni na', gdu ládxi'li' ral-la' gdxili' lza'li' tuli' yetuli'.

23 Chböaljli' leyúbl, clëg le nuzoagac lbi'ili' bunách tatz, san nuzóa lbi'ili' Nu zoacz, le náljleni' xtidzë'ë Dios, le nac ban len le zoa tsalzú.

24 Cni nac, le nayúj lu guich la'y rna:

Yúgu'të bunách nacgac ca nac guixi'.

Yöl-la' lach quequë' nac ca xyiji guixi' na'.

Rbidx guixi' na' len rguindj xyiji,

25 San xtidzë'ë Dios zoa tsalzú.

Didza' ni bdxin queëli' lu didza' dxi'a.

2

1 Qui lë ni na', gul-cá'n yúgu'të le cunác. Cutur si' yë'li' len cutu ubíj dxi'a cuinli' laugac bunách. Cutur uzxë'ili', len cutu gnëli' qui lza'li'.

2 Ral-la' së ládxi'li' le nac queë' Dios Bö' La'y quië gal-li' ca na' tunbi' bi'i huë'ndau', ta'zë ládxi'bi' nidxi'. Cni ral-la' gunli' ga gdxinr dza ulali',

3 chqui' ráquibe'ili' naquë' dxi'i ladxi' Xanru'.

Cristo naquë' ca tu guiöj nac ban

4 Gul-biga' ga zoë' Xanru', naquë' ca tu guiöj nac ban. Naquë' ca tu guiöj gulacá'n lei ca'z bunách san nac tu le gröczë' Dios le nac lsaca'.

5 Lëzca' cni, lbi'ili' nacli' ca guiöj nabangac. Gul-güi' latj Dios ugunë' lbi'ili' dxin, gunë' ga gacli' ca tu gdau' ga soë' Dios Bö' La'y. Lu gdau' na' gacli' ca bxuz náquigac quizi queë' Dios ati' lu në'ë Jesucristo gac udödl' lahuë' Dios yugu' le runnë' queëli' Dios Bö' La'y, lë na' rdzag ladxë'ë Dios.

6 Qui lë ni na' nayúj ca' lu guich la'y, rna:

Rgu'a lu zö'ö yödz Sión tu guiöj blau squin zö'ö,

Le gröcza' neda' len nac lsaca'.

Nu réjlë' Lë', cutu gchixi gnigui.

7 Lbi'ili' na' réjlë'li' Cristo, nac queëli' guiöj ni tu le záqui'tsqui, san quegac nup cuta'yejlë' Cristo, nac ca na' nayúj lu guich la'y, rna:

Guiöj na' guluzóë' tsla'l bönni' tu'cu'ë zö'ö,

Gláquinë' ca'z nac,

Guiöj ni chnac guiöj blau squin zö'ö.

8 Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Guiöj ni gun ga tsajchégu'gac bunách

Len gun ga tsajtsö'gac.

Le nactë yajchégu'quë' bönni' cuta'yejlë'ë Cristo, le gulachixinë' cati' guluzóë' tsla'l xtídzë'ë Dios. Dios bucu'ë lequë' lunë' cni.

Nup náquigac queë' Dios

9 Lbi'ili' nacli' bunách gröczë' Dios. Yúgu'tëli' nacli' bxuz queë' Bönni' Uná Bë' La'y. Nacli' ca tu yödZ naqui quizi queë' Dios. Nacli' bunách queëczë' Dios. Cni nacli' quië gac gunli' lban qui le xzön benë' Dios, Nu na' bulídz lbi'ili' quië brujli' ga nac chul xöhui', len gyazli' lu yení' gdu queë'.

10 Zí'atël cutu gucli' bunách queë' Dios, san na'a chnacli' bunách queë'. Zí'atël nutu nu buechi' ladxí' lbi'ili', san na'a Dioscz ruhuechi' ladxë'ë lbi'ili'.

Zoaru' nabanru' quië gunru' ca rë'nnë' Dios

11 Böchi' lza'adau', nacli' ca bunách zi'tu', rdazli' yödZlyú ni. Qui lë ni na', ráta'yua' lauli', cui gü'li' latj la'ná be'i lbi'ili' le rzëz ladxí'li', lë na' ta'dil-len bô' nacczli'.

12 Gul-gún le nac dxi'a laugac bunách cunúnbë'gac Dios. Cni gac, chqui' luquí lbi'ili', la'ná nacli' gdödi bunách, gac la'le'i bunách yugu' le dxi'a runli', ati' dza huödë' Xanru' la'gu'ë Dios yöl-la' ba ni'a qui le nacczli'.

13 Le náquili' queë' Xanru', gul-gún ba la'n yúgu'të bönni' yúlahui', nucua'gac lequë' bunách, zal-la' naquë' bönni' rna bé'inë' gdutë yödZlyú, le naquë' bönni' blau uná bë',

14 o chqui' naquë' bönni' rna bé'inë' yödZ, nu na' nuzóë' bönni' blau uná bë' na' quië gut quinë' nup tua' dó' len gunë' ba la'n nup tun le nac dxi'a.

15 Cni rë'nnë' Dios gunli' quië la'bó' dxië' bönni' cunözi cunúnbë'quë' Lë', cati' la'lë'inë' le nac dxi'a na' runli'.

16 Gul-gác ca bönni' nadzanquë', san cutu gugunli' dxin yöl-la' nadzán queëli' quië gunli' le cunác. Gul-gác ca bönni' nadá'uquë' queë' Dios.

17 Gul-gún ba la'n yúgu'të bunách. Gul-dxi'i-quë' böchi' lza'li'. Gul-gadxí-në' Dios. Gul-gún ba la'n bönni' rna bé'inë' gdutë yödZlyú.

Le gzxaca' gdi'ë Cristo ruzejni'i rë'u ca ral-la' gunru'

18 Nul-li' nacli' bönni' nadá'ugac, gul-gadxí bönni' xanli', len gul-gún-quë' ba la'n, clëgz gunli' ba la'n bönni' xanli' na' nacquë' dxi'a len tui' ladxí'quë' lbi'ili', san gul-gún ba la'n ca' bönni' xanli' na' tu'saca' zi'ë lbi'ili' lu dxin runli' quequë'.

19 Chqui' saca' qui'li' len cutu zoa bizx quië, ati' gua' glenli' lë na' le ráquili' nac ca rë'nnë' Dios, urujli' dxi'a lahuë' Dios.

20 Na'a, chqui' rua'li' dö' ati' gut quinë' lbi'ili' bönni' yúlahui', ¿nacxcz uzi'li' xbey zal-la' len yöl-la' rböz xzön ladxí' queëli' gua' glenli' lë na' gac queëli'? San chqui' rbözli' xzön ladxí', rua' rlenli' le rzaca' rgu'li' ati' benli' le nac dxi'a, nír urujli' dxi'a lahuë' Dios.

21 Dios bulídzë' lbi'ili' quië saca' qui'li' cni, le gzxaca' gdi'ë Lëczë' Cristo uláz queëli', buzóë' queëli' tu le uluf'i lbi'ili' ca ral-la' gunli', saca' qui'li' ca na' gzxaca' gdi'ë Lë'.

²² Cristo cutu bi dul-la' benë', len gatga gzxi' yë'ë.

²³ Cati' guludidza' yudxnë' Lë', cutu butság yudxnë' lequë'. Cati' gulusaca' zi'ë Lë', cutu buzeynë' lequë' ba nadx, san budód cuinë' lu në'ë Dios, Nu na' rbequi xbey le runru' ca sa'yéaj.

²⁴ Lëczë' Cristo gzxi'ë dul-la' queëru' lu gdu ca nayá' nabanë' cati' ni' gutië' lë'i yag cruz, quië gacru' ca bönni' nat, cutur gunru' dul-la', san soaru' gbanru' quië gunru' le nac dxi'a. Lë' guquë' huë' uláz queëru' quië huöacru' dxi'a rë'u.

²⁵ Gucli' ca bö'cu' zxila' nanitcba', san na'a budxinli' queë' Cristo, Nu ruyú lbi'ili' len run chi'ë bö' nacczli', naquë' queëli' ca bönni' uyú bö'cu' zxila'.

3

Ca ral-la' lun nup nutság na'gac

¹⁻² Lëzca' cni, lbi'ili' ngul, ral-la' gunli' ba la'n bönni' qui queëli', len chqui' cutu ta'yejlë'ë xtidxë'ë Cristo, la'yejlë'ë Lë' cati' la'lé'inë' le nac dxi'a runli', naci' ba'a ladxì', len runli' lequë' ba la'n, zal-la' cutu bi didza' ru'lenli' lequë' ca nac queë' Cristo.

³ Yöl-la' lach queëli' cutu nac le zoa lahuiz, tsca rupa'li' icjli', len tsca nacgac le naccni oro nusi' cuinli', len lari' záqui'tsqui náculi'.

⁴ Yöl-la' lach queëli' ral-la' gac le yu'u icj ládxi'dau'li'. Yöl-la' lach le rdia'tecz nac yöl-la' nöxj ladxì' len yöl-la' ba'a ladxì', le záqui'tsquigac lahuë' Dios.

⁵ Lëzca' cni gac yöl-la' lach quecnu ngul gulayj ládxi'cnu Dios, gulacua'nu dza ni'të. Guluzxöni ládxi'cnu Dios len glunnu ba la'n bönni' qui queëcnu.

⁶ Cni bennu Sara, bennu ca rna xtidxë'ë Abraham, bönni' queënu, len bulidznu lë', gnanu: "Xan." Lbi'ili' ca' gunli' ca bennu Sara na' chqui' gunli' le nac dxi'a len cutu bi gádxili'.

⁷ Lëzca' cni, lbi'ili', bönni', ral-la' güi' ládxi'li' ngul qui queëli'. Gul-gún lecnu ba la'n, clëgz le nóta'cnu ca yöl-la' nal queëli', san lëzca' le nadé-li'cnu yöl-la' na'bán na' runnë' queëru' Dios, tuz ca nadé-li'li' lbi'ili'. Gul-gún cni, cui uzaga' xnözli' tu' xöhu' cati' ulidzli'-në' Dios.

Huazaca' huagui'ru' zal-la' runru' le nac dxi'a

⁸ Ga ruúdxte', gul-gác tuz tuli' len yetuli' yúgu'tëli' len gul-güi' ládxi'li' lza'li' tuli' yetuli'. Gul-gác dxi'i ladxì' len zxön ladxì'.

⁹ Cutu ubi'ili', cugua'li' dö' qui nu rua' dö' queëli', len cutu utság yúdxili' nu utság yudxi lbi'ili', san cni ubi'ili', gnábili'-në' Dios gunë' ga gac bica' ba nu na', le bulidzë' lbi'ili' Dios quië gacli' bica' ba.

¹⁰ Cni nac le nayúj lu guich la'y, rna:

Nu bönni' rë'nnë' uzi'ë xbey yöl-la' na'bán queë' len cözë' dxí'adau', Ral-la' uca'në' didza' xöhu' len cutur si' yë'ë.

¹¹ Ral-la' uca'në' le cunác len gunë' le nac dxi'a.

Ral-la' güi' ladxë'ë cözë' zxön ladxì' len sóateczë' cni,

¹² Xanru' run chi'ë yugu' bönni' tsahui'

Len ruzë' naguë' le tu'lidzë' Lë',

San ruzaguë'ë xnözgac nup tua' dö'.

¹³ ¿Nuzxa caz gua' dö' queëli' chqui' rui' ládxi'li' gúnteczli' le nac dxi'a?

¹⁴ Zal-la' saca' qui'li' cati' runli' le nac dxi'a, gacli' bica' ba. Nutu nu gádxili' len cutu ubi ugu'li'

15 san gul-zxöni ládxi'li'-nè' Cristo, güi'li' Lè' latj gna bé'inè' icj ládxi'dau'li'. Gul-zóa sina' quíxjöi'li' yúgu'tè nup la'nabi lbi'ili' bizx quiè runli' löz Cristo, gunli' lè ni lu yöl-la' nöxj ladxí' queèli' len lu yöl-la' run ba la'n nup na'.

16 Gul-guntecz le nac dxi'a lahuè' Dios, len chqui' nacuá' nup ta'né xöhui' qui le nac dxi'a runli' le réjlè'li' Cristo, ni'r lutuí' ca nac le ta'né queèli'.

17 Chqui' saca' qui'li', dxi'ar gac chqui' nac le runli' le nac dxi'a len clèg le rua'li' dō', chqui' Dios rē'nnè' gac cni queèli'.

18 Lèczè' Cristo gzxaca' gdi'è gutiè' uláz queèru' quiè bugúè' tsaz dul-la' nabága'ru'. Lè' naquè' dxi'a, san gutiè' uláz queèru' rē'u, nacru' bönni' dul-la'. Cni benè', bunè' rē'u tuz len Dios. Lu xpèlè'è gutiè' san lu bö' nacczè', ni zoè' nabanè' tu lu xpèlè'è cub.

19 Lu bö' nacczè' gyijè' yjenè' lban laugac bö' nadzungac.

20 Bō' ni glacczè' bönni', dza ni'tè guladá'baguè'è xtidzè'è Dios, dza ni' zoè' Noé, cati' ni' glözè' Dios lu yöl-la' rböz zxön ladxí' queè', cutu busyudxè' lequè', tsal ni' benè' Noé barco zxön na'. Lè'i barco na' gululá nabábz bunách lu nis, glac xunu' bunách, bönni' len ngul.

21 Nis ni' nac tu le ruluí' ca nac nis ga na' rdilru' nis, le nac bè' nularu' lu yöl-la' gut le bubanè' Jesucristo lu yöl-la' gut. Lè na' rdilru' nis cutu nac tu le run dxi'a le nacru' lahuiz, san ruluí' rui' ládxi'ru' gac dxi'a icj ládxi'dau'ru' lahuè' Dios.

22 Jesucristo bubenè' yehua' yubá, yajchö'è cuit lè'è yubél Dios, rna bé'inè' yugu' gbaz la'y, len nup ni' ta'ná bè', len nup nadél-li'gac yöl-la' zxön.

4

Gunru' xchinè' Cristo, ugunru' dxin yöl-la' huac queè' Dios

1 Qui lè ni na', ca na' gzxaca' gdi'è Cristo lu gdu ca nayá' nabanè', lèzca' lbi'ili' ral-la' soa cözli' saca' qui'li'. Nu na' rzaca' rguí'i le da' le nac dxi'a chbucá'n dul-la'.

2 Na'a su lau, ral-la' gúnteczli' ca rē'nnè' Dios len clèg ca rzèz ládxi'li' lu yöl-la' bunách queèli'.

3 Tscá'ti' gaz le chbenli' chbenli', cutur gunli' ca na' tun nup cunúnbè'gac Dios. Dza ni'tè benli' yugu' le cural-la' gunli'. Gzè ládxi'li' le cunác. Gzúdxili'. Gdöd bè'i güi' gdáguli' len gyij ládxi'li' bdau' guiöj bdau' yag le rgutnè' Dios.

4 Na'a, tu'bannè' bönni' tunè' cni le cutur runli' tsaxzón lequè' cati' tunè' le cunác cni, len qui lè ni na' tu'tság yudxnè' lbi'ili'.

5 Lequè' run bayúdx luluí' cuinquè' lahuè' Dios, Nu na' chzoa cuequi xbeynè' nup nabangac len nup chnatgac.

6 Qui lè ni na' guc lban qui didza' dxi'a laugac nup chnatgac, nup na' Dios glequi xbeynè' lequè' cati' ni' gulacu'è yödzyú ni, ca na' rbequi xbeynè' yúgu'tè bunách. Guc lban lauquè' quiè la'cu'è lu yöl-la' na'bán lu bö' nácgacczè', ca na' zoaczè' lu yöl-la' na'bán Dios.

7 Chzoa gdxin dza udx qui yúgu'tè le dè. Qui lè ni na', gul-gác ba'a ladxí' len gul-spán ládxi'li' quiè gac ulidzli'-nè' Dios.

8 Le runtè bayúdx, gul-dxi'i lza'li' tuli' yetuli', le chqui' dzagli' lu yöl-la' nadxí'i, gacli' sina' unít lauli' lza'li' tua' dō' queèli'.

9 Gul-güi' latj la'cuá' lidxli' böchi' lza'li', len cutu gnèli' quequè'.

10 Dxi'adau' ral-la' ugunli' dxin yugu' le buzá' ladxè'è queèli' Dios, gácleni' lza'li' tuli' yetuli'.

¹¹ Nu bönni' runë' lna' lau, ral-la' gunë' lna' lau qui xtidzë'ë Dios, ati' nu bönni' runë' xchinë' Cristo, ral-la' ugunë' dxin yöl-la' huac na' runnë' queë' Dios, ati' ca nac yúgu'të le runli', gac yöl-la' ba queë' Dios ni'a qui le nunë' Jesucristo. Gactecz queë' Dios yöl-la' ba len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

Le la'zaca' la'gu'i' bunách ta'yejlë' Cristo

¹² Böchi' lza'adau', cutu ubánili' ca nac le ta'zi' bët'sca lbi'ili'. Cutu nac le cunúnbë'gac bunách.

¹³ Gul-dzjítsqui le dë latj queëli' gunli'-në' tsaxón Cristo lu le rzaca' rguie' Lë' quie' gac udzjíli' ca' dza na' huödë' Cristo, cati' glé'ili' yöl-la' yení' queë'.

¹⁴ Chqui' tu'dzág yudxi lbi'ili' bunách le da'li' Cristo, bica' ba lbi'ili', le nac bë' zóalenë' lbi'ili' Dios Bö' La'y, Nu za' yehua' yubá. Bunách ni tu'dzág yudxi Lë', san lbi'ili' runli'-në' ba la'n.

¹⁵ Chqui' zoa nu dzag lbi'ili' rzaca' rguie', ral-la' gac cni le dë'ë Cristo len clëg le naquë' gdödi bunách o gban, o bönni' huia'dö', o le yjtsë'ë ga yubl.

¹⁶ Na'a, chqui' nul-li' rzaca' rguie' li' le da'li' Cristo, cutu ral-la' utui'li', san gul-cu'ë Dios yöl-la' ba le nazí' lali' bunách queë' Cristo.

¹⁷ Chbdxin dza su lahuë' Dios cuequi xbeynë' rë'u, ¿nacxtër gac quegac nup cutún ca rna didza' dxi'a queë' Dios?

¹⁸ Chqui' nac baníg lulá nup tun le nac dxi'a, ¿nacxtër gac quegac nup ta'dá'baga' Dios len tun dul-la'?

¹⁹ Cni nac, nup ni ta'zaca' ta'gu'i' le rë'nnë' gac cni Dios, ral-la' lúnteczë' le nac dxi'a len ludödë' lu në'ë Dios bö' nácgacczë', le benzë' lequë' Lë' len runë' ca rna xtidzë'ë.

5

Pedro ruzéjni'në' nup ta'yejlë' Cristo

¹ Na'a, ruzéjni'da' bönni' gul tun chi'ë lbi'ili' náquili' queë' Cristo, le naca' neda' ca' bönni' gul ca nacquë', len blé'ida' le gzxaca' gdi'ë Cristo, ati' guna' ca' tsaxón lequë', uzi'tu' xbey yöl-la' yení' na' gla' lahui.

² Gul-gác ca bönni' tu'yú bö'cu' zxila', gun chi'ili' bunách na' Dios glu'ë lu na'li'. Gul-gún cni gdu ládxi'li' ca rë'nnë' Dios, len clëg le run bayúdx queëli', o le rzë ládxi'li' dumí. Gul-gún xchinli' le ré'nizli'

³ len clëg le ré'nili' gna bé'izli' nup na' nagu'ë lu na'li'. Gul-güf' ládxi'li' gacli' tu le lului' ca ral-la' lac nup na' run chi'ili'.

⁴ Cni nac, cati' uluí' lahuë' Cristo, Nu na' nac blau uyú bö'cu' zxila', gdél-li'li' tu le uzi'li' xbey le gatga nit.

⁵ Lëzca' cni, bi'i' cuidi', gul-gún ca ta'në' bönni' gul. Yúgu'tëli' ral-la' gunli' ba la'n lza'li', tuli' yetuli', lu yöl-la' nöxj ladxi' queëli', le nayúj lu guich la'y, rna:

Dios ruzaguë'ë xnözgac nup tun ba zxön cuingac San ráclenë' nup nacgac nöxj ladxi'.

⁶ Gul-zóa nöxj ladxi' lu në'ë Dios, ati' Lë' uchisë' lbi'ili' cati' gza'a dza.

⁷ Gul-cú'u lu në'ë Dios yúgu'të le run ga ruúbi rugui'li', le rui' ladxë'ë lbi'ili'.

⁸ Gul-gác ba'a ladxi' len gul-spán ládxi'li', le zoa tu' xöhui', nu curle'i lbi'ili' dxi'a, rda gdu zbi'il, nac ca tuba' bëdx guixi' rbódxya'aba', rguiljba' nu gáguba'.

⁹ Gul-gác tsutsu ca réjlë'li' Cristo, len gul-zaga' xnöz tu' xöhui', le nözili' ta'zaca' ta'gui'ë böchi' lza'li' gdu'të yödzyú ni ca na' rzaca' rgui'li' lbi'ili'.

¹⁰ Ni'r cati' chgzaca' gdi'li' tu chí'z, Dios gunë' ga gacli' gdu, len ga gacli' tsutsu, len ga gal-li', len ga soali' tsaz. Lëczë' Dios ruzá' ladxë'ë queëru' yúgu'të le ruzi'ru' xbey, len bulidzë' rë'u quië uzi'ru' xbey yöl-la' yení' queë' zoa tsalzú le nacru' tuz len Jesucristo.

¹¹ Gactecz queë' yöl-la' ba len yöl-la' uná bë'. Ca' gac.

Pedro ruzeynë' didza' nup ta'dá' Cristo

¹² Dídza'dau' ni ruzuja' queëli' lu guich lu në'ë Silvano, len ráquida' naquë' gdu bóchi'ru'. Rë'nda' utipa' ládxi'li' ati' runa' lna' lau lauli', le nactë lë ni nac le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios. Gul-gác tsutsu le ruzi'li' xbey lë ni.

¹³ Tu'gáp lbi'ili' Dios bunách queë' Cristo nacua' Babilonia. Dios gröczë' lequë' ca na' gröë' lbi'ili'. Lëzca' rugapbi' lbi'ili' Dios bi'i Marcos, nachbi' ca zxi'ncza'.

¹⁴ Gul-gáp Dios lza'li' tuli' yetuli', len lu yöl-la' nadxí' queëli' lza'li' unída'li' lza'li' tuli' yetuli'.

Rnabda'-në' Dios gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li', yúgu'tëli' na' náquili' queë' Jesucristo. Ca' gac.

DIDZA BÜRÖP BUZUJË LU GUICH PEDRO

Pedro rugapë' Dios nup ta'dá' Cristo

1 Neda', Simón Pedro, naca' huen dxin queë' Jesucristo, len gbaz nasölë'ë Lë'. Rugapa' Dios lbi'ili', réjlë'li' Jesús. Tuz ca záca'gac yöl-la' rejlë' queëli' Lë' len yöl-la' rejlë' queëtu' Lë'. Dios benë' ga réjlë'li' Lë' le nacczë' tsahui', len le naquë' tsahui' ca' Xanru' Jesucristo, Nu na' ruslá rë'u.

2 Rnabda'-në' Dios gunë' ga gata' gdu queëli' le ruzá' ladxë'ë queëru', len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li' le núnbë'li'-në' Dios lenca' Xanru' Jesús.

Le nacgac nup ta'yejlë' Cristo

3 Lu yöl-la' huac zxön queë', Dios chbennë' queëru' yúgu'të le rquíniru' quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu, len quië gacru' ba'a ladxí', le núnbë'ru' Nu na' bulídz rë'u quië gata' queëru' yöl-la' yení' queë' len le nac dxi'a queë'.

4 Le runë' cni, benë' ga gac uzi'ru' xbey yugu' le zxön len le nac dxi'a gzxi' lu në'ë gunnë' queëru', ati' le nac cni nularu' lu le cunác dzó' yödzyú ni le ta'zé ládxi'gac le cunác bunách, quië gacru' ca naquë' Lëczë' Dios.

5 Qui lë ni na', chqui' réjlë'li' Cristo, gul-güi' ládxi'li' gacli' dxi'i ladxí'. Chqui' chnachi' dxi'i ladxí', gul-güi' ládxi'li' gata' ca' queëli' yöl-la' rac szxöni.

6 Chqui' napli' yöl-la' rac szxöni, gul-güi' ládxi'li' gna be'i cuinli', len chqui' rna be'i cuinli', gul-cóz zxön ladxí', len chqui' rbözli' zxön ladxí', gul-zóa ba'a ladxí'.

7 Chqui' zoali' ba'a ladxí', gul-dxi'i lza'li', len chqui' nadxi'ili' lza'li', gul-dxi'i ca' yúgu'të bunách.

8 Chqui' cni runli', len zeaj racr gdu ca runli' cni, lë ni gun ga cugác daduz yöl-la' rejlë' queëli' Lë', ati' tseaj gacr gdu ca núnbë'li'-në' Xanru' Jesucristo.

9 Nu bönni' cutu rui' ladxë'ë gunë' cni, naquë' ca bönni' nachúl nanitië', le chgul ladxë'ë bunë' lë' dxi'a Cristo, bugúë' yugu' dul-la' gbaguë'ë zí'atë'.

10 Qui lë ni na', böchi' lza'adau', ral-la' güitër ládxi'li' gáquibe'ili' bulidzë' lbi'ili' Dios len gröczë' lbi'ili'. Chqui' gunli' cni, cutu ca' gchixi gníguili'.

11 Cni gac, gdu ladxë'ë Dios gunnzë' lbi'ili' latj tsazli' ga rna bé'teczë' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u.

12 Qui lë ni na' güntecza' ga tsajneyli' yugu' lë ni zal-la' chnózcicli' lei len rugunli' dxin le nac gdu'të li na' chgzxi' lu na'li'.

13 Runi neda' ral-la' uspana' ládxi'li' ca nacgac lë ni tsal ni zoa' nabana'.

14 Ral-la' guna' cni le nözda' zi'a gatia'. Xanru' Jesucristo chgudxczë' neda' gac cni quia'.

15 Qui lë ni na' güi'tsca ladxá'a guna' ga tsajnéyteczli' yugu' lë ni töd gatia'.

Nup gulale'i yöl-la' zxön queë' Cristo

16 Cutu bé'lentu' lbi'ili' didza' rdaz lu yöl-la' sina' queëtu', cati' buzéjni'tu' lbi'ili' ca ral-la' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, napë' yöl-la' uná bë' zxön. Netu' blé'icztu' yöl-la' zxön queë'.

17 Blé'itu' Lë' cati' benë' Lë' ba la'n Xuzru' Dios len glu'ë Lë' yöl-la' zxön, ati' byön chi'ë Dios, bruj latj yení' queë', gnë': "Nu ni nac Zxi'na'. Nadxi'ida' Lë' len rdazg ladxá'a Lë'."

¹⁸ Netu' byönicztu' chi'ë na' bruj yehua' yubá cati' ni' gzóalentu'-në' Xanru' lu gui'a la'y.

¹⁹ Lë na' guc, nac bë'tsca nactë didza' glu'ë bönni' uláz queë' Dios, ati' ral-la' güi' ládxi'li' didza' na', le nac ca tu gui' ruzeni' tu ga nac chul ga gdxintë dza uzenu' lu icj ládxi'dau'li' Nu na' nac ca bölj usíl queëru'.

²⁰ Lë ni runtsca bayúdx tséjni'li': "Nutu nu bönni', racz queë' cutu gac usedxë' didza' bë'ë bönni' uláz queë' Dios."

²¹ Yugu' didza' glu'ë bönni' uláz queë' Dios cutu ca' glu'ë le glë'ncznë', san glu'ë didza' uláz queë' Dios le buchizië' lei icj ládxi'dau'quë' Dios Bö' La'y.

2

Ca nacgac nup tu'sëdi le cunác

¹ Gulacué'lenë' ca' bunách Israel bönni' ta'zì' yë'ë, gulanë' nacquë' bönni' tu'ë didza' uláz queë' Dios. Lëzca' cni la'cuá'lenë' lbi'ili' bönni' la'zì' yë'ë, lusëdnë' lbi'ili' le cunác. Lu yöl-la' sina' quequë' lusëdnë' lbi'ili' zxba quegaczë' le gun ga soa banádx queëli' uca'nli' le nac gdtüë li. La'dá'baguë'ë ca' Xanru', Nu buslá rë'u. Le lunë' gun ga usnité' lequë' Dios.

² Gunli' lequë' tsaxón zianli' ca nac le cunác lunë', ati' le gunli' la'li' cni la'në' xöhui' bunách qui didza' dxi'a le nac gdtüë li.

³ Lu yöl-la' ruhuidi' quequë' lusëdnë' lbi'ili' le cunác, quië gata' quequë' dumí queëli'. Chnarugu quequë' bönni' ni, ati' nac löz la'nitië' tsaz.

⁴ Dios cutu bunít lahuë' yugu' gbaz la'y queë' na' glunë' dul-la', san gru'në' lequë' latj chul. Nága'quë' du guia ga nac chul na', ta'bözë' dza usyudxë' lequë' Dios.

⁵ Lëzca' cni, cutu bunít lahuë' bunách gulacué' dza ni'të cati' bsölë'ë nis guiöj usnít yödzlyú, len busnitië' bunách nacgac xöhui', san buslé' lu nis na' Noë, bönni' ni' benë' lban qui le nac tsahui'. Dios buslé' ca' lu nis yegádx di'a dza queë' Noë na'.

⁶ Lëzca' cni, Dios bchuguë' quegac bunách gulacué' yödz Sodoma len Gomorra, busnitië' lequë' lu gui', ati' guluhuöaquë' dö. Le guc quequë' nac tu le rulu' le run gadxi nup tua' dö'.

⁷ Cati' busnitië' yugu' yödz na', Dios buslé' lu gui' na' Lot, bönni' tsahui'. Bu'ñitsca ladxë'ë Lot ni'a qui le xöhui' glun bunách tua'dö' na'.

⁸ Cni guc, le gzóalenë' lequë' bönni' tsahui' na', ati' blé'inë' len byönnë' le cunác na' tunë', ati' le guquë' ba'a ladxì', yúgu'të dza gsëbitsqui ladxë'ë ca nac le cunác glunë'.

⁹ Cni nac, Xanru' nöznë' uslé' lu na' nu run ga tsazgac nöz dul-la' nup na' tadxì Lë', san nucözë' zxguia' gunë' nup cunacgac tsahui' ga gdxinr dza gchuguë' quequë'.

¹⁰ Gchúguterë' quegac nup ni tun yugu' le ta'zë ládxi'gac le cunác len ta'dá'baga' yöl-la' uná bë' queë' Xanru'. Nacquë' rugu ladxì' len zid ladxì'. Cutu tádxinë' tu'lídz ditjë' gbaz la'y ta'dé' lu yenì'.

¹¹ Gbaz la'y na' nápgactërë' yöl-la' uná bë' len yöl-la' huac ca yugu' bönni' na', san gbaz la'y na' cutu tu'huaxzjnë' nu luquie' lahuë' Xanru'.

¹² Bönni' ni nacquë' ca böa' guixi', cutu bi ta'yéjni'ba', san naljcb'a' quië nu sön lecha' len gdödi lecha'. Ta'në' xöhuë'ë qui le cuta'yéjni'në', ati' la'nitië' tsaz ca rac quecba' böa' guixi' na'.

¹³ Dios ubi'ë quequë' le la'zaca' la'gui'ë, le gulusaca' zi'ë bunách. Táquinë' nac xbaquë' tu'zi'ë xbey le rac na'a dza. Nacquë' ca tu huë' nudzu' len tu le run ditji cati' ni' tahuë' tsaxxón lbi'ili', ati' tu'dzijnë' le ta'zi' yé'inë' lbi'ili'.

¹⁴ Lu yöl-la' rzë ladxì' quequë' le cunác tu'yúë'-nu yugu' ngul. Cutu nacu'ë dxiz tunë' dul-la'. Tunë' ga ta'chixi ta'nigui nup cunacgac tsutsu ca ta'yejlë' Cristo. Ta'guiljeczë' yugu' le tu'huídi'në'. Dios chnuchuguë' quequë'.

¹⁵ Guluca'në' le nac gdutë' li, ati' nachúl nanitquë'. Tunë' ca benë' Balaam, xzi'në' Beor, bönni' ni' bdxì'inë' dumí, ati' benë' le cunác le nazxjë'.

¹⁶ Dios buzeynë' ba nadx Balaam na' le benë' le cunác na'. Bé'lenba' lë' didza' tuba' búrrodau' ca na' tui' didza' bunách ati' buzága'ba' xnözë' Balaam ga na' zijë' lu yöl-la' rdá'baga' queë'.

¹⁷ Nacquë' bönni' ni ca tu bdua' chbui' nis qui, lenca' ca tu böaj rchë' lei bö' bduu'. Chnabá'a xlatjqüë' latj chul.

¹⁸ Cni nacquë' le tu'ë didza' yugu' le xzön lu yöl-la' cunözi quequë', len tu'gunë' dxin yugu' le ta'zé láchixi'gac bunách le cunác, tunë' ga ta'chixi ta'nigui nup zi'a gululá ladj nup nacgac chul nit.

¹⁹ Të' yezica' bunách la'del-li' yöl-la' ruslá, san légacczë' nadzunquë', tunë' bayúdx le cunác. Nadzunquë' yúgu'të bönni' lu na' bi rna be'i icj láchixi'dau'quë'.

²⁰ Chqui' gululé' lu le cunác tsahui' nacua' yödzylyú ni le glunbë'ë Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u, ati' ni'r ta'röli lequë' leyúbl le cunác tsahui' na', len ta'ná be'i lequë', le nactë nabága'gactërë' zxguia' ga rajseytë ca le gulabaguë'ë zi'al.

²¹ Dxi'ar gac quequë' la'naru' gatga lunbë'ë Nu ruzóa rë'u nöz tsahui' ca le gac quequë' chqui' glunbë'ë Lë', ati' ni'r guluca'në' zxba la'y bë'ë quequë' Dios.

²² Chbudxín quequë' didza' na' rna:

Ruhueycjba' bö'cu', ruhuáguba' le zi'a gubba'.

Ruyazba' lu guna' cuch na' zi'a gdibru'-ba'.

3

Nac löz huödë' Xanru'

¹ Didza' ni nac le buróp ruzuja' queë'li' lu guich, böchi' lza'adau'. Lu groptë guich na' rui' ladxa'a uspana' láchixi'li' ca nacgac lë ni.

² Gul-tsajnéy yugu' didza' glu'ë zi'atël bönni' queë' Dios, glu'ë didza' uláz queë'. Gul-tsajnéy ca' zxba na' gna bé'inë' rë'u Xanru', Nu ruslá rë'u, lë na' gulusëdnë' lbi'ili' bönni' gbaz nasölë'ë Lë'.

³ Le nac blau ral-la' tsajneyli', dza tsajséytëgac lulu' lauquë' bönni' lunë' yugu' le ta'zéz láchixi'quë' le cunác.

⁴ Lutitjë', la'në': "¿Gazxcz lë na' gzxi' lu në'ë Cristo, gnë': Huöda' leyúbl? Dza ni'të cati' glatië' xuz xtau'ru', yúgu'të rac tuz ca guc cati' gzu lau rata' yödzylyú ga rdxintë na'a dza."

⁵ Tu'zöë' tslal' le guc dza ni'të, bë'ë didza' Dios, ati' glata' luzxbá len luyú. Bruj lu nis luyú na' ati' zoa gatsj lahui'l nis.

⁶ Len nis ca' busnitië' yödzylyú Dios dza ni'të cati' ni' bsölë'ë nis guiöj usnit bunách dul-la'.

⁷ Luzxbá len yödzylyú ni nacua' na'a dza, Dios nucu'ë leygac ga gdxinr dza usnitië' leygac lu gui'. Cni gac le gnë' cni Dioscz. Uzégui'ë leygac dza ni' gchuguë' quegac bunách cunacgac tsahui'. Usnitië' leygac.

⁸ Cutu gal ládxi'li' lë ni, böchi' lza'adau'. Tu dza nac queë' Xanru' ca zian gayuá' iz, ati' zian gayuá' iz nac queë' ca tu dzaz.

⁹ Cutu rdzeynë' Xanru' gunë' le gzxi' lu në'ë gunë'. Taqui la'gac bunách rdzeynë', san rbözë' xzön ladxì, rua' rlenë' rë'u le cutu rë'nnë' nit nitú bunách, san rë'nnë' lubí'i ládxi'gac yúgu'të bunách.

¹⁰ Tu tsalz gdxin dza huödë' Xanru' ca rdxinë' chdzö'l gban. Dza na' huadöd qui luzxbá len tu bö xzön. La'nít lu gui' xzön yúgu'të le nacuá'. La'yegui yödzlyú ni len le nacuá' yödzlyú ni.

¹¹ Chqui' cni gac, la'nít yúgu'të lë ni, ¿bizxa caz ral-la' gunli'? Ral-la' gacli' ba'a ladxì' len udód cuinli' lu në'ë Dios.

¹² Ral-la' cözli' dza huödë' Xanru' len güi' ládxi'li' gunli' ga gdxinr bayón dza ni' cati' nit luzxbá, ati' la'nít lu gui' le nacuá'.

¹³ Cni gac, san rë'u rbözru' le gzxi' lu në'ë Dios, gunë' tu luzxbá cub len tu luyú cub ga ni' soa le nac tsahui'.

¹⁴ Qui lë ni na', böchi' lza'adau', tsal ni rbözli' yugu' lë ni, gul-güi' ládxi'li' gacli' gdu dxi'a lahuë' Dios, nutu nu bi gac gnë queëli', ati' cözli' dxí'adau' cati' gdxinr dza ni'.

¹⁵ Ral-la' gnözili' rbözë' xzön ladxì' Dios quië gata' quegac bunách latj lulá, ca na' gnë' ca' böchi'ru' Pablo, buzujë' queëli' lu guich, zoalen lë' yöl-la' rejni'i na' bë'ë queë' Xanru'.

¹⁶ Yúgu'të lu guich ga ruzujë', ru'ë didza' ca nacgac lë ni, zal-la' nútsa'gac ca' leygac yugu' didza' nacgac baníg tséjni'ru'. Yugu' didza' cni tu'chíxinë' bönni' cunözcnë' len bönni' cunác gdu ládxi'quë'. Lézca' cni tunë' quegac yela'gac didza' nayujgac lu guich la'y, le gun ga usnitië' lequë' Dios.

¹⁷ Chnöziczli' lë ni, böchi' lza'adau'. Qui lë ni na' gul-gún chi'i cuinli', cui la'zí' ye'i lbi'ili' bunách cunacgac tsahui', len cui lun ga tseaj bö' icj ládxi'dau'li' ca réjle'li' Cristo.

¹⁸ Gul-güi' ládxi'li' gacr gdu ca núnbë'li'-në' Xanru' Jesucristo, Nu ruslá rë'u, ati' ruzi'li' xbë'. Yöl-la' ba Lë' na'a len yúgu'të dza zi'a za'c. Ca' gac.

DÍDZA DAU ZIAL BUZUJË LU GUICH SAN JUAN

Didza nabániru'

¹ Rguíxjöi'tu' lbi'ili' ca nac queë' Bönni' na' zoaczë' dza ni'të, le byónitu' bë'ë didza', len le blé'itu' ca nac queë', len le buyutu' benë' Bönni' na'. Gdantu' Lë'. Bönni' ni naquë' Jesús, lë' ca' Didza' Nabánigac Bunách.

² Bönni' na' nabánigac bunách bulu' lahuë', ati' blé'itu' Lë'. Runtu' Ina' lau queë', len rguíxjöi'tu' lbi'ili' ca nac queë' Bönni' na' nabániru'. Bönni' ni gzóalenë' Dios Xuz, len chduluf' lahuë' ga zoaru'.

³ Le blé'itu' len le byónitu' rguíxjöi'tu' lbi'ili' quië gacli' ca' lbi'ili' tuz len netu'. Le nactë yöl-la' tuz queëru' len Dios Xuz lenca' len Jesucristo Zxi'në' Dios nac.

⁴ Ruzujtu' queëli' lu guich lë ni quië gac udzjiru' gdu ládxi'ru'.

Dios naquë' yeni'

⁵ Lë ni nac didza' byónitu' bé'lenë' netu' didza' Jesús, ati' le rguíxjöi'tu' lbi'ili'. Cni rna: "Dios naquë' yeni', ati' nitú le nac chul xöhui' cutu runë' Lë'."

⁶ Chqui' gnaru': "Nacru' tuz len Dios", san chqui' runru' le nac chul xöhui', lë ni nac bë' rzi' yë'ru' len cutu runru' le nac gdutë li.

⁷ Na'a, chqui' runru' dxi'a, rdaru' lu yeni' ca na' Lë' naquë' dxi'a, zoë' lu yeni', nacru' tuz turu' len yeturu', ati' xchönë' Jesucristo, Zxi'në' Dios ruún rë'u dxi'a, rugúa yúgu'të dul-la' nabága'ru'.

⁸ Chqui' rnaru': "Cutu bi dul-la' runru'", rzi' yé'iru' la' cuinzru', len cunazí' lu na'ru' le nac gdutë li.

⁹ Chqui' gxualëpru' lahuë' dul-la' nabága'ru', Dios runë' ca rnë', len naquë' tsahui'. Unít lahuë' dul-la' nabága'ru' len unë' rë'u dxi'a, ugúë' yúgu'të le cunác dzag rë'u.

¹⁰ Chqui' gnaru': "Cutu bi dul-la' nabága'ru'", nac ca gnaru': "Dios rzi' yë'ë", ati' didza' queë' cutu runru' ca rna.

2

Cristo naquë' Nu rudöd xtídza'ru' lahuë' Dios

¹ Lbi'ili', zxi'na'dau', ruzuja' queëli' lu guich lë ni, cui gunli' dul-la'. Na'a, chqui' nútítëz nu gun dul-la', zoa nu rudöd xtídza'ru' lahuë' Dios Xuz, Lë' Jesucristo, Nu nac tsahui'.

² Nacczë' Nu budöd cuini, gutië' quië bugúë' dul-la' nabága'ru' lahuë' Dios. Clëgz gutië' quië bugúë' dul-la' nabága'ru' rë'u, san gutië' ca' quië bugúë' dul-la' nabága'gac bunách gdutë yödzyú.

³ Chqui' runru' ca nac le gna bé'inë' rë'u, nóziru' chnúnbë'ru' Lë'.

⁴ Nu rna: "Neda' núnbë'a-në' Dios", san cutu run ca rna bë' zxba queë', nu ni rzi' yë', len cutu run le nac gdutë li.

⁵ Nu run ca rna xtídzë'ë Dios, le nactë nadxí' Dios nu ni ca ral-la' gun. Chqui' runru' cni, nóziru' náquiru' queë' Dios.

⁶ Lëzca' cni, nu rna: "Neda' náquida' queë' Cristo", ral-la' gac nu na' ca na' guquë' Cristo cati' gdë' yödzyú ni.

Tu zxba cub

⁷ Böchi' lza'adau', ruzuja' queëli' lu guich zxba ni. Cutu nac tu zxba cub, san zxba gul na', le zoalen lbi'ili' dza ni'të. Zxba gul na' nac didza' byónili' dza ni'të.

⁸ Lëzca' nac ca ruzuja' queëli' lu guich tu zxba cub, lë na' le nactë benë' Jesús ca rna, ati' runli' ca' lbi'ili' ca' rna, le chrdöd qui le nac chul xöhui', ati' yení' gdu chrzení'.

⁹ Nu rna: "Zoa' lu yení'", san curle'i dxi'a böchi' lzë'i, nu ni ni run le nac chul xöhui'.

¹⁰ Zoa lu yení' nu nadxí'i böchi' lzë'i, len cutu zoalen lei le run ga nu gchixi gnigui.

¹¹ Run le nac chul xöhui' nu curle'i dxi'a böchi' lzë'i, len rda ga chul. Cutu nözi ga zeaj, le run ga nachúl nanít nu na' le nac chul na'.

¹² Ruzuja' queëli' lu guich, zxi'na'dau', le chbunít lahuë' Dios dul-la' nabága'li', le runë' le gzxi' lu në'ë gunë'.

¹³ Ruzuja' queëli' lu guich, lbi'ili' nacli' xuz, le núnbë'li' Nu na' zoacz dza ni'të. Ruzuja' queëli' lu guich, bi'i ra'bán, le chbuxicjli' tu' xöhui'.

¹⁴ Chbuzuja' queëli' lu guich, zxi'na'dau', le núnbë'li'-në' Dios Xuz. Chbuzuja' queëli' lu guich, lbi'ili' nacli' xuz, le núnbë'li' Nu na' zoacz dza ni'të. Chbuzuja' queëli' lu guich, bi'i ra'bán, le nacli' bi'i nal, ati' xtídžë'ë Dios nazí' lu na'li', len chbuxicjli' tu' xöhui'.

¹⁵ Cutu gdxí'izli' yödžlyú ni, len clëg le dë yödžlyú ni. Chqui' zoa nu nadxí'i yödžlyú, cutu nadxí'i Dios Xuz.

¹⁶ Cni nac, le cutu nac le rë'nnë' Dios Xuz le tun bunách yödžlyú ni, san nac le tē'ni bunách yödžlyú ni. Tunë' le rdzag ladxí' yöl-la' bunáchz quequë'. Tunë' le rdani yøj lauquë' le cunác. Tun ba zxön cuinquë' ni'a qui le dë quequë'. Cni nacgac le cunác tunë'.

¹⁷ Huadód qui yödžlyú ni lenca' qui le ta'zé lách'gac bunách, san nu run ca rë'nnë' Dios soa tsalzú.

Nu rui' didza' gdu'të li len nu rzi' yë'

¹⁸ Zxi'na'dau', chzoaru' dza udx, len ca na' chbyónili' huidë' bönni' rdá'baguë'ë Cristo, lëzca' na'a chgzu lau nacu'ë zian bönni' ta'dá'baguë'ë Cristo. Qui lë ni na' nóziru' chzoaru' dza udx.

¹⁹ Gularujë' ladjru' bönni' cni, san cutu glaquë' tuz len rë'u. La'naru' glaquë' tuz len rë'u, la'cuá'lenteczë' rë'u. Na'a, gularujë' quië gac bë' cutu nacquë' tuz len rë'u yúgu'të'.

²⁰ Na'a, chzoalen lbi'ili' Bö' La'y nagu'ë rë'u Nu nac la'y, ati' nóziczli' yúgu'të'.

²¹ Buzuja' queëli' lu guich, le chnózili' le nac gdu'të li, len clëg le cunózili' lei. Nózili' ca' cutu ca' rzi' yë' nu nözi le nac gdu'të li.

²² ¿Nuzxa caz na' nu rzi' yë'? ¿Naru' cu nac nu na' rdá'baga' naquë' Jesús Nu bsölë'ë Dios? Nac nu ni bönni' rdá'baguë'ë Cristo, le rdá'baguë'ë naquë' Dios Xuzë' Jesús, len rdá'baguë'ë ca' naquë' Jesús Zxi'në' Dios.

²³ Nútítëz nu rdá'baga' Dios Zxi'n, cutu ca' zóalenë' nu na' Dios Xuz. Nútítëz nu rnë yalj lulu naquë' Zxi'në' Dios Jesús, lëzca' zóalenë' nu na' Dios Xuz.

24 Na'a, gul-güü' latj ugá'nlentecz lbi'ili' le byónili' dza ni'tè. Chqui' ugá'nlentecz lbi'ili' le byónili' dza ni'tè, lèzca' lbi'ili' ugá'nlenteczli'-nè' Dios Zxi'n lenca' len Dios Xuz.

25 Nac lè ni le gzxi' lu nè'è Dios, gunnè' queëru' yöl-la' na'bán gdu.

26 Chbuzuja' queëli' lu guich lè ni ca nac quegac nup ta'zi' ye'i lbi'ili'.

27 Na'a, zóalenè' lbi'ili' Dios Bó' La'y. Bsölè'è Lè' queëli' Cristo, ati' Lèczè' zóalenteczè' lbi'ili'. Qui lè ni na' cutu rquínili' nu usèdi lbi'ili', le chzoalen lbi'ili' Nu na' rusèdi lbi'ili', ati' didza' gdütè li ru'è Lè' len cutu rzi' yè'è. Ca na' chnazèdli', gul-zóalenteczè' Cristo.

28 Na'a, zxi'na'dau', gul-zóalenteczè' Cristo quiè cati' uluü' lahuè' Lè', gacru' rugu ladxi', len cutu utui'ru' soaru' lahuè' Lè' cati' huödè'.

29 Chqui' nózili' naquè' tsahui' Dios, ral-la' gnózili' ca' nacgac zxi'nè' Dios yúgu'tè nup tun le nac tsahui'.

3

Nup nacgac zxi'nè' Dios

1 Gul-yú ca nadxi'itsquinè' rè'u Dios Xuz, benè' ga nazí' laru' zxi'nè' Dioscz. Qui lè ni na' cutu ca' núnbè'gac le nacru' bunách yödzylyú ni, le cutu glunbè'è Jesús.

2 Böchi' lza'adau', na'a chnacru' zxi'nè' Dios, len cutu nac bé'ini le ral-la' gacru'. Nóziru' cati' uluü' lahuè' Jesús, gacru' ca naquè' Lè', le glé'iru'-nè' catèz naquè' Lè'.

3 Núti'tèz nu run löz gac ca naquè' Jesús, rui' ladxi' gac dxi'a nu na' ca na' naquè' dxi'a Jesús.

4 Núti'tèz nu run dul-la' rguitsj zxba queë' Dios, le nac le rguitsj zxba le nac dul-la'.

5 Nózili' buluü' lahuè' Jesús quiè bugúè' dul-la' nabága'ru', len cutu bi dul-la' runè' Lè'.

6 Núti'tèz nu dzag Lè' cutu run dul-la'. Núti'tèz nu run dul-la' gatga ble'i Lè' len cutu nunbè' Lè' Jesús.

7 Zxi'na'dau', qui nadxi nu si' ye'i lbi'ili'. Nu run le nac tsahui', nac tsahui' nu na' ca na' naquè' tsahui' Jesús.

8 Nu runtecz dul-la' naqui qui tu' xöhui', le run dul-la' tu' xöhui' dza ni'tè. Qui lè ni na' dluü' lahuè' Zxi'nè' Dios, quiè usnitiè' yugu' le nun tu' xöhui'.

9 Núti'tèz nu nac zxi'nè' Dios cutu runtecz dul-la', le zóalentecz nu na' le nazí' nu na' lu nè'è Dios Xuz.

10 Cni nac bè' nup nacgac zxi'nè' Dios len nup nacgac zxi'n tu' xöhui'. Núti'tèz nu curún le nac tsahui' len cunadxí' böchi' lzè'i cutu naqui queë' Dios.

Ral-la' gdxi'icru'-nè' bóchi'ru' ta'yejlè'è Cristo

11 Lè ni nac didza' chbyónili' dza ni'tè, le rna: "Ral-la' gdxi'iru' lza'ru' turu' yeturu'."

12 Cutu ral-la' gunru' ca na' benè' Caín. Guquè' Caín qui tu' xöhui' ati' budöddè'-bi' bi'i böchë'è. ¿Bizx quiè budöddè'-bi' bi'i böchë'è? Budöddè'-bi' le glac le cunác le benè' Caín na', san le benbi' bi'i böchë'è, tsahui' glac.

13 Bócha'adau', cutu ubánili' chqui' cuta'le'i lbi'ili' dxi'a bunách yödzylyú ni.

14 Nóziru' chgdödrü' lu yöl-la' gut len chdè queëru' yöl-la' na'bán gdu le nadxi'igacru'-nè' böchi'ru'. Nu cutu nadxi'i böchi' lzè'i, chnatecz nu na'.

15 Núti'tèz nu curle'i dxi'a böchi' lzè'i, nac gdödi bunách nu na', ati' nózili' cutu dè yöl-la' na'bán gdu qui nitú nu rudödi bunách.

16 Cni núnbè'ru' yöl-la' nadxí'i le nac gdu, le budödè' yöl-la' na'bán queè' Jesús, gutiè' uláz queèru'. Lèzca' cni rè'u ral-la' udödrü' yöl-la' na'bán queèru', gáclencru'-nè' böchi'ru'.

17 Na'a, núti'tèz nu dè yöl-la' tsahui' qui, lè na' dè yödzyú ni, ati' rle'i böchi' lzè'i, bi ryadzj queè', len cutu ruhuechi' ladx'i lè', bi unödzy queè', ¿naru' nadxí'itsa Dios nu na'?

18 Zxí'na'dau', ral-la' gdxí'iru' lza'ru', clég len didza'z o lu yöl-la' rnèz queèru', san gdu ladxí'ru' lenca' len gdutè yöl-la' run queèru' ral-la' gdxí'iru' lza'ru'.

Le runru' löz lahuè' Dios

19-20 Chqui' cni nadxí'icru'-nè' böchi' lza'aru', nóziru' náquiru' qui Nu na' nac gdutè li, ati' lahuè' Dios huac cö' dxi icj ladxí'dau'ru' chqui' ruxós rè'u ladxí'dau'ru', le ráctscarè' Dios ca ladxí'dau'ru', ati' Lè' nözcznè' yúgu'tè.

21 Böchi' lza'adau', chqui' cutu ruxós rè'u ladxí'dau'ru', dè le runru' löz lahuè' Dios

22 le nóziru' gunnè' queèru' bíti'tèz bi gnabru' lahuè'. Cni nac, le runru' ca rna bè' zxba queè' len le rdzag ladxè'è Lè'.

23 Lè ni nac zxba queè', quiè tséjlè'ru'-nè' Jesucristo, Zxi'nè' Dios, len gdxí'iru' lza'ru' ca na' chgna bé'inè' rè'u.

24 Zoalen Dios nu run ca rna bè' zxba queè', ati' Dioscz zóalenè' nu na'. Cni nóziru' dzágteczè' rè'u Lè', le chbsólè'è queèru' Dios Bö' La'y.

4

Le nac bè' zóalenè' rè'u Dios Bö' La'y

1 Böchi' lza'adau', cutu tséjlè'li' núti'tèz nu rna zóalenè' lei Dios Bö' La'y, san gul-sí' bè' nu na', chqui' zóalenè' lei Dios Bö' La'y, le ta'dé' yödzyú ni zian bönni' ta'zí' yè'è, ta'né' tu'è didza' uláz queè' Dios.

2 Cni gúnbè'li'-nè' bönni' zóalenè' lè' Dios Bö' La'y. Naqui queè' Dios bönni' rnè' yalj lulu ca bidè' Jesucristo, Nu bsölè'è Dios, rnè' guquè' gdu bunách.

3 Lèzca' cni, cutu naqui queè' Dios bönni' cutu rnè' yalj lulu ca bidè' Jesucristo, rnè' cutu guquè' gdu bunách. Bönni' ni náquinè' qui nu na' rdá'baga' Cristo, nu na' chbyónili' ral-la' guid, ati' na'a chzoa rda yödzyú ni.

4 Zxí'na'dau', náquili' queè' Dios, len chbuxicjli' nup na' ta'zí' yè', le napr yöl-la' huac uná bè' Nu na' zoalen lbi'ili' ca nu na' rda yödzyú ni.

5 Lequè' nacque' bunách yödzyú. Qui lè ni na' tu'è didza' qui le nac qui yödzyú, ati' bunách yödzyú ni tu'zé naggac lequè'.

6 Náquiru' rè'u queè' Dios. Nu nunbè' Dios ruzé nag rè'u. Nu cunaqui queè' Dios cutu ruzé nag rè'u. Cni núnbè'ru' nu na' yu'u lei Bö' rui' didza' le nac gdutè li lenca' nu na' yu'u lei bö' rzi' yè'.

Naljlen Dios yöl-la' nadxí'i

7 Böchi' lza'adau', ral-la' gdxí'iru' lza'ru', le naljlen Dios yöl-la' nadxí'i, ati' núti'tèz nu nadxí'i lzè'i naljlen ca' Dios, len nunbè' Dios.

8 Nu cunadxí'i lzè'i, cutu nunbè' Dios, le naljlen Dios yöl-la' nadxí'i.

⁹ Cni bulu'ë lahui ca nadxi'inë' rë'u Dios, bsölë'ë yödzlyú ni la'z dui Zxi'nczë', quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu ni'a queë' Lë'.

¹⁰ Cni nac bë' yöl-la' nadxi'i' gdu, clëg ca nadxi'iru'-në' Dios, san ca na' Lë' bdx'i'inë' rë'u, len bsölë'ë Zxi'nczë' quië gutië', bugúë' dul-la' nabágaru'.

¹¹ Böchi' lza'adau', chqui' cni bdx'i'itsquinë' rë'u Dios, lëzca' rë'u ral-la' gdx'i'iru' lza'ru'.

¹² Gatga nu ble'i Dios, san chqui' nadxi'iru' lza'ru', Dios zóalenë' rë'u ati' nac bë' nadxi'iru'-në' Dios gdu ládxi'ru'.

¹³ Nóziru' zóalenru'-në' Dios, ati' Lë' zóalenë' rë'u, le bsölë'ë queëru' Dios Bö' La'y.

¹⁴ Netu' blé'itu' le benë' Dios Xuz, len runtu' lna' lau qui. Lë' bsölë'ë Zxi'nczë' Nu rulsá bunách yödzlyú.

¹⁵ Nu rnë' yalj lulu naquë' Jesús Zxi'në' Dios, Dios zóalenczë' nu na', ati' lei zoalen Dios.

¹⁶ Rë'u ni nóziru' len réjlë'ru' nadxi'inë' rë'u Dios. Naljlen Dios yöl-la' nadxi'i, ati' nu nadxi'i' lzë'i, zoalen Dios nu na', ati' Dios zóalenë' lei.

¹⁷ Cni run dxin lu icj ládxi'dau'ru' yöl-la' nadxi'i, run ga cutur rádxi'ru' dza gchuguë' Dios quegac bunách. Ca naquë' Jesús, nacru' ca' rë'u yödzlyú ni.

¹⁸ Chqui' gdx'i'iru'-në' Dios, cutu bi gádxiru'. Cati' nadxi'iru'-në' Dios gdu ládxi'ru', runë' ga cutu rádxi'ru'. Nu radxi, rzaca' rgu'i'i. Nu na' radxi, cutu nadxi'i Dios gdu ladx'i.

¹⁹ Rë'u ni nadxi'iru'-në' Dios, le bdx'i'icznë' rë'u zi'al Lë'.

²⁰ Chqui' nu gna: "Neda' nadxi'ida'-në' Dios", san cutu rle'i dxi'a böchi' lzë'i, nu ni rzi' yë'. Nu cutu nadxi'i böchi' lzë'i nu rlé'itë', ¿nacxzc gac gdx'i' Dios len gatga ble'i Lë'?

²¹ Cni gna bé'inë' rë'u Jesús, gnë': "Nu nadxi'i Dios, ral-la' gdx'i' ca' böchi' lzë'i."

5

Ca gac uxicjru' lu le rac queëru' yödzlyú ni

¹ Núti'tëz nu rejle' Jesús naquë' Cristo, nac zxi'në' Dios nu na', ati' núti'tëz nu nadxi'i Dios Nu buzóa lei, ral-la' gdx'i' ca' lzë'i nu nac zxi'në' Dios.

² Cni ráquibe'iru' nadxi'igacru'-bi' zxi'në' Dios. Nac cni chqui' nadxi'iru'-në' Dios len runru' ca rna bé'inë' rë'u.

³ Cni nac bë' nadxi'iru'-në' Dios. Nac cni chqui' runru' ca rna bé'inë' rë'u, len cutu nac baníg lë na' rna bé'inë' rë'u.

⁴ Núti'tëz nu nac zxi'në' Dios ruxícj lu le rac yödzlyú ni. Chbuxicjru' lu le rac yödzlyú le réjlë'ru'-në' Dios.

⁵ ¿Nuzxa na' ruxícj lu le rac yödzlyú? Run cni nu rejle' naquë' Jesús Zxi'në' Dios.

Dios Bö' La'y runë' lna' lau queë' Cristo

⁶ Cni blë'ë Jesucristo, bidë' bdilë' nis, len bulaljë' xchönë', len clëgz bdilë' nis, san lëzca' bulaljë' xchönë'. Dios Bö' La'y naquë' Nu run lna' lau queë', le nac gdutë' li didza' ru'ë Dios Bö' La'y.

⁷ Tsonn nup tun lna' lau queë' Jesús ni' yehua' yubá, Dios Xuz, len Dios Zxi'n, lë' ca' Didza', len Dios Bö' La'y. Yonné' ni, tuz nacquë'.

⁸ Lëzca' cni, tsonn le tun lna' lau queë' luyú ni, Dios Bö' La'y, len le bdilë' nis Jesús, len rön ni' bulaljë' lë'i yag cruz, ati' yonn ni, tuz ca ta'ná.

⁹ Chqui' si' lu na'ru' le tun lna' lau bunách, le runë' lna' lau Dios nactër lsaca'. Lë na' benë' lna' lau Dios nac le benë' lna' lau queë' Jesús, gnë' naquë' Zxi'nczë'.

¹⁰ Nu rejëlë' Zxi'në' Dios, nazí' lu në'i le nunë' lna' lau Dios. Nu curejlë' Dios, nac ca rna nu na': "Dios rzi' yë'ë." Cni nac, le cutu gyejlë' le benë' lna' lau Dios queë' Zxi'në'.

¹¹ Lë ni nac le benë' lna' lau Dios. Gnë' chbennë' queëru' yöl-la' na'bán gdu, ati' Zxi'në' na' naquë' Nu nabániru' cni.

¹² Nu zóalenë' lei Zxi'në' Dios, dë yöl-la' na'bán gdu qui. Nu cuzóalenë' lei Zxi'në' Dios, cutu dë yöl-la' na'bán gdu qui.

Ca gnóziru' dë queëru' yöl-la' na'bán gdu

¹³ Lbi'ili' na' réjlë'li'-në' Zxi'në' Dios, ruzuja' queëli' lu guich lë ni quië gnózili' chdë yöl-la' na'bán gdu queëli', len quië gac gdu ca réjlë'li'-në' Zxi'në' Dios.

¹⁴ Lë ni nac le ruzxöni ládxi'ru' Lë'. Chqui' bi gnabru' lahuë' ca rë'nnë' Lë', Lë' ryönnë' rë'u.

¹⁵ Chqui' nóziru' ryönnë' rë'u ca nac bi rnábiru' Lë', nóziru' ca' gdél-li'czru' lë na' rnabru' lahuë'.

¹⁶ Chqui' nu gle'i böchi' lzë'i run dul-la' cunachë' yöl-la' gut, ral-la' gnab qui nu na' lahuë' Dios, ati' Lë' gunnë' yöl-la' na'bán qui. Cni rnia': Ral-la' gnabli' quegac nup tun dul-la' cunachë' yöl-la' gut. Dë dul-la' nachë' yöl-la' gut. Cutu rnia' gnabli' qui nu run dul-la' cni.

¹⁷ Yúgu'të le cunác tsahui' nac dul-la', san dë dul-la' cunachë' yöl-la' gut.

¹⁸ Nóziru' cutu runtecz dul-la' nu nac zxi'në' Dios, le run chi'ë nu na' Zxi'nczë' Dios, ati' tu' xöhui' cutu saqui' bi gun qui.

¹⁹ Nóziru' yu'uru' lu në'ë Dios, ati' yu'ugac lu na' tu' xöhui' yúgu'të bunách tui' ládxi'gac le dë yödzlyú ni.

²⁰ Na'a, nóziru' chbidë' ni Zxi'në' Dios, len bennë' queëru' yöl-la' rejni'i, quië gúnbë'ru' Nu na' nac gdutë li. Zóalenru' Nu na' nac gdutë li le zóalenru'-në' Jesucristo, Zxi'në' Dios. Nu ni nac Dios gdu, len Nu runn queëru' yöl-la' na'bán gdu.

²¹ Zxi'na'dau', gul-gún chi'i cuinli' cui tsej ládxi'cli' bdau' guiöj bdau' yag. Ca' gac.

DÍDZA DAU BURÓP BUZUJË LU GUICH SAN JUAN

Núnbë'ru' le nac gđutë li len yöl-la' nadxí'i

¹ Neda', bönni' gul run chi'a bunách queë' Cristo, rugapa' li' Dios, ngul rö queë' Dios, tsaxxón len yúgu'të zxi'nu'. Nadxí'ida' lbi'ili' le núnbë'ru' le nac gđutë li, len clëg neda'z, san lëzca' ta'dxí'i lbi'ili' yúgu'të nup chnúnbë'gac le nac gđutë li.

² Nadxí'itu' lbi'ili' le núnbë'ru' le nac gđutë li, le zóalentecz rë'u.

³ Rnaba' lahuë' Dios Xuz len Xanru' Jesucristo, Zxi'nczë' Dios, uzá' ladxë'ë queëli', len huechi' ladxë'ë lbi'ili', len gunë' ga soa dxi icj ladxí'dau'li' le núnbë'li' le nac gđutë li len nadxí'ili' lza'li'.

⁴ Budzjitsquida' cati' byönda' tunbi' zxi'nu' ca nac le nac gđutë li, le tunbi' ca na' gna bé'inë' rë'u Dios Xuz.

⁵ Na'a, ráta'yua' lau', nguldau', gunu' ca rna bë' zxba queë'. Cutu ruzuja' quiu' lu guich tu zxba cub. Ruzuja' la' leyz lë na' gna bé'inë' rë'u dza ni'të, gnë' ral-la' gdxí'iru' lza'ru'.

⁶ Cni nac bë' nadxí'iru'-në' Dios. Nac cni chqui' runru' ca rna le gna bé'inë' rë'u. Lë na' gna bé'inë' rë'u nac quië gdxí'iru' lza'ru' ca na' chbyónili' dza ni'të.

Nup tē'ni la'z'i' ye'i rē'u

⁷ Lë ni rguixjöldá' lbi'ili', le chta'dá yödzyú ni zian nup ta'z'i' yë', nup na' cuta'z'i' lu na'gac ca bidë' Jesucristo, guquë' gdu bunách. Nu na' run cni, nac nu rzi' yë' len nu rdá'baga' Cristo.

⁸ Gul-gún chi'i cuinli' cui unitli' le nadél-li'li' le benli' xchinë' Cristo, san gul-güi' ladxí'li' gdél-li'li' gđutë le ral-la' si'li' lu në'ë Dios.

⁹ Núti'tëz nu rguel-la' nöz yubl len rucá'n xtidzë'ë Cristo, cutu zóalenë' nu na' Dios. Nu da'tecz xtidzë'ë Cristo, zóalenë' nu na' Dios Xuz lenca' Zxi'në'.

¹⁰ Chqui' núti'tëz nu za' ga zoali', len rusëdi zxba yubl, cutu ulëbili' lidxli' nu na', len cutu guiëli' lei: "Gyu'u len netu'."

¹¹ Nu rë lei: "Gyu'u len netu'", run tsaxxón lei ca nac le cunác run nu na'.

Runë' löz Juan gdxinë' ga nacu'ë böchi' lzë'ë

¹² Zal-la' le zian ral-la' uzuja' queëli' lu guich, cutu rë'nda' uzuja' yúgu'të lu guich. Runa' löz guida' ga zoali', ati' güi'ru' didza' yalj lulu, quië gac udzjiru' gdu ladxí'ru'.

¹³ Tu'gapbi' Dios li' zxi'nnu ngul zxilu', ngul rö queë' Dios. Ca' gac.

DÍDZA DAU BUNN BUZUJĚ LU GUICH SAN JUAN

Le dxi'a runě' bönni' lě' Gayo

¹ Neda, bönni' gul run chi'a bunách queě' Cristo, rugapa' Dios li', Gayo dxi'i ladx'i. Nadxi'ida' li' le núnbě'ru' le nac gduťě li.

² Bócha'adau', rnabda'-ně' Dios guně' ga gac dxi'a quiu' ca nac yúgu'tě le runu', len su' ca' dxi'a, ca na' rac dxi'a qui bō' nacczu'.

³ Rudzijda' le ta'dxině' ga zoa' bóchi'ru', tuně' lna' lau quiu', ta'ně' nacu' li ladx'i, len runu' ca nac le nac gduťě li.

⁴ Cutu bi dě le runr ga rudzijda' ca lě ni, cati' ryönda' tun ca rna le nac gduťě li nup nacgac ca bi'i queěcza'.

⁵ Bócha'adau', runu' le nac gdu cati' ráclenu' bóchi'ru', len runu' ca' le nacr lsaca', ráclenu' bóchi'ru' cunúnbe'inu' lequě'.

⁶ Tuně' lna' lau quiu' bóchi'ru' ni laugac bunách queě' Cristo ni, ta'guíxjö'ě ca na' nadxi'inu' lequě'. Runu' le nac dxi'a cati' rugú'u lequě' nöz, ráclenu' lequě' ca na' ral-la' gunu' quegac nup tun xchině' Dios, quiě luú'ě nöz.

⁷ Lequě' gularujě' ni le nadxi'icně' Jesús, len cutu bi ta'zi'ě lu na'gac bunách cuta'dá' Cristo.

⁸ Qui lě ni na' ral-la' gunru' ba la'n bunách tun cni, quiě gúnlenru' lequě' dxin qui le nac gduťě li.

Le cunác dxi'a runě' Diótfrefes

⁹ Chbuzuja' lu guich le uzejni'i bunách queě' Cristo ni', san Diótfrefes, bönni' ni' rdzag ladxě'ě gaquě' blau ladjquě', cutu runě' netu' ba la'n.

¹⁰ Qui lě ni na', chqui' huida' ga zoali', usá'a ladx'i'li' cati' udubli' ca nacgac le runě'. Rzi' quidzě'ě netu', len rně' queětu' le cunác. Cutu rxzön ladxě'ě tsa lě niz, san lězca' cutu runě' ba la'n bóchi'ru' ta'dxině' ni', ati' ruzaguě'ě xnözgac nup ni' tē'ni lun lequě' ba la'n, len rubijě' nup na' ladj bunách queě' Cristo.

¹¹ Bócha'adau', cutu gunu' ca tun nup tua' dō', san ca tun nup tun le nac dxi'a gunu'. Nu run le nac dxi'a naqui queě' Dios, san nu rua' dō' gatga benbě' Dios.

Le nac dxi'a runě' Demetrio

¹² Yúgu'tě bóchi'ru' tuně' lna' lau queě' Demetrio, ati' nac bě' runě' le nac gduťě li. Lězca' netu' runtu' lna' lau queě', ati' nözili' nacz le runtu' lna' lau queě'.

Le rnabě' Juan lahuě' Dios

¹³ Zianr ca' le gu'nda' uzuja' quiu' lu guich, san cutu rě'nda' uzuja' lei lu guichz.

¹⁴ Na'a, runa' löz glé'iteda' li', ati' güi'ru' didza' yalj lulu.

¹⁵ Rnaba' lahuě' Dios guně' ga soa dxi icj ladx'i'da'u. Tu'gáp Dios li' nup ni ta'dxi'i rě'u. Lězca' li', bgap Dios tu tu nup ni' ta'dxi'i rě'u. Ca' gac.

DIDZA BUZUJË LU GUICH SAN JUDAS

Judas rugapë' Dios nup nulidzë' Dios

¹ Neda', Judas, tsaz naca' huen dxin queë' Jesucristo, len naca' ca' böchë'ë Jacobo. Rugapa' Dios lbi'ili', nulidzë' lbi'ili' Dios Xuz, len nadxi'inë' lbi'ili', len run chi'ë lbi'ili' le nacli' tuz len Jesucristo.

² Rë'nda' gnózi'li' ca ruhuéchi'tsca ladxë'ë lbi'ili' Dios, len nadxi'itsquinë' lbi'ili', lenca' quië soatsca dxi icj ladx'i'dau'li'.

Nup tu'sëdi le cunác

³ Böchi' lza'adau', guctsa ladxa'a uzuja' queë'li' lu guich ca nac yöl-la' ruslá nadé-li'ru', san run bayúdx uchizia' icj nagli' quië gdu ladx'i'li' til-lenli' nup ta'dá'baga' le réjlë'ru'-në' Dios, lë na' budödë' Dios tsaz lu na'gac nup náquigac quizi queë' quië luzé didza' qui laugac yúgu'të bunách.

⁴ Cni run bayúdx guna' le chgulayázlenë' rë'u bagachi'z la'quë' bönni', Dios buzó'ë quequë' dza ni'të gchuguë' quequë' tsaz. Bönni' ni cutu ta'yíj ladx'i'quë' Dios. Le zoa le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, táquinë' huac lunë' le cunác. Ta'dá'baguë'ë Xanru' Jesucristo. Tuzë' Lë' rna bé'inë' rë'u.

⁵ Chnóziczli' lë ni, san rë'nda' usá'a ladx'i'li' ca benë' Xanru' Dios. Zal-la' buslé' bunách Israel cati' bubijë' lequë' luyú Egipto, gdöd ni' busnitië' nup bítsa'gac ladjquë' san cutu gulayejlë' Lë'.

⁶ Lëzca' cni, Dios buseyjë' tu latj chul yugu' gbaz la'y queë', nup ni' cutu glun xchinquë', san guluca'në' xlatjquë'. Tsaz nága'quë' ni' ga gdxinr dza usyudxë' yödzylyú ni Dios.

⁷ Lëzca' cni guc quegac yöd Sodoma len Gomorra len yöd dzaggac leygac. Ca na' glunë' gbaz la'y na', guladá'baguë'ë Dios, lëzca' cni glunë' bönni' yugu' lu yöd na'. Guludöd cuinquë' quië glunë' le cunác len le gulazé ladx'i'quë' le tun ga nu rutuí'i. Na'a, le busaca' zi'ë lequë' Dios lu gui' le cutu ul, lë na' guc quequë' nac tu le run gadxi yúgu'tëru', cui gunru' la' leyz.

⁸ Zal-la' glac lë ni, la' cniz tunë' bönni' ni, bönni' rjáclenë' yël yudxi. Tun ditjnë' gdu ca nayá' nabinquë'. Ta'dá'baguë'ë le rna bé'inë' rë'u Dios, len ta'në' zi'ë quegac nup ta'ná' bë' yehua' yubá.

⁹ Miguelcz, gbaz la'y blau, cati' gdí-lenë' tu' xöhui' quië gac u'ë gdu ca gyë'ë Moisés, cutu burúguinë' udxíë' dö' tu' xöhui' na', san gudxë' lei: "Xanru' uzeynë' ba nadx li'."

¹⁰ San ta'në' zi'ë bönni' ni quegac le runë' Dios, yugu' le cuta'yéjni'në', ati' yugu' le ta'yéjni'në' racz quequë' ca na' tunba' böa' guixi' cuta'yéjni'iba', lë ni tu'gunë' dxin len cni tu'dxia' dö' cuinquë'.

¹¹ Bica' bayechi' lequë' le chglunë' dul-la' ca na' benë' Caín, ati' lu yöl-la' ruhuidi' quequë' chgulachixi gulanignë' ca na' bchixi bnignë' Balaam quië si'ë dumí, ati' chnarugu quequë' latië' ca na' gutië' Coré cati' gdá'baguë'ë Moisés.

¹² Yugu' bönni' ni tágu'lenë' tsaxón lbi'ili' cati' ráguli' yugu' gü'i huagu lu yöl-la' nadxi'i' queë'li'. Tunë' ga ta'chixi ta'nigui nup dzaggac lbi'ili', le ti'j tauzë'. Nacquë' ca bönni' ral-la' lugáguquë'-ba' bö'cu' zxila', san la' cuínczë' tu'gahuë'. Nacquë' ca böaj luzxbá cunachë'gac nis, ati' rua' leygac bö' na'l

ni'l. Nacquë' ca' ca yag chbdxin dza bi la'bía san cutu bi ta'bía, ati' nacquë' ca' ca yag chgulabídx gdu luí len chnaládu'gac.

¹³ Nacquë' ca' ca nis zxön cati' ryas rdxia len rbö' bdxina' qui, lë na' ruluí' ca nac yöl-la' stu' tunë'. Nacquë' ca bölj luzxbá nuca'ncha' xnözcha'. Dios chnunë' quequë' la'yazië' tsaz latj chul.

¹⁴ Ca nac quequë' bë'ë ca' didza' uláz queë' Dios Enoc, bönni' ni' gbáblenë' bugádx cö' zxi'n xsoë' Adán, gnë': "Gul-yutsca', zë'ë Xanru', dzaggac Lë' zian gayuá' bunách náquigac quizi queë'.

¹⁵ Zë'ë gunë' zxguia' yúgu'të bunách len gchuguë' quegac yúgu'të nup tua' dö.'" Cni gunë' ni'a qui yúgu'të didza' zi' gulané' queë' Lë' bönni' dul-la' na'.

¹⁶ Bönni' ni ta'né' queë', len ta'zi' quidzë'ë, len tunë' ca nac le ta'zéz ládxi'quë'. Tu'ë didza' lu yöl-la' run ba zxön cuinquë', len quië luzi'ë xbeygac, tu'ë didza' ta'gú'u bunách yöl-la' zxön.

Judas rus'ë ládxi'gac nup ta'yejlë' Cristo

¹⁷ Na'a, böchi' lza'adau', gul-tsajnéy yugu' didza' glu'ë dza ni'të bönni' gbaz queë' Xanru' Jesucristo.

¹⁸ Bönni' na' glë' lbi'ili': "Dza tsajséytëgac luluí' lauquë' bönni' lutitjë' le nac la'y, len lunë' ca nac le ta'zéz ládxi'quë' le cunác."

¹⁹ Bönni' ni tunë' ga grujli' chopl. Tu'ë didza' lu yöl-la' bunáchz quequë' len cutu zóalenë' lequë' Dios Bö' La'y.

²⁰ Na'a, böchi' lza'adau', gul-zóa tsutsu ca nac yöl-la' rejlë' queëli' Dios le nac gdu la'y. Gul-lidzë' Dios, ugunli' dxin yöl-la' huac queë' Dios Bö' La'y.

²¹ Gul-gá'nlenë' Dios, Nu nadxi'i rë'u, len gul-cóz dza ni' uluf' lahuë' Xanru' Jesucristo, Nu huechi' ladxë'ë rë'u quië gata' queëru' yöl-la' na'bán gdu.

²² Gul-gún ga la'díp ládxi'gac nup rac chop ládxi'gac.

²³ Gul-gún ga lulé', gac tsca ubijli' lequë' lu gui'. Lu yöl-la' radxi queëli' gul-huechi' ládxi'li' yezica' bunách. Gul-gún chi'i cuinli', cui gunli' tsazxón lequë', cugútsa'li' le cunác tunë'.

Le rgu'u Dios yöl-la' zxön

²⁴⁻²⁵ Dios la'z dui, Nu nözicz yúgu'të, len Nu buslá rë'u ni'a qui le benë' Xanru' Jesucristo, napë' yöl-la' huac gun chi'ë lbi'ili', cui gchixi gníguili', len uschinë' lbi'ili' lahuë' Lë' ga zoë' lu yení' gdu. Gunë' ga gacli' gdu dxi'a len ga udzjitsquili'. Gaccz queë' Dios yöl-la' ba, len yöl-la' zxön, len yöl-la' blau, len yöl-la' uná bë', na'a dza len yúgu'të dza zi'a za'c. Ca' gac.

LE BULU'È LAHUI DIOS ATI' NUZUJÈ' LU GUICH SAN JUAN

Le bulu'è lahui Dios ca nac queè' Jesucristo

¹ Lê ni nac tu le bulu'è lahui Jesucristo, le bê'è Lê' latj Dios ului'inè' yugu' huen dxin queè' ca nac le run bayúdx lactè. Jesucristo bsölè'è tuè' gbaz la'y queè', nu nà' buzejni'i neda', Juan, huen dxin queè' Cristo. Gbaz la'y nà' bului'inè' neda' ca nac lê ni.

² Neda', Juan, ruzuja' lu guich ni le nac gdutè li ca nac yúgu'tè le blé'ida', len runa' lna' lau qui xtidzè'è Dios len qui le benè' lna' lau Jesucristo.

³ Bica' ba nu uláb didza' ni, len bica' bagac nup luzé naggac nu na' uláb xtidzè'è Dios ni, len lun ca rna lê ni nayúj lu guich, le chzoa lac.

Juan ruzujè' lu guich le uzejni'i gadx cö' bunách queè' Cristo

⁴ Neda', Juan, ruzuja' lu guich didza' uzejni'i gadx cö' bunách queè' Cristo, nacuá' luyú Asia. Dios, Nu zoacz, len gzoatecz, len ral-la' guid, rnabda'-nè' uzá' ladxè'è queè'li, len gunè' ga soa dxi icj ladxì'dau'li, dzaggac Lê' gadx bö' nacuá' lahuè' Lê' ga ni' rø'è rna bê'è.

⁵ Dzagüè' ca' Lê' Jesucristo, runè' ca rnè' len runè' lna' lau queè' Dios. Zi'al Lê' bubanè' tsaz lu yöl-la' gut, len rna bê'inè' bönni' ta'ná bê'è yödzyú ni. Lê' nadxi'inè' rø'u len gdibè' rø'u, bugüè' dul-la' nabága'ru' len xchönè' bulaljè' lê'i yag cruz, le gutiè' uláz queè'ru'.

⁶ Jesucristo benè' ga rna bê'ru' len ga nacru' bxuz, quiè cu'ru'-nè' yöl-la' ba Dios, Xuzè' Jesús. Yöl-la' ba Lê' len gactecz queè' yöl-la' uná bê'. Ca' gac.

⁷ Gul-yutsca'. Zè'è Cristo lu böaj luzxbá. La'le'i Lê' yúgu'tè bunách lenca' nup ni' glun Lê' huè', guludöddè' Lê'. La'bödx yechi' yúgu'tè bunách yödzyú ni cati' la'le'i Lê'. La'naru' gactè cni. Ca' gac.

⁸ Cni rnè' Lê': "Neda' naca' Nu zoa zi'al lenca' Nu rajseytè ca nac le rzu lau len le ruúdxte." Cni rnè' Xanru', napczè' yöl-la' huac. Zoaczè' Lê', len gzóateczè', len zi'a guidè'.

Rlé'inè' Juan yöl-la' yení' queè' Jesucristo

⁹ Neda', Juan, naca' böchi' lza'li' len tsazxón rzaca' rgu'lena' lbi'ili', len tsazxón len lbi'ili' ruzi'a xbey le rna bê'è Dios, len nadél-li'da' yöl-la' rböz zxön ladxì' na' runnè' queè'ru' Jesucristo. Gatsj lahui'l nis zxön nadzuna' tu luyú bidx ni, nazí' lei Patmos. Nadzuna' le bena' lban qui xtidzè'è Dios len le bena' lna' lau queè' Jesucristo.

¹⁰ Lu dza la'y queè' Xanru', gdu gzóalenè' neda' Dios Bö' La'y, ati' byönda' cúdu'la' chi'è bönni' rulidzè' zidzj. Byön chi'è ca rbödx trompeta.

¹¹ Bönni' ni gudxè' neda': "Neda' naca' Nu zoa zi'al len Nu rajseytè ca nac le rzu lau len le ruúdxte. Bzuj lu guich le rlé'inu' len bsöla' lei quegac gadx cö' bunách quia', nacuá' luyú Asia, nup nacuá'

lu yödz Éfeso,
len lu yödz Esmirna,
len lu yödz Pérgamo,
len lu yödz Tiatira,
len lu yödz Sardis,

len lu yödZ Filadelfia,
len lu yödZ Laodicea."

¹² Bueycja' quië glé'ida' nuzxa na' rulídz neda'. Cati' bueycja', blé'ida' gadx le nua'gac gui' náquicni oro.

¹³ Ladj gadx le nua'gac gui' na' blé'ida' tu Nu nalá' ca rnè'ë bönni'. Nacuë' tu lari' tunn le rdxin xni'ë, len lchu'ë nasië' tu pan náquini oro.

¹⁴ Chguichdau'z nac guitsa' icjè' ca nac zxila' o ca rna' bögui', ati' ryëp yös yení' yöj lahuë' ca gui'.

¹⁵ Ryëp yös yení' ni'ë ca guia bronce dxildau', le nudzé'itsca lu gui' ca bau' yal. Zídzj byön chi'ë ca ryön tu yegu zxön.

¹⁶ Lu në'ë yubél zxoacha' gadx bölj yení', ati' ru'ë r-ruj didza' le nac ca tu guia tuchi' natuchi' grop rui'i. Ryëp yös yení' lahuë' ca gbidz cati' rudzá'a.

¹⁷ Cati' blé'ida' Lë' gdzö'a xni'ë ca bönni' nat. Ni'r Lë' bxoa në'ë neda' len në'ë yubél len gudxë' neda': "Cutu gádxinu'. Neda' naca' Nu zoa zi'al len Nu rajseytë.

¹⁸ Naca' Nu nabáncz. Gutia', ati' na'a zóatecza' nabana'. Dë lu na'a gna bé'ida' yöl-la' gut len latj quegac nup natgac.

¹⁹ Bzuj lu guich lë na' chblé'inu', len le rac na'a, lenca' le ral-la' gac töd na'a.

²⁰ Lë ni nac le nagachi' ca nac quecha' gadx bölj yení' na' blé'inu' zxoacha' lu na'a yubél, len ca nac gadx le nua'gac gui' náquicni oro. Gadx bölj yení' na' nacba' le run lsaqui' qui gadx gbaz quegac gadx cö' bunách quia', ati' gadx le nua'gac gui' na' nacgac le run lsaqui' quegac gadx cö' bunách quia' na'."

2

Didza' bsölë'ë yödZ Éfeso

¹ Gnë' ca' Bönni' na': "Bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Éfeso. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zxoacha' lu në'i yubél gadx bölj yení', len rda gatsj lahui'l gadx le nua'gac gui' na' náquicni oro.

² Cni rna: Neda' nözda' yugu' le runli' len ca rüntscali' dxin. Nözda' rbözli' zxön ladxí' len cutu gac gua' glenli' nup tua' dö'. Nözda' chgzxi' bë'li' nup ta'ná nacgac gbaz quia' san cutu ca' nacquë', ati' na'a nözili' ta'zi' yë'ë.

³ Rbözli' zxön ladxí' len chgzxaca' gdi'li' le da'li' neda', san cutu bcuidi' ládxi'li'.

⁴ Na'a, dë tu le ruquí lbi'ili': Cutur nadxi'ili' neda' ca na' bdxí'ili' neda' zi'al.

⁵ Qui lë ni na', gul-tsajnéy ca na' benli' zi'al, lë na' busanli', ati' na'a, gul-bí'i ládxi'li' len gul-gún ca na' benli' zi'al. Chqui' cutu ubí'i ládxi'li', guidtea' queë'li', ati' ugúa' xlatj le nua' gui' queë'li'.

⁶ Na'a, zoa tu le raclen lbi'ili'. Cutu rlé'ili' dxi'a le tunë' bönni' nicolaíta, nup na' ta'yíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag len tun le cunác, lë na' curlé'ida' dxi'a ca' neda'.

⁷ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, rui'lenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxícj lu le rac yödZlyú, guna' ga lagu le rbia yag zoa gatsj lahui'l la' yël lach queë' Dios, le gun ga la'cuá' tsalzú."

Didza' bsölë'ë yödZ Esmirna

⁸ Gnë' ca': "Lëzca' cni, bzuju lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Esmirna. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zoa zi'al len nac ca' Nu rajseytë, Nu na' gut len bubán tsaz.

⁹ Cni rna: Neda' nözda' le runli' len ca rzaca' rguil'i. Nözda' nacli' yechi' san le nactë rlié'ili' yöl-la' tsahui' le nac gdu. Nözda' ca' ca ta'né xöhui' queëli' nup ni' ta'ná nacgac bunách judío, san cutu ca' nacgac cni. Nup ni ta'dá Satanás, tu' xöhui'.

¹⁰ Cutu ca' gádxili' le ral-la' saca' qui'li'. Tu' xöhui' na' gun ga gdzunli' lidx guia la'li' lbi'ili'. Cni si' bé' lbi'ili', ati' gdu ca chi dza saca' qui'li'. Gul-tsejlë' neda' ga gdxintë dza gatli', ati' neda' gunna' queëli' yöl-la' na'bán gdu.

¹¹ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruilenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxícj lu le rac yödZlyú, cutu bi gun quegac yöl-la' gut le gac burópl quegac nup la'cua'tecz lu gui' gabíl."

Didza' bsölë'ë yödZ Pérgamo

¹² Gnë' ca': "Lëzca' cni bzuju lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Pérgamo. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nua' guia tuchi' na' natuchi' grop rui'i.

¹³ Neda' nözda' le runli'. Nözda' ca' zoali' ga ni' rna bé' Satanás, tu' xöhui', san ni ruzxöni ládxi'li' neda'. Cutu ca' nusanli' ca réjlë'li' neda', cutu busanli' lei yugu' dza ni' cati' guludöddë' ga zoali' Antipas, bönni' ni' bénteczë' lna' lau quia', ati' gutië' ga ni' zoa Satanás, tu' xöhui'.

¹⁴ Na'a, dë tu chop le tu'quí lbi'ili': Nacua'len lbi'ili' lu yödZ Pérgamo la'gac bunách nazí' lu na'gac zxba queë' Balaam, bönni' ni' busëdnë' Balac gunë' ga la'chixi la'nigui bunách Israel, glahuë'-ba' yugu' böa' bëdxdau' guludöddë'-ba' laugac bdau' guiöj bdau' yag len glunë' le cunác.

¹⁵ Lëzca' cni nacua'len lbi'ili' nup ni' nazí' lu na'gac zxba quegac bunách nicolaíta, lë na' curlé'ida' dxi'a neda'.

¹⁶ Qui lë ni na', gul-bí'i ládxi'li' na'a. Chqui' cutu ubí'i ládxi'li', guidtea' ga zoali' len tül-lena' lequë' len didza' r-ruj ru'a, le nac ca tu guia tuchi'.

¹⁷ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruilenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo, rnë': Nup luxícj lu le rac yödZlyú, guna' ga lagu yöt maná na' nagachi'. UnödZja' ca' quequë' tu guiöj chguichdau', ati' lu guiöj na' nayúj tu la cub, nutu nu nunbë' lei, san nupz na' la'z'í lei, lunbë' la na'."

Didza' bsölë'ë yödZ Tiatira

¹⁸ Gnë' ca': "Lëzca' cni, bzuju lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Tiatira. Cni uzuju' lu guich: Ru'ë didza' Zxi'në' Dios, Nu na' dxia yöj lahuë' nacgac ca gui', ati' ni'ë nacgac ca guia bronce dxildau'.

¹⁹ Cni rnë': Neda' nözda' le runli'. Nözda' ca nadxi'ili' neda' len ca réjlë'li' neda'. Nözda' ca' ca runli' xchina' lu yöl-la' rböz zxön ladxí' queëli'. Nözda' nacr gdu ca runli' yugu' lë ni ca benli' zí'atël.

²⁰ Nacua' tu chop le tu'quí lbi'ili': Rui'li'-nu latj ngul na' lënu Jezabel, rnanu rui'nu didza' uláz queë' Dios, ati' ni'a qui le rusédinu rzi' yé'inu nup tun xchina'. Rusédinu lequë' le run ga tunë' le cunác len tahuë'-ba' böa' bëdxdau' ta'gu'ë'-ba' laugac bdau' guiöj bdau' yag.

²¹ Neda' bé'a-nu latj ubí'i ládxi'nu, san cutu ré'ninu uca'nnu le cunác na' runnu.

²² Qui lë ni na' chu'na'-nu tu le gátinu ga na' saca' qui'nu lu xhuë'nu tsaxón len nup glun tsaxón len lënu le cunác. Cni guna' na'a chqui' cutu lubí'i ládxi'gac quië cutur lun dul-la' na'.

²³ Guna' ga latbi' zxi'nnu. Cni gac, láquibe'i yúgu'të cö' bunách quia' ruyúa' le ta'bequi icjgac len le ta'zá' ládxi'gac bunách, ati' ubi'a queëli' tsca nac le runli'.

²⁴ Yezíca'li' zoali' yödZ Tiatira, nul-li' cunazi' lu na'li' lë na' rusédinu, len cutu nazédli' lë na' ta'ná bunách ni' nac le nayéjni'tsqi, san le nactë naqui qui Satanás, tu' xöhui', répa' lbi'ili': Cutu uspaga'a lbi'ili' yetú le ral-la' gunli'.

²⁵ Na'a, lë na' chnazí' lu na'li', gul-gún chí'i ga gdxintë dza huöda'.

²⁶ Bönni' ni' luxicjé' lu le rac yödZlyú len lunë' ca rë'nda' neda' ga udxte', neda' guna' ga la'ná bé'inë' bunách gdtë yödZlyú.

²⁷ Ca na' budödë' lu na'a Xuza' Dios yöl-la' uná bë', neda' ca' guna' ga la'ná bé'inë' yugu' yödZ, gata' lu na'quë' xuyág guia, ati' luzxuzxjé' bunách na' ca nu ruzxúzj tu yusu' náquini yu.

²⁸ Gu'a ca' quequë' bölj usí.

²⁹ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruí'lenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo."

3

Didza' bsölë'ë yödZ Sardis

¹ Gnë' ca: "Lëzca' cni bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Sardis. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nacua'len Lei gadx bö' na' len zxoacba' lu në'i yubél gadx bölj yení, rna cni: Neda' nözda' le cunác runli', len nözda' chnatzli' zal-la' taqui bunách nabanli'.

² Gul-spán ládxi'li'. Gul-gún tsutsu le nacua'len lbi'ili', le chzoa lat, le ráquibe'ida' cutu nac gdu lahuë' Dios le runli'.

³ Gul-tsajnéy na'a zxba na' byónili' le gzxi' lu na'li'. Gul-gún ca rna xtidzë'ë Dios len gul-bí'i ládxi'li'. Chqui' cutu uspán ládxi'li', guida' ga zoali' tu tsalz ca na' rdxinë' tu tsalz gban, ati' cutu gnözili' bizxa dza na' guida' ga zoali'.

⁴ Nacua'len lbi'ili' lu yödZ Sardis la'gac bunách cutu nacgac xöhui'. La'dalen neda' nup ni, nácugac lari' chguichdau'z le ruluí' nuhuöacqué' gdu dxi'a, le nacqué' lsaca' gac cni quequë'.

⁵ Nup luxícj lu le rac yödZlyú ugacua' lequë' lari' chguichdau'z, len cutu usula' laquë' chnayujgac lu guich ga nayujgac lagac nup nadé-li'gac yöl-la' na'bán gdu. Si' lu na'a nup ni lahuë' Xuza' Dios lenca' lauquë' gbaz la'y queë'.

⁶ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruí'lenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo."

Didza' bsölë'ë yödZ Filadelfia

⁷ Gnë' ca: "Lëzca' cni bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yödZ Filadelfia. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' nac la'y len rui' didza' gdtë li, len dë lu në'i zxi'n guia queë' David, bönni' gna bë'ë, Nu rsalj ga nu ryaz ati' nutu nu gac uséyj lei, len ruséyj ga nu ryaz ati' nutu nu gac gsalj lei.

⁸ Nu ni rna: Neda' nözda' le runli'. Nözda' napli' lati'z yöl-la' huac, san runli' ca rna xtidza'a len cutu rutui'li' rnali' náquili' quia'. Qui lë ni na' nuzóa' lauli' tu ga nu tsaz le nayálj ati' nutu nu gac uséyj lei.

⁹ Gul-yutsca', nup ni' ta'dá' Satanás, tu' xöhui', len ta'zi' yë', ta'ná nacgac bunách judío ta'yíj ládxi'gac Dios, san cutu nacgac cni, neda' guna' ga la'dxinë' lauli' len luzechu zxiqbüë' xni'ali'. Ni'r láquibe'inë' nadxi'ida' lbi'ili'.

¹⁰ Le benli' ca rna xtidza'a, glözlí' zxon ladxí', neda' gun chi'a lbi'ili' dza na' la'zaca' la'guí' yúgu'të bunách yödzyú ni, lë na' gac quië si' bë' nup nacua' yödzyú ni.

¹¹ Zi'a guida'. Qui lë ni na' gul-gún chi'i le napli', cui gac nu gun ga cusi'li' lë na' ral-la' gunna' queëli'.

¹² Nul-li' ni' uxicjli' lu le rac yödzyú, neda' guna' ga gacli' tsutsu ca nacgac yzxön, soali' gdau' ga na' zoë' Dios, len gatga grujli' ni'. Udá'a lbi'ili' ca lë' Dios quia', lenca' ca lë yöd' queë' Dios le nac Jerusalén cub, le ruhuótj r-ruj yehua' yubá lu në'ë Dios. Lëzca' udá'a lbi'ili' la' cub.

¹³ Nu ryöni ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruí'lenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo."

Didza' bsölë'ë yöd'z Laodicea

¹⁴ Gnë' ca': "Lëzca' cni bzuj lu guich didza' ni gsölu'u queë' gbaz quia' zóalenë' bunách quia' lu yöd'z Laodicea. Cni uzuju' lu guich: Rui' didza' Nu na' zoa tsaz, Nu run ca rna, len rui' didza' gdu'të li ca na' run lna' lau, len nac ca' Nu na' blen lu në'i yúgu'të le benë' Dios.

¹⁵ Cni rna: Neda' nözda' le runli'. Ca runli' nac ca nis cunác ziaq, cutu rucanli' tsaz neda', len cutu nac ca nis zögui', cutu runli' xchina' gdu ladxí'li'. Dxi'ar gac la' gacli' ca nis ziaq o ca nis zögui'.

¹⁶ Na'a, le nacli' ca nis nagúlz, len cunacli' ca nis ziaq, len cutu nacli' ca nis zögui', chu'na' lbi'ili' ca run nu huëb nis nagúlz na'.

¹⁷ Lbi'ili' rnali' rlé'ili' yöl-la' tsahui' queëli' len rac dxi'a queëli', len cutu bi ryadzj queëli', san cutu ráquibe'ili' le nacli'. Bayechi' nacli'. Nacli' xzi'. Nacli' yechi', len nacli' lau chul len rdali' xguidz.

¹⁸ Qui lë ni na', neda' ruzëjni'da' lbi'ili' gá'uli' lu na'a neda' le nac ca oro le nuna' dxi'a lu gui', quië gata' queëli' yöl-la' tsahui' gdu. Ral-la' gá'uli' ca' quia' lari' chguich gáculi', quië ggachi' yöl-la' xguidz queëli' le run ga nu rutufí'. Ral-la' gá'uli' ca' quia' le gun ga luhuóac yöj lauli' quië gac glé'ili'.

¹⁹ Neda' ruzeyda' bach len rut rguina' yúgu'të nup nadxi'ida' chqui' cutu tun le nac dxi'a. Qui lë ni na', gul-bí'i ladxí'li', gunli' xchina' gdu ladxí'li'.

²⁰ Gul-yutsca', neda'cza' zoa' ga nu ryaz, rulidza'. Chqui' nútítëz nu yöni chi'a len gsalj quia', tsazia' len gágulena' nu na', ati' gágulen neda' nu na'.

²¹ Nul-li' ni' uxicjli' lu le rac yödzyú, neda' guna' ga có'lenli' neda' tsazxon ga na' rō'a rna bë'a, ca na' benë' ca' quia' neda' Xuzá, buxicja' neda' lu le guc quia', ati' gró'lēna'-në' tsazxon Xuzá' ga na' rō'ë rna bë'ë Lë'.

²² Nu ryöni, ral-la' uzé nag lë ni rnë' Dios Bö' La'y, ruí'lenë' didza' yugu' cö' bunách quia' neda', Cristo."

4

Yöl-la' ba ta'gu'ë Dios yehua' yubá

¹ Gdöd glac lë ni, buyúa' len blé'ida' tu ga nu ryaz nayájl yehua' yubá. Byönda' ca' chi'ë bönni' na' byönda' zi'al, bulídz zidzj ca rbödx trompeta. Chi'i ni bulídz neda', gna: "Gda xtsa'1 ni ati' neda' ului'ida' li' le run bayúdx lac töd ni."

² La' ni'z gzoalenë' neda' Dios Bö' La'y, ati' blé'ida' ni' yehua' yubá tu latj ga Nu rö' rna bë', len blé'ida' ca' Nu na' rö' latj na'.

³ Ryëp yös yení' Nu na' rö' latj na', ca na' ryëp yös yení' guiöj jaspe len guiöj cornalina, yugu' guiöj záqui'tsqui. Gatsj lahui'l latj na' zoa bquita' nac lach ca nac guiöj esmeralda, le ryëptsca yös yení'.

⁴ Gdu zbi'il latj na' nacua' ca' yetáp uruá' latj gap ta'bó' nup ta'ná bë', ati' yugu' latj na' rö'quë' tap uru'ë bönni' gul, nácuquë' lari' chguichdau'z, len dxiagac ícjqüë' bregui' náquicni oro.

⁵ Latj blau ga ni' rö' Nu na', ta'rúj yös len gziu' rnë, ati' bö zxön ryu'u. Lahui' lau latj na' tu'zeni' gadx le ta'gú'u yení', le nacgac gadx bö' dzaggac Dios.

⁶ Ca dödl lahui latj ni dë tu ca nac tu nis zxön ryëp yös yení' ca guiöj jar.

Gdu zbi'il latj na', tsla'a hueaj nacua' tap nup nabangac, ati' zian yöj laugac dxiagac zaca' cúdzi'lgac len láhuilgac.

⁷ Tu nu nutsa' ladj tap ni nalá' ca nacba' bëdx guixi'. Nu na' buróp nalá' ca nacba' bëdx, ati' nu na' bunn nalá' lahui ca nac lau bönni', ati' nu budáp nalá' ca nacba' bsia' rzuba'.

⁸ Idaptë nup ni, qui queëgac dxia xop xilgac, ati' láhuilgac len lé'lgac, yöj lau zian dxiagac. Rël len të dza cutu ca' tu'sán, ta'ná: "La'y, la'y, la'y naquë' Xanru' Dios, napczë' yöl-la' huac. Gzoaczë' Lë', len zoaczë', len chzoa guídczë'."

⁹ Nup na' nabangac ta'gú'u yöl-la' ba Nu na' rö' rna bë', len zoatecz nabán. Tun ba la'n Nu na' len të Nu na': "Xclenu'." Bátti'tëz tun cni idáp na',

¹⁰ tu'tság lauquë' lyu lahui' lau Nu na' tap uru'ë bönni' gul na', ta'yj ládxi'quë' Nu na' zoatecz, len tu'cu'ë bregui' oro quequë' lahui' lau latj ga ni' rö' rna bë' Nu na', ta'në':

¹¹ Xantu' Dios, nacu' lsaca'

Cu'tu' Li' yöl-la' ba,

Len guntu' Li' ba la'n,

Len gata' quiu' yöl-la' uná bë'

Le benu' yúgu'të le dë.

Ca rë'ncznu' nacua' len gulazú lau nacua'.

5

Tu guich len Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'

¹ Ni'r blé'ida' tu guich lu na' yubé! Nu na' rö' latj blau. Guich na' nac tu guich nudúb, len da' didza' lë'il len lahuil. Naguel-la' guich na' gadx le nuseyjgac lei.

² Blé'ida'-në' tuë' gbaz la'y blau, ati' bë'ë zidzj didza', gnë': "¿Nuzxa nac lsaca' uladzu' le naguél-la'gac guich ni len gsalj lei?"

³ Nutu nu guc gsalj guich na' len cutu guc nu uyú lei, nitú nu zoa yehua' yubá, len nitú nu zoa luyú, len nitú nu zoa zxani'l luyú.

⁴ Ni'r grödxá' le cutu bdzöli nu nac lsaca' gsalj guich na', len cutu bdzöli nu nac lsaca' uláb lei, len nutu nu nac lsaca' uyú lei.

⁵ Ni'r gudxë' neda' tuë' bönni' gul ni', gnë': "Cutu cödxu'. Nu na' nac ca bëdx guixi', Nu nabablen xzi'n xsoë' Judá, len nac ca' xzi'n xsoë' David, chbuxíj lu yúgu'të le rac, len saqui' uladzu' le naguél-la'gac guich ni len gsalj lei."

⁶ Ni'r blé'ida'-në' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', zuinë' lahui' lau latj blau na' zoa gatsj lahui'l nup na' nabangac len gatsj láhui'lé' ca' bönni' gul na'.

Naquë' huë' ca nac qui bö'cu' zxila' zoa nu budödi lëba', nacuá' gadx luzba' len gadx yöj lauba', le tu'luí' ca nacgac gadx bö' na' dzaggac Dios, nasölë'ë leygac gdtë yödzyú.

⁷ Gdödë' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' len gdel-lë'ë guich na' lu na' yubél Nu na' rō' latj blau na'.

⁸ Catí' chgdel-lë'ë guich na', guluzechu zxibquë' lahuë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' idáp nup na' nabangac len idáp uru'ë bönni' gul na'. Zönquë' le rul-l nazi' lei arpa tu tuë' bönni' gul na', len nua'quë' ca' yugu' bdxí' náquicni oro, yúdzugac yal, lë na' ruluí' yöl-la' rulídz Dios quegac bunách queë'.

⁹ Tul-lë' tu le rul-l yöl-la' ba, le nac cub, le rna cni:

Nacu' lsaca' quel-lu'u guich

Len uladzu'u le naguél-la'gac lei

Le bë'u latj bönni' guludöddë' Li',

Ati' len xchönu' böa'uu' bunách quië laqui queë' Dios,

Nacgac bunách gza'a nacuá' gdtë yödzyú,

Bunách tui' yúgu'të didza' yubl,

Len nababgac yúgu'të yödz len yúgu'të luyú nacuá' gdtë yödzyú.

¹⁰ Benu' ga nacquë' bönni' uná bë'

Len ga nacquë' bxuz queë' Dios queëru'.

Benu' ga ta'ná bë'ë yödzyú.

¹¹ Ni'r buyúa' len byönda' chi'iquë' zian gbaz la'y. Gayuá' len gayuá' nacu'ë.

Nacu'ë gdu zbi'il latj blau na' tsaxzón len nup na' nabangac lenca' len yugu' bönni' gul na'.

¹² Tu'ë zidzj didza' yúgu'të', ta'né':

Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', guludöddë'-ba',

Naquë' lsaca' gata' lu në'ë yöl-la' uná bë'

Len yöl-la' tshai'

Len yöl-la' rejni'i

Len yöl-la' huac.

Naquë' lsaca' gunru'-në' ba la'n

Len tsej ládxi'ru' Lë'

Len cu'ru'-në' yöl-la' ba.

¹³ Ni'r byönda' tul-l yúgu'të bi benë' Dios yehua' yubá len yödzlyú, len zxanil luyú len lu nis zxön. Tul-l yúgu'të bi nacuá' yugu' latj na', ta'ná:

Yöl-la' ba Nu na' rō' latj blau,

Lenca' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

Gúnteczru'-në' ba la'n

Len cú'teczru'-në' yöl-la' ba,

Ati' gna bë'teczë' Lë'.

¹⁴ Idaptë nup na' nabangac ta'ná: "Ca' gac."

Ni'r idáp uru'ë bönni' gul na' gulutság lauquë' lyu len gulayíj ládxi'quë' Nu na' zoatecz.

6

Le naguél-la'gac guich

¹ Ni'r blé'ida'-në' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', buládzu'ë tu le naguel-la' guich na', ati' byönda' tu nu nutsa' ladj idáp na' nabangac, ryön chi'i ca gziu' rnë, gna: "Gda uyú'."

² Buyúa', len blé'ida'-ba' tuba' böa' chguich, ati' zön tu uxiti' yag nu na' dxia lëba'. Glu'ë lë' tu bregui' udxíë' icjè', ati' brujè' ca tu nu nactër blau quië uxícjè' lu gdil-l.

³ Cati' buládzu'ë le buróp le naguel-la' guich na', byönda' buróp nu na' nabán, gna: "Gda uyú'."

⁴ Ni'r brujba' yetuba' böa', nacba' xna. Guludödè' lu në'i nu na' dxia lëba' yöl-la' huac uná bë' tsajtúë' yöl-la' rböz dxi'a tsáhu'i'dau' quegac bunách len gunè' ga ludödè' lza'què'. Gulunödzejè' queè' tu guia tuchi' zxön.

⁵ Cati' buládzu'ë le bunn le naguel-la' guich na', byönda' bunn nu na' nabán gna: "Gda uyú'."

Buyúa' len blé'ida'-ba' tuba' böa' gasj, ati' zön tu zxgonz nu na' dxia lëba'.

⁶ Byönda' rui' didza' tu chi'i gatsj lahui'l tap na' nabangac, rna: "Chop guia xzoa' xtil lazj qui tu dza huen dxin le gac gbin, len xop guia xzoa' cebada lazj qui tu dza huen dxin, san cutu gunu' ga yadzj le nac za len cutu bi gunu' qui xisi uva nal."

⁷ Cati' buládzu'ë le budáp le naguel-la' guich na', byönda' rui' didza' budáp nu na' nabán, gna: "Gda uyú'."

⁸ Buyúa' len blé'ida'-ba' tuba' böa' gulj, ati' nazi' lei Yöl-la' Gut nu na' dxia lëba', ati' zeajlen lei nu nazi' lei Latj Chul. Guludödè' lu në'i nu na' gna be'i gatsj tu gatsj bunách nacuá' yödzyú quië gdödi lequè' len guia tuchi', len ni'a qui yöl-la' rdun, len ni'a qui guidzhué', len lu rú'acba' böa' guixi' snia' dzö'ba' yödzyú.

⁹ Cati' buládzu'ë le bugayu' le naguel-la' guich na', blé'ida' znan bcugu yehua' yubá ni' bö' glacczé' bönni' ni' guludöcdè' lequè' le glunè' lban qui xtidzè'ë Dios len le glunè' lna' lau queè'.

¹⁰ Glui' zidzj didza' yugu' bö' ni, gulaná: "Xantu' La'y, runu' ca rnau', çbatxcz cuequi xbeynu' netu' len uzi' lau' bönni' ni' nacu'ë yödzyú le guludödè' netu'?"

¹¹ Gulunödzejè' quequè' lari' chguichdau'z lacuè', len glè' lequè': "Ral-la' uzi' ládxi'li' yetú chi'idau'z, ga gdxinr dza la'dxin ni' yúgu'tè lza'li' huen dxin queè' Cristo, bönni' na' ral-la' ludödi ca' lequè' bunách ca na' guludödi lbi'ili'."

¹² Cati' buládzu'ë le buzxóp le naguel-la' guich na', buyúa' len blé'ida' gtittsca luyú. Böac gasj gbidz, guc ca tu lari' guitsa' gasj, ati' böac xna beo' ca nac rön.

¹³ Gulaguíndj luyú bölj luzxbá, guc ca rac qui yag higo, ta'guíndj le rbia cati' rutá lei bö' bduu'.

¹⁴ Gdöd qui luzxbá, guc qui ca rac qui guich cati' nu rutúb lei. Guladzá' xlatjgac yúgu'tè guí'adau' len yúgu'tè gap zoa luyú bidx lu nis zxön.

¹⁵ Ni'r gulucachi' lauquè' gap nac znan bloj len gap nac lè'i guiöj guí'adau' bönni' ta'ná bë'ë luyú, len yugu' bönni' blau, len bönni' ta'lé'inè' yöl-la' tsahui', len bönni' nacu'ë lu na'què' bönni' rjaquè' gdil-l, len bönni' dè lu na'què', len yúgu'tè bönni' nadá'ugac, len yúgu'tè bönni' cunadá'ugac.

¹⁶ Glè' yugu' guí'adau' na' len yugu' lè'i guiöj na': "Gul-dubaga' netu', len gul-cachi' netu', cui gle'i netu' Nu na' rö' latj blau ni' len cui gdèl-li' netu' yöl-la' rley queè' Bönni' na' naquè' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹⁷ Chbdxin dza uluí' lahui' yöl-la' rley quequè', ati' çnuzxa caz saqui' gua' glen lei?"

7

Tu gayuá' yu tapán milè' bönni' da' tu le nac bë' ra' xgaquè'

¹ Gdöd glac lë ni blé'ida' tap gbaz la'y zuicnë' idáp la'a yödzyly, tu'zaguë'ë xnözgac idáp bö' reycj tsla'a hueaj luyú, cui tseycj bö' yödzyly, len cui tseycj lu nis zxön, len cui utá yag.

² Blé'ida'-në' ca' yetué' gbaz la'y zë'ë r-rujé' ga rlen gbidz, nu'ë tu le udé'ë le gac bë' nup nacgac queë' Dios ban. Bë'ë zidzj didza', bulidzë' idapë' gbaz la'y ni' nádóð lu na'quë' yöl-la' huac uná bë' lun ditjnë' luyú len nis zxön.

³ Gudxë' lequë': "Cutu gun ditjli' luyú len nis zxön len yugu' yag cati' uda'rtu' tu le gac bë' ra' xgaquë' bönni' huen dxin queë' Dios queëru'."

⁴ Byönda' tsa nacquë' bönni' da' lequë' lë na' nac bë', nacquë' gdu tu gayuá' yu tapún milë' ladj yúgu'të cö' di'a dza quegac xzi'n xsoë' Israel.

⁵ Bönni' na' da' lequë' lë na' nac bë':

Zxi'n xsoë' Judá nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Rubén nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Gad nacquë' chinnu milë'.

⁶ Zxi'n xsoë' Aser nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Neftalí nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Manasés nacquë' chinnu milë'.

⁷ Zxi'n xsoë' Simeón nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Leví nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Isacar nacquë' chinnu milë'.

⁸ Zxi'n xsoë' Zabulón nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' José nacquë' chinnu milë'.

Zxi'n xsoë' Benjamín nacquë' chinnu milë'.

Bunách guizx yu nácugac lari' chguichdau'z

⁹ Gdöd guc lë ni buyú'a' len blé'igacda' bunách zian, nutu nu gac uláb lequë'. Nababquë' yúgu'të yödzy tui' didza' yubl gdu yödzylyú. Zuicnë' ca döðl lahui latj blau na' ga ni' zoë' ca' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', nácuquë' lari' chguichdau'z, len zönquë' zin.

¹⁰ Tu'ë zidzj didza' yúgu'të, ta'né':

Yöl-la' ruslá za' lu në'ë Dios queëru',

Rö'ë latj blau ni,

Len za' ca' lu në'ë Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹¹ Zuicnë' gdu zbi'il latj blau na', lenca' gdu zbi'il ga nacu'ë bönni' gul, lenca' gdu zbi'il ga nacu'á idáp na' nabangac yúgu'të gbaz la'y, ati' tu'tsáð lauquë' lyu ca döðl lahui latj blau na', ta'yíj ládxí'quë' Dios,

¹² ta'né':

Ca' gac. Yöl-la' ba Li, Dios queëtu',

Napu' yöl-la' zxön len yöl-la' rejni'.

Rëtu' Li: "Xclenu'" len runtu' Li' ba la'n.

Napu' yöl-la' uná bë' len yöl-la' huac.

Gactecz cni quíu', Dios queëtu'. Ca' gac.

¹³ Ni'r gnabnë' neda' tuë' bönni' gul na', gnë': "¿Nupx na' nácugac lari' chguichdau'z, len gapx bönni' lequë'?"

¹⁴ Neda' gudxa' lë': "Xan, li' nöcznu'."

Lë' gudxë' neda': "Nup ni gulazaca' gulagu'tsca. Gulaguibë' lari' nácuquë' len guluún leygac chguichdau'z len xchönë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹⁵ Qui lë ni na' nacu'ë ca dödl lahui latj blau ga rö'ë rna bë'ë Dios, len tunë' dxin lahuë' Lë' rël len të dza lu gdau' queë'. Nu na' rö' latj blau ni gun chi'i lequë' le zóalentecz lequë'.

¹⁶ Cutur la'dunë' len cutur la'bidxë' nis, len cutur la'yéguinë' gbidz, len cutur láquinë' xla

¹⁷ le uyüë' lequë' ca nu uyü bö'cu' zxila' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' zoë' gatsj lahui'l latj blau na'. Gchë'ë lequë' gap ralj nis rui' yöl-la' na'bán, ati' Dios uzxië' lauquë' nis ta'bödxë'."

8

Le bugádx le naguel-la' guich

¹ Cati' buláduz'ë le bugádx le naguel-la' guich na', grö' dxi yehua' yubá gdu gatsj hora.

² Ni'r blé'igacda'-në' gadx gbaz la'y na' zuicnë' lahuë' Dios, ati' guludödë' lu na'quë' gadx trompeta.

³ Ni'r bidë' yetúë' gbaz la'y, nu'ë tu bdxí' oro, gzuinë' ra' bcugu yehua' yubá ni'. Gulunödžjë' queë' szxöni yal quië gunë' lei tuz len yöl-la' rulídz Dios glun yúgu'të bunách queë' Cristo, uzéguí'ë lei lu bcugu na' náquini oro, zoa lahui' lau latj blau na'.

⁴ Gren dzön qui yal na' zoa lu në'ë gbaz la'y na', guc tuz len yöl-la' rulídz Dios glun bunách queë' Cristo, ati' bdxin ga na' rö'ë Dios.

⁵ Ni'r budžé'ë bdxí' na' bau' yal zoa lu bcugu na' gbaz la'y na', ati' gru'në' lei luyú. Gnë gziu' ati' bö zidzj byön. Gyëp yös len gtit luyú.

Tu'cödxë' trompeta

⁶ Ni'r gulacu'ë sina' lucödxë' leygac igadxtë' gbaz la'y na' zönquë' gadx trompeta na'.

⁷ Bucödxë' trompeta gbaz la'y zi'al, ati' grö' guiöj bögui' yöl sunn len gui' nuts'i rön, guluhuóxj luyú. Gyegui tu cuia tsa tu tsonn cuia luyú ni, ati' gyegui ca' tu cuia tsa tu tsonn cuia yag. Gyegui ca' yúgu'të guixi' ya'a.

⁸ Bucödxë' trompeta gbaz la'y buróp na', ati' gbix lu nis zxön tu le nac ca tu gui'a zxön regui, ati' böac rön yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis zxön na'.

⁹ Gut tu cuia tsa tu tsonn cuia le nabangac dzö' lu nis zxön na', ati' guc ditj tu cuia tsa tu tsonn cuia yugu' barco.

¹⁰ Bucödxë' trompeta gbaz la'y bunn, ati' böxj gap dë nis yegu lenca' gap ralj nis, tu bölj luzxbá, regui ca gui' yör, guc cni qui yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis na' rö' luyú.

¹¹ Bölj ni lëba' Ajenjo, le nac tu le sla', ati' böac sla' yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj nis gap na' dë nis, guc ca nac ajenjo na', ati' glat bunách zian ni'a qui nis na' böac sla'.

¹² Bucödxë' trompeta gbaz la'y budáp, ati' böac chul yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj gbidz, len lëzca' cni guc qui beo', ati' böac chul tu cuia tsa tu tsonn cuia bölj. Cni guc, cutu buzení' gbidz yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj dza, len cutu guluzeni' bölj len beo' yeláti'dau'z ca gatsj tu gatsj rël.

¹³ Ni'r buyúa' len byönda' ru'ë zidzj didza' tuë' gbaz la'y rdödë' gatsj lahui'l luzxbá, rnë': "Bica' bayechi' lbi'ili'. Bica' bayechi' lbi'ili'. Bica' bayechi' lbi'ili' zoali' luyú ni cati' lucödxë' trompeta yetsonnë' gbaz la'y na'."

9

1 Bucödixë' trompeta gbaz la'y bugayu', ati' blé'ida' nu nac ca tu bölj luzxbá böxj luyú, ati' gulunödzejë' qui nu na' zxi'n guaia qui latj chul.

2 Bsaljë' latj chul na', ati' gren dzön qui latj chul, guc ca dzön r-ruj ga tu'zégui'ë bla'dau', ati' gulachúl gbidz len luzxbá ni'a qui dzön na'.

3 Lu dzön na' bularujba' böchi'zú gulazxoazba' luyú, ati' Dios bë'ë lecba' latj ládu'ba' bunách ca tunba' xajnö' dzó'ba' luyú.

4 Gna bé'inë' lecba' cutu lun ditjba' guixi' rö' luyú, len cutu lun ditjba' nitú le nac ya'a, len clëg nitú yag, san tuz gac ládu'ba' bunách na' cudá' ra' xgaquë' lë na' nac bë' nu naqui queë' Dios.

5 Cutu bë'ë lecba' latj ludódiba' lequë', san lusaca' zi'zba' lequë' gdu ca gayu' beo'. Rlatsca ga rádu'cba' ca na' rla ga rádu'ba' xajnö'.

6 Yugu' dza na' lë'ni ludódi cuingac bunách san cutu la'záqui'në'. Lë'nnë' latië' san ucuít cuini yöl-la' gut.

7 Nala'cba' böchi'zú na' ca nacba' böa' nácucba' le náquicni guaia, quië tsjacha' gdil-l. Dxiagac icjba' le nacgac ca bregui' náquicni oro. Nac laucba' ca nac laugac bunách.

8 Nac guitsa' icjba' ca nac guitsa' icjnu ngul. Nacgac láya'cba' ca nacgac láya'ba' bëdx guixi'.

9 Nácugac lchu'cba' le náquini guaia. Ta'gú'u bö xilcba' ca na' ta'gú'u bö carreta ná'yjba' böa' ta'xíti'ba' lu gdil-l.

10 Nacgac xbanca' ca nac xbanca' xajnö', zoa li'cba'. Lu xbanca' na' zoa le ta'neyba', quië lunba' zi' bunách gdu ca gayu' beo'.

11 Zoa nu rna be'i lecba', nu na' nac gbaz xöhui' qui latj chul. Gbaz ni nazí' lei lu didza' hebreo: Abadón, le rna lu didza' griego: Apolión, len lu didza' xidza': "Nu Rusnít".

12 Chgdöd tu le rusnít bunách, le za' zi'al, san za'c yechóp le lusnít bunách.

13 Bucödixë' trompeta gbaz la'y buzxóp, ati' byönda' tu chi'i rui' didza' gatsj lahui'l tap le nacgac ca luzba' bëdx, dxiagac yugu' lu squin bcugu na' náquini oro, zoa lahuë' Dios.

14 Chi'i ni rui'len didza' gbaz la'y buzxóp na' zi'a bucödixë' trompeta, rna: "Bsedx idaptë' gbaz xöhui' na' nága'quë' ra' yegu Eufates."

15 Ni'r busedxë' tapë' gbaz xöhui' na', chnucözë' lequë' Dios quië la' na'z, le nac dza na', len beo' na', len iz na', quië ludöddë' tu cuia tsa tu tsonn cuia bunách nacua' yödzyly.

16 Byönda' tsca nacquë' bönni' rjaquë' gdil-l dxiaquë'-ba' böa' len dzagquë' tapë' gbaz xöhui' na', nacquë' gdu chop gayuá' mil milë'.

17 Ca tu lu bxin blé'igacda'-ba' böa' na', ati' nup ta'bia lecba' nacu lchu'gac le nac gui'dau'z len ya'a ca luzxbá len gulj. Nacgac icjba' böa' na' ca icjba' bëdx guixi', ati' lu rú'acba' ta'rúj gui' len dzön len tu le ruzégui'tsca, nazí' lei azufre.

18 Lë na' ta'rúj rú'acba' guludödi tu cuia tsa tu tsonn cuia bunách nacua' luyú, lë na' nacgac gui' len dzön len lë na' ruzégui'tsca.

19 Ta'rúj rú'acba' le ta'neyba' böa' na' len dzó' lu xbanca', le nacgac xbanca' ca bël zoa icjba' le ta'neyba'.

20 Yezica' bunách, nup cutu glat lu chop ni tu'snít, cutu gulub'i' ládxi'quë' quië cutur lunë' ca na' tunë', len cutu gulusanë' ta'yj ládxi'quë' yugu' bö' xöhui' len yugu' bdau' guiöj bdau' yag, yugu' bdau' na' cuta'le'i, len cuta'yöni, len cuta'zá'.

²¹ Cutu gulubí'i láchxi'queé' quié cutur ludödcdé' bunách len clég quié cutur luné' yöl-la' udzá' quequeé' len le cunác tuné', len yöl-la' rban quequeé'.

10

Gbaz la'y, zoa lu nëë tu guichdau'

¹ Ni'r blé'ida-né' yetúé' gbaz la'y nal, bötjé' brujé' yehua' yubá, nacué' böaj luzxbá, len zoa bquita' icjé'. Ryöp yös yení' lahué' ca run gbidz, ati' nacgac ni'é ca yzxön ta'yegui.

² Zoa lu nëë tu guichdau' nayálj, ati' tu ni'é yubél nulibé' lu nis zxön, len yetú ni'é yögl nulibé' luyú bidx.

³ Ni'r bē'ē zidzj didza', byön ca ryön cati' rbódxya'aba' bēdx guixi', len cati' budx bē'ē zidzj didza' na', gulayón chí'igac gadx gziu'.

⁴ Cati' budx gulayón chí'igac gziu' na', neda' zí'a uzuja' lu guich, san byönda' nu rui' didza' yehua' yubá, rē neda': "Bcachi'z didza' ni' glui' gadx gziu' na'. Cutu uzuju' lu guich didza' na'."

⁵ Ni'r bchis në'ē yubél zaca' luzxbál gbaz la'y na' blé'ida-né' zuinē' lu nis zxön len luyú bidx,

⁶ ati' ben tsutsu xtídzé'ē gneyné' Nu na' zoacz, Nu na' ben yehua' yubá len le nacua' ni', lenca' yödzlyú len le nacua' ni', lenca' nis zxön len le nacua' ni', gné': "Cutur tsey,

⁷ san cati' ucódxé' trompeta gbaz la'y bugádx, uschiné' Dios le nagachi' queé', lē na' bului'iné' yugu' huen dxin queé', bönni' ni' glu'é didza' uláz queé'."

⁸ Ni'r bē'len neda' didza' leyúbl chí'i na' byönda' r-ruj yehua' yubá, gna: "Gyeaj, yajxi' guichdau' nayálj na' zoa lu në'ē gbaz la'y na' nulibé' lu nis zxön len luyú bidx."

⁹ Gyija' ga na' zoé' gbaz la'y na', gnabda-né' gunné' quia' guichdau' na'. Gudxé' neda' gbaz la'y na', gné': "Gzxi', gdagu. Lu ru'u gac zxix ca nac bdxindu' queéba' böz, san lē'u huöac sla'."

¹⁰ Gzxi'a guichdau' na' zoa lu në'ē len gdahua' lei. Lu ru'a gac zxix ca nac bdxindu' ná, san cati' budx gdahua' lei, böac sla' lē'a.

¹¹ Ni'r gudxé' neda': "Ral-la' gu'u didza' leyúbl uláz queé' Dios laugac zian cö' bunách gza'a, len gap nacua' yúgu'té yödz, len gap tui' zian didza' yubl, len laugac zian bönni' ta'ná bē'."

11

Chopē' bönni' tunē' lna' lau

¹ Ni'r bdxin nu benn quia' tu gui le nac ca tu yag rbixi, len gudx neda': "Gyas len brix gdau' queé' Dios. Brix ca' bcugu la'y qui, len blab ca' nup nacua' ni' ta'yíj láchxi'gac Dios.

² Lö'a qui gdau' na' dē ni'l bca'n ca' len cutu urixu' lei, le nadód lu na'gac bunách gza'a, ati' lulíb lulíj yödz la'y na' gdu ca chopún beo'."

³ Gudxé' ca' neda': "Gsöla'a chopē' bönni' luné' lna' lau quia', lu'é didza' uláz quia' gdu ca chinnu gayuá' yu tsonnlaj dza, lacué' lari' nac bdzadzau'.

⁴ Chopē' bönni' ni' tuné' lna' lau, nacqueé' chop yag olivo na' nayúj lu guich la'y le rui' didza' quequeé', len nacqueé' ca' chop le nua'gac gui' na' nacua' lahué' Dios, Xani yödzlyú.

5 Chqui' guë'ni nu gua' dö' quequë', gruj gui' rú'aque' le usnít nu na' rë'ni gua' dö' quequë', gdödi nu na', lenca' nup ta'dá'baga' lequë'.

6 Dë lu na'quë' chopë' ni luzaguë'ë xnöz nis guiöj luzxbá, cui gal guiöj tsca dza na' ral-la' lu'ë didza' uláz queë' Dios, ati' dë lu na'quë' ca' lunë' ga huöac rön nis, len lunë' ga gatsj guidzhuë' yödzyú, lunë' cni bálti'tëz lzu lë'nnë'.

7 Cati' udx lunë' lna' lau, grujba' böa' snia' latj chul, tül-lenba' lequë' len uxicjba' lequë', len gdódiba' lequë'.

8 La'túlz ca' la' nöz lu yödzyön gdu ca gulayá' gulabinë', ga ni' gdë'ë ca' lë'i yag cruz Xanru', len ca runru' lsaqui', nazi' lei ca' Sodoma lenca' Egipto.

9 Gdu ca tsonn dza yu gatsj la'le'i gdu ca gulayá' gulabinë' bunách yúgu'të yödzyön len yúgu'të bunách gza'a, len bunách tui' zian didza' yubl, len bunách yúgu'të luyú, ati' cutu lui' latj nu ucachi' lequë' yeru ba.

10 La'dzagtsca ládxi'gac nup nacua' yödzyöl le glatië', ati' lu yöl-la' rudziji quequë' la'sölë'ë le lunödzyë' quequë' lza'quë' tuë' yetuë', le gulusaca' zi'ë bunách nacua' yödzyöl chopë' ni glu'ë didza' uláz queë' Dios."

11 Ni'r cati' chbza'a tsonn dza yu gatsj na', Dios buspanë' lequë', ati' gulayasë' gulazuinë', ati' gladxi guladzöbi yúgu'të nup gulale'i lequë'.

12 Ni'r bë' zidzy didza' tu chi'i yehua' yubá, gudx lequë': "Gul-cuën ni."

Gulabenë' lu böaj luzxbá zaca' yehua' yubál, ati' gulale'i lequë' nup na' guladá'baga' lequë'.

13 La' ni'z gtiitsca luyú, ati' bguindj tu cuia tsa tu chi cuia yugu' yu'u dzö' lu yödzyön na', ati' lu le gtit na', glat tsonnlalj yu chi gayuá' bunách. Gladxi guladzöbi nup ni' naga'ngac, ati' gulagu'ë yöl-la' ba Dios zoë' yehua' yubá.

14 Chgdöd le buróp le rusnít bunách, ati' chzoa gdxin le bunn le usnít lequë'.

Rucödxe' trompeta gbaz la'y bugádx

15 Bucödxe' trompeta gbaz la'y bugádx, ati' glui' zidzy didza' chi'i yehua' yubá, ta'ná:

Gap ta'ná bë' bunách yödzyöl

Nadödgac lu në'ë Xanru' Dios

Len lu në'ë Cristo.

Lë' gna bé'teczë'.

16 Ni'r idáp uru'ë bönni' gul na' rö'quë' gap na' ta'ná bë'ë lahuë' Dios, gulutság lauquë' lyu ta'yíj ládxi'quë' Dios.

17 Ta'né':

Xantu' Dios, napczu' yöl-la' huac.

Gzoaczu' len zoaczu' len ral-la' guidczu',

Xclenu', le chbugunu' dxin yöl-la' huac zxön quiu'

Len rzu lau' rna bë'u.

18 Gulaléy bunách yugu' yödzyön

San chbdxin dza gunu' lequë' zxguia'.

Nac dza cuequi xbeynu' nup chnatgac.

Ubi'u quegac huen dxin quiu',

Bönni' glu'ë didza' uláz quiu',

Nup náquigac quizi quiu' len glun ba la'n Lau',

Nup nacgac cuidi'z len nup nacgac blau.

Chbdxin dza usnitü' nup gulusnít yödzyöl.

19 Ni'r gyalj gdau' queë' Dios rö' yehua' yubá, ati' bla' lahui gui'n la'y ga yu'u didza' rucá'n tsahui' nunë' Dios. Luyú gyëp yös len glu'u bö zidzj, gnë gziu'. Gtit luyú len grö' guiöj bögui' yöl sunn.

12

Tunu ngul len tuba' bël zxön xtsni'

1 Ni'r bla' lahui yehua' yubá tu le nac bë'tsca, bulu' launu ngul nácunu le nac ca gbidz, len zoa znan ní'anu beo'. Dxia icjnu tu bregui' ga dxiacba' chinnu bölj yení'.

2 Ngul ni chzoa soabi' bi'idau' queënu, rbódxya'anu le rdia' lë'nu, rzaca' rgu'nu le ruzoanu-bi' bi'idau' queënu.

3 Ni'r bla' lahui yehua' yubá yetú le nac bë', bulu' lauba' tuba' bël zxön xtsni', nacha' xna gui'z len dxia gadx icjba' len chi luzba' len dxia tu bregui' tu tu icjba' na'.

4 Len xbanba' gu'yjba' tu cuia tsa tu tsonn cuia bölj luzxbá len gru'nba' leycha' luyú. Gzuiba' bël zxön xtsni' na' launu ngul na' chzoa soabi' bi'idau' queënu, zoaba' sina' gáguba'-bi' bi'idau' queënu na' ca galjbi' na'.

5 Buzoanu-bi' tubi' bi'i bónni'dau' ral-la' gna bé'ibi' yúgu'të yödzt len tu xuyág guia. La' bucuittë'-bi' Dios bi'idau' queënu na', buchisë'-bi' ga ni zoacë' Lë', rö'ë latj blau ga na' rna bë'ë.

6 Buzxundjnu ngul na', zeajnu lu latj ca'z, ga ni' chnupé'ë queënu latj Dios. Ni' lugahuë'-nu gdu ca chinnu gayuá' yu tsonnlalj dza.

7 Gdöd glac lë ni, guctscá gdil-l yehua' yubá. Guladíl-lenë'-ba' bël zxön xtsni' na' gbaz la'y blau lë' Miguel len yugu' gbaz la'y da'quë' lë'. Guladíl-l bël zxön na' len gbaz xöhui' da'gac lëba'.

8 san cutu guluxícj lu gdil-l na'. Qui lë ni na' cutur bdzöli xlatjgac yehua' yubá.

9 Cni guc, gularu'në'-ba' ni'l bël zxön xtsni' na', nacha' bël na' zoaba' dza ni'të, lëba' tu' xöhui' len Satanás, nu na' rzi' ye'i yúgu'të bunách yödztlyú. Gularu'në' tu' xöhui' yödztlyú, dzaggac lei gbaz xöhui' na' da'gac lei.

10 Ni'r byönda' tu chi' rui' zidzj didza' yehua' yubá, rna: "Na'a chbdxin dza nulu'ë lahui yöl-la' ruslá nunë', len yöl-la' huac queë', len le rna bë'ë Dios, lenca' le rna bë'ë Cristo, le chgularu'në' ni'l nu na' buquí yugu' böchi' lza'ru'. Rël len të dza buquí lequë' lahuë' Dios queëru'.

11 Guluxicjë' nu na' böchi' lza'ru' ni, le gulugunë' dxin xchönë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' queë' Dios, len le gulugunë' dxin didza' na' glunë' lna' lau queë'. Cutu glui' lãdxí'quë' yöl-la' na'bán quequë' san glatië'.

12 Qui lë ni na' gac yöl-la' rudziji yehua' yubá. Gul-dziji lbi'ili', zoali' ni'. Bica' bayechi' lbi'ili' zoali' yödztlyú len lu nis zxön, le chbötj tu' xöhui' bdxin ga zoali'. Rleytsqui tu' xöhui' na' le chráquibe'i yetú chi'z dë latj qui."

13 Cati' gúquibe'iba' bël zxön xtsni' na' chgularu'në'-ba' luyú, ni'r yajsóa régu'ba'-nu ngul na' buzoanu-bi' bi'i bónni'dau' na' queënu.

14 Ni'r Dios bë'ë-nu ngul na' chop xilba' bsia' nacgac zxön quië gac sunu, gcuitnu ga na' zoaba' bël zxön xtsni' na', gdxinnu xlatjnu lu latj ca'z. Ni' lugahuë'-nu gdu tsonn iz yu gatsj.

15 Zaca' cúdzu'lnu gubba' nis zil bël zxön xtsni' na', guc ca tu nis yegu, gú'niba' gua'të ngul na'.

16 Ni'r guclen ngul na' luyú, gyalj luyú na' len güi'i nis yegu na' gubba' bël zxön xtsni' na'.

17 Ni'r gléytsquiba'-nu ngul na' bël zxön xtsni' na', gyeajba' yajtíl-lenba' nup naga'ngac queënu zxi'n xsoanu, nup na' tun ca rna le gna bē'ë Dios, len nazí' lu na'gac le nunē' lna' lau Jesucristo.

13

Chopba' böa' snia'

1 Gzuida' lu yuzx ra' nis zxön len blé'ida' rbenba' r-rujba' lu nis zxön tuba' böa' snia' dxia gadx icjba' len chi luzba'. Dxiagac lēba' chi bregui'. Dxia tu bregui' tu tu luzba' na' ati' láhuigac icjba' da' tu la nac xöhui' le curle'i Dios dxi'a.

2 Böa' snia' na' blé'ida'-ba' rna'ba' ca nacba' bēdxtau', zoa ní'aba' ca nac ní'aba' oso, ati' rú'aba' nac ca nac rú'aba' bēdx guixi'. Bël zxön xtsni' na' budödba' lu na'ba' böa' snia' ni yöl-la' huac queëba' lenca' xlatjba' ga rna bē'ba', len yöl-la' uná bē' zxön queëba'.

3 Dxia huē' tu icjba' böa' snia' na', nac le gdödi lēba', san bunít huē' na', ati' gulubani yúgu'tē bunách yödzyly len yajta'gac böa' snia' na'.

4 Gulayíj ládxi'quē'-ba' bël zxön xtsni' na', le budödba' lu na'ba' böa' snia' yöl-la' uná bē' queëba'. Gulayíj ládxi'quē'-ba' ca' böa' snia' na', gulané': "¿Nuzxa caz nac zxön ca nacba' zxön böa' snia' ni, len nuzxa caz saqui' til-len lēba'?"

5 Guta' lu na'ba' böa' snia' na' bē'ba' didza' ba zxön len didza' xöhui' rnēba' queē' Dios. Gdu ca chopún beo' guta' lu na'ba' yöl-la' uná bē'.

6 Gzu lauba' rnēba' queē' Dios len gnē xöhui'ba' qui Lē' Dios, len qui latj la'y queē', len quegac nup nacua' yehua' yubá.

7 Guta' lu na'ba' gdíl-lenba' nup náquigac quizi queē' Dios, buxicjba' lequē'. Guta' ca' lu na'ba' gna bé'iba' yúgu'tē bunách gza'a, bunách yúgu'tē yödzyly, len yúgu'tē bunách tui' didza' yubl, len bunách gdu'tē yödzyly.

8 Gulayíj ládxi'gac böa' snia' na' yúgu'tē bunách nacua' yödzyly, nup na' cutu nayujgac lagac lu guich qui yöl-la' na'bán, guich na' buzujē' cati' zi'a guta' yödzyly Bónni' na' naquē' Bó'cu' Zxíla'dau' queē' Dios, buzóé' Dios gutiē' ni'a quegac bunách queē'.

9 Chqui' nu ryöni, ral-la' uzé nag.

10 Nup nucu'ë Dios gdzungac, ral-la' gdzungac, ati' nup nucu'ë Dios quiē nu gdödi leygac len guia tuchi', len guia tuchi' lat. Qui lē ni na', ral-la' la'bóz zxön ladxí' nup náquigac queē' Dios, len la'yejlē' Lē'.

11 Gdöb na' blé'ida'-ba' yetuba' böa' snia' grenba' brujba' lu yu. Dxiagac chop luzba' ca nac luzba' bö'cu' zxíla', len rui'ba' didza' ca na' rui'ba' didza' bël zxön xtsni' na'.

12 Dē lu na'ba' böa' snia' ni yúgu'tē yöl-la' uná bē' queëba' böa' snia' bdxinba' zi'al, cati' dzag lēba'. Runba' böa' snia' buróp ni ga ta'yíj ládxi'gac böa' snia' zi'al na' yúgu'tē bunách nacua' yödzyly, böa' na' bunít huē' gdödi lēba'.

13 Runba' ca' le nacgac bē' böa' buróp na' ga rdxintē runba' ga ruhuóxj gui' za' luzxbá, ruhuóxj luyú laugac yúgu'tē bunách.

14 Rzi' yé'iba' bunách nacua' yödzyly len le nacgac bē' dē lu na'ba' runba' lauba' böa' snia' zi'al na'. Rna bé'iba' bunách nacua' yödzyly lunē' tu bdau' ca nacba' böa' snia' na' gucba' huē' qui guia tuchi' ati' nabanba'.

15 Dē lu na'ba' runba' ga soa gban bdau' na' nac ca nacba' böa' snia' zi'al na', len güi' didza' bdau' ni len gun ga nu gdödi yúgu'tē nup cutu la'yíj ládxi'gac lei.

¹⁶ Benba' ga gda' yúgu'të bunách tu le nac bë' da'gac læba', nup nacgac ca'z len nup nacgac blau, nup ta'le'i yöl-la' tsahui' len nup nacgac yechi', nup cunadá'ugac len nup nadá'ugac, buda'ba' lei lu na'gac yubél o ra' xgagac bunách na'.

¹⁷ Nutu nu gac bi ga'u o bi guti' chqui' cudá' nu na' læ na' nac bë', o chqui' cudá' nu na' laba' böa' snia' na', o le nababba' nua'ba'.

¹⁸ Na'a rquinnu' yöl-la' rejni'i. Nu nap yöl-la' rejni'i ral-la' ulabtëz tsca le nababba' nua'ba' böa' snia' na', nac ca le nababë' bönni', ati' le nababba' na' nac xop gayuá' yu tsonnlalj yu xop.

14

Le tul-lë' tu gayuá' yu tapén milë' bönni'

¹ Gdöd ni' buyúa' len blé'ida'-në' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' zuinë' lu guí'adau' nazi' lei Sión. Nacua'lenë' Lë' tu gayuá' yu tapén milë' bönni', da' ra' xgaquë' læ' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', lenca' læ' Xuzë'.

² Ni'r byönda' tu le rgu'u bö yehua' yubá, rnë zidzj ca rnë tu yegu zxon len ca rnë gziu'. Byönda' le ryön cati' ta'guinnië' læ'i tu le rul-l zë zian du qui.

³ Tul-lë' tu le rul-l cub, nacu'ë ca dödl lahui latj blau ni' lenca' ca dödl lahui ga na' nacua' idáp nup na' nabangac len yugu' bönni' gul na'. Nutur nu gac gul-l le rul-l ni, san légacze' tu gayuá' yu tapén milë' bönni' ni, bönni' na' böa'uë' lequë' Cristo ladj bunách yödzyú.

⁴ Nacquë' gdu ladxí' bönni' ni, cutu gulacua'lenë' ngul, le nacquë' gdu bönni' ra'bán. Zjáclenë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau' gátitëz ga zijë'. Cristocz böa'uë' lequë' ladj bunách, nacquë' bönni' zi'al guludód cuinquë' lu në'ë Dios lenca' lu në'ë Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

⁵ Gatga gulazi' yë'ë ati' nutu nu gac bi gnë quequë' ga na' nacu'ë ca dödl lahui latj blau ga rö'ë Dios.

Didza' rjua'quë' tsonn gbaz la'y

⁶ Ni'r blé'ida' yetüë' gbaz la'y, rdödë' lu bö'z luzxbá, rju'ë didza' dxi'a zoa tsalzú quië gunë' lban qui laugac nup nacua' yödzyú, bunách gdu'të luyú, yúgu'të bunách gza'a, len bunách tui' yúgu'të didza' gza'a, len bunách yúgu'të yödzyú.

⁷ Ru'ë zidzj didza', rnë': "Gul-gadxi Dios, len gul-cu'ë yöl-la' ba le chzoa cuequi xbeynë' bunách. Gul-tséj ladxë'ë Dios, nunë' luzxbá len luyú len nis zxon len gap ralj nis."

⁸ Zajnáuë' gbaz la'y ni yetüë' gbaz la'y, rnë': "Chbudx qui yödzyú Babilonia. Chbudx qui yödzyú zxon na'. Cni guc qui, le glun nup nacua' ni' ga gulazi' lu na'quë' bönni' yúgu'të yödzyú lunë' ca nacgac le ta'zé ladxí'quë' le cunác."

⁹ Zajnáuë' gbaz la'y buróp ni yetüë' gbaz la'y, ru'ë zidzj didza', rnë': "Chqui' nu tsej ladxí'-ba' böa' snia' na' lenca' bdau' queëba', len güi' latj ta' ra' xguí o lu në'i le nac bë' da' læba'.

¹⁰ Nu ni gunë' zxguia' Dios lu yöl-la' rley queë'. Saca' qui'i nu na' lu guí' len lu læ na' ruzégui'tsca, laugac gbaz la'y len lahuë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹¹ Cuentecz dzön qui guí' ga ni' saca' qui'i nu na'. Rël len të dza saca' qui'i, ati' gatga gata' latj luzi' ladxí'gac nup la'yíj ladxí'gac-ba' böa' snia' na' len bdau' queëba', ati' cutu luzi' ladxí'gac nup lui' latj ta' leygac laba'.

¹² Qui læ ni na' ral-la' la'bóz zxon ladxí' nup náquigac queë' Dios len lun ca rna le gna bë'ë, nup na' ta'yejlë' Jesús."

¹³ Ni'r byönda' chi'i nu rui' didza' yehua' yubá, rë neda': "Bzu lu guich læ ni: Bica' bagac nup lat na'a su lau, nup na' ta'yejlë' Xanru'."

Dios Bö' La'y rnë': "Ca' gac. Luzi' lãdxi'quë' lu dxin glunë', len luzi'ë xbey ca rajlöz le glunë'."

Tu'zi'ë le rulá' luyú

¹⁴ Ni'r buyúa' len blé'ida' tu böaj luzxbá chguichdau'z, len lu böaj na' rö' tu Nu nac ca naquë' Bönni' Nuhuöaquë' Gdu Bunách, dxia icjë' tu bregui' oro, ati' lu në'ë zönë' tu guia tuchi'.

¹⁵ Brujë' lu gdau' yetüë' gbaz la'y, ati' bë'ë zidzj didza', gudxë' Nu na' rö' lu böaj na', gnë': "Bgun dxin guia tuchi' quiu' len bchugu zxo'a xtil, le chbdxin dza nu uzi' lei. Chnabídx deu qui' dë yödzyú."

¹⁶ Ni'r Nu na' rö' lu böaj na' bugún dxin guia tuchi' gdtë yödzyú, ati' buzi'ë le bulá' luyú.

¹⁷ Ni'r brujë' yetüë' gbaz la'y lu gdau' zoa yehua' yubá. Nu'ë ca' tu guia tuchi'.

¹⁸ Brujë' ra' bcugu ni' yetüë' gbaz la'y, dë lu në'ë gna bé'inë' gui', ati' bë'ë zidzj didza', bulidzë' gbaz la'y zi'al na' nu'ë guia tuchi', gnë': "Bgun dxin guia tuchi' quiu' len btub tu'xóa hueaj le ta'bía lba uva rö'gac yödzyú, le chna le ta'bía lba uva."

¹⁹ Ni'r bugunë' dxin guia tuchi' gdu yödzyú gbaz la'y ni, butubë' le ta'bía lba uva rö'gac luyú, ati' yajchu'në' le ta'bía lba uva na' lu yeru zxön ga gzi xisi. Yugu' læ ni rulu' ca gunë' Dios, gunë' zxguia' bunách nacúa' yödzyú.

²⁰ Gululibë' le ta'bía lba uva na' lu lerui zoa ni'l ra' yödz, ati' lu lerui na' bruj rön, gren ga bdxintë rú'acba' böa', len gdöd rön na' gdu tsca gac sa'ru' gdu gadx dza.

15

Gbaz la'y nua'quë' gadx guidzhué'

¹ Blé'ida' yetü le nac bë'tsca yehua' yubá, le run ga nu rubani. Gularujë' gadx gbaz la'y, nua'quë' gadx guidzhué' rajséytëgac, le ugunë' dxin Dios, udx gunë' zxguia' bunách yödzyú.

² Blé'ida' ca' tu le nac ca nis zxön ryëp yös yení' ca guiöj jar le nutsi'i gui'. Zuigac lu læ na' nac ca nis zxön nup na' guluxícj lu böa' snia' na' len lu bdau' queëba' len lu laba', nua'quë' le tul-l, yugu' le bë'ë quequë' Dios.

³ Tul-lë' le rul-l na' bil-lë' Moisés, bönni' huen dxin queë' Dios. Nac tu le rul-l queë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', ta'në':

Li', Xantu' Dios, nãctëru' blau.

Zxöntër nac yúgu'të le benu',

Le tun ga rubánitu'.

Li', rna bé'inu' yugu' yödz,

Gdu dxí'adau' len gdu nac ca bi runu'.

⁴ ¿Nuzxa caz cugadxi Li', Xantu'?

¿Nuzxa caz cucú'u Li' yöl-la' ba?

Tuzu' Li' nacu' la'y.

La'dxín bunách yugu'të yödz,

La'yj lãdxi'quë' Li'

Le ta'lé'inë' nac tsahui' yúgu'të le runu'.

⁵ Gdöd guc læ ni, buyúa' len blé'ida' gyalj gdau' yehua' yubá ga ni' dë latj la'y le nac bë' zóalenë' bunách queë' Dios.

⁶ Gularujë' lu latj la'y na' gadx gbaz la'y, nua'quë' gadx guidzhuë' na'. Nácuquë' lari' záqui'tsqui le ryëp yös yení', len núga'gac Ichú'quë' pan náquicni oro.

⁷ Ni'r tu nu nutsa' ladj idáp nup na' nabangac, bë' qui queëquë' gadx gbaz la'y na' gadx zxíga'dau' náquicni oro, len yudzgac le ruluí' yöl-la' rley queë' Dios zoaczé'.

⁸ Lu latj la'y na' bdza' dzön, le zoa ni' yöl-la' yení' len yöl-la' huac zxön queë' Dios. Nutu nu saqui' tsaz lu latj la'y na' cati' gatsjr gadx guidzhuë' na' nua'quë' gadx gbaz la'y na'.

16

Yugu' zxíga'dau' yudzgac le ruluí' yöl-la' rley queë' Dios

¹ Ni'r byönda' chí'i nu rui' zidzj didza' latj la'y na', rë gadx gbaz la'y na', rna: "Gul-tséaj, gul-tsajlálj luyú gadx zxíga'dau' na' yudzgac lë na' ruluí' yöl-la' rley queë' Dios."

² Gyijë' gbaz la'y zi'al, yajlaljë' yödzlyú le yudz zxíga'dau' na' zönë'. Lë na' yudz zxíga'dau' na' ben ga gatsj yudzu' ya'a le rlatsca gdu ca nayá' nabingac nup na' da' leygac le nac bë' da'gac böa' snia' na', lenca' nup na' ta'yíj ládxi'gac bdau' queëba'.

³ Ni'r gyijë' gbaz la'y buróp, yajlaljë' lu nis zxön le yudz zxíga'dau' na' zönë', ati' böac rön nis na' ca nac rön queë' bönni' nat, ati' glat yúgu'të nup nabangac nacua' lu nis zxön na'.

⁴ Gyijë' gbaz la'y bunn, yajlaljë' gap dë yegu len gap ralj nis le yudz zxíga'dau' na' zönë', ati' guluhuóac rön gap dë nis na'.

⁵ Ni'r byönda' ru'ë didza' gbaz la'y na' dë lu në'ë rna bé'inë' nis na', rnë': "Xantu' Dios La'y. Zoaczu' len gzoaczu'. Tshui' nacu' le rchugu' cni quegac bunách

⁶ le gululaljë' rön quegac nup náquigac quizi quiu' len quegac nup glui' didza' uláz quiu'. Na'a, Li' runu' ga li'jë' rön, le cni ral-la' gac quequë'."

⁷ Ni'r byönda' rui' didza' tu nu zoa ra' bcugu yehua' yubá ni', rna: "Ca' gac, Xantu' Dios, napczu' yöl-la' uná bë'. Gdutë li len tshui' nac ca rchugu' quegac bunách."

⁸ Gyijë' gbaz la'y budáp na', yajlaljë' lu gbidz le yudz zxíga'dau' na' zönë', ati' gbidz na', bë'ë lei latj Dios gúguitsca bunách len gui' qui.

⁹ Gúguitscaquë' yúgu'të bunách le rúguitsca gbidz, san cutu gulubí'i ládxi'quë', len cutu gulagu'ë Dios yöl-la' ba. Gulané' zi'ë queë' Dios, dë lu në'ë gna bé'inë' yugu' lë ni tu'saca' zi' bunách.

¹⁰ Gyijë' gbaz la'y bugayu' na', yajlaljë' xlatj böa' snia' ga na' rna bë'ba' le yudz zxíga'dau' zönë', ati' gró' chul gap rna bë'ba'. Ni'r, le gulazaca' gulaguí'i bunách, gláguya'a lúdxi'quë',

¹¹ san cutu gulubí'i ládxi'quë' quië cutur lunë' le cunác tshui' tunë'. Gulané' zi'ë queë' Dios zoë' yehua' yubá le ta'zaca' ta'gui'ë len le dxiaquë' yudzu' ya'a na'.

¹² Gyijë' gbaz la'y buzóp na', yajlaljë' lu yegu zxön nazí' lei Eufates le yudz zxíga'dau' na' zönë', ati' gbidx nis yegu na' quië gba'a nöz ga la'dód nup ta'ná bë', la'rujë' zaca' ga rlen gbidz.

¹³ Ni'r blé'ida' bël zxön xtsni' na', len böa' snia' na', len bönni' ru'ë didza' uláz quecba', gularúj rú'agac nup na' tsonn bö' xóhui' tun ditj bunách, nala'gac ca nala'cba' bludz.

¹⁴ Nacgac bö' qui tu' xöhui' yonn bö' ni, bö' tun le nacgac bë' lun ga lubani bunách. Yjac bö' xöhui' na' gdu yödzylyú yajtubgac nup ta'ná bë', quië tsjaquë' lu gdil-l na' gac dza zxön queë' Dios, napczë' yöl-la' uná bë'.

¹⁵ Cni rnë' Dios: "Gul-yutsca'. Guida' tu tsalz ca rdxinë' gban. Bica' ba nu zoa ban ladxi' len run chi'i le nacu nu na', len runtecz dxi'a, cui gun bayüdx ta xguidz len cui utuí' nu na' lahui' laugac bunách."

¹⁶ Gulutub bönni' ta'ná bë'ë bö' xöhui' na', guludubë' tu latj nazí' lei lu didza' hebreo: Armagedón.

¹⁷ Gyijë' gbaz la'y bugádx na', yajlajjë' lu bö'z le yudz zxíga'dau' na' zönë', ati' bë' zidzj didza' tu nu zoa lu latj la'y zoa yehua' yubá ga dë latj blau na', rna: "Chnac."

¹⁸ Ni'r gyëp yös len grö'tsca bö len gnë gziu'. Gtittsca luyú, le gtittër ca gtit tsal ni nacua' bunách yödzylyú.

¹⁹ Bruj tsonn cöl' yödzy zön na' ati' gulaguindj yödzy nacua' yödzylyú. Yajneynë' Dios le nac xöhui' glun bunách yödzy zön na' nazí' lei Babilonia, ati' lu yöl-la' rley queë' benë' zxguia' nup nacua' ni'.

²⁰ Gulagachi' luyú bidz dzö' lu nis zxön ati' cutur gulalá' guí'adau'.

²¹ Böxj ca' guiöj bögui' yöl sunn, le za' luzxbá, yajsóa icjgac bunách, ati' náli'i guiöj bögui' na' ca tu gayuá' guia hueaj. Gulanë' zi'ë queë' Dios yúgu'të bönni' ni'a qui guiöj bögui' na' grö', le busaca' zi'tsca lequë'.

17

Dios rchugüë' queënu ngul udá dzag

¹ Ni'r bdxinë' ga zoa' tuë' gbaz la'y nababë' gadx gbaz la'y na' gulazönë' gadx zxíga'dau' na' náquicni oro. Bé'lenë' neda' didza', gnë': "Gda ni, ati' ului'ida' li' ca gunë' Dios, gunë'-nu zxguia' ngul udá dzag na', rö'nu lu nis zian.

² Gulacua'len lënu, glun le cunác nup ta'ná bë' yödzylyú, ati' gulazudxi nup nacua' yödzylyú ni, glunlen lënu le cunác."

³ Gzóalenë' neda' Dios Bö' La'y, ati' bchë'ë neda' gbaz la'y na' tu lu latj ca'z, ati' ni' blé'ida'-nu ngul dxianu cúdzu'ba' tuba' böa' snia', nachba' xna gui'z. Dxiagac gadx icjba' len chi luzba', len da'gac ca' lëba' le ta'né xöhui' queë' Dios.

⁴ Nácunu lari' xna len lari' xna gui'z ngul na' dxianu lëba'. Nazí' lquitj queënu le náquicni oro len yugu' guiöj zaca' len yugu' bga. Lu na'nu zoa tu zxíga'dau' náquini oro, yudzu le nacgac xöhui' len le cunác runnu.

⁵ Ra' xganu da'gac ca lënu, le tu'luí' tu le nagachi', ta'ná cni: "Yödzy Babilonia Nac Blau" len "Xna'cnu Ngul Udá Dzag" len "Xna'gac Le Xöhui' Dzö' Yödzylyú."

⁶ Gúquibe'ida' nazúdxinu ngul na' le bennu ga blalj rön quegac nup náquigac queë' Dios len quegac nup na' zoa nu budödi leygac le glun lna' lau queë' Jesús. Cati' blé'ida'-nu, bubántsquida'.

⁷ Gudxë' neda' gbaz la'y na', gnë': "¿Bizx quië rubáninu'? Uzéjní'da' li' lë na' nagachi', le ruluí' ngul ni lenca' le ruluí' böa' snia' na' dxianu-ba', dxiagac gadx icjba' len chi luzba'.

⁸ Böa' snia' na' blé'ínu' gzoaba' zi'al san cutu zoaba' na'a, böa' ni chzoa grujba' latj chul, ati' tseajba' ga nitba' tsaz. Lubánitsqui nup nacua' luyú cunayujgac lagac lu guich qui yöl-la' na'bán dza ni'të cati' zi'a gata' yödzylyú.

Cati' la'le'i böa' snia' na' gzoaba' zí'atël san cutu zoaba' na'a, lubani le ubanba'.

⁹ Lè ni nac tu le uzejni'i nu gac tsejni'i: Gadx icjba' na' tu'luí' gadx guí'adau' gap rö'nu ngul na'.

¹⁰ Lèzca' cni gadx icjba' na' tu'luí' gadxè' bönni' ta'ná bē'ë. Gayuë' bönni' ni chgdöd quequë'. Tuë' bönni' ni rna bē'ë na'a ati' yetuë' cutu rdxindë', san cati' guidë', gna bē'ë tu chi'idau'z.

¹¹ Böa' snia' na' gzoaba' san cutu zoaba' na'a, ruluí' bönni' buzzunu', gna bē'ë. Nunë' tsaxxón bönni' gadx na', ati' töd ni nitië' tsaz.

¹² Chi luzba' na' blé'inu' tu'luí' chië' bönni' la'ná bē'ë. Cutu ta'zi'inë' yöl-la' uná bē', san la'zi'ë yöl-la' uná bē' tu chi'idau'z, la'ná bē'ë tsaxxón len böa' snia' na'.

¹³ Chië' bönni' ni, tuz nacquë', ati' ludödë' lu na'ba' böa' snia' na' yöl-la' uná bē' quequë' len le dë lu na'quë'.

¹⁴ La'díl-lenë' Bönni' na' naquë' Bó'cu' Zxíla'dau' san Lë' uxicjè' lequë', le naquë' Xangac yúgu'të nup nacgac xan len rna bé'inë' ca' yúgu'të nup ta'ná bē'. Nup nacua' len Lë', bulidzë' leygac Dios len gröë' leygac, ati' tsaz da'gac Lë'."

¹⁵ Gudxë' ca' neda' gbaz la'y na', gnë': "Yugu' nis zxön na' blé'inu' gap ni' rö'nu ngul udá dzag na', tu'luí' bunách yödZ len bunách gza'a len bunách tui' didza' yubl len bunách yugu' luyú.

¹⁶ Chi luzba' böa' snia' na' blé'inu' len tu'luí' chië' bönni', cutu la'lé'inë'-nu dxi'a ngul udá dzag na', ati' ca'z len xguidz luca'në'-nu. Lahuë' xpéla'nu len luzégui'ë-nu len gui'.

¹⁷ Dios uchizië' icj lãdxi'dau'quë' chië' bönni' na' le gun ga lunë' ca rë'ncznë' Lë', lacquë' tuz len ludödë' lu na'ba' böa' snia' na' yöl-la' uná bē' quequë' quie' utság ca rna xtidzë'ë.

¹⁸ Ngul na' blé'inu'-nu ruluí' yödZ zxön na' rna be'i nup ta'ná bē' yödZlyú ni."

18

Rguindj yödZ Babilonia

¹ Gdöd na' blé'ida'-në' yetuë' gbaz la'y ruhuötjè' r-rujè' yehua' yubá, dë lu në'ë yöl-la' uná bē' zxön, ati' gyëp yös yení' luyú ni'a qui yöl-la' yení' queë' gbaz la'y na'.

² Bë'ë zidZ didza' gbaz la'y na', gnë': "Chbguindj. Chbguindj Babilonia, yödZ zxön na'. Chböac xlatj tu' xöhui' len xlatjgac bö' xöhui' tun ditj bunách. Tu'zoaba' ni' lidxcha' bguinn xtsni' len bguinn nacgac xöhui'.

³ Cni guc qui yödZ na' ni'a qui le glun bunách nacua' ni', glunë' ga glun bunách yúgu'të yödZ ca nacgac le ta'zéz lãdxi'quë' le cunác. Glunlen lequë' le cunác nup ta'ná bē' yödZlyú, ati' guta' yöl-la' tsahui' quequë' bönni' ta'u tuti' nacu'ë yödZlyú, le gyantsca le záqui'tsqui gulazéz lãdxi'gac nup nacua' ni'."

⁴ Ni'r byönda' rui' didza' yetú nu zoa yehua' yubá, rna: "Gul-rúj lu yödZ na', lbi'ili' náquili' quia' neda', cui gunli' tsaxxón len lequë' dul-la' len cui gac queëli' tsaxxón len lequë' zxguia'.

⁵ Nayantsca dul-la' nabága'quë', chnayás nadxíncZ luzxbá, san Dios rajneynë' le cunác nunquë'.

6 Gul-bí'í quequë' ca na' glunë' queëli'. Gul-bí'í quequë' chop cò' tsca le glunë'. Gul-bí'í quequë' chop cò' tsca le nac xòhui' glunë' queëli'.

7 Gul-gún ga la'zaca' la'gui'ë len la'bódx yechë'ë tsca yöl-la' ba len yöl-la' xzön glui' cuinquë'. Ta'zá' ládxiquë', ta'né': 'Rö'tu' ni, rna bë'tu'. Cutu nactu' uzéb len gatga còdx yéchi'tu'.

8 Qui lë ni na', tu dzatëz la'dxin quequë' le la'zaca' la'gui'ë, yöl-la' gut, len yöl-la' rbódx yechi' len yöl-la' rdun. Leguë' lu gui', le napczë' yöl-la' huac xzön Xanru' Dios, Nu rusyúdx quequë'.

9 'La'bódx nup ta'ná bë' yödzyü len glun tsaxzón len lequë' le cunác, len guluzí' xbey le naqui quequë', ati' la'bódx yechë'ë cati' la'lé'inë' dzön qui yödza na' regui.

10 Zi'tu' zi'tu'z la'cu'ë le ládxinë' ca gac xzguia' gac qui yödz na', la'né': Bica' bayechi' Babilonia, yödza xzön ni, guctër blau. Tu dzatëz gac xzguia' qui.

11 'La'bódxë' ca' bönni' ta'u tuti' nacu'ë yödzyü len la'bódx yechë'ë qui yödza na' le cutur soa ni' nu ga'u bi lúti'ë.

12 Nutur nu ga'u ni' le náquicni oro len plata, len yugu' guiöj zaca', len yugu' bga, len yugu' lari' záqui'tsqü, len lari' xna, len lari' dxí'adau', len lari' xna gui'z, len yugu' yag rla' zxi, len le náquicni dxit záqui'tsqü, len le náquicni yag záqui'tsqü, len le náquicni cobre, len le náquicni guía, len le náquicni guiöj jar.

13 Nutur nu ga'u ni' canel, len yugu' le rla' zxi, len yal, len le rla' zxi qui mirra len qui yöj olíbano, len xisi uva nal, len le nac za, len yöj dxí'adau', len xzoa' xtil, len yugu' búrodau', len yugu' bö'cu' xzila', len yugu' böa', len yugu' carreta, len yugu' bönni' huen dxin, len yela'gac bunách.

14 Lë lequë' nup na' ta'u tuti', la'ná: Naduagac le gzë ládxili'. Chgdöd quegac yöl-la' tsahui' len le nacgac lach queëli', ati' cutur gdzólili' leygac.

15 'La'bódxë' bönni' ta'u tuti' na', guta' quequë' yöl-la' tsahui' le glúti'ë lu yödza na', ati' la'cu'ë zi'tu' zi'tu'z le ládxinë' ca gac xzguia' gac qui yödza na', len la'bódx yechë'ë,

16 la'né': Bica' bayechi' yödza ni gac xzön. Guc ca ngul nácunu lari' záqui'tsqü len lari' xna, len lari' xna gui'z, len nazí' lguijtj queënu le náquicni oro len le náquicni guiöj zaca' len yugu' bga.

17 Tu dzatëz gnit yöl-la' tsahui' qui yödza ni.

'La'cu'ë zi'tu' zi'tu'z yúgu'të bönni' xan barco len nup nacuá' lé'igac barco na', len nup tu'sá' yugu' barco na', len nup tun dxin lu nis xzön,

18 len cati' la'lé'inë' dzön qui yödza na' regui, la'bódxë', la'né': ¿Bixzal yödza gac xzön ca nac yödza ni?

19 'Ludxié' bëchtö icjqüë', len la'bódxë' len la'bódx yechë'ë, la'né': Bica' bayechi' yödza ni gac xzön. Yöl-la' tsahui' qui yödza ni ben ga guta' yöl-la' tsahui' quegac yúgu'të nup nacgac xan barco lu nis xzön. Tu dzatëz gnit yödza ni.

20 'Gul-dziji ca gac qui yödza ni, lbi'ili' zoali' yehua' yubá, lenca' lbi'ili' náquill' queë' Dios, lbi'ili', bönni' gbaz queë' len lbi'ili', bönni' rui'li' didza' uláz queë'. Gul-dziji, le chbchuguë' Dios qui yödza ni na' qui bi glun queëli' nup nacuá' lu yödza ni.'

21 Ni'r buchisë' tu guiöj xzön le nac ca guich ryëtu, tuë' gbaz la'y nal, ati' grunë' lei lu nis xzön, gnë': 'La' cniz gac, gguindj Babilonia, yödza na' gac blau, ati' cutur nu udzöli lei.

²² Cutur nu yöni lu yödZ na' nup ta'guínn lè'i le rul-l, len clëg nup tu'códx gui len clëg nup tu'códx trompeta, len cutur udzól ni' bönni' huen dxin, len cutur yön ni' bõ rgu'u le rutu.

²³ Cutur uzení' lu yödZ na' nitú gui', len cutu yön ni' chi'è bönni' utság nē'è, len clëg chi'ibi' bi'i ngul utság na'bi'. Cni gac zal-la' nacli' blau, lbi'ili' rá'uli' len rúti'li' lu yödZ ni, len gzxi' yé'ili' bunách gdu'tè yödZlyú len yöl-la' udzá' queëli'.

²⁴ 'Lu yödZ ni blalj xchönquë' bönni' glu'è didza' uláz queë' Dios len xchöngac nup náquigac queë' Dios lenca' xchöngac yúgu'tè bunách yödZlyú, guludödi lequë' nup nacua' yödZ ni."

19

¹ Gdöd lè ni byönda' tui' zidZ didza' bunách zian nacua' yehua' yubá, ta'ná: Yöl-la' ba Dios. Yöl-la' ruslá runë', Ati' yöl-la' zXön len yöl-la' uná bē' Napë' Dios queëru'.

² Nac gdu'tè li len tsahui' ca rusyudxë'. Bchuguë' qui yödZ na' nac ca tu ngul udá dzag, Len quegac bunách lu yödZ na' Glun ditj bunách yödZlyú len le cunác glunë'. Dios buzí' lè' lequë' Le guludödcde' huen dxin queë'.

³ Leyúbl gulané': "Yöl-la' ba Dios. Cuentecz dzön ga regui yödZ na'."

⁴ Gulutság lauquë' lya idáp uru'è bönni' gul ni' len idáp nup ni' nabangac, ta'yíj ládxí'quë' Dios, rö'è latj blau queë'. Gulané': "Ca' gac. Yöl-la' ba Dios."

⁵ Ni'r byönda' rui' didza' tu nu zoa latj blau na', rna: Gul-cu'è Dios queëru' yöl-la' ba Yúgu'téli' runli' xchiné', Lbi'ili' na' rádxilí' Lè', Nacli' bunách ca'z len bunách blau.

Lni qui yöl-la' rutság na' queë' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'

⁶ Byönda' ca' nu rui' zidZ didza', byön ca ryön cati' tui' didza' bunách zian, len byön ca' ca ryön ga rdód yegu zXön, o ca ryön cati' rnë gziu', rna: Yöl-la' ba Dios le rzu lahuë' rna bē'è, Napczë' yöl-la' huac.

⁷ Ral-la' udziji ládxí'ru' len uzi'ru' xbë' Len cu'ru'-në' yöl-la' ba Le chbdxin dza lni qui yöl-la' rutság na' Queë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', Si' lu nē'è Cristo nup náquigac queë'. Chzoa rbözbi' bi'i utság ná'lenbi' Lè', Nachi' le ruluí' nup na' náquigac queë'.

⁸ Dios ru'è-bi' latj gácubi' lari' záqui'tsqui Le nac gdu len ryëp yös yení'.

Lari' záqui'tsqui na' ruluí' le nac tsahui' nungac nup náquigac queë' Dios.

⁹ Ni'r gudxë' neda' gbaz la'y na', gnë': "Bzuj lu guich didza' ni: Bica' bagac nup na' nulidzë' lequë' Dios quië la'cu'è lni qui yöl-la' rutság na' queë' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'."

Gudxë' ca' neda': "Yugu' didza' gdu'tè li ni ru'è didza' Dioscz."

¹⁰ Buzechu zxiba' xni'è gbaz la'y na' quiè tsej ladxa'a lè', san gudxè' neda': "Cutu gunu' cni. Neda' ca' naca' huen dxin queè' Dios ca' nacu' li' len ca' nacquè' böchi' lza'u nazí' lu na'què' le nac gdu'tè li ca' nac queè' Jesús. Gyj ladxè'è Dios."

Nup tui' didza' uláz queè' Dios, tui' didza' le nac gdu'tè li ca' nac queè' Jesús.

Bönni' dxiè'-ba' böa' chguich

¹¹ Ni'r blé'ida' nayálj luzxbá, ati' bulu' lauba' tuba' böa' chguich, ati' lè' Bönni' dxiè'-ba', Nu Run Ca Rna, lenca' Nu Nac Le Nacz. Cni lè' le rbequi xbeynè' ca' nac le nac gdu'tè li lenca' cni tsijè' lu gdil-l.

¹² Ryëp yös yení' yøj lahuè', nacgac ca' gui', len dxiagac icjè' bregui' zian. Nayúj lahuè' tu le lè', le nutú nu nözi, san tuzè' Lè' nöznè'.

¹³ Nacuè' tu lari' ni'aj rön, len lè' ca' Nu Nac Xtidzè'è Dios.

¹⁴ Rajnaquè' Lè' ni'a nè'è guizx yu nacu'è yehua' yubá, dxiacquè'-ba' böa' chguich len nácuquè' lari' záqu'itsqui, nac chguichdau'z len cutu nac bösj.

¹⁵ R-ruj ru'è le nac ca' tu guía tuchi' gundè' zi' bunách yugu' yöd. Gna bé'inè' lequè' len xuyág guía len gunè' lequè' zxguia', gac quequè' ca' rac qui le rbia lba uva, zoa nu rulíb leygac, le rléytsquinè' Dios, napczè' yöl-la' uná bè'.

¹⁶ Nayúj lu lari' nacuè' lenca' lu xgatsjè' ca' lè', Nu Rna Be'i Nup Ta'ná Bè', lenca' Nu Nac Xangac Nup Nacgac Xan.

¹⁷ Ni'r blé'ida'-nè' zuinè' lu gbidz tuè' gbaz la'y, ati' bè'è zidz didza', gudxè'-ba' böa' ta'zuba' luzxbá, rnè': "Gul-dá, gul-dúb ga ni gáguli' lni zxön queè' Dios.

¹⁸ Gáguli' xpéla'gac nup ta'ná bè', len xpéla'gac nup nacu'è lu na'gac bönni' rjaquè' gdil-l, len xpéla'gac nup nalgac, len xpéla'cba' böa', len xpéla'gac nup ta'bía lecba', len xpéla'gac yúgu'tè bunách, nup cunadá'ugac len nup nadá'ugac, nup nacgac ca'z len nup nacgac blau."

¹⁹ Ni'r blé'ida'-ba' böa' snia' na' lenca' bönni' ta'ná bè'è yödzyú, len bönni' rjaquè' gdil-l guizx yu quequè', nudubquè' quiè lúnlenè' gdil-l Bönni' dxiè'-ba' böa' chguich, dzaggac Lè' ni'a nè'è guizx yu.

²⁰ Bdzunba' böa' snia' na' lenca' bönni' na' bè'è didza' uláz queè'ba', bönni' na' benè' yugu' le nac bè'tsca lauba', gzxi' yé'inè' nup ni' glui' latj nu uzúj láhuigac lè na' nac bè' da'gac lèba' len gulayj ládxi'gac bdau' queè'ba'. Böa' snia' na' lenca' bönni' na' bè'è didza' uláz queè'ba', nabangacz ca' gularu'nè' leygac ga rø' gui' zxön le réguilen lè na' ruzégui'tsca.

²¹ Yúgu'tè nup na' gda'gac lequè' budödcdè' leygac len guía tuchi' na' r-ruj ru'è Bönni' na' dxiè'-ba' böa', ati' guluhuöljba' yúgu'tèba' böa' na' ta'zuba' luzxbá, gláguba' xpéla'què'.

20

Chi gayuá' iz

¹ Gdöd lè ni blé'ida' ruhuötjè' gbaz la'y, zè'è yehua' yubá, zönè' xzi'n guía qui latj chul, ati' nu'è tu du guía yöd.

² Zxönè'-ba' bèl zxön xtsni' na', nacza' bèl gzoaba' dza ni'tè, bèl na' lèba' tu' xöhui' lenca' Satanás, ati' béguè'-ba', len buca'nè'-ba' cni chi gayuá' iz.

³ Yajchu'nè'-ba' latj chul len buseyjè' latj na', bdè'è le quel-la' le ruséyj latj na' quiè cutur si' yé'iba' bunách yugu' yöd ga gza'ar chi gayuá' iz, ati' töd ni' ral-la' yedxba' tu chí'idau'.

⁴ Ni'r blé'ida' latj gap ta'bó' nup ta'ná bē', ati' ta'bó' yugu' latj na' nup guladel-li' la'bequi xbey le rac. Blé'ida' ca' yugu' bó' glaccz bunách gulurixé' yengac bōnni' cunacqué' tsahui' le glun lna' lau queé' Jesús len le glun lban qui xtudzé'ē Dios. Yugu' bunách ni' cutu gulayíj lácxi'gac bōa' snia' na' len bdau' queēba', len cutu glui' latj nu uzúj ra' xgagac o lu na'gac lē na' nac bē' nu da' lēba'. Gulubán nup ni lu yōl-la' gut len gulaná bē'len Cristo chi gayuá' iz,

⁵ san yezica' bunách natgac cutu gulubán. Cati' gza'ar chi gayuá' iz lubán. Yōl-la' rubán lu yōl-la' gut guc ni' nac le rac zi'al.

⁶ Bica' ba len bica' la'y nup ta'del-li' yōl-la' rubán na' rac zi'al. Yōl-la' gut le rac burópl zu cutur bi' gac gun quequē', san lacquē' bxuz queé' Dios lenca' queé' Cristo, ati' la'ná bē'lenē' Lē' chí gayuá' iz.

⁷ Cati' gza'a chí gayuá' iz na', lusané' Satanás ga na' nadzún.

⁸ Urúj Satanás, tsajxí' ye'i bunách yugu' yōdz nacuá' idáp la'a yōdzlyú. Si' ye'i ca' bunách yōdz Gog len Magog, utúb lequē' lu gdil-l. Tsca nacgac nup ní, nacgac ca' nac yuzx rō' ra' nis zxon.

⁹ Guizz yuz guladōdē' gdu'tē luyú, ati' gulacu'ē li'ajl latj ga na' nacuá' bunách náquigac queé' Cristo, le nac yōdz na' nadxi'inē' Dios. Ni'r benē' Dios ga bōxj gui' bruj yehua' yubá, le buzegui' lequē'.

¹⁰ Tu' xōhui' na' nazí' ye'i lequē', yajchu'nquē' lēi ga rō' gui' zxon qui lē na' ruzéguit'sca, ga na' chzoaba' bōa' snia' na' lenca' bōnni' na' bē'ē didza' uláz queēba'. Ni' la'zaca' la'guí'i rēl len tē dza yúgu'tē iz zi'a za'c.

Ta'dxín bunách lahuē' Dios ga rō'ē rbequi xbeynē'

¹¹ Ni'r blé'ida' tu latj blau chguich, len blé'ida' ca' Nu rō' rbequi xbeynē' latj na'. Lahui lau Nu ni' gulanittē yōdzlyú len luzxbá, len cutur budzōl xlatjgac.

¹² Blé'ida' ca' nup chnatgac, nup nacgac blau len nup nacgac ca'z, zuicnē' lahuē' Dios. Gulayájl guich, len gyalj ca' yetú guich ga na' nayujgac lagac nup nadél-li'gac yōl-la' na'bán gdu. Glequi xbeynē' Dios nup na' chnatgac tsca nac le nayúj yugu' lu guich na', lē na' glun.

¹³ Lu nis zxon gularúj nup chnatgac, nacuá' lu nis zxon. Lu yōl-la' gut, len lu latj chul gularúj nup chnatgac, gulacuá' gap ni', ati' glequi xbeynē' Dios tu tué' tsca nac le glunē'.

¹⁴ Ni'r yajtsazgac yōl-la' gut len latj chul ga ni' rō' gui' zxon le nac latj qui yōl-la' gut le rac burópl.

¹⁵ Yajtsazgac latj ga na' rō' gui' zxon nup cunayujgac lu guich quegac nup nadél-li'gac yōl-la' na'bán gdu.

21

Luzxbá cub len luyú cub

¹ Gdōd na' blé'ida' tu luzxbá cub len tu luyú cub, le chgdōd quegac luzxbá na' len luyú na' gulacuá' zi'al. Cutur bi' dē nis zxon.

² Neda', Juan, blé'ida' yōdz la'y na', nac Jerusalén cub, ruhuótj, r-ruj yehua' yubá ga zoé' Dios, chnabá'a qui ca nabá'a queēbi' bi'i ngul chzoa utság ná'lenbi' bōnni'.

³ Byōnda' rui' didza' yehua' yubá nu rna: "Gul-yutsca'. Ga zoé' Dios zoalen bunách. Sóalenē' lequē', ati' lequē' lacquē' bunách queé'. Dioscz sóalenē' lequē', gaquē' Dios quequē'.

⁴ Dios uzxië' nis rbödx zoa yöj lauquë'. Nutur nu gat, len nutur nu cödx, len nutur nu cödx yechi', len nutur nu saca' qui'i, le chgdöd quegac lë na' glac zi'al."

⁵ Ni'r Nu na' rö' latj blau ni' gna: "Byutsca'. Yúgu'të ruúna' cub."

Gudx ca' neda': "Bzuj lu guich lë ni, le nac gdu'të li didza' ni len nac löz."

⁶ Ni'r gudx neda': "Chnaccz. Neda' naca' Nu zoa zí'atël lenca' Nu rajseytë ca nac le rzu lau len le ruúdx'të. Nu rbidx nis, neda' guna' ga gui'j nis na' runn yöl-la' na'bán.

⁷ Nup luxícj lu le rac yödzlyú, gac quegac yúgu'të lë ni. Neda' gaca' Dios quequë', ati' lequë' lacquë' zxi'ncza',

⁸ san nup tadxí len nup cutu ta'yeylë' neda', len nup nacgac xöhui', len nup tu'dödi bunách, len nup tun le cunác, len nup nacgac udzá', len nup ta'yíj ládxí'gac bdau' guiöj bdau' yag, len yúgu'të nup ta'zi' yë', chzoa rböz xlatjgac lu gui', ga ni' rö' gui' zxön qui lë na' ruzéguí'tsca, lë na' nac yöl-la' gut rac burópl."

Yödz Jerusalén le nac cub

⁹ Ni'r bidë' ga zoa tuë' gbaz la'y nababë' gadxë' gbaz la'y ni' gulazönë' gadx zxi'ga'dau' ni' yúdzugac gadx guidzhuë' yajséytëgac. Gudxë' neda': "Gda ni. Neda' ului'ida' li' bi'i ngul ra'bán na' zi'a butság ná'lenbi' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'."

¹⁰ Gdu gzóalenë' neda' Dios Bö' La'y, ati' bchë'ë neda' gbaz la'y na' tu lu gui'a sib, len bului'inë' neda' yödz la'y Jerusalén, ruhuójtj, r-ruj yehua' yubá ga zoë' Dios.

¹¹ Yödz ni' ryëp yös yení' le zoalen lei yöl-la' yení' queë' Dios. Ryëp yös yení' ca ryëp yös yení' tu guiöj záquí'tsqui ca nac guiöj gui'dau' nazí' lei jaspe. Yení'dau' nac yödz na' ca nac guiöj jar.

¹² Gdu zbi'il yödz na' zoa tu zö'ö zxön len sib. Lë'i zö'ö na' nacua' chinnu gap nu ryaz. Ra' gap nu ryaz na' nacua'ë chinnuë' gbaz la'y tun chi'ë. Tu tu ga nu ryaz na' nayúj tu tu lagac idxinnu cö' di'a dza zxi'n xsoë' Israel.

¹³ Lë'i zö'ö ruyú zaca' ga rlen gbidz nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' ga za' bö' ziang nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' tsla'ga rdöd gbidz beo' ziang nacua' tsonn gap nu ryaz, len zaca' ga rbia gbidz nacua' ca' tsonn gap nu ryaz.

¹⁴ Zxan zö'ö qui yödz na' nacua' chinnu xlibi zö'ö, ati' lé'igac xlibi zö'ö na' nayujgac laquë' idxínnutë' bönni' gbaz queë' Bönni' na' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

¹⁵ Zönë' tu yag urixi náquini oro gbaz la'y na' ruí'lenë' neda' didza', quië grixë' tsca nac yödz na', len tsca nacgac gap nu ryaz, len tsca nac zö'ö qui.

¹⁶ Yödz na', leydi'i nacgac idáp la'a. Leydi'i nac yöl-la' tunn qui len yöl-la' blaga' qui. Len yag na' brixë' tsca nac yödz na', nac gdu tsca gac nu sa' gdu chinnu dza, ati' leydi'i nac yöl-la' tunn qui, len yöl-la' xtsa' qui, len yöl-la' blaga' qui.

¹⁷ Brixë' ca' yöl-la' yödx qui zö'ö na', nac tu gayuá' yu tapún dxit, tsca nac tsadxít qui na' bunách, lë na' r-rixnë' gbaz la'y na'.

¹⁸ Náquini guiöj jaspe zö'ö na', ati' yödz na', órotëz náquini, le nac yení'dau' ca nac guiöj jar.

¹⁹ Xlibi zö'ö qui yödz na' nazi'gac lguitj guiöj záquí'tsqui'gac. Xlibi zö'ö zi'al náquini guiöj jaspe.

Le buróp náquini guiöj zafiro.

Le bunn náquini guiöj ágata.

Le budáp náquini guiöj esmeralda.

²⁰ Le bugayu' náquini guiöj ónice.

Le buzóp náquini guiöj cornalina.

Le bugádx náquini guiöj crisólito.

Le buzunu' náquini guiöj berilo.

Le bugá náquini guiöj topacio.

Le budxí náquini guiöj crisoprasa.

Le idxinéaj náquini guiöj jacinto.

Le idxinnu náquini guiöj amatista.

²¹ Chinnu gap nu ryaz na' ta'yeyjni chinnu bga. Tu tu ga nu ryaz na' ryeyjni tuz bga. Luyú la' nöz blau qui yödZ na', órotéz náquini, yení'dau' nac ca nac guiöj jar.

²² Nitú gdau' blé'ida' lu yödZ na', le naquë' gdau' qui Xanru' Dios, napczë' golutë yöl-la' uná bè', len lëzca' cni naquë' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', naquë' gdau' qui yödZ na'.

²³ Cutu run bayúdx tseni'gac lu yödZ na' gbidz len beo', le uzení' yöl-la' yení' queë' Dios lu yödZ na', atí' naquë' ca' le uzení' ni' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

²⁴ La'dá lu yení' qui yödZ na' bunách yugu' yödZ, nup nulagac, atí' djua'quë' ni' yöl-la' tsahui' quequë' bönni' ta'ná bè'ë yödZlyú.

²⁵ Gatga tseyjgac gap nu ryaz lu yödZ na' lahui' dza, atí' latj na' gatga gac rël.

²⁶ Djua'gac ni' le nacgac lsaca' len yöl-la' tsahui' quegac bunách yugu' yödZ.

²⁷ Cutu ca' tsaz ni' nitú le cunác gdu, len nitú le nac xöhui', len nitú nu rzi' yë', san tsazgac ni' nupz nayujgac lagac lu guich queë' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', ga na' nayujgac lagac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán.

22

¹ Ni'r bului'inë' neda' tu yegu yení'dau' gbaz la'y na', le nac nis yegu runn yöl-la' na'bán. Ryëp yös yení' yegu na' ca ryëp yös yení' guiöj jar. R-ruj yegu na' lu latj blau ga rë'ë Dios len ga rë'ë ca' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau'.

² Rza' yegu ni gatsj lahui'l nöz blau qui yödZ na'. Tsla'a hueaj ra' yegu na' zoa tu yag runn yöl-la' na'bán, atí' ta'bia chinnu lzu tu iz. Tu tu beo' ta'bia yag na'. Nacgac le tu'un bunách yugu' yödZ xlágu'i'gac yag na'.

³ Cutu soa ni' nitú le dxia dô'. Soa lu yödZ na' latj blau ga rë'ë Dios lenca' ga rë'ë Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', atí' la'yíj ládxi'quë' Lë' huen dxin queë'.

⁴ La'lé'inë' lahuë' Lë', atí' lë' nayúj ra' xgaquë'.

⁵ Cutu gac ni' rël, atí' cutu la'quínn tu le cu'u yení' len clëg yení' qui gbidz nup nacua' ni', le gaquë' Xanru' Dios yení' quequë'. Tsalzú la'ná bè'tecz nup nacua' ni'.

Chzoa huödë' Cristo

⁶ Ni'r gudxë' neda' gbaz la'y na', gnë': "Didza' ni nac gdutë li len nac löz. Xanru' Dios, Nu ruchíz Bö' La'y icj ládxi'dau'quë' bönni' tu'ë didza' uláz queë', chbsölë'ë gbaz la'y queë' quië ului'inë' yugu' huen dxin queë' le ral-la' gactë."

⁷ Cni rnë' Jesucristo: "Chzoa huöda'. Bica' ba nu run ca rna didza' ru'a uláz queë' Dios, nayúj lu guich ni."

⁸ Neda', Juan, byönda' len blé'ida' yugu' lë ni. Gdöd byönda' len blé'ida' yugu' lë ni, buzechu zxiba' xni'ë gbaz la'y na' bului'inë' neda' yugu' lë ni quië guna' lë' xzön.

⁹ Ni'r lë' gudxë' neda': "Cutu gunu' cni, le naca' neda' huen dxin queë' Dios ca nacu' li', len ca nacque' böchi' lza'u na' tu'ë didza' uláz queë' Dios, lenca' ca nacgac yúgu'të nup tun ca rna le nayúj lu guich ni. Ben zxön Dios."

¹⁰ Gudxë' ca' neda': "Cutu ca' ucachu'u xtidzë'ë Dios ni, didza' ru'a uláz queë' len nayúj lu guich ni, le chzoa lac lë ni.

¹¹ Nu rua' dö' gua'tecz dö'. Nu run le cunác guntecz le cunác. Nu run dxi'a, guntecz dxi'a, ati' nu naqui quizi queë' Dios, gáquitecz quizi queë'."

¹² Rnë' Jesús: "Chzoa huöda'. Nu'a lu na'a le nadél-li'gac bunách, ubi'a qui queëquë' tsca nac bi glunë'.

¹³ Neda' naca' Nu zoa zí'atël lenca' Nu rajseytë, ca nac le rzu lau len le ruúdx'të. Naca' ca' Nu run ga su lau len Nu rusyúdx.

¹⁴ 'Bica' ba nup nayár le nácgac, tun le nac dxi'a. Nazi'que' latj lahuë' le rbia yag runn yöl-la' na'bán len gac la'yazië' gap nu ryaz lu yöd z na'.

¹⁵ La'cuá' ni'l ra' yöd z na' nup nacgac xöhui', len nup nacgac udzá', len nup tun le cunác, len nup tu'dödi bunách, len nup ta'yíj ládxi'gac bdau' guiöj bdau' yag, len nup ta'dzág ládxi'gac ta'z'í' yë'.

¹⁶ Neda', Jesús, bsöla'a gbaz la'y quia', bului'inë' lbi'ili' yugu' lë ni, lbi'ili' na' dzagli' yugu' cö' bunách quia'. Neda' naca' di'a dza queë' David lenca' zxi'n xsoë'. Naca' ca' bölj usíl."

¹⁷ Tu'ë didza' Dios Bö' La'y len bi'i ngul utság ná'lenbi'-në' Bönni' naquë' Bö'cu' Zxíla'dau', ta'në': "Gda."

Nu ryöni didza' ni ral-la' gna: "Gda."

Nu rbidx nis len nu rzë ladxi' lei, ral-la' guid len gui'j nis runn yöl-la' na'bán.

¹⁸ Neda', Juan, ruzéjni'da' nup ta'yöni didza' ni ru'a uláz queë' Dios len nayúj lu guich ni, rnia': Chqui' nu udá' lë'i didza' ni, Dios ubi'ë qui nu na', gunë' lë' zxguia' ca nac le nayujgac lu guich ni.

¹⁹ Lëzca' cni, chqui' nu cua bíti'tëz didza' ni ru'a uláz queë' Dios len nayúj lu guich ni, Dios ugüë' ca' xlatj nu na' lu guich ga nayujgac lagac nup nadél-li'gac yöl-la' na'bán gdu, lenca' lu yöd z la'y, ca na' nayúj quequë' lu guich ni.

²⁰ Xanru', Nu run lna' lau quegac lë ni rnë': "Ja. Huödtea'."

Ca' gac. Gda, Xantu' Jesús.

²¹ Rnabda'-në' Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.